



ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 2014

1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σελίδα

Χαιρετισμός Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας

1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	A	ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ	B	ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ	11
	1	Αγοραπωλησίες και ανταλλαγές τουρκοκυπριακών περιουσιών	11
	2	Έλεγχος τροποποίησης σχεδίων ανάπτυξης	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Γ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ	37
		Γενικές Παρατηρήσεις	37
	1	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	41
	1.1	Βουλή των Αντιπροσώπων	41
	1.2	Δικαστική Υπηρεσία	43
	1.3	Νομική Υπηρεσία	44
	1.4	Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	45
	1.5	Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου	46
	1.6	Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας	71
	1.7	Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων	73
	2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ	74
	2.1	Υπουργείο Άμυνας	74
	2.1.1	Κυπριακός Στρατός	74
	2.1.2	Εθνική Φρουρά	75
	2.2	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	82
	2.2.1	Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης	82
	2.2.2	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	83
	2.2.3	Τμήμα Δασών	87
	2.2.4	Τμήμα Γεωργίας	92
	2.2.5	Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	97
	2.2.6	Τμήμα Μετεωρολογίας	105
	2.2.7	Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών	106
	2.2.8	Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	109
	2.3	Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	110
	2.3.1	Αστυνομία	110
	2.3.2	Φυλακές	121
	2.3.3	Πυροσβεστική Υπηρεσία	124

2.4	Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	125
2.5	Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	134
2.5.1	Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	134
2.5.2	Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	136
2.5.3	Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	143
2.5.4	Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες	144
2.5.5	Ειδικό Ταμείο Παροχής Επιδόματος Διακίνησεως σε Αναπήρους	147
2.5.6	Ταμείο Ανακουφίσεως Παθόντων	148
2.6	Υπουργείο Εσωτερικών	150
2.6.1	Επαρχιακές Διοικήσεις	157
2.6.2	Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού	157
2.6.3	Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας	162
2.6.4	Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου	165
2.6.5	Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	166
2.6.6	Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	172
2.6.7	Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών	174
2.6.8	Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	176
2.7	Υπουργείο Εξωτερικών	178
2.8	Υπουργείο Οικονομικών	188
2.8.1	Τμήμα Φορολογίας	197
2.8.1.1	Άμεση Φορολογία	197
2.8.1.2	Έμμεση Φορολογία (Φ.Π.Α.)	212
2.8.2	Τμήμα Τελωνείων	222
2.8.3	Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων	228
2.8.4	Τμήμα Δημόσιας Διοικήσεως και Προσωπικού	229
2.8.5	Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής	231
2.8.6	Κρατικό Λαχείο	236
2.8.7	Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών	237
2.9	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	244
2.9.1	Πολιτιστικές Υπηρεσίες	255
2.9.2	Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών	262
2.9.3	Σχολικές Εφορείες	266
2.10	Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων	272
2.10.1	Τμήμα Αρχαιοτήτων	274
2.10.2	Τμήμα Δημοσίων Έργων	274
2.10.3	Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	283
2.10.4	Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	284
2.10.5	Τμήμα Οδικών Μεταφορών	285

2.10.6	Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	291
2.10.7	Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	292
2.11	Υπουργείο Υγείας	293
2.11.1	Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	326
2.11.2	Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	332
2.11.3	Γενικό Χημείο του Κράτους	333
3	ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	335
3.1	Δήμοι - Γενικές Παρατηρήσεις	335
3.2	Δήμος Λευκωσίας	349
3.3	Δήμος Λεμεσού	372
3.4	Δήμος Λάρνακας	375
3.5	Δήμος Πάφου	379
3.6	Δήμος Στροβόλου	381
3.7	Δήμος Αγίου Δομετίου	381
3.8	Δήμος Λατσιών	382
3.9	Δήμος Αγλαντζιάς	384
3.10	Δήμος Γερμασόγειας	384
3.11	Δήμος Γεροσκήπου	385
3.12	Δήμος Αραδίππου	391
3.13	Δήμος Παραλιμνίου	399
3.14	Δήμος Αγίας Νάπας	400
3.15	Δήμος Πέγειας	401
3.16	Δήμος Δερύνειας	414
3.17	Δήμος Σωτήρας	418
3.18	Δήμος Ύψωνα	421
3.19	Κοινοτικά Συμβούλια	423
3.20	Κεντρική Υπηρεσία Κοινοτικών Συμβουλίων	433
4	ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	434
4.1	Ταμείο Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού	434
4.2	Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών	435
4.3	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου	435
4.4	Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου	435
4.5	Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας	435
4.6	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	436
4.7	Αρχή Κρατικών Εκθέσεων	449
4.8	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	449
4.9	Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων	454

4.10	Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου	455
4.11	Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	460
4.12	Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης	460
4.13	Συμβούλια Αποχετεύσεων – Γενικά	461
4.14	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας	462
4.15	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας	468
4.16	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας	471
4.17	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Παραλιμνίου	477
4.18	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου	481
4.19	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πέρα Χωρίου - Νήσου	482
4.20	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αθένου	483
4.21	Κοινοπραξία Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας	483
4.22	Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας	485
4.23	Ταμείο Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας	486
4.24	Ταμείο Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών	486
4.25	Αρχή Λιμένων Κύπρου	493
4.26	Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου	503
4.27	Ενιαίος Φορέας Εξώδικης Επίλυσης Διαφόρων Χρηματοοικονομικής Φύσης	503
4.28	Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου	504
4.29	Εφοριακό Συμβούλιο	508
4.30	Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών	509
4.31	Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	514
4.32	Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	523
4.33	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	524
4.34	Πανεπιστήμιο Κύπρου	525
4.35	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	565
4.36	Κυπριακό Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Δίκτυο	570
4.37	Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	570
4.38	Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου	571
4.39	Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου	586
4.40	Ίδρυμα Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου	587
4.41	Ταμείο για την Ανέγερση Κυπριακού Μουσείου	588
4.42	Οργανισμός Νεολαίας	589
4.43	Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας	596
4.44	Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία	598
4.45	Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου	602
4.46	Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων	604

4.47	Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα	605
4.48	Έλεγχος Πολιτικών Κομμάτων	631

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Δ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Ε.Ε.) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	635
----------	---	--------------------------------------------------------------------------------------------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Ε	ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	639
----------	---	----------------------------------------------------------------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΣΤ	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	Π1
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	Αποτελέσματα Προϋπολογισμού
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	Υπόλοιπα Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2014
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	Πίνακας Οργανικών Θέσεων Προϋπολογισμού
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	Αποτελέσματα Έτους Δήμων
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	Προσωπικό Ελεύθερων Δήμων
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	Προσωπικό Κατεχόμενων Δήμων
		ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI Ι	Δάνεια Δήμων
			Π1
			Π5
			Π11
			Π15
			Π16
			Π18
			Π19



Χαιρετισμός Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας

Απαραίτητο συστατικό κάθε δημοκρατικού πολιτεύματος είναι η λογοδοσία των κυβερνήσεων προς τους πολίτες, οι οποίοι δικαιούνται να γνωρίζουν τον τρόπο με τον οποίο η εκτελεστική εξουσία, στην οποία εμπιστεύτηκαν τη διακυβέρνηση του τόπου, διαχειρίστηκε τους δημόσιους πόρους.

Ιδιαίτερα στις μέρες μας, όπου η κατάσταση της οικονομίας επιβάλλει συνετή δημοσιονομική διαχείριση, και όπου τα διάφορα σκάνδαλα, που συνεχώς βλέπουν το φως της δημοσιότητας, προκαλούν την αμφισβήτηση των περισσότερων θεσμών από τους πολίτες, οι απαιτήσεις για δημόσιο απολογισμό, διαφάνεια, πάταξη της διαφθοράς και απόδοση ευθυνών, εκεί όπου υπάρχουν, είναι σαφώς αυξημένες. Η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας καλείται να διαδραματίσει πολύ σημαντικό ρόλο, παρέχοντας στους πολίτες, μέσω των ελέγχων που διεξάγει και των σχετικών εκθέσεων της, την αξιόπιστη και αντικειμενική πληροφόρηση που χρειάζονται για να αξιολογήσουν την εκτελεστική εξουσία στη διαχείριση των δημοσίων πόρων, συμβάλλοντας έτσι στη διαφάνεια και τη χρηστή διοίκηση.

Η έλλειψη λογοδοσίας αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα στην κοινωνία μας, που δημιουργήθηκε λόγω μιας κουλτούρας ατιμωρησίας και συγκάλυψης που εδραιώθηκε με τα χρόνια. Η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει στην προσπάθεια εμπέδωσης της λογοδοσίας. Αναμφίβολα σημαντικό ρόλο έχουν επίσης η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και η Αστυνομία, τους επικεφαλής των οποίων, Κώστα Κληρίδη και Ζαχαρία Χρυσόστομου, προσωπικά ευχαριστώ για την μεταξύ μας άψογη συνεργασία και για την αμέριστη στήριξή τους στο έργο μας.

Στην Έκθεση αυτή περιλαμβάνονται τα κυριότερα θέματα με τα οποία ασχοληθήκαμε τον τελευταίο χρόνο, και είναι το απόσπασμα ενός μεγάλου αριθμού ελέγχου που διεξήχθησαν.

Τα πορίσματα των ελέγχων, μαζί με τις εισηγήσεις μας, κοινοποιήθηκαν με επιστολές μας, που αποστέλλονταν καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, στους ελεγχόμενους φορείς για σχόλια και απόψεις, καθώς και για τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων. Σε αρκετές περιπτώσεις, έχουν ήδη ληφθεί μέτρα για αποκατάσταση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν, ωστόσο θα πρέπει να τονιστεί ότι η πλήρης αξιοποίηση των ευρημάτων μας εξακολουθεί να παραμένει βασικός μας στόχος, για την υλοποίηση του οποίου απαιτείται η συνδρομή της εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας.

Η φετινή ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας, περιλαμβάνει αρκετά ευρήματα τα οποία θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως ιδιαίτερος σοβαρά. Στο Κεφ. Β περιλαμβάνονται δύο μεγάλοι ειδικοί διαχειριστικοί έλεγχοι τους οποίους διεκπεραίωσε ομάδα συναδέλφων για τις αγοραπωλησίες και ανταλλαγές τουρκοκυπριακών περιουσιών και για τις τροποποιήσεις των σχεδίων ανάπτυξης. Σχετικές με το πρώτο θέμα είναι επίσης οι αναφορές μας στο Κεφ. Γ, Παρ. 4.24 που αφορούν το Ταμείο Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες είναι επίσης πιστεύω οι αναφορές μας στην Παρ. 1.5 του Κεφ. Γ για την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και ιδιαίτερα τα θέματα που αφορούν τις διαδικασίες παραχώρησης έκτακτης ρευστότητας (ELA) στην πρώην Λαϊκή Τράπεζα και την πώληση υποκαταστημάτων των Κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα στην Τράπεζα Πειραιώς. Σημαντικό θεωρώ επίσης τον έλεγχο που για πρώτη φορά έκανε η Υπηρεσία μας στην Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών (Κεφ. Γ, Παρ. 2.8.7), όπως και στην Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (Κεφ. Γ, Παρ. 4.47). Ενδιαφέροντα είναι πιστεύω και τα ευρήματά μας για τον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης (Κεφ. Γ, Παρ. 4.31).

Αξιοσημείωτα είναι επίσης, κρίνω, τα ευρήματά μας για τα θέματα του Τμήματος Φορολογίας (Κεφ. Γ, Παρ. 2.8.1), και ειδικότερα τα θέματα που αφορούν τη φορολογία Ακίνητης Ιδιοκτησίας, τη φορολογική διερεύνηση διαιτητών σε αγώνες Ποδοσφαίρου, τη φορολογική διερεύνηση φυσικών προσώπων που

παρέχουν υπηρεσίες στις παραλίες, τη φορολογική διερεύνηση πρωτοφειλετών δανείων που σχετίζονται με εγγεγραμμένες Υποθήκες στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, τη φορολογία επαγγελματιών/καλλιτεχνών αλλά και τις εν πολλοίς διάτρητες διαδικασίες που εντοπίσαμε ως προς την αναστολή/απόσυρση ποινικών διώξεων σε υποθέσεις οφειλών φόρου προστιθέμενης αξίας. Ανάλογα και τα ευρήματα για το Τμήμα Τελωνείων (Κεφ. Γ, Παρ. 2.8.2) για το χειρισμό υπόθεσης που αφορά τη χρήση αφορολόγητων μηχανημάτων από εταιρεία παραγωγής καπνικών προϊόντων, με τρόπο που κατά την άποψη μας δεν προάγει το δημόσιο συμφέρον και αφίσταται των νόμιμων διαδικασιών.

Για τα θέματα κακοδιαχείρισης, σημαντικά θεωρώ τα ευρήματα μας για τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (Κεφ. Γ, Παρ. 2.2.5). Οι υποθέσεις που αφορούν τις εξαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων σε τρίτη χώρα και την επιστροφή τους στην Κύπρο, την εξέταση ένστασης για κατάσχεση προϊόντων, τον έλεγχο Έκτακτου Σχεδίου Καταπολέμησης της Ψευδοπανώλης και την προσφορά για τη συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση ζωικών αποβλήτων, δεικνύουν κατά την άποψη μας συμπεριφορά των ασκούντων δημόσια εξουσία μη συνάδουσα με την υποχρέωση τους να εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον. Όταν μάλιστα τόσο πολλές περιπτώσεις εντοπίζονται σε ένα μόνο Τμήμα, το μέγεθος του προβλήματος καθίσταται πρόδηλο. Ως πολύ προβληματικό, κρίνουμε επίσης το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Κεφ. Γ, Παρ. 2.8.5), ενώ πολύ ενδιαφέρον παρουσιάζει και η περίπτωση του, κατά τα άλλα επίσης προβληματικού (ακόμη) Υπουργείου Υγείας (Κεφ. Γ, Παρ. 2.11), ως παράδειγμα των πολύ σοβαρών εξοικονομήσεων που μπορεί να επιτευχθούν όταν ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα, όπως η περίπτωση στο Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στον Δημόσιο Τομέα. Οι Συμβάσεις Δημόσιας Υπηρεσίας Εσωτερικών Οδικών Μεταφορών (Κεφ. Γ, Παρ. 2.10.5) εξακολουθούν να αποτελούν ανοικτή πληγή, και στη φετινή Έκθεση καταγράφονται οι περιπτώσεις στις οποίες έχουν προσαφθεί εναντίον στελεχών αναδόχων φορέων πολύ σοβαρές κατηγορίες για ποινικά αδικήματα.

Στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, ιδιαίτερος προβληματικός από άποψη χρηστής διαχείρισης παραμένουν οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης (Κεφ. Γ, Παρ. 3) αλλά και οι Σχολικές Εφορείες (Κεφ. Γ, Παρ. 2.9.3). Στην Παρ. 3.19 του Κεφ. Γ γίνεται ειδική αναφορά στη διερεύνηση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων για τα Κοινοτικά Συμβούλια. Ιδιαίτερη αναφορά θεωρώ ορθό να κάνω στο Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία (Κεφ. Γ, Παρ. 4.44) και ιδίως στη συμφωνία συνεργασίας του με το Υπουργείο Υγείας και στο θέμα της μη επεμβατικής προγεννητικής διάγνωσης για το σύνδρομο Down. Ως δε περίπτωση δεικνύουσα νοοτροπίες του παρελθόντος θεωρώ το ζήτημα που προέκυψε με τις χαριστικές αποζημιώσεις τερματισμού απασχολήσεως ηθοποιών στον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου (Κεφ. Γ, Παρ. 4.38)

Σας διαβεβαιώνω ότι η ομάδα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, παρά τη σοβαρή υποστελέχυσή της, συνεχίζει με επαγγελματισμό και ευσυνειδησία το συλλογικό έργο της, ευελπιστώντας ότι οι υποδείξεις μας θα τύχουν κατάλληλης αξιοποίησης. Προς τούτο ευχαριστώ θερμά όλο το προσωπικό για το ζήλο που έχει επιδείξει.

Ευχαριστώ όλους τους αξιωματούχους και λειτουργούς των ελεγχόμενων Κυβερνητικών Τμημάτων και Υπηρεσιών, Ημικρατικών Οργανισμών και Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τη βοήθεια και συνεργασία που μας παρείχαν κατά τη διεξαγωγή των ελέγχων μας, και προσδοκώ ότι όλοι μαζί θα συμβάλουμε στην πάταξη της διαφθοράς και στην εμπέδωση των αρχών χρηστής διοίκησης.

Δρ. Οδυσσέας Φ. Μιχαηλίδης
Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α - ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ποιοι είμαστε

Η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας είναι το ανεξάρτητο όργανο το οποίο, βάσει προνοιών του Συντάγματος, είναι επιφορτισμένο με τον έλεγχο της δημοσιονομικής διαχείρισης, όπως αυτή ασκείται από την εκτελεστική εξουσία. Μέσα από τους ελέγχους και τις εκθέσεις της, η Ελεγκτική Υπηρεσία παρέχει στους πολίτες και στους αντιπροσώπους τους, δηλαδή τη Βουλή των Αντιπροσώπων, την αντικειμενική και αξιόπιστη πληροφόρηση που χρειάζονται για να αξιολογήσουν την απόδοση της εκτελεστικής εξουσίας αναφορικά με τη διαχείριση των δημοσίων πόρων. Με τον τρόπο αυτό συνεισφέρει στη διαφάνεια, το δημόσιο απολογισμό και την πάταξη της διαφθοράς, έννοιες συνυφασμένες με τη χρηστή διοίκηση.



Το προσωπικό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας (13 Νοεμβρίου 2014)

Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της Ελεγκτικής Υπηρεσίας

Οι καταβολές του θεσμού

Ο έλεγχος της δημοσιονομικής διαχείρισης ήταν ταυτισμένος με την οργάνωση του ανθρώπου σε κοινωνίες ήδη από την τρίτη χιλιετία προ Χριστού. Στη Βαβυλωνία εμφανίζονται οι εμπορικοί νόμοι και οι λογιστικές-ελεγκτικές εκθέσεις. Την εποχή εκείνη ο «γραμματέας» κατέγραφε επάνω σε πλάκες τις μεγάλες συναλλαγές και τις νομιμοποιούσε με την υπογραφή του, ήταν ο πραγματογνώμονας – λογιστής, ή ο πλέον επικρατέστερος όρος σήμερα, ο «ελεγκτής». Στην ίδια περίοδο, στην Αίγυπτο των Φαραώ, το κράτος καθιερώνει το θεσμό των «επιστατών επί των σιτηρών», ώστε να ελέγχεται η συγκομιδή του σιταριού που ήταν το κυριότερο φορολογητέο υλικό, το πρόβλημα που αντιμετώπιζαν ήταν ο έλεγχος

τους. Οι «επιστάτες» αυτοί ήταν ουσιαστικά ελεγκτές που κατέγραφαν τις εισαγωγές και τις εξαγωγές των σιτηρών.

Η έννοια του δημοσιονομικού ελέγχου αποκρυσταλλώθηκε και έλαβε μορφή παρόμοια με τη σημερινή στη αρχαία Αθήνα, όπου και αποτέλεσε ένα από τους σημαντικότερους θεσμούς της Δημοκρατικής Πολιτείας. Με την ύπαρξη μιας ανώτατης Ελεγκτικής Αρχής διασφαλιζόταν η σωστή διαχείριση της κρατικής περιουσίας, αποτρέπονταν οι αυθαιρεσίες και ο λαός συμμετείχε ενεργά στη διακυβέρνηση του κράτους.

Όπως εξηγούσε ο Πλάτων στους Νόμους¹ του, δεν πρέπει να έχουμε κανένα δικαστή (κριτή) ή ανώτατο λειτουργό ο οποίος να κρίνει ή να κυβερνά χωρίς να αποδίδει λογαριασμό και προς τούτο είναι αναγκαίο, για να κριθούν οι λογαριασμοί, να ορισθούν ανώτατοι λειτουργοί οι οποίοι θα είναι προικισμένοι με όλα τα είδη αρετών. Τότε, έλεγε ο Πλάτωνας, η πόλη θα ανθίσει και θα προοδεύσει.

Το θεσμικό πλαίσιο του δημοσιονομικού ελέγχου που ίσχυε στην Αρχαία Αθήνα εξηγείται με σαφήνεια από τον Αριστοτέλη στα έργα του Πολιτικά² και Αθηναίων Πολιτεία³. Όπως εξηγεί ο μεγάλος φιλόσοφος, προς αποφυγή καταχρήσεων, πρέπει η λογοδοσία να γίνεται «παρόντων πάντων των πολιτών», δηλαδή δημόσια. Το δε σύστημα ελέγχου το οποίο περιγράφει, με τους δέκα Λογιστές, στους οποίους λογοδοτούσαν οι άρχοντες και όλοι όσοι κατά οποιονδήποτε τρόπο είχαν αναμειχθεί στη δημόσια διαχείριση, και τους δέκα Ευθύνους, που αποτελούσαν το ομώνυμο δεκαμελές δικαστήριο, το οποίο θεωρείται η υβριδική μορφή των σύγχρονων ελεγκτικών οργάνων.

Το σύγχρονο πλαίσιο δράσης των Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Η δράση των Ελεγκτικών Υπηρεσιών ("Supreme Audit Institutions") σε όλο τον κόσμο διέπεται από πρότυπα ελέγχου τα οποία εκδίδονται από τον Διεθνή Οργανισμό των Ανώτατων Ελεγκτικών Οργάνων, γνωστό ως INTOSAI, στον οποίο μετέχουν οι Ελεγκτικές Υπηρεσίες από 192 χώρες και ο οποίος είναι συνδεδεμένος με το Συμβούλιο ECOSOC (Economic and Social Council) του ΟΗΕ. Στα πρότυπα αυτά που αφορούν τον έλεγχο του δημόσιου τομέα καθορίζονται τα τρία είδη ελέγχων, του οικονομικού ελέγχου («Financial audit»), του διαχειριστικού ελέγχου («Performance audit») και του κανονιστικού ελέγχου («Compliance audit»), όπως εξηγείται στο Πρότυπο ISSAI100 ("Fundamental Principles of Public-Sector Auditing").

Τα βασικά στοιχεία για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των Ελεγκτικών Υπηρεσιών περιλήφθηκαν στην Διακήρυξη του Μεξικό το 2007 και είναι τα ακόλουθα:

1. Η ύπαρξη ενός κατάλληλου και αποτελεσματικού συνταγματικού/νομικού πλαισίου και η εφαρμογή στην πράξη των προνοιών αυτών.
2. Η ανεξαρτησία των επικεφαλής των Ελεγκτικών Υπηρεσιών, περιλαμβανομένης της ασφάλειας εργοδότησης και της νομικής ασυλίας κατά τη συνήθη άσκηση των καθηκόντων τους.
3. Ένα ικανοποιητικό ευρύ φάσμα αποστολής και διακριτικής εξουσίας, κατά την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

¹ Πλάτωνος Νόμοι 945β'

² Αριστοτέλους Πολιτικά (1322 b, 10) Επει δε έναι των αρχών, ει δε και πάσαι, διαχειρίζουσι πολλά των κοινών, αναγκαίον ετέραν έναι τη ληψομένην λογισμόν και προσευθυνούσαν, αυτήν μηδέν διαχειρίζουσιν έτερον (...) καλούσι δε τούτους οι μεν ευθύνους οι δε λόγιστάς οι δε εξεταστές οι δε συνηγόρους.

³ Αριστοτέλους Αθηναίων Πολιτεία (LIV2) Κληρούσι δε και λογιστάς δέκα και συνηγόρους τούτων δέκα προς ούς άπαντας ανάγκη τους τας αρχάς άρξαντας λόγον επενεγκείν. Ούτοι γαρ εισί μόνοι οι τοις υπευθύνους λογιζόμενοι και τας ευθύνας εις το δικαστήριον εισάγοντες

4. Χωρίς περιορισμούς πρόσβαση στην πληροφόρηση.
5. Το δικαίωμα και υποχρέωση για ετοιμασία εκθέσεων επί των ευρημάτων.
6. Η ελευθερία να αποφασίζει η ίδια η Ελεγκτική Υπηρεσία το περιεχόμενο και το χρόνο ετοιμασίας, έκδοσης και δημοσιοποίησης των εκθέσεων ελέγχου.
7. Η ύπαρξη ενός ικανοποιητικού μηχανισμού συμμόρφωσης με τις συστάσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας
8. Οικονομική και διοικητική αυτονομία και η διαθεσιμότητα του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού και οικονομικών πόρων.

Οι πιο πάνω αρχές υιοθετήθηκαν το 2011 από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών με την Απόφαση της Α/66/209. Σε αυτήν τονίστηκε ο σημαντικός ρόλος των Ελεγκτικών Υπηρεσιών στην προώθηση της αποδοτικότητας, λογοδοσίας, αποτελεσματικότητας και διαφάνειας στη δράση της δημόσιας διοίκησης.

Όλα τα πιο πάνω συνάδουν με τις πρόνοιες του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας (άρθρα 115 έως 117) καθώς και με τον περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμο (Ν. 113(I)/2002).

Μοναδική εκκρεμότητα, η περιορισμένη οικονομική ανεξαρτησία της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αφού ο Προϋπολογισμός της εγκρίνεται πρώτα από το Υπουργείο Οικονομικών (που αποτελεί ελεγχόμενο οργανισμό) και ακολούθως από το Υπουργικό Συμβούλιο. Για το θέμα αυτό έχει ήδη περιληφθεί σχετική πρόνοια στο Μνημόνιο Συναντίληψης, σύμφωνα με την οποία η Ελεγκτική Υπηρεσία, όχι μόνο θα πρέπει να στελεχωθεί επαρκώς, ώστε να μπορεί να αντεπεξέλθει ικανοποιητικά στις υποχρεώσεις της, αλλά το κυριότερο θα πρέπει να διασφαλιστεί η οικονομική ανεξαρτησία της. Η ανεξαρτησία αυτή είχε τεθεί προ-ενταξιακά από την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση, προ του 2004, και από το 2011 συνιστά, όπως εξηγήθηκε πιο πάνω, βασική αρχή διακυβέρνησης των Κρατών που υιοθετήθηκε σε επίπεδο Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Η Ελεγκτική Υπηρεσία είναι ήδη σε επαφή με τον Υπουργό Οικονομικών για την επεξεργασία εναλλακτικών λύσεων που θα διασφαλίζουν την ανεξαρτησία αυτή.

Είδη Ελέγχων που διεξάγονται από την Ελεγκτική Υπηρεσία.

Οικονομικός Έλεγχος.

Ο οικονομικός έλεγχος αφορά τον έλεγχο των κρατικών λογαριασμών, καθώς και τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και άλλων Οργανισμών, Ειδικών Ταμείων και των Αρχών Τοπικής Διοίκησης, και αποσκοπεί στην έκφραση γνώμης αναφορικά με την αληθινή και δίκαιη εικόνα που παρουσιάζουν. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Κανονιστικός Έλεγχος

Ο κανονιστικός έλεγχος, αποσκοπεί κυρίως στην εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τον Νόμο και στους σχετικούς λογιστικούς, δημοσιονομικούς και διοικητικούς Κανονισμούς.

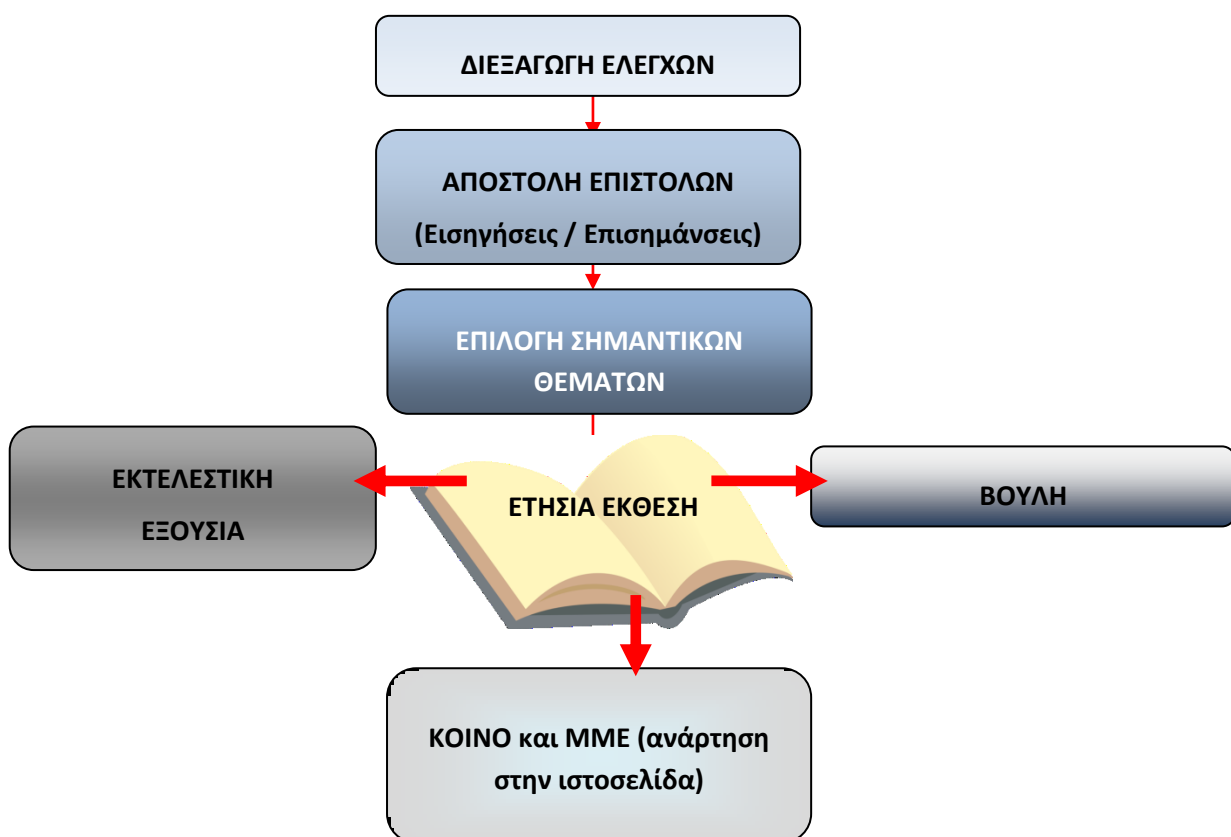
Διαχειριστικός Έλεγχος

Ο διαχειριστικός έλεγχος αφορά στην ανεξάρτητη εξέταση ενός προγράμματος, δραστηριότητας, λειτουργίας ή των συστημάτων διαχείρισης και διαδικασιών των ελεγχόμενων οργανισμών, με σκοπό την αξιολόγηση της οικονομικής, αποδοτικής και αποτελεσματικής διαχείρισης των πόρων τους.

Τεχνικός Έλεγχος

Ο τεχνικός έλεγχος αποσκοπεί στο να εξακριβωθεί κατά πόσο η εκτέλεση των διαφόρων έργων γίνεται αφενός σύμφωνα με τους όρους/προδιαγραφές της σύμβασης, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, καθώς και τον προϋπολογισμό τους και αφετέρου, κατά τον πιο οικονομικό και αποδοτικό τρόπο και ότι τα έργα προγραμματίστηκαν, σχεδιάστηκαν και εκτελέστηκαν ικανοποιητικά. Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την εξέταση των οικονομοτεχνικών μελετών σκοπιμότητας, των τεχνικών προδιαγραφών και σχεδίων, των όρων των συμβολαίων, των διαδικασιών για ζήτηση και κατακύρωση προσφορών, καθώς και της διαδικασίας τροποποιήσεων/αλλαγών στις συμβάσεις.

Διαδικασία Ελέγχου



Η διεξαγωγή του ελεγκτικού έργου περιλαμβάνει τη συλλογή, την ανάλυση και την αξιολόγηση ελεγκτικής μαρτυρίας. Σε όλα τα στάδια του ελέγχου ακολουθείται η κατάλληλη επαγγελματική μεθοδολογία που θα διασφαλίσει την επιτυχή διενέργειά του με αντικειμενικότητα, ακρίβεια και αξιοπιστία.

Με την αποπεράτωση του ελέγχου, ετοιμάζονται επιστολές προς τους ελεγχόμενους, στις οποίες αναφέρονται τα ευρήματα του ελέγχου μαζί με τις εισηγήσεις/επιστημονικές μας, τα οποία οι ελεγχόμενοι καλούνται να σχολιάσουν και να διατυπώσουν τις απόψεις τους.

Στο τέλος του ελεγκτικού έτους, επιλέγονται τα σημαντικότερα θέματα τα οποία εντοπίστηκαν, για περίληψη στην Ετήσια Έκθεση του Γενικού Ελεγκτή, και αποστέλλονται για σχολιασμό στον κάθε ελεγχόμενο οργανισμό.

Σύμφωνα με το άρθρο 116 του Συντάγματος, η Ετήσια Έκθεση υποβάλλεται, από τον Γενικό Ελεγκτή, στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος την καταθέτει στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Τα θέματα της Ετήσιας

Έκθεσης τυγχάνουν εκτενούς κάλυψης από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Ολόκληρο το κείμενο της Ετήσιας Έκθεσης αναρτάται στην ιστοσελίδα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας (<http://www.audit.gov.cy>) και είναι προσβάσιμη από όλους τους πολίτες της Δημοκρατίας. Τούτο διασφαλίζει τη διαφάνεια των ευρημάτων και συστάσεων μας.

Το Πρότυπο ISSAI 20 (“**Principles of transparency and accountability**”) ρητά καθορίζει ότι οι Ελεγκτικές Υπηρεσίες δημοσιοποιούν τα πορίσματα και συστάσεις τους, εκτός αν αυτά καθορίζονται ως εμπιστευτικά από ειδικό νόμο. Ειδική αναφορά στο ίδιο Πρότυπο γίνεται στους ισχυρούς δεσμούς με τις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές. Για το θέμα της δημοσιοποίησης γίνεται η εξής αναφορά:

- Οι Ελεγκτικές Υπηρεσίες επικοινωνούν ανοικτά με τα ΜΜΕ και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις δραστηριότητες τους και οι εκθέσεις ελέγχου είναι προσβάσιμες στο κοινό.
- Οι Ελεγκτικές Υπηρεσίες ενθαρρύνουν το δημόσιο και ακαδημαϊκό ενδιαφέρον για τα πιο σημαντικά ευρήματα τους.
- Οι συνόψεις των εκθέσεων ελέγχου είναι διαθέσιμα σε μία από τις επίσημες γλώσσες του INTOSAI, πέραν από την επίσημη γλώσσα της χώρας.
- Οι Ελεγκτικές Υπηρεσίες αρχίζουν και διεκπεραιώνουν ελέγχους και εκδίδουν τις σχετικές εκθέσεις έγκαιρα. Η διαφάνεια και λογοδοσία ενισχύονται αν η ελεγκτική εργασία και η σχετική πληροφόρηση είναι επίκαιρα.
- Οι εκθέσεις των Ελεγκτικών Υπηρεσιών είναι προσβάσιμες και κατανοητές στο ευρύ κοινό με χρήση διάφορων μέσων (π.χ. συνόψεις, γραφήματα, παρουσιάσεις σε βίντεο, ανακοινώσεις τύπου)

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Της Ελεγκτικής Υπηρεσίας προΐσταται ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, ένας ανεξάρτητος αξιωματούχος, ο οποίος διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και παραμένει στο αξίωμά του μέχρι την αφυπηρέτησή του. Οι εξουσίες που παρέχονται σε αυτόν από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία, μπορούν να ανατεθούν, από τον ίδιο, στο προσωπικό που τελεί υπό τις οδηγίες του.



Οργανωτική Δομή Ελεγκτικής Υπηρεσίας

Η αποτελεσματική υλοποίηση του συνολικού έργου της Ελεγκτικής Υπηρεσίας απαιτεί το συντονισμό των διάφορων θέσεων εργασίας, ο οποίος επιτυγχάνεται με την τμηματοποίηση των θέσεων σε τρεις Διευθύνσεις Ελέγχου (Α, Β και Γ). Στις Διευθύνσεις Α και Β υπάγονται 13 Παραρτήματα που διεξάγουν οικονομικό, κανονιστικό και διαχειριστικό έλεγχο. Η Διεύθυνση Γ διεξάγει κυρίως τεχνικό έλεγχο αναπτυξιακών και άλλων έργων και έλεγχο μηχανογραφικών συστημάτων.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Διενέργεια ανεξάρτητου οικονομικού, διαχειριστικού και κανονιστικού ελέγχου στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, για σκοπούς δημόσιου απολογισμού και βέλτιστης διαχείρισης των δημόσιων πόρων.

ΟΡΑΜΑ

Μεγιστοποίηση της αξίας των δημόσιων πόρων.

ΑΞΙΕΣ

Ανεξαρτησία – από τους ελεγχόμενους φορείς

Ακεραιότητα – συμπεριφορά και δράση με ειλικρίνεια και εντιμότητα

Αντικειμενικότητα – άσκηση καθηκόντων με αμεροληψία, χωρίς προκατάληψη και με αποτροπή καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων ή αθέμιτης επιρροής τρίτων

Επαγγελματισμός – υιοθέτηση υψηλών προτύπων ικανότητας, συμπεριφοράς και επιμέλειας

Αξιοπιστία – παροχή έγκυρης, ολοκληρωμένης και τεκμηριωμένης πληροφόρησης

Διαφάνεια – διασφάλιση της ύπαρξης διαφάνειας στη δράση της δημόσιας διοίκησης

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ

Οι στρατηγικές επιδιώξεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, για την περίοδο 2016-2018, είναι οι ακόλουθες:

1. Βελτίωση της λογοδοσίας και απολογισμού των ελεγχόμενων οργανισμών και αύξηση της διαφάνειας στη διαχείριση των δημόσιων πόρων.
2. Εμπέδωση της χρηστής διοίκησης και καταπολέμηση της διαφθοράς στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.
3. Βελτίωση των συστάσεων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και αύξηση του βαθμού αποδοχής και υιοθέτησής τους.
4. Αύξηση της αποδοτικότητας της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

Η διαφάνεια και ο δημόσιος απολογισμός της εκτελεστικής εξουσίας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος κάθε σύγχρονου δημοκρατικού συστήματος διοίκησης. Η Ελεγκτική Υπηρεσία, μέσω των ελέγχων και των εκθέσεών της, παρέχει στους πολίτες και στους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους, δηλαδή τη Βουλή, την αντικειμενική και αξιόπιστη πληροφόρηση που χρειάζονται για να αξιολογήσουν την απόδοση της εκτελεστικής εξουσίας όσον αφορά στη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών, συνεισφέροντας, με τον τρόπο αυτό, στην επίτευξη των πιο πάνω αρχών, οι οποίες είναι συνυφασμένες με την πάταξη της διαφθοράς και τη χρηστή διοίκηση.

Ο ρόλος αυτός είναι ιδιαίτερα σημαντικός στη δύσκολη, για την οικονομία, περίοδο, που διανύουμε σήμερα, όπου η οικονομική, αποδοτική και αποτελεσματική διαχείριση καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική, ώστε να συμβάλει, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, στην επίτευξη της ανάκαμψη της οικονομίας μας το συντομότερο. Η κοινωνία απαιτεί από το Κράτος να διαχειρίζεται τους περιορισμένους δημόσιους πόρους με τρόπο συνετό, ώστε να περιορίζονται η δαπάνες, να αποφεύγονται οι σπατάλες και να επιτυγχάνονται εξοικονομήσεις. Υπάρχουν επίσης αυξημένες απαιτήσεις για πάταξη του φαινομένου της διαφθοράς, τη λογοδοσία και την απόδοση ευθυνών εκεί όπου υπάρχουν.

Διαγωνισμοί

Η Ελεγκτική Υπηρεσία προκήρυξε στις 8.6.2015 ανοικτό διαγωνισμό για τον έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων συνολικά 366 Οργανισμών στους οποίους περιλαμβάνονται 49 Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) και άλλοι Οργανισμοί, 23 Δήμοι, 144 Κοινοτικά Συμβούλια, 12 Υδατικά Έργα, 91 Σχολικές Εφορείες Υπαίθρου (Δημοτική και Προδημοτική Εκπαίδευση) και 47 Σχολικές Εφορείες Δήμων (Μέση Εκπαίδευση). Ο έλεγχος αφορά κυρίως παλαιότερα έτη αλλά, σε ορισμένες περιπτώσεις, και ένα ή δύο προσεχή έτη. Ο προϋπολογισμός του εν λόγω διαγωνισμού ήταν €3.205.595 + Φ.Π.Α. Υποβλήθηκαν από διαφορετικούς Οικονομικούς Φορείς συνολικά 24 προσφορές εκ των οποίων οι 5 από Κοινοπραξίες. Η κατακύρωση του διαγωνισμού έγινε στις 28.9.2015 με ανάθεση του ελέγχου των 365 από τους 366 Οργανισμούς σε 8 διαφορετικούς προσφοροδότες, για το συνολικό ποσό των €1.361.589 + Φ.Π.Α. Το ποσό κατακύρωσης είναι 57% χαμηλότερο από τον προϋπολογισμό, γεγονός που οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ευρύτητα συμμετοχής στο διαγωνισμό και τον υγιή ανταγωνισμό που αναπτύχθηκε.

Τα ΝΠΔΔ τα οποία αναφέρονται πιο πάνω είναι τα ακόλουθα:

ΝΠΔΔ

1	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ
2	ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΒΑΡΩΝ
3	ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΗΣ
4	ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
5	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
6	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
7	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
8	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
9	ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ
10	ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σχέσεις με τη Βουλή των Αντιπροσώπων

Οι εισηγήσεις και επισημάνσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας εξετάζονται σε τακτικές συνεδρίες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών. Οι συνεδρίες αυτές αποτελούν ένα από τα κύρια εργαλεία παρακολούθησης της ανταπόκρισης των ελεγχόμενων οργανισμών στις επισημάνσεις και συστάσεις μας.

Επιπρόσθετα, όλες σχεδόν οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές ζητούν τακτικά τη συνδρομή της Ελεγκτικής Υπηρεσίας σε θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων της.

Διεθνείς σχέσεις

Η Υπηρεσία μας είναι μέλος του Διεθνούς Οργανισμού Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (International Organisation of Supreme Audit Institutions – INTOSAI), καθώς και του αντίστοιχου Ευρωπαϊκού (EUROSAI) και Ασιατικού (ASOSAI) Οργανισμού. Συμμετέχει επίσης ενεργά σε διάφορες ομάδες εργασίας των πιο πάνω Οργανισμών όπως τις Ομάδες Εργασίας Περιβαλλοντικών Ελέγχων, Τεχνολογίας Πληροφορικής, Ελέγχου και Ηθικής και Δημοσιονομικού Εκσυγχρονισμού και Μεταρρύθμισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β – ΕΙΔΙΚΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

1. ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ.

Η Υπηρεσία μας, με στόχο την αξιολόγηση των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν σχετικά με τις αγοραπωλησίες τουρκοκυπριακής (Τ/Κ) περιουσίας από φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και τις ανταλλαγές Τ/Κ περιουσιών με ελληνοκυπριακές (Ε/Κ) περιουσίες και έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων που λήφθηκαν σε σχέση με αυτές, προέβη σε δειγματοληπτικό έλεγχο περιπτώσεων όπου έγινε αποδεκτή (α) η Δήλωση Μεταβίβασης στις περιπτώσεις αγοραπωλησίας και (β) η αίτηση ανταλλαγής στις περιπτώσεις ανταλλαγών, από τον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών. Τα κυριότερα ευρήματα του ελέγχου συνοψίζονται πιο κάτω.

Νομικό και θεσμικό πλαίσιο.

(α) Διατάγματα Επίταξης. Η τουρκική εισβολή του 1974 οδήγησε τόσο στον εκτοπισμό χιλιάδων Ελληνοκυπρίων (Ε/Κ) από τις περιουσίες που κατείχαν όσο και στη μεταφορά των Τουρκοκυπρίων (Τ/Κ) στις κατεχόμενες περιοχές, οπότε και προέκυψε η ανάγκη, αφενός για την προστασία των Τ/Κ περιουσιών και αφετέρου την ικανοποίηση των επιτακτικών αναγκών στέγασης των Ε/Κ προσφύγων.

Με Διατάγματα Επίταξης ημερ. 11.9.1975 (Α.Δ.Π.671/75) και 14.11.1975 (Α.Δ.Π.820/75), κάθε κινητή και ακίνητη περιουσία Τ/Κ τέθηκε υπό την κηδεμονία του Κράτους, με σκοπό την προστασία και διαφύλαξη τους και παράλληλα την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών των προσφύγων. Τα Διατάγματα τύγχαναν ανανέωσης από χρόνο σε χρόνο. Η υπόσταση των Διαταγμάτων εξετάστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο και κρίθηκε ότι εύρισκε έρεισμα στο δίκαιο της ανάγκης. Το δίκαιο της ανάγκης, το οποίο εισήχθη στη νομική ιστορία του τόπου μας το 1964 με την ιστορική υπόθεση Attorney-General v. Mustafa Ibrahim and Others, και του οποίου η εφαρμογή επαναβεβαιώθηκε με σωρεία άλλων δικαστικών αποφάσεων που ακολούθησαν, δεν αποσκοπεί στην παράκαμψη του Συντάγματος και στηρίζεται στην αρχή ότι ο κανόνας της σωτηρίας της πολιτείας είναι ο υπέρτατος νόμος, αποτελεί το θεμέλιο κάθε κρατικής οργάνωσης, συνιστά δε σε τελευταία ανάλυση, το βασικό κανόνα που διέπει τη συγκρότηση δεδομένης πολιτείας, δηλαδή τον υπέρτατο κανόνα συνταγματικού δικαίου.

(β) Νόμος - Κανονισμοί. Την 1 Ιουλίου 1991 τέθηκε σε ισχύ ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 1991, όπου μαζί με τις τροποποιήσεις του παραμένει σε ισχύ μέχρις ότου το Υπουργικό Συμβούλιο, με γνωστοποίησή του που θα δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, κηρύξει τη λήξη της ισχύος του.

Σύμφωνα με τους περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμους του 1991 μέχρι 2012, Τ/Κ σημαίνει Τ/Κ που δεν έχει τη συνήθη διαμονή του στις ελεγχόμενες από τη Δημοκρατία περιοχές και περιλαμβάνει εταιρεία ή άλλο νομικό πρόσωπο που ελέγχεται από Τ/Κ, καθώς επίσης και το Εβκάφ. Περιουσίες Τ/Κ που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Πύλα και Ποταμιά δεν διέπονται από τη συγκεκριμένη νομοθεσία αφού οι εν λόγω Τ/Κ δεν εγκατέλειψαν τις ελεγχόμενες από τη Δημοκρατία περιοχές.

Σύμφωνα με το Άρθρο 6 του Νόμου, ο Κηδεμόνας δεν μπορεί να προβαίνει σε ενέργειες οι οποίες θα έχουν ως αποτέλεσμα μετά τη λήξη της ισχύος του παρόντος Νόμου, ο ιδιοκτήτης να είναι άλλος από τον ιδιοκτήτη της ακίνητης ιδιοκτησίας κατά την 26^η Απριλίου 1991 που τέθηκε σε ισχύ ο Νόμος, εκτός σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες αυτό θα ήταν επωφελές για τον ιδιοκτήτη ή αναγκαίο για το δημόσιο συμφέρον. Επίσης, σύμφωνα με τους περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Κανονισμούς του 1992 έως 2009, που εκδόθηκαν σύμφωνα με το Άρθρο 16 του Νόμου, «ο Κηδεμόνας μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν κρίνει ότι είναι προς το συμφέρον του ιδιοκτήτη ή αναγκαίο για το δημόσιο συμφέρον, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου να προβεί στην πώληση Τ/Κ περιουσίας. Νοείται ότι η πώληση θα γίνεται υπό τους πλέον επωφελείς για τον

ιδιοκτήτη όρους και τα χρήματα από την πώληση θα κατατίθενται στο Ταμείο Τ/Κ Περιουσιών για λογαριασμό και προς όφελος του ιδιοκτήτη».

Τον Μάιο του 2010, έγινε τροποποίηση της νομοθεσίας (τροποποιητικός Ν.39(Ι)/2010) με την προσθήκη μεταξύ άλλων στο Άρθρο 3, πρόνοιας, σύμφωνα με την οποία, ο Υπουργός έχει εξουσία, ως διαχειριστής, να άρει τη διαχείριση συγκεκριμένης Τ/Κ περιουσίας, αφού λάβει υπόψη σε σχέση με τη διαχείριση τις συνθήκες και περιστάσεις της κάθε περίπτωσης και σταθμίσει όλους τους σχετικούς με το θέμα αυτό παράγοντες, περιλαμβανομένου του κατά πόσο ο Τ/Κ ιδιοκτήτης της περιουσίας, ή οι κληρονόμοι, ή οι διάδοχοί του στον τίτλο, ανάλογα με την περίπτωση, κατέχουν περιουσία που ανήκει σε Ε/Κ στις μη ελεγχόμενες από τη Δημοκρατία περιοχές. Νοείται περαιτέρω ότι προσμετρούν θετικά σε άρση της διαχείρισης Τ/Κ περιουσίας και άλλοι παράγοντες οι οποίοι αναφέρονται στο εν λόγω Άρθρο του Νόμου.

Σχετικά αναφέρεται ότι από το 1974 μέχρι το 1991 που τέθηκε σε ισχύ ο σχετικός Νόμος, εγκρίθηκε αριθμός αγοραπωλησιών Τ/Κ περιουσιών, χωρίς να υπάρχει νομοθετική ρύθμιση που να το επιτρέπει.

(γ) Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 60.821 ημερ. 15.9.2004. Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 15.9.2004 (αρ. Απόφασης 60.821), αποφάσισε όπως σε «ειδικές κατάλληλες περιπτώσεις» επιτρέπονται, μετά από συγκατάθεση του Υπουργού Εσωτερικών, ως Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών, οι εγγραφές στους νόμιμους κληρονόμους της περιουσίας αποβιωσάντων Τ/Κ που μετέβησαν στο εξωτερικό πριν την τουρκική εισβολή και κατοχή για μόνιμη εγκατάσταση καθώς επίσης και η πώληση των περιουσιών Τ/Κ που μετέβησαν στο εξωτερικό πριν την τουρκική εισβολή.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας σε σχετική γνωμάτευσή του, ημερ. 10.2.2006, αναφέρει ότι η πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου λήφθηκε παραγνωρίζοντας τόσο τη νομική θέση όπως αυτή εκφράστηκε σε γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα με ημερ. 28.5.2003, όσο και σε σχετικές αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Και τούτο προφανώς, επειδή το Υπουργικό Συμβούλιο έλαβε υπόψη πολιτικές παραμέτρους, αλλά και το γεγονός ότι οι αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου όπως και των άλλων Δικαστηρίων της Δημοκρατίας, υπόκεινται πλέον σε αναθεώρηση από άλλα διεθνή Δικαστήρια όπως το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σύμφωνα με τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερ. 28.5.2003, ενόσω διαρκεί η έκρυθμη κατάσταση, οι Τ/Κ περιουσίες περιέχονται στον Κηδεμόνα, αποκλειόμενης της άσκησης οποιωνδήποτε περιουσιακών δικαιωμάτων των ιδιοκτητών μέχρι τη λήξη της προσδιοριζόμενης από τον Νόμο έκρυθμης κατάστασης. Αυτό αφορά στο σύνολο των Τ/Κ περιουσιών και επομένως δεν υφίσταται πεδίο για ατομικές ρυθμίσεις ή για τερματισμό της κηδεμονίας σε ιδιαίτερες περιπτώσεις. Η κηδεμονία τερματίζεται εφόσον εκλείψει η έκρυθμη κατάσταση και, αφορά στις Τ/Κ περιουσίες στο σύνολο τους και το Εβκαφ δεν αποτελεί εξαίρεση, ούτε χωρεί διαχωρισμός ή διαφοροποίηση αναφορικά με Τ/Κ που ζουν στο εξωτερικό.

Τόσο πριν τη γνωμάτευση αυτή όσο και μεταγενέστερα, με έγκριση είτε από τον Κηδεμόνα ή/και από το Υπουργικό Συμβούλιο επιτράπηκε ο τερματισμός της κηδεμονίας και η πραγματοποίηση σημαντικού αριθμού αγοραπωλησιών Τ/Κ περιουσιών, χωρίς την ανάλογη νομοθετική ρύθμιση και τον καθορισμό των προϋποθέσεων, εξαιρέσεων και διαδικασιών που θα διέπουν τις περιπτώσεις που Τ/Κ θα αιτείται τερματισμό της κηδεμονίας.

(δ) Υπηρεσιακό Καθοδηγητικό Σημείωμα – Οδηγίες για τον τρόπο χειρισμού αιτημάτων Τ/Κ για πώληση/μεταβίβαση/εγγραφή της περιουσίας τους. Στη βάση της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 60.821 ημερ. 15.9.2004 και των οδηγιών του Κηδεμόνα που δόθηκαν σε δύο συσκέψεις στις 29.10.2004 και 24.11.2004, αναφορικά με τον τρόπο χειρισμού των αιτημάτων των Τ/Κ για πώληση/μεταβίβαση/εγγραφή της περιουσίας τους, ετοιμάστηκε υπηρεσιακό καθοδηγητικό σημείωμα, με στόχο την ομοιόμορφη εφαρμογή των αποφασισθέντων. Το υπηρεσιακό καθοδηγητικό σημείωμα επισυνάφτηκε σε επιστολή του Υπουργού Εσωτερικών ημερ. 10.5.2005 προς τον Γενικό Εισαγγελέα της

Δημοκρατίας για λήψη γνωμάτευσης, κατά πόσο αυτό εναρμονίζεται με την απόφαση πολιτικής του Υπουργικού Συμβουλίου.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, σε σχετική γνωμάτευση ημερ. 22.6.2005, αναφέρει ότι αυτό δεν συνάδει ακριβώς με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αφού μεταξύ άλλων, οδηγίες στο σημείωμα δεν αποδίδουν την πρόθεση του Υπουργικού Συμβουλίου, ενώ άλλες επεκτείνουν την εφαρμογή της Απόφασης. Σημειώνει ότι θα πρέπει να διευκρινιστεί κατά πόσο ο όρος «συνήθης διαμονή» χρησιμοποιήθηκε τυχαία σε κάποιες παραγράφους αντί του όρου «μόνιμη εγκατάσταση» ή επιλέγηκε εσκεμμένα (για το θέμα δεν εντοπίστηκε διευκρίνιση μέχρι και την τροποποίηση του Νόμου το 2010). Σημειώνει επίσης ότι, περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από την Απόφαση θα πρέπει να αναφερθούν στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης αναφορικά με τον τρόπο αντιμετώπισής τους.

Δεν φαίνεται να έγινε οποιαδήποτε ενέργεια για να ξεκαθαρίσουν τα πιο πάνω σημεία όπως ήταν και η σύσταση του Γενικού Εισαγγελέα, με αποτέλεσμα να έχουν ληφθεί αποφάσεις οι οποίες να καλύπτονται μεν από τις οδηγίες του Σημειώματος αλλά να μην καλύπτονται από την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ούτε από τον σχετικό Νόμο και Κανονισμούς.

Ο Κηδεμόνας σημείωσε ότι ο όρος «συνήθης διαμονή» χρησιμοποιήθηκε με βάση την υπάρχουσα νομολογία, δηλαδή όπου είναι το νοικοκυριό τους και διαμένουν με την οικογένειά τους.

(ε) Μεταβίβαση Τ/Κ περιουσίας πέραν των £200.000 (€341.720) μόνο μετά από έγκριση Υπουργικού Συμβουλίου. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών με ημερ. 10.10.2006 προς τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, τους Έπαρχους και τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών, το Υπουργικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερ. 4.10.2006, αποφάσισε ότι, από εκείνη την ημερομηνία και έπειτα, καμιά Τ/Κ περιουσία αξίας πέραν των £200.000 (€341.720) θα μεταβιβάζεται παρά μόνο μετά από τη δική του έγκριση.

Η συγκεκριμένη Απόφαση του Υπουργικού δεν έχει εντοπιστεί από την Υπηρεσία μας. Σημειώνεται επίσης ότι η εν λόγω Απόφαση δεν συνάδει με τους περί Τ/Κ περιουσιών (Διαχείριση και άλλα θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Κανονισμούς (Παρ. 6), που προνοεί ότι «Ο Κηδεμόνας μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν κρίνει ότι είναι προς το συμφέρον του ιδιοκτήτη ή αναγκαίο για το δημόσιο συμφέρον, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου να προβεί σε πώληση Τ/Κ περιουσίας».

Αγοραπωλησίες Τ/Κ περιουσιών.

(α) Αγοραπωλησίες Τ/Κ τεμαχίων οι οποίες δεν φαίνεται να έγιναν με «καλή πίστη» και συνιστούν σημαντική σε έκταση και αξία περιουσία. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το Υπουργικό Συμβούλιο, αποφάσισε να επιτρέπει, με τη συγκατάθεση του Κηδεμόνα, την πώληση και μεταβίβαση Τ/Κ περιουσιών των οποίων οι ιδιοκτήτες μετέβηκαν στο εξωτερικό πριν την τουρκική εισβολή για μόνιμη εγκατάσταση. Η συγκατάθεση του Κηδεμόνα θα παρέχεται «σε ειδικές και κατάλληλες περιπτώσεις» και το κριτήριο για τον χαρακτηρισμό τους είναι ότι η μεταβίβαση θα γίνεται καλή τη πίστη και νοουμένου ότι η περιουσία δεν είναι σημαντική σε έκταση και αξία.

Σύμφωνα με τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 10.2.2006, το στοιχείο της καλής πίστης μπορεί να χαρακτηρίζει τις περιπτώσεις εκείνες που ο Τ/Κ πωλεί και μεταβιβάζει την περιουσία του ουσιαστικά με τίμημα την αγοραία αξία της και σε πρόσωπα τα οποία δεν αποσκοπούν στην εκμετάλλευση της έκρυθμης κατάστασης για σκοπούς πλουτισμού.

Κατά τον έλεγχο εντοπίστηκαν οι πιο κάτω περιπτώσεις, όπου οι πωλήσεις Τ/Κ τεμαχίων δεν φαίνεται να παρουσιάζουν το στοιχείο της καλής πίστης, εφόσον το τίμημα πώλησης είναι πολύ πιο χαμηλό από την αγοραία αξία της περιουσίας και οι αγοραστές προέβηκαν σε σύντομο χρονικό διάστημα σε πώλησή της σε πολύ πιο ψηλές τιμές, ενώ παράλληλα αφορούν σε σημαντικής έκτασης και αξίας περιουσίες.

- (i) Το Τ/Κ τεμάχιο με αρ. εγγραφής 5/141, έκτασης 9.430 τ.μ. στην Αγ. Παρασκευή Λακατάμιας (αρ. τεμαχίου 149), αγοράστηκε από εταιρεία στις 20.6.2008 προς €478.408 (αγοραία αξία €1.196.021). Κατά το 2012, το πιο πάνω τεμάχιο διαχωρίστηκε σε 11 οικόπεδα, από τα οποία τα πέντε έχουν πωληθεί σε ιδιώτες με δηλωθείσα τιμή πώλησης €980.000 (αγοραία αξία €1.093.000). Τα υπόλοιπα έξι οικόπεδα έχουν συνολική αγοραία αξία €1.165.300 σε τιμές 2013. (βλέπε επίσης (δ)(ii) πιο κάτω).
- (ii) Το Τ/Κ τεμάχιο με αρ. εγγραφής 0/67659, έκτασης 7.935 τ.μ. στον Άγιο Σπυρίδωνα Λεμεσού (αρ. τεμαχίου 666), αγοράστηκε από εταιρεία με δηλωθείσα τιμή πώλησης €469.865 στις 16.5.2007 (αγοραία αξία €541.627) και πωλήθηκε σε άλλη εταιρεία στις 10.4.2008 (δηλαδή σχεδόν ένα χρόνο μετά) προς €2.904.000.
- (iii) Το Τ/Κ τεμάχιο με αρ. εγγραφής 0/3827, έκτασης 13.713 τ.μ. στα Περβόλια Λάρνακας (αρ. τεμαχίου 171), αγοράστηκε από εταιρεία προς €1.537.741 στις 18.7.2007 (αγοραία αξία €1.708.601) και πωλήθηκε σε άλλη εταιρεία την 1.11.2007 (δηλαδή τρεις μήνες μετά) προς €3.613.692 (αγοραία αξία €3.613.692).
- (iv) Το Τ/Κ τεμάχιο με αρ. εγγραφής 0/3836, έκτασης 33.111 τ.μ. στα Περβόλια Λάρνακας (αρ. τεμαχίου 311), αγοράστηκε από εταιρεία προς €3.417.203 στις 2.10.2007 (αγοραία αξία €7.346.986) και πωλήθηκε στην ίδια εταιρεία που αναφέρεται στην παρ. (iii) πιο πάνω στις 7.12.2007 (δηλαδή δύο μήνες μετά) προς €8.884.728 (αγοραία αξία €8.884.728).
- (v) Το Τ/Κ τεμάχιο με αρ. εγγραφής 0/5293, έκτασης 17.428 τ.μ. στα Περβόλια Λάρνακας (αρ. τεμαχίου 441), το οποίο επίσης αγόρασε η ίδια εταιρεία που αναφέρεται στην παρ. (iv) πιο πάνω προς €1.537.741 στις 2.10.2007 (αγοραία αξία €3.417.203), πωλήθηκε και πάλι στην εταιρεία που αναφέρεται στις παρ. (iii) και (iv) πιο πάνω στις 7.2.2008 (δηλαδή τέσσερις μήνες μετά) προς €4.015.213 (αγοραία αξία €4.015.213).

Ο Κηδεμόνας, μας ανέφερε ότι η διαφορά μεταξύ τιμής πώλησης και αγοραίας αξίας δεν συνιστά πλέον, σύμφωνα με τη Νομική Υπηρεσία, λόγο απόρριψης αίτησης αγοραπωλησίας Τ/Κ περιουσίας και ότι, μετά την τροποποίηση της νομοθεσίας το 2010, κύριο λόγο απόρριψης αποτελεί η κατοχή Ε/Κ ιδιοκτησίας περιουσίας στις κατεχόμενες περιοχές από τους Τ/Κ ιδιοκτήτες/κληρονόμους της υπό πώληση περιουσίας. Σημειώνεται ωστόσο ότι, οι πιο πάνω περιπτώσεις πώλησης Τ/Κ περιουσιών έχουν λάβει χώρα πριν την τροποποίηση της νομοθεσίας το 2010.

(β) Αγοραπωλησίες ακίνητης περιουσίας Τ/Κ που δεν εγκατέλειψαν τις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές (περιουσίες κατοίκων της Πύλας και Ποταμιάς). Η ακίνητη περιουσία που ανήκει σε Τ/Κ μόνιμους κάτοικους Πύλας και Ποταμιάς δεν εμπίπτει στις πρόνοιες των περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμων του 1991 έως 1997 και επομένως δεν βρίσκεται υπό τη διαχείριση του Κηδεμόνα, αφού οι Τ/Κ κάτοικοι των εν λόγω Κοινοτήτων δεν εγκατέλειψαν τις ελεύθερες περιοχές κατά την περίοδο της εισβολής του 1974. Οι δηλώσεις που αφορούν σε Τ/Κ κάτοικους Πύλας και Ποταμιάς υποβάλλονται στο Υπουργό Εσωτερικών για συγκατάθεση με βάση τις διατάξεις του Άρθρου 3 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου του 1970 (Ν.49/1970). Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, «οσάκις επί τη προσαγωγή, εις Επαρχιακόν Κτηματολογικόν Γραφείο ή παράρτημα, δηλώσεως σκοπούμενης μεταβιβάσεως ακινήτου ιδιοκτησίας ο Διευθυντής κρίνη, βάσει δεδομένων παρασχεθέντων αυτώ υπό του Υπουργού, ότι η σκοπούμενη κτήσις της τοιαύτης ακινήτου ιδιοκτησίας υπό του προτιθέμενου δικαιοδόχου ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνον ή καθ'οιονδήποτε τρόπον να επηρεάση τη δημόσιαν ασφάλειαν, ο Διευθυντής δεν επιτρέπει την παρά του αρμόδιου λειτουργού του ειρημένου Γραφείου ή παραρτήματος αποδοχήν της τοιαύτης δηλώσεως, εκτός εάν και αφού ο Υπουργός, εις τον οποίον το θέμα υποβάλλεται υπό του Διευθυντού, συγκατατεθή εις τούτο».

Σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα δεν εντοπίστηκε ορισμός/ερμηνεία της ορολογίας «δημόσια ασφάλεια», όπως αναφέρεται στο Άρθρο 3 του περί Ακίνητου Ιδιοκτησίας (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου του 1970 (Ν.49/1970). Ως εκ τούτου εγείρεται το ερώτημα πώς διασφαλίζεται η τήρηση της πρόνοιας αυτής.

Σύμφωνα με τον Κηδεμόνα, η ερμηνεία του όρου «δημόσια ασφάλεια» αφορά στο κατά πόσο η περιουσία βρίσκεται πλησίον στρατιωτικών εγκαταστάσεων ή/και αμυντικών έργων και αν η τυχόν διαφοροποίηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος επηρεάζει την ασφάλεια του Κράτους εν γένει. Κριτήριο αποτελεί επίσης η τοποθεσία της ιδιοκτησίας, δηλαδή η τυχόν γειτνίαση της με περιοχές που δεν ελέγχονται από τη Δημοκρατία αλλά από τις κατοχικές δυνάμεις.

Σημειώνεται ωστόσο ότι, στις υποθέσεις που εξετάστηκαν δεν υπήρχε τεκμηρίωση σχετικά με το θέμα της «δημόσιας ασφάλειας» έρευνα.

Επιπλέον, εντοπίστηκαν περιπτώσεις αγοραπωλησιών που αφορούσαν σε μεγάλης έκτασης και αξίας περιουσίες, για τις οποίες ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Διαχείρισης σε επιστολές του εξέφραζε τις επιφυλάξεις του κατά πόσο δικαιολογείτο να δοθεί άδεια για πώληση, έστω και αν αυτές δεν υπόκεινται στη διαχείριση του Κηδεμόνα και εισηγείτο την επιδίωξη απαλλοτρίωσης για τις ανάγκες των προσφύγων, λόγω έλλειψης διαθέσιμης κρατικής γης. Ο αρμόδιος για το θέμα λειτουργός του Υπουργείου Εσωτερικών, σε σχετικά σημειώματα προς τον Υπουργό εξέφραζε την άποψη ότι η εισήγηση είναι μάλλον άστοχη και σπασμωδική χωρίς τη δέουσα έρευνα/μελέτη, ενώ θα προσκρούει τέτοια ενέργεια σε προσφυγή των Τ/Κ ιδιοκτητών στο δικαστήριο. Πιο κάτω παραθέτουμε ορισμένα παραδείγματα:

- (i) Πώληση σε εταιρεία δύο Τ/Κ τεμαχίων στην περιοχή της Πύλας (έκτασης 6.767 τ.μ. και 15.588 τ.μ.) από πληθώρα Τ/Κ ιδιοκτητών/κληρονόμων (όλοι κάτοικοι Πύλας σύμφωνα με πιστοποιητικό που δόθηκε από τον τότε Πρόεδρο του Κ.Σ. Πύλας). Τα δύο τεμάχια είχαν αγοραία αξία κατά την πώληση ύψους €1.000.000 και €2.130.000, αντίστοιχα, ενώ η τιμή πώλησης καθορίστηκε σε €563.838 και €1.135.623, αντίστοιχα.
- (ii) Πώληση σε εταιρεία τεμαχίου με έκταση 33.111 τ.μ. στην Πύλα, από πληθώρα Τ/Κ ιδιοκτητών/κληρονόμων, με την αγοραία αξία του τεμαχίου κατά την πώληση να ανέρχεται στα €4.271.504 και τη συμφωνηθείσα τιμή πώλησης στα €2.743.160.
- (iii) Πώληση από τους Τ/Κ ιδιοκτήτες σε ιδιώτες του ½ μεριδίου τεμαχίου με έκταση 30.435 τ.μ., με αγοραία αξία €1.170.392 και τιμή πώλησης €820.129.
- (iv) Πώληση έξι τεμαχίων γης σε εταιρεία Τ/Κ περιουσίας που βρίσκεται στην Πύλα από διάφορους Τ/Κ, συνολικής έκτασης 26.219 τ.μ., με τιμή πώλησης €1.717.788 και αγοραία αξία €2.053.806. Τα περισσότερα τεμάχια γης αποξενώθηκαν σε συνδεδεμένες εταιρείες.
- (iv) Πώληση από Τ/Κ κάτοικο Πύλας σε εταιρεία, τριών τεμαχίων γης συνολικής έκτασης 37.646 τ.μ., με αγοραία αξία €4.203.159 και τιμή πώλησης €3.221.397, και αποξένωσή τους σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα με κέρδος πέραν των €2,8 εκ. (τιμή αποξένωσης €6.079.620). Τα πιο πάνω ποσά δημιουργούν εύλογα ερωτήματα για τον τρόπο με τον οποίο έγινε η εκτίμηση από το ΤΚΧ.

Αρ. εγγραφής τεμαχίου	Ημερ. εγγραφής ακινήτου στην εταιρεία	Τιμή αγοράς	ΤΚΧ – Αγοραία Αξία κατά τη μεταβίβαση	Τιμή πώλησης έναντι αγοραίας αξίας που δόθηκε από το ΤΚΧ	Ημερ. αποξένωσης	Τιμή αποξένωσης	ΤΚΧ – Αγοραία αξία την 1.1.2013	Αναθεωρημένη Αξία 1.1.2013 (με κτήρια)
		€	€	%		€	€	€
4449	12.3.2008	801.609	956.817	84	13.3.2008	1.494.400	442.500	675.000
4619	12.3.2008	283.321	341.720	84	13.3.2008	533.709	158.100	240.000
5646	13.3.2008	2.133.467	2.904.622	73	24.4.2008	4.051.511	1.583.400	14.153.000
		3.221.397	4.203.159			6.079.620	2.184.000	15.068.000

Η αποξένωση των δύο τεμαχίων πραγματοποιήθηκε μόλις την επόμενη μέρα από την εγγραφή των ακινήτων στο όνομα της αγοράστριας εταιρείας σε τρεις άλλες εταιρείες, εξ ημισείας. Οι εταιρείες αυτές ανέγειραν πανεπιστήμιο στα συγκεκριμένα τεμάχια.

Για τη συγκεκριμένη περίπτωση, ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Διαχείρισης απέστειλε επιστολή ημερ. 7.11.2007 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών εκφράζοντας επιφυλάξεις, η οποία δεν φαίνεται να είχε γνωστοποιηθεί στον Υπουργό προτού εγκρίνει την αγοραπωλησία, αφού φαίνεται να καταχωρήθηκε στον σχετικό φάκελο στις 10.1.2008, επτά μέρες μετά την έγκριση του Υπουργού και ενώ η επιστολή έχει σφραγίδα ότι λήφθηκε από το Υπουργείο στις 9.11.2007.

- (vi) Πώληση σε εταιρεία δυο τεμαχίων στην περιοχή Πύλας (έκτασης 9.031 τ.μ. και 8.027 τ.μ.), από τους κληρονόμους του ιδιοκτήτη, ο οποίος ήταν μόνιμος κάτοικος Πύλας και απεβίωσε το 1999. Τόσο η τιμή πώλησης όσο και η αγοραία αξία των τεμαχίων ανέρχονταν σε ποσό ύψους €765.000.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι, δεν φαίνεται να προβληματίσε κατά πόσο οι Τ/Κ κάτοικοι Πύλας και Ποταμιάς κατέχουν παράνομα Ε/Κ περιουσίες στις μη ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές έστω και αν κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται στη νομοθεσία. Στις περιπτώσεις που έχουν διερευνηθεί, δεν εντοπίστηκε να έχει διεξαχθεί σχετική έρευνα.

Σύσταση: Παρόλο που δεν προβλέπεται στη σχετική νομοθεσία, εισηγηθήκαμε να μελετηθεί και νομικά το ενδεχόμενο να εξασφαλίζονται πληροφορίες σχετικά με τη διαμονή των Τ/Κ ιδιοκτητών αλλά και να ζητούνται εκθέσεις σχετικά με την πιθανότητα παράνομης κατοχής και εκμετάλλευσης από τους Τ/Κ ιδιοκτήτες, Ε/Κ περιουσιών στις μη ελεγχόμενες από τη Δημοκρατία περιοχές. Επίσης σε περίπτωση που αποφασίζεται να επιτραπεί η πώληση τέτοιων περιουσιών, να καθοριστούν ειδικά κριτήρια για διασφάλιση της «δημόσιας ασφάλειας», όρος που πρέπει να συγκεκριμενοποιηθεί στη νομοθεσία εφόσον αποτελεί κριτήριο.

Όσον αφορά στο ΤΚΧ, θα πρέπει να προβληματίσει το θέμα των εκτιμήσεων.

Ο Κηδεμόνας, μας ανέφερε ότι, με βάση την πολιτική που εφαρμόζεται από το 2003-2004, καθώς και το πλαίσιο των Νόμων Αρ. 139/91 έως 68(Ι)/2012, αποφεύγεται η απαλλοτρίωση Τ/Κ περιουσιών, εκτός σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις για έργα κοινής ωφελείας. Επίσης, ανέφερε ότι κατά την εξέταση των αιτήσεων για αγοραπωλησίες Τ/Κ περιουσιών στις κοινότητες Πύλας και Ποταμιάς, γίνεται διερεύνηση, σε συνεργασία με τις Αρχές Ασφαλείας της Δημοκρατίας, του τόπου μόνιμης διαμονής των Τ/Κ ιδιοκτητών ή/και των κληρονόμων τους και κατά πόσο κατέχουν Ε/Κ ιδιοκτησίες περιουσίες στα κατεχόμενα.

Ωστόσο, σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα των σχετικών διερευνήσεων για τις πιο πάνω υποθέσεις δεν στάλθηκαν στην Υπηρεσία μας.

(γ) Αγοραπωλησία περιουσίας που ανήκει σε Τούρκο υπήκοο που μέχρι και το 2009 η περιουσία του τύγγανε διαχείρισης από τον Κηδεμόνα, χωρίς να εμπίπτει στις πρόνοιες του Νόμου. Εντοπίστηκε περίπτωση όπου ο ιδιοκτήτης περιουσίας υπό τη διαχείριση του Κηδεμόνα διέμενε από το 1949 στην Τουρκία όπου και απεβίωσε το 1984, οι δε πωλητές είναι εγγεγραμμένοι ιδιοκτήτες από το 2007 κατόπιν διαχείρισης (η σύζυγος του και 2 παιδιά του που γεννήθηκαν στην Τουρκία 1952 και 1955), διαμένουν μόνιμα στο εξωτερικό, και έχουν Τουρκική και Γερμανική υπηκοότητα. Ο εν λόγω ιδιοκτήτης, σύμφωνα με την επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας με ημερ. 2.11.2009 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, δεν θεωρείται Τ/Κ σύμφωνα με τον Νόμο.

- (ii) Ο Υπουργός Εσωτερικών χορήγησε τη συγκατάθεση του για αποδοχή του πωλητήριου και κατ' επέκταση της δήλωσης μεταβίβασης σύμφωνα με το Άρθρο 3 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας

(Προσωριναί Διατάξεις) Νόμου του 1970 (Ν.49/1970), για αρκετές περιπτώσεις που αφορούν σε ακίνητη ιδιοκτησία του πιο πάνω Τούρκου υπηκόου. Όπως έχει παρατηρηθεί, ούτε η περίπτωση αυτή δεν έτυχε εξέτασης ως προς το κατά πόσο ο ιδιοκτήτης ή/και οι κληρονόμοι του κατέχουν παράνομα Ε/Κ περιουσίες στα κατεχόμενα. Οι παρατηρήσεις και συστάσεις μας όπως καταγράφονται στην πιο πάνω παράγραφο είναι σχετικές.

Ο Κηδεμόνας, μας ανέφερε ότι σε άλλη περίπτωση, όπου Τ/Κ ιδιοκτήτης είχε εγκαταλείψει την Κύπρο το 1947 και για την περίοδο 1975 έως 1983 είχε εγκατασταθεί στα κατεχόμενα, όπου και του «παραχωρήθηκαν» Ε/Κ ιδιοκτησίας περιουσίες, το Ανώτατο Δικαστήριο, με Απόφαση του ημερ. 25.5.2009, έκρινε ότι το γεγονός αυτό δεν διαφοροποιούσε την ουσία της υπόθεσης καθότι ο συγκεκριμένος Τ/Κ δεν θεωρείται πολίτης της Δημοκρατίας. Συνεπώς, σύμφωνα με τον Κηδεμόνα, η πιο πάνω περιουσία δεν θεωρείται Τ/Κ εν τη εννοία του Νόμου, εφόσον ο ιδιοκτήτης ουδέποτε απέκτησε την Κυπριακή Υπηκοότητα.

Επιπρόσθετα, αξίζει να αναφερθεί ότι μέχρι και τις 2.11.2009, όπου με επιστολή της η Νομική Υπηρεσία ενημέρωσε το Υπουργείο Εσωτερικών ότι ο αποβιώσας δεν ήταν Τ/Κ σύμφωνα με τον Νόμο, η περιουσία του βρισκόταν κάτω από τη διαχείριση του Κηδεμόνα και τα περισσότερα τεμάχια που του ανήκαν ήταν μισθωμένα σε πρόσφυγες. Ζητήσαμε ενημέρωση κατά πόσο εξακολουθούν να υφίστανται οι μισθώσεις που αφορούν στην περιουσία του πιο πάνω προσώπου.

Ο Κηδεμόνας μας ενημέρωσε ότι έχει ζητηθεί από τον Κλάδο Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών Λάρνακας να δοθεί σχετική ενημέρωση αναφορικά με τις μισθώσεις που αφορούν στην περιουσία του εν λόγω προσώπου.

- (ii) Το ΤΚΧ έδωσε αγοραίες αξίες για τα τεμάχια που εμφανίζονται στον πιο κάτω πίνακα παραπλήσιες στην τιμή πώλησης τους αλλά, όπως διαφάνηκε αργότερα από την επιστολή αποδοχής μεταβίβασης, έστω και δύο χρόνια μετά, η αγοραία αξία των τεμαχίων κατά τη στιγμή της μεταβίβασης ήταν σημαντικά αυξημένη μέχρι και στο δεκαπλάσιο της αγοραίας τιμής που δόθηκε, χωρίς να υπάρχει δικαιολογία για τη μεγάλη απόκλιση στις εκτιμήσεις.

Αρ. Τεμαχίου	Τιμή Πώλησης €	Αγοραία Αξία ΤΚΧ (€) και ημερ. έκθεσης Επαρχ. Κτημ. Γρ. Λάρνακας		Αγοραία Αξία κατά την μεταβίβαση σύμφωνα με ΤΚΧ (€) και ημερ. εγγραφής	
157	351.972	600.000	12.3.2008	1.200.000	10.6.2010
309	17.087	50.000	12.3.2008	100.000	10.6.2010
138	45.488	37.000	15.11.2010	370.000	25.6.2012

Σύσταση: Το θέμα να διερευνηθεί και να ενημερωθεί η Υπηρεσία μας κατά πόσο όντως οι εκτιμήσεις του ΤΚΧ έχουν διαφοροποιηθεί σε τέτοιο σημαντικό βαθμό και τους σχετικούς λόγους.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον Κηδεμόνα, έχει ζητηθεί από το ΤΚΧ ενημέρωση για τους λόγους για τους οποίους υπάρχει μεγάλη απόκλιση στις εκτιμήσεις της αξίας της υπό αναφορά περιουσίας.

- (iii) Εταιρεία που ανήκε σε Ε/Κ ήταν συνιδιοκτήτρια του ¼ μεριδίου του ακινήτου με αρ. εγγραφής 10532, Φ/Σχ. ΧΛ/62, τεμάχιο 309, εκτάσεως 8.133 τ.μ., το οποίο απέκτησε με αγορά στις 10.6.2010 από τον πιο πάνω Τούρκο υπήκοο. Τα υπόλοιπα μερίδια, τα οποία βρίσκονται υπό τη διαχείριση του Κηδεμόνα, ήταν εγγεγραμμένα στο όνομα τριών Τ/Κ (από ¼ μερίδιο), κατοίκων κατεχομένων περιοχών.

Η πιο πάνω εταιρεία υπέβαλε αίτηση για έκδοση Πιστοποιητικού Αδιανέμητου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 28 του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου (Κεφ. 224) και στη συνέχεια αίτηση για πώληση του ακινήτου ως αδιανέμητο σε δημόσιο πλειστηριασμό. Όπως αναφέρεται σε επιστολή του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λάρνακας, ημερ. 5.6.2013, έγινε αναγκαστική πώληση του ακινήτου στις 24.3.2013 για το ποσό των €325.000.

Σύσταση: Όπου υπάρχουν νομοθετικά κενά να ρυθμιστούν, ώστε να μην τυγχάνουν εκμετάλλευσης.

Η εταιρεία, σύμφωνα με την πιο πάνω επιστολή ζήτησε παράταση χρόνου 2 μηνών για αποπληρωμή μέρους του πιο πάνω ποσού και η Υπηρεσία Διαχείρισης δεν έφερε ένσταση, νοουμένου ότι η εγγραφή του κτήματος στο όνομα της εταιρείας θα γινόταν μετά την καταβολή στο Ταμείο Τ/Κ Περιουσιών ολόκληρου του ποσού που αναλογεί στους 3 εγγεγραμμένους Τ/Κ συνιδιοκτήτες.

Σύμφωνα με Πιστοποιητικό Έρευνας που μας δόθηκε από το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας, το τεμάχιο βρίσκεται ολόκληρο στο όνομα της εταιρείας με ημερ. εγγραφής την 13.6.2013, ενώ όπως έχουμε πληροφορηθεί από αρμόδιο Λειτουργό του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λάρνακας, το οφειλόμενο ποσό ύψους €194.538, ενώ εισπράχθηκε από το ΤΚΧ, δεν έχει κατατεθεί ακόμη στο Ταμείο Τ/Κ Περιουσιών.

Σημειώνεται ότι, η εκκρεμότητα αυτή δεν ήταν γνωστή από τον Κηδεμόνα.

Σύσταση: Να καθοριστεί διαδικασία ώστε να ενημερώνονται όλοι οι εμπλεκόμενοι για περιπτώσεις ποσών που οφείλονται στο Ταμείο Τ/Κ Περιουσιών ώστε να τυγχάνουν παρακολούθησης για έγκαιρη λήψη μέτρων όπου χρειάζεται και συμπερίληψη των ποσών αυτών στις οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Διεθνούς Προτύπου για το Δημόσιο Τομέα (ΔΛΠΔΤ) «Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση με βάση τη λογιστική αρχή των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών».

(δ) Αγοραπωλησίες για σκοπούς καταβολής φόρων και εξόδων διαχείρισης και παρακολούθηση εκπλήρωσης όρων διαχειρίσεων.

- (i) Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του αρ. 65.805, ημερ. 4.7.2007, ενέκρινε με όρους την πώληση κληρονομούμενης περιουσίας αποβίωσαντος Τ/Κ, η οποία αποτελείτο από 12 τεμάχια στα Περβόλια Λάρνακας, συνολικής έκτασης 155.169 τ.μ., με αγοραία αξία £11 εκ. (€18.794.616). Η Νομική Υπηρεσία συνέστησε την έγκριση της πώλησης της εν λόγω περιουσίας και τη διανομή των εισπράξεων στους κληρονόμους, επειδή οι κληρονόμοι δεν ήταν σε θέση να καταβάλουν τον υψηλό φόρο κληρονομιάς και η πώληση θα απέφερε σημαντικά έσοδα στο κράτος (περίπου £800.000 - £1 εκ.). Σύμφωνα με την Δήλωση Πώλησης, πέντε εκ των τεμαχίων της πιο πάνω περιουσίας, συνολικής έκτασης 61.337 τ.μ., πωλήθηκαν σε Ε/Κ εταιρεία (αγοραία αξία τεμαχίων €12.404.446, τιμή πώλησης €5.860.503).

Οι δικαιούχοι κληρονόμοι ανέρχονται συνολικά σε δώδεκα ενώ μέρος της περιουσίας είχε στο παρελθόν μεταβιβαστεί σε αριθμό κληρονόμων, ορισμένοι εκ των οποίων απεβίωσαν. Υπάρχουν δε τέσσερις Ε/Κ Δικηγόροι ως Διαχειριστές της περιουσίας και οι ζώντες κληρονόμοι, επ' ονόματι των οποίων έχει εκδοθεί τίτλος για μερίδια της περιουσίας, έχουν συγκατατεθεί μέσω των Διαχειριστών/Δικηγόρων τους όπως ολόκληρο το τίμημα πώλησης κατατεθεί στην αρχική Διαχείριση Αρ. 40/63. Από τα μέχρι σήμερα στοιχεία, φαίνεται ότι από τους ζώντες κληρονόμους, οι οκτώ βρίσκονται στο εξωτερικό, ενώ οι τέσσερις στα

κατεχόμενα. Οι διαμένοντες στις κατεχόμενες περιοχές δικαιούνται το 15% περίπου της κληρονομούμενης περιουσίας.

Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών σε επιστολή του ημερ. 2.4.2008, ανέφερε ότι στη συγκεκριμένη αγοραπωλησία απουσίαζε το στοιχείο της καλής πίστης και ότι οι δικαιοπάροχοι πούλησαν την περιουσία τους με τίμημα πολύ πιο χαμηλό από την πραγματική αξία, σε πρόσωπα που αποσκοπούν στην εκμετάλλευση της έκρυθμης κατάστασης για σκοπούς πλουτισμού. Διερωτήθηκε επίσης αν το καθαρό προϊόν της πώλησης, αφαιρουμένων οποιονδήποτε φόρων ή τελών, είχε κατατεθεί σε δεσμευμένο λογαριασμό, ποιος ήταν ο διαχειριστής του ποσού αυτού και αν έχει διανεμηθεί στους νόμιμους κληρονόμους, εφόσον η Νομική Υπηρεσία είχε οριστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο υπεύθυνη να επιβλέπει τη διαδικασία πώλησης της εν λόγω περιουσίας και την είσπραξη του τιμήματος. Έθεσε επιπρόσθετα το ερώτημα για το ποιος είχε την αρμοδιότητα να ελέγξει τα στοιχεία των κληρονόμων που ισχυρίζονταν ότι διέμεναν στο εξωτερικό και ποιού ήταν η αρμοδιότητα να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για διανομή του προϊόντος της πώλησης, εφόσον, όπως ανέφερε, η Νομική Υπηρεσία δεν έχει εκ του Νόμου τέτοια αρμοδιότητα. Σημειώνεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο είχε αποφασίσει όπως το ποσό που αναλογούσε στους κληρονόμους που διέμεναν στις κατεχόμενες περιοχές κατατεθεί στο Ταμείο Τ/Κ Περιουσιών και καταβληθεί σε αυτούς μετά τον τερματισμό της έκρυθμης κατάστασης ενώ, σύμφωνα με την πιο πάνω επιστολή του Διευθυντή της Υπηρεσίας Διαχείρισης, η Υπηρεσία δεν είχε υπόψη της εάν κατατέθηκε οποιοδήποτε ποσό στο Ταμείο.

Παρόλο που ακολουθεί ανταλλαγή αριθμού επιστολών, σημειωμάτων και συσκέψεων μεταξύ των εμπλεκόμενων (Κηδεμόνα, Διευθυντή και λειτουργών της Υπηρεσίας Διαχείρισης/Κλάδος Τ/Κ Περιουσιών, Νομικής Υπηρεσίας, ΤΚΧ) δεν είναι ξεκάθαρο ότι τελικά οι ενέργειες όντως ενέπυταν στα πλαίσια της απόφασης του Υπουργικού και της νομοθεσίας.

Κατόπιν επικοινωνίας μας με την Υπηρεσία στις 2.10.2015, επιβεβαιώθηκε εκ νέου το γεγονός ότι η Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών δεν γνωρίζει εάν έγινε κατάθεση οποιουδήποτε ποσού στο Ταμείο σε σχέση με την εν λόγω αγοραπωλησία. Ζητήσαμε ενημέρωση επί των θεμάτων που εγείρονται. Ο Κηδεμόνας σχετικά με το θέμα επισήμανε ότι, σύμφωνα με τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, την ευθύνη για την εποπτεία/επίβλεψη της όλης διαδικασίας της πιο πάνω αγοραπωλησίας, καθώς και την ενημέρωση του ως Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών, φέρει η Νομική Υπηρεσία.

- (ii) Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του αρ. 67.262 ημερ. 28.5.2008, ενέκρινε την αποδοχή του αγοραπωλητηρίου εγγράφου και κατ' επέκταση της μεταβίβασης του Τ/Κ τεμαχίου αρ. 149, Φ/Σχ. 30/21W1, έκτασης 9.430 τ.μ. στη Λακατάμια που ανήκε σε Τ/Κ που απεβίωσε. Ο σκοπός της αγοραπωλησίας αφορούσε στην κάλυψη διαφόρων φόρων και εξόδων διαχείρισης, και στην περίπτωση υπερκάλυψης των εξόδων αυτών, το υπόλοιπο ποσό από την πώληση θα έπρεπε να κατατεθεί στο Ταμείο σε πίστη των κληρονόμων. Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Διαχείρισης εξέφρασε αρνητικές συστάσεις για τη συγκεκριμένη αγοραπωλησία, επειδή η πωλούμενη περιουσία ήταν μεγάλης αξίας και το τίμημα αγοράς πολύ πιο χαμηλό από την αγοραία αξία. Συγκεκριμένα, το τεμάχιο πωλήθηκε προς €478.410, ενώ η αγοραία αξία ανερχόταν σε €1.196.020 στις 16.2.2007. Διατύπωσε επίσης σοβαρές επιφυλάξεις γενικά για την πώληση και μερική αποξένωση των υπό κηδεμονία Τ/Κ περιουσιών, με το πρόσχημα της εκτέλεσης της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων των αποβιωσάντων Τ/Κ, επειδή με τον τρόπο αυτό θα πωληθούν με την πάροδο του χρόνου όλες οι Τ/Κ περιουσίες, μετά το θάνατο τον ιδιοκτητών τους.

Επίσης, σε επιστολές του με ημερ. 20.6.2008 και 27.2.2009, διερωτήθηκε με ποιο τρόπο θα γίνει η πληρωμή των ποσών που αναλογούν στους κληρονόμους που κατοικούν στο εξωτερικό από την Υπηρεσία Διαχείρισης, εφόσον η Υπηρεσία δεν ασκεί έλεγχο και δεν έχει πρόσβαση στους λογαριασμούς της Διαχείρισης για να διαπιστωθεί αν και ποιο ποσό θα προκύψει ως πλεόνασμα, και με ποιο τρόπο μπορεί να συλλέξει τα απαιτούμενα στοιχεία για τυχόν εκπλήρωση των όρων που τέθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο, αφού δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα και/ή εξουσιοδότηση.

Ζητήσαμε ενημέρωση για τον τρόπο με τον οποίο γίνεται παρακολούθηση της εκπλήρωσης των όρων οι οποίοι τίθενται κατά καιρούς αναφορικά με Διαχειρίσεις που αφορούν Τ/Κ περιουσίες, τη διαδικασία, τα εμπλεκόμενα μέρη και τις αρμοδιότητες του καθενός.

Σύσταση: Η σύσταση στην παράγραφο (γ) πιο πάνω είναι σχετική. Πέραν αυτής θα πρέπει επίσης να απασχολήσει και η χαμηλή τιμή πώλησης.

Ο Κηδεμόνας, μας ανέφερε ότι στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τίθενται όροι αναφορικά με διαχειρίσεις Τ/Κ περιουσιών, το θέμα τυγχάνει παρακολούθησης από το Υπουργείο Εσωτερικών.

(ε) Υπόθεση διαχείρισης περιουσίας αποβιώσαντα Τ/Κ. Τ/Κ, αφού εγκαταστάθηκε τα τελευταία 4 χρόνια στη Λάρνακα, ζήτησε ως διαχειριστής της περιουσίας (μαζί με το δικηγόρο συνδιαχειριστή) του αποβιώσαντα πατέρα του (ο οποίος απεβίωσε το 1992 στο Λονδίνο και είχε μεταβεί στο εξωτερικό πολύ πριν την τουρκική εισβολή και κατοχή) να αποδεσμεύσει την εν λόγω περιουσία από την κηδεμονία με σκοπό την ελεύθερη χρήση, απόλαυση, αξιοποίηση, ανάπτυξη και/ή εκποίηση. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 60.821 στις 15.9.2004, αποφάσισε να ικανοποιηθούν τα αιτήματα βάσει των θέσεων πολιτικής που ενέκρινε στην ίδια συνεδρία, με την προϋπόθεση ότι η περίπτωση αυτή δεν συνιστά γενικό κανόνα ή προηγούμενο γενικής εφαρμογής.

Σημειώνεται ότι, στη σχετική Πρόταση προς τον Υπουργικό Συμβούλιο αναφέρεται ότι ο Κηδεμόνας, λαμβάνοντας υπόψη προηγούμενη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, έδωσε κατά το 2002, τη συγκατάθεση του σε 3 περιπτώσεις για την πώληση μέρους της εν λόγω περιουσίας. Ταυτόχρονα ενέκρινε την κατά χάριν παραχώρηση στον αιτητή/Διαχειριστή ποσού £64.000 ως αποζημίωση για κάλυψη των προσωπικών του αναγκών, με τη συμφωνία ο αιτητής να μην εγείρει αξιώσεις ανάληψης ελεύθερης κατοχής ολόκληρης της κληρονομικής περιουσίας του, η οποία παραχωρήθηκε για προσωρινή χρήση σε πρόσφυγες δικαιούχους, και νοουμένου ότι θα εγκριθεί η μεταβίβαση επ' ονόματι του των κτημάτων που ανήκουν στη μητέρα του και μέρος του τεμαχίου γης που είναι γραμμένο στον πατέρα του και το οποίο είναι ανεκμετάλλευτο.

Η Νομική Υπηρεσία σε απαντητική επιστολή της, ημερ. 20.7.2004, σχετικά με το ερώτημα «κατά πόσο είναι δυνατή με βάση τη ισχύουσα νομοθεσία η αποδέσμευση της επηρεαζόμενης Τ/Κ περιουσίας και η παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης, απόλαυσης και αξιοποίησης της από τον διαχειριστή και υιό του αποθανόντα» αναφέρει ότι η απάντηση για το θέμα δίνεται από τον Γενικό Εισαγγελέα στη γνωμάτευση του προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ημερ. 28.5.2003. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι ενόσω διαρκεί η έκρυθμη κατάσταση, οι Τ/Κ περιουσίες περιέρχονται στον Κηδεμόνα, αποκλειόμενης της άσκησης οποιωνδήποτε περιουσιακών δικαιωμάτων των ιδιοκτητών μέχρι τη λήξη της προσδιοριζόμενης από το Νόμο έκρυθμης κατάστασης. Επομένως, σύμφωνα με τη γνωμάτευση, δεν υφίσταται πεδίο για ατομικές ρυθμίσεις ή για τερματισμό της κηδεμονίας σε ιδιαίτερες περιπτώσεις. Η κηδεμονία τερματίζεται κατά την κρίση της Νομικής Υπηρεσίας, εφόσον εκλείψει η έκρυθμη κατάσταση, και αφορά στις Τ/Κ περιουσίες στο σύνολο τους. Δεδομένου ότι με την παραχώρηση του πιο πάνω δικαιώματος χρήσης, απόλαυσης και αξιοποίησης της παραπάνω Τ/Κ περιουσίας στο διαχειριστή και υιό του αποβιώσαντα, θα τερματιστεί η κηδεμονία, έπεται πως το αίτημα του δεν μπορεί να ικανοποιηθεί. Η παραπάνω θέση προσδιορίζει και την απάντηση στο ερώτημα «κατά πόσο δικαιολογείται η καταβολή αποζημιώσεων στον αιτητή», με αναφορά

στο Άρθρο 9 του Νόμου, σύμφωνα με το οποίο αναστέλλεται η πληρωμή οποιουδήποτε ποσού που οφείλεται σε ιδιοκτήτη Τ/Κ περιουσίας σε σχέση με την περιουσία αυτή, ενόσω διαρκεί η έκρυθμη κατάσταση.

Στην ίδια επιστολή, για το θέμα της δυνατότητας διαγραφής των τόκων που έχουν συσσωρευτεί ως αποτέλεσμα της μη πληρωμής του οφειλόμενου φόρου κληρονομιάς, αναφέρεται ότι τέτοια δυνατότητα δεν παρέχεται από τη σχετική νομοθεσία. Σημειώνεται επίσης, ότι μόνο σε περιπτώσεις όπου η αξία της περιουσίας του αποθανόντα έχει μειωθεί ουσιαστικά, συνεπεία των εκ της έκρυθμου καταστάσεως δημιουργηθεισών συνθηκών, παρέχεται δυνατότητα στο Υπουργικό Συμβούλιο να χαρίσει τον οφειλόμενο φόρο και κατ' επέκταση τον αναλογούντα τόκο (Άρθρο 46Α του περί Φορολογίας των Κληρονομιών Νόμου του 1962, όπως τροποποιήθηκε).

Σχετικά με τα πιο πάνω, επισημαίνουμε ότι παρά το γεγονός ότι υπάρχουν γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα με ημερ. 28.5.2003 και 20.7.2004, οι οποίες εισηγούνται το αντίθετο, το Υπουργικό Συμβούλιο προχώρησε στην πιο πάνω Απόφαση. Επιπρόσθετα, όπως επισημάνθηκε και πιο πάνω, όλες οι αγοραπωλησίες που επιτράπηκαν τόσο από το ίδιο το Υπουργικό Συμβούλιο όσο και από τον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών χωρίς έγκριση από Υπουργικό Συμβούλιο, προτού τροποποιηθεί ο Νόμος το 2010, δεν φαίνεται να έχουν νομική βάση.

Μη λήψη μέτρων εκεί όπου διαπιστώνεται παράβαση της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου και των σχετικών Γνωματεύσεων του Γενικού Εισαγγελέα. Αφού ληφθεί η έγκριση του Κηδεμόνα για να γίνει αποδεκτή μια δήλωση μεταβίβασης Τ/Κ περιουσίας σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δεν υπάρχει καμιά παρακολούθηση από κανένα εμπλεκόμενο Τμήμα για την εξέλιξη των τεμαχίων που αγοράζονται ώστε να εντοπίζονται οι περιπτώσεις που έτυχαν εκμετάλλευσης για σκοπούς πλουτισμού, όπως για παράδειγμα η μετέπειτα πώληση τεμαχίων σε πολύ ψηλότερες τιμές σε σύντομο χρονικό διάστημα. Όπως αναφέρεται πιο πάνω, εντοπίστηκαν περιπτώσεις που οι αγοραπωλησίες έγιναν με σκοπό τον πλουτισμό σε αντίθεση με τις πρόνοιες που έθεσε η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και τις σχετικές Γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα, και χωρίς να λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα από μέρους της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα των πιο πάνω θεμάτων, καθώς και την πολυπλοκότητά τους, ζητήθηκαν τα σχετικά σχόλια/απόψεις του Κηδεμόνα για μετέπειτα παραπομπή τους στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, εκεί όπου αυτό κριθεί αναγκαίο.

Ανταλλαγές Τ/Κ τεμαχίων με Ε/Κ τεμάχια στις ελεύθερες περιοχές. Όσον αφορά στις ανταλλαγές Τ/Κ τεμαχίων με Ε/Κ τεμάχια στις ελεύθερες περιοχές, σχετικό είναι το νομοθετικό πλαίσιο όπως αναλύεται πιο πάνω. Ειδικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 6(η) του περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών Νόμου 139/91, ο Κηδεμόνας Τ/Κ Περιουσιών δεν μπορεί να προβαίνει σε ενέργειες οι οποίες θα έχουν ως αποτέλεσμα μετά τη λήξη της ισχύος του Νόμου ο ιδιοκτήτης να είναι άλλος από τον ιδιοκτήτη κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου, εκτός σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες θα ήταν επωφελές για τον ιδιοκτήτη ή αναγκαίο για το δημόσιο συμφέρον.

Στη βάση των πιο πάνω, εξετάστηκαν οι φάκελοι του Υπουργείου Εσωτερικών για τις ακόλουθες περιπτώσεις ανταλλαγών Τ/Κ περιουσίας με Ε/Κ περιουσία στις ελεύθερες περιοχές:

(α) Ανταλλαγή Τ/Κ περιουσίας με περιουσία Ε/Κ εταιρείας στην Πόλη Χρυσοχούς. Επισημαίνεται ότι ο έλεγχος εστιάστηκε μόνο στο θέμα της ανταλλαγής Τ/Κ Περιουσίας. Σχετικά αναφέρεται ότι, περί τέλη του 2007, η εν λόγω εταιρεία υπέβαλε αρχικά αίτημα για ανταλλαγή ορισμένων Τ/Κ τεμαχίων που ήταν περίκλειστα σε προτεινόμενη ανάπτυξη γηπέδων γκολφ και συναφών εγκαταστάσεων, με άλλα ιδιόκτητα τεμάχια της ίδιας. Το 2010 ζήτησε επιπρόσθετη ανταλλαγή Τ/Κ τεμαχίων με ιδιόκτητη περιουσία λόγω της επιβολής του Χάρτη του Δικτύου «Φύση 2000», ημερ. 1.3.2010, βάσει του οποίου επηρεαζόταν δυσμενώς παραλιακό τμήμα των ιδιοκτησιών της εταιρείας έκτασης 90.000 τ.μ. περίπου, ενώ επιπρόσθετη έκταση

50.000 τ.μ. περίπου επηρεαζόταν δυσμενώς από έργα δρόμων του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, τα οποία της κοινοποιήθηκαν με επιστολή τον Απρίλιο του 2010.

Ο Γενικός Εισαγγελέας σε σχετική με το πρώτο αίτημα της εταιρείας γνωμάτευσή του, ημερ. 10.9.2009, αναφέρει ότι, το γεγονός ότι η αξία της ιδιωτικής γης που προσφέρεται στους Τ/Κ έναντι της αξίας της δικής τους περιουσίας είναι πέραν του διπλάσιου και το γεγονός ότι η προτεινόμενη ανταλλαγή είναι επωφελής για το περιβάλλον, και ενδεχομένως για την οικονομία του τόπου, λαμβανομένων υπόψη των σημερινών οικονομικών δεδομένων, καθιστούν την προτιθέμενη ανταλλαγή νόμιμη. Το αίτημα τέθηκε ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για έγκριση, λόγω της μεγάλης αξίας της περιουσίας. Η ίδια διαδικασία ακολουθήθηκε και για το δεύτερο αίτημα.

Κατά την εξέταση της πιο πάνω υπόθεσης από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Είναι η πρώτη περίπτωση για την οποία επιτράπηκε να γίνει ανταλλαγή ολόκληρων τεμαχίων καθαρά Ε/Κ γης με σκοπό την απόκτηση Τ/Κ περιουσίας μεγάλης αξίας από Ε/Κ ιδιώτη, χωρίς τη συγκατάθεση των Τ/Κ ιδιοκτητών. Η ανταλλαγή έγινε σε δύο φάσεις, κατόπιν σχετικών αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου (αρ. 69.467, ημερ. 21.10.2009 και αρ. 72.412, ημερ. 24.8.2011) και της πιο πάνω αναφερόμενης σχετικής γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το γεγονός ότι η ανταλλαγή επιτράπηκε, δυνατό να δημιουργεί προηγούμενο το οποίο ενδέχεται να επικαλεστούν και άλλοι ενδιαφερόμενοι στο μέλλον.
- Ο Γενικός Εισαγγελέας στη γνωμάτευσή του ημερ. 10.9.2009, αναφορικά με το θέμα της ανταλλαγής, μεταξύ άλλων παρατήρησε ότι η ιδιωτική Ε/Κ περιουσία η οποία, τελικά, μεταβιβάστηκε σε Τ/Κ δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εγκαταλειφθείσα σύμφωνα με τη νομοθεσία και επομένως δεν υπόκειται στη διαχείριση του Κηδεμόνα, αλλά ο νέος ιδιοκτήτης, είναι πλέον ελεύθερος να τη διαθέτει όπως ο ίδιος κρίνει ότι είναι προς το συμφέρον του. Ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε ότι αυτή η άποψή του δεν είναι οριστική αλλά αποτελεί ένα πολύ σοβαρό ενδεχόμενο. Όπως διαπιστώθηκε, η άποψη αυτή δεν έτυχε καμίας περαιτέρω εξέτασης από το Υπουργείο Εσωτερικών, ούτε και φαίνεται να περιλήφθηκε στην πρόταση αρ. 1114/2009 προς το Υπουργικό Συμβούλιο σε σχέση με το θέμα της ανταλλαγής, για σκοπούς ενημέρωσης του Υπουργικού Συμβουλίου, πριν τη λήψη οριστικής απόφασης.
- Δεν έγινε οποιαδήποτε έρευνα αναφορικά με τον τρόπο διαμονής των Τ/Κ ιδιοκτητών των τεμαχίων, στους οποίους μεταβιβάστηκε η ιδιωτική γη στις ελεύθερες περιοχές, όπως συνηθίζεται στις περιπτώσεις αγοραπωλησιών Τ/Κ περιουσιών. Το γεγονός αυτό αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο οι Τ/Κ να είναι κάτοικοι κατεχομένων και να κατέχουν παράνομα Ε/Κ γη, ενώ ταυτόχρονα είναι πλέον νόμιμοι ιδιοκτήτες γης στις ελεύθερες περιοχές, η οποία δεν βρίσκεται κάτω από τη διαχείριση του Κηδεμόνα και μπορούν να τη διαθέτουν όπως αυτοί κρίνουν ότι είναι προς το συμφέρον τους. Σύμφωνα με προφορική ενημέρωση από την Υπηρεσία, τα Ε/Κ τεμάχια που δόθηκαν στους Τ/Κ ιδιοκτήτες βρίσκονται στο παρόν στάδιο υπό τη διαχείριση του Κηδεμόνα και, εάν οι Τ/Κ διεκδικήσουν τα Ε/Κ τεμάχια στις ελεύθερες περιοχές για να τα πωλήσουν, ο Κηδεμόνας θα προβάλει ένσταση, εφόσον οι Τ/Κ ερευνηθούν και εντοπιστεί ότι κατέχουν παράνομα Ε/Κ περιουσίες στα κατεχόμενα.
- Παραχώρηση ιδιωτικής γης σε Τ/Κ στις ελεύθερες περιοχές και συγκεκριμένα πολύ μεγαλύτερης έκτασης από την αντίστοιχη Τ/Κ γη που δόθηκε ως αντάλλαγμα. Συγκεκριμένα, στην πρώτη ανταλλαγή το 2009 δόθηκαν 322.000 τ.μ. ιδιωτικής γης έναντι 122.000 τ.μ. Τ/Κ γης ενώ στη δεύτερη ανταλλαγή το 2011 δόθηκαν 322.561 τ.μ. ιδιωτικής γης έναντι 200.673 τ.μ. Τ/Κ γης.
- Επιπρόσθετα, σημειώνουμε ότι έχουν προκύψει και περιβαλλοντικά θέματα τα οποία περιγράφονται λεπτομερώς στην έκθεσή μας «Διαχείριση παραλιών της Κύπρου» (σελ. 55 – 58).

(β) Ανταλλαγή τεμαχίου ιδιοκτησίας Ε/Κ εταιρείας με δύο Τ/Κ τεμάχια στο χωρίο Ασώματος στη Λεμεσό. Επισημαίνεται ότι ο έλεγχος εστιάστηκε μόνο στο θέμα της ανταλλαγής Τ/Κ περιουσίας. Κατά το 2007 η εν λόγω εταιρεία υπέβαλε αίτημα για ανταλλαγή των Τ/Κ τεμαχίων αρ. 83 και 281, Φ/Σχ. 58/23 στο χωρίο Ασώματος στη Λεμεσό, τα οποία είναι περικλειστα από άλλα ιδιόκτητα τεμάχια της εταιρείας, με δύο τεμάχια τα οποία θα προέρχονταν από διαχωρισμό του τεμαχίου 283 του ιδίου Φ/Σχ., ιδιοκτησίας της εταιρείας, και τα οποία να είναι ίσης αγοραίας αξίας. Το θέμα εξετάστηκε από τους αρμόδιους Φορείς και αφού ακολουθήθηκε η προτεινόμενη από το ΤΚΧ διαδικασία, ο Κηδεμόνας έδωσε την τελική συγκατάθεσή του για την ολοκλήρωση μεταβίβασης, με σχετική επιστολή, ημερ. 19.7.2011.

Στην ίδια επιστολή αναφέρεται επίσης ότι τα τεμάχια εκτιμήθηκαν από ανεξάρτητο εκτιμητή και, σύμφωνα με την έκθεσή του, η αξία των δύο περικλειστων Τ/Κ τεμαχίων κατά τ.μ. είναι μικρότερη από την αξία κατά τ.μ. του μέρους του τεμαχίου που προτείνεται για ανταλλαγή και το οποίο εφάπτεται δημόσιου δρόμου. Το ΤΚΧ κατέληξε στην άποψη ότι, ήταν εκτιμητικά λογικό και δίκαιο οι Τ/Κ ιδιοκτήτες να πάρουν ο καθένας κτήμα ίσου εμβαδού με το εμβαδό του κτήματος που αντάλλαξαν και με τον τρόπο αυτό θα κέρδιζαν από την ανταλλαγή, εφόσον το κτήμα που θα έπαιρναν εφάπτεται δημόσιου δρόμου και έχει μεγαλύτερη αξία ανά τ.μ. από το δικό τους περικλειστο κτήμα.

Το Ε/Κ τεμάχιο αρ. 283 διαχωρίστηκε σε δύο νέα τεμάχια, με αρ. 404 και 405, τα οποία ανταλλάχθηκαν με τα Τ/Κ τεμάχια αρ. 281 και 83, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι, οι αγοραίες αξίες του 2013 για τα Ε/Κ τεμάχια αρ. 404 (7.411τ.μ.) και 405 (8.696τ.μ.) ανέρχονται σε €185.300 και €206.500 αντίστοιχα, ενώ για τα περικλειστα Τ/Κ τεμάχια αρ. 281 (7.358τ.μ.) και αρ. 83 (8.696τ.μ.) ανέρχονται σε €138.000 και €163.100, αντίστοιχα, και στην περίπτωση αυτή ισχύει η επιφύλαξη του Γενικού Εισαγγελέα όπως περιγράφεται στη γνωμάτευσή του ημερ. 10.9.2009 που αναφέρεται πιο πάνω. Επιπρόσθετα, δεν προηγήθηκε καμία έρευνα για τον τόπο διαμονής των Τ/Κ ιδιοκτητών και κατά πόσο κατέχουν παράνομα Ε/Κ περιουσίες στα κατεχόμενα.

Σύγκρουση συμφερόντων. Σημειώνεται ότι και στις δύο περιπτώσεις ανταλλαγής Τ/Κ περιουσίας με ιδιωτική Ε/Κ περιουσία που περιγράφονται πιο πάνω, υπήρχε ενδεχομένως σύγκρουση συμφερόντων όσον αφορά στους λειτουργούς της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών οι οποίοι χειρίστηκαν τα θέματα.

Σύγκρουση συμφερόντων δύναται να υπάρχει στις περιπτώσεις όπου ένα άτομο ή οργανισμός εμπλέκεται σε διάφορες καταστάσεις, προσωπικές ή επαγγελματικές, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο την κρίση όσο και τις πράξεις του και πιθανόν να διαφθείρουν τα κίνητρά του, με αποτέλεσμα να ενεργήσει με τρόπο που να υπονομεύει την αμερόληπτη διεξαγωγή των καθηκόντων/εργασιών του.

Επίσης, η παράγραφος (β) του εδαφίου (2) του άρθρου 60 του περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου, απαγορεύει σε δημόσιο υπάλληλο να αναλαμβάνει, είτε ατομικώς είτε ως μέλος συλλογικού οργάνου, την επίλυση ζητήματος και να μη συμπράττει στην έκδοση πράξεων, αν ο ίδιος ή πρόσωπο με το οποίο έχει ιδιάζουσα σχέση ή συγγενής του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τέταρτου βαθμού έχει πρόδηλο συμφέρον.

Συγκεκριμένα, η Υπηρεσία μας εντόπισε ότι, τις δύο υποθέσεις ανταλλαγών που περιγράφονται πιο πάνω, χειρίστηκαν δύο λειτουργοί της Υπηρεσίας Διαχείρισης των οποίων ο σύζυγος εργαζόταν, σε κάθε μία από τις δύο περιπτώσεις, σε εταιρεία συνδεδεμένη με την ενδιαφερόμενη κάθε φορά εταιρεία.

Στη βάση των πιο πάνω δεν φαίνεται να παρέχεται το εχέγγυο της αμερόληπτης κρίσης όσον αφορά στις ενέργειες των εν λόγω λειτουργών της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών. Εισηγηθήκαμε όπως το θέμα τύχει σχετικής διερεύνησης για το ενδεχόμενο ύπαρξης πειθαρχικών ευθυνών.

Ο Υπουργός Εσωτερικών (Κηδεμόνας) στην απαντητική του επιστολή ανέφερε ότι δεν κρίνεται ότι υπήρξε οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων όσον αφορά στους λειτουργούς της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών ή/και του Υπουργείου Εσωτερικών σε σχέση με τις ανταλλαγές Τ/Κ τεμαχίων με Ε/Κ τεμάχια

στις ελεύθερες περιοχές και ότι ουσιαστικά ο ρόλος τους περιοριζόταν σε διαδικαστικό και διεκπεραιωτικό στη βάση των οδηγιών του τότε Υπουργού και Γενικού Διευθυντή.

Η Υπηρεσία μας έχει αποστείλει επιστολή στη Νομική Υπηρεσία για διερεύνηση ενδεχόμενων ποινικών αδικημάτων από λειτουργούς του ΤΚΧ ή/και από άλλα πρόσωπα. Στην ίδια επιστολή ζητείται επίσης από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας να γνωματεύσει κατά πόσο ο Υπουργός έχει δικαίωμα να αποτρέψει τη διεξαγωγή πειθαρχικής έρευνας εναντίον των δύο πιο πάνω λειτουργών της Υπηρεσίας Διαχείρισης. Με βάση στοιχεία που διαβίβασε στον Γενικό Εισαγγελέα η Υπηρεσία μας, οι δύο λειτουργοί φαίνεται να υπέβαλλαν γραπτώς εισηγήσεις στους ανωτέρους τους για θετική αντίκρουση των προτεινόμενων ανταλλαγών και σε καμία περίπτωση ο ρόλος τους δεν ήταν απλά διεκπεραιωτικός. Εκφράσαμε δε την άποψη ότι η στάση του Υπουργού δεν είναι σύμφωνη με τις εξουσίες που του παρέχονται στον περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμο ως προς το χειρισμό καταγγελιών που τίθενται ενώπιόν του σε τέτοιες περιπτώσεις. Τούτο βασίζεται σε γνωμάτευση του τέως Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερομηνίας 11 Οκτωβρίου 2006, όταν είχε προσκληθεί να ενημερώσει το Υπουργικό Συμβούλιο σχετικά με τις διάφορες έρευνες που μπορεί να διεξαχθούν για αναζήτηση ευθυνών. Όπως είχε τότε εξηγηθεί στο Σώμα, αν καταγγελθεί στην Αρμόδια Αρχή (δηλαδή στον Υπουργό), ότι συγκεκριμένος δημόσιος υπάλληλος είναι δυνατό να διέπραξε πειθαρχικό παράπτωμα, τότε οφείλει να ενεργήσει αμέσως για τη διεξαγωγή πειθαρχικής έρευνας, και η μόνη διακριτική ευχέρεια που έχει είναι στο είδος της έρευνας που θα διατάξει.

2. ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Με την εκπόνηση ή τροποποίηση των Σχεδίων Ανάπτυξης από το Κράτος, στα πλαίσια του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, σε ορισμένες περιπτώσεις οι αξίες των ιδιοκτησιών που επηρεάζονται αυξάνονται σημαντικά, λόγω της ένταξης τους σε καθορισμένη Ζώνη Ανάπτυξης, της αναβάθμισης των συντελεστών ανάπτυξης εάν ήδη εμπίπτουν σε Ζώνη Ανάπτυξης, και της διεύρυνσης των επιτρεπόμενων χρήσεων γης. Η Υπηρεσία μας λαμβάνοντας υπόψη την άμεση σχέση του πολεοδομικού σχεδιασμού με την αναβάθμιση των επηρεαζόμενων ιδιωτικών ιδιοκτησιών, με σημαντική συνήθως αύξηση της αξίας τους, και τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται, έκρινε αναγκαία τη διεξαγωγή ελέγχου, με σκοπό τη διαπίστωση κατά πόσο ακολουθούνται νόμιμες και αξιόπιστες διαδικασίες που να διασφαλίζουν την τεκμηριωμένη και αμερόληπτη λήψη αποφάσεων.

Ο σχεδιασμός της πολεοδομικής ανάπτυξης της Κύπρου, αποτελεί μέρος της αποστολής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως (ΤΠΟ) και υλοποιείται μέσω της παροχής τεχνικής υποστήριξης προς το Πολεοδομικό Συμβούλιο κατά την εκπόνηση, αναθεώρηση και τροποποίηση (οριστικοποίηση) Σχεδίων Ανάπτυξης, δηλαδή Τοπικών Σχεδίων, Σχεδίων Περιοχής και Δήλωσης Πολιτικής. Τα Τοπικά Σχέδια περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα προνοιών και αφορούν γεωγραφικές περιοχές μεγάλης έκτασης που λειτουργούν ως ενιαία σύνολα στο χώρο. Το γραπτό κείμενο των Τοπικών Σχεδίων συνοδεύεται από χάρτες Χρήσεων Γης και Πολεοδομικών Ζωνών.

Έκταση ελέγχου. Λόγω της πολυπλοκότητας του συστήματος του πολεοδομικού σχεδιασμού και της ευρείας έκτασης που καλύπτει, ο έλεγχος επικεντρώθηκε στην τροποποίηση των Τοπικών Σχεδίων κατά τα έτη 2012 – 2014.

Ο έλεγχος διενεργήθηκε σε δειγματοληπτική βάση και εστιάστηκε από το στάδιο της υποβολής ενστάσεων μέχρι την έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο, των Τοπικών Σχεδίων Λευκωσίας, Λεμεσού και Πάφου, τα οποία εγκρίθηκαν και δημοσιεύτηκαν ως ακολούθως:

α/α	Τοπικό Σχέδιο	Ημερ. Έγκρισης Υ.Σ.	Ημερ. Δημοσίευσης
1	Λευκωσίας	19.12.2012	21.12.2012
2	Λεμεσού	27.12.2012	4.1.2013
3	Πάφου	27.12.2012	4.1.2013

Νομοθεσία και Κανονισμοί. Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμοι του 1972 μέχρι 2014 (Ν. 90/72) προνοούν για πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό, σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, μέσω των Σχεδίων Ανάπτυξης. Με την έγκριση των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Πολεοδομικό Συμβούλιο) Κανονισμών (ΚΔΠ 163/73), έγινε πρόνοια για την ίδρυση Πολεοδομικού Συμβουλίου διοριζομένου από το Υπουργικό Συμβούλιο. Με βάση το περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Εκχώρηση Εξουσιών) Διάταγμα του 2007 (ΚΔΠ 454/2007), ο Υπουργός Εσωτερικών έχει εκχωρήσει τις αρμοδιότητες, που του παρέχουν τα άρθρα 10 – 16 του Νόμου αναφορικά με την εκπόνηση, αναθεώρηση και τροποποίηση των Τοπικών Σχεδίων και Σχεδίων Περιοχής, στο Πολεοδομικό Συμβούλιο.

Διαδικασία υποβολής και εξέτασης ενστάσεων. Η διαδικασία εκπόνησης, αναθεώρησης και τροποποίησης των Τοπικών Σχεδίων/Σχεδίων Περιοχής είναι επαναλαμβανόμενη αφού ο Νόμος (άρθρο 14(1)) προνοεί για αναθεώρηση και τροποποίηση των Σχεδίων κατά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τα πέντε χρόνια. Τα κύρια στάδια και οι εργασίες της διαδικασίας, υποβολής και εξέτασης ενστάσεων σύμφωνα με τον Νόμο και τις σχετικές εγκυκλίους του Υπουργού Εσωτερικών, έχουν ως ακολούθως:

- (1) Υποβολή ενστάσεων στον Υπουργό Εσωτερικών εντός τεσσάρων μηνών από τη δημοσίευση της τροποποίησης του Σχεδίου (άρθρο 18(5)).
- (2) Εξέταση ενστάσεων από τετραμελή Επιτροπή Μελέτης Ενστάσεων (ΕΜΕ).
- (3) Υποβολή εισηγήσεων ΕΜΕ προς τον Υπουργό Εσωτερικών.
- (4) Διαμόρφωση εισηγήσεων Υπουργού Εσωτερικών (άρθρο 18(6)).

- (5) Υποβολή πρότασης στο Υπουργικό Συμβούλιο (άρθρο 18(6)).
- (6) Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου για επικύρωση ή τροποποίηση της πρότασης (άρθρο 18(7)).
- (7) Γνωστοποίηση και δημοσίευση εγκριμένου Σχεδίου στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (άρθρο 18(8)).

Ο μέγιστος χρόνος για τη διεξαγωγή των εργασιών αρ. (2)–(7) είναι 14 μήνες (άρθρο 18(6)).

Εγκριμένο Τοπικό Σχέδιο Λευκωσίας 2012.

Περίπτωση 1^η: Διοικητική περιοχή Δήμου Γερίου. Σύμφωνα με την συνοπτική Έκθεση που ετοιμάστηκε από την ΕΜΕ στις 31.7.2012, στα πλαίσια της διαδικασίας της υποβολής ενστάσεων κατά των προνοιών του Τοπικού Σχεδίου Λευκωσίας (ΤΣ Λευκωσίας) 2011, υποβλήθηκαν 135 ενστάσεις που αφορούσαν τη διοικητική περιοχή του Δήμου Γερίου. Σε αυτές περιλαμβάνονταν 10 ιδιωτικές ενστάσεις (περιλαμβανομένης και της ένστασης 7/2011) και μία από τον Δήμο Γερίου οι οποίες αφορούσαν σε ένταξη της Γεωργικής Ζώνης νοτιοδυτικά στα σύνορα με το Δήμο Λατσιών, από ζώνη Γα4 (αγροτική με συντελεστή δόμησης (σ.δ.) 10%) σε οικιστική ζώνη.

Κατά τη συνεδρία της ΕΜΕ στις 11.4.2012, οι ενστάσεις αυτές απορρίφθηκαν κατά πλειοψηφία, εφόσον, όπως αναφέρεται στους πίνακες αποφάσεων της ΕΜΕ, οι καθορισμένες Οικιστικές Ζώνες έχουν χωρητικότητα πολλαπλάσια από οποιοδήποτε προβλεπόμενο πληθυσμό για το έτος ορίζοντα του ΤΣ Λευκωσίας. Στην συνοπτική έκθεση των εργασιών της ΕΜΕ για το ΤΣ Λευκωσίας που υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 31.7.2012 με τις βασικές της εισηγήσεις, δεν γίνεται καμία εισήγηση τροποποίησης για τις εν λόγω ενστάσεις.

Σύμφωνα με τα πρακτικά σύσκεψης που έγινε στις 3.12.2012 στο Υπουργείο Εσωτερικών αναφορικά με το ΤΣ Λευκωσίας, αποφασίστηκε από την Υπουργό Εσωτερικών «ένταξη τεμαχίου που σχετίζεται με την ένσταση με αρ. Γέρι 7/2011 και του συνόλου της περιοχής, μέχρι το διοικητικό όριο του Δήμου Γερίου στα νότια, από Γεωργική Ζώνη Γα4 σε Οικιστική Ζώνη Γα4 – Κα9». Στην Πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο ημερ. 14.12.2012, για έγκριση του ΤΣ Λευκωσίας, πέραν της υιοθέτησης των εισηγήσεων της ΕΜΕ περιλήφθηκε εισήγηση της Υπουργού «όπως γίνει αποδεκτή σχετική ιδιωτική ένσταση (η οποία υποστηρίζεται από την Τοπική Αρχή), για σκοπούς ολοκλήρωσης του ορίου της Οικιστικής Ζώνης σε περιοχή του Γερίου που εφάπτεται της Λεωφόρου προς το Δάλι, και όπου υφίσταται σημαντικός αριθμός κατοικιών, και εισηγείται όπως αυτή ενταχθεί από Γεωργική Ζώνη Γα4 (σ.δ. 0,10:1) σε Οικιστική Ζώνη Γα4-Κα9 (σ.δ. 0,40:1).»

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 74.456, ημερ. 19.12.2012 ενέκρινε την τροποποίηση του ΤΣ Λευκωσίας, μετά την εξέταση των ενστάσεων, σύμφωνα με τις συστάσεις της Υπουργού.

Με την ένταξη της πιο πάνω περιοχής, πέραν της ένστασης αρ. 7/2011, ικανοποιήθηκαν και οι υπόλοιπες 9 ενστάσεις που υποβλήθηκαν και αφορούσαν την εν λόγω περιοχή. Επιπρόσθετα επωφελήθηκαν άλλα 32 τεμάχια δηλαδή επωφελήθηκαν συνολικά 42 τεμάχια με συνολικό εμβαδόν 289.000 τ.μ περίπου.

Συμπεράσματα/διαπιστώσεις ελέγχου:

- (i) Η τροποποίηση της πολεοδομικής ζώνης έγινε κατόπιν εισήγησης της Υπουργού παρόλο που και οι 10 ενστάσεις που αφορούσαν την συγκεκριμένη περιοχή απορρίφθηκαν από την ΕΜΕ βάση πολεοδομικών δεδομένων και ως επακόλουθο δεν είχε γίνει οποιαδήποτε σχετική αναφορά ή εισήγηση στην έκθεση των εργασιών που της υποβλήθηκε. Όπως διαπιστώθηκε στην περιοχή φαίνεται να υπήρχαν μόνο έξι κατοικίες, σε αντίθεση με το επιχείρημα της Υπουργού ότι «υφίσταται σημαντικός αριθμός κατοικιών».

- (ii) Στη βάση των Πιστοποιητικών Έρευνας του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ), δεν φαίνεται να έχουν ληφθεί υπόψη οι έξι πιο πάνω κατοικίες, όσον αφορά στην εκτίμηση με τιμές 1.1.2013 και ως εκ τούτου η αγοραία αξία των τεμαχίων φαίνεται να είναι υποτιμημένη.
- (iii) Μεταξύ των ιδιοκτητών των τεμαχίων που εντάχθηκαν, περιλαμβάνονται Πολιτικώς Εκτεθειμένα Πρόσωπα και υψηλόβαθμοι δημόσιοι υπάλληλοι.

Για σκοπούς ορισμού των όρων «**Πολιτικώς Εκτεθειμένα Πρόσωπα**» και «**υψηλόβαθμοι δημόσιοι υπάλληλοι**» στην παρούσα Έκθεση, αντλείται καθοδήγηση από τον περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο του 2007 (Ν.188(Ι)/2007), με την αναγκαία διευκρίνιση πως, κατά τα άλλα, ο νόμος αυτός ουδεμία εφαρμογή έχει στο υπό διερεύνηση θέμα. Έτσι, ως Πολιτικώς Εκτεθειμένα Πρόσωπα ορίζονται τα φυσικά πρόσωπα στα οποία έχει ή είχε ανατεθεί σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα στη Δημοκρατία ή σε άλλη χώρα και οι άμεσοι στενοί συγγενείς τους ή τα πρόσωπα που είναι γνωστά ως στενοί συνεργάτες των προσώπων αυτών. Για σκοπούς καθορισμού του όρου «**σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα**», κρίθηκε εύλογο να χρησιμοποιηθεί ο Πίνακας του περί του Ασυμβιβάστου προς την Άσκηση των Καθηκόντων Ορισμένων Αξιωματούχων της Δημοκρατίας Ορισμένων Επαγγελματικών και Άλλων Συναφών Δραστηριοτήτων τους Νόμου του 2008 (Ν.7(Ι)/2008). Κρίθηκε επίσης εύλογο να δίνονται στοιχεία για υψηλόβαθμους δημοσίους υπαλλήλους, αντλώντας καθοδήγηση για τον όρο αυτό από τον περί του Ελέγχου της Ανάληψης Εργασίας στον Ιδιωτικό Τομέα από Πρώην Κρατικούς Αξιωματούχους και Ορισμένους Πρώην Υπαλλήλους του Δημοσίου και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμο του 2007 (Ν.114(Ι)/2007)

Σχόλια τέως Υπουργού Εσωτερικών

Η διαδικασία την οποία συνήθως ακολουθεί η Υπηρεσία μας, περιλαμβάνει αποστολή των κατ' αρχήν ευρημάτων μας στον ελεγχόμενο οργανισμό για τα δικά του σχόλια, τα οποία λαμβάνονται υπόψη στη διαμόρφωση της τελικής μας θέσης. Στην προκειμένη περίπτωση, τα σχόλια μας στάλθηκαν στον Υπουργό Εσωτερικών, οι απόψεις του οποίου παρατίθενται στο τέλος του Κεφαλαίου. Από την άλλη, λόγω δημόσιων δηλώσεων του Υπουργού, ήταν σαφές πως η απάντηση του σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι συνιστούν «υπεράσπιση» των αποφάσεων που είχαν ληφθεί από την προκάτοχο του. Κάθε άλλο. Κρίναμε ως εκ τούτου, πως η μη λήψη των σχολίων της τέως Υπουργού, ενδεχομένως να συνιστούσε παραβίαση της αρχής «μηδένα ανήκουστον δικάζειν». Αν και είναι σαφές ότι η παρούσα Έκθεση, και γενικά οι έρευνες της Υπηρεσίας μας, σε καμία περίπτωση δεν έχουν τη μορφή δίκης (αλλά του προηγούμενου σταδίου, αυτού της διερεύνησης), εντούτοις στην προκειμένη περίπτωση, και δεδομένου ότι η όποια κριτική για τους υπό εξέταση χειρισμούς ενδεχομένως ουδέποτε να αχθεί ενώπιον δικαστηρίου ή άλλου οργάνου που θα ενεργεί ως οιοное δικαστήριο, κρίναμε ότι θα έπρεπε να δοθεί στην τέως Υπουργό το δικαίωμα της υπεράσπισης των θέσεων και ενεργειών της. Ως γνωστό, το δικαίωμα της ακροάσεως ή υπερασπίσεως αναλύεται συνήθως σε 3 στοιχεία:

- α) Δικαίωμα του πολίτη να λάβει γνώση των στοιχείων της υποθέσεώς του.
- β) Δικαίωμα να εκθέσει τις απόψεις του και να ακουσθεί (δικαίωμα ακροάσεως, *stricto sensu*).
- γ) Υποχρέωση της διοίκησης να λάβει υπ' όψιν της τις απόψεις αυτές.

Από αυτά τα 3 στοιχεία, το κύριο είναι το (β), ενώ τα υπόλοιπα είναι απλώς συμπληρωματικά.

Με βάση τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας έθεσε ενώπιον της τέως Υπουργού τα κατ' αρχήν πορίσματα της και της ζήτησε να τα σχολιάσει, αν η ίδια επιθυμούσε, κάτι που όντως έπραξε. Ως γενικό σχόλιο, μας ανέφερε τα ακόλουθα:

«Αντιλαμβάνομαι ότι βασική παρατήρηση σας είναι η έλλειψη επαρκούς αιτιολόγησης των αποφάσεων. Σας διαβεβαιώνω ότι για κάθε αλλαγή στις εισηγήσεις της ΕΜΕ -είτε έγινε ομόφωνα αποδεκτή είτε όχι- προηγήθηκε εκτενής συζήτηση στις πολύωρες συσκέψεις που έγιναν για κάθε Τοπικό Σχέδιο στην παρουσία μου, η οποία κακώς δεν καταγράφηκε στα πρακτικά, ίσως λόγω και του φόρτου δουλειάς

εκείνης της περιόδου. Είμαι βέβαιη ότι αυτό μπορεί να επιβεβαιωθεί από τους λειτουργούς που ήσαν παρόντες. Θα ήθελα όμως να σημειώσω ότι η ίδια παρατήρηση ίσχυε, σε πολλές περιπτώσεις, για τη γνωμοδότηση της ΕΜΕ -όπως μπορείτε ο ίδιος να διαπιστώσετε.»

Για το συγκεκριμένη περίπτωση τροποποίησης της πολεοδομικής ζώνης, η τέως Υπουργό μας ανέφερε τα ακόλουθα:

«Υποβλήθηκαν 135 ενστάσεις. Όλες οι ενστάσεις απορρίφθηκαν από την ΕΜΕ με την αιτιολογία ότι οι καθορισμένες Οικιστικές Ζώνες δεν έχουν κορεσθεί. Το επιχείρημα αυτό, δεν μπορούσε κατά την άποψη μου να θεωρηθεί επαρκές πολεοδομικό δεδομένο, όχι μόνο γιατί είναι γενικόλογό αλλά και γιατί αντιφάσκει με την όλη διαδικασία αναθεώρησης Τοπικών Σχεδίων. Με βάση τα στοιχεία που έδωσε το ΤΠΟ κατά την έναρξη της διαδικασίας, αυτό ισχύει στη συντριπτική πλειονότητα, ίσως και σε όλες, τις περιπτώσεις.

Το τμήμα που εντάχθηκε σε οικιστική ζώνη ολοκληρώνει μια ευρύτερη περιοχή η οποία ορίζεται σαφώς από το βασικό οδικό δίκτυο (μια ματιά στο σχετικό χάρτη είναι αρκετή). Έχω την άποψη ότι, αν κάτι προκαλεί ερωτηματικά, είναι το γιατί εξαιρέθηκε μόνο τμήμα της ενιαίας αυτής περιοχής από την αναβάθμιση.

Σημειώνω ότι από τη συγκεκριμένη τροποποίηση επωφελήθηκαν συνολικά 42 τεμάχια.»

Εγκριμένο Τοπικό Σχέδιο Λεμεσού 2013.

Περίπτωση 2^η: Διοικητική περιοχή Κ. Σ. Αγίου Τύχωνα. Στα πλαίσια της διαδικασίας της υποβολής ενστάσεων κατά των προνοιών του Τοπικού Σχεδίου Λεμεσού (ΤΣ Λεμεσού) 2011, υποβλήθηκαν 149 ενστάσεις που αφορούσαν τη διοικητική περιοχή του Κ.Σ. Αγ. Τύχωνα. Σε αυτές περιλαμβανόταν μία ιδιωτική ένσταση (α/α Αγ. Τύχωνας 141/2011) που υποβλήθηκε από τέσσερις εταιρείες και αφορούσε ένα παραθαλάσσιο τεμάχιο το μεγαλύτερο μέρος του οποίου βρισκόταν σε Ζώνη Τ1δ (Τουριστική με σ.δ. 50% για ξενοδοχεία, 45% για τουριστικά χωριά/τουριστικές επαύλεις/οργανωμένα διαμερίσματα, και 30% για κατοικίες). Στα αιτήματα περιλαμβανόταν αναβάθμιση του σ. δ. για ξενοδοχεία της Ζώνης Τ1δ από 50% σε 60%.

Κατά τη συνεδρία της ΕΜΕ στις 23.5.2012, το αίτημα αυτό απορρίφθηκε κατά πλειοψηφία αφού, όπως αναφέρεται, «η αναβάθμιση του σ. δ. για όλες τις επιτρεπόμενες χρήσεις στις Τουριστικές Ζώνες μελετήθηκε ολοκληρωμένα από το Πολεοδομικό Συμβούλιο κατά τη διαδικασία αναθεώρησης του Τοπικού Σχεδίου και έγιναν αναβαθμίσεις όπου κρίθηκε αιτιολογημένο. Με βάση τα πολεοδομικά δεδομένα, δεν υπάρχει αιτιολογία για αναβάθμιση του σ.δ. της συγκεκριμένης Ζώνης.» Στη συνέχεια τα μέλη της ΕΜΕ εισηγήθηκαν ομόφωνα «την αναβάθμιση του σ.δ. της κατοικίας της Ζώνης Τ1δ από 30% σε 40% για σκοπούς συνέπειας με ανάλογη εισήγηση που έγινε από την ΕΜΕ Παρεκκλησιάς.» και στο χάρτη με τις εισηγήσεις της ΕΜΕ κωδικοποιήθηκε ως Ζώνη Τ1δ1 (Τουριστική με σ.δ. 50% για ξενοδοχεία, 45% για τουριστικά χωριά/τουριστικές επαύλεις/οργανωμένα διαμερίσματα, και 40% για κατοικίες).

Σύμφωνα με τα πρακτικά σύσκεψης που έγινε στις 3.12.2012 στο Υπουργείο Εσωτερικών για τα Τοπικά Σχέδια αποφασίστηκε από την Υπουργό, σε σχέση με την πιο πάνω ένσταση, «εισαγωγή ειδικής πολιτικής αντίστοιχης με την πολιτική 15.7.1.(β)(ii) του Τοπικού Σχεδίου Λάρνακας, ώστε σε περίπτωση μη ανεπτυγμένων τεμαχίων στη μεικτή Τουριστική Ζώνη (Τ1δ1) ή ενοποίησης τεμαχίων, προκειμένου το εμβαδόν τους να ανέλθει συνολικά σε 25.000 τ.μ. τουλάχιστον, ο ισχύων σ.δ. να αυξάνεται από 0,50:1 σε 0,60:1, για σκοπούς ξενοδοχειακής ανάπτυξης.» (παρ. πρακτικών αρ.4.1.(ε)).

Ως αποτέλεσμα, στην Πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση του ΤΣ Λεμεσού, περιλήφθηκε η πιο πάνω απόφαση της Υπουργού, πέραν των εισηγήσεων της ΕΜΕ.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 74.486, ημερ. 27.12.2012 ενέκρινε την τροποποίηση του Τ. Σ. Λεμεσού, ως αποτέλεσμα της εξέτασης των ενστάσεων, σύμφωνα με τις συστάσεις της Υπουργού και

η γνωστοποίηση του εγκριμένου ΤΣ Λεμεσού 2013 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (ΕΕΔ) στις 4.1.2013.

Η προσθήκη της πιο πάνω πρόνοιας, πέραν του πιο πάνω τεμαχίου, επηρέασε ακόμη 28 παραθαλάσσια τεμάχια με συνολικό εμβαδόν 154.200 τ.μ στα διοικητικά όρια του Αγίου Τύχωνα και της Παρεκκλησιάς, αλλά το μόνο τεμάχιο που επωφελήθηκε άμεσα ήταν το συγκεκριμένο.

Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 29.1.2013 προς το ΤΠΟ, η παράγραφος 4.1(ε) των πρακτικών, της συνεδρίας με την Υπουργό στις 3.12.2012, δεν απέδιδε την απόφαση της Υπουργού. Συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται, δεν έγινε κατανοητό από την Υπουργό πως υπήρχε περιορισμός αναφορικά με το ελάχιστο εμβαδόν του προς ανάπτυξη τεμαχίου στα 25.000 τ.μ. και κατά συνέπεια το Υπουργείο αποφάσισε να ενημερώσει το Υπουργικό Συμβούλιο με σχετικό Σημείωμα. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερώθηκε για το θέμα, στις 14.2.2013 (Σημείωμα αρ.46/2013) και το Υπουργείο με επιστολή του στις 4.6.2013 έδωσε οδηγίες όπως με βάση την πιο πάνω ενημέρωση, εφαρμόζεται η συγκεκριμένη πρόνοια χωρίς τον περιορισμό του ελάχιστου εμβαδού.

Συμπεράσματα/διαπιστώσεις ελέγχου:

- (i) Η τροποποίηση της πολεοδομικής ζώνης έγινε κατόπιν εισήγησης της Υπουργού, παρόλο που η ένσταση που υποβλήθηκε απορρίφθηκε από την ΕΜΕ βάση πολεοδομικών δεδομένων.
- (ii) Το τεμάχιο για το οποίο υποβλήθηκε η ένσταση, ήταν μερικώς ανεπτυγμένο, με υπόλοιπο καθαρού εμβαδού έκτασης 23.000 τ.μ περίπου (δηλ. λιγότερο από 25.000 τ.μ.). Όπως διαφαίνεται, ο πραγματικός λόγος που ζητήθηκε ο τερματισμός του περιορισμού του ελάχιστου εμβαδού από το Υπουργείο ήταν η εξυπηρέτηση των απαιτήσεων για ανάπτυξη του εν λόγω τεμαχίου.
- (iii) Οι τέσσερις εταιρείες που υπέβαλαν ένσταση ανήκουν σε εργοληπτική εταιρεία η οποία είναι συγγενική δημόσιας εταιρείας στην οποία κατέχει σημαντική συμμετοχή Πολιτικώς Εκτεθειμένο Πρόσωπο.
- (iv) Οι οδηγίες για τερματισμό της πρόνοιας για τον περιορισμό του ελάχιστου εμβαδού δόθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών, χωρίς να είναι το αρμόδιο όργανο αφού σύμφωνα με τον περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο του 1999 (Ν.158(Ι)/99), παρ.55(1) «Αρμόδιο όργανο για την ανάκληση πράξης είναι το όργανο που την έχει εκδώσει, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά». Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 14.2.2013 ενημερώθηκε αλλά δεν έλαβε απόφαση.
- (v) Στο δημοσιευμένο ΤΣ Λεμεσού δεν δίνεται πληροφόρηση για τον τερματισμό του περιορισμού με αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται η ενημέρωση του κοινού και κατά συνέπεια η διαφάνεια των διαδικασιών.

Σχόλια τέως Υπουργού Εσωτερικών

«Το επιχείρημα της πλειοψηφίας των μελών της ΕΜΕ για απόρριψη της ένστασης ήταν ότι, η χρήση στις Τουριστικές Ζώνες μελετήθηκε ολοκληρωμένα και “δεν υπάρχει αιτιολογία για αναβάθμιση του συντελεστή δόμησης (σ.δ.) της συγκεκριμένης Ζώνης”. Στη συνέχεια όμως η ίδια η ΕΜΕ εισηγήθηκε αναβάθμιση του σ.δ. για κατοικίες ενώ στη διάρκεια της συνεδρίας στις 3.12.2012, έγινε γνωστό ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις στο Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας έγινε ήδη τροποποίηση. Και τα δυο στοιχεία ακύρωναν -στη δική μου αντίληψη- τα επιχειρήματα της ΕΜΕ.

Κατά την άποψη μου, παρόμοιες αλλαγές θα έπρεπε να γίνουν ευρύτερα, τόσο για σκοπούς ίσης μεταχείρισης αλλά και λόγω της πολιτικής ενθάρρυνσης της τουριστικής βιομηχανίας (πολιτική που αντιλαμβάνομαι ισχύει μέχρι σήμερα και επιβεβαιώθηκε ιδιαίτερα με το ρόλο που διαδραματίζει ο τουρισμός στην αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης).

Σημειώνω ότι από τη συγκεκριμένη τροποποίηση επωφελήθηκαν συνολικά 29 τεμάχια.

Αναφορικά με την πρόνοια για ελάχιστο εμβαδόν των τεμαχίων, το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερώθηκε απλώς αφού κρίθηκε ότι λόγω και του χρόνου που λαμβάνονταν οι αποφάσεις η όποια διόρθωση θα

έπρεπε να αφηθεί στη νέα κυβέρνηση (η συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου έγινε στις 14.2.2013 και ήταν η τελευταία συνεδρία του σώματος πριν τις προεδρικές εκλογές). Δεν μπορώ λοιπόν να γνωρίζω τον λόγο που το Υπουργείο Εσωτερικών εφάρμοσε την τροποποίηση στις 4.6.2013 χωρίς απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ούτε γιατί η τροποποίηση δεν περιλήφθηκε στο δημοσιευμένο Τ.Σ. Λεμεσού».

Περίπτωση 3^η: Διοικητική περιοχή Κ. Σ. Πάνω Πολεμιδιών. Στα πλαίσια της διαδικασίας της υποβολής ενστάσεων κατά των προνοιών του ΤΣ Λεμεσού 2011, υποβλήθηκαν 732 ενστάσεις που αφορούσαν στη διοικητική περιοχή του Κ.Σ. Π.Πολεμιδιών. Σε αυτές περιλαμβανόταν μία ένσταση (α/α Π.Πολεμίδα 4/2011) που υποβλήθηκε στις 18.11.2011 από το Κ.Σ. Π.Πολεμιδιών. Το αίτημα αρ. 1 της ένστασης αφορούσε στην ένταξη ενός τεμαχίου με εμβαδόν 42.100 τ.μ. από Ζώνη Γα4 (Αγροτική με σ.δ.10%) σε Ζώνη Κα8 (Οικιστική με σ.δ.60%).

Κατά τη συνεδρία της ΕΜΕ στις 18.4.2012, το αίτημα αυτό απορρίφθηκε κατά πλειοψηφία αφού, όπως αναφέρεται μεταξύ άλλων, η εν λόγω περιοχή βρίσκεται μακριά από τις υφιστάμενες Οικιστικές Ζώνες. Σημειώνεται ότι, προηγούμενο αίτημα του Κ.Σ. για το ίδιο θέμα, το οποίο υποβλήθηκε στο στάδιο της αναθεώρησης του ΤΣ Λεμεσού, απορρίφθηκε από το Πολεοδομικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με τα πρακτικά σύσκεψης που έγινε στις 3.12.2012 στο Υπουργείο Εσωτερικών για τα Τοπικά Σχέδια, δεν φαίνεται να λήφθηκε από την Υπουργό κάποια απόφαση σε σχέση με το αίτημα αρ.1 της ένστασης αρ. 4/2011. Ως αποτέλεσμα, στην Πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση του ΤΣ Λεμεσού, δεν περιλήφθηκε στις συστάσεις της Υπουργού οποιαδήποτε εισήγηση για σχετική τροποποίηση.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 74.486, ημερ. 27.12.2012 ενέκρινε την τροποποίηση του ΤΣ Λεμεσού, ως αποτέλεσμα της εξέτασης των ενστάσεων, σύμφωνα με τις συστάσεις της Υπουργού και η γνωστοποίηση του εγκριμένου ΤΣ Λεμεσού 2013 δημοσιεύτηκε στην ΕΕΔ στις 4.1.2013.

Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 4.6.2013 προς το ΤΠΟ, μετά τη δημοσίευση του ΤΣ Λεμεσού διαπιστώθηκε ότι «Η Υπουργός Εσωτερικών υιοθέτησε, μερικώς, αίτημα της Κοινότητας Πάνω Πολεμιδιών για ένταξη τμήματος της Ζώνης Γα4 σε Ζώνη Γα4 – Εξειδικευμένες Αναπτύξεις, ώστε να δοθεί η δυνατότητα αναβάθμισης της περιοχής που βρίσκεται απέναντι από το Palais de Sport (ένσταση Πάνω Πολεμίδα 4/2011(1α1)). Η απόφαση της Υπουργού Εσωτερικών εκ παραδρομής δεν περιλήφθηκε στις εισηγήσεις που τέθηκαν ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου». Όπως αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή, το Υπουργικό Συμβούλιο ενημερώθηκε για το θέμα στις 14.2.2013 (Σημείωμα αρ.46/2013). Παράλληλα δόθηκαν οδηγίες από το Υπουργείο στο ΤΠΟ για διόρθωση των Σχεδίων του Τοπικού Σχεδίου και ενημέρωση των Αρμοδίων Αρχών, πράγμα που έγινε, με επιστολή του ΤΠΟ ημερ. 26.11.2013. Συγκεκριμένα, στο Τοπικό Σχέδιο προστέθηκε η παράγραφος 23.6.(δ) σύμφωνα με την οποία το εν λόγω τεμάχιο προστέθηκε στις περιοχές εφαρμογής της ειδικής χωροθετικής πολιτικής για τις εξειδικευμένες αναπτύξεις, με την αντίστοιχη τροποποίηση του σχετικού χάρτη.

Συμπεράσματα/διαπιστώσεις ελέγχου:

- (i) Στις 14.11.2011 υποβλήθηκε στο ΤΠΟ αίτηση για προκαταρκτικές απόψεις για ανέγερση ιδιωτικού σχολείου στον χώρο του εν λόγω τεμαχίου. Η αίτηση υποβλήθηκε από Τεχνικό Γραφείο εκ μέρους των πελατών του, οι οποίοι είχαν πρόθεση να αγοράσουν το μισό μερίδιο για σκοπό μετακίνησης των εγκαταστάσεων ιδιωτικού σχολείου. Το ΤΠΟ σε απαντητική του επιστολή ημερ. 1.3.2012 (δηλ. μετά την ημερομηνία υποβολής της ένστασης) ανέφερε ότι η προτεινόμενη ανάπτυξη δεν μπορεί να επιτραπεί και πως χωροθέτηση ιδιωτικών σχολείων θα μπορούσε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΤΣ Λεμεσού 2011, να επιτραπεί και στις Περιοχές Εξειδικευμένων Αναπτύξεων.

Οι ενέργειες αυτές ενδεχομένως να αποτελούν το λόγο που, ενώ η ένσταση αφορούσε ένταξη σε οικιστική, η εισήγηση της Υπουργού που περιλήφθηκε εκ των υστέρων, αφορούσε σε Ζώνη Γα4 – Εξειδικευμένες Αναπτύξεις.

- (iii) Η αίτηση για προκαταρκτικές απόψεις προς το ΤΠΟ υποβλήθηκε από πολιτικό μηχανικό, ο οποίος παράλληλα κατέχει θέση Δημοτικού Συμβούλου στον Δήμο Κ. Πολεμιδιών.
- (iii) Η ένσταση του Κ.Σ. Π. Πολεμιδιών ετοιμάστηκε από πρώην δήμαρχο της Επαρχίας Λεμεσού στον οποίο ανήκει εταιρεία παροχής υπηρεσιών για θέματα ανάπτυξης και τοπικής αυτοδιοίκησης. Ωστόσο, από πληροφορίες από το ΤΠΟ, αρκετές ενστάσεις υποβάλλονται από τον ίδιο, ως μέρος της σημερινής του επαγγελματικής απασχόλησης.
- (iv) Η εκτιμημένη αξία του τεμαχίου την 1.1.2013, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ, ανερχόταν στις €599.900 (με Π. Ζώνη Γα4-Αγροτική Ζώνη).
- (v) Σύμφωνα με τον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο του 1999 (Ν.158(Ι)/99), παρ.55(1) «Αρμόδιο όργανο για την ανάκληση πράξης είναι το όργανο που την έχει εκδώσει, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά». Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 14.2.2013 ενημερώθηκε αλλά δεν έλαβε απόφαση σχετικά με το θέμα. Οι οδηγίες για ένταξη του τεμαχίου σε ζώνη Γα4 - Εξειδικευμένες Αναπτύξεις δόθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών, χωρίς να είναι το αρμόδιο όργανο.
- (vi) Στο δημοσιευμένο ΤΣ Λεμεσού, δεν περιλαμβάνεται η τροποποίηση (παράγραφος 23.6.(δ) και η ενημέρωση του χάρτη) με αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται η ενημέρωση του κοινού και κατά συνέπεια η διαφάνεια των διαδικασιών, γεγονός που υποδηλοί ως ενδεχόμενο ότι η πρόθεση ήταν η εξυπηρέτηση της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Σχόλια τέως Υπουργού Εσωτερικών

«Η ένσταση υποβλήθηκε από το Κοινοτικό Συμβούλιο Πάνω Πολεμιδιών, το οποίο ζητούσε τη μετατροπή αγροτικής ζώνης σε οικιστική. Η ένσταση απορρίφθηκε κατά πλειοψηφία από την ΕΜΕ με το επιχείρημα ότι “η εν λόγω περιοχή βρίσκεται μακριά από τις υφιστάμενες Οικιστικές Ζώνες”. Η περιοχή αντίθετα, γειτνιάζει με την οικιστική περιοχή (μια ματιά στο σχετικό χάρτη είναι αρκετή). Συμφώνησα όμως ότι είναι ακατάλληλη για οικιστική ανάπτυξη αφού περιβάλλεται από κύριο οδικό δίκτυο, με υψηλό βαθμό οχληρίας.

Εκ των υστέρων ενημέρωσα το Υπουργικό Συμβούλιο (στις 14.2.2013) ότι λόγω και της θέσης της περιοχής (απέναντι από το Palais de Sport) θα μπορούσε - κατά την άποψη μου - να δοθεί η δυνατότητα Εξειδικευμένων Αναπτύξεων. Και σε αυτή την περίπτωση όμως κρίθηκε ότι λόγω και του χρόνου που λαμβάνονταν οι αποφάσεις η όποια διόρθωση θα έπρεπε να αφεθεί στη νέα κυβέρνηση. Δεν μπορώ λοιπόν να γνωρίζω το λόγο που το Υπουργείο Εσωτερικών εφάρμοσε την τροποποίηση στις 4.6.2013 χωρίς απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ούτε γιατί η τροποποίηση δεν περιλήφθηκε στο δημοσιευμένο Τ.Σ. Λεμεσού.»

Περίπτωση 4^η: Διοικητική περιοχή Δήμου Γερμασόγειας. Στα πλαίσια της διαδικασίας της υποβολής ενστάσεων κατά των προνοιών του ΤΣ Λεμεσού 2011, υποβλήθηκαν 105 ενστάσεις που αφορούσαν τη διοικητική περιοχή του Δήμου Γερμασόγειας. Σε αυτές περιλαμβάνονταν έξι ιδιωτικές ενστάσεις και μία ένσταση από τον Δήμο Γερμασόγειας. Τα αιτήματα των ιδιωτών αφορούσαν κυρίως ένταξη των τεμαχίων τους, που βρίσκονται στην κοιλάδα Γερμασόγειας, από Ζώνη Γα4 (αγροτική με σ.δ. 10 %), σε οικιστική. Το αίτημα του Δήμου αναφορικά με την κοιλάδα Γερμασόγειας ήταν, μεταξύ άλλων, όπως τα τεμάχια που εμπίπτουν στην Ζώνη Γα4 της περιοχής μελέτης και δεν εμπίπτουν στη Ζώνη Προστασίας II, να ενταχθούν στην Ζώνη Κα9 (οικιστική με σ.δ. 40%).

Σύμφωνα με τα πρακτικά που αφορούν στις συνεδριάσεις της ΕΜΕ με ημερομηνία 14.3.2012, 22.3.2012 και 29.3.2012, για τις ενστάσεις αυτές δεν υπήρξε ομόφωνη ή πλειοψηφική εισήγηση της Επιτροπής.

Συγκεκριμένα ένα μέλος ήταν υπέρ, ένα μέλος ήταν εναντίον (λόγω της μεγάλης περιβαλλοντικής αξίας της περιοχής η οποία βρίσκεται κατά μήκος του ποταμού Άμαθου) και δύο μέλη αντιπρότειναν όπως μέρος της περιοχής καθοριστεί ως Ζώνη Γα4 – Κα10 (σ.δ.30%) με ειδική πρόνοια στο κείμενο του ΤΣ Λεμεσού. Η πρόνοια αυτή, θα διασφάλιζε ότι, «για ενεργοποίηση της οικιστικής ανάπτυξης στη Ζώνη Γα4 – Κα10, απαιτείται η εκπόνηση και έγκριση από τους αρμόδιους φορείς ολοκληρωμένου ρυθμιστικού σχεδίου της περιοχής (οδικό δίκτυο, δημόσιοι χώροι πρασίνου, άλλη απαραίτητη υποδομή) καθώς και εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων αν απαιτείται».

Στη συνοπτική έκθεση των εργασιών της ΕΜΕ για το ΤΣ Λεμεσού που υποβλήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 31.7.2011 με τις βασικές της εισηγήσεις, αναφέρεται ότι το θέμα των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που σχετίζεται με την τροποποίηση από Ζώνη Γα4 σε Ζώνη Γα4 – Κα10, κρίνεται ότι καλύπτεται επαρκώς από την προτεινόμενη πρόνοια πολιτικής για ενεργοποίηση της Οικιστικής Ζώνης Κα10.

Κατά τη διάρκεια σύσκεψης που έγινε στις 8.11.2012 στο Υπουργείο Εσωτερικών για το ΤΣ Λεμεσού, αποφασίστηκε από την Υπουργό Εσωτερικών η απευθείας ένταξη σε Ζώνη Κα10 (οικιστική με σ.δ.30%), τμήματος της περιοχής, η οποία όπως αναφέρεται, δεν είναι απαραίτητη για σκοπούς προστασίας του Υδατοφράκτη Γερμασόγειας.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, στην Πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση του ΤΣ Λεμεσού, περιλήφθηκε η πιο πάνω απόφαση της Υπουργού, πέραν των εισηγήσεων της ΕΜΕ και το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 74.486, ημερ. 27.12.2012 ενέκρινε την τροποποίηση του ΤΣ Λεμεσού, ως αποτέλεσμα της εξέτασης των ενστάσεων, σύμφωνα με τις συστάσεις της Υπουργού.

Συμπεράσματα/διαπιστώσεις ελέγχου:

(i) Η ένταξη της περιοχής που αναφέρεται πιο πάνω, η οποία χαρακτηρίστηκε από την πλειοψηφία των μελών της ΕΜΕ ως περιβαλλοντικά ευαίσθητη, αφού βρίσκεται κατά μήκος του ποταμού Άμαθου που αποτελεί τον κύριο υδροφορέα της Λεμεσού, τελικά έγινε χωρίς να περιληφθεί οποιαδήποτε πρόνοια που να διασφαλίζει την περιβαλλοντική προστασία της.

(ii) Η περιοχή που επηρεάστηκε αφορά 53 τεμάχια με συνολικό εμβαδόν 134.000 τ.μ. περίπου. Όπως διαπιστώθηκε ανάμεσα στους ιδιοκτήτες των τεμαχίων περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι:

- (α) Δημοτικός Σύμβουλος στο Δ. Γερμασόγειας στην κατοχή του οποίου βρίσκεται ένα τεμάχιο με εμβαδόν 6.689 τ.μ. και αγοραία αξία 1.1.2013 ύψους €1.290.300.
- (β) Πρώην Δήμαρχος στο Δ. Γερμασόγειας στην κατοχή του οποίου βρίσκεται ½ τεμάχιο με εμβαδόν 2.794 τ.μ. και αγοραία αξία 1.1.2013 ύψους €387.700.
- (γ) Εταιρείες οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα κατασκευής ακινήτων στην κατοχή των οποίων βρίσκονται τεμάχια συνολικού εμβαδού 7.400 τ.μ. και αγοραία αξία την 1.1.2013 ύψους €2.411.800.

Σχόλια τώως Υπουργού Εσωτερικών

«Η συγκεκριμένη ένσταση υποβλήθηκε από το Δήμο Γερμασόγειας με αίτημα την ένταξη σε οικιστική ζώνη (Κα9) των τεμαχίων που δεν εμπίπτουν στη Ζώνη Προστασίας του ποταμού Άμαθου. Δεν υπήρχε ομόφωνη ή πλειοψηφική εισήγηση της ΕΜΕ.

Στη σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 8.11.2012 αποφασίστηκε η ένταξη των τεμαχίων σε οικιστική ζώνη (Κα10), για την οποία όπως αναφέρθηκε από τους λειτουργούς που ήσαν παρόντες υπάρχουν πρόνοιες πολιτικής που καλύπτουν επαρκώς τα θέματα περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Υπογραμμίζω το γεγονός ότι η περιοχή δεν εμπίπτει στη Ζώνη Προστασίας. Πέραν τούτου όμως θα ήθελα να σημειώσω ότι, κατά την άποψη μου, το κράτος δεν μπορεί να κρατά για δεκαετίες “αιχμάλωτη” γη πολιτών με το επιχείρημα ότι εμπίπτουν σε περιοχή μελέτης.

Σημειώνω ότι από τη συγκεκριμένη τροποποίηση επωφελήθηκαν συνολικά 53 τεμάχια.»

Εγκριμένο Τοπικό Σχέδιο Πάφου 2013.

Περίπτωση 5^η: Διοικητική περιοχή Κ.Σ. Κισσόνεργας. Στα πλαίσια της διαδικασίας της υποβολής ενστάσεων κατά των προνοιών του Τοπικού Σχεδίου Πάφου (ΤΣ Πάφου) 2011, υποβλήθηκαν 61 ενστάσεις που αφορούσαν τη διοικητική περιοχή του Κ.Σ. Κισσόνεργας. Σε αυτές περιλαμβάνονταν επτά ιδιωτικές ενστάσεις από τις οποίες οι έξι υποβλήθηκαν από τέσσερις εταιρείες και μία ομαδική από αντιπρόσωπο της «Επιτροπής 49 Κατοίκων Κισσόνεργας», στους οποίους περιλαμβάνονται και οι πιο πάνω εταιρείες. Τα αιτήματα αφορούσαν ένταξη από ζώνη Γα2 (αγροτική με σ.δ. 6%) και ζώνη Γα4 (αγροτική με σ.δ. 10%), σε παραθεριστική ζώνη με σ.δ. 30%.

Κατά τη συνεδρία της ΕΜΕ στις 2.5.2012, οι ενστάσεις αυτές απορρίφθηκαν κατά πλειοψηφία, λόγω του ότι (α) οι παραθεριστικές ζώνες δεν διαφοροποιούνται πλέον από τις οικιστικές, (β) οι καθορισμένες στο δημοσιευμένο ΤΣ Πάφου 2011 οικιστικές ζώνες θεωρούνται επαρκείς για την κάλυψη των οικιστικών αναγκών του Κ. Σ. Κισσόνεργας, (γ) η πολιτική ανέγερσης μεμονωμένης κατοικίας σε περιοχές εκτός του ορίου ανάπτυξης παρέχει τη δυνατότητα ικανοποίησης στεγαστικών αναγκών, (δ) μέρος της έκτασης βρίσκεται σε περιοχή που επηρεάζεται από εγκαταστάσεις/δραστηριότητες του Υπουργείου Άμυνας και (ε) οι Οικιστικές Ζώνες της Κοινότητας βρίσκονται πολύ νοτιότερα.

Σύμφωνα με τα πρακτικά σύσκεψης που έγινε στις 3.12.2012 στο Υπουργείο Εσωτερικών αναφορικά με τα Τοπικά Σχέδια, αποφασίστηκε από την Υπουργό Εσωτερικών η απόρριψη της ομαδικής ένστασης «αφού οι καθορισμένες οικιστικές ζώνες βρίσκονται πολύ νοτιότερα και καλύπτουν σε πολλαπλάσιο βαθμό τις ανάγκες της Κοινότητας. Επίσης, η προτεινόμενη για ένταξη σε Ζώνη Παραθεριστικής Κατοικίας περιοχή επηρεάζεται από εγκαταστάσεις/ δραστηριότητες του Υπουργείου Άμυνας (Ζώνες Προστασίας από οπλικά συστήματα).»

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, στην Πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση του ΤΣ Πάφου, δεν περιλήφθηκε οποιαδήποτε αναφορά στις παρατηρήσεις ή συστάσεις της Υπουργού, ούτε έγινε εισήγηση για τροποποίηση του Σχεδίου, που να προκύπτει από τις εν λόγω ενστάσεις.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 74.487, ημερ. 27.12.2012 ενέκρινε την τροποποίηση του ΤΣ Πάφου, ως αποτέλεσμα της εξέτασης των ενστάσεων, σύμφωνα με τις συστάσεις της Υπουργού, με κάποιες όμως αλλαγές. Στις αλλαγές αυτές περιλαμβάνεται και η ένταξη της περιοχής που αφορά στις πιο πάνω ενστάσεις σε ζώνη Κα10 (οικιστική με σ.δ.30%) αντί της ζώνης Γα4 (γεωργική) που ήταν προηγουμένως, λαμβάνοντας υπόψη, όπως αναφέρεται, τις εν λόγω ενστάσεις. Το εγκριμένο ΤΣ Πάφου 2013 δημοσιεύτηκε στις 4.1.2013.

Με την ένταξη της πιο πάνω περιοχής, επηρεάστηκαν 36 τεμάχια με συνολικό εμβαδόν 419.000 τ.μ. περίπου.

Συμπεράσματα/διαπιστώσεις ελέγχου:

- (i) Εφόσον όλες οι ενστάσεις που αφορούσαν την συγκεκριμένη περιοχή απορρίφθηκαν, τόσο από την ΕΜΕ όσο και από την Υπουργό, με πολεοδομικά επιχειρήματα που περιλαμβάνουν και θέματα προστασίας από οπλικά συστήματα, δεν έγινε καμία σχετική εισήγηση στην Πρόταση που υποβλήθηκε από το Υπουργείο για τροποποίηση του ΤΣ Πάφου. Ωστόσο, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την τροποποίηση της πολεοδομικής ζώνης προς ικανοποίηση των ενστάσεων, χωρίς επαρκή αιτιολόγηση της απόφασής του.
- (ii) Όπως διαπιστώθηκε από τα έντυπα των ενστάσεων, οι τέσσερις εταιρείες που υπέβαλαν ένσταση και στις οποίες ανήκει το μισό σχεδόν μέρος της έκτασης που επηρεάστηκε (έξι τεμάχια με συνολικό εμβαδόν 200.000 τ.μ περίπου, και εκτιμημένη αγοραία αξία 1.1.2013 €13.195.000), ανήκουν σε εργοληπτική εταιρεία. Τα εν λόγω τεμάχια αγοράστηκαν στις 29.9.2004 από επενδυτική εταιρεία έναντι του ποσού των €3.414.204.

Σχόλια τέως Υπουργού Εσωτερικών

«Η συγκεκριμένη τροποποίηση δεν περιλαμβανόταν στις προτάσεις του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο. Η συζήτηση στο σώμα περιστράφηκε κυρίως γύρω από την κυρίαρχη μορφή τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή (παραθεριστικές ζώνες) που ήταν και το ζητούμενο με τη συγκεκριμένη ένσταση και την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Σημειώνεται ότι η ένσταση δεν υποβλήθηκε απλώς από τέσσερις εταιρείες αλλά και από μεγάλο αριθμό μικροϊδιοκτητών.»

Περίπτωση 6^η: Διοικητική περιοχή Κ.Σ. Τρεμιθούσας. Στα πλαίσια της διαδικασίας της υποβολής ενστάσεων κατά των προνοιών του ΤΣ Πάφου 2011, υποβλήθηκαν 39 ενστάσεις που αφορούσαν τη διοικητική περιοχή του Κ.Σ. Τρεμιθούσας. Σε αυτές περιλαμβάνονταν δύο ιδιωτικές ομαδικές ενστάσεις εκ μέρους 31 ιδιοκτητών και μία εκ μέρους 20 ιδιοκτητών. Τα αιτήματα αφορούσαν ένταξη από ζώνη Γα4 (αγροτική με σ.δ. 10%) και ζώνη Δα3 (ζώνη προστασίας με σ.δ.5%), σε οικιστική ή βιομηχανική ζώνη. Κατά τη συνεδρία της ΕΜΕ στις 5.5.2012, οι ενστάσεις αυτές απορρίφθηκαν ομόφωνα, λόγω του ότι, όπως αναφέρεται, οι καθορισμένες στο δημοσιευμένο ΤΣ Πάφου 2011 οικιστικές και βιομηχανικές ζώνες θεωρούνται επαρκείς για την κάλυψη των οικιστικών αναγκών του Κ.Σ. Τρεμιθούσας, και επίσης η πολιτική 12.7 για ανέγερση μεμονωμένης κατοικίας σε περιοχές εκτός του ορίου ανάπτυξης παρέχει τη δυνατότητα στεγαστικών αναγκών.

Κατά τη διάρκεια των συσκέψεων που έγιναν στις 24.10.2012, 27.11.2012 και 3.12.2012 στο Υπουργείο Εσωτερικών για ενημέρωση της Υπουργού για τα θέματα που απασχόλησαν τις ΕΜΕ, δεν φαίνεται από τα σχετικά πρακτικά να έγινε οποιαδήποτε συζήτηση αναφορικά με τις πιο πάνω ενστάσεις, ενδεχομένως λόγω της ομόφωνης απόρριψης τους από την ΕΜΕ. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, στην Πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση του ΤΣ Πάφου, δεν περιλήφθηκε οποιαδήποτε αναφορά στις παρατηρήσεις ή συστάσεις της Υπουργού, ούτε έγινε εισήγηση για τροποποίηση του Σχεδίου, που να προκύπτει από τις εν λόγω ενστάσεις.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση του αρ. 74.487, ημερ. 27.12.2012 ενέκρινε την τροποποίηση του ΤΣ Πάφου, ως αποτέλεσμα της εξέτασης των ενστάσεων, σύμφωνα με τις συστάσεις της Υπουργού, με κάποιες όμως αλλαγές. Στις αλλαγές αυτές περιλαμβάνεται και η ένταξη της περιοχής που αφορά στις πιο πάνω ενστάσεις σε ζώνη Κα10 (οικιστική με σ.δ.30%) αντί της ζώνης Γα4 και Δα3 που ήταν προηγουμένως, ενόψει, όπως αναφέρεται, των εν λόγω ενστάσεων, χωρίς επαρκή αιτιολόγηση. Το εγκριμένο ΤΣ Πάφου 2013 δημοσιεύτηκε στις 4.1.2013.

Με την ένταξη της πιο πάνω περιοχής, επηρεάστηκαν 25 τεμάχια με συνολικό εμβαδόν 118.000 τ.μ. περίπου.

Συμπεράσματα/διαπιστώσεις ελέγχου:

- (i) Οι δύο ενστάσεις που αφορούσαν την συγκεκριμένη περιοχή απορρίφθηκαν, από την ΕΜΕ, με πολεοδομικά επιχειρήματα, και δεν έγινε καμία σχετική εισήγηση στην Πρόταση που υποβλήθηκε από το Υπουργείο για τροποποίηση του ΤΣ Πάφου. Ωστόσο, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την τροποποίηση της πολεοδομικής ζώνης προς ικανοποίηση των ενστάσεων χωρίς επαρκή αιτιολόγηση.
- (ii) Όπως διαπιστώθηκε, η ιδιοκτήτρια δύο τεμαχίων στην εν λόγω περιοχή (22.744 τ.μ. περίπου, με εκτιμημένη αγοραία αξία 1.1.2013 €1,2 εκ.) είναι σύζυγος πρώην υποψήφιου βουλευτή. Σημειώνεται ότι οι δύο ενστάσεις είχαν υποβληθεί από την ιδιοκτήτρια και τον σύζυγο της ως εκπροσώπους της ομάδας των ιδιοκτητών της επηρεαζόμενης περιοχής.

Σχόλια τέως Υπουργού Εσωτερικών

«Η συγκεκριμένη τροποποίηση δεν περιλαμβανόταν στις προτάσεις του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υπουργικό Συμβούλιο. Η συζήτηση στο σώμα έλαβε υπόψη ότι η υπό εξέταση γη εφάπτεται ζωνών που έχουν ήδη αναπτυχθεί. Σημειώνω ότι και σε αυτή την περίπτωση οι ενστάσεις απορρίφθηκαν από την ΕΜΕ

με την αιτιολογία ότι οι καθορισμένες Ζώνες δεν έχουν κορεσθεί. Επαναλαμβάνω ότι το επιχείρημα αυτό, δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκές πολεοδομικό δεδομένο, όχι μόνο γιατί είναι γενικόλογό αλλά και γιατί αντιφάσκει με την όλη διαδικασία αναθεώρησης Τοπικών Σχεδίων.

Σημειώνεται ότι οι ενστάσεις υποβλήθηκαν από μεγάλο αριθμό μικροϊδιοκτητών.»

Γενικές παρατηρήσεις και σχόλια:

(1) Εκτίμηση επιπτώσεων στο περιβάλλον. Διαπιστώνεται κενό στη νομοθεσία αναφορικά με τη διενέργεια εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον κατά την εκπόνηση/τροποποίηση των Σχεδίων Ανάπτυξης. Για οποιαδήποτε τροποποίηση προκύψει κατά την τελική έγκριση και δημοσίευση του Τοπικού Σχεδίου (κατόπιν ένστασης ή/και απόφασης Υπουργού ή/και απόφασης Υπουργικού Συμβουλίου), δεν απαιτείται η διερεύνηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

(2) Αιτιολογία διοικητικής πράξης. Η έλλειψη επαρκούς αιτιολόγησης της απόφασης τροποποίησης των Τοπικών Σχεδίων, στα πλαίσια της διαδικασίας εξέτασης των ενστάσεων, βρίσκεται σε αντίθεση με τις πρόνοιες των άρθρων 26-32 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν.158(Ι)/99). Σύμφωνα με τον Νόμο η αιτιολογία μίας διοικητικής πράξης πρέπει να είναι σαφής και να αποφεύγεται η αναφορά γενικών χαρακτηρισμών.

Επίσης διαπιστώθηκε η έγκριση ενστάσεων από το Υπουργικό Συμβούλιο, για τις οποίες η εισήγηση της ΕΜΕ και της Υπουργού Εσωτερικών που προηγήθηκε, ήταν αντίθετη. Παρόλο που σύμφωνα με το άρθρο 18(7) του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εξουσία είτε να επικυρώσει το Τοπικό Σχέδιο ή Σχέδιο Περιοχής ως έχει είτε να επιφέρει σε αυτό τις κατά την κρίση του αναγκαίες τροποποιήσεις, εντούτοις, σύμφωνα με τις Γενικές Αρχές Διοικητικού Δικαίου, οι διοικητικές πράξεις πρέπει να είναι επαρκώς και δεόντως αιτιολογημένες, ιδίως όταν είναι αντίθετες ως προς το περιεχόμενο τους με προηγηθείσα γνωμοδότηση, πρόταση ή έκθεση αρμόδιου οργάνου. Το ίδιο ισχύει για τις περιπτώσεις στις οποίες η Υπουργός, χωρίς επαρκή αιτιολόγηση, υπέβαλλε στο Υπουργικό Συμβούλιο συστάσεις που διαφοροποιούνταν από τις ενώπιον της εκθέσεις των αρμοδίων οργάνων. Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, στην περίπτωση των Τοπικών Σχεδίων, οι διοικητικές πράξεις θα πρέπει να είναι πάντοτε πολεοδομικά αιτιολογημένες, ιδιαίτερα όταν αποκλίνουν από τις υποβληθείσες εισηγήσεις, για να διασφαλίζεται το συμφέρον του συνόλου των πολιτών και να ικανοποιείται το περί δικαίου αίσθημα.

(3) Τήρηση πρακτικών κατά τις συνεδριάσεις στο Υπουργείο Εσωτερικών για ενημέρωση του Υπουργού. Για αποφυγή του ενδεχομένου παρερμηνείας, τα πρακτικά που τηρούνται κατά τις συνεδρίες ενημέρωσης του Υπουργού για τα θέματα που απασχόλησαν τις ΕΜΕ και περιλαμβάνουν τις εισηγήσεις του Υπουργού σε σχέση με την εξέταση των ενστάσεων, οι οποίες στην συνέχεια αποτελούν τη βάση των συστάσεων προς το Υπουργικό Συμβούλιο για την τελική έγκριση των Τοπικών Σχεδίων, θα πρέπει να εγκρίνονται από τον Υπουργό και να κυκλοφορούν σε όλους τους παρευρισκόμενους.

Σύνοψη ευρημάτων ελέγχου. Από τη διενέργεια του δειγματοληπτικού ελέγχου διαπιστώθηκε ότι ο τρόπος άσκησης της διακριτικής εξουσίας, τόσο της Υπουργού Εσωτερικών όσο και του Υπουργικού Συμβουλίου, κατά το στάδιο της εξέτασης ενστάσεων των αναθεωρημένων Τοπικών Σχεδίων, σε ορισμένες περιπτώσεις δεν συνοδεύεται από επαρκή τεκμηρίωση και εγείρει ερωτηματικά ως προς την αμεροληψία των αποφάσεων.

Σύσταση: Κατά τη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων πρέπει να ακολουθούνται πιστά οι πρόνοιες του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν.158(Ι)/99) και οι διοικητικές πράξεις να είναι πάντοτε πολεοδομικά αιτιολογημένες, και να λαμβάνονται προς εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος, δηλαδή το καλό όλων των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, το Υπουργείο συμφωνεί με το περιεχόμενο της έκθεσης ελέγχου της Υπηρεσίας μας και προτίθεται να προβεί σε σειρά διορθωτικών μέτρων. Συγκεκριμένα, όσο αφορά στις υποθέσεις για τις οποίες, παρά τις εισηγήσεις των εμπλεκόμενων συμβουλευτικών οργάνων πάρθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο (ορισμένες με τη σύσταση της τότε Υπουργού Εσωτερικών), διαφορετικές αποφάσεις χωρίς επαρκή δικαιολόγηση, πιστεύουν ότι σε πρώτη φάση θα πρέπει να είναι η δημοσίευση «Λευκής Ζώνης», ώστε να δοθεί ο χρόνος για περαιτέρω μελέτη του θέματος, και ακολούθως είτε να υπάρξει νέα Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, είτε να παραμείνει το καθεστώς Λευκής Ζώνης μέχρι τη προώθηση της νέας τροποποίησης των Τοπικών Σχεδίων το 2018. Όσο αφορά στις υποθέσεις για τις οποίες, ενώ έγινε ενημέρωση του Υπουργικού Συμβουλίου για διαφοροποίηση της προηγούμενης Απόφασής του, δεν υπήρξε σχετική νέα Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και ακολούθως δόθηκαν οδηγίες από το Υπουργείο προς το ΤΠΟ για εφαρμογή και ανάλογη τροποποίηση των σχετικών προνοιών, πιστεύουν ότι θα μπορούσαν να δοθούν οδηγίες στο ΤΠΟ για επαναφορά του καθεστώτος των Τοπικών Σχεδίων που προϋπήρχε.

Πρόσθετα, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών επισήμανε ότι, αν στο μεταξύ έχουν εκδοθεί πολεοδομικές αποφάσεις ή άδειες που σχετίζονται με τις πιο πάνω υποθέσεις, με βάση το καθεστώς που ισχύει σήμερα, τότε νοείται ότι αυτές οι Ατομικές Διοικητικές Πράξεις θεωρούνται νομότυπες. Επίσης, σε περίπτωση που υπήρξαν προκαταρκτικές απόψεις προς αιτητές και αυτοί προχώρησαν σε τυχόν έξοδα για μελέτες ή έκαναν συμφωνίες με επενδυτές, τότε ενδεχομένως να υπάρξουν προσφυγές στο δικαστήριο για διεκδικήσεις αποζημιώσεων.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, λόγω της νομικής πολυπλοκότητας του θέματος, θα ληφθεί σχετική καθοδήγηση από τον Γενικό Εισαγγελέα προτού το Υπουργείο προχωρήσει σε οποιαδήποτε διορθωτικά μέτρα.

Σημειώνεται επίσης ότι ως καταληκτικό σχόλιο η τέως Υπουργός υπέβαλε εισήγηση όπως ο έλεγχος της Υπηρεσίας σας διευρυνθεί καί γεωγραφικά καί χρονικά, εισήγηση την οποία η Υπηρεσία μας έχει αποδεχθεί και θα ενεργήσει προς αυτή την κατεύθυνση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Μεταρρύθμιση δημόσιου τομέα. Η μεταρρύθμιση συνίσταται μεταξύ άλλων, στον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας, την απλοποίηση των δομών και διαδικασιών που ακολουθούνται και την ενίσχυση ή/και αναδιάρθρωση υπηρεσιών. Πρόσθετα, προϋποθέτει τη χρήση σύγχρονων τεχνολογικών μέσων, την παροχή εργαλείων για ενίσχυση δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, την τροποποίηση και εκσυγχρονισμό του συστήματος αξιολόγησης της Δημόσιας Υπηρεσίας και την επέκταση και ενίσχυση του θεσμού της κινητικότητας.

Για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, το Μνημόνιο Συναντίληψης προβλέπει (α) Μείωση των εμποδίων για την κινητικότητα του προσωπικού στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα· (β) Τροποποίηση του ωραρίου της δημόσιας υπηρεσίας ώστε να συμβάλει στη μείωση του κόστους της υπερωριακής εργασίας· (γ) Διεξαγωγή μελετών από ανεξάρτητο εξωτερικό μελετητή για την εξέταση επιπλέον πιθανών μεταρρυθμίσεων της δημόσιας διοίκησης, βάσει προσυμφωνημένων όρων εντολής. Οι μελέτες αυτές θα εξετάσουν: (1) οριζόντια θέματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, δηλαδή το σύστημα απολαβών και των όρων εργασίας των δημοσίων υπαλλήλων καθώς και την εισαγωγή νέου συστήματος για αξιολόγησή τους· (2) τομεακά θέματα που αφορούν την εξέταση του ρόλου, των αρμοδιοτήτων, της οργανωτικής δομής και του μεγέθους των Υπουργείων, των Υπηρεσιών και των Ανεξάρτητων Αρχών, την πιθανότητα κατάργησης ή ενοποίησης ημικρατικών οργανισμών ή Συμβουλίων που υπάγονται στα αντίστοιχα Υπουργεία και την αναδιοργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας έθεσε την εποπτεία της Μεταρρύθμισης της Δημόσιας Υπηρεσίας στον Υφυπουργό παρά τω Προέδρω, στα πλαίσια της ευρύτερης προσπάθειας η οποία συμπεριλαμβάνει και την Αναπτυξιακή Μεταρρύθμιση.

Εσωτερικός έλεγχος. Στον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο (Ν.20(Ι)/2014), προβλέπεται ότι όλα τα υπουργεία θα πρέπει να συστήσουν μονάδες ελέγχου (πρωτοβάθμιος έλεγχος), οι οποίες δύνανται να επιλαμβάνονται θεμάτων εσωτερικού ελέγχου, ερευνών και επαληθεύσεων, στο επίπεδο της διοίκησης, οι οποίες υπάγονται και λογοδοτούν στον προϊστάμενο οικονομικού φορέα (οικείο Υπουργό). Προβλέπεται επίσης ότι ο κάθε οικονομικός φορέας (υπουργεία, τμήματα, φορείς συνταγματικών εξουσιών και υπηρεσιών και ανεξάρτητα γραφεία, που περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό της Δημοκρατίας) οφείλει να προβαίνει στις απαραίτητες διευθετήσεις για εφαρμογή και λειτουργία συστήματος εσωτερικού ελέγχου για τις δραστηριότητες που είναι υπό την ευθύνη του.

Το πλέγμα εσωτερικού ελέγχου συμπληρώνεται από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου η οποία ιδρύθηκε με βάση τον περί Εσωτερικού Ελέγχου Νόμο του 2003 (Ν.114(Ι)/2003) και έχει ως αρμοδιότητα τη διενέργεια δευτερογενούς εσωτερικού ελέγχου στους κυβερνητικούς οργανισμούς υπό τον έλεγχό της (Δημόσια Υπηρεσία, Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία, Αστυνομία, Στρατός και Εθνική Φρουρά). Ο Έφορος, ο οποίος προΐσταται της εν λόγω Υπηρεσίας, ενεργεί υπό τις οδηγίες του Συμβουλίου Εσωτερικού Ελέγχου, το οποίο διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Σε αρκετά Τμήματα/Υπηρεσίες εξακολουθεί να παρατηρούνται ελλείψεις και αδυναμίες στα επιμέρους συστήματα εσωτερικού ελέγχου. Ως αποτέλεσμα, δεν παρακολουθείται ορθολογιστικά σε όλες τις περιπτώσεις η είσπραξη καθυστερημένων εσόδων και η ανάκτηση υπερπληρωμών, η διαχείριση αποθηκών παρουσιάζει αδυναμίες, γίνονται δαπάνες χωρίς πλήρη συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία, δεν τηρούνται πάντοτε τα απαραίτητα μητρώα για παρακολούθηση των δαπανών, εσόδων, προσφορών και περιουσιακών στοιχείων και δεν επιτυγχάνεται πλήρως η υλοποίηση του Προϋπολογισμού, κυρίως όσον αφορά στο αναπτυξιακό μέρος του.

Εισαγωγή μηχανογραφημένων συστημάτων. Διαπιστώνεται μεγάλη καθυστέρηση στην έναρξη και υλοποίηση στρατηγικών έργων του Γενικού Σχεδίου Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας, με σοβαρές επιπτώσεις αφενός στην οικονομική και αποδοτική λειτουργία της Δημόσιας Υπηρεσίας και αφετέρου, στο επίπεδο των παρεχόμενων προς το κοινό υπηρεσιών. Επίσης, εξακολουθούν να παρατηρούνται αδυναμίες στην υποστήριξη του Σχεδίου από τις υπό μηχανογράφηση Υπηρεσίες, στην πλήρη και αποδοτική λειτουργία τους, στην αξιολόγηση των έργων μετά την ολοκλήρωση και έναρξη λειτουργίας τους, καθώς και δυσκολία στην αποδοχή των συστημάτων από αρκετούς χρήστες. Διαπιστώνεται επίσης αδυναμία στην πλήρη λειτουργική υποστήριξη των συστημάτων από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, με αποτέλεσμα, αρκετά χρόνια μετά τη λειτουργία τους, στα πλείστα Τμήματα/Υπηρεσίες που λειτουργούν μηχανογραφημένα συστήματα, η λειτουργική υποστήριξη τους να παρέχεται από τον ιδιωτικό τομέα, έναντι σημαντικού κόστους. Τέλος, επισημαίνεται ότι το ετήσιο κόστος συντήρησης (συνδρομών χρήσης) για τα λογισμικά συστήματα (εφαρμογής, λειτουργικά, βάσης δεδομένων), αυξάνεται διαρκώς, με την αύξηση των συστημάτων και των χρηστών, απορροφώντας ένα σημαντικό μέρος του προϋπολογισμού.

Ανεπαρκής συντονισμός μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων. Ως αποτέλεσμα της έλλειψης επαρκούς συντονισμού μεταξύ Τμημάτων, Υπηρεσιών και Υπουργείων, παρατηρείται καθυστέρηση στην προώθηση έργων ή άλλων θεμάτων, με συνεπαγόμενη αύξηση του σχετικού κόστους.

Αδαπάνητα ποσά αναπτυξιακών δαπανών. Σε πολλά Τμήματα/Υπηρεσίες/Υπουργεία δεν επιτυγχάνεται ικανοποιητική υλοποίηση των πιστώσεων του Προϋπολογισμού που αφορούν σε αναπτυξιακές δαπάνες, με αποτέλεσμα να παραμένουν σημαντικά ποσά αδαπάνητα.

Καθυστερημένα έσοδα (μη εισπραχθέντα ποσά). Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από τα διάφορα Υπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες, στις 31 Δεκεμβρίου 2014 το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων, μετά τη συμπερίληψη τόκων και προστίμων, ήταν €2,025 δις, σε σύγκριση με €1,980 δις το προηγούμενο έτος. Από το ποσό αυτό, €1.155 δις (57%), €424,7 εκ. (21%) και €190 εκ. (9,4%), αντιπροσωπεύουν καθυστερήσεις, συμπεριλαμβανομένων τόκων και προστίμων, του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €1,121 εκ. (56,6%), €421,2 εκ. (21,3%) και €183,7 εκ. (9,3%), το 2013.

Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται και στη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους για το 2013⁴, στα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνεται ποσό €684,2 εκ. (χωρίς τόκους και πρόστιμα), η είσπραξη του οποίου θεωρείται επισφαλής.

Εκκρεμείς οφειλές. Μέχρι 20.3.2015 αναγνωρίστηκαν στη Δημοσιονομική Έκθεση του Κράτους εκκρεμείς οφειλές για το έτος 2014 συνολικού ποσού € 3,9 εκ. (2013: €9,4 εκ.). Οι σημαντικότερες οφειλές αφορούν στο Υπουργείο Υγείας (€1,7 εκ.), Υπουργείο Άμυνας (€1,2 εκ.) και Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων (€0,4 εκ.). Σε μερικές περιπτώσεις παρατηρείται καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων, με αποτέλεσμα οι προμηθευτές να διεκδικούν τόκους και τα οφειλόμενα ποσά να αυξάνονται.

Οι πιο πάνω εκκρεμείς οφειλές δεν αφορούν στις συνολικές οφειλές του Κράτους, αφού δεν περιλαμβάνουν σημαντικά ποσά που αφορούν, μεταξύ άλλων, σε απαλλοτριώσεις περιουσιών και επιστροφές Φ.Π.Α. και συνταξιοδοτικά ωφελήματα των δημόσιων υπαλλήλων.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Διευθυντή Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το οφειλόμενο ποσό για απαλλοτριώσεις ανερχόταν στις 31.12.2014 σε €413,6 εκ. (31.12.2013-€480,8 εκ.). Το ποσό αυτό δεν περιλαμβάνει ποσά αποζημίωσης για απαλλοτριώσεις για τις οποίες δεν έγινε ακόμα προσφορά στους δικαιούχους (περιλαμβανομένων και όσων αφορούν σε Τ/Κ περιουσίες). Όσον αφορά στις επιστροφές Φ.Π.Α., σύμφωνα με τον Έφορο Φορολογίας, το οφειλόμενο ποσό στις 31.12.2013⁴ ανερχόταν σε €200 εκ. (31.12.2012³ - €219,8 εκ.). Σχετικά με την οφειλή για συνταξιοδοτικά ωφελήματα των δημοσίων υπαλλήλων, η τελευταία αναλογιστική μελέτη που διεξήχθη με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2010,

κατέδειξε ότι η παρούσα αξία της αναλογιστικής υποχρέωσης για συνταξιοδοτικά ωφελήματα των κρατικών υπαλλήλων και συνταξιούχων, μέχρι τις 31.12.2010, ανέρχεται σε €10,2 δις. Έγινε νέα αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2012 με βάση χρηματοοικονομικές προβολές ώστε να διαφανεί η επίδραση των αλλαγών της σχετικής νομοθεσίας στα συνταξιοδοτικά ωφελήματα.

Ενοικίαση κτιρίων για στέγαση δημόσιων υπηρεσιών. Παρατηρήθηκε ότι για πολλά υποστατικά τα οποία ενοικιάζονται από το Δημόσιο, με σκοπό τη στέγαση δημόσιων υπηρεσιών, δεν έχει εξασφαλιστεί το απαραίτητο πιστοποιητικό τελικής έγκρισης. Η αίτηση για πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, η οποία προβλέπεται από τους περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμους, αφορά σε όλες τις περιπτώσεις που έχει εκδοθεί οποιαδήποτε άδεια που σχετίζεται με την ανάπτυξη γης (άδεια διαχωρισμού οικοπέδων ή οικοδομής ή μετατροπής ή προσθηκών ή κατεδάφισης) και η έκδοσή του είναι υποχρεωτική και πρέπει να εξασφαλίζεται πριν από τη χρήση οποιασδήποτε ανάπτυξης, αφού η χρήση κτιρίου για το οποίο δεν έχει εξασφαλιστεί πιστοποιητικό τελικής έγκρισης συνιστά ποινικό αδίκημα. Η ευθύνη για εξασφάλιση της εν λόγω έγκρισης βαρύνει τον ιδιοκτήτη του κτιρίου, ο Νόμος όμως καθορίζει και την ευθύνη του χρήστη. Ως εκ τούτου, επισημάναμε ότι οι δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει άμεσα να ενημερώσουν σχετικά τους ιδιοκτήτες και σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή η άμεση εξασφάλιση των εν λόγω πιστοποιητικών, να γίνουν άμεσες ενέργειες εξεύρεσης άλλων νόμιμων υποστατικών, για μεταστέγαση.

Απαλλοτριώσεις ακίνητης ιδιοκτησίας από το Κράτος. Παρατηρήθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις, όπου η Δημοκρατία προβαίνει σε απαλλοτριώσεις ακίνητης ιδιοκτησίας για εξυπηρέτηση σκοπού δημόσιας ωφελείας, καθυστερεί σημαντικά η έναρξη των εργασιών προς επίτευξη του σκοπού της απαλλοτρίωσης, με αποτέλεσμα οι ιδιώτες πρώην ιδιοκτήτες της περιουσίας να προσφεύγουν στα Δικαστήρια επικαλούμενοι σχετική πρόνοια του Συντάγματος (άρθρο 23.5), σύμφωνα με την οποία, εάν εντός τριών ετών δεν επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, τότε η απαλλοτριούσα αρχή υποχρεούται να προσφέρει την απαλλοτριωθείσα ιδιοκτησία στον αρχικό της ιδιοκτήτη στην τιμή που την απέκτησε. Ως αποτέλεσμα, σε ορισμένες περιπτώσεις η Δημοκρατία αναγκάζεται να προβαίνει στην αγορά ή στην εκ νέου απαλλοτρίωση της ιδιωτικής περιουσίας σε αυξημένη τιμή.

Μίσθωση υπηρεσιών. Ορισμένες Υπηρεσίες προβαίνουν στη μίσθωση υπηρεσιών ατόμων, χωρίς να τηρούνται οι διατάξεις του Νόμου 12(Ι)/2006 και οι προϋποθέσεις της Εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών αρ. 1372, ημερ. 17.9.2008, σύμφωνα με τις οποίες, οι συμβάσεις - μεταξύ άλλων - για υπηρεσίες, αφενός ανατίθενται κατόπιν προκήρυξης διαγωνισμών με αντικείμενο τις συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα και αφετέρου δεν πρέπει να περιλαμβάνουν πρόνοιες που υποδηλώνουν σχέση/καθεστώς εργοδότη-υπαλλήλου, καλύπτοντας μόνιμες ανάγκες. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι κάποια Τμήματα/Υπηρεσίες, μίσθωναν υπηρεσίες ατόμων μετά από προκήρυξη διαγωνισμού, τα οποία, ωστόσο, εκτελούσαν υπαλληλικά καθήκοντα για περίοδο πέραν των 30 μηνών, με αποτέλεσμα μετά από σχετική διερεύνηση από το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, να μετατραπεί το καθεστώς απασχόλησής τους σε καθεστώς εργοδότησης αορίστου χρόνου με όλες τις συνεπαγόμενες για το Κράτος συνέπειες. Προς τερματισμό της πιο πάνω τακτικής, και μετά από επισήμανση της σοβαρότητας του θέματος από την Υπηρεσία μας το 2014, ο Υπουργός Οικονομικών εξέδωσε σχετική εγκύκλιο.

Αποθήκες. Η Γενική Λογίστρια μάς πληροφόρησε ότι κατά το 2013 δεν ελέγχθηκε καμία κύρια και δευτερεύουσα αποθήκη. Επίσης, δεν ελέγχθηκε καμιά αποθήκη της Εθνικής Φρουράς. Σε μερικές κύριες αποθήκες δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος για σειρά ετών. Η Γενική Λογίστρια αποδίδει την αδυναμία ελέγχου των αποθηκών κυρίως στην έλλειψη προσωπικού.

Παρατηρήθηκε ότι μερικά Τμήματα δεν διενέργησαν φυσική καταμέτρηση των αποθεμάτων και επιθεώρηση των αποθηκών τους. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, διαπιστώθηκαν αδυναμίες στην καταχώρηση των αποθεμάτων στα κατάλληλα βιβλία, στην αποθήκευσή τους σε κατάλληλους χώρους και γενικά στην παρακολούθηση της ορθότητας των ποσοτήτων αποθεμάτων.

Ασφαλής φύλαξη μετρητών. Διαπιστώθηκε ότι δεν λαμβάνονται πάντοτε ικανοποιητικά μέτρα για την ασφαλή φύλαξη μετρητών, όπως για παράδειγμα φύλαξή τους σε χρηματοκιβώτιο και καθημερινή κατάθεση των χρημάτων στην τράπεζα, όπως προβλέπεται από τη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία αρ. 30(α), με αποτέλεσμα σε κάποιες περιπτώσεις να απολεστούν χρηματικά ποσά λόγω κλοπής.

Κατάθεση εγγύησης από εισπράκτορες. Διαπιστώθηκε ότι ωρομίσθιο και έκτακτο προσωπικό εκτελεί καθήκοντα εισπράκτορα, χωρίς την κατάθεση οποιασδήποτε εγγύησης, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της Δημοσιονομικής και Λογιστικής Οδηγίας αρ. 24, σύμφωνα με την οποία στην περίπτωση μη μόνιμων υπαλλήλων απαιτείται ασφάλεια είτε σε μετρητά είτε σε εγγυητική επιστολή.

Απαντήσεις από ελεγχόμενες Υπηρεσίες σε παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ελεγχόμενοι καθυστέρησαν να απαντήσουν στις επιστολές ή παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας. Αν δεν ληφθεί απάντηση από μέρους των ελεγχόμενων Υπηρεσιών εντός εύλογου χρόνου, τότε ετοιμάζεται κατάσταση των αναπάντητων επιστολών που αφορούν σε σημαντικά θέματα, η οποία αποστέλλεται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για ενημέρωση και κατάλληλη ενέργεια.

Κοινοποίηση των θεμάτων που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση προς τους ελεγχόμενους, για απόψεις. Στα πλαίσια της ορθής ελεγκτικής πρακτικής, η Υπηρεσία μας, πριν τη συμπερίληψη οποιουδήποτε θέματος στην Ετήσια Έκθεσή της, ενημερώνει προηγουμένως για τα θέματα αυτά, με επιστολή που υπογράφεται από τον Γενικό Ελεγκτή, τους αρμόδιους Διευθυντές Τμημάτων/Υπηρεσιών στους οποίους αφορούν, ζητώντας τους να υποβάλουν τυχόν σχόλια/απόψεις.

1. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1.1 ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Αποζημίωση Μελών της Βουλής. Στις 31.12.2014 η μηνιαία αποζημίωση των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων ανερχόταν στο ποσό των €6.611,24, αποτελούμενο από αποδοχές ύψους €3.640,33, επίδομα παραστάσεως ύψους €1.945,75, καθώς και κατ' αποκοπή επίδομα €1.025,16 για γραμματειακές υπηρεσίες. Σημειώνεται ότι τόσο το επίδομα παραστάσεως όσο και επίδομα για γραμματειακές υπηρεσίες θεωρούνται ως συντάξιμες απολαβές. Επίσης με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου καταβάλλεται μηνιαίως κατ' αποκοπή επίδομα οδοιπορικών ύψους €683,44 (€400), σε όλα τα Μέλη της Βουλής.

Σχετικά με την αποζημίωση των Μελών της Βουλής αναφέρονται τα ακόλουθα:

(α) Τέως Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων. Παρατηρήθηκε ότι, Μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων, ο οποίος διετέλεσε Πρόεδρος του Σώματος, λαμβάνει σύμφωνα με τον περί Ωφελημάτων (Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων) Νόμο αρ.131(Ι)1988, μηνιαίο επίδομα για την απασχόληση ιδιαιτέρας γραμματέας συνολικού ύψους €3.019. Επίσης βάσει του περί Υπουργών και του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμου αρ. 22/1960, δικαιούται μηνιαίο κατ' αποκοπή επίδομα για γραμματειακές υπηρεσίες ύψους €1.025,16.

Σύσταση: Το Υπουργείο Οικονομικών να προωθήσει νομοθετική ρύθμιση για κατάργηση της καταβολής διπλού επιδόματος για γραμματειακές υπηρεσίες στις περιπτώσεις που Μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων διετέλεσε και Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων.

(β) Αποζημίωση Βουλευτών. Με τον Νόμο Ν.79(Ι)/1995 καθορίστηκε ότι οι ετήσιες αποδοχές των Μελών της Βουλής αναπροσαρμόζονται: (α) σύμφωνα με τη διακύμανση του τιμαριθμικού δείκτη, και (β) του ετήσιου ποσοστού αύξησης μισθών και ημερομισθίων των εργαζομένων, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών. Σημειώνεται ότι ο τρόπος υπολογισμού του ποσοστού αύξησης μισθών και ημερομισθίων σύμφωνα με το (β), που παραχωρείται μόνο στα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, καθορίστηκε σε σύσκεψη στο Υπουργείο Οικονομικών στις 10.7.1996 και καταγράφηκε σε σχετικά Πρακτικά. Ωστόσο, παρατηρήθηκε πως ο τρόπος υπολογισμού που εφαρμόζεται από το Λογιστήριο της Βουλής δεν συνάδει με τον τρόπο που καθορίστηκε στην πιο πάνω σύσκεψη.

Σημειώνεται ότι, με βάση το άρθρο 8(3) του περί της μη Παραχώρησης Προσαυξήσεων και Τιμαριθμικών Αυξήσεων στους Μισθούς των Αξιωματούχων και Εργοδοτούμενων και στις Συντάξεις των Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμο Ν.192(Ι)/2011, η αναπροσαρμογή των αποδοχών σύμφωνα με το (β) έχει ανασταλεί για τα έτη 2012-2016.

Σύσταση: Έχουμε την άποψη ότι η παραχώρηση της πρόσθετης αύξησης σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας με βάση την αύξηση μισθών και ημερομισθίων των εργαζομένων, που παραχωρείται μόνο στα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, πέραν της διακύμανσης του τιμαριθμικού δείκτη, πρέπει να τερματιστεί.

(ι) Επίδομα για Γραμματειακές Υπηρεσίες. Σύμφωνα με τον Περί Υπουργών και του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Αποζημίωση) Νόμο 22/1960, όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 79(Ι)/1995 από το 1996, παραχωρείται στους βουλευτές μηνιαίο επίδομα Γραμματειακών υπηρεσιών ύψους £300 (€512,58), το οποίο από το έτος 2005 αναθεωρήθηκε σε £600 ή €1.025,16 (Ν.111(Ι)/2005). Το πιο πάνω επίδομα, προορίζεται για κάλυψη των εξόδων εργοδότησης από τους ίδιους τους Βουλευτές, ατόμων για παροχή γραμματειακών υπηρεσιών. Σημειώνεται επίσης ότι το πιο πάνω επίδομα θεωρείται συντάξιμη απολαβή και ως εκ τούτου, με την αποχώρησή τους από το

βουλευτικό αξίωμα λαμβάνουν αυξημένη σύνταξη κατά €513 μηνιαίως και αύξηση στο φιλοδώρημα κατά €28.704 (για την περίπτωση βουλευτών με δύο θητείες).

(ii) **Επίδομα παραστάσεως.** Το επίδομα παραστάσεως που λαμβάνουν οι βουλευτές ανέρχεται σήμερα σε €1.945,75 μηνιαίως (€23.349 ετησίως). Σημειώνεται ότι το πιο πάνω επίδομα αυξάνεται με τις εκάστοτε τιμαριθμικές αναπροσαρμογές και θεωρείται συντάξιμη απολαβή και ως εκ τούτου, με την αποχώρηση τους από το βουλευτικό αξίωμα λαμβάνουν αυξημένη σύνταξη κατά €973 μηνιαίως και αύξηση στο φιλοδώρημα κατά €54.481 (για την περίπτωση βουλευτών με δύο θητείες).

(δ) **Οδοιπορικά Μελών της Βουλής.** Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 13.7.2005 αρ. 62.358 καθορίστηκε ενιαίο κατ' αποκοπή ποσό αποζημίωσης, ύψους €683,44 το μήνα έναντι οδοιπορικών εξόδων για όλα τα Μέλη της Βουλής, ανεξαρτήτως του τόπου διαμονής, για τη συμμετοχή τους στις συνεδρίες αλλά και σε άλλες εργασίες του Σώματος.

Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με προηγούμενη απόφαση, του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 9/1/2002 αρ. 54.875 καταβάλλονταν οδοιπορικά έξοδα μόνο για τα Μέλη της Βουλής που διέμεναν εκτός Λευκωσίας:

- Για όσα Μέλη διέμεναν στην Πάφο €384,43 τον μήνα.
- Για όσα Μέλη διέμεναν στη Λεμεσό ή στο Παραλίμνι €213,57 τον μήνα.
- Για όσα Μέλη διέμεναν στη Λάρνακα €128,15 τον μήνα.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι το κατ' αποκοπή επίδομα καταβάλλεται και την καλοκαιρινή περίοδο που η Βουλή δεν συνεδριάζει ή λειτουργεί σε μειωμένους ρυθμούς.

Σημειώνεται επίσης ότι, το πιο πάνω επίδομα καταβάλλεται εξ ολοκλήρου ανεξαρτήτως της παρουσίας ή όχι των Μελών στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές και στην Ολομέλεια της Βουλής.

Σύσταση: Εφόσον το επίδομα για Γραμματειακές Σπουδές και το επίδομα Παραστάσεως είναι συντάξιμα, θα πρέπει για σκοπούς διαφάνειας να ενσωματωθούν στο μισθό των βουλευτών. Το επίδομα οδοιπορικών προφανώς δεν μπορεί να θεωρείται ότι σχετίζεται με το πραγματικό κόστος οδοιπορικών για τη συμμετοχή των Βουλευτών στις συνεδρίες αλλά και σε άλλες εργασίες του Σώματος. Γίνεται εισήγηση όπως το ποσό αυτό συσχετιστεί με τα πραγματικά οδοιπορικά έξοδα των βουλευτών. Αν θα παραμείνει υπό τη μορφή κατ' αποκοπή ποσού, θα πρέπει να περιοριστεί σημαντικά.

(ε) **Αποκοπή για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.** Παρατηρήθηκε ότι δεν γίνεται αποκοπή εισφοράς στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, από την αποζημίωση των 56 Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων και των 3 Θρησκευτικών Αντιπροσώπων επειδή όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής Οικονομικής Διαχείρισης της Βουλής των Αντιπροσώπων οι πιο πάνω θεωρούνται ως αυτοεργοδοτούμενοι για σκοπούς εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθότι αρκετοί ασκούν και άλλο επάγγελμα. Παρατηρήθηκε επίσης, ότι από την αποζημίωση του Προέδρου της Βουλής γίνεται η εν λόγω αποκοπή με τον τρόπο που εφαρμόζεται για τους μισθωτούς που συμμετέχουν σε επαγγελματικό σχέδιο συντάξεων (μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι) σύμφωνα με τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο Ν.59(Ι)/2010 και που για το 2014 το ύψος της εισφοράς ανερχόταν σε 3,95% μέχρι το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών (€4.533 μηνιαίως).

Σύσταση: Το θέμα πρέπει να τύχει εξέτασης σε συνεργασία με τον Διευθυντή του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τη Γενική Λογίστρια του Κράτους.

Όπως μας ενημέρωσε η Γενική Διευθύντρια της Βουλής των Αντιπροσώπων, η Βουλή ενεργεί σύμφωνα με τις πρόνοιες των υφιστάμενων νομοθεσιών, και για την υλοποίηση των συστάσεων της Υπηρεσίας μας απαιτείται η τροποποίησή τους. Επιπλέον, μας ενημέρωσε ότι, για τα θέματα (α) – (δ) σχετικά με την αποζημίωση των Μελών της Βουλής, μελετάται ο εκσυγχρονισμός της βουλευτικής αποζημίωσης και της μεθοδολογίας καταβολής της μέσα στα πλαίσια της γενικότερης μεταρρύθμισης στον δημόσιο τομέα, ενώ

για το θέμα (ε) σχετικά με την αποκοπή για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η Γενική Διευθύντρια συμφώνησε με τη σύσταση της Υπηρεσίας μας, όπως το θέμα τεθεί στον Διευθυντή του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας.

1.2 ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Ανώτατο Δικαστήριο.

Κατ' αποκοπή υπερωριακή αμοιβή προς του Δικαστικούς Επιδότες. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι προϋποθέσεις που πρέπει να ικανοποιούνται για να καθίσταται ένας Δικαστικός Επιδότης δικαιούχος του πιο πάνω επιδόματος δεν καθορίζονται με σαφήνεια. Ενδεικτικά αναφέραμε ότι, ακόμα και στις περιπτώσεις όπου ο Επιδότης χρειαστεί να εργαστεί υπερωριακά για μόνο μια μέρα του μήνα, καθίσταται δικαιούχος ολόκληρου του επιδόματος.

Σύσταση: Η ακολουθητέα τακτική θα πρέπει να τύχει άμεσης επανεξέτασης και να τεθούν κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία θα καθίσταται ένας Δικαστικός Επιδότης δικαιούχος.

Η Αρχιπρωτοκολλητής μάς πληροφόρησε ότι, μετά από σχετική αλληλογραφία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, αποφασίστηκε ότι δεν ενδείκνυται η συνέχιση της καταβολής της κατ' αποκοπή υπερωριακής αποζημίωσης και από τον Οκτώβριο του 2015, οι Επιδότες θα αποζημιώνονται ανά ώρα υπερωριακής απασχόλησης.

Αστικά δικαιώματα και υποχρεώσεις αιτητών σε πολιτικές υποθέσεις και προσφυγές. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, με σκοπό τη συμμόρφωση της Κυπριακής Δημοκρατίας με σχετικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον περί Αποτελεσματικών Θεραπειών για Παραβίαση του Δικαιώματος σε Διάγνωση Αστικών Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων σε Εύλογο Χρόνο Νόμο του 2010 (Ν.2(I)/2010). Με βάση τον Νόμο αυτό, από το 2010 μέχρι σήμερα καταχωρήθηκε αριθμός αγωγών στα Κυπριακά Δικαστήρια και επιδικάστηκε, σε δύο υποθέσεις, ποσό ύψους €11.500 εναντίον της Δημοκρατίας, ενώ οι υπόλοιπες υποθέσεις εκκρεμούν ενώπιον των Δικαστηρίων, με σχετικές απαιτήσεις που ξεπερνούν τις €500.000.

Σύσταση: Το θέμα εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Ανώτατου Δικαστηρίου. Σεβόμενη πλήρως την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, η Υπηρεσία μας δεν υποβάλλει οποιαδήποτε σύσταση.

Έγκαιρη έκδοση αποφάσεων των Δικαστηρίων. Σύμφωνα με στοιχεία του Ανώτατου Δικαστηρίου, στις 31.12.2014 εκκρεμούσαν συνολικά 10 και 5 πολιτικές υποθέσεις, στις οποίες η τελική και ενδιάμεση απόφαση, αντίστοιχα, εκκρεμούσαν για περίοδο πέραν της καθορισμένης από τους Κανονισμούς.

Σύσταση: Το θέμα εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Ανώτατου Δικαστηρίου. Σεβόμενη πλήρως την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, η Υπηρεσία μας δεν υποβάλλει οποιαδήποτε σύσταση.

Επαρχιακά Δικαστήρια

Μέρος Α

Καθυστερημένα Έσοδα. Στις 31.12.2014 τα καθυστερημένα έσοδα των Επαρχιακών Δικαστηρίων, τα οποία αφορούν σε πρόστιμα που επιβάλλονται από τα Δικαστήρια και σε έσοδα από επιδικασθέντα έξοδα, για τα οποία εκδόθηκαν εντάλματα ποινικών υποθέσεων, τα οποία παραμένουν ανεκτέλεστα, ανέρχονταν σε €42.262.816 σε σύγκριση με €38.503.032 στις 31.12.2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 3.759.784 ή ποσοστό 9,8% .

Επισημάναμε ότι, το ύψος των καθυστερημένων εσόδων από ανεκτέλεστα εντάλματα ποινικών υποθέσεων συνεχίζει να παρουσιάζει, διαχρονικά, σημαντική αύξηση.

Επίσης εντοπίστηκαν λάθη και παραλείψεις στην ετοιμασία των καταστάσεων καθυστερημένων εσόδων, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή η επιβεβαίωση του ακριβούς ποσού των καθυστερημένων εσόδων.

Σύσταση: Να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες της Αστυνομίας για είσπραξή τους και να διαγραφούν όσα αποδεδειγμένα είναι ανεπίδεκτα είσπραξης, όπως προβλέπουν οι σχετικοί Νόμοι και Κανονισμοί. Επίσης θα πρέπει να δοθούν οδηγίες για λεπτομερή έλεγχο των καταστάσεων καθυστερημένων εσόδων, για εντοπισμό τυχόν λαθών καθώς όπως προκύπτει ενδεχομένως να μην είναι πλήρως και ορθά ενημερωμένες.

Οι Πρωτοκολλητές των Επαρχιακών Δικαστηρίων, μας πληροφόρησαν ότι δόθηκαν οδηγίες για συμμόρφωση με την εισήγησή μας.

Εντάλματα είσπραξης χρηματικής ποινής. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, πολλά εντάλματα είσπραξης χρηματικής ποινής (Δ24) επιστρέφονταν στα Επαρχιακά Δικαστήρια, από την Αστυνομία, ως ανεκτέλεστα, κυρίως λόγω λανθασμένης ή άγνωστης διεύθυνσης του οφειλέτη. Επισημάναμε και πάλι, ότι η έλλειψη συστήματος μηχανογράφησης δυσχεραίνει τον έλεγχο και παρακολούθηση των ενταλμάτων που επιστρέφονται στα Δικαστήρια, ενώ είναι άγνωστος ο αριθμός τους και το συνολικό ποσό στο οποίο αφορούν.

1.3 ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Καθυστερημένα έσοδα. Οι εκθέσεις καθυστερημένων εσόδων δεν περιλαμβάνουν τις οφειλές που προέκυψαν από έξοδα προσφυγών και αγωγών που επιδικάστηκαν για πληρωμή από ιδιώτες, εταιρείες και αλλοδαπούς, αλλά περιλαμβάνουν μόνο τα υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων τα οποία αποκόπτονται με δόσεις από τους μισθούς ή συντάξεις δημοσίων υπαλλήλων. Σύμφωνα με κατάλογο που καταρτίστηκε από τη Νομική Υπηρεσία, μέχρι τον Νοέμβριο 2014 οφειλόταν ποσό ύψους €761.464, που αφορά σε οφειλές 1084 αλλοδαπών λόγω προσφυγών/εφέσεων που επιδικάστηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο υπέρ της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 25.6.2014, η είσπραξη των επιδικασθέντων εξόδων από τους αλλοδαπούς είναι αδύνατη, καθότι οι περισσότεροι έχουν απελαθεί και όσοι βρίσκονται στην Κύπρο δεν μπορούν να εντοπιστούν, και ως εκ τούτου, εισηγήθηκε τη διαγραφή των οφειλομένων προς τη Δημοκρατία ποσών. Η Τεχνική Επιτροπή Διαγραφής Μη Εισπραξιμών Δημοσίων Χρημάτων, Αξιών και Υλικών στη συνεδρία της ημερ. 2.10.2014 ενέκρινε τη διαγραφή των επιδικασθέντων εξόδων ύψους €662.313.

Σύσταση: Η κατάσταση καθυστερημένων εσόδων πρέπει να ετοιμάζεται σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες και για τη διασφάλιση των εσόδων της Δημοκρατίας θα πρέπει να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των οφειλών.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, μας ενημέρωσε ότι έχει ανατεθεί η ηλεκτρονική καταγραφή των καθυστερημένων εσόδων σε Λειτουργούς της Νομικής Υπηρεσίας σε συνεννόηση με Λειτουργούς του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής. Επίσης η διαδικασία διεκδίκησης των εσόδων ενεργοποιείται αμέσως μετά την επιδίκασή τους από το Δικαστήριο.

Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας. Το σύνολο των δαπανών της Αρχής για το 2014 ανήλθε στις €228.187, σε σχέση με €225.397 το 2013. Κατά το 2014 υποβλήθηκαν στην Αρχή 212 (2013: 138) παράπονα.

Σύμφωνα με το άρθρο 4(8) του Ν.9(Ι)/2006, και τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, στο Πρόεδρο και στα Μέλη της Αρχής καταβάλλεται ετήσια αποζημίωση και επιπρόσθετα καταβάλλεται σε κάθε μέλος της Αρχής που διεξάγει ανάκριση ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλη αναγκαία εργασία, δυνάμει του παρόντος

Νόμου, καταβάλλεται αποζημίωση με βάση τις ώρες εργασίας, η οποία υπολογίζεται στην αρχική βαθμίδα της μισθολογικής κλίμακας Α15 της δημόσιας υπηρεσίας.

Κατά τη διάρκεια του 2014 έχει καταβληθεί στα μέλη, εκτός από την εφάπαξ αμοιβή, το συνολικό ποσό των €51.571 για διερεύνηση υποθέσεων από τα ίδια τα μέλη της Αρχής. Σημειώνεται ότι έχει διαπιστωθεί ότι δεν μπορεί να γίνει επιβεβαίωση της ορθότητας των εργασιμών ωρών που δηλώνονται από τα μέλη.

Επίσης, όσον αφορά τη διερεύνηση υποθέσεων από τον Πρόεδρο της Αρχής, το έντυπο για την καταβολή αποζημίωσης Προέδρου/Μέλους/Ανακριτή ετοιμάζεται και εγκρίνεται από τον ίδιο τον Πρόεδρο.

Σύσταση: Η έγκριση της αποζημίωσης όσον αφορά τη διερεύνηση υποθέσεων από τον Πρόεδρο της Αρχής, να εγκρίνεται από τον Γενικό Εισαγγελέα.

Να γίνει τροποποίηση του άρθρου 4(8) του περί Αστυνομίας (Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων) Νόμου, έτσι ώστε η αποζημίωση των Μελών της Αρχής να υπολογίζεται στην αρχική βαθμίδα της μισθολογικής κλίμακας Α11 της Δημόσιας Υπηρεσίας, και να μελετηθεί το ενδεχόμενο εφαρμογής, κατ' αναλογία, της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών αρ. 1511 ημερ. 13.1.2015 στην οποία γίνεται σαφής αναφορά στον καθορισμό της αμοιβής Προέδρων και Μελών Ερευνητικών Επιτροπών/Επιτροπών Έρευνας.

Όπως μας ενημέρωσε ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ο έλεγχος της αποζημίωσης του Προέδρου της Αρχής έχει ήδη διευθετηθεί να γίνεται από τον ίδιο. Το ζήτημα της βάσης υπολογισμού της αποζημίωσης των μελών της Αρχής θα προωθηθεί προς επανεξέταση.

1.4 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Σύσταση και λειτουργία της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ). Η ΕΠΑ συστάθηκε το 1990, λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή της Δημοκρατίας σύμφωνα με τον περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου και είναι αρμόδια για τη διασφάλιση ενός υγιούς ανταγωνιστικού πλαισίου στην κυπριακή αγορά.

Εκκρεμείς αποφάσεις. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης εκκρεμούσε, ακόμα, η εκ νέου λήψη αποφάσεων από την ΕΠΑ, αναφορικά με τις αποφάσεις με αρ. 66/2009 – 69/2009 οι οποίες ακυρώθηκαν τον Μάιο 2011 από το Ανώτατο Δικαστήριο, καθότι ο διορισμός του τότε Προέδρου της ΕΠΑ, είχε κριθεί μη νόμιμος. Οι εν λόγω αποφάσεις, αφορούν σε 4 εταιρείες πετρελαιοειδών, στις οποίες είχε επιβληθεί πρόστιμο συνολικού ύψους €42,9 εκ. Σημειώνεται ότι η ΕΠΑ, προέβη στη λήψη εκ νέου αποφάσεων, αναφορικά με τις υπόλοιπες 13 αποφάσεις, οι οποίες επίσης είχαν ακυρωθεί.

Η Πρόεδρος της ΕΠΑ στην απάντησή της τον Οκτώβριο 2015, μας ανέφερε ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής οι οποίες ακυρώνονται από το Ανώτατο Δικαστήριο είναι άκυρες εξ αρχής και η Επιτροπή, προβαίνει στην επανεξέτασή τους με βάση το υφιστάμενο, κατά το χρόνο έκδοσής τους, πραγματικό και νομικό καθεστώς. Καθόσον αφορά στην έρευνα σχετικά με τις εταιρείες πετρελαιοειδών μάς πληροφόρησε ότι η υπόθεση βρίσκεται στο στάδιο της λήψης απόφασης από την Επιτροπή, αφού έχουν συμπληρωθεί όλα τα στάδια εξέτασης, δηλαδή η αποστολή των Εκθέσεων Αιτιάσεων, η υποβολή των θέσεων των μερών και η ακροαματική διαδικασία. Όπως επίσης μας ανέφερε, το χρονικό πλαίσιο διεκπεραίωσης της κάθε υπόθεσης εξαρτάται από την πολυπλοκότητά της, καθώς επίσης με τον αριθμό των υποθέσεων που βρίσκονται υπό διερεύνηση ενώπιόν της ταυτόχρονα. Η Πρόεδρος της ΕΠΑ σημείωσε επίσης ότι θα πρέπει, κατά την άποψή της, να συνεκτιμηθεί ότι η ΕΠΑ αντιμετωπίζει διαχρονικά προβλήματα υποστελέχωσης που δυσχέραιναν το έργο της, τα οποία, παρά τις προσπάθειες που κατά καιρούς καταβλήθηκαν, εξακολουθεί να υφίστανται. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα της υποστελέχωσης της Υπηρεσίας της ΕΠΑ θα πρέπει να εξεταστεί χωρίς καθυστέρηση από τα αρμόδια Τμήματα της Κυβέρνησης.

1.5 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΚΤΚ)

Έλεγχος από τον Γενικό Ελεγκτή. Με την ψήφιση του Ν.34(I)/2007, ο έλεγχος της ΚΤΚ από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας περιορίστηκε στην άσκηση οικονομικού και διαχειριστικού ελέγχου μόνο επί των δραστηριοτήτων της Τράπεζας που δεν σχετίζονται με τα απορρέοντα από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) καθήκοντα και αρμοδιότητές της. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, μετά την ψήφιση του πιο πάνω Νόμου, δεσμεύτηκε να επανεξετάσει το θέμα σε μεταγενέστερο στάδιο, ώστε να παρέχεται στην κυπριακή πολιτεία πλήρης διαφάνεια και απολογισμός σε σχέση με όλες τις δραστηριότητες της ΚΤΚ, με τη διατήρηση, κατά το μέγιστο δυνατό βαθμό, του ελέγχου της ΚΤΚ από τον Γενικό Ελεγκτή, όπως άλλωστε συμβαίνει και σε άλλες χώρες μέλη της Ευρωζώνης.

Για το θέμα αυτό η ΚΤΚ είχε επικαλεστεί Γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) ημερ. 27.1.2006, που εκδόθηκε ύστερα από σχετικό αίτημα της ΚΤΚ, στην οποία αναφέρεται ότι η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας δεν αποτελεί εξωτερικό ελεγκτή κατά την έννοια του άρθρου 27.1 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ. Σημειώνεται ότι η Γνώμη αυτή εκδόθηκε χωρίς να δοθεί η ευκαιρία στην Ελεγκτική Υπηρεσία να θέσει τις δικές της απόψεις στην ΕΚΤ και να παραθέσει ανάλογα επιχειρήματα, καθώς και να υποδείξει παραδείγματα άλλων χωρών μελών της Ευρωζώνης όπου δεν ισχύουν τέτοιοι περιορισμοί.

Σε απάντηση της προς την Υπηρεσία μας η Διοικήτρια της ΚΤΚ ανέφερε ότι το νομικό και θεσμικό πλαίσιο που αφορά στον έλεγχο της ΚΤΚ και της ΕΚΤ αποτελεί πολιτική και πολιτειακή ρύθμιση και, συνεπώς, είναι πέραν της δικαιοδοσίας της ΚΤΚ. Η Διοικήτρια της ΚΤΚ ανέφερε επίσης ότι οι οικονομικές καταστάσεις της ΚΤΚ, οι οποίες ελέγχονται από ιδιώτες ελεγκτές, δημοσιεύονται στην Ετήσια Έκθεσή της παρέχοντας τη δέουσα ενημέρωση, με διαφάνεια και απολογισμό, αναφορικά με τα οικονομικά πεπραγμένα.

Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, και από την ίδια την τέως Γενική Ελέγκτρια, η έκφραση γνώμης επί των οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας, που αποτελεί τη μόνη δημοσιοποιημένη πληροφόρηση από τους ιδιώτες ελεγκτές, δεν θεωρείται επαρκής καθώς οι ιδιώτες ελεγκτές δεν δημοσιοποιούν διαχειριστικά θέματα ή ελέγχους που τυχόν διεξάγουν και αφορούν στην αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα και οικονομική διαχείριση των δραστηριοτήτων της, πληροφορίες σημαντικές για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία που πρέπει να τηρείται από τους πάντες, χωρίς να συνιστά επηρεασμό της ανεξαρτησίας τους, και ως εκ τούτου οι πολίτες δεν πληροφορούνται σχετικά ώστε να υπάρχει η αναγκαία διαφάνεια και λογοδοσία. Σημειώνεται σχετικά ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 60 του Περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου του 2002, ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας περιορίζεται στο να ασκεί οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο επί των δραστηριοτήτων της Τράπεζας, που δεν σχετίζονται όμως με τα απορρέοντα από το ΕΣΚΤ καθήκοντα και αρμοδιότητές της, υπό την προϋπόθεση ότι οι εκθέσεις και οι ελεγκτικές του δραστηριότητες δεν θίγουν την ανεξαρτησία της Τράπεζας. Ως διαχειριστικός έλεγχος ορίζεται ο έλεγχος της λειτουργικής αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων της Τράπεζας.

Οι δραματικές εξελίξεις, ως συνεπακόλουθο της οικονομικής κρίσης, κατέδειξαν την ανάγκη επαναφοράς του ελέγχου στον Γενικό Ελεγκτή. Ως εκ τούτου, οι χώρες της Ευρωζώνης επανεξετάζουν το θέμα του ελέγχου των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών (ΕθνΚΤ) και προχωρούν σε σχετικές τροποποιήσεις. Πρόσφατο παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση της Ολλανδίας, μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωζώνης, όπου, μετά από παρέμβαση του Υπουργού Οικονομικών και Προέδρου του Eurogroup, ο έλεγχος της Κεντρικής Τράπεζας της Ολλανδίας επανήλθε στην Ελεγκτική Υπηρεσία της χώρας. Αντίθετα, στην περίπτωση της Κύπρου, παρά τα αποτελέσματα της έκθεσης της Ανεξάρτητης Επιτροπής για το μέλλον του Κυπριακού τραπεζικού τομέα, η οποία κατέδειξε σειρά αδυναμιών σε σχέση με την εποπτεία της ΚΤΚ επί των κυπριακών τραπεζών καθώς και τις επικρίσεις για ευθύνες της ΚΤΚ σχετικά με τη διαχείριση της κρίσης, δεν έχει μέχρι σήμερα επιδειχθεί η ανάλογη βούληση για επανεξέταση του θέματος. Η ΚΤΚ

προτάσσει ως επιχείρημα τη μη οικονομική ανεξαρτησία της Ελεγκτικής Υπηρεσίας καθώς και την έλλειψη ενεργειών για τήρηση της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών του ΕΣΚΤ. Η Υπηρεσία μας δεν θεωρεί ότι η μη οικονομική ανεξαρτησία της Υπηρεσίας πλήττει την ανεξαρτησία που οφείλει να έχει ως ελεγκτής, ειδικά όταν αυτή διαφυλάσσεται και από το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επιπλέον, όπως είχαμε αναφέρει και σε επιστολή μας προς την Διοικήτρια της ΚΤΚ, ημερ. 13.11.2014, θα έπρεπε να θεωρείται αυτονόητο ότι ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας τηρεί τους νόμους και κανονισμούς της χώρας μας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης ειδικά όσον αφορά στον σεβασμό του επαγγελματικού απορρήτου όπως προνοείται στα Άρθρα 37 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ/ΕΚΤ και 53 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ.

Το θέμα της άσκησης ελέγχου στην ΚΤΚ γίνεται πιο πολύπλοκο από τον Νοέμβριο 2014, όπου τέθηκε σε λειτουργία ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (ΕΕΜ), ο οποίος απαρτίζεται από την ΕΚΤ και τις Εθνικές Αρμόδιες Αρχές (ΕΑΑ) που στην περίπτωση της Κύπρου είναι η ΚΤΚ. Πλέον, η εποπτεία των «σημαντικών» τραπεζών της Κύπρου διενεργείται άμεσα από την ΕΚΤ. Η καθημερινή εποπτεία τους γίνεται από μεικτές ομάδες οι οποίες απαρτίζονται από προσωπικό της ΚΤΚ και της ΕΚΤ. Για τις «λιγότερο σημαντικές» τράπεζες η άμεση εποπτεία εξακολουθεί να γίνεται από τις ΚΤΚ.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το θέμα, ως θέμα αρχής, με την έμπρακτη στήριξη της τέως Γενικής Ελέγκτριας και νυν Διοικήτριας της ΚΤΚ, πρέπει, όπως και η ίδια υποστήριζε αφότου τροποποιήθηκε η σχετική νομοθεσία, να επανεξεταστεί άμεσα ούτως ώστε να επιτευχθεί το συντομότερο η ανάλογη τροποποίηση της νομοθεσίας προς παροχή πλήρους και ελεύθερης πρόσβασης σε όλα τα στοιχεία, πληροφορίες και αρχεία της ΚΤΚ, περιλαμβανομένων και των θεμάτων που αφορούν το ΕΣΚΤ στα πρότυπα άλλων χωρών της Ευρωζώνης, όπου παρέχεται στον Γενικό Ελεγκτή η δυνατότητα ελέγχου σε σχέση με όλες τις δραστηριότητες της ΕθνΚΤ. Μια τέτοια ενέργεια συνεπάγεται την αποστολή του προσχεδίου του σχετικού νομοσχεδίου στην ΕΚΤ για διατύπωση γνώμης. Ταυτόχρονα, προσβλέπουμε στη στήριξη από την Διοικήτρια, κατά την εξέταση του θέματος που λαμβάνει χώρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ώστε η ΕΚΤ να ελέγχεται πλήρως από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Έρευνα αναφορικά με τις διαδικασίες παραχώρησης έκτακτης ρευστότητας (ΕΛΑ) στην πρώην Λαϊκή Τράπεζα. Σε επιστολή της Υπηρεσίας μας προς την Διοικήτρια της ΚΤΚ ημερ. 20.10.2014, αναφέραμε ότι σε δημοσίευμα της εφημερίδας New York Times ημερ. 17.10.2014, το οποίο επικαλείται πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) από τον Μάιο του 2012 μέχρι τον Ιανουάριο του 2013, καταγράφονται έντονες διαφωνίες μεταξύ της Γερμανίας και των υπόλοιπων ευρωπαϊκών χωρών αναφορικά με την παραχώρηση ΕΛΑ στην πρώην Λαϊκή τράπεζα (Λαϊκή) και σημειώνεται επίσης πως «ο τότε Διοικητής της ΚΤΚ Πανίκος Δημητριάδης είπε ότι αν αφεθεί η Λαϊκή να καταρρεύσει διακινδυνεύεται να δημιουργηθεί μεγαλύτερος πανικός στην αγορά». Στο δημοσίευμα γίνεται επίσης λόγος για διαφωνία του επικεφαλούς της Γερμανικής Κεντρικής Τράπεζας (Bundesbank) ο οποίος φέρεται να ήταν ανένδοτος για παραχώρηση ρευστότητας και ότι υποστήριξε πως «η παροχή χρημάτων στη Λαϊκή παραβίαζε το δόγμα της ΕΚΤ να μην στηρίζει προβληματικά πιστωτικά ιδρύματα και ότι δεν ήταν καθήκον του ΔΣ της ΕΚΤ να διατηρεί στη ζωή τράπεζες που ανέμεναν ανακεφαλαιοποίηση και δεν ήταν φερέγγυες». Στο δημοσίευμα καταγράφονται επίσης ερωτηματικά σε σχέση με το ΕΛΑ που παραχωρήθηκε στην Κύπρο.

Σε απάντηση της ΕΚΤ, η οποία δημοσιοποιήθηκε στην ιστοσελίδα της την ίδια μέρα δημοσίευσης του εν λόγω άρθρου, αναφέρεται ότι η ίδια η ΕΚΤ δεν παρέχει ούτε εγκρίνει την παραχώρηση ΕΛΑ και ότι αυτό αποτελεί αρμοδιότητα της ΚΤΚ, παρόλο που η ίδια μπορεί να φέρει αντίρρηση στη βάση του επηρεασμού της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ευρωζώνης. Στην ίδια ανακοίνωση προσθέτει ότι η ΕΚΤ «δεν ενεργούσε ως ο επόπτης και στηρίχθηκε πλήρως στην αξιολόγηση της ΚΤΚ».

Με αφορμή το εν λόγω δημοσίευμα και την ανακοίνωση της ΕΚΤ, η Υπηρεσία μας ζήτησε από τη Διοικήτρια της ΚΤΚ, όπως δώσει οδηγίες ώστε να ετοιμαστεί άμεσα αντίγραφο όλων των υπηρεσιακών εκθέσεων και άλλης αλληλογραφίας (έντυπης ή υπό μορφή υπηρεσιακών ηλεκτρονικών μηνυμάτων) στην ΚΤΚ και αφορούσαν στην παραχώρηση έκτακτης ρευστότητας στη Λαϊκή, από την πρώτη φορά που παραχωρήθηκε τέτοια ρευστότητα, επισημαίνοντας σχετικά τις πρόνοιες του Άρθρου 60 του περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου του 2002 όπως μετέπειτα τροποποιήθηκε. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η παροχή ELA δίνεται με βάση το Άρθρο 46 (3) του πιο πάνω Νόμου και άρα αποτελεί αρμοδιότητα των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ), κάτι που επιβεβαιώνει και η ίδια η ΕΚΤ, η Υπηρεσία μας ανέμενε να της παραχωρηθεί πλήρης πρόσβαση στα πιο πάνω στοιχεία με το αυτονόητο της δυνατότητας λήψης αντιγράφου για λόγους στοιχειοθέτησης του ελέγχου, ως ενδείκνυται.

(α) Αντικείμενο ελέγχου. Ο σχετικός έλεγχος της Υπηρεσίας μας αφορά στις διαδικασίες παραχώρησης ELA από την ΚΤΚ προς τη Λαϊκή. Ο έλεγχος εξετάζει κατά πόσον ακολουθήθηκαν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες από την ΚΤΚ, καθώς και κατά πόσον οι αποφάσεις για έγκριση των 70 σχετικών αιτημάτων ELA της τράπεζας ήταν καθ' όλα δικαιολογημένες. Ο έλεγχος καλύπτει επίσης την εποπτεία της Λαϊκής κατά την περίοδο αμέσως πριν την έναρξη παραχώρησης ELA καθώς και τον τρόπο διαχείρισης του ELA αμέσως μετά την απόφαση για κλείσιμο της τράπεζας τον Μάρτιο του 2013.

(β) Διαδικασίες παραχώρησης ELA από την ΚΤΚ. Στην «Συμφωνία ELA του Ευρωσυστήματος» η οποία υπογράφηκε αρχικά μεταξύ των ΕθνΚΤ το 1999 και στην συνέχεια τροποποιήθηκε, ως έκτακτη ρευστότητα (ELA) θεωρούνται όλες οι πράξεις χρηματοδότησης από μια ΕθνΚΤ οι οποίες δεν παραχωρούνται βάσει της Ενιαίας Νομισματικής Πολιτικής του ευρωσυστήματος. Βάσει της ίδιας συμφωνίας, η χρηματοδότηση ELA παρέχεται με ευθύνη της ενδιαφερόμενης ΕθνΚΤ, η οποία αναλαμβάνει το κόστος και τους κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν.

Το Άρθρο 14.4 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της ΕΚΤ προνοεί ότι «Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να εκτελούν και λειτουργίες άλλες από εκείνες που καθορίζονται στο παρόν καταστατικό, εκτός εάν το Διοικητικό Συμβούλιο αποφανθεί, με πλειοψηφία δύο τρίτων των ψήφων, ότι οι λειτουργίες αυτές παρακωλύουν τους στόχους και τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ. Οι εν λόγω λειτουργίες εκτελούνται υπ' ευθύνη των εθνικών κεντρικών τραπεζών και δεν θεωρούνται ότι αποτελούν μέρος των λειτουργιών του ΕΣΚΤ».

Όσον αφορά στην παραχώρηση ELA από την ΚΤΚ, σύμφωνα με στο «Πλαίσιο πολιτικής για την παραχώρηση ELA» το οποίο υιοθετήθηκε από το ΔΣ της ΚΤΚ στις 31.1.2011, η χρηματοδότηση ELA παραχωρείται σε εξαιρετικές περιπτώσεις προς εποπτευόμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα οποία αντιμετωπίζουν προσωρινά πρόβλημα ρευστότητας αλλά είναι φερέγγυα. Η χρηματοδότηση ELA από την ΚΤΚ παραχωρείται με βάση το Άρθρο 43 (6) του περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου του 2002 όπως μετέπειτα τροποποιήθηκε.

Για την παραχώρηση ELA από την ΚΤΚ το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα υποβάλλει σχετικό γραπτό αίτημα στην ΚΤΚ η οποία, πριν την έγκριση του εξασφαλίζει απόφαση μη-αντίρρησης από το ΔΣ της ΕΚΤ κατόπιν υποβολής σχετικού γραπτού αιτήματος. Το αίτημα μη-αντίρρησης που υποβάλλεται στην ΕΚΤ περιλαμβάνει την αξιολόγηση της φερεγγυότητας του τραπεζικού ιδρύματος από το Τμήμα Εποπτείας & Ρύθμισης Τραπεζικών Ιδρυμάτων της ΚΤΚ, πληροφορίες σχετικά με τις εξασφαλίσεις που δόθηκαν από την τράπεζα στην ΚΤΚ έναντι της παραχώρησης ELA καθώς και εκτίμηση του μέγιστου ποσού ELA που ενδέχεται να χρειαστεί η τράπεζα κατά τις επόμενες 2-3 εβδομάδες. Το αίτημα αξιολογείται από την Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ η οποία υποβάλλει σχετική εισήγηση προς το ΔΣ της ΕΚΤ για λήψη απόφασης αντίρρησης ή μη-αντίρρησης στο αίτημα της ΚΤΚ.

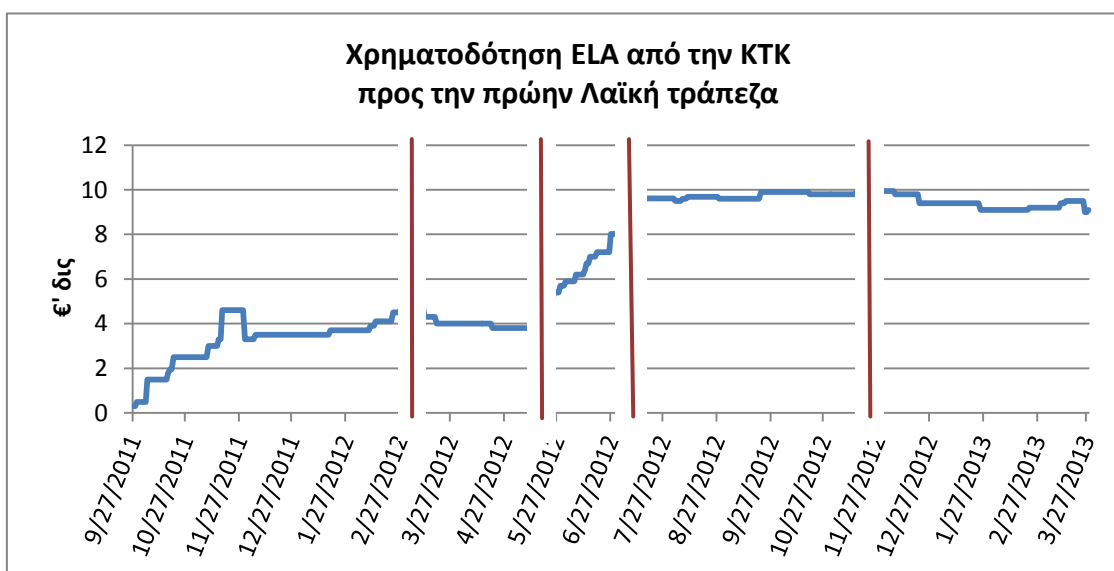
Σε περίπτωση που το ΔΣ της ΕΚΤ αποφασίσει να μην φέρει αντίρρηση, η ΚΤΚ έχει το δικαίωμα να παραχωρήσει ELA στο αιτούμενο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μέχρι το ποσό και για την περίοδο που

αποφασίστηκε από το ΔΣ της ΕΚΤ. Η χρηματοδότηση ELA από την ΚΤΚ παραχωρείται συνήθως υπό τη μορφή δανείου ή υπό τη μορφή πράξεων πώλησης-επαναγοράς τίτλων (repos). Στην περίπτωση παραχώρησης δανείου, η ΚΤΚ λαμβάνει ως εξασφάλιση δανειακές απαιτήσεις του τραπεζικού ιδρύματος (επιχειρηματικά/προσωπικά δάνεια, λογαριασμούς υπερανάληψεων κτλ.) ή άλλα στοιχεία ενεργητικού (ακίνητα, μετοχές κτλ.). Στην περίπτωση των πράξεων πώλησης-επαναγοράς η εξασφάλιση της ΚΤΚ αφορά συνήθως ομόλογα/γραμμάτια της τράπεζας.

(γ) Παραχώρηση ELA στην Λαϊκή. Η ΚΤΚ ξεκίνησε την παραχώρηση ELA προς τη Λαϊκή τον Σεπτέμβριο του 2011. Το ύψος της χρηματοδότησης αυτής αυξήθηκε δραματικά κατά τη διάρκεια του 2011 και 2012, με αποτέλεσμα στις αρχές του Ιουλίου 2012 να ανέλθει στα €9,8 δισ. και να παραμείνει στα ίδια περίπου επίπεδα μέχρι την κατάρρευση της τράπεζας τον Μάρτιο του 2013.

Η μεγάλη αύξηση του ELA της Λαϊκής οφειλόταν κυρίως στις αυξανόμενες ανάγκες ρευστότητας του Ομίλου της Λαϊκής κατά την εν λόγω περίοδο (όπως για παράδειγμα μεγάλες απώλειες καταθέσεων σε Κύπρο και Ελλάδα και λήξη υφιστάμενου δανεισμού) και στην συνεχιζόμενη υποβάθμιση της ποιότητας και της αξίας του διαθέσιμου ενέχυρου (υποβαθμίσεις πιστοληπτικής αξιολόγησης ομολόγων και αύξηση των μη-εξυπηρετούμενων δανείων της Λαϊκής). Η αύξηση οφείλεται εν μέρει και στην απόφαση του ΔΣ της ΕΚΤ στις 2 Ιουλίου 2012 για προσωρινή αναστολή της πρόσβασης της τράπεζας σε πράξεις νομισματικής πολιτικής του ευρωσυστήματος για προληπτικούς λόγους, μέχρι την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με την Τρόικα για διάσωση της τράπεζας. Από τον Ιούλιο του 2012 και μέχρι την κατάρρευση της τράπεζας τον Μάρτιο του 2013 η μόνη πηγή χρηματοδότησης τράπεζας ήταν το ELA της ΚΤΚ, χωρίς το συνολικό ποσό του ELA να διαφοροποιείται αξιοσημείωτα.

Από προκαταρκτική ανάλυση που διενεργήθηκε διαπιστώθηκε ότι η περίοδος παραχώρησης ELA στην πρώην Λαϊκή Τράπεζα, μπορεί να διαχωριστεί σε 5 χρονικές περιόδους με βάση σημαντικά χρονικά ορόσημα τα οποία αποδείχθηκαν καθοριστικά για τη μελλοντική πορεία της τράπεζας. Η εξέλιξη του ELA της Λαϊκής παρουσιάζεται πιο κάτω.



- Η πρώτη περίοδος ξεκινά με την πρώτη παραχώρηση ELA στις 27 Σεπτεμβρίου του 2011 και καλύπτει την περίοδο πριν και μετά τις κρίσιμες αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Οκτώβριο του 2011 (κούρεμα ελληνικών ομολόγων κατά 50% και δέσμευση της Κυπριακής Δημοκρατίας για ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών μέχρι τον Ιούνιο του 2012), την υποβολή του σχεδίου ανακεφαλαιοποίησης της Λαϊκής στην ΚΤΚ τον Ιανουάριο του 2012, μέχρι και την επίσημη ανακοίνωση των προκαταρκτικών οικονομικών αποτελεσμάτων της τράπεζας για το 2011 στις 24 Φεβρουαρίου του 2012 στα οποία αναγνωρίστηκαν ζημιές συνολικού ύψους €2,5 δισ. ως

αποτέλεσμα του κουρέματος των ελληνικών ομολόγων. Στο τέλος της περιόδου αυτής το συνολικό ELA που χορηγήθηκε στην Λαϊκή τράπεζα ανήλθε στα €4,5 δισ.

- Η δεύτερη περίοδος καλύπτει το χρονικό διάστημα μέχρι τις 16 Μαΐου 2012, ημερομηνία διορισμού υπηρεσιακής κυβέρνησης στην Ελλάδα με στόχο τη διενέργεια επαναληπτικών βουλευτικών εκλογών τον Ιούνιο του 2012. Η περίοδος αυτή καλύπτει τις αναποτελεσματικές προσπάθειες της τράπεζας για εξεύρεση νέων ιδιωτικών κεφαλαίων και τις ταυτόχρονες προσπάθειες, σε συνεργασία με τις Κυπριακές Αρχές, για αποξένωση των Ελληνικών εργασιών, οι οποίες λόγω της μεγάλης αβεβαιότητας για την παραμονή της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ αποτελούσαν το κυριότερο εμπόδιο για τη συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών στην ανακεφαλαιοποίηση της τράπεζας. Κατά την περίοδο αυτή το ELA μειώθηκε στα €3,8 δισ.
- Η τρίτη περίοδος περιλαμβάνει τα αιτήματα ELA μέχρι τις 3 Ιουλίου 2012, αμέσως μετά την απόφαση του ΔΣ της ΕΚΤ για αναστολή της πρόσβασης της τράπεζας σε πράξεις νομισματικής πολιτικής του ευρωσυστήματος. Η περίοδος αυτή καλύπτει τη δεύτερη προεκλογική περίοδο στην Ελλάδα, τις επαναληπτικές εκλογές στις 17.6.2012, την υποβολή επίσημου αιτήματος της Κυπριακής Δημοκρατίας για παραχώρηση χρηματοδοτικής στήριξης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ΕΜΣ) και την παραχώρηση κρατικής στήριξης στην τράπεζα ύψους €1,8 δισ. Κατά την περίοδο αυτή το ύψος του ELA υπερδιπλασιάστηκε και ανήλθε συνολικά στα €9,8 δισ.
- Η τέταρτη περίοδος καλύπτει τις διαπραγματεύσεις που ακολούθησαν μεταξύ Τρόικας και Κυπριακών Αρχών μέχρι την επίτευξη της κατ' αρχήν συμφωνίας μνημονίου τον Νοέμβριο του 2012.
- Η πέμπτη και τελευταία περίοδος καλύπτει την περίοδο που ακολούθησε μέχρι τις αποφάσεις των δύο Eurogroup Μαρτίου 2013 για κούρεμα καταθέσεων, κλείσιμο της τράπεζας και μεταφορά του ELA στην Τράπεζα Κύπρου.

Κατά την τέταρτη και πέμπτη περίοδο δεν υπήρξαν σημαντικές μεταβολές του ELA.

(δ) Καταγραφή γεγονότων και αξιολόγηση. Για κάθε ένα από τα 70 αιτήματα για παραχώρηση ELA στη Λαϊκή η Υπηρεσία μας έχει καταγράψει όσο το δυνατό πληρέστερα (δεδομένων των προβλημάτων πρόσβασης στα σχετικά στοιχεία που αναφέρονται πιο κάτω) τη σχετική διαδικασία αξιολόγησης που διενεργούσε η ΚΤΚ καθώς και τις γενικότερες αποφάσεις που λαμβάνονταν με βάση τα δεδομένα και τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιόδου. Συγκεκριμένα καταγράφονται οι αξιολογήσεις φερεγγυότητας της Λαϊκής, θέματα επάρκειας εξασφαλίσεων, διαχείρισης κινδύνου, λογιστικού χειρισμού καθώς και νομικά και άλλα ζητήματα που προκύπτουν σε κάθε περίπτωση. Καταγράφονται επίσης τα γεγονότα αναφορικά με την περίοδο αμέσως πριν την παραχώρηση ELA στη Λαϊκή για διακρίβωση των συνθηκών που οδήγησαν την τράπεζα στον μηχανισμό αυτό, καθώς και την εποπτεία που ασκούσε η ΚΤΚ κατά την εν λόγω περίοδο. Επιπρόσθετα καταγράφονται τα γεγονότα αναφορικά με τον τρόπο διαχείρισης του ELA αμέσως μετά την απόφαση του Μαρτίου 2013 για κλείσιμο της Λαϊκής τράπεζας.

Μέχρι την ημερομηνία κατάρτισης αυτής της Ετήσιας Έκθεσης, η Υπηρεσία μας σχεδόν ολοκλήρωσε την καταγραφή γεγονότων όσο το δυνατόν πληρέστερα, για όλα τα 70 αιτήματα παραχώρησης ELA στη Λαϊκή τράπεζα και αναμένεται σύντομα να προχωρήσει στο επόμενο στάδιο, αυτό της αξιολόγησης τους.

Όπως αναφέραμε πιο πάνω, σύμφωνα με το «Πλαίσιο πολιτικής για την παραχώρηση ELA» το ELA παραχωρείται για επίλυση προσωρινών προβλημάτων ρευστότητας σε φερέγγυα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Δεδομένου του ότι η παραχώρηση ELA στη Λαϊκή διήρκεσε 18 συνεχείς μήνες μέχρι το κλείσιμο της τράπεζας, θα εξεταστεί κατά πόσο η χρηματοδότηση ELA στη Λαϊκή θα μπορούσε εύλογα να θεωρηθεί ως χρηματοδότηση προς εποπτευόμενο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα το οποίο αντιμετώπιζε «προσωρινά» πρόβλημα ρευστότητας αλλά, κατά τα άλλα, ήταν «φερέγγυο», ή κατά πόσο η θετική αξιολόγηση της φερεγγυότητας της τράπεζας από την ΚΤΚ ήταν προκαθορισμένη απόφαση πολιτικής.

Υπενθυμίζεται ότι σε δηλώσεις του στις 26 Μαρτίου 2013, ο τέως Διοικητής της ΚΤΚ είχε παραδεχθεί ότι η Λαϊκή κρατήθηκε εν ζωή μέσω του «αναπνευστήρα» του ΕΛΑ για εννέα μήνες. Είχε επίσης εξηγήσει ότι τον Ιούνιο του 2012, όταν απέτυχε η προσπάθεια ανακεφαλαιοποίησης και η τράπεζα ζήτησε κρατική στήριξη, δεν υπήρχαν τα νομοθετικά εργαλεία για τη διαχείριση τυχόν εκκαθάρισης της τράπεζας και συνεπώς θα έπρεπε να γίνει ρευστοποίηση της. Όπως είχε αναφέρει, αυτό θα σήμαινε ότι θα ενεργοποιείτο η καταβολή των ασφαλισμένων καταθέσεων από το Ταμείο Εγγυήσεων, γεγονός που θα οδηγούσε στη χρεοκοπία της Δημοκρατίας, από τη στιγμή που το ταμείο δεν είχε τα απαραίτητα κεφάλαια για να καλύψει τους καταθέτες.

Σημειώνεται ότι στην κατάθεση του ενώπιον της Ερευνητικής Επιτροπής για την οικονομία στις 13 Αυγούστου 2013, ο τέως Διοικητής της ΚΤΚ, όταν ρωτήθηκε σχετικά με τη δήλωση του ότι «η Λαϊκή κρατήθηκε στη ζωή μέσω του αναπνευστήρα του ΕΛΑ για 9 μήνες», είπε ότι η δήλωσή του εκείνη είχε παρερμηνευτεί. Πρόσθεσε ότι η Λαϊκή παρέμενε φερέγγυα, με την προοπτική ότι θα συναφθεί πρόγραμμα στήριξης. Το πιο πάνω σκεπτικό, που εκ των υστέρων παραδέχθηκε ο Διοικητής της ΚΤΚ, θα συνυπολογιστεί δεόντως στην εξέταση που θα γίνει κατά πόσο η θετική αξιολόγηση της φερεγγυότητας της τράπεζας από την ΚΤΚ ήταν προκαθορισμένη απόφαση πολιτικής ή βασιζόταν στα εκάστοτε δεδομένα.

Στην κατάθεση του ο τέως Διοικητής είχε επίσης αναφέρει ότι η κατάσταση ρευστότητας της Λαϊκής είχε αρχίσει να γίνεται δραματική από τα μέσα Ιανουαρίου του 2013. Το Φεβρουάριο – μήνας των Προεδρικών εκλογών – η Λαϊκή είχε ημερήσιες εκροές καταθέσεων 20 εκ. ευρώ, με αποτέλεσμα να φύγουν συνολικά 400 εκ. ευρώ, ενώ το πρώτο δεκαπενθήμερο του Μαρτίου οι συνολικές εκροές άγγιξαν τα 550 εκ. ευρώ". Από την άλλη, υποστήριξε ότι η ρευστοτική στήριξη της τράπεζας δεν έχει καμία σχέση με τη φερεγγυότητά της. Θα πρέπει συνεπώς να αξιολογηθεί κατά πόσο η προσέγγιση που ακολουθήθηκε τότε, ότι δηλαδή η τράπεζα παρέμενε φερέγγυα επειδή υπήρχε η προοπτική ότι θα συναφθεί πρόγραμμα στήριξης, αποδείχθηκε στην πράξη εσφαλμένη αφού, ενώ τελικά το πρόγραμμα στήριξης συνήφθη, η τράπεζα κρίθηκε ως αφερέγγυα.

Για το θέμα αυτό, στην κατάθεση του ενώπιον της Ερευνητικής Επιτροπής για την οικονομία στις 13 Αυγούστου 2013, ο τέως Διοικητής της ΚΤΚ είχε αναφέρει ότι ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Λαϊκής με ημερομηνία αναφοράς 31 Μαρτίου 2012 ανερχόταν σε 4,05% και συνεπώς υπολειπόταν σημαντικά έναντι του ορίου του 8% (το οποίο προνοείται στην Ευρωπαϊκή Οδηγία 2006/48/ΕΚ), καθώς και έναντι του ελάχιστου ορίου του 9% για τα βασικά πρωτοβάθμια κεφάλαια που είχε τεθεί από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και το οποίο έπρεπε να διασφαλιστεί μέχρι τις 30 Ιουνίου 2012. Εκ των πραγμάτων, φαίνεται ότι ακόμη και μετά την 30η Ιουνίου 2012, ενδεχομένως να μην προσδίδοταν η κατάλληλη βαρύτητα στην παραβίαση του ορίου του 8% αλλά η αξιολόγηση της φερεγγυότητας της τράπεζας από την ΚΤΚ να στηριζόταν αποκλειστικά στην προοπτική ανακεφαλαιοποίησης της τράπεζας και αποκατάστασης του δείκτη αυτού. Αντικείμενο της δικής μας αξιολόγησης θα αποτελέσει επίσης κατά πόσο η αξιολόγηση της φερεγγυότητας της τράπεζας από την ΚΤΚ γινόταν βάσει σταθερών κριτηρίων ή αν αυτή διαφοροποιήθηκε όταν ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της τράπεζας, που αρχικά βρισκόταν πάνω από το όριο του 8% βρέθηκε αργότερα από το όριο του 8%.

Στην απάντησή της η ΚΤΚ μας παρέπεμψε στην πολιτική της ΕΚΤ που διέπει την πρόσβαση των πιστωτικών ιδρυμάτων στις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος (Κατευθυντήρια Γραμμή ΕΚΤ/2015/27) και ειδικότερα στη διακριτική ευχέρεια του Ευρωσυστήματος για μη λήψη μέτρων περιορισμού ή αποκλεισμού της πρόσβασης των πιστωτικών ιδρυμάτων στις πράξεις αυτές, σε περίπτωση που το πιστωτικό ίδρυμα δεν είναι «οικονομικά εύρωστο» - δηλαδή δεν πληροί τις εποπτικές απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων - και εφόσον το Ευρωσύστημα θεωρεί ότι οι απαιτήσεις αυτές αναμένεται να αποκατασταθούν μέσω της έγκαιρης λήψης επαρκών μέτρων ανακεφαλαιοποίησης (παρ. 158 της Οδηγίας της ΚΤΚ ΚΔΠ 145/2015). Κατά την άποψη της ΚΤΚ, αυτό καταδεικνύει τη σχέση ανάμεσα στην προοπτική της αποκατάστασης της κεφαλαιακής επάρκειας και την κλιμάκωση της στάσης του Ευρωσυστήματος ως προς

τον αποκλεισμό από τη χρηματοδότηση, τακτική ή/και έκτακτη, πιστωτικών ιδρυμάτων που χρήζουν ανακεφαλαιοποίησης. Σχετικά με τα κριτήρια αξιολόγησης φερεγγυότητας και το κατά πόσον αυτά ήταν σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια παραχώρησης του ELA, η ΚΤΚ μας παρέπεμψε στο «Πλαίσιο πολιτικής για την παραχώρηση ELA» της ΚΤΚ το οποίο αναφέρει ότι για την αξιολόγηση της φερεγγυότητας πιστωτικού ιδρύματος που βρίσκεται κάτω από το όριο του 8% η ΚΤΚ χρησιμοποιεί τη δική της κρίση. Επιπρόσθετα η ΚΤΚ αναφέρθηκε και στις πολιτικές αποφάσεις που επηρέασαν την έκβαση της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών που λάμβαναν ELA και στο ότι με βάση τις αποφάσεις του πρώτου Eurogroup για την Κύπρο τον Μάρτιο του 2013 η Λαϊκή θα τύγχανε ανακεφαλαιοποίησης. Όσον αφορά στην προσωρινότητα της παροχής ELA, η ΚΤΚ ανέφερε ότι στόχος της ΚΤΚ όπως και κάθε δανειστή τελευταίας καταφυγής είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων ώστε να καταστεί δυνατή η έξοδος από την παροχή ELA το συντομότερο δυνατό χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η χρηματοπιστωτική σταθερότητα, και ότι σε αυτό συνίσταται ο προσωρινός χαρακτήρας.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι ο παραλληλισμός που γίνεται μεταξύ της πολιτικής παραχώρησης ELA (για το οποίο ευθύνη έχει η ΕθνΚΤ) και της πολιτικής για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος (για τις οποίες το Ευρωσύστημα είναι συλλογικά υπεύθυνο) είναι ανακριβής για την περίπτωση της Λαϊκής, καθώς η ισχύουσα τότε πολιτική της ΕΚΤ για την άσκηση διακριτικής ευχέρειας για τον μη αποκλεισμό ενός μη «οικονομικά εύρωστου» πιστωτικού ιδρύματος από πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος, αφορούσε, σύμφωνα με απόφαση του ΔΣ της ΕΚΤ 15.5.2012, μόνο στην περίπτωση που η κεφαλαιακή επάρκεια του πιστωτικού ιδρύματος αναμενόταν να αποκατασταθεί εντός μιας πολύ μικρής χρονικής περιόδου και συγκεκριμένα εντός 2 μηνών, ενώ για τυχόν μεγαλύτερη περίοδο χρειαζόταν σχετική έγκριση του ΔΣ της ΕΚΤ. Σημειώνεται σχετικά ότι η κεφαλαιακή επάρκεια της Λαϊκής βρισκόταν κάτω από το όριο του 8% για 13 συνεχόμενους μήνες (Φεβρουάριο 2012 - Μάρτιο 2013) και ότι, η ΕΚΤ ασκούσε την εν λόγω διακριτική ευχέρεια εν όψει της ανακεφαλαιοποίησης που αναμενόταν να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Ιουνίου 2012. Με την αποτυχία προσέλκυσης ιδιωτικών κεφαλαίων και την κρατική στήριξη με Κυβερνητικό ομόλογο ύψους €1,8 δις, η ΕΚΤ αποφάσισε την αναστολή της πρόσβασης της τράπεζας σε πιστοδοτικές πράξεις του ευρωσυστήματος για προληπτικούς λόγους. Με την απόφαση της αυτή η ΕΚΤ ουσιαστικά σταμάτησε να ασκεί την εν λόγω διακριτική ευχέρεια περιορίζοντας έτσι τον οποιοδήποτε κίνδυνο ζημιών από τυχόν κατάρρευση της τράπεζας αποκλειστικά στην ΚΤΚ και προστατεύοντας το υπόλοιπο ευρωσύστημα. Σε αντίθεση η ΚΤΚ από τον Ιούνιο του 2012 και μετά συνέχιζε όπως φαίνεται να ασκεί την εν λόγω θετική διακριτική ευχέρεια κατά τη δική της κρίση, μέχρι και την κατάρρευση της τράπεζας τον Μάρτιο του 2013.

Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η πολιτική για πιστοδοτικές πράξεις του ευρωσυστήματος στηρίζεται κυρίως στην αξιολόγηση της «οικονομικής ευρωστίας» ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ενώ η πολιτική για την παραχώρηση ELA στηρίζεται στην αξιολόγηση της «φερεγγυότητας» η οποία αποτελεί μια διαφορετική και ευρύτερη έννοια. Αξίζει να σημειωθεί ότι, μέχρι σήμερα η ίδια η ΕΚΤ δεν έχει διασαφηνίσει, τουλάχιστον δημόσια, το πως η ίδια αντιλαμβάνεται επακριβώς την έννοια της φερεγγυότητας για σκοπούς ELA.

Όσον αφορά στη θέση της ΚΤΚ ότι με την πολιτική απόφαση του πρώτου Eurogroup η Λαϊκή θα τύγχανε ανακεφαλαιοποίησης, έχουμε την άποψη ότι αυτή παραγνωρίζει το γεγονός ότι η τελική πολιτική απόφαση ήταν το κλείσιμο της τράπεζας. Σημειώνεται περαιτέρω ότι η λύση που αποφασίστηκε στο πρώτο Eurogroup δεν φαίνεται να αποτελούσε, τουλάχιστον επίσημα, το σχέδιο της ΚΤΚ για έξοδο της Λαϊκής από το ELA. Δεδομένων των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας θα αξιολογήσει το κατά πόσον η απουσία ενός εφικτού σχεδίου εξόδου της τράπεζας από το ELA σε συνδυασμό και με την παρατεταμένη μη λήψη δραστικών μέτρων (όπως για παράδειγμα την ρευστοποίηση της τράπεζας με οργανωμένο τρόπο ή την προώθηση ενός νομοσχεδίου εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων στη βάση των εισηγήσεων του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου όπως αυτές υποβλήθηκαν τον Οκτώβριο του 2011) συντέινει στην παρατεταμένη

εξάρτηση της τράπεζας από το ΕΛΑ και στην αύξηση του σε μη επιτρεπτά επίπεδα για τα Κυπριακά δεδομένα, καθώς και σε ποιο βαθμό αυτό επηρέασε τις διαπραγματευτικές δυνατότητες της Κύπρου με την Τρόικα.

Επισημαίνεται περαιτέρω ότι, σύμφωνα και με το δημοσίευμα της New York Times ημερ. 17.10.2014, ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Γερμανίας (Bundensbank) δεν αποδεχόταν την παραχώρηση έκτακτης ρευστότητας στην Λαϊκή και υποστήριζε πως η ίδια τράπεζα διόγκωνε εσκεμμένα την αξία των περιουσιακών της στοιχείων που έθετε ως εξασφάλιση, για να παίρνει χρήματα από το μηχανισμό ΕΛΑ. Σημειώνεται ότι η ΚΤΚ δεν έχει παραχωρήσει στην Υπηρεσία μας τα πρακτικά του ΔΣ της ΕΚΤ που αφορούν στο ΕΛΑ της Λαϊκής, παρόλο που αυτά ζητήθηκαν.

Η Υπηρεσία μας θα αξιολογήσει τις μεθοδολογίες εκτίμησης των εξασφαλίσεων που χρησιμοποιούσε η ΚΤΚ ώστε να φανεί κατά πόσο η αποδοχή των παρεχόμενων εξασφαλίσεων της Λαϊκής αποτελούσε πράξη τεχνοκρατικής ανάλυσης ή απόφαση πολιτικής της ΚΤΚ. Συγκεκριμένα θα αξιολογηθεί το κατά πόσον, στις περιπτώσεις όπου η αξία των εξασφαλίσεων με βάση την υφιστάμενη μεθοδολογία εκτίμησης μειωνόταν κάτω από το ποσό του παρεχόμενου ΕΛΑ (λόγω για παράδειγμα αύξησης των μη-εξυπηρετούμενων δανείων, υποβάθμισης της πιστοληπτικής αξιολόγησης των ομολόγων ή μη-επάρκειας των νέων εξασφαλίσεων), υποβάλλονταν ή όχι εισηγήσεις από τους αρμόδιους λειτουργούς της ΚΤΚ, για υιοθέτηση λιγότερο συντηρητικών παραδοχών ή διαφορετικών τεχνοκρατικών κριτηρίων, με αποτέλεσμα την αύξηση της συνολικής εκτίμησης ή την παραμονή της στα ίδια επίπεδα (αντί τη μείωση της ως θα αναμενόταν),

Η ΚΤΚ στην απαντητική επιστολή της ανέφερε ότι οι μεθοδολογίες για τις δανειακές απαιτήσεις τύγχαναν επανεξέτασης και εξειδίκευσης όπως συναφώς ήταν και είναι η εμπειρία του Ευρωσυστήματος σε σχέση με αποτίμηση εξασφαλίσεων επιλέξιμων για πιστοδοτικές πράξεις Ευρωσυστήματος. Στην απάντηση της η ΚΤΚ αναφέρεται στο ότι, κατά την περίοδο Δεκεμβρίου 2011 – Ιουλίου 2012, το Ευρωσύστημα προχώρησε στη σταδιακή διεύρυνση των αποδεχτών εξασφαλίσεων μέσω του πλαισίου Επιπρόσθετων Δανειακών Απαιτήσεων (ΕΔΑ) εισάγοντας νέες μεθοδολογίες αποτίμησης και ότι οι αλλαγές των μεθοδολογιών αποτίμησης των εξασφαλίσεων για σκοπούς ΕΛΑ τεκμηριώνονται. Επίσης αναφέρει ότι ο χρονισμός των αλλαγών ήταν αποτέλεσμα προσεκτικού προβληματισμού, ενδελεχούς μελέτης και επισταμένης αξιολόγησης και ανταλλαγής απόψεων σε τεχνοκρατικό επίπεδο πριν την έγκρισή τους. Η ΚΤΚ εξέφρασε επίσης την άποψη ότι καθ' όλη την περίοδο παραχώρησης ΕΛΑ στη Λαϊκή Τράπεζα η ΚΤΚ ενήργησε σε συμμόρφωση με τα διαλαμβανόμενα στο πρωτογενές και δευτερογενές δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Νόμο, το εγκεκριμένο πλαίσιο πολιτικής και τις διαδικασίες του Ευρωσυστήματος.

Σχετικά με τα πιο πάνω η Υπηρεσία μας επιφυλάσσεται να τοποθετηθεί μετά την ολοκλήρωση του σχετικού ελέγχου και την αξιολόγηση των δεδομένων. Θεωρούμε ωστόσο ότι χρειάζεται να αξιολογηθεί το κατά πόσον οι μεθοδολογίες εκτίμησης των δανειακών απαιτήσεων λάμβαναν επαρκώς υπόψη την αξιοπιστία των στοιχείων που χρησιμοποιούνταν για τις εκτιμήσεις αυτές.

Παρόλο που τα θέματα αυτά συζητήθηκαν με διάφορους αρμόδιους λειτουργούς της ΚΤΚ κατά τη διάρκεια του επιτόπου ελέγχου, η Υπηρεσία μας δεν ζήτησε συνάντηση με την Διοικήτρια της ΚΤΚ, καθώς ο έλεγχος δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί. Ως είθισται να γίνεται, με την ολοκλήρωση του ελέγχου θα προηγηθεί συνάντηση προτού η τελική έκθεσή μας υποβληθεί στην Διοικήτρια της ΚΤΚ για απόψεις, πριν εκδοθεί.

Σημειώνεται επίσης ότι στην απαντητική της επιστολή η Διοικήτρια της ΚΤΚ ζήτησε, επικαλούμενη μεταξύ άλλων εκκρεμείς αγωγές και άλλες νομικές διαδικασίες, όπως αφαιρέσουμε από την Έκθεσή μας όλες τις αναφορές σχετικές με τους ελέγχους του ΕΛΑ και την πώληση των υποκαταστημάτων των Κυπριακών τραπεζών στην Τράπεζα Πειραιώς, ώστε να μην δημοσιοποιηθεί οτιδήποτε. Ισχυρίστηκε περαιτέρω ότι σε αντίθετη περίπτωση, για τυχόν βλάβη που πιθανόν προκύψει σχετικά, «την ευθύνη θα φέρει ο δημοσιεύσας».

Η Υπηρεσία μας υπογραμμίζει σχετικά ότι όποιες ευθύνες τυχόν προκύψουν θα ανήκουν αποκλειστικά σε όσους δεν ενήργησαν ορθά στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους κατά τη συγκεκριμένη περίοδο και όχι σε όσους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, μεταγενέστερα, το εντοπίζουν προς διασφάλιση της διαφάνειας και λογοδοσίας. Εν πάση περιπτώσει από τον Μάρτιο του 2013 και μετά έχουν δημοσιοποιηθεί σωρεία σχετικών πληροφοριών, στοιχείων, σχολίων και απόψεων από εμπλεκόμενους και μη, όπως για παράδειγμα σε συνεντεύξεις τέως και πρώην Διοικητών της ΚΤΚ στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, σε ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις, στο πόρισμα της Ερευνητικής Επιτροπής για την Οικονομία καθώς και στα επιμέρους υπομνήματα και εκθέσεις που προέκυψαν από την συγκεκριμένη έρευνα, σε δικαστικές αποφάσεις αλλά και στην έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για τη λειτουργία των θεσμών του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Καθίσταται σαφές, ότι με την ολοκλήρωση της Έκθεσης μας, αυτή θα τεθεί ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για τυχόν δική του χρήση, και παράλληλα θα του ζητηθεί να μας συμβουλέψει κατά πόσο θα δημιουργούσε οποιοδήποτε πρόβλημα η δημοσιοποίηση της.

(ε) Εμπόδια που τίθενται κατά τον έλεγχο.

- (i) **Ελλιπή στοιχεία.** Όπως αναφέραμε πιο πάνω, για σκοπούς διασφάλισης της πληρότητας των στοιχείων και της ορθότητας των ευρημάτων του ελέγχου, και δεδομένης της έλλειψης ενός ολοκληρωμένου και αξιόπιστου συστήματος αρχειοθέτησης στην ΚΤΚ, η Υπηρεσία μας με επιστολή της ημερ. 20.10.2014 ζήτησε από τη Διοικήτρια της ΚΤΚ όπως δώσει οδηγίες ώστε να ετοιμαστεί αντίγραφο όλων των υπηρεσιακών εκθέσεων και άλλης αλληλογραφίας (έντυπης ή υπό μορφή υπηρεσιακών ηλεκτρονικών μηνυμάτων) που είχε στην κατοχή της η ΚΤΚ και αφορούσαν στην παραχώρηση ΕΛΑ στην Λαϊκή και όπως παραχωρηθεί πρόσβαση στην Υπηρεσία μας στα έγγραφα αυτά με τη δυνατότητα λήψης αντιγράφου για λόγους στοιχειοθέτησης του ελέγχου, ως ενδείκνυται.

Η ΚΤΚ υπέβαλε στην Υπηρεσία μας ορισμένα στοιχεία χωρίς ωστόσο να μας παραχωρήσει οποιαδήποτε διαβεβαίωση αναφορικά με την πληρότητα και ορθότητα των στοιχείων αυτών παρόλο που ζητήθηκε. Τα αρχικά στοιχεία που μας υποβλήθηκαν αποδείχθηκαν ελλιπή, καθώς κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου, σχετικά έγγραφα τα οποία διέρρεαν στον τύπο μας παραχωρούνταν μόνο όταν αυτά ζητούνταν συγκεκριμένα, ενώ σε άλλες περιπτώσεις σχετικά έγγραφα τα οποία εντοπίζονταν στην κατοχή λειτουργών της ΚΤΚ δεν μας παραχωρούνταν ως αντίγραφα.

- (ii) **Αίτημα για πλήρη και ελεύθερη πρόσβαση στα αρχεία της ΚΤΚ.** Ως αποτέλεσμα του πιο πάνω προβλήματος, ακολούθησε ανταλλαγή επιστολών μεταξύ της Υπηρεσίας μας και της ΚΤΚ στις οποίες εγείραμε το θέμα. Στις επιστολές αυτές ζητήσαμε επίσης την πλήρη και ελεύθερη πρόσβαση στα σχετικά αρχεία της ΚΤΚ και επαναλάβαμε την παράκληση μας για συγκέντρωση και παράδοση όλου του σχετικού υλικού για τον έλεγχο.

Σε απάντηση των πιο πάνω, η Διοικήτρια της ΚΤΚ με επιστολή της ημερ. 27.11.2012, μας διαβεβαίωσε ότι θα δοθεί στην Υπηρεσία μας πρόσβαση σε αυτούσιους τους φακέλους της ΚΤΚ, υπό τον όρο να διαβεβαιώνουμε γραπτώς εκ των προτέρων ότι θεωρούμε τον φάκελο σχετικό με τον έλεγχο που διεξάγεται. Η Υπηρεσία μας θεώρησε ότι η πιο πάνω προσέγγιση δεν ήταν λογική, καθώς η ΚΤΚ δεν ήταν σε θέση να παρέχει διαβεβαιώσεις σχετικά με την αξιοπιστία του αρχείου της και η Υπηρεσία μας δεν μπορούσε εκ των προτέρων να διαβεβαιώσει εάν ο φάκελος ήταν σχετικός προτού της δοθεί.

Παρά ταύτα, ο επιτόπιος έλεγχος της Υπηρεσίας μας συνεχίστηκε, χωρίς ωστόσο να παρατηρηθεί ουσιαστική διαφορά στην στάση της ΚΤΚ. Αντίθετα, σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην παραχώρηση στοιχείων που ζητούνταν, ενώ σε άλλες περιπτώσεις

αντιμετωπίζαμε την άρνηση της ΚΤΚ να μας παραχωρήσει συγκεκριμένα στοιχεία που ζητούνταν προβάλλοντας διάφορα προσκόμματα ή με επίκληση του απορρήτου ακόμη και σε περιπτώσεις που τα έγγραφα που ζητούνταν δεν αφορούσαν καθόλου δραστηριότητες του ευρωσυστήματος. Σημειώνεται επίσης ότι ο εντοπισμός στοιχείων, πέραν από αυτά που μας έχουν δοθεί μέχρι σήμερα αποδείχθηκε ιδιαίτερα χρονοβόρος, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις λειτουργοί της ΚΤΚ δήλωναν μέχρι και άγνοια για την ύπαρξη άλλων φακέλων ή εγγράφων, αναφέροντας σχετικά ότι οι κυριότερες συζητήσεις και αποφάσεις λαμβάνονταν σε επίπεδο Διοικητή/Υποδιοικητή και ότι οι ίδιοι δεν είχαν εμπλοκή ή ενημέρωση.

- (iii) **Περιορισμοί πρόσβασης σε έγγραφα του ευρωσυστήματος που αφορούν στο ELA.** Μεσούσης της διεξαγωγής του ελέγχου, τερματίστηκε επίσης η παραχώρηση στην Υπηρεσία μας διαβαθμισμένων εγγράφων του ευρωσυστήματος σχετικών με το ELA της Λαϊκής τράπεζας, λόγω, όπως μας αναφέρθηκε, των περιορισμών που προνοούνται στους εσωτερικούς κανονισμούς του ευρωσυστήματος για τη διαχείριση διαβαθμισμένων πληροφοριών. Σημειώνεται ότι η απόφαση αυτή βρίσκεται σε αντίθεση με την αρχική απόφαση της ΚΤΚ να μας παραχωρήσει τα εν λόγω έγγραφα κατόπιν αφαίρεσης αναφορών σε τράπεζες άλλων χωρών του ευρωσυστήματος, καθώς και αφαίρεσης από τα πρακτικά του ΔΣ της ΕΚΤ των συζητήσεων που γίνονταν μεταξύ των Διοικητών των ΕθνΚΤ για την αξιολόγηση των αιτημάτων ELA της Λαϊκής, περιλαμβανομένων και των τοποθετήσεων των Διοικητών της ΚΤΚ.

Με βάση δική μας πληροφόρηση, η αλλαγή αυτή οφείλεται σε διαφορετική ερμηνεία που δόθηκε στους εσωτερικούς κανονισμούς του ευρωσυστήματος από το ΔΣ της ΕΚΤ, το οποίο σε πιο πρόσφατη απόφασή του (Ιανουάριος 2015), αποφάσισε ότι η παραχώρηση στην Υπηρεσία μας οποιωνδήποτε εγγράφων με διαβάθμιση του ευρωσυστήματος, έστω και αν αυτά περιλαμβάνουν μόνο πληροφορίες αναφορικά με το ELA της Λαϊκής, δεν συνάδει με του εν λόγω κανονισμούς, εφόσον απαιτείται σχετική εκ των προτέρων έγκριση του ΔΣ της ΕΚΤ για να δοθούν. Στην απάντησή της η Διοικήτρια της ΚΤΚ μας ανέφερε ότι το θέμα δεν τέθηκε από την ίδια, και συνέστησε να αποταθούμε απευθείας στην ΕΚΤ για να ζητήσουμε ακριβή ενημέρωση επί του θέματος.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε σοβαρές ανησυχίες για το θέμα αυτό, επισημαίνοντας ότι η μη παραχώρηση όλων των πληροφοριών σε σχέση με το ELA της Λαϊκής ενέχει τον κίνδυνο τα συμπεράσματα του ελέγχου να βασιστούν σε ελλιπή στοιχεία. Για τον λόγο αυτό η Υπηρεσία μας ενημέρωσε ότι με την ολοκλήρωση του ελέγχου θα ζητήσει σχετικές γραπτές διαβεβαιώσεις για την πληρότητα και ορθότητα των στοιχείων που έχουν υποβληθεί από την ΚΤΚ.

Θέση της Υπηρεσίας μας είναι ότι το ELA, εφόσον παραχωρείται με βάση το Άρθρο 46(3) του περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου, δεν αποτελεί δραστηριότητα που σχετίζεται με τα απορρέοντα από το ευρωσύστημα καθήκοντα και αρμοδιότητες της ΚΤΚ και κατά συνέπεια ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας έχει την αρμοδιότητα για τον σχετικό έλεγχο, βάσει των προνοιών του Άρθρου 60 του εν λόγω Νόμου. Σημειώνεται ότι γεγονός πως το ELA αποτελεί αρμοδιότητα που δεν εμπίπτει στις δραστηριότητες του ευρωσυστήματος αναγνωρίζεται και από την ίδια την ΕΚΤ, όπως άλλωστε αναφέρεται συγκεκριμένα και στην ανακοίνωση της ημερ. 17.10.2014.

Επισημαίνεται συνεπώς ότι στον βαθμό που τέτοιες πληροφορίες αφορούν ή επηρεάζουν το ELA, οι εσωτερικοί κανονισμοί διαβάθμισης πληροφοριών του ευρωσυστήματος δεν μπορούν να υπερισχύουν των προνοιών της Κυπριακής νομοθεσίας και του Άρθρου 60 όπως περιγράφεται πιο πάνω.

- (iv) **Πρόσβαση σε στοιχεία της εσωτερικής έρευνας.** Κατόπιν της απόφασης του ΔΣ της ΚΤΚ για διενέργεια ταυτόχρονης εσωτερικής έρευνας για το ίδιο θέμα από την Επιτροπή Ελέγχου, η Υπηρεσία μας με την επιστολή της ημερ. 27.11.2014, ζήτησε, μεταξύ άλλων, όπως τηρείται πλήρως

ενήμερη σχετικά με τον εν λόγω έλεγχο. Στην απάντηση της ημερ. 15.12.2014, η Διοικήτρια της ΚΤΚ μας ζήτησε όπως, δεδομένης της έναρξης της σχετικής εσωτερικής έρευνας, για τα περαιτέρω να έρθουμε σε επαφή με τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ελέγχου, ο οποίος και διαβεβαίωσε προσωπικά τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας για πλήρη συνεργασία ως προς την παραχώρηση των σχετικών στοιχείων.

Ωστόσο, το ΔΣ της ΚΤΚ σε συνεδρία του ημερ. 26.1.2015 εξέτασε το αίτημα της Υπηρεσίας μας για πρόσβαση στα στοιχεία αυτά και αποφάσισε ότι «η ΚΤΚ δεν έχει εξουσιοδότηση να δώσει διαβαθμισμένα έγγραφα της ΕΚΤ σε καμιά άλλη Αρχή εκτός της ΚΤΚ». Συνεπώς, ανέφερε, ούτε η έκθεση που θα προκύψει από την εσωτερική έρευνα δεν θα δοθεί εκτός της ΚΤΚ καθώς αυτή θα περιέχει πληροφόρηση από τέτοια διαβαθμισμένα έγγραφα. Σε μεταγενέστερη συνομιλία μας με τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ελέγχου, πληροφορηθήκαμε ότι, εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή αποφάσισε να μην μας παραχωρηθεί πρόσβαση σε κανένα από τα τεκμήρια που έχουν συλλεχθεί ανεξαρτήτως διαβάθμισης. Η Υπηρεσία μας κρίνει την στάση αυτή απαράδεκτη και θεωρεί ότι με τον τρόπο αυτό παρεμποδίζεται ο έλεγχος.

Στην απάντησή της η Διοικήτρια της ΚΤΚ δεν ανέφερε οτιδήποτε σχετικά με το θέμα της πρόσβασης μας στα στοιχεία αυτά, παρά μόνο μας πληροφόρησε ότι η μελέτη αυτή δεν έχει ακόμα συμπληρωθεί.

- (v) **Αρχειοθέτηση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.** Ένα άλλο θέμα για το οποίο εκφράσαμε ανησυχίες είναι ότι στους φακέλους που εξετάζονται δεν έχει καταχωρηθεί σημαντικό μέρος της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της σχετικής υπό τον έλεγχο περιόδου.

Σημειώνεται ότι κατά την περίοδο παραχώρησης ΕΛΑ στη Λαϊκή τράπεζα, οι σχετικοί κανονισμοί της ΚΤΚ επέτρεπαν σε λειτουργούς να αρχειοθετούν επιλεκτικά την ηλεκτρονική τους αλληλογραφία σε προσωπικούς υπολογιστές με σκοπό τη μετέπειτα αυτόματη καταχώρηση τους σε κεντρικό αρχείο μέσω ειδικού προγράμματος. Ωστόσο, πέραν του γεγονότος ότι αλληλογραφία που δεν επιλεγόταν για αρχειοθέτηση μέσω των προσωπικών υπολογιστών ενδεχομένως να διαγραφόταν, υπήρχαν περιπτώσεις όπου η αρχειοθέτηση στους προσωπικούς υπολογιστές δεν κατέληγε, για διάφορους λόγους, στο κεντρικό ηλεκτρονικό αρχείο. Συνεπώς δεν υπήρχε σχετική ασφαλιστική δικλείδα που να διασφαλίζει την ορθή εφαρμογή της πολιτικής αρχειοθέτησης της ηλεκτρονικής αλληλογραφίας. Ως εκ τούτου, σημαντικές πληροφορίες ενδέχεται να έχουν χαθεί.

Οι ίδιες ανησυχίες ισχύουν και για την περίπτωση της έντυπης αλληλογραφίας καθώς έχει διαπιστωθεί ότι αρκετοί λειτουργοί και διευθυντές της ΚΤΚ τηρούν προσωπικά αρχεία χωρίς αυτά να αρχειοθετούνται σε υπηρεσιακούς φακέλους ως ενδείκνυται.

- (vi) **Αμφισβήτηση εξουσιοδότησης ελέγχου.** Κατά τα τελικά στάδια του ελέγχου και κατόπιν κοινοποίησης στην ΚΤΚ της Έκθεσης αυτής, η Διοικήτρια της ΚΤΚ στην απαντητική επιστολή της εξέφρασε την καινοφανή άποψη ότι η έρευνα που διεξάγει η Υπηρεσία μας δεν εμπίπτει στις πρόνοιες του Άρθρου 60, χωρίς να παρέχει σχετική τεκμηρίωση, και ότι παρά ταύτα η ΚΤΚ μέχρι στιγμής παράσχει υλικό και επεξηγήσεις στην Υπηρεσία μας.

Η Υπηρεσία μας υπενθυμίζει τις πρόνοιες του Άρθρου 14.4 του Καταστατικού της ΕΣΚΤ/ΕΚΤ, στο οποίο στηρίζεται η ξεκάθαρη θέση της ΕΚΤ (όπως αναφέρεται και στην ανακοίνωση της σε σχέση με το δημοσίευμα της New York Times, ημερ. 17.10.2014) για την αρμοδιότητα και ευθύνη παραχώρησης του ΕΛΑ, το οποίο αναφέρει ότι «...οι εν λόγω λειτουργίες εκτελούνται υπ' ευθύνη των εθνικών κεντρικών τραπεζών και δεν θεωρούνται ότι αποτελούν μέρος των λειτουργιών του ΕΣΚΤ». Ως εκ τούτου, υπόκεινται στον έλεγχο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας βάσει του άρθρου 60 του περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου.

Σύσταση: Η ΚΤΚ οφείλει να εφαρμόζει πιστά το άρθρο 60 του περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου που αφορά τις αρμοδιότητες του Γενικού Ελεγκτή για έλεγχο της. Παράλληλα, η ΚΤΚ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι τυχόν μη αρχειοθετημένη έντυπη ή ηλεκτρονική αλληλογραφία θα αρχειοθετηθεί κατάλληλα και ότι θα θέσει σε εφαρμογή τέτοιες διαδικασίες ώστε να διασφαλίζεται η πλήρης αρχειοθέτηση όλης της αλληλογραφίας κεντρικά.

Πώληση υποκαταστημάτων των Κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα στην Τράπεζα Πειραιώς. Η Υπηρεσία μας διεξάγει έρευνα αναφορικά με την πώληση των υποκαταστημάτων των Κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα. Η έρευνα εστιάζεται στα γεγονότα από την ετοιμασία σχεδίου αναδιάρθρωσης της Λαϊκής Τράπεζας μέχρι και την τελική πώληση των υποκαταστημάτων αυτών στην Τράπεζα Πειραιώς, με στόχο τη διερεύνηση των συνθηκών που οδήγησαν στην εν λόγω πώληση, καθώς επίσης και στο αντίτιμο της πώλησης και κατά πόσο αυτό αντικατόπτριζε τη δίκαιη αξία των στοιχείων του ισολογισμού των εν λόγω υποκαταστημάτων.

Η έρευνα βασίζεται κατά κύριο λόγο στην ανάλυση των στοιχείων που τηρούνται από την ΚΤΚ, από το Υπουργείο Οικονομικών, στοιχείων από άλλες πηγές, καθώς επίσης και πληροφοριών από προσωπικές συνεντεύξεις με τους διάφορους εμπλεκόμενους λειτουργούς της ΚΤΚ και του Υπουργείου Οικονομικών που έλαβαν μέρος στη διαδικασία, τη διαπραγμάτευση και την πώληση των υποκαταστημάτων των Κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα. Τα ευρήματα, συμπεράσματα και συστάσεις που θα προκύψουν από την εν λόγω έρευνα θα συμπεριληφθούν σε έκθεση της Υπηρεσίας μας με την ολοκλήρωση της έρευνας.

Όπως και στην περίπτωση του ελέγχου του ΕΛΑ, κατά την έρευνα που διεξάγεται για το πιο πάνω θέμα έχουν διαπιστωθεί σοβαρές ελλείψεις στην καταγραφή και καταχώρηση σημαντικών εγγράφων και ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, τόσο στα αρχεία της ΚΤΚ όσο και στα αρχεία του Υπουργείου Οικονομικών. Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα δεν έχει συλλεχθεί και παραδοθεί στην Υπηρεσία μας ούτε από την ΚΤΚ αλλά ούτε και από το Υπουργείο Οικονομικών όλο το υλικό που σχετίζεται με το θέμα αυτό θέτοντας διάφορα προσκόμματα. Ως αποτέλεσμα τα τεκμήρια ελέγχου που έχουν μέχρι σήμερα εξεταστεί περιορίζονται σε υλικό το οποίο λήφθηκε από ορισμένους μόνο λειτουργούς.

Στην απάντησή της η ΚΤΚ εξέφρασε τον προβληματισμό για το πώς η έρευνα αυτή, ιδίως ως προς το εάν το αντίτιμο της πώλησης αντικατόπτριζε τη δίκαιη αξία των στοιχείων του ισολογισμού των εν λόγω υποκαταστημάτων, συνδέεται με τις αρμοδιότητες της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει σχετικά ότι η πώληση των ελληνικών υποκαταστημάτων στην Πειραιώς διενεργήθηκε μέσω διατάγματος της ΚΤΚ υπό την ιδιότητα της ως Αρχή Εξυγίανσης της οποίας οι δραστηριότητες υπόκεινται στον έλεγχο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας με βάση το Άρθρο 60 του περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου. Άλλωστε, η όλη διαδικασία επηρέασε καθοριστικά τη συνολική ζημιά που υπέστησαν τελικά οι κυπριακές τράπεζες και τελικά τη ζημιά που υπέστησαν οι κύριοι φορολογούμενοι αφού, μπορεί μεν η διάσωση των τραπεζών να έγινε θεωρητικά με ίδια μέσα, είναι όμως προφανές ότι η διάσωση αυτή ενέπλεξε το Κράτος στη διαδικασία σύναψης δανειακής σύμβασης από την Κυπριακή Δημοκρατία. Αν δεν ίσχυε αυτό, η διάσωση των τραπεζών δεν θα αποτελούσε ένα εκ των πλέον βασικών κεφαλαίων του Μνημονίου. Είναι συνεπώς προφανές ότι η όλη διαδικασία, εμπίπτει απόλυτα στις αρμοδιότητες της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αφού το άρθρο 116 του Συντάγματος ρητά καθορίζει ως αρμοδιότητα του Γενικού Ελεγκτή, μεταξύ άλλων, τον έλεγχο κάθε υποχρέωσης (συνεπώς και δανείου) που αναλαμβάνεται από την Δημοκρατία.

Σύσταση: Όπως αναφέρεται και στην περίπτωση του ελέγχου για το ΕΛΑ, η ΚΤΚ όπως και το Υπουργείο Οικονομικών οφείλουν να εφαρμόζουν πιστά την σχετική νομοθεσία. Στα πλαίσια αυτά αναμένεται ότι θα μεριμνήσουν ώστε να συλλεχθεί και υποβληθεί άμεσα στην Υπηρεσία μας όλο το υλικό που σχετίζεται με την πώληση των Ελληνικών υποκαταστημάτων των Κυπριακών τραπεζών στην Τράπεζα Πειραιώς (περιλαμβανομένης έντυπης και ηλεκτρονικής αλληλογραφίας και ανεξαρτήτως διαβάθμισης).

Αρχή Εξυγίανσης – πρακτικά αποφάσεων. Η Υπηρεσία μας τον Μάρτιο 2015 ζήτησε από τη Διοικήτρια της ΚΤΚ, ως Προέδρου της Αρχής Εξυγίανσης, τα πρακτικά όλων των συνεδριάσεων της Αρχής Εξυγίανσης, η οποία αρνήθηκε να τα παραδώσει με το επιχείρημα ότι αυτά δεν είχαν ακόμα εγκριθεί από όλα τα μέλη του ΔΣ της ΚΤΚ. Το θέμα της άρνησης της παραχώρησης των πρακτικών, ακόμα και όταν αυτά ζητήθηκαν σε μορφή προσχεδίου, καθώς και της μεγάλης καθυστέρησης στην έγκριση τους (όπως μας αναφέρθηκε υπήρχαν μη εγκριμένα πρακτικά από τον Αύγουστο του 2014), τέθηκε και γραπτώς προς την Διοικήτρια της ΚΤΚ στην επιστολή μας ημερ. 6.3.2015, στην οποία επισημάναμε επίσης τις σχετικές πρόνοιες της νομοθεσίας αναφέροντας σχετικά ότι οι ενέργειες αυτή της ΚΤΚ δεν ήταν σύμφωνη. Εφόσον η δραστηριότητα της ΚΤΚ ως Αρχή Εξυγίανσης δεν σχετίζεται με τα απορρέοντα από το ΕΣΚΤ καθήκοντα και αρμοδιότητές της, αλλά αντίθετα σχετίζεται με τα καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί με την ψήφιση του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013, ο έλεγχος της ΚΤΚ υπό την ιδιότητα της ως Αρχής Εξυγίανσης σαφώς εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Η Διοικήτρια της ΚΤΚ με απαντητική επιστολή της ημερ. 12.3.2015 απέστειλε στην Υπηρεσία μας γνωμάτευση ιδιώτη δικηγόρου, σχετικά με την αρμοδιότητα του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας να προβαίνει σε έλεγχο για θέματα τα οποία αφορούν στην άσκηση των καθηκόντων του Διοικητή της ΚΤΚ αλλά δεν απάντησε οτιδήποτε σχετικά με το θέμα της άρνησης της παραχώρησης των πρακτικών της Αρχής Εξυγίανσης ο έλεγχος της οποίας εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Σημειώνεται επίσης ότι μέχρι την ημερομηνία κατάρτισης της Ετήσιας Έκθεσης, παρά την παρέλευση 7 και πλέον μηνών, ακόμη δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας τα πρακτικά που ζητήθηκαν.

Στην απάντησή της η Διοικήτρια της ΚΤΚ αναφέρθηκε σε «δήθεν άρνηση παράδοσης των πρακτικών στον Γενικό Ελεγκτή» χωρίς ωστόσο να έχει ακόμα παραδώσει τα εν λόγω πρακτικά. Στην ίδια απάντηση η Διοικήτρια της ΚΤΚ εκφράζει την άποψη ότι επειδή τα κείμενα αυτά δεν έχουν εγκριθεί αρμοδίως από την Αρχή Εξυγίανσης και άρα δεν αποτελούν επίσημα έγγραφα, δεν αντιλαμβάνεται πώς θα μπορούσε να μας παραχωρηθούν.

Η Υπηρεσία μας υπενθυμίζει τις πρόνοιες του Άρθρου 60 του περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου και συγκεκριμένα ότι «..η Τράπεζα παρέχει σε αυτόν [τον Γενικό Ελεγκτή] όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, βιβλία και λοιπά στοιχεία.» Συναφώς, αναφέρεται ότι στα πλαίσια του έργου κάθε ελεγκτή λαμβάνονται επίσημα και ανεπίσημα έγγραφα (όπως για παράδειγμα μη υπογραμμένες οικονομικές καταστάσεις) τα οποία αξιολογούνται ανάλογα.

Προς τούτο, επισημαίνεται ότι, κατά κανόνα, τα πρακτικά κάθε συνεδρίας οποιουδήποτε σώματος «εγκρίνονται αρμοδίως» στην αμέσως επόμενη συνεδρία, κάτι το οποίο αναμένεται να γίνεται και για την περίπτωση της Αρχής Εξυγίανσης. Ως εκ τούτου, απαιτούνται και εξηγήσεις γιατί τα εν λόγω πρακτικά, παρά την παρέλευση 7 και πλέον μηνών μετά που ζητήθηκαν αρμοδίως από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στην Ελεγκτική Υπηρεσία με τη δικαιολογία ότι δεν έχουν ακόμα «εγκριθεί αρμοδίως».

Σύσταση: Η μη υποβολή στον Γενικό Ελεγκτή των πρακτικών της Αρχής Εξυγίανσης όπως ζητήθηκαν, συνιστά, κατά την άποψή μας, παραβίαση του Άρθρου 60 του περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου και παρεμποδίζει τον έλεγχο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Η ΚΤΚ οφείλει να υποβάλει άμεσα και χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση όλα τα πρακτικά της Αρχής Εξυγίανσης.

Μεταφορά των κερδών της ΚΤΚ προς το Κράτος. Το άρθρο 59(β) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων προνοεί όπως μεταφέρεται στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Κυβέρνησης το καθαρό κέρδος της ΚΤΚ αφού αφαιρεθεί από αυτό η μεταφορά στο Γενικό της Αποθεματικό που αναφέρεται στο άρθρο 59(α) των πιο πάνω Νόμων (20% των καθαρών κερδών ή μέχρι 50% εάν το Γενικό Αποθεματικό μειωθεί κάτω από το Κεφάλαιο της Τράπεζας).

Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της ΚΤΚ για το 2014 προέκυψε πλεόνασμα χρήσεως €168,3 εκ. (€226,7 εκ. το 2013). Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΤΚ, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται από το άρθρο 58(1) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, αποφάσισε, όπως αναφέρεται σε σημείωση στις οικονομικές καταστάσεις, τη διατήρηση της πρόβλεψης έναντι των κινδύνων που απορρέουν από τις κύριες δραστηριότητές της, στα ίδια επίπεδα όπως και τα δύο προηγούμενα έτη. Ως αποτέλεσμα, κατά το 2015 μεταφέρθηκε στο Πάγιο Ταμείο της Κυβέρνησης ποσό ύψους €133 εκ. (80%) και στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο της Τράπεζας ποσό ύψους €33,3 εκ. (20%), σε σύγκριση με τα ποσά των €181,4 εκ. και €45,3 εκ. αντίστοιχα που μεταφέρθηκαν το 2014 και αφορούσαν σε πλεόνασμα χρήσεως του 2013.

Το συνολικό κεφάλαιο και αποθεματικά της ΚΤΚ για τα έτη 2009-2014 έχει ως εξής:

Έτος	Συνολικό κεφάλαιο και αποθεματικά € εκ.	% Αύξης/ (Μείωσης)
2009	63,6	Δ/Α
2010	116,7	83,49
2011	144,8	24,08
2012	148,1	2,27
2013	170,4	15,05
2014	215,8	26,64

Από διερεύνηση του θέματος προέκυψε ότι σε ανάλογες νομοθεσίες των ΕθνΚΤ χωρών της Ευρωζώνης, οι οποίες έτυχαν έγκρισης επίσης από την ΕΚΤ μαζί ή μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωζώνη, υπάρχουν πρόνοιες που αφορούν στον καθορισμό ανώτατου ποσού (οροφής) ή κριτηρίων που διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεματικών. Αναφέρονται ενδεικτικά οι περιπτώσεις της Εσθονίας και Σλοβενίας όπου προνοούνται κριτήρια ή οροφή που διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεμάτων και της Μάλτας, στην οποία καταβάλλεται στην κυβέρνηση ολόκληρο το πλεόνασμα του έτους μετά την αφαίρεση όλων των δαπανών και υποχρεώσεων, τυχόν προβλέψεων και επισφαλών απαιτήσεων. Η άποψη της ΚΤΚ είναι ότι δεν δύναται να ισχύσει στην Κύπρο ότι και στις πιο πάνω χώρες λόγω του ότι η κάθε χώρα έχει τις ξεχωριστές ιδιαιτερότητες της. Η Υπηρεσία μας είναι της άποψης ότι οι βέλτιστες πρακτικές επιβάλλουν πάντοτε σύγκριση με παρόμοιες καταστάσεις προς εντοπισμό τυχόν αποκλίσεων για λήψη των αναγκαίων μέτρων, όπου χρειάζεται. Επιπλέον, οι χώρες που αναφέρονται ως παράδειγμα αποτελούν τον πλέον συγκρίσιμο δείκτη, λόγω μεγέθους, όσον αφορά στην Κύπρο.

Σύσταση: Όπως καθοριστεί ανώτατο ποσό (οροφή) ή/και αντικειμενικά κριτήρια που να διέπουν το ύψος των συνολικών αποθεματικών, σύμφωνα με το εδάφιο (1) του άρθρου 58 των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, το οποίο τώρα προνοεί γενικά ότι το ύψος του Γενικού Αποθεματικού Κεφαλαίου καθορίζεται από το Συμβούλιο με κριτήριο τη διασφάλιση της διαρκούς και εύρυθμης λειτουργίας της Τράπεζας και της απαραίτητης οικονομικής ανεξαρτησίας της.

Δομή (οργανόγραμμα) και διορισμός εκτελεστικών συμβούλων. Οι περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμοι του 2002 έως 2013 τροποποιήθηκαν στις 26.7.2013 ώστε να προνοούν για τον διορισμό και τα καθήκοντα των εκτελεστικών συμβούλων. Ωστόσο, οι πρόνοιες των άρθρων που τροποποιήθηκαν (Άρθρα 12 και 17Α) δεν φαίνεται να συνάδουν με το νομοθετικό πλαίσιο και την πρακτική που εφαρμόζεται σε σχέση με τους εκτελεστικούς συμβούλους σε άλλες Εθνικές Χωρών μελών της Ευρωζώνης. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παραδείγματα της Φιλανδίας, της Πορτογαλίας και του Λουξεμβούργου όπου οι εκτελεστικοί σύμβουλοι εντάσσονται στη δομή της Τράπεζας με σαφή τρόπο, καθήκοντα και εξουσίες.

Επίσης, σημειώνεται ότι η όλη δομή (οργανόγραμμα) της ΚΤΚ δεν έχει τύχει επανεξέτασης για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Δεδομένων των αλλαγών στο πλαίσιο λειτουργίας της ΚΤΚ, με την ένταξή της Κύπρου στην Ευρωζώνη, προκύπτει σημαντική ανάγκη μεταρρύθμισης και βελτίωσής της δομής της για την όσο το δυνατό πιο εύρυθμη λειτουργία της ΚΤΚ όπως απαιτούν οι σημερινές συνθήκες καθώς και οι αρχές εταιρικής διακυβέρνησης.

Στην απάντησή της η Διοικήτρια της ΚΤΚ, ανέφερε ότι στις 16.1.2015 διαβίβασε στον Υπουργό Οικονομικών νομοσχέδιο το οποίο, μεταξύ άλλων, τροποποιεί το άρθρο 13 του βασικού Νόμου, ώστε η απομάκρυνση εκτελεστικού συμβούλου από τη θέση του να γίνεται όχι μόνο με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αλλά με τον ίδιο τρόπο όπως και του Διοικητή, δηλαδή μόνο εάν κατά την κρίση του συμβουλίου, το οποίο συνίσταται σύμφωνα με την όγδοη παράγραφο του Άρθρου 153 του Συντάγματος, δεν πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την εκτέλεση των καθηκόντων του ή έχει υποπέσει σε βαρύ παράπτωμα. Η τροποποίηση αποσκοπεί στο να δοθεί στους εκτελεστικούς συμβούλους ο ίδιος βαθμός ανεξαρτησίας του οποίου απολαύει ο Διοικητής. Η περαιτέρω προώθηση του νομοσχεδίου από τον Υπουργό Οικονομικών εκκρεμεί, όπως ανέφερε η Διοικήτρια.

Όσον αφορά στη οργανική διάρθρωση, στην απάντηση της η Διοικήτρια της ΚΤΚ μας πληροφόρησε ότι προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την ανάθεση μελέτης σε συμβουλευτικό οίκο και ότι βάσει των όρων εντολής που δόθηκαν στον επιλεγέντα οίκο, η μελέτη εξέτασε τέσσερις πρωταρχικής σημασίας άξονες: Την οργανική δομή της ΚΤΚ, τις εσωτερικές της διαδικασίες και τυποποιημένες πρακτικές, θέματα ανθρώπινου δυναμικού και ζητήματα εσωτερικής διακυβέρνησης. Η εν λόγω μελέτη ολοκληρώθηκε εντός του 2015 και τέθηκε υπ' όψιν του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ. Όπως επίσης ανέφερε, τα ευρήματα και εισηγήσεις του συμβουλευτικού οίκου αποτελούν αντικείμενο ανάλυσης και επεξεργασίας, τόσο από την Διοικήτρια της ΚΤΚ όσο και από τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και πρόθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι να χρησιμοποιήσει τις υποβληθείσες από τον οίκο εισηγήσεις ως υπόβαθρο για να προβεί στις αναγκαίες αλλαγές, στον εκσυγχρονισμό της οργανικής δομής και διάρθρωσης της ΚΤΚ και για την ανάπτυξη των δυνατοτήτων της, προκειμένου να εκπληρώσει, κατά τον καλύτερο δυνατόν τρόπο, τον ανεξάρτητο θεσμικό της ρόλο και τις αρμοδιότητές της, τόσο εθνικά όσο και ως μέλος του Ευρωσυστήματος, αλλά και να αντιμετωπίσει μελλοντικές προκλήσεις. Μας πληροφόρησε περαιτέρω ότι προς την κατεύθυνση αυτή, συγκροτήθηκε Γραφείο Διαχείρισης Έργου της Αναδιοργάνωσης με όρους εντολής τον προγραμματισμό, συντονισμό, υλοποίηση και παρακολούθηση των αλλαγών που θα αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο να εφαρμοστούν, έχοντας ως κύριο γνώμονα κατά τη διάρκεια της υλοποίησης τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της ΚΤΚ και τη μη διασάλευση των εργασιακών θέσμων.

Σύσταση: Όπως με κατάλληλες τροποποιήσεις αναθεωρηθεί επίσης, χωρίς καθυστερήσεις και βάση συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, η δομή (οργανόγραμμα) και ο τρόπος λειτουργίας και εταιρικής διακυβέρνησης της ΚΤΚ, με οδηγό τη βέλτιστη πρακτική που εφαρμόζεται σε άλλες χώρες μέλη της Ευρωζώνης και με γνώμονα την όσο το δυνατό πιο εύρυθμη, οικονομικά συμφέρουσα και αποτελεσματική λειτουργία της ΚΤΚ.

Προσωπικό. Στις 31.12.2014 η ΚΤΚ (συμπεριλαμβανομένων του Διοικητή και των εκτελεστικών συμβούλων) εργοδοτούσε 350 υπαλλήλους (300 μόνιμους μη συμπεριλαμβανομένων 3 σε απόσπαση, και 50 με σύμβαση), σε σύγκριση με 324 υπαλλήλους το 2013 (306 μόνιμους και 18 με σύμβαση). Το σύνολο των αποδοχών τους ανήλθε σε €15,5 εκ., σε σύγκριση με €17,8 εκ. κατά το 2013, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά €2,3 εκ. Το σύνολο των αποδοχών των αξιωματούχων (Διοικητή, και Εκτελεστικών Συμβούλων) ανήλθε σε περίπου €483.000, σε σύγκριση με €250.000 το 2013.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι κατά τη διάρκεια του έτους 2014, ο αριθμός των υπαλλήλων, οι απολαβές των οποίων ξεπερνούσαν τις €40.000, ανέρχεται σε 206, δηλ. περίπου 70% (68,67%) του προσωπικού της Τράπεζας, ως ακολούθως.

Συνολικές απολαβές για το έτος 2014 (€)	Αριθμός μόνιμων υπαλλήλων*	%
>140.000	2	0,67
120.000 - 140.000	3	1,00
100.000 - 120.000	25	8,33
80.000 - 100.000	15	5,00
60.000 - 80.000	60	20,00
40.000 - 60.000	101	33,67
20.000 - 40.000	83	27,67
10.000 - 20.000	10	3,33
0 - 10.000	1	0,33
ΣΥΝΟΛΟ	300	100

* συμπεριλαμβανομένων του Διοικητή και των εκτελεστικών συμβούλων

Απολαβές για το έτος 2014 (€)	Αριθμός υπαλλήλων με σύμβαση	
>40.000	4	8,00
20.000 - 40.000	21	42,00
0 - 20.000	25	50,00
ΣΥΝΟΛΟ	50	100

Σύμφωνα με το αρχικό συμβόλαιο της Διοικήτριας της ΚΤΚ, που υπογράφηκε στις 11.4.2014 οι ετήσιες απολαβές ανέρχονταν σε €192.822 (€168.917 πλέον Επίδομα Παραστάσεως €23.905). Στο αναθεωρημένο συμβόλαιο το οποίο υπογράφηκε στις 27.11.2014, αφαιρέθηκε η αναπροσαρμογή του βασικού μισθού με τις γενικές αυξήσεις που δόθηκαν στους μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους από το 2007 μέχρι το 2013, με αποτέλεσμα οι ετήσιες απολαβές της Διοικήτριας της ΚΤΚ να ανέρχονται συνολικά σε €181.973 (€158.068 πλέον Επίδομα Παραστάσεως €23.905).

Μετά τη ψήφιση του περί της Κεντρικής Τράπεζας (Τροποποιητικού) Νόμου του 2013 (Ν.86(Ι)/2013), έγινε ο διορισμός των δύο εκτελεστικών συμβούλων οι οποίοι υπηρετούν, από 19.9.2013, για περίοδο πέντε ετών. Σύμφωνα με τους σχετικούς όρους υπηρεσίας, οι συνολικές ετήσιες απολαβές των εκτελεστικών συμβούλων ανέρχονται σε €140.253 (€122.253, πλέον επίδομα παραστάσεως €18.000, ετησίως) για τον καθένα. Επίσης προνοούνται έξοδα φιλοξενίας του ίδιου ύψους και της ίδιας έκτασης με εκείνα που εκάστοτε θα καταβάλλονται στους Γενικούς Διευθυντές Υπουργείων.

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι κατά το 2014, η ΚΤΚ δαπάνησε σε παρεμφερή ωφέληματα του προσωπικού ποσό €748.317 (ταμείο ευημερίας €48.954, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη €497.186, ασφάλεια ζωής €162.631 και οικογενειακό επίδομα €39.546 για όσους υπαλλήλους της Τράπεζας είναι παντρεμένοι). Η Κεντρική Τράπεζα παραχωρεί επίσης στους υπαλλήλους της δάνεια, εκ των οποίων ορισμένα είναι άτοκα και τα υπόλοιπα χαμηλότοκα. Το υπόλοιπο των δανείων αυτών ανερχόταν στις 31.12.2014 στα €21.022.284.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι απολαβές του προσωπικού της ΚΤΚ είναι σαφώς υψηλότερες του ευρύτερου δημόσιου τομέα για τις αντίστοιχες θέσεις ευθύνης, η Υπηρεσία μας θεωρεί αναγκαία την επιβολή μειώσεων στις απολαβές αυτές ώστε αυτές να συνάδουν με τις αντίστοιχες απολαβές υπαλλήλων του ευρύτερου δημόσιου τομέα με τα ίδια προσόντα και αντίστοιχα καθήκοντα και ευθύνες.

Διαδικασία μίσθωσης/παροχής υπηρεσιών από τρίτους σε σχέση με τις ανάγκες που προέκυψαν στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου. Η Υπηρεσία μας κατά τη διάρκεια του 2013 και 2014 διεξήγαγε έλεγχο αναφορικά με τη διαδικασία μίσθωσης/παροχής υπηρεσιών από τρίτους σε σχέση με τις ανάγκες που προέκυψαν στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου.

Τα συμπεράσματα του ελέγχου κοινοποιήθηκαν στην ΚΤΚ και παρουσιάστηκαν στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2013 χωρίς να έχουν ακόμα ληφθεί απαντήσεις, συνοψίζονται δε στα πιο κάτω:

(α) Έρευνα για εντοπισμό κεφαλαιακών αναγκών - Ανάθεση εργασιών στην PIMCO. Η διεξαγωγή διαγνωστικού ελέγχου στις τράπεζες τέθηκε από την Τρόικα κατά την πρώτη επίσκεψή της στις αρχές Ιουλίου 2012 και προέβλεπε τη σύσταση Συντονιστικής Επιτροπής (ΣΕ), η οποία θα αναλάμβανε την ευθύνη της διεξαγωγής του διαγνωστικού ελέγχου. Η ΣΕ κατάρτισε τους όρους εντολής για το διαγνωστικό έλεγχο στη βάση δείγματος που δόθηκε από μέλη της Τρόικας και αποφάσισε όπως αυτοί σταλούν σε πέντε εταιρείες ζητώντας τους να υποβάλουν προσφορά για την ανάληψη του διαγνωστικού ελέγχου, οι τέσσερις από τις οποίες υπέβαλαν προκαταρκτικές προσφορές. Σε τηλεδιάσκεψη της ΣΕ ημερ. 18.9.2012 τα μέλη εξέφρασαν τις απόψεις τους για την τελική επιλογή και μετά από σχετική αξιολόγηση προέκυψε ότι οι δύο επικρατέστερες εταιρείες ήταν η PIMCO και η Blackrock με την πλειοψηφία των μελών να θεωρούν την PIMCO ως την πρώτη επιλογή.

Τα κύρια σημεία αδυναμίας που προβλήθηκαν για την Blackrock ήταν η ασάφεια των απαντήσεων στις ερωτήσεις της ΣΕ, κυρίως στο θέμα του ανθρώπινου δυναμικού που θα χρησιμοποιούσε για τη διεξαγωγή του ελέγχου, και η πιθανότητα σύγκρουσης συμφερόντων από επενδύσεις της Blackrock στις δύο μεγάλες κυπριακές τράπεζες και σε μεγάλους πελάτες των εν λόγω τραπεζών. Σύμφωνα με την ΣΕ, η PIMCO είχε μαζί της στην παρουσίαση τον ελεγκτικό οίκο Deloitte, με τον οποίο θα συνεργαζόταν και παρουσιάστηκε καλά προετοιμασμένη και δεσμευμένη να διαθέσει το ανθρώπινο δυναμικό που χρειαζόταν για τη διεξαγωγή του ελέγχου. Ένα από τα πλεονεκτήματά της, κατά την άποψη της ΣΕ, ήταν ότι «διέθετε εμπειρογνωμοσύνη στην πρόβλεψη της πορείας των ισολογισμών κάτω από μακροοικονομικά σενάρια και στην απομόχλευση», κάτι το οποίο θεωρήθηκε πολύ χρήσιμο για τα δεδομένα των κυπριακών τραπεζών. Το μειονέκτημά της ήταν ότι η προσφορά της ήταν αρκετά πιο ψηλή από αυτήν της Blackrock - υπολογιζόμενο κόστος €16,95 εκ. σε σύγκριση με €9,65 εκ. έως €11,30 εκ. που υπολόγιζε η Blackrock. Τελικά επιλέχθηκε η PIMCO με κόστος €16,95 εκ. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι η Blackrock είχε εμπειρία σε ακριβώς ανάλογη εργασία που διεξήγαγε την ίδια σχεδόν περίοδο στην Ελλάδα και όμως η προσφορά της απορρίφθηκε, ενώ το κόστος της ήταν ουσιαστικά το μισό σε σχέση με αυτό της PIMCO.

(β) Συμβόλαιο Alvarez & Marsal. Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας, ζητήθηκαν όλα τα συμβόλαια/συμφωνίες που υπογράφηκαν με την Alvarez & Marsal και τελικά μας δόθηκαν τα πιο κάτω συμβόλαια για τα οποία, σύμφωνα με τις καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας,

καταβλήθηκε μέχρι 30.6.2014 συνολικό ποσό €7.697,729 (συμπεριλαμβανομένων εξόδων), εκ των οποίων €3.312.500 ανακτήθηκαν από τις τράπεζες. Σημειώνεται ωστόσο, ότι στις 30.6.2014 εκκρεμούσε συνολικό ποσό απαίτησης ύψους €1.594.281 για αμοιβή υπηρεσιών και έξοδα. Κατά τον έλεγχο των διαδικασιών ανάθεσης των εν λόγω συμβάσεων και υλοποίησης τους προέκυψαν τα ακόλουθα θέματα:

(i) Διεξαγωγή έρευνας για την εξακρίβωση των συνθηκών κάτω από τις οποίες οι δυο μεγαλύτερες τράπεζες υπέστησαν ζημιές με βάση το άρθρο 24 του περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου.

Μετά από την απόρριψη των όρων εντολής της έρευνας από ομάδα πέντε εμπειρογνομόνων, η ΚΤΚ με βάση τις παραγράφους 9 και 35(1)(γ) των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών του 2006, προχώρησε σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με την εταιρεία Alvarez & Marsal Financial Industry Advisory Services LLP (A&M) με στόχο να ενεργήσουν ως ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες και να αναλάβουν τη συγκεκριμένη έρευνα. Το συμβόλαιο υπογράφηκε στις 21.8.2012 και η αμοιβή της εταιρείας συμφωνήθηκε στα €1,6 εκ. πλέον πραγματικά έξοδα. Στα πλαίσια της συμφωνίας η ΚΤΚ κατέβαλε ποσό ύψους €1,6 εκ. για αμοιβή υπηρεσιών και €225.989 για πραγματικά έξοδα. Μέχρι την ημερομηνία ελέγχου εκκρεμούσαν τιμολόγια πραγματικών εξόδων συνολικού ύψους €143.083, εκ των οποίων τα €52.651 αμφισβητούνται από την ΚΤΚ.

Προκύπτουν ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο που επιλέγηκαν οι υποψήφιοι εμπειρογνώμονες προτού καταλήξουν στην ομάδα των πέντε. Επίσης, προκύπτουν ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο που εμφανίστηκε η A&M, δηλαδή κατά πόσον υπήρχε επαφή με την εταιρεία αυτή στην αρχική φάση (επαφή με διάφορους εμπειρογνώμονες) ή κατά πόσον η εταιρεία εμφανίστηκε μετά την απόρριψη των όρων εντολής από τους πέντε εμπειρογνώμονες. Επίσης δεν έχει διευκρινιστεί κατά πόσον η ΚΤΚ είχε έρθει σε επαφή και με άλλες εταιρείες πριν την επιλογή της A&M. Επιπρόσθετα, τίθεται το ερώτημα γιατί κρίθηκε σκόπιμο η εν λόγω έρευνα να διεξαχθεί ως εσωτερική διαδικασία της ΚΤΚ (αντί να διεξαχθεί από Ερευνητική Επιτροπή που θα διόριζε το Υπουργικό Συμβούλιο), κάτι το οποίο αποτέλεσε λόγο για απόρριψη των όρων εντολής από τους πέντε εμπειρογνώμονες.

Όσον αφορά στη νομική βάση που επιλέγηκε να ακολουθηθεί για την ανάθεση της εν λόγω σύμβαση, έχουμε την άποψη ότι η επίκληση του Άρθρου 35(1)(γ) των περί Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών, που προνοεί ότι η προσφυγή στη διαδικασία που ακολουθήθηκε (απευθείας ανάθεση) θα πρέπει να οφείλεται σε γεγονότα απρόβλεπτα για την Τράπεζα, δεν δικαιολογείται, εφόσον στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν επρόκειτο για κατεπείγουσα ανάγκη, λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο της έρευνας που ήταν η εκ των υστέρων εξακρίβωση των συνθηκών κάτω από τις οποίες οι δύο μεγαλύτερες τράπεζες υπέστησαν ζημιές. Ακόμη όμως και να συνέτρεχαν τέτοιες συνθήκες, ουδείς φαίνεται να εμπόδιζε την ΚΤΚ να απευθυνθεί με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης σε περισσότερες εταιρείες ώστε να υπάρχει κάποιος ανταγωνισμός.

Θα πρέπει επίσης να σημειώσουμε ότι περί το τέλος του 2012 είδαν το φως της δημοσιότητας αναφορές, βασισμένες όμως σε αξιόπιστα όπως φαίνεται στοιχεία, σχετικά με πιθανή σύγκρουση συμφερόντων που υπήρχε σχετικά με την A&M, αφού στο ελληνικό παράρτημα της εταιρείας («Alvarez & Marsal Greece») διευθύνων σύμβουλος ήταν πρόσωπο, το όνομα του οποίου εμπλεκόταν σε τραπεζικά σκάνδαλα στην Ελλάδα. Επίσης, φαίνεται από επίσημα στοιχεία ότι ο ίδιος οίκος διαδραμάτισε ρόλο, ως Σύμβουλος της Ελληνικής Κυβέρνησης, στην απορρόφηση της Αγροτικής Τράπεζας από την Τράπεζα Πειραιώς (στην οποία αργότερα κατέληξαν και τα ελληνικά υποκαταστήματα των Κυπριακών τραπεζών). Δεδομένης της σημαντικής διεύρυνσης των όρων εντολής της A&M και της βαρύνουσας συμμετοχής που, όπως φαίνεται, είχαν στη διαδικασία πώλησης των ελληνικών υποκαταστημάτων των Κυπριακών τραπεζών στην Τράπεζα Πειραιώς, η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως έχει τα σχόλια της ΚΤΚ ως προς τις πιο πάνω πληροφορίες. Στην απάντηση της για το 2013, η ΚΤΚ δεν σχολίασε καθόλου τις πιο πάνω αναφορές.

(ii) **Αναδιάρθρωση Τραπεζών – Πρώτη Φάση.** Το συμβόλαιο ανατέθηκε στην A&M στη βάση του άρθρου 35(1)(γ) των περί Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών και υπογράφηκε στις 31.12.2012. Η συμφωνία προνοούσε για δύο φάσεις με την πρώτη φάση να περιλαμβάνει την αξιολόγηση των επιλογών αναδιάρθρωσης και δημιουργίας του σχεδίου αναδιάρθρωσης έναντι του ποσού των €960.000 και πραγματικά έξοδα μέχρι €270.000 και τη δεύτερη φάση να περιλαμβάνει την ίδρυση εταιρείας διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων (Asset Management Company - AMC) ή την υλοποίηση οποιουδήποτε άλλου σχεδίου αναδιάρθρωσης έναντι του ποσού των €2.662.500 και πραγματικά έξοδα μέχρι €540.000. Η συμφωνία προνοούσε την υλοποίηση μόνο της πρώτης φάσης ενώ για την υλοποίηση της δεύτερης φάσης θα χρειαζόταν πρόσθετη συμφωνία.

Το αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης της Λαϊκής Τράπεζας υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 14.3.2013 (δηλαδή την ημέρα λήξης της προθεσμίας και μία μέρα πριν αποφασιστεί το κούρεμα καταθέσεων) και περιλάμβανε τον γεωγραφικό διαχωρισμό της τράπεζας και τη συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών, ενώ φαίνεται να μην περιλάμβανε κούρεμα καταθέσεων. Στα πλαίσια της συμφωνίας, η ΚΤΚ κατέβαλε προς την εταιρεία ποσό ύψους €960.000 ενώ εκκρεμούν τιμολόγια πραγματικών εξόδων συνολικού ύψους €167.242 από το οποίο €56.517 αμφισβητείται από την ΚΤΚ.

Παρατηρήσεις.

- **Διαδικασία ανάθεσης.** Διαπιστώθηκε ότι οι παρουσιάσεις των έξι εταιρειών που φαίνεται ότι λήφθηκαν υπόψη πριν την κατακύρωση της σύμβασης στην A&M, δεν αφορούσαν προκαθορισμένους όρους εντολής, αλλά τρόπους αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα (σημειώνεται ότι ορισμένες εταιρείες παρουσίασαν και για το θέμα της αξιολόγησης των προκαταρκτικών συμπερασμάτων της PIMCO). Επίσης, δεν διενεργήθηκε εμπεριστατωμένη έκθεση αξιολόγησης αφού όπως διαπιστώθηκε οι αξιολογήσεις της ομάδας στελεχών του Τμήματος Εποπτείας και Ρύθμισης Τραπεζικών Ιδρυμάτων δόθηκαν προφορικά στον Διοικητή, πρακτική απαράδεκτη όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις. Επιπρόσθετα δεν έχει διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίο επιλέγηκαν οι έξι εταιρείες και κατά πόσον αποκλείστηκαν άλλες εταιρείες.

Κατά την άποψή μας η επίκληση του Άρθρου 35 (1)(γ) των περί Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών δεν δικαιολογείται, ούτε σε αυτή την περίπτωση, αφού η ΚΤΚ θα μπορούσε με τον κατάλληλο προγραμματισμό να προβεί σε προκήρυξη διαγωνισμού προσφορών από τον Ιούνιο του 2012 και να δώσει στον επιτυχόντα προσφοροδότη τα αναγκαία στοιχεία στις 31.8.2012, ημερομηνία κατά την οποία το αρχικό Σχέδιο Αναδιάρθρωσης της Λαϊκής Τράπεζας υποβλήθηκε στην ΚΤΚ (προτού αυτό υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα πλαίσια της έγκρισης της κρατικής στήριξης ύψους €1,8 δις που δόθηκε τον Ιούνιο του 2012 στην Λαϊκή Τράπεζα). Όσον αφορά στο χρονοδιάγραμμα υποβολής του Σχεδίου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σημειώνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 13.9.2012 είχε δώσει προθεσμία έξι μηνών για υποβολή του Σχεδίου (δηλ. μέχρι 14.3.2013), που θεωρούμε ότι ήταν ικανοποιητική για εφαρμογή της κανονικής διαδικασίας προκήρυξης διαγωνισμού προσφορών.

- **Ενημέρωση Διοικητικού Συμβουλίου.** Από την εξέταση των αποσπασμάτων των πρακτικών συνεδριών ημερ. 3 και 17 Δεκεμβρίου 2012, διαπιστώνουμε ότι δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσον το Διοικητικό Συμβούλιο ήταν ενήμερο για την υποβολή προσφοράς από την A&M για την αξιολόγηση των σχεδίων αναδιάρθρωσης. Σημειώνεται ότι στη συνεδρία της 3^{ης} Δεκεμβρίου 2012 είχε αποφασιστεί όπως ληφθούν προσφορές από τέσσερις εταιρείες για την αξιολόγηση των σχεδίων αναδιάρθρωσης, στις οποίες δεν περιλήφθηκε η A&M. Επίσης προκύπτει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώθηκε για την κατακύρωση της σύμβασης με την A&M μετά την υπογραφή του συμβολαίου, στη συνεδρία του ημερ. 4.2.2013. Σημειώνεται ότι στα πρακτικά που μας δόθηκαν δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσον η εν λόγω συμφωνία υποβλήθηκε στα μέλη για έγκριση.

(iii) Αναδιάρθρωση Τραπεζών – Δεύτερη Φάση. Το συμβόλαιο της Δεύτερης Φάσης αποτελεί παράρτημα του συμβολαίου της Πρώτης Φάσης και υπογράφηκε στις 23.3.2013, δηλαδή μεταξύ των δύο Eurogroup 15.3.2013 και 26.3.2013 όπου αποφασίστηκε το κούρεμα καταθέσεων και ο τρόπος αναδιάρθρωσης του κυπριακού τραπεζικού συστήματος. Το συμβόλαιο υπογράφηκε για το ποσό των €2.662.500 που προνοούνταν στο συμβόλαιο 31.12.2012 το οποίο θα κάλυπτε τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο 2013, πλέον το ποσό των €500.000 για επιπρόσθετη εργασία που τυχόν απαιτηθεί, πλέον πραγματικά έξοδα μέχρι €540.000.

Από απόσπασμα των πρακτικών συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 8.4.2013, φαίνεται ότι ο Υποδιοικητής ανέφερε ότι η εταιρεία έχει ήδη αρχίσει τις εργασίες αναδιάρθρωσης, ωστόσο λόγω αλλαγής των δεδομένων συνέπεια των αποφάσεων των Eurogroup του Μαρτίου 2013 η απόφαση για ίδρυση της εταιρείας διαχείρισης περιουσιακών (AMC) έχει ανατραπεί και συνεπώς η εταιρεία θα συνέχιζε να προσφέρει τις υπηρεσίες και τις εμπειρίες της στα θέματα εξυγίανσης και αναδιάρθρωσης του τραπεζικού συστήματος.

Για την περίοδο 1 Μαρτίου 2013 – 31 Μαΐου 2013 πληρώθηκε συνολικό ποσό ύψους €2.562.500 (δηλαδή κατά €100.000 λιγότερα από τα προνοούμενα στο συμβόλαιο) τα οποία ανακτήθηκαν από τις τράπεζες. Για την περίοδο 1 με 30 Ιουνίου 2013 πληρώθηκε ένα τιμολόγιο €500.000 για υπηρεσίες αναδιάρθρωσης της A&M και για την περίοδο Αυγούστου και Σεπτεμβρίου 2013 πληρώθηκαν άλλα δύο τιμολόγια συνολικού ύψους €495.178. Τα τιμολόγια Ιουνίου, Αυγούστου και Σεπτεμβρίου 2013 δεν ανακτήθηκαν από τις τράπεζες. Εκκρεμεί τιμολόγιο υπηρεσιών για το μήνα Ιούλιο 2013 για το ποσό των €495.000 το οποίο, όπως μας πληροφόρησε η ιδιαιτέρα του τέως Διοικητή, δεν πληρώθηκε για το λόγο ότι δεν υπήρχε έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου για το μήνα Ιούλιο (υπήρχε έγκριση μόνο για Ιούνιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο). Επίσης εκκρεμούν τιμολόγια πραγματικών εξόδων συνολικού ύψους €267.132 από τα οποία η ΚΤΚ αμφισβητεί ποσό ύψους €48.822.

Παρατηρήσεις.

- **Διαδικασία ανάθεσης.** Δεν έχει διευκρινιστεί η νομική βάση με την οποία έγινε η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης καθώς και οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν, ωστόσο λόγω του ότι στην συμφωνία αναφέρεται ότι αυτή αποτελεί επέκταση/παράρτημα της προηγούμενης συμφωνίας ημερ. 31.12.2012, θεωρούμε ότι επιλέγθηκε να ακολουθηθεί το Άρθρο 74 των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών του 2006 που προνοεί για ανάθεση συμπληρωματικών έργων. Ωστόσο, σε περίπτωση που επιλέγθηκε το πιο πάνω Άρθρο, προκύπτει θέμα λόγω του ότι οι εργασίες που περιγράφονται στο συμβόλαιο ημερ. 31.12.2012 (ίδρυση AMC) δεν είναι αυτές που ανατέθηκαν στην εταιρεία με τη νέα συμφωνία/παράρτημα και συνεπώς η χρήση του Αρθρου 74 δεν δικαιολογείται και θα έπρεπε να είχε διενεργηθεί νέος διαγωνισμός προσφορών. Επίσης, προκύπτει το ερώτημα κατά πόσον η εταιρεία διενέργησε κοστολόγηση για τους νέους όρους εντολής και κατά πόσον αυτή η κοστολόγηση συζητήθηκε και εγκρίθηκε από την ΚΤΚ αφού, όπως προκύπτει, το κόστος υλοποίησης των δύο διαφορετικών όρων εντολής παρουσιάστηκε να είναι ακριβώς το ίδιο.

- **Ενημέρωση Διοικητικού Συμβουλίου.** Από τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου που μας δόθηκαν, δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσον το εν λόγω συμβόλαιο/παράρτημα τέθηκε ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου για συζήτηση και κατά πόσον αυτό εγκρίθηκε.

(iv) Ανακεφαλαιοποίηση Τραπεζών. Κατά τον έλεγχο μας δόθηκαν δύο συμβόλαια με ημερομηνία 23.3.2013, υπογραμμένα από τον Διοικητή και τον επικεφαλής της A&M (κ. Hal Hirsch). Οι όροι εντολής των δύο συμβολαίων αφορούν στην παροχή βοήθειας στην ανάλυση επενδυτικών ευκαιριών και στη βοήθεια ετοιμασίας σχετικού υλικού για πιθανούς επενδυτές και, όπως αναφέρεται, αποτελούν παράρτημα της συμφωνίας ημερ. 31.12.2013. Οι διαφορές των δυο συμβολαίων είναι οι εξής:

- **Συμβόλαιο 1:** Η αμοιβή συμφωνείται στα €250.000 μηνιαίως και επιπλέον «αμοιβή επιτυχίας» (χρησιμοποιείται ο όρος «success fee») 0,10% (10 μονάδων βάσης) του συνολικού ακαθάριστου κέρδους κεφαλαίου προς το τραπεζικό σύστημα με οποιοδήποτε τρόπο αυτό επιτευχθεί («of the total gross capital benefit into the banking system however this is achieved»). Το συμβόλαιο υπογράφεται από τον Διοικητή, με τον όρο όπως αυτό εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 25.3.2013 και κοινοποιείται μόνο στον Υποδιοικητή και στο Υπουργείο Οικονομικών.
- **Συμβόλαιο 2:** Η αμοιβή συμφωνείται στα €250.000 μηνιαίως και επιπλέον «αμοιβή ανακεφαλαιοποίησης» (χρησιμοποιείται ο όρος «recapitalisation fee») 0,10% (10 μονάδων βάσης) του συνολικού ακαθάριστου κέρδους κεφαλαίου προς το τραπεζικό σύστημα («of the total gross capital benefit into the banking system»), δηλαδή χωρίς τον όρο «however this is achieved». Το συμβόλαιο υπογράφεται χωρίς την προϋπόθεση έγκρισης του Διοικητικού Συμβουλίων και φαίνεται να κοινοποιείται (cc) στο νομικό σύμβουλο της ΚΤΚ. Επίσης, κάτω από την υπογραφή του Διοικητή υπάρχει προσθήκη χειρόγραφης σημείωσης ότι εξαναγκάζεται να υπογράψει υπό την απειλή του κ. Hirsch ότι θα μετακινηθεί ολόκληρη η ομάδα της εταιρείας εκτός Κύπρου αν δεν υπέγραφε. («Signed under duress. Mr. Hirsch threatened to move the entire Alvarez team out of Cyprus at the peak of the crisis if I did not sign.»)

Για την περίοδο 1.3.2013 – 30.5.2013 πληρώθηκαν 5 τιμολόγια συνολικού ποσού €750.000 για υπηρεσίες ανακεφαλαιοποίησης, τα οποία ανακτήθηκαν από τις τράπεζες. Για τον Ιούνιο 2013 πληρώθηκε άλλο τιμολόγιο €250.000 υπηρεσίες ανακεφαλαιοποίησης, και για τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο 2013 πληρώθηκαν άλλα δύο τιμολόγια, €158.228 και €195.834. Τα τιμολόγια Ιουνίου, Αυγούστου και Σεπτεμβρίου 2013 δεν ανακτήθηκαν από τις τράπεζες. Εκκρεμεί ένα τιμολόγιο €241.829 για το μήνα Ιούλιο 2013 που αφορά την αμοιβή της εταιρείας.

Η εταιρεία με επιστολή της ημερ. 19.9.2013 αιτήθηκε αμοιβή ανακεφαλαιοποίησης ύψους €4,75 εκ., η οποία όπως αναφέρεται, αποτελεί συμβιβαστική πρόταση από το ποσό των €11 εκ. και ότι η πρόταση αυτή δεν είναι διαπραγματεύσιμη. Στις 21.10.2013 ο νομικός σύμβουλος της ΚΤΚ με επιστολή του προς τον Διοικητή της ΚΤΚ η οποία διέρρευσε στο τύπο, αναφέρει ότι η αρχική συμφωνία (Συμβόλαιο 1) δεν είναι νομικά εκτελεστή λόγω του ότι δεν έχει δοθεί—έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο και ότι το διαφοροποιημένο συμφωνητικό έγγραφο (Συμβόλαιο 2) με ημερ. 23.3.2013 υπογράφηκε στις 28.3.2013 μετά από σχετική τροποποίηση του Συμβολαίου 1 και ότι το κείμενο δεν κοινοποιήθηκε στον ίδιο παρά το γεγονός ότι η κοινοποίηση αναφέρεται στο συμφωνητικό έγγραφο. Η επιστολή του νομικού συμβούλου καταλήγει ότι δεν δικαιολογείται η πληρωμή αμοιβής επιτυχίας με βάση το Συμβόλαιο 2 καθότι η διάσωση με ίδια μέσα δεν μπορεί να θεωρηθεί «total capital benefit into the banking system». Με αφορμή την πιο πάνω επιστολή του νομικού συμβούλου και τη δημοσιοποίηση της, η Α&Μ με νέα επιστολή της ημερ. 23.10.2013 προς το Διοικητικό Συμβούλιο αναφέρει ότι αποδέχεται τον τρόπο υπολογισμού της αμοιβής ανακεφαλαιοποίησης όπως αυτός προτάθηκε στην επιστολή του νομικού συμβούλου ημερ. 23.3.2013 και η οποία όπως φαίνεται δεν υιοθετήθηκε (σημειώνεται ότι στην επιστολή της Α&Μ δεν αναφέρεται το ποσό που διεκδικείται). Η Α&Μ με νέα επιστολή της ημερ. 26.10.2013 προς το Διοικητικό Συμβούλιο αναφέρει ότι είναι έτοιμη να αποδεχθεί το ποσό που θα αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπρόσθετα ζητά όπως πληρωθούν οι εκκρεμείς αμοιβές και πραγματικά έξοδα.

Ο τέως Διοικητής με επιστολή του ημερ. 29.11.2013 ανέφερε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε ότι δεν δικαιολογείται η καταβολή οποιασδήποτε αμοιβής ανακεφαλαιοποίησης. Η ΚΤΚ με επιστολή της ημερ. 29.8.2013 τερμάτισε το συμβόλαιο για αναδιάρθρωση και ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού τομέα με ημερομηνία τερματισμού στις 30.9.2013. Σύμφωνα με απόσπασμα των πρακτικών της συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 21.10.2013, στη συνεδρία αποφασίστηκε όπως αναφορικά με τα τιμολόγια

των εταιρειών A&M και Rothschild που εκκρεμούν θα πρέπει να υποβληθούν το συντομότερο δυνατό πλήρη στοιχεία όπως συμβόλαια, τιμολόγια, αποδείξεις, προσωπικό, ώρες εργασίας και κόστος.

Παρατηρήσεις.

- **Διαδικασία ανάθεσης.** Ούτε σε αυτή την περίπτωση φαίνεται να έχει διευκρινιστεί η νομική βάση με την οποία έγινε η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης και οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν.

- **Ενημέρωση Διοικητικού Συμβουλίου.** Από τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου που μας δόθηκαν δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσον το εν λόγω συμβόλαιο/παράρτημα τέθηκε ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου για συζήτηση και κατά πόσον αυτό εγκρίθηκε.

- **Υπογραφή διπλού συμβολαίου και ενδεχόμενα ποινικά αδικήματα.** Όπως μας πληροφόρησε Ανώτερη Δικηγόρος της Δημοκρατίας σχετικά με το θέμα των δύο παρόμοιων συμβολαίων, έχει διενεργηθεί ποινική διερεύνηση και ο Γενικός Εισαγγελέας αποφάσισε ότι δεν στοιχειοθετείται ποινική υπόθεση. Ενόψει των πιο πάνω η Υπηρεσία μας δεν ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις.

- **Μη υιοθέτηση συμβουλής νομικού συμβούλου.** Από τον έλεγχο διαπιστώσαμε ότι η συμβουλή του νομικού συμβούλου με επιστολή του ημερ. 23.3.2013 φαίνεται ότι δεν υιοθετήθηκε σε κανένα από τα δυο συμβόλαια που υπογράφηκαν. Ο όρος που περιλήφθηκε στο συμβόλαιο (Συμβόλαιο 2) κρίνεται εξαιρετικά ετεροβαρής δεδομένου ότι κατά την ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας 23.3.2013 είχε ήδη αποφασιστεί (Eurogroup 15.3.2013) ότι το πρόγραμμα στήριξης θα περιλάμβανε κεφάλαια από το κούρεμα καταθέσεων (το ποσοστό του οποίου δεν είχε ακόμα αποφασιστεί) όπως και κεφάλαια από την Κυπριακή Δημοκρατία (μέσω του δανείου που θα εξασφάλιζε από τον ΕΜΣ, το ύψος του οποίου είχε αποφασιστεί να περιοριστεί στα €10 δις). Εφόσον δεν εξαιρέθηκαν τα πιο πάνω στοιχεία από την αμοιβή ανακεφαλαιοποίησης (ως η σύσταση του νομικού συμβούλου) η εταιρεία θα μπορούσε να διεκδικήσει τέτοια αμοιβή ανακεφαλαιοποίησης από το κούρεμα καταθέσεων, ακόμα και αν δεν επιτύγχανε την προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών, κάτι το οποίο και έκανε. Επίσης διδόταν το δικαίωμα να διεκδικήσει αμοιβή ανακεφαλαιοποίησης ακόμα και από τα κεφάλαια του ΕΜΣ που θα χρησιμοποιούνταν για την ανακεφαλαιοποίηση των τράπεζες (ποσό το οποίο στις 15.3.2013 δεν είχε ακόμα διευκρινιστεί) γεγονός που δημιουργεί ερωτήματα σχετικά με τον σκοπό περίληψης του όρου αυτού αφού οι σχετικές αποφάσεις θα λαμβάνονταν από το Eurogroup.

- **Εγκυρότητα Συμβολαίου 2.** Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, κάτω από την υπογραφή του Διοικητή υπάρχει προσθήκη χειρόγραφης σημείωσης ότι εξαναγκάζεται να υπογράψει υπό την απειλή του κ. Hirsch ότι θα μετακινηθεί ολόκληρη η ομάδα της εταιρείας εκτός Κύπρου αν δεν υπέγραφε. («Signed under duress. Mr. Hirsch threatened to move the entire Alvarez team out of Cyprus at the peak of the crisis if I did not sign.»). Με βάση τον περί Συμβάσεων Νόμο, για να είναι μια σύμβαση έγκυρη θα πρέπει να υπήρξε ελεύθερη συναίνεση των μερών.

(γ) **Συμβόλαιο Rothschild.** Το συμβόλαιο υπογράφηκε στις 23 Μαρτίου 2013 χωρίς διαδικασία προσφορών. Όπως προκύπτει από ηλεκτρονική αλληλογραφία του Ιανουαρίου 2013 μεταξύ της A&M και της KTK, η A&M πρότεινε όπως διοριστεί η εταιρεία Rothschild για σκοπούς επενδυτικών υπηρεσιών ανακεφαλαιοποίησης. Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 8.4.2013 ενημερώθηκε από τον Υποδιοικητή για την κατακύρωση της προσφοράς στην εταιρεία Rothschild με βάση το Άρθρο 35(1)(γ) των περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Οδηγιών του 2006.

Οι όροι εντολής αφορούσαν κυρίως σε συμβουλές για ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών και η αμοιβή συμφωνήθηκε σε €400.000 το μήνα και €75.000 για πραγματικά έξοδα και επιπλέον αμοιβή επιτυχίας («success fee») 0,10% (10 μονάδων βάσης) επί του συνολικού ακαθάριστου ποσού που θα λαμβανόταν από ιδιώτες επενδυτές, οργανισμούς συνδεδεμένους με την Κυπριακή Δημοκρατία ή την Ευρωπαϊκή Ένωση ή που λειτουργούν για την Ευρωζώνη, όπως τον ΕΜΣ («for each transaction pursuant to which a Cypriot financial institution is recapitalized, a success fee calculated as 0,10% (10 basis points) of the total

gross amount of the capital actually injected by any private investor by the relevant entity, organization or body affiliate to the Republic of Cyprus or any entity, organization or body affiliated to the European Union or acting for the Eurozone, such as the European Stability Mechanism shall be due and payable to Rothschild»). Διευκρινίζεται επίσης ότι τα έσοδα από το κούρεμα καταθέσεων και τη συμμετοχή των κατόχων αξιογράφων ή άλλων πιστωτών δεν θα θεωρούνταν ως μεταβίβαση αξίας. Η περίοδος ισχύος της συμφωνίας ήταν 18.3.2013 μέχρι 30.11.2013.

Παρατηρήσεις.

- **Διαδικασία ανάθεσης.** Όπως προκύπτει από ηλεκτρονική αλληλογραφία της ΚΤΚ με την A&M ημερ. 1.2.2013, η εταιρεία Rothschild υποδείχθηκε από την A&M ως πιο συμφέρουσα επιλογή από την Morgan Stanley για σκοπούς υπηρεσιών ανακεφαλαιοποίησης. Συνεπώς προκύπτουν ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο που εμφανίστηκε η εν λόγω εταιρεία καθώς και κατά πόσον η προσφορά της έτυχε ουσιαστικής αξιολόγησης από την ΚΤΚ σε σύγκριση με προσφορές άλλων εταιρειών.

- **Ενημέρωση Διοικητικού Συμβουλίου.** Όπως προκύπτει από τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 8.4.2013 που μας δόθηκαν, τα μέλη ενημερώθηκαν για την υπογραφή της εν λόγω συμφωνίας ωστόσο δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσον η συμφωνία που υπογράφηκε δόθηκε στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για αξιολόγηση.

- **Ετεροβαρείς πρόνοιες της συμφωνίας.** Όπως και στην περίπτωση του συμβολαίου ανακεφαλαιοποίησης με την A&M, ο όρος για την αμοιβή επιτυχίας που υπογράφηκε προνοεί για αμοιβή επιτυχίας 0,10% από τα κεφάλαια που θα προέρχονταν από τον ΕΜΣ. Συνεπώς το συνολικό ποσό που συμφώνησε η ΚΤΚ να πληρώσει ως αμοιβή επιτυχίας από τα κεφάλαια του ΕΜΣ ήταν 0,20%.

(δ) Υπηρεσίες νομικής φύσης με Slaughter & May. Όπως αναφέρεται στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 11.3.2013, ο τέως Υποδιοικητής ενημέρωσε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ότι, όσον αφορά στο θέμα της χρήσης Συμβούλων για εργασίες νομικής φύσης που εξυπακούονται στα πλαίσια αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα, η Τράπεζα, αφού προέβη σε απευθείας διαπραγμάτευση με διάφορους νομικούς οίκους, αποφάσισε την κατακύρωση προσφοράς στην εταιρεία Slaughter & May. Η αμοιβή καθορίστηκε στα €315.000. Επίσης συμφωνήθηκε η κάλυψη των πραγματικών εξόδων της εταιρείας με ανώτατο όριο τις €50.000.

Το σχετικό συμβόλαιο μεταξύ της ΚΤΚ και της Slaughter & May υπογράφηκε την ίδια ημερομηνία, δηλαδή στις 11.3.2013. Όπως πληροφορηθήκαμε, μετά την απόφαση του Eurogroup στις 15.3.2013, υπήρξε άμεση ανάγκη για συμβουλευτικές υπηρεσίες. Οι εργασίες αυτές εκτόξευσαν το κόστος των εν λόγω νομικών υπηρεσιών σε ποσό ύψους €1.441.053 για υπηρεσίες μέχρι 22.4.2013, οι οποίες, όπως αναφέρθηκε σε επιστολή των Slaughter & May, ημερ. 3.4.2013, δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική Επιστολή Ανάθεσης Εργασιών (Engagement Letter). Στις 15.4.2013 υπογράφηκε από την Slaughter & May αναθεωρημένη Επιστολή Ανάθεσης Εργασιών για τη διεξαγωγή των επιπρόσθετων εργασιών που χρειαζόταν να γίνουν σχετικά με την πώληση των υποκαταστημάτων των κυπριακών τραπεζών στο εξωτερικό. Η ΚΤΚ επιβαρύνθηκε με το ποσό των €365.000, ενώ το υπόλοιπο ποσό των €1.076.053 ανακτήθηκε από την Τράπεζα Κύπρου, τη Λαϊκή και Ελληνική Τράπεζα, σύμφωνα με το άρθρο 3 του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και άλλων ιδρυμάτων Νόμου του 2013 (Ν.17(Ι)/2013).

Παρατήρηση: Και σε αυτή την περίπτωση από την ηλεκτρονική αλληλογραφία της ΚΤΚ με την A&M ημερ. 1.2.2013 προκύπτει ότι η εταιρεία Slaughter & May υποδείχθηκε από την A&M χωρίς να αναφέρονται οι όροι εντολής της και ο τρόπος με τον οποίο εμφανίστηκε. Συνεπώς προκύπτουν ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο που εμφανίστηκε η εν λόγω εταιρεία καθώς και κατά πόσον η προσφορά της έτυχε ουσιαστικής αξιολόγησης από την ΚΤΚ. Επίσης δεν έχει διευκρινιστεί η νομική βάση κάτω από την οποία η αρχική σύμβαση (καθώς και η επέκτασή της) ανατέθηκε στην εταιρεία αυτή ενώ δεν εντοπίστηκαν στοιχεία σχετικά με τους υπόλοιπους νομικούς οίκους με τους οποίους η ΚΤΚ ήρθε σε επαφή.

(ε) Ανδρέας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η ΚΤΚ, λόγω του κατεπείγοντος του θέματος και μετά από παρότρυνση του νομικού της σύμβουλου, ζήτησε επείγοντως από το δικηγορικό γραφείο Ανδρέας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ την παροχή επιπρόσθετων εξειδικευμένων νομικών υπηρεσιών στα πλαίσια αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα. Στις 4.4.2013, το δικηγορικό γραφείο Ανδρέας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ απέστειλε Επιστολή Ανάθεσης Εργασιών (Engagement Letter) με την οποία, μεταξύ άλλων, καταγράφεται το κόστος παροχής υπηρεσιών ανά ώρα (από €220 μέχρι €350 την ώρα ανάλογα με το νομικό που θα εμπλεκόταν). Ο διορισμός εγκρίθηκε τελικά από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΤΚ, στις 11.6.2013, καθώς από τις 9.4.2013 μέχρι τις 24.5.2013 δεν υπήρχε απαρτία, λόγω παραίτησης των μελών του. Το κόστος των υπηρεσιών υπολογίστηκε να ανέλθει στις €150.000. Στις 18.6.2013, η ΚΤΚ προχώρησε στην πληρωμή του ποσού των €91.943, και στις 20.12.2013 στην πληρωμή του ποσού των €39.229.

Επιπρόσθετα, το δικηγορικό γραφείο Ανδρέας Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ διορίστηκε ως νομικός σύμβουλος της Ειδικής Διαχειρίστριας της Λαϊκής Τράπεζας, κατόπιν σχετικής υπόδειξης/έγκρισης από την τότε Αρχή Εξυγίανσης, για παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και νομικών υπηρεσιών για τις αυξημένες δικαστικές αγωγές. Ο διορισμός έγινε στις 10.4.2013 και οι χρεώσεις του γραφείου ανέρχονταν, μέχρι τις 16.10.2014, στο ποσό των €528.601. Στις 10.3.2015 η Αρχή Εξυγίανσης ανακοίνωσε την ενίσχυση της νομικής εκπροσώπησης της Λαϊκής στην αγωγή εναντίον του κ. Α. Βγενόπουλου με την επανεργοποίηση του δικηγορικού γραφείου Χρύσης Δημητριάδης & Σία ΔΕΠΕ. Όπως σημειώθηκε στην ανακοίνωση, το γραφείο αυτό είχε διοριστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Λαϊκής το Σεπτέμβριο του 2012 για να ετοιμάσει και καταχωρήσει τις σχετικές αγωγές, όπως και έπραξε πριν το Μάρτιο του 2013, ενώ μεταγενέστερα είχε σταδιακά παραγκωνιστεί.

(ζ) Ανάθεση εργασιών στην Blackrock για αξιολόγηση μεθοδολογίας και υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν από την εταιρία PIMCO. Όπως αναφέρεται στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 4.2.2013, «η Τράπεζα λόγω του κατεπείγοντος του θέματος προχώρησε μετά από διαπραγμάτευση» με έξι εταιρίες, στην κατακύρωση της προσφοράς στην Blackrock, για το ποσό των €425.000. Επιπρόσθετα αποφασίστηκε η κάλυψη του ποσού των πραγματικών εξόδων της εταιρείας με ανώτατο όριο το ποσό των €120.000. Από τον έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε ότι το σχετικό συμβόλαιο υπογράφηκε στις 8.1.2013, πριν δηλαδή από τη σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Στις 10.4.2013, δόθηκαν οδηγίες για πληρωμή της προκαταβολής της συμφωνίας, ποσό €212.500, και στις 12.6.2013, μετά την παραλαβή του παραδοτέου που προνοεί η συμφωνία, δόθηκαν οδηγίες για πληρωμή της τελικής δόσης ύψους €212.500, πλέον €52.439 για τα πραγματικά έξοδα της εταιρείας.

Παρατήρηση: Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται πιο πάνω, η Blackrock ενώ είχε υποβάλει οικονομικά πολύ πιο συμφέρουσα προσφορά, είχε εξαιρεθεί από τη διαδικασία για τον εντοπισμό κεφαλαιακών αναγκών (που τελικά ανατέθηκε στην PIMCO), λόγω ισχυριζόμενης σύγκρουσης συμφερόντων, και λόγω επενδύσεων στις δύο μεγάλες κυπριακές τράπεζες και σε μεγάλους πελάτες των εν λόγω τραπεζών. Συνεπώς δημιουργείται εύλογα το ερώτημα αν όντως υπήρχε τελικά τέτοια σύγκρουση συμφέροντος, και εάν ναι γιατί η ΚΤΚ αυτή τη φορά το παρέβλεψε και ανέθεσε στην Blackrock στις 8.1.2013 τη σχετική σύμβαση. Η Υπηρεσία μας ζήτησε επίσης να ενημερωθεί κατά πόσο τα παραδοτέα της Blackrock αξιοποιήθηκαν καθ' οιονδήποτε τρόπο και εάν στην πράξη συνέβαλαν στη μείωση των αναγκών που καθορίστηκαν από την PIMCO για την ανακεφαλαιοποίηση των Κυπριακών τραπεζών.

Προσφορές.

Διαγωνισμός 02-2015 για τη σύναψη σύμβασης για την προμήθεια και συντήρηση πετρελαιοκίνητου οχήματος σαλούν. Ο εν λόγω διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Φεβρουάριο 2015 με συνοπτική διαδικασία, με κριτήριο ανάθεσης τη χαμηλότερη τιμή και αντικείμενο την προμήθεια πετρελαιοκίνητου οχήματος τύπου σαλούν 1.960 κ.ε. (κυβικά εκατοστά) μέχρι 2.150 κ.ε. καθώς και τη συντήρηση του για περίοδο έξι ετών.

Κατόπιν υποβολής παραπόνου από ενδιαφερόμενο προσφοροδότη ότι οι προδιαγραφές και όροι του εν λόγω διαγωνισμού, ήταν περιοριστικοί, αφού δεν του επέτρεπαν συμμετοχή, η Υπηρεσία μας ζήτησε τον Μάρτιο 2015 από την ΚΤΚ τα έγγραφα του πιο πάνω διαγωνισμού για έλεγχο. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα εν λόγω έγγραφα δεν έχουν υποβληθεί μέχρι σήμερα στην Υπηρεσία μας και, ως εκ τούτου, ο έλεγχος διενεργήθηκε στα έγγραφα που εξασφαλίστηκαν από τον ενδιαφερόμενο προσφοροδότη.

Στη συνέχεια η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τη Διοικητή με ημερ. 13.3.2015, υπέδειξε ότι με βάση το άρθρο 6 του «Περί Παροχής Ορισμένων Ωφελημάτων σε Καθορισμένους Δικαιούχους του Κρατικού Τομέα και του Ευρύτερου Δημοσίου Τομέα (Όροι και Διαδικασία) Νόμου του 2014 - Ν.3(Ι) 2014», απαγορεύεται η αγορά ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο εξασφάλιση υπηρεσιακού οχήματος από τη Δημοκρατία και η παραχώρησή του σε δικαιούχο για αποκλειστική χρήση ή άλλη χρήση, του οποίου ο κυβισμός μηχανής υπερβαίνει τα 2.000 κ.ε. Ενόψει των πιο πάνω και εφόσον οι προδιαγραφές του εν λόγω διαγωνισμού επέτρεπαν την υποβολή οχήματος πέραν των 2.000 κ.ε., εκφράσαμε την άποψη ότι οι πρόνοιες του παραβίαζαν τη σχετική νομοθεσία και ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τις περαιτέρω ενέργειες της ΚΤΚ.

Στις 17.7.2015 – μετά την παρέλευση 4 περίπου μηνών και την αποστολή 2 υπενθυμίσεων – η ΚΤΚ με επιστολή της μας ενημέρωσε ότι η αρμόδια Επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα την ακύρωση του εν λόγω διαγωνισμού, αφού έκρινε ότι θα έπρεπε να τροποποιηθούν οι προδιαγραφές που αφορούσαν τον κυβισμό της μηχανής και τις εκπομπές ρύπων του οχήματος.

1.6 ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Δημοσιονομική Έκθεση και Οικονομικές καταστάσεις.

(α) Δημοσιονομική Έκθεση. Το περιεχόμενο της Δημοσιονομικής Έκθεσης καθορίζεται στον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο του 2014 (Ν. 20(Ι)/2014), στο άρθρο 78, σύμφωνα με το οποίο η Δημοσιονομική Έκθεση περιλαμβάνει τον τελικό απολογισμό του Κρατικού Προϋπολογισμού και υποβάλλεται εντός τριών μηνών από τη λήξη του οικονομικού έτους στον Υπουργό Οικονομικών. Η Δημοσιονομική Έκθεση ετοιμάστηκε έγκαιρα, εντός της πιο πάνω προθεσμίας, και ελέγχθηκε από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας βάσει του άρθρου 116 του Συντάγματος.

(β) Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις του Κράτους από το 2014 δεν περιλαμβάνονται στη Δημοσιονομική Έκθεση, αλλά υποβάλλονται ξεχωριστά, σύμφωνα με το άρθρο 79 του Ν. 20(Ι)/2014. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το εδάφιο (1) του άρθρου 79 του Ν. 20(Ι)/2014, «...ο Γενικός Λογιστής ετοιμάζει, ετήσια, στη βάση Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, που ο ίδιος ήθελε αποφασίσει (α) τις οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνουν όλους τους οικονομικούς φορείς και (β) τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Γενικής Κυβέρνησης».

Σύμφωνα με το εδάφιο (2) του πιο πάνω άρθρου, όλες οι οντότητες Γενικής Κυβέρνησης και οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης υποβάλλουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις τους στον Υπουργό Οικονομικών και στον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας εντός τεσσάρων (4) μηνών από το τέλος του οικονομικού έτους αναφοράς. Σύμφωνα με το εδάφιο (5), οι οικονομικές καταστάσεις και οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας για έλεγχο εντός έξι (6) μηνών από το τέλος του οικονομικού έτους αναφοράς.

Μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσης αυτής δεν είχαν υποβληθεί για το 2014 οι οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνουν όλους τους οικονομικούς φορείς και επομένως δεν διεξήχθη ο σχετικός έλεγχος από την Υπηρεσία μας. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Γενικής Κυβέρνησης, επίσης δεν ετοιμάστηκαν αφού από τους 800 οργανισμούς, απέστειλαν οικονομικές καταστάσεις στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας μόνο οι 319 και δεδομένου τούτου, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας δεν ήταν σε θέση να ετοιμάσει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ώστε να υποβληθούν για έλεγχο.

Σύσταση: Χρειάζεται να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια και ο κατάλληλος συντονισμός, ώστε όλοι οι εμπλεκόμενοι να υποβάλλουν τις οικονομικές καταστάσεις τους μέχρι 30 Απριλίου του επόμενου έτους, ώστε η Γενική Λογίστρια να είναι σε θέση να ετοιμάζει έγκαιρα, τις οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνουν όλους τους οικονομικούς φορείς, και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Γενικής Κυβέρνησης, και να τις υποβάλλει στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο μέχρι τις 30 Ιουνίου.

Υπόλοιπα καθυστερημένων εσόδων. Σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων του Γενικού Λογιστηρίου για το έτος 2014, ήταν €4,5 εκ., σε σύγκριση με €11,3 εκ. το 2013 συμπεριλαμβανομένου ποσού ύψους €1,8 εκ. το οποίο αποτελεί καθυστερήσεις δανείων προς οργανισμούς του Δημοσίου (€1,7 εκ. για το 2013). Όπως μας ενημέρωσε η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας, η μείωση οφείλεται σε προμήθεια ύψους €7 εκ., λόγω παραχώρησης κυβερνητικής εγγύησης, η οποία εισπράχθηκε στις 31.1.2014. Στα καθυστερημένα έσοδα περιλαμβάνεται ποσό ύψους €2,3 εκ. που αφορά σε δάνεια προς Τουρκοκύπριους ή για έργα σε τουρκοκρατούμενες περιοχές.

Μεταφορά κερδών από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Το άρθρο 59(β) των περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων προνοεί όπως μεταφέρεται στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας το καθαρό κέρδος της Τράπεζας αφού αφαιρεθεί από αυτό η μεταφορά στο Γενικό της Αποθεματικό που αναφέρεται στο άρθρο 59(α) των πιο πάνω Νόμων (20% των καθαρών κερδών ή μέχρι 50% εάν το Γενικό Αποθεματικό μειωθεί κάτω από το κεφάλαιο της Τράπεζας). Με βάση την πιο πάνω πρόνοια, μέσα στο 2014 μεταφέρθηκε σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας το ποσό των €181,4 εκ., που αντιπροσωπεύει το 80% των καθαρών κερδών της Κεντρικής Τράπεζας για το

έτος 2013, σύμφωνα με τις οικονομικές της καταστάσεις που ελέγχθηκαν από ιδιώτες ελεγκτές. Για το έτος 2014 το αντίστοιχο ποσό ήταν €133,0 εκ.

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα. Το 2014 καταβλήθηκε για συνταξιοδοτικά ωφελήματα το ποσό των €582,3 εκ, σε σύγκριση με €679,4 εκ. που καταβλήθηκε το 2013. Σύμφωνα με τη Γενική Λογίστρια, αν ληφθεί υπόψη ότι στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται ποσό ύψους €126,2 εκ. (€116,5 εκ. για το 2013), που αφορά στο συμπληρωματικό (αναλογικό) μέρος των συντάξεων που καταβάλλεται από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς τους συνταξιούχους κρατικούς υπαλλήλους, το οποίο αποκόπηκε από τις συντάξεις που καταβλήθηκαν από την Κυβέρνηση, σημειώθηκε μείωση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων σε σχέση με το 2013 ύψους €106,8 εκ. ή 18,97%. Σύμφωνα με στοιχεία του Τομέα Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου, η μείωση οφείλεται κυρίως στη μείωση του αριθμού των κρατικών υπαλλήλων στους οποίους καταβλήθηκαν συνταξιοδοτικά ωφελήματα λόγω εθελοντικής αφυπηρέτησης από 1542 το 2013 σε 517 το 2014. Η ορθότητα του υπολογισμού των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων ελέγχεται από την Υπηρεσία μας δειγματοληπτικά πριν αυτά πληρωθούν από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας (λόγω του ότι ανάκτηση τυχόν υπερπληρωμών που εισπράχθηκαν καλή τη πίστει δεν είναι δυνατή βάσει σχετικής γνωμάτευσης). Μέσα στο 2014 ελέγχθηκαν τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα 69 ατόμων.

Ανάπτυξη νέου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων του Κυπριακού Δημοσίου (ERP). Το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας είχε κατά το παρελθόν προωθήσει την εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος το οποίο θα αντικαθιστούσε διάφορα πεπαλαιωμένα λογισμικά συστήματα και θα ικανοποιούσε νέες ανάγκες που προέκυπταν από την εφαρμογή του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου. Λόγω της έλλειψης πόρων κατά τα προηγούμενα έτη, δεν αποκτήθηκε ένα τέτοιο σύστημα. Η εφαρμογή του Νόμου περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου (Ν.20(Ι)/2014), έθεσε επιτακτικότερα την ανάγκη για την απόκτηση ενός Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ), το οποίο εκτός από τη λογιστική εργασία, θα μπορεί να υποστηρίξει σε ένα ενοποιημένο περιβάλλον τον καταρτισμό και παρακολούθηση του προϋπολογισμού, τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και την καταβολή των μισθών και συντάξεων.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας για το θέμα αυτό, η Κυπριακή Δημοκρατία λαμβάνει Τεχνική Βοήθεια από το Γερμανικό Υπουργείο Οικονομικών το οποίο χρηματοδοτεί τις εργασίες μιας εταιρείας συμβούλων οι οποίοι μέχρι στιγμής μελέτησαν τα υφιστάμενα λογισμικά συστήματα και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι πράγματι χρειάζεται η εφαρμογή ενός ΟΠΣ. Η εργασία των συμβούλων με την υποβοήθηση της κυβερνητικής ομάδας για καθορισμό των χρηστών του συστήματος.

Το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας προχώρησε σε έρευνα αγοράς με την εξασφάλιση προτάσεων από ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς. Εκδήλωσαν ενδιαφέρον 8 οικονομικοί φορείς, οι οποίοι παρουσίασαν τις προτάσεις τους στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, το οποίο ακολούθως, τον Ιούλιο 2015, υπέβαλε σχετική πρόταση προς το Συμβούλιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΣΗΔ) για έγκριση υλοποίησης του έργου, με εκτιμώμενο κόστος περίπου €35 εκ. για περίοδο 10 ετών (2016-2025).

Όπως μας ενημέρωσε η Γενική Λογίστρια με επιστολή της, ημερ. 2.11.2015, στο πιο πάνω κόστος περιλαμβάνεται και η λειτουργική υποστήριξη του συστήματος από τον Ανάδοχο για περίοδο 10 ετών. Το ΣΗΔ, σε συνεδρία του ημερ. 15.9.2015, αποφάσισε όπως περιληφθούν στο σύστημα και οι ανάγκες της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας και ακολούθως ενέκρινε την υλοποίηση του έργου. Έχει αρχίσει η λεπτομερής καταγραφή των απαιτήσεων από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη (Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, Διεύθυνση Προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας και Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής). Στον σχεδιασμό του ERP έχει περιληφθεί πρόνοια για ετοιμασία Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης, σύμφωνα με τις εισηγήσεις μας.

1.7 ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Με βάση το σχετικό περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμο, σκοπός της λειτουργίας του Γραφείου του Έφορου είναι η τήρηση της κοινοτικής νομοθεσίας, που αφορά στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων από τα κράτη μέλη της ΕΕ, μέσω της εφαρμογής αποτελεσματικού εσωτερικού μηχανισμού ελέγχου και αξιολόγησης των μέτρων, που εφαρμόζουν ή προτίθενται να εφαρμόσουν οι Κυπριακές Αρμόδιες Αρχές. Η αξιολόγηση των μέτρων αυτών γίνεται με βάση τους κοινοτικούς κανόνες των κρατικών ενισχύσεων, οι οποίοι εδράζονται στην ίδια τη Συνθήκη για τη λειτουργία της ΕΕ και εξειδικεύονται σε νομοθετικά κείμενα, που έχουν θεσπίσει τα κοινοτικά όργανα. Κυριότερες αρμοδιότητες του Εφόρου είναι:

- Η εκ των προτέρων αξιολόγηση όλων των μέτρων κρατικών ενισχύσεων, που προτίθενται να εφαρμόσουν οι Αρμόδιες Αρχές (Υπουργεία, Δήμοι και Κοινότητες, κρατικοί φορείς, ημικρατικοί οργανισμοί κλπ,) συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία, υπό τη μορφή γνωμοδοτήσεων ή αποφάσεων.
- Η παρακολούθηση και ο αυτεπάγγελτος έλεγχος των ενεργειών των Αρμοδίων Αρχών σε θέματα κρατικών ενισχύσεων, με σκοπό τη συνεχή τήρηση και συμμόρφωσή τους με τους κανόνες.
- Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τις Αρμόδιες Αρχές για την κατάρτιση μέτρων συμβατών με το κοινοτικό κεκτημένο και την τήρηση των κανόνων, κατά το στάδιο εφαρμογής των μέτρων.
- Η εκπροσώπηση της Κυπριακής Δημοκρατίας σε θεσμοθετημένες Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας, που συστήνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στις οποίες συμμετέχουν όλα τα κράτη της ΕΕ, με αντικείμενο τη διαμόρφωση των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων και τον τρόπο εφαρμογής τους.

Ο όγκος εργασίας του Γραφείου του Εφόρου είναι συνεχώς αυξανόμενος καθώς:

α) Με βάση τη διαδικασία εκσυγχρονισμού των κανόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (State Aid Modernisation) αυξάνονται πλέον οι υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων, που απαλλάσσονται από την υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς έγκριση, με σκοπό την επικέντρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον πιο αποτελεσματικό έλεγχο των πλέον σημαντικών υποθέσεων κρατικών ενισχύσεων.

β) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαδικασίας εκσυγχρονισμού, καλεί τα κράτη μέλη να ενδυναμώσουν τις δομές τους και τα εσωτερικά συστήματα ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, μέσω συγκεκριμένων δράσεων, όπως π.χ. οι εκ των υστέρων (ex post) έλεγχοι των μέτρων που έχουν τεθεί σε ισχύ και η δημιουργία μηχανισμών διαφάνειας (κεντρικό μητρώο κρατικών ενισχύσεων κ.ά.).

γ) Ο πιο συστηματικός και ενδελεχής έλεγχος που απαιτείται πλέον από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις κρατικές ενισχύσεις, που συγχρηματοδοτούνται με κοινοτικά κονδύλια.

δ) Η επέκταση της εφαρμογής των κανόνων σε οικονομικούς κλάδους και δραστηριότητες που βρίσκονταν μέχρι πριν από λίγα χρόνια εκτός του ελέγχου των κανόνων και που συμπεριλήφθηκαν σε αυτούς.

Παρατηρήσαμε ότι ο ορθολογιστικός τρόπος για να δυνηθεί το Γραφείο του Εφόρου να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις του είναι η δημιουργία δομής, που θα καταστήσει τη στελέχωσή του μόνιμη και θα διασφαλίσει τη συνέχεια, τη συνέπεια και την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του. Η απουσία μόνιμης και σταθερής δομής όχι μόνο δυσχεραίνει την εκτέλεση των καθηκόντων του Εφόρου αλλά στερεί και από τη Δημόσια Υπηρεσία γενικότερα τη συσσώρευση γνώσης και εμπειρίας πάνω στον περίπλοκο και σημαντικό αυτό τομέα της πολιτικής του ανταγωνισμού.

Σύσταση: Όπως δημιουργηθεί δομή που θα καταστήσει τη στελέχωσή του Γραφείου μόνιμη και θα διασφαλίσει τη συνέχεια, τη συνέπεια και την ομαλή λειτουργία του. Παράλληλα, θα πρέπει να εντατικοποιηθεί η προσπάθεια ενημέρωσης του δημόσιου τομέα για τα θέματα κρατικών ενισχύσεων και για την ανάγκη καθοδήγησης από τον Έφορο, όποτε προκύπτουν τέτοια θέματα.

2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑΤΑ

2.1 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

Λόγω της σοβαρής έλλειψης προσωπικού της Υπηρεσίας μας, μεγάλος αριθμός Μονάδων της Εθνικής Φρουράς δεν έχει ελεγχθεί για σειρά ετών.

Κτιριακές εγκαταστάσεις και στεγαστικές ανάγκες Υπουργείου Άμυνας. Η ετήσια δαπάνη για ενοίκια, για τη στέγαση των διαφόρων Τμημάτων/Υπηρεσιών/Διευθύνσεων του Υπουργείου Άμυνας και της Εθνικής Φρουράς ανήλθε, κατά το 2014, στις €563.918 (2013:€700.499).

Το Υπουργείο Άμυνας στεγάζει τα Τμήματα/Υπηρεσίες/Διευθύνσεις του σε έξι διαφορετικά κτίρια και επισημάνουμε ότι, πέραν της υψηλής δαπάνης για ενοίκια, η στέγαση σε μεγάλο αριθμό κτιρίων επιφέρει σημαντικό λειτουργικό/διοικητικό κόστος. Το Υπουργείο Άμυνας, μετά από δημοσίευση πρόσκλησης ενδιαφέροντος για εξεύρεση και ενοικίαση νέου κτιρίου, για συστέγαση όλων των Τμημάτων του Υπουργείου και του ΓΕΕΦ, κατέληξε σε συγκεκριμένο κτίριο και αναμένει την έγκριση του Φορέα Στέγασης Κυβερνητικών Υπηρεσιών για να προχωρήσει με τη διαδικασία ενοικίασης του.

Σύσταση: Να ακολουθηθούν όλες οι νόμιμες διαδικασίες και να διασφαλιστεί ότι η ενοικίαση του συγκεκριμένου κτιρίου θα γίνει μόνο εφόσον αυτή θα είναι οικονομικά συμφέρουσα και θα εξυπηρετεί τις ανάγκες που προορίζεται να καλύψει. Παράλληλα, σε περίπτωση που η ενοικίαση θα πραγματοποιηθεί, να ληφθούν όλες οι ενέργειες για έγκαιρη ενημέρωση των ιδιοκτητών των υποστατικών που θα εγκαταλειφθούν, βάσει συμβατικών υποχρεώσεων του ΥΠΑΜ.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, ο Φορέας ενέκρινε τον ορισμό ομάδας διαπραγμάτευσης με τον ιδιοκτήτη του υποψήφιου κτιρίου, με σκοπό τη μακροπρόθεσμη ενοικίαση, ενοικιαγορά ή αγορά του. Μας πληροφόρησε επίσης ότι θα ληφθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες για έγκαιρη ενημέρωση των ιδιοκτητών των υποστατικών που θα εγκαταλειφθούν.

Μηχανογράφηση Υπουργείου Άμυνας και Εθνικής Φρουράς. Παρατηρήσαμε μεγάλη καθυστέρηση στην προώθηση της μηχανογράφησης διάφορων εφαρμογών του Υπουργείου Άμυνας και της Εθνικής Φρουράς (Τομέας Έργων, Κοστολόγια, Σχέδιο Διακίνησης Εθνοφρουρών, Αποθήκης Φαρμακείου του Στρατιωτικού Νοσοκομείου και Αποθήκη Βάσεως Υγειονομικού Υλικού), με αποτέλεσμα να παρατηρούνται αδυναμίες στην παροχή αξιόπιστης πληροφόρησης και να μην επιτυγχάνεται ο εκσυγχρονισμός, που θα αποφέρει σημαντική εξοικονόμηση διοικητικού κόστους. Όσον αφορά στα υφιστάμενα μηχανογραφημένα συστήματα, παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις μας, πολλά από αυτά εξακολουθούν να παρουσιάζουν αδυναμίες και ελλείψεις (Συστήματα Τροφοδοσίας, Πληρωτέων Ενοικίων, Αδειών Ανάπαυσης και Ασθενείας, Μισθοδοσίας Εθνοφρουρών και δοσοληψιών Υλικού της Εθνικής Φρουράς).

Σύσταση: Να προωθηθεί, το συντομότερο δυνατό, η ανάπτυξη νέων μηχανογραφημένων εφαρμογών που κρίθηκε ότι απαιτούνται, καθώς και η επίλυση των προβλημάτων που παρατηρούνται στα υφιστάμενα συστήματα.

Ο Γενικός Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Άμυνας συμφωνεί με τις επισημάνσεις μας και έχουν δρομολογηθεί, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής και το ΓΕΕΦ/ΔΕΠ, οι διαδικασίες για τη δημιουργία νέων εφαρμογών.

2.1.1 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

Μετεκπαιδεύσεις Στρατιωτικών Ιατρών για απόκτηση ειδικότητας. Όπως προέκυψε από τον έλεγχό μας, από το σύνολο των 14 Αξιωματικών του Υγειονομικού Σώματος, οι οποίοι αποστάληκαν για απόκτηση διαφόρων ιατρικών ειδικοτήτων, οι οκτώ έχουν ήδη παραιτηθεί από τις τάξεις της Εθνικής Φρουράς (ποσοστό 57%), από

τα πρώτα μάλιστα έτη απόκτησης της ιατρικής ειδικότητάς τους, με αποτέλεσμα η Εθνική Φρουρά να υποστεί πολύ σημαντικό κόστος για την εκπαίδευσή τους, χωρίς να αποκομίσει το σχετικό όφελος.

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του περί Στρατού Νόμου του 1990 έως 2013, Αξιωματικός ή Υπαξιωματικός δεν δύναται να παραιτηθεί, παρά μόνο κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου, και νοουμένου ότι ο παραιτούμενος έχει υπηρετήσει στο Στρατό για 15 τουλάχιστον χρόνια. Δεσμεύσεις επιβάλλονται επίσης στις περιπτώσεις πρόσθετης εκπαίδευσης ή μετεκπαίδευσης σε μη στρατιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα. Για τις περιπτώσεις εκπαίδευσης, πέραν της βασικής, σε στρατιωτικά ιδρύματα, δεν υπάρχει οποιαδήποτε πρόνοια στη σχετική Νομοθεσία, η οποία να δεσμεύει τους Αξιωματικούς για παραμονή τους στο Στρατό για καθορισμένο χρονικό διάστημα μετά την ολοκλήρωση της μετεκπαίδευσης τους.

Σύσταση: Να προωθηθούν οι απαιτούμενες ενέργειες για τη διασφάλιση και κατοχύρωση των συμφερόντων του Κράτους, στις περιπτώσεις όπου παρέχεται πρόσθετη εκπαίδευση ή μετεκπαίδευση στελεχών της Εθνικής Φρουράς, με συνολική ή μερική δημόσια δαπάνη, σε στρατιωτικά ή μη εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Ο Γενικός Διευθυντής, μας πληροφόρησε ότι η σύσταση της Υπηρεσίας μας έχει ήδη ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη του σχετικού νομοσχεδίου για την αναθεώρηση και ενοποίηση των περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμων του 1990 μέχρι 2013, που περιλαμβάνει διατάξεις για επιβολή δεσμεύσεων στο προσωπικό του Στρατού της Δημοκρατίας που τυγχάνει πρόσθετης εκπαίδευσης ή μετεκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του, με συνολική ή μερική δαπάνη της Δημοκρατίας. Το νομοσχέδιο έτυχε του αναγκαίου νομοτεχνικού ελέγχου και θα υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση και ακολούθως στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

2.1.2 ΕΘΝΙΚΗ ΦΡΟΥΡΑ

Επιτάξεις/μίσθωσεις ιδιωτικής γης για σκοπούς της Εθνικής Φρουράς. Η διασφάλιση τεμαχίων ιδιωτικής γης, για σκοπούς στέγασης στρατοπέδων και χρήσης ως πεδίων βολής ή φυλακίων, επιτυγχάνεται, είτε με τη μίσθωση των τεμαχίων, είτε με την έκδοση Διαταγμάτων Επίταξης, με βάση τους Περί Επίταξεως για Σκοπούς Άμυνας Νόμους, από τον Υπουργό Άμυνας, στον οποίο έχει εκχωρηθεί η σχετική εξουσία από το Υπουργικό Συμβούλιο. Η διάρκεια των Διαταγμάτων αυτών είναι για τρία χρόνια, και βάσει της νομοθεσίας, επιτρέπεται η έκδοση νέου Διατάγματος, μετά τη λήξη του παλαιού, διαδικασία που μπορεί να επαναλαμβάνεται για όσο χρονικό διάστημα χρειαστεί για την εξυπηρέτηση των αμυντικών αναγκών.

Παρατηρήσαμε ότι για αρκετά τεμάχια, τα οποία χρησιμοποιούνται από την Εθνική Φρουρά, δεν έχουν εκδοθεί Διατάγματα Επίταξης, ούτε καταβάλλονται ενοίκια στους ιδιοκτήτες, αφού δεν είναι καταγεγραμμένα και το Υπουργείο δεν είναι ενήμερο για τη χρήση τους. Ως αποτέλεσμα, το Υπουργείο καταβάλλει, κατά καιρούς, αναδρομικά ενοίκια για τεμάχια, τα οποία χρησιμοποιούνταν για χρόνια, αλλά περιήλθαν αργότερα, μέχρι και 40 χρόνια μετά, στην αντίληψή του. Επίσης, διαπιστώσαμε και πάλι αδυναμίες και παραλείψεις ως προς την παρακολούθηση των Διαταγμάτων Επίταξης, με αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται η έγκαιρη επιστροφή επιταγμένων τεμαχίων για τα οποία λαμβάνεται απόφαση για αποδέσμευσή τους, στους ιδιοκτήτες τους, με συνεπακόλουθο αυτοί να στερούνται την περιουσία τους, για μεγαλύτερο διάστημα από ότι απαιτούν οι αμυντικές ανάγκες.

Ο Γενικός Διευθυντής, μας πληροφόρησε ότι γίνονται προσπάθειες για επιστροφή, προς τους ιδιοκτήτες, των τεμαχίων που δεν εξυπηρετούν πλέον σκοπούς άμυνας, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η ετοιμασία προγράμματος, από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής το οποίο αναμένεται να λύσει αρκετά προβλήματα.

Συστάσεις: Να ολοκληρωθεί ο κατάλογος των ιδιοκτησιών για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί Διάταγμα Επίταξης, είτε καταβάλλεται ενοίκιο στον ιδιοκτήτη, είτε όχι και να προωθηθεί η δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου επιτάξεων/απαλλοτριώσεων/ενοικίων.

Να αξιολογηθεί, από την Εθνική Φρουρά, με βάση τις αμυντικές ανάγκες, η ανάγκη διατήρησης των πιο πάνω τεμαχίων και εκεί που κρίνεται απαραίτητο, να προωθηθεί, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, η διεκπεραίωση της διαδικασίας επίταξης ή απαλλοτρίωσης των τεμαχίων, με βάση τις πρόνοιες των σχετικών Νομών και να επιστραφούν αμέσως, στους ιδιοκτήτες, τα τεμάχια που κρίνεται ότι δεν είναι απαραίτητα για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς.

Κοστολόγια. Στις 31.12.2014 εκκρεμούσε η τακτοποίηση κοστολογίων ύψους €226.920 (31.12.2013: €99.513), από το οποίο ποσό ύψους €118.173 αφορούσε στο έτος 2014, ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους €108.747, αφορούσε στα έτη 2008-2013. Διαπιστώσαμε σημαντική αύξηση στο ετήσιο ποσό των εκκρεμών κοστολογίων από το 2013 στο 2014, αφού, κατά τα προηγούμενα έτη, κοστολόγια σημαντικής αξίας είτε τίθεντο στο Αρχείο, είτε καταλογιζόταν σε βάρος του Δημοσίου, ενώ τώρα, με την αλλαγή της διαδικασίας, αυτά τίθενται ενώπιον της αρμόδιας Τεχνικής Επιτροπής για διαγραφή. Επίσης παρατηρήθηκε ότι το ποσοστό είσπραξης των οφειλόμενων κοστολογίων είναι πολύ χαμηλό, αφού από τα κοστολόγια που εκκρεμούσαν την 1.1.2014, ύψους €99.513, εισπράχθηκε μόνο ποσό ύψους €4.632 (4,65%).

Επίσης, διαπιστώθηκαν διαφορές στα εκκρεμή υπόλοιπα των ετών 2011-2013, οι οποίες οφείλονται σε αδυναμίες της ακολουθούμενης διαδικασίας τήρησης των στοιχείων/αρχείων, στην έλλειψη μηχανογράφησης, την εμπλοκή πολλών Τμημάτων/Υπηρεσιών του Υπουργείου και του γεγονότος ότι τα κοστολόγια δεν φέρουν παγκύπριο αύξοντα αριθμό, με αποτέλεσμα κανένα από τα εμπλεκόμενα Τμήματα να έχει ολοκληρωμένο αρχείο και ενημέρωση.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως προωθηθούν ενέργειες, τόσο από το Υπουργείο, όσο και από το ΓΕΕΦ, για την είσπραξη των εκκρεμών κοστολογίων και τη συμφιλίωση των διαφορών που διαπιστώθηκαν και να οριστεί υπεύθυνος λειτουργός, για την τήρηση των στοιχείων, καθώς και την εποπτεία και παρακολούθηση όλων των διαδικασιών. Επισημάνθηκε επίσης και πάλι η ανάγκη μηχανογράφησης του μητρώου κοστολογίων.

Ο Γενικός Διευθυντής, μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Άμυνας προβαίνει σε ενέργειες για διαλεύκανση των κοστολογίων που αφορούν σε προηγούμενα έτη. Όταν διαπιστωθεί ο υπαίτιος για την απώλεια κατόπιν ανάκρισης, του αποστέλλεται σχετική επιστολή για πληρωμή του κοστολογίου και ένα δεν ανταποκριθεί, τότε η περίπτωση παραπέμπεται στον Γενικό Εισαγγελέα για λήψη μέτρων. Επίσης σε σύσκεψη προόδου που πραγματοποιήθηκε στις 14.9.2015 μεταξύ ΥΠΑΜ και ΓΕΕΦ/ΔΥΠ, έχει αποφασιστεί όπως το πρόγραμμα μηχανογράφησης των κοστολογίων αναπτυχθεί από το ΓΕΕΦ/ΔΕΠ το συντομότερο δυνατό, έτσι ώστε να αποφεύγεται η εμπλοκή πολλών τμημάτων και να καθιερωθεί ενιαίο αρχείο, με παγκύπριο αύξοντα αριθμό, για καλύτερη εποπτεία και παρακολούθηση.

Πρόγραμμα «Go Green». Η Κύπρος συμμετέχει στο Πρόγραμμα «Go Green» του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας (ΕΟΑ), το οποίο έχει ως στόχο την αξιοποίηση των διαθέσιμων στρατιωτικών εγκαταστάσεων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση φωτοβολταϊκών (φ/β) συστημάτων. Στα πλαίσια του πιο πάνω πιλοτικού προγράμματος, έχει προταθεί η ανάπτυξη ενός φ/β πάρκου ισχύος 5 MW στην αεροπορική βάση Πάφου. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Άμυνας, η δαπάνη για το έργο, το οποίο αναμένεται να υλοποιηθεί εντός του 2015, υπολογίζεται στα €6,5 εκ. και θα βαρύνει ιδιώτη επενδυτή, ενώ το οικονομικό όφελος για το Κράτος θα ανέλθει σε περίπου €0,5 εκ., για περίοδο 20 χρόνων.

Όπως αναφέρεται σε εσωτερικό σημείωμα ημερ. 2.1.2015, σύμφωνα με το συμβόλαιο που υπογράφηκε μεταξύ ΕΟΑ και του επιτυχόντα προσφοροδότη στις 19.12.2014 και τη μέθοδο καταμερισμού των κερδών, το ΥΠΑΜ θα λαμβάνει ετησίως ποσό ύψους €24.444 για περίοδο 20 χρόνων, ενώ η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια θα αγοράζεται, από την ΑΗΚ, έναντι €0,09/KWh.

Μετά την υπογραφή του συμβολαίου, ο συμβασιούχος υπέβαλε αίτημα για ετήσια ποσοστιαία αύξηση στην τιμή της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας από την ΑΗΚ, απαίτηση η οποία αφορά σε τροποποίηση βασικού όρου του διαγωνισμού και του συμβολαίου, ισχυριζόμενος ότι, σε διαφορετική περίπτωση η επένδυση δεν ήταν βιώσιμη. Σε συνάντηση στις 19.6.2015, αποφασίστηκε μετά από εισήγηση του ΕΟΑ, όπως ζητηθεί από την τράπεζα που θα χρηματοδοτήσει το έργο, να αποστείλει λεπτομερή κατάσταση, στην οποία να παρουσιάζονται οι λόγοι και οι υπολογισμοί που οδηγούν στην απόφαση ότι το έργο δεν είναι οικονομικά βιώσιμο και να ετοιμαστεί ανεξάρτητη έκθεση, στην οποία να αξιολογείται η βιωσιμότητα του έργου με βάση τις πιο πάνω τιμές και να επανεξεταστεί η ανάγκη, εάν προκύψει, πρόσθετης παροχής από τις Κυπριακές Αρχές. Σημειώνεται ότι, οποιαδήποτε αύξηση στην τιμή αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας, θα επιφέρει μεγαλύτερο ποσοστό επιχορήγησης από το Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ).

Η σχετική συμφωνία, που ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΕΕΒΤ) για την παροχή της επιδότησης, η οποία θα υπογραφεί μεταξύ του εργολάβου και του Υπουργείου Άμυνας, αναφέρει ότι, για την παραγόμενη ενέργεια θα καταβάλλεται από την ΑΗΚ η τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ η καθοριζόμενη στη συμφωνία επιδότηση θα καταβάλλεται από το Υπουργείο Άμυνας, αντί από το Ταμείο ΑΠΕ.

Όπως προκύπτει, η διαμόρφωση της συμφωνίας, με βάση τις τιμές που ισχύουν σήμερα, θα έχει ως αποτέλεσμα το Υπουργείο Άμυνας να υποστεί ζημιές, αφού τα έσοδα από το φωτοβολταϊκό πάρκο θα είναι χαμηλότερα από το ποσό της επιχορήγησης που θα καταβάλλει στην εταιρεία. Η υπολογιζόμενη παραγωγή του πάρκου, σε ετήσια βάση, αναμένεται να ανέλθει σε 8.500.000 κιλοβατώρες, συνεπώς, για κάθε ενδεχόμενη διαφοροποίηση της τιμής αγοράς κατά €0,005 ανά κιλοβατώρα, θα προκύψει ετήσια ζημία ύψους €42.500 ή συνολικού ποσού ύψους €850.000 για τη διάρκεια των 20 ετών της σύμβασης. Σημειώνεται ότι η ζημία αυτή, με βάση υφιστάμενη τακτική, θα καλυπτόταν από το Ταμείο ΑΠΕ εάν δεν επερχόταν διαφοροποίηση στη σύμβαση από το Υπουργείο ΕΕΒΤ.

Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου μας δεν είχε ετοιμαστεί Πρόταση, από τον Υπουργό ΕΕΒΤ, προς το Υπουργικό Συμβούλιο, με αποτέλεσμα να παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην υλοποίηση του έργου.

Συστάσεις: Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο:

- Έχει ενημερωθεί το Υπουργικό Συμβούλιο, ως το πλέον αρμόδιο όργανο, για το ενδεχόμενο αύξησης της συνολικής τιμής αγοράς της παραγόμενης κιλοβατώρας για το πιο πάνω έργο, όπως προνοείται στο άρθρο 8 του περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμου του 2013 (Ν112/2013).
- Λήφθηκε έγκριση από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) για τις προτεινόμενες αυξήσεις στη συνολική τιμή της αγοράς της ενέργειας που καθορίστηκε στη σύμβαση.
- Εκτιμήθηκε το ύψος της επιδότησης που θα προκύψει σε κάθε σενάριο αύξησης της τιμής αγοράς, τόσο σε ετήσια βάση όσο και συνολικά.
- Μελετήθηκαν άλλες εναλλακτικές λύσεις, σε περίπτωση ακύρωσης της πιο πάνω συμφωνίας.

Ο Γενικός Διευθυντής, μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Άμυνας δεν έχει αποδεχθεί την παραχώρηση αύξησης στον εργολάβο και ούτε έχει τεθεί μέχρι σήμερα θέμα ακύρωσης της συμφωνίας, αφού ο εργολάβος μελετά με την τράπεζά του τη βιωσιμότητα του έργου και ως εκ τούτου δεν τίθεται θέμα

ενημέρωσης του Υπουργικού Συμβουλίου και εξασφάλισης έγκρισης από την ΚΕΑΑ.

Κέντρα Ψυχαγωγίας Μονάδων.

(α) Από συγκριτικό έλεγχο τιμών που διενεργήσαμε σε δείγμα ειδών ΚΨΜ, που επιλέξαμε, με κριτήριο την υψηλή ζήτηση για κατανάλωσή τους, διαπιστώσαμε ότι οι τιμές πώλησής τους στα ΚΨΜ είναι υψηλότερες κατά 27%, σε σχέση με τις αντίστοιχες τιμές λιανικού εμπορίου στις υπεραγορές. Η διαφορά αυτή στη τιμή δεν δικαιολογείται αν λάβουμε υπόψη ότι στην τιμή αγοράς των προϊόντων ΚΨΜ προστίθεται μόνο το περιθώριο κέρδους της Διαχείρισης, ύψους 10%, σε αντίθεση με την αντίστοιχη λιανική τιμή πώλησης του εμπορίου, στην οποία επιμερίζονται στο αρχικό κόστος προμήθειας του προϊόντος, τα διάφορα λειτουργικά έξοδα της επιχείρησης καθώς επίσης η αμοιβή του επιχειρηματία και το επιχειρηματικό κέρδος.

Σημειώνεται ότι, οι προμηθευτές των ειδών ΚΨΜ, εξοφλούνται τοις μετρητοίς κατά την παράδοση των εμπορευμάτων, σε αντίθεση με το ελεύθερο εμπόριο, οπότε δεν επιβαρύνονται με σημαντικό κόστος κεφαλαίου, ούτε διατρέχουν τον κίνδυνο μη εξόφλησής τους, συνέπεια της αφερεγγυότητας του αγοραστή, με αποτέλεσμα το περιθώριο κέρδους που αποκομίζουν από τα ΚΨΜ, να είναι πολύ μεγαλύτερο από το αντίστοιχο που επιτυγχάνουν μέσω της διάθεσης των ίδιων προϊόντων στο ελεύθερο εμπόριο.

Σύσταση: Να συγκροτηθεί επιτροπή, αποτελούμενη από στελέχη διαφόρων Μονάδων (πλην των Διαχειριστών ΚΨΜ), που θα προβαίνει στη διερεύνηση, για τα τυποποιημένα προϊόντα που διατίθενται στα ΚΨΜ, των αντίστοιχων τιμών πώλησής τους στα ράφια των υπεραγορών. Εναλλακτικά, θα μπορούσαν να εξασφαλίζονται οι σχετικές πληροφορίες από το παρατηρητήριο τιμών της Υπηρεσίας Προστασίας του Καταναλωτή, του Υπουργείου ΕΕΒΤ. Θα πρέπει επίσης, στους ειδικούς όρους των εγγράφων προσφοράς, να συμπεριληφθεί σχετική πρόνοια, με βάση την οποία θα κατακυρώνονται μόνο τα είδη ΚΨΜ για τα οποία η τελική τιμή πώλησής τους, όπως αυτή θα διαμορφώνεται μετά την προσθήκη του περιθωρίου κέρδους ύψους 10%, είναι κατώτερη της αντίστοιχης του λιανικού εμπορίου.

(β) Διαπιστώθηκε ότι οι πλείστοι Διαχειριστές ΚΨΜ έχουν ήδη υπερβεί το καθοριζόμενο σε σχετικό έγγραφο ΓΕΕΦ χρονικό όριο, των δυο ετών, παραμονής τους στα καθήκοντα αυτά, σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις πέραν της δεκαετίας.

Θεωρούμε ότι η πιο πάνω διαπίστωση αποτελεί σημείο υψηλού κινδύνου και σε συνδυασμό με την απουσία των κατάλληλων ασφαλιστικών δικλείδων, καθώς και του γεγονότος ότι η διαδικασία επιλογής των προϊόντων και διενεργείται από τους Διαχειριστές ΚΨΜ, αυξάνουν το ενδεχόμενο της επιστράτευσης, από τους επιτυχόντες προμηθευτές ειδών ΚΨΜ, αθέμιτων μέσων και τεχνικών για την προώθηση των εμπορευμάτων τους, με όλους τους συνεπαγόμενους κινδύνους.

Σύσταση: Να προγραμματιστεί η άμεση αντικατάσταση των Διαχειριστών ΚΨΜ οι οποίοι παραμένουν στα συγκεκριμένα καθήκοντα επί σειρά ετών.

(γ) Κατά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των διαγωνισμών για την εγκατάσταση και λειτουργία παιγνιομηχανών και αυτόματων πωλητών ροφημάτων (ζεστών και /ή κρύων) καφέ, στις Μονάδες της Εθνικής Φρουράς, για την χρονική περίοδο 2012 – 2015, διαφάνηκε ότι όλοι οι συμμετέχοντες προσέφεραν σε όλες τις περιπτώσεις πλην μίας, ακριβώς τα ίδια ποσοστά κατανομής των εκάστοτε εισπράξεων, με τον κάθε υποψήφιο να εκδηλώνει ενδιαφέρον για διαφορετική περιοχή δραστηριοποίησης, γεγονός το οποίο καταδεικνύει το ενδεχόμενο να προηγήθηκε προσυνεννόηση μεταξύ τους.

Σύσταση: Να καθοριστεί, στα έντυπα προσφορών, ελάχιστο ποσοστό κατανομής των εισπράξεων υπέρ των Μονάδων. Επίσης να επαναξιολογηθεί η χρησιμότητα επαναπροκήρυξης του διαγωνισμού για την εγκατάσταση και λειτουργία παιγνιομηχανών.

(δ) Από έλεγχο που διενεργήθηκε, από επιτροπή του ΓΕΕΦ, στη διαδικασία και τα αποτελέσματα του δημόσιου μειοδοτικού διαγωνισμού προμήθειας ειδών ΚΨΜ που διενεργήθηκε για τη χρονική περίοδο 2014-2016, Διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(i) Παραλήφθηκαν συνολικά 43 σφραγισμένοι φάκελοι προσφορών, οι οποίοι, αφού αποσφραγίστηκαν και μονογραφήθηκαν όλα τα επισυναπτόμενα δικαιολογητικά από τα μέλη της, παραδόθηκαν στην επιτροπή αξιολόγησης. Κατά την αξιολόγηση των προσφορών, από το σύνολο των 43 προσφοροδοτών αποκλείστηκαν από τη διαδικασία για διάφορους λόγους οι 11.

Ωστόσο, στο πρακτικό της επιτροπής αξιολόγησης, που συντάχθηκε με την αποπεράτωση της διαδικασίας, αναφέρονται 33 επιτυχόντες, αντί 32 προσφοροδότες, δηλαδή περιλήφθηκε ένας επιπρόσθετος, ο οποίος δεν φαίνεται να υπέβαλε εμπρόθεσμα προσφορά.

(ii) Από έλεγχο που διενεργήθηκε στον φάκελο προσφοράς του επιπρόσθετου προμηθευτή, διαφάνηκε ότι τα επισυναπτόμενα δικαιολογητικά που υπέβαλε δεν έφεραν μονογραφή από την επιτροπή αποσφράγισης των προσφορών.

(iii) Από τον έλεγχο της πληρότητας και νομιμότητας των απαιτούμενων δικαιολογητικών, που υποβλήθηκαν, βάσει των εγγράφων προσφοράς, από τους επιτυχόντες για τη σύναψη των προβλεπόμενων συμβάσεων, διαπιστώθηκαν διάφορες ατασθαλίες- παρατυπίες, οι κυριότερες των οποίων αφορούσαν στη μη υποβολή των αναγκών εγγυητικών πιστής εκτέλεσης του συμβολαίου ή προσκόμιση σχετικής εγγυητικής για πολύ μικρότερο χρηματικό ποσό από το προβλεπόμενο, καθώς επίσης στη μη διευθέτηση/τακτοποίηση των υποχρεώσεων των επιτυχόντων προσφοροδοτών αναφορικά με την καταβολή των εισφορών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Φόρου Εισοδήματος και Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Τα ευρήματα του παραπάνω ελέγχου έχουν επιβεβαιωθεί και από την Υπηρεσία μας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι, από τις 33 συμβάσεις που έχουν υπογραφεί από το ΓΕΕΦ/ΔΟΙ, οι 14 (ποσοστό 42%) δεν είναι νόμιμες και κανονικές, η Υπηρεσία μας θεωρεί το θέμα πολύ σοβαρό, καθότι αφορά σε χειρισμούς στους οποίους ενέχονται Αξιωματικοί του ΓΕΕΦ που σχετίζονται με διαδικασία, η οποία υπό κανονικές συνθήκες θα έπρεπε να προάγει και να κατοχυρώνει την ευημερία των οπλιτών της Εθνικής Φρουράς. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η Ιεραρχία του ΓΕΕΦ διέταξε την άμεση διενέργεια ανάκρισης, προκειμένου να αποδοθούν ενδεχόμενες πειθαρχικές ή και ποινικές ευθύνες στους υπευθύνους.

Ο Γενικός Διευθυντής, μας πληροφόρησε ότι η εν λόγω ανάκριση έχει ολοκληρωθεί και στο παρόν στάδιο βρίσκεται στη Διεύθυνση Δικαστικού του ΓΕΕΦ.

Σύσταση: Προκειμένου να διασφαλισθεί η νομιμότητα και κανονικότητα των διαδικασιών που θα ακολουθηθούν σε επόμενους διαγωνισμούς προμήθειας ειδών ΚΨΜ, επιβάλλεται όπως εφαρμόζονται οι θεσμοθετημένες διαδικασίες σε όλα τα στάδια, από την παραλαβή των προσφορών μέχρι και την κατακύρωσή τους.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι το ΓΕΕΦ έχει δώσει οδηγίες στην αρμόδια διεύθυνση του ΓΕΕΦ (ΓΕΕΦ/ΔΟΙ), όπως πριν από την κατακύρωση κάθε νέου δημόσιου διαγωνισμού, οι τιμές πώλησης των ειδών ΚΨΜ συγκρίνονται και με τις αντίστοιχες τιμές του προηγούμενου ανάλογου διαγωνισμού, προκειμένου να κριθούν λογικές ή μη και όπως μεριμνήσει σε κάθε επόμενο διαγωνισμό, να ζητείται από την οριζόμενη ανεξάρτητη επιτροπή αξιολόγησης, όπως, πριν από την υποβολή της πρότασής

της, για κατακύρωση κάθε σχετικού διαγωνισμού, διενεργεί και σύγκριση των προσφερομένων τιμών ειδών ΚΨΜ, με αυτές που υπάρχουν στο ελεύθερο εμπόριο, στο πλαίσιο πάντοτε του δόκιμου και του εφικτού. Επίσης, έχουν ήδη δοθεί ρητές όπως, όσοι διαχειριστές ΚΨΜ έχουν υπερβεί το καθορισμένο όριο των δύο ετών να αντικατασταθούν.

Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι το Υπουργείο υιοθετεί την άποψη μας όπως, σε μελλοντικούς διαγωνισμούς για εγκατάσταση παιγνιομηχανών και αυτόματων πωλητών ροφημάτων καφέ καθορίζεται στα έντυπα προσφορών ελάχιστο ποσοστό εισπράξεων υπέρ των Μονάδων και ότι ο Υπουργός Άμυνας, για αντιμετώπιση πάνω σε ολιστική βάση του θέματος των ΚΨΜ, έχει ορίσει Επιτροπή για την εις βάθος αξιολόγηση, μελέτη και υποβολή ολοκληρωμένης Έκθεσης για τη λειτουργία των ΚΨΜ.

Διεύθυνση Μελετών και Ποιοτικού Ελέγχου (ΔΜΠΕ). Αποστολή της ΔΜΠΕ είναι η μελέτη και ο σχεδιασμός των υλικών και εργασιών του μηχανουργείου/σιδηρουργείου του 3^{ου} ΣΠΤΧ, τα οποία περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη διακρίβωση μετρητικών οργάνων και μέτρηση αντοχής υλικών, χημικές αναλύσεις μετάλλων κ.α. χρησιμοποιώντας ειδικό εξοπλισμό. Παρόλο που με τη συμβολή της ΔΜΠΕ, επιτυγχάνεται είτε η κατασκευή, είτε η επισκευή υλικών/ανταλλακτικών εξοπλισμού, οχημάτων και μηχανημάτων της Εθνικής Φρουράς, με κόστος κατά πολύ χαμηλότερο σε σύγκριση με το κόστος αγοράς τους, διαπιστώσαμε ότι, εκκρεμεί η ολοκλήρωση 29 μελετών, 10 από τις οποίες δεν έχουν ακόμα δρομολογηθεί. Ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς σε επιστολή του ημερ.11.4.2015 μας πληροφόρησε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη μελέτη-αξιολόγηση του εκτελούμενου έργου των παραγωγικών και επισκευαστικών τμημάτων, με σκοπό να εντοπισθούν ποιες συγκεκριμένες ενέργειες πρέπει να προωθηθούν, για τη βέλτιστη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων του προσωπικού και του εξοπλισμού. Επίσης διενεργούνται ενέργειες για αποδέσμευση πιστώσεων για αντικατάσταση/αναβάθμιση του παλαιού μηχανογραφικού εξοπλισμού με σύγχρονης τεχνολογίας μηχανήματα, που να υποστηρίζουν τα νέα σχεδιαστικά λογισμικά προγράμματα.

Σύσταση: Να εξευρεθούν τρόποι πλήρους αξιοποίησης του εξοπλισμού και απασχόλησης του μεγάλου αριθμού ωρομίσθιου προσωπικού που εργάζεται στο συνεργείο, για την προώθηση περισσότερων μελετών και κατασκευή/επισκευή όσο το δυνατό περισσότερων υλικών, με σκοπό την εξοικονόμηση δαπανών.

Το ΓΕΕΦ υιοθετεί τη σύσταση της Υπηρεσίας μας, για την εξεύρεση τρόπων πλήρους αξιοποίησης του εξοπλισμού και της απασχόλησης του ωρομίσθιου προσωπικού που εργάζεται στο 3^ο ΣΜΤΧ, προκειμένου να προωθούνται περισσότερες μελέτες και να κατασκευάζονται/επισκευάζονται όσο γίνεται πιο πολλά υλικά στα συνεργεία του, για εξοικονόμηση ανάλογων δαπανών. Επί τούτου, το ΓΕΕΦ έχει δώσει οδηγίες στη ΓΕΕΦ/ΔΤΧ, για την ανάληψη των περαιτέρω ενεργειών.

Προσφορές.

Διαγωνισμός αρ. ΔΙΔΜ/49/2014 για την προμήθεια συσκευών εξουδετέρωσης και καταστροφής πυρομαχικών. Τον Μάρτιο 2015, το Υπουργείο Άμυνας προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια συσκευών εξουδετέρωσης και καταστροφής πυρομαχικών (4 είδη), με εκτίμηση δαπάνης €70.500+ΦΠΑ.

Τον Απρίλιο 2015, και πριν την τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών, πληροφορήσαμε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι είχε υποβληθεί στην Υπηρεσία μας γραπτό παράπονο από ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, ο οποίος ισχυριζόταν ότι οι τεχνικές προδιαγραφές του εν λόγω διαγωνισμού για τα είδη 1, 2 και 3, φωτογράφιζαν τα προϊόντα συγκεκριμένης κατασκευάστριας εταιρείας, ενώ για το είδος 4, τα προϊόντα άλλης – διαφορετικής - κατασκευάστριας εταιρείας, παραπέμποντας τον και στις ιστοσελίδες των εν λόγω εταιρειών.

Τον Μάιο 2015, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, μας πληροφόρησε ότι για κάθε υλικό που περιλαμβανόταν στον διαγωνισμό, υπήρχαν τουλάχιστον 3 κατασκευάστριες εταιρείες - τις οποίες

κατονόμαζε με τα μοντέλα τους - οι οποίες μπορούσαν να εκδηλώσουν ενδιαφέρον και, ως εκ τούτου, οι προδιαγραφές του διαγωνισμού δεν φωτογράφιζαν συγκεκριμένα προϊόντα.

Από τη μελέτη της έκθεσης αξιολόγησης του διαγωνισμού, διαπιστώθηκε ότι δεν καταγράφονταν οι κατασκευαστές των συστημάτων τα οποία είχαν προσφερθεί από τους 2 προσφοροδότες, με αποτέλεσμα να μην εξυπηρετείται ο σκοπός για τον οποίο ζητήθηκε (και στάλθηκε) στην Υπηρεσία μας η εν λόγω έκθεση. Πέραν των πιο πάνω, διαπιστώσαμε – επανειλημμένα σε προσφορές του Υπουργείου – ότι στις εκθέσεις αξιολόγησης των διαγωνισμών, στον Πίνακα Συμμόρφωσης με τις τεχνικές προδιαγραφές, δεν καταγράφονταν τα τεχνικά χαρακτηριστικά των προσφερόμενων προϊόντων, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατός ο έλεγχος της συμμόρφωσης τους με τις απαιτήσεις των διαγωνισμών. Ενόψει των πιο πάνω ζητήσαμε όπως μας σταλεί συμπληρωμένη – με βάση παρατηρήσεις μας – έκθεση αξιολόγησης του υπό αναφορά διαγωνισμού.

Τον Ιούνιο 2015, από τη μελέτη της δεύτερης/συμπληρωματικής έκθεσης αξιολόγησης, η οποία στάλθηκε στην Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Για τα είδη 1, 2 και 3, προσφορά υπέβαλε μόνο ένας οικονομικός φορέας, με εξοπλισμό της κατασκευάστριας εταιρείας που περιλαμβανόταν στο παράπονο που είχε υποβληθεί στην Υπηρεσία μας, ο οποίος, αν και κρίθηκε εντός προδιαγραφών, η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο ακύρωση των εν λόγω ειδών, λόγω υπερβολικά υψηλής προσφερθείσας τιμής σε σχέση με την αντίστοιχη εκτίμηση δαπάνης.
- (ii) Για το είδος 4, προσφορά υπέβαλαν δύο οικονομικοί φορείς, ένας με προϊόν της κατασκευάστριας εταιρείας που περιλαμβανόταν στο παράπονο που είχε υποβληθεί στην Υπηρεσία μας, στον οποίο η επιτροπή αξιολόγησης εισηγείτο την κατακύρωση του διαγωνισμού και, δεύτερος με προϊόν άλλης κατασκευάστριας εταιρείας, ο οποίος ωστόσο είχε απορριφθεί από την επιτροπή αξιολόγησης, αφού η προσφορά του κρίθηκε ως εκτός προδιαγραφών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εκφράσαμε προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου την άποψη ότι αφενός φαινόταν να επιβεβαιώνονται τα όσα είχαν αναφερθεί στο πιο πάνω γραπτό παράπονο το οποίο είχε υποβληθεί στην Υπηρεσία μας και, αφετέρου, είχε επιβεβαιωθεί η άποψη μας ότι στον υπό αναφορά διαγωνισμό, δεν είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός, γεγονός για το οποίο είχε ενημερωθεί έγκαιρα, αφού τους εν λόγω ισχυρισμούς τους είχαμε θέσει υπόψη του τον Απρίλιο 2015, πριν την υποβολή των προσφορών.

Τον Αύγουστο 2015, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις/απόψεις της Υπηρεσίας μας σχετικά με τον διαγωνισμό, διαφώνησε με την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης για κατακύρωση του είδους 4 του διαγωνισμού και, παράπεμψε το θέμα για εξέταση στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Άμυνας, το οποίο ακύρωσε τελικά τον διαγωνισμό, για τον λόγο ότι δεν είχε αναπτυχθεί σε αυτόν υγιής ανταγωνισμός.

Σύσταση: Πριν την προκήρυξη διαγωνισμών, ιδίως για εξειδικευμένα συστήματα/εξοπλισμούς, θα πρέπει να γίνεται ενδελεχής έρευνα αγοράς, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ευρύτητα συμμετοχής και η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου τον Οκτώβριο 2015, στο πλαίσιο της προωθούμενης διοικητικής μεταρρύθμισης του Υπουργείου θα προωθηθεί, σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο, η εκπαίδευση και κατάρτιση εξειδικευμένου προσωπικού σ' ότι αφορά τη διαχείριση διαγωνισμών.

2.2 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Δημοπράτηση δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου. Το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου αποτελεί το σημαντικότερο εργαλείο για υλοποίηση της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος. Το σύστημα θέτει ανώτατο όριο για τις συνολικές επιτρεπόμενες εκπομπές, αλλά, εντός του ορίου αυτού, επιτρέπει στους συμμετέχοντες στο σύστημα να εμπορεύονται δικαιώματα κατά βούληση. Για κάθε περίοδο εμπορίας, τα κράτη μέλη καταρτίζουν εθνικά σχέδια κατανομής, στα οποία καθορίζονται οι συνολικές εκπομπές τους, η κατανομή δωρεάν δικαιωμάτων σε εγκαταστάσεις της χώρας τους, και το μερίδιο των δικαιωμάτων που θα διατίθεται μέσω πλειστηριασμού.

Ο πλειστηριασμός των δικαιωμάτων που δεν κατανέμονται δωρεάν, καθορίζεται στους περί της Θέσπισης Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής Αερίων του Θερμοκηπίου Νόμους του 2011 μέχρι 2015, σύμφωνα με τους οποίους, το Υπουργικό Συμβούλιο (ΥΣ), μετά από πρόταση της αρμόδιας Αρχής, αποφασίζει τη χρήση των εσόδων από τη δημοπράτηση των δικαιωμάτων, εκ των οποίων τουλάχιστον 50% πρέπει να διατίθεται για καθορισμένες περιβαλλοντικές δράσεις που αφορούν στη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η Κύπρος δημοπράτησε για πρώτη φορά εντός του 2012 δικαιώματα που αφορούσαν στην περίοδο εμπορίας 2013-2020, με ανάθεση των καθκόντων πλειστηριαστή στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ), για ποσότητες που αντιστοιχούν στα δικαιώματα του 2013. Κατά την περίοδο 2012-2013 και 2014, τα συνολικά έσοδα δημοπράτησης για την Κυπριακή Δημοκρατία ανήλθαν στα €1.928.000 και €729.610, αντίστοιχα και το συνολικό ποσό που διατέθηκε από τα εν λόγω έσοδα, βάσει του υπό αναφορά Νόμου, ανήλθε σε €533.000 και €398.000, αντίστοιχα. Συνεπώς, ποσό ύψους €431.000 ή ποσοστό 22%, από τα έσοδα του 2013, θα πρέπει να διατεθεί στα επόμενα έτη της περιόδου 2013-2020, ώστε να ικανοποιηθεί η διάταξη για διάθεση του τουλάχιστον 50% των εσόδων του 2013, για καθορισμένες περιβαλλοντικές δράσεις.

Σύσταση: Θα πρέπει να προωθηθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες, ώστε να διασφαλιστεί ότι μέχρι το τέλος της περιόδου 2013-2020, θα διατεθεί τουλάχιστον το 50% για τις καθορισμένες περιβαλλοντικές δράσεις.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι, η Διαχειριστική Επιτροπή, η οποία εγκαθιδρύθηκε με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 19.12.2013, με σκοπό να συμβουλευεί την Κυβέρνηση για την ορθολογιστική διάθεση των εισπράξεων από τις εν λόγω δημοπρατήσεις, ζήτησε, σε πρώτο στάδιο, εισηγήσεις από Κρατικές Υπηρεσίες και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για δράσεις/έργα τα οποία συνδράμουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ώστε να γίνει προγραμματισμός για τη διάθεση των εσόδων μέχρι το 2020 και ότι υποβλήθηκαν συνολικά 78 προτάσεις, για έργα συνολικής αξίας €51,5 εκ.

2.2.1 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ

Νομοθετική Ρύθμιση Αρμοδιοτήτων του Τμήματος. Βάσει των διατάξεων του περί των Γεωλογικών Επισκοπήσεων Νόμου (Ν.140(Ι)/2013), το Τμήμα κάλεσε τις Κοινότητες που έχουν συνάψει συμβόλαια εκμίσθωσης κυβερνητικών γεωτρήσεων, και επιθυμούν τη συνέχιση της χρήσης τους, να υποβάλουν αίτηση για χορήγηση άδειας χρήσης.

Ο Νόμος αναφέρει επίσης ότι θα πρέπει να εκδοθούν σχετικοί Κανονισμοί για να καθοριστούν τα τέλη της αίτησης και των αδειών εκπόνησης γεωλογικής επισκόπησης και χρήσης κυβερνητικής γεώτρησης, τα οποία, στο μεταξύ, εισπράττονται στη βάση μεταβατικών διατάξεων. Η ετοιμασία και έγκριση σχετικών Κανονισμών βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Σύσταση: Θα πρέπει να ολοκληρωθούν το συντομότερο οι διαδικασίες χορήγησης άδειας χρήσης για τις γεωτρήσεις που χρησιμοποιούνται από Κοινότητες και να προωθηθεί η διαδικασία ετοιμασίας και έγκρισης Κανονισμών για την επιβολή σχετικών τελών.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η ετοιμασία του προσχεδίου των Κανονισμών για καθορισμό των τελών.

Κτίριο στέγασης του Τμήματος. Όπως αναφέρεται σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Τμήμα στεγάζεται, από κοινού με την Υπηρεσία Μεταλλείων, σε ενοικιαζόμενο κτίριο συνολικού εμβαδού 3.312 τ.μ., έναντι ετήσιου ενοικίου ύψους €240.000. Εκφράσαμε και πάλι την άποψη ότι ο χώρος είναι πολύ μεγάλος σε σχέση με τον αριθμό προσωπικού που στεγάζει το Τμήμα (55 άτομα) και εισηγηθήκαμε όπως, ενόψει της γενικής ανάγκης για οικονομική περισυλλογή, εξεταστεί το ενδεχόμενο στέγασης του Τμήματος σε λιγότερους ορόφους ή σε μικρότερο κτίριο. Σε επιστολή του Τμήματος ημερ. 14.5.2013 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ, αναφέρεται ότι η μεταστέγαση του Τμήματος είναι εξαιρετικά δύσκολη λόγω τεχνικών και οικονομικών απαιτήσεων, καθώς και λόγω ενδεχόμενων κινδύνων πρόκλησης ζημιών κατά τη μεταφορά εξειδικευμένου εξοπλισμού. Εντούτοις, το Τμήμα αναγνωρίζει ότι θα μπορούσε να απελευθερωθεί ένας τουλάχιστον όροφος του κτιρίου από εσωτερικές μετακινήσεις. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, συνολικό εμβαδό 532 τ.μ., παραχωρήθηκε σε Κλάδους του Τμήματος Γεωργίας, όπου στεγάζονταν 17 άτομα, τα οποία, μεταστεγάστηκαν πρόσφατα στο παλαιό κτίριο της Διοίκησης του Υπουργείου ΓΑΑΠ.

Σύσταση: Ενόψει του μειωμένου αριθμού προσωπικού του Τμήματος, της σχεδιαζόμενης συγχώνευσής του με την Υπηρεσία Μεταλλείων και της μετακίνησης των Κλάδων του Τμήματος Γεωργίας, θα πρέπει να επανεξεταστούν οι ανάγκες στέγασης και η δυνατότητα παροχής χώρου σε άλλα κυβερνητικά Τμήματα που σήμερα στεγάζονται σε ενοικιαζόμενα κτίρια.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, λόγω, αφενός, της αποχώρησης των Κλάδων του Τμήματος Γεωργίας από το ενοικιαζόμενο κτίριο και αφετέρου της έλλειψης ενδιαφέροντος για στέγαση άλλης Υπηρεσίας του Υπουργείου ΓΑΑΠ στους κενωθέντες χώρους, το Υπουργείο ενέκρινε την ανανέωση του συμβολαίου, με απενοίκιαση ενός ορόφου. Επιπρόσθετα, ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το θέμα θα επανεξεταστεί μετά τη συγχώνευση της Υπηρεσίας Μεταλλείων με το Τμήμα, εν αναμονή υποβολής γραπτής πρότασης του ιδιοκτήτη για πώληση του κτιρίου στο Κράτος.

2.2.2 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

Καθυστερημένα έσοδα.

(α) Γενικά στοιχεία. Σύμφωνα με την έκθεση καθυστερημένων εσόδων, τα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος ανήλθαν, στις 31.12.2014, σε €153,3 εκ., πλέον τόκων ύψους €36,7 εκ., σε σύγκριση με €149,5 εκ. πλέον τόκων ύψους €34,2 εκ. στις 31.12.2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €6,3 εκ. ή ποσοστό 3,4%. Η αύξηση οφείλεται, κυρίως, στην αύξηση των οφειλών για νερό ύδρευσης από Κοινοτικές Αρχές των Επαρχιών Λάρνακας-Αμμοχώστου κατά €2,1 εκ. και Λευκωσίας κατά €1,2 εκ., και του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας κατά €0,9 εκ. Τα σημαντικότερα ποσά οφείλονται από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας, καθώς και από αριθμό τοπικών Αρχών, οι οποίες τιμολογούν το νερό στους καταναλωτές τους και εισπράττουν την αξία του, χωρίς ωστόσο να καταβάλλουν το κόστος αγοράς του στο Τμήμα.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειες για μείωση των καθυστερημένων εσόδων.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι οι συστάσεις μας έχουν ληφθεί υπόψη. Ειδικότερα σε σχέση με τις οφειλές των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ), μας πληροφόρησε ότι αναμένονται οδηγίες από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ώστε το Τμήμα να προχωρήσει στην άσκηση μεγαλύτερης πίεσης προς τις ΑΤΑ.

(β) Οφειλές Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας. Στις καθυστερημένες οφειλές προς το Τμήμα περιλαμβάνεται συνολικό ποσό €55.579.912 πλέον τόκων €26.614.819 από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λάρνακας και Λεμεσού. Από το ποσό αυτό, €21.679.999 και €15.009.012 αφορούν σε οφειλές των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας, αντίστοιχα, για την περίοδο μέχρι τις 31.12.2008, οι οποίες προέκυψαν από αυξήσεις στην τιμή πώλησης του νερού, από το ΤΑΥ, και που αμφισβητούνται από τα Συμβούλια, αφού οι αντίστοιχες αυξήσεις των διατιμήσεών τους προς τους καταναλωτές δεν εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σημειώνεται ότι, στα πλαίσια αυτά, οφειλές του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού προς το Τμήμα μέχρι τις 30.6.2009, ύψους €56,7 εκ., διαγράφηκαν κατόπιν έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου. Με τη σύμφωνη γνώμη των Υπουργείων Οικονομικών, Εσωτερικών και Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, το Τμήμα προώθησε, στις 11.5.2015, προς τη Γενική Λογίστρια, πρόταση για διαγραφή των υπό αναφορά οφειλών των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας και Λάρνακας.

Παρά την προαναφερόμενη διαγραφή οφειλών του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού το 2009, παρατηρήθηκε η εκ νέου συσσώρευση οφειλόμενων ποσών του Συμβουλίου προς το Τμήμα, τα οποία στις 31.12.2014 ανέρχονταν σε €13.529.781 πλέον τόκων ύψους €2.240.416. Επισημαίνεται ότι το Συμβούλιο εξοφλά εμπρόθεσμα τις οφειλές του προς το ΤΑΥ από το 2012, ενώ από το 2014 άρχισε τη σταδιακή αποπληρωμή των συσσωρευμένων οφειλών του.

Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη ο χειρισμός του θέματος των οφειλών των Συμβουλίων από τη Νομική Υπηρεσία, μετά την παραπομπή των υποθέσεων από το Τμήμα, για τη λήψη νομικών μέτρων.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το ΤΑΥ παρακολουθεί στενά τις οφειλές των Συμβουλίων και προωθήσει, αν κριθεί αναγκαίο, πρόσθετα μέτρα για την είσπραξή τους.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι οι συστάσεις μας έχουν ληφθεί υπόψη.

(γ) Καταβολή ενισχύσεων σε οφειλότες του Τμήματος από Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου. Κατά τη διενέργεια του ετήσιου ελέγχου του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ) από την Υπηρεσία μας, εντοπίστηκαν πέραν των 2.000 περιπτώσεων αιτητών που έλαβαν κατά το 2014 συνολικές επιδοτήσεις ύψους €11,4 εκ., οι οποίοι όφειλαν στο Τμήμα, στις 31.12.2014, συνολικό ποσό, εξαιρουμένων των τόκων, ύψους €4,2 εκ. Εντοπίσαμε επίσης 909 περιπτώσεις γεωργών, με οφειλές ύψους €2,4 εκ. (πλέον τόκων) προς το Τμήμα, οι οποίοι έλαβαν, κατά την περίοδο 1.1.2014-8.7.2015, αποζημιώσεις από τον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης (ΟΓΑ) ύψους €2,1 εκ.

Σύσταση: Το Τμήμα, σε συνεργασία με τον ΟΑΠ και τον ΟΓΑ, να μελετήσει είτε το ενδεχόμενο συμψηφισμού των προς καταβολή ενισχύσεων στους γεωργούς, από τους πιο πάνω Οργανισμούς, με τυχόν οφειλές τους προς το Τμήμα για παραχώρηση νερού άρδευσης, είτε τη συμπερίληψη πρόνοιας που να καθιστά υποχρεωτική την υποβολή βεβαίωσης εξόφλησης οφειλών που θα εκδίδεται από το Τμήμα, μαζί με την αίτηση ενίσχυσης/αποζημίωσης.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι οι συστάσεις μας λήφθηκαν υπόψη και σε σύσκεψη με αρμόδιους λειτουργούς του ΟΑΠ συμφωνήθηκε όπως εφαρμοστεί σταδιακά διαδικασία υποβολής δήλωσης, από τους δικαιούχους γεωργούς προς τον ΟΑΠ, για καταβολή της χορηγίας τους στο ΤΑΥ έναντι των οφειλών τους. Επίσης, μάς πληροφόρησε ότι θα γίνει εισήγηση στη Νομική Υπηρεσία ώστε, εκτός από τα νομικά μέτρα εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων που ήδη εφαρμόζονται, να ζητείται εξασφάλιση Διατάγματος «κατάσχεσης περιουσίας εις χείρας τρίτων», με σκοπό την εξασφάλιση της χορηγίας που θα δοθεί στους οφειλότες αυτούς από τον ΟΑΠ.

Προσφορές.

(α) Αποχετευτικό Σύστημα του Συμπλέγματος Κοκκinoχωρίων – Σύνδεση γειτονικών Δήμων/Κοινοτήτων με το Κεντρικό Αποχετευτικό Σύστημα Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας. Σύμφωνα με τη μελέτη σκοπιμότητας που ετοίμασαν περί το 2005 οι Σύμβουλοι Μηχανικοί του ΤΑΥ, το βέλτιστο – τεchnοοικονομικά και περιβαλλοντικά – σενάριο προέβλεπε τη συμπλεγματοποίηση των 10 κοινοτήτων της περιοχής Κοκκinoχωριών, με κοινό Σταθμό Επεξεργασίας Λυμάτων στην Άχνα.

Η κατασκευή δικτύων συλλογής λυμάτων στις 10 κοινότητες της περιοχής Κοκκinoχωρίων αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τον Μάρτιο 2017 (κλείσιμο της Προγραμματικής Περιόδου 2007 – 2013), ενώ καταβάλλεται προσπάθεια η κατασκευή του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων Άχνας (με τις συναφείς εργασίες) – λόγω καθυστέρησης στην ανάθεση της σύμβασης – να ενταχθεί στην Προγραμματική Περίοδο 2014 – 2020, για συγχρηματοδότηση του από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Αν. Διευθυντής του ΤΑΥ μας πληροφόρησε ότι οι καθυστερήσεις που έχουν παρατηρηθεί στην υλοποίηση του όλου Έργου, οφείλονται σε παρεμβάσεις τοπικών αρχών, οργανωμένων συνόλων και άλλων επηρεαζόμενων καθώς επίσης και στις προσφυγές που εκκρεμούν ενώπιον της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, οι οποίες αφορούν το Έργο της κατασκευής του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων Άχνας.

Σύσταση: Καλύτερος προγραμματισμός ώστε να αποφεύγονται καθυστερήσεις που ενδεχομένως να δημιουργήσουν προβλήματα στη συγχρηματοδότηση των έργων.

(β) Ενοικίαση Κτηρίου για Στέγαση των Κεντρικών Γραφείων και του Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ). Η συμφωνία ανάθεσης για την ενοικίαση του κτηρίου υπογράφηκε στις 5.5.2006. Η χρονική διάρκεια ενοικίασης καθορίστηκε στα 50 χρόνια, με ημερομηνία έναρξης στις 6.5.2008. Στην εν λόγω συμφωνία προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι στα πρώτα 15 χρόνια, την αποκλειστική ευθύνη για τη συντήρηση του κτηρίου θα έχει ο Ιδιοκτήτης.

Το ετήσιο ενοίκιο του κτηρίου καθορίστηκε για τα 3 πρώτα χρόνια, στο ποσό των 345.000 Λ.Κ. (€589.468). Για τα υπόλοιπα χρόνια, προβλέπεται ότι το ποσό του ενοικίου θα αναπροσαρμόζεται κάθε τρία χρόνια, με βάση τους μηνιαίους δείκτες ενοικίων που εκδίδονται από το Τμήμα Στατιστικής και Ερευνών και οι οποίοι θα ισχύουν τον τελευταίο μήνα κάθε τριετίας κατά τη λήξη της.

Το ετήσιο ποσό συντήρησης του κτηρίου καθορίστηκε σε 175.000 Λ.Κ. (€299.005) για τα πρώτα 5 χρόνια, σε 325.000 Λ.Κ. (€555.296) για τα επόμενα 5 χρόνια, και σε 625.000 Λ.Κ. (€1.067.876) για τα τελευταία 5 χρόνια, κατά τα οποία ο Ιδιοκτήτης θα έχει την ευθύνη συντήρησης του.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι το κόστος ενοικίου και συντήρησης του πιο πάνω κτηρίου είναι αφενός υπερβολικά ψηλό και, αφετέρου, δυσανάλογο των σημερινών αναγκών του Τμήματος. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα αφενός αναζητήσει τρόπους καλύτερης εκμετάλλευσης του κτηρίου και, αφετέρου – στα πλαίσια της γενικής πολιτικής του κράτους για διαπραγμάτευση του ύψους των ενοικίων όλων των κτηρίων, που ενοικιάζει –, καταβληθούν προσπάθειες για μείωση του ενοικίου και του κόστους συντήρησης. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως εξεταστεί ταυτόχρονα και η λύση αγοράς του κτηρίου, κατόπιν ετοιμασίας ανεξάρτητης εκτίμησης της αξίας του και συνυπολογίζοντας το ποσό που καταβλήθηκε μέχρι σήμερα ως ενοίκιο.

Τον Απρίλιο 2014, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι σε σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος στις 8.4.2014, αποφασίστηκε να γίνει επαναδιαπραγμάτευση της σύμβασης ενοικίασης του κτηρίου, με στόχο τη μείωση του ύψους του ενοικίου και του κόστους συντήρησης που καταβάλλονταν στους Ιδιοκτήτες.

Τον Ιούλιο 2014, κατόπιν της επισήμανσης του Τμήματος Δημοσίων Έργων ότι οι Ιδιοκτήτες δεν είχαν εξασφαλίσει μέχρι τότε Πιστοποιητικό Έγκρισης του κτηρίου, εισηγηθήκαμε με επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος, όπως ζητηθεί το συντομότερο η συμβουλή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, για τον τρόπο χειρισμού του θέματος καθώς και για τις περαιτέρω ενέργειες του Τμήματος, ή/και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, ώστε να σταματήσει η παραβίαση της νομοθεσίας ή/και η έκθεση του ΤΑΥ σε οποιονδήποτε κίνδυνο, από την κατοχή και χρήση του κτηρίου χωρίς να έχει εκδοθεί το εν λόγω Πιστοποιητικό. Επιπρόσθετα, με την πιο πάνω επιστολή μας, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Η μη συμπερίληψη πρόνοιας στη σύμβαση ενοικίασης του κτηρίου η οποία να παρέχει το δικαίωμα στο ΤΑΥ αγοράς του κτηρίου, συνυπολογίζοντας το ποσό των ενοικίων μέχρι την ημερομηνία αγοράς του, αποτελούσε σοβαρή παράλειψη, λαμβάνοντας υπόψη και τη μεγάλη χρονική περίοδο της σύμβασης ενοικίασης (50 έτη).
- (ii) Το ποσό της ετήσιας συντήρησης του κτηρίου που συμφωνήθηκε για τα πρώτα 15 χρόνια, όταν δηλαδή οι απαιτήσεις/ανάγκες συντήρησης είναι μειωμένες, εφόσον ο εξοπλισμός/συστήματα μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων χρήζουν αντικατάστασης μετά τον 15^ο χρόνο, είναι υπερβολικά ψηλό.
- (iii) Η συμπερίληψη πρόνοιας για ανάληψη της συντήρησης του κτηρίου μετά τα 15 πρώτα χρόνια από το ΤΑΥ, δεν ήταν η ενδεδειγμένη ενέργεια, εφόσον το κτήριο είναι ενοικιαζόμενο και, ως εκ τούτου, το ΤΑΥ θα συντηρεί ένα κτήριο του οποίου δεν έχει την ιδιοκτησία, με όλες τις δυσμενείς συνέπειες και προβλήματα που συνεπάγεται κάτι τέτοιο.
- (iv) Δεν έχει προβλεφθεί οποιαδήποτε φόρμουλα προσαρμογής του ενοικίου, με αποτέλεσμα το ύψος του να είναι σήμερα υπερβολικά ψηλό, σε σχέση με τις επικρατούσες τιμές της αγοράς.

Το ΤΑΥ, με επιστολή του ημερ. 10.6.2014, προειδοποίησε τον Ιδιοκτήτη ότι εάν δεν εξασφάλιζε το πιστοποιητικό τελικής έγκρισης εντός 60 ημερών, επεφύλασσε τα δικαιώματά του που απορρέουν από τη σύμβαση, περιλαμβανομένου και του τερματισμού της και, ταυτόχρονα τον πληροφόρησε ότι οι πληρωμές του ενοικίου αναστέλλονται μέχρι την εξασφάλισή του. Ο Ιδιοκτήτης απάντησε στις 8.7.2014 ότι η καθυστέρηση στην εξασφάλιση του πιστοποιητικού οφείλεται στις αλλαγές που έγιναν κατά την κατασκευή του έργου, κατόπιν αιτήματος του ΤΑΥ. Τον ισχυρισμό του απέρριψε την επομένη το ΤΑΥ, εφόσον οι οποιεσδήποτε αλλαγές είχαν ολοκληρωθεί 6 χρόνια προηγουμένως, ως εκ τούτου η καθυστέρηση ήταν αδικαιολόγητη.

Τον Ιανουάριο 2015, ο Ιδιοκτήτης πρότεινε μια μικρή μείωση του ενοικίου και της συντήρησης για 2 χρόνια μόνο, της τάξης του 2,6% και 10% αντίστοιχα, που κρίθηκε από το ΤΑΥ ως ανεπαρκής. Στη συνέχεια, ο Ιδιοκτήτης πρότεινε μείωση του ενοικίου ύψους 8,2%.

Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – το ΤΑΥ τον Μάρτιο 2015 ότι η μη εξασφάλιση του πιστοποιητικού τελικής έγκρισης, συνεπάγεται ότι έχει καταρχήν διαπραχθεί το αδίκημα που καθορίζεται στις διατάξεις των άρθρων 10(1) και 20(1) του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου και, παρόλο ότι η εξασφάλιση του αποτελεί υποχρέωση του Ιδιοκτήτη, δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη διάπραξης ποινικού αδικήματος ο κάτοχος ή ο χρήστης της οικοδομής, δηλαδή το ΤΑΥ.

Ενόψει των πιο πάνω, τον ίδιο μήνα, το ΤΑΥ πληροφόρησε τον Ιδιοκτήτη ότι εάν μέχρι την 31.12.2015 δεν εξασφάλιζε το εν λόγω πιστοποιητικό, ήταν υποχρεωμένο να εγκαταλείψει το κτήριο την 1.1.2016.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Αν. Διευθυντής του ΤΑΥ μας πληροφόρησε ότι έχει εξασφαλίσει έγκριση από τον φορέα μεταστέγασης για εξεύρεση άλλου κτηρίου για ενοικίαση, στην περίπτωση που ο Ιδιοκτήτης δεν εξασφαλίσει το πιστοποιητικό τελικής έγκρισης μέχρι το τέλος του 2015.

Όπως προκύπτει από την πληροφόρηση που είχαμε από το ΤΑΥ, ο Ιδιοκτήτης προέβαλε τον ισχυρισμό ότι για να εκδοθεί το πιστοποιητικό τελικής έγκρισης από τον Δήμο Λευκωσίας, θα πρέπει να κατασκευαστεί ένας παιδότοπος ο οποίος περιλαμβανόταν στους όρους της άδειας οικοδομής. Όπως ισχυρίστηκε ο

Ιδιοκτήτης, ο εν λόγω παιδότοπος άρχισε να κατασκευάζεται πριν από το καλοκαίρι του 2015 και αναμένεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη του 2015, διαβεβαιώνοντας το ΤΑΥ ότι το πιστοποιητικό τελικής έγκρισης θα εξασφαλιστεί μέχρι το τέλος του 2015.

Σημειώνεται ότι ο Γενικός Εισαγγελέας έχει ζητήσει διευκρινίσεις για το όλο θέμα, οι οποίες του έχουν υποβληθεί από το ΤΑΥ, και αναμένεται η τελική του γνωμάτευση.

Σύσταση: Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του Ιδιοκτήτη, το ΤΑΥ θα πρέπει να εγκαταλείψει το κτήριο.

2.2.3 ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

Έκταση κρατικής δασικής γης. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε επανειλημμένα την ανάγκη αντιπαραβολής της κρατικής δασικής γης, η οποία, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Δασών (ΤΔ), ανέρχεται σε 163.818 εκτάρια, με τα στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ), ώστε να εντοπιστούν τυχόν διαφορές και να προωθηθούν οι απαραίτητες διορθώσεις. Λόγω του μεγάλου αριθμού εκκρεμοτήτων που εντοπίστηκαν στα δάση για τα οποία έγινε κάποια εργασία, αποφασίστηκε όπως δοθεί προτεραιότητα στη διόρθωση των στοιχείων για το δάσος Αθαλάσσας, όπου λόγω της εγγύτητάς του στη Λευκωσία, η αξία της γης είναι πολύ υψηλή. Όπως αναφέρεται και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, διαφάνηκε ότι, παρόλο που η κρατική δασική γη στο δάσος Αθαλάσσας ανέρχεται, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, σε 965 εκτάρια, στο ΤΚΧ είναι καταγεγραμμένη ως κρατική δασική γη, έκταση περίπου 4 εκταρίων μόνο, ενώ η υπόλοιπη είναι καταγεγραμμένη ως κρατική γη (χαλίτικη) ή ακόμη και ως ιδιωτική. Με πρωτοβουλία του Διευθυντή του Τμήματος, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με τον Διευθυντή του ΤΚΧ, στην οποία αποφασίστηκε όπως συνεχιστούν οι ενέργειες για διόρθωση των πιο πάνω εκκρεμοτήτων.

Σύσταση: Συστήνεται όπως συνεχιστεί και εντατικοποιηθεί η πιο πάνω προσπάθεια.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε ότι έχουν προωθηθεί ενέργειες για συνέχιση της πιο πάνω εργασίας.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2014 ανέρχονταν σε €5.970.294, σε σύγκριση με €4.168.715 στις 31.12.2013. Η αύξηση ύψους €1.801.579 οφείλεται κυρίως στην, εκ παραδρομής, μη συμπερίληψη, στα υπόλοιπα του 2013, συνολικού ποσού €1.281.722 και στη μη είσπραξη ενοικίων για το 2014. Από τον έλεγχο των καθυστερημένων εσόδων από τέλη χρήσης δασικής γης διαπιστώθηκαν αδυναμίες που αφορούν στη μη ετοιμασία αναλυτικής ονομαστικής κατάστασης των υπολοίπων από ετήσιες άδειες χρήσης γης, στην τήρηση των υπό αναφορά οφειλόμενων ποσών σε λογισμικό το οποίο δεν παρέχει την απαιτούμενη ασφάλεια και στη μη διενέργεια ελέγχου των οφειλόμενων ποσών από το Λογιστήριο του Τμήματος.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να προωθήσει ενέργειες για την ετοιμασία ονομαστικής κατάστασης των καθυστερημένων εσόδων από ετήσιες άδειες χρήσης γης και για τον έλεγχο της από το Λογιστήριο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε ότι οι συστάσεις μας θα ληφθούν υπόψη και ότι θα προωθηθούν σχετικές διορθωτικές ενέργειες.

Ανταλλαγές κρατικής δασικής γης με ιδιωτική. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενηργήσαμε σε περιπτώσεις ανταλλαγής κρατικής δασικής γης με ιδιωτική, διαπιστώσαμε ότι, κατά την αξιολόγηση, λαμβάνεται υπόψη η αξία των υπό ανταλλαγή γαιών, όχι όμως η έκτασή τους και η επίπτωση της ανταλλαγής στο απόθεμα της κρατικής δασικής γης, ότι δεν τεκμηριώνεται ο τρόπος με τον οποίο η ανταλλαγή εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και την καλύτερη διαχείριση του δάσους, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμών του 2012 και 2014, καθώς και ότι,

το ΤΔ, δεν εξετάζει περαιτέρω, περιπτώσεις κατά τις οποίες εγείρονται αμφιβολίες αναφορικά με τις εκτιμήσεις του ΤΚΧ. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, σε δύο περιπτώσεις ανταλλαγής κρατικής δασικής γης με ιδιωτική, που πραγματοποιήθηκαν το 2007 στο δάσος Ραντί και το 2012 στο δάσος Λουρκά στο Γέρι, όχι μόνο δεν φαίνεται να εξυπηρετήθηκε το δημόσιο συμφέρον, αλλά με τη δεύτερη ανταλλαγή, μειώθηκε σημαντικά το απόθεμα της κρατικής δασικής γης, ενώ και οι δύο ανταλλαγές κατέστησαν πιο δύσκολη τη διαχείριση των δασών. Σημειώνεται ότι και στις δύο περιπτώσεις το ΤΚΧ εκτίμησε τις υπό ανταλλαγή γαίες ως ισάξιες. Διαπιστώσαμε επίσης ότι, όσον αφορά στην πρώτη περίπτωση ανταλλαγής, ο ιδιώτης προέβηκε σε τρεις επεμβάσεις εντός του δάσους Ραντί, χωρίς το ΤΔ να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για άμεση αποκατάσταση και ότι η διαδικασία εξέτασης της πρότασης για ανταλλαγή ολοκληρώθηκε ταχύτατα, σε αντίθεση με άλλες παρόμοιες προτάσεις, για τις οποίες απαιτείται υπερβολικός χρόνος για την εξέτασή τους. Όσον αφορά στη δεύτερη περίπτωση ανταλλαγής, επισημάναμε ότι ο αιτητής ήταν Διευθυντής σε ένα από τα εμπλεκόμενα Τμήματα, εκπρόσωπος του οποίου συμμετείχε στη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε για την εξέταση του αιτήματος, και που παρέλειψε, ωστόσο, να δηλώσει κώλυμα, καθότι η αίτηση αφορούσε στον Προϊστάμενό της.

Σύσταση: Να εξεταστεί το ενδεχόμενο τροποποίησης του σχετικού Κανονισμού, ώστε στην εξέταση αιτημάτων ανταλλαγής, να λαμβάνεται υπόψη και η έκταση των υπό ανταλλαγή γαιών και η επίπτωση της ανταλλαγής στο απόθεμα της κρατικής δασικής γης. Επιπρόσθετα, στην αξιολόγηση των αιτήσεων ανταλλαγών θα πρέπει να δίνεται λεπτομερής περιγραφή των γαιών και να διευκρινίζεται ο τρόπος με τον οποίο η ανταλλαγή εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και επιτυγχάνει την καλύτερη διαχείριση του δάσους. Σε τέτοιες περιπτώσεις η εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος πρέπει να είναι πρόδηλη και αναντίλεκτη. Επίσης, σε περιπτώσεις όπου εγείρονται αμφιβολίες για την εκτίμηση της αξία της γης όπως υπολογίστηκε από το ΤΚΧ, η ανταλλαγή δεν πρέπει να προχωρά μέχρι να διασφαλιστεί η αντικειμενικότητα της διαδικασίας. Όσον αφορά στις υπό αναφορά περιπτώσεις ανταλλαγής γης, θα πρέπει να τύχουν διερεύνησης οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν και να αποδοθούν ευθύνες, όπου και εάν, αναλογούν.

Ο Διευθυντής ΤΔ διαφώνησε με την προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση, αφού στις περιπτώσεις που η δασική γη που θα προσφερθεί, με βάση τις αξίες, είναι μεγαλύτερης έκτασης, ζητείται από τους ενδιαφερόμενους και τελικά προσφέρεται δασική γη ίσης έκτασης με την ιδιωτική. Επίσης, διαφώνησε με την εισήγηση μας να ζητούνται περαιτέρω διευκρινίσεις από το ΤΚΧ για τις εκτιμήσεις που διενεργεί γιατί, κατά την άποψη του, δεοντολογικά δεν είναι ορθό να τίθεται υπό αμφισβήτηση η εκτίμηση του ΤΚΧ. Περαιτέρω επισημάνε ότι, σε περιπτώσεις που υπάρχουν άλλοι λόγοι που δημιουργούν αμφιβολίες, ο Διευθυντής ΤΔ έχει τη διακριτική εξουσία να απορρίψει το αίτημα για ανταλλαγή. Όσον αφορά στις συστάσεις μας για καλύτερη αξιολόγηση των αιτήσεων και για τη διερεύνηση των υπό αναφορά περιπτώσεων ανταλλαγής γης και την απόδοση ευθυνών, όπου και εάν αναλογούν, ο Διευθυντής ΤΔ μας πληροφόρησε ότι αυτές θα ληφθούν υπόψη και θα προωθηθούν οι κατάλληλες ενέργειες. Η Υπηρεσία μας δεν συμφωνεί με τις θέσεις αυτές. Όσον αφορά την αναζήτηση ευθυνών αυτή, με βάση τον περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμο, εμπίπτει στις εξουσίες της αρμόδιας αρχής και όχι του Διευθυντή ΤΔ.

Εκμίσθωση ή άλλη διάθεση κρατικής δασικής γης. Επισημάναμε ότι, ενώ σύμφωνα με τον περί Δασών Νόμο, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι οποίες δικαιολογούνται από το δημόσιο συμφέρον, να εκμισθώνει ή να διαθέτει κρατική δασική γη, στους σχετικούς Κανονισμούς, η εκμίσθωση ή άλλη διάθεση κρατικής δασικής γης, επιτρέπεται σε αρκετές περιπτώσεις που, κατά την άποψή μας, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως εξαιρετικές, καθώς και σε περιπτώσεις όπου δεν φαίνεται να εξυπηρετείται απαραίτητα το δημόσιο συμφέρον. Διαπιστώσαμε επίσης περιπτώσεις διάφορων Κυβερνητικών Τμημάτων και Υπηρεσιών, Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου και Αρχών Τοπικής

Αυτοδιοίκησης, οι οποίοι χρησιμοποιούν κρατική δασική γη, χωρίς ωστόσο να έχει συνομολογηθεί οποιαδήποτε σύμβαση εκμίσθωσης ή να έχει χορηγηθεί άδεια χρήσης από το ΤΔ.

Σύσταση: Θα πρέπει να διασαφηνιστεί η έννοια του δημόσιου συμφέροντος, βάσει του οποίου παραχωρείται έγκριση για εκμίσθωση ή διάθεση κρατικής δασικής γης και να διευκρινιστεί, με τη Νομική Υπηρεσία, εάν οι πρόνοιες των Κανονισμών συνάδουν με εκείνες του Νόμου. Επίσης, το Τμήμα πρέπει να προωθήσει ενέργειες για καταγραφή όλων των περιπτώσεων χρήσης κρατικής δασικής γης στις οποίες δεν έχει συνάψει συμβάσεις και για συνομολόγηση τους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος συμφώνησε με τις συστάσεις μας και μας πληροφόρησε ότι αυτές θα ληφθούν υπόψη.

Αξιολόγηση προτάσεων για εκμίσθωση ή άλλη διάθεση κρατικής δασικής γης. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήσαμε σε περιπτώσεις προτάσεων εκμίσθωσης κρατικής δασικής γης που υποβλήθηκαν στο ΤΔ, διαπιστώσαμε ότι, το Τμήμα δεν ζητεί, στις πλείστες περιπτώσεις, την προσκόμιση των απαιτούμενων στοιχείων από τον αιτητή, για να καθίσταται δυνατή η διενέργεια της τεχνοοικονομικής και προκαταρκτικής, πολεοδομικής και περιβαλλοντικής, αξιολόγησης της πρότασης πριν την προώθησή της στο Υπουργικό Συμβούλιο. Ως εκ τούτου, ενδέχεται η δασική κρατική γη να εκμισθωθεί σε πρόσωπα που δεν έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις, ή να εγκριθεί η υλοποίηση επενδύσεων οι οποίες, είτε να είναι μη οικονομικά βιώσιμες, είτε η λειτουργία τους αντίκειται στη σχετική περιβαλλοντική και πολεοδομική νομοθεσία. Ενδεικτικά αναφέραμε ότι το Τμήμα προώθησε προς το Υπουργικό Συμβούλιο προτάσεις που αφορούσαν στη δημιουργία μονάδας κομποστοποίησης και διαχείρισης αποβλήτων στο Παραλίμνι και γηπέδου γκολφ στην Αγία Νάπα, χωρίς προηγουμένως να διενεργήσει ολοκληρωμένη αξιολόγηση των προτάσεων, βάσει των προνοιών των Κανονισμών.

Σύσταση: Θα πρέπει να εφαρμόζονται οι πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας και να αξιολογούνται τα απαιτούμενα στοιχεία κατά την εξέταση της αίτησης. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο τροποποίησης των Κανονισμών, για συμπερίληψη, στις προαπαιτούμενες προϋποθέσεις για την εξέταση αιτημάτων εκμίσθωσης ή άλλης διάθεσης κρατικής δασικής γης, της τακτοποίησης των οικονομικών οφειλών του αιτητή προς το Κράτος (Έφορο Φορολογίας και Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων), καθώς και για επιβολή τέλους, με την υποβολή αιτημάτων εκμίσθωσης κρατικής γης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος συμφώνησε με τις συστάσεις μας και μας πληροφόρησε ότι θα προωθηθούν οι δέουσες ενέργειες.

Εκμίσθωση ή άλλη διάθεση παραθαλάσσιας κρατικής δασικής γης. Το Τμήμα κατέθεσε πρόταση στη Βουλή των Αντιπροσώπων για τροποποίηση του Κανονισμού 12 των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμών, έτσι ώστε η απόσταση στην οποία αναφέρεται η απαγόρευση για εκμίσθωση ή διάθεση παραθαλάσσιας κρατικής δασικής γης, να μειωθεί από αυτήν των 500 μ. από την ανώτατη στάθμη παλίστριας, στη Ζώνη Προστασίας της Παραλίας (ΖΠΠ), δηλαδή στα 91,44 μ. από τη γραμμή της ανώτατης στάθμης παλίστριας. Επισημάναμε ότι, με την προτεινόμενη σημαντική χαλάρωση του υφιστάμενου Κανονισμού, δεν φαίνεται να εξυπηρετείται ο κύριος στόχος του Τμήματος, ο οποίος είναι η προστασία των κρατικών δασών, αφού ο καθορισμός της ΖΠΠ αποσκοπεί στην προστασία της ακτογραμμής και όχι των παραθαλάσσιων κρατικών δασών. Επίσης, όπως προέκυψε και από σχετικό έλεγχό μας για τη διαχείριση των παραλιών της Κύπρου, η ΖΠΠ, σε ορισμένα σημεία, βρίσκεται εντός της θάλασσας κυρίως λόγω διάβρωσης, ενώ ο ορισμός της δεν συνάδει με το σχετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης της Βαρκελώνης, το οποίο έχει επικυρωθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για τους λόγους αυτούς έχουμε εισηγηθεί, προς το Υπουργείο Εσωτερικών, τον επανακαθορισμό της ΖΠΠ. Σημειώνεται ότι το

2010, το Τμήμα προχώρησε στη σύναψη σύμβασης για τη δημιουργία κατασκηνωτικού χώρου, σε χώρο που βρίσκεται εντός της παραθαλάσσιας κρατικής δασικής ζώνης των 500 μ., του οποίου οι εργασίες κατασκευής, δεν ξεκίνησαν μέχρι σήμερα. Εκκρεμούν επίσης για εξέταση, από το Τμήμα, αιτήματα για εκμίσθωση κρατικής δασικής γης εντός της υπό αναφορά παραθαλάσσιας ζώνης, τα οποία, όπως μας αναφέρθηκε, θα εξεταστούν μετά την τροποποίηση του Κανονισμού.

Σύσταση: Η πρόταση για τροποποίηση του Κανονισμού θα πρέπει να επανεξεταστεί, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η προστασία του παραθαλάσσιου κρατικού δάσους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος εξέφρασε την άποψη ότι η απαγόρευση εκμίσθωσης ή διάθεσης παραθαλάσσιας κρατικής δασικής περιοχής εκτός της ΖΠΠ, δεν εξυπηρετεί κάποιο σκοπό και ότι τόσο το κρατικό δάσος που βρίσκεται εντός της ζώνης αυτής όσο και το υπόλοιπο κρατικό δάσος προστατεύεται από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, τα αιτήματα για εκμίσθωση κρατικής δασικής γης εντός της παραθαλάσσιας ζώνης θα εξεταστούν βάσει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου και ότι η σύμβαση για τη δημιουργία κατασκηνωτικού χώρου αφορά σε παράταση της αρχικής σύμβασης, η οποία συνομολογήθηκε το 1980. Η Υπηρεσία μας δεν συμμερίζεται τις απόψεις του Τμήματος και επιπλέον επισημαίνει ότι η ύπαρξη μίας σύμβασης δεν δικαιολογεί την άνευ ετέρου παράταση της.

Εκμίσθωση κρατικής δασικής γης στο Δάσος Αγίας Νάπας με σκοπό τη δημιουργία γηπέδου γκολφ. Το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 26.2.2014, κατόπιν αιτήματος εταιρείας, ακύρωσε την Απόφασή του ημερ. 13.6.2007, με την οποία εκμισθώθηκε προς αυτήν έκταση 575 δεκαρίων δασικής γης στο δάσος Αγίας Νάπας για τη δημιουργία γηπέδου γκολφ και στις 9.7.2014, ενέκρινε την παραχώρηση προς την εταιρεία αυτή, κρατικής ενίσχυσης ήσσονος σημασίας (de minimis) ύψους €81.803, πλέον τόκων υπερημερίας, η οποία αφορά στο μίσθωμα για την περίοδο 13.6.2013-26.2.2014, για τον λόγο ότι η επηρεαζόμενη δασική γη, για την οποία καταβλήθηκαν ενοίκια μόνο για την περίοδο 2011-2013, δεν έχει αξιοποιηθεί για τον σκοπό που εκμισθώθηκε ή για οποιοδήποτε άλλο σκοπό.

Σύσταση: Το Τμήμα πρέπει να εξετάσει αν στα πλαίσια αξιολόγησης της παραχώρησης κρατικής ενίσχυσης ήσσονος σημασίας στην εταιρεία, αξιολογήθηκε κατά πόσο αυτή ασκούσε οικονομική δραστηριότητα, κατά τη διάρκεια της περιόδου που μεσολάβησε μεταξύ της υπογραφής και του τερματισμού της σύμβασης, όπως ορίζεται στην εγκύκλιο αρ. 71 του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η εν λόγω εταιρεία δεν ασκούσε οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα. Σημείωσε επίσης ότι το Τμήμα είχε εξασφαλίσει σχετική καθοδήγηση από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων για την παραχώρηση της κρατικής ενίσχυσης.

Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης κρατικής δασικής γης σε ξενοδοχειακή μονάδα στη Λευκωσία. Διαπιστώσαμε ότι τα καθυστερημένα έσοδα από εταιρεία, στην οποία, το ΤΔ εξέδωσε το 1978, ετήσια άδεια χρήσης δασικής γης στη Λευκωσία, για την ανέγερση ξενοδοχειακής μονάδας, ανέρχονταν στις 31.12.2014 σε €3.333.610. Η υπόθεση ανατέθηκε, μέσω του Γενικού Εισαγγελέα, σε ιδιωτικό δικηγορικό γραφείο, το οποίο, στις 26.6.2012, προχώρησε στην καταχώρηση αγωγής κατά της πιο πάνω εταιρείας για το ποσό των €1.291.990 αντί του €2.291.550 που αφορούσε στο συνολικό ποσό οφειλόμενων ενοικίων μέχρι την 30.4.2012. Ο δικηγόρος εισηγήθηκε όπως μην τροποποιηθεί το ποσό της απαίτησης, καθότι αυτό θα επιφέρει περαιτέρω καθυστέρηση στην εξέταση της υπόθεσης και πληροφόρησε το Τμήμα ότι, ο δικηγόρος της εταιρείας υπέβαλε τηλεφωνικώς πρόταση όπως η εταιρεία παραδώσει στο ΤΔ το τεμάχιο και η Δημοκρατία αποσύρει την αγωγή, χωρίς καμία άλλη απαίτηση.

Σύσταση: Το Τμήμα πρέπει να προωθήσει ενέργειες για την καταχώρηση αγωγής για ολόκληρο το οφειλόμενο ποσό από την εταιρεία. Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση διακανονισμού, πριν τη λήψη οριστικής απόφασης, το θέμα πρέπει να τεθεί, για έγκριση, ενώπιον της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ), αφού αφορά σε απαίτηση επί σύμβασης δημοσίου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος συμφώνησε με τη σύστασή μας και μας πληροφόρησε ότι στις 6.7.2015 απέστειλε επιστολή προς τον Γενικό Εισαγγελέα, στην οποία εκφράζει την άποψη ότι θα πρέπει να καταχωρηθεί αγωγή για ολόκληρο το οφειλόμενο ποσό από την εταιρεία και ότι θα πρέπει να απορριφθεί η πρότασή της για απόσυρση της αγωγής από τη Δημοκρατία. Όσον αφορά στη σύστασή μας, για εξασφάλιση, σε περίπτωση διακανονισμού, έγκρισης από την ΚΕΑΑ, ο Διευθυντής εξέφρασε τη διαφωνία του και μας πληροφόρησε ότι αναμένει καθοδήγηση από τη Νομική Υπηρεσία.

Όροι εκμίσθωσης κρατικής δασικής γης. Διαπιστώσαμε ότι δεν καθορίζεται συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο, από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, με την οποία εξουσιοδοτεί το ΤΔ να προχωρήσει στη σύναψη συμβολαίου εκμίσθωσης κρατικής δασικής γης, μέχρι τη σύναψη του συμβολαίου. Ενδεικτικά αναφέραμε περίπτωση όπου το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε, στις 9.6.2011, το Τμήμα να προχωρήσει στη σύναψη σύμβασης με εταιρεία, για την εκμίσθωση κρατικής δασικής γης για την κατασκευή αιολικού πάρκου στα Κελλιά, η υπογραφή της οποίας εκκρεμεί μέχρι σήμερα, με αποτέλεσμα η επηρεαζόμενη κρατική δασική γη να παραμένει δεσμευμένη, χωρίς την καταβολή οποιουδήποτε αντιτίμου. Ο Διευθυντής του Τμήματος συμφώνησε με την επισήμανσή μας ότι η πίστωση χρόνου που δόθηκε στον αιτητή είναι υπερβολική και πρόσθεσε ότι αυτή δόθηκε για να ενισχυθεί η θέση του Τμήματος σε περίπτωση ανάκλησης της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Διαπιστώσαμε επίσης ότι το ΤΔ επιβάλλει ονομαστικό ενοίκιο στις περιπτώσεις εκμίσθωσης κρατικής δασικής γης σε Τοπικές Αρχές, σωματεία και ιδρύματα, σε αντίθεση με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με τους οποίους, εάν με την εκμίσθωση η Τοπική Αρχή θα εμπλακεί στην άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες επηρεάζουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, τότε θα πρέπει να επιβληθεί αγοραίο μίσθωμα.

Σύσταση: Το Τμήμα πρέπει να προωθήσει άμεσα μέτρα για την ανάκληση της υπό αναφορά Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου και, για σκοπούς αποφυγής παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον, να εξετάσει το ενδεχόμενο καθορισμού χρονικού διαστήματος, από την ημερομηνία της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, εντός του οποίου, το ΤΔ, θα πρέπει να προχωρεί στη σύναψη της σύμβασης. Επιπρόσθετα, ο καθορισμός του ενοικίου πρέπει να γίνεται ανάλογα με τον σκοπό της χρήσης της εκμισθωμένης γης και όχι της κατηγορίας στην οποία εμπίπτει ο αιτητής.

Παράνομη κατοχή κρατικής δασικής γης. Διαπιστώθηκε ότι, υποστατικά που βρίσκονται στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Παιδαγωγικής Ακαδημίας κρατούνται παράνομα από ιδιώτη και 16 από τις 60 κατοικίες στο μεταλλείο Αμιάντου, συνεχίζουν να κατακρατούνται παράνομα από πρώην εργαζόμενους στο μεταλλείο.

Σύσταση: Το Τμήμα πρέπει να προχωρήσει άμεσα στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για ανάκτηση της δασικής γης και των υποστατικών που βρίσκονται στο Δάσος της Ακαδημίας και να συνεχίσει τις νομικές διαδικασίες για ανάκτηση των κατοικιών στο μεταλλείο Αμιάντου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος συμφώνησε με τη σύστασή μας και μας πληροφόρησε ότι, για τη δασική γη και τα υποστατικά στο Δάσος της Ακαδημίας, προτίθεται να αποστείλει επιστολή προς τον Γενικό Εισαγγελέα για παροχή σχετικής καθοδήγησης.

2.2.4 ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Εργαστήρια Κλάδου Προστασίας Φυτών και Μελισσοκομίας. Διαπιστώσαμε ότι, τα εν λόγω εργαστήρια δεν έχουν ακόμα διαπιστευθεί σύμφωνα με το πρότυπο ISO/IEC 17025 που αφορά στη δημιουργία, οργάνωση και διαπίστευση εργαστηρίων μετρήσεων, δοκιμών και διακριβώσεων. Επιπλέον, παρατηρήσαμε ότι στα εργαστήρια του Κλάδου δεν έχουν εγκατασταθεί συστήματα συναγερμού και πυρασφάλειας, ούτε πόρτες ασφαλείας, ενώ σύστημα πυρανίχνευσης έχει εγκατασταθεί μόνο σε ένα εργαστήριο. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τη μελέτη για τις ανάγκες λογισμικών, η οποία υποβλήθηκε στις 19.1.2015, από το Τμήμα Γεωργίας, στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), προκύπτει ανάγκη, μεταξύ άλλων, μηχανογράφησης της διαχείρισης αποτελεσμάτων εξετάσεων δειγμάτων που παραλαμβάνονται στα εργαστήρια του Κλάδου.

Σύσταση: Παρόλο που δεν υπάρχει νομική υποχρέωση για διαπίστευση των εργαστηρίων με βάση το πιο πάνω πρότυπο, εισηγούμαστε όπως αξιολογηθεί το ενδεχόμενο διαπίστευσής τους, που θα αποτελέσει την επίσημη αναγνώριση της τεχνικής επάρκειας και αξιοπιστίας τους. Επίσης, θα πρέπει να προωθηθούν οι ενέργειες για εγκατάσταση των απαραίτητων συστημάτων ασφαλείας στα εργαστήρια του Κλάδου, και για ετοιμασία λογισμικού, με σκοπό, αφενός την καλύτερη διαχείριση των δειγμάτων και διαφύλαξη των αρχείων, και αφετέρου τη μείωση του διοικητικού κόστους που συνεπάγεται η καταγραφή και αποστολή των αποτελεσμάτων αναγνώρισης/ταυτοποίησης.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς ανέφερε ότι θα διερευνηθεί το ενδεχόμενο διαπίστευσης των υπό αναφορά εργαστηρίων και ότι θα ζητηθεί εκτίμηση του κόστους εγκατάστασης συναγερμού, πυρασφάλειας και θυρών ασφαλείας από τα Τμήματα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών και Δημοσίων Έργων, με σκοπό αυτά είτε να περιληφθούν στον Προϋπολογισμό του Τμήματος, είτε να εγκατασταθούν το συντομότερο δυνατό, σε περίπτωση εξεύρεσης εξοικονομήσεων. Όσον αφορά στη μηχανογράφηση της διαχείρισης αποτελεσμάτων εξετάσεων δειγμάτων, μας πληροφόρησε ότι έχει συμπεριληφθεί σχετική πρόνοια στις προτάσεις του Προϋπολογισμού του ΤΥΠ.

Βιολογική γεωργία.

- (i) **Εποπτεία των Οργανισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης.** Ο Κλάδος Προϊόντων Ποιότητας του Τμήματος Γεωργίας έχει την ευθύνη για τον έλεγχο και εποπτεία των δύο εγκεκριμένων Οργανισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης. Σύμφωνα με στοιχεία του Κλάδου, κατά το 2014, διεξήχθησαν δύο έλεγχοι σε κάθε Οργανισμό και προέκυψε αριθμός παρατηρήσεων.

Σύσταση: Θα πρέπει να διασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση των Οργανισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης με τις παρατηρήσεις του Κλάδου.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι ήδη, για σκοπούς παρακολούθησης της συμμόρφωσης των Οργανισμών, τέθηκε σε εφαρμογή σχετικό έντυπο με τίτλο «Ευρήματα Ελέγχου/Διορθωτικές Ενέργειες/Χρονοδιαγράμματα».

- (ii) **Οικονομικός έλεγχος Οργανισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης.** Παρατηρήσαμε ότι, στα πλαίσια των ελέγχων και εποπτείας των Οργανισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης, ο Κλάδος Προϊόντων Ποιότητας, δεν διενεργεί οποιονδήποτε οικονομικό έλεγχο. Επισημάναμε ότι, ένας από τους δύο Οργανισμούς δεν έχει ετοιμάσει ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για σειρά ετών, ενώ βάσει των τελευταίων (μη ελεγμένων) οικονομικών καταστάσεων που υποβλήθηκαν, η βιωσιμότητά του είναι αμφίβολη, γεγονός που θα έπρεπε να προβληματίσουν σοβαρά τον Κλάδο. Επίσης, ενόψει διαφόρων διαπιστώσεών μας, από έλεγχο των πιστοποιήσεων των Οργανισμών, στα πλαίσια των

επιδοτήσεων του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΟΑΠ), προκύπτει θέμα αξιοπιστίας των Οργανισμών, το οποίο υποδηλοί την ανάγκη περαιτέρω ελέγχου τους από το Τμήμα Γεωργίας.

Σύσταση: Ο Κλάδος θα πρέπει να απαιτεί, από τους Οργανισμούς Ελέγχου και Πιστοποίησης, την υποβολή ετήσιων ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων και να διενεργεί ανάλογη οικονομική ανάλυση, με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τη λειτουργία τους, ιδιαίτερα υπό το φως του μικρού αριθμού τέτοιων Οργανισμών που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο και των προβλημάτων που ενδεχομένως να προκύψουν σε περίπτωση τερματισμού της λειτουργίας τους.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι ενσωματώθηκε στον κατάλογο έλεγχου των Οργανισμών σχετικό σημείο για προσκόμιση και μελέτη των ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων του προηγούμενου έτους.

Προϊόντα προστασίας ονομασιών προέλευσης (ΠΟΠ) και γεωγραφικών ενδείξεων γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΠΓΕ). Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η κατοχύρωση της ονομασίας «Χαλλούμι», εκκρεμεί από το 2004. Σε εκκρεμότητα βρίσκεται επίσης η κατοχύρωση άλλων οκτώ αιτήσεων που έχουν υποβληθεί για άλλες ονομασίες, ενώ τα μόνα προϊόντα που έχουν κατοχυρωθεί, μέχρι σήμερα, ως προϊόντα ΠΓΕ είναι το «Λουκούμι Γεροσκήπου» και η «Κουφέτα Αμυγδάλου Γεροσκήπου».

Σύσταση: Η προώθηση κατοχύρωσης προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ, θα πρέπει να επισπευθεί, λαμβάνοντας υπόψη τα αναμενόμενα οφέλη από την εξαγωγή κυπριακών προϊόντων στην κρίσιμη, για την οικονομία, περίοδο που διανύουμε.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην κατοχύρωση προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια επίσπευσης της προώθησης κατοχύρωσης τέτοιων προϊόντων.

Συντονισμός επιτόπιων ελέγχων. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, κλιμάκια διαφόρων Κλάδων του Τμήματος Γεωργίας διενεργούν επιτόπιους ελέγχους σε παραγωγούς, επιχειρήσεις, κ.λπ. Διαπιστώσαμε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, κλιμάκια από διαφορετικούς Κλάδους διενεργούν ελέγχους στους ίδιους παραγωγούς/επιχειρήσεις, σε διαφορετικές περιόδους, για επίτευξη των ίδιων σκοπών.

Σύσταση: Να αξιολογηθεί το ενδεχόμενο δημιουργίας, στο Τμήμα Γεωργίας, ομάδας επιτόπιων επισκέψεων/ελέγχων, η οποία θα απαρτίζεται από άτομα τα οποία θα τύχουν της απαιτούμενης εκπαίδευσης, με σκοπό αφενός το συντονισμό και αφετέρου την εξοικονόμηση πόρων (ανθρώπινου δυναμικού, διοικητικού κόστους, κ.ά.). Τα μέλη της ομάδας αυτής θα πρέπει να αντικαθίστανται περιοδικά, ώστε να παραμένει μεν εξειδικευμένο προσωπικό σε αυτή, αλλά να αποφεύγεται η δημιουργία ιδιάζουσων σχέσεων με ελεγχόμενους γεωργούς/κτηνοτρόφους.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η δημιουργία ομάδας επιτόπιων ελέγχων θα μελετηθεί στα πλαίσια της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 4.2.2015 που αφορά στην αναδιάρθρωση του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΓΑΑΠ).

Εισπράξεις. Από έλεγχο των εισπράξεων που διενεργούνται από λειτουργούς εισπραξης εσόδων στα Κεντρικά Γραφεία, στον Τομέα Αρωματικών Φυτών του Τμήματος Γεωργίας, στον Κλάδο Αμπελουργίας και Οινολογίας, καθώς και στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία (ΕΓΓ), διαπιστώσαμε αδυναμίες σε σχέση με τις εισπράξεις, όπως η φύλαξη του αποθέματος των βιβλίων εισπραξης από πρόσωπο που διενεργεί εισπράξεις, σε αντίθεση με τις διατάξεις της Δημοσιονομικής και Λογιστικής Οδηγίας (ΔΛΟ) με αρ. 61, η μη διενέργεια ή/και η μη τεκμηρίωση της διενέργειας αιφνιδιαστικών ελέγχων στους λειτουργούς εισπραξης

εσόδων από τους Προϊσταμένους ή εκπρόσωπούς τους, σε αντίθεση με τη ΔΛΟ 38, η μη ασφαλής φύλαξη των μετρητών, η καθυστέρηση στην κατάθεσή τους στην τράπεζα, σε αντίθεση με τη ΔΛΟ 30 και η τήρηση υπερβολικά ψηλών ποσών μετρητών στο ταμείο.

Σύσταση: Θα πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις των ΔΛΟ σχετικά με τη φύλαξη των βιβλίων είσπραξης και να λαμβάνονται μέτρα για την κατάλληλη τεκμηρίωση των ελέγχων που διενεργούνται, την ασφαλή φύλαξη των εισπράξεων, την έγκαιρη κατάθεσή τους στην τράπεζα και την τήρηση χαμηλών ποσών μετρητών στο ταμείο.

Η Διευθύντρια μάς πληροφόρησε ότι έγιναν διευθετήσεις για συμμόρφωση με τις συστάσεις μας.

Επίσημοι έλεγχοι για την ταξινόμηση των σφάγιων βοοειδών και χοίρων και για την αναφορά των σχετικών τιμών από τους Κλάδους Ζωικής Παραγωγής. Διαπιστώσαμε ότι, η συχνότητα και το εύρος των ελέγχων στα σφαγεία και στο λιανικό εμπόριο δεν γίνεται βάσει ανάλυσης κινδύνου, με αποτέλεσμα να μη διασφαλίζεται η επάρκεια και η αποτελεσματικότητα των επίσημων ελέγχων. Επίσης, το Τμήμα δεν επιβάλλει χρεώσεις για την εκπαίδευση διάρκειας 30 ωρών που παρέχει στους ενδιαφερόμενους ταξινομητές, ενώ δεν παρακολουθεί την εξέλιξη των περιπτώσεων καταγγελιών που προωθήθηκαν προς τον Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων, οι οποίες χρονολογούνται έως και από το 2007. Διαπιστώσαμε επίσης ότι, στη σχετική νομοθεσία δεν καθορίζεται ο τρόπος και οι διαδικασίες διενέργειας των ελέγχων ταξινόμησης των σφάγιων, ούτε η δυνατότητα επιβολής διοικητικού προστίμου στις περιπτώσεις λανθασμένης ταξινόμησης. Τέλος, επισημάναμε ότι, η εφαρμογή της νομοθεσίας για την ταξινόμηση των σφάγιων χοίρων, παρά το σημαντικό διοικητικό και λειτουργικό κόστος που συνεπάγεται, δεν προσφέρει εμπορικό όφελος στους παραγωγούς χοίρων, κατ' αναλογία του οφέλους που προκύπτει από την αντίστοιχη ταξινόμηση των σφάγιων βοοειδών για τους αγελαδοτρόφους.

Σύσταση: Να προωθηθούν ενέργειες για παρακολούθηση όλων των καταγγελιών που στάληκαν στον Γενικό Εισαγγελέα και ετοιμασία ετήσιου προγράμματος επίσημων ελέγχων, βάσει ανάλυσης κινδύνου. Επίσης, να μελετηθεί το ενδεχόμενο συμπερίληψης στη νομοθεσία, πρόνοιες για επιβολή διοικητικών προστίμων, χρέωση εκπαιδευτικών υπηρεσιών και έκδοση αδειών ταξινομητή και καθορισμού του τρόπου και των διαδικασιών διενέργειας των ελέγχων ταξινόμησης των σφάγιων. Επίσης, το Τμήμα πρέπει να εξετάσει τρόπους ενθάρρυνσης των παραγωγών χοίρων για οργάνωση (με τρόπο παρόμοιο με τους αγελαδοτρόφους), ώστε να προκύπτει κίνητρο/όφελος από την ποιότητα του σφάγιου, βάσει των αποτελεσμάτων της ταξινόμησης.

Η Διευθύντρια μάς πληροφόρησε ότι θα προωθήσει την ενσωμάτωση των συστάσεών μας, κατά την αναθεώρηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2015 και ότι η διενέργεια επίσημων ελέγχων για την ταξινόμηση των σφάγιων χοίρων και βοοειδών θα γίνεται βάσει ανάλυσης κινδύνου. Επιπρόσθετα, δόθηκαν οδηγίες προς όλους τους Κλάδους και ΕΓΓ για παρακολούθηση της έκβασης των υποθέσεων που προωθούνται προς τον Γενικό Εισαγγελέα. Όσον αφορά στην ενθάρρυνση σύστασης ομάδας παραγωγών χοίρων, ο αρμόδιος Κλάδος προέβη ήδη σε σχετικές ενέργειες.

Θέματα προσωπικού.

- (i) **Αξιοποίηση προσωπικού.** Από έλεγχο που διενεργήσαμε στους Κλάδους Ζωικής Παραγωγής, Αμπελουργίας και Οινολογίας, καθώς και στα ΕΓΓ Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου, παρατηρήσαμε ότι η τήρηση του εβδομαδιαίου προγραμματισμού εργασίας παρουσιάζει ελλείψεις με αποτέλεσμα να μην εντοπίζονται έγκαιρα περιπτώσεις προσωπικού που ενδεχομένως να μην αξιοποιείται σε ικανοποιητικό βαθμό ή να πλεονάζει. Παρατηρήσαμε επίσης ότι διενεργούνται αποσπάσεις/τοποθετήσεις προσωπικού χωρίς να εξετάζονται οι ανάγκες των Τμημάτων και ΕΓΓ σε

ανθρώπινο δυναμικό. Σημειώνεται ότι, σημαντικός αριθμός του Τμήματος απασχολείται με τη διεκπεραίωση εργασιών που προκύπτουν από τη συμφωνία αναδοχής του με τον ΟΑΠ.

Σύσταση: Να προωθηθούν ενέργειες για αξιολόγηση των αναγκών όλων των Κλάδων και ΕΓΓ του Τμήματος σε ανθρώπινο δυναμικό, βάσει του όγκου και του είδους της εργασίας, καθώς και για ορθό καταμερισμό καθηκόντων βάσει θέσης και κλίμακας, λαμβάνοντας υπόψη και την πρόθεση του ΟΑΠ για ανάκληση των αναδοχών.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Γεωργίας μάς πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 4.2.2015, ενέκρινε τη σύσταση ομάδας εργασίας, αποτελούμενης από προσωπικό του Υπουργείου ΓΑΑΠ, περιλαμβανομένων και των Τμημάτων του, και του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, η οποία θα αξιολογήσει τις ανάγκες της Κεντρικής Διοίκησης και των Τμημάτων του Υπουργείου σε θέματα προσωπικού. Μας πληροφόρησε επίσης ότι πραγματοποιείται τέτοια αξιολόγηση γίνεται και εσωτερικά από το Τμήμα.

- (ii) **Προγράμματα εργασίας, τεκμηρίωση και καταμέτρηση εργασίας και άσκηση εποπτείας.** Διαπιστώσαμε ότι τα ΕΓΓ και ο Κλάδος Αμπελουργίας και Οινολογίας δεν κοινοποιούν προς τη Διεύθυνση του Τμήματος το εβδομαδιαίο πρόγραμμα εργασίας, στο οποίο περιγράφεται η ανάθεση εργασιών ανά υπάλληλο. Επίσης, οι συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχονται σε θέματα γεωργικών εφαρμογών, φυτοπροστασίας και κτηνοτροφίας, οι οποίες αποτελούν την κύρια αρμοδιότητα του προσωπικού των ΕΓΓ, δεν καταγράφονται, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται δυνατός ο έλεγχος και η παρακολούθηση των καθηκόντων που έχουν σχέση με την εργασία αυτή, ενώ δεν επιτυγχάνεται συντονισμός των λειτουργιών, με αποτέλεσμα να διενεργούνται παράλληλες επισκέψεις σε αγρότες για συναφή θέματα.

Σύσταση: Θα πρέπει το εβδομαδιαίο πρόγραμμα εργασίας να ετοιμάζεται ανελλιπώς και να κοινοποιείται στη Διεύθυνση του Τμήματος, έτσι ώστε να ασκείται ο απαιτούμενος έλεγχος της ανάθεσης εργασιών και αξιοποίησης του προσωπικού. Επίσης, θα πρέπει να προωθηθούν ενέργειες για καταγραφή της εργασίας που διεκπεραιώνεται.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Γεωργίας μάς πληροφόρησε ότι η κοινοποίηση του εβδομαδιαίου προγράμματος εργασίας θα αρχίσει άμεσα και ότι προωθούνται ενέργειες για καταγραφή της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα γεωργικών εφαρμογών σε ηλεκτρονικό μηχανογραφικό πρόγραμμα που θα αναπτυχθεί από το ΤΥΠ, ενώ η καταγραφή της εργασίας, από το υπόλοιπο προσωπικό, θα μελετηθεί, με σκοπό να εξευρεθεί ο πιο λειτουργικός και λιγότερο χρονοβόρος τρόπος τεκμηρίωσης. Μας πληροφόρησε επίσης ότι δόθηκαν οδηγίες, ώστε ο συντονισμός των επισκέψεων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις να γίνει πιο αποτελεσματικός.

Προστασία των νερών από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης. Για σκοπούς εναρμόνισης του εθνικού δικαίου με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης, εκδόθηκε σειρά νομοθετημάτων, περιλαμβανομένης της ΚΔΠ 186/2008, με την οποία καθορίζονται οι ευπρόσβλητες ζώνες λόγω νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης. Επιπρόσθετα, εγκρίθηκε και αναθεωρήθηκε το Πρόγραμμα Δράσης για Προστασία των Ευπρόσβλητων Ζωνών από τη Νιτρορύπανση, το οποίο τίθεται σε εφαρμογή από το Τμήμα Γεωργίας. Η εφαρμογή της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ αποτελεί μέρος του συστήματος πολλαπλής συμμόρφωσης, όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) 73/2009, παραβίαση των όρων του οποίου οδηγεί σε μειώσεις στις επιδοτήσεις των δικαιούχων γεωργών από τον ΟΑΠ. Από έλεγχο των ΕΓΓ Λάρνακας και Αμμοχώστου, διαπιστώσαμε αδυναμίες στον έλεγχο εφαρμογής του Προγράμματος Δράσης.

Σύσταση: Λαμβανομένης υπόψη της κατάταξης ορισμένων περιοχών ως ευπρόσβλητες στη νιτρορύπανση, εισηγηθήκαμε όπως τα ΕΓΓ προβαίνουν σε συστηματική και ολοκληρωμένη παρακολούθηση της τήρησης των διατάξεων του Προγράμματος Δράσης για τη νιτρορύπανση. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως συμπληρωθεί ο κατάλογος ελέγχου εφαρμογής του Προγράμματος με όλες τις διατάξεις της σχετικής ΚΔΠ και διαμορφωθεί ώστε να περιλαμβάνει όλα τα τεμάχια που καλλιεργεί ο κάθε γεωργός. Εισηγηθήκαμε ακόμη την τήρηση μητρώου αποτελεσμάτων των δειγματοληψιών εδάφους/νερού, και όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της νομοθεσίας, έτσι ώστε, πέραν των μειώσεων στις επιδοτήσεις από τον ΟΑΠ, να προβλέπονται διοικητικές ή άλλες ποινές σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

Η Διευθύντρια του Τμήματος εξέφρασε την άποψη ότι οι έλεγχοι που διενεργούνται από τον ΟΑΠ συμπληρώνουν επαρκώς τους ελέγχους του Τμήματος και δεν κρίνεται απαραίτητη η επέκταση των ελέγχων από το Τμήμα, άποψη με την οποία η Υπηρεσία μας δεν συμφωνεί. Επίσης μας πληροφόρησε ότι, σε περίπτωση εντοπισμού παρατυπίας, το Τμήμα θα ενημερώνει σχετικά το Τμήμα Περιβάλλοντος, το οποίο σύμφωνα με την ΚΔΠ 707/2004 έχει την ευθύνη συντονισμού της διαδικασίας λήψης μέτρων σε περίπτωση διαπίστωσης προβλημάτων σε σχέση με τις διατάξεις του περί του Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους Νόμου.

Κλάδος Αμπελουργίας και Οινολογίας

- (i) **Τομέας Ελέγχου Οίνων και Αλκοολούχων Ποτών.** Ο Τομέας διαπιστεύτηκε το 2014, από τον Κυπριακό Οργανισμό Προώθησης Ποιότητας (ΚΟΠΠ) σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο EN ISO/IEC 17020:2004. Στα πλαίσια ελέγχου οινολογικών πρακτικών και επεξεργασιών για τα αμπελοοινικά προϊόντα που διενήργησε ο Τομέας σε οиноποιείο, το 2014, προέκυψαν τρεις παρανομίες που αφορούσαν σε παραβάσεις Κανονισμών σε σχέση με τον θεμελιώδη ορισμό του οίνου, τα όρια περιεκτικότητας των οίνων σε διοξείδιο του θείου και τα όρια περιεκτικότητας σορβικού οξέος, που είχαν ως αποτέλεσμα τη δέσμευση και αποφιάλωση των παράνομων προϊόντων. Επισημαίνεται ότι, ενώ καθορίστηκε από τους λειτουργούς του Τομέα η τελική χρήση του αποφιαλωμένου προϊόντος για την κάθε περίπτωση, δηλαδή πώληση σε βιομηχανία παραγωγής ξυδιού και διάθεση στις εγκαταστάσεις αποβλήτων του οиноποιείου, δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί τι εφαρμόστηκε.

Σύσταση: Οι εξουσιοδοτημένοι λειτουργοί ελέγχου πρέπει να βεβαιώνονται για τον τελικό προορισμό των ακατάλληλων προϊόντων, μέσω ενδεδειγμένης εξέτασης των συνοδευτικών εγγράφων που υποβάλλονται, από τις ελεγχόμενες μονάδες. Επίσης, στις περιπτώσεις όπου ο τελικός προορισμός των παράνομων προϊόντων είναι οι εγκαταστάσεις αποβλήτων, πρέπει οι λειτουργοί ελέγχου να είναι παρόντες, ώστε να διασφαλίζεται η κατάληξη των προϊόντων. Περαιτέρω, όταν εντοπίζονται σοβαρές παρανομίες σε ελεγχόμενες μονάδες, αυτές πρέπει να κατηγοριοποιούνται αμέσως σε "μονάδες υψηλού κινδύνου" και να υπόκεινται σε επιπρόσθετο έλεγχο.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς ανέφερε ότι θα εξεταστούν τρόποι συμμόρφωσης με τις συστάσεις μας.

- (ii) **Οινολογικό Εργαστήριο Οίνων και Αλκοολούχων Ποτών.** Το εργαστήριο Οίνων και Αλκοολούχων Ποτών, που είναι το μοναδικό οινολογικό εργαστήριο της Κύπρου, επίσημα εξουσιοδοτημένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να διενεργεί επίσημες αναλύσεις στον αμπελοοινικό τομέα. Η τιμολόγηση των αναλύσεων γίνεται βάσει των τελών που καθορίστηκαν από το Τμήμα Γεωργίας και γνωστοποιήθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα ημερ. 6.11.1998 και όταν αυτό δεν είναι εφικτό, καθορίζεται χρέωση σύμφωνα με τον κατάλογο τελών ο οποίος καθορίστηκε βάσει Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 9.5.2007. Σημειώνεται ότι ορισμένες αναλύσεις που διενεργούνται

από το εργαστήριο δεν αναφέρονται στην Επίσημη Εφημερίδα ή στον Κατάλογο του ΓΧΚ, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει καθορισμένο τέλος χρέωσης για αυτές.

Σύσταση: Το Οινολογικό Εργαστήριο θα πρέπει να προβεί άμεσα σε πλήρη κοστολόγηση όλων των αναλύσεων που έχει τη δυνατότητα να διεξάγει ώστε να καθοριστεί, βάσει αυτής της κοστολόγησης, αναθεωρημένος κατάλογος τελών αναλύσεων, ο οποίος θα αντικατοπτρίζει το πραγματικό κόστος διενέργειας της κάθε ανάλυσης. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να περιληφθούν στον κατάλογο όλες οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται από τα εργαστήρια του Κλάδου.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η εισήγησή μας υιοθετείται και ότι η οριστικοποίηση των τελών των υπό αναφορά προϊόντων και υπηρεσιών βρίσκεται στο τελικό στάδιο. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες όπως, σε τακτά χρονικά διαστήματα, γίνεται αναθεώρηση των τελών.

2.2.5 ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Έλεγχος αξιοπιστίας του συστήματος αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων. Σύμφωνα με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία, κάθε Κράτος μέλος οφείλει να θεσπίσει αξιόπιστο σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής αιγοπροβάτων, έτσι ώστε να εντοπίζεται η εκμετάλλευση καταγωγής ή διέλευσης των ζώων που προορίζονται για το ενδοκοινοτικό εμπόριο. Συνεπώς, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (ΚΥ) οφείλουν να τηρούν έγκυρη και επικαιροποιημένη ηλεκτρονική βάση δεδομένων με τα στοιχεία των ζώων που διατηρούν οι κάτοχοι των εκμεταλλεύσεων, οι οποίοι έχουν και την ευθύνη της έγκαιρης ενημέρωσης των ΚΥ για τυχόν διαφοροποίηση του αριθμού ζώων που διατηρούν λόγω μετακινήσεων, θανάτων ή σφαγών.

Παρατηρήθηκε ότι, παρά την πάροδο 10 χρόνων από την ανάπτυξή της, η βάση δεδομένων των ΚΥ, εξακολουθεί να είναι αναξιόπιστη, αφού σύμφωνα με την ολική απογραφή ζωικού πληθυσμού που διενεργήθηκε το 2014, από τα 562.650 ζώα που ήταν καταχωρημένα στη βάση δεδομένων, δεν εντοπίστηκαν 168.543 ζώα, δηλαδή ποσοστό περίπου 30%. Επισημαίνεται ότι, ολική απογραφή και διόρθωση του ζωικού πληθυσμού στο σύστημα, που συνεπάγεται σημαντικό διοικητικό κόστος, είχε διεξαχθεί και το 2010. Σημειώνεται επίσης ότι, το ποσοστό απόκλισης μεταξύ των επαρχιών κυμάνθηκε από 17% μέχρι 37%, η δε επιβολή διοικητικών προστίμων από τα Επαρχιακά Κτηνιατρικά Γραφεία (ΕΚΓ) παρουσιάζει ανομοιομορφία, αφού σε μία επαρχία, στην οποία δεν εντοπίστηκαν 40.033 ζώα, επιβλήθηκαν 118 διοικητικά πρόστιμα, ενώ σε άλλη, όπου δεν εντοπίστηκαν 38.210 ζώα, επιβλήθηκε μόνο ένα διοικητικό πρόστιμο. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου μας, δεν είχε γίνει αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της απογραφής.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι, οι κτηνοτρόφοι εξακολουθούν να μην ενημερώνουν, σε όλες τις περιπτώσεις, τις ΚΥ για τη σήμανση των ζώων τους, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις, ζώα μεταφέρονται στο σφαγείο, χωρίς τη δέουσα σήμανση, με αποτέλεσμα, όταν αυτά παρουσιάζονται για σφαγή, να μην μπορούν να διαγραφούν αυτόματα από το σύστημα, αλλά να παρουσιάζονται ως εκκρεμότητες η παρακολούθηση των οποίων αυξάνει το διοικητικό κόστος για τις ΚΥ και επηρεάζεται αρνητικά η αξιοπιστία της βάσης δεδομένων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, για την περίοδο Ιανουαρίου - Απριλίου 2015, είχαν σαρωθεί κατά τη σφαγή 77.309 ζώα, από τα οποία, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου μας, είχαν διαγραφεί μόνο τα 50.180, ενώ τα υπόλοιπα 27.129 ζώα (ποσοστό 35%), παρέμεναν σε εκκρεμότητα, χωρίς οι ΚΥ να προβούν σε οποιαδήποτε καταγγελία ή επιβολή διοικητικού προστίμου.

Σύσταση: Οι ΚΥ πρέπει να προχωρήσουν άμεσα στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της απογραφής και να εφαρμόσουν πιο αυστηρή και ομοιόμορφη πολιτική στην επιβολή διοικητικών προστίμων, για όλες τις περιπτώσεις παραβάσεων που αφορούν στη σήμανση.

Η Αν. Διευθύντρια μάς πληροφόρησε ότι οι ΚΥ μελετούν διάφορες προτάσεις για επίλυση των προβλημάτων, αρκετά από τα οποία αναμένεται να αντιμετωπιστούν με την εφαρμογή των περί της Υγείας των Ζώων (Αναγνώριση και Καταγραφή των Αιγοπροβάτων) (Τροποποιητικών) Κανονισμών του 2015.

Εξαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων σε τρίτη χώρα και επιστροφή τους στην Κύπρο. Εντός του 2013 χαλούμια, συνολικού βάρους 76 τόνων, τα οποία είχαν εξαχθεί σε τρίτη χώρα, αφού παραλήφθηκαν και μεταφέρθηκαν στις εγκαταστάσεις του εισαγωγέα, επιστράφηκαν μετά από μήνες στην Κύπρο, με αποτέλεσμα να μην επιτραπεί η είσοδός τους στη Δημοκρατία, παρά μόνο για καταστροφή, αφού σύμφωνα με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία, θεωρήθηκαν πλέον ως εισαγόμενο προϊόν, προερχόμενο από τη χώρα αυτή, η οποία δεν είναι εγκεκριμένη από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) για εξαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ.

Η εταιρεία υπέβαλε ένσταση κατά της απόφασης των ΚΥ και διορίστηκε τριμελής επιτροπή, για εξέτασή της, η οποία αποφάσισε ότι, τα προϊόντα πρέπει, είτε να καταστραφούν, είτε να επανεξαχθούν, αναφέροντας στην απόφασή της ότι το αίτημα της εταιρείας, για επανασυσκευασία και επανεξαγωγή των προϊόντων, είναι λογικό.

Παρά τα πιο πάνω, το αίτημα της εταιρείας ικανοποιήθηκε και, αφού τέθηκαν, από τις ΚΥ και έγιναν αποδεκτοί από την εταιρεία, συγκεκριμένοι όροι αναφορικά με τις διαδικασίες που θα ακολουθούνταν, τα προϊόντα μεταφέρθηκαν στις εγκαταστάσεις της εταιρείας. Ωστόσο, τρεις από τους όρους αυτούς παραβιάστηκαν, με την ανοχή των ΚΥ. Συγκεκριμένα, επιτράπηκε στην εταιρεία να αποψύξει τα χαλούμια, τα οποία διατηρούνταν σε θερμοκρασία κατάψυξης (-18°K) και να τα επανασυσκευάσει σε θερμοκρασία ψύξης ($2^{\circ} - 4^{\circ}\text{K}$), να επεκτείνει τη χρονική διάρκεια ζωής τους, από 12 σε 18 μήνες και να τροποποιήσει τους κωδικούς σήμανσής τους. Σημειώνεται ότι, κατά τη διάρκεια της επανασυσκευασίας και επανεξαγωγής των υπό αναφορά προϊόντων, άλλο ένα φορτίο χαλουμιών, βάρους 8.560 κιλών, επιστράφηκε από άλλο πελάτη, άλλης τρίτης χώρας και δεσμεύτηκε στο Συνοριακό Κέντρο Κτηνιατρικών Ελέγχων (ΣΥΚΚΕ) Λεμεσού, για τους ίδιους λόγους, το οποίο έτυχε του ίδιου χειρισμού με τα υπόλοιπα φορτία, αφού η εταιρεία ισχυρίστηκε ότι αποτελούσε μέρος της ίδιας παρτίδας με τα προϊόντα που αναφέρονται πιο πάνω.

Όλα τα υπό αναφορά προϊόντα, μεταφέρθηκαν στις εγκαταστάσεις της εταιρείας στη Λεμεσό, υπό την επίβλεψη των ΚΥ και το μεγαλύτερο μέρος τους, βάρους 67 τόνων, επανασυσκευάστηκε και επανεξάχθηκε, ενώ τα υπόλοιπα χαλούμια, βάρους 10,5 τόνων, καταστράφηκαν. Διαπιστώσαμε ότι οι ΚΥ, δεν προχώρησαν σε επί τόπου επίβλεψη της διαδικασίας καταστροφής, αλλά περιορίστηκαν στην επίβλεψη της διαδικασίας εκφόρτωσης των προϊόντων, από το εργοστάσιο της εταιρείας, σε κλειστού τύπου οχήματα.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι, στη σχετική αλληλογραφία γίνεται αναφορά για παρόμοιο περιστατικό κατά το οποίο επιστράφηκαν προϊόντα από την ίδια χώρα και τους επιτράπηκε η εισαγωγή στην Κύπρο.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για το περιστατικό αυτό και όπως έχουμε τις απόψεις των ΚΥ για ενδεχόμενη ύπαρξη πειθαρχικών ευθυνών, ιδιαίτερα αναφορικά με την ικανοποίηση του αιτήματος της εταιρείας για επανεισαγωγή των προϊόντων στην Κύπρο, κατά παράβαση του Κοινοτικού Κεκτημένου.

Η Αν. Διευθύντρια εξέφρασε την άποψη ότι όλοι οι χειρισμοί των ΚΥ ήταν μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας και δεν προκύπτει κανένα θέμα. Επιβεβαίωσε επίσης, ότι στο παρελθόν, επιτράπηκε η αποδέσμευση προϊόντων που επιστράφηκαν από τρίτη χώρα, αναφέροντας ότι, λόγω παρέλευσης χρόνου, δεν υπάρχουν σχετικά στοιχεία στο Αρχείο των ΚΥ.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας διατηρεί την άποψη ότι ο όλος χειρισμός του θέματος ήταν μεμπτός και εισηγείται τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας από την Μονάδα Ελέγχου του Υπουργείου ΓΑΑΠ. Αν οι ΚΥ εξακολούθουν να έχουν την άποψη ότι η επανασυσκευασία και επανεξαγωγή είναι νομικά επιτρεπτή, τότε θα πρέπει να προηγηθεί η λήψη γνωμάτευσης από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Εξέταση ένστασης για κατάσχεση προϊόντων. Στις 27.8.2014, εντοπίστηκαν, σε ψυκτική αποθήκη, 7,5 τόνοι χαλούμια τα οποία δεσμεύτηκαν και στη συνέχεια κατασχέθηκαν από τις ΚΥ, αφού δεν έφεραν την προβλεπόμενη από τους Κανονισμούς σήμανση. Η εταιρεία υπέβαλε ένσταση κατά της απόφασης αυτής, χωρίς όμως να καταβάλει το σχετικό τέλος εντός της καθοριζόμενης, από τη νομοθεσία, προθεσμίας. Ο Αν. Διευθυντής των ΚΥ, ζήτησε γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα (ΓΕ) κατά πόσο θα μπορούσε να αποδεχτεί την είσπραξη του πιο πάνω τέλους εκπρόθεσμα, κι ενώ ανέμενε τη σχετική γνωμάτευση, ζήτησε και είσπραξε το τέλος αυτό από την εταιρεία και προέβηκε στη σύσταση Ερευνητικής Επιτροπής Εξέτασης της Ένστασης (ΕΕΕν), ενημερώνοντας σχετικά την εταιρεία. Ο ΓΕ απάντησε ότι, η ένσταση, δεν μπορεί να εξεταστεί, αφού δεν συνοδευόταν από την καταβολή του σχετικού τέλους, αναφέροντας ότι η εκ των υστέρων καταβολή του δεν είναι σύνηθες. Οι λειτουργοί των ΚΥ, που ορίστηκαν ως μέλη της ΕΕΕν, αρνήθηκαν να προχωρήσουν στην εξέταση της ένστασης, εκτός εάν ο ΓΕ έκρινε ότι ήταν υποχρεωμένοι, βάσει του Νόμου, να συμμορφωθούν με τις σχετικές οδηγίες του Αν. Διευθυντή. Ο Αν. Διευθυντής ανακάλεσε τον διορισμό της επιτροπής και ενημέρωσε σχετικά την εταιρεία στις 16.10.2014. Η εταιρεία με επιστολή της προς τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΓΑΑΠ), εξέφρασε την αντίθεσή της στην απόφαση αυτή, ισχυριζόμενη ότι, με βάση τις ενέργειες του Αν. Διευθυντή, οι ΚΥ κωλύονται να εγείρουν θέμα μη καταβολής του νενομισμένου τέλους εκπρόθεσμα.

Βάσει των πιο πάνω, ζητήθηκε δεύτερη γνωμάτευση του ΓΕ, στην οποία στηλιτεύεται ο τρόπος χειρισμού του θέματος από τον Αν. Διευθυντή, ενώ, όταν κλήθηκε, για τρίτη φορά, να γνωματεύσει επί του θέματος, με επιστολή του ημερ. 4.11.2014, επισήμανε ότι, μια σειρά ενεργειών, ήτοι πράξεων και παραλείψεων του Αν. Διευθυντή, καταδεικνύουν προχειρότητα και ασυνέπεια στον όλο χειρισμό του θέματος της ένστασης, αναφέροντας ότι, μετά τους ατυχείς χειρισμούς του, θα πρέπει, βάσει των αρχών της χρηστής διοίκησης και της καλής πίστης, να προχωρήσει στην εξέταση της ένστασης. Επισήμανε επίσης ότι, η ευθύνη για τη νομιμότητα ή μη της ακολουθηθείσας διαδικασίας, βαρύνει τον ίδιο τον Αν. Διευθυντή.

Μετά την εξέλιξη αυτή, η ΕΕΕν προχώρησε στην εξέταση της ένστασης και έκρινε ότι, με βάση τα στοιχεία που της δόθηκαν και τα ευρήματά της, τεκμηριώνεται η ιχνηλασιμότητα και η προέλευση της πρώτης ύλης παραγωγής των χαλουμιών, της διαδικασίας παραγωγής, του εργαστηριακού μικροβιολογικού ελέγχου των χαλουμιών και της συσκευασίας και φύλαξής τους και αποφάσισε την αποδέσμευσή τους, μετά τη διενέργεια των απαραίτητων μικροβιολογικών εξετάσεων.

Σύμφωνα με την έκθεση της ΕΕΕν, τεκμηριώνεται ότι, στις 20, 21 και 25 Αυγούστου 2014, η εταιρεία είχε στη διάθεσή της τις αναγκαίες ποσότητες γάλακτος για την παραγωγή των 7,5 τόνων χαλουμιού. Η Υπηρεσία μας, με βάση τα στοιχεία που τέθηκαν στη διάθεσή της, κατέληξε στο αντίθετο συμπέρασμα, αφού η εταιρεία δεν φαίνεται να διέθετε τις απαραίτητες ποσότητες γάλακτος για την ποσότητα των χαλουμιών που διατείνεται ότι παρήγαγε στις 20.8.2014 και συσκέυασε στις 21.8.2014. Σύμφωνα με τις ποσότητες γάλακτος, που η εταιρεία υπέβαλε στην επιτροπή, η εταιρεία είχε τη δυνατότητα να παραγάγει, σύμφωνα με υπολογισμούς μας, συνολικά 10 τόνους χαλούμια, τα οποία συσκέυασε στις 21.8.2014, ενώ σύμφωνα με τα έντυπα που προσκόμισε η εταιρεία, στις 21.8.2014, φαίνεται να συσκευάστηκαν περίπου 18 τόνοι χαλούμια. Ζητήσαμε από τις ΚΥ, όπως μας δοθούν οι σχετικές εξηγήσεις, καθώς και εάν προκύπτει το ενδεχόμενο πειθαρχικών ευθυνών.

Σύσταση: Η Υπηρεσία εισηγείται τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας από την Μονάδα Ελέγχου του Υπουργείου ΓΑΑΠ. Παράλληλα, οι ΚΥ πρέπει να προχωρήσουν άμεσα στην επιμόρφωση όλων των λειτουργών αναφορικά με τα θέματα της ιχνηλασιμότητας καθότι, με αφορμή το περιστατικό αυτό, διαφάνηκε ότι παρουσιάζονται σοβαρές ελλείψεις.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ, μας πληροφόρησε ότι το πιο πάνω θέμα τυγχάνει διερεύνησης από το Υπουργείο και θα ενημερωθούμε σχετικά.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη λειτουργία γαλακτοβιομηχανίας. Κατά τη διάρκεια ελέγχου προϊόντων για εξαγωγή, που διενεργήθηκε σε εργοστάσιο γαλακτοκομικής εταιρείας, διαπιστώθηκαν, από Λειτουργό των ΚΥ, σωρεία προβλημάτων και ελλείψεων όπως καθαριότητα του εργοστασίου, έκθεση της πρώτης ύλης που χρησιμοποιείται για την παρασκευή γαλακτοκομικών προϊόντων σε ψηλές θερμοκρασίες και μη τήρηση των κατάλληλων θερμοκρασιών στους χώρους δεύτερης συσκευασίας των προϊόντων. Επίσης, προϊόντα που προορίζονταν για εξαγωγή, βρίσκονταν διάσπαρτα σε διάφορους ψυκτικούς θαλάμους, χωρίς το προσωπικό να γνωρίζει τον χώρο φύλαξης όλης της ποσότητας που προοριζόταν για εξαγωγή. Τέλος, διαπιστώθηκε, από τον Λειτουργό των ΚΥ, αλλαγή στον χώρο και τη διαδικασία δεύτερης συσκευασίας των προϊόντων, χωρίς να έχουν ενημερωθεί, εκ των προτέρων, οι ΚΥ, ενώ λειτουργούσε για χρόνια ψυκτική αποθήκη χωρίς έγκριση.

Επισύραμε την προσοχή στο άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΚ) 854/2004, το οποίο ρητώς αναφέρει ότι, όταν η αρμόδια Αρχή (δηλαδή οι ΚΥ), εντοπίσει μη συμμόρφωση με τους Κανονισμούς (ΕΚ) 852/2004 και (ΕΚ) 853/2004, που αναφέρονται στην υγιεινή των τροφίμων και στον καθορισμό ειδικών κανόνων υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης, τότε λαμβάνει μέτρα για να διασφαλίσει την επανόρθωση της κατάστασης εκ μέρους της επιχείρησης τροφίμων και ζητήσαμε να πληροφορηθούμε για τις σχετικές ενέργειες των ΚΥ. Η Αν. Διευθύντρια των ΚΥ, μας πληροφόρησε ότι, ο Υπεύθυνος Επιχειρήσεων Τροφίμων (ΥΕΤ), κατόπιν υποδείξεων των ΚΥ, προέβηκε άμεσα σε διορθωτικές ενέργειες οι οποίες ικανοποίησαν τις απαιτήσεις των ΚΥ και τον λόγο αυτό δεν κρίθηκε αναγκαία η επιβολή οποιονδήποτε μέτρων.

Σύσταση: Οι ΚΥ πρέπει να απαιτούν την τήρηση των Κανονισμών από όλους τους (ΥΕΤ).

Σφαγεία Ερυθρού Κρέατος. Κατά τη διάρκεια του 2014, λειτουργούσαν παγκύπρια τέσσερα εγκεκριμένα σφαγεία ερυθρού κρέατος στα οποία, σύμφωνα με στοιχεία των ΚΥ, σφάχθηκαν συνολικά 826.259 ζώα. Σε σχέση με τη λειτουργία των σφαγείων αυτών, παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω προβλήματα:

(α) Στελέχωση και Κατάρτιση. Κατά τις ώρες εκτός του κανονικού ωραρίου της Δημόσιας Υπηρεσίας, τα σφαγεία στελεχώνονται μόνο με ένα Επίσημο Κτηνίατρο και ένα Κτηνιατρικό Επιθεωρητή. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με το ότι οι Κτηνιατρικοί Επιθεωρητές δεν πληρούν τα κριτήρια του Κανονισμού (ΕΚ) 854/2004, αναφορικά με τα προσόντα του Επίσημου Βοηθού και δεν μπορούν να διενεργούν κρεοσκοπικούς και άλλους ελέγχους, ώστε να βοηθούν τους Επίσημους Κτηνιάτρους στην εκτέλεση των καθηκόντων τους, θέτει σε κίνδυνο την ποιότητα των ελέγχων που διενεργούνται.

Σύσταση: Οι ΚΥ πρέπει να προχωρήσουν στην επιμόρφωση των Κτηνιατρικών Επιθεωρητών, έτσι ώστε αυτοί να πληρούν τα κριτήρια του Επίσημου Βοηθού.

Η Αν. Διευθύντρια των ΚΥ, μας πληροφόρησε ότι, οι ΚΥ έχουν ήδη καταρτίσει πρόγραμμα εκπαίδευσης των Κτηνιατρικών Επιθεωρητών και αναμένεται η εφαρμογή του. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι τα σφαγεία θα εργάζονται εκτός ωρών λειτουργίας της Δημόσιας Υπηρεσίας, μόνο κάθε Δευτέρα.

(β) Προ σφαγής επιθεώρηση. Η προ σφαγής επιθεώρηση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τον έλεγχο των εντύπων που συνοδεύουν τα ζώα στο σφαγείο, όπως τα έντυπα μεταφοράς ζώων για σφαγή και τα έντυπα που περιλαμβάνουν τις πληροφορίες για την τροφική αλυσίδα. Από την εξέταση τυχαίου δείγματος

πληροφοριών για την τροφική αλυσίδα, διαπιστώθηκε ότι σχεδόν όλες οι δηλώσεις ήταν συμπληρωμένες με τον ίδιο γραφικό χαρακτήρα, γεγονός που υποδηλώνει ότι δεν συμπληρώθηκαν από τους κτηνοτρόφους, αλλά από άτομο στο σφαγείο. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι οι υπεύθυνοι των σφαγείων, παραλαμβάνουν ζώα χωρίς σήμανση και χωρίς τα απαραίτητα συνοδευτικά έγγραφα, τα οποία σφάζονται με την ανοχή των ΚΥ, κατά παράβαση του Κανονισμού (ΕΚ) 854/2004, ο οποίος προβλέπει ότι «τα ζώα των οποίων η ταυτότητα δεν είναι δυνατό να αναγνωρισθεί, θανατώνονται χωριστά και χαρακτηρίζονται ακατάλληλα για κατανάλωση από τον άνθρωπο».

Σύσταση: Οι ΚΥ, ως αρμόδια Αρχή, οφείλουν να διασφαλίζουν την εφαρμογή των προνοιών του πιο πάνω Κανονισμού. Καμία ανοχή δεν μπορεί να επιδεικνύεται σε πρακτικές που ελλοχεύουν κινδύνους για τη δημόσια υγεία.

Η Αν. Διευθύντρια των ΚΥ, μας πληροφόρησε ότι, δόθηκαν οδηγίες στο παρελθόν και θα σταλεί εκ νέου επιστολή στους ΥΕΤ όσον αφορά στις υποχρεώσεις τους σχετικά με τις πληροφορίες της τροφικής αλυσίδας, ενέργειες που κατά την άποψή μας, δεν είναι επαρκείς.

(γ) Επιθεωρήσεις Εγκαταστάσεων. Παρατηρήθηκε ότι, συγκεκριμένο σφαγείο λειτουργεί, με την ανοχή των ΚΥ, παρά το γεγονός ότι εντοπίστηκαν, κατ' επανάληψη, σωρεία προβλημάτων που αφορούν στις εγκαταστάσεις και στον εξοπλισμό του και δόθηκαν επανειλημμένα χρονοδιαγράμματα για συμμόρφωσή του, τα οποία δεν τηρήθηκαν. Όπως αναφέρεται και σε σχετική επιστολή των ΚΥ, ημερ. 13.5.2015, προς τον Διευθυντή του σφαγείου, οι παραβάσεις αυτές θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία. Η Αν. Διευθύντρια των ΚΥ, μας ενημέρωσε ότι, πραγματοποιήθηκε επιθεώρηση από τις ΚΥ, κατά την οποία φάνηκε μερική συμμόρφωση του εν λόγω σφαγείου και για τον λόγο αυτό, δόθηκε νέο χρονοδιάγραμμα για πλήρη συμμόρφωσή του.

Σύσταση: Οι ΚΥ, ως αρμόδια Αρχή, οφείλουν να επιδεικνύουν την ανάλογη αυστηρότητα και να προβαίνουν στις ανάλογες ενέργειες για διασφάλιση της δημόσιας υγείας.

Έλεγχος εσόδων και υπερωριών στα σφαγεία. Από έλεγχο που προέβηκε το Λογιστήριο του Τμήματος, αναφορικά με τα έσοδα από τέλη σφαγής και τις υπερωρίες στα σφαγεία για την περίοδο των ημερών του Πάσχα, δηλαδή από 2.4.2015 μέχρι 10.4.2015, παρατηρήθηκε ότι, σε συγκεκριμένο σφαγείο, ο αριθμός των αιγοπροβάτων που είχαν σφαχθεί κατά τις ώρες εκτός ωραρίου της Δημόσιας Υπηρεσίας, ήταν πολύ μικρός σε σχέση με τις ώρες υπερωριακής απασχόλησης, αφού για 121 ώρες εργασίας, δηλώθηκε ότι σφάχθηκαν και χρεώθηκαν με αυξημένα τέλη μόνο 3.124 ζώα, δηλαδή 26 αιγοπρόβατα ανά ώρα υπερωριακής απασχόλησης, τη στιγμή που η δυναμικότητα του σφαγείου είναι 187 ανά ώρα. Για ορισμένες μέρες, ο αριθμός των αιγοπροβάτων που δηλώθηκε ότι σφάχθηκαν, εκτός ωρών εργασίας της Δημόσιας Υπηρεσίας, και χρεώθηκαν με αυξημένα τέλη, είναι πολύ μικρότερος από αυτόν που αναφέρεται στις αντίστοιχες δηλώσεις των κτηνιάτρων, ενώ για δύο ημέρες, στις οποίες το προσωπικό των ΚΥ δήλωσε ότι εργάστηκε υπερωριακά 18 ώρες, δεν δηλώθηκαν, ούτε χρεώθηκαν με αυξημένα τέλη, σφαγές αιγοπροβάτων κατά τις ώρες αυτές. Επίσης, κατά τη διάρκεια τριών αργιών, στις οποίες εργάστηκε το συγκεκριμένο σφαγείο, δεν χρεώθηκαν με αυξημένα τέλη τα αιγοπρόβατα που σφάχθηκαν πριν τις 4:00 μ.μ. ενώ οι ώρες αυτές ήταν ώρες υπερωριακής απασχόλησης εφόσον επρόκειτο για αργίες.

Σύσταση: Να διενεργηθεί ενδελεχής έρευνα για το περιστατικό και να αποδοθούν οι ανάλογες ευθύνες.

Η Αν. Διευθύντρια των ΚΥ, μας πληροφόρησε ότι, έχει ανατεθεί η διερεύνηση του θέματος σε δύο Ανώτερους Λειτουργούς του Τμήματος. Η Υπηρεσία μας διαφωνεί με την πρακτική αυτή και θεωρεί ότι αρμόδιος για τη διερεύνηση τυχόν πειθαρχικών ευθυνών είναι το Υπουργείο και όχι το Τμήμα. Εισηγείται συνεπώς όπως τη διερεύνηση του θέματος αναλάβει η Μονάδα Ελέγχου του Υπουργείου ΓΑΑΠ.

Έλεγχος Έκτακτου Σχεδίου Καταπολέμησης της Ψευδοπανώλης. Παρατηρήθηκε ότι, ο επικεφαλής του Εθνικού Κέντρου Ελέγχου Ασθενειών (ΕΚΕΑ), ο οποίος είχε συγγένεια έκτου βαθμού (δεύτερα ξαδέλφια) με τον μέτοχο εταιρείας που είχε υποστεί τις μεγαλύτερες ζημιές και δικαιούτο στα πλαίσια του πιο πάνω Σχεδίου, αποζημίωση ύψους €470.290, ενδεχομένως να προσπάθησε να αποτρέψει τη διενέργεια του προνοούμενου από τον Νόμο, συμψηφισμού της αποζημίωσης με τις οφειλές της εταιρείας προς το Κράτος. Πέραν τούτου, ο επικεφαλής του ΕΚΕΑ ζήτησε για το θέμα γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα, χωρίς, ωστόσο, να παραθέσει όλα τα γεγονότα με ακρίβεια, με αποτέλεσμα να εκμαιευθεί γνωμάτευση προς το συμφέρον του συγγενικού του προσώπου.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι πρέπει να αποφεύγονται καταστάσεις που οδηγούν σε σύγκρουση συμφερόντων, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου τίθενται θέματα καταβολής αποζημιώσεων. Εισηγηθήκαμε όπως οι λειτουργοί των ΚΥ που εμπλέκονται στα σχέδια αποζημίωσης υπογράφουν δήλωση αμεροληψίας. Όσον αφορά στη συγκεκριμένη περίπτωση, εκφράσαμε την άποψη πως θα πρέπει να γίνει πειθαρχική έρευνα για τυχόν ευθύνες του επικεφαλούς του ΕΚΕΑ.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ, μας πληροφόρησε ότι, το θέμα τυγχάνει διερεύνησης από το Υπουργείο και θα ενημερωθούμε σχετικά.

Καθυστερημένα έσοδα. Τα καθυστερημένα έσοδα ανέρχονταν, στις 31.12.2014, σε €3.704.894 (31.12.2013: €3.530.347). Σε αυτά συμπεριλαμβάνεται οφειλόμενο ποσό ύψους €1.919.801 από το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου (ΚΣΚ), καθώς και οφειλόμενο ποσό ύψους €1.676.736 από τρία ιδιωτικά σφαγεία. Η είσπραξη του οφειλόμενου ποσού από το ΚΣΚ για το οποίο, όπως αναφέρουμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η Κυπριακή Δημοκρατία καταγγέλθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από εταιρεία που δρα ανταγωνιστικά προς το ΚΣΚ, καθίσταται αμφίβολη λόγω της αναστολής των εργασιών του σφαγείου από τον Οκτώβριο του 2013. Όσον αφορά στα ποσά που οφείλονται από τα ιδιωτικά σφαγεία, διαπιστώθηκε ότι, ενώ δύο σφαγεία καταβάλλουν κάποιο ποσό έναντι των παλιών οφειλών τους, μόνο για το ένα ζητήθηκε η αναστολή λήψης νομικών μέτρων.

Σύσταση: Οι ΚΥ θα πρέπει να ζητήσουν τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, για ομοιόμορφο χειρισμό του θέματος, ώστε να μην προκύπτει θέμα άνισης μεταχείρισης μεταξύ των σφαγείων.

Η Αν. Διευθύντρια των ΚΥ, μας πληροφόρησε ότι, για τα καθυστερημένα έσοδα από το ΚΣΚ, έχει ενημερωθεί ο Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης, ως αρμόδια αρχή για διευθέτηση των εκκρεμοτήτων του ΚΣΚ. Όσον αφορά στον χειρισμό των καθυστερημένων οφειλών από τα τρία ιδιωτικά σφαγεία, η Αν. Διευθύντρια των ΚΥ, μας απάντησε ότι δεν συμφωνεί ότι οι ΚΥ μεταχειρίστηκαν άνισα τα τρία σφαγεία, αφού απλά εισέπρατταν τα ποσά που οικιοθελώς προσφέρθηκε το κάθε σφαγείο να πληρώσει. Η Υπηρεσία μας δεν συμμερίζεται την προσέγγιση αυτή.

Προσφορές

Προσφορά για τη συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση ζωικών αποβλήτων. Όπως αναφέρεται στην Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το έτος 2013, το Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών ανέθεσε το 2004 τη σύμβαση αρ. 20/2004 στον Ανάδοχο, για τη συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και τελική διάθεση των ζωικών υποπροϊόντων Κατηγορίας 1 και 2, έναντι του ποσού των €2.212.639 τον χρόνο. Οι υπηρεσίες άρχισαν να παρέχονται από την 1.12.2006 (όταν ο Ανάδοχος ολοκλήρωσε την ανάπτυξη της αναγκαίας υποδομής), με διάρκεια της σύμβασης 5 χρόνια, η οποία στη συνέχεια επεκτάθηκε σε 7, και έληξε στις 30.11.2013. Όπως σημειώνεται επίσης στην Έκθεση μας, το πρόβλημα εστιάζεται στο μονοπωλιακό καθεστώς που δημιουργήθηκε για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, το οποίο είχε ως αποτέλεσμα, το δημόσιο να καταβάλλει υπερβολικά ψηλά ποσά στον μοναδικό αδειοδοτημένο

οικονομικό φορέα, ο οποίος ήταν και ο Ανάδοχος της πιο πάνω σύμβασης, την οποία είχε υπογράψει το Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών ως αναθέτουσα αρχή.

Το Τμήμα, παρόλο ότι γνώριζε τις συνθήκες που είχαν δημιουργηθεί και παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, δεν ενήργησε έγκαιρα, με αποτέλεσμα η υφιστάμενη σύμβαση να λήξει, και ο μοναδικός αδειοδοτημένος οικονομικός φορέας να ζητά εξωπραγματικά ποσά για να συνεχίσει την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, αφήνοντας εκτεθειμένο το δημόσιο που δεν είχε εναλλακτική επιλογή και, αναγκάζοντας το να καταφύγει σε προσωρινές δαπανηρές λύσεις, αναθέτοντας του τις πιο πάνω υπηρεσίες. Για τους διαγωνισμούς/διαδικασίες οι οποίες ακολουθήθηκαν για την υπογραφή νέων συμβάσεων για τις εν λόγω υπηρεσίες καθώς και τις σχετικές διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας για τις καθυστερήσεις/παραλείψεις που είχαν διαπιστωθεί, γίνεται εκτενής αναφορά στην περσινή Έκθεση μας.

Τον Απρίλιο 2014, το Τμήμα προκήρυξε δύο ανοικτούς διαγωνισμούς, ένα για τη συλλογή και μεταφορά στη μονάδα επεξεργασίας των ζωικών υποπροϊόντων Κατηγορίας 1 και 2, με συνολική εκτίμηση δαπάνης €248.000+ΦΠΑ+μεταφορικά τον χρόνο, και ένα για την επεξεργασία και τελική χρήση ή απόρριψη ζωικών υποπροϊόντων Κατηγορίας 1 και 2, για περίοδο ενός χρόνου, με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα ένα χρόνο, με εκτίμηση δαπάνης €315.000+ΦΠΑ έως €550.000+ΦΠΑ τον χρόνο, ανάλογα με τη μέθοδο επεξεργασίας των ζωικών αποβλήτων που θα επέλεγε ο Ανάδοχος. Σημειώνεται ότι ενώ για το 2012 το δημόσιο κατέβαλε στον Ανάδοχο το ποσό των €2.860.639 περίπου για τις πιο πάνω υπηρεσίες, είχε εκτιμηθεί από την Υπηρεσία μας ότι το εν λόγω κόστος δεν πρέπει να υπερβαίνει τις €521.750 τον χρόνο, ενώ το Γενικό Λογιστήριο είχε εκφράσει την άποψη ότι το μέγιστο ετήσιο ποσό που μπορεί να διατεθεί για την αγορά των εν λόγω υπηρεσιών δεν πρέπει να υπερβαίνει τις €800.000. Επίσης, ανάλογη εκτίμηση κόστους έγινε και από επιτροπή, την οποία είχε συστήσει η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ και, στην οποία συμμετείχαν το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, ο Έφορος Εσωτερικού Ελέγχου, και Λογιστής του Υπουργείου ΓΑΑΠ, η οποία κατέληξε ότι το κόστος των πιο πάνω υπηρεσιών ανερχόταν σε €563.000 έως €798.000 τον χρόνο, ανάλογα με τη μέθοδο επεξεργασίας που θα επιλεγεί. Δηλαδή, επιβεβαιώθηκε η εκτίμηση της Υπηρεσίας μας για το συνολικό ετήσιο κόστος παροχής των υπηρεσιών.

Στο μεταξύ, τον Ιούνιο 2014 το Τμήμα, μετά από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου για εξαίρεση της διαδικασίας από τις πρόνοιες του Νόμου Ν.12(Ι)/2006, με βάση το Άρθρο 11 του εν λόγω νόμου, για λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και κινδύνων που θα δημιουργούνταν για τη δημόσια υγεία, υπέγραψε συμφωνία - με απευθείας διαπραγμάτευση - με τον υφιστάμενο Ανάδοχο, για τη συλλογή και επεξεργασία των ζωικών αποβλήτων για περίοδο ενός μηνός, με αυτόματη ανανέωση μέχρι την ολοκλήρωση των πιο πάνω διαγωνισμών, με κόστος €110.000+ΦΠΑ, χωρίς στις πιο πάνω παρεχόμενες υπηρεσίες να περιλαμβάνονται όλα τα ζωικά υποπροϊόντα Κατηγορίας 2 καθώς και η συλλογή των δειγμάτων εγκεφάλου. Σε περίπτωση που συμπεριληφθούν οι πιο πάνω υπηρεσίες στη σύμβαση, το επιπλέον κόστος (πέραν των €110.000+ΦΠΑ), ανέρχεται σε €15.000+ΦΠΑ τον μήνα για όλα τα υποπροϊόντα της Κατηγορίας 2, και €4 ανά δείγμα εγκεφάλου. Ως αποτέλεσμα, η καθυστέρηση στην ανάθεση νέας σύμβασης ευνοεί τον υφιστάμενο Ανάδοχο, ο οποίος παρέχει τις πιο πάνω υπηρεσίες έναντι κόστους €1.320.000 τον χρόνο (€110.000 τον μήνα, χωρίς να περιλαμβάνονται όλες οι υπηρεσίες, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω), δηλαδή περίπου με διπλάσιο κόστος, αποκομίζοντας υπερκέρδος. Για την πιο πάνω διαδικασία καθώς και τις παρατηρήσεις/διαπιστώσεις μας σχετικά με αυτήν, γίνεται επίσης εκτενής αναφορά στην Έκθεση μας για το 2013.

Τον Δεκέμβριο 2014, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου ΓΑΑΠ, αποφάσισε την ακύρωση των δύο πιο πάνω ανοικτών διαγωνισμών, αφού δεν υποβλήθηκε καμία έγκυρη προσφορά. Σημειώνεται ότι για τον διαγωνισμό για την επεξεργασία και τελική χρήση ή απόρριψη ζωικών υποπροϊόντων Κατηγορίας 1 και 2, είχε υποβληθεί μόνο μια προσφορά η οποία είχε απορριφθεί για τυπικούς λόγους, ενώ για τον διαγωνισμό για τη συλλογή και μεταφορά στη μονάδα επεξεργασίας των ζωικών υποπροϊόντων Κατηγορίας 1 και 2, όλες οι προσφορές που είχαν υποβληθεί, είχαν επίσης απορριφθεί.

Τον Ιανουάριο 2015, ενόψει του γεγονότος ότι δεν είχε καταχωρηθεί προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών εναντίον των πιο πάνω αποφάσεων του Συμβουλίου Προσφορών με αποτέλεσμα αυτές να θεωρούνται οριστικές, πληροφόρησα τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος ότι το κόστος το οποίο κατέβαλλε μέχρι τότε το δημόσιο για τις εν λόγω υπηρεσίες, με την προσωρινή διευθέτηση η οποία είχε αποφασιστεί μέχρι την υπογραφή νέων συμβάσεων οι οποίες θα προέκυπταν κατόπιν διεξαγωγής ανοικτών διαγωνισμών, ήταν πολύ ψηλό σε σύγκριση με το κόστος της μοναδικής προσφοράς η οποία υποβλήθηκε στον πιο πάνω ακυρωθέντα διαγωνισμό για την επεξεργασία και τελική χρήση ή απόρριψη ζωικών υποπροϊόντων Κατηγορίας 1 και 2, η οποία είχε απορριφθεί εξ αιτίας τυπικών παραλείψεων, ενώ τα ίδια ίσχυαν και για τις προσφορές που είχαν υποβληθεί για τον διαγωνισμό για τη συλλογή και μεταφορά στη μονάδα επεξεργασίας των ζωικών υποπροϊόντων Κατηγορίας 1 και 2. Ως αποτέλεσμα η μέχρι τότε κατάσταση οδηγούσε σε κερδοσκοπία εις βάρος του Κράτους, η οποία αυξανόταν με την καθυστέρηση που παρατηρείτο στην ολοκλήρωση των διαδικασιών σύναψης νέων συμβάσεων.

Ως εκ τούτου, εκφράσαμε την άποψη ότι η συνέχιση της προσωρινής πιο πάνω διευθέτησης, πέραν του ότι ενδεχομένως να μην ήταν πλέον σύνηθες αφού εξέλειπε η αιτιολογία για το κατεπείγον του θέματος, δεν ήταν προς το συμφέρον του δημοσίου, εφόσον καταβαλλόταν σημαντικά ψηλότερο ποσό στον Ανάδοχο. Εισηγηθήκαμε ως εκ τούτου την υιοθέτηση της πιο ασφαλούς και σύντομης προσφερόμενης διαδικασίας, δηλαδή τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, με βάση το άρθρο 32(1)(α) του Ν.12(Ι)/2006 (με τους οικονομικούς φορείς οι οποίοι είχαν υποβάλει προσφορές στους πιο πάνω διαγωνισμούς, οι οποίες κρίθηκαν μη κανονικές ή απαράδεκτες), αφού ληφθούν οι προβλεπόμενες από τον πιο πάνω νόμο εγκρίσεις (από το Συμβούλιο Προσφορών). Τονίσαμε τέλος ότι, εφόσον αποφάσιζαν να επαναπροκηρύξουν ανοικτό διαγωνισμό, αυτό θα έπρεπε να γίνει με τη δέουσα ταχύτητα και, τυχόν κωλυσιεργία τους, όπως έπραξαν προηγουμένως με την προκήρυξη και διαχείριση των ακυρωθέντων διαγωνισμών, θα έδειχνε την πρόθεση τους να εξυπηρετήσουν συμφέροντα άλλα από αυτά του Δημοσίου, κάτι για το οποίο, αν συνέβαινε, θα ζητούσαμε την αναζήτηση ευθυνών.

Το Φεβρουάριο 2015, το Τμήμα υπέβαλε δύο ξεχωριστά αιτήματα στο Συμβούλιο Προσφορών (ένα για κάθε διαγωνισμό), σύμφωνα με την πιο πάνω εισήγηση της Υπηρεσίας μας, για αγορά των υπό αναφορά υπηρεσιών με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο τον Μάρτιο 2015.

Τον Μάρτιο 2015, ο δικηγόρος του υφιστάμενου Ανάδοχου απέστειλε στο Τμήμα επιστολή με την οποία ισχυριζόταν ότι λανθασμένα είχε δοθεί η πιο πάνω έγκριση από το Συμβούλιο Προσφορών και, πως εάν προχωρούσαν με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, δεν θα είχαν άλλη επιλογή από την προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, για να προασπίσουν τα δικαιώματα των πελατών τους.

Τον ίδιο μήνα, πληροφόρησα τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος ότι, κατά την άποψη μας ορθά είχε εγκριθεί από το Συμβούλιο Προσφορών η πιο πάνω διαδικασία διαπραγμάτευσης. Ωστόσο, με τα δεδομένα όπως είχαν προκύψει, και για σκοπούς προστασίας των συμφερόντων του δημοσίου, εισηγηθήκαμε όπως ζητηθεί γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, έστω και εκ των υστέρων, αφού ακόμη δεν είχε ξεκινήσει η διαδικασία με τους προσφοροδότες. Το Τμήμα, υιοθετώντας την πιο πάνω εισήγηση μας, ζήτησε τον Μάρτιο 2015 γνωμάτευση από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ο οποίος, τον Ιούλιο 2015, πληροφόρησε τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος ότι, η διαδικασία η οποία είχε ακολουθηθεί για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης – μετά από εισήγηση της Υπηρεσίας μας – και για την οποία είχε ληφθεί η έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών, ήταν ορθή.

Τον Αύγουστο 2015, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου, προς τον οποίο είχε σταλεί η πιο πάνω γνωμάτευση από τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος για απόψεις, τον πληροφόρησε ότι με δεδομένη πλέον τη γνωμάτευση, ίσχυε η τελευταία απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του Μαρτίου 2015, για αγορά των υπό αναφορά υπηρεσιών με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Σημειώνεται ότι η σύμβαση με τον υφιστάμενο Ανάδοχο η οποία έχει υπογραφεί τον Ιούνιο 2014 ως προσωρινή διευθέτηση μέχρι την υπογραφή νέων συμβάσεων, το κόστος της οποίας ανέρχεται σε €1.320.000 τον χρόνο και, το οποίο όπως διαπιστώθηκε είναι πολύ ψηλό (σχεδόν διπλάσιο) σε σύγκριση με το κόστος των προσφορών οι οποίες είχαν υποβληθεί στους πιο πάνω ακυρωθέντες διαγωνισμούς, έχει παραταθεί με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων – μετά από εισήγηση του Τμήματος – μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου 2015, ώστε να μην δημιουργηθεί πρόβλημα στη δημόσια υγεία.

Τελικά, το Τμήμα προχώρησε τον Σεπτέμβριο 2015 στην προκήρυξη των διαγωνισμών με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών.

Ως γενικό συμπέρασμα/παρατήρηση που εξάγεται από όλα τα πιο πάνω, είναι η αδυναμία του Τμήματος να ολοκληρώσει τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης εδώ και 16 μήνες, και συνεχίζει να παρατείνει τη σύμβαση με τον υφιστάμενο Ανάδοχο, στον οποίο ανατέθηκε προσωρινά η σύμβαση τον Ιούνιο 2014 με επίκληση της παρ. 27(3) της ΚΔΠ 201/2007, η οποία προνοεί ότι για την κάλυψη κατεπειγουσών αναγκών, οφειλόμενων σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, επιτρέπεται η απευθείας ανάθεση, νοουμένου ότι έχει εξασφαλιστεί προηγουμένως η έγκριση του αρμόδιου Υπουργού. Η καθυστέρηση αυτή αποβαίνει προς όφελος του Αναδόχου, ο οποίος – λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει αποσβέσει λογικά την αρχική του επένδυση – αποκομίζει υπερκέρδος με την παράταση της παροχής των υπηρεσιών του, όπως διαπιστώθηκε αφενός από τις διάφορες εκτιμήσεις που έγιναν κατά καιρούς από τα αρμόδια Τμήματα και, αφετέρου από τις τιμές άλλων προσφοροδοτών που υποβλήθηκαν στα πλαίσια διαγωνισμών που ακυρώθηκαν για τυπικούς κυρίως λόγους ή/και λάθη/παραλείψεις του Τμήματος. Για τις πιο πάνω αδυναμίες, λάθη και παραλείψεις ζητήσαμε από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ όπως διεξαχθεί έρευνα για να διαπιστωθούν οι λόγοι και να καταλογιστούν τυχόν ευθύνες, χωρίς μέχρι σήμερα να μας πληροφορήσει για τις ενέργειες της, ούτε και για τα μέτρα που έλαβε με σκοπό την επιτυχή ολοκλήρωση της διαδικασίας το συντομότερο, προς όφελος του δημοσίου.

Τον Νοέμβριο 2015, ο Αν. Διευθυντής των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών μας πληροφόρησε ότι για τη διαδικασία προκήρυξης νέου διαγωνισμού, ζητούνταν πάντα οι απόψεις του Γενικού Εισαγγελέα, της Γενικής Λογίστριας και του Γενικού Ελεγκτή και, δεν συμφωνεί ότι η αποτυχία της επιτυχούς κατάληξης της προσφοράς οφείλεται σε αδυναμία των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών.

Σύσταση: Ο Υπουργός ΓΑΑΠ, ως αρμόδια αρχή με βάση τον περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμο, να μεριμνήσει για τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας ώστε να υποδειχθούν οι λειτουργοί που ήταν επιφορτισμένοι με την παρακολούθηση της συγκεκριμένης σύμβασης και, εφόσον δεν έχουν αψυπηρετήσει, να διεξαχθεί εναντίον τους πειθαρχική έρευνα κατά τον καθορισμένο τρόπο. Παράλληλα να ενημερωθεί ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας για να εξετάσει αρμοδίως το ενδεχόμενο ύπαρξης ποινικών ευθυνών.

2.2.6 ΤΜΗΜΑ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑΣ

Στέγαση προσωπικού Κεντρικών Γραφείων και αεροδρομίου Λάρνακας. Τα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος, στα οποία απασχολούνται περίπου 30 άτομα, στεγάζονται σε ενοικιαζόμενη πολυκατοικία για την οποία έχει συμφωνηθεί ετήσιο ενοίκιο ύψους €39.750 μέχρι τις 31.12.2015.

Μετά από εισήγηση της Διεθνούς Τράπεζας για συστέγαση όλου του προσωπικού, τόσο για λόγους οικονομικούς όσο και την καλύτερη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, μελετήθηκε το ενδεχόμενο μεταστέγασης του προσωπικού των Κεντρικών Γραφείων και μέρους του προσωπικού που εργάζεται στο αεροδρόμιο Λάρνακας, σε ιδιόκτητα κτίρια στον χώρο του Σταθμού Ραδιοβολίσεως Αθαλάσσης. Το κόστος προϋπολογίστηκε σε €1.110.270, εκ των οποίων €1 εκ. αφορούσε στην ανέγερση κτιρίου. Από επίσκεψη που πραγματοποιήσαμε στον Σταθμό στις 18.11.2014, διαπιστώσαμε ότι, κατά την άποψή μας, το προσωπικό των Κεντρικών Γραφείων θα μπορούσε να μεταστεγαστεί στους υφιστάμενους χώρους.

Το συνολικό κόστος της μετακίνησης υπολογίστηκε από το Τμήμα σε €110.270, ενώ οι εξοικονομήσεις που θα επιτυγχάνονταν υπολογίστηκαν σε περίπου €65.000 ετησίως και αφορούν στο ετήσιο ενοίκιο ύψους €39.750 και το ποσό που καταβάλλεται για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος και θέρμανση του χώρου που χρησιμοποιείται για στέγαση του προσωπικού στο αεροδρόμιο Λάρνακας.

Σύσταση: Να προωθηθεί τουλάχιστον η μεταστέγαση των Κεντρικών Γραφείων στον Σταθμό Ραδιοβολίσεως Αθαλάσσας, με σκοπό την εξοικονόμηση ενοικίων.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η σύστασή μας έχει υιοθετηθεί και ότι το θέμα προωθείται με βελτιώσεις των υφιστάμενων υποδομών στον Σταθμό, οι οποίες θα συνεχιστούν μέχρι το τέλος του 2015, ενώ το 2016 αναμένεται να αρχίσει ο σχεδιασμός για την ανέγερση ιδιόκτητου κτιρίου για στέγαση της Διοίκησης του Τμήματος, νοουμένου ότι θα ψηφιστούν οι απαραίτητες πιστώσεις.

2.2.7 ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Εισπράξεις. Από έλεγχο των εισπράξεων που διενεργούνται από λειτουργούς εισπραχής εσόδων στα Κεντρικά Γραφεία, διαπιστώθηκαν αδυναμίες, όπως η μη έγκαιρη ενημέρωση του Βιβλίου Ταμείου, η μη έγκαιρη κατάθεση των μετρητών στην τράπεζα, η μη ασφαλής φύλαξη των εισπράξεων και η μη διενέργεια αιφνιδιαστικών ελέγχων στους λειτουργούς εισπραχής εσόδων από τους Προϊσταμένους ή εκπρόσωπούς τους, σε αντίθεση με τη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία (ΔΛΟ) 38. Όσον αφορά στον Ερευνητικό Σταθμό Υδατοκαλλιέργειας Γλυκού Νερού Καλοπαναγιώτη, διαπιστώσαμε επίσης την έκδοση αποδείξεων εισπραχής με ελλιπή στοιχεία, υπερβολική καθυστέρηση στην κατάθεση των εισπράξεων και μη δυνατότητα τεκμηρίωσης των ποσοτήτων και ημερομηνιών των πωλήσεων ιχθυδίων και των δωρεών ιχθύων που χορηγούνται σε Κοινότητες και άλλες οργανώσεις. Επιπλέον, κατά τον έλεγχο που διενήργησε το Λογιστήριο του Τμήματος στους εισπράκτορες του Επαρχιακού Γραφείου του Τμήματος στην Πάφο στις 18.2.2015, διαπιστώθηκε ότι λειτουργός προέβαινε σε εισπραξη χρημάτων για έκδοση αδειών αλιείας χωρίς την έκδοση απόδειξης εισπραχής. Το θέμα προωθήθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα, στις 22.4.2015.

Σύσταση: Για τα θέματα διαχείρισης των εισπράξεων θα πρέπει να τηρούνται οι σχετικές δημοσιονομικές και λογιστικές οδηγίες. Θέματα ύπαρξης ευθυνών θα πρέπει να διερευνηθούν.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι θα γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για συμμόρφωση με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας. Όσον αφορά στον Ερευνητικό Σταθμό Καλοπαναγιώτη, το Τμήμα έχει προχωρήσει σε προληπτικά και διορθωτικά μέτρα και πρόκειται να γίνει περαιτέρω διερεύνηση. Σχετικά με το Επαρχιακό Γραφείο του Τμήματος στην Πάφο, μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα Ανιχνεύσεως Εγκλημάτων Πάφου προχώρησε σε γραπτή κατηγορία για αριθμό αδικημάτων.

Είσπραξη τελών για έκδοση αδειών αλιείας. Διαπιστώσαμε αδυναμίες στο μηχανογραφημένο Σύστημα Διαχείρισης Αλιευτικών Πόρων, μέσω του οποίου εκδίδονται οι άδειες αλιείας, όπως πολλαπλές ή ελλιπείς καταχωρήσεις και χωρίς να υπάρχουν ασφαλιστικές δικλίδες για αποτροπή ανθρώπινου λάθους ή ενδεχόμενης κατάχρησης του συστήματος για έκδοση αδειών.

Σύσταση: Θα πρέπει να εξακριβωθούν τα αίτια των πολλαπλών ή ελλιπών καταχωρήσεων και να ενισχυθεί το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, είτε με τροποποίηση του Συστήματος Διαχείρισης Αλιευτικών Πόρων, έτσι ώστε να εκδίδονται αυτοματοποιημένα αποδείξεις εισπραχής των τελών, που ταυτόχρονα να αποτελούν επίσημες άδειες αλιείας, είτε να εφαρμοστεί πολιτική έκδοσης μίας απόδειξης εισπραχής ανά άδεια, ώστε να αποκλειστεί το ενδεχόμενο έκδοσης αδειών χωρίς την εισπραξη του ανάλογου τέλους. Θα μπορούσε επίσης να εξεταστεί η χρήση ειδικών ελεγχόμενων εντύπων, που να αποτελούν ταυτόχρονα άδεια αλιείας και απόδειξη εισπραχής.

Ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει δρομολογήσει διαδικασίες για τροποποίηση και

βελτίωση του Συστήματος Διαχείρισης Αλιευτικών Πόρων και παράλληλα μελετά το ενδεχόμενο όπως η είσπραξη τελών διενεργείται μόνο διαδικτυακά με πιστωτική κάρτα, εκτός στις περιπτώσεις έκδοσης νέων αδειών για τις οποίες απαιτείται η φυσική παρουσία του αιτητή στο Τμήμα.

Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιχθυοτροφείου στην ξηρά. Διαπιστώσαμε ότι, δεν διασφαλίζεται ότι, για την ανέγερση των υποστατικών του ιχθυοτροφείου, για το οποίο εκδίδεται άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, έχουν εφαρμοστεί οι όροι που προβλέπονται στην άδεια πολεοδομίας και άδεια οικοδομής, καθώς δεν απαιτείται, από τους περί Υδατοκαλλιέργειας (Γενικούς) Κανονισμούς, η υποβολή πιστοποιητικού τελικής έγκρισης, το οποίο, σύμφωνα με τους περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμους, πρέπει να εξασφαλίζεται πριν από τη χρήση οποιασδήποτε ανάπτυξης. Επιπλέον, κατά την ανανέωση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιχθυοτροφείου, το Τμήμα δεν βεβαιώνεται ότι τα υποστατικά του ιχθυοτροφείου εξακολουθούν να είναι νόμιμα. Παρατηρήσαμε επίσης ότι συγκεκριμένο ιχθυοτροφείο ιδρύθηκε και λειτουργεί χωρίς την εξασφάλιση των απαιτούμενων αδειών, ενώ, όπως διαπιστώσαμε, παρά τις επισημάνσεις του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, το Τμήμα δεν έχει λάβει ακόμα οποιαδήποτε μέτρα, ενώ δημιουργούνται εύλογα ερωτήματα για τις συνθήκες υπό τις οποίες εκδόθηκε η άδεια αυτή.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί αυτονόητο ότι δεν μπορεί να εκδοθεί ή ανανεωθεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιχθυοτροφείων αν αυτό δεν διαθέτει πιστοποιητικό τελικής έγκρισης, με βάση τον περί Οδών και Οικοδομών Νόμο, αφού τέτοια χρήση του υποστατικού συνιστά ποινικό αδίκημα. Όσον αφορά στο συγκεκριμένο ιχθυοτροφείο, που ιδρύθηκε και λειτουργεί χωρίς τα κτίριά του να καλύπτονται από τις απαιτούμενες άδειες, θα πρέπει να διερευνηθούν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες υπογράφηκε, από τον τότε Διευθυντή του Τμήματος, η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας του και να αποδοθούν τυχόν ευθύνες. Η άδεια λειτουργίας θα πρέπει να ανασταλεί ή ακυρωθεί αν δεν υπάρξει άμεση συμμόρφωση με τη νομοθεσία, στη βάση καθοδήγησης από τον Γενικό Εισαγγελέα.

Ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα μελετά τη συμπερίληψη, μεταξύ των όρων που συνοδεύουν την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιχθυοτροφείου, όρου ώστε, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, να πρέπει να υποβάλλεται στον Διευθυντή του Τμήματος το πιστοποιητικό τελικής έγκρισης ή που να απαγορεύει την έναρξη λειτουργίας της μονάδας μέχρι την υποβολή του εν λόγω πιστοποιητικού. Σύμφωνα με τον Αν. Διευθυντή, ο πιο πάνω όρος μπορεί να επιβληθεί βάσει του άρθρου 8(1)(β) των περί Υδατοκαλλιέργειας Νόμων 2000 μέχρι 2010. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η ύπαρξη πιστοποιητικού τελικής έγκρισης πρέπει να αποτελεί προϋπόθεση για την αδειοδότηση του ιχθυοτροφείου. Όσον αφορά στην ανανέωση των εν λόγω αδειών, ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι, το Τμήμα προτίθεται να ζητά υπεύθυνη δήλωση από τον ενδιαφερόμενο που να αναφέρει ότι οι εγκαταστάσεις της μονάδας εξακολουθούν να είναι σύμφωνες με το σχετικό πιστοποιητικό τελικής έγκρισης που κατέχει. Όσον αφορά στο συγκεκριμένο ιχθυοτροφείο, θα σταλεί προειδοποιητική επιστολή και εάν η εταιρεία δεν συμμορφωθεί εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, θα ληφθούν τα απαιτούμενα μέτρα που προβλέπει η σχετική νομοθεσία.

Ηλεκτρονική καταχώρηση και αναφορά αλιευτικών δραστηριοτήτων. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1224/2009, οι πλοίαρχοι κοινοτικών αλιευτικών σκαφών καταγράφουν και διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στην αρμόδια Αρχή τα δεδομένα του ημερολογίου αλιείας και των δηλώσεων μεταφόρτωσης και εκφόρτωσης. Ο ίδιος Κανονισμός ορίζει ότι, όλα τα αλιευτικά προϊόντα διατίθενται για πρώτη φορά προς πώληση σε αγοραστές, οι οποίοι οφείλουν να είναι εγκεκριμένοι από την αρμόδια Αρχή, με εξαίρεση αγοραστές αλιευτικών προϊόντων μέγιστου βάρους 30 κιλών για ιδιωτική κατανάλωση. Επίσης, οι εγκεκριμένοι αγοραστές καταγράφουν και διαβιβάζουν ηλεκτρονικά στην αρμόδια Αρχή τα δεδομένα που ο Κανονισμός καθορίζει για τα δελτία πώλησης αλιευτικών προϊόντων.

Από αντιπαραβολή που διενεργήσαμε μεταξύ των στοιχείων που υποβάλλουν οι πλοίαρχοι αλιευτικών σκαφών και οι εγκεκριμένοι αγοραστές, εντοπίστηκαν αλιευτικά σκάφη για τα οποία οι συνολικές δηλωθείσες ποσότητες αγοράς για το 2014 παρουσιάζουν σημαντικές υπερβάσεις, σε σχέση με τις αναφερόμενες, στις δηλώσεις εκφορτώσεων, ποσότητες αλιευμάτων για την ίδια περίοδο. Επιπρόσθετα, διαφορές παρατηρήθηκαν στα είδη αλιευτικών προϊόντων που δηλώνονται και στο βάρος συγκεκριμένων αλιευτικών προϊόντων που εκφορτώνονται και αγοράζονται. Ως αποτέλεσμα, εκφράσαμε την άποψη ότι εγείρονται αμφιβολίες ως προς την ορθότητα των δεδομένων που υποβάλλονται από τους αλιείς ή/και τους εγκεκριμένους αγοραστές.

Ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το 2014 ήταν το έτος κατά το οποίο έγινε ουσιαστική χρήση του συστήματος, με αρκετά προβλήματα και λάθη στις καταχωρήσεις, γεγονός που επιβεβαιώθηκε μετά από ελέγχους και που είχε καταστήσει αδύνατη την αντιπαραβολή στοιχείων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, παρά την εκπαίδευση των χρηστών, εντούτοις εξακολουθούν να παρατηρούνται περιπτώσεις λανθασμένης χρήσης και καταχώρησης στοιχείων και ότι το Τμήμα προτίθεται να λάβει δραστικά μέτρα.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να προβαίνει σε αντιπαραβολή των στοιχείων που υποβάλλονται, για εξακρίβωση της ορθότητάς τους, αφού πέραν της ανάγκης συμμόρφωσης με την κοινοτική νομοθεσία, αυτό είναι σημαντικό για την παρακολούθηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων, την αξιολόγηση της πίεσης στα αλιευτικά αποθέματα και την καταβολή ενισχύσεων στους αλιείς. Εκφράσαμε επίσης την άποψη ότι, η διενέργεια αιφνιδιαστικών ελέγχων στα αλιευτικά σκάφη, κατά τη διάρκεια εκφορτώσεων ή/και πωλήσεων, για διαπίστωση της ορθότητας των στοιχείων που υποβάλλονται, ενδεχομένως να συνέτεινε περαιτέρω στην προσπάθεια αυτή.

Σύστημα Παρακολούθησης Αλιευτικών Σκαφών (ΣΠΑΣ). Για την εφαρμογή διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) 1224/2009, το Τμήμα προέβη στη λειτουργία δορυφορικού συστήματος για παρακολούθηση των αλιευτικών σκαφών (ΣΠΑΣ) τα οποία φέρουν τη σημαία της Κυπριακής Δημοκρατίας και των αλιευτικών δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται στα ύδατά τους, καθώς και στην αγορά και τοποθέτηση συσκευών δορυφορικού εντοπισμού (ΣΔΕ), σε αλιευτικά σκάφη 12 μέτρων και άνω. Το κόστος για την εγκατάσταση, επιδιόρθωση ή αντικατάσταση των ΣΔΕ επιβάρυνε το Τμήμα. Σύμφωνα με γνωμάτευση του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ημερ. 26.8.2013, η ανάληψη από το Κράτος του κόστους αυτού συνιστά παράνομη κρατική ενίσχυση στις αλιευτικές επιχειρήσεις. Το Τμήμα έχει ετοιμάσει προσχέδιο Διατάγματος για νομοθετική ρύθμιση της υποχρέωσης των αλιέων να καλύπτουν οι ίδιοι το κόστος αυτό.

Σύσταση: Θα πρέπει να επισπευθεί η διαδικασία επίλυσης του θέματος, είτε με την προώθηση για ψήφιση του προσχεδίου Διατάγματος, είτε με την έγκριση των ποσών ως ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

Ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι μέχρι τη νομοθετική ρύθμιση του θέματος θα ετοιμάζεται κατάλογος με το κόστος του προηγούμενου έτους ανά σκάφος, ώστε να λαμβάνεται έγκριση και να περιλαμβάνονται, έστω και αναδρομικά, στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

Εξώδικη ρύθμιση αδικημάτων.

(α) Έντυπα ενημέρωσης αδικήματος. Σύμφωνα με τους περί Αλιείας Νόμους, κάθε πρόσωπο που παραβαίνει οποιουδήποτε Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει των Νόμων είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης, υπόκειται σε χρηματικό πρόστιμο ή/και σε ποινή φυλάκισης, παρέχεται όμως και η δυνατότητα στο Τμήμα να ρυθμίζει εξώδικα υποθέσεις παράβασης των προνοιών της νομοθεσίας.

Βάσει των διαδικασιών που καθόρισε το Τμήμα, σε περίπτωση εντοπισμού παράβασης, οι Επιθεωρητές συμπληρώνουν προαριθμημένο έντυπο ενημέρωσης αδικήματος, το οποίο επιδίδεται στον επιθεωρούμενο και αποστέλλεται άμεσα στα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος. Όπως διαπιστώθηκε, δεν

διενεργείται έλεγχος της σειριακής αρίθμησης των εντύπων αυτών, έτσι ώστε να αποτρέπεται η εκ παραδρομής ή σκόπιμη διαγραφή κάποιου αδικήματος και να παρακολουθείται η εξέλιξη των υποθέσεων παράβασης. Από τον έλεγχό μας στο μητρώο καταγγελιών για το 2014 εντοπίστηκαν πέραν των 50 περιπτώσεων εντύπων ενημέρωσης αδικήματος που δεν είχαν καταχωρηθεί στο μητρώο, ενώ διαφάνηκε ότι, για αριθμό εντύπων, δεν φαίνεται να προωθήθηκαν οι σχετικές υποθέσεις.

Προς το παρόν το μητρώο καταγγελιών τηρείται σε μορφή ιδιαίτερα ευάλωτη σε μη εξουσιοδοτημένες παρεμβάσεις. Όπως πληροφορηθήκαμε, εφαρμόζεται σταδιακά η χρήση της ηλεκτρονικής Βάσης Ελέγχου, η οποία βρίσκεται σε διαδικασία τροποποιήσεων και αναβαθμίσεων και που αναμένεται να επιλύσει αρκετά από τα προβλήματα που παρουσιάζονται στη διαδικασία χειρισμού των καταγγελιών όπως εφαρμόζεται σήμερα.

Σύσταση: Θα πρέπει να επισπευθεί η πλήρης λειτουργία της ηλεκτρονικής Βάσης Ελέγχου.

Ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι, μέχρι τη λειτουργία της βάσης δεδομένων στις αρχές του 2016, το Τμήμα, στο τέλος κάθε έτους, θα προβαίνει σε έλεγχο της σειριακής αρίθμησης των εντύπων.

(β) Επιβολή διοικητικών προστίμων. Εντοπίσαμε περίπτωση επιβολής, σε ιδιοκτήτρια εταιρεία αλιευτικού σκάφους, διοικητικού προστίμου ύψους €1.000, παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με την έκθεση γεγονότων που ετοιμάστηκε, με βάση το ημερολόγιο αλιείας του σκάφους, κατά το συγκεκριμένο αλιευτικό ταξίδι το αλίευμα είχε αξία πέραν των €5.000, γεγονός που εγείρει αμφιβολίες ως προς την αποτρεπτικότητα των ποινών που επιβάλλονται σε περιπτώσεις σοβαρών παραβάσεων.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να επανεξετάσει την αποτρεπτικότητα των ποινών που επιβάλλονται σε περιπτώσεις παραβάσεων της νομοθεσίας.

Ο Αν. Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα προχωρήσει σε αξιολόγηση των κυρώσεων που εφαρμόζουν τα Κράτη Μέλη, με στόχο τη δημιουργία ομοιόμορφων διαδικασιών, αλλά και επιβολή αποτρεπτικών ποινών.

2.2.8 ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Διαχείριση Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας. Για σκοπούς κατοχύρωσης και αξιοποίησης της διανοητικής ιδιοκτησίας (που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών) ερευνητικοί φορείς στο εξωτερικό έχουν δημιουργήσει Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας (ΓΜΤ), τα οποία έχουν σκοπό να εντοπίζουν έρευνες που πιθανόν να μπορούν να τύχουν αξιοποίησης και αναλαμβάνουν τη διάχυση της γνώσης σε τρίτους, κατοχυρώνοντας ταυτόχρονα τα δικαιώματα των δημιουργών.

Στην Κύπρο οι ερευνητικοί φορείς, δημόσιοι και ιδιωτικοί, δεν δύνανται, λόγω του μεγέθους τους, να δημιουργήσουν ΓΜΤ και έτσι παρατηρείται ένα κενό μεταξύ της έρευνας και της αξιοποίησής της. Το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας, αναγνωρίζοντας την αδυναμία αυτή, κάλεσε όλους τους ερευνητικούς φορείς στην Κύπρο να συμμετέχουν στην προσπάθεια του για δημιουργία ενός ΓΜΤ στην Κύπρο, το οποίο θα λειτουργεί σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Το Ινστιτούτο ανταποκρίθηκε στην πιο πάνω πρόσκληση και στις 2.6.2014 ετοίμασε τις σχετικές προτάσεις του για τις αρχές που θα διέπουν τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα που προκύπτουν από έρευνες που διεξάγονται ή προϊόντα που παράγονται από το προσωπικό του Ινστιτούτου και θα εφαρμόζουν διαφανή κριτήρια για τη μεταφορά της γνώσης αυτής.

Σύσταση: Το Ινστιτούτο να συνεχίσει τις προσπάθειές του για συμμετοχή στη δημιουργία του ΓΜΤ, αφού τα οφέλη θα είναι πολλαπλά, τόσο για το ίδιο και την Κυβέρνηση, όσο και ευρύτερα για τη γεωργική οικονομία της Κύπρου.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Ινστιτούτου, η όλη διαδικασία δημιουργίας ΓΜΠ στην Κύπρο βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2016.

2.3 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ

2.3.1 ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Εκτέλεση ποινικών ενταλμάτων.

(α) Ποινικά εντάλματα που εκκρεμούν στην Αστυνομία. Σύμφωνα με στοιχεία του Αρχηγείου Αστυνομίας, κατά το 2014 εκτελέστηκαν από την Αστυνομία 64.933 ποινικά εντάλματα, σε σύγκριση με 58.240 το 2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 6.693 εντάλματα ή 11%. Τα ανεκτέλεστα εντάλματα στις 31.12.2014 ανήλθαν σε 240.315, σε σύγκριση με 201.154 το 2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά 39.161 εντάλματα ή 19%. Από τα πιο πάνω, προκύπτει ότι, παρά την αύξηση στα εντάλματα που εκτελέστηκαν, τα ανεκτέλεστα εντάλματα αυξάνονται διαχρονικά, με αποτέλεσμα να συσσωρεύεται όγκος εργασίας στα επόμενα έτη.

Από τα ανεκτέλεστα εντάλματα, 11.235 επιστράφηκαν εντός του 2014, στα Δικαστήρια, ως ανεκτέλεστα, αριθμός που, παρόλη τη μείωση σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, εξακολουθεί να θεωρείται υπερβολικά ψηλός. Τα υπόλοιπα 229.080 ανεκτέλεστα εντάλματα παρέμειναν στην Αστυνομία για εκτέλεση.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μας πληροφόρησε ότι προχώρησε στη λήψη μέτρων για μείωση του αριθμού ανεκτέλεστων ενταλμάτων, με αποτέλεσμα την αύξηση των εκτελέσεων κατά περίπου 19% το 2014, σε σχέση με το 2013. Επιπρόσθετα, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τοποθετήθηκαν έξι Ειδικοί Αστυφύλακες στον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο, για είσπραξη ενταλμάτων Δικαστηρίων, ώστε να αποσυμφορηθεί η Αστυνομία από την εκτέλεση ενταλμάτων αστικών απαιτήσεων και να μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά το σύστημα εκτέλεσης ενταλμάτων. Επίσης, ένας Ειδικός Αστυφύλακας τοποθετήθηκε στον Δήμο Στροβόλου και ένας στον Δήμο Λάρνακας, για είσπραξη ενταλμάτων προστίμου που αφορούν τους εν λόγω Δήμους.

(β) Ανεκτέλεστα εντάλματα. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Μελετών και Ανάπτυξης του Αρχηγείου Αστυνομίας, στις 12.1.2015 εκκρεμούσαν για εκτέλεση στην Αστυνομία, συνολικά 216.114 εντάλματα αξίας €203.460.681, σε σύγκριση με 195.745 εντάλματα αξίας €188.929.254 στις 3.6.2014, από τα οποία ποσό ύψους €115.994.724 ή ποσοστό 76,67% αφορούν σε εντάλματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διαφόρων ποινικών υποθέσεων και τροχαίων παραβάσεων και αποτελούν έσοδα του δημοσίου.

Τα εντάλματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων που εκκρεμούσαν ανέρχονταν στις 34.290 (15,9% του συνόλου), με αξία €101.753.797 (50% του συνολικού ποσού). Από αυτά, τα 22, συνολικής αξίας €3.429.423, αφορούσαν σε ποσά μεγαλύτερα των €100.000 και έχουν εκδοθεί κατά 18 νομικών προσώπων. Σε σχέση με τα εντάλματα αυτά διαπιστώσαμε ότι, ένα εκκρεμούσε κατά εταιρείας η οποία, κατόπιν εξασφάλισης άδειας από την Αστυνομία, παρέχει υπηρεσίες ασφαλείας. Επίσης, δύο εντάλματα συνολικού ύψους €675.901, οφείλονταν από το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου και τα οποία, όπως μας έχει αναφερθεί, έχουν επιστραφεί στο Δικαστήριο ως ανεκτέλεστα, λόγω του ότι το σφαγείο τερμάτισε τη λειτουργία του. Συνολικό ποσό πέραν των €2,4 εκ. οφείλεται από αθλητικά σωματεία, ορισμένα εκ των οποίων, έπαυσαν να δηλώνουν συμμετοχή στα πρωταθλήματα της ΚΟΠ, λόγω οικονομικών δυσκολιών που αντιμετώπιζαν.

Τα εντάλματα για τροχαίες παραβάσεις, που εκκρεμούσαν κατά την πιο πάνω ημερομηνία, ανέρχονται σε 80.950 (37,46% του συνόλου) με αξία €20.648.902 (10,2% του συνολικού ποσού). Από τα πιο πάνω, τα 59.836 εντάλματα (74%), συνολικής αξίας €10.931.894 (53%) αφορούν σε ποσά μικρότερα των €300.

Επίσης, 10.854 εντάλματα συνολικής αξίας €9,6 εκ., περίπου, αφορούν σε άτομα άνω των 65 ετών, τα οποία κατά πάσα λογική πιθανότητα, λαμβάνουν σύνταξη από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Από αντιπαραβολή των ανεκτέλεστων ενταλμάτων στις 12.1.2015 με τον κατάλογο των δημοσίων υπαλλήλων και αξιωματούχων του Κράτους, του ωρομίσθιου προσωπικού καθώς και των συνταξιούχων που λαμβάνουν σύνταξη από το Γενικό Λογιστήριο, διαπιστώθηκε ότι για αρκετά άτομα δεν είχε δοθεί εντολή στο Γενικό Λογιστήριο, για απευθείας αποκοπή μέρους του μισθού τους προς εξόφληση των οφειλών.

Συστάσεις: Η Υπηρεσία μας υπέβαλε τις πιο κάτω εισηγήσεις:

- (i) Λόγω του αυξημένου διοικητικού κόστους που επιφέρει η εκτέλεση ενός εντάλματος, εισηγηθήκαμε όπως οι προσπάθειες της Αστυνομίας επικεντρωθούν, στο στάδιο αυτό, στα εντάλματα που αφορούν σε ποσά μεγαλύτερα των €300.
- (ii) Να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για εξεύρεση λύσης σε σχέση με την είσπραξη των 4.345 ανεκτέλεστων ενταλμάτων που εκδόθηκαν κατά τα έτη 1980-1999, συνολικής αξίας €4.503.465, αφού με την πάροδο του χρόνου η διευθέτησή τους δυσχεραίνεται.
- (iii) Για διευκόλυνση της άμεσης εκτέλεσης μεγάλου όγκου εκκρεμών τροχαίων ενταλμάτων μικρής αξίας (κάτω των €300) και την εξοικονόμηση διοικητικού κόστους, να εξεταστεί, με το Τμήμα Οδικών Μεταφορών και τη Νομική Υπηρεσία, κατά πόσο είναι νομικά εφικτό η εξόφληση ενταλμάτων που αφορούν σε τροχαίες παραβάσεις, να αποτελεί προϋπόθεση για ανανέωση της άδειας κυκλοφορίας του οχήματος ή/και της άδειας οδήγησης.
- (iv) Να διερευνηθεί κατά πόσο μπορεί να εφαρμοστεί διαδικασία για εξόφληση των οφειλόμενων ποσών από των λαμβάνουν σύνταξη από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων με την αποκοπή πολύ μικρής μηνιαίας δόσης (πχ €10 - €20) από τις συντάξεις των οφειλετών.
- (v) Να διερευνηθεί με τη Νομική Υπηρεσία κατά πόσο θα ήταν νομικά επιτρεπτό να περιληφθεί, ως προϋπόθεση για την ανανέωση των αδειών λειτουργίας εταιρειών παροχής ασφάλειας, η εξόφληση των εκκρεμών ενταλμάτων.
- (vi) Να δίδεται προτεραιότητα στην εκτέλεση ενταλμάτων εναντίον εταιρειών/οργανισμών οι οποίοι αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα, που θέτουν σε αμφιβολία τη συνέχιση της λειτουργίας τους, ώστε να αποφεύγεται η απώλεια σημαντικών εσόδων του Κράτους.
- (vii) Αναφορικά με τα άτομα που λαμβάνουν μισθό/σύνταξη από το Γενικό Λογιστήριο, εισηγηθήκαμε όπως, μετά την παρέλευση συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, κατά το οποίο τα άτομα θα έχουν την ευχέρεια να εξοφλήσουν απευθείας τα εντάλματα που εκκρεμούν εναντίον τους, να ενημερώνεται το Γενικό Λογιστήριο, ώστε να προβαίνει σε απευθείας αποκοπές από τον μισθό/σύνταξή τους.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μας πληροφόρησε ότι:

- (i) Δόθηκαν οδηγίες όπως προωθηθούν, κατά προτεραιότητα, τα εντάλματα που αφορούν σε μεγάλα ποσά και στις περιπτώσεις όπου οφειλέτες αδυνατούν πραγματικά να πληρώσουν τα εντάλματα, να παροτρύνονται να αποταθούν στον Γενικό Εισαγγελέα για να διευθετήσουν τον τρόπο εξόφλησης των οφειλών τους.
- (ii) Μετά από ενέργειες που έγιναν, τα ανεκτέλεστα εντάλματα που αφορούν στα έτη 1980-1999, έχουν μειωθεί στα 500, με συνολική αξία €463.933.
- (iii) Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, με γνωμάτευσή του ημερ. 9 Ιανουαρίου 2012, ανέφερε ότι δεν είναι νομικά επιτρεπτή η άρνηση της έκδοσης άδειας κυκλοφορίας, σε πρόσωπα εναντίον των οποίων εκκρεμούν εντάλματα, τα οποία μάλιστα να μην αφορούν τροχαία αδικήματα.
Η Υπηρεσία μας προτρέπει να αποταθεί εκ νέου στον Γενικό Εισαγγελέα, ώστε να διευκρινιστεί εάν είναι νομικά επιτρεπτή η περίληψη όρου, για εξόφληση των ενταλμάτων ειδικά αν αυτά αφορούν σε τροχαία αδικήματα, πριν την έκδοση άδειας κυκλοφορίας.
- (iv) Η Αστυνομία ζήτησε γνωμάτευση κατά πόσο είναι νομικά επιτρεπτό να περιληφθεί σχετικός όρος στην άδεια λειτουργίας εταιρειών παροχής ασφάλειας, που να καθιστά υποχρεωτική την εξόφληση των εκκρεμών ενταλμάτων πριν την ανανέωσή της. Σε σχέση με τη συγκεκριμένη περίπτωση που

αναφέρουμε, μας πληροφόρησε ότι έχουν ληφθεί μέτρα και σχεδόν ολόκληρο το οφειλόμενο ποσό έχει εξοφληθεί.

- (v) Η είσπραξη ενταλμάτων κατά Οργανισμών/Εταιρειών εξαρτάται κυρίως από τη ανταπόκριση των στελεχών της εταιρείας στην υποχρέωση τους να εξοφλήσουν τις συγκεκριμένες οφειλές τους. Η διαδικασία κατάσχεσης κινητής περιουσίας είναι δύσκολο να εφαρμοστεί, διαπίστωση με την οποία συμφώνησε και ο τέως Γενικός Εισαγγελέας, και γι' αυτό κρίθηκε ανάγκη όπως βρεθούν άλλοι τρόποι είσπραξης των ενταλμάτων αυτών. Στο πιο πάνω πλαίσιο, σε σύσκεψη των Υπουργών Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και Εργασίας, συμφωνήθηκε όπως υιοθετηθούν τα μέτρα εκτέλεσης και είσπραξης των οφειλομένων ποσών που εφαρμόζονται για τις οφειλές νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου προς τον ΦΠΑ και τον Φόρο Εισοδήματος.
- (vi) Ζητήθηκε από το Γενικό Λογιστήριο να εξεταστεί το ενδεχόμενο αποκοπής των οφειλόμενων από τα αθλητικά σωματεία ενταλμάτων από τη χορηγία που τους δίδεται από τον ΚΟΑ. Παράλληλα, σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Οικονομικών να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για υλοποίηση του Σχεδίου Αποπληρωμής των Οφειλών των Ποδοσφαιρικών Σωματείων προς το Κράτος.
- (vii) Με βάση οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου, αποστέλλονται, για αποκοπή από τον μισθό, μόνο τα εντάλματα προστίμου Δημοσίων Υπαλλήλων για τα οποία ο οφειλέτης δεν έχει προβεί σε οποιαδήποτε πληρωμή για μεγάλο χρονικό διάστημα και ως εκ τούτου δεν φαίνεται να έχει πρόθεση να τα εξοφλήσει.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω, προωθείται τροποποίηση των σχετικών νομοθεσιών, ώστε, για μικρές οφειλές, να δίδεται η δυνατότητα στο Δικαστήριο να επιβάλλει εναλλακτικές ποινές, όπως είναι η κοινοτική εργασία.

(γ) Επιτόπιοι έλεγχοι στους Ουλαμούς Εκτέλεσης Ενταλμάτων (ΟΥΛΕΕ) των Αστυνομικών Διευθύνσεων.

Από τους επιτόπιους ελέγχους στους ΟΥΛΕΕ, διαπιστώθηκε ότι:

- Δεν γίνεται κανένας έλεγχος για επιβεβαίωση/συμφιλίωση των ενταλμάτων που παραλαμβάνονται από το Δικαστήριο, ως προς την καταχώρησή τους στο σύστημα, γεγονός που ελλοχεύει τον κίνδυνο απώλειας εντάλματος χωρίς αυτό να εντοπιστεί.

Σύσταση: Να γίνεται ο σχετικός έλεγχος για επιβεβαίωση/συμφιλίωση των ενταλμάτων που καταχωρούνται

Ο Αρχηγός Αστυνομίας, μας πληροφόρησε ότι, οι Ουλαμοί χρεώνουν καθημερινά τα εντάλματα που παραλαμβάνονται από το Δικαστήριο, στα μέλη που απασχολούνται με τις καταχωρήσεις στο σύστημα, και ελέγχονται βάσει της ημερήσιας αναφοράς καταχωρήσεων. Το πρόβλημα θα επιλυθεί με τη μηχανογράφηση των Δικαστηρίων και την ηλεκτρονική του σύνδεση με το σύστημα της Αστυνομίας.

- Τα εντάλματα που αφορούν σε νομικά πρόσωπα (ένταλμα για κατάσχεση κινητής περιουσίας), εκτελούνται μόνο στις περιπτώσεις όπου η εταιρεία, κατόπιν τηλεφωνήματος της Αστυνομίας, προσέρχεται για να καταβάλει το οφειλόμενο ποσό. Κανένα ένταλμα δεν εκτελείται με κατάσχεση κινητής περιουσίας.

Σύσταση: Να εξεταστεί το ενδεχόμενο δημιουργίας Τμήματος Κατασχέσεων/Εκποιήσεων Περιουσίας, ώστε να καταστεί δυνατή η εκτέλεση των πιο πάνω ενταλμάτων.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μας πληροφόρησε ότι, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως έκαστο αρμόδιο Υπουργείο προωθήσει τροποποιητικά νομοσχέδια, με εισαγωγή σχετικών ρυθμιστικών διατάξεων, που να επιτρέπουν την κατάσχεση και εκποίηση κινητής περιουσίας.

Επιπρόσθετα, εκδόθηκε εγκύκλιος προς τις Αστυνομικές Διευθύνσεις όπως εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες είσπραξης και εκτός γραφείου και να μην περιορίζονται στις περιπτώσεις που οι οφειλέτες, μετά από σχετικό τηλεφώνημα, προσέρχονται στην Αστυνομία για να καταβάλουν το οφειλόμενο ποσό.

- Μόνο ορισμένα μέλη του Ουλαμού εκτελούν εντάλματα εκτός γραφείου. Ως αποτέλεσμα, ουσιαστικά η είσπραξη μεγάλου αριθμού ενταλμάτων ενδεχομένως να μην επιχειρήθηκε ποτέ.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας, μας πληροφόρησε ότι, η μη είσπραξη μεγάλου αριθμού ενταλμάτων είναι αποτέλεσμα του μεγάλου όγκου ανεκτέλεστων ενταλμάτων, σε σύγκριση με τον αριθμό μελών που είναι δυνατόν να ασχοληθεί με την εκτέλεσή τους, γι αυτό θεωρεί σκόπιμο να επαναξιολογηθεί η εισήγηση της Αστυνομίας, όπως η είσπραξη των ενταλμάτων προστίμων ανατεθεί σε ειδική υπηρεσία, εκτός της Αστυνομίας, αφού γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις της νομοθεσίας.

- Δεν μπορεί να τεκμηριωθεί κατά πόσο καταβάλλονται όλες οι απαραίτητες προσπάθειες για εκτέλεση των ενταλμάτων τα οποία παραμένουν ανεκτέλεστα στην Αστυνομία, εφόσον δεν καταγράφονται πουθενά οι ενέργειες που γίνονται από τους αστυνομικούς για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, παρόλο που έχει περιληφθεί σχετικό έντυπο στο ηλεκτρονικό μητρώο ενταλμάτων προστίμου.

Σύσταση: Η αυστηρή τήρηση των διαδικασιών και η ενημέρωση του σχετικού εντύπου.

Επιδόματα και υπερωρίες. Κατά το 2014 καταβλήθηκαν σε μέλη της Αστυνομίας επιδόματα και υπερωρίες συνολικού ύψους €20,4εκ. τα οποία αντιπροσωπεύουν το 12% του συνόλου της ετήσιας μισθοδοσίας (€170εκ.). Τα σημαντικότερα ποσά αφορούσαν «Επίδομα κατά τις Κυριακές και Δημόσιες Αργίες στην περίοδο Βάρδιας» (€11,3εκ.), «Επίδομα Βάρδιας» (€6,4εκ.) και «Υπερωριακή Αμοιβή» (€1,3εκ.).

(α) Επίδομα κατά τις Κυριακές και Δημόσιες Αργίες στην περίοδο Βάρδιας. Παρά τα μέτρα που λήφθηκαν από την Αστυνομία για μείωση των αστυνομικών που εργάζονται κατά τις Κυριακές, από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε, προέκυψε ότι, τις Κυριακές εργάζονται περισσότεροι αστυνομικοί από ότι τις καθημερινές.

Σύσταση: Να ληφθούν κατάλληλα μέτρα ώστε ο αριθμός των μελών της Αστυνομίας που απασχολούνται κατά τις Κυριακές και τις Δημόσιες Αργίες, περιορίζεται στον απολύτως απαραίτητο.

(β) Υπερωριακή απασχόληση. Το 2014 τα μέλη της Αστυνομίας που απασχολήθηκαν υπερωριακά, αποζημιώθηκαν εν μέρει με συνολικό ποσό ύψους €1.260.682 (2013: €1.601.402) και εν μέρει με παραχώρηση ελεύθερου χρόνου. Σημειώνεται ότι, στις 31.12.2014 βρίσκονταν χρεωμένες, στα δελτία υπερωριών των μελών, συνολικά 62.514 ώρες χρόνου ανάπαυσης που παραχωρήθηκε ως αποζημίωση υπερωριακών καθηκόντων και που έχει συσσωρευτεί κατά τα τελευταία χρόνια. Το σημαντικότερο ποσό που καταβλήθηκε (€762.062 ή 60%), αφορά και πάλι σε υπερωρίες που καταβλήθηκαν για αστυνόμευση αθλητικών γεγονότων και κυρίως ποδοσφαιρικών αγώνων.

Επισημάναμε ότι η συσσώρευση μεγάλου χρόνου ανάπαυσης θα πρέπει να προβληματίσει σοβαρά την Αστυνομία, ώστε να αποφευχθούν τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στο παρελθόν και είχαν ως αποτέλεσμα την καταβολή σημαντικών χρηματικών ποσών από το Κράτος.

Σύσταση: Να καθοριστεί πολιτική για τον χειρισμό του θέματος με το βέλτιστο τρόπο.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι, η Αστυνομία προχώρησε στη λήψη μέτρων περιορισμού της υπερωριακής εργασίας, όπως τη σωστή διαχείριση του χρόνου, με τον καθορισμό πλαισίου εργασίας ανά καθήκον, καλύτερη αξιοποίηση των μελών που λαμβάνουν μέρος στα διάφορα καθήκοντα και τον καταρτισμό προγραμμάτων παραχώρησης ανάλογου χρόνου ανάπαυσης. Όλες οι επιχειρησιακές δραστηριότητες της Αστυνομίας αποζημιώνονται με χρηματική αμοιβή κατά το 75% της υπερωρίας και για

το υπόλοιπο 25% με την παραχώρηση ελεύθερου χρόνου. Επίσης, αφού εξασφαλίστηκαν οι σχετικές πιστώσεις, αποφασίστηκε όπως, με το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2015 μέχρι τις 16 Νοεμβρίου του 2015, τα μέλη της Αστυνομίας που εργάζονται υπερωριακά σε επιχειρησιακά καθήκοντα αποζημιώνονται για την υπερωριακή απασχόληση τους με χρηματική αμοιβή, σε ποσοστό μέχρι 100%.

Χώρος κράτησης απαγορευμένων μεταναστών στη Μενόγεια (ΧΩΚΑΜ). Η Επιτροπή που εξέτασε το θέμα της μείωσης της χωρητικότητας των κελιών του ΧΩΚΑΜ, από οκτώ σε τέσσερις κρατούμενους, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, για να θεωρείται ως κατάλληλο ένα μονόκλινο κελί θα πρέπει να έχει εμβαδό 7 τ.μ., ενώ στα κελιά που διαμένουν πέραν του ενός ατόμου, θα πρέπει να αναλογεί για κάθε κρατούμενο εμβαδόν 4 τ.μ., χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι χώροι υγιεινής. Η υλοποίηση της πιο πάνω εισήγησης θα επιφέρει μείωση της χωρητικότητας του χώρου κράτησης, από 256 σε 128 κρατούμενους.

Σύμφωνα με το Κλάδο Αξιοποίησης Χρηματοδοτικών Ευκαιριών της Διεύθυνσης Οικονομικών, σε περίπτωση μείωσης των ατόμων που κρατούνται στο ΧΩΚΑΜ Μενόγειας, δύναται να επηρεαστεί η χρηματοδότηση του έργου σε περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία το συγχρηματοδότησε, προβεί σε εκ των υστέρων επιθεώρησή του. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τους λόγους για τους οποίους δεν λήφθηκαν υπόψη οι πιο πάνω παράμετροι κατά τον σχεδιασμό του έργου, εφόσον η σχετική Οδηγία εκδόθηκε πριν από την κατασκευή του κτιρίου.

Σύσταση: Οι πιο πάνω προδιαγραφές θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό των κτιρίων για τη Β' Φάση του έργου.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι το όλο θέμα θα μελετηθεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Κτιριακές εγκαταστάσεις Αστυνομίας/Στεγαστικές ανάγκες. Για τη στέγαση των διαφόρων Τμημάτων/Υπηρεσιών/Διευθύνσεων της Αστυνομίας, ενοικιάζονται συνολικά 36 υποστατικά, και η ετήσια δαπάνη για ενοίκια το 2014 ανήλθε σε €1,19 εκ. (2013: €1,46 εκ.).

Σύσταση: Ενόψει της προγραμματιζόμενης μεταστέγασης του ΓΕΕΦ σε γραφεία του Υπουργείου Άμυνας, να εξεταστεί το ενδεχόμενο μεταστέγασης των υπηρεσιών που εδρεύουν στην Λευκωσία και καταβάλλουν τα σημαντικότερα ποσά ενοικίων, στα γραφεία που θα αποδεσμευτούν.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες όπως εξεταστεί το κόστος ανακαίνισης των χώρων που στεγάζεται το ΓΕΕΦ, ώστε να μεταστεγαστούν δύο Υπηρεσίες, οι οποίες στεγάζονται σε ενοικιαζόμενα κτίρια, για τα οποία καταβάλλονται ενοίκια συνολικού ποσού €179.544.

Αστυνομικός Σταθμός Ζυγίου. Ο Αστυνομικός Σταθμός Ζυγίου στεγάζεται σε λυόμενα υποστατικά σε ενοικιαζόμενο τεμάχιο το οποίο ο ιδιοκτήτης ζήτησε την επιστροφή του από το 2009. Το 2012, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την ανακαίνιση του Αστυνομικού Σταθμού Καλαβασού, ο οποίος δεν χρησιμοποιείται, για μεταστέγαση του Σταθμού Ζυγίου, αφού η απόσταση των 5-6 χιλ. κρίθηκε από τους αρμόδιους ως αμελητέα. Οι εργασίες ανακαίνισης του Αστυνομικού Σταθμού Καλαβασού ολοκληρώθηκαν τον Μάιο 2013 και το κόστος ξεπέρασε τις €200.000. Παρόλα αυτά, η μεταστέγαση του Αστυνομικού Σταθμού δεν έχει υλοποιηθεί, λόγω του ότι ο νέος Κοινοτάρχης Ζυγίου ζήτησε όπως επανεξεταστεί η απόφαση για μετακίνηση του Σταθμού. Επιπρόσθετα, στις 20.6.2013, ο ιδιοκτήτης του ενοικιαζόμενου τεμαχίου όπου ευρίσκεται ο λυόμενος Αστυνομικός Σταθμός Ζυγίου, προχώρησε στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον της Αστυνομίας και διεκδικεί αποζημιώσεις ύψους €1.200/μήνα, από 14.10.2012.

Σύσταση: Θεωρούμε ότι η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου πρέπει να υλοποιηθεί χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι, το θέμα της μεταστέγασης του Αστυνομικού Σταθμού Ζυγίου στην Καλαβασό, επαναξιολογήθηκε μετά που διαπιστώθηκε ότι η παρουσία της Αστυνομίας στο Ζύγι εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες αστυνόμευσης της περιοχής. Παράλληλα επισήμανε ότι το κτίριο στη Καλαβασό, το οποίο έχει ανακαινιστεί για να λειτουργήσει ως Αστυνομικός Σταθμός, κρίθηκε ανεπαρκές λόγω της τοποθεσίας του, γιατί δεν διαθέτει το απαραίτητο μέγεθος, ούτε την κατάλληλη πρόσβαση. Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα, διερευνήθηκε η πιθανότητα μετακίνησης του Αστυνομικού Σταθμού, στον χώρο όπου στεγαζόταν το Διοικητήριο Μονάδας της Εθνικής Φρουράς που έκλεισε. Το έργο ανακαίνισης του Διοικητηρίου, ώστε να χρησιμοποιείται ως Αστυνομικός Σταθμός, περιλαμβάνεται στα έργα που έχουν εξαγγελθεί από την κυβέρνηση και προγραμματίζονται να υλοποιηθούν το 2015-2016. Προς το σκοπό αυτό έχει περιληφθεί ποσό €150.000 στις προτάσεις για τον Προϋπολογισμό της Αστυνομίας για το 2016. Επιπρόσθετα, μελετάται η αξιοποίηση του κτιρίου στην Καλαβασό για τις ανάγκες των παρεχόμενων υπηρεσιών της Αστυνομίας ή της Πυροσβεστικής ή για την εξυπηρέτηση αναγκών της ευρύτερης περιοχής. Η Υπηρεσία μας θεωρεί τον όλο χειρισμό προβληματικό και εισηγείται όπως ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης διατάξει διοικητική έρευνα για το θέμα.

Προβλήματα στο κτίριο του νέου Κεντρικού Αστυνομικού Σταθμού Πάφου και Κρατητηρίων. Το κτίριο του νέου Κεντρικού Αστυνομικού Σταθμού Πάφου παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα, τα οποία παρουσιάστηκαν με την παραλαβή του έργου το 2010. Σε σύσκεψη που έγινε στις 4.2.2014, επιβεβαιώθηκαν τα προβλήματα και επιπρόσθετα διαπιστώθηκε ότι, εκτός των κακοτεχνιών, υπάρχουν σοβαρές παραλήψεις στο στάδιο του σχεδιασμού του κτιρίου. Για επιδιόρθωση όλων των πιο πάνω κακοτεχνιών και παραλήψεων, έχουν ήδη δαπανηθεί αρκετά, αλλά για την επίλυση των προβλημάτων που παραμένουν, αναμένεται ότι θα απαιτηθεί η δαπάνη επιπρόσθετου σημαντικού ποσού, το οποίο θα καταβληθεί από το Κράτος. Επιπρόσθετα, στα πρακτικά της πιο πάνω σύσκεψης αναφέρεται ότι το κτίριο, δεν θα έπρεπε να παραληφθεί πριν επιβεβαιωθεί ότι το πρόβλημα της εισροής των νερών της βροχής από την οροφή είχε επιλυθεί οριστικά. Σε σύσκεψη που έγινε στις 23.4.2015 δρομολογήθηκαν μέτρα για επίλυση των προβλημάτων και ανάληψη ευθυνών αποκατάστασής αυτών.

Σύσταση: Ζητήσαμε όπως ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα και γίνουν όλες οι αναγκαίες επιδιορθώσεις στο κτίριο. Επίσης, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε για τα αποτελέσματα της διερεύνησης η οποία διεξάγεται από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχει οποιαδήποτε αμέλεια εκ μέρους Λειτουργιών που επέβλεπαν, σχεδίασαν και παρέλαβαν το κτίριο.

Χρήση αστυνομικών οχημάτων. Από διερεύνηση καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας, προέκυψε ότι, σε δύο περιπτώσεις κατά την περίοδο Μαρτίου 2008 -2013, ενδεχομένως να γινόταν παράνομη χρήση υπηρεσιακών οχημάτων από ανώτερους αξιωματικούς της Αστυνομικής Διεύθυνσης Πάφου για προσωπικούς σκοπούς. Επισημάνθηκε επίσης ότι, σύμφωνα με εκθέσεις της Υπηρεσίας Επιθεωρήσεως και Ελέγχου του Αρχηγείου, από ελέγχους που διενήργησε τα τελευταία χρόνια, διαπιστώθηκαν αρκετές παρατυπίες στην χρήση των αστυνομικών οχημάτων, ενώ για τη μία από τις περιπτώσεις που αναφέρουμε πιο πάνω, ήταν γνωστή η παράνομη χρήση του οχήματος από ανώτερο αξιωματικό, ο οποίος όπως είχε αναφέρει, χρησιμοποιούσε το όχημα με άδεια του τέως Αρχηγού.

Σύσταση: Οι πιο πάνω περιπτώσεις θα πρέπει να διερευνηθούν και να αποδοθούν τυχόν ευθύνες.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι, για το θέμα βρίσκεται σε εξέλιξη διοικητική έρευνα.

Μηχανογράφηση αποθηκών και Μητρώο Περιουσιακών Στοιχείων. Δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθούν τα υπόλοιπα κατά την ημερομηνία της μετάβασης από το χειρόγραφο στο μηχανογραφημένο σύστημα, με εξαίρεση την αποθήκη του Τμήματος Μελετών και Ανάπτυξης του Αρχηγείου, λόγω μη τήρησης κατάστασης απογραφής ή ενημερωμένο συγκεντρωτικού μητρώου, στο

οποίο να εξάγονται τα υπόλοιπα που μεταφέρθηκαν στο μηχανογραφημένο σύστημα. Επίσης, λόγω μη εκτύπωσης και φύλαξης καταστάσεων υπολοίπων κατά την 31.12.2014, στην οποία να παρουσιάζονται τα υπόλοιπα ανά είδος αλλά και την αδυναμία του μηχανογραφικού συστήματος να εκδώσει καταστάσεις υπολοίπων προγενέστερης ημερομηνίας, δεν ήταν εφικτή η επιβεβαίωση των υπολοίπων στις 31.12.2014.

Σύσταση: Να προωθηθούν ενέργειες για επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων.

Ο Αρχηγός Αστυνομίας μάς πληροφόρησε ότι, δόθηκαν οδηγίες στη Διεύθυνση Οικονομικών, όπως, σε συνεργασία με το Τμήμα Μελετών και Ανάπτυξης, προβούν στις ανάλογες ενέργειες για λύση του προβλήματος που αφορά στα υπόλοιπα κατά την ημερομηνία μετάβασης, από το χειρόγραφο σύστημα στο μηχανογραφημένο. Επίσης, μας ανέφερε ότι εξετάζεται η εφαρμογή διαδικασίας βάσει της οποίας οι αποθηκάριοι κάθε τέλους του χρόνου, να θέτουν σε λειτουργία συγκεκριμένη εφαρμογή του συστήματος, η οποία δημιουργεί την αναφορά του αποθέματος της συγκεκριμένης αποθήκης στη συγκεκριμένη στιγμή.

Λανθασμένες κλήσεις συστημάτων συναγερμού. Η Αστυνομική Δύναμη ανταποκρίνεται σε κάθε κλήση που λαμβάνει για διερεύνηση πιθανής διάπραξης ποινικού αδικήματος, ωστόσο σε μερικές περιπτώσεις διαπιστώνεται ότι η κλήση που λήφθηκε ήταν λανθασμένη. Παρατηρήθηκε ότι, στις περιπτώσεις όπου η λανθασμένη κλήση αφορούσε υποστατικό συνδεδεμένο με τη Αστυνομία, επιβάλλεται χρέωση, υπό μορφή τέλους λανθασμένης κλήσης, ύψους €77 ενώ στις περιπτώσεις όπου το υποστατικό ήταν συνδεδεμένο με ιδιωτική εταιρεία φρούρησης δεν επιβάλλεται οποιαδήποτε χρέωση. Εκφράσαμε την άποψη ότι, με τον τρόπο αυτό προκύπτει άνιση μεταχείριση των πολιτών και εισηγηθήκαμε όπως, ετοιμαστούν σχετικοί Κανονισμοί, οι οποίοι να προνοούν την ομοιόμορφη επιβολή χρέωσης.

Σύσταση: Να ακολουθείται ομοιόμορφος χειρισμός για όλες τις περιπτώσεις λανθασμένων κλήσεων.

Προσφορές.

(α) Διαγωνισμός Δ.Ο. 12/2015: Αναβάθμιση του Υφιστάμενου Συστήματος Eurodac για Εναρμόνιση της Κυπριακής δημοκρατίας στον Αναθεωρημένο Κανονισμό Eurodac Recast Regulation 603/2013, Συντήρηση και Εκπαίδευση στη Χρήση του Συστήματος. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 20.05.2015 με αντικειμενική εκτίμηση δαπάνης €448.000. Στις 28.05.2015 η Υπηρεσία μας με επιστολή της ζήτησε όπως της υποβληθεί αναλυτικά ο τρόπος υπολογισμού της εν λόγω εκτίμησης.

Η Αστυνομία μας ανέφερε ότι η εκτίμηση δαπάνης για τον εν λόγω διαγωνισμό είχε υπολογιστεί από τον Ανάδοχο της υφιστάμενης σύμβασης. Στις 25.06.2015 η Υπηρεσία μας με επιστολή της παρατήρησε ότι σύμφωνα με το άρθρο 21(1) του Ν.12(Ι)/2006 η Αναθέτουσα Αρχή έχει την ευθύνη του υπολογισμού της εκτίμησης δαπάνης για τους δημόσιους διαγωνισμούς και δεν ενδείκνυται τον υπολογισμό αυτό να τον διεκπεραιώνει ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας ο οποίος ενδεχομένως να είναι και ο μοναδικός ή ένας από τους προσφοροδότες για τον εν λόγω διαγωνισμό. Πρόσθεσε επίσης, ότι κατά την ετοιμασία της εκτίμησης δαπάνης μπορεί να λαμβάνεται υπόψη – ενδεικτικά – και ο υπολογισμός που γίνεται από οικονομικούς φορείς, χωρίς όμως να χρησιμοποιείται ακριβώς όπως δίδεται από αυτούς.

Την 1.07.2015 σε απαντητική επιστολή της η Αστυνομία ανέφερε ότι το προτεινόμενο έργο είναι ένα εξειδικευμένο ηλεκτρονικό σύστημα για το οποίο η επιτροπή ετοιμασίας τεχνικών προδιαγραφών είχε προβεί σε έρευνα αγοράς με τη μόνη εταιρεία που μπορούσε να δώσει κάποια εκτίμηση δαπάνης.

Στη συνέχεια η Υπηρεσία μας απέστειλε στην Αστυνομία πίνακα με τις ενδεικτικές τιμές ανά ανθρωπομέρα οι οποίες είχαν υποβληθεί πρόσφατα από οικονομικούς φορείς για παρόμοιας φύσης εργασίες έργων πληροφορικής άλλων Τμημάτων του δημοσίου, οι οποίες ήταν πολύ χαμηλότερες από αυτές που υπολογίστηκαν από τον υφιστάμενο Ανάδοχο και υιοθετήθηκαν από την Αστυνομία.

Στις 31.7.2015 στάλθηκε στην Υπηρεσία μας η έκθεση αξιολόγησης του εν λόγω διαγωνισμού, στην οποία αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι είχαν υποβληθεί δύο προσφορές, με εισήγηση κατακύρωσης του εν λόγω διαγωνισμού στον χαμηλότερο προσφοροδότη.

Η Υπηρεσία μας με επιστολή της ημερ. 31.08.2015 παρατήρησε ότι, παρόλο ότι η Αστυνομία δεν είχε προβεί σε μείωση του ύψους της εκτίμησης δαπάνης, ο χαμηλότερος προσφοροδότης είχε υποβάλει προσφορά κατά 46% χαμηλότερη της εκτίμησης, ενώ ο προσφοροδότης – την εκτίμηση του οποίου είχε υιοθετήσει η Αστυνομία – υπέβαλε προσφορά ίση με την εκτίμηση δαπάνης.

Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι αφενός το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, επιβεβαίωσε την ορθότητα των εισηγήσεων μας και, αφετέρου, ότι το αποτέλεσμα του διαγωνισμού θα πρέπει να προβληματίσει την Αστυνομία, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εκείνες των απευθείας αναθέσεων, κατά τις οποίες θα πρέπει να υπολογίζεται με μεγάλη προσοχή η εκτίμηση δαπάνης.

Σύσταση: Η εκτίμηση δαπάνης θα πρέπει να ετοιμάζεται με ιδιαίτερη προσοχή και να λαμβάνει υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες κατά την προκήρυξη του διαγωνισμού, ιδιαίτερα μάλιστα στις περιπτώσεις των απευθείας αναθέσεων.

(β) Διαγωνισμός Δ.Ο. 18/2015: Αναβάθμιση της Λειτουργίας STOP-LIST του Κεντρικού Συστήματος της Αστυνομίας (CPCS) για να συμπεριλαμβάνει τη Βάση Δεδομένων INTERPOL (Fixed Interpol Network Database) FIND. Παροχή Υπηρεσιών Λειτουργικής Υποστήριξης Συντήρησης και Εκπαίδευσης στη Χρήση του Συστήματος. Τον Μάιο 2015 υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας αντίγραφο του αιτήματος για έγκριση προκήρυξης της πιο πάνω προσφοράς - με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης - στην οποία συμπεριλαμβανόταν και αναλυτικός πίνακας εκτίμησης κόστους, η οποία ανήρχετο στις €180.252.

Η Υπηρεσία μας κατόπιν μελέτης του εν λόγω πίνακα διαπίστωσε ότι οι τιμές ανά ανθρωποημέρα που είχαν ληφθεί υπόψη για το κάθε είδος εργασίας ήταν υπερβολικά ψηλές, σε σύγκριση με τις τρέχουσες αντίστοιχες τιμές άλλων οικονομικών φορέων καθώς και του ίδιου του οικονομικού φορέα σε άλλες παρόμοιες συμβάσεις του με την Αστυνομία ή/και άλλα Τμήματα του δημόσιου. Ενόψει των πιο πάνω, καθώς και των επιφυλάξεων μας ως προς τον αριθμό των ανθρωποημερών που λήφθηκαν υπόψη, ζητήσαμε από την Αστυνομία αναλυτική κατάσταση στην οποία να τεκμηριώνεται η εκτίμηση δαπάνης.

Σε απαντητική επιστολή με ημερ. 29.6.2015, η Αστυνομία αναφέρει ότι η εταιρεία δεν μπορεί να δώσει αναλυτική εκτίμηση του χρόνου για την Διεύθυνση Έργου και την Μελέτη Διαθέσιμης Τεκμηρίωσης.

Επειδή η απάντηση της Αστυνομίας ημερ. 29.6.2015 κρίθηκε ως μη ικανοποιητική, πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ του Γενικού Ελεγκτή και λειτουργών της Υπηρεσίας μας με τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και των αρμοδίων λειτουργών της Αστυνομίας. Κατά τη συνάντηση αυτή συμφωνήθηκε όπως η Υπηρεσία μας αποστείλει ενδεικτικό πίνακα με τιμές ανά ανθρωποημέρα οι οποίες υποβλήθηκαν από οικονομικούς φορείς για παρόμοιας φύσης έργα πληροφορικής, καθώς και όπως υποβληθούν στην Υπηρεσία μας αναλυτικά οι απαιτήσεις της Αστυνομίας και τεκμηρίωση του αιτήματος της, ώστε, και με τη βοήθεια συμβούλων – εάν κριθεί αναγκαίο – να υπολογιστεί ο ακριβής αριθμός των ανθρωποημερών που απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου.

Στις 7.7.2015 η Υπηρεσία μας απέστειλε τον σχετικό πίνακα και στη συνέχεια η Αστυνομία, με επιστολή της ημερ. 15.7.2015, υπέβαλε – εκτός από την τεκμηρίωση του συστήματος – την αναθεωρημένη πρόταση της, αφού λήφθηκαν υπόψη οι συστάσεις της Υπηρεσίας μας. Στην πρόταση αυτή το εκτιμώμενο κόστος ανήρχετο στις €56.000, αφού μειώθηκε το κόστος ανά ανθρωποημέρα.

Ακολούθως, η Υπηρεσία μας με επιστολή της ημερ. 3.8.2015 ενημέρωσε την Αστυνομία ότι κατόπιν μελέτης και αξιολόγησης των απαιτήσεων της προτεινόμενης λύσης, για την υλοποίηση του εν λόγω έργου, σύμφωνα με τους υπολογισμούς μας, οι ανθρωποημέρες που απαιτούνται δεν πρέπει να

υπερβαίνουν συνολικά τις 80, σε αντίθεση με τις 140 που είχαν περιληφθεί στον αναλυτικό πίνακα που είχε ετοιμάσει η Αστυνομία. Ενόψει των πιο πάνω καθώς και των τιμών μονάδος για τις διάφορες ειδικότητες των ατόμων που απαιτούνταν, τις οποίες είχαμε υποδείξει προηγουμένως με βάση πρόσφατες συμβάσεις, εκφράσαμε την άποψη ότι η εκτιμώμενη δαπάνη για το εν λόγω έργο ανέρχεται στις €29.000 περίπου – με βάση την οποία θα έπρεπε να γίνει η διαπραγμάτευση με τον οικονομικό φορέα – και όχι στις €180.252,00 ποσό το οποίο υπολογίστηκε αρχικά από την Αναθέτουσα Αρχή.

Σύσταση: Η εκτίμηση δαπάνης θα πρέπει να ετοιμάζεται με ιδιαίτερη προσοχή και να λαμβάνει υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες κατά την προκήρυξη του διαγωνισμού, ιδιαίτερα μάλιστα στις περιπτώσεις των απευθείας αναθέσεων.

(γ) Δ.Ο. 5/2015: Προμήθεια και Παροχή Υπηρεσιών Υλοποίησης της Διασύνδεσης του Αυτοματοποιημένου Συστήματος Αναγνώρισης Δακτυλικών Αποτυπωμάτων (ΑΣΑΔΑ) με το Σύστημα Schengen, καθώς επίσης για την Εγκατάσταση, Συντήρηση και Εκπαίδευση στη Χρήση. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε - με ανοικτή διαδικασία - τον Μάιο 2015, με αντικειμενική εκτίμηση δαπάνης €345.000. Στις 15.05.2015, η Υπηρεσία μας με επιστολή της ζήτησε μεταξύ άλλων διευκρινήσεις κατά πόσο το αντικείμενο – ή μέρος – του πιο πάνω διαγωνισμού (αρ. 5/2015) δεν περιλαμβανόταν και στον διαγωνισμό με αρ. 5/2014, ο οποίος αφορούσε υπηρεσίες συντήρησης και επέκτασης του μηχανογραφικού συστήματος Schengen και στον οποίο περιλαμβανόταν και η διασύνδεση των αρχείων δακτυλικών αποτυπωμάτων με το Σύστημα Schengen. Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι στο Έντυπο 8 του εν λόγω διαγωνισμού (Δ.Ο. 5/2015) καθορίζονταν λειτουργίες οι οποίες φαίνεται να είχαν συμπεριληφθεί και στον διαγωνισμό Δ.Ο. 5/2014, ζητώντας – ως εκ τούτου – περαιτέρω διευκρινίσεις.

Η Αστυνομία με επιστολή της ημερ. 26.5.2015 μας πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – ότι η προσφορά Δ.Ο.5/2015 αφορά τον μηχανισμό ταυτοποίησης δακτυλικών αποτυπωμάτων ο οποίος δεν περιλαμβάνεται στον διαγωνισμό Δ.Ο.5/2014, προσθέτοντας ότι το σημείο 1, στο Έντυπο 8 του διαγωνισμού Δ.Ο. 5/2015, εκ παραδρομής είχε ζητηθεί ως νέα απαίτηση. Στην πιο πάνω επιστολή παρατέθηκαν σημεία του Εντύπου 2 της προσφοράς Δ.Ο.5/2014 από τα οποία προέκυπτε ότι η λειτουργία μεταφοράς αποτυπωμάτων, φωτογραφιών, εγγράφων κτλ, από το σύστημα Schengen σε κοινό χώρο, ήταν ήδη υλοποιημένη, διευκρινίζοντας ότι τα δακτυλικά αποτυπώματα αφορούν αυτά που είναι αποθηκευμένα στο σύστημα Schengen και όχι στο ΑΣΑΔΑ.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας επεσήμανε τον Ιούνιο 2015 ότι η υφιστάμενη λειτουργία του συστήματος, η οποία αφορά τη μεταφορά αποτυπωμάτων στο Σύστημα Schengen, βρίσκεται ήδη σε χρήση, και φαίνεται να παρέχει τη δυνατότητα χρήσης/διασύνδεσης της και από το Σύστημα Αναγνώρισης Δακτυλικών Αποτυπωμάτων (ΑΣΑΔΑ), το οποίο αφορά τον διαγωνισμό Δ.Ο. 5/2015. Επιπρόσθετα, οι λόγοι για τους οποίους το ηλεκτρονικό αρχείο δακτυλικών αποτυπωμάτων που είναι αποθηκευμένο στο σύστημα Schengen, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το σύστημα ΑΣΑΔΑ - αφού και αυτό αφορά διασύνδεση με το σύστημα Schengen – δεν ήταν ξεκάθαροι. Υποδείχθηκε επίσης στη συνέχεια ότι, ενώ δεν επιτρεπόταν η κατάτμηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου ενός ενιαίου έργου σε επιμέρους τμήματα και, η συνεπακόλουθη τμηματική ανάθεση επιμέρους συμβάσεων, όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, το αντικείμενο του εν λόγω ανοικτού διαγωνισμού (Δ.Ο. 5/2015) ήταν σχετικό με αυτό του προηγούμενου διαγωνισμού που έχει διενεργηθεί (Δ.Ο. 5/2014) – ο οποίος ανατέθηκε σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης. Συνεπώς, υπήρχε το ενδεχόμενο κατακύρωσης και του διαγωνισμού αρ. Δ.Ο. 5/2015 στον υφιστάμενο ανάδοχο, γεγονός που δεν ευνοούσε την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού και κατ' επέκταση την υποβολή ανταγωνιστικών τιμών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο ακύρωσης του εν λόγω διαγωνισμού και ακολούθως να ετοιμαστεί εμπειριστατωμένη μελέτη των νέων απαιτήσεων, επεξηγώντας τεκμηριωμένα κατά πόσο αυτές δεν περιλαμβάνονται ήδη στην υφιστάμενη σύμβαση ή κατά

πόσο μπορούν να υλοποιηθούν μέσω της υφιστάμενης σύμβασης ως αναβαθμίσεις. Επιπρόσθετα, εισηγηθήκαμε όπως γίνει επανεκτίμηση του αντικειμενικού κόστους, καθώς το κόστος το οποίο είχε υπολογιστεί για τον εν λόγω διαγωνισμό ήταν – κατά την άποψη μας – πολύ ψηλό. Η Αναθέτουσα Αρχή αποφάσισε τον Ιούνιο 2015 την ακύρωση του διαγωνισμού.

Σύσταση: Πριν την προκήρυξη ενός διαγωνισμού θα πρέπει να καθορίζονται επακριβώς οι ανάγκες/απαιτήσεις, λαμβάνοντας υπόψη και την υφιστάμενη υποδομή σε συστήματα.

(δ) Εκποίηση Αεροπλάνου «ΕΡΜΗΣ» της Αστυνομίας. Τον Μάιο 2006 η Αστυνομία είχε ζητήσει την έγκριση του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για εφαρμογή της διαδικασίας με διαπραγμάτευση με την κατασκευάστρια εταιρεία, FLY-BN (όπως δηλώθηκε από την Αστυνομία), για τις εργασίες συντήρησης του αεροπλάνου «ΕΡΜΗΣ», το κόστος των οποίων εκτιμήθηκε στις GBP 141.000 περίπου. Σύμφωνα με την επιστολή του πρώην Αρχηγού Αστυνομίας, η συντήρηση του αεροπλάνου σε εργοστασιακό επίπεδο, θα ανέβαζε το επίπεδο ασφαλείας πτήσεων στο επίπεδο ενός καινούργιου αεροπλάνου και η εκμετάλλευσή του για κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών της Κυπριακής Δημοκρατίας θα κρατούσε και τα επόμενα 10 τουλάχιστον χρόνια. Αρχικά η Αστυνομία επέμενε ότι μόνο η κατασκευάστρια εταιρεία θα μπορούσε να εκτελέσει τις εργασίες συντήρησης. Τον Οκτώβριο 2006, η Αστυνομία ενημέρωσε με επιστολή της τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών ότι κατόπιν περαιτέρω διερεύνησης, διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν τρεις εξουσιοδοτημένες εταιρείες στην Ευρώπη που θα μπορούσαν να εκτελέσουν τις απαιτούμενες εργασίες συντήρησης. Τον Νοέμβριο 2006, δηλαδή ένα μόλις μήνα μετά, ο πρώην Αρχηγός Αστυνομίας πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι, κατά τη διεξαγωγή συνήθους ελέγχου του αεροπλάνου, διαπιστώθηκε επέκταση της οξείδωσης στην πτέρυγα του, με αποτέλεσμα να επιβάλλεται η καθήλωση του στο έδαφος. Το κόστος επιδιόρθωσης της πτέρυγας εκτιμήθηκε από επιτροπή που διόρισε ο πρώην Αρχηγός Αστυνομίας στις £262.000 με πιθανότητα αύξησης του, εξ αιτίας – ενδεχομένως – επιπρόσθετων βλαβών, που δεν ήταν εμφανείς. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου χαρακτήρισε «περίεργη σύμπτωση» τη λήψη της πιο πάνω επιστολής την ημέρα συνεδρίασης του Συμβουλίου Προσφορών και ζήτησε εξηγήσεις γιατί να μην θεωρήσει κάποιος «ύποπτη αυτή την εξέλιξη και/ή ως σκόπιμη» λόγω του ευρήματος ότι υπάρχουν και άλλες κατάλληλες εταιρείες εκτός της κατασκευάστριας (για τη συντήρηση του) και, ως εκ τούτου, θα προκηρυσσόταν ανοικτός διαγωνισμός, αντί της διαπραγμάτευσης με την κατασκευάστρια εταιρεία, όπως ήταν η αρχική εισηγήση της Αστυνομίας. Δηλαδή, όταν δεν κατέστη δυνατό – για την Αστυνομία – να εγκριθεί η απευθείας ανάθεση της συντήρησης του αεροπλάνου στην κατασκευάστρια εταιρεία, μετά τη διαπίστωση ότι υπήρχαν και άλλες εταιρείες που μπορούσαν να εκτελέσουν τις απαιτούμενες εργασίες και, ως εκ τούτου, θα προκηρυσσόταν ανοικτός διαγωνισμός, η Αστυνομία επανήλθε σε διάστημα μερικών ημερών και εισηγήθηκε τη μη λήψη απόφασης, ενόψει της επέκτασης της οξείδωσης στην πτέρυγα του αεροπλάνου που διαπιστώθηκε 5 μέρες προηγουμένως. Στη συνέχεια (5 περίπου μήνες αργότερα), το Υπουργείο εισηγήθηκε την εκποίηση του αεροπλάνου.

Τον Απρίλιο 2007, το Υπουργείο υπέβαλε Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για εκποίηση του αεροπλάνου «ΕΡΜΗΣ» αναφέροντας – μεταξύ άλλων – ότι το πιο πάνω αεροπλάνο ήταν παλιάς τεχνολογίας και οι δυνατότητες του, τόσο από άποψης εξοπλισμού όσο και ακτίνας επιχειρησιακής δράσης ήταν ανεπαρκείς για την κάλυψη των αναγκών έρευνας και διάσωσης σε ολόκληρη την περιοχή του FIR Λευκωσίας. Η προκαταρκτική εκτίμηση των ειδικών της Αστυνομίας ήταν ότι, το κόστος επιδιόρθωσης του θα ανερχόταν στο ποσό των £262.000 (€447.654), ενώ σε περίπτωση που διαπιστωνόταν – μετά την αποσυναρμολόγηση – φθορά/οξείδωση στον σκελετό, το κόστος επισκευής θα ήταν πολύ μεγαλύτερο. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Αστυνομίας τον Νοέμβριο 2006, η αξία του αεροπλάνου – τότε – ανερχόταν στις £250.000 - £300.000 (€427.150 - €512.580) ενώ η αγορά καινούργιου παρόμοιου αεροπλάνου ανερχόταν στο £1.200.000 (€2.050.322).

Η εκποίηση του αεροπλάνου αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Οκτώβριο 2008, κατόπιν νέας Πρότασης του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού είχε δοθεί προηγουμένως η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Σεπτέμβριο 2009 προκηρύχθηκε πλειοδοτικός διαγωνισμός (αρ. Δ.Ο. 39/2009), ο οποίος τελικά ακυρώθηκε επειδή δεν υποβλήθηκαν προσφορές. Τον Οκτώβριο 2010 προκηρύχθηκε νέος πλειοδοτικός διαγωνισμός (αρ. Δ.Ο. 82/2010), ο οποίος ακυρώθηκε τον Μάρτιο 2011 από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου, επειδή η τιμή της μοναδικής προσφοράς που υποβλήθηκε, θεωρήθηκε ως εξωπραγματικά χαμηλή. Συγκεκριμένα, ο μοναδικός προσφοροδότης είχε προσφέρει τα ποσά των €17.700 για το αεροπλάνο και €7.000 για τα εξαρτήματα (σύνολο €24.700), ενώ η Αστυνομία εκτιμούσε ότι η αξία του αεροπλάνου και των εξαρτημάτων ανερχόταν στα \$400.000 (€294.000, με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ίσχυε τότε).

Τον Μάιο 2012 προκηρύχθηκε τρίτος πλειοδοτικός διαγωνισμός (αρ. Δ.Ο. 15/2012). Υποβλήθηκε μια προσφορά, με τιμή €150.001 (€75.001 για το αεροπλάνο και €75.000 για τα εξαρτήματα). Το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου αποφάσισε τον Νοέμβριο 2012, όπως κατακυρωθεί ο διαγωνισμός στον μοναδικό προσφοροδότη, σύμφωνα με την εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης της Αστυνομίας.

Κατόπιν έρευνας στο διαδίκτυο, η Υπηρεσία μας εντόπισε τον Σεπτέμβριο 2013 σε ιστοσελίδα εταιρείας του εξωτερικού, με την ονομασία με την οποία διεξάγει εμπορικές εργασίες η εταιρεία που είχε αγοράσει το αεροπλάνο, ανακοίνωση για πώληση του εν λόγω αεροπλάνου στην τιμή των GBP 790.000.

Τον Οκτώβριο 2014, ο Υπουργός απέστειλε στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας έκθεση που του είχαμε αποστείλει σχετικά με το όλο θέμα, ζητώντας του να γνωματεύσει για τη διαδικασία που θα έρεπε να ακολουθηθεί για να διερευνηθούν όλα τα ζητήματα που προέκυπταν, και οι ευθύνες των μελών της Αστυνομίας ή/και της Δημόσιας Υπηρεσίας ή/και οποιουδήποτε άλλου προσώπου.

Τον Νοέμβριο 2014, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας πληροφόρησε τον Υπουργό ότι, κατόπιν μελέτης των γεγονότων, θεωρούσε ότι δεν ενδείκνυτο η έναρξη ποινικής διερεύνησης της υπόθεσης, καθότι, με βάση τα γεγονότα, δεν εγείρονταν εύλογες υποψίες για τη διάπραξη οποιουδήποτε συγκεκριμένου ποινικού αδικήματος από οποιοδήποτε πρόσωπο. Επιπρόσθετα, εξέφρασε την άποψη ότι ποινική διερεύνηση δεν ενδείκνυται και λόγω παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από τα γεγονότα, τα οποία έλαβαν χώρα μεταξύ 2006-2012. Πέραν των πιο πάνω, τον πληροφόρησε ότι, εάν με βάση τα στοιχεία που είχε στην κατοχή του, έκρινε ότι προέκυπταν υπόνοιες για διάπραξη πειθαρχικών αδικημάτων από οποιονδήποτε δημόσιο υπάλληλο ή μέλος της Αστυνομίας, οι οποίοι είχαν εμπλακεί στην όλη διαδικασία, εναπόκειται σε αυτόν, εάν το θεωρούσε πρόπον, να διατάξει ή να ζητήσει τη διεξαγωγή πειθαρχικής διερεύνησης εναντίον των προσώπων αυτών.

Τον Απρίλιο 2015, και αφού μας είχε σταλεί η πιο πάνω επιστολή με τις απόψεις του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ζητήσαμε από τον Υπουργό να μας πληροφορήσει κατά πόσο είχε προχωρήσει ή προτίθετο να προχωρήσει με πειθαρχική έρευνα εναντίον των εμπλεκόμενων προσώπων.

Τον Ιούνιο 2015, ο Υπουργός πληροφόρησε τον Αρχηγό Αστυνομίας ότι, με βάση τα στοιχεία που είχαν τεθεί υπόψη του, αλλά και μετά από την αλληλογραφία με τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και την Υπηρεσία μας, έκρινε ότι προέκυπταν υπόνοιες για διάπραξη πειθαρχικών αδικημάτων από μέλη της Αστυνομίας που είχαν εμπλακεί στην όλη διαδικασία. Ενόψει των πιο πάνω, του ζήτησε όπως προχωρήσει στη διεξαγωγή πειθαρχικής διαδικασίας, σύμφωνα με τους περί Αστυνομίας Κανονισμούς.

(ε) Συμβόλαιο Δ' 10/2008 – Προμήθεια δύο Ελικοπτέρων για την Αστυνομία. Τον Μάρτιο 2008, η Αστυνομία προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την προμήθεια δύο ελικοπτέρων, με εκτίμηση κόστους €28.000.000+ΦΠΑ. Τον Ιούνιο 2008 υποβλήθηκαν τρεις προσφορές και τον Δεκέμβριο 2008, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κατακύρωσε τον διαγωνισμό έναντι του ποσού των €31.588.233 στον μοναδικό έγκυρο προσφοροδότη. Τον ίδιο μήνα υπογράφηκε από την

Αστυνομία και τον επιτυχόντα προσφοροδότη η σχετική σύμβαση και τα ελικόπτερα παραλήφθηκαν από την Αστυνομία τον Νοέμβριο 2011.

Στον εξοπλισμό που είχε αγοραστεί μαζί με τα ελικόπτερα, περιλαμβάνονταν – μεταξύ άλλων - και δύο «Self Contained EMS Kit (1x3 Stretcher Aerolite for 1st H/P and 1x1 Stretcher Lifeport for 2nd H/P)» για μεταφορά ασθενών/τραυματιών, συνολικής αξίας €525.012. Τον Ιούνιο 2015, ζητήσαμε από τον Αρχηγό Αστυνομίας να μας πληροφορήσει για τη μέχρι τότε χρήση του πιο πάνω εξοπλισμού (πόσες φορές χρησιμοποιήθηκε/ τοποθετήθηκε στα ελικόπτερα και πού φυλαγόταν) και, κατά πόσο αυτή δικαιολογούσε την ανάγκη αγοράς του, λαμβάνοντας υπόψη και το πολύ ψηλό κόστος του.

Τον Ιούλιο 2015, ο Αρχηγός Αστυνομίας μας πληροφόρησε ότι ο εν λόγω εξοπλισμός περιλαμβανόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού που είχαν ετοιμαστεί από την Αστυνομία και, είχαν σταλεί τόσο στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως όσο και στην Υπηρεσία μας για απόψεις ενώ, το τελικό κείμενο τους είχε συζητηθεί και συμφωνηθεί σε σύσκεψη που είχε πραγματοποιηθεί τον Μάρτιο 2008, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων Τμημάτων/Υπηρεσιών, μεταξύ των οποίων και η Υπηρεσία μας.

Όσον αφορά τη χρήση του πιο πάνω εξοπλισμού, μας πληροφόρησε ότι αυτός δεν είχε μέχρι τότε χρησιμοποιηθεί, αφού δεν είχε κριθεί αναγκαίο και, φυλασσόταν σε αποθήκη εξαρτημάτων της Μονάδας Αεροπορικών Επιχειρήσεων της Αστυνομίας, η οποία διαθέτει σύστημα κλιματισμού, το οποίο παρέχει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για τη φύλαξη του σε άριστη κατάσταση.

Παρατηρούμε ωστόσο ότι η οποιαδήποτε έγκριση των εγγράφων του διαγωνισμού, δεν απαλλάσσει την Αστυνομία, η οποία ως Αναθέτουσα Αρχή, είχε την ευθύνη της ετοιμασίας των προδιαγραφών και τη συμπερίληψη των απαιτήσεων της. Θεωρούμε επομένως ότι εξοπλισμός τέτοιας μεγάλης αξίας, ο οποίος για 4 περίπου χρόνια (από την αγορά του) δεν χρησιμοποιήθηκε, δεν αποτελούσε προτεραιότητα και θα μπορούσε να μην είχε περιληφθεί.

Σύσταση: Πριν την προκήρυξη διαγωνισμών, η εκάστοτε Αναθέτουσα Αρχή, έχει την τελική ευθύνη για την ετοιμασία/καταρτισμό των εγγράφων των διαγωνισμών τους οποίους προκηρύσσει, στα οποία θα πρέπει να περιλαμβάνονται μόνοι οι πραγματικές ανάγκες/απαιτήσεις της.

2.3.2 ΦΥΛΑΚΕΣ

Κατάδικοι - Υπόδικοι. Την 1.1.2014 υπήρχαν στις Φυλακές 531 κατάδικοι και υπόδικοι, σε σύγκριση με 659 την 1.1.2013. Κατά το 2014 εισήλθαν στις Φυλακές 2.256 άτομα, 579 υπόδικοι καταδικάστηκαν και απολύθηκαν 1.688, με αποτέλεσμα στις 31.12.2014 να υπάρχουν 520 κατάδικοι και υπόδικοι.

Ηλεκτρονική παρακολούθηση καταδίκων. Στις 29.2.2012 παραλήφθηκε και εγκαταστάθηκε το σύστημα «Ηλεκτρονικής Παρακολούθησης Φυλακισμένων», το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, 50 πομπούς ραδιοσυχνότητας που εφαρμόζονται στον κατάδικο υπό μορφή βραχιολιού. Όπως διαπιστώθηκε, παρόλο που το εν λόγω σύστημα έχει παραληφθεί από το 2012 και το Τμήμα Φυλακών επωμίζεται σημαντικό ετήσιο κόστος συντήρησης, δεν έχει αξιοποιηθεί πλήρως μέχρι σήμερα. Όπως πληροφορηθήκαμε, η μη πλήρης αξιοποίηση των βραχιολιών οφείλεται τόσο στους περιορισμούς που θέτει η σχετική νομοθεσία, σχετικά με τα κριτήρια που πρέπει να πληρούν οι κρατούμενοι για ένταξή τους στο σύστημα, όσο και στον περιορισμό άμεσης ανταπόκρισης, από τον υπεύθυνο παρακολούθησης, στις περιπτώσεις κρατουμένων, οι οποίοι διαμένουν εκτός της επαρχίας Λευκωσίας.

Σύσταση: Να εξευρεθούν τρόποι αντιμετώπισης των περιορισμών με σκοπό την αξιοποίηση του συστήματος.

Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Διευθύντρια των Φυλακών, έχει ετοιμαστεί προσχέδιο νομοσχεδίου, το οποίο αποσκοπεί στη βελτίωση του νομικού πλαισίου. Τούτο θα καταστήσει δυνατή την πλήρη αξιοποίηση του συστήματος. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως,

μας πληροφόρησε ότι το σχετικό νομοσχέδιο, αφού έτυχε νομικής επεξεργασίας, υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, στις 7.10.2015 και αναμένεται η κατάθεσή του στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σκοπός του νομοσχεδίου είναι ο καθορισμός των περιπτώσεων που επιτρέπεται σε κρατούμενο να εκτίσει μέρος της ποινής με το μέτρο της ηλεκτρονικής παρακολούθησης σε συγκεκριμένο χώρο (οικία ή/και χώρο εργασίας ή σχολή εκπαίδευσης) για συγκεκριμένη χρονική περίοδο, με τους όρους που καθορίζει η Επιτροπή Κατάταξης. Το νομοσχέδιο προνοεί επίσης τα μέτρα που επιβάλλονται σε περίπτωση καταστροφής του συστήματος δέκτη της ηλεκτρονικής συσκευής ή παραβίασης των όρων.

Απασχόληση κρατουμένων. Διαπιστώσαμε ότι, σημαντικός αριθμός κρατουμένων απουσίαζε αδικαιολόγητα από τον χώρο εργασίας, στην οποία έχει καταταχθεί από την επιτροπή κατάταξης, χωρίς ωστόσο να τους στερηθεί η καταβολή του επιδόματος φιλοπονίας. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα σχετικά του περί των Φυλακών (Γενικών) Κανονισμούς (Κ.Δ.Π.121/97), η καταβολή του επιδόματος δίδεται ανάλογα με την εργασία που ανατίθεται και με τη φιλοπονία και την εργατικότητα που επιδεικνύεται.

Σύσταση: Να εφαρμόζονται οι διαδικασίες που καθορίστηκαν από την Διεύθυνση των Φυλακών σχετικά με την απασχόληση των κρατουμένων.

Η Αν. Διευθύντρια, μας πληροφόρησε ότι, πέραν της ενδοτμηματικής εντολής ημερ. 13.1.2015, εκδόθηκε και διαταγή στις 28.3.2015 με την οποία ορίστηκε υπεύθυνη Αξιωματικός για κατάταξη κρατουμένων σε εργασία και καθορίστηκε διαδικασία, σύμφωνα με την οποία οι κατάλογοι εργασίας των κρατουμένων συμπληρώνονται από τους Επόπτες/Υπεύθυνους καθημερινώς και υποβάλλονται στο Λογιστήριο, ώστε να παραχωρείται το επίδομα φιλοπονίας αναλόγως των ημερών εργασίας των καταδίκων.

Εγκατάσταση συστημάτων ασφαλείας (συναγερμού και κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης) σε μέλη του προσωπικού των Φυλακών. Η Διεύθυνση του Τμήματος Φυλακών αποδέχθηκε, διαχρονικά, αιτήματα για εγκατάσταση συστημάτων ασφαλείας στις οικίες μελών του προσωπικού, αναλαμβάνοντας το κόστος αγοράς και συντήρησης τους. Από το 2011 μέχρι και προ της ανάληψης των καθηκόντων της νυν Αναπλ. Διευθύντριας, έχουν εγκατασταθεί συστήματα ασφαλείας σε πέντε οικίες μελών του προσωπικού, συνολικού κόστους €48.344, εκ των οποίων οι €19.925 αφορούσαν στην αναβάθμιση και επέκταση υφιστάμενου συστήματος ασφαλείας στην οικία μέλους του προσωπικού των Φυλακών. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η εν λόγω εγκατάσταση αφορούσε σε αναβάθμιση και επέκταση υφιστάμενου συστήματος, οι λόγοι για την απόφαση εγκατάστασης του δεν ήταν επαρκώς τεκμηριωμένοι, το κόστος της αναβάθμισης ήταν ιδιαίτερα ψηλό και η ανάθεση έγινε απευθείας σε εταιρεία, με την οποία το Τμήμα ΗΜΥ είχε υπογράψει, εκ μέρους του Τμήματος Φυλακών, σύμβαση για την αναβάθμιση του κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης, στην οποία διαδικασία, όπως μας αναφέρθηκε, το εν λόγω μέλος είχε ενεργό εμπλοκή. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, προκύπτει ότι δεν τηρήθηκε η αρχή της διαφάνειας, σε σχέση με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται εύλογες υποψίες ως προς τη νομιμότητα και εγκυρότητα των ενεργειών αυτών.

Σύσταση: Η πρακτική της λήψης τέτοιας απόφασης από τη Διεύθυνση των Φυλακών στα πλαίσια λεγόμενης «αλληλεγγύης προς τα μέλη του προσωπικού» ή άλλως, η οποία έχει τερματιστεί από τη νυν Διεύθυνση. Τέτοια θέματα θα πρέπει να τυγχάνουν αξιολόγησης από την Αστυνομία, η οποία θα αποφαινεται κατά πόσο υπάρχει ανάγκη προστασίας. Επιπρόσθετα, για τη συγκεκριμένη υπόθεση ενδεχομένως να προκύπτουν πειθαρχικές ή άλλες ευθύνες οι οποίες θα πρέπει να διερευνηθούν.

Η Αν. Διευθύντρια, μας πληροφόρησε ότι, με επιστολές της προς το Τμήμα ΗΜΥ ζήτησε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο τερματισμού των συμβάσεων συντήρησης και αφαίρεσης των συστημάτων από τις οικίες λειτουργών που έχουν αφυπηρετηθεί. Το ΗΜΥ έχει αποστείλει επιστολές τερματισμού των συμβάσεων.

Υπερωρίες. Η δαπάνη για το έτος 2014 ανήλθε στις €85.831, σε σύγκριση με €42.158 το 2013, δηλαδή

σημειώθηκε αύξηση €43.673 ή 103,6%. Η αύξηση που παρατηρείται οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι, κατά το 2013, καταβαλλόταν πληρωμή για υπερωριακή απασχόληση των αξιωματικών μόνο και όχι των δεσμοφυλάκων, στους οποίους παραχωρείτο ελεύθερος χρόνος. Η αύξηση στην καταβολή χρηματικών αποζημιώσεων, αντί παραχώρησης ελεύθερου χρόνου, οφείλεται στο γεγονός ότι το προσωπικό, που δεν λάμβανε χρηματική αποζημίωση, δεν είχε την ευχέρεια να λαμβάνει τον ελεύθερο χρόνο που του παραχωρείτο (λόγω αυξημένων καθηκόντων), με αποτέλεσμα να μην εκδηλώνει ενδιαφέρον για υπερωριακή απασχόληση. Αναφέρεται σχετικά πως κατά τα έτη 2014-2013 πιστώθηκε στο προσωπικό των Φυλακών ελεύθερος χρόνος 4.696 ωρών έναντι υπερωριακής απασχόλησης (2.309 το 2012), από τον οποίο παραχωρήθηκαν, εντός του έτους, μόνο οι 2.883 ώρες. Ως αποτέλεσμα, οι συσσωρευμένες ώρες που βρίσκονταν πιστωμένες στο προσωπικό, στις 31.12.2014, ανήλθαν στις 15.209.

Σημειώνεται επίσης ότι, η λειτουργία νέων πτερύγων κατά το 2014, καθώς και η σημαντική μείωση του προσωπικού, λόγω αφυπηρητήσεων και εκτεταμένων αδειών ασθενείας, αύξησαν τις ανάγκες για υπερωριακή απασχόληση. Στις 25.5.2015 και 15.6.2015, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αποφάσισε την εξαίρεση των Φυλακών από την απαγόρευση πλήρωσης θέσεων, ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα στελέχωσης. Τούτο θα συντείνει στη μείωση των υπερωριών.

Σύσταση: Να δρομολογηθούν άμεσα διαδικασίες για πλήρωση των πιο πάνω θέσεων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, μας πληροφόρησε ότι έχει γίνει η δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας για πρόσληψη 34 δεσμοφυλάκων και προωθείται η αποπαγοποίηση τριών κενών θέσεων επιθεωρητών. Παράλληλα, προωθείται η διαδικασία καταρτισμού καταλόγου για πρόσληψη δύο δεσμοφυλάκων καθορισμένης διάρκειας.

Ποιοτικός έλεγχος τροφίμων. Πέραν του μακροσκοπικού (οπτικού) ελέγχου, που διενεργείται κατά την παραλαβή των τροφίμων από τριμελή επιτροπή, δεν διενεργείται οποιοσδήποτε μικροσκοπικός-εργαστηριακός έλεγχος από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Κράτους.

Σύσταση: Να εξεταστεί το ενδεχόμενο συνεργασίας με τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, προκειμένου να διασφαλισθεί η ποιότητα των ευπαθών προϊόντων και ειδικά του νωπού και κατεψυγμένου κρέατος.

Η Αν. Διευθύντρια, ζήτησε σε επιστολή της από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες όπως προβούν σε αιφνίδιο έλεγχο στα νωπά και κατεψυγμένα κρέατα που προμηθεύεται το Τμήμα.

Σίτιση κρατουμένων. Κατάδικοι που εκτελούν την ποινή φυλάκισής τους στα κρατητήρια της ΜΜΑΔ, δεν ακολουθούσαν το εβδομαδιαίο πρόγραμμα συσσιτίου των Φυλακών, αλλά αντ' αυτού αιτούνταν την αποστολή συγκεκριμένων ποσοτήτων τροφίμων/εφοδίων της αρεσκείας τους για παρασκευή του φαγητού τους. Επισημάναμε ότι, η υπό αναφορά διαδικασία, πέραν του ότι καταστρατηγεί το αίσθημα της ίσης και δίκαιης μεταχείρισης κρατουμένων, εγκυμονεί κινδύνους για την υγεία των συγκεκριμένων κατάδικων, καθώς η διαδικασία παρασκευής του φαγητού και σίτισής τους δεν παρακολουθείται από τις Φυλακές και διατροφολόγο, αντίστοιχα και επιπλέον δυσχεραίνει τον έλεγχο των αποθεμάτων σε τρόφιμα.

Σύσταση: Να τερματιστεί η πρακτική αυτή και να υιοθετηθεί η αποστολή, στα κρατητήρια της ΜΜΑΔ, επί καθημερινής βάσης, παρασκευασμένου συσσιτίου από τα μαγειρεία των Φυλακών, σύμφωνα με το εκάστοτε εγκεκριμένο εβδομαδιαίο πρόγραμμα συσσιτίου.

Η Αν. Διευθύντρια, μας πληροφόρησε ότι στις 4.6.2015 έχει εκδοθεί ενδοτμηματική εντολή για σίτιση των κρατουμένων από το μαγειρείο του Τμήματος Φυλακών, για ίση μεταχείριση και κατάργηση των ευνοιοκρατικών μεταχειρίσεων ορισμένων κρατουμένων.

Μέτρα Ασφαλείας στο αντλιοστάσιο καυσίμων. Διαπιστώσαμε ελλιπή μέτρα πυρασφαλείας στο χώρο του αντλιοστασίου καυσίμων. Επίσης, δεν τηρείται περιμετρικά χώρος ασφαλείας, απαλλαγμένος από

εύφλεκτα υλικά. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε η μη ανάρτηση επί των αντλιών καυσίμων των απαιτούμενων προειδοποιητικών επιγραφών/σημάνσεων.

Σύσταση: Να δρομολογηθεί το συντομότερο η αποκατάσταση των παραπάνω ελλείψεων, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα θέματα πυρασφαλείας των αντλιοστασίων καυσίμων περιλαμβάνονται στις συμβατικές υποχρεώσεις του αναδόχου.

Η Αν. Διευθύντρια, μας έχει πληροφορήσει ότι έχουν αντικατασταθεί οι πυροσβεστήρες με κατάλληλους και έχουν τοποθετηθεί οι απαραίτητες σημάνσεις.

2.3.3 ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Κέντρο Εκπαίδευσης Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στο Παραλίμνι. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία υπέβαλε αίτημα προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως για κατεδάφιση των υποστατικών του Κέντρου Εκπαίδευσης Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στο Παραλίμνι που είχαν φθαρεί και ανέγερση νέων, με δαπάνη του Ταμείου Ευημερίας των Πυροσβεστών, αφού αυτά χρησιμοποιούνταν κατά τους καλοκαιρινούς μήνες για την αναψυχή των πυροσβεστών. Το αίτημα εγκρίθηκε, νοουμένου ότι θα εξασφαλιζόνταν προηγουμένως οι προκαταρκτικές απόψεις του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικίσεως (ΤΠΟ) και με την ρητή προϋπόθεση ότι τα υποστατικά που θα ανεγερθούν από το Ταμείο Ευημερίας της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας θα ανήκουν καθ' ολοκληρία και χωρίς οποιαδήποτε δέσμευση στο Υπουργείο.

Στις 6.4.2011 κατατέθηκε στο ΤΠΟ «Ειδοποίηση για προτεινόμενη ανάπτυξη από Κυβερνητικά Τμήματα», το οποίο σε επιστολή του ημερ. 26.10.2012, ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι για να καταστεί δυνατή η χωροθέτηση της ανάπτυξης μέσα στη Ζώνη Προστασίας της Παραλίας (ΖΠΠ), στην οποία εμπίπτει μέρος του τεμαχίου, θα πρέπει προηγουμένως να εξασφαλιστεί σχετική χαλάρωση από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Αντί της προώθησης του αιτήματος στο Υπουργικό Συμβούλιο, η Πυροσβεστική Υπηρεσία και το Ταμείο Ευημερίας αποφάσισαν να προβούν, κατόπιν διευθετήσεων, με τον Δήμαρχο Παραλιμνίου, στην κατεδάφιση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και την προώθηση ενεργειών για ανέγερση καταρχήν τεσσάρων σπιτιών, χωρίς την εξασφάλιση των σχετικών αδειών. Σύμφωνα με σχετική αλληλογραφία, συμφωνήθηκε η παραχώρηση, προς τον Δήμο Παραλιμνίου, μέρους του τεμαχίου, ώστε να εξασφαλιστεί η «υποστήριξη» του για το έργο. Επισημαίνεται ότι, δεν υπογράφηκε οποιασδήποτε μορφής συμφωνία μεταξύ Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και Δήμου Παραλιμνίου, με αποτέλεσμα να προκύψουν διαφωνίες μεταξύ τους και στις 27.11.2014, η Πυροσβεστική Υπηρεσία, με νέο αίτημα προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, ζήτησε έγκριση/συγκατάθεση για να προχωρήσει σε αντικατάσταση και ανακατασκευή των σπιτιών που κατεδαφίστηκαν, έτσι ώστε να εξασφαλιστούν οι απαιτούμενες οικοδομικές άδειες. Στην εν λόγω επιστολή δεν γίνεται αναφορά στο γεγονός ότι το Ταμείο Ευημερίας είχε ήδη προχωρήσει στην ολοκλήρωση της τοιχοποιίας των τεσσάρων σπιτιών. Το αίτημα εγκρίθηκε, υπό την προϋπόθεση και πάλι, ότι θα εξασφαλιζόταν η σχετική έγκριση του ΤΠΟ και ότι τα υποστατικά που θα ανεγερθούν θα αποτελούν ιδιοκτησία του Κράτους.

Σύσταση: Αν η ανέγερση των υποστατικών εξακολουθεί να θεωρείται αναγκαία, θα πρέπει να εξασφαλιστούν όλες οι αναγκαίες εγκρίσεις και άδειες. Οι μέχρι σήμερα ενέργειες θα πρέπει να τύχουν διερεύνησης και να αποδοθούν ευθύνες, εκεί και όπου υπάρχουν.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, μας πληροφόρησε ότι ο Αρχηγός Αστυνομίας διέταξε τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας αναφορικά με την κατεδάφιση των υποστατικών και τις αποφάσεις για ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και την ύπαρξη τυχόν συμφωνίας με τον Δήμο Παραλιμνίου για την παραχώρηση μέρους της κρατικής γης στον Δήμο Παραλιμνίου.

2.4 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Τιμές πετρελαιοειδών. Αναλυτική αναφορά των διαπιστώσεων που προέκυψαν από τους ελέγχους της Υπηρεσίας μας γίνεται στις Ετήσιες Εκθέσεις μας για τα έτη 2011, 2012 και 2013.

Οι κυριότερες παρατηρήσεις αφορούν στις ακόλουθες:

(α) Νομοθετικό πλαίσιο. Σύμφωνα με τον περί Πετρελαιοειδών (Καθορισμός Ανωτάτων Τιμών Πώλησης σε Ειδικές Περιπτώσεις) Νόμο (Ν.115(Ι)/2004), (άρθρο 3), «τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 4», για το οποίο γίνεται αναφορά πιο κάτω, «το ύψος των τιμών των πετρελαιοειδών καθορίζεται ελεύθερα από τις εταιρείες πετρελαιοειδών, τους διανομείς και τους πρατηριούχους, έχοντας υπόψη τις διεθνείς και εγχώριες συνθήκες της αγοράς». Σύμφωνα επίσης με το άρθρο 4, εδάφιο (Ι) των εν λόγω Νόμων, «ο Υπουργός δύναται να εκδίδει διάταγμα με το οποίο να καθορίζει, για περίοδο μέχρι σαράντα πέντε (45) ημερών, ανώτατες τιμές πώλησης για όλα ή μερικά από τα πετρελαιοειδή, όταν εύλογα πιστεύει ότι το ύψος των τιμών στις οποίες διατίθενται τα προϊόντα αυτά στην αγορά είναι σε υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο από ό,τι δικαιολογείται από τις διεθνείς και εγχώριες συνθήκες».

(β) Διαδικασία παρακολούθησης των τιμών. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του ημερ. 30.3.2005, ενέκρινε τη σύσταση Επιτροπής για την παρακολούθηση των τιμών των πετρελαιοειδών, με σκοπό, μεταξύ άλλων, να συγκαλείται στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται σημαντική απόκλιση μεταξύ της αποδεκτής και της πραγματικής τιμής πώλησης πετρελαιοειδών που ισχύει στην αγορά, και ανάλογα να συμβουλεύει τον Υπουργό.

Για σκοπούς παρακολούθησης των τιμών, η Υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών (ΥΑΠΚ) ετοιμάζει, για κάθε εισαγωγή φορτίου συγκεκριμένων καυσίμων, σχετικό κοστολόγιο μέσα από το οποίο καταλήγει στην αναμενόμενη (αποδεκτή) χονδρική τιμή πώλησης ανά λίτρο, η οποία συγκρίνεται με τη χονδρική τιμή πώλησης των εταιρειών πετρελαιοειδών, όπως η τιμή δηλώνεται από αυτές.

(γ) Ευρήματα ελέγχου από την Υπηρεσία μας. Η Υπηρεσία μας εντόπισε αδυναμίες στη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου των τιμών πετρελαιοειδών, οι κυριότερες από τις οποίες αφορούσαν στις ακόλουθες:

(i) Εφαρμογή νομοθεσίας. Σύμφωνα με τον Νόμο, ο Υπουργός, όπως αναφέρεται και στην παράγραφο (α) πιο πάνω, δύναται να εκδίδει διάταγμα με το οποίο να καθορίζει ανώτατες τιμές πώλησης όταν εύλογα πιστεύει ότι το ύψος των τιμών είναι σε «υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο». Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι ο Υπουργός δεν έχει καθορίσει, ενδεχομένως με κριτήρια, τη γενική πολιτική που θα τον καθοδηγεί στο πώς θα εφαρμόζει τη συγκεκριμένη πρόνοια του Νόμου για έκδοση διατάγματος όταν εύλογα πιστεύει ότι το ύψος των τιμών είναι σε «υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο», έτσι ώστε οι αποφάσεις για έκδοση ή μη έκδοση διατάγματος να είναι καλύτερα αιτιολογημένες.

(ii) Έξοδα εταιρειών ανά λίτρο. Η ΥΑΠΚ, κατά τον υπολογισμό/καθορισμό του ύψους των εξόδων των εταιρειών ανά λίτρο, απέκλεισε ορισμένα μη σχετικά με την εμπορία πετρελαιοειδών έξοδα, μετά από επισήμανση της Υπηρεσίας μας. Σημειώσαμε, ωστόσο ότι αυτά είχαν αναφερθεί απλά ως παράδειγμα μετά από επισκόπηση των οικονομικών καταστάσεων μιας εταιρείας πετρελαιοειδών και, όπως διαπιστώθηκε και πάλι, δεν υιοθετήθηκε η εισήγηση μας για να ζητηθούν επιπρόσθετα στοιχεία από τις εταιρείες και δεν έχει γίνει ανάλυση των διαφόρων λειτουργικών εξόδων, την οποία η Υπηρεσία μας θεωρεί απαραίτητη έτσι ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο δικαιολογείται η συμπερίληψη τους στον υπολογισμό του ύψους των εξόδων των εταιρειών.

(iii) Αποδεκτό κέρδος εταιρειών ανά λίτρο. Δεδομένου ότι το αποδεκτό κέρδος το οποίο συμπεριλαμβάνεται στο κοστολόγιο της κάθε εταιρείας ισούται με το πραγματικό κέρδος της, η Υπηρεσία μας σημείωσε ότι είναι αδύνατο να διαφανεί οποιοδήποτε υπερβολικό κέρδος που ενδεχομένως να υπάρχει αφού αυτό θα συμπεριλαμβάνεται στο πραγματικό κέρδος των εταιρειών.

(iv) Καθυστέρηση στην ετοιμασία των κοστολογίων. Παρατηρούνταν συχνά σημαντικές

καθυστερήσεις, 2-3 εβδομάδων, στην ετοιμασία των κοστολογίων ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις τα κοστολόγια ετοιμάζονταν μέχρι και 1 μήνα μετά την εισαγωγή του φορτίου.

(v) **Έλεγχος λιανικής τιμής.** Το κοστολόγιο που ετοιμάζει η ΥΑΠΚ οδηγεί σε αναμενόμενη (χονδρική) τιμή η οποία συγκρίνεται με την χονδρική τιμή των εταιρειών, χωρίς ωστόσο να ετοιμάζεται το σκέλος του κοστολογίου το οποίο θα καταλήγει σε μια αποδεκτή λιανική τιμή έτσι ώστε να γίνεται σύγκριση με την πραγματική λιανική τιμή πώλησης των πετρελαιοειδών. Αναφέραμε σχετικά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 των περί Πετρελαιοειδών (Καθορισμός Ανωτάτων Τιμών Πώλησης σε Ειδικές Περιπτώσεις) Νόμων του 2004 και 2010, «“τιμές” σημαίνει, ανάλογα με την περίπτωση, τις τιμές χονδρικής ή/και λιανικής πώλησης».

(vi) **Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού.** Η Υπηρεσία μας, στην Ετήσια Έκθεσή της για το 2013, επισήμανε, σε σχέση με το εν λόγω θέμα, ότι στις 4 κυπριακές εταιρείες πετρελαιοειδών είχε επιβληθεί πρόστιμο ύψους €42,9 εκ. από την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ), ως η αρμόδια αρχή για τη διασφάλιση ενός υγιούς ανταγωνιστικού πλαισίου στην κυπριακή αγορά, με τις αποφάσεις με αρ. 66/2009-69/2009 οι οποίες ωστόσο ακυρώθηκαν τον Μάιο 2011 από το Ανώτατο Δικαστήριο, καθότι ο διορισμός του τότε Προέδρου της ΕΠΑ είχε κριθεί μη νόμιμος και για τις οποίες εκκρεμεί η λήψη εκ νέου απόφασης από την ΕΠΑ.

Όπως σχετικά είχαμε αναφέραμε, η επιβολή από την ΕΠΑ, στις 4 εταιρείες πετρελαιοειδών, ενός τόσο σημαντικού ποσού ως πρόστιμο, θα έπρεπε να προβληματίσει σοβαρά το Υπουργείο.

(δ) **Προηγούμενες συστάσεις της Υπηρεσίας μας.** Δεδομένης της σημαντικότητας του έργου της ΥΑΠΚ και της Επιτροπής, το οποίο έχει άμεση σχέση με την προστασία του καταναλωτή, και λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας είχε εισηγηθεί τα ακόλουθα:

- Ο Υπουργός θα πρέπει να καθορίσει, ενδεχομένως με κριτήρια, τη γενική πολιτική, που θα τον καθοδηγεί στο πώς θα εφαρμόζει τη συγκεκριμένη πρόνοια του Νόμου για έκδοση διατάγματος όταν εύλογα πιστεύει ότι το ύψος των τιμών είναι σε «υπερβολικά πιο ψηλό επίπεδο» έτσι ώστε οι αποφάσεις για έκδοση ή μη έκδοση διατάγματος να είναι καλύτερα αιτιολογημένες.
- Το ύψος του κέρδους των εταιρειών το οποίο θα χρησιμοποιείται ως παράμετρος στο κοστολόγιο πρέπει να είναι το αποδεκτό κέρδος, όπως αυτό θα καθορίζεται από την Επιτροπή κατόπιν μελέτης και επεξεργασίας όλων των δεδομένων που έχει στη διάθεσή της, και όχι το πραγματικό κέρδος των εταιρειών.
- Η Επιτροπή να προβεί σε μία εις βάθος ανάλυση των εξόδων των εταιρειών, έτσι ώστε να είναι σε θέση να εντοπίσει και να αποκλείσει τα έξοδα που δεν σχετίζονται με εμπορία πετρελαιοειδών.
- Τα κοστολόγια θα πρέπει να καταλήγουν όχι μόνο σε μια αναμενόμενη (αποδεκτή) χονδρική τιμή αλλά και σε μια αναμενόμενη λιανική τιμή η οποία να συγκρίνεται με τις πραγματικές λιανικές τιμές πώλησης. Με τον τρόπο αυτό ο έλεγχος που διενεργεί η Επιτροπή θα καταδεικνύει, εκεί που διαπιστώνεται υπερβολικά πιο ψηλή τιμή, πόση από αυτή οφείλεται στην εταιρεία και πόση στο πρατήριο έτσι ώστε να εκδίδεται, εάν το αποφασίσει ο Υπουργός, το ανάλογο διάταγμα.
- Τονίστηκε επίσης ότι θα πρέπει παράλληλα, και αυτό είναι μείζον, να ληφθούν μέτρα για ενίσχυση του ανταγωνισμού σε χονδρικό και λιανικό επίπεδο, όπως είναι η εξεύρεση πρόσθετων αποθηκευτικών χώρων, η ενθάρρυνση της αποσύνδεσης των πρατηρίων από τις εταιρείες χονδρικής πώλησης, η δημιουργία πρατηρίων χαμηλού κόστους κ.λπ.

(ε) **Διορθωτικά μέτρα.** Το Υπουργείο, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις και εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας για τον αποτελεσματικότερο έλεγχο της αγοράς των πετρελαιοειδών αλλά και με στόχο την ενίσχυση του ανταγωνισμού, προχώρησε στη λήψη των πιο κάτω διορθωτικών μέτρων:

- Δημιουργία και λειτουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας, μέσω της οποίας δημοσιοποιούνται σε πραγματικό χρόνο οι λιανικές τιμές καυσίμων.

- Ετοιμασία από το Υπουργείο, όπως έχουμε πληροφορηθεί, προκαταρκτικών κοστολογίων εντός 4-5 ημερών μετά την άφιξη των φορτίων (και ετοιμασία των τελικών κοστολογίων συνήθως 3-4 ημέρες αργότερα, με την υποβολή των τελικών τιμών εισαγωγής από το Τελωνείο).
- Σύναψη σύμβασης ημερ. 11 Ιουνίου 2015 με συμβουλευτικό οίκο, για την ετοιμασία Πλαισίου Αξιολόγησης Τιμών Πετρελαιοειδών, το οποίο θα συμβάλει στη βελτίωση του τρόπου παρακολούθησης των τιμών πετρελαιοειδών από το Υπουργείο, καθώς και στον καθορισμό συγκεκριμένων κριτηρίων για εφαρμογή της πρόνοιας του Νόμου για έκδοση διατάγματος ανώτατης τιμής πώλησης πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με τους σχετικούς όρους της σύμβασης, το τελικό Πλαίσιο θα ετοιμαστεί κατόπιν διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς και θα υποβληθεί εντός 20 εβδομάδων από την ημερομηνία υπογραφής της.
- Ετοιμασία προσχεδίου μελέτης, η οποία, όπως πληροφορηθήκαμε, βρίσκεται σε διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς, για βελτίωση του ανταγωνισμού στην αγορά (όπως π.χ. η προώθηση του ανοίγματος νέων ανεξάρτητων πρατηρίων και πρατηρίων χαμηλού κόστους).
- Έκδοση εβδομαδιαίου δελτίου επισκόπησης των τιμών καυσίμων, το οποίο περιλαμβάνει σύγκριση των διακυμάνσεων των τιμών Platts με τις λιανικές τιμές της Κύπρου.

Σύσταση: Να ολοκληρωθούν τάχιστα οι σχετικές μελέτες στις οποίες προβαίνει το Υπουργείο ώστε να τεθεί άμεσα σε εφαρμογή το σύνολο των αναγκαίων μέτρων για επίλυση του προβλήματος.

Καθυστερημένα έσοδα.

(α) Σύμφωνα με την Έκθεση καθυστερημένων εσόδων που υποβλήθηκε στη Γενική Λογίστρια με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, τα καθυστερημένα έσοδα του Υπουργείου στις 31.12.2014, τα οποία αφορούν κυρίως σε ενοίκια βιομηχανικών περιοχών, ανήλθαν σε €7.108.854 σε σύγκριση με €5.434.232 στις 31.12.2013, σημειώνοντας αύξηση ύψους €1.674.622 (ή 30,82%).

Από το σύνολο των καθυστερημένων ενοικίων βιομηχανικών περιοχών ύψους 5.918.099 στις 31.12.2014, ποσό ύψους €3.203.931 (ή ποσοστό 54,14%) αφορά σε καθυστερήσεις προηγούμενων ετών, ποσό ύψους €2.244.336 (ή ποσοστό 37,92%) αφορά σε καθυστερήσεις για το 2014, ενώ ποσό €469.832 (ή ποσοστό 7,94%) αφορά σε τόκους. Τα καθυστερημένα έσοδα παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010
	€	€	€	€	€
Καθυστερημένα έσοδα	7.108.854	5.434.232	6.444.342	3.372.784	1.390.525
εκ των οποίων ενοίκια βιομηχανικών περιοχών	5.918.099	4.394.268	3.158.558	2.016.208	1.312.622

(β) Αρκετές περιπτώσεις καθυστερημένων ενοικίων βιομηχανικών τεμαχίων αφορούν σε μισθωτές, οι οποίοι καθυστερούν την πληρωμή των ετήσιων ενοικίων τους για περίοδο πέραν των πέντε ετών. Παρά το γεγονός ότι το Υπουργείο παραπέμπει έγκαιρα τις περιπτώσεις των μισθωτών που καθυστερούν ή αρνούνται να καταβάλουν τα ενοίκια τους στη Νομική Υπηρεσία για λήψη των αναγκαίων δικαστικών μέτρων, ωστόσο, εν μέρει λόγω των χρονοβόρων δικαστικών διαδικασιών, καθώς επίσης και της άρνησης πολλών μισθωτών να συμμορφωθούν με Αποφάσεις Δικαστηρίων για καταβολή των οφειλομένων ενοικίων, σε αρκετές περιπτώσεις οι σχετικές οφειλές εξακολουθεί να εκκρεμούν για αρκετά χρόνια.

Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα εκφράζει την ανησυχία της ότι, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στην είσπραξη των οφειλομένων, οι κίνδυνοι απώλειας ή ζημιάς σε βάρος του Δημοσίου είναι υπαρκτοί.

Με στόχο τον επανακαθορισμό της διαδικασίας είσπραξης των ενοικίων και τον καθορισμό πολιτικής για τυχόν επιπρόσθετα μέτρα που θα μπορούσαν να λαμβάνονται, πραγματοποιήθηκε στις 17.2.2014 σύσκεψη στο Υπουργείο υπό την Προεδρία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου, στην οποία

συμμετείχαν εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας, του Υπουργείου Οικονομικών, της Γενικής Λογιστρίας και της Υπηρεσίας μας. Σύμφωνα με τα πρακτικά της εν λόγω σύσκεψης, η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας αναφέρθηκε σε επιπρόσθετες ενέργειες που το Υπουργείο δύναται να προβαίνει όταν οι μισθωτές δεν συμμορφώνονται με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις. Συγκεκριμένα, όπως ανέφερε, το Υπουργείο έχει την ευχέρεια να καταχωρεί από την αρχή αγωγή, όχι μόνο για την είσπραξη των καθυστερημένων ενοικίων, αλλά και για έξωση όσων μισθωτών δεν συμμορφώνονται με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις. Ανέφερε επίσης ότι, η ύπαρξη υποθήκης δεν αποτελεί εμπόδιο στην οποιαδήποτε διαδικασία ανάκτησης του μισθίου, για τον λόγο ότι οι υποθήκες βαρύνουν το εμπράγματο δικαίωμα και όχι το ακίνητο. Σημείωσε επίσης ότι, τα πιο πάνω, μπορούν να εφαρμοστούν μετά από επαρκή και κατάλληλη προειδοποίηση στους μισθωτές, τόσο ως προς τα συγκεκριμένα μέτρα που προτίθεται να λάβει το Υπουργείο, όσο και ως προς τον χρόνο λήψης τους.

Στις 23.3.2015, με στόχο την αντιμετώπιση δυσκολιών που παρουσιάστηκαν στα πλαίσια της υλοποίησης των πιο πάνω εισηγήσεων, πραγματοποιήθηκε νέα σύσκεψη με εκπροσώπους από τις ίδιες Υπηρεσίες/Υπουργεία/Τμήματα, καθώς επίσης από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Στη σύσκεψη συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, και διαδικασίες για την αύξηση της ικανότητας είσπραξης των ενοικίων και αποφασίστηκε όπως ζητηθεί γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα αναφορικά με συγκεκριμένα ερωτήματα. Ως εκ τούτου, στις 30.3.2015 ζητήθηκε νομική συμβουλή για συγκεκριμένα θέματα, ορισμένα από τα οποία αφορούν στα περαιτέρω ενδεδειγμένα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνονται στις περιπτώσεις άρνησης των μισθωτών να συμμορφωθούν με Αποφάσεις Δικαστηρίων για καταβολή οφειλομένων ενοικίων (π.χ. writ, αίτηση για διάλυση της εταιρείας, έκδοση διατάγματος τερματισμού της σύμβασης και ανάκτησης της κατοχής του ακινήτου, κ.λπ.), καθώς επίσης κατά πόσον είναι δυνατή η χρησιμοποίηση αστυνομικής παρέμβασης και σε ποια μορφή στις περιπτώσεις που μισθωτές αρνούνται να συμμορφωθούν με Αποφάσεις Δικαστηρίων για έξωση και ανάκτηση της κατοχής του ακινήτου. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Σεπ. 2015), εκκρεμούσε η λήψη της γνωμάτευσης.

Σύσταση: Αφού ληφθεί η γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, να τεθεί σαφές χρονοδιάγραμμα εισαγωγής όλων των νομικά δυνατών μέτρων ώστε να αρθεί η στρέβλωση αυτή.

Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές.

(α) Αξιολόγηση του Θεσμού των Κυβερνητικών Βιομηχανικών Περιοχών (ΚΒΠ). Ο θεσμός των ΚΒΠ άρχισε το 1966 με στόχο την επιτάχυνση του ρυθμού βιομηχανικής ανάπτυξης. Με την ίδρυση των ΚΒΠ δημιουργήθηκε η αναγκαία βιομηχανική υποδομή και οι κατάλληλες συνθήκες ώστε να παρέχεται στην ιδιωτική πρωτοβουλία η δυνατότητα για γρήγορη εγκαθίδρυση βιομηχανικών μονάδων με το χαμηλότερο δυνατόν κεφαλαιουχικό κόστος. Η τελευταία βιομηχανική περιοχή δημιουργήθηκε στην Κοκκινότριμιθιά το 2004. Σύμφωνα με έκθεση της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου τον Ιούνιο 2012, στα πλαίσια ελέγχου που διενήργησε στον Κλάδο Βιομηχανικών Περιοχών, από το 1966 δεν έγινε οποιαδήποτε αξιολόγηση του εν λόγω θεσμού για να διαπιστωθεί κατά πόσον επιτεύχθηκαν οι στόχοι του, καθώς επίσης κατά πόσον χρήζει οποιασδήποτε αναθεώρησης. Η Υπηρεσία μας στην Ετήσια Έκθεσή της για το 2013, εισηγήθηκε όπως ληφθούν άμεσα ενέργειες για αξιολόγηση του θεσμού.

Τον Μάιο 2015, λειτουργοί του Κλάδου ΚΒΠ ετοίμασαν σχετική Έκθεση, η οποία αναφέρεται κυρίως, στην περιγραφή του ιστορικού της δημιουργίας των ΚΒΠ, στις διαδικασίες διαχείρισής τους (νομοθετικό πλαίσιο και επιτρεπόμενες δραστηριότητες, διαδικασίες εκμίσθωσης/ανανέωσης εκμίσθωσης βιομηχανικών τεμαχίων, υπολογισμός και είσπραξη ενοικίων, λειτουργία και συντήρηση των ΚΒΠ κ.ά.), χωρίς να υπάρχει ένδειξη σ' αυτήν, για οποιαδήποτε αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των αρχικών στόχων και εντοπισμό των λόγων μη επίτευξής τους. Συναφώς αναφέρεται ότι, οι αρχικοί στόχοι, οι οποίοι είχαν τεθεί κατά την εφαρμογή του θεσμού των ΚΒΠ, αφορούσαν, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με την σχετική έκθεση, στην εξυπηρέτηση του αναπτυσσόμενου μεταποιητικού κλάδου, στη δημιουργία

οικονομιών κλίμακας και εξωτερικών οικονομιών μεταξύ των εγκατεστημένων επιχειρήσεων, στη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και στη βελτίωση της παραγωγικότητας.

Σύσταση: Λήψη ενεργειών για διενέργεια εμπειριστατωμένης και ανεξάρτητης αξιολόγησης του θεσμού και εκπόνηση στρατηγικού σχεδιασμού για τη μελλοντική ανάπτυξη των ΚΒΠ.

(β) Υπενοικίαση βιομηχανικών τεμαχίων. Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα αναφέρθηκε στη διαπίστωση ότι, σε αρκετές περιπτώσεις υπενοικίασης των βιομηχανικών τεμαχίων, οι μισθωτές εισπράττουν πολλαπλάσια χρηματικά ποσά σε σχέση με το ενοίκιο που καταβάλλουν στο Υπουργείο. Θέση του Υπουργείου είναι ότι η Κυβέρνηση ενοικιάζει γη, ενώ οι μισθωτές υπενοικιάζουν τα κτήριά τους. Η Υπηρεσία μας ωστόσο σημειώνει ότι τα σημαντικά ποσά που εισπράττουν οι μισθωτές, εκ των πραγμάτων, δεν οφείλονται μόνο στα κτήρια που έχουν ανεγερθεί, αλλά και στο πλεονέκτημα της τοποθεσίας ορισμένων βιομηχανικών περιοχών, το οποίο τελικά επωφελούνται οικονομικά οι μισθωτές των βιομηχανικών τεμαχίων και όχι ο ιδρυτής και ιδιοκτήτης των τεμαχίων, δηλαδή το Κράτος. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι υπενοικιαστές είναι κυβερνητικά τμήματα, όπως στα παραδείγματα που αναφέρονται στην Ετήσια Έκθεσή μας για το 2013.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως στις περιπτώσεις συμβάσεων μίσθωσης που ανανεώνονται (στις οποίες, γίνεται προσθήκη όρου με τον οποίο ο εκμισθωτής δύναται να επανεκτιμήσει και να αναθεωρήσει οποτεδήποτε το μίσθωμα, εάν αυτό δεν κριθεί συμβατό με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας), το Υπουργείο θα πρέπει να διαμορφώνει τον σχετικό όρο, έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα αύξησης του μισθώματος και στις περιπτώσεις που η αύξηση δικαιολογείται από τα δεδομένα της αγοράς.

Σημειώνεται ότι ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων απαντώντας στις 13.5.2015 σε επιστολή του Υπουργείου ανέφερε ότι, ενόψει του ότι, με βάση τον σχετικό όρο στις συμβάσεις μίσθωσης, η αποδοχή και έγκριση αιτήματος ενοικιαστή για υπεκμίσθωση εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του Κράτους, ως ιδιοκτήτη, θα μπορούσε να τίθεται ως όρος η αποδοχή από τον ενοικιαστή της αύξησης του συμβατικού ενοικίου κατά τον χρόνο έγκρισης της υπεκμίσθωσης. Σε διαφορετική περίπτωση, όπως σχετικά ανέφερε, το αίτημά του θα μπορούσε να απορρίπτεται. Ανέφερε επίσης πως, εάν το Κράτος εισπράξει υψηλότερο μίσθωμα δεν δημιουργείται κανένα ζήτημα σε σχέση με τα θέματα κρατικών ενισχύσεων.

Σύσταση: Το Υπουργείο, στα πλαίσια εξέτασης αιτήσεων μισθωτών βιομηχανικών τεμαχίων για παραχώρηση έγκρισης υπεκμίσθωσής τους, να προβαίνει σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, στην εκτίμηση του μέρους του ενοικίου που θα εισπράττεται από τους μισθωτές και αφορά στη γη και, εάν αυτό είναι μεγαλύτερο από το ετήσιο μίσθωμα, να ζητείται καταβολή ψηλότερου ενοικίου. Αν αυτό δεν γίνεται αποδεκτό, το αίτημα να απορρίπτεται.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου στην απάντησή του τον Νοέμβριο 2015, μας ανέφερε ότι η σύσταση της Υπηρεσίας μας θα εξεταστεί μετά τη λήψη της γνωμάτευσης που ζητήθηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, κατά πόσον δημιουργείται οποιοδήποτε νομικό κώλυμα, εάν κατά τη χορήγηση της έγκρισης υπεκμίσθωσης απαιτείται η αύξηση του συμβατικού ενοικίου.

Σχέδια παροχής χορηγιών και επιδοτήσεων.

(α) Οι προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες των σχεδίων παροχής χορηγιών και επιδοτήσεων, καθώς επίσης το ποσοστό υλοποίησης των εν λόγω δαπανών κατά τα τρία τελευταία έτη, είχαν ως ακολούθως:

Έτος	Προϋπολογισμός	Πραγματικές δαπάνες	Ποσοστό υλοποίησης
	€ εκ.	€ εκ.	%
2012	14,5	10,5	72,4
2013	11,4	7,1	62,3
2014	13,2	6,9	52,3

Όπως φαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, το ποσοστό υλοποίησης για το έτος 2014 σημείωσε περαιτέρω μείωση σε σχέση με το ποσοστό υλοποίησης για το έτος 2013 και 2012.

Το Υπουργείο, με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση των πιο πάνω σχεδίων, έχει αναθέσει σε εξειδικευμένο οίκο, με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τη μελέτη των σχεδίων χορηγιών του Υπουργείου που αφορούν στην προώθηση της επιχειρηματικότητας, με στόχο την αξιολόγησή τους, ώστε να προσαρμοστούν και να εξυπηρετούν τις ανάγκες της αγοράς, όπως έχουν διαμορφωθεί σήμερα. Η εν λόγω μελέτη έχει πρόσφατα ολοκληρωθεί και υποβληθεί στο Υπουργείο.

Σύσταση: Λήψη κατάλληλων ενεργειών από το Υπουργείο, για εφαρμογή των εισηγήσεων της πιο πάνω μελέτης, με στόχο την τάχιστα προσαρμογή των σχεδίων, έτσι ώστε να εξυπηρετούν τις ανάγκες της αγοράς όπως έχουν διαμορφωθεί σήμερα.

(β) Στα σχέδια χορηγιών του Υπουργείου περιλαμβάνεται πρόνοια, σύμφωνα με την οποία αποκλείονται από αυτά αιτητές, που είχαν καταδικαστεί για απάτη σε σχέση με σχέδια χορηγιών του Υπουργείου, πρόνοια η οποία ήδη εφαρμόζεται. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις της όπως το Υπουργείο, εξετάσει το ενδεχόμενο επέκτασής της, έτσι ώστε να αποκλείονται και αιτητές που έχουν καταδικαστεί για απάτη σε σχέση με οποιοδήποτε κυβερνητικό σχέδιο χορηγίας. Προς τον σκοπό αυτό, εισηγηθήκαμε όπως, σε συνεργασία με άλλα εμπλεκόμενα Τμήματα/Υπουργεία, καθώς επίσης με τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων και το Υπουργείο Οικονομικών, τύχει μελέτης το θέμα της δημιουργίας ενός κεντρικού μητρώου. Επίσης, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ενός κεντρικού μητρώου, επειδή η πληροφόρηση αναφορικά με αιτητές που καταδικάστηκαν για απάτη σε σχέση με οποιοδήποτε κυβερνητικό σχέδιο χορηγίας, μπορεί να περιέλθει στην αντίληψη του Υπουργείου λόγω και της συνεργασίας του με άλλα κυβερνητικά τμήματα, εισηγηθήκαμε όπως επανεξεταστεί η συμπερίληψη της πιο πάνω πρόνοιας στα σχέδια χορηγιών του Υπουργείου.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Υπουργείο προωθεί την υλοποίηση μηχανογραφημένου συστήματος διαχείρισης όλων των σχεδίων χορηγιών του, στο οποίο θα μπορούν να συνδεθούν και συστήματα διαχείρισης των σχεδίων χορηγιών άλλων Υπουργείων, έτσι ώστε δεδομένα και πληροφορίες αναφορικά με περιπτώσεις απάτης, να είναι διαθέσιμα σε όλα τα κυβερνητικά Τμήματα τα οποία διαχειρίζονται σχέδια χορηγιών.

Σύσταση: Παρακολούθηση της ολοκλήρωσης υλοποίησης του πιο πάνω συστήματος από το Υπουργείο, με στόχο την εφαρμογή του το συντομότερο δυνατό, καθώς επίσης τη συμπερίληψη σχετικής πρόνοιας σε όλα τα μελλοντικά σχέδια του Υπουργείου, στη βάση της οποίας να αποκλείονται αιτητές που έχουν καταδικαστεί για απάτη σε σχέση με οποιοδήποτε κυβερνητικό σχέδιο χορηγίας.

Εισαγωγή της χρήσης υγραερίου στην αυτοκίνηση. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 74.023, ημερ. 3.9.2012, ενέκρινε την εισαγωγή της χρήσης υγραερίου στην αυτοκίνηση, όρισε τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ως συντονιστή των ενεργειών που απαιτούνται να γίνουν, προκειμένου να εφαρμοστεί η πιο πάνω απόφαση και εξουσιοδότησε τους Υπουργούς Εργασίας,

Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων να ετοιμάσουν, σε συνεργασία με τον Γενικό Εισαγγελέα, την απαραίτητη νομοθεσία για την εισαγωγή της χρήσης του υγραερίου στην αυτοκίνηση, καθώς επίσης και το χρονοδιάγραμμα ετοιμασίας, από τις διάφορες αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες, των εν λόγω νομοθεσιών και διαδικασιών. Εξουσιοδότησε επίσης τον Υπουργό Οικονομικών να μελετήσει τυχόν ανάγκες σε πρόσθετο προσωπικό που θα προκύψουν μελλοντικά σε Τμήματα/Υπηρεσίες των εμπλεκόμενων Υπουργείων.

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο από το Υπουργικό Συμβούλιο χρονοδιάγραμμα, η εμπλοκή του ΤΕΕ είναι πολυδιάστατη και μέσα σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα από την ημερομηνία ενημέρωσής του για τη λήψη της εν λόγω απόφασης, θα έπρεπε να είχε ετοιμάσει συγκεκριμένες νομοθετικές και εποπτικές απαιτήσεις/διαδικασίες, περιλαμβανομένης και της ετοιμασίας/ανάπτυξης συστήματος επιθεώρησης και ελέγχου συμμόρφωσης με τις διατάξεις της νομοθεσίας στους χώρους που θα γίνεται η μεταχείριση του υγραερίου κίνησης, το οποίο, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, εκκρεμούσε.

Παρατηρήσαμε ότι δεν τηρήθηκαν τα προβλεπόμενα χρονοδιαγράμματα από τους εμπλεκόμενους φορείς. Ενόψει των πιο πάνω, καθώς επίσης και για τη ρύθμιση κάποιων θεμάτων που προέκυψαν στην πορεία, υποβλήθηκε από το αρμόδιο Υπουργείο, με καθυστέρηση, νέα Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο με την απόφασή του αρ. 78.991, ημερ. 24.6.2015, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων να υποβάλει Πρόταση προς το Συμβούλιο, για έκδοση και δημοσίευση εντός του πρώτου τριμήνου του 2016, σχετικού Διατάγματος του Υπουργικού Συμβουλίου, βάσει του οποίου θα καταργείται το υφιστάμενο Διάταγμα (ΚΔΠ 77/77) που απαγορεύει τη χρήση υγραερίου στην αυτοκίνηση. Εξουσιοδότησε επίσης τον Υπουργό Οικονομικών να εξεύρει τρόπους για ενίσχυση του ΤΕΕ με τρεις Λειτουργούς Επιθεώρησης Εργασίας, δεδομένου ότι οι μέχρι τώρα προσπάθειες δεν καρποφόρησαν.

Στις 4.11.2015, ο Διευθυντής ΤΕΕ μάς πληροφόρησε ότι βρίσκεται ακόμη σε εκκρεμότητα η ανάπτυξη του συστήματος επιθεώρησης και ελέγχου συμμόρφωσης με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, καθώς επίσης και η ενίσχυση του ΤΕΕ με τρεις λειτουργούς. Μας πληροφόρησε επίσης ότι ακόμη και αν εξευρεθεί και αποσπαστεί το εν λόγω προσωπικό, θα απαιτηθεί πρόσθετος χρόνος τριών μηνών περίπου, για την εκπαίδευση και κατάρτισή του, για να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη του πιο πάνω συστήματος.

Σύσταση: Τα αρμόδια Τμήματα και Υπηρεσίες να προβούν σε όλες τις ενδεδειγμένες ενέργειες, σε συνεννόηση με τους συναρμόδιους φορείς, με σκοπό την υλοποίηση των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου.

Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων (ΚΟΠΕ).

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του με αρ. 62.593 και ημερ. 5.9.2005, ενέκρινε τη σύσταση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση, η οποία θα λειτουργεί ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός, με μόνο μέλος την Κυπριακή Δημοκρατία, για την προσέλκυση και εξυπηρέτηση ξένων επενδυτών. Οι κυριότεροι σκοποί του Οργανισμού είναι η προώθηση της Κύπρου ως επενδυτικού κέντρου, η υποστήριξη στους ξένους επενδυτές, η επικοινωνία με επενδυτές, η προώθηση και διευκόλυνση εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών, η συλλογή πληροφοριών και η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών πάνω σε θέματα ξένων επενδύσεων, επενδυτικών ευκαιριών και νομοθεσίας, τις οποίες να καθιστά διαθέσιμες προς τους ενδιαφερόμενους επενδυτές.

(β) **Κρατική επιχορήγηση.** Τα έξοδα του Οργανισμού καλύπτονται εξολοκλήρου από κρατική χορηγία, το ύψος της οποίας, κατά τα τελευταία χρόνια, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

2014		2013		2012		2011
€		€		€		€
1.640.527		1.200.000		1.150.000		1.000.000

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι το Υπουργείο προτού παραχωρήσει την χορηγία προς τον ΚΟΠΕ για τα έτη 2013, 2014, καθώς και για το 2015, δεν προέβη σε διερεύνηση για διαπίστωση κατά πόσο ο ΚΟΠΕ

ικανοποιούσε τον όρο που είχε τεθεί σε σχετική Σημείωση των Προϋπολογισμών του Κράτους για τα πιο πάνω έτη, σύμφωνα με τον οποίο: «για οργανισμούς των οποίων τα έσοδα προέρχονται σε ποσοστό ίσο ή πέραν του πενήντα τοις εκατόν από κρατική χορηγία, η εν λόγω κρατική χορηγία παραχωρείται υπό τον όρο ότι στους καθ' οιονδήποτε τρόπο υπηρετούντες σε μόνιμη ή έκτακτη βάση στους εν λόγω οργανισμούς τυγχάνουν εφαρμογής τηρουμένων των αναλογιών οι πρόνοιες των περί της Μείωσης των Απολαβών και των Συντάξεων των Αξιωματούχων, Εργοδοτουμένων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμου του 2012 και των περί της μη παραχώρησης Προσαυξήσεων και Τιμαριθμικών Αυξήσεων στους Μισθούς των Αξιωματούχων και Εργοδοτουμένων και στις Συντάξεις των Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμου του 2011 έως 2012, νοουμένου ότι οι συνολικές αποκοπές των εν λόγω εργοδοτουμένων σε ουδεμία περίπτωση θα υπερβαίνουν εκείνες των καλυπτομένων από τους εν λόγω νόμους εργοδοτουμένων».

Η Υπηρεσία μας ζήτησε από το Υπουργείο όπως διερευνηθεί κατά πόσον ο ΚΟΠΕ, καθώς επίσης η Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου και η Εταιρεία Υδρογονανθράκων Κύπρου, οι οποίες αναφέρονται ρητά στην σχετική Σημείωση του Προϋπολογισμού, καθώς επίσης οποιοδήποτε άλλο νομικό πρόσωπο, οργανισμός ή ίδρυμα το οποίο χρηματοδοτείται από το Υπουργείο σε ποσοστό ίσο ή πέραν του 50% από κρατική χορηγία εφαρμόζουν τις πιο πάνω νομοθεσίες.

Κατόπιν, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου στην απάντησή του, μας πληροφόρησε ότι στη βάση διερεύνησης που προέβη το Υπουργείο, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΠΕ με σχετική απόφασή του εφάρμοσε τις πρόνοιες των πιο πάνω νομοθεσιών και οι σχετικές αποκοπές διενεργήθηκαν αναδρομικά από 1.1.2013.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε επίσης ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 του Νόμου περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας (Ν.38(Ι)/2014), στις περιπτώσεις που εντοπίζονται προβλήματα που αμφισβητούν την αξιοπιστία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του λήπτη της χορηγίας, ο Υπουργός Οικονομικών ή/και ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας δύνανται να ζητούν από τον ελέγχοντα λειτουργό την αναστολή ή διακοπή ή την επιστροφή των πληρωμών. Ως εκ τούτου, όπως σχετικά αναφέραμε, αναμένεται ότι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, ως ελέγχων λειτουργός, πριν την καταβολή της χορηγίας τόσο προς τον ΚΟΠΕ καθώς και σε άλλους Οργανισμούς στους οποίους καταβάλλεται από το Υπουργείο χορηγία, θα πρέπει να προβαίνει στην αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και, ανάλογα, να προχωρεί στη λήψη κατάλληλων ενεργειών.

(γ) Εφαρμογή από τον ΚΟΠΕ των διατάξεων του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων, Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν.12(Ι)/2006). Παρόλο ότι ο Οργανισμός έχει εγγραφεί ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο, δεδομένου ότι τα έξοδά του καλύπτονται εξ ολοκλήρου από κρατική χορηγία, η Υπηρεσία μας, όπως και σε προηγούμενες Εκθέσεις της, επισημαίνει και πάλι ότι το Υπουργείο ως εποπτική αρχή, θα πρέπει να εξεύρει και αναπτύξει τον απαραίτητο μηχανισμό για διαπίστωση κατά πόσον ο Οργανισμός εφαρμόζει τις διατάξεις του πιο πάνω Νόμου. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα τον Νοέμβριο 2012, η εν λόγω νομοθεσία θα πρέπει να τυγχάνει εφαρμογής από τον Οργανισμό. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι κατά το τρέχον έτος ο ΚΟΠΕ εφαρμόζει τις διατάξεις της εν λόγω νομοθεσίας.

(δ) Η συνολική κρατική επιχορήγηση του ΚΟΠΕ από την ημερομηνία δραστηριοποίησής του (2007) μέχρι τον Αύγουστο 2015 ανέρχεται στο σημαντικό ποσό των €9 εκ. Ωστόσο δεν υπάρχει ένδειξη κατά πόσον το Υπουργείο, ως το αρμόδιο Υπουργείο, έχει προβεί στην αξιολόγηση κόστους/οφέλους από τη λειτουργία του.

Σύσταση: Διενέργεια μελέτης, στην οποία να παρουσιάζονται οι μέχρι σήμερα επενδύσεις που έχει αποφέρει ο εν λόγω Οργανισμός, έτσι ώστε να είναι δυνατή η αξιολόγηση κόστους/οφέλους από τη λειτουργία του και η λήψη κατάλληλων αποφάσεων, αναφορικά με τη συνέχιση της λειτουργίας του ως ανεξάρτητος Οργανισμός ή την ένταξη των δράσεών του κάτω από το αρμόδιο Υπουργείο.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι η εισήγηση της Υπηρεσίας μας για διενέργεια μελέτης αξιολόγησης κόστους/οφέλους της λειτουργίας του ΚΟΠΕ είναι κάτι που εξετάζεται από το Υπουργείο. Συναφώς αναφέρθηκε ότι, αναμένεται η ολοκλήρωση της μελέτης αναδιάρθρωσης του Υπουργείου από την Ομάδα Συμβούλων του National School of Government International, στην οποία περιλαμβάνεται και ο ΚΟΠΕ. Η εν λόγω μελέτη, όπως μας πληροφόρησε, αναμένεται να συμπληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2015 και οι επόμενες ενέργειες θα καθοριστούν αφού μελετηθούν τα αποτελέσματά της.

Προγράμματα δημιουργίας και λειτουργίας εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων και Δημιουργίας Νέων Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας και Καινοτομίας (Ν.Ε.Υ.Τ.Κ.) μέσω των εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων. Λόγω διοικητικών και άλλων προβλημάτων που προέκυψαν μεταξύ συγκεκριμένου εκκολαπτηρίου και τεσσάρων Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. του εκκολαπτηρίου, το Υπουργείο αποφάσισε στις 30.10.2007 τη διακοπή οποιωνδήποτε πληρωμών στις τέσσερις Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. Το Υπουργείο διαβίβασε το 2008 στον Γενικό Εισαγγελέα εκθέσεις γεγονότων, ζητώντας να καταχωρηθούν αγωγές εναντίον του Διευθυντή του εκκολαπτηρίου, για τη διεκδίκηση ποσού ύψους μέχρι και €546.415 από τις χορηγίες που παραχωρήθηκαν στις τέσσερις Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. Τον Μάρτιο 2014 το Υπουργείο ετοίμασε και απέστειλε στη Νομική Υπηρεσία επικαιροποιημένη έκθεση γεγονότων. Επιπρόσθετα, τον Οκτώβριο 2014, το Υπουργείο, κατόπιν συνεννόησης με τη Νομική Υπηρεσία, απέστειλε επιστολές στο εκκολαπτήριο και στις 2 από τις 4 Ν.Ε.Υ.Τ.Κ. οι οποίες δεν ολοκλήρωσαν το έργο τους, με τις οποίες ζητείτο η επιστροφή του αδαπάνητου ποσού της χορηγίας βάσει των όρων 6(δ) και 6(ε) του συμβολαίου, καθώς επίσης και η προσκόμιση καταστάσεων κίνησης τραπεζικών λογαριασμών. Ακολουθώντας, το Υπουργείο, με επιστολή του στις 5.8.2015, απέστειλε στον Γενικό Εισαγγελέα νέα επικαιροποιημένη έκθεση γεγονότων, ζητώντας τη νομική συμβουλή του ως προς τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν εναντίον των συμβαλλομένων.

Η Υπηρεσία μας σημειώνει ότι παρατηρείται αδικαιολόγητη καθυστέρηση για τη διευθέτηση του εν λόγω θέματος, το οποίο εξακολουθεί εδώ και επτά χρόνια να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι αναμένεται η συμβουλή της Νομικής Υπηρεσίας για τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος, ενώ, στο μεταξύ, έχει εξασφαλιστεί η κίνηση του λογαριασμού για μια από τις δύο επιχειρήσεις. Σημείωσε επίσης ότι το εκκολαπτήριο έχει επιστρέψει στο Υπουργείο το υπόλοιπο του τραπεζικού λογαριασμού ύψους περίπου €20.000.

2.5 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Το Κέντρο Παραγωγικότητας και το Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου δεν κατέστη δυνατό να ελεγχθούν, λόγω έλλειψης προσωπικού της Υπηρεσίας μας. Ο έλεγχος της Διοίκησης του Υπουργείου και της Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας, των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και του Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού, βρισκόταν σε εξέλιξη κατά τη διάρκεια της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης.

2.5.1 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Μη καταβολή εισφορών από συνεργάτες συγκεκριμένης εταιρείας, μέλη της Ομάδας Έργου για υλοποίηση δημόσιας σύμβασης για την παροχή υπηρεσιών επίδοσης κλήσεων κ.λπ. Η Υπηρεσία μας, πέραν του δειγματοληπτικού ελέγχου που διενήργησε στις πληρωμές που έγιναν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ), στη βάση του συμβολαίου που υπογράφηκε με την πιο πάνω εταιρεία, προέβη και σε στοχευμένη διερεύνηση κατά πόσο οι συνεργάτες (επιδότες) που απασχολεί η εταιρεία, εκτός του μόνιμου προσωπικού της, για την υλοποίηση της σύμβασης, τηρούν τις υποχρεώσεις τους που πηγάζουν από τους περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμους του 2010 έως 2014 και τους σχετικούς Κανονισμούς, όσον αφορά στην ασφάλισή τους και στην καταβολή των καθορισμένων εισφορών στο ΤΚΑ ως αυτοτελώς εργοδοτούμενοι (αφού δεν θεωρούνται προσωπικό της εταιρείας).

Παρατηρήσαμε ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε πρόνοια/απαίτηση στα έγγραφα των προσφορών, που να διασφαλίζει ότι τηρούν τις πιο πάνω υποχρεώσεις τους, καθώς και τις υποχρεώσεις τους, σε σχέση με τον φόρο εισοδήματος και τον φόρο προστιθέμενης αξίας. Από προκαταρκτική επίσης διερεύνηση σε αριθμό συνεργατών/επιδοτών, που επέδωσαν κλήσεις σε σχέση με οφειλές κοινωνικών ασφαλίσεων, κατά τη διάρκεια συγκεκριμένων ημερών του Απριλίου του 2015 στην Επαρχία Λευκωσίας, διαφάνηκε ότι δεν είχαν εγγραφεί ως αυτοτελώς εργοδοτούμενοι στην οικεία επαγγελματική κατηγορία και ως εκ τούτου δεν είχαν καταβάλει τις καθορισμένες εισφορές, σε σχέση με την εν λόγω απασχόλησή τους.

Τον Ιούνιο του 2015, ζητήσαμε όπως οι ΥΚΑ διερευνήσουν το θέμα, λαμβάνοντας υπόψη και τη διάταξη για περιορισμό στα 6 χρόνια της αναδρομικής καταβολής εισφορών (άρθρο 13 του Νόμου). Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής ΥΚΑ στις 5.10.2015, δόθηκαν οδηγίες και άρχισε η διερεύνηση του θέματος.

Σύσταση: Να καθοριστεί χρονοδιάγραμμα και σχέδιο συντονισμένων δράσεων, που να διασφαλίσουν τη διεκπεραίωση της διερεύνησης το συντομότερο δυνατόν και να εξευρεθούν τρόποι αντιμετώπισης ή περιορισμού τέτοιων φαινομένων, ώστε να επιτυγχάνεται συμμόρφωση με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας και των Κανονισμών. Ανεξάρτητα από τα ευρήματα και την έκταση του προβλήματος, το θέμα κρίνεται σοβαρό, αφού δεν νοείται να ανατίθεται σε συνεργάτες/επιδότες η επίδοση κλήσεων κ.λπ., σε σχέση με οφειλές κοινωνικών ασφαλίσεων ή άλλες οφειλές και οι ίδιοι να παραβιάζουν τις σχετικές διατάξεις του ιδίου Νόμου και γενικά να μην συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους προς το Κράτος. Πλήρης κατάλογος των συνεργατών του Αναδόχου θα πρέπει να σταλεί στο Τμήμα Φορολογίας, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο αυτοί έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους ως προς τον φόρο εισοδήματος και ΦΠΑ.

Στις 29.10.2015, ο Διευθυντής ΥΚΑ μάς πληροφόρησε ότι η διερεύνηση από τα Επαρχιακά Γραφεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναμένεται να ολοκληρωθεί όχι αργότερα από το τέλος Νοεμβρίου του 2015 και ότι έχει δρομολογηθεί η ενημέρωση του Τμήματος Φορολογίας, καθώς και του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, ως Αναθέτουσα Αρχή, για την ανάγκη παροχής στις ΥΚΑ συνεχούς πληροφόρησης για τους συνεργάτες που απασχολούνται για την υλοποίηση της πιο πάνω σύμβασης.

Αξιοποίηση διατηρητέας οικοδομής και παρακείμενων τεμαχίων (αποθήκη και οικόπεδο) στην οδό Αθηνάς στην Πάφο, ιδιοκτησίας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ). Η εν λόγω οικοδομή (700 τ.μ. περίπου), η οποία βρίσκεται σε τεμάχιο επί της οδού Αθηνάς στην ενορία Άγιος Θεόδωρος στην Πάφο,

αγοράστηκε το 1995 από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με σκοπό την επέκταση της οικοδομής για στέγαση του Επαρχιακού Γραφείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων Πάφου. Στη συνέχεια, η οικοδομή κηρύχθηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ως διατηρητέα.

Από σχετική αλληλογραφία/σημειώματα των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) και του Τμήματος Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ), παρατηρήσαμε ότι από τα τέλη του 2002, όταν οι ΥΚΑ πληροφόρησαν το ΤΔΕ για την αγορά της πιο πάνω οικοδομής και την πρόθεσή τους για στέγαση αρχικά των Επαρχιακών Γραφείων Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εργασίας Πάφου, άρχισαν οι αναγκαίες ενέργειες για επίτευξη του στόχου. Όπως διαπιστώσαμε, κατά τη χρονική περίοδο 2003 μέχρι και τα μέσα του 2007, οι σχεδιασμοί αναθεωρούνταν διαχρονικά (αποτύπωση κτηρίου, εμβαδομέτρηση, σχέδια, κοστολόγηση, εγκρίσεις από το Υπουργείο Οικονομικών κ.λπ.), αφού συνεχώς οι ΥΚΑ ή/και το οικείο Υπουργείο διαφοροποιούσαν τις αποφάσεις που κατά καιρούς λαμβάνονταν για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών των διαφόρων Τμημάτων/Υπηρεσιών του Υπουργείου, ανατρέποντας τους προγραμματισμούς που γίνονταν και, ως εκ τούτου, χρειάστηκε να γίνουν αναθεωρήσεις και νέοι σχεδιασμοί για την ανέγερση επιπλέον κτηρίου, πέραν της διατηρητέας οικοδομής. Ο τελευταίος σχεδιασμός που έγινε, αφορούσε σε ανάπτυξη για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών όλων των Υπηρεσιών/Τμημάτων του Υπουργείου (3.000 τ.μ.). Όπως διαφάνηκε τελικά, μια τέτοια ανάπτυξη δημιουργούσε περιβαλλοντική επιβάρυνση στην περιοχή.

Τον Μάρτιο του 2008, το Δημοτικό Συμβούλιο Πάφου, με απόφασή του τάχθηκε εναντίον της επέκτασης της οικοδομής, λόγω του ειδικού χαρακτήρα της περιοχής στην οποία βρίσκεται, επιτρέποντας μόνο την αποκατάσταση/αναπαλαίωσή της. Έτσι, τον Μάιο του 2008, οι ΥΚΑ αποφάσισαν να προχωρήσουν μόνο με την αποκατάσταση της οικοδομής. Συναφώς αναφέρεται ότι η προκαταρκτική εκτίμηση του ΤΔΕ, τον Οκτώβριο του 2008, για αποκατάστασή της μόνο, ανερχόταν σε €2.400.000, πλέον ΦΠΑ.

Τον Μάρτιο του 2010, το Δημοτικό Συμβούλιο Πάφου, με νέα απόφασή του, ενέκρινε προκαταρκτικά και υπό όρους την αποκατάσταση της υφιστάμενης διατηρητέας οικοδομής, καθώς και την ανέγερση δίπλα από αυτή, νέας οικοδομής (1.300 τ.μ.). Έγινε εκτίμηση του κόστους με τα νέα δεδομένα και οι ΥΚΑ ζήτησαν τελικά, τον Απρίλιο του 2011, την υλοποίηση του έργου σε δύο φάσεις (α' φάση: αποκατάσταση της διατηρητέας οικοδομής και β' φάση: ανέγερση νέας οικοδομής). Το έργο μέχρι σήμερα δεν υλοποιήθηκε, αφού προσέκρουσε κυρίως στο γεγονός ότι δεν καρποφόρησαν οι ενέργειες για πρόσληψη εξειδικευμένου στην αποκατάσταση διατηρητέων κτηρίων συμβούλου, όπως υπέδειξε το ΤΔΕ, καθώς και στη μη ύπαρξη των αναγκών πιστώσεων, λόγω των οικονομικών εξελίξεων από το 2013 και εντεύθεν.

Τον Δεκέμβριο του 2013, ο Δήμος Πάφου, με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή του ΥΕΠΚΑ, τον ενημέρωσε για την άμεση ανάγκη εκτέλεσης εργασιών αποκατάστασης/αναπαλαίωσης της διατηρητέας οικοδομής, τόσο για λόγους δημόσιας ασφάλειας – λόγω της επιδείνωσης της κατάστασης του κτηρίου – όσο και για τη διάσωση/διατήρηση της οικοδομής από ενδεχόμενη κατάρρευση.

Τον Μάιο του 2014, με επιστολή μας προς την Αν. Διευθύντρια του ΤΔΕ παρατηρήσαμε ότι ενώ το κτήριο είχε αγοραστεί το 1995, δεν είχε προωθηθεί μέχρι τότε η υλοποίηση του πιο πάνω έργου και, ως εκ τούτου, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει τα μέτρα που λαμβάνονταν για άμεση στήριξη της οικοδομής και διασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα αξιοποιείτο η διατηρητέα οικοδομή. Τον Ιούλιο του 2014, η Αν. Διευθύντρια του ΤΔΕ μάς πληροφόρησε ότι το Γραφείο του Επαρχιακού Μηχανικού ΤΔΕ Πάφου είχε προβεί σε εργασίες στήριξης της οικοδομής, για διασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας. Όσον αφορά στο θέμα της αξιοποίησης της διατηρητέας οικοδομής, μας πληροφόρησε ότι αυτό έχει παραπεμφθεί στον νεοσυσταθέντα Κεντρικό Φορέα Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών, που προεδρεύεται από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, για μελέτη και λήψη σχετικής απόφασης.

Τον Σεπτέμβριο του 2014, η Αν. Διευθύντρια του ΤΔΕ μάς πληροφόρησε περαιτέρω ότι θεωρεί αναγκαίο όπως προωθηθεί το συντομότερο η αναπαλαίωση του διατηρητέου κτηρίου, λόγω του ότι χρόνο με χρόνο

η κατάσταση επιδεινώνεται και ενδεχομένως να καταστεί επικίνδυνο για την ασφάλεια των περιοίκων, υπό την προϋπόθεση έγκρισης των πιστώσεων για την προώθηση του έργου. Τον Οκτώβριο του 2014, οι ΥΚΑ ζήτησαν από το Υπουργείο Οικονομικών την καταρχήν έγκρισή του για την πώληση της διατηρητέας οικοδομής και των παρακείμενων τεμαχίων, η οποία δόθηκε τελικά στις 2.6.2015, νοουμένου ότι θα ακολουθηθούν οι νενομισμένες διαδικασίες. Συναφώς αναφέρεται ότι η αγοραία αξία της διατηρητέας οικοδομής, του οικοπέδου και της αποθήκης, με βάση την εκτίμηση της 1.1.2013, ανέρχεται σε €1.367.500, €267.600 και €113.300, αντίστοιχα.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι το θέμα, διαχρονικά, δεν έτυχε της ενδεδειγμένης διαχείρισης, αφού πρώτον το κτήριο ενδεχομένως κακώς να αγοράστηκε, και δεύτερον το κτήριο παραμένει, μέχρι σήμερα, ανεκμετάλλευτο και εκτεθειμένο στη φθορά του χρόνου, χωρίς την αξιοποίησή του για τον σκοπό για τον οποίο αγοράστηκε, επιβαρύνοντας το δημόσιο με ότι κόστος αυτό ενδεχομένως συνεπάγεται (διοικητικό και πληρωτέα ενοίκια).

Σύσταση: Να ληφθούν αποφάσεις και να προωθηθούν, χωρίς άλλη καθυστέρηση, οι ενδεδειγμένες ενέργειες, στη βάση επαρκώς τεκμηριωμένης μελέτης για την αξιοποίηση ή/και διάθεση του κτηρίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής ΥΚΑ, τον Αύγουστο του 2015 ζητήθηκε να γίνει επανεκτίμηση της αγοραίας αξίας της (τρέχουσα τιμή πώλησης), ούτως ώστε να προωθηθεί η διαδικασία διάθεσής της.

2.5.2 ΤΑΜΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Νομοθεσία. Στις 9.7.2010 τέθηκε σε ισχύ ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος του 2010 (Ν.59(Ι)/2010), με τον οποίο καταργήθηκαν οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμοι του 1980 μέχρι 2009. Σύμφωνα με τον Ν. 59(Ι)/2010, από την εν λόγω ημερομηνία το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΤΚΑ) αποτελείται από τέσσερεις λογαριασμούς (Βασικών Συντάξεων, Συμπληρωματικών Συντάξεων, Παροχών Ανεργίας και Λοιπών Παροχών).

Οικονομική κατάσταση. Ο έλεγχος των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014 δεν έχει ολοκληρωθεί από την Υπηρεσία μας και ως εκ τούτου η Έκθεση Ελεγκτή δεν έχει εκδοθεί ακόμα.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του ΤΚΑ για το έτος 2014, παρουσίασαν, για δεύτερο κατά σειρά έτος, έλλειμμα €19,9 εκ., σε σύγκριση με έλλειμμα €49,8 εκ. το 2013.

(β) Εισπράξεις. Οι εισπράξεις του Ταμείου για το έτος 2014 ήταν €1.359,6 εκ., σε σύγκριση με €1.320,3 εκ. για το 2013, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €39,3 εκ. ή ποσοστό 3%.

(γ) Πληρωμές. Οι πληρωμές του Ταμείου για το έτος 2014 ήταν €1.380 εκ., σε σύγκριση με €1.370 εκ. το 2013, δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €10 εκ. ή ποσοστό 0,7%.

(δ) Ταμειακά υπόλοιπα. Το υπόλοιπο του Ταμείου στις 31.12.2014 ήταν €7.382,9 εκ., σε σύγκριση με €7.475,5 εκ. στις 31.12.2013. Από το ποσό αυτό, €6.899,2 εκ. ήταν κατατεθειμένα στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων και €341,3 εκ. ήταν επενδυμένα σε Ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας, €29,3 εκ. σε Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως και €53 εκ. σε Γραμμάτια Δημοσίου. Προκύπτει, δηλαδή, ότι ποσοστό 99,2% ήταν κατατεθειμένα στο Κράτος, από το οποίο ποσοστό 93,5% ήταν κατατεθειμένο στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων και το οποίο θεωρήθηκε, για σκοπούς της ειδικής αναλογιστικής μελέτης που έγινε το 2013, με βάση το Μνημόνιο Συναντίληψης, ως μη πραγματικό αποθεματικό. Σημειώνεται ότι η Έκθεση Γενικού Ελεγκτή προς το Ταμείο για το 2013 έχει εκδοθεί με έμφαση θέματος, αναφέροντας ότι ταμειακά διαθέσιμα του ΤΚΑ ύψους €7 δισ. κρατούνται στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας και €57 εκ. σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, με πιστωτική αξιοπιστία, η οποία μεταβάλλεται από το ευμετάβολο οικονομικό περιβάλλον.

Εκκρεμείς οφειλές.

(α) Επιδικασθείσες υποθέσεις. Στις 31.12.2014 εκκρεμούσε η είσπραξη των πιο κάτω ποσών από υποθέσεις που είχαν επιδικαστεί προς όφελος του ΤΚΑ και των άλλων Ταμείων, τη διαχείριση των οποίων ή/και την ευθύνη της παρακολούθησης των εισπράξεών τους έχει ο Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ).

	2014	2013	Αύξηση/ (μείωση)	Ποσοστό
	€	€	€	%
Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	106.182.749	97.035.891	9.146.858	9,4
Κεντρικό Ταμείο Αδειών	18.521.644	17.423.610	1.098.034	6,3
Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού	5.643.362	5.181.008	462.354	8,9
Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	2.504.899	2.305.792	199.107	8,6
Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης	3.932.159	4.003.076	(70.917)	(1,8)
Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής	9.957.139	9.032.081	925.058	10,2
	146.741.952	134.981.458	11.760.494	8,7

Μέσα στο 2014 εκδικάστηκαν για όλα τα Ταμεία 7.158 νέες υποθέσεις, σε σύγκριση με 4.452 το 2013 και 8.627 το 2012, για ολικό ποσό περίπου €24,7 εκ. (€23,8 εκ. το 2013) και εισπράχθηκε ποσό περίπου €7,4 εκ. (€7,5 εκ. το 2013). Επίσης, για οφειλόμενα επιδικασθέντα ποσά ύψους €5,6 εκ. (€5,6 εκ. και το 2013), έχουν εκδοθεί διατάγματα εκκαθάρισης, για τα οποία υποβλήθηκαν επαληθεύσεις χρέους στους εκκαθαριστές.

Σημειώνεται ότι το Ταμείο πιστώνει τους εργοδοτούμενους με το σύνολο των εισφορών, αμέσως μετά την επιβεβαίωση των σχετικών ποσών στη βάση της Κατάστασης Αποδοχών και Εισφορών που υποβάλλεται από τους εργοδότες και αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις προς όφελός τους, είτε εισπράξει τις εισφορές είτε όχι, αφού η ευθύνη για την πληρωμή των εισφορών, περιλαμβανομένων και των εισφορών των εργοδοτούμενων, βαρύνει εξ ολοκλήρου τον εργοδότη.

(β) Τρέχουσες οφειλές. Από στοιχεία που λήφθηκαν από τις ΥΚΑ, στις 31.12.2014 εκκρεμούσε η είσπραξη πρόσθετου ποσού, που αφορούσε σε μη επιδικασμένες οφειλές προς το ΤΚΑ και τα άλλα Ταμεία, από εργοδότες και αυτοτελώς εργαζομένους, ύψους €105.047.973 (συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων τελών), όπως αυτό έχει διαμορφωθεί μέχρι και τις 22.5.2015 (ημερομηνία της ειδικής ζήτησης των στοιχείων) και το οποίο παρουσιάζεται αναλυτικά στον πιο κάτω πίνακα.

	Οφειλές κάτω των 6 ετών (€)	Οφειλές πέραν των 6 ετών (€)	Συνολικές οφειλές (€)
Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Σημ.)	76.832.922	3.431.622	80.264.544
Κεντρικό Ταμείο Αδειών	8.622.478	536.539	9.159.017
Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού	3.575.885	138.815	3.714.700
Ταμείο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	1.490.373	215.550	1.705.923
Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης	-	415.338	415.338
Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής	8.878.401	910.050	9.788.451
Ολικό	99.400.059	5.647.914	105.047.973

Σημ.: Στο ποσό των €76.832.922 και €3.431.622 περιλαμβάνονται και οφειλές από αυτοτελώς εργαζομένους ύψους €24.163.992 και €1.417.913 , αντίστοιχα.

Από το σύνολο των υποχρεώσεων κάτω των 6 ετών, έχει ήδη ξεκινήσει η διαδικασία για άσκηση ποινικής δίωξης, για οφειλές ύψους €75.650.404. Ποινική δίωξη είχε ήδη ασκηθεί και για οφειλές εργοδοτών ύψους €53.685 που περιλαμβάνονται στις οφειλές πέραν των 6 ετών.

Στον πίνακα διαχωρίζονται οι οφειλές σε δύο κατηγορίες, αφού, σύμφωνα με το άρθρο 13 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 2010, καμιά εισφορά δεν καταβάλλεται για απασχόληση μισθωτού ή αυτοτελώς εργαζόμενου μετά την πάροδο έξι (6) ετών από το τέλος της περιόδου εισφοράς για την οποία οφείλεται η εισφορά, με αποτέλεσμα το συνολικό ποσό των υποχρεώσεων προς τα Ταμεία πέραν των 6 ετών, ύψους €4.122.817 από εργοδότες και €1.471.412 από αυτοτελώς εργαζομένους να μην μπορεί πλέον να εισπραχθεί. Συναφώς αναφέρεται ότι η μη είσπραξη του οφειλόμενου ποσού από τους αυτοτελώς εργαζομένους συνεπάγεται και ανάλογη μείωση στις δικαιούμενες σε αυτούς παροχές.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, τη διαχρονική αύξηση που παρατηρείται στο ύψος τόσο των επιδικασμένων, όσο και των τρεχουσών οφειλών, καθώς και τις σχετικές διαπιστώσεις της Υπηρεσίας μας, που αφορούν στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης και αναφέρονται στην παρούσα μας Έκθεση, για μη αποτελεσματική εκτέλεση των ποινικών ενταλμάτων που αφορούν, μεταξύ άλλων, στις οφειλές εισφορών κοινωνικών ασφαλίσεων, ζητήσαμε από τα δύο εμπλεκόμενα Υπουργεία (Υπουργεία Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης) να διαβουλευθούν για την εξεύρεση πρακτικών και άμεσα εφαρμόσιμων τρόπων αντιμετώπισης της κατάστασης. Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 12.2.2015 στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ), στην παρουσία των δύο Υπουργών και του Γενικού Ελεγκτή, διαφάνηκαν διάφορα προβλήματα, τα οποία σχετίζονται με την έλλειψη υποβοηθητικών νομοθετικών ρυθμίσεων, όπως η έλλειψη διάταξης στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο για κατάσχεση και εκποίηση κινητής περιουσίας πριν την έναρξη της ποινικής διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου, κατ' αναλογία σχετικής διάταξης στη νομοθεσία που αφορά στον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Στην εν λόγω σύσκεψη εισηγηθήκαμε όπως προωθηθεί η ετοιμασία νομοσχεδίου-ομπρέλα, που να ρυθμίζει τα θέματα αυτά, καθώς και οτιδήποτε άλλο κρίνεται αναγκαίο, που ενδεχομένως αφορά σε όλες τις περιπτώσεις είσπραξης εσόδων του Κράτους.

Σύσταση: Συστήνεται και πάλι όπως καθοριστεί χρονοδιάγραμμα για τον καταρτισμό σχεδίου δράσεων που θα περιορίσουν τις ανείσπρακτες εισφορές. Οι ΥΚΑ θα πρέπει να βρουν τρόπους και μεθόδους, περιλαμβανομένων και νομοθετικών τροποποιήσεων, ούτως ώστε να υπερπηδηθούν οποιεσδήποτε αδυναμίες ή πρακτικές δυσκολίες στη συμμόρφωση των εργοδοτών, εταιρειών κ.ά. προς τις υποχρεώσεις τους, συμπεριλαμβανομένης και της εξόφλησης των ενταλμάτων πληρωμής.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής ΥΚΑ, το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση αρ. 79.229, ημερ. 29.7.2015, ενέκρινε όπως κάθε αρμόδιο Υπουργείο προωθήσει τροποποίηση των νομοθεσιών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του, με την εισαγωγή σχετικών ρυθμιστικών διατάξεων, ανάλογων με αυτές που έχουν εισαχθεί στη νομοθεσία που αφορά στον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας με τον τροποποιητικό Νόμο του 2014 (Ν. 81(Ι)/2014), οι οποίες να επιτρέπουν την κατάσχεση και εκποίηση κινητής περιουσίας πριν και μετά την έναρξη της ποινικής διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου και την αποδοχή και εγγραφή εμπράγματος βάρους επί της ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη.

Εσωτερικός έλεγχος. Εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τις παροχές, μεταξύ των οποίων και το μειωμένο ποσοστό ελέγχου που γίνεται από τον Κλάδο Εσωτερικού Ελέγχου των ΥΚΑ σε ορισμένα είδη παροχών, καθώς επίσης και αδυναμίες στο μηχανογραφημένο σύστημα παροχών (η λειτουργική υποστήριξή του συνεχίζει να εξαρτάται από συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία, χωρίς οι λειτουργοί να γνωρίζουν επαρκώς το σύστημα, εκτός του μέρους που έχει παραληφθεί) και στον έλεγχο των μηνιαίων καταστάσεων οικονομικών αλλαγών. Εισηγηθήκαμε την ανάγκη για επαναξιολόγηση και επανασχεδιασμό των ελέγχων που διενεργούνται, με έμφαση στους τομείς κινδύνου της κάθε παροχής.

Τον Μάρτιο του 2015, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΠΚΑ μάς πληροφόρησε ότι οι ΥΚΑ έχουν επιλεγεί από τη Μονάδα Διοικητικής Μεταρρύθμισης της Προεδρίας για επαναξιολόγηση και απλοποίηση, πάνω σε

πιλοτική βάση, αρκετών διαδικασιών που εφαρμόζουν και ως εκ τούτου οποιοδήποτε χρονοδιάγραμμα τεθεί θα είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την υιοθέτηση των νέων διαδικασιών.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως, ανεξάρτητα από την ενδεχόμενη αναθεώρηση των υφιστάμενων διαδικασιών, στα πλαίσια της πιο πάνω πιλοτικής εφαρμογής, να καθορίζεται, παράλληλα με την πιο πάνω αναθεώρηση, χρονοδιάγραμμα επανασχεδιασμού των ελέγχων, με έμφαση στους τομείς κινδύνου της κάθε παροχής, μόλις οριστικοποιείται η αναθεωρημένη διαδικασία, εισήγηση η οποία έγινε δεκτή.

Σύσταση: Να γίνουν όλες οι ενδεικνυόμενες ενέργειες για βελτίωση/ρύθμιση των πιο πάνω αδυναμιών και να διασφαλιστεί η υλοποίηση της εισήγησής μας για τον επανασχεδιασμό των ελέγχων.

Αποθεματικά.

(α) Λογαριασμός Παροχών Ανεργίας. Το ποσό των πληρωμών παροχών ανεργίας, τα τελευταία χρόνια, ξεπερνά το σύνολο των εισπράξεων και του αποθεματικού του πιο πάνω Λογαριασμού. Για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2014 και 31.12.2013 παρουσιάζεται έλλειμμα (καθαρές ταμειακές ροές) ύψους €47,5 εκ. και €77 εκ., αντίστοιχα. Το αποθεματικό του Λογαριασμού παρουσίαζε στις 31.12.2014 πιστωτικό υπόλοιπο ύψους €51 εκ., σε σύγκριση με χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €71,7 εκ. κατά τις 31.12.2013 και αυτό οφειλόταν στη μεταφορά ποσού ύψους €170 εκ., όπως αναφέρεται πιο κάτω, για κάλυψη του ελλείμματος που παρουσίασε ο Λογαριασμός κατά τα έτη 2014 και 2013.

Στο άρθρο 73(2) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου προνοείται όπως, σε περίπτωση που το αποθεματικό και τα έσοδα του Λογαριασμού δεν επαρκούν για κάλυψη των υποχρεώσεών του, η διαφορά καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ή καλύπτεται από ειδική εισφορά που καθορίζεται με Κανονισμούς. Σημειώσαμε ότι το 2012 και το 2014 ψηφίστηκαν τροποποιητικοί Νόμοι (Ν.170(Ι)/2012 και Ν.106(Ι)/2014), οι οποίοι προνοούσαν, ανεξάρτητα από τις διατάξεις του πιο πάνω άρθρου, τη μεταφορά €50 εκ. και €170 εκ. από τον Λογαριασμό Συμπληρωματικών Συντάξεων στον Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας του ΤΚΑ, για κάλυψη του ελλείμματος που παρουσίασε ο Λογαριασμός Παροχών.

Έχοντας υπόψη τις οικονομικές εκτιμήσεις ότι το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να παραμείνει σε σχετικά ψηλά επίπεδα, επισημάναμε την αναγκαιότητα αναζήτησης οριστικής λύσης για την ισοσκέλιση των πληρωμών και εισπράξεων του Λογαριασμού Παροχών Ανεργίας, επειδή θα εξακολουθεί να παρατηρείται ανισοσκέλεια μεταξύ τους, με αποτέλεσμα τη συνεχή δημιουργία ελλείμματος.

(β) Λογαριασμός Λοιπών Παροχών. Κατά την 31.12.2012 το αποθεματικό του Λογαριασμού Λοιπών Παροχών παρουσίασε, για πρώτη φορά, χρεωστικό υπόλοιπο ύψους €10 εκ., λόγω του ότι το ύψος των πληρωμών (επιδόματα, βοηθήματα, παροχές) ξεπέρασε σημαντικά το σύνολο των εισπράξεων και του αποθεματικού. Στις 31.12.2013 το χρεωστικό υπόλοιπο αυξήθηκε σε €26 εκ. και στις 31.12.2014 σε €43 εκ.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη το θέμα της επάρκειας των αποθεματικών των δύο πιο πάνω Λογαριασμών, έτσι ώστε να ληφθούν οι κατάλληλες αποφάσεις για τη λήψη μέτρων και εξεύρεση επαρκών λύσεων, που να διασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία του ΤΚΑ, χωρίς να επηρεάζονται αρνητικά οι Λογαριασμοί Βασικών και Συμπληρωματικών Συντάξεων.

Σύσταση: Η επαναξιολόγηση της κατανομής των εισφορών στους Λογαριασμούς του Ταμείου ή/και η μελέτη του ενδεχόμενου υιοθέτησης άλλων εναλλακτικών λύσεων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται εξαρχής η επάρκεια των αποθεματικών τους, να γίνει το συντομότερο δυνατό.

Ο Διευθυντής ΥΚΑ, μας ανέφερε ότι το θέμα της επάρκειας των πιο πάνω αποθεματικών θα μελετηθεί στα πλαίσια της νέας αναλογιστικής μελέτης που διεξάγεται, στην οποία θα περιλαμβάνεται ειδικό κεφάλαιο με εισηγήσεις για τον τρόπο επίλυσής του.

Επενδυτική πολιτική. Όπως προβλέπεται στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο του 2010, ο Διευθυντής ΥΚΑ, σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών, επενδύει το ενεργητικό

του Ταμείου, με σκοπό τη μεγιστοποίηση των αποθεμάτων του, λαμβάνοντας υπόψη την ασφάλεια, ρευστότητα και απόδοση των επενδύσεων, το ρόλο τον οποίο αυτές πρέπει να διαδραματίζουν στη γενικότερη αναπτυξιακή προσπάθεια και την κυβερνητική δημοσιονομική και οικονομική πολιτική.

(α) «Διευθέτηση» μεταξύ Κυβέρνησης και Κεντρικής Τράπεζας για την περίοδο 1.1.1970-31.7.2010.

Σύμφωνα με «Διευθέτηση» μεταξύ της Κυβέρνησης και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.1970, η Κεντρική Τράπεζα επενδύει τα πλεονάσματα του ΤΚΑ σε Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως, Χρεόγραφα εγγυημένα από την Κυβέρνηση και Γραμμάτια του Δημοσίου.

Η ίδια «Διευθέτηση» ίσχυσε μεταγενέστερα και για τα υπόλοιπα Ταμεία (Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό, Κεντρικό Ταμείο Αδειών και Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη) που τελούν υπό τον έλεγχο και διαχείριση του Διευθυντή ΥΚΑ.

Η Κεντρική Τράπεζα, καθ' υπόδειξη του εκάστοτε Υπουργού Οικονομικών, επένδυε τα πλεονάσματα των Ταμείων μόνο σε Γραμμάτια του Δημοσίου, τα οποία είναι μικρής διάρκειας και φέρουν το χαμηλότερο επιτόκιο από τα υπόλοιπα κρατικά αξιόγραφα, παραχωρώντας στα Ταμεία εγγυημένο ετήσιο επιτόκιο, μεγαλύτερο από το επιτόκιο των Γραμματίων του Δημοσίου, το ύψος του οποίου διαμορφωνόταν κατά καιρούς με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

(β) Νέα «Διευθέτηση» από 1.8.2010 μέχρι σήμερα. Με τη μεταφορά της διαχείρισης του δημόσιου χρέους από την Κεντρική Τράπεζα στο Υπουργείο Οικονομικών από 1.8.2010, η «Διευθέτηση» του 1970 αντικαταστάθηκε με νέα «Διευθέτηση», η οποία προνοεί την κατάθεση των αποθεματικών των Ταμείων, συμπεριλαμβανομένων και των Γραμματίων του Δημοσίου που θα έλγαν, στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό υπό μορφή καταθέσεων, με την απόδοση που αναφέρεται πιο κάτω. Στις 31.12.2014 το υπόλοιπο που ήταν κατατεθειμένο στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό ήταν €7,5 δις, το οποίο αναλύεται σε €6.899,2 εκ. για το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και €59,9 εκ., €328,9 εκ. και €166,4 εκ. για το Κεντρικό Ταμείο Αδειών, το Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό και το Ταμείο για την Προστασία των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη, αντίστοιχα.

(γ) Απόδοση καταθέσεων/επενδύσεων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εφαρμόστηκε για το ΤΚΑ από την 1.6.2007 και για τα υπόλοιπα Ταμεία από 1.1.2014, σύμφωνα με σχετική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 9.12.2013, στα οποία καταβαλλόταν, μέχρι τις 31.12.2013, μικρότερο επιτόκιο, η απόδοση του αποθεματικού του ΤΚΑ και των υπόλοιπων Ταμείων, θα είναι ίση με το εκάστοτε επιτόκιο διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας μείον 0,25%, το οποίο μειώθηκε σταδιακά από 3% που ίσχυε από 21.1.2009 στο 0,30% από 10.9.2014 και ως εκ τούτου και η απόδοση του ΤΚΑ, από 2,75% σε 0,05%, αντίστοιχα.

Με την πολιτική που ακολουθείται διαχρονικά, το Κράτος δανείζεται με διοικητικές διευθετήσεις τα πλεονάσματα των Ταμείων με ευνοϊκούς όρους, πολιτική που δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα του ΤΚΑ, καθώς και των άλλων Ταμείων. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε επανειλημμένα την άποψη ότι η επενδυτική πολιτική για τα πλεονάσματα των Ταμείων επιβάλλεται όπως επαναξιολογηθεί, με σκοπό την αναθεώρησή της, έτσι ώστε οι επενδύσεις να γίνονται με τον συμφερότερο για τα Ταμεία τρόπο.

(δ) Μελέτη Διεθνούς Τράπεζας.

- (i) Νέα επενδυτική πολιτική.** Ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 65.533, ημερ. 16.5.2007, εκπονήθηκε μελέτη για τη νέα επενδυτική πολιτική του ΤΚΑ από τη Διεθνή Τράπεζα και για την επεξεργασία της μελέτης συστάθηκε Διυπουργική Τεχνική Επιτροπή.

Οι κυριότερες εισηγήσεις που αναφέρονταν στη μελέτη, αναφορικά με τις επενδύσεις του αποθεματικού του Ταμείου, αφορούσαν στη σταδιακή δημιουργία ενός Εθνικού Ταμείου με «πραγματικό» αποθεματικό, το οποίο θα επενδύεται σε τύπους επενδύσεων με ψηλότερες

αποδόσεις από τις σημερινές, στα πλαίσια όμως χαμηλού επενδυτικού κινδύνου και στη σύσταση ενός ανεξάρτητου Δημόσιου Οργανισμού, με κύρια αρμοδιότητα την εφαρμογή και παρακολούθηση της επενδυτικής πολιτικής του Εθνικού Ταμείου.

Σε συνάντηση που είχαν οι Υπουργοί Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών με τους κοινωνικούς εταίρους, που πραγματοποιήθηκε στις 13.1.2009, ο Υπουργός Οικονομικών, αφού ανέφερε ότι το «πραγματικό» αποθεματικό του ΤΚΑ είναι μόνο €80 εκ., τα οποία είναι επενδυμένα σε τραπεζικούς οργανισμούς και ότι ποσό ύψους €6 δισ. οφείλεται από την Κυβέρνηση, ανακοίνωσε ότι η Κυβέρνηση δεσμεύεται να καταβάλει στο Ταμείο €1 δισ., σε 5 ίσες ετήσιες δόσεις των €200 εκ.

Παρόλο ότι στην πιο πάνω συνάντηση, η τότε Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανακοίνωσε ότι αρχίζει αμέσως η ετοιμασία νομοσχεδίου για τη δημιουργία του νέου Οργανισμού, εντούτοις, όπως πληροφορηθήκαμε, αυτό βρίσκεται ακόμα υπό μελέτη.

Συναφώς αναφέρεται ότι σύμφωνα με την επιφύλαξη του Άρθρου 73(6) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 2010, όπως έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα, μέχρι τον Μάρτιο του 2010 ο Υπουργός Οικονομικών και ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα έπρεπε να καταθέσουν στη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοσχέδιο, ως προς την αποτελεσματική διαχείριση των αποθεματικών του Ταμείου από ανεξάρτητη Επιτροπή, αφού διασφαλιζόταν η δημιουργία ικανοποιητικού αποθεματικού, κάτι το οποίο, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν φαίνεται να είχε γίνει. Θεωρούμε επιβεβλημένο, είτε να κατατεθεί άμεσα το υπό αναφορά νομοσχέδιο, είτε να κατατεθεί ενδιάμεσο νομοσχέδιο για καθορισμό στο νόμο νέου καταληκτικού χρονοδιαγράμματος ή νέας ρύθμισης.

- (ii) **Δημιουργία «πραγματικού» αποθεματικού.** Στη βάση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 68.643, ημερ. 14.4.2009, με την οποία εγκρίθηκε η διάθεση €200 εκ. για τη δημιουργία «πραγματικού» αποθεματικού στο ΤΚΑ, καταβλήθηκε στο ΤΚΑ η πρώτη δόση.

Η δεύτερη δόση των €200 εκ. για το 2010 καταβλήθηκε την 1.11.2010, ενώ η τρίτη, τέταρτη και πέμπτη δόση των €200 εκ. για το 2011, 2012 και 2013, αντίστοιχα, τα οποία η Κυβέρνηση δεσμεύτηκε να καταβάλει στο Ταμείο, δεν έχουν ακόμη.

Το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο του ΤΚΑ, κατά την έννοια του «πραγματικού» αποθεματικού, όπως αυτό διαμορφώθηκε διαχρονικά και παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου αναλύεται πιο κάτω:

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Ομόλογα Κυπριακής Δημοκρατίας	341.278.968	341.278.968
Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως	29.348.298	29.348.298
Γραμμάτια Δημοσίου	53.004.617	50.647.344
Τραπεζικά υπόλοιπα	58.996.199	56.665.931
	482.628.082	477.940.541

Παρατηρήσαμε ότι κατά την τριετία 2012 - 2014, κατόπιν οδηγιών του Υπουργείου Οικονομικών, το ΤΚΑ προέβη σε ρευστοποιήσεις καταθέσεων σε εμπορικές τράπεζες, καθώς και άλλων στοιχείων, συνολικού ύψους €74 εκ. (κεφάλαιο και τόκοι), προϊόν το οποίο δεν επανεπενδύθηκε σε «πραγματικό» αποθεματικό, αλλά κατατέθηκε στον Λογαριασμό Καταθέσεων που διατηρεί το ΤΚΑ στο Γενικό Λογιστήριο με πολύ χαμηλό επιτόκιο (0,05% στις 31.12.2014, 0,5% στις 31.12.2013 και 1,25% στις 31.12.2012).

Όπως διαπιστώσαμε, το ΥΕΠΚΑ με σχετική επιστολή του προς το Υπουργείο Οικονομικών ζήτησε τον Ιούλιο του 2014 την επανέναρξη συζήτησης για την αναβάθμιση του πλαισίου της επενδυτικής πολιτικής του ΤΚΑ. Στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 1.9.2014, το Υπουργείο Οικονομικών αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι στην παρούσα φάση, με δεδομένο ότι η Κύπρος βρίσκεται σε πρόγραμμα μακροοικονομικής

προσαρμογής μέσω του Μνημονίου Συναντίληψης με την Τρόικα, τα περιθώρια αύξησης των αποδόσεων των επενδύσεων των ΤΚΑ είναι από ελάχιστα μέχρι ανύπαρκτα, γι' αυτό θεωρεί ότι προς το παρόν είναι προτιμότερο η Κυβέρνηση να περιοριστεί στην εξεύρεση του καλύτερου δυνατού επιτοκίου στις καταθέσεις για τα κεφάλαια που το ΤΚΑ διατηρεί στο Κράτος. Στις 8.12.2014, το Υπουργείο Οικονομικών απέστειλε νέα επιστολή, στην οποία αναφέρεται, μεταξύ άλλων και στην υπό αναφορά διάταξη του άρθρου 73(6), και παραθέτει την επιχειρηματολογία του (επιδεινούμενη κατάσταση της οικονομίας, σε σχέση με το τι ίσχυε το 2010, επιδείνωση των οικονομικών δεικτών, αύξηση του δημόσιου χρέους κ.ά.), με καταληκτική τοποθέτηση ότι θεωρεί ότι το όλο θέμα της επενδυτικής πολιτικής του ΤΚΑ, πρέπει να επανεξεταστεί, αφού οι δείκτες της οικονομίας το επιτρέψουν και αν κρίνεται σκόπιμο να τροποποιηθεί η σχετική διάταξη (άρθρο 73(6)), προσθέτοντας ότι στο παρόν στάδιο το Υπουργείο Οικονομικών θεωρεί καλύτερο να περιοριστεί στην προσπάθεια επίτευξης βιώσιμης ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας επαναλαμβάνει την εισήγησή της να υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο Πρόταση σχετικά με τις επιλογές που υπάρχουν ως προς το χρονοδιάγραμμα και διαδικασίες για την υλοποίηση των δεσμεύσεων, αποφάσεων και νομοθετικών απαιτήσεων, για την αποτελεσματική διαχείριση των αποθεματικών του Ταμείου, για την καταβολή των οφειλόμενων δόσεων και για τη διατήρηση του «πραγματικού» αποθεματικού που δημιουργήθηκε.

Στην απάντησή του, ο Διευθυντής ΥΚΑ μάς ανέφερε ότι το Υπουργείο εκτιμά ότι το δημόσιο συμφέρον δικαιολογεί τη μη υλοποίηση της διάταξης του άρθρου 73(6) εντός του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος, αφού, λόγω της επιδεινούμενης κατάστασης της οικονομίας, δεν επιτεύχθηκε ακόμα ο στόχος της δημιουργίας πραγματικού αποθεματικού στο ελάχιστο ποσό του €1 δισ., ώστε να δικαιολογείται η κάλυψη των σημαντικών δαπανών που απαιτούνται για τη λειτουργία ανεξάρτητης δομής και των προβλεπόμενων επιτροπών συμβούλων. Μας ανέφερε επίσης ότι το Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο απαρτίζεται από μέλη που εκπροσωπούν ευρύτατο φάσμα της κυπριακής κοινωνίας, είναι πλήρως ενήμερο. Η Υπηρεσία μας δεν συμφωνεί με την προσέγγιση αυτή, αφού, ως γνωστό, το δημόσιο συμφέρον δεν μπορεί να θεμελιώσει απαλλαγή από τη νομιμότητα.

Ανασκοπήσεις της οικονομικής κατάστασης του Ταμείου.

(α) Η τελευταία τριετής αναλογιστική ανασκόπηση για την οικονομική κατάσταση του Ταμείου έγινε το 2011, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2009. Αναμένεται να γίνει νέα αναλογιστική ανασκόπηση, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2014, η οποία, σύμφωνα με πληροφόρηση που είχαμε από τον Διευθυντή ΥΚΑ τον Μάρτιο του 2015, αναμένεται να ολοκληρωθεί αρχές του 2016.

(β) Ειδική Αναλογιστική Μελέτη για σκοπούς του Μνημονίου Συναντίληψης. Για σκοπούς του εν λόγω Μνημονίου, ο αναλογιστής του Ταμείου εκπόνησε ειδική αναλογιστική μελέτη, με χρόνο αναφοράς την 31.12.2011, η οποία ολοκληρώθηκε και υποβλήθηκε τέλος Αυγούστου του 2013 στην Τρόικα για αξιολόγηση, σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου 3.1 του Μνημονίου. Τα αποτελέσματα της πιο πάνω μελέτης επικυρώθηκαν (validated) από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας και τον Σεπτέμβριο του 2013 αξιολογήθηκαν και εγκρίθηκαν από την Ομάδα Εργασίας για τη Γήρανση (Ageing Working Group) της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής. Τα αποτελέσματα της αναλογιστικής μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη τις παραδοχές (δημογραφικές, οικονομικές κ.ά) που συμφωνήθηκαν με την Τρόικα, τις ειδικές πρόνοιες του Μνημονίου, και τα μέτρα μεταρρύθμισης που περιλήφθηκαν στον Τροποποιητικό Νόμο αρ. 193(Ι)/2012, δείχνουν ότι τα μέτρα αυτά διασφαλίζουν τη μακροχρόνια βιωσιμότητα του Ταμείου, καθιστώντας το χρηματοοικονομικά βιώσιμο μέχρι και το 2060. Ως εκ τούτου δεν απαιτούνται πρόσθετα μέτρα.

2.5.3 ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Επιθεωρήσεις μηχανημάτων σύμφωνα με τον περί Εργοστασίων Νόμο. Παρά την ψήφιση των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Λειτουργία, Συντήρηση και Έλεγχος Ανελκυστήρων) Κανονισμών του 2012 (ΚΔΠ 533/2012), οι οποίοι προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη διεξαγωγή ελέγχων των ανελκυστήρων από εξουσιοδοτημένους ιδιώτες ελεγκτές, κάτω από την επιτήρηση του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΤΕΕ), απελευθερώνοντας στην ουσία επιθεωρητές του Τμήματος, οι οποίοι διεξήγαγαν προηγουμένως τους εν λόγω ελέγχους, συνεχίζουν να μην διεξάγονται στον απαιτούμενο βαθμό επιθεωρήσεις όλων των άλλων μηχανημάτων, σύμφωνα με τη συχνότητα που καθορίζεται στον πιο πάνω Νόμο (π.χ. αεροθαλάμων, γερανών και άλλων ανυψωτικών μηχανισμών κ.ά.).

Συγκεκριμένα, κατά το 2014 έγιναν 1.141 επιθεωρήσεις μηχανημάτων, σε σύγκριση με 6.283 που έπρεπε να γίνουν. Όπως μας ανέφερε ο Διευθυντής ΤΕΕ, απελευθερώθηκαν μεν επιθεωρητές από τη διενέργεια επιθεωρήσεων σε ανελκυστήρες, αλλά επιφορτίστηκαν με τις απαιτούμενες από τους πιο πάνω Κανονισμούς διαδικασίες και με την επιτήρηση της εφαρμογής τους. Μας ανέφερε επίσης ότι οι ίδιοι επιθεωρητές διεκπεραίωσαν τις πιο πάνω 1.141 επιθεωρήσεις, καθώς επίσης και το μεγαλύτερο μέρος των επιθεωρήσεων που διενεργήθηκαν στα πλαίσια της εφαρμογής της νομοθεσίας για αποθηκεύσεις υγραερίου, που ανέλαβε το ΤΕΕ χωρίς οποιαδήποτε ενίσχυση με πρόσθετο προσωπικό και ότι λόγω της υποστελέχωσης του ΤΕΕ θα προβεί στις ενδεδειγμένες νομοθετικές ή άλλες ενέργειες για την ανάθεση στον ιδιωτικό τομέα και των περιοδικών ελέγχων των ανυψωτικών μηχανημάτων και δοχείων πίεσης.

Σύσταση: Να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για εξεύρεση εναλλακτικών λύσεων, νομοθετικών ή άλλων, για αντιμετώπιση του προβλήματος και συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του Νόμου.

Επιθεωρήσεις υποστατικών/χώρων εργασίας. Κατά τη διάρκεια του 2014, διεξήχθησαν 7.798 επιθεωρήσεις σε υποστατικά/χώρους εργασίας (6.971 το 2013), τα οποία υπόκεινται στις διατάξεις του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου, του περί Εργοστασίων Νόμου, καθώς και άλλων Εργατικών Νόμων και Κανονισμών, για τους οποίους αρμοδιότητα έχει το ΤΕΕ. Σύμφωνα με στοιχεία που παρατίθενται στην Ετήσια Έκθεση του ΤΕΕ για το 2014, τα καταχωρημένα υποστατικά μέχρι 31.12.2014 ανέρχονταν σε 30.481 (2.893 νέα υποστατικά καταχωρήθηκαν το 2014), ενώ σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής υποστατικών της Στατιστικής Υπηρεσίας του 2013 (Μητρώο Επιχειρήσεων), τα υποστατικά/χώροι ανέρχονταν σε 99.999, δηλαδή είναι καταχωρημένο στο ΤΕΕ μόνο το 30,5% αυτών. Παρατηρήσαμε ότι το ποσοστό των επιθεωρήσεων, σε σύγκριση με τον αριθμό των καταχωρημένων υποστατικών/χώρων και το ποσοστό των καταχωρημένων υποστατικών, σε σύγκριση με τον αριθμό των επιθεωρητέων υποστατικών/χώρων, είναι χαμηλό.

Ο Διευθυντής ΤΕΕ μάς πληροφόρησε ότι το ανθρώπινο δυναμικό του Τμήματος που επιθεωρεί υποστατικά για θέματα ασφάλειας και υγείας, μειώνεται συνεχώς από το 2007. Μας πληροφόρησε επίσης ότι στο μηχανογραφημένο σύστημα καταχωρούνται μόνο τα υποστατικά που έχουν επιβεβαιωμένα στοιχεία μετά από επιθεώρηση και ότι ο αριθμός των καταχωρημένων υποστατικών μεταβάλλεται ανάλογα, αφού διαγράφονται τα υποστατικά που διακόπτουν τις δραστηριότητές τους.

Επιπρόσθετα, μας ανέφερε ότι ο αριθμός των υποστατικών της Στατιστικής Υπηρεσίας είναι ενδεικτικός και πιθανόν να περιλαμβάνει και υποστατικά που δραστηριοποιήθηκαν κατά την περίοδο αναφοράς και αργότερα διέκοψαν τις δραστηριότητές τους και ότι, από τα 26.008 νοικοκυριά τα οποία εργοδοτούν οικιακές βοηθούς, μόνο 385, που επιθεωρήθηκαν, είναι καταχωρημένα στο σύστημα του ΤΕΕ.

Σύσταση: Στη βάση και της μέχρι σήμερα εμπειρίας που έχει σε θέματα διεξαγωγής επιθεωρήσεων, το ΤΕΕ να δρομολογήσει, το συντομότερο δυνατόν, ρυθμίσεις και ενέργειες, με βασική επιδίωξη τη βελτίωση, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, της πιο πάνω κατάστασης.

2.5.4 ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Θεσμικό πλαίσιο-Σχέδια κοινωνικών παροχών προς άτομα με αναπηρίες και Σύστημα Αξιολόγησης της Αναπηρίας και της Λειτουργικότητας. Στα πλαίσια της γενικότερης μεταρρύθμισης της πολιτικής για την κοινωνική πρόνοια και του εκσυγχρονισμού του συστήματος κοινωνικών παροχών, εκφράσαμε την άποψη ότι καθίσταται επιτακτική η ανάγκη ανασχεδιασμού και αναστόχευσης των επιμέρους Σχεδίων κοινωνικών παροχών προς τα άτομα με αναπηρίες και ενδεχομένως η ανάγκη εισαγωγής ενός γενικότερου ρυθμιστικού νομοθετικού πλαισίου για το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΤΚΕΑΑ), ως κεντρικός φορέας για τη διαμόρφωση, τον συντονισμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση των πολιτικών για τα άτομα με αναπηρίες, με συναρμόδιους φορείς.

Θεσμικής «θωράκισης» θεωρούμε ότι χρήζει και η λειτουργία του Κέντρου Αξιολόγησης της Αναπηρίας (ΚΑΑ), καθώς και η εφαρμογή στο εν λόγω Κέντρο, από τον Δεκέμβριο του 2013, του νέου αξιολογητικού μηχανισμού (Σύστημα Αξιολόγησης της Αναπηρίας και της Λειτουργικότητας στη βάση της Διεθνούς Ταξινόμησης της Λειτουργικότητας, Αναπηρίας και Υγείας), για την έκδοση, μεταξύ άλλων, σχετικών πορισμάτων πιστοποίησης/τεκμηρίωσης της αναπηρίας, του τύπου και της έκτασής της ή/και γνωμοδοτήσεων κατά πόσο οι αξιολογούμενοι πληρούν τα κριτήρια και προϋποθέσεις νομοθεσιών ή Σχεδίων κοινωνικών παροχών. Παρατηρήσαμε ότι στα υφιστάμενα Σχέδια, τη διαχείριση των οποίων έχει το ΤΚΕΑΑ, δεν γίνεται ρητή αναφορά για την υποχρεωτική αξιολόγηση των αιτητών στο ΚΑΑ, καθώς επίσης ότι η διερεύνηση της λειτουργικότητας έχει τεθεί πάνω σε προαιρετική βάση, δηλαδή γίνεται μόνο εφόσον ο αιτητής το επιθυμεί και το δηλώσει. Έχοντας υπόψη ότι στόχος της διερεύνησης της λειτουργικότητας είναι, μεταξύ άλλων, να περιγράψει και τεκμηριώσει τους περιορισμούς που αντιμετωπίζει το άτομο στην καθημερινότητά του (πολυθεματική αξιολόγηση των ατομικών αναγκών και δυνατοτήτων του), καθώς και τις αναγκαίες παρεμβάσεις στήριξης, εισηγηθήκαμε να εξεταστεί το ενδεχόμενο υποχρεωτικής αξιολόγησης της λειτουργικότητας τουλάχιστον κάποιων κατηγοριών αναπήρων, που οι απαιτούμενες παρεμβάσεις αντιστοιχούν και σε παραχώρηση οικονομικών ωφελημάτων (παραχώρηση/χρήση συγκεκριμένων τεχνικών μέσων ή/και τροχοκαθισμάτων/βοηθημάτων ή θεραπείες ή/και υπηρεσίες φροντίδας κ.λπ.).

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ, ο ανασχεδιασμός και η ένταξη των κοινωνικών παροχών προς τα άτομα με αναπηρίες σε μια νέα ενιαία νομοθεσία, αποτελεί πολιτική του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ), για τη διαμόρφωση της οποίας, έχει ζητήσει τις απόψεις του αναπηρικού κινήματος. Μας πληροφόρησε επίσης ότι στο παρόν στάδιο, το ΤΚΕΑΑ θα υποβάλει πρόταση για κατάλληλη τροποποίηση όλων των Σχεδίων κοινωνικών παροχών προς τα άτομα με αναπηρίες και θεσμική ρύθμιση επί μέρους θεμάτων που άπτονται της λειτουργίας του Συστήματος Αξιολόγησης της Αναπηρίας και της Λειτουργικότητας και ότι η νομοθετική θωράκιση της λειτουργίας του ΚΑΑ και του Συστήματος κρίνεται πρόωρη και ότι θα προωθηθεί σε εύθετο χρόνο στο μέλλον.

Σύσταση: Το ΤΚΕΑΑ, αξιοποιώντας την πληροφόρηση και τα αποτελέσματα της εφαρμογής του πιο πάνω Συστήματος, να διαμορφώσει, το συντομότερο δυνατόν, μέσω των θεσμοθετημένων διαδικασιών, τις κατάλληλες πολιτικές ή/και να προβεί στις ενδεικνυόμενες νομοθετικές ή άλλες ρυθμίσεις, που να διασφαλίζουν αποτελεσματικότερη στόχευση και πιο ορθολογιστική κατανομή των κρατικών πόρων για την ικανοποίηση των αναγκών και την εκπλήρωση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες, από ένα κεντρικό φορέα.

Κέντρο Επαγγελματικής Αποκαταστάσεως Αναπήρων (ΚΕΑΑ).

(α) Η Υπηρεσία μας, έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα σχετικής με την επαγγελματική αποκατάσταση αναπήρων έρευνας, καθώς και άλλες διαπιστώσεις, επανειλημμένα εξέφρασε τη γνώμη, ότι ο τρόπος με

τον οποίο λειτουργούσε το ΚΕΑΑ, το οποίο τα τελευταία χρόνια βρίσκεται κάτω από την εποπτεία του ΤΚΕΑΑ, δεν φαίνεται να εξυπηρετούσε πλέον τους σκοπούς για τους οποίους ιδρύθηκε.

Με την απόφασή του αρ. 68.425, ημερ. 18.2.2009, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό του τομέα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρίες, με βάση ένα νέο θεσμικό πλαίσιο στη σφαίρα αρμοδιότητας του ΥΕΠΚΑ και εξουσιοδότησε την Υπουργό να διαβουλευτεί, με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και να προωθήσει την ετοιμασία νομοσχεδίου για τη σύσταση και λειτουργία του Οργανισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρίες, στον οποίο θα ενταχθούν το Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου (ΙΧΣΙ) και το ΚΕΑΑ.

Το ΤΚΕΑΑ, παράλληλα με τις ενέργειες για την ίδρυση και λειτουργία του Οργανισμού, προέβη σε μια σειρά ενεργειών για εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση του ΚΕΑΑ και σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους φορείς, προχώρησε στην αποϊδρυματοποίηση των ατόμων που φιλοξενούνταν στο οικοτροφείο του ΚΕΑΑ και στον τερματισμό της λειτουργίας του οικοτροφείου τον Ιανουάριο του 2013. Προχώρησε επίσης στην επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων που απασχολούνταν στα εργαστήρια (προστατευόμενης απασχόλησης) του ΚΕΑΑ και στο σταδιακό τερματισμό της λειτουργίας τους.

Στις 14.2.2013, υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ Κυβέρνησης και Ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου, η οποία προέβλεπε, σε πρώτη φάση, αλλαγές στη Διοίκηση του Ιδρύματος (γεγονός που έγινε με την ανάληψη της Διοίκησης από την Κυβέρνηση στις 6.8.2013) και σε δεύτερη φάση, την ένταξη του Ιδρύματος στον Οργανισμό. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε ότι έχει παρέλθει το προβλεπόμενο στην εν λόγω συμφωνία χρονοδιάγραμμα των 2 χρόνων για κατάθεση και ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων του νομοσχεδίου για την ίδρυση και λειτουργία του Οργανισμού και ως εκ τούτου, οι πρόνοιες που είναι άμεσα συνδεδεμένες με τη σύσταση και λειτουργία του Οργανισμού, όπως προβλέπεται στην εν λόγω συμφωνία, κατέστησαν ανενεργές.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ, το ΥΕΠΚΑ, λαμβάνοντας υπόψη τη θέση του Υπουργείου Οικονομικών (στη βάση μνημονιακών δεσμεύσεων) για μη προώθηση του νομοσχεδίου και την αντίδραση της Κυπριακής Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Αναπήρων (ΚΥΣΟΑ) στην ίδρυση του εν λόγω Οργανισμού, αποδέχθηκε πρόταση του Τμήματός της για παγοποίηση των ενεργειών που γίνονται για την ίδρυση του Οργανισμού. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το ΤΚΕΑΑ, σε συνεργασία με το ΙΧΣΙ, επεξεργάζεται άλλες λύσεις, για τις οποίες αναμένονται οι απόψεις της ΚΥΣΟΑ, οπότε και θα δρομολογηθεί νέα Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

Είναι η άποψή μας, ότι το Υπουργικό Συμβούλιο θα έπρεπε ήδη να έχει ενημερωθεί για τις πιο πάνω ενέργειες. Οι αποσπασματικές ενέργειες που έγιναν ή γίνονται και η παρέλευση σημαντικού χρόνου, χωρίς τη λήψη τελικής απόφασης, δεν συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου για την αναδιοργάνωση και τον εκσυγχρονισμό του τομέα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρίες.

Σύσταση: Παρατηρήθηκε πολύ μεγάλη καθυστέρηση στην υλοποίηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου της 18.2.2009. Συστήνεται όπως ενημερωθεί το Υπουργικό Συμβούλιο για τα νέα δεδομένα που συνηγορούν στην αναστολή ή στη μη υλοποίησή της και εξασφαλιστεί σχετική εξουσιοδότηση για τις ενέργειες που γίνονται για εξεύρεση άλλων λύσεων.

Η Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ, τον Οκτώβριο του 2015, μας ανέφερε ότι θα υποβληθεί, μέσω του ΥΕΠΚΑ, σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο για ενημέρωση.

(β) Αναφορικά με τον τερματισμό της λειτουργίας του οικοτροφείου και των εργαστηρίων (προστατευόμενης απασχόλησης) και γενικά του ΚΕΑΑ γενικά με τη μορφή που λειτουργούσε, η Υπηρεσία μας εξέφρασε τις επιφυλάξεις της για την καθυστέρηση που σημειώθηκε στη διαχείριση του εξοπλισμού/μηχανημάτων/αποθεμάτων του οικοτροφείου και των εργαστηρίων και στην έναρξη της διαδικασίας

παραχώρησής τους σε διάφορα κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες ή και άλλους Φορείς/Οργανώσεις ή της καταγραφής του για προώθηση της αχρήστευσής του, χωρίς προηγουμένως να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αντιπαραβολής των αποτελεσμάτων της φυσικής καταμέτρησης και βεβαίωσης της ύπαρξης όλου του εξοπλισμού/μηχανημάτων/αποθεμάτων που έπρεπε να υπάρχουν, με βάση τα υφιστάμενα μητρώα/καθολικά. Για κάποια είδη/εξοπλισμό που παραχωρήθηκαν δωρεάν σε μη κυβερνητικούς/εθελοντικούς οργανισμούς εξασφαλίστηκε σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον Μάιο του 2015 (Απόφαση αρ. 78.801, ημερ. 6.5.2015).

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε και για τις ενέργειες που έγιναν όσον αφορά στην αξιοποίηση των χώρων και εγκαταστάσεων του ΚΕΑΑ, αφού, όπως διαπιστώθηκε και από επιτόπια επίσκεψη λειτουργών της Υπηρεσίας μας, στις αρχές Μαρτίου του 2015, η πρόσβαση στον χώρο (μεγάλη έκταση κρατικής γης, περιφραγμένη, με διασκορπισμένα κτίρια/υποστατικά, κήπους, δέντρα με καρπούς κ.λπ.) ήταν ελεύθερη (συνεχώς ανοικτή η καγκελόπορτα, αφού κάποιες αίθουσες/υποστατικά που βρίσκονται στον χώρο του ΚΕΑΑ χρησιμοποιούνταν από παλιά ή με πρόσφατη άδεια χρήσης τους από κυβερνητικά Τμήματα/Υπηρεσίες ή Οργανώσεις/Συνδέσμους κ.ά.), οι κήποι και τα περιβόλια είχαν παραμεληθεί και κάποια υποστατικά είχαν εμφανή ανάγκη συντήρησης, με όλες τις επακόλουθες οικονομικές και άλλες συνέπειες αποκατάστασής τους. Συναφώς αναφέρεται ότι η Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ, ζήτησε τον Σεπτέμβριο του 2014, την εμπλοκή του ΥΕΠΚΑ στη διαχείριση του όλου θέματος. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, σε επιστολή του, ημερ. 6.10.2014, προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και το Τμήμα Δημοσίων Έργων, εξέφρασε, μεταξύ άλλων, τις ανησυχίες του για την όλη κατάσταση και ζήτησε τις απόψεις και εισηγήσεις τους σχετικά με την καθ' ύλην αρμόδια Αρχή για τη διαχείριση του θέματος.

Όπως πληροφορηθήκαμε, τη διαχείριση των κτιριακών εγκαταστάσεων και χώρων του πρώην ΚΕΑΑ, ανέλαβε ο Κεντρικός Φορέας Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών (ΚΦΣΚΥ). Το Τμήμα Δημοσίων Έργων, τον Σεπτέμβριο του 2015, ενημέρωσε το ΥΕΠΚΑ και όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την ολοκλήρωση, από τον ΚΦΣΚΥ, της διαδικασίας παραχώρησης των διαθέσιμων εγκαταστάσεων και χώρων του πρώην ΚΕΑΑ σε κυβερνητικές Υπηρεσίες και Τμήματα. Υπέδειξε επίσης την ανάγκη σύστασης Διατμηματικής Επιτροπής, για διαχείριση των κοινόχρηστων χώρων και άλλων συναφών θεμάτων.

Σύσταση: Παρατηρήθηκε μεγάλη καθυστέρηση και αδυναμίες/παραλείψεις στη διαχείριση, ως αποτέλεσμα του τερματισμού της λειτουργίας του ΚΕΑΑ, του εξοπλισμού/μηχανημάτων και των αποθεμάτων και κατ' επέκταση στη διαχείριση των χώρων και εγκαταστάσεών του. Τούτο πρέπει να γίνει με τον ορθό τρόπο, το συντομότερο δυνατό.

Παροχή ειδικής χορηγίας σε τυφλούς. Η αρμοδιότητα για την παροχή της εν λόγω χορηγίας, που παραχωρείται εφ' όρου ζωής και η οποία ανήκε στην Υπηρεσία Χορηγιών και Επιδομάτων του Υπουργείου Οικονομικών, μεταφέρθηκε από 31.3.2011 στο ΤΚΕΑΑ.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του περί Παροχής Ειδικής Χορηγίας σε Τυφλούς Νόμου του 2011 (Ν.11(Ι)/2011), οι υφιστάμενοι λήπτες που κατέστησαν δικαιούχοι πριν την 1.1.2008, δυνάμει του περί Παροχής Ειδικών Χορηγιών Νόμου του 1996 έως 2009, παραπέμπονται για εξέταση σε ειδική πολυθεματική Επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από δύο οφθαλμιάτρους. Όπως διαπιστώθηκε, η διάταξη αυτή, μέχρι και τον Μάρτιο του 2015, δεν τύγγανε εφαρμογής, αφού, όπως πληροφορηθήκαμε, δεν γινόταν οποιαδήποτε επανεξέταση των ληπτών αυτών μετά την αρχική έγκριση των αιτήσεών τους και την παραχώρηση σ' αυτούς της ειδικής χορηγίας. Σημειώνεται ότι το ποσό που καταβλήθηκε το 2014 για την εν λόγω χορηγία ανήλθε στα €9,7 εκ. (€10,3 εκ. το 2013). Η Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ, τον Μάρτιο του 2015, μας ανέφερε ότι εντοπίστηκαν 1.244 λήπτες που κατέστησαν δικαιούχοι πριν την 1.1.2008, χωρίς αξιολόγηση από ιατροσυμβούλιο, οι οποίοι θα κληθούν σταδιακά για επαναξιολόγηση στο ΚΑΑ. Τον Οκτώβριο του 2015, μας πληροφόρησε ότι έχει ξεκινήσει σταδιακά, από τον Απρίλιο του 2015, η επαναξιολόγηση.

Σύσταση: Το Τμήμα να προβεί, το συντομότερο δυνατόν, στις απαιτούμενες ενέργειες για συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του πιο πάνω Νόμου.

Σχέδιο παροχής χορηγίας στις οργανώσεις των ατόμων με αναπηρίες. Σκοπός του εν λόγω Σχεδίου είναι η κάλυψη των βασικών λειτουργικών εξόδων των πιο πάνω οργανώσεων, καθώς και των εξόδων αριθμού προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρίες. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν κάποιες αδυναμίες/ελλείψεις, που αφορούν, μεταξύ άλλων, στη χρήση κριτηρίων για την κατανομή της χορηγίας πέραν αυτών που προβλέπονται στο Σχέδιο, στην καταβολή χορηγιών σε οργανώσεις με πολύ μεγάλα αποθεματικά, στην αδυναμία βεβαίωσης ότι οι χορηγίες διατέθηκαν για τον σκοπό που δόθηκαν λόγω μη λεπτομερούς πληροφόρησης στους ελεγμένους λογαριασμούς και στη μη λήψη υπόψη της αδαπάνητης χορηγίας στον καθορισμό του ύψους της χορηγίας του επόμενου έτους.

Παρόλο που το 2014, το ΤΚΕΑΑ προέβη σε ανασχεδιασμό του εντύπου αίτησης, ώστε να ζητείται η υποβολή στοιχείων στη βάση, είτε των επιπρόσθετων κριτηρίων που τέθηκαν, κατόπιν έγκρισης της Διευθύντριας του Τμήματος, είτε νομοθετικών ή άλλων απαιτήσεων, εντούτοις εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες/ελλείψεις, που αφορούν στην επαλήθευση της ορθότητας κάποιων στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση, στην αξιολόγηση, βάσει κριτηρίων, των οικονομικών ή άλλων στοιχείων που υποβάλλονται, χωρίς μεθοδολογία απόδοσης βαρύτητας και στη μη κατάλληλη τεκμηρίωση της κατανομής των χορηγιών, αφού σε κάθε οργάνωση που εγκρίνεται να λάβει χορηγία παραχωρείται ένα συνολικό ποσό χορηγίας, χωρίς αυτό να κατανέμεται σε λειτουργικές δαπάνες ή/και σε υλοποίηση επιμέρους προγραμμάτων.

Σύσταση: Το Τμήμα να προβεί, το συντομότερο δυνατόν, στη σφαιρική μελέτη και εκσυγχρονισμό του Σχεδίου ή/και στην υιοθέτηση κατάλληλων μηχανισμών αξιολόγησης, που να διασφαλίζουν την ορθολογιστική διαχείριση/κατανομή του διαθέσιμου ποσού χορηγίας, καθώς επίσης και ότι οι χορηγίες παραχωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 38(Ι)/2014.

Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ, τον Οκτώβριο του 2015, έχει ετοιμαστεί και προωθείται για διαβούλευση με το αναπηρικό κίνημα νέο Σχέδιο, με νέα κριτήρια και προϋποθέσεις, στη βάση των συστάσεών μας.

2.5.5 ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΣΕ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, οι οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2012, 31.12.2013 και 31.12.2014 δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας και ως εκ τούτου δεν διεξήχθη ο νενομισμένος έλεγχος. Συναφώς αναφέρεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2010 (αναθεωρημένες) και 31.12.2011 υποβλήθηκαν για έλεγχο, με μεγάλη καθυστέρηση, στις 28.7.2014. Ωστόσο, ο έλεγχός τους εκκρεμεί, αφού, όπως διαπιστώσαμε, αυτές ετοιμάστηκαν στη βάση της μη δρώσας οικονομικής μονάδας, γιατί θεωρήθηκε ότι το Ταμείο τερματίζει τη λειτουργία του στις 31.12.2011, επειδή από το 2012 η καταβολή του σχετικού επιδόματος γίνεται από το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες με χρέωση του Προϋπολογισμού του Τμήματος, θεώρηση η οποία, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, χρήζει διευκρίνισης και νομοθετικής ρύθμισης, αφού η οποιαδήποτε λογιστική ρύθμιση, από μόνη της, δεν καταργεί τις διατάξεις του άρθρου 5 του περί Παροχής Επιδόματος Διακινήσεως σε Αναπήρους Νόμου (Ν.36/80), που διέπει την ίδρυση, διαχείριση και έλεγχο του Ταμείου, Νόμος που εξακολουθεί να ισχύει.

Η Διευθύντρια του ΤΚΕΑΑ, ως Πρόεδρος της Ειδικής Επιτροπής του Ταμείου, μας πληροφόρησε ότι προωθείται η κατάργηση του άρθρου 5 του πιο πάνω Νόμου και θεωρεί ότι με τη συμπερίληψη στον Προϋπολογισμό του Τμήματος σχετικού Κονδυλίου για την πληρωμή του επιδόματος, η λειτουργία του Ταμείου έχει τερματιστεί και δεν αποτελεί πλέον δρώσα οικονομική μονάδα.

Σύσταση: Παρατηρείται καθυστέρηση στη ρύθμιση του θέματος. Η Ειδική Επιτροπή του Ταμείου, σε συνεννόηση με τα συναρμόδια Τμήματα/Υπηρεσίες, να εξετάσουν το θέμα και να ληφθεί τελική απόφαση κατά πόσο το Ταμείο τερματίζει τη λειτουργία του και από πότε και να προωθηθούν, χωρίς άλλη καθυστέρηση, οι απαιτούμενες νομοθετικές αλλαγές.

2.5.6 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ

Γενικά. Σύμφωνα με τον περί Ανακουφίσεως Παθόντων Νόμο (Ν114/88) σκοπός του Ταμείου είναι η παροχή ωφελημάτων στους αναπήρους και στους εξαρτωμένους πεσόντων των ετών 1955-59, 1963 και 1974, καθώς και στους αναπήρους ή τους εξαρτωμένους φονευθέντων/αποβιωσάντων/εξαφανισθέντων κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους στην Εθνική Φρουρά.

Οι πόροι του Ταμείου προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία, ενώ το ύψος των παρεχόμενων ωφελημάτων καθορίζεται με Κανονισμούς. Το Ταμείο διαχειρίζεται πενταμελής επιτροπή, η οποία διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Αποτελέσματα έτους. Οι εισπράξεις του Ταμείου ήταν €17.538.939 και οι πληρωμές €17.538.939, σε σύγκριση με €18.000.860 και €18.001.706 το 2013, αντίστοιχα.

Επίδομα σε φοιτητές του Πανεπιστημίου Κύπρου. Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 53.594 ημερ. 9.5.2001, παραχωρείται ποσό ύψους £500 (€854,30) σε όλους τους παθόντες των οποίων τα παιδιά είναι φοιτητές του Πανεπιστημίου Κύπρου. Παρατηρήθηκε ότι, το εν λόγω επίδομα παραχωρείται και σε παθόντες των οποίων τα παιδιά είναι φοιτητές του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ), χωρίς ωστόσο να έχει ληφθεί οποιαδήποτε έγκριση για συμπερίληψή τους στους δικαιούχους. Σημειώνεται ότι το πιο πάνω επίδομα δεν παραχωρείται σε όσους τα παιδιά φοιτούν σε ιδιωτικά πανεπιστήμια στην Κύπρο ή στο εξωτερικό.

Όπως μας ενημέρωσε ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΠΚΑ σε όλους τους άλλους φοιτητές παθόντες που φοιτούν σε σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο ή στο εξωτερικό, παρέχεται σπουδαστικό βοήθημα χωρίς οικονομικά κριτήρια από το ΙΚΥΚ, που ξεκινά από €1.537 μέχρι €7.688.

Ο Γενικός Διευθυντής του ΥΕΠΚΑ μας ενημέρωσε ότι ο αριθμός των δικαιούχων του εν λόγω επιδόματος που παραχωρείται από το Ταμείο είναι μικρός (21 άτομα για το 2014) και πιθανόν να συνεχίσει να μειώνεται.

Σύσταση: Το εν λόγω επίδομα είναι επιπρόσθετο της φοιτητικής χορηγίας που παραχωρείται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Για σκοπούς διοικητικής απλούστευσης, εισηγούμαστε όπως χορηγείται στους δικαιούχους από τον ίδιο φορέα, αφού τύχει επανεξέτασης. Σε κάθε περίπτωση, κατά την άποψη μας, η παραχώρηση του επιδόματος σε παθόντες των οποίων τα παιδιά είναι φοιτητές του ΤΕΠΑΚ χωρίς έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου δεν είναι νομικά ορθή, ενώ και η παραχώρηση του μόνο σε παθόντες των οποίων τα παιδιά είναι φοιτητές των δύο αυτών κρατικών πανεπιστημίων και όχι του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου και επίσης όχι των ιδιωτικών πανεπιστημίων εσωτερικού (ενδεχομένως και εξωτερικού), πιθανόν να συνιστά άνιση μεταχείριση. Εισηγηση της Υπηρεσίας μας είναι πως, σε περίπτωση που το επίδομα αυτό συνεχίσει στην ίδια μορφή, τότε να αναζητηθεί καθοδήγηση από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Θεσμικό πλαίσιο. Σύμφωνα με το Μέτρο 3.11 του Μνημονίου Συναντίληψης θα πρέπει να γίνει αναδιάρθρωση του συστήματος πρόνοιας έτσι ώστε να συγκεντρωθούν και να εκσυγχρονιστούν τα υπάρχοντα ωφελήματα κοινωνικής πρόνοιας μέσω της ενοποίησης ή/και κατάργησης τους, και να

βελτιωθεί η στόχευση για την παραχώρηση τους. Ωστόσο δεν έχει γίνει ακόμη οποιαδήποτε μελέτη/αναδιάρθρωση της σχετικής νομοθεσίας και κανονισμών του Ταμείου, στα πλαίσια των δεσμεύσεων μας βάσει του Μνημονίου.

Σημειώνεται ότι, δεν έχουν τεθεί εισοδηματικά κριτήρια για την παραχώρηση των επιδομάτων που παραχωρούνται από το Ταμείο. Αναφέρεται ότι, μεγάλο ποσοστό των δικαιούχων είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι και συνταξιούχοι του δημοσίου. Ενδεικτικός είναι ο πίνακας που ακολουθεί των ακόλουθων μόνιμων ή συνταξιούχων δημοσίων υπαλλήλων και του ποσού που λαμβάνουν (πέραν του μισθού ή κανονικής σύνταξης τους).

Ονοματεπώνυμο	Ειδική μηνιαία σύνταξη (€)		Ονοματεπώνυμο	Ειδική μηνιαία σύνταξη (€)
A-A	3.092,25		H-H	2.525,21
B-B	3.092,25		Θ-Θ	2.475,66
Γ-Γ	2.941,80		Ι-Ι	2.475,66
Δ-Δ	2.907,96		ΙΑ-ΙΑ	2.331,56
Ε-Ε	2.676,14		ΙΒ-ΙΒ	2.305,60
Στ-Στ	2.619,76		ΙΓ-ΙΓ	2.147,22
Z-Z	2.619,76		ΙΔ-ΙΔ	2.147,22

Σύσταση: Έχοντας υπόψη τις σημερινές δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, να επανεξεταστεί το όλο θεσμικό πλαίσιο παροχής ειδικών συντάξεων, ειδικών επιδομάτων και άλλων βοηθημάτων στη βάση εισοδηματικών κριτηρίων. Η Υπηρεσία μας δεν παρεμβαίνει σε θέματα πολιτικής και συνεπώς δεν υποβάλλει σύσταση για διαφοροποίηση του συνολικού ποσού που παραχωρείται. Έχουμε όμως την άποψη ότι η παραχώρηση τέτοιων επιδομάτων σε άτομα που δεν τα έχουν ανάγκη, τα στερεί από αυτούς που πραγματικά τα χρειάζονται. Αναφέρεται ότι η πλειονότητα των δικαιούχων είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι και συνταξιούχοι του δημοσίου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μας ανέφερε ότι η τροποποίηση ή κατάργηση κοινωνικών παροχών που παραχωρούνται, αποτελεί θέμα κατ' εξοχήν πολιτικό, για το οποίο θα λάβει Απόφαση το Υπουργικό Συμβούλιο, όταν και εφόσον το αποφασίσει.

2.6 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Η Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων, η Πολιτική Άμυνα, η Υπηρεσία Ασύλου και το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης δεν κατέστη δυνατό να ελεγχθούν για το έτος 2014, λόγω έλλειψης προσωπικού της Υπηρεσίας μας.

Διοίκηση.

Ευρωπαϊκά Ταμεία.

(α) Διαχείριση Έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής. Ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός που αφορά σε πέντε έργα τα οποία συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Ταμεία κατά την προγραμματική περίοδο (ΠΠ) 2007 - 2013 και 2014 – 2020 ανέρχεται περίπου σε €178 εκ. Στον Προϋπολογισμό του έτους 2014 ενώ περιλήφθηκε πρόνοια για δαπάνη ύψους €20,56 εκ., η πραγματική δαπάνη ανήλθε σε €6,34 εκ., δηλ. ποσοστό υλοποίησης 30,8%. Μέχρι το τέλος του έτους 2014 δαπανήθηκε συνολικά ποσό ύψους €10,8 εκ. μόνο, δηλ. ποσοστό υλοποίησης 6,06%.

(β) Έργα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και Υλοποιούνται από Μη Κυβερνητικές Υπηρεσίες. Στον Προϋπολογισμό του 2014 περιλήφθηκε αρχική πρόνοια ύψους €13,6 εκ., η οποία αφορούσε σε τέσσερα έργα του Δήμου Λεμεσού, τέσσερα έργα του Δήμου Λευκωσίας, ένα έργο του Δήμου Λάρνακας και ένα του Δήμου Πάφου (για το οποίο, παρόλο ότι ολοκληρώθηκε το 2012, εξακολουθεί να εκκρεμεί μία πληρωμή) και η τελική δαπάνη ανήλθε στα €12 εκ. Ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός των πιο πάνω έργων, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και υλοποιούνται από Μη Κυβερνητικές Υπηρεσίες, κατά την ΠΠ 2007-2013, ανέρχεται σε €108,6 εκ.

Μέχρι το τέλος του έτους 2014, δαπανήθηκε συνολικά ποσό ύψους €85,8 εκ., δηλαδή ποσοστό υλοποίησης 79% του συνολικού εγκριμένου Προϋπολογισμού των έργων.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, η Μονάδα Ευρωπαϊκών Ταμείων του Υπουργείου παρακολουθεί στενά το θέμα και αναμένεται ότι, με τη λήξη της επιλέξιμης περιόδου πληρωμών στις 31.12.2015, θα επιτευχθεί πλήρης απορρόφηση.

Σύσταση: Λόγω του σημαντικού μεγέθους των έργων και των χρονικών περιθωρίων που τίθενται για υλοποίηση, ο προγραμματισμός και η διενέργεια των δαπανών θα πρέπει να παρακολουθείται στενά, ώστε τα έργα να υλοποιηθούν έγκαιρα, και η Δημοκρατία να αξιοποιήσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους ευρωπαϊκούς πόρους που δικαιούται.

Στεγαστικά Σχέδια.

(α) Στεγαστικά δάνεια και επιχορηγήσεις Στεγαστικών Σχεδίων. Η συνολική πραγματοποιηθείσα δαπάνη για το έτος 2014 για στεγαστικά δάνεια ανήλθε σε €85.432 (€108.986 το έτος 2013 και €14.531.354 για το έτος 2012) και για επιχορηγήσεις στεγαστικών σχεδίων €616.810 (€2.940.131 για το έτος 2013 και €6.973.388 για το έτος 2012). Η πολύ σημαντική μείωση των δαπανών σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια οφείλεται στην τροποποίηση ή/και κατάργηση πολλών από τις πρόνοιες του Ενιαίου Στεγαστικού Σχεδίου κατά το 2013. Στις 31.12.2014 φαίνεται να εκκρεμούσαν δάνεια ύψους €119 εκ. .

Παρατηρήθηκε ότι δεν τηρούνται όλα τα απαραίτητα μητρώα με τις εγκρίσεις/συμφωνητικά/δάνεια κ.λπ., δεν γίνονται όλοι οι απαραίτητοι έλεγχοι πριν τη διενέργεια πληρωμών και τα σχετικά αποδεικτικά και τεκμήρια δεν αρχειοθετούνται.

(β) Τραπεζικές επιβαρύνσεις δανείων Στεγαστικών Σχεδίων. Κατά το 2014 καταβλήθηκε στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης (ΟΧΣ) ποσό ύψους €987.687 για κάλυψη, μεταξύ άλλων, τραπεζικών δικαιωμάτων, χωρίς τη διενέργεια ικανοποιητικού ελέγχου των ποσών που πληρώνονται.

(γ) Μη διασφάλιση του όρου που αφορά σε αποξένωση κατοικίας. Κατά την παραχώρηση της οικονομικής βοήθειας μέσω του ΟΧΣ, η ακίνητη περιουσία του δικαιούχου δεν επιβαρύνεται ουσιαστικά,

με τον όρο ότι η κατοικία δεν αποξενώνεται εκτός και αν παρέλθουν 10 χρόνια από την αποπεράτωση ή την αγορά της και η οποία θα πρέπει να χρησιμοποιείται για τουλάχιστον 10 χρόνια για μόνιμη ιδιοκατοίκηση (ως οι πρόνοιες του Ενιαίου Στεγαστικού Σχεδίου), Ο όρος αυτός δεν διασφαλίζεται μέσω του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, παρά μόνο αναφέρεται ως απαγορευτικός όρος στις επιστολές έγκρισης των αιτητών του Σχεδίου. Σε αντίθεση με τα πιο πάνω, στις περιπτώσεις παραχώρησης δανείου (αντί βοήθειας) μέσω του ΟΧΣ, ο συγκεκριμένος όρος διασφαλίζεται, αφού η ακίνητη περιουσία του δικαιούχου δεσμεύεται με πρώτη υποθήκη προς όφελος του Οργανισμού.

Σύμφωνα με τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, λόγω της εμπλοκής πολλών φορέων, η τήρηση όλων των απαραίτητων μητρώων θεωρείται αδύνατη και το Υπουργείο σκοπεύει να αξιολογήσει περαιτέρω την πληροφόρηση που λαμβάνεται από τον ΚΟΑΓ και ΟΧΣ με στόχο τη μελλοντική συμφιλίωση/ παρακολούθηση με τα ποσά που θα αποπληρώνονται προς το Κράτος. Επίσης, δεδομένου του γεγονότος ότι το Σχέδιο βρίσκεται σε αναστολή, το Υπουργείο θα προχωρήσει με τη διαφοροποίηση της διαδικασίας όταν αυτό τεθεί ξανά σε εφαρμογή. Όσον αφορά στις τραπεζικές επιβαρύνσεις, μάς ανέφερε ότι ο ρόλος της παρακολούθησης των δανείων ανατέθηκε στον ΟΧΣ, έναντι της σχετικής επιβάρυνσης/αποζημίωσης που καταβάλλεται από το Υπουργείο. Για τη διασφάλιση του όρου που αφορά σε αποξένωση κατοικίας μάς ανέφερε ότι το Υπουργείο έχει απευθυνθεί στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για να εξευρεθεί τρόπος οριστικής επίλυσης του θέματος.

Σύσταση: Θα πρέπει να τηρούνται όλα τα απαραίτητα μητρώα, να γίνονται όλοι οι απαραίτητοι έλεγχοι και τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία να αρχειοθετούνται. Επιπρόσθετα, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας θα πρέπει να εξευρεθεί αποτελεσματικός τρόπος ώστε να μην επιτρέπεται η αποξένωση ακινήτων προτού περάσουν τα 10 χρόνια από την παραχώρηση της χορηγίας, και παράλληλα να γίνει προσπάθεια εντοπισμού όσων κατοικιών έχουν ήδη αποξενωθεί κατά παράβαση των προνοιών του Σχεδίου, με στόχο την επιστροφή της χορηγίας.

Δαπάνη για κάλυψη κοινωνικών αναγκών σε φορείς και δυσπραγούντες πολίτες. Κατά το 2014 δαπανήθηκε ποσό ύψους €273.567 (€597.795 το 2013) για κάλυψη κοινωνικών αναγκών σε φορείς και δυσπραγούντες πολίτες. Συγκεκριμένα παραχωρήθηκαν €1.500 σε Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, €124.915 σε άτομα, €22.652 σε σωματεία και €124.500 σε κοινωνικά παντοπωλεία. Οι δαπάνες αυτές γίνονται μετά από έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, χωρίς την ύπαρξη γραπτών κριτηρίων για το ποιοι είναι οι δικαιούχοι και το ύψος της βοήθειας/χορηγίας που δικαιούνται.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου εξέφρασε την άποψη ότι ο καθορισμός κριτηρίων θα δυσχεράνει τη διαδικασία και θα αυξήσει τη γραφειοκρατία ενώ σημείωσε ότι, κατά το 2014, αντί της καταβολής ποσών ατομικά, το Υπουργείο σε συνεργασία με τον Επίτροπο Εθελοντισμού κατένειμε το 45% του εγκριμένου κονδυλίου σε κοινωνικά παντοπωλεία Παγκύπρια, για ανακούφιση των δυσπραγούντων συμπολιτών μας.

Σύσταση: Οι χορηγίες θα πρέπει να παραχωρούνται από Κεντρικό Φορέα, έτσι ώστε να γίνεται καλύτερη διαχείριση των κονδυλίων και να αποφεύγεται η παραχώρηση βοήθειας για τον ίδιο σκοπό από διαφορετικά Υπουργεία/Υπηρεσίες. Επίσης θα πρέπει να καθοριστούν κριτήρια και οι κατά χάριν δωρεές θα πρέπει να δίδονται σύμφωνα με τις πρόνοιες των Άρθρων 24 μέχρι 28 του Ν.38(Ι)/2014.

Χορηγίες.

Χορηγία σε κατεχόμενες Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ). Έχει παρατηρηθεί ότι δεν γίνεται σύγκριση των πραγματικών δαπανών που υποβάλλουν οι κατεχόμενες ΑΤΑ για επιχορήγηση, με αυτές των ελεγχμένων λογαριασμών για επιβεβαίωση της ορθότητας τους. Επίσης, η χορηγία που παραχωρείται μειώνεται με το υπόλοιπο στην αρχή του έτους, μόνο του τραπεζικού λογαριασμού στον οποίο

κατατίθεται η κυβερνητική χορηγία και δεν γίνεται καμία έρευνα από το Υπουργείο κατά πόσο υπάρχουν και άλλοι τραπεζικοί λογαριασμοί με ταμειακά υπόλοιπα. Από στοιχεία που μας δόθηκαν από το Υπουργείο, παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν Δήμοι οι οποίοι σε άλλους λογαριασμούς διατηρούν υψηλά ταμειακά υπόλοιπα, σε συγκεκριμένη περίπτωση μέχρι και ποσό ύψους €800.000.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, αναμένονται οι οδηγίες του Υπουργού Εσωτερικών αναφορικά με το θέμα των υψηλών υπολοίπων σε άλλους λογαριασμούς που δυνατόν να διατηρούν κάποιοι Δήμοι. Όσον αφορά στον έλεγχο των δαπανών ζητείται από τις ΑΤΑ να υποβάλλουν έγκαιρα ετήσιους λογαριασμούς, καθώς επίσης και στοιχείων σχετικά με τις πραγματικές τους δαπάνες.

Σύσταση: Πριν την παραχώρηση των χορηγιών προς της κατεχόμενες ΑΤΑ, θα πρέπει να γίνεται έλεγχος των δαπανών και να λαμβάνονται υπόψη τα υπόλοιπα όλων των τραπεζικών λογαριασμών.

Εγγεγραμμένα Ιδρύματα. Παρά την υποχρέωση της διοίκησης ενός ιδρύματος, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, για υποβολή στον Έφορο Σωματείων και Ιδρυμάτων ελεγμένων λογαριασμών από εγκεκριμένο ελεγκτή, πάνω σε ετήσια βάση, η απουσία ρήτρας που να ποινικοποιεί την παράλειψη συμμόρφωσης οδηγεί σε αρκετές περιπτώσεις στη μη εφαρμογή της.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, έχει ετοιμαστεί νομοσχέδιο το οποίο αποσκοπεί στην αντικατάσταση και εκσυγχρονισμό του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου. Έχουν επίσης δοθεί σαφείς οδηγίες στους αρμόδιους λειτουργούς όπως διαβιβάζουν συστηματικά υπενθυμίσεις στις περιπτώσεις όπου παρατηρείται παράλειψη συμμόρφωσης με την αντίστοιχη υποχρέωση και παράλληλα εξετάζουν τις υποβαλλόμενες οικονομικές καταστάσεις για τυχόν στοιχεία που χρήζουν διερεύνησης.

Σύσταση: Θα πρέπει να εφαρμοσθεί σαφής διαδικασία παρακολούθησης της υποβολής ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων από όλα τα εν ενεργεία ιδρύματα, εντός των χρονικών πλαισίων που καθορίζει η νομοθεσία, καθώς και έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων που υποβάλλονται για τυχόν στοιχεία που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

Παγκύπριο Ίδρυμα Στοργής και Αγάπης για τα Παιδιά. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών προς τον Γενικό Εισαγγελέα, ημερ. 9.4.2014, το Ίδρυμα το οποίο συστάθηκε στις 31.5.2011 με δραστηριότητες πώλησης εντύπων, απέστειλε στο Υπουργείο οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο 4.9.2009 μέχρι και την 31.12.2013. Οι ελεγκτές στις εκθέσεις τους για όλα τα έτη επισημαίνουν ότι «δεν έχουν τηρηθεί από το ίδρυμα κατάλληλα λογιστικά βιβλία», ενώ στις εκθέσεις τους για τα έτη 2012 και 2013 επισημαίνεται ότι δεν υπήρχαν στη διάθεση των ελεγκτών κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια ως προς τις ποσότητες περιοδικών που έχουν πωληθεί. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, για το εν λόγω Ίδρυμα διεξάγεται ποινική έρευνα από το 2013 σε σχέση με δραστηριότητες πώλησης εντύπων, τα έσοδα των οποίων δεν φαίνεται να έχουν διατεθεί για τους σκοπούς του ιδρύματος. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, μας ενημέρωσε ότι όσον αφορά στην υπό εξέλιξη ποινική έρευνα, έχει ζητηθεί σχετική ενημέρωση για την πορεία της υπόθεσης από την Αστυνομία.

Σύσταση: Ζητήσαμε ενημέρωση για τις εξελίξεις της ποινικής έρευνας και κατά πόσο έχει προωθηθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43(2)(β) του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου, η διάλυση του Ιδρύματος, εφόσον αυτό απέκλινε του σκοπού του.

Άλλα αναπτυξιακά έργα και προγράμματα. Κατά το 2014 δαπανήθηκε από το άρθρο «Άλλα Αναπτυξιακά Έργα και Προγράμματα» ποσό ύψους €570.359 (€600.826 για το 2013). Σύμφωνα με το επεξηγηματικό μνημόνιο του Προϋπολογισμού μέρος της πρόνοιας αφορά στην κάλυψη της κυβερνητικής συνεισφοράς για την εκτέλεση έκτακτων έργων σε Τοπικές Αρχές. Όπως διαπιστώθηκε, το ποσό ύψους €159.416 που αφορούσε σε πληρωμές για έκτακτα έργα των Τοπικών Αρχών καταβλήθηκε χωρίς να φαίνεται ότι έχει επιβεβαιωθεί η διεξαγωγή των εργασιών, σε αντίθεση με τα κριτήρια που έχουν τεθεί στη σχετική για τη

χρηματοδότηση έργων Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Επίσης, δαπάνες ύψους €121.946, οι οποίες διενεργήθηκαν από το ίδιο άρθρο, δεν ενέπιπταν στις πρόνοιες του επεξηγηματικού μνημονίου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι για τις πληρωμές που γίνονται για την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων τηρούνται ενήμεροι οι οικείοι Έπαρχοι, από τους οποίους ζητείται, στις πλείστες των περιπτώσεων, σχετική ενημέρωση. Μας ανέφερε επίσης ότι για το έτος 2015 έχει ζητηθεί αλλαγή του επεξηγηματικού μνημονίου για το προαναφερόμενο άρθρο, έτσι ώστε οι πληρωμές να συνάδουν με αυτό.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, μας ανέφερε ότι το Υπουργείο Εσωτερικών δεν συμφωνεί με τον τερματισμό παραχώρησης οικονομικής βοήθειας από το συγκεκριμένο Κονδύλι.

Σύσταση: Για καλύτερη αξιοποίηση των δημοσίων πόρων και για αποτελεσματικότερο έλεγχο, συστήνεται ο τερματισμός παραχώρησης βοήθειας από πολλαπλά κονδύλια. Επίσης, το Υπουργείο θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις πρόνοιες του άρθρου 12 του Ν.20(Ι)/2014 και να διασφαλίζει ότι η υλοποίησή του Προϋπολογισμού εμπίπτει στα πλαίσια των πιστώσεων του και δεν αποκλίνει από τους Δημοσιονομικούς Κανόνες και Πολιτική, καθώς επίσης και ότι η παραχώρηση χορηγιών είναι σύμφωνη με τα άρθρα 24 έως 28 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου του 2014 (Ν.38(Ι)/2014).

Αξιολόγηση, διαχείριση και αντιμετώπιση των κινδύνων πλημμύρας. Με βάση τον περί Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αντιμετώπισης των Κινδύνων Πλημμύρας Νόμο (Ν.70(Ι)/2010), Συντονιστική Αρχή για τη διαχείριση και αντιμετώπιση των κινδύνων πλημμύρας είναι ο Υπουργός Εσωτερικών και αρμόδια Αρχή το Τμήμα Αναπτύξεων Υδάτων. Σύμφωνα με τον Νόμο, η Συντονιστική Αρχή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της εφαρμογής των σχεδίων διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας και η αρμόδια Αρχή διεξάγει προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας, από την οποία προκύπτουν οι περιοχές, για τις οποίες υπάρχουν σοβαροί δυνητικοί κίνδυνοι πλημμύρας ή η πιθανότητα να σημειωθεί πλημμύρα και καταρτίζει χάρτες επικινδυνότητας πλημμύρας και χάρτες κινδύνων πλημμύρας. Οι χάρτες αυτοί, φαίνεται ότι έχουν ήδη ολοκληρωθεί και βρίσκονται αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Ο καταρτισμός, για όλες αυτές τις περιοχές, σχεδίων διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας, πρέπει να ολοκληρωθεί και να δημοσιευτεί μέχρι τις 22 Δεκεμβρίου 2015.

Δεδομένου ότι φυσικά φαινόμενα όπως είναι οι πλημμύρες θέτουν σε κίνδυνο πρώτιστα την ανθρώπινη ζωή, αλλά και ιδιωτική και δημόσια περιουσία, και ενδεχομένως να επιβαρύνουν σημαντικά, αν προκύψουν, τα δημόσια οικονομικά ή να θέσουν σε κίνδυνο την οικονομική ανάπτυξη, ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τα μέτρα που λαμβάνει η Συντονιστική Αρχή για το θέμα αυτό.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, τα μέτρα που λαμβάνει η Συντονιστική Αρχή (δηλ. το Υπουργείο Εσωτερικών) είναι πολυδάπανα και στοχεύουν στον περιορισμό, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, ακραίων φαινομένων όπως είναι η πλημμύρα. Τα μέτρα περιλαμβάνουν προληπτικές οδηγίες προς στις αρμόδιες Αρχές για την έγκαιρη καθαριότητα των υδατορεμάτων, αργακιών κ.λπ. και τη συντήρηση των υποδομών του συλλογής όμβριων, καθώς επίσης και στο σχεδιασμό, προγραμματισμό και υλοποίηση έργων σε συνεργασία με τις εμπλεκόμενες Τοπικές Αρχές και Υπηρεσίες/Τμήματα.

Επίσης, μας ανέφερε ότι έχει σχεδόν ολοκληρώσει τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει σχετικά με την αποζημίωση των πληγέντων από τα ακραία καιρικά φαινόμενα του Δεκ. 2014 και Ιαν. 2015.

Η θέση αυτή δεν φαίνεται να απαντά στη βασική παρατήρηση περί της υποχρέωσης της για καταρτισμό σχεδίων διαχείρισης των κινδύνων πλημμύρας μέχρι τις 22.12.2015.

Σύσταση: Το Υπουργείο πρέπει να τηρήσει τις δεσμεύσεις που τότε είχε αναλάβει με τις πληρωμές του Δεκεμβρίου 2014 και να προχωρήσει με σχεδιασμούς και δράσεις, ώστε μακροπρόθεσμα να υπάρξει διασφάλιση μη επανάληψης τέτοιων συμβάντων, όπως προβλέπει η σχετική νομοθεσία.

Ανάπλαση/Βελτίωση της οδού Πιαλέ Πασιά στη Λάρνακα - Καταβολή «κατά χάρη» βοήθειας σε επιχειρηματίες κέντρων αναψυχής. Με πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών εγκρίθηκε στις 13.8.2012 από το Υπουργικό Συμβούλιο, η καταβολή «κατά χάρη» οικονομικής βοήθειας συνολικού ύψους €690.000 πλέον Φ.Π.Α. στους χρήστες τεσσάρων υποστατικών στην οδό Πιαλέ Πασιά στη Λάρνακα που επηρεάζονταν από το έργο της ανάπλασης/βελτίωσης της, για σκοπούς μεταστέγασης. Σημειώνεται επίσης ότι επιπρόσθετα από την καταβολή «κατά χάρη» οικονομικής βοήθειας, παραχωρήθηκαν Τ/Κ οικοπέδα στην περιοχή Μακένζυ στους χρήστες των τριών επηρεαζόμενων υποστατικών.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι οι επηρεαζόμενοι δεν δικαιούνταν σε νόμιμες αποζημιώσεις λαμβανομένου υπόψη ότι τα υποστατικά ήταν παράνομα, οι άδειες χρήσης και τα ενοικιαστήρια έγγραφα είχαν ακυρωθεί νόμιμα και το Υπουργικό Συμβούλιο είχε ήδη εγκρίνει την κατεδάφιση των υποστατικών από τον Δήμο Λάρνακας και τη δημοσίευση σχετικού Διατάγματος Επίταξης.

Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 23.3.2015, το θέμα του κατά πόσο δικαιολογείται υπό τις περιστάσεις η καταβολή «κατά χάρη» οικονομικής βοήθειας προς τους επηρεαζόμενους επιχειρηματίες, δεν έχει παραπεμφθεί για γνωμάτευση, όπως καθορίστηκε με την επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ημερ. 27.11.1996, λόγω άγνοιας. Η Υπηρεσία μας ωστόσο δεν θεωρεί ότι τούτο αποτελεί δικαιολογία.

Σύσταση: Ζητήσαμε ενημέρωση για τα μέτρα τα οποία προτίθεται να λάβει το Υπουργείο αναφορικά με τα θέματα που εγείρονται πιο πάνω και ειδικά για τους τρεις από τους επιχειρηματίες στους οποίους δόθηκε «κατά χάρη» βοήθεια και παραχώρηση Τ/Κ οικοπέδων, οι οποίοι δεν τα έχουν χρησιμοποιήσει για μεταστέγαση των επιχειρήσεών τους, όπως ήταν ο σκοπός για τον οποίο εγκρίθηκε η καταβολή τους από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, η ζητηθείσα γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα αναμένεται, και ότι το θέμα των Τ/Κ οικοπέδων που παραχωρήθηκαν μελετάται.

Διαχείριση παραλιών. Η Υπηρεσία μας δημοσίευσε, τον Σεπτέμβριο του 2014, ειδική έκθεσή της αναφορικά με τη διαχείριση των παραλιών στην Κύπρο. Οι κυριότερες επισημάνσεις έχουν περιληφθεί στην Ετήσια Έκθεσή μας για το 2013, και όπως αναφέρουμε, παρόλο που αρκετά θέματα εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών, παρά τις επανειλημμένες υπενθυμίσεις μας, το Υπουργείο δεν απάντησε ακόμα σε όλα τα θέματα που θίγουμε στις επιστολές που απευθύναμε προς αυτό. Συγκεκριμένα, δεν έχουμε ενημερωθεί σχετικά με τα μέτρα που έλαβε ή που προτίθεται να λάβει το Υπουργείο, ως εποπτική Αρχή των αρμόδιων Αρχών (Επαρχιακών Διοικήσεων), σε σχέση με συγκεκριμένες περιπτώσεις παράνομων επεμβάσεων που εντοπίστηκαν εντός της ζώνης προστασίας της παραλίας, ούτε έχουμε ενημερωθεί σχετικά με όλα τα αποτελέσματα της παγκύπριας έρευνας/καταγραφής των παράνομων επεμβάσεων που βρίσκονται εντός της ζώνης προστασίας της παραλίας, η οποία όπως πληροφορηθήκαμε, διενεργήθηκε από τις Επαρχιακές Διοικήσεις, κατόπιν υπόδειξης του Υπουργείου, καθώς και για τα μέτρα που έλαβε ή προτίθεται να λάβει για την αποκατάσταση της νομιμότητας και τιμωρία των παρανομούντων. Επίσης, δεν έχουν υποβληθεί ακόμα τα σχόλια του Υπουργείου, αναφορικά με τον τρόπο καθορισμού της ζώνης προστασίας της παραλίας και την τυχόν πρόθεσή του για επανακαθορισμό της, ούτε οι απόψεις του όσον αφορά στην αναθεώρηση της νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία της Κεντρικής Επιτροπής Παραλιών (ΚΕΠ) καθώς και στις ενέργειες που προτίθεται να προωθήσει το Υπουργείο για την παρακολούθηση της άσκησης των αρμοδιοτήτων της ΚΕΠ.

Επιβολή προστίμου από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τις χωματερές. Μετά από την καταδίκη της Κύπρου από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) στις 18.7.2013 αναφορικά με τη μη συμμόρφωση της για κλείσιμο όλων των χωματερών, οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζήτησαν όπως υποβληθεί σχέδιο δράσης με συγκεκριμένα μέτρα και χρονοδιαγράμματα που θα άρουν την παρανομία της Κύπρου σε 12

μήνες ή σε 24 μήνες σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, από την ημερομηνία της καταδίκης. Η Κύπρος δεσμεύτηκε να προχωρήσει άμεσα σε κατασκευή μονάδων επεξεργασίας οικιακών αποβλήτων, ώστε με τη λειτουργία τους να κλείσουν οι δύο εναπομείνουσες σε λειτουργία χωματερές σε Λευκωσία και Λεμεσό. Εντούτοις, τα έργα αποκατάστασης των χωματερών παραμένουν σε εκκρεμότητα και οι πιθανότητες για επιβολή προστίμου στην Κυπριακή Δημοκρατία από το ΔΕΕ είναι ιδιαίτερα αυξημένες.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι οι ενέργειες για συμμόρφωση με την πιο πάνω σύσταση λαμβάνονται από το Τμήμα Περιβάλλοντος και συγκεκριμένα, σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Αρ. Απόφασης 77.911, ημερ. 26.11.2014) αποφασίστηκε η μεταφορά των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Εσωτερικών, όπως προβλέπονται από τον περί Αποβλήτων Νόμο 185(Ι)/2011, στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

Διαχείριση απορριμμάτων στις Επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου.

(α) Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΟΕΔΑ) Λάρνακας – Αμμοχώστου στην Κόσιη. Από την 1.4.2010 άρχισε η δεκαετής περίοδος λειτουργίας του έργου. Η σύμβαση λειτουργίας του έργου εκχωρήθηκε στις 7.9.2011 στο Συμβούλιο Εκμετάλλευσης ΟΕΔΑ Λάρνακας – Αμμοχώστου, και το κόστος λειτουργίας καταβάλλεται από τους Δήμους και τις Κοινότητες των Επαρχιών αυτών.

Όπως διαπιστώθηκε, οι όροι της σύμβασης (της οποίας παραμένει εγγυητής το Υπουργείο Εσωτερικών), είναι ετεροβαρής (υπέρ του Αναδόχου), κυρίως ως προς την πολύ υψηλή τιμή διαχείρισης των απορριμμάτων, ως προς την πρόνοια για περαιτέρω αύξηση της τιμής αυτής σε περίπτωση που οι ποσότητες αποβλήτων που παραδίδονται είναι μικρότερες από ένα κατώτατο όριο και ως προς τη φόρμουλα αναπροσαρμογής που περιλήφθηκε στους όρους της σύμβασης.

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 6.11.2013 την επαναδιαπραγμάτευση με τον Ανάδοχο, με στόχο τον εξορθολογισμό των όρων της σύμβασης και εξουσιοδότησε τον Υπουργό να προβεί σε διορισμό Επιτροπής Διαπραγμάτευσης (ΕΔ), η οποία να διαπραγματευθεί τους όρους της σύμβασης με τον Ανάδοχο, με σκοπό τη βελτίωση τους, υπό την προϋπόθεση ότι η όποια συμφωνία επιτευχθεί, θα τελεί υπό την έγκριση της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.), όπως προβλέπει η νομοθεσία.

Η ΕΔ που διορίστηκε, ζήτησε από τον Ανάδοχο όπως υποβάλει τις προτάσεις του για μείωση του κόστους λειτουργίας της μονάδας, με πλήρη τεκμηρίωση και βασισμένες στα πραγματικά οικονομικά δεδομένα που προέκυπταν από τη λειτουργία της, αφενός με χρονικό ορίζοντα την ημερομηνία λήξης της σύμβασης (31.3.2020) και, αφετέρου με ενδεχόμενη επέκταση της σύμβασης κατά 10 χρόνια. Ο Ανάδοχος υπέβαλε τον Αύγουστο 2014 τις προτάσεις του σε μορφή non-paper, οι οποίες αξιολογήθηκαν από την ΕΔ και κρίθηκαν ως πρόχειρες και μη τεκμηριωμένες. Η πρώτη πρόταση (χωρίς επέκταση της χρονικής διάρκειας της σύμβασης) περιλάμβανε ως βασική παράμετρο, μια μικρή μόνο μείωση της τιμής μονάδας για τη λειτουργία του έργου, από τα €75/τόνο περίπου στα €63,5/τόνο, ενώ στη δεύτερη πρόταση, η τιμή μονάδας που πρότεινε, ανέρχεται στα €59,5/τόνο.

Στις 7.7.2015, η Υπηρεσία μας επεσήμανε προς το Υπουργείο Εσωτερικών ότι η οποιαδήποτε συμφωνία για τροποποίηση της σύμβασης, θα πρέπει να υποβληθεί για εξέταση και να τύχει της έγκρισης της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.), σύμφωνα με τις πρόνοιες της ΚΔΠ 115/2004.

Στις 23.7.2015, η Υπηρεσία μας απέστειλε επιστολή στον Υπουργό Εσωτερικών, με την οποία σχολίασε τη γραπτή δήλωση του Υπουργού που είχε αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών, την προηγούμενη ημέρα. Συγκεκριμένα, στην εν λόγω δήλωση του Υπουργού περιγραφόταν η σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 22.7.2015 (αρ. απόφασης: 79.201), σύμφωνα με την οποία ο Ανάδοχος αποδέχεται τη μείωση της τιμής μονάδας των σύμμεικτων απορριμμάτων σε €39,90/τόνο (που αποτελεί και την κυριότερη κατηγορία απορριμμάτων) και, την τροποποίηση του μαθηματικού τύπου υπολογισμού των αναθεωρήσεων (φόρμουλα αναπροσαρμογής - VOP), σύμφωνα με τον τύπο που θα ισχύει για τη Μονάδα ΟΕΔΑ της επαρχίας Λεμεσού, νοουμένου ότι:

- (i) Θα γίνει επέκταση της χρονικής διάρκειας της σύμβασης λειτουργίας για ακόμη επτά χρόνια.
- (ii) Θα γίνει εκτροπή επιπλέον 30.000 τόνων ετησίως από την επαρχία Λευκωσίας στην εν λόγω μονάδα, με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας της, και την εκμετάλλευση της οικονομίας κλίμακας που θα προκύψει.
- (iii) Θα γίνει άμεση καταβολή των δεδουλευμένων (περίπου €6 εκ.) που του οφείλονταν.
- (iv) Στο μέλλον, θα επιλυθεί το πρόβλημα της καθυστέρησης στην καταβολή των δεδουλευμένων.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τις έντονες επιφυλάξεις της ως προς τη νομιμότητα της πιο πάνω χρονικής επέκτασης, λαμβάνοντας υπόψη και την προηγούμενη σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 27.5.2014, καθώς επίσης και τις απόψεις του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, όπως αυτές υποβλήθηκαν στο Συμβούλιο Εκμετάλλευσης ΟΕΔΑ Λάρνακας – Αμμοχώστου, στις 25.2.2014. Ως εκ τούτου, εκφράσαμε την άποψη ότι, εφόσον η εν λόγω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου δεν περιλάμβανε πρόνοια για παραπομπή του θέματος για εξέταση του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ήταν ορατό το ενδεχόμενο η Κυπριακή Δημοκρατία να είναι εκτεθειμένη σε επιβολή προστίμου, στην περίπτωση κατά την οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπιστώσει – είτε κατόπιν καταγγελίας είτε κατόπιν αυτεπάγγελτης εξέτασης – ότι υπήρξε παραβίαση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας που αφορά τον τομέα σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Σε περίπτωση που αποφαιζόταν η υπογραφή συμφωνίας για χρονική επέκταση της σύμβασης πριν την εξέταση του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκφράσαμε την άποψη ότι θα έπρεπε να περιληφθεί σχετική πρόνοια, που θα υποχρέωνε τον Ανάδοχο να καταβάλει το οποιοδήποτε πρόστιμο θα επιβαλλόταν στην Κυπριακή Δημοκρατία, για διασφάλιση των συμφερόντων της.

Στις 8.9.2015, η Υπηρεσία μας απέστειλε επιστολή προς τον Υπουργό Εσωτερικών, εκφράζοντας την έντονη της ανησυχία για το γεγονός ότι φαινόταν να δρομολογούνται ενέργειες για υπογραφή της πιο πάνω συμφωνίας με τον Ανάδοχο, χωρίς προηγούμενη εξέταση των θεμάτων που είχαν εγερθεί. Η εν λόγω επιστολή μας κοινοποιήθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών.

Στις 6.10.2015, ο Υπουργός Εσωτερικών ανέφερε – σε συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών – ότι το όλο θέμα θα υποβληθεί για εξέταση στην Κ.Ε.Α.Α.. Στις 7.10.2015, ο Πρόεδρος της Κ.Ε.Α.Α. ενημέρωσε το Υπουργείο Εσωτερικών ότι η Επιτροπή έχει αρχίσει την προκαταρκτική εξέταση του θέματος, ζητώντας παράλληλα όπως υποβληθεί ενώπιον της το σχετικό αίτημα με την κατάλληλη τεκμηρίωση, μέσω της Τμηματικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων. Στις 8.10.2015, το Υπουργείο Εσωτερικών παρέπεμψε το θέμα στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (Κ.Ε.Α.Α.), η οποία απεφάσισε ομόφωνα ότι εμπίπτει στις αρμοδιότητες της και θα προχωρήσει στην εξέταση του κατά προτεραιότητα.

Σύσταση: Η τροποποίηση, υπό τη μορφή χρονικής επέκτασης ή άλλως πως, δημόσιας σύμβασης που συνήφθη από αναθέτουσα αρχή του κεντρικού κράτους, προϋποθέτει έγκριση της από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ).

(β) Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Χ.Υ.Τ.Α. Επαρχίας Πάφου. Το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Χ.Υ.Τ.Α. Επαρχίας Πάφου, δεν προέβη έγκαιρα σε όλες τις νενομισμένες διαδικασίες για ανάθεση νέας σύμβασης διαχείρισης του Χ.Υ.Τ.Α. Επαρχίας Πάφου, πριν από τη λήξη της υφιστάμενης σύμβασης (14.7.2015), με αποτέλεσμα να μην έχει άλλη επιλογή από την απευθείας ανάθεση νέας σύμβασης στον υφιστάμενο Ανάδοχο. Στις 9.9.2015, υπογράφηκε συμπληρωματική συμφωνία μεταξύ του Συμβουλίου και του Αναδόχου για εξάμηνη επέκταση της υφιστάμενης σύμβασης, η οποία τέθηκε σε ισχύ από τις 15.7.2015,

Σύσταση: Η προκήρυξη διαγωνισμών για ανάθεση συμβάσεων θα πρέπει να προγραμματίζεται ώστε η ανάθεση να γίνεται έγκαιρα.

2.6.1 ΕΠΑΡΧΙΑΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

Γενικά.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούν οι Επαρχιακές Διοικήσεις, τα καθυστερημένα έσοδα, τα οποία αφορούν κυρίως σε δόσεις ενοικιαγοράς οικοπέδων, ενοίκια καταστημάτων σε συννοικισμούς αυτοστέγασης, έξοδα κατεδαφίσεων και δεδουλευμένους τόκους τοκοχρεωλυτικών δόσεων, ανέρχονταν στις 31.12.2014 σε €4.520.413 σε σύγκριση με €3.607.996 στις 31.12.2013.

Σύσταση: Οι Επαρχιακές Διοικήσεις θα πρέπει να διαμορφώσουν σχέδιο δράσης και να θέσουν χρονοδιαγράμματα για είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων, περιλαμβανομένης της πιστής εφαρμογής της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου για τις διαδικασίες είσπραξης εσόδων.

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο των λογαριασμών καταθέσεων στις 31.12.2014 ανερχόταν σε €16.816.549, σε σύγκριση με €17.049.346 το 2013. Σε πολλές περιπτώσεις τα υπόλοιπα αφορούν κρατήσεις εργολάβων, καταθέσεις Κοινοτικών Συμβουλίων για αναπτυξιακά έργα ή αδαπάνητα υπόλοιπα καταθέσεων που εκκρεμούν για πολλά χρόνια.

Σύσταση: Οι καταθέσεις δεν θα πρέπει να παραμένουν πέραν της αναγκαίας περιόδου. Οποιαδήποτε ποσά παραμένουν αζήτητα πέραν των 5 ετών θα πρέπει να μεταφέρονται στα έσοδα του Κράτους.

Προσφορές.

Προκατασκευασμένα Υλικά Σκυροδέματος. Με αφορμή επιστολή του Συνδέσμου Κατασκευαστών Προκατασκευασμένων Υλικών Σκυροδέματος ημερ. 23.5.2013 προς τους Υπουργούς Εμπορίου, Ενέργειας και Τουρισμού, Οικονομικών, Εσωτερικών και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, η Υπηρεσία μας απέστειλε επιστολή σε όλους τους Επάρχους τον Σεπτέμβριο 2014, παρατηρώντας ότι οι προδιαγραφές που ετοιμάζονται, είτε απευθείας από τις Επαρχιακές Διοικήσεις (ΕΔ) είτε εκ μέρους ιδιωτών συμβούλων για λογαριασμό των ΕΔ, δεν θα έπρεπε να αποκλείουν τις Κυπριακές βιομηχανίες/προϊόντα πλακοστρώσεων (πλάκες πεζοδρομίων, λίνιες, προκατασκευασμένους οχετούς, προκατασκευασμένα τουβλάκια από μπετόν, κ.λπ.), σε αστικά και επαρχιακά πολεοδομικά οδικά έργα και πλατείες. Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για μη αποκλεισμό της χρήσης υλικών/προϊόντων των Κυπριακών βιομηχανιών, τα οποία – επιπρόσθετα – συνάδουν και με τον τοπικό χαρακτήρα ή/και την αισθητική των περιοχών μας, από τα έργα στα οποία Αναθέτουσα Αρχή είναι οι ΕΔ.

Σύσταση: Οι πρόνοιες των εγγράφων προσφορών δεν θα πρέπει να αποκλείουν τα υλικά/προϊόντα των Κυπριακών βιομηχανιών, ιδιαίτερα μάλιστα στις περιπτώσεις πολεοδομικών έργων και πλατειών.

2.6.2 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΕΜΕΣΟΥ

Κατά το 2014 έγινε έλεγχος των λογαριασμών μόνο της Επαρχιακής Διοίκησης Λεμεσού (ΕΔ) και τα θέματα που προέκυψαν αναφέρονται πιο κάτω. Για τις υπόλοιπες Επαρχιακές Διοικήσεις δεν διεξήχθη οικονομικός έλεγχος. Κάποιες παρατηρήσεις που αναφέρονται πιο κάτω αφορούν θέματα προσφορών.

Καθυστερημένα Έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία της Επαρχιακής Διοίκησης Λεμεσού, τα καθυστερημένα έσοδα ανέρχονται σε €532.660, σημειώνοντας ανησυχητική αύξηση ύψους 29% σε σχέση με το προηγούμενο έτος και αφορούν κυρίως σε οφειλόμενες δόσεις ενοικιαγοράς οικοπέδων για οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα και οφειλόμενα ενοίκια καταστημάτων σε συννοικισμούς αυτοστέγασης.

Πέραν των πιο πάνω, ποσοστό ύψους 45% αφορά στην περίοδο 2007-2010, περιλαμβανομένου ποσού €10.000 περίπου που οφείλεται από συγκεκριμένο ξενοδοχείο από το 2009.

Ο Έπαρχος, μας πληροφόρησε ότι καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, με την οικονομική κρίση να επιδεινώνει το πρόβλημα. Σημείωσε ότι η ΕΔ βρίσκεται σε συνεννόηση με τη νέα διεύθυνση του ξενοδοχείου για διευθέτηση των οφειλών.

Σχέδιο διάθεσης οικοπέδων σε οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα. Το Σχέδιο Διάθεσης Οικοπέδων για Οικογένειες με Χαμηλά Εισοδήματα καλύπτει ολόκληρη την Κύπρο, εκτός από τις δημαρχούμενες περιοχές. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται εξετάζονται από Επιτροπή και καταρτίζεται κατάλογος. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και αφού γίνει η κατανομή των οικοπέδων στους εγκριμένους δικαιούχους, συνάπτεται «Συμφωνία Ενοικιαγοράς» μεταξύ του οικείου Επάρχου και των δικαιούχων. Την ευθύνη για την εφαρμογή των προνοιών του Σχεδίου και της Συμφωνίας Ενοικιαγοράς έχει η οικεία ΕΔ.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Ανέγερση κατοικίας. Σύμφωνα με πρόνοια του σχεδίου, η οποία περιλαμβάνεται και στο συμβόλαιο που υπογράφεται, ο δικαιούχος έχει υποχρέωση να ανεγείρει κατοικία μέσα σε περίοδο δύο ετών από την υπογραφή της Συμφωνίας Ενοικιαγοράς. Διαπιστώθηκε ότι δεν διεξάγονται επαρκείς επιτόπιοι έλεγχοι για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους όρους των συμβολαίων.

(β) Αποπληρωμή Δόσεων Συμφωνίας Ενοικιαγοράς. Διαφάνηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις Συμφωνιών Ενοικιαγοράς, οι αποπληρωμές των οφειλόμενων δόσεων δεν γίνονται για μεγάλη χρονική περίοδο. Ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις με αρ. φακ. 99/81/273 και 90/89/49, που ενώ οι οικίες έχουν ολοκληρωθεί, κατοικούνται και έχει γίνει εκχώρηση των δικαιωμάτων στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης, στην πρώτη περίπτωση δεν έχουν πραγματοποιηθεί καθόλου πληρωμές ούτε καν της προκαταβολής, στη δεύτερη περίπτωση έχει αποπληρωθεί μόνο η προκαταβολή. Αποτέλεσμα των πιο πάνω, είναι το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων που αφορούν στις καθυστερημένες δόσεις για τις Συμφωνίες Ενοικιαγοράς, να αυξάνεται χρόνο με χρόνο.

Ο Έπαρχος, μας πληροφόρησε ότι έχουν εντοπιστεί οι πιο πάνω αδυναμίες και ελλείψεις και προς τούτο θα ληφθούν διορθωτικά μέτρα μελετώντας την κάθε περίπτωση ξεχωριστά.

Σύσταση: Οι όροι των συμβολαίων θα πρέπει να τηρούνται σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου για ομοιόμορφη μεταχείριση όλων των δικαιούχων. Επίσης η συνεχής αύξηση των οφειλόμενων ποσών κατά έτος πρέπει να ανησυχήσει την ΕΔ Λεμεσού.

Στεγαστικά Σχέδια Εκτοπισθέντων. Η Επαρχιακή Διοίκηση είναι αρμόδια για την παροχή στεγαστικής βοήθειας σύμφωνα με τον περί Παροχής Στεγαστικής Βοήθειας σε Εκτοπισθέντες, Παθόντες και άλλα Πρόσωπα Νόμο του 2005 και των Στεγαστικών Σχεδίων που αφορούν σε εκτοπισθέντες, τα οποία τροποποιήθηκαν με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 70.281, ημερ. 21.7.2010.

(α) Από δειγματοληπτικό έλεγχο, ο οποίος διενεργήθηκε σε αριθμό αιτήσεων, οι οποίες είχαν καταρχήν εγκριθεί από την Επιτροπή Στεγαστικής Βοήθειας για ανέγερση κατοικίας, τόσο σε ιδιότητα οικόπεδα όσο και σε κυβερνητικά, παρατηρήθηκε μεγάλος αριθμός αιτητών που, ενώ κατέστησαν δικαιούχοι σε περίοδο μη ύπαρξης αυστηρών κριτηρίων, καθυστερούν πολύ πέραν της χρονικής περιόδου που προνοείται στις συμφωνίες τους, είτε να προσκομίσουν στην ΕΔ τα αναγκαία έγγραφα/δικαιολογητικά είτε να ολοκληρώσουν την ανέγερση της κατοικίας τους.

Ενδεικτικά αναφέρουμε την περίπτωση με αρ. Φακ. 12/76Α/4991. Η συμφωνία υπογράφηκε στις 7.3.2001 και αφορά στη παραχώρηση οικονομικής βοήθειας συνολικού ποσού £9.150 (€15.633), για ανέγερση οικίας σε ιδιόκτητο οικόπεδο. Με βάση τη συμφωνία, ο δικαιούχος έπρεπε να αποπερατώσει την οικία εντός 10 μηνών από την υπογραφή της. Η οικία ανεγέρθηκε, χωρίς όμως να υποβληθούν τα απαραίτητα δικαιολογητικά και να ακολουθηθούν οι σχετικές διαδικασίες για παραχώρηση ολόκληρης της οικονομικής βοήθειας. Στις 5.11.2013 (μετά την πάροδο 12 ετών από την υπογραφή της συμφωνίας), έγινε

εξόφληση του δικαιούχου με πιστοποιητικό εκτελεσθείσας εργασίας από το Τμήμα Δημοσίων Έργων ημερ. 9.1.2015 για το ποσό των €12.708, αφού αφαιρέθηκε το ποσό των €683 που του είχε ήδη καταβληθεί και το ποσό των €2.243 που αποτελεί τη μείωση ποσοστού ύψους 15% στο ποσό που του οφειλόταν. Σημειώνουμε ωστόσο ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ο δικαιούχος και η σύζυγός του είναι κάτοχοι ακίνητης περιουσίας, αξίας πέραν των €5.4 εκ. περιλαμβανομένης και της οικίας αξίας €951.200 για την οποία έτυχαν επιχορήγησης. Σύμφωνα με την άδεια οικοδομής που εκδόθηκε από τον Δήμο Γερμασόγειας πρόκειται για διώροφη μονοκατοικία με κολυμβητική δεξαμενή. Σημειώνεται ότι, με βάση τα κριτήρια που ισχύουν σήμερα, ο αιτητής δεν θα έπρεπε να είναι δικαιούχος οικονομικής βοήθειας.

Ο Έπαρχος, αφού παράθεσε ιστορική αναδρομή των γεγονότων σημείωσε ότι η εξόφληση έπρεπε να γίνει γιατί αφορά σε ήδη εγκριμένη αίτηση, θέση η οποία κατά την άποψή μας θα έπρεπε να είχε τουλάχιστον εξεταστεί νομικά.

(β) Σύμφωνα με τα μητρώα που τηρούνται στην ΕΔ Λεμεσού για μεγάλο αριθμό αιτήσεων εκκρεμεί η αποπληρωμή της εγκριθείσας χορηγίας, με αρκετές από αυτές να εκκρεμούν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα.

- (i) Αυτοστέγαση σε ιδιόκτητα οικόπεδα.** Για 227 περιπτώσεις αιτήσεων που έχουν εγκριθεί, εκκρεμεί οφειλόμενη χορηγία, συνολικού ύψους €2.566.571, ποσό το οποίο περιλαμβάνει €1.258.547 που αφορούσε 115 περιπτώσεις της περιόδου 2005 μέχρι 2010.
- (ii) Αυτοστέγαση σε κυβερνητικά οικόπεδα.** Για 721 περιπτώσεις αιτήσεων που έχουν εγκριθεί, εκκρεμεί οφειλόμενη χορηγία, συνολικού ύψους €8.934.807 ποσό το οποίο περιλαμβάνει €4.781.817 που αφορά σε 484 περιπτώσεις της περιόδου 2005 μέχρι 2010.

Σύμφωνα με τον Έπαρχο Λεμεσού, οι υποθέσεις για τις οποίες έχουν υπογραφεί συμβόλαια, και αφορούν εγκριμένες αιτήσεις, δεν επιστρέφονται στην Υπηρεσία Μερίμνης και Αποκατάστασης Εκτοπισθέντων και ως εκ τούτου όλα τα πιο πάνω ποσά αποτελούν οφειλόμενη χορηγία και θα καταβληθούν στους δικαιούχους ανεξαρτήτως του χρόνου που θα παρέλθει μέχρι την υλοποίηση και συμμόρφωση με τους όρους του συμβολαίου.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι για τις περιπτώσεις στις οποίες εκκρεμούν χορηγίες εξ υπαιτιότητας του δικαιούχου, δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένο ότι το Κράτος συνεχίζει να έχει υποχρέωση καταβολής του υπόλοιπου της χορηγίας. Εισηγείται δε όπως ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών ζητήσει γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Ανάθεση συμβάσεων για εκτέλεση έργων στις Κοινότητες. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση αρ. 29.313, ημερ. 9.11.1987, ενέκρινε την εφαρμογή σχεδίου για την εκτέλεση από Τοπικές Αρχές, ορισμένων κοινοτικών έργων περιορισμένης έκτασης και μορφής, για τα οποία συνεισφέρουν οι Τοπικές Αρχές, κάτω από την καθοδήγηση και τον έλεγχο των οικείων Επάρχων. Με βάση τα κριτήρια που καθόρισε το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά κανόνα τα έργα θα πρέπει να είναι μικρά και απλά όπως είναι η βελτίωση/συντήρηση αγροτικών δρόμων, κατασκευή τοίχων αντιστήριξης, μικρών οχετών κ.λπ., τα οποία θα κρίνονται σαν τέτοια από τον οικείο Έπαρχο.

Σημειώνεται ότι τα έργα για τα οποία απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις δεν προβλέπεται να ανατίθενται στις Τοπικές Αρχές, εκτός σε ειδικές περιπτώσεις, όπου οι οικείοι Έπαρχοι θα ικανοποιούνται πλήρως ότι οι Τοπικές Αρχές έχουν την ικανότητα να τα εκτελέσουν και στις περιπτώσεις αυτές, θα λαμβάνεται εκ των προτέρων η έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών και η εκτέλεση των έργων θα παρακολουθείται στενά από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του οικείου Επάρχου. Επίσης, το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση Αρ. 70.827 ημερ. 21.7.2010, ενέκρινε την αναθεώρηση της πολιτικής για την

ανέγερση κοινοτικών κτιρίων αναφορικά με το επιτρεπόμενο μέγεθος και το αντίστοιχο κόστος τους με κριτήριο τον αριθμό των ψηφοφόρων.

Ωστόσο, παρατηρήθηκε ότι σε διάφορες περιπτώσεις, ανατίθεται στις Κοινότητες η εκτέλεση έργων αξίας για τα οποία απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις και τα οποία δεν φαίνεται να εμπίπτουν στα πλαίσια της πολιτικής που καθορίστηκε με βάση τις πιο πάνω αποφάσεις. Ενδεικτικά αναφέρονται πιο κάτω παραδείγματα, χωρίς σε αυτό το στάδιο να υπεισερχόμαστε σε τεχνική αξιολόγηση:

- (i) **Πολιτιστικό Κέντρο Κελλακίου.** Το έργο αφορά στη διαμόρφωση του παλαιού σχολείου Κελλακίου σε πολιτιστικό κέντρο, το οποίο ξεκίνησε με αρχική πρόνοια στον προϋπολογισμό ύψους £5.000 (£8.543). Το ποσό της σύμβασης ανέρχεται σε £270.830 πλέον ΦΠΑ, ενώ το κόστος ανήλθε μέχρι το τέλος Απριλίου 2014 στις £459.101 πλέον ΦΠΑ, και παράλληλα εκκρεμούσε διατακτικό πληρωμής για ποσό ύψους £165.501.
- (ii) **Μετατροπή πρώην Αστυνομικού Σταθμού Πισσουρίου σε Πολιτιστικό Κέντρο.** Για την υλοποίηση του έργου κατακυρώθηκε προσφορά ύψους £1.738.211 συν ΦΠΑ, ενώ σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από την ΕΔ Λεμεσού, το ΚΣ Πισσουρίου κατέβαλε προς τον εργολάβο, ποσό ύψους £2.247.342 συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και τόκων λόγω καθυστέρησης πληρωμών. Σημειώνεται ότι η Κρατική συνεισφορά μέχρι 31.12.2014 ανήλθε σε £1.829.381.

Ο Έπαρχος Λεμεσού μάς πληροφόρησε ότι ένα πολύ μικρό ποσοστό έργων, περίπου 5%, εκτελείται από τις κοινότητες ως Αναθέτουσες Αρχές, και ότι υπάρχει εποπτεία από το Γραφείο του Επάρχου. Σημείωσε επίσης ότι οι Κοινότητες δύναται να εκτελούν έργα από μόνες τους νοουμένου ότι το ποσό του έργου είναι αξίας <£854.000, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Λογιστηρίου ημερ. 26.2.2014 (αφορά σε συμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το Κράτος και Αναθέτουσες Αρχές είναι τα Κοινотικά Συμβούλια).

Ανέγερση κοινοτικών κτιρίων πέραν του επιτρεπόμενου μεγέθους. Το επιτρεπόμενο μέγεθος και το αντίστοιχο κόστος για ανέγερση κοινοτικών κτιρίων έχει καθοριστεί σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 70.827 ημερ. 21.7.2010. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι το έργο της ανέγερσης κοινοτικού κτιρίου και αίθουσας πολλαπλής χρήσης στην κοινότητα Αγίου Δημητρίου ανήλθε σε £339.267 συν ΦΠΑ και είναι πέραν των 300 τ.μ. Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, για την Κοινότητα που διαθέτει μόνο 73 ψηφοφόρους, το επιτρεπόμενο μέγεθος και το αντίστοιχο κόστος για ανέγερση κοινοτικών κτιρίων είναι 128 τ.μ. και £185.000 και για ανέγερση αίθουσας πολλαπλής χρήσης αυξάνεται μέχρι 150 τ.μ. και £137.000, αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τον Έπαρχο Λεμεσού, όσον αφορά στην αναθεώρηση της πολιτικής ανέγερσης κοινοτικών κτιρίων αναφορικά με το επιτρεπόμενο μέγεθος και το αντίστοιχο κόστος τους, με κριτήριο τον αριθμό ψηφοφόρων, έχει ετοιμαστεί πρόταση από την Επαρχιακή Διοίκηση, η οποία αποστάληκε στις 22 Ιουνίου 2015, στο Υπουργείο Εσωτερικών για αναθεώρηση της ισχύουσας κτιριολογικής πολιτικής. Μεταξύ άλλων, εισηγούνται τη μη ανέγερση Γραφείων ή αιθουσών σε Κοινότητες με μικρό αριθμό ψηφοφόρων, μείωση των εγκριμένων εμβαδών καθώς και των εγκριμένων ποσών.

Σύσταση: Η προώθηση αναπτυξιακών έργων από τις Κοινότητες πρέπει να γίνεται μέσα από ορθές διαδικασίες, σύμφωνα με τις σχετικές Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και μόνο αν υπάρχει η κατάλληλη στελέχωση και τεχνογνωσία. Σε κάθε περίπτωση η ΕΔ θα πρέπει να παρακολουθεί στενά.

Άδειες Οικοδομών/διαίρεσης γης που έχουν εξεταστεί χωρίς την καταβολή των σχετικών τελών. Λόγω του χρόνου που απαιτείται για την εξέταση των αιτήσεων, το διοικητικό κόστος που το Δημόσιο επωμίζεται είναι σημαντικό. Παρατηρήθηκε, ότι αριθμός αιτητών για έκδοση άδειας οικοδομής, δεν καταβάλλει τα σχετικά τέλη για να τις εξασφαλίσει, παρόλο που οι αιτήσεις τους έχουν εξεταστεί και διεκπεραιωθεί. Συγκεκριμένα κατά το 2014 εξετάστηκαν και εγκρίθηκαν 607 αιτήσεις από τις οποίες για

311 ή ποσοστό 51.24% οι αιτητές δεν κατέβαλαν τα σχετικά τέλη για να τις εξασφαλίσουν.

Εισηγηθήκαμε όπως διενεργηθούν επιτόπιοι έλεγχοι για εξακρίβωση κατά πόσο αιτητές έχουν προχωρήσει παράνομα στην ανέγερση οικοδομών χωρίς την καταβολή των σχετικών τελών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Έπαρχος Λεμεσού, το γραφείο του εισηγήθηκε την εκ των προτέρων καταβολή των απαιτούμενων τελών για έκδοση άδειας οικοδομής/διαχωρισμού γης ώστε να εξασφαλίζεται το διοικητικό κόστος εξέτασης τους. Επίσης, αναφορικά με τις περιπτώσεις που η πολεοδομική άδεια έχει λήξει, ενώ η οικοδομική άδεια έχει μεν εγκριθεί χωρίς ωστόσο να έχουν καταβληθεί τα σχετικά τέλη για έκδοση της, μας πληροφόρησε ότι υιοθετήθηκε η εισήγηση μας για καταγραφή των οικοδομών αυτών και όπου διαπιστωθεί ότι οι οικοδομικές εργασίες άρχισαν ή ολοκληρώθηκαν, να προωθείται η λήψη δικαστικών μέτρων.

Σύσταση: Η Επαρχιακή Διοίκηση πρέπει να παρακολουθεί το θέμα στενά. Θα πρέπει να διερευνηθούν όλες οι περιπτώσεις αιτήσεων που έχουν εξεταστεί χωρίς να έχουν καταβληθεί τα τέλη.

Πιστοποιητικά τελικής έγκρισης. Αριθμός αιτητών στους οποίους δόθηκε άδεια οικοδομής, δεν έχουν γνωστοποιήσει στην Επαρχιακή Διοίκηση, ως αρμόδια αρχή, τη συμπλήρωση της οικοδομής και δεν έχουν υποβάλει αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού έγκρισης σε αντίθεση με το άρθρο 10(1) και (2) του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου. Επίσης, έχει παρατηρηθεί ότι δεν εξασκείται έλεγχος κατά πόσο έχουν εκδοθεί πιστοποιητικά έγκρισης για όλες τις οικοδομές που έχουν αποπερατωθεί, με αποτέλεσμα να μην εισπράττονται τα τέλη που προβλέπονται στην ΚΔΠ 587/2003 και να μην επιβάλλεται το διοικητικό πρόστιμο που προβλέπεται στον περί Ρυθμίσεων Οδών και Οικοδομών Νόμο. Πρόσθετα, η μη έκδοση πιστοποιητικού έγκρισης έχει ως επακόλουθο την απώλεια σημαντικών άλλων εσόδων που προβλέπονται σε άλλες νομοθεσίες. Όπως μας πληροφόρησε ο Έπαρχος Λεμεσού μετά την τροποποίηση της νομοθεσίας και τη δυνατότητα προώθησης αυτεπάγγελτης διαδικασίας έκδοσης Πιστοποιητικού Έγκρισης, το Γραφείο του έχει προβεί σε επαναφορά και προώθηση αριθμού εγκριμένων αιτήσεων για σκοπούς έκδοσης Πιστοποιητικού Τελικής Έγκρισης.

Σύσταση: Η Επαρχιακή Διοίκηση θα πρέπει να παρακολουθεί το θέμα έκδοσης των πιστοποιητικών τελικής έγκρισης με στόχο την είσπραξη των νενομισμένων εσόδων του Δημοσίου.

Προσφορές.

Διαγωνισμός Αρ. Ε.ΛΕΜ.ΕΕ. 33/2013 – Προσφορά για ενοικίαση Μηχανημάτων (φορτηγά, βυτιοφόρα, ομαλυντήρες, εκσκαφείς, κ.τ.λ.) για την Επαρχία Λεμεσού – Αρ. Συμβολαίου 15/2014. Με επιστολή μας προς τον Έπαρχο Λεμεσού (ΕΛ) τον Μάιο 2015, παρατηρήσαμε ότι η ενέργεια του Αναδόχου, να ακινητοποιήσει τόσο τον ομαλυντήρα (grader) – τον οποίο υπέβαλε με την προσφορά του –, όσο και τον αντίστοιχο ομαλυντήρα, με τον οποίο αντικατέστησε τον πρώτο ομαλυντήρα (η αντικατάσταση έγινε κατόπιν έγκρισης της Αναθέτουσας Αρχής, μετά την υπογραφή της σύμβασης), αποτελούσε αθέτηση ουσιωδών όρων της σύμβασης και παράλληλα, πέραν του σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος στο οποίο είχε υποπέσει, παραβίαζε και τη νομοθεσία, εφόσον ο Ανάδοχος χρησιμοποιούσε για τις εργασίες της εν λόγω σύμβασης ακινητοποιημένο όχημα και προφανώς μη ασφαλισμένο.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως η Αναθέτουσα Αρχή προχωρήσει στον τερματισμό της σύμβασης και στην επιβολή όλων των προβλεπόμενων κυρώσεων στον Ανάδοχο, όπως καθορίζονται στις πρόνοιες της. Επίσης, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί/αξιολογηθεί η πιο πάνω συμπεριφορά του, στον υπό αξιολόγηση διαγωνισμό αρ. Ε.ΛΕΜ.ΕΕ. 03/2015 καθώς και σε μελλοντικούς διαγωνισμούς, με βάση την πρόνοια της νομοθεσίας [άρθρο 51(2)(δ)] καθώς και άρθρου της σύμβασης του διαγωνισμού αρ. Ε.ΛΕΜ.ΕΕ. 33/2013, το οποίο αναφέρει πώς σε περίπτωση τερματισμού της σύμβασης, ο Ανάδοχος

ενδεχομένως να στερηθεί το δικαίωμα συμμετοχής σε μελλοντικούς διαγωνισμούς, είτε μόνιμα είτε για καθορισμένη χρονική περίοδο.

Στη συνέχεια ο ΕΛ ενημέρωσε με επιστολή του ημερ. 25.5.2015 τον Ανάδοχο, ότι αποφασίστηκε η στέρηση του δικαιώματος συμμετοχής του σε μελλοντικούς, ή σε ισχύ διαγωνισμούς, για τα επόμενα 5 χρόνια, λόγω του πιο πάνω επαγγελματικού του παραπτώματος. Κατόπιν αιτήματος του Αναδόχου προς τον ΕΛ για μείωση της περιόδου αποκλεισμού του από 5 σε 2 χρόνια, η Αναθέτουσα Αρχή αποφάσισε τη μείωση της περιόδου αποκλεισμού από 5 σε 3 χρόνια, νοουμένου ότι θα εγκριθεί από το αρμόδιο Όργανο.

Περαιτέρω, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Εσωτερικών, απέστειλε επιστολή με ημερ. 10.6.2015 σε όλα τα αρμόδια Τμήματα του Υπουργείου – περιλαμβανομένων και των Επάρχων – με την οποία συστήνει στις Αναθέτουσες Αρχές – κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας – όπως, σε περιπτώσεις ανάθεσης συμβολαίων που αφορούν οχήματα, να κοινοποιούν στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ) μητρώο με όλες τις συμβάσεις τους με τα συγκεκριμένα οχήματα/μηχανήματα, τους αριθμούς εγγραφής τους και την περίοδο εκτέλεσης της κάθε σύμβασης.

Σύσταση: Για αποφυγή προβλημάτων σε σχέση με την ακινητοποίηση οχημάτων/μηχανημάτων από Αναδόχους μετά την υπογραφή των συμβάσεων τους, θα πρέπει να δοθούν οδηγίες προς όλους τους Επάρχους για παρακολούθηση/έλεγχο των συμβάσεων που αφορούν σε ενοικίαση οχημάτων/μηχανημάτων, ώστε να βεβαιώνονται ότι οι Ανάδοχοι συμμορφώνονται με τη συμβατική υποχρέωση τους να έχουν συνεχώς ανανεωμένη, και σε ισχύ, άδεια κυκλοφορίας.

2.6.3 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Προσφορές

1. Αποκατάσταση διατηρητέων οικοδομών (παλαιών δημοτικών σχολείων) και μετατροπή τους σε αίθουσα συσκέψεων και Πολιτιστικό Κέντρο στην Κοινότητα Κάτω Δρυς – Αρ. Σύμβασης 111/2011, Αρ. Προσφοράς ΚΣ 20/2011. Με αφορμή σχετικό σημείωμα που είχε υποβληθεί από την Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας (ΕΔΛ) στην ΚΕΑΑ στις 3.11.2014, η Υπηρεσία μας απέστειλε επιστολή στον Αν. Έπαρχο Λάρνακας τον Νοέμβριο 2014, παρατηρώντας ότι είχαν εκτελεστεί επιπλέον εργασίες αξίας περίπου €20.000, χωρίς την προηγούμενη έγκριση των αρμοδίων οργάνων (ΤΕΑΑ/ΚΕΑΑ). Επίσης, παρατηρήσαμε ότι το αίτημα της Επαρχιακής Διοίκησης Λάρνακας (ΕΔΛ) για παραχώρηση δικαιολογημένης παράτασης χρόνου στον Ανάδοχο ήταν εκπρόθεσμο, παρόλο ότι κατά το στάδιο εκτέλεσης του έργου προέκυψαν γεγονότα/συνθήκες που ενδεχομένως να δικαιολογούσαν μέρος της καθυστέρησης (απεργίες, επιπλέον εργασίες, γεγονότα της οικονομίας) που επηρέασαν την κρίσιμη διαδρομή του έργου. Επιπλέον παρατηρήσαμε ότι με βάση τη συμβατική ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών (20.3.2013) και το πολύ χαμηλό ποσοστό ολοκλήρωσης τους μέχρι το τέλος Απριλίου 2013, που ήταν μόλις 50%, το έργο θα έπρεπε – κατά την άποψη μας – να είχε ήδη κατασχεθεί, ώστε να αποφεύγονταν τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στη συνέχεια. Περαιτέρω, επισημάναμε πώς, παρόλο ότι το αρχικό ποσό της σύμβασης ανερχόταν στις €680.000, στη συνέχεια εκδόθηκε οδηγία για μείωση των εργασιών στις €300.000, ώστε να συνάδει με τον προϋπολογισμό του έργου και, ως εκ τούτου, η αφαίρεση των εργασιών θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη από την ΕΔΛ κατά την εξέταση αιτημάτων παράτασης χρόνου. Υποδείξαμε επίσης ότι είχε γίνει υπερπληρωμή στο έργο ύψους €25.000 περίπου, χωρίς να διατηρηθούν σε ισχύ οι εγγυητικές επιστολές προκαταβολής και πιστής εκτέλεσης. Όπως διαπιστώθηκε, η εγγύηση της προκαταβολής έληξε στις 30.4.2013, χωρίς το εν λόγω ποσό να ανακτηθεί από την ΕΔΛ. Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι λόγω της κακής διαχείρισης που έγινε στο στάδιο εκτέλεσης του έργου, το δημόσιο παρέμεινε εκτεθειμένο, με σοβαρό ενδεχόμενο, σε περίπτωση που αποφασιστεί να διακοπεί οριστικά το συμβόλαιο με τον Ανάδοχο, εξ αιτίας των πιο πάνω προβλημάτων στην πρόοδο του έργου, και επαναπροκηρυχθεί ο διαγωνισμός, να προκύψει σημαντική ζημιά/καθυστέρηση για το δημόσιο. Ενόψει των πιο πάνω,

εισηγηθήκαμε όπως υπογραφεί συμπληρωματική συμφωνία με τον Ανάδοχο, με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης (6 μήνες) και με πρόνοια επιβολής αυξημένης ποινικής ρήτρας για οποιαδήποτε αδικαιολόγητη καθυστέρηση πέραν του νέου χρόνου υλοποίησης του έργου, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: Να εξοφληθεί ολόκληρο το ποσό της προκαταβολής (€61.000) που δεν ανακτήθηκε, να προσκομιστούν άμεσα από τον Ανάδοχο οι εγγυητικές προκαταβολής/πιστής εκτέλεσης, πριν την υπογραφή της συμπληρωματικής συμφωνίας και να καταβληθεί στον Ανάδοχο το ποσό για την εκτελεσθείσα εργασία (που δεν είχε πληρωθεί), αφού πρώτα ελεγχθούν/εγκριθούν οι επιπλέον εργασίες των €20.000 και υποβληθούν οι πιο πάνω εγγυητικές. Τέλος, σημειώσαμε την αδυναμία της ΕΔΛ στην ορθή διαχείριση των έργων και εφαρμογή των όρων των συμβάσεων, που αφενός αφήνει εκτεθειμένο το δημόσιο και, αφετέρου, την ΚΕΑΑ να καλείται εκ των υστέρων να εξεύρει λύσεις/τρόπους απάμβλυνσης των ζημιών από τα λάθη/παραλείψεις της ΕΔΛ. Ως εκ τούτου ζητήσαμε από την ΕΔΛ ενημέρωση σχετικά με τα μέτρα που προτίθεται να λάβει, ώστε να αποφεύγονται παρόμοια προβλήματα μη ικανοποιητικής διαχείρισης των έργων στο μέλλον.

Η ΚΕΑΑ σε συνεδρία της στις 21.1.2015, αποφάσισε αφενός όπως εγκρίνει τη φιλική διευθέτηση που επιτεύχθηκε με τον Ανάδοχο, υπό τις προϋποθέσεις που έθεσε η Υπηρεσία μας και, αφετέρου, ζήτησε όπως ετοιμαστεί συμπληρωματική συμφωνία στη βάση της επιστολής της Υπηρεσίας μας. Παρατήρησε επίσης ότι δεν έγινε ορθή διαχείριση του συμβολαίου και οι εγγυητικές είχαν λήξει χωρίς η ΕΔΛ να παρακολουθεί το θέμα.

Η απάντηση της ΕΔΛ εκκρεμεί.

Σύσταση: Να δοθούν οδηγίες στους Λειτουργούς στους οποίους ανατίθεται ο ρόλος του Συντονιστή σε έργα της Επαρχιακής Διοίκησης, ώστε να μελετούν και να εφαρμόζουν τις σχετικές Εγκυκλίους της Αρμοδίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, ειδικά σε θέματα αλλαγών, παρατάσεων χρόνου, ποινικής ρήτρας και ετοιμασίας τελικών λογαριασμών.

2. Εφαρμογή των περί Στερεών και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμών του 2011. Με αφορμή επιστολή του Οργανισμού Ανακύκλωσης Κύπρου (ΟΑΚ) ημερ. 15.12.2014, η Υπηρεσία μας απέστειλε επιστολή στον Αν. Έπαρχο Λάρνακας τον Ιανουάριο 2015, ζητώντας όπως ερευνηθεί ο ισχυρισμός ότι, στους όρους προκήρυξης διαγωνισμών της Επαρχιακής Διοίκησης Λάρνακας (ΕΔΛ) δεν περιλαμβάνεται η υποχρέωση κάθε Εργολάβου να κατέχει άδεια ατομικού συστήματος ή να συμμετέχει σε συλλογικό σύστημα διαχείρισης αποβλήτων, ασχέτως αν τα παραγόμενα απόβλητα θα επαναχρησιμοποιηθούν επιτόπου ή θα μεταφερθούν σε μονάδα διαχείρισης αποβλήτων. Επίσης, ζητήσαμε όπως μας δοθεί η αναγκαία πληροφόρηση σχετικά με τα μέτρα που προτίθεται η ΕΔΛ να λάβει για πλήρη συμμόρφωση των εγγράφων διαγωνισμών της ΕΔΛ, με τη Νομοθεσία, τους Κανονισμούς και τις Οδηγίες του Τμήματος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του Υπουργείου Εσωτερικών, σε όλους τους μελλοντικούς διαγωνισμούς έργων.

Η απάντηση της ΕΔΛ εκκρεμεί.

Σύσταση: Να ενσωματώνονται έγκαιρα στα έγγραφα διαγωνισμών, όλες οι πρόνοιες της νομοθεσίας.

3. Ανέγερση/κατασκευή Κοινοτικού Πάρκου στη Μελίνη – Προσφορά αρ. ΚΣ 28/2009 – Τελικός Λογαριασμός. Με επιστολή μας προς τον Αν. Έπαρχο Λάρνακας τον Ιανουάριο 2015, παρατηρήσαμε ότι κατόπιν επιτόπου δειγματοληπτικού ελέγχου που διεξήχθη από την Υπηρεσία μας στις 22.12.2014, στην παρουσία εκπροσώπου/τεχνικού της Επαρχιακής Διοίκησης Λάρνακας (ΕΔΛ), ο οποίος αφορούσε την επιμέτρηση των αλλαγών/επιπλέον εργασιών/επαναμετρήσεων και ορισμένων ποσοτήτων από το Δελτίο Ποσοτήτων (ΔΠ) της σύμβασης, προέκυψαν ουσιαστικές αποκλίσεις (+/-) μεταξύ των ποσοτήτων που περιλήφθηκαν στον τελικό λογαριασμό του έργου και των πραγματικών επιτόπου μετρήσεων, τις οποίες

και ζητήσαμε να ενσωματωθούν στον τελικό λογαριασμό, ως τελικές. Πέραν των πιο πάνω επιτόπου επιμετρήσεων, η ΕΔΛ προχώρησε – μετά από σχετική υπόδειξη της Υπηρεσίας μας – σε επιτόπου επιμετρήσεις συγκεκριμένων εργασιών που περιλαμβάνονταν στο ΔΠ του έργου, όπου και πάλι εντοπίστηκαν ουσιαστικές αποκλίσεις (-). Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι θα έπρεπε να επαναμετρηθούν όλες οι εργασίες του τελικού λογαριασμού του έργου, τόσο για όλες τις αλλαγές/τροποποιήσεις που έγιναν, όσο και για όλες τις ποσότητες του ΔΠ της σύμβασης που είχαν κοστολογηθεί από τον Ανάδοχο και, των οποίων το κόστος – καθεμιάς – υπερέβαινε τα €1.000. Επιπρόσθετα, εισηγηθήκαμε όπως ελεγχθούν/αξιολογηθούν όλες οι τιμές μονάδος που χρησιμοποιήθηκαν στις αλλαγές που έγιναν στο έργο. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως η ΕΔΛ προχωρήσει σε όλες τις ενδεδειγμένες ενέργειες προς το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας (ΕΔΛ/κας), ώστε να ανασταλεί στο παρόν στάδιο η εφαρμογή της εκδοθείσας απόφασης του – κατόπιν προσφυγής του Αναδόχου –, για καταβολή στον Ανάδοχο του υπόλοιπου ποσού προς εξόφληση του τελικού λογαριασμού (€18.070,60 συν τόκοι προς 5,50% από 31.1.2013), μέχρις ότου επαναμετρηθούν οι ποσότητες, επανεξεταστεί/επαναυπολογιστεί ο τελικός λογαριασμός και οριστικοποιηθούν οι απαιτήσεις της ΕΔΛ. Πέραν των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε – ως γενικότερο θέμα – όπως για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον και διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου, η ΕΔΛ να πραγματοποιεί η ίδια δειγματοληπτικό επιτόπου έλεγχο των ποσοτήτων στα έργα όπου εμπλέκονται ιδιώτες Σύμβουλοι και, αφού πρώτα ικανοποιηθεί η ίδια για την ορθότητα τους, τότε να τον αποστέλλει στις αρμόδιες αρχές/όργανα (ΤΕΑΑ, ΚΕΑΑ και στη συνέχεια, τον τελικό λογαριασμό, στην Υπηρεσία μας για έλεγχο). Επίσης, στις περιπτώσεις των συμβάσεων που αναθέτουσα αρχή είναι το Κοινοτικό Συμβούλιο (και όχι η ΕΔΛ), ο τελικός λογαριασμός των έργων θα πρέπει να συνυπογράφεται με τον Ανάδοχο της σύμβασης κατόπιν οριστικοποίησης του ελέγχου των λογαριασμών από την Υπηρεσία μας. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι υπήρξε σημαντική κωλυσιεργία/καθυστερήση εκ μέρους της ΕΔΛ να αποστείλει το σχετικό σημείωμα με όλες τις αλλαγές, καθώς και τον τελικό λογαριασμό στην ΚΕΑΑ και στην Υπηρεσία μας για έγκριση/έλεγχο, παρά τις σχετικές αποφάσεις/εγκυκλίους της ΚΕΑΑ, με αποτέλεσμα να εκδοθεί στο μεταξύ (στις 11.11.2014) από το ΕΔΛ/κας η πιο πάνω απόφαση του.

Στη συνέχεια, με νέα επιστολή μας προς τον Αν. Έπαρχο Λάρνακας τον Φεβρουάριο 2015, ζητήσαμε όπως επισπεύσει την απάντηση του και μας ενημερώσει κατά πόσο έχει προχωρήσει – σύμφωνα με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας – σε όλες τις ενδεδειγμένες ενέργειες προς το Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας (ΕΔΛ/κας), για αναστολή – στο παρόν στάδιο – της απόφασης του, για καταβολή στον Ανάδοχο του υπόλοιπου ποσού προς εξόφληση του τελικού λογαριασμού (€18.070,60 συν τόκοι προς 5,50% από 31.1.2013), καθώς και για την απάντηση/απόφαση του ΕΔΛ/κας.

Η απάντηση της ΕΔΛ εκκρεμεί (και στις 2 επιστολές μας).

4. Προσθήκη νέων κτηρίων και διαμόρφωση αυλής για το Κέντρο Νεότητας Πυργών – Φάση Β' – Διαγωνισμός αρ. ΚΣ 03/2011. Με επιστολή μας προς τον Αν. Έπαρχο Λάρνακας τον Απρίλιο 2015, παρατηρήσαμε ότι κατόπιν επιτόπου δειγματοληπτικού ελέγχου που διεξήχθη από την Υπηρεσία μας στις 17.3.2015, στην παρουσία εκπροσώπου/τεχνικών της Επαρχιακής Διοίκησης Λάρνακας (ΕΔΛ), ο οποίος αφορούσε την επιμέτρηση των αλλαγών/επιπλέον εργασιών/επαναμετρήσεων της σύμβασης, προέκυψαν ουσιαστικές αποκλίσεις (+/-) μεταξύ των ποσοτήτων που περιλήφθηκαν στον τελικό λογαριασμό του έργου και των πραγματικών επιτόπου μετρήσεων, τις οποίες και ζητήσαμε να ενσωματωθούν στον τελικό λογαριασμό, ως τελικές. Πέραν των πιο πάνω επιτόπου επιμετρήσεων, η ΕΔΛ προχώρησε – μετά από σχετικό αίτημα της Υπηρεσίας μας – σε επιπρόσθετες επιτόπου επιμετρήσεις και έλεγχο τιμών μονάδας συγκεκριμένων εργασιών που περιλαμβάνονται στις αλλαγές/τροποποιήσεις που έγιναν στο έργο, καθώς επίσης στην εξέταση/ επιμέτρηση ορισμένων εργασιών του Δελτίου Ποσοτήτων (ΔΠ) του έργου, όπου και πάλι εντοπίστηκαν ουσιαστικές αποκλίσεις (-). Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι θα έπρεπε να επαναμετρηθούν όλες οι εργασίες του τελικού λογαριασμού του έργου, τόσο για όλες τις

αλλαγές/τροποποιήσεις που έγιναν, όσο και για όλες τις ποσότητες του ΔΠ της σύμβασης που είχαν κοστολογηθεί από τον Ανάδοχο και των οποίων το κόστος – καθεμιάς – υπερέβαινε τα €300. Επιπρόσθετα, εισηγηθήκαμε όπως ελεγχθούν/αξιολογηθούν όλες οι τιμές μονάδος που χρησιμοποιήθηκαν στις αλλαγές που έγιναν στο έργο. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως η ΕΔΛ ζητήσει – γραπτώς – εξηγήσεις από τον Σύμβουλο για όλες τις πιο πάνω αποκλίσεις και ενημερώσει την Υπηρεσία μας σχετικά, τόσο για τις επεξηγήσεις του όσο και για τις πρόνοιες της σύμβασης, που ο Σύμβουλος έχει υπογράψει, αναφορικά με τη μη ορθή τήρηση/εκπλήρωση των καθηκόντων του. Επιπρόσθετα, κατόπιν αριθμητικού ελέγχου του ΔΠ εντοπίστηκαν αριθμητικά λάθη, με τη διόρθωση των οποίων μειώθηκε – ελάχιστα έστω – το ποσό του συμβολαίου (από €531.851,25 σε €531.231,50). Η ύπαρξη αριθμητικών λαθών στο ΔΠ, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι στο στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, δεν είχε διεξαχθεί ο απαραίτητος αριθμητικός έλεγχος. Πέραν των πιο πάνω, διαπιστώθηκε ότι ο Επιβλέπων Μηχανικός (ΕΜ) είχε προβεί στην αφαίρεση της υποχρέωσης του Αναδόχου για προμήθεια και τοποθέτηση πέτρας (coring stone) στην περίμετρο των πιασίων, την οποία ο Ανάδοχος τιμολόγησε με €70/μ², ενώ μόνο η τιμή αγοράς της καθορίστηκε στα €70/μ² και, του έδωσε οδηγίες για τοποθέτηση μαρμάρων, εργασία την οποία ο Ανάδοχος τιμολόγησε στα €180/μ² (αγορά και τοποθέτηση), τιμή που έγινε αποδεκτή από τον ΕΜ. Η τροποποίηση αυτή επέφερε ένα επιπρόσθετο κόστος €6.600 στο έργο, ενώ παράλληλα, κατά τον έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι η εργασία αυτή χρεώθηκε 2 φορές στον τελικό λογαριασμό του έργου. Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε όπως δοθούν εξηγήσεις από τον ΕΜ σε σχέση τόσο με την απόφαση αλλαγής του υλικού, όσο και της διπλής χρέωσης, λαμβάνοντας υπόψη την κατακυρωμένη τιμή μονάδος της σύμβασης και τη νέα τιμή μονάδος, που έγινε αποδεκτή από τον ΕΜ. Καταληκτικά, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως για αποφυγή παρόμοιων προβλημάτων στο μέλλον και διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου, η ΕΔΛ να πραγματοποιεί πρώτα η ίδια δειγματοληπτικό επιτόπου έλεγχο των ποσοτήτων στα έργα όπου εμπλέκονται ιδιώτες Σύμβουλοι και, στη συνέχεια, αφού ικανοποιηθεί η ίδια για την ορθότητα τους, τότε να αποστέλλει τον τελικό λογαριασμό στις αρμόδιες αρχές/όργανα (ΤΕΑΑ, ΚΕΑΑ – για έγκριση – και στην Υπηρεσία μας για έλεγχο). Στις περιπτώσεις εκείνες όπου αναθέτουσα αρχή είναι το Κοινοτικό Συμβούλιο (και όχι η ΕΔΛ), ο τελικός λογαριασμός των έργων θα πρέπει να συνυπογράφεται με τον Ανάδοχο της σύμβασης, κατόπιν ολοκλήρωσης του ελέγχου από την Υπηρεσία μας.

Η απάντηση της ΕΔΛ εκκρεμεί.

Σύσταση (για το 3 & 4): Η Επαρχιακή Διοίκηση να διενεργεί δειγματοληπτικό επιτόπου έλεγχο των ποσοτήτων στα έργα όπου εμπλέκονται ιδιώτες Σύμβουλοι και, στη συνέχεια, αφού ικανοποιηθεί για την ορθότητα τους να αποστέλλει έγκαιρα/εμπρόθεσμα τον τελικό λογαριασμό στα αρμόδια όργανα (ΤΕΑΑ, ΚΕΑΑ) για έγκριση και στην Υπηρεσία μας για έλεγχο. Επίσης, στις περιπτώσεις των συμβάσεων που αναθέτουσα αρχή είναι το Κοινοτικό Συμβούλιο, ο τελικός λογαριασμός των έργων θα πρέπει να συνυπογράφεται με τον Ανάδοχο, κατόπιν ολοκλήρωσης του ελέγχου από την Υπηρεσία μας.

2.6.4 ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΑΦΟΥ

Προσφορές

Προσφορά για (α) προμήθεια, μεταφορά και επιστροφή ασφαλικού σκυροδέματος και (β) αφαίρεση – απομάκρυνση και προμήθεια, μεταφορά και τοποθέτηση ασφαλικού σκυροδέματος (πρέμιξ) για τις ανάγκες της Επαρχιακής Διοίκησης Πάφου (Περιοχές Α, Β, Γ και Δ) – Αρ. Ε.Δ.ΠΑΦ.Τ.Σ. 19/2015. Με επιστολή μας προς τον Έπαρχο Πάφου (ΕΠ) στις 17.4.2015, εισηγηθήκαμε όπως γίνουν συγκεκριμένες τροποποιήσεις στα έγγραφα του διαγωνισμού και παράλληλα εισηγηθήκαμε την επανεξέταση του ύψους του ποσού αποζημίωσης για αδικαιολόγητες καθυστερήσεις στην έγκαιρη ολοκλήρωση των εργασιών (€200/εργάσιμη ημέρα), εκφράζοντας την άποψη ότι το εν λόγω ποσό ήταν αδικαιολόγητα χαμηλό λαμβάνοντας υπόψη αφενός το περιορισμένο χρονικό διάστημα που καθορίστηκε για αποπεράτωση των

εργασιών και στις 4 περιοχές του διαγωνισμού, καθιστώντας το έτσι ουσιώδους σημασίας και, αφετέρου τον όγκο δουλειάς που αναμενόταν από τον/τους Αναδόχους να εκτελέσουν στο σύντομο αυτό χρονικό διάστημα. Το χαμηλό ύψος του πιο πάνω ποσού που καθορίστηκε δεν θα ήταν – κατά την άποψη μας – αποτρεπτικό για συμμόρφωση τους με τις ημερομηνίες ολοκλήρωσης των εργασιών. Υποδείξαμε ότι σύμφωνα με την Εγκύκλιο 1593, ημερ. 6.4.2005, της ΚΕΑΑ, η οποία περιλαμβάνεται στην αναθεωρημένη Εγκύκλιο ΚΕΑΑ 1, ημερ. 1.9.2010 της Αρμοδίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, στα συμβόλαια κατασκευαστικών έργων του δημοσίου, η ποινική ρήτρα ανά ημερολογιακή ημέρα κυμαίνεται μεταξύ των ορίων που αντιστοιχούν σε ποσοστά 8% και 20% της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου, ενώ για έργα στα οποία η έγκαιρη συμπλήρωση έχει μεγάλη σημασία για την αναθέτουσα αρχή, όπως στην προκειμένη περίπτωση, το ποσοστό αυτό δύναται να ανέλθει μέχρι και στο 30% της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου.

Ο ΕΠ μας πληροφόρησε στις 12.6.2015 ότι τυχόν εφαρμογή υψηλότερου ποσού αποζημίωσης ανά εργάσιμη ημέρα θα κατέληγε σε άδικα και μη επιεική αποτελέσματα, καθώς σύμφωνα με την υπάρχουσα νομολογία και τη διεθνή βιβλιογραφία που αφορά στον καθορισμό της ζημιάς του ιδιοκτήτη (liquidated damages), το ύψος των αποζημιώσεων θα αποτελεί ενδεχόμενα σε τέτοια περίπτωση καταχρηστική ρήτρα συμβάσεων στα συμβόλαια. Μας ανέφερε επίσης ότι γενικά τα δικαστήρια είναι θετικά στις περιπτώσεις που οι ζημιές αποτελούν λογική εκτίμηση και πραγματική ζημιά που ενδέχεται να υποστεί ο ιδιοκτήτης του έργου, αλλιώς κρίνονται άκυρες ή τιμωρητικές και δεν εφαρμόζονται.

Η πιο πάνω άποψη του ωστόσο δεν λαμβάνει υπόψη την τροποποίηση της νομοθεσίας, με την οποία η ρήτρα στις συμβάσεις που συνομολογούνται με βάση τις πρόνοιες του Νόμου Ν.12(Ι)/2006 περί προσφορών του δημοσίου, καθίσταται άμεσα πληρωτέα, χωρίς να χρειάζεται να αποδειχθεί το ύψος της ζημιάς που προκάλεσε η καθυστέρηση.

Τον Νοέμβριο 2015, η ΕΠ επανέλαβε τις θέσεις της όπως παρατέθηκαν στην επιστολή της ημερ. 12.6.2015 για την οποία αναφέρθηκαν – πιο πάνω – τα σχόλια μας. Όσον αφορά τη σύσταση της Υπηρεσίας μας για εφαρμογή της σχετικής Εγκυκλίου για την περίληψη στα έγγραφα διαγωνισμών του ποσού της ποινικής ρήτρας ανά ημερολογιακή ημέρα, η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου (ΕΔΠ) μας πληροφόρησε ότι ετοιμάζει τα έγγραφα διαγωνισμών και προκηρύσσει προσφορές σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία και Κανονισμούς και έχοντας υπόψη τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες και τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, χωρίς να αναφέρεται στις Εγκυκλίους της ΚΕΑΑ τις οποίες οφείλει να εφαρμόζει.

Σύσταση: Για το ποσό της ποινικής ρήτρας ανά ημερολογιακή ημέρα που περιλαμβάνεται στα έγγραφα διαγωνισμών κατασκευαστικών έργων, να εφαρμόζονται οι πρόνοιες της Εγκυκλίου ΚΕΑΑ 1.

2.6.5 ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Τμήματος για το έτος 2014 προνοούσε έσοδα €60 εκ. και δαπάνες €120,9 εκ. Τα πραγματικά έσοδα για το έτος ανήλθαν στα €85,1 εκ. και οι δαπάνες στα €114,5 εκ. σε σύγκριση με €74,2 εκ. και €117,5 εκ. το 2013, αντίστοιχα. Η αύξηση των εσόδων του Τμήματος κατά το 2014 2013, οφείλεται στην αύξηση των εσόδων από τέλη και δικαιώματα τα οποία ανήλθαν σε €79,3 εκ. (€68,7 εκ. το 2013), λόγω κυρίως του αυξημένου αριθμού των μεταβιβάσεων ακίνητης ιδιοκτησίας.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τα καθυστερημένα έσοδα, που αφορούν κυρίως σε μισθώματα κρατικής γης και στη συνεισφορά Δήμων και Κοινοτήτων για πολεοδομικά έργα, ανήλθαν στις 31.12.2014 σε €11.886.535 σε σύγκριση με €10.841.960 το 2013. Σημειώνεται ότι, ποσό ύψους €8.558.812 αφορά στο σύνολο των καθυστερημένων ενοικίων από μίσθωση κρατικής γης σε όλες τις Επαρχίες, ενώ ποσό ύψους €3.297.960 αφορά στο σύνολο των καθυστερημένων ποσών στον Κλάδο Εκτιμήσεων σε όλες τις Επαρχίες, στο οποίο περιλαμβάνονται κυρίως οφειλές των Δήμων/Κοινοτήτων για τη συνεισφορά τους για πολεοδομικά έργα, που δεν καταβλήθηκαν στο Κράτος. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι,

σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, ο Δήμος Στροβόλου οφείλει στο Τμήμα ως συνεισφορά του για απαλλοτριώσεις για πολεοδομικά έργα ποσό ύψους €925.401 για την περίοδο 2011-2013, ενώ ο Δήμος Λευκωσίας οφείλει για τη συνεισφορά του για πολεοδομικά έργα και για μισθώματα κρατικής γης συνολικό ποσό ύψους €580.027 για την περίοδο 2012-2013. Αναφέρεται σχετικά ότι το Υπουργείο Εσωτερικών έχει αποκόψει εντός του 2014 μέρος των καθυστερημένων οφειλών ορισμένων Δήμων/Κοινοτήτων από την κρατική χορηγία που τους αναλογεί συνολικού ύψους €1.477.284, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 21.10.2009.

Σύσταση: Θα πρέπει να διαμορφωθεί σχέδιο δράσης και να τεθούν χρονοδιαγράμματα για είσπραξη των καθυστερημένων εσόδων, περιλαμβανομένης της πιστής εφαρμογής της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου με την οποία καθορίζονται διαδικασίες είσπραξης των εσόδων του Κράτους.

Έργα που προβλέπονται στο Μνημόνιο Συναντίληψης με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και αφορούν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Στο Μνημόνιο Συναντίληψης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας και της Κυπριακής Δημοκρατίας περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, έργα τα οποία αφορούν στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Τα κυριότερα έργα είναι:

(α) Γενική Εκτίμηση Ακίνητης Ιδιοκτησίας. Περίπου 1,1 εκ. τεμάχια γης και 500.000 μονάδες οικοδομών, διαμερισμάτων καταστημάτων και άλλων ειδών ιδιοκτησίας θα έπρεπε, σύμφωνα με το Μνημόνιο, να εκτιμηθούν σε τιμές 1.1.2013 μέχρι τον Ιούνιο του 2014, έργο το οποίο ολοκληρώθηκε εντός των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων. Με βάση το επικαιροποιημένο μνημόνιο Ιουνίου 2015 θα πρέπει να υιοθετηθεί νομοθεσία η οποία να καθορίζει τη συχνότητα διεξαγωγής Γενικής Εκτίμησης με βάση τη βέλτιστη διεθνή πρακτική. Ως εκ τούτου αναμένεται η ετοιμασία σχετικού νομοσχεδίου.

Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το προσχέδιο νομοσχεδίου με το οποίο καθορίζεται η συχνότητα διεξαγωγής νέας γενικής εκτίμησης, εντός της κάθε τριετίας, έχει ετοιμαστεί και διαβιβαστεί στις 23.9.15, μέσω του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

(β) Αξιολόγηση των παραμέτρων που χρησιμοποιήθηκαν για τη Γενική Εκτίμηση. Μέχρι το τέλος 2014 θα έπρεπε να γίνει αξιολόγηση τόσο των παραμέτρων που χρησιμοποιήθηκαν για τη Γενική Εκτίμηση εντοπισμός παραμέτρων που δεν λήφθηκαν υπόψη όσο και των αποκλίσεων μεταξύ Γενικής Εκτίμησης και τιμών αγοράς. Τον Ιανουάριο του 2015 ολοκληρώθηκαν η μελέτη αξιολόγησης των παραμέτρων που χρησιμοποιήθηκαν για τη Γενική εκτίμηση και η μελέτη διακύμανσης (A/S Ratio) μεταξύ Γενικής εκτίμησης και τιμών αγοράς. Ενόψει του γεγονότος ότι το θέμα παρακολουθείται από την ΤΡΟΙΚΑ, ζητήσαμε από το Τμήμα ενημέρωση για οποιεσδήποτε τυχόν εξελίξεις.

Όσον αφορά στη Γενική Εκτίμηση αναφέρεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, μέχρι τις 30.6.2015 εκκρεμούσε στο Τμήμα η εξέταση 13.092 από σύνολο 23.142 αιτήσεων διόρθωσης λάθους που υποβλήθηκαν στο Τμήμα και 1.181 από σύνολο 1.192 αιτήσεων ενστάσεων που αφορούν στη Γενική Εκτίμηση. Όπως μας ανέφερε ο Διευθυντής, καταβάλλεται προσπάθεια να ολοκληρωθεί η εξέτάσή τους μέχρι τον Ιούνιο 2016 και ο έλεγχος μέχρι τον Οκτώβρη 2016.

Επίσης, σύμφωνα με επιστολή του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού Αμαθούντας ημερ. 19.5.2015, στα αρχεία που στάλθηκαν από το Τμήμα προς το Συμβούλιο σχετικά με τις αξίες ακινήτων 1.1.2013 δεν συμπεριλαμβάνονται οι εκτιμημένες αξίες των μισθώσεων που βρίσκονται εντός 2 συγκεκριμένων βιομηχανικών περιοχών στη Λεμεσό, ενώ αριθμός νέων τίτλων (περίπου 500) που είχαν εγγραφεί στα κτηματολογικά μητρώα κατά το 2014 δεν έφεραν εκτιμημένη αξία σε τιμές 1.1.2013.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Τμήμα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για επίσπευση της διαδικασίας κατάλληλης ενημέρωσης των σχετικών αρχείων που αφορούν στις εκτιμήσεις όλων των ακινήτων σε αξίες 1.1.2013, περιλαμβανομένων των μισθώσεων σε όλες τις βιομηχανικές περιοχές και ενημερωθούν σχετικά τα επηρεαζόμενα Τμήματα και Οργανισμούς.

(γ) Έκδοση Τίτλων Ιδιοκτησίας για όλες τις αναπτύξεις. Μέχρι το τέλος του 2015 δεν πρέπει να υπάρχει καθυστέρηση πέραν του ενός έτους σε υποθέσεις έκδοσης ξεχωριστών τίτλων για μονάδες που είναι το αντικείμενο πώλησης σε περισσότερες των 3.500 συμβάσεων πώλησης. Ειδικότερη αναφορά για την έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας γίνεται σε άλλη παράγραφο της παρούσας έκθεσης.

Σχέδιο ιδιωτικοποιήσεων / Μεταβίβαση κρατικής γης στην Κεντρική Τράπεζα. Σύμφωνα με το Μνημόνιο Συναντίληψης (πρόνοια 3.6), οι Κυπριακές Αρχές για την υποβοήθηση της οικονομικής αποδοτικότητας και την αποκατάσταση της βιωσιμότητας του χρέους, θα προωθήσουν Σχέδιο ιδιωτικοποιήσεων κρατικών επιχειρήσεων και ημικρατικών οργανισμών καθώς και ακινήτων και γης που ανήκουν στο Κράτος.

Σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος ημερ. 30.5.2014 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, στα πλαίσια των Αποκρατικοποιήσεων με βάση την πρόνοια του Μνημονίου Συναντίληψης, ετοιμάστηκε πίνακας κρατικών τεμαχίων (38) με κατά προσέγγιση αξία ύψους €540 εκ. περίπου. Επίσης ετοιμάστηκε σχετικός πίνακας κρατικής ακίνητης ιδιοκτησίας που θα περιλαμβάνεται στην ανταλλαγή περιουσιακών στοιχείων (asset swap) με την Κεντρική Τράπεζα, με κατά προσέγγιση αξία ύψους €1,2 δισ.

Όπως αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στα πρακτικά συνεδρίας στο Υπουργείο Εσωτερικών ημερ. 27.2.2015 για το θέμα της αξιοποίησης κρατικής γης, υπάρχει τεράστια διαφορά στις αξίες των ακινήτων που θα μεταβιβαστούν στην Κεντρική Τράπεζα, όπως αυτές υπολογίστηκαν από το ΤΚΧ, το οποίο εκτίμησε τα ακίνητα για το συνολικό ποσό των €1,2 δισ. και του ιδιώτη εκτιμητή της Κεντρικής Τράπεζας για τις εκτιμήσεις του οποίου αναφέρεται ότι «η συνολική αξία των ακινήτων, με βάση το δείγμα που λήφθηκε, υπολογίζεται στα €650 εκ.». Όσον αφορά στα τεμάχια κρατικής γης (38) τα οποία θα αποκρατικοποιηθούν, ανεξάρτητα αν ο κατάλογος των συγκεκριμένων τεμαχίων είναι τελικός ή όχι, φαίνεται επίσης να υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των εκτιμήσεων του Τμήματος και του ιδιώτη εκτιμητή, εκ μέρους του Εφόρου αποκρατικοποιήσεων.

Αναφορικά με τα πιο πάνω σημειώνονται τα ακόλουθα:

(α) Για οποιαδήποτε αποξένωση κρατικής περιουσίας, είτε για να δοθεί στην Κεντρική Τράπεζα είτε για να αποκρατικοποιηθεί, απαιτείται τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας. Αναφέρεται σχετικά ότι το άρθρο 18 του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224 δεν φαίνεται να επιτρέπει την αποξένωση κρατικής περιουσίας για τους πιο πάνω σκοπούς. Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας το οποίο εκκρεμεί στη Βουλή από τις 29.10.2014.

(β) Επισημαίνουμε τις μεγάλες διαφορές στις σχετικές εκτιμήσεις του ΤΚΧ και των ιδιωτών εκτιμητών, όπως αυτές αναφέρονται πιο πάνω. Ζητήσαμε από το Τμήμα να μας πληροφορήσει κατά πόσο έχουν διερευνηθεί οι λόγοι που προβάλλουν σχετικά οι ιδιώτες εκτιμητές και πως θα διασφαλιστεί ότι η οποιαδήποτε αποξένωση κρατικής περιουσίας δεν θα αποβεί εις βάρος του δημοσίου.

Ο Διευθυντής μάς ανέφερε ότι έγινε συνάντηση με τον ιδιώτη εκτιμητή στην παρουσία του Έφορου Αποκρατικοποιήσεων. Οι διαφορές στις παραδοχές εκτιμήσεων μεταξύ του Τμήματος και του ιδιώτη εκτιμητή έχουν καταγραφεί, με σκοπό να ενημερωθεί ο Έφορος Αποκρατικοποιήσεων. Δεν υπήρξε οποιαδήποτε άλλη ενημέρωση ή οδηγίες επί του θέματος.

Καθυστέρηση στην καταβολή αποζημιώσεων λόγω απαλλοτριώσεων - Εντάλματα κατάσχεσης κινητής περιουσίας εναντίον της Δημοκρατίας. Εξακολουθεί να παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των πιο πάνω αποζημιώσεων, η οποία οφείλεται, μεταξύ άλλων, στη χρονοβόρα διαδικασία μέχρι τον καθορισμό του τελικού ποσού της αποζημίωσης και στα περιορισμένα κονδύλια του Προϋπολογισμού σε σχέση με τις καταβλητέες αποζημιώσεις. Ως αποτέλεσμα, στο τέλος κάθε χρόνου εκκρεμούν σημαντικά ποσά αποζημιώσεων, περιλαμβανομένων και οφειλών προς το Ταμείο Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών, ενώ το Κράτος επιβαρύνεται με πολύ ψηλά ποσά τόκων. Αναφέρεται επίσης ότι, σε αρκετές περιπτώσεις οι επηρεαζόμενοι ιδιοκτήτες εξασφαλίζουν εντάλματα κατάσχεσης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας, λόγω απλήρωτων αποζημιώσεων κατόπιν αποφάσεων Δικαστηρίων σε σχετικές Παραπομπές. Τον Απρίλιο του 2015, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, εκκρεμούσαν παγκύπρια συνολικά 164 εντάλματα κατάσχεσης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας για καταβολή ποσού αποζημίωσης €18,7 εκ. περιλαμβανομένων τόκων και άλλων εξόδων. Σύμφωνα επίσης με επιστολές του Τμήματος ημερ. 24.2.2015 και 4.8.2015, στις 31.12.2014 το οφειλόμενο ποσό για αποζημιώσεις λόγω απαλλοτριώσεων προς επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες, συμπεριλαμβανομένων τόκων μέχρι τις 31.12.2014 ανέρχεται σε €413,6 εκ. περίπου. Το ποσό, σύμφωνα με την ανάλυση του Τμήματος, αποτελείται από ποσά προσφερθέντα στους ιδιοκτήτες γης αλλά μη αποδεχθέντα (€167,8 εκ.) και ποσά αποδεχθέντα, περιλαμβανομένων ποσών που αφορούν σε αποφάσεις Δικαστηρίου, αλλά μη καταβληθέντα στους δικαιούχους, (€245,8 εκ.) μέχρι το Δεκέμβριο 2014. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις ίδιες επιστολές, στο πιο πάνω οφειλόμενο ποσό συμπεριλαμβάνονται και τα συμφωνηθέντα ποσά μετά από φιλικό διακανονισμό για απόκτηση Τ/Κ περιουσιών, εντός των οποίων έχουν ανεγερθεί συνοικισμοί και οικισμοί για στέγαση εκτοπισθέντων και έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Ενδεικτικά παραδείγματα απαλλοτριώσεων αναφέρονται στην Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2013.

Επισημάναμε ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 23 του Συντάγματος, και το Άρθρο 12 του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου, οι αποζημιώσεις καταβάλλονται τοις μετρητοίς και προκαταβολικά.

Ο Διευθυντής μάς ανέφερε ότι ο κυριότερος λόγος που δεν καταβάλλονται έγκαιρα τα οφειλόμενα ποσά αποζημίωσης, είναι τα περιορισμένα κονδύλια που διατίθενται για τις απαλλοτριώσεις. Επίσης, ανέφερε ότι το Τμήμα εισηγήθηκε προς το Υπουργείο Οικονομικών την εξασφάλιση σχετικού δανείου με επιτόκιο πολύ χαμηλότερο από αυτό που πρέπει να καταβάλει η Δημοκρατία προς τους ιδιοκτήτες απαλλοτριωθείσας γης.

Σύσταση: Συστήνεται όπως, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, ετοιμαστεί σχετικό χρονοδιάγραμμα καταβολής των αποζημιώσεων στη βάση κατάταξης των οφειλών του Κράτους κατά σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με τα κριτήρια που έθεσε το Υπουργικό Συμβούλιο στις 24.4.2013.

Ανακλήσεις έργων απαλλοτρίωσης. Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας σε πολλές περιπτώσεις έργων απαλλοτρίωσης διαπιστώθηκαν, μεταξύ άλλων, αδυναμίες και προβλήματα στον προγραμματισμό και την εκτέλεση των έργων, σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες, μη υλοποίηση των έργων εντός της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα και η σχετική νομοθεσία και αδυναμία του Κράτους να καταβάλει τις σχετικές αποζημιώσεις μέσω των ετήσιων Προϋπολογισμών.

Σύσταση: Αναμένεται από το Κράτος να προβαίνει σε απαλλοτρίωση ακίνητης ιδιοκτησίας για έργα τα οποία υπάρχει η δυνατότητα να πραγματοποιηθούν όπως ορίζει το Σύνταγμα και ο Νόμος και όπως υπάρχει μεταξύ άλλων, στενή συνεργασία των απαλλοτριουσών Αρχών με το Υπουργείο Οικονομικών, για αποφυγή των προβλημάτων που δημιουργούνται.

Τα πιο πάνω, καθώς επίσης η συσσώρευση σημαντικών οφειλών του δημοσίου για αποζημιώσεις απαλλοτριώσεων και η υφιστάμενη οικονομική κρίση, φαίνεται να οδήγησαν το Κράτος στην επαναξιολόγηση των έργων απαλλοτρίωσης και στην ανάκληση απαλλοτριώσεων ακίνητης περιουσίας για έργα τα οποία δεν είναι εφικτό να υλοποιηθούν άμεσα ή/και δεν κρίνεται απόλυτα αναγκαία η υλοποίησή τους στο εγγύς μέλλον. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος την περίοδο Αυγούστου 2012 - Σεπτεμβρίου 2015 ανακλήθηκαν 25 έργα απαλλοτρίωσης, για τα οποία το ποσό της αποζημίωσης που δεν θα χρειαστεί να καταβληθεί είναι πέραν των €158 εκ.

Έργα Απαλλοτριώσεων τα οποία δεν υλοποιήθηκαν – Προβλήματα στον προγραμματισμό/σχεδιασμό των έργων. Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας εντοπίστηκαν αρκετές περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει επιτευχθεί ο σκοπός της απαλλοτρίωσης εντός των 3 ετών από την απαλλοτρίωση, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, και οι οποίες καταδεικνύουν την έλλειψη προγραμματισμού και συντονισμού.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της απαλλοτρίωσης για την ανέγερση του Β' Γυμνασίου Λατσιών και τη διαμόρφωση οδικού δικτύου η οποία δημοσιεύτηκε τον Ιούλιο 2004, καταβλήθηκαν οι σχετικές αποζημιώσεις ύψους €4,6 εκ. στους ιδιοκτήτες την περίοδο 2005 – 2009 και περιήλθε στην κυριότητα του Υπουργείου Παιδείας & Πολιτισμού (ΥΠΠ) η ακίνητη ιδιοκτησία. Στις 25.9.2009 το ΥΠΠ με σχετική επιστολή του ζήτησε από το Τμήμα όπως, προωθηθεί η διαδικασία κήρυξης της απαλλοτριωθείσας γης ως «πλεονάζουσα», αφού ο σκοπός της απαλλοτρίωσης δεν επιτεύχθηκε εντός της προθεσμίας που ορίζει ο Νόμος. Επίσης, ζήτησε όπως με τα την επιστροφή της γης στους αρχικούς ιδιοκτήτες, να γίνει προσπάθεια απόκτησης της γης με φιλικό διακανονισμό ή να γίνει εκ νέου απαλλοτρίωση. Στις 5.9.2011, δύο χρόνια μετά, το ΥΠΠ με νέα επιστολή του προς το Τμήμα ανέφερε ότι η απόκτηση του συγκεκριμένου χώρου που είναι δεσμευμένος στο τοπικό σχέδιο δεν είναι πλέον αναγκαίος και ότι υπάρχει κρατική γη για να καλύψει τις ανάγκες που θα προκύψουν για τη Μέση εκπαίδευση στην περιοχή. Σημειώνεται, μεταξύ άλλων, ότι, μετά από σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 25.8.2010 και 3.4.2013 που αφορούν στην κήρυξη της συγκεκριμένης ακίνητης ιδιοκτησίας ως πλεονάζουσα (με βάση τις θέσεις του ΥΠΠ) και μέχρι τον Ιούνιο του 2015, ένα μέρος της απαλλοτριωθείσας γης έχει επιστραφεί ή βρίσκεται στη διαδικασία της επιστροφής στους πρώην ιδιοκτήτες της, ενώ, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, εκκρεμεί η πώληση μέρους της απαλλοτριωθείσας γης με δημόσιο πλειστηριασμό. Ως αποτέλεσμα των αδυναμιών/προβλημάτων που φαίνεται να προέκυψαν στον προγραμματισμό/σχεδιασμό που έγινε για την πιο πάνω απαλλοτρίωση, το Κράτος επιβαρύνθηκε, μεταξύ άλλων, με διοικητικό και άλλο κόστος, ενώ για σειρά ετών ήταν δεσμευμένη ιδιωτική γη την οποία οι ιδιοκτήτες δεν μπορούσαν να αξιοποιήσουν.

Σύσταση: Συστήνεται η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για επίλυση των προβλημάτων και αδυναμιών που προκύπτουν σε σχέση με τον σχεδιασμό, προγραμματισμό και εκτέλεση των έργων απαλλοτρίωσης, ώστε και το Κράτος να μην επιβαρύνεται με πρόσθετο κόστος και παράλληλα να διασφαλίζεται το συμφέρον των πολιτών.

Ο Διευθυντής μάς ανέφερε ότι συμφωνεί με τα πιο πάνω και ότι η απαλλοτριούσα Αρχή πρέπει να προβαίνει σε καλύτερο προγραμματισμό.

Ιδιοκτήτες ακινήτων χωρίς αριθμό Πολιτικής Ταυτότητας. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος τον Αύγουστο 2015 υπήρχαν καταχωρημένα στο μηχανογραφικό σύστημα του Τμήματος με «ψευδοταυτότητες», χωρίς δηλαδή αριθμό πολιτικής ταυτότητας, συνολικά 262.300 περίπου φυσικά πρόσωπα τα οποία είναι ιδιοκτήτες σημαντικής ακίνητης περιουσίας στις ελεύθερες περιοχές η αξία της οποίας, συνολικά ανέρχεται σε €1,66 δισ. σε τιμές 1.1.1980. Σχετικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας ημερ. 13.1.2015, τα οποία στάλθηκαν ηλεκτρονικά στην Υπηρεσία μας στις 2.4.2015, φαίνεται να υπάρχουν 36.500 περίπου περιπτώσεις προσώπων με ψευδοταυτότητες των οποίων

η συνολική αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας σε τιμές 1.1.1980, υπερβαίνει τις €12.500, ανά περίπτωση, και σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία υπόκεινται σε φορολογίες.

Λόγω του πιο πάνω και του γεγονότος ότι για την επιβολή του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας του δημοτικού τέλους, του τέλους βελτίωσης και των αποχετευτικών τελών, λαμβάνονται σχετικά στοιχεία από το Τμήμα, προκύπτει απώλεια σημαντικών εσόδων τόσο για το Κράτος όσο και για τις Τοπικές Αρχές εφόσον για τα τεμάχια αυτά δεν θα είναι δυνατόν να επιβληθούν οι σχετικές φορολογίες.

Σύσταση: Να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για εντοπισμό των στοιχείων των ιδιοκτητών ακινήτων που είναι καταχωρημένα χωρίς πολιτική ταυτότητα τόσο μέσω άλλων κυβερνητικών Τμημάτων και Τοπικών Αρχών όσο και με τη βοήθεια των ιδιοκτητών ακινήτων που συνορεύουν με αυτά.

Έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας - Πολεοδομική Ρύθμιση/Πολεοδομική Αμνηστία.

(α) Μνημονιακή Υποχρέωση. Με βάση το επικαιροποιημένο μνημόνιο Ιουνίου 2015 μέχρι το τέλος του 2015 δεν πρέπει να υπάρχει καθυστέρηση πέραν των 6 μηνών σε υποθέσεις έκδοσης ξεχωριστών τίτλων, για μονάδες που είναι το αντικείμενο πώλησης σε περισσότερες των 3.500 συμβάσεων πώλησης, και οι οποίες καταμετρούνται από την ημερομηνία έκδοσης της τελικής έγκρισης από την αρμόδια αρχή. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τον Αύγουστο του 2015, εκκρεμούσαν περίπου 19.500 τίτλοι ιδιοκτησίας που αφορούν σε 3 αναπτύξεις και άνω στο ίδιο ακίνητο, από τους οποίους μέχρι το τέλος του 2015 θα πρέπει να εκδοθούν οι 16.000 τίτλοι. Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τα οποία δεν επιβεβαιώθηκαν από την Υπηρεσία μας, την περίοδο Απριλίου – Αυγούστου 2015 (5 μήνες) έχουν εκδοθεί 3.936 τίτλοι. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι είναι αμφίβολη η επίτευξη του πιο πάνω στόχου που προνοείται στο μνημόνιο. Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι στο παρόν στάδιο (Οκτώβριος 2015) εκκρεμούν 494 αιτήσεις που αφορούν αναπτύξεις με τουλάχιστον τρεις μονάδες, για τις οποίες υποβλήθηκε αίτηση από τους ιδιοκτήτες και για τις οποίες με βάση το μνημόνιο θα πρέπει να εκδοθούν τίτλοι ιδιοκτησίας μέχρι τις 31.12.2015 και πρόσθεσε ότι, αναμένεται ότι το Τμήμα θα ανταποκριθεί στη συμπλήρωση του έργου αυτού, σε μεγάλο βαθμό.

(β) Έκδοση Τίτλων με τη διαδικασία του αναγκαστικού εκσυγχρονισμού που δεν αποτελεί μνημονιακή υποχρέωση. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, τα οποία δεν επιβεβαιώθηκαν από την Υπηρεσία μας, τον Αύγουστο 2015 εκκρεμούσαν επιπρόσθετα των 19.500, 28.000 τίτλοι ιδιοκτησίας (οι οποίοι αφορούν σε 3 αναπτύξεις και άνω στο ίδιο τεμάχιο), για έκδοση με τη διαδικασία του αναγκαστικού εκσυγχρονισμού, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, περιπτώσεις οι οποίες δεν αποτελούν μνημονιακή υποχρέωση του Τμήματος. Ο Διευθυντής μας ανέφερε ότι για τη διαδικασία του αναγκαστικού εκσυγχρονισμού το Τμήμα βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς έτσι ώστε να ξεπεραστούν τα προβλήματα που προκαλούν τις καθυστερήσεις.

(γ) Μεταβίβαση ακινήτου αυτεπάγγελα ή κατόπιν αίτησης, Νόμος Ν.139(Ι)/2015. Με τη ψήφιση του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκεύσεως Ακινήτων (Τροποποιητικού) Νόμου, Ν.139(Ι) 2015, ο οποίος δημοσιεύθηκε στις 4.9.2015 στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας, είναι δυνατή η μεταβίβαση ακινήτου επ' ονόματι του αγοραστή, αυτεπάγγελα ή έπειτα από υποβολή αίτησης, τηρουμένων των προϋποθέσεων που ορίζει ο Νόμος. Σκοπός του Νόμου είναι να λύσει το πρόβλημα χιλιάδων εγκλωβισμένων αγοραστών, οι οποίοι κατέθεσαν σχετικά πωλητήρια έγγραφα στο Τμήμα μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2014, έχουν εξοφλήσει το ακίνητο που αγόρασαν ή είναι διατεθειμένοι να καταβάλουν το υπόλοιπο της συμβατικής τους υποχρέωσης όπως προνοείται στη νομοθεσία και δεν έγινε η μεταβίβαση του ακινήτου επ' ονόματι τους λόγω κυρίως προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρηματίες ανάπτυξης γης από τους οποίους αγόρασαν το ακίνητο. Αναφέρεται σχετικά ότι με τον εν λόγω Τροποποιητικό Νόμο δύναται ο Διευθυντής του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, υπό

συγκεκριμένες προϋποθέσεις να προχωρεί σε απαλλαγή, μεταφορά ή ακύρωση υποθήκης ή εμπράγματος βάρους σε ακίνητο ή σε μέρος αυτού, με σκοπό τη μεταβίβαση ακινήτου επ' ονόματι του αγοραστή.

Λαμβάνοντας υπόψη τον μεγάλο αριθμό περιπτώσεων για τις οποίες, για διάφορους λόγους, εκκρεμεί η έκδοση τίτλων, είναι φανερό ότι αν τελικά διευθετηθούν, θα ενισχυθούν σημαντικά τα έσοδα του δημοσίου. Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι στο παρόν στάδιο (Οκτώβριος 2015) έχουν κατατεθεί 3815 αιτήσεις εγκλωβισμένων αγοραστών.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει να μελετηθεί, μεταξύ άλλων, το ενδεχόμενο όπως, σε συνεργασία και συντονισμό με τις αρμόδιες οικοδομικές και πολεοδομικές Αρχές, εφαρμοστεί σύστημα συνεχούς παρακολούθησης της αδειοδότησης αναπτύξεων σε συσχετισμό με την έκδοση των τίτλων ιδιοκτησίας.

Καταγγελία αναφορικά με την έκδοση πιστοποιητικών έρευνας από Λειτουργό του Τμήματος. Ύστερα από καταγγελία ημερ. 28.5.2012, η Υπηρεσία μας διενήργησε σχετικό έλεγχο όσον αφορά στην έκδοση πιστοποιητικών έρευνας (ΠΕ) από λειτουργούς του Τμήματος. Της συγκεκριμένης καταγγελίας προηγήθηκε σχετική έρευνα από το ίδιο το Τμήμα ημερ. 10.5.2012, κατόπιν οδηγιών του Διευθυντή του Τμήματος, την οποία ωστόσο κρίναμε ελλιπή. Για το θέμα υπάρχει εκτενής αναφορά στην Έκθεση μας για το 2013. Σύμφωνα με σχετική επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 3.8.2015, κατά τη διεξαγωγή της αστυνομικής έρευνας εναντίον των συγκεκριμένων Λειτουργών δεν προέκυψε οποιαδήποτε ποινική ευθύνη, ενώ ο Γενικός Εισαγγελέας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μπορούν να διατυπωθούν συγκεκριμένες κατηγορίες για πειθαρχικά παραπτώματα οι οποίες και έχουν καταγραφεί στα σχετικά κατηγορητήρια. Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το θέμα εκκρεμεί στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας για τελική απόφαση όσον αφορά το είδος της ποινής που θα τους επιβληθεί.

2.6.6 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ

Καθυστερημένα Έσοδα. Σύμφωνα με την έκθεση καθυστερημένων εσόδων του Τμήματος το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2014 ανήλθε σε €5.923.546, σε σύγκριση με €8.015.450 στις 31.12.2013. Ποσό ύψους €5.709.057 αφορά σε καθυστερημένα έσοδα από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τη συνεισφορά τους για πολεοδομικά έργα και ποσό €214.489 αφορά σε καθυστερημένα ενοίκια καταστημάτων εμπορικών κέντρων και κατοικιών στους κυβερνητικούς οικισμούς.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να συνεχίσει να λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για είσπραξη των οφειλών, μέσα από ορθές διαδικασίες παρακολούθησης περιλαμβανομένης και της πιστής εφαρμογής της σχετικής εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου, με την οποία καθορίζονται διαδικασίες είσπραξης εσόδων του Κράτους και αξιοποίηση των προνοιών του Ν.38(Ι)/2014.

Όπως μας ενημέρωσε η Διευθύντρια του Τμήματος, το Τμήμα έχει εντατικοποιήσει όλες τις ενδεικνυόμενες ενέργειες για την είσπραξη των ποσών που οφείλονται από τις ΑΤΑ και από τα καθυστερημένα ενοίκια, το οποίο διαφάνηκε και από τη μείωση των καθυστερημένων εσόδων.

Προϋπολογισμός Αναπτύξεως.

Ενοίκιαση καταστημάτων.

(α) Μη τήρηση των όρων των συμβολαίων. Κατά τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργούνται από λειτουργούς του Τμήματος στα ενοικιαζόμενα καταστήματα στους κυβερνητικούς οικισμούς, εντοπίζονται διάφορες παρανομίες και παραβιάσεις από μέρους των ενοικιαστών που αφορούν στους όρους των

συμβολαίων τους, όπως αλλαγή χρήσης ή παράνομες τροποποιήσεις, για τις οποίες ωστόσο δεν φαίνονται οι ενέργειες στις οποίες έχει προβεί το Τμήμα για συμμόρφωση των παρανομούντων.

Σύσταση: Στις περιπτώσεις που παρατηρούνται παραβιάσεις των όρων των συμβολαίων, να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα έγκαιρα, είτε προς συμμόρφωση είτε προς ανάκτηση των καταστημάτων και οι σχετικές ενέργειες του Τμήματος να τεκμηριώνονται.

(β) Εκμίσθωση καφετέριας και καταστήματος στον Κυβερνητικό Οικισμό στο Πλατύ Αγλαντζιάς.

Αρμόδια Αρχή για τη μίσθωση καταστημάτων σε Κυβερνητικούς Οικισμούς είναι το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Για την εκμίσθωση καταστημάτων ακολουθούνται οι εσωτερικοί κανονισμοί του Τμήματος ημερ. 6.7.1990, σύμφωνα με τους οποίους, δικαίωμα υποβολής προσφοράς για την ενοικίαση καταστήματος σε Κυβερνητικούς Οικισμούς έχουν μόνο άτομα που είναι εκτοπισθέντες ή που είναι παντρεμένοι με εκτοπισθέντες. Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 18.829 ημερ. 28.2.1980, είχε εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Εσωτερικών όπως αποφασίζει σχετικά με την παράταση μισθώσεων.

Τόσο στην σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, όσο και στους εσωτερικούς κανονισμούς, δεν γίνεται αναφορά για μίσθωση καταστημάτων σε προσφυγικά σωματεία. Να σημειωθεί ότι από επισκόπηση του μητρώου καταστημάτων σε Κυβερνητικούς Οικισμούς, διαπιστώθηκε ότι η περίοδος εκμίσθωσης σε προσφυγικά σωματεία είναι τρία χρόνια και το ετήσιο μίσθωμα κυμαίνεται από €216 μέχρι €780. Σημειώνεται επίσης ότι σε μία περίπτωση υπάρχει απόφαση για την εκμίσθωση από το Υπουργικό Συμβούλιο, ενώ για τις υπόλοιπες υπάρχει σχετική έγκριση από τον Υπουργό Εσωτερικών.

Σχετικά με την πιο πάνω σύμβαση, η οποία συνομολογήθηκε την 1.3.2013 μεταξύ προσφυγικού σωματείου και της Κυπριακής Δημοκρατίας, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Παρόλο που όπως φαίνεται από τη σχετική αλληλογραφία που μας δόθηκε, υπήρξε ανταλλαγή απόψεων μεταξύ του Τμήματος και του Υπουργείου, δεν εντοπίστηκε η έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών για την εκμίσθωση των υποστατικών.
- Η διάρκεια της εκμίσθωσης καθορίστηκε, αντί για 3, στα 33 χρόνια από την 1.3.2013 μέχρι την 1.1.2046 με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα 33 χρόνια μετά από σχετικό αίτημα του μισθωτή.
- Το ετήσιο μίσθωμα καθορίστηκε στα €10 ετησίως, ενώ στον προηγούμενο πρόσφυγα ενοικιαστή, μόνο η καφετέρια ήταν εκμισθωμένη για €450.
- Το συμβόλαιο που έχει υπογραφεί προνοεί ότι ο μισθωτής διατηρεί το δικαίωμα επέκτασης των δραστηριοτήτων του Σωματείου στο μέρος του ορόφου της οικοδομής, αφού προηγουμένως εξασφαλίσει την απαιτούμενη πολεοδομική άδεια και άδεια οικοδομής, ενώ τα πρότυπα συμβόλαια προνοούν την εκ των προτέρων έγκριση από τον ιδιοκτήτη για μετατροπές.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε τους λόγους για τους οποίους το Τμήμα, για την εν λόγω εκμίσθωση έκρινε αναγκαία την παρέκκλιση από την συνήθη πρακτική που ακολουθεί σε παρόμοιες περιπτώσεις. Η Διευθύντρια του Τμήματος θεωρεί την παρούσα περίπτωση ειδική, λόγω «ακύρωσης» το 2009, της παραχώρησης κρατικής γης που δόθηκε στο Σωματείο το 2007 στη βάση απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, για ανέγερση εκκλησίας. Σημείωσε επίσης, ότι το Τμήμα ενήργησε σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Εσωτερικών και ότι για τον καθορισμό του μισθίου λήφθηκαν υπόψη τα δικαιώματα του Σωματείου στην κρατική γη που του είχε παραχωρηθεί και σχετικά του έξοδα.

Σύσταση: Για σκοπούς διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης, θα πρέπει η παραχώρηση καταστημάτων σε σωματεία να διέπεται από καταγεγραμμένες διαδικασίες.

Προσφορές.**Αδυναμίες στη Διαχείριση Συμβάσεων – Τελικών Λογαριασμών Έργων.**

Συμβόλαια Γενικής Συντήρησης Κυβερνητικών Οικισμών Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως των Επαρχιών Λάρνακας/Ελεύθερης Αμμοχώστου (αρ. 36/2013), Λευκωσίας (αρ. 37/2013) και Λεμεσού/Πάφου (αρ. 39/2013).

(α) Ανάθεση έργου σε τρίτους – Καθυστερήσεις στην πρόοδο των έργων. Με επιστολή μας προς τη Διευθύντρια του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως (ΤΠΟ) τον Δεκέμβριο 2014, αναφέραμε ότι για τα έργα με αρ. 36/2013 και αρ. 39/2013 παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην ολοκλήρωσή τους και για το έργο με αρ. 37/2013 μικρότερη σχετικά καθυστέρηση, εξαιτίας του αργού ρυθμού εκτέλεσης των εργασιών από τον Ανάδοχο (που είναι ο ίδιος και για τα 3 έργα). Εξαιτίας της καθυστέρησης, ο Ανάδοχος απέστειλε επιστολή στο ΤΠΟ τον Νοέμβριο 2014, με την οποία το πληροφορεί ότι έχει διορίσει πληρεξούσιο αντιπρόσωπό του στα έργα με αρ. 36/2013 και αρ. 39/2013, αποδεχόμενος τις όποιες πράξεις του ωσάν να έγιναν από τον ίδιο τον Ανάδοχο. Στις 21.11.2014, ο Ανάδοχος απέστειλε δεύτερη επιστολή στο ΤΠΟ, με την οποία το πληροφορεί για την εκτέλεση διαφόρων εργασιών των συμβάσεων από υπεργολάβους του, στους οποίους περιέλαβε – ως υπεργολάβο για τις οικοδομικές εργασίες – την εταιρεία για την οποία είχε δηλώσει προηγουμένως ως πληρεξούσιο αντιπρόσωπο του. Παρατηρήσαμε ότι με βάση το συμβόλαιο και τις συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτό, ο Ανάδοχος δεν έχει το δικαίωμα να αναθέσει εξ ολοκλήρου το έργο σε τρίτους. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει άμεσα το ΤΠΟ να απαντήσει στον Ανάδοχο, πληροφορώντας τον ότι η ανάθεση των έργων σε τρίτους δεν είναι αποδεκτή και να τον προειδοποιήσει για τις συνέπειες σε περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν ανταποκριθεί στις συμβατικές υποχρεώσεις των έργων τα οποία έχει αναλάβει. Για όλα τα πιο πάνω, ενημερώσαμε γραπτώς τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Σχεδίων Ανάπτυξης και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών, που είχε καταγγείλει το θέμα στην Υπηρεσία μας.

Η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε τον Δεκέμβριο 2014 ότι πράγματι υπάρχει καθυστέρηση όσον αφορά την πρόοδο των εργασιών συντήρησης στους διάφορους Οικισμούς, η οποία στην ουσία οφείλεται στις ιδιαιτερότητες των Συμβολαίων Συντήρησης, και ότι δόθηκαν σχετικές οδηγίες στον Ανάδοχο. Επίσης, μας ανέφερε ότι το Τμήμα απέστειλε αμέσως επιστολές στον Ανάδοχο, αναφέροντας του ότι δεν αποδέχεται τα υποβληθέντα πληρεξούσια και τις διευθετήσεις που έκανε με τους υπεργολάβους. Στη συνέχεια, με νέες επιστολές του ο Ανάδοχος εισηγήθηκε διάφορους υπεργολάβους και συγκεκριμένο πρόσωπο για να ενεργεί εκ μέρους του για ορισμένες αρμοδιότητες σχετικά με τα συμβόλαια αρ. 36/2013 και αρ. 39/2013, τους οποίους το Τμήμα τελικά αποδέχτηκε και ενέκρινε, με την προϋπόθεση ότι υπεύθυνη εταιρεία για τα έργα εξακολουθεί να είναι η εταιρεία του Αναδόχου.

Όπως μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2015 η Διευθύντρια του Τμήματος, με τους χειρισμούς/ενέργειες που έγιναν, το ποσοστό εκτέλεσης των εργασιών της σύμβασης έχει αυξηθεί σημαντικά.

Σύσταση: Το θέμα της προόδου των έργων θα πρέπει να βρίσκεται συνεχώς σε παρακολούθηση από το ΤΠΟ, ώστε να λαμβάνονται έγκαιρα τα απαιτούμενα μέτρα, προς αποφυγή καθυστερήσεων.

2.6.7 ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Μεταφράσεις. Οι συνολικές δαπάνες για μεταφράσεις, κατά το 2014 ανήλθαν σε €789.986 (€829.507 το 2013), ενώ τα συνολικά έσοδα από μεταφράσεις κατά το 2014 ανήλθαν σε €1.043.704 (€934.871 το 2013). Επισημαίνεται ωστόσο ότι στις δαπάνες δεν λαμβάνονται υπόψη οι συνολικές απολαβές ύψους €252.093 των λειτουργιών που απασχολούνται αποκλειστικά στον Κλάδο, καθώς και αναλογία λειτουργικών και άλλων εξόδων.

(α) Στον πιο κάτω πίνακα φαίνονται κατά κατηγορία οι ετήσιες απολαβές των μεταφραστών. Για τις περιπτώσεις που η αμοιβή είναι πέραν των €20.000 εισηγηθήκαμε να διερευνηθούν. Τα σχετικά στοιχεία θα πρέπει να σταλούν στον Έφορο Φορολογίας για τους δικούς του ελέγχους. Παράλληλα, θα πρέπει να υπάρξει διασφάλιση της κατάλληλης διαδικασίας κατανομής των μεταφράσεων.

Ετήσιες Απολαβές των μεταφραστών για έτος 2014	€1-1.000	€1.001-5.000	€5.001-10.000	€10.001-20.000	€20.001-50.000	Πέραν των €50.001
Άτομα	20	28	15	22	6	1

(β) Σύμφωνα με επιστολή του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών (ΓΤΠ) ημερομηνίας ημερ. 1.6.2012, προς τον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Δικαιοσύνης, δεν διεξάγεται, έστω και δειγματοληπτικός έλεγχος της ορθότητας των μεταφράσεων που γίνονται από τους ιδιώτες μεταφραστές, παρόλο που οι μεταφράσεις αυτές πιστοποιούνται από το ΓΤΠ. Τούτο συνιστά απαράδεκτη πρακτική.

(γ) Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 7.7.2004, εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Εσωτερικών να υποβάλει προς το Υπουργικό Συμβούλιο, μέχρι τέλος Οκτωβρίου 2004, εισήγηση για την εισαγωγή του θεσμού των Ορκωτών Μεταφραστών. Τον Δεκέμβριο 2010 ετοιμάστηκε προσχέδιο νομοσχεδίου με τίτλο «Ο περί Θέσπισης του Θεσμού του Ορκωτού Μεταφραστή» και το τελικό προσχέδιο του νομοσχεδίου στάλθηκε με καθυστέρηση 2,5 χρόνων στις 8.7.2013 στον Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών για προώθηση του στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για νομοτεχνικό έλεγχο, ο οποίος αποπερατώθηκε στις 25.9.2014. Το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του στις 26.11.2014 ενέκρινε το υπό αναφορά νομοσχέδιο και στις 28.11.2014 κατατέθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Όπως μας πληροφόρησε η Αν. Διευθύντρια, έχει γίνει σύσκεψη στο Γραφείο του Υπουργού Εσωτερικών, παρουσία του Υπουργού Δικαιοσύνης και του Κυβερνητικού Εκπροσώπου, στην οποία αποφασίστηκε όπως αναβληθεί προσωρινά η συζήτηση του σχετικού Νομοσχεδίου που βρίσκεται ενώπιον της Βουλής και το όλο θέμα επανεξεταστεί εμπλεκόμενος το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, στο οποίο αποφασίστηκε όπως ανατεθεί η διεξαγωγή των εξετάσεων των μεταφραστών.

Σύσταση: Το θέμα θέσπισης του θεσμού του Ορκωτού Μεταφραστή θα πρέπει να δρομολογηθεί τάχιστα αφού τούτο, εφόσον γίνει ορθά, θα εκσυγχρονίσει και αναβαθμίσει το θεσμό. Θα πρέπει να προηγηθεί κατάλληλη τεκμηρίωση της ορθότητας του μέτρου.

Δημιουργία Ερευνητικού Κέντρου Λεμεσού-Αρχείο εφημερίδων και εγγράφων. Με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 70.225 ημερ. 8.4.2010, το πιο πάνω Κέντρο τέθηκε σε λειτουργία στις 14.11.2011, χωρίς ωστόσο οι χρήστες του αρχειακού υλικού να καταβάλλουν τα καθορισμένα τέλη. Σημειώνεται ότι οι χρήστες του ίδιου αρχειακού υλικού στη Λευκωσία καταβάλλουν τέλη. Το ΓΤΠ θεωρεί ότι η είσπραξη των τελών προϋποθέτει την στελέχωση με ένα γραφέα.

Σύσταση: Το Ερευνητικό Κέντρο να εξεύρει τρόπο ώστε τα πιο πάνω τέλη να καταβάλλονται για διασφάλιση της πιστής εφαρμογής των Κανονισμών και της ίσης μεταχείρισης των πολιτών.

Μητρώα Περιουσιακών στοιχείων. Διαπιστώθηκε ότι για σειρά ετών το πιο πάνω πιστοποιητικό αποστέλλοταν στην Υπηρεσία μας, χωρίς να γίνεται φυσική καταμέτρηση. Στις 8.4.2013 το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών ζήτησε την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για τη δημιουργία νέου Μητρώου η οποία δόθηκε στις 11.4.2013, αφού προηγουμένως διενεργηθεί φυσική καταμέτρηση όλων των περιουσιακών στοιχείων του Γραφείου. Παρατηρήθηκε ότι μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της Έκθεσής μας δεν είχε γίνει φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων κατά τη 31.12.2014 και δεν υποβλήθηκε το σχετικό πιστοποιητικό σύμφωνα με τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 110.

Σύσταση: Η καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων και η υποβολή του σχετικού πιστοποιητικού πρέπει να αποστέλλεται στην Υπηρεσία μας σύμφωνα με τον Κανονισμό Αποθηκών αρ. 110.

Η Αν. Διευθύντρια του Γραφείου μάς ενημέρωσε ότι η ολοκλήρωση της φυσικής καταμέτρησης αναμένεται ότι θα ολοκληρωθεί και θα υποβληθεί το σχετικό πιστοποιητικό μέσα στον Δεκέμβριο 2015.

2.6.8 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ

Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας για το έτος 2014 δεν είχε διεξαχθεί μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης. Τα πιο κάτω θέματα πρόέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε στο Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως (ΤΑΠΜ) για το έτος 2013 και εξακολουθούν να εκκρεμούν.

Λογαριασμοί Καταθέσεων. Το σύνολο των λογαριασμών καταθέσεων στις 31.12.2014 ανερχόταν σε €3.487.711 (€3.147.942 στις 31.12.2013) ποσό που αντιπροσωπεύει εγγυήσεις για πιθανά έξοδα επαναπατρισμού αλλοδαπών. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται ποσά που αφορούν σε εγγυητικές που ρευστοποιήθηκαν κατά τη λήξη τους αλλά δεν χρησιμοποιήθηκαν μέχρι σήμερα καθώς ο αλλοδαπός συνεχίζει να διαμένει παράνομα στο έδαφος της Δημοκρατίας και η διαμονή του είναι άγνωστη. Όπως μας αναφέρθηκε, με στόχο την επίσπευση της διαδικασίας εξέτασης των προσωπικών φακέλων, το Τμήμα καταβάλλει προσπάθειες ενίσχυσης του προσωπικού. Επιπλέον, προέβη σε αλλαγή της υφιστάμενης πολιτικής, για κατάθεση εγγυητικών επιστολών, σε δεκαετούς διάρκειας.

Σύσταση: Θα πρέπει να διαμορφωθεί σχέδιο δράσης και να τεθούν χρονοδιαγράμματα για την εξέταση του προσωπικού φακέλου του κάθε αλλοδαπού ώστε να επιβεβαιωθεί κατά πόσο ο αλλοδαπός απελάθηκε. Εάν εξακολουθεί να παραμένει υπόλοιπο τότε, είτε να επιστρέφεται στον δικαιούχο, είτε αν αυτός δεν εντοπίζεται για 5 έτη, το ποσό αυτό να μεταφέρεται στα έσοδα.

Όπως μας ανέφερε ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος, το άτομο που είχε τοποθετηθεί στο Λογιστήριο του Τμήματος για τον σκοπό αυτό, στο πλαίσιο του προγράμματος της ΑΑΝΑΔ για έξι μήνες, έχει αναχωρήσει από το Τμήμα. Μας ανέφερε επίσης πως στο παρόν στάδιο, δεν υπάρχει δυνατότητα τοποθέτησης υφιστάμενου προσωπικού για την εργασία αυτή και ότι το Τμήμα στο πλαίσιο του νέου προγράμματος της ΑΑΝΑΔ έχει ζητήσει την τοποθέτηση τεσσάρων ατόμων για τη συνέχιση της εν λόγω εργασίας.

Εφαρμογή Ευρωπαϊκών Οδηγιών.

Κυρώσεις και μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών (EU PILOT 5680/13/HOME). Η διαδικασία επιβολής οικονομικών κυρώσεων εναντίον εργοδοτών που απασχολούν παράνομους μετανάστες αποτελεί απαίτηση Ευρωπαϊκής Οδηγίας και ρυθμίζονται από το άρθρο 18ΝΖ του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου, που προνοεί ότι σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης οποιασδήποτε διάταξης του Νόμου σε σχέση με την απασχόληση υπηκόου τρίτης χώρας, ο Διευθυντής του Τμήματος, δύναται να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο τόσο στον εργοδότη όσο και στον αλλοδαπό. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε επανειλημμένα ότι το πιο πάνω άρθρο δεν έχει εφαρμοστεί και αντ' αυτού προωθείται διαδικασία ποινικής δίωξης για παρανομούντες εργοδότες βάσει του άρθρου 14Β του Νόμου. Στις 2.3.2015 ζητήθηκε γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα σχετικά με ενδεχόμενη ανάγκη τροποποίησης της υφιστάμενης Νομοθεσίας για σκοπούς βελτίωσης της διαδικασίας επιβολής διοικητικού προστίμου για την παράνομη απασχόληση, η οποία δεν έχει απαντηθεί.

Σύσταση: Το ΤΑΠΜ, αφού λάβει τις σχετικές διευκρινήσεις από τη Νομική Υπηρεσία θα πρέπει να προβεί στις ανάλογες διοικητικές ρυθμίσεις, ώστε να διασφαλιστεί ορθή και αποτελεσματική διαδικασία στην επιβολή των διοικητικών προστίμων με στόχο τη μείωση της παράνομης εργασίας.

Οικονομικές δραστηριότητες φοιτητών. Δεν τηρούνται στο Τμήμα μητρώα τα οποία να παρουσιάζουν τους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν άδεια παραμονής ως φοιτητές και εργάζονται. Όσον αφορά στο θέμα της δημιουργίας γενικού φακέλου για αρχειοθέτηση αντιγράφων των ενημερωτικών επιστολών που αφορούν στην παράνομη απασχόληση αλλοδαπών φοιτητών στο αρχείο του Τμήματος, το Υπουργείο Εσωτερικών σε επιστολή του, ημερ. 11.4.2013, ανέφερε ότι για το συγκεκριμένο θέμα έχει δημιουργηθεί φάκελος η ενημέρωση όμως του οποίου, όπως διαπιστώθηκε, εκκρεμεί από τις 3.12.2014.

Όπως μας ενημέρωσε ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος, το Τμήμα θεωρεί πως ο καταρτισμός τέτοιου μητρώου από το ΤΑΠΜ δεν είναι απαραίτητος, καθότι οι φοιτητές οι οποίοι εξασφαλίζουν συμβόλαιο εργασίας τυγχάνουν ελέγχου από το Τμήμα Εργασίας, μέσω της σφράγισης συμβολαίου με ίδια διάρκεια όπως και για την άδεια προσωρινής διαμονής φοιτητή που εκδίδεται από το ΤΑΠΜ. Η Υπηρεσία μας δεν συμμερίζεται τη θέση αυτή του Τμήματος. Όσον αφορά στην ενημέρωση του γενικού φακέλου που διατηρείται στο Τμήμα, ο Διευθυντής διευκρίνισε ότι έχουν δοθεί οι σχετικές οδηγίες για συνεχή ενημέρωσή του. Σε κάθε περίπτωση θα καταχωρείται και στον προσωπικό φάκελο έκαστου αλλοδαπού.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να ετοιμάσει μητρώα αναφορικά με τους αλλοδαπούς φοιτητές, υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι έχουν άδεια παραμονής ως φοιτητές και εργάζονται, ώστε οι περιπτώσεις αυτές να παρακολουθούνται και να ελέγχονται σε συνεργασία με το Τμήμα Εργασίας και την Αστυνομία. Επίσης ο γενικός φάκελος που έχει δημιουργηθεί πρέπει να ενημερώνεται σχετικά.

Υπήκοοι τρίτων χωρών που φοιτούσαν σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έχει λήξει η άδεια παραμονής τους. Σύμφωνα με στοιχεία που εξήχθησαν από το λογισμικό του Τμήματος, το σύνολο των φοιτητών, υπηκόων τρίτων χωρών, των οποίων η άδεια διαμονής έληξε μεταξύ των ετών 2003 μέχρι 2014 ανέρχονται σε 22.415. Σύμφωνα με τα εν λόγω στοιχεία, μόνο 16.551 φοιτητές, ποσοστό 74%, έχουν αναχωρήσει από το έδαφος της Δημοκρατίας, ενώ οι 3.021, ποσοστό 13%, εξακολουθούν να παραμένουν παράνομα. Για τους υπόλοιπους 2.843 φοιτητές, ποσοστό 13%, δεν ανευρέθηκαν στοιχεία στο σύστημα.

Κατόπιν επιλογής δείγματος αλλοδαπών φοιτητών από τρίτες χώρες, με ληγμένη άδεια παραμονής, ελέγχθηκε ο προσωπικός τους φάκελος και έγινε έρευνα/επιβεβαίωση με το λογισμικό του Τμήματος καθώς και με το σύστημα αφιξοαναχωρήσεων της Αστυνομίας. Η διαπίστωση της Υπηρεσίας μας συνοψίζεται στο γεγονός ότι το λογισμικό του Τμήματος δεν είναι πλήρως ενημερωμένο βάσει των πληροφοριών του συστήματος της Αστυνομίας, ενώ δεν φαίνεται να υπάρχει σωστή διασύνδεση για άμεση ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των δύο συστημάτων. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι δεν γίνεται χρήση των δυνατοτήτων εξαγωγής δεδομένων του εν λόγω λογισμικού.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), να φροντίσει για την σωστή διασύνδεση του λογισμικού του με το σύστημα της Αστυνομίας και να αναθέσει σε λειτουργούς του την παρακολούθηση όλων των περιπτώσεων που χρήζουν διερεύνησης.

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος ανέφερε ότι το θέμα ηλεκτρονικών δεδομένων αφιξοαναχωρήσεων υπηκόων τρίτων χωρών αντιμετωπίζεται από το Τμήμα καθολικά. Επίσης ανέφερε ότι σε συνεννόηση με τη Μονάδα ΤΥΠ του ΥΠΕΣ, , εξευρέθηκε στις 25.9.2015 πιθανή λύση για το θέμα σύμφωνα με την οποία, θα υπάρχει δυνατότητα διόρθωσης των στοιχείων αλλοδαπού στο ηλεκτρονικό σύστημα αλλοδαπών του Τμήματος, βάσει στοιχείων που ήδη θα λαμβάνονται ηλεκτρονικά από το σύστημα αφιξοαναχωρήσεων της Αστυνομίας, η οποία αναμένεται να υλοποιηθεί μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους.

2.7 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Έλεγχος Λογαριασμών Διπλωματικών Αποστολών. Κατά το 2014 διενεργήθηκε στο Κέντρο, έλεγχος των λογαριασμών των Διπλωματικών Αποστολών της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, της Υπάτης Αρμοστείας Λονδίνου, των Πρεσβειών της Αθήνας, του Καΐρου, της Τρίπολης, της Ουάσινγκτον και της Δαμασκού και του Γενικού Προξενείου Θεσσαλονίκης. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα εξής:

Γενικές Παρατηρήσεις Διπλωματικών Αποστολών.

(α) Πιστοποιητικά τραπεζικών υπολοίπων. Κατά τη λήξη του οικονομικού έτους δεν υποβλήθηκαν από όλες τις Διπλωματικές Αποστολές πιστοποιητικά υπολοίπων για τους τραπεζικούς τους λογαριασμούς.

Σύσταση: Το Υπουργείο να ζητήσει την αποστολή των πιο πάνω πιστοποιητικών.

(β) Ύψος Ταμείων πάγιας προκαταβολής. Σε μερικές Διπλωματικές Αποστολές το σύνολο των τραπεζικών και ταμειακών διαθεσίμων διακυμάνθηκε σε υψηλά επίπεδα, πολύ πέραν του προβλεπόμενου ύψους του ταμείου πάγιας προκαταβολής, όπως αυτό καθορίζεται από την Γενική Λογίστρια.

Σύσταση: Να γίνει επαναξιολόγηση του ύψους του ταμείου πάγιας προκαταβολής κάθε Διπλωματικής Αποστολής, λαμβάνοντας υπόψη το ύψος των συνήθων μηνιαίων δαπανών και εισπράξεων.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ενημέρωσε ότι έχει ληφθεί απόφαση, η οποία θα ισχύσει από την έναρξη του νέου χρόνου για μείωση του ύψους του ταμείου πάγιας προκαταβολής στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Λονδίνο και Αθήνα και θα εξεταστεί για άλλες Αποστολές.

(γ) Βιβλίο κίνησης πρεσβευτικού οχήματος (έντυπο Γεν. 70). Σε επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου ημερ. 23.5.2014 προς τους Αρχηγούς Διπλωματικών Αποστολών αναφέρεται ότι κάθε μήνα θα πρέπει να υποβάλλεται στο Λογιστήριο του Υπουργείου το πιο πάνω έντυπο, ενώ σε περίπτωση χρήσης του υπηρεσιακού οχήματος για ιδιωτικούς σκοπούς, θα πρέπει να καταβάλλεται το σχετικό αντίτιμο στο Ταμείο της Αποστολής. Παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες Αποστολές το έντυπο δεν έχει ακόμη υποβληθεί στο Κέντρο, ενώ σε άλλες διαπιστώθηκε ελλιπής ενημέρωσή του.

Σύσταση: Η τήρηση του βιβλίου πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την πιο πάνω οδηγία του Υπουργείου, έτσι ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση και ο έλεγχος της κίνησης του πρεσβευτικού οχήματος.

(δ) Επιβεβαίωση ταμειακών και τραπεζικών διαθεσίμων. Αρκετές Διπλωματικές Αποστολές δεν έχουν υποβάλει πιστοποιητικά αιφνιδιαστικού ελέγχου των ταμειακών διαθεσίμων.

Σύσταση: Σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, θα πρέπει να γίνεται αιφνιδιαστικός έλεγχος των εισπράξεων και καταμέτρηση των ταμειακών διαθεσίμων από τον Αρχηγό της Αποστολής.

(ε) Διπλότυπα αποδείξεων. Οι περισσότερες Διπλωματικές Αποστολές δεν είχαν επιστρέψει τα συμπληρωμένα διπλότυπα ΓΛ292Α και ΓΛ292Β.

Σύσταση: Να ζητηθεί η επιστροφή όλων των συμπληρωμένων διπλοτύπων.

(στ) Μητρώα Περιουσιακών Στοιχείων και πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης περιουσιακών στοιχείων των Διπλωματικών Αποστολών. Δεν αποστέλλονται από όλες τις Διπλωματικές Αποστολές στο Κέντρο για έλεγχο τα μητρώα περιουσιακών στοιχείων των γραφείων της Αποστολής και της Πρεσβευτικής κατοικίας. Επίσης, εννέα Αποστολές δεν είχαν αποστείλει το πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων για το έτος 2014, όπως προβλέπεται στους Κανονισμούς Αποθηκών.

Σύσταση: Αντίγραφα των μητρώων πρέπει να αποστέλλονται στο Κέντρο για σχετικό έλεγχο.

Εκτός των πιο πάνω γενικών παρατηρήσεων, για τις πιο κάτω Διπλωματικές Αποστολές σημειώθηκαν τα ακόλουθα:

Μόνιμη Αντιπροσωπεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΜΑΕΕ).

Διατάξεις ελέγχου του χρόνου προσέλευσης των υπαλλήλων στην εργασία και αποχώρησής τους από αυτήν. Ο Κανονισμός 24(1) των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) Κανονισμών προνοεί ότι «όλοι οι υπάλληλοι καταχωρούν την ώρα προσέλευσης και αναχώρησής τους». Το Κέντρο ενημερώθηκε από Ανώτερη Διοικητικό Λειτουργό ότι οι πρόνοιες των πιο πάνω διατάξεων δεν τυγχάνουν εφαρμογής, επειδή «οι υποχρεώσεις των λειτουργών είναι σε μεγάλο βαθμό εκτός του κτιρίου της ΜΑΕΕ» και «το προσωπικό εργάζεται πέραν του καθορισμένου ωραρίου». Σημειώσαμε ότι για οποιαδήποτε εξαίρεση από την τήρηση των πιο πάνω προνοιών θα πρέπει να ζητηθεί η έγκριση του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Σύσταση: Οι διατάξεις που διέπουν τον έλεγχο του χρόνου προσέλευσης των υπαλλήλων στην εργασία και αποχώρηση από αυτήν θα πρέπει να τύχουν εφαρμογής και από το προσωπικό της ΜΑΕΕ.

Φύλακας/Υπεύθυνος Εισόδου. Καθήκοντα Φύλακα/Υπεύθυνου Εισόδου εκτελεί Κύπριος που εργοδοτείται ως επιτόπιο προσωπικό και υπηρετεί στη ΜΑΕΕ από το 2005. Όπως πληροφορηθήκαμε, για κάλυψη των αναγκών της ΜΑΕΕ για απασχόληση Λειτουργού Ασφάλειας, λόγω λήξης της απόσπασης αστυνομικού και την παραίτηση συντηρητή, το Υπουργείο για σκοπούς εξοικονόμησης πόρων, αποφάσισε να μην αντικαταστήσει τα εν λόγω πρόσωπα και να αναθέσει στο εν λόγω άτομο πρόσθετα καθήκοντα για την ασφάλεια και συντήρηση του κτιρίου και μελετά ταυτόχρονα πολύ μεγάλη αύξηση της μισθοδοσίας του. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι η πιο πάνω διευθέτηση αποτελεί την οικονομικότερη λύση και η ρύθμιση αυτή επιτρέπεται από σχετική εγκύκλιο και από τις Οδηγίες για την Απασχόληση και τους Όρους Υπηρεσίας του Επιτόπιου Προσωπικού, σύμφωνα με τις οποίες «σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου συντρέχουν αναπότρεπτοι, ειδικοί λόγοι που επιβάλλουν τη διαφοροποίηση της πιο πάνω διαδικασίας, η αρμόδια Αρχή, με γνώμονα πάντα την ανάγκη για διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της Διπλωματικής Αποστολής, δύναται να εξετάζει ένα τέτοιο ενδεχόμενο, νοουμένου ότι παρέχεται πλήρης και εμπεριστατωμένη αιτιολογία για την ανάγκη αυτή».

Σύσταση: Για σκοπούς διαφάνειας, χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης θα πρέπει να γίνει προκήρυξη θέσης Λειτουργού Ασφαλείας ως επιτόπιο προσωπικό, σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Εξωτερικών ημερ. 8.2.2010, στην οποία καθορίζεται η διαδικασία πλήρωσης κενών θέσεων και τα απαιτούμενα προσόντα. Εφόσον ο Φύλακας/Υπεύθυνος Εισόδου πληροί αυτά και ενδιαφέρεται, να υποβάλει αίτηση. Ταυτόχρονα, και ανεξάρτητα από το ποιος θα επιλεγεί στη θέση του Λειτουργού Ασφαλείας, η θέση του Φύλακα/Υπεύθυνου Εισόδου θα πρέπει να καταργηθεί.

Επιτόπιο προσωπικό. Παρατηρήθηκε ότι το επιτόπιο προσωπικό εμπίπτει, ως προς το καθεστώς εργοδότησής του, σε τρεις διαφορετικές κατηγορίες. Το επιτόπιο προσωπικό του οποίου οι εργοδοτικές και υπαλληλικές συνεισφορές καταβάλλονται στις Βελγικές Αρχές, το επιτόπιο προσωπικό του οποίου οι συνεισφορές καταβάλλονται στις Κυπριακές Αρχές και το επιτόπιο προσωπικό που εργοδοτείται ως «επιστημονικό» (Λειτουργοί/Συνεργάτες) και οι συνεισφορές καταβάλλονται επίσης στις Κυπριακές Αρχές. Σε σχέση με την απασχόληση του επιτόπιου προσωπικού παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Η πιο πάνω κατηγοριοποίηση επέφερε διαφορετικούς χειρισμούς ως προς την εφαρμογή των νομοθεσιών που αφορούν στην καταβολή έκτακτης εισφοράς δυνάμει του Νόμου 112(Ι)/2011, και στη μείωση των απολαβών δυνάμει του Νόμου 168(Ι)/2012. Το Λογιστήριο της ΜΑΕΕ προέβηκε από 1.3.2013 σε εφαρμογή των νομοθεσιών αυτών, κατόπιν συναίνεσης του προσωπικού που καταβάλλει εισφορές στις

Βελγικές Αρχές, εφαρμόζοντας ωστόσο τις αρχικές πρόνοιες των νομοθεσιών και όχι όπως αυτές διαχρονικά τροποποιήθηκαν. Όσον αφορά δε στο υπόλοιπο προσωπικό, στις μειώσεις που γίνονται δεν έχουν ενσωματωθεί αυτές που ίσχυαν από 1.6.2013 μέχρι 31.12.2013.

(β) Σημειώνεται επίσης ότι οι αποκοπές ποσοστού ύψους 3% επί των μηνιαίων απολαβών δυνάμει του άρθρου 4 του Ν.14(Ι)/2014 δεν έχουν διενεργηθεί. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ανέφερε ότι έχει ληφθεί γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα (ημερ. 24.4.2015) σύμφωνα με την οποία τα κυπριακά νομοθετήματα για τις αποκοπές της μισθοδοσίας δεν μπορούν να εφαρμοστούν για τη μισθοδοσία του επιτόπιου προσωπικού που εργοδοτείται στις Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό.

(γ) Παρατηρήθηκε ότι δεν γίνεται παρακράτηση φόρου εισοδήματος (PAYE) από το Λογιστήριο της ΜΑΕΕ στις αποδοχές του επιτόπιου προσωπικού με καθεστώς διπλωμάτη. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Φορολογίας (πρώην ΤΕΠ) με αρ. φακ. 13.36.01.5 και ημερ. 2.4.2012, προς το Υπουργείο Εξωτερικών, προσωπικό που εργοδοτείται σε Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό, στο οποίο παραχωρείται το καθεστώς διπλωμάτη, υπόκειται σε φορολογία στη Δημοκρατία.

Σύσταση: Παρακράτηση του φόρου επί των εισοδημάτων του υπό αναφορά προσωπικού διασφαλίζοντας τα οικονομικά συμφέροντα της Δημοκρατίας, δυνάμει του άρθρου 43 του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου.

Υπάτη Αρμοστεία Λονδίνου

Επιτόπιο Προσωπικό.

(α) Μισθολογικές αυξήσεις. Σύμφωνα με την επιστολή της Υπάτης Αρμοστείας ημερ. 28.7.2008, στην Βρετανική Κυβέρνηση όταν υπάλληλος φτάνει στην κορυφή της κλίμακας του και η αποδοτικότητα του κρίνεται ως άριστη, καταβάλλεται αύξηση μισθού η οποία για τα έτη 2008 και 2009 είχε καθοριστεί στο 3,25% για τους υπαλλήλους με μέγιστη αποδοτικότητα και μικρότερα ποσοστά για υπαλλήλους με χαμηλότερη αποδοτικότητα. Παρατηρήθηκε ότι στην Υπάτη Αρμοστεία από το 2008 παραχωρούνται πρόσθετες αυξήσεις 3,25%, πέραν της κορυφής της κάθε κλίμακας, σε όλους τους υπαλλήλους που έχουν φτάσει στην κορυφή της κλίμακας τους, χωρίς να γίνονται αξιολογήσεις της απόδοσης του προσωπικού.

Σύσταση: Θεωρούμε ότι η επιλεκτική, με τέτοιο τρόπο, υιοθέτηση μιας μόνο παραμέτρου από σχέδιο αξιολόγησης προσωπικού που υπάρχει σε άλλη χώρα, συνιστά διασπάθιση δημοσίου χρήματος.

(β) Φορολογία εισοδήματος. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι από το έτος 2007 το επιτόπιο προσωπικό που κατέχει Κυπριακή υπηκοότητα και απασχολείται στην Υπάτη Αρμοστεία δεν καταβάλλει φόρο εισοδήματος, ούτε στο Ηνωμένο Βασίλειο ούτε στην Κύπρο.

Το Υπουργείο με επιστολή ημερ. 5.6.2015 απέστειλε προσχέδιο Νομοσχεδίου για τη Ρύθμιση των Θεμάτων του Επιτόπιου Προσωπικού με σκοπό να ρυθμίσει το σημαντικό θέμα της φορολόγησης του επιτόπιου προσωπικού που κατέχει Κυπριακή υπηκοότητα.

Σύσταση: Το πιο πάνω θέμα θα πρέπει να μελετηθεί άμεσα από τα εμπλεκόμενα Τμήματα/Υπουργεία (Υπουργείο Οικονομικών, Τμήμα Φορολογίας και Υπουργείο Εξωτερικών).

Πρεσβεία Καΐρου

Πληροφοριακά στοιχεία τιμολογίων και τραπεζικών καταστάσεων. Παρατηρήθηκε ότι στις πλείστες περιπτώσεις η αναγραφή όλων των πληροφοριών στα τιμολόγια και αποδείξεις ήταν γραμμένα στα αραβικά. Το γεγονός αυτό δυσχεραίνει τη διεξαγωγή του ελέγχου, όχι μόνο από την Υπηρεσία μας αλλά, όπως διαπιστώθηκε, και από το Λογιστήριο του Κέντρου. Σημειώνεται ότι τυχόν λάθη ή παραλείψεις είναι αδύνατο να εντοπιστούν και διορθωθούν λόγω μη κατανόησης του περιεχομένου των εγγράφων.

Σύσταση: Στα εντάλματα πληρωμής πρέπει να καταγράφονται από το προσωπικό της Πρεσβείας οι απαιτούμενες λεπτομέρειες στα ελληνικά με περιγραφή και ανάλυση των δαπανών.

Στέγαση των Διπλωματικών Αποστολών και των άλλων Δημόσιων Υπηρεσιών της Δημοκρατίας που εδρεύουν στο εξωτερικό. Διαχείριση και συντήρηση των οικημάτων αυτών.

(α) Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Υπουργείο Εξωτερικών, μέχρι τις 31.12.2014 λειτουργούσαν 47 Διπλωματικές Αποστολές και συγκεκριμένα 38 Πρεσβείες, 4 Ύπατες Αρμοστείες, 2 Μόνιμες Αντιπροσωπείες, 2 Αντιπροσωπείες και 1 ανεξάρτητο Γενικό Προξενείο (λειτουργούσαν ακόμη 7 Γενικά Προξενεία κάτω από Διπλωματικές Αποστολές). Σημειώνεται ότι η λειτουργία της Πρεσβείας Δαμασκού βρίσκεται σε καθεστώς πλήρους αναστολής και η Πρεσβεία Τρίπολης σε προσωρινή αναστολή για λόγους ασφαλείας. Σημειώνεται ότι πέραν των Διπλωματικών Αποστολών λειτουργούν και άλλες Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό, όπως Εμπορικά Κέντρα, Πολιτιστικά Κέντρα, Γραφεία Ναυτιλίας, Γραφεία Τουρισμού κ.λπ. που σε μερικές περιπτώσεις συστεγάζονται στα οικήματα των Πρεσβειών. Κατά το έτος 2014 καταβλήθηκαν ενοίκια για τα οικήματα των Πρεσβειών και των πρεσβευτικών κατοικιών, καθώς και έξοδα συντήρησης ύψους €4.758.374 και €243.250 σε σύγκριση με €6.129.192 και €264.906 για το 2013, αντίστοιχα.

Σύσταση: Παρά τη σημαντική μείωση της δαπάνης, το Υπουργείο θα πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειες συγκράτησης των δαπανών των ενοικίων που καταβάλλει για στέγαση των Διπλωματικών Αποστολών στο εξωτερικό. Παρατηρήθηκε ότι το ύψος κάποιων ενοικίων παραμένει υψηλό.

(β) **Κτίρια Πρεσβείας στην Αθήνα.** Τον Δεκέμβριο του 2009 όλες οι κρατικές υπηρεσίες που έδρευαν στην Αθήνα, πλην του Ναυτιλιακού Γραφείου, μετακόμισαν από το ιδιόκτητο κτίριο της οδού Ηροδότου σε νέο επίσης ιδιόκτητο οίκημα που είχε ανεγερθεί στην οδό Ξενοφώντος. Το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του στις 5.11.2009, αποφάσισε όπως στο παλαιό κτίριο της Πρεσβείας στεγαστεί το Σπίτι της Κύπρου, που στη συνέχεια συστεγάστηκε στο νέο οίκημα. Διαχρονικά μελετήθηκε το ενδεχόμενο εκμίσθωσης του παλαιού κτιρίου, καθώς και ανακαίνισής του, ωστόσο αυτό εξακολουθεί να παραμένει ακρισιμολογούμενο/ανεκμετάλλετο πέντε σχεδόν χρόνια.

Σύσταση: Θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για αξιοποίηση του παλαιού κτιρίου.

Εκκρεμή θέματα που αφορούν τον έλεγχο διπλωματικών αποστολών.

Ύπατη Αρμοστεία Πραιτόρια. Το Υπουργείο Εξωτερικών διενήργησε έρευνα αναφορικά με τη λειτουργία της υπό αναφορά Υπάτης Αρμοστείας, για πιθανή διάπραξη πειθαρχικών παραπτωμάτων σχετικά με την αγορά αγαθών και υπηρεσιών κατά τη διάρκεια της θητείας του τέως Υπατου Αρμοστή κατά την περίοδο 3.9.2007 μέχρι 2.9.2011, τα αποτελέσματα της οποίας τέθηκαν ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας τον Ιούνιο του 2012. Σχετικό κατηγορητήριο ετοιμάστηκε από τον Γενικό Εισαγγελέα και τον Φεβρουάριο του 2013, το θέμα διαβιβάστηκε στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, για πειθαρχική έρευνα. Σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών ημερομηνίας 18.7.2013 προς τον Γενικό Εισαγγελέα, το ελάχιστο ποσό της ζημιάς που υπέστη η Δημοκρατία λόγω ενεργειών του τέως Υπατου Αρμοστή ανέρχεται σε €153.000.

Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας κατόπιν εξέτασης των κατηγοριών, επέβαλε στον Πληρεξούσιο Υπουργό (οργανική θέση Υπατου Αρμοστή) την ποινή του υποβιβασμού σε κατώτερη θέση και την τοποθέτηση του στη θέση Γραμματέα Β' ή Υποπρόξενου από 5.8.2014, ημερομηνία λήψης της απόφασης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, έχει ετοιμαστεί τεκμηριωμένη λογιστική έκθεση, η οποία αναμένεται να υποβληθεί στη Γενική Λογίστρια στη βάση της οποίας θα στηριχθεί τυχόν αστική αγωγή εναντίον του από τη Νομική Υπηρεσία.

Σύσταση: Επειδή οι κατηγορίες αφορούσαν, μεταξύ άλλων, σε εξουσιοδότηση με δελτία πληρωμών την πληρωμή πλαστών τιμολογίων, χωρίς τα αγαθά και οι υπηρεσίες να παρασχέθηκαν στη Δημοκρατία (€73.377), την αποδοχή χρημάτων ως δώρο από ιδιωτική εταιρεία (€4.809) και τον εξαναγκασμό Διευθυντή εταιρείας να εκδώσει τιμολόγια για το ποσό των €16.145 για δήθεν παροχή ασφάλειας κατά τη μεταφορά χρημάτων της Πρεσβείας στην τράπεζα, το ΥΠΕΞ θα πρέπει να διερευνήσει με τον Γενικό Εισαγγελέα κατά πόσο προκύπτει θέμα διάπραξης ποινικών αδικημάτων.

Επιδόματα.

(α) Γενικό επίδομα εξωτερικού και ειδικό επίδομα. Δυνάμει του Κανονισμού 19(1)(α) των Περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικοί Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 2006, καταβάλλεται αφορολόγητο γενικό επίδομα εξωτερικού σε υπαλλήλους που υπηρετούν στο εξωτερικό, το οποίο προορίζεται να καλύψει τυχόν διαφορά του τιμαρίθμου μεταξύ Κύπρου και της χώρας, στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος και έξοδα παραστάσεως. Μέχρι το 2010, αναθεωρείτο δύο φορές τον χρόνο με βάση τους δείκτες κόστους ζωής που δημοσιεύει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και το ύψος του διαφέρει για κάθε χώρα. Παραχωρείται ανάλογα με τη θέση στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος και το ύψος του κυμαίνεται από 70% μέχρι 100% για επιστημονικό προσωπικό και 54% μέχρι 68% για μη επιστημονικό προσωπικό στη βάση του καθορισμένου επιδόματος. Επιπρόσθετα καταβάλλεται και επίδομα δυσχερούς πόστου ύψους 20% επί του γενικού επιδόματος εξωτερικού για υπαλλήλους που υπηρετούν σε συγκεκριμένες Διπλωματικές Αποστολές.

Κατά το 2014 καταβλήθηκαν ποσά ύψους €5.875.248 (€6.469.350 για το 2013) και €143.162 (€180.521 για το 2013) για γενικό επίδομα εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένου και του επιδόματος δυσχερούς πόστου, και αφορούσε τόσο σε υπαλλήλους της Εξωτερικής Υπηρεσίας όσο και σε άλλους υπαλλήλους του Δημοσίου που είναι αποσπασμένοι σε Διπλωματικές Αποστολές.

Σύμφωνα με την τελευταία αναθεώρηση του ύψους του γενικού επιδόματος εξωτερικού ημερομηνίας 1.7.2010, το ύψος του μέσου όρου του γενικού επιδόματος εξωτερικού στις διάφορες Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας ανερχόταν στις €56.700 ετησίως (€59.152 για τις χώρες της Ευρώπης), με τα ψηλότερα επιδόματα της τάξης των €74.549 και €72.702 να αφορούν την Ιρλανδία και Γερμανία, αντίστοιχα. Είναι πιστεύουμε υπερβολικό, υπό τις περιστάσεις, στους Αρχηγούς των Διπλωματικών Αποστολών, στους οποίους παρέχεται από τη Δημοκρατία ενοικιαζόμενη κατοικία, κάλυψη όλων των λειτουργικών δαπανών αυτής, κάλυψη εργοδότησης οικιακής βοηθού, όχημα για τη διακίνησή τους, κάλυψη εξόδων φιλοξενίας καθώς και εκπαιδευτικό επίδομα να καταβάλλεται επιπρόσθετα και ποσοστό ύψους 100% (μειωμένο κατά 15% από 1.1.2013) του γενικού επιδόματος εξωτερικού.

Συστάσεις:

- Όπως έχουμε σημειώσει και στις Ετήσιες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας για τα έτη 2012 και 2013, συστήνουμε όπως, επανεξεταστεί και επανακαθοριστεί το ύψος του ποσοστού του καταβαλλόμενου γενικού επιδόματος εξωτερικού και του ειδικού επιδόματος εξωτερικού κατά περίπτωση θέσης στην οποία υπηρετεί ο υπάλληλος και οπωσδήποτε ουσιαστική μείωση του ποσοστού που παραχωρείται στους Αρχηγούς Διπλωματικών Αποστολών, στους οποίους παρέχεται δωρεάν κατοικία, επίδομα φιλοξενίας και υπηρεσίες οικιακής βοηθού.
- Το βασικό ύψος του γενικού επιδόματος εξωτερικού που είχε αρχικά καθοριστεί κατά περίπτωση χώρας να επανεξεταστεί/επανακαθοριστεί, αφού όπως αυτό έχει αναθεωρηθεί μέχρι 1.7.2010, φαίνεται ότι πιο ακριβή χώρα είναι η Ιρλανδία, κάτι που προφανώς δεν ισχύει.

Στον πίνακα που ακολουθεί παραθέτουμε δείγμα στοιχείων που αφορούν στις μεικτές απολαβές Αρχηγών Διπλωματικών Αποστολών, αναφέροντας την Διπλωματική Αποστολή στην οποία υπηρετούσαν κατά την 31.12.2013, σε σχέση με το γενικό επίδομα εξωτερικού που λάμβαναν:

Διπλωματική Αποστολή	Ετήσιες Μεικτές Απολαβές €	Ετήσιο Αφορολόγητο Επίδομα €	Επίδομα/ Απολαβές %
Λονδίνο	87.133.67	59.304,00	68,06
Βιέννη	87.133.67	57.415,80	65,89
Ρώμη	87.133.67	47.970,60	55,05
Μαδρίτη	87.133.67	50.755,20	58,25
Βερολίνο	87.133.67	61.801,80	70,93
Ουάσιγκτον	87.133.67	44.382,24	50,94
ΜΑΕΕ	87.133.67	58.282,80	66,89
MANY	87.133.67	47.509,32	54,52

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών με τις επιστολές του ημερ. 30.8.2013 και 17.9.2015 προς το Υπουργείο Οικονομικών έθεσε το θέμα επανεξέτασης της παραχώρησης του γενικού επιδόματος εξωτερικού με την αναλογική μείωση του, στη βάση της κλίμακας του λειτουργού, της κατάργησης του επιδόματος δυσχερούς πόστου για τους Αρχηγούς Διπλωματικών Αποστολών και της αναθεώρησης του ύψους του γενικού επιδόματος εξωτερικού ανά χώρα για να ανταποκρίνεται στις σημερινές συνθήκες.

Σύσταση: Τα αρμόδια Υπουργεία να προβούν άμεσα στην επανεξέταση των πιο πάνω επιδομάτων.

(β) Επίδομα ενοικίου. Δυνάμει του Κανονισμού 21 των Περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικοί Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2006, υπάλληλος που υπηρετεί στο εξωτερικό δικαιούται να πάρει επίδομα ενοικίου για κατοικία που ενοικιάζει σύμφωνα με σχέδιο που καταρτίζεται από τον Υπουργό Εξωτερικών και Υπουργό Οικονομικών. Το ολικό ποσό του επιδόματος ενοικίου που καταβλήθηκε κατά το 2014 σε υπαλλήλους της Εξωτερικής Υπηρεσίας, καθώς και άλλων υπηρεσιών που είναι αποσπασμένοι σε Διπλωματικές Αποστολές και σε υπαλλήλους της Διοίκησης ανήλθε σε €1.098.708 και €44.202 (€1.484.402 και €63.591 για το 2013), αντίστοιχα.

Αναφορικά με την καταβολή του πιο πάνω επιδόματος παρατηρήσαμε ότι στο υφιστάμενο σχέδιο επιδόματος ενοικίου καθορίζεται ανώτατο ποσοστό συνεισφοράς από μέρους του υπαλλήλου επί των ολικών του απολαβών μέχρι 23%, χωρίς ωστόσο να έχει καθοριστεί ανώτατο ποσό συνεισφοράς όσον αφορά το μερίδιο της Δημοκρατίας. Το γεγονός αυτό ευνοεί την ενοικίαση κατοικιών με ψηλό ενοίκιο αφού πέραν του ανώτατου ποσοστού, τη διαφορά καταβάλλει η Δημοκρατία.

Σύσταση: Να επανεξεταστούν και επανακαθοριστούν περιορισμοί και όρια στις διατάξεις παραχώρησης του επιδόματος ενοικίου εξετάζοντας όχι μόνο όσον αφορά στα ανώτατα ποσοστά συνεισφοράς από μέρους των υπαλλήλων αλλά και τον καθορισμό ανώτατων ποσών από μέρους του Κράτους κατά περίπτωση χώρας και ανάλογα με τη σύνθεση της οικογένειας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, σε χώρες με ψηλά ενοίκια (π.χ. Νέα Υόρκη) έχει καθοριστεί ανώτατο ύψος ενοικίου. Στις Βρυξέλλες, όπου υπάρχει ο μεγαλύτερος αριθμός υπαλλήλων καθορίστηκαν πέραν του ύψους του ενοικίου, διάφανα κριτήρια που λαμβάνουν υπόψη την οικογενειακή κατάσταση του υπαλλήλου και τη θέση του.

(γ) Εκπαιδευτικό επίδομα. Δυνάμει του Κανονισμού 20 των περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικοί Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 2006, υπάλληλος που υπηρετεί στην Κύπρο ή στο

εξωτερικό δικαιούται εκπαιδευτικό επίδομα για τα τέκνα του, η καταβολή του οποίου διέπεται από διατάξεις σύμφωνα με σχέδιο που καταρτίζεται από τον Υπουργό Εξωτερικό και Υπουργό Οικονομικών. Αναφορικά με το πιο πάνω επίδομα κατά το 2014 καταβλήθηκε συνολικά ποσό ύψους €504.316 (€379.479 για το 2013) τόσο σε μέλη της Διπλωματικής Υπηρεσίας όσο και σε άλλα μέλη του μόνιμου προσωπικού της Δημόσιας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας που μετατίθενται ή τοποθετούνται ή αποσπώνται σε Διπλωματικές Αποστολές στο εξωτερικό.

Η αύξηση της δαπάνης οφείλεται στην εισαγωγή αριθμού παιδιών στην προδημοτική εκπαίδευση των οποίων οι γονείς υπηρετούν στο εξωτερικό. Υπενθυμίζουμε ότι το πνεύμα καταβολής του εκπαιδευτικού επιδόματος, προφανώς, αποσκοπεί στην ίση ευκαιρία μόρφωσης που η Δημοκρατία παρέχει στους πολίτες της καθώς και στη διευκόλυνση της μετακίνησης των υπαλλήλων που υπηρετούν στο εξωτερικό χωρίς αρνητικές επιπτώσεις στην εκπαίδευση των παιδιών τους και όχι στην παροχή εκπαίδευσης σε ακριβά εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας που υπηρετούν.

Παρατηρήθηκε ότι δυο λειτουργοί που μετατέθηκαν στο Λονδίνο κατά την ίδια περίοδο, ενέγραψαν τα παιδιά τους, ο μὲν πρώτος σε εκπαιδευτήριο για επίπεδο προδημοτικής εκπαίδευσης με τα δίδακτρα να ανέρχονται σε GBP21.950 (συμπεριλαμβανομένων GBP5.975 για εγγραφή), και ο δεύτερος σε εκπαιδευτήριο για επίπεδο 6^{ης} τάξης κατώτερης εκπαίδευσης και 2^{ης} τάξης μέσης εκπαίδευσης με τα δίδακτρα να ανέρχονται στα GBP10.050 και GBP13.683 αντίστοιχα.

Σύσταση: Εισηγούμαστε όπως το σχέδιο εκπαιδευτικού επιδόματος αναθεωρηθεί και, μεταξύ άλλων, καθοριστούν πλαίσια και κριτήρια όσον αφορά στο ανώτατο ύψος του επιδόματος που καταβάλλεται ετησίως ανά τέκνο σε σχέση και με τη χώρα που υπηρετεί ο υπάλληλος με γνώμονα ότι η χρήση του εκπαιδευτικού επιδόματος θα πρέπει να γίνεται με σύνεση, λογικότητα, και φειδώ.

Επιτόπιο Προσωπικό.

(α) Καταβολή έκτακτης εισφοράς δυνάμει του Νόμου 112(Ι)/2011, μη παραχώρηση προσαυξήσεων και τιμαριθμικών αυξήσεων στους μισθούς δυνάμει του Νόμου 192(Ι)/2011, μείωση των απολαβών και των συντάξεων δυνάμει του Νόμου 168(Ι)/2012 και καταβολή φιλοδωρήματος σε εργοδοτούμενους που απασχολούνται με σύμβαση στην Κρατική Υπηρεσία και Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα δυνάμει του Νόμου 14(Ι)/2014. Ο Γενικός Εισαγγελέας με επιστολή του ημερ. 28.1.2013, επαναβεβαίωσε ότι το επιτόπιο προσωπικό εμπίπτει στις διατάξεις των πιο πάνω Νόμων. Επειδή υπήρξε αντίδραση από το επιτόπιο προσωπικό επικαλούμενο την τοπική νομοθεσία και προειδοποιούσε για λήψη μέτρων, κατόπιν επανεξέτασης του θέματος από το Υπουργείο Εξωτερικών και τη Νομική Υπηρεσία, στις 29.5.2013 δόθηκαν οδηγίες προς τις Διπλωματικές Αποστολές όπως επιστραφούν οι αποκοπές που πραγματοποιήθηκαν, όμως ταυτόχρονα ζητήθηκε από αυτές όπως ενημερώσουν το Κέντρο με τυχόν αναδρομικές αποκοπές στις απολαβές του επιτόπιου προσωπικού που θα συνάδουν με την τοπική νομοθεσία. Σημειώνεται ότι σε περιορισμένο αριθμό Διπλωματικών Αποστολών γίνονται αποκοπές μετά από διαπραγμάτευση με το επιτόπιο προσωπικό.

Συναφώς αναφέρεται ότι στο Νόμο 14(Ι)/2014 γίνεται ρητή αναφορά και στο επιτόπιο προσωπικό. Σημειώνεται ωστόσο ότι οι αποκοπές ποσοστού ύψους 3% επί των μηνιαίων απολαβών του επιτόπιου προσωπικού, δυνάμει του άρθρου 4 του πιο πάνω Νόμου δεν έχουν διενεργηθεί.

Το Υπουργείο Εξωτερικών με νέα επιστολή του ημερ. 11.4.2014 προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ζήτησε εκ νέου νομική συμβουλή κατά πόσο η εφαρμογή των πιο πάνω Νόμων στο επιτόπιο προσωπικό είναι νομικά επιτρεπτή. Ο Γενικός Εισαγγελέας σε απαντητική επιστολή ημερ. 24.4.2015, αναφέρει ότι «ελλείψει επιλογής του δικαίου που διέπει τις συμβάσεις εργασίας του επιτόπιου προσωπικού, φαίνεται ότι εφαρμοστέο είναι το δίκαιο της χώρας στην οποία ο εργαζόμενος διαμένει και εργάζεται». Σημειώνει επίσης ότι η γνωμάτευση αυτή αντικαθιστά κάθε προηγούμενη.

(β) Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερ. 1.7.2015 αποφάσισε ότι η αρμοδιότητα για τη διαχείριση ζητημάτων που προκύπτουν σε σχέση με όρους υπηρεσίας και μισθοδοτικά θέματα του επιτόπιου προσωπικού ανατίθεται στο Υπουργείο Εξωτερικών, ενώ το Υπουργείο Οικονομικών διατηρεί την αρμοδιότητα για τη διαμόρφωση της γενικής πολιτικής. Στα πλαίσια της ίδιας απόφασης, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε νέο αναθεωρημένο κείμενο με τίτλο «Οδηγίες για την Απασχόληση και τους Όρους Υπηρεσίας του Επιτόπιου Προσωπικού των Διπλωματικών Αποστολών στο Εξωτερικό».

Σύσταση: Υιοθέτηση και εφαρμογή της γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα και εφαρμογή της πιο πάνω απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Το Υπουργείο Εξωτερικών να αξιολογήσει κατά πόσο είναι προς το συμφέρον της Δημοκρατίας να καθοριστεί ότι οι συμβάσεις εργασίας θα διέπονται από τους νόμους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Με βάση τη γνωμάτευση, σε αυτή την περίπτωση, δεν θα είναι εφαρμοστέο είναι το δίκαιο της χώρας στην οποία ο εργαζόμενος διαμένει και εργάζεται.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μάς ενημέρωσε ότι, επειδή οι όροι που περιλαμβάνονται στις Οδηγίες που ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του ημερ. 1.7.2015, συνεχίζουν να δημιουργούν σύγχυση και ασάφεια, γεγονός που επεσήμανε και σε σχετική επιστολή του με ημερ. 23.6.2015 στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, προτίθεται να επαναφέρει το θέμα για επανεξέταση και οριστική διόρθωση των αμφισβητούμενων θεμάτων.

Αποσπάσεις λειτουργιών στο Υπουργείο Εξωτερικών. Παρατηρήθηκε ότι Λειτουργοί άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων αποσπώνται στο Υπουργείο Εξωτερικών για «Εκτέλεση Ειδικών Καθηκόντων», ενώ κύριος λόγος της απόσπασής τους είναι η τοποθέτησή τους σε Διπλωματικές Αποστολές στις οποίες υπηρετούν ο/η σύζυγός τους. Επισημαίνεται ότι σ' αυτές τις περιπτώσεις, τους καταβάλλεται ολόκληρο το γενικό επίδομα εξωτερικού κατ' αναλογία της οργανικής τους θέσης.

Σύσταση: Για σκοπούς διαφάνειας θα πρέπει να αναφέρεται ότι ο λόγος απόσπασης των λειτουργιών είναι η επανασύνδεση της οικογένειας. Επίσης, για τις περιπτώσεις αυτές, που ουσιαστικά αποσκοπούν πρώτιστα στη διευκόλυνση του λειτουργού, το ύψος του γενικού επιδόματος εξωτερικού θα πρέπει να επανακαθοριστεί εξετάζοντας και το ενδεχόμενο μη καταβολής του.

Δαπάνη για αεροπορικά εισιτήρια. Για την περίοδο 2009 - 2014 έχει δαπανηθεί συνολικά για την έκδοση αεροπορικών εισιτηρίων συνολικό ποσό ύψους €2.437.417. Σημειώνεται ότι για τα πιο πάνω έτη το Υπουργείο συνεργάστηκε με συγκεκριμένα ταξιδιωτικά γραφεία με πολύ υψηλή δαπάνη.

Ταξιδ Γρα- φείο	2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	Αρ. Εισιτ.	Κόστος	Αρ. Εισιτ.	Κόστος	Αρ. Εισιτ.	Κόστος	Αρ. Εισιτ.	Κόστος	Αρ. Εισιτ.	Κόστος	Αρ. Εισ.	Κόστος
		€		€		€		€		€		€
A	111	269.041	87	216.480	111	151.757	113	147.116	77	94.202	54	35.375
B	55	43.193	45	27.187	55	37.627	73	49.078	60	49.503	67	55.472
Γ	34	31.387										
Δ	22	15.122	19	19.794	57	36.036	53	36.688	49	47.898	89	57.666
E	16	10.278	30	42.010	37	45.362	37	41.089	15	17.085	23	14.457

Από τον έλεγχο που διεξήχθη σχετικά με τη διενέργεια υπηρεσιακών ταξιδιών σημειώθηκε ότι για την αγορά των αεροπορικών εισιτηρίων δεν ζητούνται προσφορές από διάφορα ταξιδιωτικά πρακτορεία έτσι ώστε να γίνεται σύγκριση τιμών. Επιπλέον σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις για τις οποίες το συνολικό κόστος των εισιτηρίων υπερβαίνει το ποσό των €2.000, το Υπουργείο πρέπει να ζητεί την υποβολή γραπτών ή προφορικών προσφορών από περιορισμένο αριθμό οικονομικών φορέων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 84(1)(β) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006.

Συστάσεις:

- (i) Θα πρέπει ο κάθε λειτουργός να παρουσιάζει γραπτό σημείωμα στο Λογιστήριο του Υπουργείου που να τεκμηριώνει ότι ζητήθηκαν προσφορές από τρία τουλάχιστον ταξιδιωτικά γραφεία.
- (ii) Η αγορά εισιτηρίων, εκεί που είναι εφικτό, να γίνεται σύμφωνα με τις πρόνοιες του Ν.12(1)2006 προκειμένου να διασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης.
- (iii) Το Υπουργείο μπορεί να ζητήσει από τα ταξιδιωτικά γραφεία τη δημιουργία εταιρικού λογαριασμού που να πιστώνεται με βαθμούς/μίλια για κάθε αεροπορικό ταξίδι που διενεργείται, έτσι ώστε με τη συγκέντρωση του απαιτούμενου αριθμού βαθμών/μιλιών, να εξαργυρώνονται από το Υπουργείο για τη δωρεάν απόκτηση αεροπορικών εισιτηρίων.

Επίτιμα Προξενία.

(α) Λογαριασμοί Εσόδων. Μερικοί από τους Επίτιμους Πρόξενους τηρούν προσωπικούς τραπεζικούς λογαριασμούς, ενώ στις άλλες περιπτώσεις τηρείται λογαριασμός στο όνομα του Γενικού Λογιστή.

(β) Καθυστερήσεις προηγούμενων χρόνων. Το ύψος των καθυστερημένων εσόδων κατά την 31.12.2014 ανερχόταν στα €570.226, από το οποίο ποσό ύψους €472.042 αφορά σε προηγούμενα έτη.

Προξενείο	€	Εκκρεμούν από το έτος
Ισλαμαμπάντ	182.793	2001
Κίεβο	143.377	2010 *
Μίνσκ	73.593	2013
Καράτσι	20.501	2002
Γερεβάν	14.660	2012
Τζακάρτα	11.570	2006
Λάγος	9.914	2013
Φρανκφούρτη	6.006	2004 *
Άλλα < €3.346	9.628	2010

* Οι περιπτώσεις αυτές χαρακτηρίζονται από το Λογιστήριο του Υπουργείου ως επισφαλείς, αφού και για τα δύο προξενία, όπως αναφέρεται στην έκθεση καθυστερημένων εσόδων δεν εντοπίζονται οι Πρόξενoi.

Συστάσεις:

- Να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για ανάκτηση των καθυστερημένων εσόδων.
- Κατά τη λήξη του οικονομικού έτους να ετοιμάζεται κατάσταση με τα υπόλοιπα των λογαριασμών εσόδων των επίτιμων προξένων καθώς και συμφιλίωση με τα πιστοποιητικά τραπεζών, τα οποία πρέπει να υποβάλλονται στον Γενικό Λογιστή και Γενικό Ελεγκτή.
- Άμεση μεταφορά των χρημάτων στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό στις περιπτώσεις εκείνες που οι τραπεζικοί λογαριασμοί τηρούνται σε προσωπική βάση, καθώς επίσης να διερευνηθεί η αναγκαιότητα τήρησης προσωπικών τραπεζικών λογαριασμών.

Λογαριασμοί Προκαταβολών. Στις 31.12.2014 το υπόλοιπο του λογαριασμού προκαταβολών ανερχόταν σε €582.368 (€692.745 το 2013) και περιλαμβάνει κυρίως προκαταβολές ενοικίων Πρεσβειών και Πρεσβευτικών κατοικιών, προκαταβολές για υπηρεσιακά ταξίδια Λειτουργών ύψους €53.146, καθώς και διάφορες προκαταβολές σε Διπλωματικές Αποστολές και σε λειτουργούς του Υπουργείου Εξωτερικών. Σημειώνεται ότι, προκαταβολές ύψους €48.087 αφορούν σε έξοδα διαμονής στο Λονδίνο κατά το 2000 πρώην ανώτατου πολιτειακού αξιωματούχου (εκτός περιόδου θητείας στο αξίωμα του) και ποσό €6.738 αφορά σε έξοδα διαμονής στο εξωτερικό σε διάφορες περιόδους από το 1995 μέχρι και το 2003 πρώην Προέδρου Κοινοβουλευτικού Κόμματος.

Σύσταση: Τα ποσά αυτά να ερευνηθούν και αν αφορούν σε οφειλές να απαιτηθεί η ανάκτησή τους.

Περίθαλψη Κυβερνητικών Υπαλλήλων στο Εξωτερικό. Κατά το 2014 από τα άρθρα τακτικών δαπανών 04.384 «Περίθαλψη Κυβερνητικών Υπαλλήλων στο Εξωτερικό» του Κεφ. 22.01 «Υπουργείο Υγείας - Διοίκηση» και 04.384 «Περίθαλψη Κυβερνητικών Υπαλλήλων στο Εξωτερικό» του Κεφ. 22.04 «Υπουργείο Υγείας – Οδοντιατρικές Υπηρεσίες» καταβλήθηκαν συνολικά €704.064 (€823.565 το 2013) και €92.345 (€140.086 το 2013), αντίστοιχα. Οι δαπάνες αυτές αφορούσαν στην περίθαλψη κυβερνητικών υπαλλήλων, περιλαμβανομένων μελών των οικογενειών τους, καθώς και σε επιτόπιο προσωπικό, που υπηρετούν κυρίως σε Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό.

Το Υπουργείο Υγείας με εγκύκλιες επιστολές του ημερ. 17.10.2013 και 21.1.2014 προς όλη τη Δημόσια Υπηρεσία, υπέδειξε, μεταξύ άλλων, πως δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ενιαίου Οικονομικού Χώρου και στην Ελβετία, θα πρέπει απαραίτητα να απευθύνονται στο κρατικό σύστημα υγείας για την εξασφάλιση περίθαλψης. Σε περίπτωση που το κρατικό σύστημα δεν είναι ικανοποιητικό, ο υπάλληλος θα μπορεί να διεκδικήσει αποζημίωση για την περίθαλψη, κατόπιν έγκρισης του Αρχηγού της Διπλωματικής Αποστολής και έλεγχου από το Υπουργείο Υγείας. Επίσης αναφέρεται ότι το Υπουργείο δεν δεσμεύεται ότι θα προβαίνει σε πλήρη κάλυψη αιτημάτων που υποβάλλονται από δημόσιους υπαλλήλους που υπηρετούν σε τρίτες χώρες. Με νέα εγκύκλιο του ημερ. 10.10.2014 το Υπουργείο Υγείας αναφέρεται σε συγκεκριμένες διαδικασίες οι οποίες θα πρέπει να ακολουθούνται για σκοπούς καλύτερου ελέγχου των δαπανών για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των δημοσίων υπαλλήλων που υπηρετούν στο εξωτερικό, ωστόσο ο Υπουργός Εξωτερικών με σχετική επιστολή του ημερ. 19.11.2014 ζήτησε όπως δοθούν οδηγίες για αναστολή της πιο πάνω εγκυκλίου μέχρι την «ολοκλήρωση του απαραίτητου διαλόγου» και με εισήγηση όπως εξεταστεί και η επιλογή της σύναψης συλλογικής ιδιωτικής ασφάλειας υγείας, η οποία να καλύπτει το σύνολο των αναγκών της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Παρόλο ότι το Υπουργείο Υγείας δεν φαίνεται να συμφώνησε μέχρι σήμερα με τα εν λόγω αιτήματα, η πιο πάνω εγκύκλιος δεν εφαρμόζεται από το Υπουργείο Εξωτερικών.

Σύσταση: Οι πιο πάνω εγκύκλιοι του Υπουργείου Υγείας πρέπει να τυγχάνουν εφαρμογής.

2.8 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έκθεση στην Τράπεζα Κύπρου.

(α) Παραχώρηση κυβερνητικών εγγυήσεων για στήριξη του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Στις 27.1.2014 εγκρίθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού της Βουλής, στα πλαίσια του περί της Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων για τη Σύναψη Δανείων ή/και την Έκδοση Ομολόγων από Πιστωτικά Ιδρύματα Νόμου του 2012, η παραχώρηση κυβερνητικών εγγυήσεων ύψους €2,9 δις, χωρίς οποιεσδήποτε εξασφαλίσεις, στην Τράπεζα Κύπρου μετά από σχετικό αίτημα της ίδιας της τράπεζας για έκδοση δικών της ομολόγων προς ενίσχυση της κεφαλαιακής της επάρκειας. Όπως επιβεβαιώθηκε κατά τον έλεγχο, δεν εκδόθηκαν οι πιο πάνω εγγυήσεις, ωστόσο, όπως μας ενημέρωσε το Υπουργείο Οικονομικών, οι εγγυήσεις παραμένουν διαθέσιμες προς όλα τα πιστωτικά ιδρύματα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, αλλά βάσει των αποτελεσμάτων των τεστ αντοχής (stress test) τον Οκτώβριο 2014, δεν αναμένεται να χρησιμοποιηθούν. Επιπρόσθετα, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών εξέφρασε την άποψη ότι η ύπαρξη έγκρισης για την έκδοση εγγυήσεων δημιουργεί ένα αίσθημα ασφάλειας στους επενδυτές και ενισχύει την εμπιστοσύνη στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα.

Σημειώνεται ότι, πέραν των πιο πάνω, η Κυπριακή Δημοκρατία (ΚΔ) έχει εκδώσει εγγύηση ύψους €1 δις, δυνάμει των Διαταγμάτων του Υπουργού Οικονομικών ημερ. 16 και 23 Νοεμβρίου 2012, προς την πρώην Λαϊκή Τράπεζα οι οποίες μετά την κατάρρευση της τράπεζας μεταφέρθηκαν στην Τράπεζα Κύπρου. Σημειώνεται ότι η άποψη του Γραφείου Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους (ΓΔΔΧ) είναι ότι πρέπει να διεξαχθεί νέα αξιολόγηση κινδύνου πριν από τυχόν παραχώρηση εγγυήσεων σε οποιαδήποτε τράπεζα.

Σύσταση: Όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο απόσυρσης των πιο πάνω εγκεκριμένων προς παραχώρηση εγγυήσεων σε περίπτωση που κριθεί ότι αυτές δεν θα χρησιμοποιηθούν και επομένως δεν χρειάζεται να παραμένουν διαθέσιμες, και όπως σε περίπτωση αιτήματος, πριν τη λήψη απόφασης για τυχόν παραχώρηση εγγυήσεων σε οποιαδήποτε τράπεζα, διεξάγεται νέα αξιολόγηση κινδύνου, κυρίως όσον αφορά στη βιωσιμότητά της.

(β) Κυβερνητικό χρεόγραφο πρώην Λαϊκής Τράπεζας. Η Τράπεζα Κύπρου είναι κάτοχος του κυβερνητικού χρεογράφου (ΚΟΧΑ) το οποίο είχε εκδοθεί προς την πρώην Λαϊκή Τράπεζα με αξία €1,99 δις, στα πλαίσια της κρατικής στήριξης που δόθηκε στην τράπεζα τον Ιούνιο του 2012, για αύξηση της ρευστότητας της με αντάλλαγμα την παραχώρηση μετοχών της Λαϊκής Τράπεζας προς το Κράτος. Μετά την κατάρρευση της Λαϊκής Τράπεζας, το μετοχικό κεφάλαιο του Κράτους στην Λαϊκή μηδενίστηκε και το ΚΟΧΑ μεταφέρθηκε στην Τράπεζα Κύπρου με έτος λήξης το 2014 αντί το 2013 που ήταν αρχικά.

Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, εφόσον η ΚΔ δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει την αντιστάθμιση του ΚΟΧΑ με μετοχές της Τράπεζας Κύπρου, αποφάσισε όπως προχωρήσει στη σταδιακή αποπληρωμή του. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι το υπόλοιπο του ΚΟΧΑ, περί τα τέλη Οκτωβρίου, ανερχόταν στα €340 εκ. και το επιτόκιο αναθεωρήθηκε σε 2,75%.

Σύσταση: Όπως το Υπουργείο Οικονομικών συνεχίσει να παρακολουθεί στενά το θέμα με στόχο την εξόφληση του ομολόγου, ανάλογα με τη ρευστοτική θέση της ΚΔ, ως ο σχεδιασμός της Κυβέρνησης.

Ανακεφαλαιοποίηση Συνεργατικού Πιστωτικού Τομέα (ΣΠΤ).

(α) Παροχή χρεογράφου ύψους €1,5 δις. Με βάση το Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής που υπογράφηκε τον Απρίλιο του 2013, το συνολικό έλλειμμα κεφαλαίου του ΣΠΤ υπολογίστηκε από την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου (ΚΤΚ) στο €1,5 δις, με βάση το δυσμενές σενάριο της PIMCO.

Μετά την έγκριση του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (ΣΚΤ) προχώρησε σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά €1,5 δις το οποίο καλύφθηκε εξ ολοκλήρου από την ΚΔ με την παροχή στη ΣΚΤ χρεογράφου ισόποσης ονομαστικής αξίας του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (ΕΜΣ), διάρκειας 18 μηνών το οποίο κατά τη λήξη του ανανεώνεται ή ανταλλάσσεται στο σύνολο του με μετρητά. Το χρεόγραφο εκδόθηκε από τον ΕΜΣ στο όνομα της ΚΔ και μεταβιβάστηκε στις 10.3.2014 στη ΣΚΤ με την υπογραφή “Subscription Agreement” μεταξύ της ΚΔ, της ΣΚΤ και του ΕΜΣ. Το χρεόγραφο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τη ΣΚΤ ως εξασφάλιση στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) για σκοπούς παροχής ρευστότητας. Με τη λήξη του χρεογράφου του ΕΜΣ, δεν αναμένεται να γίνει ανανέωση του αλλά ανταλλαγή του με μετρητά.

Όπως πληροφορηθήκαμε κατά τον έλεγχο, ποσό ύψους €1,1 δις είχε διοχετευτεί από την ΣΚΤ στα 18 Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ), βάσει των κεφαλαιακών αναγκών τους και σύμφωνα με τη Συγκεντρωτική Έκθεση. Με βάση τη Συνολική Αξιολόγηση της ΕΚΤ που εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2014, δεν αναμενόταν, μετά και τα τεστ αντοχής (stress test), να προκύψει ανάγκη για χορήγηση επιπλέον ποσού. Η Υπηρεσία μας με την επιστολή της ημερ. 14.10.2015, προς το Υπουργείο Οικονομικών, επισήμανε τον κίνδυνο να προκύψει ανάγκη για χορήγηση επιπλέον ποσού για υποστήριξη των ΣΠΙ από την ΚΔ και ότι το Υπουργείο Οικονομικών και η Μονάδα Διαχείρισης της Συμμετοχής της ΚΔ στην Ιδιοκτησιακή Δομή Πιστωτικών Ιδρυμάτων οφείλει να παρακολουθεί σε συνεχή βάση τις ενέργειες της ΣΚΤ, για λήψη των αναγκαίων μέτρων, καθώς και για το σχηματισμό επαρκούς πρόνοιας για μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις στη βάση μιας συνετής (prudent) πολιτικής, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος να προκύψουν δυσάρεστες εξελίξεις, όπως ανάγκη για πρόσθετη ανακεφαλαιοποίηση, η οποία συνεπάγεται εκ νέου κόστος για το Κράτος και το φορολογούμενο πολίτη.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, μας πληροφόρησε με την επιστολή του ημερ. 26.10.2015, ότι, με βάση τα αποτελέσματα του ΣΠΤ για τον Ιούνιο 2015, ο ΣΠΤ είναι πλήρως κεφαλαιοποιημένος. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι διεξαγόταν εποπτική αξιολόγηση από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό και αναμενόταν τα αποτελέσματα.

Μέχρι την ολοκλήρωση της Έκθεσής μας, ανακοινώθηκε από την ΣΚΤ, ότι ο Συνεργατισμός θα χρειαστεί πρόσθετα κεφάλαια της τάξης των €150 – 200 εκ. ανατρέποντας την εικόνα που παρουσίαζε ο ΣΠΤ μέχρι τότε. Στις 13 Νοεμβρίου 2015, ο Υπουργός Οικονομικών εξήγγειλε την πρόθεση του Κράτους να προχωρήσει σε νέα, προληπτική, κεφαλαιακή ένεση που δεν θα υπερβαίνει τα €150εκ. Περισσότερα για το θέμα αυτό παρατίθενται στην Παράγραφο 4.48 της παρούσας Έκθεσης.

Σύσταση: Όπως το Κράτος, ως ο κύριος μέτοχος, εντείνει την εποπτεία του στην ΣΚΤ ώστε να υπάρξει πιο νυνετή διαχείριση για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο ενίσχυσης με νέα κεφάλαια, και για να διασφαλιστεί η διατήρηση, και κατά το δυνατό αύξηση, της αξίας της αρχικής (€1,5 δις) και νέας επένδυσης (€150εκ.) των χρημάτων του φορολογούμενου πολίτη. Σχετική είναι η παρ. (β) πιο κάτω.

(β) Άσκηση ελέγχου από την Κυπριακή Δημοκρατία – Σύσταση Μονάδας Διαχείρισης. Προαπαιτούμενο, βάσει της πιο πάνω τριμερούς συμφωνίας για την παροχή του χρεογράφου στην ΣΚΤ, ήταν η σύσταση Μονάδας Διαχείρισης της Συμμετοχής της ΚΔ στην Ιδιοκτησιακή Δομή Πιστωτικών Ιδρυμάτων (Μονάδα) για σκοπούς διασφάλισης της μέγιστης δυνατής απόδοσης της συμμετοχής της ΚΔ. Στις 9.9.2013 ψηφίστηκε ο Νόμος που προνοεί για τη Σύσταση και Λειτουργία της πιο πάνω Μονάδας (Ν.106(Ι)/2013), με βάση τον οποίο, η Μονάδα είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της συμμόρφωσης της ΣΚΤ ως προς την τήρηση των προνοιών του Μνημονίου και του Πλαισίου-Συμφωνίας που υπογράφηκε μεταξύ της ΚΔ και της ΣΚΤ. Στις 16.7.2015 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας τροποποιητικός νόμος με βάση τον οποίο ο βασικός νόμος καλύπτει όλα τα Πιστωτικά Ιδρύματα (ΠΙ) στα οποία έχει συμμετοχή το

Κράτος γεγονός που αναμένεται να συμβάλει στην άσκηση αποτελεσματικότερου ελέγχου και κατ' επέκταση στην καλύτερη διαφύλαξη των συμφερόντων του Κράτους.

Η Μονάδα, ενημερώνει σε μηνιαία και τριμηνιαία βάση τον Υπουργό Οικονομικών με βάση στοιχεία που της υποβάλλονται από τη ΣΚΤ, και ετοιμάζει ετήσια έκθεση η οποία κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Η πρώτη Ετήσια Έκθεση κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 15.4.2014. Όπως παρατηρήσαμε, ωστόσο σε αυτήν δεν γινόταν αναφορά στα σημεία σύγκλισης ή απόκλισης βάσει των προνοιών της συμφωνίας που υπογράφηκε μεταξύ της ΚΔ και της ΣΚΤ, του Μνημονίου καθώς και του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης. Μετά από συζήτησή μας με τον Προϊστάμενο της Μονάδας, τέτοιου είδους πίνακας περιλήφθηκε στη δεύτερη Ετήσια Έκθεσή. Επιπλέον των πιο πάνω, η Μονάδα βρίσκεται σε επικοινωνία με τον Εντολοδόχο Παρακολούθησης (σχετική αναφορά γίνεται πιο κάτω) ο οποίος ενημερώνει τη Μονάδα σχετικά με τα ευρήματα του ελέγχου του και της αποστέλλει αντίγραφο των εκθέσεων του.

(γ) Σχέδιο Αναδιάρθρωσης. Το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης (Σχέδιο) για τον ΣΠΤ, το οποίο ήταν απαίτηση του Μνημονίου Συναντίληψης με την Τρόικα, εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) στις 24.2.2014. Για την παρακολούθηση και διασφάλιση της υλοποίησης του Σχεδίου διορίστηκε Εντολοδόχος Παρακολούθησης «MonitoringTrustee», ο οποίος ενημερώνει απευθείας την ΕΕ σε τριμηνιαία βάση.

Η Μονάδα ενημερώνεται τόσο από τη ΣΚΤ όσο και από τον Εντολοδόχο Παρακολούθησης όσον αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης. Επιπλέον, βάσει του Πλαισίου-Συμφωνίας μεταξύ της ΚΔ και της ΣΚΤ, η Μονάδα πρέπει να δίδει τη συγκατάθεση της για οποιαδήποτε τροποποίηση, επέκταση, αναθεώρηση του Σχεδίου ή απόκλιση από αυτό. Όπως μας πληροφόρησε ο Προϊστάμενος της Μονάδας, κατά τη διάρκεια του ελέγχου γίνονταν διαβουλεύσεις με τη Γενική Διεύθυνση (ΓΔ) Ανταγωνισμού της ΕΕ για να δοθεί έγκριση για δύο παρεκκλίσεις όσον αφορά στην υλοποίηση του Σχεδίου και συγκεκριμένα σχετικά με τον αριθμό του προσωπικού, καθώς και για μη συνυπολογισμό ορισμένων εξόδων (τα οποία πηγάζουν από νομοθετική υποχρέωση της ΣΚΤ) στο σύνολο των εξόδων. Για το θέμα του προσωπικού, λόγω των πολλών δεσμεύσεων που προκύπτουν από το Μνημόνιο για ενδυνάμωση Τμημάτων και δημιουργία νέων Τμημάτων (π.χ. Τμήμα Αναδιάρθρωσης Δανείων), τέθηκε το επιχείρημα ότι αυξάνονται οι ανάγκες για προσοντούχο προσωπικό.

Αναφορά ως προς την έλλειψη προσωπικού γίνεται και στην τρίτη έκθεση αξιολόγησης του Εντολοδόχου Παρακολούθησης προς την ΕΕ ημερ. 12.12.2014. Στην έκθεση αναφέρεται επίσης, ότι παρόλο που έχει παρατηρηθεί πρόοδος όσον αφορά στην υλοποίηση του στρατηγικού σχεδίου, εντούτοις σε ορισμένες περιοχές η ΣΚΤ δεν κατάφερε να τηρήσει τα χρονοδιαγράμματα. Οι περιοχές στις οποίες απαιτείται περαιτέρω πρόοδος αναφέρονται πιο κάτω:

- Πιστωτική πολιτική και πολιτική διαχείρισης κινδύνου.
- Στρατηγική και δομή συστημάτων πληροφόρησης.
- Εγχειρίδια και διαδικασίες καθυστερημένων οφειλών.

Ως ο κύριος λόγος μη τήρησης των χρονοδιαγραμμάτων αναφέρεται η έλλειψη πόρων, κυρίως ανθρώπινου δυναμικού, σε μια περίοδο αυξημένων υποχρεώσεων από πλευράς ΣΠΤ και λόγω του γεγονότος ότι η υλοποίηση του Σχεδίου συνέπεσε με την περίοδο διενέργειας των τεστ αντοχής, όπου η ΣΚΤ είχε διοχετεύσει αρκετούς από τους πόρους της για την ομαλή διεξαγωγή των πιο πάνω τεστ. Ο Εντολοδόχος Παρακολούθησης εισηγείται την παραγωγή λεπτομερών πλάνων για καλύτερη παρακολούθηση της υλοποίησης των προγραμμάτων. Ωστόσο, το θέμα της έλλειψης προσωπικού, όπως αναφέρεται και στο ενημερωτικό σημείωμα του Προϊστάμενου της Μονάδας προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 30.1.2015, δεν είναι τόσο θέμα έλλειψης προσωπικού όσο θέμα έλλειψης προσοντούχου προσωπικού, καθώς μέρος του προσωπικού δεν μπορεί να αντεπεξέλθει με τα νέα δεδομένα. Η επίλυση του θέματος είναι δύσκολη, αφού, όπως αναφέρεται από τη μια, δεν υπάρχει βούληση της Επιτροπείας της ΣΚΤ για συμμόρφωση με τη δέσμευση αναφορικά με τον αριθμό του

προσωπικού και από την άλλη αναμένεται αντίδραση των συντεχνιών σε αντικατάσταση του προσωπικού που δεν αποδίδει, με κατάλληλο προσοντούχο προσωπικό. Η ΣΚΤ έχει αναθέσει σε εμπειρογνώμονες την εκπόνηση μελέτης όσον αφορά στη βελτίωση της αποδοτικότητας του ΣΠΤ και μείωσης των συνολικών αναγκών σε προσωπικό μέσω της κεντροποίησης εργασιών και διαδικασιών, που θα καταστήσουν τον ΣΠΤ αποτελεσματικότερο. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η εν λόγω μελέτη παραδόθηκε στις 16.4.2015.

Με τη σύμφωνη γνώμη της Τρόικας, τον Ιανουάριο του 2015 ορισμένα χρονοδιαγράμματα αναθεωρήθηκαν, όπως αυτά που αφορούν στον πιστωτικό έλεγχο. Σε συνάντηση που είχε αντιπροσωπεία της ΣΚΤ, της ΚΤΚ και ο Προϊστάμενος της Μονάδας με εκπρόσωπο της ΓΔ Ανταγωνισμού της ΕΕ, στις 30.1.2015, ο τελευταίος τους εξέφρασε την έντονη δυσaráεσκεια της ΓΔ Ανταγωνισμού όσον αφορά στη μη αναθεώρηση της πιστωτικής πολιτικής χορηγήσεων της ΣΚΤ και στη μη ετοιμασία των χαρτών κινδύνου και επίσης αναφέρθηκε στη μη εφαρμογή της πρόνοιας όσον αφορά στην ενεργοποίηση από τα ΣΠΙ των νομικών και διοικητικών διαδικασιών για κατάσχεση και εκποίηση του ενέχυρου δανείων για μη εξυπηρετούμενα δάνεια για τα οποία δεν μπορεί να γίνει αναδιάρθρωση. Από την 1.11.2014, με βάση το Σχέδιο Δράσης της ΣΚΤ, η διαχείριση όλων των μη εξυπηρετούμενων δανείων καθώς και η αναδιάρθρωση δανείων έχουν αναληφθεί από την Κεντρική Μονάδα Διαχείρισης Καθυστερήσεων και το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων ανήλθε στις 31.12.2014 σε 56,47% του συνόλου των δανείων.

Σύσταση: Οι δεσμεύσεις της ΣΚΤ, όσον αφορά στους όρους του Μνημονίου, καθώς και του Στρατηγικού της Σχεδίου, θα πρέπει να τηρούνται ευλαβικά χωρίς παρεκκλίσεις, κυρίως όσον αφορά στα θέματα του προσωπικού, της πιστωτικής πολιτικής και των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Όσον αφορά στο θέμα στελέχωσης με προσοντούχο προσωπικό, θα πρέπει να αξιοποιηθεί η εκπονηθείσα μελέτη των εμπειρογνομένων και να μελετηθεί η δυνατότητα αναδιάρθρωσης τόσο σε επίπεδο ΣΠΙ, όσο και σε επίπεδο ΣΚΤ, με σκοπό την εντός του Ομίλου μεταφορά προσωπικού, αναλόγως αναγκών, καθώς και επιμόρφωση του προσωπικού όπου απαιτείται. Η τάση που ήδη παρατηρήθηκε για μη έγκαιρη συμμόρφωση, έλλειψη βούλησης για λήψη των απαιτούμενων μέτρων, όπως αναφέρθηκε, και διαφόρων αιτιάσεων για αναθεώρηση των δεσμεύσεων θα πρέπει να τερματιστεί άμεσα.

Δεδομένων των πιο πάνω, η Μονάδα Διαχείρισης της Συμμετοχής της ΚΔ στην Ιδιοκτησιακή Δομή Πιστωτικών Ιδρυμάτων οφείλει να παρακολουθεί σε συνεχή βάση τις ενέργειες της ΣΚΤ και να λαμβάνει έγκαιρα μέτρα όποτε υπάρχει απόκλιση από τις αρχές χρηστής και συνετής διαχείρισης. Η Υπηρεσία μας θα ανέμενε ότι οι παρατηρήσεις μας στην Παράγραφο 4.48 της παρούσας Έκθεσης θα είχαν ήδη επισημανθεί από την Μονάδα.

Κυπριακές Αερογραμμές (ΚΑ). Σύμφωνα με δελτίο τύπου που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 9.1.2015, το ποσό των €66,1 εκ., το οποίο παραχωρήθηκε στις ΚΑ, κρίθηκε ως ασυμβίβαστες ενισχύσεις, οι οποίες μάλιστα έδιναν στις ΚΑ αδικαιολόγητο πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της, και ως εκ τούτου έπρεπε να επιστραφεί από τις ΚΑ. Επιπλέον, στο δελτίο τύπου αναφερόταν ότι το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης των ΚΑ βασιζόταν σε μη ρεαλιστικές παραδοχές και ότι οι ΚΑ δεν είχαν καμιά προοπτική να καταστούν βιώσιμες μακροπρόθεσμα χωρίς συνεχή κρατική στήριξη. Ως συνέπεια της πιο πάνω απόφασης και δεδομένου της αδυναμίας των ΚΑ να προχωρήσουν σε επιστροφή του πιο πάνω ποσού στο Κράτος, η Αρχή αδειών» (air transport licensing authority) με βάση τον περί Πολιτικής Αεροπορίας Νόμο, αφαίρεσε την πτητική άδεια των ΚΑ. Αποτέλεσμα των πιο πάνω ήταν η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) των ΚΑ σε συνεδρία του στις 9.1.2015 να θέσει τις ΚΑ σε εκούσια εκκαθάριση. Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το συνολικό ποσό για ανάκτηση από τις ΚΑ, ως παράνομη κρατική ενίσχυση, ανέρχεται σε €92,75 εκ., μη συμπεριλαμβανομένων των τόκων, μετά και την εξόφληση του δανείου των ΚΑ στην Ελληνική Τράπεζα από το Κράτος, όπως αναφέρεται πιο κάτω. Το κλείσιμο των ΚΑ είχε ως αποτέλεσμα επιπλέον οικονομικές συνέπειες για το Κράτος, ως εξής:

(α) Διευθέτηση πτήσεων. Στη συνεδρία του ΔΣ των ΚΑ ημερ. 9.1.2015, έγινε εισήγηση όπως η διαχείριση του επιβατικού κοινού που κατέχει εισιτήρια των ΚΑ ανατεθούν σε συγκεκριμένο ταξιδιωτικό γραφείο με το αιτιολογικό ότι το συγκεκριμένο γραφείο είναι ο μόνος ταξιδιωτικός πράκτορας με γραφεία στην Κύπρο που μπορεί να έχει άμεση πρόσβαση σε πραγματικό χρόνο στο σύστημα κρατήσεων των ΚΑ και επιπλέον λόγω του ότι είναι ο γενικός αντιπρόσωπος πωλήσεων της εταιρείας στην Ελλάδα. Βάσει των πιο πάνω, το Υπουργείο Οικονομικών προχώρησε σε απευθείας ανάθεση στο συγκεκριμένο ταξιδιωτικό γραφείο με επίκληση του κατεπείγοντος, βάσει των προνοιών του άρθρου 33(α)(iii) του Νόμου περί Δημοσίων Συμβάσεων (Ν.12(Ι)/2006), τη διευθέτηση εναλλακτικών πτήσεων για το επιβατικό κοινό που κατείχε εισιτήρια σε πτήσεις των ΚΑ με ημερομηνία αναχώρησης μέχρι και τις 9.2.2015, εκτός εάν παραταθεί η σύμβαση. Η συμφωνία με το συγκεκριμένο ταξιδιωτικό γραφείο υπογράφηκε στις 9.1.2015. Βάσει της συμφωνίας, το ταξιδιωτικό γραφείο λάμβανε το πραγματικό κόστος εισιτηρίων ή ενοικίασης αεροσκαφών πλέον το κόστος εξυπηρέτησης €10 ανά άτομο.

Στις 23.1.2015, μετά τη διευθέτηση των άμεσων αναγκών, υπογράφηκε επέκταση της συμφωνίας με το Top Kinisis Travel Public η οποία κάλυπτε το επιβατικό κοινό που κατείχε εισιτήρια για προγραμματισμένες πτήσεις των ΚΑ μεταξύ 10.2.2015 μέχρι 25.10.2015. Βάσει της επέκτασης της συμφωνίας, το επιβατικό κοινό μπορούσε να αποταθεί σε οποιοδήποτε ταξιδιωτικό γραφείο, το οποίο θα χρεώνει το Κράτος αντίτιμο εξυπηρέτησης €5 ανά εισιτήριο, συμπεριλαμβανομένου και του Top Kinisis Travel Public. Επιπλέον, το Κράτος θα κατέβαλλε στο Top Kinisis Travel Public πρόσθετο τέλος εξυπηρέτησης €2 ανά εισιτήριο. Όπως πληροφορηθήκαμε, το συνολικό ποσό που κατέβαλε το Κράτος για διευθέτηση πτήσεων ανήλθε σε €3,3 εκ., (συμπεριλαμβανομένης και της κάλυψης των ανοικτών εισιτηρίων).

(β) Εγγυήσεις που δόθηκαν από την ΚΔ. Το Κράτος, ως εγγυητής του δανείου που είχαν συνάψει οι ΚΑ από την Ελληνική Τράπεζα, ανέλαβε την εξόφληση του υπολοίπου, το οποίο, ανερχόταν σε €17,7 εκ. πλέον τόκοι, με τρόπο που θα συμφωνείτο με την τράπεζα. Σημειώνεται ότι, επιπρόσθετα, το Κράτος έχει προχωρήσει σε καταβολή τριών δόσεων για το συγκεκριμένο δάνειο κατά τη διάρκεια του 2014 και του 2015 συνολικού ύψους €10,7 εκ., μετά από απαίτηση της τράπεζας και με ομόφωνη απόφαση που πάρθηκε σε συνεδρία του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ημερ. 14.4.2014, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, στην οποία παρευρέθηκαν, μεταξύ άλλων, και εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας και του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, προς επιβεβαίωση του ότι η καταβολή των δόσεων αυτών δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Επιπλέον, το Κράτος ανέλαβε και την υποχρέωση εξόφλησης του λογαριασμού παρατραβήγματος που είχαν οι ΚΑ με την Τράπεζα Κύπρου για τον οποίο και πάλι η ΚΔ ήταν εγγυητής. Το υπόλοιπο στις 31.12.2014, σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2014, ανερχόταν σε €3,3 εκ. περίπου.

(γ) Κάλυψη ελλείμματος Ταμείου Προνοίας υπαλλήλων – Χαραριστικές αποζημιώσεις. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών σε απαντητική επιστολή του προς την ΕΕ ημερ. 7.8.2014, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, ενημέρωσε την ΕΕ ότι η Κυβέρνηση αποφάσισε, για κοινωνικοοικονομικούς λόγους, όπως αποζημιώσει απευθείας το προσωπικό που παραιτείται ή αποχωρεί ως πλεονάζον. Όπως τονίζεται στην ίδια επιστολή, αυτό συνιστά νομική ευθύνη των ΚΑ και εφόσον δίδεται απευθείας στους υπαλλήλους από την Κυβέρνηση (και όχι στις ΚΑ), το ποσό των €4 εκ. που αναμένεται να δοθεί ως αποζημιώσεις δεν θα συνιστά κρατική ενίσχυση. Επιπρόσθετα, το Κράτος αποφάσισε να καλύψει το έλλειμμα του Ταμείου Προνοίας των ΚΑ το οποίο ανερχόταν στις 31.12.2014, σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση του 2014, σε €9,6 εκ.. Το ποσό αναμένεται να μειωθεί μετά την εκκαθάριση της εταιρείας αφού οι υπάλληλοι θεωρούνται προνομιούχοι πιστωτές (preferential creditors) και η κάλυψη των ωφελημάτων τους τυγχάνει προτεραιότητας από τον εκκαθαριστή. Όπως μας ενημέρωσε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, στάλθηκε επιστολή στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας ημερ. 7.8.2015, με το νομικό ερώτημα κατά πόσο το Κράτος, αφού ανέλαβε και διευθέτησε τις υποχρεώσεις του Ταμείου Προνοίας των υπαλλήλων των ΚΑ, μετατρέπεται σε προνομιούχο πιστωτή. Η σχετική γνωμάτευση αναμένεται.

Όπως ανέφερε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, με επιστολή του ημερ. 26.10.2015, μέχρι εκείνη τη στιγμή είχαν παραχωρηθεί χαριστικές αποζημιώσεις ύψους €6,99 εκ. σε 580 άτομα ενώ το συνολικό ποσό των χαριστικών αποζημιώσεων που αναμένεται να διατεθεί ανέρχεται σε €14,86 εκ. προς αποζημίωση 930 ατόμων.

(δ) Οφειλές ΚΑ προς το Κράτος. Οι ΚΑ, πέραν του ποσού που κρίθηκε ως παράνομη ενίσχυση και επομένως αποτελεί οφειλή της εταιρείας προς το Κράτος, βάσει στοιχείων που κατέχει το Γενικό Λογιστήριο, μέχρι τις 29.1.2015 οφείλουν σε διάφορα Ταμεία/Τμήματα του δημοσίου (όπως στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Τελωνείο, Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας) συνολικό ποσό ύψους €10,8 εκ.

Καθυστερήσεις στην έγκριση προϋπολογισμών Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου. Σύμφωνα με τον περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο (Ν.20(Ι)/2014), οι Προϋπολογισμοί των Κρατικών Οργανισμών και των οντοτήτων της Γενικής Κυβέρνησης πρέπει να κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων το αργότερο τρεις μήνες πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους αναφοράς. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι μέχρι τις 31.12.2014, από τους 37 οργανισμούς που θα κατέθεταν τους προϋπολογισμούς τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων για το έτος 2015, μόνο 6 τους κατάθεσαν, ενώ 5 οργανισμοί δεν τους είχαν υποβάλει στο Υπουργείο Οικονομικών. Για τους υπόλοιπους 26 οργανισμούς οι Προϋπολογισμοί είτε βρίσκονταν στο Υπουργείο Οικονομικών για εξέταση, είτε είχαν προωθηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επανεξέταση των χρονοδιαγραμμάτων υποβολής των προϋπολογισμών, ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος για συζητήσεις μεταξύ των οργανισμών και του Υπουργείου Οικονομικών, αφού βάσει των χρονοδιαγραμμάτων που τέθηκαν για τους προϋπολογισμούς του 2015, προκύπτει ότι το Υπουργείο Οικονομικών αναμενόταν να εξετάσει και να διαπραγματευτεί τους προϋπολογισμούς 37 οργανισμών σε διάστημα ενός μηνός (11.7.2014-10.8.2014) στο οποίο μεσολαβούν και οι θερινές διακοπές. Όπως μας ενημέρωσε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26.3.2015, αποφάσισε την αναθεώρηση των χρονοδιαγραμμάτων τα οποία αυξάνουν το διάστημα εξέτασης των προϋπολογισμών από το Υπουργείο Οικονομικών σε 52 ημέρες (10.7 - 31.8). Επιπλέον, το Υπουργείο Οικονομικών εξέδωσε στις 22 Απριλίου 2015, στις 16 Ιουνίου 2015 και 28 Αυγούστου 2015, εγκύκλιους προς ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Σύσταση: Με στόχο την πιστή εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, όπως παρακολουθείται σε συνεχή βάση η τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων σύμφωνα με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, και όπου παρατηρούνται καθυστερήσεις να λαμβάνονται αποτελεσματικά διορθωτικά μέτρα.

Διάφορες Συνεισφορές Εσωτερικού – «κατά χάριν» χορηγίες..

Σύμφωνα με τον περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο (Ν.38(Ι)/2014), «κατά χάριν» δωρεές δύνανται να παραχωρούνται μόνο όπου δεν βρίσκεται σε ισχύ οποιαδήποτε νομοθεσία που να διέπει το θέμα και η κάθε περίπτωση, λόγω των δικών της περιστάσεων, κρίνεται ως επιβάλλουσα ηθική υποχρέωση στη Δημοκρατία να καταβάλει τέτοια δωρεά. Προηγουμένως, το θέμα ρυθμιζόταν στη βάση γνωμάτευσης της Νομικής Υπηρεσίας ημερ. 19.8.1986 με παρόμοιο περιεχόμενο.

Κατά το 2014, καταβλήθηκαν συνολικά €1.524.668 για διάφορες συνεισφορές εσωτερικού, εκ των οποίων, σύμφωνα με το Επεξηγηματικό Μνημόνιο του Προϋπολογισμού, ποσό ύψους €745.605 αφορούσε σε καθορισμένες χορηγίες και συνεισφορές εσωτερικού και ποσό ύψους €779.063 αφορούσε σε «κατά χάριν» οικονομική βοήθεια σε διάφορα σωματεία, εταιρείες και φυσικά πρόσωπα. Από το ποσό των €779.063, ποσό ύψους €179.000 περίπου παραχωρήθηκε με την έγκριση του Υπουργού Οικονομικών και ποσό ύψους €600.063 με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Από τον έλεγχο προέκυψαν τα ακόλουθα θέματα:

(α) Τα κριτήρια τα οποία τέθηκαν από τη Γενική Λογίστρια και εγκρίθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών το 2012 (όπως ανώτατο ποσό στη δικαιοδοσία Υπουργού, διενέργεια ελέγχου επιδομάτων που έχουν ήδη καταβληθεί στον αιτητή και απόρριψη της αίτησης σε περίπτωση καταβολής επιδομάτων πέραν των €1.000 και σε περιπτώσεις σωματείων/οργανώσεων η υποβολή ελεγμένων οικονομικών λογαριασμών) δεν φαίνεται να ακολουθούνται, αφού εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου, ενώ η συνολική καταβολή των επιδομάτων σε κάποιο αιτητή υπερέβαινε το όριο που τέθηκε, εντούτοις παραχωρήθηκε «κατά χάριν» οικονομική βοήθεια. Επιπλέον, εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου καταβλήθηκαν ποσά βάσει του Επεξηγηματικού Μνημονίου του Προϋπολογισμού σε αγροτικές οργανώσεις οι οποίες έλαβαν και επιπρόσθετα ποσά με έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, με αποτέλεσμα να δοθούν συνολικά περίπου €71.000 σε μία αγροτική οργάνωση. Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις, η «κατά χάριν» χορηγία είναι επαναλαμβανόμενη κάθε έτος. Επιπρόσθετα, για τις περιπτώσεις των σωματείων/οργανώσεων δεν υποβάλλονται ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις, όπως απαιτείται από τα εγκεκριμένα κριτήρια.

(β) Παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις παροχής χορηγίας σε διάφορα σωματεία και οργανώσεις και μία περίπτωση παροχής χορηγίας ύψους €7.353 στο πολιτικό κόμμα «Ενωμένοι Δημοκράτες». Σημειώνεται ότι η παραχώρηση χορηγίας στο συγκεκριμένο πολιτικό κόμμα είναι αντίθετη με τον περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμο του 2012 (Ν.175(Ι)/2012) αφού ως μη κοινοβουλευτικό κόμμα και μη εγγραμμένο στο Μητρώο Κομμάτων δεν δικαιούται σε κρατική χρηματοδότηση.

(γ) Επιπρόσθετα, εντοπίστηκαν 10 περιπτώσεις παροχής «κατά χάριν» οικονομικής βοήθειας για πληρωμή οφειλών ΦΠΑ, 2 περιπτώσεις για πληρωμή οφειλών φόρου εισοδήματος και 1 περίπτωση πληρωμής οφειλών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ύψους €153.128, €12.407 και €28.955, αντίστοιχα. Οι πιο πάνω οικονομικές βοήθειες δόθηκαν μετά από σχετικές εγκρίσεις του Υπουργικού Συμβουλίου. Επισημαίνεται ότι το άρθρο 24 ορίζει ως κατά χάριν δωρεές τα χρηματικά ποσά που παραχωρούνται ως εισφορές για κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών στις περιπτώσεις που δεν βρίσκεται σε ισχύ οποιαδήποτε νομοθεσία που να διέπει το θέμα και προνοείται συγκεκριμένα ότι διέπονται από τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Ως εκ τούτου, στα πλαίσια της ισότητας των πολιτών δεν ενδείκνυται η παροχή «κατά χάριν» οικονομικής βοήθειας για εξόφληση των οφειλών ορισμένων πολιτών προς το Κράτος, ειδικά όταν οι οικείοι Νόμοι προνοούν για υπό όρους διαγραφές σε περιπτώσεις που χρήζουν τέτοιου χειρισμού. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, εξέφρασε την άποψη ότι η εξέταση τέτοιων περιπτώσεων εμπίπτει στα άρθρα 24 και 25 του πιο πάνω Νόμου. Η Υπηρεσία μας διαφωνεί με τη θέση αυτή και προς τούτο θα ζητήσει για το θέμα γνωμάτευση από το Γενικό Εισαγγελέα.

(δ) Εντοπίστηκαν επίσης 2 περιπτώσεις καταβολής εξόδων άλλων Υπουργείων που με απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου χρεώθηκαν στο συγκεκριμένο κονδύλι, λόγω έλλειψης των απαραίτητων πιστώσεων στα συγκεκριμένα Υπουργεία.

(ε) Παρόλο που μας παρουσιάστηκαν ορισμένες αιτήσεις που απορρίφθηκαν, δεν υπήρχαν καταγεγραμμένες όλες οι απορριφθείσες αιτήσεις για να καταστεί δυνατή η επιβεβαίωση της ίσης μεταχείρισης όσον αφορά στις περιπτώσεις που εγκρίθηκαν ή απορρίφθηκαν από τον Υπουργό.

Συστάσεις:

(α) Οι περιπτώσεις οι οποίες αφορούν επαναλαμβανόμενη οικονομική βοήθεια θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε ξεχωριστό κονδύλι και να αναφέρονται ρητά στο εξηγηματικό Μνημόνιο του Προϋπολογισμού.

(β) Οι περιπτώσεις που αφορούν σε πληρωμές εξόδων να χρεώνονται στα σχετικά κονδύλια των αρμόδιων Υπουργείων. Σε περιπτώσεις που δεν υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις στα εν λόγω κονδύλια να ζητείται συμπληρωματικός Προϋπολογισμός ως ενδείκνυται.

(γ) Να τηρούνται οι καθορισμένες στο νόμο διαδικασίες και προϋποθέσεις και τα κριτήρια τα οποία τέθηκαν από τη Γενική Λογίστρια και εγκρίθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών.

Ωφελήματα προσωπικού νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας σε διάφορα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, διαπιστώθηκε ότι σε αρκετά από αυτά, τα διάφορα παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού που αφορούν σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, κάλυψη τόκων δανείων, άλλων παροχών, και σε σχέση με το Ταμείο Προνοίας δεν έχουν διαφοροποιηθεί παρά τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες της χώρας και παραμένουν ανομοιόμορφα. Συγκεκριμένα, παραχωρείται ιδιωτική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη με πλήρη κάλυψη του κόστους της από τον Οργανισμό, χωρίς συνεισφορά του υπαλλήλου και χωρίς οριοθέτηση της μέγιστης εισφοράς του εργοδότη. Όσον αφορά στο Ταμείο Προνοίας, σε πολλούς Οργανισμούς ο εργοδότης εξακολουθεί να συνεισφέρει ψηλό ποσοστό επί των απολαβών των υπαλλήλων, το οποίο φθάνει σε κάποιες περιπτώσεις το 13%.

Σύσταση: Θέση της Υπηρεσίας μας είναι ο σεβασμός των υπογεγραμμένων συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Η εισήγηση μας δεν αφορά καταστρατήγηση των συμβάσεων αυτών αλλά την υποχρέωση της Κυβέρνησης, ως το ένα μέρος των συμβάσεων αυτών, να καθορίσει συνετά τη δική της θέση την οποία θα προβάλλει και θα προσπαθήσει να πετύχει στα πλαίσια των σχετικών διαπραγματεύσεων, ώστε τα ωφελήματα των υπαλλήλων του ευρύτερου δημόσιου τομέα να είναι ομοιόμορφα υπό όμοιες συνθήκες, και να συμβάλλουν στην απάλειψη στρεβλώσεων και κακών πρακτικών.

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα κρατικών αξιωματούχων. Η Υπηρεσία μας, με την επιστολή της προς τον Υπουργό Οικονομικών με αρ. Φακ. 26.19.002.002.001 και ημερ. 18.9.2015, αναφέρθηκε στην κατάργηση του κυβερνητικού σχεδίου συντάξεων για τους νεοεισερχόμενους δημόσιους υπαλλήλους, η οποία έγινε με τον περί Συνταξιοδοτικών Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) Νόμο του 2012 (Ν. 216(Ι)/2012), την οποία θεωρεί απόλυτα σωστή και επιβεβλημένη για σκοπούς συγκράτησης των δημόσιων δαπανών, επισημαίνοντας ότι δεν έγινε το ίδιο για πολλούς κρατικούς αξιωματούχους οι οποίοι εντάσσονται σε ανάλογο σχέδιο επαγγελματικής συνταξιοδοτικής παροχής με βάση άλλους νόμους. Για παράδειγμα στον περί Συντάξεων (Ορισμένοι Αξιωματούχοι της Δημοκρατίας) Νόμο (Ν. 49(Ι)/1980) προβλέπεται η καταβολή κυβερνητικής σύνταξης στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, στους Βουλευτές και στους Υπουργούς. Επίσης εξακολουθεί να καταβάλλεται κυβερνητική σύνταξη στους Δημάρχους, τον Πρόεδρο και τα μέλη της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας και της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, τον Έφορο Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, τον Επίτροπο Ρυθμίσεως Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, τον Επίτροπο Διοίκησης και τον Επίτροπο Αναθεώρησης Νομοθεσίας. Η άποψη της Υπηρεσίας μας, όπως εκφράστηκε στην πιο πάνω επιστολή, είναι ότι η διατήρηση κυβερνητικού σχεδίου σύνταξης μόνο για κρατικούς αξιωματούχους συνιστά στρέβλωση που θα πρέπει να αρθεί, γιατί πρώτον διατηρείται επ' άπειρο στη ζωή ένα τέτοιο σχέδιο για συγκεκριμένες κατηγορίες με μικρό αριθμό μελών προκαλώντας δυσανάλογα ψηλό διαχειριστικό κόστος, δεύτερον δημιουργεί στα δημόσια οικονομικά ένα βάρος που είναι δυσανάλογο με τις απολαβές που λαμβάνουν οι κρατικοί αξιωματούχοι για όσο χρόνο προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο Κράτος και τρίτο συνιστά άδικη μεταχείριση έναντι των υπαλλήλων του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Το κυριότερο, γιατί δίνει στον πολίτη την εντύπωση προνομιακής μεταχείρισης και μη ισότιμης από όλους συνδρομής στην ανάληψη των βαρών για εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών.

Δεδομένων των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας συνέστησε όπως το θέμα εξεταστεί χωρίς καθυστέρηση και όπως προωθηθεί ανάλογη εναρμόνιση των προνοιών για τις πιο πάνω κατηγορίες κρατικών αξιωματούχων, και γενικά όλων των περιπτώσεων για τις οποίες οι σχετικές νομοθεσίες/όροι εργασίας χρήζουν τροποποίησης, το συντομότερο και οπωσδήποτε πριν τις βουλευτικές εκλογές του 2016, ώστε για νέους κρατικούς αξιωματούχους να μην γίνεται ένταξη σε κυβερνητικό σχέδιο συντάξεων.

Ωφελήματα σε ορισμένους Αξιωματούχους – Επίδομα οδηγού. Το επίδομα οδηγού €1.200 μηνιαίως (μειωμένο κατά 15%) δίδεται σε ορισμένους αξιωματούχους λόγω μη έγκρισης αιτήματος από τον Αρχηγό της Αστυνομίας για αντικατάσταση των οδηγών τους (αστυνομικών) που αφυπηρέτησαν. Το ποσό δίδεται στους αξιωματούχους, χωρίς την προσκόμιση των αναγκαίων πιστοποιητικών εργοδότησης οδηγού.

Σύσταση: Όπως το επίδομα δίδεται μετά την προσκόμιση σχετικών αποδεικτικών για επιβεβαίωση της εργοδότησης οδηγού, με κόστος ίσο ή περισσότερο από το ποσό του επιδόματος.

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ. Τα παιχνίδια της ΟΠΑΠ Α.Ε. παρέχονται στην Κύπρο από το 2003, βάσει σχετικής Διακρατικής Συμφωνίας Κύπρου – Ελλάδας η οποία κυρώθηκε από τον Νόμο 34(iii) του 2003.

Τον Νοέμβριο του 2013 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε επίσημη διαδικασία παράβασης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας επειδή έκρινε τη διακρατική συμφωνία περί ΟΠΑΠ ως ασύμβατη με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο λόγω του ότι ο ΟΠΑΠ εξαιρέθηκε από το πεδίο εφαρμογής του περί Στοιχημάτων Νόμου του 2012, με αποτέλεσμα την έλλειψη ίσης μεταχείρισης και την εφαρμογή ευνοϊκότερων κανόνων, αφού τα παιχνίδια του ΟΠΑΠ παρέχονταν με μονοπωλιακό καθεστώς, χωρίς να υπάρχει αυστηρός εποπτικός έλεγχος από τις κυπριακές αρχές. Προς άρση της πιο πάνω παράβασης, η Κυπριακή Δημοκρατία κατάγγειλε την Διακρατική Συμφωνία στις 26.5.2014. Η ισχύς της καταγγελίας άρχισε ένα χρόνο μετά τη λήψη της από την Ελληνική Κυβέρνηση και επομένως στο χρόνο αυτό η Κυπριακή Δημοκρατία θα έπρεπε να κάνει τις απαραίτητες ενέργειες ώστε μετά τη λήξη της Συμφωνίας τα παιχνίδια του ΟΠΑΠ, εκτός από το ΠΡΟΠΟ και το ΠΡΟΠΟΓΚΟΛ, τα οποία αποτελούν αθλητικό στοίχημα και μπορούν να συνεχίσουν να προσφέρονται νόμιμα εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του περί Στοιχημάτων Νόμου, να μην καταστούν παράνομα.

Η Τεχνική Επιτροπή που συστάθηκε για μελέτη του θέματος και επεξεργασία επιλογών, έκρινε ότι θα έπρεπε να τροποποιηθεί ο περί Στοιχημάτων Νόμος. Λόγω του ότι διαπιστώθηκε ότι δεν ήταν δυνατό να ολοκληρωθεί η προεργασία ώστε να ψηφιστεί η τροποποίηση της νομοθεσίας πριν τη λήξη της Διακρατικής Συμφωνίας, αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 15.4.2015 να γίνει ανάκληση της καταγγελίας της Συμφωνίας για ένα μεταβατικό στάδιο και να συσταθεί Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου, της οποίας η λειτουργία να βασίζεται κατ' αναλογία στην αντίστοιχη Επιτροπή στην Ελληνική Δημοκρατία, και ενημερώθηκε σχετικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Παράλληλα ετοιμάζεται σχετικό νομοσχέδιο που ρυθμίζει την αγορά τυχερών παιχνιδιών στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Σύσταση: Με βάση τα πιο πάνω, το ποσό των καθυστερημένων εσόδων πρέπει να αναπροσαρμοστεί ανάλογα με την ολοκλήρωση της εξέτασης των αιτήσεων για αξιοποίηση των νέων κριτηρίων.

Οφειλές γηπέδων γκολφ. Η παρακολούθηση και ενημέρωση της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής σχετικά με όλα τα θέματα που αφορούν στην καταβολή των δόσεων του αντισταθμιστικού ποσού των €5 εκ. για την έκδοση αδειών γηπέδου γκολφ μεταφέρθηκε, με Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 10.7.2013 και 28.8.2013, από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΕΒ&Τ) στο Υπουργείο Οικονομικών. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω Αποφάσεων, το ποσό των καθυστερημένων δόσεων του εν λόγω αντισταθμιστικού ποσού μεταφέρθηκε από τα καθυστερημένα έσοδα του ΥΕΕΒ&Τ στα καθυστερημένα έσοδα του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τις Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 28.8.2013 και 13.02.2014, παραχωρήθηκαν νέα κίνητρα για την ανάπτυξη γηπέδων γκολφ συμπεριλαμβανομένης και της επιμήκυνσης της περιόδου καταβολής του αντισταθμιστικού ποσού των €5 εκ. για την έκδοση πολεοδομικής άδειας κάθε γηπέδου γκολφ. Όπως προνοείται, τα νέα κίνητρα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και από τις εταιρείες που ήδη εξασφάλισαν πολεοδομική άδεια και οφείλουν καθυστερημένες δόσεις.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας ενημέρωσε ότι το συνολικό ποσό των καθυστερήσεων ανερχόταν σε €11,6 εκ. πλέον τόκοι υπερημερίας και οφείλεται από έξι εταιρείες για την ανάπτυξη έξι γηπέδων γκολφ, σημειώνοντας ότι και οι έξι εταιρείες υπέβαλαν αίτηση ή/και τροποποιημένα σχέδια για αξιοποίηση των νέων κινήτρων. Επιπλέον, μας ενημέρωσε ότι κατά την Συνεδρία της Υπουργικής Επιτροπής για την Ανάπτυξη Γηπέδων Γκολφ, στις 18.5.2015 αποφασίσθηκε όπως επανατεθεί για συζήτηση στην Υπουργική Επιτροπή το συνολικό πλαίσιο που αφορά στην καταβολή του αντισταθμιστικού ποσού από τις εταιρείες αναπτύξεως γκολφ. Για τον σκοπό αυτό αναμένεται υποβολή έκθεσης από ομάδα εκπροσώπων των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών προς την Υπουργική Επιτροπή, η οποία, στην επόμενη συνεδρία της θα εξετάσει όλες τις παραμέτρους που αφορούν το εν λόγω θέμα συμπεριλαμβανομένου και του ενδεχόμενου ανάκλησης αδειών που έχουν παραχωρηθεί.

2.8.1 ΤΜΗΜΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Ενοποίηση φορολογικών τμημάτων. Για την αντιμετώπιση της οικονομικής κατάστασης στην οποία τελεί η Δημοκρατία, η Κυβέρνηση αποφάσισε, μεταξύ άλλων την ενοποίηση του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων και της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και τη μετονομασία τους από κοινού σε Τμήμα Φορολογίας. Σύμφωνα με τον περί Τμήματος Φορολογίας Νόμο του 2014 (Ν70(Ι)/2014), το Τμήμα Φορολογίας έχει τις αρμοδιότητες, εξουσίες και καθήκοντα που χορηγούνται και επιβάλλονται, αντίστοιχα, από οποιοδήποτε νόμο ή/και κανονιστική διοικητική πράξη στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ή/και την Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Όπως ανέφερε ο Έφορος, με βάση σχετικό χρονοδιάγραμμα που τέθηκε στο Μνημόνιο Συναντίληψης μεταξύ της Τρόικα και της Κυπριακής Δημοκρατίας, η διαδικασία για ενοποίηση και η επισκόπηση υλοποίησης της δημιουργίας του Τμήματος Φορολογίας πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι τις 31.3.2016 και τις 30.6.2016 αντίστοιχα.

2.8.1.1 ΤΜΗΜΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ - ΑΜΕΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Εισπράξεις. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας οι εισπράξεις - Άμεση Φορολογία (ΤΕΠ) κατά το 2014 ήταν €1.778,39 εκ., σε σύγκριση με €1.872,83 εκ. το 2013, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €94,44 εκ. ή 5,04%. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, το ποσό της μείωσης οφείλεται κυρίως στη μείωση εισπράξεων από τον φόρο εισοδήματος παρακρατηθείς από εργοδότες (PAYE), την έκτακτη εισφορά για την άμυνα, τον εταιρικό φόρο υπεράκτιων εταιρειών και τον ειδικό φόρο πιστωτικών Ιδρυμάτων, συνολικά κατά €119,36 εκ. Σημειώθηκε ταυτόχρονα αύξηση εισπράξεων από τον φόρο κεφαλαιουχικών κερδών, τον φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας και τόκους και επιβαρύνσεις, συνολικά κατά €28,55 εκ.

Αναλυτικά οι εισπράξεις του Τμήματος, έχουν ως εξής:

Κατηγορία φόρου	2014 € εκ.	Ποσοστό %	2013 € εκ.	Αύξηση/ (Μείωση) € εκ.	Ποσοστό %
Φόρος Εισοδήματος	1.132,71	63,69	1.208,84	(76,13)	(6,30)
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	104,40	5,87	100,99	3,41	3,38
Άλλοι Φόροι/ Τέλη/ Επιβαρύνσεις/Πρόστιμα	110,67	6,22	87,89	22,78	25,92
Άμεσες Φορολογίες (έκτακτη εισφορά για την Άμυνα)	<u>430,61</u>	<u>24,22</u>	<u>475,11</u>	<u>(44,5)</u>	<u>(9,37)</u>
Σύνολο	<u>1.778,39</u>	<u>100,00</u>	<u>1.872,83</u>	<u>(94,44)</u>	<u>(5,04)</u>

Φόρος εισοδήματος. Το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος των €1.132,71 εκ., που εισπράχθηκε κατά κατηγορία φορολογουμένων, σύμφωνα με το Τμήμα έχει ως ακολούθως:

	2014		2013	
	€ εκ.	%	€ εκ.	%
Δημόσιοι Υπάλληλοι	132,58	11,70	157,63	13,04
Ιδιωτικοί Υπάλληλοι	280,08	24,73	294,32	24,35
Νομικά πρόσωπα και Εταιρείες Διεθνών Δραστηριοτήτων	616,57	54,43	641,86	53,10
Αυτοεργοδοτούμενοι	30,33	2,68	34,99	2,89
Άλλες κατηγορίες φορολογουμένων	73,15	6,46	80,04	6,62
Σύνολο	1.132,71	100,00	1.208,84	100,00

Επιστροφές φόρων. Οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε €27,43 εκ. (€27,46 εκ. το 2013).

Φορολογίες υπό ένσταση. Στις 31.12.2014, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, υπήρχαν 21.265 (18.612 το 2013) φορολογίες φόρου εισοδήματος, φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας και φόρου έκτακτης εισφοράς για την άμυνα για τις οποίες υποβλήθηκε ένσταση, για συνολικό ποσό φόρου €391,79 εκ. (€356,65 εκ. το 2013). Σημειώνεται ότι φορολογίες υπό ένσταση δεν συμπεριλαμβάνονται στις καταστάσεις των καθυστερημένων εσόδων, εκτός των ενστάσεων του φόρου κεφαλαιουχικών κερδών αφού σύμφωνα με το άρθρο 17(2) του σχετικού Νόμου ο οφειλόμενος φόρος πρέπει να καταβάλλεται ανεξάρτητα οποιασδήποτε ένστασης ή προσφυγής.

Από σχετική ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι οι ενστάσεις φόρου εισοδήματος το 2014, ανέρχονταν σε 14.434 και αφορούσαν αμφισβητούμενο φόρο ποσού ύψους €302,56 εκ. Κατά τις 31.12.2014 εκκρεμούσαν συνολικά 5.901 ενστάσεις από αυτοεργοδοτούμενους και διευθυντές ιδιωτικών εταιρειών ή ποσοστό 40,89% που αντιπροσωπεύουν ποσό αμφισβητούμενου φόρου €63,62 εκ. και 2.870 ενστάσεις ή ποσοστό 19,89% από ιδιωτικές εταιρείες που αντιπροσωπεύουν ποσό αμφισβητούμενου φόρου €93,54εκ.

Καθυστερημένοι φόροι. Το σύνολο των καθυστερημένων φόρων, χωρίς τους τόκους, όπως έχουν δηλωθεί στην Υπηρεσία μας από το Τμήμα, ήταν €733,37 εκ. σε σύγκριση με €721,99 εκ. του προηγούμενου έτους, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €11,38 εκ. ή 1,58%.

Κατά κατηγορία οι καθυστερήσεις φόρου έχουν ως εξής:

	2014	Ποσοστό	2013	Αύξηση/ (Μείωση)
	€εκ.	%	€εκ.	%
Φόρος εισοδήματος	437,81	59,70	457,21	(4,24)
Φόρος εισοδήματος παρακρατηθείς από εργοδότες (Π.Α.Υ.Ε.)	48,61	6,63	43,94	10,63
Φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας (Νόμος 24/80)	64,26	8,76	47,70	34,72
Φόρος κεφαλαιουχικών κερδών	35,96	4,91	33,19	8,35
Άλλοι φόροι	14,69	2,00	14,05	4,56
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	132,04	18,00	125,90	4,88
Σύνολο	733,37	100,00	721,99	1,58

Το ποσό των καθυστερημένων τόκων, το οποίο δεν περιλαμβάνεται στον πιο πάνω πίνακα, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2014 ήταν €421,30εκ. Επομένως με βάση τα πιο πάνω στοιχεία το σύνολο των καθυστερημένων οφειλών (καθυστερήσεις φόρου πλέον τόκοι) ανέρχεται σε €1.154,67 εκ.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το Τμήμα, από το συνολικό ποσό των καθυστερημένων οφειλών στις 31.12.2014 (καθυστερήσεις φόρου πλέον τόκοι) ύψους €1.154,67 εκ., ποσό ύψους €461,78 εκ. ή 40,00% θεωρείται ανείσπρακτο.

Με βάση τα στοιχεία των πιο πάνω παραγράφων, παρατίθενται οι κυριότερες κατηγορίες φόρων:

Κατηγορία φόρου	Εισπράξεις €εκ.	Καθυστερήσεις €εκ.*	Μη Εισπράξιμα €εκ.*	Ενστάσεις €εκ.
Φόρος Εισοδήματος	1.132,71	825,19	371,81	302,56
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας	104,40	73,95	9,89	2,12
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα	430,61	178,35	49,60	80,09

*Συμπεριλαμβανομένων τόκων

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, η διευθέτηση των εκκρεμών ενστάσεων και η είσπραξη των καθυστερημένων φόρων θα αυξήσει σημαντικά τα έσοδα του Κράτους, θέμα το οποίο θα πρέπει να προβληματίσει το Τμήμα. Πολύ περισσότερο το Τμήμα θα πρέπει να προβληματιστεί για το ύψος των καθυστερημένων φόρων που τελικά καθίσταται ανείσπρακτο.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα αδυνατεί σε μεγάλο βαθμό να διευθετήσει τις εκκρεμείς ενστάσεις λόγω έλλειψης προσωπικού και ανέφερε ότι η μετάβαση από το σύστημα βεβαίωσης φορολογίας στο σύστημα αυτοφορολογίας αναμένεται να βελτιώσει την αποδοτικότητα του Τμήματος.

Φορολογία Ακίνητης Ιδιοκτησίας. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στον Κλάδο Ακίνητης Ιδιοκτησίας παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Ιδιοκτήτες ακινήτων χωρίς Αριθμό Πολιτικής Ταυτότητας. Το θέμα εξηγείται στην Παράγραφο 2.6.5 της παρούσας Έκθεσης που αφορά το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ). Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ, τον Μάρτιο του 2015 υπήρχαν καταχωρημένα στο Μηχανογραφικό Σύστημα του Τμήματος με «ψευδοταυτότητες», συνολικά 262.300 πρόσωπα, τα οποία είναι ιδιοκτήτες περιουσίας στις ελεύθερες περιοχές η αξία της οποίας, συνολικά ανέρχεται σε €1,66 δις σε τιμές 1.1.1980. Σύμφωνα ωστόσο με στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας ημερ. 13.1.2015, φαίνεται να υπάρχουν μόνο 36.500 περίπου περιπτώσεις προσώπων με ψευδοταυτότητες των οποίων η συνολική αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, ανά περίπτωση, είναι τόση ώστε αυτοί να υπόκεινται σε φορολογία.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται φορολογούμενος ο οποίος σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ από τον Δεκέμβριο του 1966 είναι ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης τριών ακινήτων στο Καϊμακλί η αξία των οποίων, σύμφωνα με εκτίμηση που διενεργήθηκε τον Μάρτιο του 2008 σε τιμές 1.1.1980, ανέρχεται σε €407.875. Ωστόσο από το Σύστημα ΤΕΠ διαφάνηκε ότι το Τμήμα δεν επέβαλε φορολογίες ακίνητης ιδιοκτησίας για τα έτη 2013 και 2014 ενώ για τα έτη 2008 – 2012 επιβλήθηκε φορολογία ακίνητης ιδιοκτησίας σε μειωμένη αξία κατά €371.738, δηλαδή σε αξία περιουσίας ύψους €36.137 από την οποία δεν προέκυψε φόρος.

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρήσει, μέσω του ΤΚΧ και άλλων Κυβερνητικών Τμημάτων και Τοπικών Αρχών, στη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για επίλυση του προβλήματος.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι η προσπάθεια του Τμήματος για εντοπισμό των ορθών ταυτοτήτων έχει αρχίσει από το 2012 και συνεχίζεται και ότι οι φορολογούμενοι με τα μεγαλύτερα ποσά έχουν εντοπιστεί και φορολογηθεί. Ανέφερε επίσης ότι στον αριθμό των 36500 προσώπων με ψευδοταυτότητες συμπεριλαμβάνονται πρόσωπα που εξαιρούνται της φορολογίας (εκκλησιαστικά ιδρύματα, φιλανθρωπικά ιδρύματα, σχολεία κ.λπ), Δήμοι και Συμβούλια Βελτιώσεως καθώς και μεγάλος αριθμός Τουρκοκυπρίων που είναι αδύνατο να εντοπιστούν και να φορολογηθούν.

(β) Μεγάλη διαφορά στην αξία ακίνητης ιδιοκτησίας σε τιμές 1.1.1980 επί της οποίας επιβλήθηκε φορολογία για τα έτη 2012 και 2013. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου υπήρχε μεγάλη διαφορά μεταξύ της αξίας της περιουσίας σε τιμές 1.1.1980 επί της οποίας επιβλήθηκε φορολογία για το έτος 2012 ή/και προηγούμενα έτη και της αξίας επί της οποίας επιβλήθηκε φορολογία για το έτος 2013.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας ιδιοκτήτριας ξενοδοχείου και συγκροτήματος τουριστικών διαμερισμάτων στον Πρωταρά, στην οποία για το έτος 2013 επιβλήθηκε φορολογία σε αξία περιουσίας ύψους €3.622.235 σε τιμές 1.1.1980 ενώ για το έτος 2012 επιβλήθηκε φορολογία σε αξία €387.243, δηλαδή σε μειωμένη αξία κατά €3.234.992. Σημειώνεται ότι το 2011 έγινε σχετική υπόδειξη στο Τμήμα από την Υπηρεσία μας αναφορικά με την αξία της περιουσίας της εταιρείας.

Αναφέρεται επίσης η περίπτωση εταιρείας στην οποία για το έτος 2013 επιβλήθηκε φορολογία σε αξία περιουσίας ύψους €1.710.000 σε τιμές 1.1.1980, ενώ για το έτος 2012 επιβλήθηκε φορολογία σε €189.655, δηλαδή σε μειωμένη αξία κατά €1.520.345.

Σύσταση: Το Τμήμα να εντοπίσει όλες τις περιπτώσεις όπου υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ της εκτιμημένης αξίας σε τιμές 1.1.1980 επί της οποίας επιβλήθηκε φορολογία για τα έτη 2012 και 2013, και στις περιπτώσεις όπου το σύνολο της περιουσίας υπόκειται σε φορολογία και για προηγούμενα έτη, σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, να προχωρήσει στην επιβολή σχετικών φορολογιών.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι ζητήθηκαν από το ΤΥΠ σχετικά στοιχεία και από το ΤΚΧ οι εκτιμήσεις υποστατικών που έγιναν με τη πρόσφατη Γενική Εκτίμηση και δεν υπήρχαν στο αρχείο του Τμήματος 1.1.1980, τα οποία ωστόσο δεν έχουν ακόμη ληφθεί.

(γ) Υποχρέωση καταβολής Φόρου Ακίνητης Ιδιοκτησίας από πρόσωπα που μισθώνουν κρατική γη. Το Τμήμα Φορολογίας φαίνεται να μην προχώρησε σε εκτίμηση της αξίας του δικαιώματος χρήσης ακινήτου και συνεπώς δεν επέβαλε σχετικές φορολογίες στους δικαιούχους χρήσης ακίνητης ιδιοκτησίας που ανήκει στο Κράτος, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση δικαιούχου χρήσης ακίνητης ιδιοκτησίας που ανήκει στο Κράτος στον οποίο η κρατική γη εκμισθώθηκε για την περίοδο 2005 - 2038 για σκοπούς ανέγερσης συγκεκριμένου εργοστασίου και η μίσθωση έχει εγγραφεί στο ΤΚΧ. Αναφέρεται επίσης η περίπτωση εταιρείας στην οποία εκμισθώθηκε κρατική γη για την περίοδο 2008 - 2041 για την κατασκευή οινοποιείου και έχει εγγραφεί η μίσθωση στο ΤΚΧ.

Σύσταση: Το Τμήμα να εξασφαλίσει από το ΤΚΧ κατάσταση όλων των μισθώσεων κρατικής γης και σχετικά στοιχεία και να προχωρήσει στην επιβολή σχετικών φορολογιών.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα εξασφάλισε το σχετικό αρχείο από το ΤΚΧ. Ωστόσο όπως ανέφερε, χρειάζεται να γίνει εκτίμηση των δικαιωμάτων χρήσης και της ακίνητης ιδιοκτησίας υπό μίσθωση για τον εκμισθωτή.

(δ) Μη επιβολή φορολογιών σε προηγούμενα έτη. Διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που σύμφωνα με τα στοιχεία του ΤΚΧ, φορολογούμενοι ενέγραψαν επ'ονόματι τους ακίνητη περιουσία ή/και προχώρησαν σε ανάπτυξη της περιουσίας τους και υπόκειται σε φορολογία και για προηγούμενα έτη, εντούτοις φαίνεται ότι το Τμήμα επέβαλε φορολογία μόνο για τα πρόσφατα έτη και δεν προχώρησε σε περαιτέρω διερεύνηση και επιβολή φορολογιών και για προηγούμενα έτη.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας η οποία, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΤΚΧ που στάλθηκαν στο Τμήμα, είναι η εγγεγραμμένη ιδιοκτήτρια δώδεκα τεμαχίων στην Αγ. Νάπα. Η αξία των έντεκα ακινήτων εκτιμήθηκε στις 13.5.2002 σε τιμές 1.1.1980 στο συνολικό ποσό των €4.102.345. Ωστόσο,

για τα έτη 2002–2012 το Τμήμα επέβαλε φορολογίες σε ακίνητη ιδιοκτησία αξίας €546.325 αντί €4.102.345, με αποτέλεσμα υπολογιζόμενη απώλεια φόρου συνολικού ποσού €168.000 περίπου.

Αναφέρεται επίσης η περίπτωση εταιρείας η οποία, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΤΚΧ που στάλθηκαν στο Τμήμα, στις 17.7.2001 ενέγραψε επ' ονόματι της χωράφι στον Δήμο Παραλιμνίου στο οποίο φαίνεται να ανεγέρθηκε κτίριο, η αξία του οποίου εκτιμήθηκε στις 16.7.2001 €1.623.171 σε τιμές 1.1.1980. Το Τμήμα επέβαλε φορολογία ακίνητης ιδιοκτησίας μόνο για τα έτη 2012 – 2014, ενώ φαίνεται να μην επέβαλε φορολογίες για τα έτη 2002 – 2011 με αποτέλεσμα απώλεια φόρου συνολικού ποσού €51.000 περίπου.

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρήσει σε πλήρη αξιοποίηση των στοιχείων/πληροφοριών του ΤΚΧ που κατέχει και ιδιαίτερα της πληροφόρησης αναφορικά με την ημερομηνία εγγραφής, εκτίμησης και περιγραφής του ακινήτου και επιβολή σχετικών φορολογιών.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι το Τμήμα ζήτησε τον Σεπτέμβριο 2014 από το ΤΚΧ τις εκτιμήσεις υποστατικών που έγιναν με τη πρόσφατη Γενική Εκτίμηση, στοιχεία τα οποία εκκρεμούν.

(ε) Οφειλόμενος φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας επιχειρηματιών ανάπτυξης γης. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας ημερ. 26.2.2015, φαίνεται ότι 30 νομικά πρόσωπα που ασχολούνται με την ανάπτυξη γης όφειλαν στο Τμήμα φορολογίες ακίνητης ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, συνολικού ποσού ύψους €14.729.266, από το οποίο ποσό ύψους €11.132.286 (75,58%) αφορούσε οφειλόμενες φορολογίες για τα έτη 2013 και 2014.

Σύσταση: Το Τμήμα να εντατικοποιήσει τις προσπάθειες του για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και να προχωρήσει στη λήψη άμεσων μέτρων για όλες ανεξαιρέτως τις περιπτώσεις που οφείλουν φόρους στο Δημόσιο, στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας.

Ο Έφορος ανέφερε ότι θα ενεργοποιήσει όλα τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

(στ) Ακίνητη περιουσία με ημερομηνία εκτίμησης 1.1.1980. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις ακινήτων σημαντικής αξίας όπου, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΤΚΧ που στάλθηκαν στο Τμήμα, ως ημερομηνία εκτίμησης τους αναγράφεται η 1.1.1980. Η ημερομηνία διενέργειας της εκτίμησης ενδεχομένως να πραγματοποιήθηκε πρόσφατα ή/και στα πλαίσια της νέας Γενικής Εκτίμησης. Επίσης η αξία των ακινήτων σε τιμές 1.1.1980 ενδεχομένως να υποδηλώνει ότι στο ακίνητο έχουν ανεγερθεί κτίρια τα οποία υπόκεινται σε φορολογία και για προηγούμενα έτη.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας η οποία στις 14.5.1997 ενέγραψε επ' ονόματι της χωράφι το οποίο υπόκειται σε φορολογία από το φορολογικό έτος 1998. Για τα έτη 1998 - 2012 το Τμήμα επέβαλε φορολογίες ακίνητης ιδιοκτησίας σε αξία ύψους €205.032 σε τιμές 1.1.1980 ενώ κατά τη διενέργεια εκτίμησης που έγινε σε τιμές 1.1.1980 η αξία του ακινήτου εκτιμήθηκε σε €4.271.503, αξία στην οποία επιβλήθηκε φορολογία μόνο για τα έτη 2013 και 2014.

Σύσταση: Το Τμήμα να εντοπίσει όλες τις περιπτώσεις ακινήτων σημαντικής αξίας για τα οποία διενεργήθηκε επανεκτίμηση σε τιμές 1.1.1980, ή/και νέα εκτίμηση σε τιμές 1.1.1980, στα πλαίσια της νέας Γενικής Εκτίμησης και να προχωρήσει σε διερεύνηση αναφορικά με ενδεχόμενη ανέγερση κτιρίων καθώς και το έτος ανέγερσης τους και, όπου απαιτείται να επιβάλει φορολογίες.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα ζήτησε σχετικά στοιχεία από το ΤΚΧ τον Σεπτέμβριο 2014 καθώς επίσης κατάσταση από το ΤΥΠ τον Ιανουάριο 2015, για όλες τις περιπτώσεις που διαφέρουν σημαντικά τα ποσά φορολογίας 2013 από αυτά των προηγούμενων τριών τουλάχιστον ετών, τα οποία αναμένονται.

(ζ) Ακίνητη περιουσία με καθορισμένη ημερομηνία εκτίμησης. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις ακινήτων σημαντικής αξίας όπου στα στοιχεία του ΤΚΧ αναγράφονται πληροφορίες που υποδηλώνουν ότι

τα εν λόγω ακίνητα υπόκειντο σε φορολογία και για προηγούμενα έτη, ενώ το Τμήμα φαίνεται να μην προχώρησε στην επιβολή φορολογιών προηγούμενων ετών.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας η οποία στις 5.10.2007 ενέγραψε επ' ονόματι της χωράφι η αξία του οποίου εκτιμήθηκε στις 12.1.1998 σε τιμές 1.1.1980 €4.442.363. Το Τμήμα φαίνεται να μην επέβαλε φορολογίες για τα έτη 2008 - 2012 με αποτέλεσμα την ελάχιστη απώλεια εσόδων ύψους €65.500 περίπου. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ, στο υπό αναφορά χωράφι φαίνεται να ανεγέρθηκε ξενοδοχείο πολυτελείας, εμπορικό κέντρο και συγκρότημα γραφείων.

Σύσταση: Το Τμήμα να ζητήσει την υποβολή στοιχείων αναφορικά με το έτος ανέγερσης κτιρίων στις περιπτώσεις όπου ενδείκνυται και να προχωρήσει στην επιβολή σχετικών φορολογιών.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα ζήτησε σχετικά στοιχεία από το ΤΚΧ τον Σεπτέμβριο 2014 καθώς επίσης από το Τ.Υ.Π. τον Ιανουάριο 2015, τα οποία δεν έχουν ακόμη υποβληθεί.

(η) Επανεκτιμήσεις ακινήτων από το ΤΚΧ σε τιμές 1.1.1980. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου το ΤΚΧ προχώρησε σε επανεκτίμηση ακινήτων και καθορισμό εκ νέου της αξίας τους σε τιμές 1.1.1980. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας η οποία είναι ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης δύο οικοπέδων στην Λευκωσία. Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ, όπως αυτά στάλθηκαν στο Τμήμα Φορολογίας, η συνολική αξία των εν λόγω τεμαχίων σε τιμές 1.1.1980 ανερχόταν σε €117.894, ποσό επί του οποίου επιβλήθηκαν φορολογίες ακίνητης ιδιοκτησίας για τα έτη 2013 και 2014. Σχετικά αναφέρεται ότι στις 28.11.2014 το ΤΚΧ προχώρησε σε επιτόπια επιθεώρηση των ακινήτων επί των οποίων τα έτη 2011 και 2012 ανεγέρθηκε εξώροφο κτίριο με κατάσταση στο ισόγειο, γραφεία στους πέντε ορόφους και διαμέρισμα στον έκτο όροφο, του οποίου η αξία επανεκτιμήθηκε στο ποσό των €546.600 (γη και κτίρια) σε τιμές 1.1.1980.

Σύσταση: Το Τμήμα να αξιοποιήσει τα νέα στοιχεία του ΤΚΧ και να προχωρήσει στην επιβολή αναθεωρημένων φορολογιών επί της επανεκτιμημένης φορολογητέας αξίας.

Όπως μάς πληροφόρησε ο Έφορος το Τμήμα ζήτησε σχετικά στοιχεία από το ΤΚΧ τον Σεπτέμβριο 2014 καθώς επίσης από το Τ.Υ.Π. τον Ιανουάριο 2015 τα οποία αναμένονται.

(θ) Ακίνητα στα οποία έχουν ανεγερθεί κτίρια/εγκαταστάσεις και δεν έχουν εκτιμηθεί σε τιμές 1.1.1980. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις ακινήτων στα οποία ενώ έχουν ανεγερθεί κτίρια/εγκαταστάσεις, στη βάση δεδομένων του μηχανογραφικού συστήματος του ΤΚΧ είναι εκτιμημένα σε τιμές 1.1.1980 ως χωράφια. Ως αποτέλεσμα, στις περιπτώσεις αυτές οι αξίες σε τιμές 1.1.1980 που στάλθηκαν από το ΤΚΧ στο Τμήμα Φορολογίας, δεν συμπεριλαμβάνουν την αξία των κτιρίων/εγκαταστάσεων με επακόλουθο την επιβολή φορολογίας σε χαμηλότερη φορολογητέα αξία και την απώλεια εσόδων για το Κράτος.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας η οποία είναι η εγγεγραμμένη ιδιοκτήτρια τεμαχίου στην Επαρχία Λεμεσού, επί του οποίου ανεγέρθηκε αίθουσα δεξιώσεων/εκδηλώσεων. Από στοιχεία του ΤΚΧ φαίνεται ότι η αξία του τεμαχίου ύψους €25.458 σε τιμές 1.1.1980, η οποία συμπεριλαμβάνεται στο σύνολο της φορολογητέας αξίας επί της οποίας επιβλήθηκε φορολογία για τα έτη 2012 - 2014, αφορά μόνο τη γη ενώ δεν έχει εκτιμηθεί η αξία των κτιρίων που έχουν ανεγερθεί.

Σύσταση: Το Τμήμα να ζητήσει την υποβολή στοιχείων σχετικά με το έτος κατασκευής των εγκαταστάσεων/ ανέγερσης των κτιρίων και αφού διενεργήσει εκτίμηση αναφορικά με την αξία των ακινήτων, συμπεριλαμβανομένων των κτιρίων, να προχωρήσει στην επιβολή σχετικών φορολογιών.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα Φορολογίας δεν διαθέτει αρκετό προσωπικό για να διερευνήσει τέτοιες περιπτώσεις ενώ η φορολογία επιβάλλεται στις περιπτώσεις όπου ο φορολογούμενος, ως οφείλει δηλώσει τις προσθήκες στην περιουσία του ή όταν προσέλθει στο Τμήμα για μεταβίβαση ακινήτου του.

(ι) Επιβολή φορολογίας ακίνητης ιδιοκτησίας σε τεμάχια όπου ενδεχομένως να έχουν ανεγερθεί τουριστικές μονάδες. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις νομικών προσώπων που δραστηριοποιούνται στη τουριστική βιομηχανία και οι οποίοι είναι οι εγγεγραμμένοι ιδιοκτήτες ακινήτων με την περιγραφή «χωράφι» στην Επαρχία Αμμοχώστου. Ωστόσο, η αξία των εν λόγω τεμαχίων σε τιμές 1.1.1980, όπως αυτή αναγράφεται στα στοιχεία του ΤΚΧ, υποδηλώνει την ύπαρξη κτιρίων, ενδεχομένως ξενοδοχειακών μονάδων, επί της αξίας των οποίων το Τμήμα φαίνεται να μην επέβαλε φορολογίες για προηγούμενα έτη. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας η οποία είναι ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης τεμαχίου το οποίο βρίσκεται πολύ κοντά σε κεντρική παραλία στην Αγ. Νάπα. Το ακίνητο αποκτήθηκε από την εταιρεία το 1994 και η αξία του σε τιμές 1.1.1980 σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ ανέρχεται σε €2.135.751. Σημειώνεται ότι Τμήμα επέβαλε φορολογίες μόνο για τα έτη 2012 - 2014.

Σύσταση: Συστήνεται όπως το Τμήμα, σε συνεργασία με όλα τα αρμόδια Τμήματα και Τοπικές Αρχές, προσδιορίσει το έτος ολοκλήρωσης της ανέγερσης των ξενοδοχειακών μονάδων και τουριστικών καταλυμάτων και, στις περιπτώσεις όπου ενδείκνυται, προχωρήσει στην επιβολή σχετικών φορολογιών και για προηγούμενα έτη.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα ζήτησε σχετικά στοιχεία από το ΤΚΧ καθώς επίσης από το Τ.Υ.Π τα οποία ωστόσο αναμένονται.

Γενική Παρατήρηση: Το Τμήμα έχει προχωρήσει σε μερική και όχι καθολική αξιοποίηση των στοιχείων που εξασφάλισε από το ΤΚΧ για σκοπούς επιβολής φορολογίας ακίνητης ιδιοκτησίας. Ειδικότερα, πέραν των φορολογιών που επιβλήθηκαν για τα έτη 2013 και 2014, το Τμήμα φαίνεται να μην έχει αξιοποιήσει πλήρως, τουλάχιστο στο παρόν στάδιο, την πληροφόρηση που κατέχει αναφορικά με ακίνητη ιδιοκτησία που αφορά σε προηγούμενα έτη και σε αρκετές περιπτώσεις που φαίνεται να προκύπτει φόρος, το Τμήμα δεν έχει επιβάλει σχετικές φορολογίες προηγούμενων ετών με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Σύσταση: Το Τμήμα να αξιοποιήσει πλήρως τα στοιχεία του ΤΚΧ που κατέχει, με σκοπό την επιβολή φορολογιών ακίνητης ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας, για δίκαιη κατανομή βαρών και ταυτόχρονα σημαντική αύξηση των δημοσίων εσόδων. Συστήνεται επίσης όπως το Τμήμα προχωρήσει στην υιοθέτηση μηχανισμών κατάλληλης αξιοποίησης των στοιχείων και πληροφοριών που αποστέλλονται από την Υπηρεσία μας προς το Τμήμα προς όφελος του Κράτους και να συνεχίσει να καταβάλλει προσπάθεια για επιβολή φορολογιών.

Ο Έφορος μάς ανέφερε ότι υπάρχει καθυστέρηση στην επιβολή και είσπραξη φόρου αλλά όχι απώλεια καθώς ο φόρος δεν παραγράφεται και είναι εισπρακτέος, το αργότερο όταν ο φορολογούμενος θελήσει να μεταβιβάσει οποιοδήποτε μέρος της ακίνητης περιουσίας του. Ανέφερε επίσης ότι για όλες τις περιπτώσεις έχουν ληφθεί μέτρα ή/και έχουν ζητηθεί στοιχεία από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, τα περισσότερα από τα οποία αναμένονται. Πρόσθεσε επίσης ότι τα στοιχεία που υπάρχουν ενώπιον του Τμήματος δεν μπορούν να αξιοποιηθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα εάν δεν ενισχυθεί το Τμήμα με επιπρόσθετο προσωπικό. Η Υπηρεσία μας δεν συμμερίζεται τη θέση αυτή και θεωρεί ότι η καθυστέρηση στην επιβολή και είσπραξη φόρου δημιουργεί κινδύνους για απώλεια δημοσίων εσόδων.

Φορολογική Διερεύνηση Διαιτητών ή/και Παρατηρητών Διαιτησίας σε αγώνες Ποδοσφαίρου.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο αναφορικά με φυσικά πρόσωπα που ασκούν το επάγγελμα του Διαιτητή/Βοηθού Διαιτητή Ποδοσφαίρου παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Μη συμπερίληψη στη δήλωση των εισοδημάτων από διαιτησία αγώνων. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις Διαιτητών/Βοηθών Διαιτητών οι οποίοι την περίοδο 2007 - 2014, φαίνεται να πραγματοποιήσαν

διαιτησίες τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, χωρίς να δηλώνουν τα εισοδήματά τους από διαιτησία και συνεπώς δεν τους επιβλήθηκε σχετικός φόρος. Σχετικά αναφέρεται ότι 14 συγκεκριμένοι Διαιτητές/Βοηθοί Διαιτητές, οι οποίοι κατατάσσονται στην κατηγορία Elite της διαιτησίας, σύμφωνα με στοιχεία που εντόπισε η Υπηρεσία μας, διαιτήτευσαν από 84 - 171 αγώνες (έκαστος πλην ενός) στην Κύπρο και στο εξωτερικό, χωρίς ωστόσο να δηλώσουν στο Τμήμα εισοδήματα από διαιτησία. Σημειώνεται ότι οι ποδοσφαιρικοί αγώνες στους οποίους διαιτήτευσαν οι συγκεκριμένοι Διαιτητές/Βοηθοί Διαιτητές ενδέχεται να είναι πολύ περισσότεροι αφού ο έλεγχος περιορίστηκε στους αγώνες πρωταθλήματος Κύπρου Α' Κατηγορίας και Κυπέλου και αγώνες Ευρωπαϊκών και άλλων διοργανώσεων.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση Διαιτητή, ο οποίος φαίνεται να μην έχει υποβάλει στο Τμήμα δηλώσεις εισοδήματος, ενώ με βάση πληροφορίες από τον Έφορο Εταιρειών, την περίοδο 2002 - 2005 διετέλεσε μέτοχος και Διευθυντής εταιρείας που ασχολείται με το ποδόσφαιρο. Επίσης από τον Ιούλιο του 2014 είναι Διευθυντής και Γραμματέας άλλης εταιρείας ενώ φαίνεται να είναι και ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης (εστιατορίου) στην Ελλάδα. Ο εν λόγω Διαιτητής είναι ιδιοκτήτης τριών οχημάτων εκ των οποίων τα 2 θεωρούνται πολυτελείας.

Άλλη περίπτωση αφορά σε Διαιτητή ο οποίος σε συμπληρωματικές δηλώσεις εισοδήματος που υπέβαλε στο Τμήμα δήλωσε εισοδήματα από διαιτησία για τα έτη 2006 - 2012 τα οποία ωστόσο δεν φαίνεται να είναι ορθά ή/και πλήρη αφού παρέλειψε να δηλώσει (i) όλα τα εισοδήματα διαιτησίας που παρουσιάζονται στις "Κάρτες Διαιτητή" της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (ΚΟΠ) που επισύναψε στις εν λόγω δηλώσεις και (ii) τα εισοδήματα από αγώνες που διαιτήτευσε στο εξωτερικό (για τα έτη 2010 - 2014 η Υπηρεσία μας εντόπισε 23 τουλάχιστο αγώνες) ή/και άλλα ποσά που ενδεχομένως να του καταβλήθηκαν. Με βάση τις συμπληρωματικές του δηλώσεις για την περίοδο 2006 - 2012 τα εισοδήματά του ανέρχονται σε €49.536 αντί €58.365 που αναγράφονται στην κάρτα διαιτητή ΚΟΠ.

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρήσει σε πλήρη φορολογική διερεύνηση των Διαιτητών/Βοηθών Διαιτητών.

(β) Αμοιβές Διαιτητών/Βοηθών Διαιτητών για ποδοσφαιρικούς αγώνες. Τα εισοδήματα που φαίνεται να έλαβαν για την περίοδο 2013 - 2014, 14 συγκεκριμένοι Διαιτητές/Βοηθοί Διαιτητές που κατατάσσονται στην κατηγορία Elite, ανέρχονται σύμφωνα με υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας, συνολικά σε περίπου €470.000 ή κατά μέσο όρο €16.800 για κάθε έτος, κάθε Διαιτητής/Βοηθός Διαιτητής. Κατά συνέπεια, το συνολικό εισόδημα για όλους τους 42 Διαιτητές/Βοηθοί Διαιτητές που ανήκουν στην κατηγορία Elite και διαιτήτευσαν αγώνες στην περίοδο 2013 - 2014 υπολογίζεται πέραν του ποσού του €1,4 εκ. Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των Διαιτητών/Βοηθών Διαιτητών (306 την περίοδο 2013 - 2014), το ύψος των εισοδημάτων που φαίνεται να λαμβάνουν (πέραν του €1,4 εκ. για τους 42 Διαιτητές/Βοηθούς Διαιτητές) και του γεγονότος ότι φαίνεται να μην δηλώνονται τα εισοδήματα από διαιτησία, η απώλεια εσόδων του Κράτους εδώ και αρκετά χρόνια είναι σημαντική.

(γ) Διαιτητές/Βοηθοί Διαιτητές που σταμάτησαν να διαιτητούν. Εντοπίστηκαν Διαιτητές που σταμάτησαν να διαιτητούν και οι οποίοι δεν δήλωναν τα εισοδήματα από διαιτησία, ενώ φαίνεται ότι Διαιτητές που σταματούν τη διαιτησία συνεχίζουν σε ορισμένες περιπτώσεις ως Παρατηρητές Διαιτησίας σε αγώνες ποδοσφαίρου εξακολουθώντας να μην δηλώνουν τα εισοδήματά τους.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται φορολογούμενος ο οποίος, σύμφωνα με πληροφόρηση από το διαδίκτυο, μέχρι το 2009 διαιτήτευε αγώνες ποδοσφαίρου στην Κύπρο και στο εξωτερικό και από το 2010 είναι Παρατηρητής Διαιτησίας. Στις δηλώσεις εισοδήματος που υποβλήθηκαν στο Τμήμα για την περίοδο 2006 - 2013 δεν δηλώθηκαν οποιαδήποτε εισοδήματα από αγώνες ποδοσφαίρου.

Αναφέρεται επίσης η περίπτωση φορολογούμενου ο οποίος φαίνεται να διαιτητεύε αγώνες ποδοσφαίρου στην Κύπρο και στο εξωτερικό από το 1998, ενώ από το 2012 φαίνεται να διετελέσε ως Παρατηρητής Διαιτησίας. Στις δηλώσεις εισοδήματος που υποβλήθηκαν στο Τμήμα για την περίοδο 2003 - 2013 δεν δηλώθηκαν οποιαδήποτε εισοδήματα από διαιτησία αγώνων ποδοσφαίρου.

Σύσταση: Συστήνεται πλήρης διερεύνηση των Διαιτητών που σταμάτησαν να διαιτητεύουν αλλά ασκούν το επάγγελμα του Παρατηρητή Διαιτησίας και δεν δηλώνουν τα εισοδήματά τους.

Γενικές Συστάσεις: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Τμήμα:

- (i) Εξασφαλίσει σχετικά στοιχεία για όλους τους Διαιτητές/Βοηθούς Διαιτητές (νυν και πρώην) αλλά και Παρατηρητές Διαιτησίας και προχωρήσει σε φορολογική διερεύνησή τους. Επίσης, στις περιπτώσεις που ενδείκνυται, σύμφωνα με τη νομοθεσία, να επιβληθεί φορολογία κατά την κρίση του Εφόρου.
- (ii) Εξασφαλίσει από τις αρμόδιες Κυπριακές Ομοσπονδίες/Συνδέσμους Διαιτητών σχετικά στοιχεία και για Διαιτητές άλλων αθλημάτων και προχωρήσει στην αξιολόγησή τους για εντοπισμό τυχόν αδήλωτων εισοδημάτων.
- (iii) Αξιοποιήσει το διαδίκτυο για άντληση πληροφόρησης σχετικά με Διαιτητές/Βοηθούς Διαιτητές/ Παρατηρητές Διαιτησίας και τους σχετικούς αγώνες που διαιτητεύουν τόσο στην Κύπρο όσο και στο Εξωτερικό.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι για όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην Έκθεση ζητήθηκαν και προσκομίστηκαν από την Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου στοιχεία για παιχνίδια αγώνων ποδοσφαίρου για τα έτη 2009 - 2014 και έγιναν σχετικές συναντήσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς. Ανέφερε επίσης ότι ετοιμάζεται λεπτομερής έκθεση προς τον Έφορο Φορολογίας για σκοπούς λήψης της τελικής του απόφασης αναφορικά με τη φορολόγηση των διαιτητών.

Φορολογική Διερεύνηση φυσικών προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες στις παραλίες. Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε φυσικά πρόσωπα που εξασφάλισαν άδεια από τον Δήμο Αγ. Νάπας για την παροχή υπηρεσιών στις παραλίες, ο οποίος διεξήχθη με την προϋπόθεση ότι όλες οι ομπρέλες και τα κρεβατάκια που είναι διαθέσιμα στις παραλίες της Αγίας Νάπας ενοικιάζονται με τα ανώτατα δικαιώματα που καθορίζονται στην ΚΔΠ257/2008 και ότι αυτά ενοικιάζονται τουλάχιστον μια φορά την ημέρα για 3 καλοκαιρινούς μήνες, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Μη υποβολή Κατάστασης Κεφαλαίου πρόσφατης περιόδου. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις αυτοεργοδοτούμενων για τους οποίους το Τμήμα δεν φαίνεται να ζήτησε από τους φορολογούμενους την υποβολή Κατάστασης Κεφαλαίου που αφορά σε πρόσφατα έτη.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται φορολογούμενος στον οποίο το 2012 παραχωρήθηκε άδεια για την ενοικίαση για 50 κρεβατάκια και 25 ομπρέλες θαλάσσης. Από υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας προκύπτει ότι ο κύκλος εργασιών του φορολογούμενου από την συγκεκριμένη δραστηριότητα ανερχόταν τουλάχιστο σε €17.000. περίπου.

Σύμφωνα με τις δηλώσεις εισοδήματος που ο φορολογούμενος και η σύζυγος του υπέβαλαν στο Τμήμα για την περίοδο 2010 - 2012, τα εισοδήματά τους προέρχονται από εκμίσθωση ακινήτων και δεν υπόκεινται σε φορολογία. Από στοιχεία του Συστήματος ΤΕΠ φαίνεται ότι ο φορολογούμενος το 2010 αγόρασε μερίδια σε τρία ακίνητα στην Επαρχία Αμμοχώστου η συνολική αξία των οποίων δηλώθηκε από τον ίδιο €44.000 και εκτιμήθηκε από το ΤΚΧ €58.000. Επίσης σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, τον Απρίλιο του 2010 ενέγραψε επ' ονόματι του καινούργιο αυτοκίνητο μάρκας Mercedes. Από στοιχεία του Τμήματος φαίνεται ότι η τελευταία Κατάσταση Κεφαλαίου που εξετάστηκε αφορούσε την περίοδο 1.1.1988 - 31.12.1993, ενώ δεν φαίνεται να ζητήθηκε η υποβολή Κατάστασης Κεφαλαίου πιο πρόσφατης περιόδου. Σημειώνεται ότι η θυγατέρα του φορολογούμενου η οποία είναι άγνωστη στον

Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, ενέγραψε επ' ονόματι της το 2011 1/3 μερίδιο σε ακίνητο στην Αγ. Νάπα η αξία του οποίου δηλώθηκε από τους αγοραστές €350.000 (το όλο) και εκτιμήθηκε από το ΤΚΧ €500.000. Σχετικά αναφέρεται ότι τα υπόλοιπα 2/3 μερίδια του εν λόγω ακινήτου αποκτήθηκαν από τα αδέρφια της οι οποίοι έχουν φάκελο φόρου εισοδήματος.

Σύσταση: Το Τμήμα να ζητήσει την υποβολή Κατάστασης Κεφαλαίου πιο πρόσφατης περιόδου και, μεταξύ άλλων, να διερευνήσει τον τρόπο χρηματοδότησης του μεριδίου στο ακίνητο που αποκτήθηκε από τη θυγατέρα τους, καθώς και το ενδεχόμενο η αγορά του ακινήτου να χρηματοδοτήθηκε από το φορολογούμενο.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι ζητήθηκε στις 3.4.2015 η υποβολή κεφαλαιουχικής κατάστασης. Όπως έχουμε πληροφορηθεί η κεφαλαιουχική κατάσταση δεν έχει υποβληθεί στο Τμήμα.

(β) Το Τμήμα ζήτησε την υποβολή Κατάστασης Κεφαλαίου. Κατά το 2012 παραχωρήθηκε άδεια σε συγκεκριμένο φορολογούμενο για την ενοικίαση για 50 κρεβατάκια και 25 ομπρέλες θαλάσσης από την οποία, σύμφωνα με υπολογισμούς της Υπηρεσίας μας, προέκυψε κύκλος εργασιών τουλάχιστο €17.000 περίπου.

Σύμφωνα με τις δηλώσεις εισοδήματος που ο φορολογούμενος υπέβαλε στο Τμήμα για το έτος 2012, ο κύκλος εργασιών του ανερχόταν σε €20.556, ενώ τα εισοδήματά του για τα έτη 2009 - 2012, όπως αυτά δηλώθηκαν από τον ίδιο, δεν υπόκεινται σε φορολογία. Σημειώνεται ότι τα εισοδήματα της συζύγου του όπως αυτά δηλώθηκαν στο Τμήμα είναι μηδέν. Στις 13.1.2014 το Τμήμα ζήτησε την υποβολή Κατάστασης Κεφαλαίου για την περίοδο 1.1.2003 - 31.12.2011. Σχετικά αναφέρεται ότι από την εξέταση Κατάστασης Κεφαλαίου για την περίοδο 1992 - 2002 προέκυψε αδήλωτο εισόδημα ύψους €649.268 το οποίο φορολογήθηκε με βάση τις διατάξεις των σχετικών νομοθεσιών.

Σύμφωνα με στοιχεία που εξασφαλίστηκαν μέσω του Συστήματος ΤΕΠ, ο φορολογούμενος και η σύζυγος του το 2009 ενέγραψαν επ' ονόματι τους χωράφι στην Επαρχία Αμμοχώστου αξίας €250.000, ενώ ο φορολογούμενος έχει επ' ονόματι του τρεις λογαριασμούς ηλεκτρισμού που εμπίπτουν στην κατηγορία "Εμπορικό" και βρίσκονται στην Αγ. Νάπα. Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΟΜ τον Απρίλιο του 2012 ο φορολογούμενος ενέγραψε επ' ονόματι του μεταχειρισμένο αυτοκίνητο μάρκας BMW (2900cc).

Ζητήσαμε να ενημερωθούμε αναφορικά με τα αποτελέσματα της εξέτασης της Κατάστασης Κεφαλαίου για την περίοδο 2003 - 2011.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα ξεκίνησε τη διαδικασία λήψης δικαστικών μέτρων για μη υποβολή Κατάστασης Κεφαλαίου.

(γ) Πρόσφατη καταχώρηση στο Σύστημα ΤΕΠ. Κατά το 2012 παραχωρήθηκε άδεια σε συγκεκριμένο φορολογούμενο για την παροχή διευκολύνσεων με πλωτά μέσα, δηλαδή την ενοικίαση τεσσάρων θαλάσσιων τζετ, τριών ταχύπλων σκάφων πάνω από 100HP και ένα θαλάσσιο αλεξίπτωτο.

Σύμφωνα με το Σύστημα Πληροφοριών ΤΕΠ, ο φορολογούμενος καταχωρήθηκε στο Σύστημα στις 23.7.2014 ενώ, σύμφωνα με στοιχεία του ΤΟΜ, στις 23.12.2013 ενέγραψε επ' ονόματι του μεταχειρισμένο αυτοκίνητο μάρκας Jeep (2500cc).

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρήσει σε διερεύνηση κατά πόσο το εν λόγω πρόσωπο υπέχει φορολογική υποχρέωση για προηγούμενα έτη καθώς τον τρόπο χρηματοδότησης ενδεχομένης αγοράς των πιο πάνω αναφερόμενων πλωτών μέσων.

Ο Έφορος, μας πληροφόρησε ότι ζητήθηκε στις 9.1.2015 η υποβολή δηλώσεων εισοδήματος.

(δ) Μη ικανοποιητική παρακολούθηση υποθέσεων. Το Τμήμα δεν φαίνεται να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ικανοποιητική παρακολούθηση αναφορικά με την εξέλιξη των υποθέσεων των φορολογουμένων.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση φορολογούμενου ο οποίος υπέβαλε στο Τμήμα Κατάσταση Κεφαλαίου για την περίοδο 1.1.2006 - 31.12.2011. Στις 10.6.2014 το Τμήμα ζήτησε την υποβολή περαιτέρω στοιχείων τα οποία δεν υποβλήθηκαν χωρίς το Τμήμα να προχωρήσει στην έγκαιρη λήψη νομικών μέτρων για μη υποβολή στοιχείων. Σχετικά αναφέρεται ότι η διαδικασία λήψης νομικών μέτρων ξεκίνησε στις 16.12.2014, αφού προηγουμένως ο φάκελος ζητήθηκε από την Υπηρεσία μας για έλεγχο.

Σύσταση: Το Τμήμα να προχωρήσει στην υιοθέτηση μηχανισμών έγκαιρης και ικανοποιητικής παρακολούθησης των φορολογουμένων.

Γενική Σύσταση: Το Τμήμα να εξασφαλίσει από τα Δημαρχεία, τα οποία διαχειρίζονται παραλίες για λουόμενους, τις άδειες που παραχωρούνται για την ενοικίαση για κρεβατάκια και ομπρέλες θαλάσσης, καθώς και τις άδειες που παραχωρούνται για την παροχή διευκολύνσεων με πλωτά μέσα και να προχωρήσει στη φορολογική διερεύνηση όλων των προσώπων που εξασφάλισαν άδειες.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες για εξασφάλιση των σχετικών αδειών που παραχωρούνται από τα Δημαρχεία και καταρτισμό στοχευμένου προγράμματος ελέγχου των προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες στις παραλίες χρησιμοποιώντας τη μέθοδο ανάλυσης κινδύνου.

Φορολογική Διερεύνηση πρωτοφειλετών δανείων που σχετίζονται με εγγεγραμμένες Υποθήκες στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα Επαρχιακά Γραφεία Φόρου Εισοδήματος Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας για τους πρωτοφειλέτες δανείων παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Εντοπίστηκαν φυσικά πρόσωπα τα οποία, σύμφωνα με τα «Έγγραφα Υποθήκης», είναι πρωτοφειλέτες σε δάνεια και στις πλείστες των περιπτώσεων η υποθήκη είναι ταυτόχρονη με τη μεταβίβαση ακινήτου, επ' ονόματι τους. Τα εν λόγω πρόσωπα είναι άγνωστα στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, δεν υποβάλλουν δηλώσεις και συνεπώς δεν τους επιβάλλεται οποιοσδήποτε φόρος εισοδήματος ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις τα άτομα αυτά έχουν εγγράψει επ' ονόματι τους και μηχανοκίνητο όχημα.

(β) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις φορολογουμένων – πρωτοφειλετών δανείων οι οποίοι μέχρι πρόσφατα ήταν άγνωστοι στο Σύστημα ΤΕΠ, δεν υπέβαλλαν δηλώσεις και συνεπώς δεν τους επιβλήθηκε οποιοσδήποτε φόρος εισοδήματος. Η καταχώρησή τους στο Σύστημα ΤΕΠ ενδεχομένως να έγινε από το Τμήμα για σκοπούς επιβολής φορολογίας ακίνητης ιδιοκτησίας.

(γ) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου ενώ στα έγγραφα που κατατέθηκαν στο ΤΚΧ αναγράφονται τα στοιχεία των ενυπόθηκων οφειλετών ή/και των χρεωστών του δανείου, εντούτοις δεν προσδιορίζονται τα στοιχεία των πρωτοφειλετών, οι οποίοι ενδεχομένως να έχουν εισοδήματα, που υπόκεινται σε φορολογία και είναι άγνωστοι στο Τμήμα.

(δ) Εντοπίστηκαν άτομα πρωτοφειλέτες δανείων που σχετίζονται με εγγεγραμμένες υποθήκες στο ΤΚΧ, τα οποία δεν υπέβαλλαν δηλώσεις εισοδήματος για ένα ή και περισσότερα έτη, με αποτέλεσμα να μην τους επιβληθεί φορολογία και χωρίς το Τμήμα να ζητήσει την υποβολή δήλωσης.

(ε) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου το Τμήμα καθυστερεί σημαντικά την εξέταση Καταστάσεων Κεφαλαίου που υποβλήθηκαν στο Τμήμα από πρόσωπα που είναι πρωτοφειλέτες δανείων και αφορούν σε προηγούμενα έτη.

(στ) Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι προχώρησαν στην εγγραφή υποθήκης στην οποία είναι πρωτοφειλέτες ή/και στην εγγραφή επ' ονόματι τους ακίνητης περιουσίας η αξία της οποίας δεν συνάδει με τα δηλωμένα εισοδήματά τους. Επίσης εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι ενέγραψαν επ' ονόματι τους ακίνητη περιουσία την οποία απέκτησαν πριν την ημερομηνία επαγγελματικής δραστηριοποίησης τους γεγονός που εγείρει ερωτηματικά αναφορικά με την πηγή χρηματοδότησης της.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε για τις ενέργειες του Τμήματος και ανέφερε ότι το Τμήμα ζήτησε την υποβολή δηλώσεων ή/και κατάσταση περιουσίας ενώ σε άλλες περιπτώσεις το Τμήμα θα προχωρήσει στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον των φορολογουμένων.

Ενδεικτικά παραδείγματα των πιο πάνω αναφέρονται:

(α) Κάτοικος της Επαρχίας Λευκωσίας ενέγραψε στις 29.7.2010 στο ΤΚΧ υποθήκη προς όφελος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για το ποσό των €700.000, της οποίας είναι πρωτοφειλέτης. Η υποθήκη είναι ταυτόχρονη με δήλωση μεταβίβασης, σύμφωνα με την οποία αυτός ενέγραψε επ' ονόματι του διώροφη κατοικία η αξία της οποίας δηλώθηκε από τον ίδιο €450.000 και εκτιμήθηκε από το ΤΚΧ €500.000. Σύμφωνα με το Σύστημα ΤΕΠ το πρόσωπο αυτό είναι άγνωστο στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος.

Ο Έφορος στις 17.3.2015 μας πληροφόρησε ότι ζητήθηκε στις 4.11.2014 η υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για τα έτη 2008 - 2013 και κατάσταση περιουσίας για την περίοδο 1.1.2008 - 31.12.2013. Όπως έχουμε πρόσφατα πληροφορηθεί, το Τμήμα θα ξεκινήσει διαδικασία ποινικής δίωξης για μη υποβολή στοιχείων.

(β) Συγκεκριμένοι δύο φορολογούμενοι ενδεχομένως να είναι οι πρωτοφειλέτες δανείου που σχετίζεται με συγκεκριμένη υποθήκη που ενέγραψαν στις 22.12.2011 στο ΤΚΧ προς όφελος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για το ποσό των €555.000. Η υποθήκη είναι ταυτόχρονη με δήλωση μεταβίβασης σύμφωνα με την οποία οι φορολογούμενοι ενέγραψαν επ' ονόματι τους κατόπιν αγοράς, οικόπεδο αξίας €600.000.

Σύμφωνα με το Σύστημα ΤΕΠ, ο ένας φορολογούμενος δεν υπέβαλε δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2011 και 2012, ενώ με βάση τη δήλωση εισοδήματος που υπέβαλε στο Τμήμα για το έτος 2010, το εισόδημα του από μισθωτές υπηρεσίες, μερίσματα και επίδομα ανεργίας ανερχόταν σε €26.838. Για τα έτη 2007 – 2009 το Τμήμα του επέβαλε φορολογίες σε συνολικό εισόδημα ύψους €93.092 (μέσος όρος €31.031 τον χρόνο) από τις οποίες προέκυψε συνολικό ποσό φόρου στο φορολογητέο εισόδημα ύψους €4.686 (μέσος όρος €1.562 τον χρόνο).

Όσον αφορά στον δεύτερο φορολογούμενο, πρόκειται για αυτοεργοδοτούμενη και με βάση τις δηλώσεις που υπέβαλε στο Τμήμα για τα έτη 2009 - 2011 τα εισοδήματά της ανερχόταν συνολικά σε €95.594 ενώ για το φορολογικό έτος 2008 το Τμήμα της επέβαλε φορολογία σε εισόδημα ύψους €30.000 με αποτέλεσμα να προκύψει φόρος ύψους €1.334. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον φάκελο της φορολογούμενης, από την εξέταση Καταστάσεων Κεφαλαίου για την περίοδο 1998–2008 προέκυψε αδήλωτο εισόδημα ύψους €42.715 και επιβλήθηκε πρόσθετος φόρος ύψους €10.557 πλέον τόκοι και επιβαρύνσεις.

Επισημαίνεται ότι στις 28.5.2010 ο φορολογούμενος ενέγραψε επ' ονόματι του αυτοκίνητο μάρκας Mercedes, ενώ την 1.2.2013 η φορολογούμενη ενέγραψε αυτοκίνητο επίσης μάρκας Mercedes.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι εναντίον του φορολογούμενου καταχωρήθηκε αγωγή για μη υποβολή κατάστασης περιουσίας για την περίοδο 1.1.2008 – 31.12.2013. Αναφορικά με τη φορολογούμενη μάς πληροφόρησε ότι ζητήθηκε η υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για τα έτη 2012 και 2013 καθώς επίσης κατάσταση περιουσίας για την περίοδο 1.1.2009 – 31.12.2013. Όπως έχουμε πρόσφατα πληροφορηθεί ο φορολογούμενος υπέβαλε τα ζητηθέντα και η υπόθεση εξετάζεται, ενώ το Τμήμα θα ξεκινήσει τη διαδικασία ποινικής δίωξης εναντίον της φορολογούμενης για μη υποβολή κατάστασης κεφαλαίου.

(γ) Συγκεκριμένος φορολογούμενος είναι ο ενυπόθηκος οφειλέτης και πρωτοφειλέτης υποθήκης που γράφτηκε στις 22.5.2008 στο ΤΚΧ για το ποσό των €635.000. Όπως διαφάνηκε από το Σύστημα ΤΕΠ, ο φορολογούμενος δεν έχει υποβάλει δηλώσεις για τα έτη 2009 – 2012, ενώ για την περίοδο 2005 - 2008 για την οποία το Τμήμα επέβαλε φορολογίες, προέκυψε φόρος στο φορολογητέο εισόδημα μόνο για το φορολογικό έτος 2006 ύψους €1.504. Η σύζυγος του φορολογούμενου είναι άγνωστη στο Τμήμα.

Όπως μας ανέφερε ο Έφορος, ζητήθηκε στις 15.4.2014 η υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για τα έτη 2009 – 2013 και κατάσταση περιουσίας για την περίοδο 1.1.2008 – 31.12.2013. Λόγω μη ανταπόκρισης του φορολογούμενου, το Τμήμα ξεκίνησε τη διαδικασία ποινικής δίωξής του. Ωστόσο, όπως έχουμε πρόσφατα πληροφορηθεί, η ποινική δίωξη αποσύρθηκε λόγω μη επίδοσης της κλήσης.

Συστάσεις: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Τμήμα:

- (i) Ζητήσει την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος για όλα τα έτη για τα οποία δεν υποβλήθηκαν και προχωρήσει σε πλήρη φορολογική διερεύνηση και στην επιβολή σχετικών φορολογιών.
- (ii) Εφαρμόσει τις πρόνοιες της νομοθεσίας για (α) επιβολή φορολογίας με βάση την κρίση του Εφόρου στις περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι δεν έχουν υποβάλει δήλωση εισοδήματος (β) αύξηση του χρονικού περιθωρίου φορολόγησης από έξι σε δώδεκα έτη σε περιπτώσεις όπου επιβλήθηκε λιγότερος φόρος λόγω εσκεμμένης παράλειψης ή δόλου (γ) λήψη μέτρων για επιβολή ποινών αναφορικά με τις περιπτώσεις όπου οι φορολογούμενοι υποβάλλουν ψευδή δήλωση.
- (iii) Εντατικοποιήσει τις προσπάθειες για εντοπισμό νέων περιπτώσεων προσώπων τα οποία υπέχουν φορολογική υποχρέωση αλλά είναι άγνωστα στο Τμήμα.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι, με την ενοποίηση των Φορολογικών Αρχών οι ακολουθούμενες διαδικασίες θα διαμορφωθούν με στόχο τη συνεχή εστίαση στην αποτελεσματικότητα του Τμήματος και ανέφερε ότι η μετάβαση από το σύστημα βεβαίωσης φορολογίας στο σύστημα αυτοφορολογίας θα βελτιώσει την αποδοτικότητα του Τμήματος. Ανέφερε επίσης ότι η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνου και η Μονάδα Φορολογικού Ελέγχου και Συμμόρφωσης του Τμήματος Φορολογίας αναμένεται να συμβάλουν στον εντοπισμό νέων προσώπων που είναι άγνωστα στο Τμήμα και στη βελτίωση των διαδικασιών για πάταξη της φοροδιαφυγής.

Στη συνέχεια ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι η διαδικασία εξέτασης όλων των πιο πάνω περιπτώσεων συνεχίζεται και σημείωσε ότι, σε κάποιες περιπτώσεις, έγινε επιβολή φορολογιών ή/και αναθεωρημένων φορολογιών με βάση τα στοιχεία που υπήρχαν ενώπιον του ενώ σε κάποιες άλλες καταχωρήθηκαν ποινικές δίωξεις λόγω άρνησης υποβολής στοιχείων στο Τμήμα.

Φορολογική διερεύνηση ατόμων που εξασκούν το ιατρικό επάγγελμα και ατόμων εγγεγραμμένων στο Ταμείο Συντάξεως Δικηγόρων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στα Επαρχιακά Γραφεία Φόρου Εισοδήματος παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Εντοπίστηκαν φυσικά πρόσωπα τα οποία ενδέχεται να εξασκούν το ιατρικό ή το δικηγορικό επάγγελμα, είναι άγνωστα στον Κλάδο Φόρου Εισοδήματος, δεν υποβάλλουν δηλώσεις και συνεπώς δεν τους επιβάλλεται οποιοσδήποτε φόρος εισοδήματος. Από έρευνα της Υπηρεσίας μας στα Τμήματα Οδικών Μεταφορών και Κτηματολογίου και Χωρομετρίας διαφάνηκε ότι αριθμός των πιο πάνω προσώπων έχει εγγράψει επ' ονόματι του αυτοκίνητο ή/και ακίνητη περιουσία.

(β) Εντοπίστηκαν φυσικά πρόσωπα τα οποία ενώ φαίνεται να έχουν δραστηριοποιηθεί επαγγελματικά εδώ και αρκετό χρονικό διάστημα, μέχρι πρόσφατα ήταν άγνωστοι στο Τμήμα με αποτέλεσμα να μην υποβάλουν δηλώσεις εισοδήματος.

(γ) Αρκετά πρόσωπα τα οποία ενδέχεται να εξασκούν το ιατρικό ή το δικηγορικό επάγγελμα, δεν υπέβαλαν δηλώσεις εισοδήματος για ένα ή και περισσότερα έτη και το Τμήμα δεν επέβαλε φορολογίες για τα εν λόγω έτη παρά τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας. Διαπιστώθηκε ότι σε περιπτώσεις όπου το

Τμήμα ζήτησε την υποβολή δήλωσης και οι φορολογούμενοι δεν συμμορφώθηκαν με το αίτημα, το Τμήμα φαίνεται να μην έχει προχωρήσει στην έγκαιρη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους. Επίσης εντοπίστηκαν περιπτώσεις για τις οποίες το Τμήμα δεν ζήτησε την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας, ενώ για κάποιες άλλες περιπτώσεις που διερευνήθηκαν από την Υπηρεσία μας, το Τμήμα ζήτησε από τους φορολογούμενους την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος και κεφαλαιουχικών καταστάσεων μετά από έλεγχο της Υπηρεσίας μας.

Η Υπηρεσία μας σύστησε, μεταξύ άλλων, όπως το Τμήμα ζητήσει την υποβολή δηλώσεων εισοδήματος ή/και κατάστασης κεφαλαίου και διερευνήσει την πιθανότητα ύπαρξης αδήλωτων εισοδημάτων. Για κάποιες περιπτώσεις η Υπηρεσία μας σύστησε τη διεξαγωγή επιτόπιας έρευνας για προσδιορισμό των πραγματικών εισοδημάτων των φορολογουμένων. Ο τέως Διευθυντής μάς είχε πληροφορήσει για τις ενέργειες του Τμήματος για κάθε περίπτωση ξεχωριστά και είχε αναφέρει ότι το Τμήμα θα προχωρούσε στη δημιουργία φορολογικού φακέλου για όσα πρόσωπα ήταν άγνωστα στο Τμήμα.

Παραταύτα, έχουμε και φέτος εντοπίσει τα εξής ενδεικτικά παραδείγματα:

(α) Τα συνολικά εισοδήματα ιατρού φορολογούμενου της Επαρχίας Λευκωσίας, σύμφωνα με τις δηλώσεις του, για την περίοδο 2006 – 2009 ανέρχονται σε €358.533. Κατά την ίδια περίοδο ο φορολογούμενος δαπάνησε €652.059 (€757.059 με βάση τις εκτιμήσεις του ΤΚΧ) για την αγορά και αναστήλωση ακίνητης περιουσίας. Παρά το γεγονός ότι όλες οι πιο πάνω πληροφορίες υπήρχαν στο ΤΕΠ, εντούτοις το Τμήμα φαίνεται να μην ζήτησε την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου. Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα ζητήσει την υποβολή κατάστασης κεφαλαίου και διερευνήσει την πιθανότητα ύπαρξης αδήλωτων εισοδημάτων. Ο τέως Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει ζητήσει την υποβολή κεφαλαιουχικής κατάστασης για την περίοδο 1.1.2007 – 31.12.2012. Όπως έχουμε πληροφορηθεί η κεφαλαιουχική κατάσταση υποβλήθηκε στο Τμήμα τον Μάιο του 2014 και βρίσκεται σε διαδικασία εξέτασης.

(β) Δικηγόρος φορολογούμενος της Επαρχίας Λάρνακας, ο οποίος δεν έχει υποβάλει δηλώσεις εισοδήματος για τα έτη 2007 – 2010 και το Τμήμα δεν προχώρησε έγκαιρα στη λήψη νομικών μέτρων εναντίον του, παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με πληροφόρηση που υπάρχει στο ΤΕΠ, το 2009 ο φορολογούμενος ενέγραψε επ' ονόματι του κατόπιν αγοράς ακίνητο αξίας €800.000. Ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι ο φορολογούμενος υπέβαλε Κατάσταση Κεφαλαίου και δηλώσεις εισοδήματος για την περίοδο 2007 – 2010, η οποία εξετάζεται.

Σύσταση: Η φορολογική διερεύνηση να ολοκληρωθεί το ταχύτερο δυνατό.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα προχώρησε στην επιβολή φορολογιών ή/και αναθεωρημένων φορολογιών με βάση τα στοιχεία που υπήρχαν ενώπιον του και πρόσθεσε ότι η εξέταση για ολοκλήρωση όλων των υποθέσεων συνεχίζεται. Ανέφερε επίσης ότι στις περιπτώσεις όπου δεν υποβλήθηκαν στοιχεία, το Τμήμα προχώρησε σε καταχώρηση ποινικής δίωξης. Ο Έφορος ανέφερε ότι ανάμεσα στις περιπτώσεις που υπέδειξε η Υπηρεσία μας, εντοπίστηκαν άτομα τα οποία δεν ασκούσαν το δικηγορικό επάγγελμα.

Φορολογία επαγγελματιών/καλλιτεχνών. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του περί Φορολογίας Εισοδήματος Νόμου, το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτά οποιοδήποτε άτομο το οποίο δεν είναι κάτοικος στη Δημοκρατία, από την άσκηση στη Δημοκρατία οποιουδήποτε επαγγέλματος ή αμοιβή προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες ψυχαγωγίας στο κοινό, υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή 10%. Από έλεγχο στον Κλάδο Φορολογίας επαγγελματιών/καλλιτεχνών κατά το 2014 είχαμε εντοπίσει μεγάλο αριθμό προβληματικών περιπτώσεων τις οποίες καταγράψαμε στην περσινή μας Έκθεση. Σχετικά αναφέρεται:

(α) Δηλώθηκαν ή/και εντοπίστηκαν από το ΤΕΠ 261 από τις 477 παραστάσεις/εκδηλώσεις (46 πραγματοποιήθηκαν από Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια) που εντόπισε η Υπηρεσία μας ότι

πραγματοποιήθηκαν το 2013 ενώ το Τμήμα φορολόγησε μόνο 89 περιπτώσεις, με αποτέλεσμα τη σημαντική απώλεια κρατικών εσόδων.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι 23 περιπτώσεις, πέραν από τις 89 που αναφέρονται, πλήρωσαν με αυτοφορολογία. Ανέφερε επίσης ότι μετά την επίτευξη φορολόγησης με μηχανογραφικό πρόγραμμα φορολόγησης από 12.2.2015, επιβλήθηκαν ακόμη 131 φορολογίες συνολικού ύψους €85.000 περίπου, ενώ θα φορολογηθούν και οι υπόλοιπες. Ανέφερε επίσης ότι, πέραν των εκδηλώσεων που υπέδειξε η Υπηρεσία μας, το Τμήμα επέβαλε φορολογία σε 350 περιπτώσεις συνολικού ποσού φόρου ύψους €440.000 για τα έτη 2008 - 2015.

(β) Όπως εντόπισε η Υπηρεσία μας, κατά την τελευταία πενταετία προβλήθηκαν από τα κυπριακά κανάλια επτά τηλεοπτικές σειρές στις οποίες συμμετείχαν 30 ελλαδίτες ηθοποιοί ενώ κατά την περίοδο 2011 – 2013 πέραν των 20 ελλαδιτών καλλιτεχνών συμμετείχαν σε επτά τηλεοπτικά προγράμματα που προβλήθηκαν από τα κυπριακά κανάλια. Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα ζήτησε από τα τηλεοπτικά κανάλια την υποβολή σχετικών καταστάσεων και πληροφοριών και πληρωμή του ανάλογου φόρου. Ανέφερε επίσης ότι με την υποβολή των σχετικών πληροφοριών το Τμήμα θα προχωρήσει στην επιβολή φορολογιών.

(γ) Δεν υπάρχει ολοκληρωμένη μηχανογραφική υποστήριξη της σχετικής φορολογίας με αποτέλεσμα να υπάρχει αδυναμία επιβολής φορολογίας επί κερδών καλλιτεχνών ή άλλων επαγγελματιών, μέσω του μηχανογραφικού συστήματος, ενώ είναι δύσκολη ή/και αδύνατη η παρακολούθηση ή/και λήψη οποιονδήποτε νομικών μέτρων εναντίον όσων δεν συμμορφώνονται με τη σχετική νομοθεσία.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι μετά την εφαρμογή του μηχανογραφικού προγράμματος φορολόγησης, δεν υπάρχει αδυναμία επιβολής φορολογίας αλλά το πρόγραμμα επιδέχεται βελτίωση. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα έδωσε οδηγία προς το Γενικό Λογιστήριο για παρακράτηση 10% από τις πληρωμές που γίνονται προς μη κάτοικους Κύπρου που υπόκεινται στη σχετική νομοθεσία (γιατρούς, καθηγητές κ.λπ.).

(δ) Υπάρχουν αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου αναφορικά με την επιβολή και πλήρη παρακολούθηση της σχετικής φορολογίας από το Τμήμα.

Ο Έφορος μάς ανέφερε ότι μετά την εφαρμογή του προγράμματος φορολόγησης ο έλεγχος έχει βελτιωθεί, ενώ οι αδυναμίες που παρουσιάζονται θα ξεπεραστούν. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα προχωρεί στη λήψη νομικών μέτρων για είσπραξη και συμμόρφωση.

Συστάσεις: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Τμήμα:

(α) Καθορίσει μηχανισμούς εντοπισμού όλων των παραστάσεων/εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται και των καλλιτεχνικών πρακτόρων/διοργανωτών με σκοπό την υποβολή στοιχείων και την καταβολή του σχετικού φόρου.

(β) Συνεργαστεί στενά με άλλα Κυβερνητικά Τμήματα, Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια που εμπλέκονται στη διεξαγωγή παραστάσεων/συναυλιών έτσι ώστε με κατάλληλη πληροφόρηση να εντοπίζονται οι καλλιτέχνες ή/και αντιπρόσωποι τους που δίνουν παραστάσεις στην Κύπρο.

(γ) Καθορίσει χρονοδιάγραμμα για αναβάθμιση του μηχανογραφικού συστήματος του Τμήματος, έτσι ώστε η εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας να τύχει ολοκληρωμένης μηχανογραφικής υποστήριξης.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα αναμένεται να καθορίσει μηχανισμούς/διαδικασίες για εντοπισμό των παραστάσεων/εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται και ανάλογο χειρισμό των καλλιτεχνικών πρακτόρων/διοργανωτών. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα έχει συλλέξει πληροφορίες και στοιχεία για εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν στα προηγούμενα χρόνια και επιβλήθηκαν σχετικές φορολογίες. Πρόσθεσε επίσης ότι ο Κλάδος Διαχείρισης Κινδύνου ζήτησε με σχετικές επιστολές του, από τους συνεργάτες των επαγγελματιών, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, τα μεγάλα ιατρικά κέντρα

και τα Πανεπιστήμια, όπως προβαίνουν στη παρακράτηση του 10% σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, ενώ ζήτησε από το Γενικό Λογιστήριο σχετικές καταστάσεις πληρωμών των δύο τελευταίων ετών. Αναφορικά με τις συστάσεις της Υπηρεσίας μας, ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι θα τις μελετήσει και θα τις εφαρμόσει όπου επιβάλλεται.

2.8.1.2 ΤΜΗΜΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ-ΕΜΜΕΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ (ΦΠΑ)

Εισπράξεις. Οι εισπράξεις Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) κατά το 2014 ανήλθαν σε €1.689,18 εκ., σε σύγκριση με €1.628,08 εκ. το 2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €61,1 εκ. ή 3,75%.

Καθυστερημένοι φόροι. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα Φορολογίας, στις 31.12.2014 το σύνολο των καθυστερημένων φόρων συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων και τόκων, ήταν €424,73 εκ., σε σύγκριση με €421,18 εκ. στις 31.12.2013 (αύξηση €3,55 εκ. ή 0,84%). Το ποσό αυτό οφείλεται από 25.128 υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα (υφπ). Κατά κατηγορία τα καθυστερημένα έσοδα έχουν ως εξής:

	2014 € εκ.	2013 € εκ.	Αύξηση / (Μείωση)%
Δηλωμένος φόρος	104,91	101,47	3,39
Βεβαιώσεις φόρου	125,66	131,22	(4,24)
Επιβαρύνσεις	56,58	55,61	1,74
Τόκοι	137,58	132,88	3,54
Σύνολο	424,73	421,18	0,84

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, από το συνολικό ποσό των καθυστερημένων οφειλών στις 31.12.2014 ύψους €424.726.214, για ποσό ύψους €118.664.151 ή 28% υπάρχει δυσκολία στην είσπραξη, για ποσό ύψους €83.229.719 (20%) υπάρχει προσωρινό κώλυμα στην είσπραξη (ενστάσεις/προσφυγές), ενώ για ποσό ύψους €81.015.054 (19%) το κώλυμα στην είσπραξη είναι μόνιμο (διαλύσεις/πτωχεύσεις). Επίσης, σύμφωνα με ανάλυση παλαιότητας (ageing analysis) των καθυστερημένων εσόδων που ετοιμάστηκε από το Τμήμα και αποστάληκε στην Υπηρεσία μας, από το συνολικό ποσό των καθυστερημένων εσόδων ύψους €424.726.214 ποσό ύψους €221.471.560 ή ποσοστό 52% οφείλεται στο Τμήμα από πριν το 2008. Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι το Τμήμα αντιμετωπίζει σοβαρό θέμα παλαιότητας των καθυστερημένων εσόδων και κατ'επέκταση και της εισπραξιμότητάς τους.

Σύσταση: Το Τμήμα να αξιοποιήσει όλα τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή του για προστασία των εσόδων του Κράτους.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι το ποσό των καθυστερημένων φόρων προέκυψε από υποβληθείσες φορολογικές δηλώσεις. Αναφορικά με τη σύσταση της Υπηρεσίας μας, ο Έφορος ανέφερε ότι έχει αρχίσει και συνεχίζεται η εφαρμογή των νέων μέτρων είσπραξης τα οποία αφορούν σε εγγραφή εμπράγματος βάρους χωρίς δικαστική διαδικασία επί της ακίνητης ιδιοκτησίας των οφειλετών, ενώ το μέτρο δέσμευσης και κατάσχεσης ποσών που βρίσκονται κατατεθειμένα σε τραπεζικούς λογαριασμούς εφαρμόζεται σε πιλοτική βάση και αναμένεται η πλήρης εφαρμογή του με την ανάπτυξη από το ΤΥΠ του αυτοματοποιημένου συστήματος. Πρόσθεσε επίσης ότι το μέτρο δήμευσης άλλης κινητής περιουσίας θα τεθεί σε εφαρμογή με την ψήφιση των σχετικών Κανονισμών από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Ο Έφορος ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα συνεχίζει τις προσπάθειες του για είσπραξη του αμέσως απαιτητού ποσού.

Αναστολή /Απόσυρση Ποινικών Διώξεων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στον Τομέα Λήψης Δικαστικών Μέτρων (ΤΛΔΜ) παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Τομέας Λήψης Δικαστικών Μέτρων. Διαπιστώθηκε ότι σημαντικός αριθμός ποινικών υποθέσεων για είσπραξη οφειλόμενων ποσών που καταχωρούνται από τον ΤΛΔΜ αναστέλλονται αφού προηγουμένως το Τμήμα, για αρκετές περιπτώσεις έχει εκφράσει θετική άποψη προς τον Γενικό Εισαγγελέα/Βοηθό Γενικού Εισαγγελέα (ΓΕ/ΒΓΕ) αναφορικά με το αίτημα αναστολής. Επίσης, το Τμήμα εκφράζει την άποψη του για αναστολή ή μη ποινικών υποθέσεων στον ΓΕ/ΒΓΕ χωρίς να αιτιολογείται επαρκώς η θέση του. Σχετικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας, κατά την περίοδο 2012 – 2014 ο ΤΛΔΜ καταχώρησε 4.186 ποινικές υποθέσεις για είσπραξη οφειλόμενου ποσού ύψους €140,79 εκ., ενώ στις 13.7.2015 εκκρεμούσαν 626 από τις εν λόγω ποινικές υποθέσεις που αφορούσαν σε €46,67 εκ. Επίσης, ο ΤΛΔΜ επιλήφθηκε εντός του 2014, 737 υποθέσεις που αφορούσαν σε αιτήματα προς τον Γενικό Εισαγγελέα για αναστολή ποινικών διώξεων για φόρο Φ.Π.Α. για τις οποίες ζητήθηκε η άποψη του Τμήματος. Σε 497 περιπτώσεις το Τμήμα εξέφρασε θετική άποψη για αναστολή ποινικών υποθέσεων και σε 133 αρνητική άποψη χωρίς ωστόσο να αιτιολογείται επαρκώς η θέση του Τμήματος. Σημειώνεται ότι οι αποφάσεις για αναστολή η μη των πιο πάνω ποινικών διώξεων λήφθηκαν, σχεδόν στην ολότητα τους από τον τέως Βοηθό Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Εκφράσαμε την άποψη ότι το Τμήμα θα πρέπει να προβληματιστεί κατά πόσο η απόσυρση μεγάλου αριθμού ποινικών υποθέσεων ενδεχομένως να καταστρατηγεί το πνεύμα του άρθρου του Νόμου που προνοεί για επιβολή ποινικών κυρώσεων και το οποίο αφορά, πρωτίστως, συμμόρφωση των υπη με τις πρόνοιες της νομοθεσίας και για καλλιέργεια φορολογικής συνείδησης.

Σύσταση: Λόγω της πολύπλοκης διαδικασίας που απαιτείται για παρακολούθηση, εκδίκαση ποινικών υποθέσεων και του γεγονότος ότι ένα πολύ μεγάλο ποσοστό τελικά αναστέλλονται και καταλήγουν σε συμφωνίες αποπληρωμής με χρονοδιάγραμμα, διαδικασία επίσης χρονοβόρα, το Τμήμα θα πρέπει να επαναξιολογήσει την προσέγγισή του σε θέματα είσπραξης οφειλόμενων.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι ο λόγος που το Τμήμα εξέφρασε σε πολλές ποινικές υποθέσεις θετική άποψη προς τον Γενικό Εισαγγελέα, ήταν τα σοβαρά προβλήματα της οικονομίας, το κούρεμα των καταθέσεων και άλλα προβλήματα που επικαλούνται οι φορολογούμενοι. Ανέφερε επίσης ότι για όσους από τους οφειλότες δεν τηρούν το χρονοδιάγραμμα, επανακαταχωρείται νέα ποινική δίωξη και πρόσθεσε ότι γίνονται ενέργειες ώστε πριν την καταχώρηση ποινικής δίωξης το Τμήμα να προχωρεί στη λήψη άλλων μέτρων με βάση τις διατάξεις του τροποποιητικού Νόμου Ν.81(Ι)/2014. Σύμφωνα με τον Έφορο, το Τμήμα επεξεργάζεται την υιοθέτηση πολιτικής όπου όλες οι οφειλές ανεξαρτήτως ποσού να τυγχάνουν χειρισμού από τα Επαρχιακά Γραφεία, ενώ προώθησή τους στον Τομέα Λήψης Δικαστικών Μέτρων να γίνεται αφού εξαντληθούν τα εισπρακτικά μέτρα που έχει στη διάθεση του το Τμήμα.

(β) Πρακτική παραχώρησης χρονοδιαγραμμάτων. Σε επιστολή του Εφόρου Φ.Π.Α. ημερ. 3.8.2015 προς την Υπηρεσία μας, αναφέρεται ότι το Τμήμα εισήγαγε την παραχώρηση χρονοδιαγραμμάτων η οποία τοποθετείται από το 2005, στα πλαίσια μιας συνεχούς και συστηματικής παρακολούθησης των οφειλετών Φ.Π.Α., χωρίς ωστόσο να υπάρχει σχετική νομοθετική πρόνοια.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, από το συνολικό ποσό καθυστερημένων εσόδων κατά την 31.12.2014 ύψους €424.726.214, για ποσό ύψους €31.419.346 ή 7,40% υπάρχει χρονοδιάγραμμα χωρίς να κινηθεί ποινική δίωξη το οποίο παραχωρήθηκε από τη Μονάδα Διαχείρισης Χρέους και Δίωξης, τον Τομέα Διερευνήσεων και τα Επαρχιακά Γραφεία, ενώ για ποσό ύψους €18.457.264 ή 4,34% υπάρχει χρονοδιάγραμμα το οποίο παραχωρήθηκε από τον ΤΛΔΜ. Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, κατά το 2014 συμφωνήθηκαν μεταξύ του Τμήματος Φορολογίας και των υπη 1.792 χρονοδιαγράμματα (1.665 το 2013) από τα οποία 497 (352 για το 2013) παραχωρήθηκαν από τον ΤΛΔΜ.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι παρόλο που η πρακτική παραχώρησης χρονοδιαγραμμάτων δεν προβλέπεται από την περί Φ.Π.Α. νομοθεσία, επαφίεται, κατά την άποψη του, στη διακριτική ευχέρεια του Εφόρου Φορολογίας να παραχωρήσει το εν λόγω πλεονέκτημα στο φορολογούμενο, κατόπιν αξιολόγησης, για σκοπούς αύξησης της εισπραξιμότητας του Τμήματος, και πρόσθεσε ότι για το θέμα θα ζητήσει σχετική γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ή/και θα προωθήσει σχετική νομοθετική ρύθμιση. Πρόσθεσε ότι η παραχώρηση χρονοδιαγράμματος γίνεται αφού αξιολογηθεί το ιστορικό του οφειλέτη, το χρονικό διάστημα που αιτείται για εξόφληση και η δυνατότητα λήψης άλλων μέτρων για ανάκτηση της οφειλής.

(γ) Μη επανακαταχώρηση ποινικής δίωξης. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου μετά την απόφαση του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα για αναστολή της ποινικής δίωξης εναντίον υφπ με την προϋπόθεση αποπληρωμής των οφειλόμενων ποσών με συμφωνία χρονοδιαγράμματος, και ενώ η συμφωνία δεν τηρήθηκε, το Τμήμα φαίνεται να μην προχώρησε σε καταχώρηση νέας ποινικής δίωξης εναντίον των κατηγορούμενων.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας εναντίον της οποίας και του διευθυντή της καταχωρήθηκε ποινική δίωξη για παράλειψη καταβολής στον Έφορο Φ.Π.Α. συνολικού ποσού ύψους €476.006 που αφορά στην περίοδο 1.7.2007 - 30.6.2012. Στις 16.10.2014 υποβλήθηκε αίτημα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Γενικό Εισαγγελέα και τον Βοηθό Γενικού Εισαγγελέα για αναστολή της ποινικής δίωξης κατ' επίκληση ανθρωπιστικών και κοινωνικών λόγων. Το Τμήμα σε σχετική επιστολή του ημερ. 17.10.2014 προς τον Γενικό Εισαγγελέα, δεν εξέφρασε άποψη επί του αιτήματος καθότι, όπως αναφέρεται, το αίτημα επικαλείται ανθρωπιστικούς λόγους οι οποίοι εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων του. Σημείωσε ωστόσο ότι, το συνολικό ποσό της οφειλής στην Υπηρεσία συμπεριλαμβανομένων των επίδικων ποσών, μετά από πληρωμές που έγιναν, ανέρχεται σε €407.405.

Σε εκ νέου αίτημα ημερ. 22.10.2014 προς τον Γενικό Εισαγγελέα και Βοηθό Γενικού Εισαγγελέα, ο κατηγορούμενος ζήτησε αναστολή της ποινικής δίωξης και σημείωσε ότι υπάρχει επάρκεια περιουσιακών στοιχείων προς ικανοποίηση της οφειλής των κατηγορούμενων προς το Τμήμα Φ.Π.Α. αναφέροντας ότι σύμφωνα με τον εκκαθαριστή της εταιρείας, η ακίνητη περιουσία ανέρχεται στα €22,5εκ. ενώ οι υποχρεώσεις δεν υπερβαίνουν τα €10εκ. Στις 21.11.2014 το Τμήμα απέστειλε εκ νέου τις απόψεις του στον Γενικό Εισαγγελέα και εισηγήθηκε αναστολή της ποινικής δίωξης, χωρίς επαρκή αιτιολόγηση.

Στις 24.11.2014 ο Βοηθός Γενικού Εισαγγελέα αποφάσισε τη διακοπή της ποινικής δίωξης μέχρι 12.4.2015 με την προϋπόθεση όπως εντός ενός μηνός από τις 12.4.2015 θα εξοφληθεί εφάπαξ το οφειλόμενο ποσό, ενώ παράλειψη ή άρνηση καταβολής του ποσού θα οδηγήσει σε επανακαταχώρηση της υπόθεσης.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος ημερ. 11.6.2015, το χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής δεν τηρήθηκε και το συνολικό οφειλόμενο ποσό ανέρχεται σε €650.802, ενώ το Τμήμα φαίνεται να μην προχώρησε σε καταχώρηση νέας ποινικής δίωξης.

Από έρευνα της Υπηρεσίας μας ημερ. 6.7.2015 στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ) διαφάνηκε ότι η αξία της περιουσίας της εταιρείας σε τιμές 1.1.2013 ανέρχεται σε €20,88εκ., επί της οποίας υπάρχουν κατατεθειμένα πολλά εμπράγματα βάρη, μεταξύ των οποίων και συγκεκριμένο εμπράγματο βάρος που τοποθετήθηκε από το Τμήμα Φορολογίας και αφορά ωστόσο την είσπραξη οφειλών Άμεσης Φορολογίας (ΤΕΠ) και όχι οφειλών Έμμεσης Φορολογίας (Φ.Π.Α.).

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συνέστησε όπως το Τμήμα προχωρεί στην άμεση λήψη μέτρων με βάση τις διατάξεις του Τροποποιητικού Νόμου Ν.81(Ι)/2014, με ισχύ από 20.6.2014, που αφορούν σε δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς, κατόπιν γραπτής συγκατάθεσης του Γενικού Εισαγγελέα, δήμευση κινητής περιουσίας ή εγγραφή εμπράγματος βάρους σε ακίνητη ιδιοκτησία με την κατάθεση σημειώματος από τον Έφορο στο ΤΚΧ.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση εκ παραδρομής δεν έγινε ο έλεγχος τήρησης του χρονοδιαγράμματος και πρόσθεσε ότι ήδη έχουν δοθεί οδηγίες για να ασκηθεί άμεσα ποινική δίωξη στις 4.11.2015.

(δ) Απόσυρση ποινικής δίωξης λόγω μη επίδοσης της κλήσης. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου οι ποινικές δίωξεις που καταχωρήθηκαν αποσύρθηκαν από το Δικαστήριο λόγω μη επίδοσης της κλήσης ενώ, μετά την απόσυρση της δίωξης, το Τμήμα δεν φαίνεται να προχώρησε στην καταχώρηση νέας ποινικής δίωξης ή λήψη άλλων μέτρων παρόλο που συνεχίζουν να εκκρεμούν οφειλόμενα ποσά τα οποία ως επί το πλείστον αφορούν σε φορολογικές περιόδους οι οποίες είχαν συμπεριληφθεί στην ποινική δίωξη που αποσύρθηκε. Ως αποτέλεσμα, τα υπήρ τα οποία δεν συμμορφώθηκαν με τον περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμο συνεχίζουν ανενόχλητοι να "παρακρατούν" ποσά τα οποία οφείλονται στο Τμήμα χωρίς να τους επιβάλλεται οποιαδήποτε ποινή με βάση τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας, η οποία τελεί υπό εκκαθάριση. Το Τμήμα καταχώρησε ποινική δίωξη εναντίον της εταιρείας (δια μέσω του εκκαθαριστή) και του διευθυντή της για οφειλόμενο ποσό ύψους €514.402, η οποία ωστόσο αποσύρθηκε λόγω μη επίδοσης της κλήσης. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος η διεύθυνση επίδοσης της κλήσης ήταν συγκεκριμένη οδός, αρ. 21 ενώ σύμφωνα με πληροφόρηση από το Σύστημα ΤΕΠ, ο διευθυντής της εταιρείας φαίνεται να διαμένει στην συγκεκριμένη οδό, αρ. 39.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας σύστησε όπως για τις πιο πάνω περιπτώσεις το Τμήμα προχωρήσει άμεσα στην καταχώρηση νέας ποινικής δίωξης ή/και λήψη άλλων μέτρων, ενώ στις περιπτώσεις όπου η εταιρεία δεν υφίσταται πλέον, η ποινική δίωξη να καταχωρηθεί εναντίον των, κατά τον ουσιώδη χρόνο, διευθυντών της εταιρείας και, σε συνεργασία με όλα τα Κυβερνητικά Τμήματα ή/και Ημικρατικούς Οργανισμούς, εντοπίσει τη διεύθυνση των κατηγορούμενων για επίδοση της κλήσης. Επίσης, η Υπηρεσία μας σύστησε όπως το Τμήμα σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία μελετήσει το ενδεχόμενο εγγραφής εμπράγματος βάρους στην προσωπική ακίνητη περιουσία που είναι εγγεγραμμένη επ' ονόματι των διευθυντών των πιο πάνω εταιρειών, για σκοπούς διασφάλισης των δημόσιων εσόδων.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι παρά τη δυνατότητα πρόσβασης του Τμήματος σε διάφορα Αρχεία του Κράτους για εντοπισμό διευθύνσεων, πολλές φορές ο εντοπισμός των κατηγορουμένων είναι αδύνατος, ενώ στις περιπτώσεις απόσυρσης λόγω μη επίδοσης της κλήσης δεν επανακαταχωρείται υπόθεση όταν δεν ανευρεθεί νέα διεύθυνση. Αναφορικά με τη σύστασή της Υπηρεσίας μας για καταχώρηση ποινικής δίωξης εναντίον των, κατά τον ουσιώδη χρόνο, διευθυντών της εταιρείας, στις περιπτώσεις που η εταιρεία δεν υφίσταται πλέον, ο Έφορος ανέφερε ότι το θέμα απασχόλησε το Τμήμα και αποτάθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα για γνωμάτευση βάσει της οποίας θα καταχωρηθούν ποινικές δίωξεις. Όσον αφορά στη σύσταση της Υπηρεσίας μας για διερεύνηση εγγραφής εμπράγματος βάρους στην προσωπική ακίνητη περιουσία που είναι εγγεγραμμένη επ' ονόματι των διευθυντών εταιρειών που δεν υφίστανται πλέον, ο Έφορος μάς ανέφερε ότι το θέμα θα εξεταστεί σε συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία.

(ε) Παραχώρηση χρονοδιαγραμμάτων πέραν των 24 δόσεων. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου ο ΤΛΔΜ προχώρησε στην παραχώρηση χρονοδιαγραμμάτων πέραν των δύο ετών χωρίς ωστόσο να φαίνεται ότι έχει ληφθεί η έγκριση του Εφόρου σε αντίθεση με τις σχετικές οδηγίες οι οποίες αναφέρουν ότι για παραχώρηση χρονοδιαγραμμάτων πέραν των δύο χρόνων απαιτείται η έγκριση του Εφόρου. Εντοπίστηκαν επίσης περιπτώσεις όπου, το συνολικό οφειλόμενο ποσό είναι σημαντικό και ο αριθμός των δόσεων αποπληρωμής που αναγράφεται στο έντυπο χρονοδιαγράμματος δεν ξεπερνά τις 24, όσες δηλαδή έχει εξουσιοδότηση να παραχωρεί ο ΤΛΔΜ χωρίς να απαιτείται η έγκριση του Εφόρου Φ.Π.Α. Στην πράξη ωστόσο, η εξόφληση του οφειλόμενου ποσού εντός 24 μηνών δεν φαίνεται να είναι εφικτή.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση υφπ το οποίο στις 15.1.2015 όφειλε στο Τμήμα συνολικό ποσό ύψους €49.388. Το Τμήμα παραχώρησε χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής το οποίο προνοεί την καταβολή ποσού ύψους €500 για περίοδο έξι μηνών και μετά επαναδιαπραγμάτευση της δόσης. Ωστόσο για εξόφληση του ποσού στους επόμενους δεκαοκτώ μήνες μετά τη λήξη των έξι μηνών, απαιτείται αύξηση της δόσης από €500 σε €2.577, ενδεχόμενο που φαίνεται να είναι δύσκολο να υλοποιηθεί. Σημειώνεται ότι το χρονοδιάγραμμα που παραχωρήθηκε εγκρίθηκε από την Προϊστάμενη του ΤΛΔΜ, ενώ δεν φαίνεται να εξασφαλίστηκε η έγκριση του Εφόρου.

(στ) Αναστολή ποινικής δίωξης χωρίς τη σύμφωνο γνώμη του Τμήματος. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου το Τμήμα εξέφρασε αρνητικές απόψεις προς τον Γενικό Εισαγγελέα αναφορικά με το αίτημα των υφπ για αναστολή των ποινικών δίωξεων εναντίον τους και ο Βοηθός Γενικού Εισαγγελέα αποφάσισε την αναστολή της ποινικής δίωξης με την προϋπόθεση τήρησης χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής. Ωστόσο, τα χρονοδιαγράμματα δεν τηρήθηκαν με αποτέλεσμα τα οφειλόμενα ποσά του κατηγορητηρίου να συνεχίζουν να εκκρεμούν ενώ, σε ορισμένες περιπτώσεις, έχουν δημιουργηθεί και νέες οφειλές.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση Συνδέσμου στην Επαρχία Πάφου εναντίον του οποίου και τεσσάρων μελών του Διοικητικού του Συμβουλίου το Τμήμα καταχώρησε στις 31.5.2012 ποινική δίωξη για παράλειψη καταβολής συνολικού ποσού ύψους €538.409 που αφορά στην περίοδο 1.7.2000 - 31.3.2012. Οι κατηγορούμενοι ζήτησαν σε δύο διαφορετικές ημερομηνίες από τον Γενικό Εισαγγελέα την αναστολή της ποινικής δίωξης επικαλούμενοι, μεταξύ άλλων, λόγους υγείας συγκεκριμένου μέλους του ΔΣ του Συνδέσμου. Και στα δύο αιτήματα το Τμήμα σε σχετικές επιστολές του προς τον Γενικό Εισαγγελέα ανέφερε ότι δεν καταβλήθηκε οποιοδήποτε ποσό στο Τμήμα και σημείωσε ότι το Τμήμα δεν εκφέρει άποψη, αφού το αίτημα αφορά ανθρωπιστικούς λόγους που εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων του. Σημειώνεται ότι στο φάκελο της ποινικής δίωξης που τηρείται στο Τμήμα δεν εντοπίστηκε η απόφαση του Γενικού Εισαγγελέα αναφορικά για το πρώτο αίτημα αναστολής, ενώ το δεύτερο αίτημα δεν έγινε αποδεκτό από το Βοηθό Γενικού Εισαγγελέα αφού όπως αναφέρεται σε σχετική επιστολή «δεν προτείνεται καμιά μέθοδος ή σταδιακός τρόπος αποπληρωμής του Φόρου».

Στη συνέχεια υποβλήθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα τρίτο αίτημα αναστολής της ποινικής δίωξης ημερ. 19.12.2014 με χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής της οφειλής σε μηνιαίες δόσεις ύψους €3.000 με την πρώτη δόση να καταβάλλεται τον Φεβρουάριο του 2015. Εκφράζοντας τις απόψεις του προς τον Γενικό Εισαγγελέα το Τμήμα ανέφερε στις 22.1.2015, μεταξύ άλλων, ότι η συνολική οφειλή ανέρχεται σε €805.129, και εισηγήθηκε την απόρριψη του αιτήματος, αφού, όπως αναφέρεται, η πρόταση «δεν πληροί τις προϋποθέσεις που η Υπηρεσία έχει θέσει για αποπληρωμή των οφειλών και ως εκ τούτου εισηγούμαι όπως δεν συγκατατεθείτε στο αίτημα». Η πιο πάνω εισήγηση του Τμήματος δεν φαίνεται να αιτιολογείται επαρκώς. Στις 28.1.2015 ο Βοηθός Γενικού Εισαγγελέα αποφάσισε τη διακοπή της ποινικής δίωξης για 4 μήνες, δηλαδή μέχρι 28.5.2015, με την προϋπόθεση καταβολής €3.000 από 1.2.2015 και αυξημένη πληρωμή από 29.5.2015 καθώς επίσης διαπραγμάτευση με τον Έφορο Φορολογίας όπως μέχρι τις 28.5.2015 εγγραφεί υποθήκη επί τυχόν ακίνητης περιουσίας του Συνδέσμου ή των μελών του προς το σκοπό εξασφάλισης του λαβείν του Εφόρου.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Φορολογίας ημερ. 27.8.2015 το συνολικό ποσό της οφειλής ανέρχεται σε €851.744 και παρόλο που δεν καταβλήθηκε οποιοδήποτε ποσό έναντι της οφειλής, το Τμήμα φαίνεται να μην προχώρησε στην καταχώρηση νέας ποινικής δίωξης ή στη λήψη οποιωνδήποτε άλλων μέτρων. Σχετικά αναφέρεται ότι από έρευνα της Υπηρεσίας μας στο ΤΚΧ διαφάνηκε ότι ο συγκεκριμένος Σύνδεσμος δεν είναι καταχωρημένος στη βάση δεδομένων του ΤΚΧ. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε για τις ενέργειες του Τμήματος προς είσπραξη του συνολικού οφειλόμενου ποσού.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας σύστησε όπως, κατά την έκφραση απόψεων προς τον Γενικό Εισαγγελέα αναφορικά με την αναστολή ή μη μιας ποινικής υπόθεσης, το Τμήμα αιτιολογεί επαρκώς τη θέση του. Σύστησε επίσης όπως το Τμήμα παρακολουθεί συστηματικά τις ποινικές δίωξεις που αναστάληκαν και ειδικά όσες αναστάληκαν χωρίς τη σύμφωνο γνώμη του Τμήματος, και στις περιπτώσεις όπου ενδείκνυται προχωρεί άμεσα στην καταχώρηση νέας ποινικής δίωξης ή/και λήψης άλλων μέτρων σύμφωνα με τον τροποποιημένο Νόμο Ν.81(Ι)/2014.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι για τη συγκεκριμένη περίπτωση το Τμήμα θα προχωρήσει στην καταχώρηση νέας ποινικής δίωξης και παράλληλα θα εξεταστεί το ενδεχόμενο δέσμευσης και κατάσχεσης ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς αφού δεν υπάρχει οποιαδήποτε ακίνητη περιουσία.

(ζ) Καθυστέρηση στη λήψη μέτρων. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου το Τμήμα καθυστέρησε να προχωρήσει στη λήψη νομικών ή και άλλων μέτρων εναντίον υπηρ αναφορικά με οφειλόμενα ποσά προς το Κράτος με αποτέλεσμα σήμερα η είσπραξη των εν λόγω ποσών να κρίνεται αμφίβολη εάν όχι αδύνατη.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας η οποία στις 30.6.2015, μετά την εκδίκαση της ποινικής υπόθεσης, όφειλε στο Τμήμα το συνολικό ποσό των €238.402, το οποίο αφορά αποκλειστικά στο ποσό του κατηγορητηρίου και ανάλογους τόκους. Σχετικά αναφέρεται ότι στις 13.1.2012 το Τμήμα καταχώρησε ποινική δίωξη εναντίον της εταιρείας και των διευθυντών της για είσπραξη οφειλόμενου ποσού ύψους €231.713. Σύμφωνα με πληροφόρηση που υπάρχει στον φάκελο, η υπόθεση εκδικάστηκε από το Δικαστήριο στις 13.9.2012 και εκδόθηκε διάταγμα πληρωμής των οφειλόμενων ποσών ενώ στους διευθυντές επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης 2 μηνών έκαστος.

Από έρευνα της Υπηρεσίας μας στο ΤΚΧ διαφάνηκε ότι στις 16.7.2015 η εταιρεία κατέχει ακίνητη περιουσία αξίας €2.646.550 σε τιμές 1.1.2013, επί της οποίας ωστόσο δεν φαίνεται να έχει τοποθετηθεί εμπράγματο βάρος προς όφελος του Τμήματος Φορολογίας – Έμμεση Φορολογία (ΦΠΑ). Σημειώνεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του ΤΚΧ ημερ. 16.7.2015, επί της περιουσίας της εταιρείας έχουν τοποθετηθεί τα έτη 2014 και 2015 εμπράγματα βάρη (πωλητήρια έγγραφα, υποθήκες και Μετο) προς όφελος τρίτων.

Εκφράσαμε την άποψη ότι η ολιγωρία του Τμήματος να προχωρήσει στη λήψη περαιτέρω μέτρων, που στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι η εγγραφή εμπράγματος βάρους επί της περιουσίας της εταιρείας, έχει στερήσει από το Κράτος το δικαίωμα προτεραιότητας στη διεκδίκηση των οφειλόμενων ποσών.

Αναφέρεται επίσης η περίπτωση εταιρείας η οποία από τις 30.1.2015 βρίσκεται υπό εκκαθάριση και στις 29.6.2015 όφειλε στο Τμήμα συνολικό ποσό ύψους €242.846. Κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου από την Υπηρεσία μας (Ιούνιος 2015) παρατηρήθηκε ότι το Τμήμα δεν προχώρησε στη λήψη οποιονδήποτε μέτρων εναντίον της εταιρείας. Μετά τον επιτόπιο έλεγχο, και συγκεκριμένα στις 15.7.2015, το Τμήμα καταχώρησε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας αίτηση με την οποία ζήτησε την έκδοση διατάγματος που να επιτρέπει την καταχώρηση ποινικής υπόθεσης εναντίον της εταιρείας δια μέσω του Επίσημου Παραλήπτη ως προσωρινού Εκκαθαριστή.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας σύστησε όπως το Τμήμα προβαίνει έγκαιρα στη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων, σύμφωνα με τη νομοθεσία, για διασφάλιση των εσόδων του Κράτους, αφού οποιαδήποτε καθυστέρηση πέραν του ότι ενδεχομένως να καταστήσει την είσπραξη μη εφικτή, στερεί από το Κράτος το δικαίωμα προτεραιότητας στη διεκδίκηση των οφειλόμενων ποσών.

Αναφορικά με την πρώτη περίπτωση, ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι αυτή έχει περιληφθεί στις 25.5.2015 στις υποθέσεις για δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς για συνολικό ποσό οφειλής ύψους €237.806 και πρόσθεσε ότι δεν εντοπίστηκαν επαρκή ποσά και η υπόθεση προωθήθηκε στις 8.7.2015 για αξιολόγηση προς καταχώρηση νέας ποινικής δίωξης.

Ανέφερε επίσης ότι, έχουν δρομολογηθεί οι αναγκαίες ενέργειες για εγγραφή εμπράγματος βάρους επί της ακίνητης ιδιοκτησίας της εταιρείας. Όσον αφορά στη δεύτερη περίπτωση, ο Έφορος ανέφερε ότι το σχετικό Διάταγμα εξασφαλίστηκε και ήδη έχει ετοιμαστεί κατηγορητήριο.

(η) Μη λήψη μέτρων είσπραξης λόγω αδυναμίας παρακολούθησης. Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου το Τμήμα φαίνεται να μην προχώρησε στη λήψη μέτρων για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών παρά το υψηλό ποσό που οφείλεται στο Τμήμα, ενδεχομένως λόγω κυρίως αδυναμίας συστηματικής παρακολούθησης των υποθέσεων από το ΤΛΔΜ.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας η οποία στις 29.6.2015 όφειλε στο Τμήμα συνολικό ποσό ύψους €215.845 το οποίο αφορά κυρίως σε βεβαιωμένη φορολογία για την περίοδο 1.9.2009 - 30.11.2009. Η εταιρεία υπέβαλε ένσταση στο Τμήμα η οποία φαίνεται να απορρίφθηκε στις 14.10.2014. Μέχρι την ημερομηνία επιτόπιου ελέγχου (3.7.2015) το Τμήμα φαίνεται να μην είχε προχωρήσει στη λήψη νομικών ή άλλων μέτρων για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών, ενώ σύμφωνα με το Μηχανογραφικό Σύστημα του Τμήματος, η εταιρεία βρίσκεται σε προθεσμία για υποβολή προσφυγής παρόλο που αυτή έχει λήξει προ καιρού.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας σύστησε όπως το Τμήμα υιοθετήσει μηχανισμούς συστηματικής παρακολούθησης όλων των υποθέσεων που βρίσκονται σε προθεσμία για υποβολή προσφυγής και όπου αυτή έχει λήξει, να προχωρήσει στη λήψη των αναγκαίων μέτρων, σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι για τη συγκεκριμένη περίπτωση το Τμήμα δεν θα μπορούσε να προχωρήσει στη λήψη νομικών ή άλλων μέτρων είσπραξης λόγω του ότι υπκ καταχώρησε στις 29.12.2014 προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Γενική Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη ότι:

(α) Εκκρεμεί σημαντικό οφειλόμενο ποσό προς το Τμήμα, μεγάλο μέρος του οποίου εκκρεμεί για χρόνια.

(β) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμος (Ν. 95(Ι)/2000) δεν προνοεί τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ υπκ και Τμήματος Φορολογίας για χρονοδιαγράμματα αποπληρωμής χρεών, ενώ η πρακτική για συμφωνία χρονοδιαγραμμάτων, για την οποία το Τμήμα φαίνεται να μην έχει τη δυνατότητα συστηματικής παρακολούθησης, δεν μπορεί να αποτελεί μόνιμο και σημαντικό μέτρο προς είσπραξη των οφειλών φόρου Φ.Π.Α.

Ο Έφορος ανέφερε ότι η πρακτική παραχώρησης χρονοδιαγραμμάτων εξόφλησης, σκοπό έχει να βοηθήσει την αύξηση των εσόδων του Τμήματος χωρίς το πλεονέκτημα αυτό να τυγχάνει κατάχρησης από τους φορολογουμένους και χωρίς να αποκλείει τη λήψη άλλων μέτρων στις περιπτώσεις όπου ο οφειλέτης δεν συμμορφώνεται με τις πρόνοιες του χρονοδιαγράμματος. Ανέφερε επίσης ότι το Τμήμα Φορολογίας βρίσκεται στο στάδιο επαναξιολόγησης της διαδικασίας είσπραξης οφειλών και επεξεργάζεται την υιοθέτηση πολιτικής με βάση την οποία όλες οι οφειλές ανεξαρτήτως ύψους θα τυγχάνουν χειρισμού από τα Επαρχιακά Γραφεία και προώθησή τους στον Τομέα Λήψης Δικαστικών Μέτρων θα γίνεται αφού πρώτα εξαντληθούν τα εισπρακτικά μέτρα που έχει στη διάθεση του το Τμήμα.

(γ) Ακόμη και αν υπήρχε νομιμότητα στην παραχώρηση χρονοδιαγραμμάτων, ο μη καθορισμός συγκεκριμένων γραπτών προϋποθέσεων για σκοπούς παραχώρησης χρονοδιαγραμμάτων ή/και έκφρασης άποψης προς τον ΓΕ/ΒΓΕ όσον αφορά στις αναστολές ποινικών διώξεων, οδηγεί, μεταξύ άλλων, σε ανομοιομορφία στον χειρισμό των υποθέσεων οφειλής χρεών και τυχόν διευκολύνσεων που παραχωρούνται από το Τμήμα και κατ' επέκταση σε άνιση μεταχείριση των πολιτών.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι έχει εγκρίνει πρόσφατα τις προϋποθέσεις παραχώρησης νέων χρονοδιαγραμμάτων από τον Τομέα Λήψης Δικαστικών Μέτρων και πρόσθεσε ότι χρονοδιαγράμματα θα

γίνονται μόνο για τις υποθέσεις που δεν έχουν ληφθεί προηγουμένως οποιαδήποτε άλλα μέτρα από τη Μονάδα Διαχείρισης Χρέους και Δίωξης.

(δ) Η διαδικασία που απαιτείται για παρακολούθηση/εκδίκαση ποινικών υποθέσεων είναι πολύπλοκη, ενώ ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των υποθέσεων τελικά αναστέλλονται και καταλήγουν σε συμφωνίες αποπληρωμής με χρονοδιάγραμμα, διαδικασία επίσης χρονοβόρα.

(ε) Οι διατάξεις του Τροποποιητικού Νόμου Ν.81(Ι)/2014 με ισχύ από 20.6.2014 προνοούν σε δέσμευση και κατάσχεση ποσών που βρίσκονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς, κατόπιν γραπτής συγκατάθεσης του Γενικού Εισαγγελέα, δήμευση κινητής περιουσίας ή εγγραφή εμπράγματος βάρους σε ακίνητη ιδιοκτησία για οφειλόμενο φόρο με την κατάθεση σημειώματος από τον Έφορο στο ΤΚΧ,

Η Υπηρεσία μας σύστησε όπως το Τμήμα επαναξιολογήσει την προσέγγισή του σε θέματα είσπραξης οφειλόμενων ποσών Φ.Π.Α. Σύστησε επίσης, όπως το Τμήμα προχωρεί έγκαιρα στην άμεση λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων (νομικών και άλλων) στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας.

Παραπομπή υποθέσεων οφειλετών στον Τομέα Λήψης Δικαστικών Μέτρων. Εντοπίστηκαν υποθέσεις οφειλετών οι οποίοι δημιούργησαν νέες οφειλές φόρου Φ.Π.Α., ενώ φαίνεται να βρίσκονταν σε ισχύ συμφωνία εξόφλησης της οφειλής τους μέσω χρονοδιαγράμματος οι οποίες δεν παραπέμφθηκαν στον ΤΛΔΜ ούτε και φαίνεται να λήφθηκαν οποιαδήποτε άλλα μέτρα από το Τμήμα για διασφάλιση των δημόσιων εσόδων. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την Διαδικαστική Εγκύκλιο 67, η παρακολούθηση του χρονοδιαγράμματος από το Επαρχιακό Γραφείο τερματίζεται στις περιπτώσεις όπου οι οφειλέτες που βρίσκονται υπό παρακολούθηση βάσει συμφωνίας χρονοδιαγράμματος δημιουργήσουν νέα οφειλή.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας σύστησε όπως επαναξιολογηθεί το θέμα των οφειλών Φ.Π.Α. και των μέτρων που λαμβάνονται προς είσπραξή τους. Σύστησε επίσης όπως το Τμήμα προχωρεί έγκαιρα στη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων (νομικών και άλλων) στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας προς είσπραξη των οφειλομένων και ειδικότερα στη λήψη μέτρων με βάση τις διατάξεις του Τροποποιητικού Νόμου Ν.81(Ι)/2014.

Επιστροφές Φόρου. Οι επιστροφές φόρου, οι οποίες γίνονται κατόπιν αίτησης των υφπ, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος ανήλθαν σε €200εκ. σε σύγκριση με €219,8εκ. το 2013. Όπως προκύπτει από τα εν λόγω στοιχεία και στη βάση των κωδικών που χρησιμοποιούνται από το Τμήμα για κατηγοριοποίηση των επιστροφών Φ.Π.Α., κατά τη διάρκεια του 2014 έγιναν επιστροφές φόρου, περιλαμβανομένων και μεγάλων ποσών, χωρίς να προηγηθεί έλεγχος (κωδικός 15) συνολικού ύψους €152,4εκ. περίπου ή ποσοστό 74,1%. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι από το σύνολο των επιστροφών φόρου Φ.Π.Α., ύψους €100.247.593 για την Επαρχία Λευκωσίας το 2014, ποσό ύψους €72.893.780 ή ποσοστό 72,9% επιστράφηκε στα υφπ χωρίς τη διενέργεια ελέγχου.

Σύσταση: Η εξέταση των αιτημάτων που αφορούν επιστροφές φόρου Φ.Π.Α. θα πρέπει να γίνεται κατά προτεραιότητα με βάση το ύψος του φόρου αλλά και με βάση τον κώδικα κινδύνου επιστροφής.

Ενημέρωση Τομέα Διερευνήσεων για πιθανή δόλια αποφυγή καταβολής ΦΠΑ. Παρατηρήθηκε ότι σε διάφορες περιπτώσεις επισκέψεων ελέγχου από τις οποίες προέκυψαν ισχυρές ενδείξεις πιθανής δόλιας αποφυγής καταβολής Φ.Π.Α. δεν ενημερώθηκε, σύμφωνα και με σχετική εγκύκλιο αρ. 68 του Τμήματος ημερ. 4.10.2010, ο Τομέας Διερευνήσεων των Κεντρικών Γραφείων, οι λειτουργοί του οποίου είναι και ανακριτές, για σκοπούς αξιολόγησης/έκδοσης βεβαίωσης φόρου, όπου δικαιολογείται. Αναφέρεται σχετικά ότι, σύμφωνα με τον Νόμο Ν.95(Ι)/2000, άρθρο 50(2), σε περίπτωση που αποδειχθεί δόλος, η περίοδος των έξι ετών εντός της οποίας ο Έφορος δύναται να εκδώσει βεβαίωση φόρου, επεκτείνεται σε δώδεκα έτη, ενώ προβλέπονται και σχετικές ποινές (χρηματική επιβάρυνση ή/και φυλάκιση).

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση εταιρείας για την οποία το Τμήμα στις 7.7.2014, μετά από έλεγχο των βιβλίων και αρχείων για την περίοδο 1.2.2008 – 31.1.2014, προχώρησε σε βεβαίωση φόρου για ποσό ύψους €890.332. Το υφπ, μεταξύ άλλων, παρέλειψε (α) να δηλώσει και συνεπώς να καταβάλει Φ.Π.Α. ύψους €813.564, για υπηρεσίες διαχωρισμού οικοπέδων που παρείχε και για τις οποίες έλαβε ως αντιπαροχή γη συνολικής αξίας €5.741.175 (β) να δηλώσει και συνεπώς να καταβάλει Φ.Π.Α. ύψους €39.130, για υπηρεσίες ανέγερσης πολυκατοικίας που παρείχε και για τις οποίες έλαβε ως αντιπαροχή 67/100 μερίδια στα δυο τεμάχια στα οποία ανεγέρθηκε η πολυκατοικία για τα οποία ωστόσο, δήλωσε μόνο τη μεταβίβαση του ενός τεμαχίου και (γ) να αποδώσει φόρο ύψους €7.138 για υπηρεσίες ανέγερσης κατοικίας για τις οποίες είσπραξε ποσό ύψους €125.084.

Αναφέρεται επίσης η περίπτωση εταιρείας για την οποία το Τμήμα στις 25.7.2013 προχώρησε σε έλεγχο των βιβλίων και αρχείων της για την περίοδο 1.11.2007 - 30.11.2012. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος το υφπ, το οποίο ασχολείται με κατασκευή κτιρίων και ανάπτυξη γης, μεταξύ άλλων, δεν απέδωσε φόρο εκρών ύψους €249.564 για πωλήσεις (15) διαμερισμάτων σε δυο συγκεκριμένα έργα. Επίσης δεν απέδωσε φόρο εκρών ύψους €15.438 όσον αφορά συμφωνίες αντιπαροχής που συνήψε για την ανέγερση των δυο συγκεκριμένων έργων. Ζητήσαμε να ενημερωθούμε τους λόγους για τους οποίους δεν έγινε ενημέρωση του Τομέα Διερευνήσεων, για τις πιο πάνω περιπτώσεις.

Σύσταση: Συστήσαμε όπως στις περιπτώσεις που υπάρχουν ενδείξεις για πιθανή δόλια αποφυγή καταβολής του φόρου αυτές να παραπέμπονται στον Τομέα Διερευνήσεων, και σε περίπτωση που τεκμηριωθεί το ποινικό αδίκημα να εφαρμόζονται οι πρόνοιες της νομοθεσίας.

Ο Έφορος ανέφερε ότι στις περιπτώσεις όπου υπάρχουν ενδείξεις για πιθανή δόλια αποφυγή καταβολής του φόρου, οι οποίες αναγνωρίζονται με βάση την εμπειρία και κρίση των λειτουργών ελέγχου, ενημερώνεται ο Τομέας Διερευνήσεων, ενώ στις περιπτώσεις όπου ο πιθανός δόλος αναγνωρίζεται προς το τέλος του ελέγχου ο Τομέας Διερευνήσεων ουσιαστικά δεν μπορεί να εμπλακεί. Αναφορικά με τις συγκεκριμένες περιπτώσεις, ο Έφορος μάς πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι η μη εμπλοκή του Τομέα Διερευνήσεων οφείλεται στη χρονοβόρα διαδικασία συλλογής των στοιχείων καθώς και στο γεγονός ότι η βεβαίωση φόρου αφορούσε κατά πολύ μεγάλο μέρος συμφωνίες αντιπαροχής στην οικοδομική βιομηχανία όπου προβάλλεται από τις επιχειρήσεις του κλάδου, άγνοια της φορολογικής μεταχείρισης της συγκεκριμένης συναλλαγής και όχι προσπάθεια δόλιας αποφυγής καταβολής του φόρου.

Καθυστέρηση στην εξέταση ένστασης υποκείμενου στο φόρο προσώπου. Εντοπίστηκε ότι υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση της ένστασης που υποβλήθηκε στο Τμήμα από συγκεκριμένο υφπ της Επαρχίας Λευκωσίας και η οποία λήφθηκε στις 17.12.2013. Σημειώνεται ότι η εξέταση της ένστασης μέχρι την ημερομηνία ελέγχου (Φεβρουάριος 2015) εκκρεμεί, ενώ έχει παρέλθει το χρονικό διάστημα εντός του οποίου ο φορολογούμενος μπορούσε να υποβάλει ένσταση στον Υπουργό Οικονομικών (60 ημέρες από την ημερομηνία της σχετικής απόφασης ή πράξης του Εφόρου) ή/και να καταθέσει προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο (75 ημέρες από την σχετική απόφαση του Εφόρου).

Σύσταση: Συστήσαμε όπως το Τμήμα λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για έγκαιρη εξέταση των ενστάσεων στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης.

Ο Έφορος μάς ανέφερε ότι καταβάλλεται προσπάθεια όπως όλες οι ενστάσεις σε βεβαιώσεις φόρου να εξετάζονται όσο το δυνατό πιο σύντομα. Αναφορικά με την συγκεκριμένη περίπτωση, ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι υπήρξε σχετική καθυστέρηση στην εξέταση της ένστασης η οποία απορρίφθηκε στις 21.8.2015 με σχετική επιστολή του Εφόρου Φορολογίας στην οποία αναφέρεται το δικαίωμα του υφπ για υποβολή ένστασης στον Υπουργό Οικονομικών και προσφυγής στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Επισκέψεις ελέγχου.

(α) Το Τμήμα κατά το 2014, πραγματοποίησε 651 επισκέψεις ελέγχου σε υφπ, (0,8% του συνόλου των εγγεγραμμένων προσώπων) κατά τις οποίες βεβαιώθηκε φόρος ο οποίος σύμφωνα με το μηχανογραφικό σύστημα στις 30.7.2015, ανέρχεται σε €33 εκ. περίπου. Σχετικά αναφέρεται ότι, ο Κλάδος Ελέγχου του Επαρχιακού Γραφείου Λευκωσίας σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, πραγματοποίησε 63 ελέγχους το 2014 σε φορολογούμενους της Επαρχίας Λευκωσίας από τους οποίους προέκυψε βεβαίωση φόρου συνολικού ύψους €2,8 εκ. περίπου. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος ο αριθμός των εγγεγραμμένων στο Μητρώο Φ.Π.Α. προσώπων της Επαρχίας Λευκωσίας το 2014 ανέρχεται σε 35.000 περίπου. Ο περιορισμένος αριθμός ελέγχων θα πρέπει να προβληματίσει το Τμήμα.

Ο Έφορος μάς ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι γίνονται επιπρόσθετοι έλεγχοι σε υφπ που έχουν υποβάλει αιτήματα επιστροφής φόρων καθώς και άλλου τύπου έλεγχου.

(β) Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του ελέγχου. Όπως ανέφερα και στην Έκθεσή μας για το 2013 με την πάροδο του χρόνου η οικονομική κατάσταση των υφπ μπορεί να επιδεινωθεί με αποτέλεσμα να μην καταβάλουν τις οφειλές τους.

Σύσταση: Θα πρέπει να εντατικοποιηθούν οι επισκέψεις ελέγχου με σκοπό την αποτροπή της φοροδιαφυγής και την προστασία των δημοσίων εσόδων. Θα πρέπει επίσης να τίθενται χρονοδιαγράμματα για την ολοκλήρωση των φορολογικών ελέγχων.

Ο Έφορος μάς πληροφόρησε ότι, λόγω υποστελέχωσης, επιλέγονται για έλεγχο υφπ που εκ πρώτης όψεως παρουσιάζουν αυξημένο βαθμό κινδύνου.

Οφειλές ποδοσφαιρικών και άλλων σωματείων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του ημερ. 30.12.1998, ενέκρινε την παραχώρηση κατά χάριν χορηγίας προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία για κάλυψη των συσσωρευμένων οφειλών τους μέχρι τις 31.12.1998, προς την Υπηρεσία Φ.Π.Α., το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υπό την προϋπόθεση ότι θα ανταποκρίνονταν έγκαιρα στις μελλοντικές φορολογικές τους υποχρεώσεις. Τα πλείστα σωματεία φαίνεται να μην ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους για σειρά ετών. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, κατά την 31.12.2014 οι αμέσως απαιτητές οφειλές των Σωματείων, οι οποίες αφορούν κυρίως ποδοσφαιρικά σωματεία (δεν περιλαμβάνονται υποθέσεις υπό ένσταση, υπό εκκαθάριση ή ακυρωμένες εγγραφές), ανέρχονταν σε €12 εκ., ενώ οι οφειλές εταιρειών των Σωματείων κατά την ίδια ημερομηνία ανέρχονταν σε €1,4 εκ.

Ο Έφορος Φορολογίας μάς πληροφόρησε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 4.6.2014 ενέκρινε νέο Σχέδιο Αποπληρωμής Οφειλών των Ποδοσφαιρικών Σωματείων προς το Κράτος καθώς επίσης ότι έχει συσταθεί Επιτροπή Παρακολούθησης του Σχεδίου η οποία θα έχει τη γενική ευθύνη παρακολούθησης της εφαρμογής του Σχεδίου και θα ενημερώνει σε τακτά διαστήματα τον Υπουργό Οικονομικών. Μας πληροφόρησε επίσης ότι για όσα σωματεία δεν ανταποκριθούν στο νέο Σχέδιο θα ενημερώνεται το Υπουργείο Οικονομικών ώστε να ενεργοποιηθούν οι σχετικές πρόνοιες του Σχεδίου και οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία ενέργειες. Το νέο Σχέδιο αφορά τα Σωματεία Α΄ Κατηγορίας, και προνοεί, μεταξύ άλλων, ότι οι οφειλές που αφορούν περιόδους από 1.7.1992 μέχρι 31.12.1998 είναι παγιοποιημένες, οι οφειλές από 1.1.1999 μέχρι 30.6.2007 αναμένεται να καλυφθούν με Κρατικές Χορηγίες, ενώ για τις οφειλές από 1.7.2007 μέχρι 31.12.2013 δίνεται η δυνατότητα σταδιακής εξόφλησης με 60 ισόποσες μηνιαίες πληρωμές και με συμψηφισμό με τις εκάστοτε Κρατικές Χορηγίες, με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν οφειλές από 1.1.2014 και μεταγενέστερα. Αναφορικά με τα Σωματεία άλλων κατηγοριών ο Έφορος ανέφερε ότι ισχύει το οποίο συμφωνήθηκε το Μάιο 2007 μεταξύ της ΚΟΠ και του Υπουργείου Οικονομικών. Ο Έφορος μάς ανέφερε ότι σε σχετική επιστολή του ημερομηνίας 30.1.2015 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ζήτησε να διευκρινιστεί κατά πόσο το

Τμήμα Φορολογίας θα προχωρήσει με λήψη μέτρων για όσα Σωματεία δεν συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του Σχεδίου.

Σύσταση: Το Τμήμα να βεβαιωθεί ότι δεν θα υπάρξουν παρεκκλίσεις από το Σχέδιο. Για όσα Σωματεία δεν ανταποκριθούν θα πρέπει να κινηθούν οι προβλεπόμενες από το νόμο διαδικασίες.

2.8.2 ΤΜΗΜΑ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Λόγω σοβαρής υποστελέχωσης της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, ο έλεγχος του Τμήματος Τελωνείων για το έτος 2014 περιορίστηκε στον έλεγχο υλοποίησης του Προϋπολογισμού για το 2014 και στην παρακολούθηση των θεμάτων που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση για το 2013 τα οποία εκκρεμούν.

Έσοδα. Τα έσοδα κατά το 2014 ανήλθαν σε €637,91 εκ., σε σύγκριση με €612,39 εκ. το 2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €25,52 εκ. ή 4%.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2014, συμπεριλαμβανομένων των τόκων και επιβαρύνσεων, ήταν €10,9 εκ. σε σύγκριση με €9,1 εκ. το 2013.

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Το ύψος της υπερωριακής αποζημίωσης το 2014 ανήλθε σε €2.084.540 σε σύγκριση με €2.927.377 το 2013, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €842.837 ή ποσοστό 28,79%. Τα έσοδα από τις χρεώσεις ώρες ήταν €1.167.635 και το αντίστοιχο κόστος €594.532. Η μη χρεώσιμη υπερωριακή εργασία, αφορά κυρίως σε εργασία στα αεροδρόμια και στα σημεία ελέγχου των οδοφραγμάτων. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι θα πρέπει να μελετηθούν τρόποι περαιτέρω μείωσης του κόστους αυτού.

(β) Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, πολλοί υπάλληλοι του Τμήματος εργάζονται πέραν των 48 ωρών τη βδομάδα, που είναι το ανώτατο όριο εργάσιμων ωρών που προβλέπεται στον περί Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο του 2002.

(γ) Κατ' αποκοπή υπερωριακή αποζημίωση σε επιβλέποντες λειτουργούς. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, σύμφωνα με τις Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 25.1.1990 και 10.5.1984 η μηνιαία κατ' αποκοπή υπερωριακή αποζημίωση σε Τελώνες και Βοηθούς Τελώνες (Κλ. Α10(i) και Α11(ii)) καταβάλλεται εφόσον:

- Εργάζονται υπερωριακά τουλάχιστον 4 φορές τον μήνα ο καθένας και για χρονικό διάστημα όχι λιγότερο των 2 ωρών κάθε φορά, με βάση πρόγραμμα που καταρτίζει ο Διευθυντής Τελωνείων, και
- ο ελάχιστος αριθμός ωρών υπερωριακής εργασίας είναι 15 ώρες τον μήνα.

Οι επί τόπου επισκέψεις στον χώρο εργασίας, σύμφωνα με επιστολή του Διευθυντή προς το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού ημερ. 15.10.2012, έχουν τη μορφή σύντομης επιθεώρησης των επί καθηκοντι λειτουργών και αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων και όχι την παραμονή τους στα οδοφράγματα για 4 ώρες όπως προνοεί το πρόγραμμα εργασίας. Όπως φαίνεται από τη σχετική αλληλογραφία μεταξύ του Τμήματος και του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, το πιο πάνω επίδομα καταβάλλεται όχι για πραγματικές ώρες εργασίας σύμφωνα με τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, αλλά για χρόνο αναμονής 15 ωρών τον μήνα. Το ύψος της μηνιαίας κατ' αποκοπή υπερωριακής αποζημίωσης ανέρχεται σε €361,10. Η σχετική δαπάνη για το 2014 ανήλθε σε €204.770.

Σύσταση: Θα πρέπει να επανεξεταστεί η αναγκαιότητα της καταβολής του συγκεκριμένου υπερωριακού επιδόματος. Όπου καθίσταται αναγκαία η παρουσία ανώτερου λειτουργού η αποζημίωση να γίνεται ανά ώρα υπερωριακής εργασίας.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Τμήμα, στα πλαίσια των συστάσεων μας, βρίσκεται σε συνεννόηση με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για επανεξέταση/διερεύνηση του θέματος.

Χρήση αφορολόγητων μηχανημάτων από εταιρεία παραγωγής καπνικών προϊόντων.

(α) Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, εταιρεία η οποία δραστηριοποιείτο στην Ελεύθερη Ζώνη Εμπορίου (ΕΖΕ) για την παραγωγή και εμπορία καπνικών προϊόντων και είχε τύχει φοροαπαλλαγής για όλα τα μηχανήματα που χρησιμοποιούσε στο εργοστάσιο της, το 2008 μετέφερε τις δραστηριότητες και τα μηχανήματά της σε άλλη εταιρεία ίδιων συμφερόντων η οποία δεν δικαιούται φοροαπαλλαγή, εφόσον το καθεστώς φοροαπαλλαγής για τις εταιρείες στην ΕΖΕ τερματίστηκε το 2004. Το Τμήμα εξέδωσε το 2009 εκ των υστέρων Βεβαίωση Τελωνειακής Οφειλής προς την πρώτη εταιρεία με την οποία ζητούσε την καταβολή των εισαγωγικών δασμών και φόρων ύψους €762.975, πλέον 10% χρηματική επιβάρυνση πλέον τόκους, για τα μηχανήματα που παραχώρησε στη δεύτερη εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη αποσβέσεις χρήσης 41% επί της αρχικής δασμολογικής αξίας (λογιστική αξία την ημέρα πώλησης των μηχανημάτων). Η εταιρεία προσέφυγε στο Δικαστήριο το οποίο τον Δεκέμβριο του 2011 απέρριψε την προσφυγή. Ακολουθώντας, η εταιρεία κατέθεσε έφεση εναντίον της απόφασης του Δικαστηρίου.

Με απόφαση του Διευθυντή Τμήματος Τελωνείων, και ενώ υπήρχε σε εξέλιξη η δικαστική διαδικασία, το Τμήμα στις 18.4.2013, προχώρησε στην έκδοση εκ των υστέρων Βεβαίωσης Τελωνειακής Οφειλής για ποσό €219.678 πλέον χρηματική επιβάρυνση 10% πλέον τόκο 8%, προς τη δεύτερη εταιρεία σε σχέση με τις δασμοφορολογικές επιβαρύνσεις των μηχανημάτων, εγκαταλείποντας στην ουσία τη διεκδίκηση της οφειλής της πρώτης εταιρείας. Για σκοπούς υπολογισμού της οφειλής, λήφθηκε υπόψη ποσοστό 83%, ως αποσβέσεις χρήσης των μηχανημάτων, αντί του ποσοστού 41% που παραχωρήθηκε στην πρώτη εταιρεία.

Σύμφωνα με το Τμήμα, έχουν εισπραχθεί στο σύνολο τους τα οφειλόμενα ποσά που ανέρχονται σε €267.112 (Δασμός €22.026, Φ.Π.Α. €197.652, χρηματική επιβάρυνση €21.678 και τόκοι €25.756). Πληροφοριακά αναφέρεται ότι η δεύτερη εταιρεία αιτήθηκε στις 19.2.2015, το συμψηφισμό του πιο πάνω ποσού Φ.Π.Α. (€197.652) με οφειλόμενους φόρους (εταιρικό φόρο και άμυνα).

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

- (i) Το Τμήμα λανθασμένα διεκδίκησε μικρότερο ποσό δασμών και φόρων από τη δεύτερη εταιρεία.
- (ii) Ποσό ύψους €63.704, το οποίο εισπράχθηκε από την δεύτερη εταιρεία έναντι της οφειλής της, προήλθε από ποσό το οποίο κατακρατήθηκε από το Τελωνείο στις 26.3.2013 από αφιχθέντα επιβάτη στο Αεροδρόμιο Λάρνακας λόγω μη δήλωσής του βάσει του περί ελέγχου Ρευστών Διαθεσίμων που Εισέρχονται ή Εξέρχονται από την Κοινότητα και της άσκησης Ενδοκοινοτικών Ελέγχων σε Ρευστά Διαθέσιμα Νόμο 53 του 2009. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι η πράξη αυτή, να συμψηφιστεί δηλαδή η οφειλή της δεύτερης εταιρείας με ποσό που κατακρατήθηκε από τρίτο πρόσωπο και που ενδεχομένως να αποτελεί προϊόν νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, είναι πράξη πάρα πολύ σοβαρή, προφανώς παράνομη και ενδεχομένως να συνιστά κατάχρηση εξουσίας. Κατά την άποψη μας, το Τμήμα δεν διενέργησε ικανοποιητική έρευνα αναφορικά με τη νομιμότητα του συναλλάγματος.
- (iii) Συνολικό ποσό ύψους €118.154, εισπράχθηκε από τη δεύτερη εταιρεία, με συμψηφισμό πιστωτικών υπολοίπων της προς την Υπηρεσία ΦΠΑ.
- (iv) Ενώ η δεύτερη εταιρεία όφειλε μέχρι την ημέρα εξόφλησης της οφειλής, 18.2.2015, συνολικό ποσό τόκων ύψους €106.350, το Τμήμα εισέπραξε ποσό €25.756 προς εξόφλησή τους. Σημειώνεται ότι, στις 30.5.2013, ο Διευθυντής του Τμήματος Τελωνείων με την έγκριση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, συμφώνησε όπως καταβληθεί μόνο μέρος των τόκων (€20.000 αντί για €86.888 μέχρι τότε). Σύμφωνα με το άρθρο 52(2) του Τελωνειακού Κώδικα Νόμου (Ν94(Ι)/2004) οι τόκοι αποτελούν αστικό χρέος και η παραγραφή τους μπορεί να γίνει, σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές Οδηγίες, μόνο εφόσον εξαντληθούν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα είσπραξής τους.

Όπως προκύπτει, το Τμήμα διέγραψε ένα μεγάλο μέρος της οφειλής της πρώτης εταιρείας, ενόσω μάλιστα εκκρεμούσε έφεση στο Δικαστήριο (κατόπιν απόφασης του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου υπέρ της Δημοκρατίας), και η δεύτερη εταιρεία είχε στην κατοχή της παράνομα, αφορολόγητα μηχανήματα από το 2009 μέχρι το 2013.

(β) Μετά από φορολογικό έλεγχο από την Υπηρεσία ΦΠΑ, στη δεύτερη εταιρεία, για την περίοδο 1.2.2008 - 31.10.2012, επιδόθηκε βεβαίωση φόρου στις 21.6.2013 ύψους €245.840, η οποία αναθεωρήθηκε στις 27.12.2013, κατόπιν ένστασης που υπέβαλε η εταιρεία στον Έφορο στις 19.8.2013, σε €96.110.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου από το Επαρχιακό Γραφείο ΦΠΑ Λάρνακας διαπιστώθηκαν σοβαρά λάθη, παραλείψεις και παρατυπίες τα οποία επηρεάζουν τις φορολογικές υποχρεώσεις της εταιρείας. Επίσης διαπιστώθηκε ότι η εταιρεία συνδέεται με άλλες εταιρείες (κοινοί διευθυντές, μέτοχοι κ.λπ.) για τις οποίες δεν έχει επιβεβαιωθεί ότι οι υπηρεσίες που προσφέρουν είναι πραγματικές και υπάρχουν εύλογες υποψίες για εικονικά τιμολόγια. Παρόλα αυτά ο Τομέας Διερευνήσεων της Υπηρεσίας, ο οποίος ενημερώθηκε με καθυστέρηση μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν προέβηκε σε οποιαδήποτε διερεύνηση για τυχόν διάπραξη ποινικών αδικημάτων από την εταιρεία.

Η μείωση στο ποσό της αρχικής βεβαίωσης (κατά €149.729) μετά από την εξέταση της ένστασης, οφείλεται κυρίως σε φόρο εισροών ύψους €137.250 σχετικά με την αγορά 15 διαμερισμάτων στην Πέγεια το 2010, ενώ τα τιμολόγια αγοράς των διαμερισμάτων ήταν στο όνομα άλλης εταιρείας. Δηλαδή η δεύτερη εταιρεία, κατά την εξέταση της ένστασης προσκόμισε αντίγραφο άλλου τιμολογίου στο όνομα της, το οποίο παράνομα, κατά την άποψη μας, έγινε αποδεκτό. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι το Τμήμα Φορολογίας, ενώ αποφάσισε ότι το ποσό των €137.250, θα παραμείνει εις πίστη της και δεν θα επιστραφεί στην εταιρεία, εντούτοις, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, συνολικό ποσό €118.154 λανθασμένα επιστράφηκε στην εταιρεία υπό τη μορφή συμψηφισμού οφειλών της στο Τμήμα Τελωνείων. Επίσης, πληροφοριακά αναφέρεται ότι στις 9.6.2015, η δεύτερη εταιρεία αιτήθηκε την καταβολή πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α. ύψους €137.963.

Η Υπηρεσία μας σε επιστολή προς τον Έφορο Φορολογίας ημερομηνίας 8.10.2014 εισηγήθηκε όπως το Τμήμα προχωρήσει στην άμεση διερεύνηση τυχόν ποινικών αδικημάτων για πιθανή δίωξη, τόσο για τη δεύτερη εταιρεία όσο και τις εταιρείες που διαπιστώθηκε ότι συνδέεται. Επίσης εισηγήθηκε όπως το Τμήμα διερευνήσει και εντοπίσει όλες τις εταιρείες που συνδέονται με αυτήν, ώστε να επεκταθεί ο φορολογικός έλεγχος σε όλες τις εταιρείες.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι, στην επιστολή της Υπηρεσίας ΦΠΑ ημερ. 27.12.2013 αναφορικά με την ένσταση στη βεβαίωση φόρου προς τη δεύτερη εταιρεία, αναφέρεται ότι ήρθε σε γνώση της Υπηρεσίας ΦΠΑ ότι η χαρτοσημασμένη συμφωνία που υπέβαλε η εταιρεία αναφορικά με πώληση εμπράγματος δικαιώματος σε συνδεδεμένη εταιρεία ήταν για ποσό €500.000 ενώ συμφωνία με το ίδιο αντικείμενο που υποβλήθηκε στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ήταν για ποσό €4,4 εκ. Δεν φαίνεται να έγινε οποιαδήποτε διερεύνηση για να διαπιστωθεί ποιο από τα δύο συμβόλαια είναι το πραγματικό και ποιες ήταν οι πραγματικές προθέσεις της εταιρείας. Από έλεγχο της Υπηρεσίας μας παρατηρήθηκε ότι η συνδεδεμένη εταιρεία δήλωσε διαφορετικές δραστηριότητες στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (διανομή τσιγάρων και άλλων προϊόντων) και στην Υπηρεσία ΦΠΑ (επιχείρηση ανάπτυξης γης). Η Υπηρεσία μας, με επιστολή της ημερομηνίας 8.10.2014, ζήτησε από το Τμήμα Φορολογίας να ερευνήσει το θέμα και να ενημερώσει τη Νομική Υπηρεσία για την ύπαρξη δύο συμφωνιών.

Η Υπηρεσία μας είναι σε επαφή με τη Νομική Υπηρεσία και την Αστυνομία για περαιτέρω διερεύνηση της υπόθεσης.

Έλεγχος ρευστών διαθεσίμων ή χρυσού που εισέρχονται/εξέρχονται της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του περί Ελέγχου Ρευστών Διαθεσίμων που Εισέρχονται ή Εξέρχονται από την Κοινότητα και της Άσκησης Ενδοκοινοτικών Ελέγχων σε Ρευστά Διαθέσιμα Νόμου του 2009 (Ν.53(Ι)/2009), κάθε φυσικό πρόσωπο που εισέρχεται ή εξέρχεται της Δημοκρατίας και μεταφέρει ρευστά διαθέσιμα ή χρυσό αξίας πέραν των €10.000 υποχρεούται να το δηλώσει γραπτώς σε αρμόδιο λειτουργό του Τμήματος Τελωνείων κατά την είσοδο ή την έξοδό του. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι σε διάφορες περιπτώσεις ο έλεγχος που γίνεται από το Τμήμα και η διερεύνηση για διακρίβωση της προέλευσης των μετρητών, ειδικά στις περιπτώσεις μεγάλων χρηματικών ποσών, εξακολουθεί να μην είναι ικανοποιητικός. Επίσης, όπως αναφέρθηκε στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2013, σε διάφορες περιπτώσεις οι κάτοχοι χρηματικών ποσών δηλώνουν ότι προέρχονται από εισπράξεις από καζίνο στις κατεχόμενες περιοχές γεγονός το οποίο δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί, αφού τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζουν δεν μπορούν να ελεγχθούν για την αυθεντικότητά τους. Αναφέρεται επίσης ότι η διερεύνηση των υποθέσεων αυτών δεν είναι άμεση και αποτελεσματική, με λήψη κατάθεσης αμέσως μετά το περιστατικό, με αποτέλεσμα να χάνεται το πλεονέκτημα του αιφνιδίου ελέγχου.

Ο Αν. Διευθυντής Τμήματος Τελωνείων στις 4.3.2015, μας πληροφόρησε ότι πολιτική του Τμήματος είναι να διερευνά σε βάθος ειδικότερα τις περιπτώσεις διακίνησης μεγάλων ποσών, για διακρίβωση της προέλευσής τους στη βάση συγκεκριμένων οδηγιών και καταβάλλοντας κάθε δυνατή προσπάθεια σύμφωνα με τις αρμοδιότητες του και της ιδιαιτερότητας του θέματος. Πρόσθεσε επίσης ότι στα πλαίσια αυτά και σύμφωνα με σύσταση της Υπηρεσίας μας έχει εκδοθεί σχετική εγκύκλιος ημερομηνίας 4.3.2015, με αυστηρές οδηγίες προς το προσωπικό. Όσον αφορά στη διακίνηση μετρητών από τις κατεχόμενες περιοχές, όπως πληροφορηθήκαμε εκδόθηκε από το Τμήμα σχετική Εγκύκλιος ημερ. 20.4.2015.

Σύσταση: Στις περιπτώσεις διακίνησης μεγάλων ποσών σε μετρητά θα πρέπει να γίνεται έρευνα σε βάθος για διακρίβωση της προέλευσης των μετρητών έτσι ώστε να διαπιστώνεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι είναι νόμιμα. Τα περιστατικά θα πρέπει να αναφέρονται στις άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες (ΥΚΑΝ, ΜΟ.Κ.Α.Σ., Αστυνομία, Τμήμα Φορολογίας) για τις δικές τους ενέργειες. Η ανακριτική κατάθεση των εμπλεκόμενων προσώπων από το Τμήμα θα πρέπει να γίνεται όσο το δυνατό πιο σύντομα μετά το περιστατικό, εάν είναι δυνατό την ίδια μέρα, έτσι ώστε να μη δίδεται η ευχέρεια να επινοούνται από τους διερευνώμενους αναληθείς ισχυρισμοί.

Μίσθωση υπηρεσιών εμπειρογνώμονα σε θέματα ενεργειακών προϊόντων στο Τμήμα Τελωνείων. Το Τμήμα Τελωνείων, κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού, ανέθεσε το 2007 τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών εμπειρογνώμονα σε θέματα ενεργειακών προϊόντων, για περίοδο 6 μηνών (από την 1.6.2007) με δικαίωμα ανανέωσης για άλλους έξι μήνες, σε πρόσωπο το οποίο ήταν και ο μοναδικός προσφοροδότης. Η μίσθωση των υπηρεσιών του ωστόσο συνεχίζεται μέχρι σήμερα, όπως εξηγείται πιο κάτω, με την τελευταία συμφωνία να έχει υπογραφεί την 1.9.2014 για περίοδο 36 μηνών. Η συνολική δαπάνη μέχρι τις 4.8.2014 ανέρχεται σε €471.732, περιλαμβανομένου και του ΦΠΑ.

Σημειώνεται ότι τόσο η αρχική όσο και οι μετέπειτα αναθέσεις των συμβάσεων αγοράς υπηρεσιών εμπειρογνώμονα σε θέματα ενεργειακών προϊόντων, φαίνεται να εγκρίνονταν από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών και στη συνέχεια εξασφαλιζόταν και η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου. Το πρόσωπο αυτό έχει συγγένεια δεύτερου βαθμού εξ αγχιστείας με το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών.

(i) Συμφωνίες με τον εμπειρογνώμονα. Το ιστορικό και οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την ανάθεση των συμβάσεων αγοράς υπηρεσιών στον εν λόγω εμπειρογνώμονα, παρατίθενται πιο κάτω:

(α) Σύμβαση για την περίοδο 1.6.2007- 30.11.2007. Το Τμήμα Τελωνείων στις 11.11.2005 ζήτησε την έγκριση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, για την αγορά υπηρεσιών εμπειρογνώμονα

σε θέματα ενεργειακών προϊόντων. Η έγκριση του Γενικού Διευθυντή δόθηκε στις 20.11.2005 και στις 31.8.2006 εξασφαλίστηκε και η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου. Υποβλήθηκε μια προσφορά και το Τμήμα Τελωνείων ανέθεσε τη σύμβαση στον εν λόγω εμπειρογνώμονα για περίοδο 6 μηνών, έναντι συνολικής αμοιβής ύψους €30.755 (£18.000) πλέον ΦΠΑ, με δικαίωμα ανανέωσης της για έξι επιπλέον μήνες. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, κατόπιν αιτήματος του Τμήματος Τελωνείου, ενέκρινε τον Ιανουάριο 2008 την ανανέωση της σύμβασης για έξι επιπλέον μήνες.

Όπως διαπιστώθηκε, τα απαιτούμενα προσόντα του εμπειρογνώμονα για τις πιο πάνω υπηρεσίες, που καθορίστηκαν στους Γενικούς Όρους του διαγωνισμού (μέρος Α 2.1.1) που προκηρύχθηκε, είχαν ουσιαστική διαφοροποίηση από αυτά που περιλαμβάνονταν στην Πρόταση που είχε υποβληθεί και εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο. Με τη διαφοροποίηση, οι απαιτήσεις για τα προσόντα – που ήταν γενικές – εξειδικεύτηκαν, χωρίς να ενημερωθεί το Υπουργικό Συμβούλιο.

(β) Συμφωνία για την περίοδο 2.6.2008 – 31.5.2009. Στις 25.2.2008, το Τμήμα Τελωνείων ζήτησε και εξασφάλισε την έγκριση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, για ανανέωση της σύμβασης με τον εμπειρογνώμονα για περίοδο ενός έτους, με δυνατότητα ανανέωσης για ακόμα ένα έτος. Στις 23.4.2008, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να εγκρίνει για τελευταία φορά – όπως ρητά αναφέρεται στην Απόφαση του – την ανανέωση της σύμβασης για ένα έτος μόνο.

(γ) Συμφωνία για την περίοδο 1.6.2009 - 31.5.2011. Παρά την προηγούμενη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, για ανανέωση της σύμβασης του εμπειρογνώμονα για τελευταία φορά και για ένα έτος μόνο (δηλαδή μέχρι τις 31.5.2009), εντούτοις το Τμήμα Τελωνείων ζήτησε και εξασφάλισε στις 2.4.2009, την έγκριση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, και στις 14.4.2009 του Υπουργικού Συμβουλίου, για ανανέωση της σύμβασης αγοράς υπηρεσιών του εμπειρογνώμονα, για περίοδο δύο ετών.

(δ) Συμφωνία για την περίοδο 14.6.2011 – 13.6.2013. Το Τμήμα Τελωνείων ζήτησε και εξασφάλισε στις 16.5.2011, την έγκριση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, και στις 9.6.2011 του Υπουργικού Συμβουλίου, για ανανέωση της σύμβασης αγοράς υπηρεσιών του εμπειρογνώμονα, για περίοδο δύο ετών.

(ε) Συμφωνία για την περίοδο 19.7.2013 – 18.7.2014. Στις 24.4.2013, το Τμήμα Τελωνείων ζήτησε εκ νέου και εξασφάλισε την έγκριση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, και στις 19.6.2013 του Υπουργικού Συμβουλίου, για ανανέωση της αγοράς υπηρεσιών από τον εμπειρογνώμονα για ένα έτος. Για όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, ο Γενικός Διευθυντής υποστήριξε ότι ουσιαστικά η έγκριση που έδινε δινόταν εκ μέρους του Υπουργού, μετά από συνεννόηση μαζί του, κάτι που δεν έχει όμως τεκμηριωθεί. Σε κάθε περίπτωση, θεωρούμε ότι η εμπλοκή του θα έπρεπε να είχε αποφευχθεί.

(στ) Συμφωνία για την περίοδο 1.9.2014 – 31.8.2017. Το Τμήμα Τελωνείων ζήτησε στις 29.4.2014 από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών έγκριση, για αγορά υπηρεσιών εμπειρογνώμονα, επισημαίνοντας την πρόθεση – του Τμήματος – να αναθέσει τη σχετική σύμβαση κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου. Στην απόφαση του αυτή, το Τμήμα είχε καταλήξει, όπως αναφέρεται, αφού έλαβε υπόψη τις επανειλημμένες παρατηρήσεις και τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, ότι η διαδικασία που ακολουθείτο για την ανανέωση της σύμβασης (με τη διαδικασία της απευθείας διαπραγμάτευσης), δεν ενέπιπτε στις πρόνοιες του άρθρου 33(α)(ii) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006). Παρά την πιο πάνω προϋπόθεση για προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού, υπό την οποία δόθηκε και η έγκριση του Γενικού Διευθυντή, εντούτοις, στο προσχέδιο της πρότασης που είχε ετοιμαστεί για να υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, δεν είχε περιληφθεί σχετική ρητή αναφορά για την πρόθεση ανάθεσης της σύμβασης κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού. Αντίθετα, γινόταν αναφορά σε «ανανέωση της μίσθωσης των υπηρεσιών του εμπειρογνώμονα». Σημειώνεται ότι ο Γενικός Διευθυντής συμφώνησε με το περιεχόμενο του προσχεδίου – παρόλο ότι η αρχική του έγκριση αφορούσε σε ανοικτό διαγωνισμό – και

το διαβίβασε στον Υπουργό Οικονομικών για την έγκριση του. Κατόπιν ωστόσο απόφασης του Υπουργού, ετοιμάστηκε νέα Πρόταση, στην οποία περιλήφθηκε αυτή τη φορά και η σχετική παράγραφος για ανάθεση της σύμβασης κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού. Στις 11.6.2014, δόθηκε η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού (αρ. 2/2014) έγινε στις 27.6.2014 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, στις 23.6.2014 στον ημερήσιο τύπο, και στις 19.6.2014 στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Σύναψης Συμβάσεων (e-Procurement). Υποβλήθηκε και πάλι, μόνο μια προσφορά, από τον ίδιο εμπειρογνώμονα για το ποσό των €129.600 συνολικά, για περίοδο 36 μηνών. Η υπογραφή της σύμβασης έγινε την 1.9.2014.

Επισημαίνεται ότι, παρόλο ότι η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου είχε δοθεί για σύμβαση αγοράς υπηρεσιών για δύο έτη, με δυνατότητα ανανέωσης για ένα επιπλέον έτος, εντούτοις η σύμβαση που υπογράφηκε είναι διάρκειας 3 ετών.

(ii) Έγγραφα Διαγωνισμού αρ. 2/2014.

(α) Απαιτούμενα προσόντα. Από τη μελέτη των όρων/απαιτήσεων των εγγράφων του διαγωνισμού, αναφορικά με τα απαιτούμενα προσόντα του εμπειρογνώμονα, και σύγκριση τους με τα στοιχεία που παρέθεσε ο εν λόγω εμπειρογνώμονας στο βιογραφικό του και στην προηγούμενη εμπειρία του, διαπιστώνεται ότι τα προσόντα/εμπειρία που καθορίστηκαν «φωτογράφιζαν» τον υφιστάμενο εμπειρογνώμονα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα έγγραφα του τα απαιτούμενα προσόντα – όπως καθορίστηκαν – είναι πολύ πιο εξειδικευμένα απ' ότι στον πρώτο ανοικτό διαγωνισμό του 2006. Για παράδειγμα, προστέθηκε η πολύ εξειδικευμένη πρόνοια για «Εμπειρία σε θέματα φορολογίας ενεργειακών προϊόντων» που προφανώς αποκτήθηκε από τον εμπειρογνώμονα κατά τις προηγούμενες συμβάσεις του με το Τμήμα Τελωνείων και, αφαιρέθηκε η πιο γενική πρόνοια για «Γνώση των τεχνικών προδιαγραφών των ενεργειακών προϊόντων». Παρόλο ότι ο εν λόγω προσφοροδότης δεν είχε αναφέρει στο βιογραφικό του σημείωμα, που υπέβαλε ο ίδιος, ότι διαθέτει την απαιτούμενη εμπειρία στη φορολογία ενεργειακών προϊόντων, εντούτοις η Επιτροπή Αξιολόγησης, θεώρησε ότι τη διαθέτει. Ως δικαιολογητικό, προτάθηκε το γεγονός ότι είχε διατελέσει Σύμβουλος για θέματα ενεργειακών προϊόντων στο Τμήμα Τελωνείων, κατά την περίοδο 2007-2014.

(β) Οφειλές Φόρου Εισοδήματος. Ενώ ο εν λόγω εμπειρογνώμονας δεν είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή των οφειλόμενων φόρων κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, όπως απαιτείτο από τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, εντούτοις, με την υποβολή της προσφοράς του στις 10.7.2014, υπέβαλε υπεύθυνη δήλωση, ότι έχει εκπληρώσει τις πιο πάνω υποχρεώσεις του. Ωστόσο, σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν, ο εν λόγω εμπειρογνώμονας είχε κατά την 1.12.2014 οφειλές στο Τμήμα Φορολογίας.

(γ) Υπογραφή συμφωνίας. Πριν την υπογραφή της σύμβασης δεν προσκομίστηκαν – το Τμήμα Τελωνείων ως η Αναθέτουσα Αρχή, όφειλε να βεβαιωθεί προτού υπογράψει – τα απαραίτητα πιστοποιητικά για επιβεβαίωση της ικανοποίησης των προϋποθέσεων συμμετοχής. Σύμφωνα με τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, ο προσφοροδότης στον οποίον έχει ανατεθεί η σύμβαση, είναι υποχρεωμένος να προσέλθει για την υπογραφή της, προσκομίζοντας μεταξύ άλλων και συγκεκριμένα πιστοποιητικά, μεταξύ των οποίων είναι και το πρωτότυπο πιστοποιητικό από το Τμήμα Φορολογίας.

(δ) Αναφορές προόδου. Παρόλο ότι η σύμβαση αγοράς υπηρεσιών προνοούσε ρητά ότι ο εμπειρογνώμονας ήταν υποχρεωμένος να παρέχει στον Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων, μεταξύ άλλων, και αναφορά προόδου σε μηνιαία βάση, αυτό δεν τηρείτο – χωρίς μάλιστα οποιεσδήποτε επιπτώσεις για τον εμπειρογνώμονα –, μέχρις ότου το θέμα να εγερθεί από την Υπηρεσία μας και να περιληφθεί στην Ετήσια Έκθεση του 2011.

(iii) Η υπό αναφορά υπόθεση θεωρούμε ότι αποτελεί μια χαρακτηριστική περίπτωση παράκαμψης και σοβαρής κακοποίησης των ορθών διαδικασιών και των αρχών της αρχής διοίκησης αφού κάποιο πρόσωπο προσελήφθη το 2007 για περίοδο 6 μηνών για το ποσό των €30.755, και μέχρι τις 18 Ιουλίου 2014 που έληξε η προηγούμενη σύμβαση, είχε παραμείνει στην Υπηρεσία για 7 χρόνια (με προοπτική για άλλα 3 χρόνια) λαμβάνοντας το ποσό των €424.419 (με προοπτική για άλλες €129.600), και όλα αυτά με συνεχείς, προφανώς παράνομες παρατάσεις, πέραν φυσικά του γεγονότος ότι η όλη βάση των συμβάσεων ήταν λανθασμένη και παράνομη, αφού συμβάσεις εργοδότησης προσωπικού χαρακτηρίζονταν ως συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, δήθεν εμπίπτουσες στη νομοθεσία σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

(iv) Τελικά, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) αποφάσισε στις 24.6.2015 όπως εγκρίνει την τροποποίηση της διάρκειας του συμβολαίου του από 36 σε 24 μήνες, ώστε να συνάδει με τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Αρ. 77.042 ημερ. 11.6.2014), χωρίς οποιαδήποτε άλλη διαφοροποίηση στους όρους του συμβολαίου. Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος Τελωνείων, διαβεβαίωσε την ΚΕΑΑ ότι το συμβόλαιο θα τερματιστεί σε 24 μήνες. Αποφασίστηκε επίσης διευθέτηση για την αποπληρωμή των οφειλών του στο Τμήμα Φορολογίας με συμψηφισμό – αναδρομικά – ενός ποσού και την καταβολή του υπολοίπου σε 14 μηνιαίες δόσεις.

Τον Νοέμβριο 2015, ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος Τελωνείων μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει εφαρμόσει την πιο πάνω απόφαση της ΚΕΑΑ και, έχει προχωρήσει σε σχετική τροποποίηση της σύμβασης, ενώ έχει τεθεί επίσης σε εφαρμογή η απόφαση αποπληρωμής των οφειλών του εμπειρογνώμονα στο Τμήμα Φορολογίας.

2.8.3 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ (ΥΧΕ).

Μεταφορά εργασιών ΥΧΕ σε άλλες κρατικές Υπηρεσίες. Η αρμοδιότητα για την παραχώρηση των πλείστων επιδομάτων που προηγουμένως εξετάζονταν και παρέχονταν από την ΥΧΕ, μεταφέρθηκε το 2014 στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με συμπερίληψη των σχετικών κονδυλίων στον Προϋπολογισμό του εν λόγω Υπουργείου για το 2014.

Καθυστερήσεις στην παροχή ειδικής χορηγίας για αγορά ή ανέγερση κατοικίας και έλεγχος αιτήσεων. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας για το 2013, διαπιστώθηκαν μεγάλες καθυστερήσεις στην εξέταση των αιτήσεων ειδικής χορηγίας για αγορά και ανέγερση κατοικίας με βάση τον περί Ειδικής Χορηγίας (Αγορά ή Ανέγερση Κατοικίας) Νόμο (Ν.91(Ι)/2006). Συγκεκριμένα, τον Ιανουάριο 2015 εξετάζονταν από την ΥΧΕ αιτήσεις που παραλήφθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2013.

Σύσταση: Να εξευρεθούν το συντομότερο τρόποι επίσπευσης της διαδικασίας αποτελεσματικής εξέτασης των αιτήσεων και μείωσης των μεγάλων καθυστερήσεων που παρατηρούνται.

Όπως μας έχει πληροφορήσει ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, η ΥΧΕ καταβάλλει προσπάθειες για διεκπεραίωση των αιτήσεων που εκκρεμούν μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2016, λαμβάνοντας υπόψη ότι η μείωση προσωπικού είναι ένα θέμα το οποίο εξακολουθεί να υφίσταται και για το οποίο γίνονται προσπάθειες να υπερπηδηθεί, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομικών.

Υπερπληρωμές.

Κατά τον έλεγχο, διαπιστώθηκαν υπερπληρωμές επιδομάτων που καταχωρήθηκαν από την ΥΧΕ ως καθυστερημένα έσοδα, τα οποία στις 31.12.2014 ήταν όπως πιο κάτω:

	Αρ. περιπτώσεων	Ποσό €
(α) Συνταξιούχοι με χαμηλά εισοδήματα	8.478	4.169.280
(β) Αγορά/ανέγερση κατοικίας	27	299.635
(γ) Επίδομα τέκνου	578	316.628
(δ) Μονογονεϊκή οικογένεια	121	97.481
(ε) Εκπαιδευτικές Χορηγίες	22	17.461

Σημειώνεται ότι τα πιο πάνω ποσά δεν είναι ακριβή, αφού, από αυτά δεν αφαιρέθηκαν οι εισπράξεις που έγιναν.

Σύσταση: Θα πρέπει να ληφθούν μέτρα ώστε να αποφεύγονται οι οποιεσδήποτε υπερπληρωμές, όπως για παράδειγμα η έγκαιρη κατάρτιση και έγκριση των κριτηρίων για το επίδομα για συνταξιούχους με χαμηλά εισοδήματα. Επίσης, όταν εντοπίζονται οι υπερπληρωμές, να εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις το Άρθρο 6Α του Ν.82(Ι)/2013, το οποίο αφορά συμψηφισμούς οφειλών προς και από το Κράτος.

Επιπρόσθετα, χρειάζεται να τηρείται σχετικό μητρώο όπου να καταγράφονται όλες οι υπερπληρωμές, οι λόγοι και τα μέτρα που λαμβάνονται σε κάθε περίπτωση, οι εισπράξεις που διενεργούνται έναντι των υπερπληρωμών και το υπόλοιπο που παραμένει προς είσπραξη.

Όπως μας έχει πληροφορήσει ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, από το ποσό των υπερπληρωμών στις εκπαιδευτικές χορηγίες ύψους €17.461, έχει διευθετηθεί ποσό €9.312. Το ακριβές ποσό των υπερπληρωμών για αγορά/ανέγερση κατοικίας ήταν €375.030 και αφορά σε 40 περιπτώσεις, εκ των οποίων οι 24 έχουν παραπεμφθεί στον Γενικό Εισαγγελέα, ενώ για τις υπόλοιπες 16 ζητήθηκε επιστροφή του ποσού. Αν οι οφειλέτες δεν το πράξουν, η ΥΧΕ θα προχωρήσει στη λήψη νομικών μέτρων. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μας πληροφόρησε ότι οι συστάσεις μας για την εφαρμογή του άρθρου 6Α του Ν.82(1)/2013 και για την τήρηση μητρώου θα μελετηθούν προσεκτικά.

2.8.4 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Δημόσια δήλωση περιουσιακών στοιχείων Υπουργών και άλλων κρατικών αξιωματούχων – «Πόθεν Έσχες». Το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας ετοίμασε, στη βάση στοιχείων που του έχουν υποβληθεί από τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, με βάση το ιστορικό κόστος, καταστάσεις περιουσιακών στοιχείων οι οποίες, στο πλαίσιο της πολιτικής του Προέδρου της Δημοκρατίας για χρηστή διοίκηση και διαφάνεια, έχουν δημοσιοποιηθεί και αφορούν στα περιουσιακά στοιχεία των εν λόγω αξιωματούχων κατά την ανάληψη του αξιώματός τους.

Ωστόσο, παρατηρήθηκε ότι, παρόλο που το εν λόγω πλαίσιο αφορά στη δημοσιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων σε τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να επισημαίνεται η οποιαδήποτε διαφοροποίηση και να δίδονται οι ανάλογες εξηγήσεις, αυτό δεν έγινε και, πιο συγκεκριμένα, παρατηρήθηκε ότι στις περιπτώσεις όπου οι αξιωματούχοι (όπως Υπουργοί) έπαψαν να κατέχουν το συγκεκριμένο αξίωμα δεν δημοσιοποιήθηκε κατά την αποχώρησή τους η σχετική δήλωση. Επιπρόσθετα, επισημάνθηκαν ήδη και διάφορες άλλες αδυναμίες σχετικά, όπως η μη συμπερίληψη ανάλογης δήλωσης από συγγενικά τους πρόσωπα, όπως του/της συζύγου του αξιωματούχου.

Σύσταση: Όπως το ΤΔΔΠ σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μελετήσει τις αδυναμίες των σημερινών ρυθμίσεων και λάβει διορθωτικά μέτρα.

Τροποποίηση Πειθαρχικού Κώδικα. Το άρθρο 81(2)(β) (Δεύτερος Πίνακας) του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, που αφορά στον πειθαρχικό κώδικα, αναφέρει ότι «Η αρμόδια αρχή ορίζει το γρηγορότερο έναν ή περισσότερους λειτουργούς, του Υπουργείου ή Γραφείου της (που αναφέρεται στο Μέρος αυτό ως «ο ερευνών λειτουργός», για να διεξαγάγουν την έρευνα. Ο ερευνών λειτουργός απαιτείται να είναι ανώτερος υπάλληλος και να κατέχει θέση ψηλότερη από τη θέση που κατέχει ο υπάλληλος που καταγγέλθηκε: Νοείται ότι, αν σε οποιαδήποτε υπόθεση η αρμόδια αρχή θεωρεί ότι δεν θα ήταν δυνατόν, πρακτικό ή εφαρμόσιμο να διορίσει εξερευνώντα λειτουργό από το Υπουργείο ή Γραφείο της, παραπέμπει το ζήτημα στο Υπουργικό Συμβούλιο το οποίο ορίζει κατάλληλο λειτουργό είτε από το υπουργείο ή Γραφείο της αρμόδιας αρχής, εφόσον αυτός δεν κατέχει θέση κατώτερη της θέσης που κατέχει ο υπάλληλος που καταγγέλθηκε, είτε από άλλο Υπουργείο ή Γραφείο, για να διεξαγάγει την έρευνα».

Με βάση την πιο πάνω διάταξη, ο ερευνών λειτουργός προέρχεται, κατά κανόνα, από το Υπουργείο ή Γραφείο του υπό διερεύνηση υπαλλήλου είναι δηλαδή συνάδελφός του. Η Υπηρεσία μας, με επιστολή της προς τον Υπουργό Οικονομικών ημερ. 21.5.2015 και σε συνάντηση με το ΤΔΔΠ και την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας ημερ. 17.9.2015, εξέφρασε την άποψη ότι με αυτό τον τρόπο δεν διασφαλίζεται η αρχή της αντικειμενικότητας και δεν παρέχεται το εχέγγυο της αμερόληπτης κρίσης. Με βάση διεθνείς κανόνες ηθικής δεοντολογίας που εφαρμόζονται σε περιπτώσεις διεξαγωγής ελέγχων (και, κατ' αναλογία, ερευνών), η αντικειμενικότητα του προσώπου που διενεργεί τον έλεγχο (έρευνα) τίθεται σε κίνδυνο όταν υπάρχουν καταστάσεις οικειότητας (familiarity risk). Ο κίνδυνος λόγω οικειότητας προφανώς υφίσταται όταν κάποιος δημόσιος υπάλληλος καλείται να διεξαγάγει πειθαρχική έρευνα κατά συναδέλφων του.

Για τον λόγο αυτό, εισηγηθήκαμε και έγινε αποδεκτό, όπως η διαδικασία τροποποιηθεί ως ακολούθως:

- Οι λειτουργοί οι οποίοι θα ορίζονται ως ερευνώντες λειτουργοί θα πρέπει να είναι μέλη των Μονάδων Ελέγχου οι οποίες έχουν δημιουργηθεί σε κάθε Υπουργείο.
- Η κάθε Μονάδα Ελέγχου θα πρέπει απαραίτητως να στελεχώνεται με τουλάχιστον ένα λειτουργό ο οποίος να κατέχει θέση με μισθοδοτική κλίμακα Α13.
- Τα μέλη των Μονάδων Ελέγχου θα πρέπει να τύχουν εκπαίδευσης με θέμα τις σωστές διαδικασίες πειθαρχικών ερευνών, που να αφορούν τόσο διοικητικά όσον και πειθαρχικά θέματα.
- Στην περίπτωση που προκύψει θέμα πειθαρχικής έρευνας η οποία να αφορά λειτουργό ο οποίος κατέχει θέση με μισθοδοτική κλίμακα ίση ή πιο χαμηλή από την Κλ. Α13, τότε θα επιλέγεται άτομο από τη Μονάδα Ελέγχου του οικείου Υπουργείου.
- Αν προκύψει θέμα πειθαρχικής έρευνας η οποία να αφορά λειτουργό ο οποίος κατέχει θέση με μισθοδοτική κλίμακα ψηλότερη της Κλ. Α13, τότε η αρμόδια αρχή θα αποτείνεται στο ΤΔΔΠ το οποίο θα έχει συντονιστικό ρόλο και το οποίο θα υποβάλλει, μέσω του Υπουργού Οικονομικών, πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση αρμόδιου λειτουργού από Μονάδα Ελέγχου άλλου Υπουργείου. Προς τον σκοπό αυτό θα τηρείται σχετικό μητρώο με όλα τα μέλη των Μονάδων Ελέγχου, όλων των Υπουργείων.
- Στην περίπτωση που κατά τη διάρκεια της διοικητικής έρευνας που διεξάγεται από Μονάδα Ελέγχου, διαπιστωθεί ότι ενδεχομένως να έχει διαπραχθεί πειθαρχικό παράπτωμα από οποιονδήποτε δημόσιο υπάλληλο, τότε η έρευνα θα συνεχίζεται ως πειθαρχική έρευνα εναντίον του υπαλλήλου αυτού χωρίς να χρειάζεται να επαναληφθεί η έρευνα εξαρχής από άλλο ερευνώντα λειτουργό. Σε αυτή την περίπτωση, ο ερευνών λειτουργός θα οφείλει να ενημερώσει σχετικά τον δημόσιο υπάλληλο και, αφού του δώσει αντίγραφο όλου του μαρτυρικού υλικού, να του δώσει την ευκαιρία να

ακουστεί. Όταν ολοκληρωθεί η έρευνα, αυτή θα διαβιβάζεται στην αρμόδια αρχή και από εκείνο το σημείο θα ακολουθείται η ίδια διαδικασία που σήμερα προβλέπεται για τις πειθαρχικές έρευνες, δηλαδή η αρμόδια αρχή θα καταγράφει τις απόψεις της και θα διαβιβάζει την έρευνα στον Γενικό Εισαγγελέα ο οποίος θα αποφασίζει αν μπορούν να διατυπωθούν κατηγορίες.

Σύσταση: Όπως, για σκοπούς αντικειμενικότητας και αμερόληπτης κρίσης του ερευνώντος λειτουργού και αποτελεσματικότητας της διαδικασίας, προωθηθεί το συντομότερο δυνατό τροποποίηση του Πειθαρχικού Κώδικα και των σχετικών διαδικασιών, όπως εξηγείται πιο πάνω.

Καταβολή στους Δικαστές και άλλους αξιωματούχους που παραιτούνται/αφυπηρετούν/λήγει η θητεία τους συσσωρευμένης άδειας ανάπαυσης και ταυτόχρονα καταβολή σύνταξης και εφάπαξ ποσού. Οι όροι διορισμού των αξιωματούχων προβλέπουν, ως επί τον πλείστον, ότι δικαιούνται άδεια ανάπαυσης ως δημόσιοι υπάλληλοι. Παρατηρήθηκε ότι αρκετοί αξιωματούχοι συσσωρεύουν άδεια ανάπαυσης, χωρίς να εφαρμόζεται η πρόνοια που ισχύει για τους δημόσιους υπαλλήλους, σύμφωνα με την οποία πρέπει να εξαντλούν την άδεια ανάπαυσης που έχουν σε πίστη τους, πριν την αποχώρησή τους από τη δημόσια υπηρεσία και ότι δεν δικαιούνται ούτε να την αποποιηθούν, ούτε να υπηρετήσουν έναντι αυτής, ούτε να την πληρωθούν. Ως αποτέλεσμα, αρκετοί αξιωματούχοι πληρώνονται την συσσωρευμένη άδεια ανάπαυσης τους και ταυτόχρονα λαμβάνουν σύνταξη και εφάπαξ ποσό.

Τον Ιανουάριο 2015, ύστερα από συνάντηση της Υπηρεσίας μας με το ΤΔΔΠ κατά την οποία συζητήθηκε το πιο πάνω πρόβλημα, αποφασίστηκε όπως το ΤΔΔΠ ζητήσει από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας να εξεύρει τρόπο νομοθετικής αποσαφήνισης/ρύθμισης, ώστε να μην προκύπτει θέμα καταβολής για την ίδια περίοδο συσσωρευμένης άδειας ανάπαυσης και συνταξιοδοτικών ωφελημάτων. Στις 19.2.2015 ζητήθηκε από το ΤΔΔΠ γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία ως προς τον τρόπο ρύθμισης, ώστε οι εν λόγω αξιωματούχοι να μην δικαιούνται να μεταφέρουν άδεια ανάπαυσης από έτος σε έτος και συνεπώς ούτε να συσσωρεύουν άδεια ανάπαυσης. Μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσης αυτής εκκρεμούσε η γνωμάτευση.

Σύσταση: Όπως, ως θέμα αρχής, εξευρεθεί άμεσα τρόπος ρύθμισης του θέματος, ώστε να τερματιστεί η πληρωμή συσσωρευμένης άδειας κατά την αφυπηρέτηση, όπως εξάλλου ισχύει κατά κανόνα στον δημόσιο τομέα. Μέχρι τότε, όπως το Υπουργείο Οικονομικών μεριμνά, ώστε οποιαδήποτε σχετική συσσωρευμένη άδεια εξαντλείται και να μην προκύπτει θέμα καταβολής αντίστοιχου ποσού.

2.8.5 ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Προσφορές.

(α) Σύμβαση C.2012/29 – Κυβερνητική Διαδικτυακή Δίοδος Ασφαλείας (Αριάδνη). Σκοπός του έργου είναι η αξιοποίηση των υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων των Τμημάτων του δημοσίου και της Κυβερνητικής Πύλης Διαδικτύου, ώστε η κυβέρνηση να παρουσιάζεται στο κοινό ως μια ενιαία οντότητα, η οποία παρέχει υψηλής ποιότητας ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις με ασφαλή τρόπο, από ένα κεντρικό σημείο. Η σχετική σύμβαση υπογράφηκε τον Μάιο 2012 για το ποσό των €4.252.914 το οποίο περιλαμβάνει την ανάπτυξη του συστήματος και πιλοτική λειτουργία (6 μήνες). Στη σύμβαση προβλέπονται και προαιρετικές υπηρεσίες συντήρησης του συστήματος για 4 έτη (€1.608.578), συντήρησης του ηλεκτρονικού εξοπλισμού για 5 έτη (€165.769) και λειτουργικής υποστήριξης για 3 έτη (€630.000).

Η συμβατική περίοδος υλοποίησης του έργου καθορίστηκε στους 18 μήνες (12 μήνες για την ανάπτυξη και 6 μήνες για την πιλοτική λειτουργία του, δηλαδή από τις 18.6.2012 μέχρι τις 17.12.2013). Τον Ιούλιο του

2013, εγκρίθηκε – κατόπιν εισήγησης του Τμήματος – από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) παράταση χρόνου 5 μηνών. Στη συνέχεια, κατόπιν νέας εισήγησης του Τμήματος, εγκρίθηκε τον Μάιο 2014 από την ΚΕΑΑ, περαιτέρω παράταση χρόνου 6 μηνών, χωρίς οικονομικές απαιτήσεις. Ως αποτέλεσμα, το έργο παρουσίασε συνολική καθυστέρηση 11 μηνών.

Κατά την εξέταση του αιτήματος από την ΚΕΑΑ, το Τμήμα ανέφερε ότι οι πιο πάνω καθυστερήσεις παρουσιάστηκαν εξαιτίας του Τμήματος και οφείλονταν αφενός σε αναπροσαρμογές στην οργανωτική δομή του, λόγω των αφυπηρετήσεων, με αποτέλεσμα τα μέλη της ομάδας του έργου, όπως και άλλων έργων, να επιβαρυνθούν με επιπλέον καθήκοντα και, αφετέρου στην απουσία μελών της ομάδας έργου για εκπαίδευση. Επίσης, μέρος της καθυστέρησης οφειλόταν στην αδυναμία των εμπλεκόμενων Τμημάτων/χρηστών να εκπληρώσουν εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων τις υποχρεώσεις τους, που είχαν σχέση με την υλοποίηση του έργου.

Επιπλέον, ο Διευθυντής του Τμήματος μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2014, ότι στους βασικούς λόγους καθυστέρησης περιλαμβανόταν και το γεγονός ότι δεν είχαν ολοκληρωθεί έγκαιρα όλες οι διαδικτυακές υπηρεσίες (web services) καθώς και οι αλλαγές που έπρεπε να γίνουν στα συνδεδεμένα πληροφοριακά συστήματα (Back-end συστήματα) των Τμημάτων του δημοσίου που εμπλέκονται στο έργο.

Η συμβατική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου, με βάση και τις εγκεκριμένες παρατάσεις ήταν στις 14.11.2014. Τον Δεκέμβριο 2014, το Τμήμα απέστειλε επιστολή προς στον Ανάδοχο αναφέροντας ότι είχαν εντοπιστεί εκκρεμείς συμβατικές υποχρεώσεις οι οποίες δεν είχαν υλοποιηθεί και για το λόγο αυτό δεν μπορούσε να εκδοθεί πιστοποιητικό αποδοχής.

Τον Μάρτιο 2015, η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς το Τμήμα παρατήρησε ότι με βάση προκαταρκτικά στοιχεία τα οποία είχαν εντοπιστεί κατά τον έλεγχο, κρίθηκε απαραίτητη η διεξαγωγή λεπτομερούς ελέγχου όλων των διαδικασιών που έχουν ακολουθηθεί από την προκήρυξη του διαγωνισμού, την ανάθεση, τον καθορισμό των απαιτήσεων των χρηστών, του λογικού και φυσικού σχεδιασμού των πληροφορικών συστημάτων και των τελικών παραδοτέων του Αναδόχου. Στον έλεγχο αυτό, η Υπηρεσία μας χρησιμοποίησε τις υπηρεσίες εμπειρογνομόνων του εξωτερικού, για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε εξειδικευμένο μέρος του ελέγχου. Με βάση την έκθεση των εμπειρογνομόνων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Μη επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος σε σχέση με το κόστος της επένδυσης (value for money).
- Παρατυπίες και παρεκκλίσεις κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών και παρακολούθησης της σύμβασης.
- Μη απόδοσης της ορθής εικόνας και των πραγματικών γεγονότων στα αρμόδια όργανα σε βαθμό που ενδεχομένως να αποτελεί παραπλάνηση.
- Χαμηλή αξιοποίηση του συστήματος σε σχέση με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση.
- Θέματα από τα οποία προκύπτει σύγκρουση συμφερόντων.
- Ευνοϊκή μεταχείριση του Αναδόχου της σύμβασης.
- Η μελέτη του πλαισίου για την ανάπτυξη των υπηρεσιών της Διαδικτυακής Διόδου Ασφαλείας είχε ανατεθεί στον ίδιο Ανάδοχο το 2006, γεγονός που θεωρείται ότι αποτελεί ασυμβίβαστη σχέση, εφόσον η εν λόγω εταιρεία θα έπρεπε να εξαιρεθεί από τη συμμετοχή της στον διαγωνισμό που ακολούθησε.
- Το αντικείμενο της σύμβασης διαφοροποιήθηκε ουσιαστικά, εφόσον για τη διασύνδεση 3 από τα 9 Τμημάτων χρησιμοποιήθηκαν προσομοιωτές, χωρίς να παρέχεται η επιδιωκόμενη εξυπηρέτηση των ομάδων χρηστών στις οποίες στόχευαν.

Ο Διευθυντής του Τμήματος του Τμήματος μάς πληροφόρησε τον Μάρτιο 2015 ότι θεωρεί ότι το έργο είναι ολοκληρωμένο, όλες οι συμβατικές υποχρεώσεις του Αναδόχου έχουν ικανοποιηθεί και, γενικά το

έργο εξυπηρετεί το σκοπό του, ενώ τα πραγματικά οφέλη του έργου θα διαφανούν με την προσθήκη νέων ηλεκτρονικών Υπηρεσιών.

Τον Μάιο 2015, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο του Έργου, αφού μελέτησε τα αποτελέσματα των ελέγχων, επικύρωσε την ολοκλήρωση του Σταδίου Πιλοτικής Λειτουργίας και όρισε την 17.11.2014 ως την ημερομηνία Έναρξης της Περιόδου Καλής Λειτουργίας.

Τον Ιούνιο 2015, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στον Υπουργό Οικονομικών τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας για να εξεταστεί το ενδεχόμενο διάπραξης ποινικών ή πειθαρχικών αδικημάτων από τον Διευθυντή του Τμήματος, επισυνάπτοντας επιστολή μας προς τον Διευθυντή του Τμήματος ημερ. 4.6.2015 με την οποία σχολιάζαμε τις απαντήσεις του στην έκθεση των Συμβούλων καθώς και την έκθεση τους.

Τον Ιούλιο 2015, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι δεν υπήρξε καμία πρόθεση παραπλάνησης των αρμοδίων οργάνων ή ευνοϊκής μεταχείρισης του συγκεκριμένου Ανάδοχου καθώς και ότι παρόλο που μπορεί υπήρξαν παραλείψεις στη διαχείριση του έργου, αυτό δεν είχε επιπτώσεις στην ποιότητα της τεχνικής λύσης.

Ο Υπουργός Οικονομικών μάς πληροφόρησε τον Αύγουστο 2015 ότι κατόπιν οδηγιών του, διεξάγεται διοικητική έρευνα από τη Μονάδα Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών και τον Νοέμβριο 2015 ότι από την έρευνα που διενεργήθηκε δεν έχει προκύψει κανένα στοιχείο βάσει του οποίου να τεκμηριώνεται ποινικό αδίκημα ή άλλο παράπτωμα σε σχέση με το θέμα αυτό.

Σύσταση: Πριν την ανάθεση μιας σύμβασης θα πρέπει να γίνεται ο αναγκαίος προγραμματισμός και να εξασφαλίζεται η απαραίτητη συναίνεση των χρηστών καθώς και η δέσμευση τους στο πρόγραμμα και τις απαιτήσεις που καθορίστηκαν, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου η υλοποίηση ενός έργου απαιτεί την εμπλοκή περισσότερων Τμημάτων/Υπηρεσιών του Δημοσίου.

(β) Επέκταση του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (ΣΑΓ). Το θέμα εξηγείται εκτενώς στην περσινή Έκθεση της Υπηρεσίας μας. Η πιλοτική εφαρμογή του ΣΑΓ υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1997 – 1998 και κάλυπτε το Υπουργείο Οικονομικών και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ), ενώ η μετά-πιλοτική εφαρμογή του υλοποιήθηκε κατά την περίοδο 1999 – 2000 σε άλλες τρεις Υπηρεσίες. Ακολούθως, το 2004, το ΣΑΓ επεκτάθηκε σε 5 επιπρόσθετες Υπηρεσίες. Όταν τον Ιούνιο 2011, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών (ΣΠΥΟ), αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού για την αγορά λογισμικών προϊόντων Filenet, για την κάλυψη μέρους της επέκτασης του ΣΑΓ στα Τμήματα που στεγάζονται στο κτίριο του Υπουργείου Οικονομικών και στην Αστυνομία, έναντι €4,5 εκ., η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, πριν τη λήψη απόφασης, το θέμα θα έπρεπε να τύχει περαιτέρω διερεύνησης από το ΤΥΠ, στα πλαίσια της οποίας να εξετάζονταν/αξιολογούνταν και άλλες, εναλλακτικές επιλογές συστημάτων – που ενδεχομένως να προσφέρονταν – ώστε να επιλεγεί η συμφερότερη λύση για το δημόσιο, λαμβάνοντας υπόψη το μεγάλο κόστος που απαιτούσε η μερική επέκταση του συστήματος, με την απευθείας αγορά των λογισμικών προϊόντων Filenet, σε τιμές που δεν θα ήταν προϊόν ανταγωνισμού. Το Εκτελεστικό Συμβούλιο Μηχανογράφησης της Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΣΜ) αποφάσισε τον Ιούνιο 2013, υιοθετώντας τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, όπως γίνει έρευνα αγοράς. Τον Δεκέμβριο 2013 ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι αποφασίστηκε όπως ανατεθεί σε ιδιώτες συμβούλους η εκπόνηση τεchnοοικονομικής μελέτης για να διαπιστωθεί κατά πόσο η επέκταση του υφιστάμενου ΣΑΓ ήταν οικονομικά συμφέρουσα. Σημειώνεται ωστόσο ότι ο σχετικός διαγωνισμός είχε ακυρωθεί 2 φορές εξαιτίας των όρων/απαιτήσεων που περιλήφθηκαν από το Τμήμα στα έγγραφα του διαγωνισμού και, προκηρύχθηκε τρίτος διαγωνισμός.

Το σχετικό συμβόλαιο για την υλοποίηση της μελέτης υπογράφηκε τελικά τον Νοέμβριο 2014 και η μελέτη ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο 2015. Η μελέτη θα πρέπει να εξεταστεί από το Συμβούλιο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης το οποίο από τον Ιούλιο 2015 είναι το αρμόδιο σώμα σε αντικατάσταση του ΕΣΜ.

(γ) Προμήθεια και Εγκατάσταση ολοκληρωμένης λύσης για νέο Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας (ΟΠΣΥ). Το θέμα εξηγείται εκτενώς στην περσινή Έκθεση της Υπηρεσίας μας. Η ημερομηνία έναρξης της σύμβασης ήταν στις 3.1.2007, η διάρκεια υλοποίησης της 12 μήνες, ενώ το συνολικό ποσό της ανήρχετο σε £11.324.930 (€19.349.792), περιλαμβανομένου του κόστους της λειτουργικής υποστήριξης και συντήρησης για 4 έτη. Η εν λόγω σύμβαση προέβλεπε την εγκατάσταση του συστήματος στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας (ΓΝΛ) και στο Νέο Νοσοκομείο Αμμοχώστου. Λόγω διαφόρων παρατάσεων και επεκτάσεων που δόθηκαν κατά καιρούς, το αρχικό ποσό της σύμβασης ύψους €19,3εκ. αυξήθηκε, κατόπιν απευθείας αναθέσεων, κατά €12,2εκ. περίπου μέχρι σήμερα.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μας πληροφόρησε τον Δεκέμβριο 2013 ότι την υποστήριξη του συστήματος θα αναλάμβαναν πλέον, το δεύτερο τρίμηνο του 2014, οι λειτουργοί της Μονάδας Πληροφορικής που είχαν αποσπασθεί από το ΤΥΠ στο Υπουργείο Υγείας. Ωστόσο, ενώ από το 2009 είχαν αποσπασθεί λειτουργοί του ΤΥΠ στο Υπουργείο Υγείας, στα πλαίσια της υποστήριξης που παρείχε το ΤΥΠ σε άλλα Υπουργεία, οι οποίοι σήμερα ανέρχονται σε 29 άτομα, τα οποία έχουν εκπαιδευτεί με επιπρόσθετο κόστος, η ανάγκη αγοράς υπηρεσιών υποστήριξης εξακολουθεί να υφίσταται μέχρι σήμερα, έναντι ενός σημαντικού κόστους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2014 ότι οι Λειτουργοί Πληροφορικής στο ΓΝΛ ανέλαβαν κάποιες από τις εργασίες της Λειτουργικής Υποστήριξης. Μέχρι σήμερα παραμένει ο αριθμός των 29 λειτουργών υποστήριξης του ΤΥΠ στο Υπουργείο Υγείας, χωρίς να έχει περιοριστεί ή έστω μειωθεί ουσιαστικά η ανάγκη υποστήριξης από τον Ανάδοχο.

Τον Αύγουστο 2015 έληξε η Σύμβαση αρ. 265/2014 για παροχή υπηρεσιών Λειτουργικής Υποστήριξης για το ΟΠΣΥ, αφού η έγκριση είχε δοθεί για δέκα μήνες μόνο, εφόσον προωθείτο η επέκταση του υφιστάμενου ΟΠΣΥ σε όλα τα κρατικά νοσηλευτήρια με τη μέθοδο του εξωπορισμού, μέσω της οποίας θα εξασφαλιζόνταν και υπηρεσίες Λειτουργικής υποστήριξης, διαδικασία η οποία ωστόσο δεν έχει ολοκληρωθεί. Τον ίδιο μήνα υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών για έγκριση, αίτημα προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την αγορά Υπηρεσιών Λειτουργικής Υποστήριξης, Υπηρεσιών Υποστήριξης εκτός ωρών εργασίας και Υπηρεσιών Διαχειριστή Βάσης Δεδομένων για το ΟΠΣΥ. Το αίτημα περιλαμβάνει την εξασφάλιση των εν λόγω υπηρεσιών ανά έτος, μέχρι 3 έτη συνολικά, με προαιρετικό δικαίωμα της Αναθέτουσας Αρχής είτε για επέκταση/ ανανέωση, είτε για διακοπή όλης ή μέρους της σύμβασης, ώστε να καλύψει την περίοδο μέχρι την πλήρη εφαρμογή του νέου συστήματος ΟΠΣΥ. Η αντικειμενική εκτίμηση κόστους και για τα 3 έτη, ανέρχεται στις €315.599.

Αναφορικά με την επέκταση του ΟΠΣΥ σε όλα τα νοσηλευτήρια, τον Φεβρουάριο 2015, κατόπιν συνάντησης των αρμοδίων λειτουργών της Αναθέτουσας Αρχής για το θέμα αυτό με εκπροσώπους της Υπηρεσίας μας, επιβεβαιώθηκε ότι για την εν λόγω επέκταση θα διενεργηθεί ανοικτός διαγωνισμός για την αγορά υπηρεσιών με τη μέθοδο εξωπορισμού (Service Level Agreement), όπου ο Ανάδοχος θα έχει την ευθύνη για την αγορά των απαραίτητων λογισμικών, εξοπλισμού, αδειών χρήσης και συντήρησης, ώστε να παρέχει τις απαιτούμενες υπηρεσίες. Στη συμφωνία θα περιλαμβάνονται πρόνοιες για τη μεταβατική περίοδο που θα διασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία των νοσηλευτηρίων.

Τον Ιούνιο 2015, πραγματοποιήθηκε συνάντηση στο Υπουργείο Υγείας κατά την οποία εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας εξέφρασε τις ανησυχίες μας για την καθυστέρηση που παρατηρείται στην ολοκλήρωση της διαδικασίας, επισημαίνοντας ότι η σημερινή κατάσταση με τη μερική μηχανογράφηση στα νοσοκομεία έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια πόρων του δημοσίου. Κατά την πιο πάνω συνάντηση αποφασίστηκε όπως προωθηθεί αμέσως η εν λόγω λύση, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση. Ακολούθως, συστάθηκε

καθοδηγητική επιτροπή και ομάδα διεύθυνσης έργου και τον Αύγουστο 2015 πραγματοποιήθηκε συνάντηση της καθοδηγητικής επιτροπής, κατά την οποία έγινε σχετική παρουσίαση του έργου και – όπως αναφέρθηκε – με βάση το χρονοδιάγραμμα ο διαγωνισμός θα ήταν έτοιμος για προκήρυξη περί το τέλος Οκτωβρίου 2015, με υπολογιζόμενη ημερομηνία έναρξης της σύμβασης τον Ιούνιο 2016.

(δ) Στενοτύπηση των πρακτικών των Δικαστηρίων – Διαγωνισμός για την αγορά υπηρεσιών στενοτύπησης για κάλυψη των αναγκών των Δικαστηρίων για 10 χρόνια με δικαίωμα αγοράς του συστήματος. Το θέμα εξηγείται εκτενώς στην περσινή Έκθεση της Υπηρεσίας μας. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον Αύγουστο 2006 – κατόπιν Πρότασης του Υπουργείου Οικονομικών – να εγκρίνει την αγορά υπηρεσιών στενοτύπησης των πρακτικών των Δικαστηρίων για 10 χρόνια, με δικαίωμα αγοράς του συστήματος εντός του πιο πάνω διαστήματος, με την προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού. Αποφασίστηκε επίσης η εκπαίδευση των στενογράφων των Δικαστηρίων – στην περίπτωση αγοράς του συστήματος – που θα το χρησιμοποιούσαν. Τον Δεκέμβριο 2009, το Υπουργικό Συμβούλιο με νέα Απόφαση του, ενέκρινε την αγορά υπηρεσιών στενοτύπησης των πρακτικών των Δικαστηρίων, από 25 στενοτυπιστές, με ανοικτό διαγωνισμό. Η χρονική διάρκεια της σύμβασης θα ήταν 10 χρόνια, με δικαίωμα προαίρεσης του δημοσίου για αγορά του συστήματος. Η εκτίμηση δαπάνης υπολογίστηκε στα €15.377.400 για τις υπηρεσίες στενοτύπησης και €5.171.936 για την αγορά του συστήματος (εάν τελικά εξασκείτο το δικαίωμα προαίρεσης).

Τον Δεκέμβριο 2010 προκηρύχθηκε από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (ΤΥΠ) ανοικτός διαγωνισμός, ο οποίος ακυρώθηκε τον Φεβρουάριο 2011, λόγω των περιοριστικών όρων/απαιτήσεων που επέτρεπαν τη συμμετοχή στον διαγωνισμό ενός μόνο οικονομικού φορέα (του υφιστάμενου Αναδόχου, που παρείχε τις εν λόγω υπηρεσίες με απευθείας αναθέσεις συμβάσεων μικρής διάρκειας, που συνιστούσαν κατάτμηση και, ως εκ τούτου, παραβίαζαν τη νομοθεσία). Ως προσωρινή λύση, συμφωνήθηκε να προκηρυχθεί διαγωνισμός με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον υφιστάμενο Ανάδοχο, για ανάθεση της σύμβασης για χρονικό διάστημα 2+1 ετών, μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία ανάθεσης της 10-ετούς σύμβασης μέσω ανοικτού διαγωνισμού, που θα προκηρυσσόταν παράλληλα. Με τον τρόπο αυτό, θα επιτυγχάνονταν χαμηλότερες τιμές από τις τιμές των μικρής διάρκειας συμβάσεων, που ανήρχοντο σε €117 την ώρα. Η σύμβαση των 2+1 χρόνων ανατέθηκε το 2012 με τιμές €105-€107 την ώρα, γεγονός που επιβεβαίωσε τα περιθώρια μείωσης του κόστους που υπήρχαν.

Η προκήρυξη του ανοικτού διαγωνισμού καθυστέρησε πάρα πολύ και τελικά ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Ιούλιο 2014. Στον διαγωνισμό συμμετείχαν τελικά 2 οικονομικοί φορείς, ο υφιστάμενος Ανάδοχος και κοινοπραξία 3 εταιρειών. Η προσφορά της κοινοπραξίας ωστόσο, ύψους €16.644.000, απορρίφθηκε λόγω του ότι, σύμφωνα με την Επιτροπή Αξιολόγησης, παρουσίαζε ουσιώδεις αποκλίσεις. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε τον Ιούνιο 2015 στον υφιστάμενο Ανάδοχο για το ποσό των €19.600.058. Με βάση τη νέα σύμβαση, το κόστος στενοτύπησης μειώθηκε στα €98 ανά ώρα (1^ο έτος), από τα €107 ανά ώρα που ίσχυε με την προηγούμενη διαδικασία (το 10^ο έτος θα ανέλθει στα €103 ανά ώρα).

(ε) Σύστημα μηχανογράφησης για την εξασφάλιση ολοκληρωμένης λύσης στο Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (TEN). Το θέμα εξηγείται εκτενώς στην περσινή Έκθεση της Υπηρεσίας μας. Η υλοποίηση της σύμβασης μηχανογράφησης του TEN άρχισε τον Αύγουστο 2000, η διάρκεια της καθορίστηκε στους 27 μήνες και το κόστος ανήρχετο σε £2,7εκ. (€4,6εκ.). Από τον έλεγχο της σύμβασης, της οποίας την ευθύνη παρακολούθησης είχε το ΤΥΠ, διαπιστώθηκε ότι το σύστημα μηχανογράφησης το οποίο είχε γίνει επίσημα αποδεκτό από το ΤΥΠ τον Νοέμβριο 2005, δεν λειτουργούσε – από το αρχικό ακόμα στάδιο – σε πραγματικό περιβάλλον (όσον αφορά αρκετές από τις επιμέρους λειτουργίες που προβλέπονταν), με αποτέλεσμα το όλο έργο να μην εξυπηρετεί τον σκοπό του και να μην επιτυγχάνονται τα αναμενόμενα αποτελέσματα βελτίωσης στην απόδοση του Τμήματος και στην εξυπηρέτηση των πολιτών. Τελικά, και ενώ για χρόνια το ΤΥΠ επέμενε ότι η λειτουργία του συστήματος ήταν ικανοποιητική, θέση με την οποία δεν συμφωνούσε ο χρήστης (TEN) ο Διευθυντής του ΤΥΠ μας πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2015 πως η

αντικατάσταση του υφιστάμενου συστήματος κρίνεται αναγκαία, λόγω του ότι το υφιστάμενο σύστημα είναι πλέον παλιάς τεχνολογίας, αφού αυτό εγκαταστάθηκε το 2005 και, θα πρέπει εξευρεθεί νέο σύστημα.

2.8.6 ΚΡΑΤΙΚΟ ΛΑΧΕΙΟ

Οικονομική κατάσταση.

Αποτελέσματα έτους. Οι καθαρές ταμειακές ροές του Κρατικού Λαχείου για το 2014 ανήλθαν σε €22,6 εκ., σε σύγκριση με €22,3 εκ. το 2013, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση κατά €0,3 εκ., που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των πωλήσεων λαχείων εβδομαδιαίων και ειδικών κληρώσεων κατά €0,5 εκ., σε συνδυασμό με τη μείωση των πληρωμών για βραβεία κατά €0,6 εκ., στη μείωση των πωλήσεων των αυτόματων λαχείων κατά €2,2 εκ. σε συνδυασμό με τη μείωση των πληρωμών για βραβεία κατά €1,7 εκ., στη μείωση των προμηθειών πρακτόρων κατά €0,2 εκ., στη μείωση των εισπράξεων από τον ΟΠΑΠ για τα διάφορα παιγνίδια κατά €1,2 εκ. και στη μείωση των επενδυτικών δραστηριοτήτων κατά €0,8 εκ.

Εισπράξεις από ΟΠΑΠ. Σύμφωνα με τις ελεγμένες από το Γενικό Λογιστήριο οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ για το 2012, τα έσοδα της Κυπριακής Δημοκρατίας από την ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ για το οικονομικό έτος 2012 ανήλθαν σε €11,3 εκ. Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Κρατικού Λαχείου, από το 2003, όταν αναθεωρήθηκε η διακρατική συμφωνία, μέχρι το 2014 από συνολικό κύκλο εργασιών της ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ ύψους €1.686,10 εκ., η Κυπριακή Δημοκρατία εισπράξε το ποσό των €128,6 εκ. ή ποσοστό 7,6% επί του κύκλου εργασιών.

Το διαχρονικά χαμηλό ποσοστό απόδοσης οφείλεται κυρίως στο λανθασμένο, κατά την άποψη μας, τρόπο ερμηνείας της διακρατικής συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυπριακής Δημοκρατίας (Νόμος 34(III)/2003), σύμφωνα με τον οποίο η Κυπριακή Δημοκρατία εισπράττει ανά τρίμηνο τα καθαρά έσοδα της ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ, μετά την αφαίρεση ορισμένων «θεωρητικών εξόδων», τα οποία έχει παρατηρηθεί ότι δεικνύονται ως μεγαλύτερα των πραγματικών εξόδων της εταιρείας. Επίσης, ενώ ο κύκλος εργασιών της εταιρείας αυξήθηκε σημαντικά, κυρίως λόγω του παιγνιδιού ΚΙΝΟ, τα έσοδα της Δημοκρατίας παρέμειναν σχεδόν σταθερά.

Υπερωρίες. Η υπερωριακή αμοιβή στο Κρατικό Λαχείο ανήλθε σε €14.346 το 2014 σε σύγκριση με €17.448 το 2013. Σημειώνεται ότι η υπερωριακή αμοιβή καταβάλλεται μόνο σε ένα υπάλληλο και ότι οι ώρες υπερωριακής απασχόλησης για το έτος 2014 ανέρχονται κατά μέσον όρο σε 101 ώρες μηνιαίως σε σύγκριση με 92 ώρες το 2013 και οι συνολικές ετήσιες απολαβές του (μη συμπεριλαμβανομένων των υπερωριών) για το 2014 ανήλθαν σε €20.089.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής του Κρατικού Λαχείου, ο εν λόγω υπάλληλος είναι υποχρεωμένος να εργάζεται τόσο τα απογεύματα όσο και τα Σαββατοκύριακα για να μπορέσει να διεκπεραιώσει τις λογιστικές και διοικητικές εργασίες που του ανατίθενται.

Ιδιωτικοποίηση του Κρατικού Λαχείου. Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 19.5.2015 εξέδωσε διάταγμα «με το οποίο καθορίζει όλες τις δραστηριότητες του Κρατικού Λαχείου, καθώς και οτιδήποτε ανήκει στο Κράτος το οποίο χρησιμοποιείται για τη διενέργεια των εργασιών του Κρατικού Λαχείου, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών σημάτων και λογοτύπων του Λαχείου αυτού, ως περιουσιακά στοιχεία της Δημοκρατίας υποκείμενα σε αποκρατικοποίηση».

Σημειώνεται ότι το Κρατικό Λαχείο, διαχρονικά έχει υψηλή κερδοφορία με χαμηλό κόστος για δαπάνες προσωπικού και λειτουργικές δαπάνες. Συγκεκριμένα, το σύνολο των δαπανών προσωπικού και των λειτουργικών δαπανών ανήλθαν το 2014 σε €1.150.903, ενώ οι καθαρές ταμειακές ροές ανήλθαν σε €22.627.574 (ποσοστό 5,08%) σε σύγκριση με €1.077.263 και €22.321.359 το 2013 (ποσοστό 4,82%).

Δεδομένων των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως ανατεθεί από τον Έφορο Αποκρατικοποίησης σε εξειδικευμένους εμπειρογνώμονες η διεξαγωγή μελέτης για το θέμα της ιδιωτικοποίησης του Κρατικού Λαχείου, έτσι ώστε η επιλογή που θα γίνει σχετικά με την ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση να είναι η

οικονομικά πλέον συμφέρουσα για το Κράτος. Σε σχέση με τα έγγραφα διαγωνισμού για διορισμό εμπειρογνομόνων που έχουν ετοιμαστεί από τον Έφορο, η Υπηρεσία μας έχει ζητήσει κάποια στοιχεία για πτυχές του διαγωνισμού, κυρίως όσον αφορά τη διασφάλιση ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού.

Σύσταση: Η αποκρατικοποίηση του Κρατικού Λαχείου θα πρέπει να διασφαλίζει πλήρως τα οικονομικά συμφέροντα του Κράτους. Στην αποτίμηση της αξίας του Κρατικού Λαχείου πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη ότι το Κράτος έχει σήμερα σημαντικά επαναλαμβανόμενα καθαρά έσοδα ετήσια σε ρευστό, καθώς επίσης ότι πρόσφατα δαπανήθηκε ποσό πέραν των €4,3 εκ. για αγορά και ανακαίνιση του νέου κτηρίου στέγασης του Κρατικού Λαχείου.

2.8.7 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Καθεστώς λειτουργίας της Υπηρεσίας. Η Υπηρεσία λειτουργεί εξ ονόματος και κατ' εντολή του Εφόρου Ασφαλίσεων (Έφορος), ο οποίος είναι υπεύθυνος για την εποπτεία της λειτουργίας των κυπριακών ασφαλιστικών εταιρειών και των αλλοδαπών ασφαλιστικών επιχειρήσεων που λειτουργούν στη Δημοκρατία, καθώς και τις δραστηριότητες των προσώπων που ασκούν εργασίες διαμεσολάβησης. Η Υπηρεσία υπάγεται οργανικά στο Υπουργείο Οικονομικών και κατά συνέπεια δεν είναι ανεξάρτητη όπως άλλες παρόμοιες Εποπτικές Αρχές τόσο στην Κύπρο, όσο και στα πλείστα κράτη-μέλη της ΕΕ, όπως για παράδειγμα στη Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Μάλτα κ.ά.

Σύσταση: Όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο αλλαγής του καθεστώτος λειτουργίας της Υπηρεσίας, ώστε να καταστεί ανεξάρτητη Εποπτική Αρχή, καθεστώς κάτω από το οποίο λειτουργούν και άλλες Εποπτικές Αρχές στην Κύπρο, όπως για παράδειγμα η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενική εποπτεία των ασφαλιστικών εταιρειών και να περιορίζονται ενδεχόμενες πολιτικές και άλλες παρεμβάσεις. Σημειώνεται ότι μια τέτοια ρύθμιση θα μπορούσε, χάριν οικονομίας και συνεργειών, να λάβει τη μορφή υπαγωγής ή συνένωσης της Υπηρεσίας σε άλλη εποπτική αρχή, συναφών καθηκόντων.

Αριθμητικά Στοιχεία. Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από την Υπηρεσία, το σύνολο των ασφαλιστρών που εισέπραξαν οι ασφαλιστικές εταιρείες για το 2014 ανήλθε σε €906,9 εκ. (2013: €933,6 εκ.) ποσό που αντιπροσωπεύει το 5,69% του ΑΕΠ (2013: 5,66%).

Βάσει του τελευταίου δημοσιευμένου καταλόγου, ημερ. 20.1.2015, στην Κύπρο παρέχονται ασφαλιστικές υπηρεσίες από τις ακόλουθες κατηγορίες ασφαλιστικών εταιρειών που είναι αδειοδοτημένες από τον Έφορο:

- 17 εγχώριες ασφαλιστικές εταιρείες γενικού κλάδου.
- 6 εγχώριες ασφαλιστικές εταιρείες κλάδου ζωής.
- 2 εγχώριες ασφαλιστικές εταιρείες παροχής μικτής ασφάλισης.
- 1 αλλοδαπή ασφαλιστική και αντασφαλιστική εταιρεία.
- 7 ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις διεθνών δραστηριοτήτων.
- 448 ευρωπαϊκές ασφαλιστικές/αντασφαλιστικές επιχειρήσεις που ασκούν εργασίες στη Δημοκρατία υπό καθεστώς ελεύθερης εγκατάστασης ή ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Υπεύθυνη για την εποπτεία των επιχειρήσεων αυτών είναι η Εποπτική Αρχή στο κράτος-μέλος στο οποίο έχουν αδειοδοτηθεί. Ο Έφορος θέτει τους όρους υπό τους οποίους, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, πρέπει να ασκούν τις εργασίες τους.

Επιπλέον, 1740 άτομα/εταιρείες ασκούν εργασίες διαμεσολάβησης.

Προσωπικό.

Το Προσωπικό της Υπηρεσίας αποτελείται από 23 άτομα ως ακολούθως:

<u>Έφορος Ασφαλιστικών Εταιρειών</u>	A15
<u>Εποπτεία Ασφαλιστικών Εταιρειών</u>	
• 2 Βοηθοί Εφόρου (Ανώτεροι Λειτουργοί Ελέγχου)	A13
• 1 Ανώτερος Λειτουργός Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών	A13
• 7 Λειτουργοί Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών	A11
• 4 Αναλυτές (Λογιστικοί Λειτουργοί Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών)	A8
<u>Εποπτεία Διαμεσολαβητών</u>	
• 1 Προϊστάμενος	A11
• 1 Διοικητικός/Λειτουργός	A8
• 1 Βοηθός Ελέγχου	A1
<u>Γραμματειακό Προσωπικό</u>	
• 2 Ιδιαιτέρες Γραμματείες	A7,A1
• 3 Λειτουργοί Αρχείου	2 στην A7 και 1 στην A2

Όπως μας αναφέρθηκε κατά τη συνάντησή μας με την Έφορο, σε σχέση με εισήγησή μας για εξέταση της δομής της Υπηρεσίας, αυτή ενδέχεται να διαφοροποιηθεί μετά και από σχετική αξιολόγησης η οποία διενεργείται στην παρούσα φάση στα πλαίσια μελέτης στην οποία συμμετέχει και η European Insurance and Occupational Pensions Authority (ΕΙΟΡΑ). Σκοπός της μελέτης είναι η συνένωση της εποπτείας του ασφαλιστικού τομέα με την εποπτεία των Επαγγελματικών Ταμείων Προνοίας και Συντάξεων και η ενδυνάμωση της εποπτείας των δύο αυτών τομέων. Η εν λόγω μελέτη αναμένεται να ολοκληρωθεί περί τα τέλη του 2015.

Σύσταση: Με την ολοκλήρωση της εν λόγω μελέτης, η σχετική έκθεση χρειάζεται να μελετηθεί και να ληφθούν μέτρα το συντομότερο ανάλογα με τις συστάσεις που θα προκύψουν, ενόψει και της εφαρμογής της Οδηγίας για τη Φερεγγυότητα II από 1.1.2016.

Επιτόπιος Έλεγχος. Σύμφωνα με το εγχειρίδιο της Εποπτικής Αρχής, ο επιτόπιος έλεγχος θα πρέπει να διεξάγεται τουλάχιστον κάθε 3 χρόνια.

Κατά το έτος 2014 διεξήχθη επιτόπιος έλεγχος μόνο στις 5 από τις 33 ασφαλιστικές εταιρείες. Επιπλέον, βάσει των στοιχείων που λάβαμε από την Εποπτική Αρχή, σε 6 ασφαλιστικές εταιρείες δεν διεξήχθη ποτέ επιτόπιος έλεγχος και σε 3 ασφαλιστικές εταιρείες ο τελευταίος επιτόπιος έλεγχος που διεξήχθη ήταν το 2009 και σε 1 ασφαλιστική εταιρεία το 2008.

Επίσης, εντοπίστηκε μία περίπτωση ασφαλιστικής εταιρείας για την οποία, παρόλο ότι ο επιτόπιος έλεγχος που διενεργήθηκε το 2012 κατέδειξε αρκετά προβλήματα, εκ των οποίων ορισμένα κρίθηκαν υψηλού κινδύνου, εντούτοις, δεν διεξήχθη άλλος επιτόπιος έλεγχος μέσα στα επόμενα 2 έτη ούτε είχε προγραμματιστεί τέτοιος έλεγχος μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου μας.

Όπως μας πληροφόρησε η Έφορος, για τα εν λόγω προβλήματα έγινε ανταλλαγή επιστολών μέσω των οποίων υποβλήθηκαν οι πληροφορίες/στοιχεία που ζητήθηκαν. Η Υπηρεσία μας, ωστόσο, διαπίστωσε ότι για κάποια από τα ευρήματα, μόνο με επιτόπου έλεγχο θα μπορούσε να επιβεβαιωθεί ότι η ασφαλιστική εταιρεία έλαβε τα αναγκαία μέτρα/ενέργειες και το πρόβλημα έπαψε να υφίσταται.

Όσον αφορά στους επιτόπιους ελέγχους των διαμεσολαβητών, διαπιστώθηκε ότι διενεργήθηκε μόνο ένας επιτόπιος έλεγχος το 2014 και ένας το 2015 (μετά από καταγγελία), παρόλο ότι ο αριθμός των διαμεσολαβητών ανερχόταν στις 20.4.2015 σε 1691.

Ωστόσο, ο επιτόπιος έλεγχος είναι σημαντικός και επιβεβλημένος, καθώς, σύμφωνα και με το εγχειρίδιο της Εποπτικής Αρχής, κατά τη διεξαγωγή του ελέγχονται οι πολιτικές, οι διαδικασίες, τα συστήματα που διαθέτει μια ασφαλιστική εταιρεία, εντοπίζονται τυχόν οργανωτικά προβλήματα, αξιολογείται ο τρόπος χειρισμού των πελατών και επιπλέον ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος στα περιουσιακά της στοιχεία με τη λήψη αποδεικτικών στοιχείων, όπως για παράδειγμα τα πιστοποιητικά επενδύσεων, τα αποδεικτικά για χρεώστες, οι βεβαιώσεις τραπεζικών υπολοίπων κ.λπ.

Η Έφορος μάς ανέφερε ότι οι έλεγχοι που διενεργούνται από την Υπηρεσία, όσον αφορά στα στοιχεία που λαμβάνονται από τις ασφαλιστικές εταιρείες ανά τρίμηνο και τα οποία ελέγχονται ανά εξάμηνο από τους εξωτερικούς ελεγκτές των ασφαλιστικών εταιρειών, κρίνονται αποτελεσματικοί.

Σχετικά με τον επιτόπιο έλεγχο των διαμεσολαβητών, η Έφορος μάς πληροφόρησε ότι με την εποπτεία των διαμεσολαβητών ασχολούνται μόνο τρεις λειτουργοί, ο ένας εκ των οποίων χειρίζεται και αρκετά άλλα θέματα διοικητικής φύσης, κατάσταση την οποία θεωρεί άκρως ανεπαρκή.

Η Υπηρεσία μας έχει επίσης εισηγηθεί την κατηγοριοποίηση των ασφαλιστικών εταιρειών βάσει ανάλυσης κινδύνου (risk assessment), η οποία θα βασίζεται σε προκαθορισμένους παράγοντες κινδύνου (risk factors), με σκοπό την ετοιμασία προγράμματος επιτόπιων ελέγχων, δίνοντας προτεραιότητα στις εταιρείες και στις περιοχές με τον υψηλότερο κίνδυνο. Παρόλο που η Έφορος μάς ανέφερε ότι η Υπηρεσία είναι σε θέση να αξιολογεί τις ασφαλιστικές εταιρείες και να τις κατηγοριοποιεί σε προτεραιότητες 1, 2 και 3, τέτοιου είδους υποκειμενική αξιολόγηση, η οποία δεν τεκμηριώνεται με μετρήσιμους, προκαθορισμένους παράγοντες κινδύνου (risk factors) οι οποίοι να επιμετρούν τον κίνδυνο, αλλά βασίζεται σε εμπειρία και μόνο, δεν θεωρείται ότι προσφέρει ομοιόμορφη και αντικειμενική αξιολόγηση.

Σύσταση: Όπως διενεργείται αξιολόγηση των ασφαλιστικών εταιρειών βάσει ανάλυσης κινδύνου, η οποία θα βασίζεται σε προκαθορισμένους παράγοντες κινδύνου, με σκοπό την ετοιμασία προγράμματος ελέγχου, δίνοντας προτεραιότητα στις εταιρείες και περιοχές με τον υψηλότερο κίνδυνο. Να εξεταστεί το ενδεχόμενο λήψης συμβουλευτικής βοήθειας για αξιολόγηση κινδύνου. Εν πάση περιπτώσει, στις εταιρείες θα πρέπει τουλάχιστον ανά τριετία να διενεργούνται επιτόπιοι έλεγχοι.

Έλεγχος στοιχείων που λαμβάνονται από τις ασφαλιστικές εταιρείες. Δεν υπάρχει ένα τυποποιημένο πρόγραμμα ελέγχου, ούτε ετοιμάζονται φύλλα εργασίας για τον έλεγχο των περιουσιακών στοιχείων, τα οποία χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για την κάλυψη των τεχνικών αποθεμάτων και του περιθωρίου φερεγγυότητας, στα οποία να αναφέρεται το δείγμα των περιουσιακών στοιχείων που ελέγχθηκε και κατά συνέπεια το εύρος του ελέγχου. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι στα σημειώματα που ετοιμάζουν οι λειτουργοί ελέγχου αναγράφουν μόνο τα ευρήματα του ελέγχου τους, χωρίς αναφορά στο βάθος και έκταση του ελέγχου που διεξήγαγαν.

Η Έφορος ανέφερε ότι ελέγχονται όλα τα περιουσιακά στοιχεία και όχι δειγματοληπτικά όπως είχαμε πληροφορηθεί κατά τον έλεγχο μας από τους αναλυτές. Η Υπηρεσία μας, παρόλο ότι δεν αμφισβητεί την αναφορά της Εφόρου, εντούτοις έχει την άποψη ότι εφόσον δεν τεκμηριώνεται ο έλεγχος με φύλλα εργασίας και ούτε υπάρχουν οποιεσδήποτε ενδείξεις στους φακέλους για το εύρος του ελέγχου που καλύφθηκε, δεν στοιχειοθετείται ο οποιοσδήποτε έλεγχος διεξήχθη.

Η Έφορος μάς ανέφερε ότι οι λειτουργοί ελέγχου στον «έλεγχο τους» αναγράφουν και το τι εξετάστηκε και όχι μόνο τα ευρήματα του ελέγχου τους, χωρίς, ωστόσο να διευκρινίζει τι εννοεί με τον όρο «στον έλεγχό τους». Επιπλέον, η Έφορος μάς απέστειλε και δύο προγράμματα ελέγχου για τους δύο κλάδους

ασφαλίσεων για καθοδήγηση των λειτουργιών ελέγχου κατά τον έλεγχό τους, ένα εκ των οποίων έφερε ακόμη το σύμβολο ΛΚΕ (λίρες Κύπρου). Όπως επίσης μας πληροφόρησε, μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2016, θα ετοιμαστεί εγχειρίδιο βάσει του οποίου θα διενεργούνται οι επίσημοι έλεγχοι της Υπηρεσίας νοουμένου ότι μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015 θα αποσταλεί από την ΕΙΟΡΑ, σε όλες τις εποπτικές αρχές, εγχειρίδιο οδηγιών σχετικά με τους ελέγχους που αφορούν στους Πυλώνες I και II.

Είχαμε εισηγηθεί επίσης όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο της ηλεκτρονικής καταχώρησης των περιουσιακών στοιχείων των ασφαλιστικών εταιρειών που χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση ανά κατηγορία. Όπως μας ενημέρωσε η Έφορος με την επιστολή της ημερ. 2.11.2015, οι ασφαλιστικές εταιρείες ετοιμάζουν περαιτέρω ανάλυση των περιουσιακών τους στοιχείων η οποία υποβάλλεται ηλεκτρονικά στην Υπηρεσία.

Συστάσεις:

- Κατά τον έλεγχο των περιουσιακών στοιχείων (όπως και σε κάθε άλλη περίπτωση) θα πρέπει να ετοιμάζονται φύλλα εργασίας, ώστε ο έλεγχος να στοιχειοθετείται επαρκώς.
- Να μελετηθεί το ενδεχόμενο αξιοποίησης της ηλεκτρονικής κατάστασης των περιουσιακών στοιχείων που υποβάλλονται από τις ασφαλιστικές εταιρείες, ούτως ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος της κατηγοριοποίησης των περιουσιακών στοιχείων τα οποία χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για την κάλυψη των τεχνικών αποθεμάτων και του περιθωρίου φερεγγυότητας και επιπλέον να επιβεβαιώνεται ότι δεν υπερβαίνουν τη συνολική τους αξία.

Εκτιμήσεις της αξίας της ακίνητης περιουσίας και της γης. Βάσει του άρθρου 84 του περί της Ασκήσεως Ασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου (ο Νόμος), ο Έφορος δύναται να λαμβάνει τα μέτρα που κρίνει αναγκαία για την εξέταση ή επαλήθευση των εγκεκριμένων επενδύσεων των ασφαλιστικών εταιρειών. Επιπλέον, βάσει του Άρθρου 71Α(3) του Νόμου, παραχωρείται η εξουσία στον Έφορο σε ειδικές περιπτώσεις, να επανεκτιμά και να μειώνει την αξία όλων των επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων για τον υπολογισμό του διαθέσιμου περιθωρίου φερεγγυότητας, ιδίως όταν έχει επέλθει σημαντική μεταβολή στην αγοραία αξία τους.

Η Υπηρεσία λαμβάνει εκτιμήσεις για την αξία της ακίνητης περιουσίας που κατέχουν οι ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες διενεργούνται από επαγγελματίες εκτιμητές, για λογαριασμό τους.

Διαπιστώθηκε ότι δεν διενεργήθηκε οποιαδήποτε επανεκτίμηση της αξίας των κτιριακών εγκαταστάσεων και της γης που χρησιμοποιείται στον σχηματισμό των τεχνικών αποθεμάτων και στην κάλυψη του περιθωρίου φερεγγυότητας. Σε δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήσαμε με βάση τις αξίες του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (αξίες 1.1.2013), διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχαν σημαντικές διαφορές. Ωστόσο, εκφράσαμε την άποψη ότι, λαμβάνοντας υπόψη επίσημους δείκτες τιμών ακινήτων για το 2013 και 2014, ενδεχομένως να έπρεπε, σε αρκετές περιπτώσεις, να είχαν γίνει μειώσεις στις αξίες των κτιριακών εγκαταστάσεων και της γης της τάξης του 10-15%, ανά έτος, αντίστοιχα.

Η Υπηρεσία μας, λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική μείωση στις τιμές ακινήτων κατά τα τελευταία έτη, καθώς και το ότι από ορισμένες ασφαλιστικές εταιρείες κατέχεται ακίνητη περιουσία σημαντικής αξίας, εισηγήθηκε στην Έφορο, όπως αντιπαραβάλλονται οι τιμές των ακινήτων για το έτος για το οποίο διεξάγεται έλεγχος με τις τιμές που παρουσιάζονται στις καταστάσεις τεχνικών αποθεμάτων και περιθωρίου φερεγγυότητας κατά τα προηγούμενα τέσσερα έτη, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι διακυμάνσεις στις αξίες των ακινήτων δικαιολογούνται βάσει επίσημων δεικτών τιμών ακινήτων.

Η Έφορος μάς ανέφερε ότι η Υπηρεσία λαμβάνει από τις ασφαλιστικές εταιρείες σε ετήσια βάση, εκτιμήσεις που διενεργούνται για λογαριασμό των ασφαλιστικών εταιρειών από ανεξάρτητους εκτιμητές, βάσει των οποίων διενεργούνται και οι έλεγχοι αντοχής (stress tests). Επιπλέον, μας ανέφερε ότι οι επίσημοι δείκτες στους οποίους η Υπηρεσία μας παρέπεμψε, αφορούν το μέσο όρο της αγοράς και δεν

μπορούν να αποτελέσουν κανόνα για τις τιμές των ακινήτων, καθώς και ότι αφορούν σε οικίες και καταστήματα και όχι γη στην οποία επενδύουν κυρίως οι ασφαλιστικές εταιρείες. Σημειώνεται ότι σε επικοινωνία του γραφείου μας με την ΕΙΟΡΑ, σχετικά με τη διενέργεια των ελέγχων αντοχής που διενεργήθηκαν σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, όπως αναφέρουμε πιο κάτω, μας αναφέρθηκε ότι, όσον αφορά στην Κύπρο, τα αποτελέσματα δεν συνάδουν με τον μέσο όρο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τόσο σε αριθμό όσο και στη φύση των θεμάτων που εντοπίστηκαν. Επομένως, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι προς διασφάλιση της εγκυρότητας των στοιχείων που υποβάλλονται στην Έφορο από τις ασφαλιστικές εταιρείες, επιβάλλεται, έστω και δειγματοληπτικά, η επιβεβαίωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων.

Σύσταση: Όπως η Έφορος, στα πλαίσια της εξουσίας που της παρέχονται από τα άρθρα 84 και 71Α(3) του Νόμου, προβαίνει, τουλάχιστον σε δειγματοληπτική βάση, σε επαλήθευση της αξίας της ακίνητης περιουσίας των ασφαλιστικών εταιρειών.

Μη επανέλεγχος της καταλληλότητας των διευθυνόντων. Σύμφωνα με την παράγραφο (i) του εδαφίου (1) του άρθρου 21 του Νόμου, μια εκ των προϋποθέσεων χορήγησης άδειας ασφαλιστικής εταιρείας είναι οι διευθύνοντες την εταιρεία να είναι άτομα ικανά και κατάλληλα. Τα κριτήρια καθορισμού της ικανότητας και καταλληλότητας ορίζονται, βάσει του άρθρου 53(5)(α) του Νόμου, ως η εντιμότητα, η ακεραιότητα, η «καλή φήμη», η ειδική γνώση και πείρα στον τομέα του και η καλή οικονομική κατάσταση. Το άρθρο 53(5)(β) προνοεί ότι ένα πρόσωπο δεν λογίζεται ως κατάλληλο πρόσωπο όταν αυτό καταδικάστηκε για πλαστογραφία, κλοπή, απάτη, υπεξαίρεση, αισχροκέρδεια, εκβίαση, δωροδοκία, λαθρεμπορία, απόσπαση χρημάτων με ψευδείς παραστάσεις, φόνο εκ προμελέτης, ανθρωποκτονία, βιασμό, αδικήματα ηθικής αισχροκέρδειας ή άλλα συναφή προς τα ανωτέρω αδικήματα. Το δε άρθρο 41(1)(α) προνοεί ότι ο Έφορος δύναται ακόμη και να ανακαλέσει την άδεια ασκήσεως ασφαλιστικών εργασιών εάν οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας δεν ικανοποιείται πλέον.

Κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι η ικανότητα και καταλληλότητα των διευθυνόντων ελέγχεται μόνο κατά τη χορήγηση της άδειας, αντί σε τακτική βάση. Η ανάγκη ελέγχου της καταλληλότητας των διευθυνόντων σε τακτική βάση υποστηρίζεται και από το γεγονός ότι, κατά τον έλεγχο μας εντοπίστηκαν δύο περιπτώσεις διευθυνόντων συμβούλων, οι οποίοι αντιμετωπίζουν σοβαρότατες κατηγορίες, μετά από έρευνες που διεξήχθησαν από άλλες δύο Εποπτικές Αρχές η μία εκ των οποίων είναι στην Κύπρο και η άλλη στην Ελλάδα. Οι δύο υποθέσεις δεν έχουν εκδικαστεί ακόμη.

Σύσταση: Δεδομένου ότι, μετά από αίτημα της Εφόρου ημερ. 30.10.2015, η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας γνωμάτευσε ότι για να παυθεί από την Έφορο, Διευθύνων Σύμβουλος από τη θέση του σε ασφαλιστική εταιρεία θα πρέπει να υπάρχει καταδικαστική απόφαση, και επειδή η διασφάλιση της καλής φήμης των διευθυντών είναι υψίστης σημασίας, θα πρέπει άμεσα να εξεταστεί το ενδεχόμενο να προωθηθεί τροποποίηση της νομοθεσίας, ώστε να δίδει αρμοδιότητα στην Έφορο να απομακρύνει, έστω προσωρινά, μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης, διευθύνοντες συμβούλους στις περιπτώσεις που πλήττεται η καλή τους φήμη, κυρίως μετά από απαγγελία σοβαρών κατηγοριών και επιβολή προστίμων από άλλες αρμόδιες Εποπτικές Αρχές. Σημειώνεται ότι τα κριτήρια καθορισμού καταλληλότητας των διευθυνόντων σε άλλες Εποπτικές Αρχές του εξωτερικού είναι διατυπωμένα με περισσότερη σαφήνεια και πιο περιεκτικά όπως για παράδειγμα Financial Conduct Authority (UK) και IOSCO.

Επίσης, ο έλεγχος της καταλληλότητας των διευθυνόντων πρέπει να διενεργείται σε τακτά χρονικά διαστήματα και να λαμβάνονται έγκαιρα σχετικά μέτρα ως ενδείκνυται.

Η Έφορος συμφωνεί με τη σύστασή μας και επισημαίνει ότι η όποια τροποποίηση της νομοθεσίας θα πρέπει να γίνει παράλληλα, με παρόμοια τροποποίηση των αντίστοιχων νομοθεσιών που διέπουν τη

λειτουργία των άλλων δύο εποπτικών Αρχών, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, λόγω του ότι η υφιστάμενη νομοθεσία αποτελεί εναρμόνιση με σχετική Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία είναι οριζόντια, δηλαδή ισχύει για όλες τις εποπτικές Αρχές του τομέα. Επίσης, μας ανέφερε ότι, σκοπεύει να ζητήσει από τον Υπουργό Οικονομικών να συντονίσει την όλη προσπάθεια, αφού προηγουμένως ζητήσει και τη συνδρομή της Νομικής Υπηρεσίας.

Είσπραξη και απόδοση ασφαλιστρων από διαμεσολαβητές στις ασφαλιστικές εταιρείες. Βάσει του άρθρου 185 του Νόμου, οι διαμεσολαβητές οφείλουν να αποδώσουν το ασφάλιστρο ή άλλο ποσό στον δικαιούχο στον καθορισμένο χρόνο. Σύμφωνα με την Οδηγία για τη Φερεγγυότητα Ι, για σκοπούς κάλυψης και υπολογισμού τόσο των τεχνικών αποθεμάτων όσο και του περιθωρίου φερεγγυότητας, δεν γίνονται αποδεκτά χρέη σε σχέση με ασφάλιστρα που εκκρεμούν περισσότερο από 3 μήνες από την ημερομηνία λήξης της περιόδου πίστωσης. Η περίοδος πίστωσης ορίστηκε από την Έφορο σε 4 μήνες.

Εντοπίστηκαν περιπτώσεις μη έγκαιρης καταβολής των εισπραχθέντων ασφαλιστρων από τους διαμεσολαβητές στους λογαριασμούς των ασφαλιστικών εταιρειών, εκ των οποίων ορισμένες είναι για σημαντικά ποσά. Όπως μας αναφέρθηκε, υπήρξε περίπτωση που η οφειλή διαμεσολαβητή υπερέβαινε το €1 εκ. και η ασφαλιστική εταιρεία κινήθηκε νομικά εναντίον του.

Η μη έγκαιρη απόδοση των εισπραχθέντων ασφαλιστρων από τους διαμεσολαβητές, έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του αποθεματικού των εταιρειών, αφού εκκρεμή ασφάλιστρα πέραν των 7 μηνών, έστω και αν έχουν καταβληθεί από τους πελάτες στους διαμεσολαβητές, δεν μπορούν να λογίζονται ως περιουσιακό στοιχείο της ασφαλιστικής εταιρείας εάν δεν αποδοθούν από τους διαμεσολαβητές προς αυτήν. Επιπρόσθετα, η ασφαλιστική εταιρεία πιθανόν να χρειαστεί να καλύψει ζημιές ασφαλιζομένων για τις οποίες να μην της έχει αποδοθεί το εισπραχθέν ασφάλιστρο από το διαμεσολαβητή.

Σύσταση: Όπως εξευρεθούν τρόποι καταπολέμησης του φαινομένου παρακράτησης εσόδων από τους διαμεσολαβητές, από ασφαλιστικά συμβόλαια, με τροποποίηση του Νόμου, αν απαιτείται, όπως για παράδειγμα με μείωση της περιόδου πίστωσης ή/και επιβολή τόκων προστίμου στους διαμεσολαβητές για καθυστερήσεις πέραν της περιόδου πίστωσης. Επιπλέον εισηγούμαστε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο της απευθείας κατάθεσης των ασφαλιστρων από τους πελάτες στους τραπεζικούς λογαριασμούς των ασφαλιστικών εταιρειών.

Υιοθέτηση Οδηγίας για τη Φερεγγυότητα II.

(α) Εκπαίδευση προσωπικού. Από 1.1.2016 τίθεται σε ισχύ η Οδηγία για Φερεγγυότητα II, η οποία αποτελεί το νέο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας που θα διέπει τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ωστόσο, όπως μας αναφέρθηκε από λειτουργούς ελέγχου της Υπηρεσίας, δεν τους είχε παρασχεθεί επαρκής εκπαίδευση, όσον αφορά στην υιοθέτηση της Οδηγίας για τη Φερεγγυότητα II.

Η Έφορος μάς πληροφόρησε ότι θεωρεί ότι οι δηλώσεις των πιο πάνω λειτουργών ελέγχου δεν αποτελούν τεκμήριο για το εν λόγω θέμα. Μας διαβεβαίωσε επίσης ότι οι λειτουργοί ελέγχου συμμετέχουν σε διάφορα σχετικά σεμινάρια και συνέδρια, στα πλαίσια που το επιτρέπουν οι οικονομικοί και οι ανθρωπίνι πόροι της Υπηρεσίας, και απέδωσε τις δηλώσεις τους στο άγχος που νιώθουν για το εύρος των ελέγχων που θα πρέπει να διεξάγουν σύντομα με την εφαρμογή της Φερεγγυότητας II. Η Υπηρεσία, ωστόσο, δεν ήταν σε θέση να τεκμηριώσει το πιο πάνω, αφού όταν ζητήθηκε από την Υπηρεσία μας κατάλογος των λειτουργών ελέγχου, που συμμετείχαν στα πιο πάνω σεμινάρια, χρειάστηκε να ερωτηθούν οι ίδιοι οι λειτουργοί ελέγχου. Επίσης, στην κατάσταση που ετοιμάστηκε και μας αποστάληκε περιλήφθηκαν 10 σεμινάρια/συνέδρια, τα οποία διενεργήθηκαν από το 2007 μέχρι τον Οκτώβριο του 2015, και στα οποία είτε συμμετείχαν διάφοροι λειτουργοί ελέγχου ή τους διανεμήθηκε το σχετικό υλικό. Επιπλέον, όπως μας αναφέρθηκε διενεργούνται και ενδομησιακά σεμινάρια από το 2009. Η Υπηρεσία

μας εξασφάλισε το πρόγραμμα από τα δύο τελευταία σεμινάρια τα οποία περιλαμβάνονταν στη κατάσταση που μας αποστάληκε. Το ένα, μικρής διάρκειας, αφορούσε σε καθοδήγηση των εποπτευόμενων για την ετοιμασία εκθέσεων Own Risk & Solvency Assessment/Forward Looking Assessment of Own Risk καθώς και στη διαμόρφωση πολιτικής ανάληψης κινδύνων. Το άλλο ήταν συνέδριο στο οποίο έγιναν ολιγόλεπτες παρουσιάσεις από διάφορους παρευρισκόμενους και κατά συνέπεια όχι σε βάθος ανάλυση.

Όσον αφορά στην πρακτική εξάσκηση, η Έφορος μάς ενημέρωσε ότι έγινε ενδομηματική παρουσίαση το 2010. Επιπλέον, μας πληροφόρησε ότι τον Ιούνιο του 2015 ξεκίνησε ο έλεγχος/επιθεώρηση των στοιχείων που υπέβαλαν οι ασφαλιστικές εταιρείες σχετικά με τη Φερεγγυότητα II.

Σύσταση: Όπως ετοιμαστεί πρόγραμμα επιμόρφωσης του προσωπικού το οποίο να περιλαμβάνει και πρακτική εξάσκηση. Επιπλέον, θα πρέπει σε ανώτερο επίπεδο να διασφαλίζεται ότι όλοι ανεξαιρέτως οι λειτουργοί ελέγχου της Υπηρεσίας έχουν τύχει επαρκούς εκπαίδευσης ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά, ιδιαίτερα όταν το σχετικό θερμικό πλαίσιο αλλάξει.

(β) Πιθανή αντιμετώπιση προβλημάτων φερεγγυότητας των ασφαλιστικών εταιρειών με βάση τη Φερεγγυότητα II. Από την άσκηση αντοχής που διεξήγαγε η Εποπτική Αρχή στις 30 εταιρείες που εμπίπτουν κάτω από το καθεστώς της Φερεγγυότητας II, από τις 34 που ήταν αδειοδοτημένες κατά τις 31.12.2013, διαπιστώθηκε ότι 10 εταιρείες, με βάση τα δεδομένα τους κατά τις 31.12.2013, δεν τηρούσαν τα απαιτούμενα όρια φερεγγυότητας. Όπως αναφέρεται στην έκθεση που υποβλήθηκε στην ΕΙΟΡΑ για ενημέρωσή της για τα αποτελέσματα του πιο πάνω ελέγχου, για τις 3 από τις 10 εταιρείες το πρόβλημα λύνεται με αύξηση της διασποράς των περιουσιακών τους στοιχείων ενώ για τις υπόλοιπες 7 το πρόβλημα λύνεται μόνο με αύξηση κεφαλαίων. Το συνολικό ποσό της απαιτούμενης αύξησης κεφαλαίων, ανερχόταν σε €30,8 εκ. εκ των οποίων τα €22 εκ. αφορούν σε μία ασφαλιστική εταιρεία που είναι θυγατρική εταιρεία ξένου ομίλου ο οποίος βρίσκεται σε διαδικασία αναδιαμόρφωσης της εταιρικής του δομής και υπάρχει διαβεβαίωση διοχέτευσης της θυγατρικής εταιρείας με τα απαιτούμενα κεφάλαια, πριν την εφαρμογή της Φερεγγυότητας II. Επιπλέον, με βάση τις εκθέσεις Own Risk and Solvency Assessment (ORSA), η ετοιμασία των οποίων αποτελεί υποχρέωση των ασφαλιστικών εταιρειών βάσει της Οδηγίας για τη Φερεγγυότητα II, 2 εταιρείες διαφαίνεται ότι θα αντιμετωπίσουν πρόβλημα το 2016 με την εισαγωγή της Φερεγγυότητας II και απαιτείται η συνεχής παρακολούθηση τους από την Εποπτική Αρχή. Για τις ασφαλιστικές εταιρείες που κατά το πρώτο έτος εφαρμογής της Φερεγγυότητας II θα αντιμετωπίσουν πρόβλημα κεφαλαίων για σκοπούς φερεγγυότητας, παρέχεται 2ετης περίοδος προσαρμογής (μέχρι 31.12.2017).

Σύσταση: Όπως εξακολουθεί να παρακολουθείται συστηματικά η φερεγγυότητα των εταιρειών και όπως τους παρέχεται επαρκής καθοδήγηση για την εφαρμογή της Φερεγγυότητας II, από 1.1.2016.

Όπως μας πληροφόρησε η Έφορος, μέχρι τις 30.6.2015 ο αριθμός των εταιρειών που βρίσκονται κάτω από τα όρια της Φερεγγυότητας II μειώθηκε στις 3 και τα συνολικά νέα κεφάλαια που θα χρειαστούν περιορίστηκαν σε ποσό γύρω στα €5 εκ.

Αντιμετώπιση νομικών θεμάτων. Η Εποπτική Αρχή, ως Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, δεν εργοδοτεί νομικό σύμβουλο, αλλά για τα νομικά θέματα που προκύπτουν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, απευθύνεται στη Νομική Υπηρεσία. Όπως μας έχει αναφερθεί, η περίοδος αναμονής για λήψη της γνωμάτευσης της Νομικής Υπηρεσίας κυμαίνεται μεταξύ 6-18 μήνες ακόμη και σε περιπτώσεις που η ανταπόκριση της Εποπτικής Αρχής πρέπει να είναι άμεση. Λόγω της πιο πάνω καθυστέρησης, δεν δίδεται έγκαιρα απάντηση στους ασφαλισμένους ή και στις εταιρείες με αποτέλεσμα να κινδυνεύει η Εποπτική Αρχή ακόμη και με μηνύσεις από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Σύσταση: Όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο, είτε για στελέχωση της Εποπτικής Αρχής με νομικό σύμβουλο που θα τοποθετηθεί από τον Γενικό Εισαγγελέα, είτε για αγορά υπηρεσιών νομικού συμβούλου κατόπιν έγκρισης από τον Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος θα έχει εξειδικευμένη γνώση σε θέματα που αφορούν στον ασφαλιστικό τομέα και στα καθήκοντα του οποίου θα είναι και η ενημέρωση του προσωπικού για τυχόν νέες νομοθετικές ρυθμίσεις καθώς και η ετοιμασία τροποποιητικών νομοσχεδίων όπου απαιτείται.

2.9 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Ο Προϋπολογισμός του Υπουργείου για το 2014 προέβλεπε δαπάνες €925,7 εκ. από τις οποίες ποσό €773,6 εκ. αφορούσε σε τακτικές και ποσό €152,1 εκ. σε αναπτυξιακές δαπάνες. Οι πραγματικές τακτικές δαπάνες για το 2014 ανήλθαν σε €879,2 εκ. ή 95% του Προϋπολογισμού. Σημειώνεται ότι από το ποσό των €773,6 εκ. που αφορά σε τακτικές δαπάνες, ποσό €611,0 εκ. ή ποσοστό 79% αφορούσε στη μισθοδοσία των εκπαιδευτικών. Οι πραγματικές αναπτυξιακές δαπάνες ανήλθαν σε €141,1 εκ. ή 92,7% του Προϋπολογισμού.

Έργα ανάπτυξης. Στο εξηγηματικό Υπόμνημα του Προϋπολογισμού του 2014 για το Υπουργείο, περιλήφθηκε μικρότερος αριθμός έργων, σε σύγκριση με το 2013. Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι το 2014, από τα 52 συνολικά έργα που προϋπολογίστηκαν και αφορούσαν στην ανέγερση, βελτίωση και επέκταση σχολείων ή σε έργα υποδομής σε σχολεία για τον σχολικό αθλητισμό, δεν εκτελέστηκαν τα 18. Αυτό, όπως πληροφορηθήκαμε, οφείλεται σε διάφορους λόγους όπως (α) σε προβλήματα που σχετίζονται με την απαλλοτρίωση του χώρου και σε αδυναμία του Υπουργείου Οικονομικών να διαθέτει χρήματα για απαλλοτριώσεις και (β) στις πιέσεις και αντιδράσεις διαφόρων κοινωνικών ομάδων με σκοπό τη μη υλοποίηση συγκεκριμένων έργων όπως για παράδειγμα, τη συντήρηση του Παγκυπρίου Γυμνασίου.

Η Υπηρεσία μας, σε προηγούμενες Εκθέσεις της, εισηγήθηκε όπως γίνουν ενέργειες για βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων του Προϋπολογισμού κάθε έτους. Όπως είχαμε πληροφορηθεί κατά τη διάρκεια του ελέγχου, το πρόγραμμα παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων εγκαταστάθηκε και άρχισε η πιλοτική εφαρμογή του από τον Σεπτέμβριο 2014 και εντός του 2016 θα αρχίσει η εφαρμογή του πάνω σε μόνιμη βάση.

Σύσταση: Το πρόγραμμα παρακολούθησης της εκτέλεσης των έργων χρειάζεται να εφαρμοστεί βάσει χρονοδιαγράμματος το συντομότερο δυνατό και να καλύψει όλα τα σχετικά έργα.

Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.

(α) Ιστορικό. Έχοντας ως στρατηγικό στόχο τον εκσυγχρονισμό και την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του, ημερ. 16.2.2005, καθόρισε το πλαίσιο διεξαγωγής του διαλόγου για την Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, αφού προηγουμένως ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε (στις 31.8.2004) η μελέτη της Επιτροπής Ειδικών για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και υποβλήθηκαν απόψεις/παρατηρήσεις από τους πολιτικούς και συνδικαλιστικούς φορείς.

(β) Υλοποίηση Προϋπολογισμού. Η πρόνοια στον Προϋπολογισμό του 2014 ήταν €1.600.000 και δαπανήθηκε ποσό ύψους €738.160 το οποίο αφορά κυρίως στην εφαρμογή του θεσμού του Ανοικτού Σχολείου, του Αθλητικού και του Μουσικού Σχολείου, καθώς επίσης και στην επιχορήγηση για αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών.

(γ) Ανοικτό Σχολείο. Ο θεσμός του Ανοικτού Σχολείου εισήχθη πάνω σε πιλοτική φάση με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 62.664 και ημερ. 28.9.2005, με σκοπό το άνοιγμα των σχολείων προς την κοινότητα, με οργανωμένο τρόπο, ώστε τις απογευματινές ώρες να αξιοποιούνται οι χώροι των σχολείων για πολιτιστικές, αθλητικές και δημιουργικές δραστηριότητες.

Ο θεσμός, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή το 2007, εφαρμόζεται σε δέκα Δήμους και προϋποθέτει τη σύσταση σωματείου, σύμφωνα με τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο του 1972 και με βάση το πρότυπο καταστατικό που προτείνει το Υπουργείο. Για τη λειτουργία του θεσμού στους δέκα Δήμους, το Υπουργείο κατέβαλε τον Δεκέμβριο 2014 το συνολικό ποσό των €230.000 (για την Α΄ δόση της σχολικής χρονιάς 2014/15), σε σύγκριση με €515.000 για τη σχολική χρονιά 2013/14.

Το θέμα της εγγραφής των δέκα Ανοικτών Σχολείων ως σωματεία παραμένει σε εκκρεμότητα και εξηγείται στην περσινή Έκθεση μας. Το Υπουργείο, ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας μας, όπως το Υπουργείο μελετήσει άλλους τρόπους θεσμοθέτησης του «Ανοικτού Σχολείου», εκτός της εγγραφής του ως σωματείου, εφόσον αυτή φαίνεται να μην είναι προς το παρόν εφικτή, καθώς επίσης και για σκοπούς συμμόρφωσης με τις πρόνοιες του περί Λογιστικής και Δημοσιονομικής και του περί Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου του 2014 (Ν.38(Ι)/2014), σύμφωνα με τις οποίες απαραίτητη προϋπόθεση για την καταβολή οποιασδήποτε χορηγίας από το Κράτος, είναι οι παραλήπτες της χορηγίας να υπόκεινται σε ανεξάρτητο έλεγχο, με επιστολή του προς τους Δημάρχους των Δήμων όπου λειτουργεί ο θεσμός, ημερ. 25.11.2014, εισηγήθηκε την ανάληψη της διαχείρισης των προγραμμάτων του «Ανοικτού Σχολείου», κατευθειάν από τον Δήμο, καθώς με τον τρόπο αυτό θα μπορέσει να συνεχίσει η επιχορήγηση των προσφερόμενων προγραμμάτων και τους ζήτησε όπως αποστείλουν στο Υπουργείο επιστολή με την οποία να δηλώνεται ότι αναλαμβάνει, ως Δημοτική Αρχή, τη διαχείριση των προγραμμάτων του «Ανοικτού Σχολείου», εισήγηση η οποία έγινε αποδεκτή από τους Δήμους.

Σύμφωνα με τη νέα διαδικασία χρηματοδότησης, που υιοθετείται με άμεση ισχύ, η χορηγία θα δίνεται σε δύο δόσεις. Η πρώτη δόση θα δίνεται προκαταβολικά, μετά την υποβολή του προϋπολογισμού του «Ανοικτού Σχολείου» για την κάθε σχολική χρονιά, ενώ η δεύτερη δόση θα δίνεται στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς, μετά που ο Δήμος θα υποβάλλει ελεγμένο απολογισμό λειτουργίας των επιχορηγούμενων προγραμμάτων. Επίσης, με γνώμονα τον εξορθολογισμό του τρόπου καθορισμού του ύψους της χορηγίας που θα λαμβάνουν οι διάφοροι Δήμοι για τα προγράμματα που θα προσφέρονται στο πλαίσιο των «Ανοικτών Σχολείων» από τη σχολική χρονιά 2015/16 θα καθοριστούν σαφή κριτήρια που θα διέπουν το όλο πλαίσιο επιχορήγησης. Ως εκ τούτου, η καταβολή της Α΄ δόσης πραγματοποιήθηκε μετά που οι Δήμοι υπέβαλαν στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προϋπολογισμό λειτουργίας του προγράμματος για τη σχολική χρονιά 2014/15. Σε ότι αφορά στη Β΄ δόση για το 2014/15 δεν καταβλήθηκε σε κανένα από τους Δήμους, καθώς το Υπουργείο ανέμενε ως προϋπόθεση για την καταβολή της την υποβολή των ελεγμένων απολογισμών λειτουργίας των προγραμμάτων τους.

Επίσης αναφέρεται ότι, το 2012, μέσα από το θεσμό του Ανοικτού Σχολείου, λειτουργήσε πιλοτικά καλοκαιρινό πρόγραμμα στα Ειδικά Σχολεία, για 6 εβδομάδες, σε καθημερινή βάση, για παιδιά με ειδικές ανάγκες, στους έξι Δήμους που λαμβάνουν μέρος στο εν λόγω πρόγραμμα, για το οποίο, κατά το 2014 καταβλήθηκε το συνολικό ποσό των €86.997 και αφορούσε στο καλοκαιρινό πρόγραμμα του 2014.

Πρόσφατα ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση του θεσμού του «Ανοικτού Σχολείου» από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ).

Σύσταση: Να επισπευτούν οι διαδικασίες για καθορισμό των κριτηρίων που θα διέπουν το όλο πλαίσιο επιχορήγησης του «Ανοικτού Σχολείου».

Το Υπουργείο να μελετήσει και αξιοποιήσει τα πορίσματα της αξιολόγησης του θεσμού.

(δ) Μουσικό και Αθλητικό Σχολείο. Το Μουσικό Σχολείο λειτουργεί πιλοτικά από το 2006/07 στις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού και, αφού ο θεσμός αξιολογήθηκε και κρίθηκε ως ιδιαίτερα επιτυχημένος, επεκτάθηκε στις επαρχίες Λάρνακας, Πάφου και Αμμοχώστου, με βάση την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 73.877, ημερ. 2.8.2012. Ακολούθως, ο θεσμός επεκτάθηκε από το 2015/16,

με βάση Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου, σε ένα Γυμνάσιο σε κάθε μια από τις επαρχίες Λεμεσού, Λάρνακας και Αμμοχώστου. Κατά το 2015, έγινε επίσης αξιολόγηση του θεσμού από το ΚΕΕΑ τα πορίσματα της οποίας υποβλήθηκαν στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού.

Σύσταση: Το Υπουργείο να μελετήσει και αξιοποιήσει τα πορίσματα της αξιολόγησης του θεσμού.

Σημειώνεται ότι υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας καταγγελία εναντίον προσώπου το οποίο εργοδοτείται ως βιολιστής στο Μουσικό Σχολείο, χωρίς ενδεχομένως να κατέχει τους κατάλληλους τίτλους σπουδών. Αναφορικά με την εν λόγω καταγγελία, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς πληροφόρησε στις 24.8.2015 ότι, αφού εξασφάλισε τις απόψεις και σχετικές διευκρινήσεις από τη Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης σε ότι αφορά το ενδεχόμενο να έχει πληγεί μέσα από την εργοδότηση του εν λόγω προσώπου το δημόσιο συμφέρον, ενημέρωσε το ΚΥΣΑΤΣ, το οποίο αναμένεται ότι θα επανεξετάσει το θέμα και να επανέλθει με την τελική του απόφαση. Μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης δεν είχαμε οποιαδήποτε περαιτέρω ενημέρωση.

Αναφορικά με το Αθλητικό Σχολείο, το οποίο λειτούργησε πιλοτικά από το 2006/07 στο Λύκειο Κύκκου Β' στη Λευκωσία και στο Λανίτειο Λύκειο στη Λεμεσό, ο θεσμός επεκτάθηκε με βάση Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου, από το 2015/16 και σε ένα Λύκειο σε κάθε μια από τις επαρχίες Λάρνακας, Πάφου και Αμμοχώστου. Επίσης, από το 2015/16 ο θεσμός επεκτάθηκε και σε Αθλητικά Γυμνάσια, ένα στη Λευκωσία (Γυμνάσιο Έγκωμης) και ένα στη Λεμεσό (Λανίτειο Γυμνάσιο). Αντιλαμβανόμαστε ότι η αξιολόγηση του θεσμού θα γίνει αφού επεκταθεί και σε Γυμνάσια των υπόλοιπων επαρχιών, και αφού λειτουργήσει για τουλάχιστον 2 με 3 χρόνια, ούτως ώστε να είναι πιο αξιόπιστα τα αποτελέσματά του κατά την αξιολόγηση.

(ε) Ενιαίο Ολοήμερο Σχολείο (ΕΟΣ).

Ο θεσμός του ΕΟΣ εισήχθη, με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 63.788 και ημερ. 17.5.2006, σε πιλοτική βάση, το σχολικό έτος 2006/07 σε 9 σχολεία, και το σχολικό έτος 2007/08 σε επιπλέον 6. Κατά τη σχολική χρονιά 2014/15 συμμετείχαν 14 σχολεία στον θεσμό. Ο αριθμός των σχολείων που συμμετέχουν στον θεσμό δεν έχει αυξηθεί για το 2015/16.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Υπουργείο προβαίνει σε ενέργειες εξορθολογισμού της λειτουργίας του και υιοθέτησης αλλαγών που είτε δεν συνεπάγεται επιπρόσθετο κόστος είτε επιφέρουν εξοικονομήσεις, όπως επαφές με οργανωμένα σύνολα με σκοπό τη μελέτη των αποτελεσμάτων της προηγούμενης αξιολόγησης του θεσμού, τη διερεύνηση κενών και αδυναμιών που ενδεχομένως υπάρχουν, καθώς και στην ετοιμασία ερευνητικής πρότασης, η οποία αναμενόταν να υποβληθεί μέχρι τον Μάιο του 2015 αλλά δεν είχε υποβληθεί μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου τον Σεπτέμβριο 2015.

Σύσταση: Να εξεταστεί η επαναξιολόγηση του θεσμού μετά τις διορθωτικές ενέργειες και αλλαγές στις οποίες έχει προβεί το Υπουργείο, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής πτυχής.

(στ) Αξιολόγηση Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων. Για οκτώ χρόνια συντελείται προσπάθεια για μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος της Κύπρου. Έμφαση δόθηκε στον εκσυγχρονισμό του περιεχομένου της εκπαίδευσης, μέσα από την προσπάθεια για εκσυγχρονισμό των αναλυτικών προγραμμάτων. Ωστόσο, η Έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής για την αξιολόγηση των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων, η οποία εκδόθηκε τον Ιούλιο 2014, ανέδειξε πολλές και σοβαρές αδυναμίες.

Με σκοπό την ανατροφοδότηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων και την αναδόμησή τους στη βάση Δεικτών Επιτυχίας και Δεικτών Επάρκειας, συστάθηκαν κατά τη σχολική χρονιά 2014/15 Ομάδες Εργασίας, στις οποίες συμμετείχαν Πανεπιστημιακοί, υπεύθυνοι Επιθεωρητές του Υπουργείου και μάχιμοι εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων. Σύμφωνα με το Υπουργείο, το σχολικό έτος 2015/16 αποτελεί χρονιά πιλοτικής εφαρμογής των Δεικτών, κατά τη διάρκεια της οποίας θα τύχουν ενημέρωσης και επιμόρφωσης

όλοι οι εκπαιδευτικοί λειτουργοί με στόχο τη βελτίωση των Δεικτών. Σημειώνεται ότι οι Δείκτες, αφού εφαρμοστούν και αξιολογηθούν, αναμένεται να οριστικοποιηθούν μέχρι τον Ιούνιο του 2016.

Σύσταση: Το Υπουργείο πρέπει να αξιολογεί σε συνεχή βάση την πιλοτική εφαρμογή των Αναλυτικών Προγραμμάτων, και να προβαίνει σε κατάλληλες ενέργειες όπου παρουσιάζονται σοβαρές αδυναμίες.

Διδακτικές περίοδοι Εκπαιδευτικών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες επιστολές της Υπηρεσίας μας, οι διδακτικές περίοδοι των Εκπαιδευτικών Δημοτικής, Μέσης και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, καθορίστηκαν μετά από συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου και των συντεχνιών τους και ανέρχονται σε 29 για τους Εκπαιδευτικούς Δημοτικής Εκπαίδευσης και 24 για τους Εκπαιδευτικούς Μέσης και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και μειώνονται ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας, όπως φαίνεται στους πιο κάτω πίνακες:

Δημοτική Εκπαίδευση

Υπηρεσία	Διδακτικές περίοδοι
1 - 14 χρόνια	29
15 - 20 χρόνια	27
21 χρόνια και άνω ή με τη συμπλήρωση του 50 ^{ου} έτους της ηλικίας τους	25

Μέση και Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση.

Υπηρεσία	Διδακτικές περίοδοι
0 - 7 9/12 χρόνια	24
7 10/12 - 15 9/12 χρόνια	22
15 10/12 - 19 9/12 χρόνια	20
19 10/12 χρόνια και άνω	18

Σχετικά, η Υπηρεσία μας παρατηρεί τα ακόλουθα:

Ο καθορισμός των διδακτικών περιόδων, όπως έχουμε πληροφορηθεί, έγινε στη βάση αξιολόγησης που διενεργήθηκε παλαιότερα για το χρόνο που αναλώνουν οι δάσκαλοι/καθηγητές για άλλα καθήκοντα, όπως ετοιμασία και διόρθωση γραπτών, προετοιμασία για παράδοση στην τάξη, κ.ά. Η εν λόγω αξιολόγηση ζητήθηκε όπως υποβληθεί στην Υπηρεσία μας, επανειλημμένα, με προηγούμενες μας επιστολές, αλλά ουδέποτε μας έχει παρουσιαστεί. Σύμφωνα με πρόσφατη Έκθεση του Δικτύου Ευρυδίκη, ο διδακτικός χρόνος των εκπαιδευτικών κυμαίνεται περίπου στα ίδια επίπεδα του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Ζητήσαμε από το Υπουργείο να μας πληροφορήσει κατά πόσο τα στοιχεία στα οποία στηρίχθηκε η εν λόγω Έκθεση συμπεριλαμβάνουν, για την Κύπρο, όλες τις απαλλαγές των εκπαιδευτικών από τον διδακτικό τους χρόνο, θεσμοθετημένες και μη. Συναφώς αναφέρεται ότι, σε έκθεσή του για την παιδεία στην Κύπρο, τον Απρίλιο 2013, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) αναφέρει, σε αντίθεση με τα όσα αναφέρονται στις επιστολές του Υπουργείου, ότι οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο έχουν λίγο διδακτικό χρόνο συγκρινόμενοι με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Όσον αφορά το γεγονός πως οι διδακτικές περίοδοι μειώνονται αντιστρόφως ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας το Υπουργείο μας ανέφερε ότι η μείωση στις διδακτικές περιόδους οφείλεται, μεταξύ άλλων, στον βιολογικό παράγοντα και την κόπωση και τη συνακόλουθη μείωση των αντοχών που επέρχεται με την πάροδο του χρόνου. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ο βιολογικός παράγοντας επηρεάζει όλο τον εργαζόμενο πληθυσμό σε κάποιο βαθμό, χωρίς ωστόσο, στις περιπτώσεις αυτές να μειώνονται οι ώρες εργασίας του. Το Υπουργείο αναφέρει ότι το θέμα του αριθμού των ωρών διδασκαλίας θα επανεξεταστεί συνολικά στα πλαίσια της προώθησης της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και ειδικότερα των προτάσεων του που αφορούν στις πολιτικές για τους εκπαιδευτικούς (κυρίως αυτές της επιμόρφωσης και της αξιολόγησης).

Σύσταση: Το Υπουργείο να μελετήσει και αξιοποιήσει τα πορίσματα του ΔΝΤ και να ολοκληρώσει τη δική του μελέτη στα πλαίσια της προώθησης της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Στα ίδια πλαίσια θα πρέπει να εξεταστεί το θέμα των απαλλαγών εκπαιδευτικού προσωπικού από το διδακτικό χρόνο .

Έκθεση Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για την εκπαίδευση στην Κύπρο και Εκθέσεις Παγκόσμιας Τράπεζας για την πολιτική για τους εκπαιδευτικούς και τη δομή και λειτουργία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Το θέμα αναλύεται εκτενώς στην περσινή Έκθεση της Υπηρεσίας μας. Το Υπουργείο, με την απαντητική του επιστολή για τον έλεγχο των λογαριασμών του 2013, είχε αναφέρει πως έχει εγκριθεί Σχέδιο Δράσης από το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελεί τον Οδικό Χάρτη για διαρθρωτικές αλλαγές στο Υπουργείο. Όπως είχε αναφέρει, το Υπουργείο προχωρεί στην υλοποίηση του πιο πάνω Σχεδίου Δράσης, το οποίο αφορά σε θέματα πολιτικής για τους εκπαιδευτικούς και σε θέματα αναδιοργάνωσης του Υπουργείου και ότι έχουν συσταθεί ομάδες εργασίας οι οποίες έχουν αναπτύξει προτάσεις πολιτικής και ξεχωριστές ομάδες εργασίας για μελέτη των επί μέρους εισηγήσεων της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Ωστόσο παρατηρήθηκε ότι από τα θέματα που χειρίζονται οι διάφορες ομάδες εργασίας που έχουν συσταθεί, δεν φαίνεται να έχουν μελετηθεί τα θέματα που αφορούν άμεσα ή έμμεσα στο κόστος εκπαίδευσης στην Κύπρο, όπως θίγονται από το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα.

Σύσταση: Το Υπουργείο θα πρέπει να προχωρήσει στην υλοποίηση του εγκεκριμένου Σχεδίου Δράσης, χωρίς αποκλεισμό των θεμάτων που αφορούν το κόστος εκπαίδευσης.

Παραχώρηση προσauξήσεων σε εκπαιδευτικούς λειτουργούς για αναγνωρισμένη προϋπηρεσία/τεχνική πείρα στον ιδιωτικό τομέα. Το θέμα αναλύεται εκτενώς στην περσινή Έκθεση της Υπηρεσίας μας. Το Υπουργείο θεωρεί ότι το πρόβλημα θα πρέπει να μελετηθεί στα πλαίσια του όλου συστήματος διορισμού στη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία του οποίου άπτεται άμεσα. Επίσης, το Υπουργείο μας πληροφόρησε ότι με την πρόσφατη τροποποίηση του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου του 2015, η αναμονή για διορισμό θα μειωθεί αφού θα γίνεται με βάση τον «Κατάλογο Διορισίμων». Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η υφιστάμενη πρακτική συνιστά στρέβλωση σε σχέση με την αντίστοιχη πρακτική στον υπόλοιπο δημόσιο τομέα.

Επιπρόσθετα, μετά από απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η νομοθετική προθεσμία υποβολής από τους εκπαιδευτικούς λειτουργούς των εγγράφων που υποστηρίζουν την αναγνώριση προϋπηρεσίας δεν εφαρμόζεται. Ζητήσαμε ενημέρωση από το Υπουργείο σχετικά με εξελίξεις επί του θέματος και κατά πόσο από το 2008 έχει υποβληθεί σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο στη Βουλή των Αντιπροσώπων, και, αν όχι, τους λόγους για τη μεγάλη αυτή καθυστέρηση. Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στις 30.10.2015, κατά το 2014 το σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο τύγχανε συζήτησης με τους κοινωνικούς εταίρους και στο παρόν στάδιο (Οκτώβριος 2015) προωθείται στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για νομοτεχνικό έλεγχο και ακολούθως στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ολοκλήρωση της διαδικασίας ψήφισής του σε Νόμο.

Δείκτες κόστους ανά μαθητή. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργείο δεν τηρεί στοιχεία δεικτών κόστους ανά μαθητή και ανά Εκπαίδευση, δεδομένα αναγκαία για την αποτελεσματική παρακολούθηση των δαπανών και τη λήψη μέτρων έγκαιρα.

Σύσταση: Αναμένεται καθορισμός χρονοδιαγράμματος και επίσπευση στο όλο θέμα, σε συνεργασία με τη Στατιστική Υπηρεσία, με σκοπό τον καθορισμό συμφωνημένου μηχανισμού για τον υπολογισμό δεικτών κόστους ανά μαθητή σε ετήσια βάση.

Απαλλοτρίωση ιδιωτικής γης για ανέγερση σχολείων.

Το θέμα αναλύεται εκτενώς στην περσινή Έκθεση της Υπηρεσίας μας. Το Υπουργείο προχωρεί σε απαλλοτριώσεις ιδιωτικής γης για εξυπηρέτηση των αναγκών του σε σχολεία, σε συνεργασία με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Η εν λόγω διαδικασία είναι χρονοβόρα και δύσκολη και υπάρχουν χρονικοί και οικονομικοί περιορισμοί. Τα προβλήματα και οι αδυναμίες προκύπτουν από το ότι οι ανάγκες για σχολεία είναι συχνά μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες, και το Υπουργείο είναι αναγκασμένο, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Συντάγματος και του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου, να επιστρέψει την απαλλοτριωθείσα περιουσία στους πρώην ιδιοκτήτες της εάν εντός τριών χρόνων δεν εκπληρωθεί ο σκοπός για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση. Όπως όμως διαπιστώθηκε, το Υπουργείο δεν επιστρέφει την απαλλοτριωθείσα περιουσία, εκτός εάν ζητηθεί από τους πρώην ιδιοκτήτες, στις περιπτώσεις που το σχολείο δεν ανεγέρθηκε και κατά συνέπεια τα απαλλοτριωθέντα τεμάχια παρέμειναν ακρησιμοποιήτα.

Το Υπουργείο στην προσπάθειά του να μειώσει τις πιθανότητες νομικών μέτρων εναντίον του, βρίσκεται, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας στα πλαίσια προσπάθειας ανταλλαγής χαρακτηρισμένων τεμαχίων με κρατική γη. Ωστόσο, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ) με επιστολή του προς το Υπουργείο Εσωτερικών, ημερ. 24.8.2015, πληροφόρησε το Υπουργείο ότι ενόψει του γεγονότος ότι όλη η κρατική ακίνητη ιδιοκτησία έχει καταγραφεί και αρκετά ακίνητα αναμένεται να εκχωρηθούν στην Κεντρική Τράπεζα, η διαδικασία ανταλλαγής καθίσταται πιο δύσκολη. Αναφορές για το θέμα αυτό, παρατίθενται και στην Παράγραφο 2.6.5 της παρούσας Έκθεσης που αφορά το ΤΚΧ.

Πακέτο μέτρων φοιτητικής μέριμνας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με τις Αποφάσεις του με ημερ. 26.2.2009, 10.9.2009 και 6.10.2009, ενέκρινε στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της φοιτητικής πρόνοιας και κριτήρια επιλογής και μοριοδότησης των φοιτητών. Τα μέτρα περιλαμβάνουν επίδομα για στέγαση, για σίτιση, για αγορά ή αναβάθμιση υπολογιστή και για αγορά βιβλίων σε δικαιούχους φοιτητές των δημόσιων και ιδιωτικών πανεπιστημίων. Δικαιούχοι είναι οι φοιτητές των οποίων το κατά κεφαλή ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα της οικογένειάς τους δεν ξεπερνά τις €12.000.

Για το 2014 το ποσό που καταβλήθηκε στα πανεπιστήμια για τον πιο πάνω σκοπό ανήλθε σε €3.159.812.

Σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίστηκε, οι αιτήσεις παραδίδονται από τους ενδιαφερόμενους φοιτητές στα πανεπιστήμιά τους. Το Υπουργείο ζητεί από τα Πανεπιστήμια την υποβολή πολλών σχετικών καταστάσεων, καθώς και την τήρηση από αυτά, φακέλου με όλα τα απαραίτητα στοιχεία, στον οποίο να καταχωρούνται και αντίγραφα των εκδιδόμενων επιταγών προς τους δικαιούχους φοιτητές, ωστόσο δεν διενεργείται κανένας εκ των υστέρων έλεγχος εάν όντως κατέβαλλαν τα εγκεκριμένα ποσά στους δικαιούχους φοιτητές, ώστε να διασφαλίζεται η ορθή διεκπεραίωση της όλης διαδικασίας.

Στις 4.9.2015 απεστάλη στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο, νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί Κρατικής Φοιτητικής Μέριμνας Νόμος του 2015», το οποίο ετοιμάστηκε μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 78.358 να εγκρίνει τις διαδικασίες για την ίδρυση και λειτουργία Φορέα που θα έχει την ευθύνη για τη διαχείριση όλων των εκπαιδευτικών επιδομάτων από το ακαδημαϊκό έτος 2015/16, το οποίο ακόμη εκκρεμεί.

Σύσταση: Χρειάζεται να προγραμματίζονται εκ των υστέρων δειγματοληπτικοί έλεγχοι για να ελέγχεται η ορθή διεκπεραίωση της όλης διαδικασίας καταβολής των ποσών στους δικαιούχους.

Δικαιώματα Εμπειρογνωμόνων. Η προτεινόμενη πρόνοια του Προϋπολογισμού προοριζόταν να καλύψει τα έξοδα ξένων εμπειρογνωμόνων (αεροπορικά εισιτήρια, δικαιώματα/αμοιβή, έξοδα διαμονής/διατροφής) που συμμετείχαν στις ομάδες αξιολόγησης/πιστοποίησης κλάδων σπουδών Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο, καθώς και τυχόν άλλων μελετών.

Για το 2014 προϋπολογίστηκε ποσό ύψους €257.800 και η δαπάνη ανήλθε στα €240.040.

Σύσταση: Να μελετηθεί η μείωση του ημερήσιου επιδόματος για διαμονή, διατροφή και διακίνηση και να εφαρμοστεί η σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών για μείωση των εν λόγω επιδομάτων κατά 15%. Επίσης, οι προϋποθέσεις καταβολής του, να συνάδουν με την κυβερνητική εγκύκλιο για το επίδομα συντήρησης στο εξωτερικό που ισχύει για τους δημοσίους υπαλλήλους.

Πρόγραμμα Σίτισης. Κατά τη σχολική χρονιά 2014/15 διεξήχθη δειγματοληπτική έρευνα από το Υπουργείο, στην οποία συμμετείχαν 62 σχολεία σε όλες τις επαρχίες και σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Σύμφωνα με σημείωμα προς τον Υπουργό, ο συνολικός αριθμός μαθητών που έλαβαν μέρος ήταν 2.019 από τους 13.500 περίπου μαθητές που είναι ενταγμένοι στο πρόγραμμα σίτισης. Από τους 2.019 μαθητές, οι 1.748 (δηλαδή 87%) έπαιρναν το σάντουιτς τους, ενώ οι υπόλοιποι 271 (δηλαδή 13%), είτε δεν το έπαιρναν, είτε το έπαιρναν και το πέταγαν στον κάλαθο. Τα ίδια ποσοστά, περίπου, ίσχυαν και για τους χυμούς. Επίσης, στο ίδιο σημείωμα αναφέρεται ότι έγιναν συστάσεις στους αρμόδιους Επιθεωρητές Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης για να προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για επίλυση του προβλήματος, περιλαμβανομένης και οδηγίας όπως τα σχολεία προβούν σε μέτρα μείωσης των δικαιούχων που δεν ανταποκρίνονται.

Στις 11.6.2015, το Υπουργείο, απέστειλε επιστολή προς όλους τους Διευθυντές Σχολείων, με την οποία τους καλούσε, όπως, για νέα τη σχολική χρονιά 2015/16, προβούν σε μία ορθολογική και αυστηρή επιλογή των μαθητών που χρήζουν βοήθειας και να τερματίσουν την πολιτική της συμπερίληψης στον κατάλογο των παιδιών, παιδιά που δεν χρήζουν βοήθειας πραγματικά.

Επίσης, το Υπουργείο σε εγκύκλιο του, ημερ. 9.9.2015, αναφορικά με τη «Σίτιση μαθητών που χρήζουν βοήθειας κατά τη σχολική χρονιά 2015/16», αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι η παροχή προγεύματος θα ξεκινήσει στις 2.10.2015, αντί από την πρώτη μέρα παρουσίας των παιδιών στο σχολείο.

Σύσταση: Αναμένεται ότι το Υπουργείο μελλοντικά θα προβεί σε ενέργειες, ώστε το Πρόγραμμα Σίτισης να αρχίζει με την έναρξη της σχολικής χρονιάς.

Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή. Οι Αγώνες Μικρών Κρατών Ευρώπης 2009 (ΑΜΚΕ 2009) διεξήχθησαν στην Κύπρο κατά την περίοδο 1-6.6.2009. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής (ΚΟΕ) για το έτος 2013, από τους εν λόγω αγώνες δημιουργήθηκε έλλειμμα ύψους €685.487 για το οποίο η ΚΟΕ ζητά κάλυψη από το Υπουργείο.

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 11.3.2015 να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού να συγκαλέσει σύσκεψη με συμμετοχή του Γενικού Ελεγκτή, του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών και του Προέδρου της ΚΟΕ για εξέταση του θέματος της κάλυψης ή όχι του ελλείμματος. Η εν λόγω σύσκεψη πραγματοποιήθηκε στις 27.4.2015, στην οποία αποφασίστηκε όπως ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού (ΚΟΑ) και την ΚΟΕ, διερευνήσει το θέμα του ελλείμματος των ΑΜΚΕ 2009 και ενημερώσει τον Υπουργό Παιδείας και

Πολιτισμού αναφορικά με τα αποτελέσματα της έρευνάς του, έτσι ώστε να προωθηθεί σχετική Ενημέρωση/Πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο, στο πλαίσιο της Απόφασης 11.3.2015. Η διερεύνηση του θέματος βρίσκεται σε εξέλιξη.

Σημειώνεται ότι για τη διοργάνωση των πιο πάνω αγώνων η ΚΟΕ κατάρτισε ένα αρχικό προϋπολογισμό εξόδων, ύψους περίπου €1.500.000, ο οποίος κατατέθηκε στην Επιτροπή Οικονομικών ΑΜΚΕ (Επιτροπή) στις 20.6.2007, ενώ ο αναθεωρημένος προϋπολογισμός εξόδων, ο οποίος κατατέθηκε στον ΚΟΑ στις 12.5.2009, δηλαδή 19 ημέρες πριν την έναρξη των ΑΜΚΕ, ανερχόταν στα €4.287.498. Η μεγάλη αύξηση μεταξύ του αρχικού και του αναθεωρημένου προϋπολογισμού κατά €2.787.498 (186%), ενδέχεται να οφείλεται σε αδυναμίες αναφορικά με την παρακολούθηση του προϋπολογισμού και υπάρχει επίσης ο ισχυρισμός για διενέργεια δαπανών χωρίς έγκριση, με αποτέλεσμα τη μεγάλη υπέρβαση του αρχικού προϋπολογισμού. Δεδομένης της απαίτησης της ΚΟΕ για την καταβολή από το Κράτος επιπρόσθετων ποσών για κάλυψη δαπανών αναφορικά με τους ΑΜΚΕ 2009, η Υπηρεσία μας κλήθηκε να διερευνήσει το θέμα. Στο παρόν στάδιο εκκρεμεί η υποβολή σχετικών στοιχείων από την ΚΟΕ.

Σύσταση: Μέχρι να ολοκληρωθεί η διερεύνηση της Υπηρεσίας μας για το θέμα του ελλείμματος των ΑΜΚΕ 2009, το Υπουργείο να μην προβεί σε οποιαδήποτε σχετική πληρωμή προς την ΚΟΕ.

Προσφορές.

Αδυναμίες στη Διαχείριση Συμβάσεων και Ετοιμασίας Τελικών Λογαριασμών Έργων:

Συνεδρία ΤΕΑΑ ημερ. 14.10.2014 – Δημοτικό Σχολείο Καλογερά – γενική βελτίωση – προσωρινός τελικός λογαριασμός. Με επιστολές μας προς τη Γενική Διευθύντρια (ΓΔ) του Υπουργείου τον Οκτώβριο 2014 και Μάρτιο 2015, παρατηρήσαμε ότι εφόσον στα έγγραφα του διαγωνισμού προνοείται η παράδοση του έργου κατά φάσεις, με κάθε φάση να αρχίζει αφού παραδοθεί για χρήση η προηγούμενη φάση, το ποσό που καθορίστηκε στο Παράρτημα 2 του συμβολαίου ως ποινική ρήτρα (€85/ημέρα), αναφέρεται στην κάθε φάση ξεχωριστά. Ενόψει των πιο πάνω, παρατηρήσαμε ότι ο τρόπος υπολογισμού της ποινικής ρήτρας – όπως έγινε – με βάση το συνολικό ποσό συμβολαίου – και όχι το κόστος της συγκεκριμένης φάσης – είχε ως αποτέλεσμα αφενός τη δυσανάλογη μείωση της ρήτρας και, αφετέρου, το ποσό που αποκόπτεται (€11,70/ημέρα), να μην αντιπροσωπεύει το πραγματικό/συμβατικό ποσό που θα έπρεπε κανονικά να αποκοπεί και, το οποίο ανέρχεται στα €85/ημέρα.

Επίσης, παρατηρήσαμε ότι ο συνολικός αδικαιολόγητος χρόνος καθυστέρησης που υπολογίστηκε από τη Συντονίστρια της σύμβασης για επιβολή της ποινικής ρήτρας στη Β' φάση του έργου υπολογίστηκε στις 177 ημέρες, ενώ η Υπηρεσία μας τον υπολόγισε στις 195 ημέρες. Τέλος, επισημάναμε ότι ενώ το ποσό του προσωρινού τελικού λογαριασμού ανήλθε στις €474.518, ο Ανάδοχος είχε πληρωθεί €487.377.

Η ΓΔ του Υπουργείου μας πληροφόρησε τον Ιανουάριο 2015 ότι ο αδικαιολόγητος συνολικός χρόνος καθυστέρησης είναι όντως 195 ημέρες αντί 177 ημέρες και θα γίνει η σχετική διόρθωση στο στάδιο ετοιμασίας του τελικού λογαριασμού. Επίσης μας ανέφερε ότι το ύψος του ποσού κράτησης που δεν είχε ακόμα ελευθερωθεί ανέρχεται στις €30.303, το οποίο είχε συνυπολογιστεί στη συνοπτική κατάσταση του προσωρινού τελικού λογαριασμού, και ότι εάν ο Ανάδοχος δεν ανταποκρινόταν στην πληρωμή του ποσού υπερπληρωμής, το Υπουργείο θα αποτεινόταν στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για δικαστική διεκδίκηση του ποσού. Τέλος μας ενημέρωσε για τον τρόπο υπολογισμού της ημερήσιας ρήτρας καθυστέρησης, που είχε γίνει με βάση το συνολικό ποσό της σύμβασης αντί με βάση το ποσό της κάθε φάσης ξεχωριστά.

Τον Ιούλιο 2015, η ΓΔ του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι η ΤΕΑΑ του Υπουργείου αποφάσισε σε συνεδρία της στις 7.7.2015 όπως εγκρίνει τον τελικό λογαριασμό του έργου για το ποσό των €454.028, στον οποίο περιλαμβάνεται η αφαίρεση ποσού ποινικής ρήτρας €16.575 (195 ημέρες για τη Φάση Α') και

€510 (6 ημέρες για τη Φάση Β'), με ημερήσιο ποσό αποκοπής τα €85/ημέρα, όπως είχαμε εισηγηθεί στις πιο πάνω επιστολές μας.

Σύσταση: Σε οικοδομικά/κατασκευαστικά έργα των Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, όπου ο συμβατικός χρόνος εκτέλεσης διαχωρίζεται σε ξεχωριστές φάσεις πράδοσης, θα πρέπει να λαμβάνεται σχετική πρόνοια στα έγγραφα των διαγωνισμών, για επιβολή ποινικής ρήτρας (ποσό/ημέρα) λόγω αδικαιολόγητης καθυστέρησης, για κάθε φάση ξεχωριστά.

Συνοπτικές διαδικασίες: (α) Αρ. διαγωνισμού ΤΥ122/2014 – Λύκειο Κοκκινοχωριών Φώτη Πίττα – Συντήρηση Προεξοχών, (β) Αρ. διαγωνισμού ΤΥ88/2014 – Β' Δημοτικό Σχολείο Σωτήρας Αμμοχώστου – Ανέγερση Μεταλλικού Στεγάστρου. Με επιστολή μας προς τη Γενική Διευθύντρια (ΓΔ) του Υπουργείου τον Οκτώβριο 2014, παρατηρήσαμε ότι και στους δύο πιο πάνω διαγωνισμούς οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου προχώρησαν σε επανεκτίμηση της αξίας του έργου, μετά την υποβολή και το άνοιγμα των προσφορών. Συγκεκριμένα, στη μια περίπτωση το ποσό της επανεκτίμησης ήταν αυξημένο σε σχέση με αυτό της αρχικής εκτίμησης, ενώ στην άλλη περίπτωση είχε μειωθεί. Και στις δύο περιπτώσεις, τα ποσά των επανεκτιμήσεων ανήρχοντο περίπου στο ποσό της προσφοράς του μειοδότη. Παρατηρήσαμε επίσης ότι στις εκθέσεις αξιολόγησης των προσφορών, πέραν της ανάλυσης της επανεκτίμησης (ποσότητες/τιμές μονάδος), δεν υπήρχε οποιαδήποτε τεκμηρίωση για τους λόγους που επέβαλαν την επανεκτίμηση του κόστους των έργων, πλην μιας αναφοράς, ότι λόγω των τιμών της προσφοράς που λήφθηκαν, η Επιτροπή Αξιολόγησης είχε κρίνει ορθό όπως επανελεγχθεί η εκτίμηση και θεωρούσε ως ορθό το ποσό της επανεκτίμησης. Ενόψει των πιο πάνω, παρατηρήσαμε ότι αφενός η εκτίμηση δαπάνης αποτελεί ουσιώδες κριτήριο αξιολόγησης των προσφορών και, αφετέρου, η επανεκτίμηση της δαπάνης μετά την υποβολή των προσφορών, δεν συνάδει με τη νομοθεσία.

Η ΓΔ του Υπουργείου μας πληροφόρησε τον Δεκέμβριο 2014 ότι συμφωνεί με τη θέση της Υπηρεσίας μας πώς η εκτίμηση ενός έργου καθορίζεται πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού, κάτι που εφαρμόστηκε και στους δύο διαγωνισμούς, και ότι αυτή αποτελεί ουσιώδες κριτήριο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών. Μας πληροφόρησε τους λόγους για τους οποίους η αρχική εκτίμηση αποδείχθηκε εσφαλμένη.

Σύσταση: Επειδή η εκτίμηση της αξίας ενός έργου καθορίζεται πριν την προκήρυξη του διαγωνισμού και αποτελεί ουσιώδες κριτήριο αξιολόγησης των προσφορών, θα πρέπει η εκτίμηση να ετοιμάζεται με ιδιαίτερη προσοχή και να λαμβάνονται υπόψη τα πραγματικά δεδομένα της αγοράς (π.χ. ίδιες/παρόμοιες πρόσφατες προσφορές), οι συνθήκες και η φύση των εργασιών, τυχόν ιδιαιτερότητες καθώς και οι ορθές ποσότητες των εργασιών.

Συνεδρίες ΤΕΑΑ Υπουργείου Παιδείας, ημερ. 6.5.2015 και 12.5.2015. Με επιστολή μας προς τη Γενική Διευθύντρια (ΓΔ) του Υπουργείου τον Μάιο 2015, για τη συνεδρία της ΤΕΑΑ ημερ. 6.5.2015, παρατηρήσαμε ότι όσον αφορά το έργο στο Δημοτικό Σχολείο Μονής – Μοναγρούλλι, το αίτημα για έγκριση των αλλαγών του έργου υποβλήθηκε εκπρόθεσμα στην ΤΕΑΑ, κατά παράβαση των προνοιών των σχετικών Εγκυκλίων της Αρμοδίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων. Όσον αφορά την αλλαγή των δύο διαφραγμάτων που περιλήφθηκαν στη μελέτη, παρατηρήσαμε ότι στο σημείωμα της Συντονίστριας δεν τεκμηριώθηκε τόσο το συνολικό κόστος των νέων διαφραγμάτων (€12.695), όσο και οι λόγοι που κατέστησαν τεχνικά αναγκαία την αλλαγή αυτή και ζητήσαμε να υποβληθεί όλη η σχετική τεκμηρίωση, ώστε να μπορεί το αίτημα να εξεταστεί από την ΤΕΑΑ.

Η ΓΔ του Υπουργείου μας κοινοποίησε σχετική επιστολή που απέστειλε στις 2.7.2015 στον Αν. Προϊστάμενο των ΤΥ του Υπουργείου, καθώς και στην Πρόεδρο/Μέλη της ΤΕΑΑ, στην οποία περιλαμβάνονται οδηγίες για τα ακόλουθα θέματα:

- (i) υποχρέωση της ΤΕΑΑ να περιλαμβάνει στην ημερήσια διάταξή της όλα τα θέματα που θα εξεταστούν στη συνεδρία (νέα και εξ αναβολής),
- (ii) έγκαιρη – γραπτή – υποβολή ερωτημάτων/αποριών στην Υπηρεσία μας, ως προς τον τρόπο χειρισμού θεμάτων της ΤΕΑΑ/άλλων θεμάτων, εάν χρειάζονται διευκρινίσεις ή υπάρχει διαφωνία με τις απόψεις/θέσεις της Υπηρεσίας μας,
- (iii) κοινοποίηση – πριν τις συνεδρίες της ΤΕΑΑ – των επιστολών της Υπηρεσίας μας, που έχουν σχέση με τα εξεταζόμενα θέματα της ΤΕΑΑ, τόσο στην Πρόεδρο όσο και στα Μέλη της ΤΕΑΑ και
- (iv) παροχή γραπτών οδηγιών στους Λειτουργούς/Συντονιστές έργων των ΤΥ, ώστε οι εκθέσεις τους προς την ΤΕΑΑ να περιλαμβάνουν αναλυτικά όλη την απαραίτητη τεκμηρίωση των αιτημάτων, για να αποφεύγονται προβλήματα ή/και καθυστερήσεις στη διαδικασία έγκρισης των αλλαγών.

Συστάσεις:

(α) Παρακολούθηση της εφαρμογής των πιο πάνω οδηγιών της ΓΔ του Υπουργείου προς τον Αν. Προϊστάμενο των ΤΥ του Υπουργείου και την Πρόεδρο/Μέλη της ΤΕΑΑ.

(β) Να δοθούν οδηγίες στους αρμόδιους Λειτουργούς/Συντονιστές έργων των ΤΥ του Υπουργείου, ώστε να εφαρμόζουν τις σχετικές Εγκυκλίους της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, ειδικά σε θέματα αλλαγών, παρατάσεων χρόνου, ποινικής ρήτρας και ετοιμασίας τελικών λογαριασμών.

Στ' Δημόσιο Νηπιαγωγείο Αγίου Στυλιανού Λακατάμιας: Ανέγερση ξηρής δόμησης – Αποπεράτωση ημιτελούς έργου – Αρ. διαγωνισμού ΤΥ 167/2014. Με επιστολή των Τεχνικών Υπηρεσιών (ΤΥ) του Υπουργείου ημερ. 26.2.2015, ενημερώθηκε η Κοινοπραξία που ανέλαβε την εκτέλεση του έργου, για το ποσό των €257.900, ότι ως ημερομηνία έναρξης των εργασιών καθορίζεται η 2.3.2015, χωρίς προηγουμένως να έχουν υποβληθεί από την Κοινοπραξία τα απαραίτητα πιστοποιητικά/βεβαιώσεις (Φόρος Εισοδήματος, ΦΠΑ, Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων) ότι δηλαδή είχε ταχτοποιημένες – και τα 2 μέλη της – τις οφειλές της για να υπογραφεί η σύμβαση. Τα πιστοποιητικά αυτά υποβλήθηκαν τελικά από την Κοινοπραξία στις 5.5.2015 και, το συμβόλαιο προωθήθηκε από τον Αν. Προϊστάμενο των ΤΥ του Υπουργείου στη Γενική Διευθύντρια στις 8.5.2015, ημερομηνία κατά την οποία υπογράφηκε η σύμβαση με την Κοινοπραξία, δηλαδή 2 μήνες μετά την επίσημη ημερομηνία έναρξης των εργασιών του έργου. Κατά την πιο πάνω περίοδο, δεν υπήρχε υπογραμμένη σύμβαση με την Κοινοπραξία.

Με επιστολή μας προς τον Έφορο Φορολογίας στις 5.6.2015, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο η Κοινοπραξία που ανέλαβε την κατασκευή του πιο πάνω έργου, είχε τακτοποιημένες τις οφειλές της, τόσο για τον Φόρο Εισοδήματος όσο και το ΦΠΑ, κατά την τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών του εν λόγω διαγωνισμού, που ήταν στις 23.1.2015, επειδή στη σχετική βεβαίωση του Τμήματος Φορολογίας, δεν αναφερόταν – όπως προνοείται – η ημερομηνία κατά την οποία οι οφειλές του ενός μέλους της Κοινοπραξίας ήταν διευθετημένες.

Ο Έφορος Φορολογίας μας πληροφόρησε στις 13.7.2015 ότι η Κοινοπραξία που ανέλαβε την κατασκευή του πιο πάνω έργου, στις 23.1.2015 είχε διευθετημένες τις σχετικές οφειλές της. Μας ανέφερε επίσης ότι εκ παραδρομής δεν αναγράφηκε στη σχετική βεβαίωση η ημερομηνία κατά την οποία το ένα μέλος της Κοινοπραξίας είχε διευθετημένες τις οφειλές του για το Φόρο Εισοδήματος.

Στη συνέχεια, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού απέστειλε στις 15.7.2015 επιστολή στον Γενικό Εισαγγελέα (ΓΕ) της Δημοκρατίας επισυνάπτοντας τις βεβαιώσεις που είχαν υποβάλει τα 2 μέλη της Κοινοπραξίας, για τον Φόρο Εισοδήματος και τον ΦΠΑ, πληροφορώντας τον ταυτόχρονα ότι πριν την

ημερομηνία υποβολής των προσφορών (23.1.2015), το ένα μέλος της Κοινοπραξίας είχε κάνει προφορική συμφωνία για συμψηφισμό των οφειλών του προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με το πιστωτικό υπόλοιπο που είχε με τον ΦΠΑ, κάτι που τελικά δεν έγινε πριν τις 23.1.2015, ως εκ τούτου, θεωρεί ότι δεν υπήρξε δόλος εκ μέρους του Αναδόχου με την υποβολή δήλωσης του ότι είχε τακτοποιημένες τις υποχρεώσεις του, εφόσον κάτι τέτοιο έγινε λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω προφορική του συμφωνία. Με βάση τα πιο πάνω, ζήτησε την άποψη του ΓΕ της Δημοκρατίας κατά πόσο μπορούσε η σύμβαση με τον Ανάδοχο να θεωρηθεί ότι είναι σε ισχύ.

Η Υπηρεσία μας με επιστολή της ημερ. 20.7.2015 προς τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού – με κοινοποίηση στον ΓΕ της Δημοκρατίας – εξέφρασε την άποψη ότι η βεβαίωση, για σκοπούς υποβολής προσφορών στο δημόσιο, που επισυνάφθηκε στην πιο πάνω επιστολή του Υπουργού Παιδείας δεν θεωρείται ότι τεκμηριώνει τη συμμόρφωση του προσφοροδότη με τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, εφόσον δεν αναφέρει εάν έχει συμμορφωθεί (το ένα μέλος της Κοινοπραξίας) όσον αφορά στην υποβολή φορολογικών δηλώσεων μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της και επίσης δεν αναφέρει ότι το πιο πάνω πρόσωπο δεν παρουσιάζει οφειλή προς τον Έφορο Φορολογίας κατά τις 23.1.2015. Επίσης, κατόπιν περαιτέρω διερεύνησης της Υπηρεσίας μας, διαπιστώθηκε ότι η εν λόγω εταιρεία δεν έχει υποβάλει φορολογική δήλωση για τα έτη 2011-2014. Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, εκφράσαμε την άποψη ότι τίθεται σοβαρό θέμα ως προς τις δύο βεβαιώσεις που εκδόθηκαν από τον Έφορο Φορολογίας, καθώς και ως προς τη δήλωση του προσφοροδότη, που είχε υποβάλει με την προσφορά του, ότι δηλαδή είχε τακτοποιημένες τις υποχρεώσεις του. Επιπρόσθετα, παρατηρήσαμε ότι η επιστολή των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) ημερ. 14.7.2015, στην οποία αναφερόταν ότι συμφωνήθηκε να μην προχωρήσουν οι ΥΚΑ σε δικαστικά μέτρα σε αναμονή συμψηφισμού των οφειλών της εταιρείας με επιστρεπτέο φόρο προστιθέμενης αξίας, αυτή δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως ικανοποιητικό στοιχείο ή/και επαρκής δικαιολογία, εφόσον, όπως αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή, ο συμψηφισμός είχε γίνει τον Μάρτιο (δηλ. μετά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς). Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι η προσφορά του εν λόγω προσφοροδότη θα έπρεπε να ακυρωθεί και ταυτόχρονα να εξαργυρωθεί η εγγυητική συμμετοχής του στον διαγωνισμό. Εισηγηθήκαμε παράλληλα όπως διεξαχθεί διοικητική έρευνα (ξεχωριστά από κάθε Υπηρεσία για τα δικά της θέματα), για τον χειρισμό του όλου θέματος από τους αρμόδιους λειτουργούς του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, καθώς και από τους λειτουργούς του Τμήματος Φορολογίας και ΥΚΑ, για εξακρίβωση των γεγονότων και στη συνέχεια καταλογισμό ευθυνών που ενδεχομένως θα προκύψουν. Τέλος, λόγω των πολύπλοκων νομικών θεμάτων που προκύπτουν, εισηγηθήκαμε όπως το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, ζητήσει γνωμάτευση από τον ΓΕ της Δημοκρατίας και μας ενημερώσει σχετικά με τις περαιτέρω ενέργειες του.

Η απάντηση του Υπουργείου εκκρεμεί.

Σύσταση: Στο στάδιο πριν την υπογραφή της σύμβασης, θα πρέπει να τεκμηριώνεται/επιβεβαιώνεται ότι ο Ανάδοχος πληροί τον σχετικό όρο που περιλαμβάνεται στα έγγραφα του διαγωνισμού, ο οποίος προνοεί ότι ο προσφοροδότης είχε διευθετημένες τις υποχρεώσεις του προς το δημόσιο κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς του.

Κάλυψη υποχρεώσεων Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής (ΚΟΕ) προς τον Αρχιτέκτονα για την ανέγερση του Ολυμπιακού Μεγάρου. Για την ανέγερση του έργου – με ποσό συμβολαίου £4.680.804 και ποσό τελικού λογαριασμού £5.915.944 – προέκυψε οικονομική διαφορά ανάμεσα στην ΚΟΕ (Εργοδότης) και τους Συμβούλους (Αρχιτέκτονας). Στα πλαίσια διαδικασίας διαιτησίας, ο Αρχιτέκτονας υπέβαλε τον Μάιο του 2008 έκθεση απαίτησης για αμοιβή επιπλέον υπηρεσιών του, ύψους €1.121.516 και, τον Αύγουστο του 2008, η ΚΟΕ υπέβαλε την υπεράσπιση/ανταπαίτησή της για το ποσό των €2.560.984. Για τη διαφορά αυτή, η ΚΟΕ εισηγήθηκε τον τερματισμό της διαιτητικής διαδικασίας και προχώρησε σε διαβούλευση με

τον Αρχιτέκτονα, όπου και συμφώνησε να του καταβληθεί το ποσό των €400.000 – εφόσον προϋπάρξει σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας μας, κονδύλι που θα επωμιστεί το δημόσιο, αφού το έργο επιχορηγήθηκε, κατά ένα μεγάλο μέρος, από τον ΚΟΑ. Με βάση τα στοιχεία/έγγραφα που μας στάλθηκαν από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), η Υπηρεσία μας εκτίμησε ότι – για σκοπούς φιλικού διακανονισμού – ένα ποσό της τάξης των €146.097 θα μπορούσε να καταβληθεί στον Αρχιτέκτονα και επομένως δεν μπορούσε να γίνει αποδεκτή η πιο πάνω πρόταση της ΚΟΕ για καταβολή σε αυτόν ποσού ύψους €400.000. Στη συνέχεια ο Αρχιτέκτονας – που προφανώς ενημερώθηκε για την εισήγησή μας – παρουσίασε στοιχεία/έγγραφα τα οποία δεν είχαν τεθεί υπόψη μας – προηγουμένως – από το ΥΠΠ και την ΚΟΕ. Ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε όπως ο Αρχιτέκτονας μας υποβάλει λεπτομερή έκθεση με όλα τα επιπρόσθετα στοιχεία/έγγραφα για επανεξέταση του όλου θέματος, πράγμα που έπραξε τον Μάρτιο 2014. Από τη μελέτη των νέων στοιχείων/εγγράφων, διαπιστώθηκε ότι αυτά που είχαν υποβληθεί από το ΥΠΠ και την ΚΟΕ ήταν ελλιπή και, δεν παρείχαν ολοκληρωμένη εικόνα, εφόσον ορισμένα γεγονότα/στοιχεία απουσίαζαν. Μετά από σημείωμα μας προς την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) τον Μάιο 2014, με το οποίο επισημάναμε ότι εξ αιτίας της διαχείρισης που είχε γίνει μέχρι τότε από την ΚΟΕ, ενδεχομένως να οφείλεται στον Αρχιτέκτονα ένα σημαντικό ποσό από το 2008 και, για αποφυγή περαιτέρω αύξησης του κόστους για το δημόσιο (τόκοι, κ.λπ.), η ΚΕΑΑ διόρισε τον Ιούνιο 2014 ad-hoc Επιτροπή για να προχωρήσει σε διαπραγμάτευση με τον Αρχιτέκτονα, με στόχο την επίτευξη φιλικού διακανονισμού. Τον Μάιο 2015 διευρύνθηκαν οι όροι εντολής της Επιτροπής, ώστε να συμπεριλάβουν τη διερεύνηση/έλεγχο και του τελικού λογαριασμού του έργου. Με βάση τους όρους εντολής της, η ad-hoc Επιτροπή συνέχισε τη διερεύνηση των πιο πάνω θεμάτων, ο έλεγχος των οποίων αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο 2015.

2.9.1 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Το συνολικό ύψος του Προϋπολογισμού για το 2014 ήταν €14,8 εκ., από το οποίο δαπανήθηκε ποσό ύψους €11,3 εκ. ή 76.5%.

Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτιστικής Ανάπτυξης (Κονδύλι 20.08.00.04.364).

(α) Γειτονιά Καλλιτεχνών στη Λεμεσό. Σύμφωνα με τη γραπτή συμφωνία που υπογράφηκε το 2009 μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (Υπουργείο) και του Δήμου Λεμεσού, το Υπουργείο θα επιχορηγούσε την αποκατάσταση, πιθανή επέκταση και τον εξοπλισμό του κτιρίου που θα αποτελεί τον πυρήνα της Γειτονιάς Καλλιτεχνών και το τελικό ποσό της επιχορήγησης θα αποφαιζόταν όταν υποβαλλόταν από τον Δήμο Λεμεσού προϋπολογισμός για το τελικό κόστος του έργου. Επίσης, το Υπουργείο θα έδινε επιχορήγηση €200.000 ανά έτος για τα έτη 2009 και 2010 και θα περιλάμβανε την αναγκαία πρόνοια στους Προϋπολογισμούς των επόμενων ετών. Σε περίπτωση που ο Δήμος Λεμεσού δεν αξιοποιούσε τα ποσά της επιχορήγησης, το Υπουργείο θα μπορούσε να μειώσει ή τερματίσει τις επιχορηγήσεις. Η διάρκεια ισχύος της συμφωνίας καθορίστηκε σε δέκα χρόνια με αυτόματη ανανέωση για άλλα δέκα χρόνια, εκτός εάν ένας από τους συμβαλλόμενους ζητήσει εγγράφως τη διακοπή της συμφωνίας.

Όπως διαπιστώθηκε, το 2009, το Υπουργείο κατέβαλε στο Δήμο Λεμεσού ποσό ύψους €200.000, χωρίς να έχει υποβληθεί από τον εν λόγω Δήμο προϋπολογισμός του έργου. Ακολούθως, το 2012 υποβλήθηκε από τον Δήμο Λεμεσού στο Υπουργείο προκαταρκτική εκτίμηση του κόστους του έργου, σύμφωνα με την οποία το συνολικό κόστος υπολογίστηκε σε €990.000, πλέον ΦΠΑ. Στις 7.11.2012 υπογράφηκε νέα συμφωνία μεταξύ των συμβαλλομένων μερών σύμφωνα με την οποία η επιχορήγηση του Υπουργείου για το έργο θα ήταν ως ακολούθως:

- (i) Α' δόση ύψους €200.000 (καταβλήθηκε το 2009).
- (ii) Β' δόση ύψους €200.000 (καταβλήθηκε το 2012).
- (iii) Το υπόλοιπο θα καταβάλλεται σε ετήσιες δόσεις ύψους €50.000, με έναρξη το 2013, νοουμένου ότι

οι δημοσιονομικές συνθήκες θα το επιτρέπουν και ότι το μέγιστο ποσό επιχορήγησης δεν θα ξεπεράσει τις €680.000.

Το 2013 περιλήφθηκε πρόνοια στον Προϋπολογισμό ύψους €50.000, ωστόσο δεν καταβλήθηκε στον Δήμο Λεμεσού οποιοδήποτε ποσό λόγω του ότι δεν είχε καν αρχίσει το έργο.

Το 2014 περιλήφθηκε πρόνοια στον Προϋπολογισμό ύψους €50.000, το οποίο καταβλήθηκε στον Δήμο Λεμεσού, αφού, σύμφωνα με επιστολή του τελευταίου, οι εργασίες ξεκίνησαν στις 19.9.2014. Ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες δεν εξασφάλισαν αντίγραφο της σύμβασης μεταξύ του Δήμου και του εργολάβου για την εκτέλεση του έργου στην οποία να φαίνεται το συνολικό κόστος του έργου και η ημερομηνία έναρξης και ολοκλήρωσής του.

Σύσταση: Το Υπουργείο θα πρέπει να εξασφαλίσει αντίγραφο της εν λόγω σύμβασης για την παρακολούθηση της προόδου των εργασιών του έργου και σε περίπτωση που αυτή δεν είναι ικανοποιητική θα πρέπει να προχωρεί σε ανάλογη παγοποίηση των χορηγιών προς τον Δήμο.

(β) Μουσικό Εργαστήρι Εγχόρδων/Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων λειτούργησε από τον Οκτώβριο 2006, αρχικά ως Μουσικό Εργαστήρι Εγχόρδων με τη δημιουργία τάξης βιολιού και με σκοπό την αναβάθμιση του ρόλου της μουσικής εκπαίδευσης. Το 2008 υποβλήθηκε Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, η οποία και εγκρίθηκε με την Απόφαση αρ. 67.949, ημερ. 12.11.2008, όπως το Μουσικό Εργαστήρι Εγχόρδων αναβαθμίζεται και μετονομαστεί σε Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων..

(i) Σύμβαση παροχής υπηρεσιών καλλιτεχνικού διευθυντή του Προγράμματος Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, αφού εξασφαλίστηκε η σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού υπέγραψε στις 28.5.2012 σύμβαση με τον καλλιτεχνικό διευθυντή για 3 χρόνια, με ημερομηνία έναρξης εκτέλεσης του αντικειμένου της Σύμβασης την 25.6.2012 και με πρόνοια επέκτασής της και για την επόμενη τριετία, ως καλλιτεχνικός διευθυντής του Προγράμματος Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων, για 18 εβδομάδες εργασίας ετησίως, στην οποία καθορίστηκε ως αμοιβή το ποσό των €75.600, πλέον ΦΠΑ, ετησίως (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων διακίνησης και διαμονής). Το τριετές συμβόλαιο με τον καλλιτεχνικό διευθυντή έληξε στις 24.6.2015 και στη συνέχεια δόθηκε προσωρινή επέκτασή του για 6 μήνες, δηλαδή μέχρι τις 24.12.2015.

Επισημάναμε ότι, δεν ασκείται οποιοσδήποτε έλεγχος από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες ως προς τον αριθμό των εβδομάδων που ο καλλιτεχνικός διευθυντής επισκέπτεται την Κύπρο, ώστε να επιβεβαιώνεται η τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεών του. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η τήρηση και υποβολή των πιο πάνω στοιχείων θα έπρεπε να προβλέπεται επίσης στη σύμβαση, ώστε το Υπουργείο, μέσω των Πολιτιστικών Υπηρεσιών, να ασκεί τον απαραίτητο έλεγχο.

Σύσταση: Αναμένεται ότι, σε περίπτωση ανανέωσης της σύμβασης με τον καλλιτεχνικό διευθυντή, θα υπάρξει επανεξέταση των όρων της σύμβασης και συμπερίληψη σαφών υποχρεώσεων του.

(ii) Αξιολόγηση του Προγράμματος. Η Υπηρεσία μας σύστησε όπως αξιολογηθεί εκ νέου το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων, ως προς το όφελος που προκύπτει από τη λειτουργία του σε σχέση με τον σκοπό του και το μεγάλο κόστος που συνεπάγεται η λειτουργία του.

Για τον σκοπό αυτό, προκηρύχθηκαν προσφορές για την αξιολόγηση των διδακτικών και παιδαγωγικών μεθόδων, κοινών στόχων και λειτουργιών καθώς και των αποτελεσμάτων των επιπέδων απόδοσης των τριών μουσικών προγραμμάτων: (1) Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων (ΠΑΜΤ), (2) Μουσικό Εργαστήρι Συμφωνικής Ορχήστρας Νέων Κύπρου (ΜΕΣΟΝΚ) και (3) Μουσικά Σχολεία (ΜΣ). Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες με επιστολή προς τον επιτυχόντα προσφοροδότη,

ημερ. 21.4.2015, τον ενημέρωσαν για την κατακύρωση της προσφοράς σε αυτόν για ποσό €12.500 πλέον ΦΠΑ αλλά, όπως πληροφορηθήκαμε, δεν υπογράφηκε συμβόλαιο. Σύμφωνα με τα έγγραφα προσφορών, το χρονοδιάγραμμα για την υποβολή του σχεδίου έκθεσης της αξιολόγησης ήταν η 31.5.2015, μέχρι τις 8.6.2015 έπρεπε να είχαν υποβληθεί τα σχόλια από την αναθέτουσα αρχή και μέχρι 15.6.2015 να υποβληθεί η τελική έκθεση. Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες με επιστολή προς το Υπουργείο ημερ. 4.5.2015, εισηγήθηκαν την τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος της αξιολόγησης για υποβολή του σχεδίου αξιολόγησης μέχρι τις 15.6.2015, των σχολίων από το Υπουργείο μέχρι τις 8.6.2015 και της τελικής έκθεσης μέχρι τις 29.6.2015, χωρίς να υπάρχει σχετική πρόνοια στα έγγραφα προσφορών. Στην τελική έκθεση, η οποία υποβλήθηκε στις 10.8.2015, αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι λόγω της διαφωνίας μεταξύ του Προγράμματος Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων (ΠΑΜΤ) και του Μουσικού Εργαστηρίου Συμφωνικής Ορχήστρας Νέων Κύπρου (ΜΕΣΟΝΚ), φαίνεται να έχει παραγνωριστεί η ιδέα για προετοιμασία των ταλέντων του Προγράμματος για την Συμφωνική Ορχήστρα Νέων Κύπρου και ότι μπορεί να χρειαστεί κάποια επέμβαση για να επιτευχθεί η απαραίτητη συνεργασία για καλύτερα αποτελέσματα για τους μαθητές και την πολιτιστική ζωή του τόπου. Αναφέρεται επίσης ότι δεν υπάρχει όραμα ούτε στρατηγικό σχέδιο σε Κυβερνητικό επίπεδο σχετικά με τους στόχους της μουσικής ανάπτυξης και παιδείας. Όσον αφορά στα αποτελέσματα των προγραμμάτων, παρατηρήθηκε ότι μαθητές του ΜΕΣΟΝΚ έχουν προχωρήσει σε μουσικές σπουδές σε κονσερβατόρια και ότι για τους μαθητές του Προγράμματος Ανάπτυξης Μουσικών Ταλέντων, δεν μπορεί να γίνει παρόμοια αξιολόγηση καθώς ο μεγαλύτερος μαθητής είναι 15 ετών αλλά υπάρχει προοπτική για μουσικές σπουδές σε κονσερβατόρια.

Σύσταση: Θα πρέπει να μελετηθεί και αξιοποιηθεί άμεσα η εν λόγω έκθεση αξιολόγησης.

Πολιτιστική Υποδομή (Κονδύλι 20.08.16.08.165).

(α) Για το πιο πάνω κονδύλι που προοριζόταν να καλύψει δαπάνες για την υλοποίηση έργων που έχουν ως στόχο τη δημιουργία πολιτιστικής υποδομής, είχε γίνει αρχική πρόνοια ύψους πέραν των €2 εκ., η οποία μειώθηκε μετά από μεταφορές σε €1.6 εκ. και δαπανήθηκαν περίπου €531.348, δηλαδή ποσοστό 67,4 % παρέμεινε αδαπάνητο.

(β) Μέγαρο Πολιτισμού. Το Μέγαρο Πολιτισμού είχε συμπεριληφθεί στο Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα 2007 – 2013», το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά δεν είχε κατατεθεί η αίτηση «μεγάλου έργου» στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που καθιστούσε αμφίβολη την ένταξή του για συγχρηματοδότηση.

Η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς την τότε Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού από το 2011 ζητούσε όπως ληφθεί το συντομότερο τελική απόφαση για την τύχη του έργου, δεδομένου ότι τα χρονικά περιθώρια για την υλοποίηση και ενδεχόμενη χρηματοδότηση του είχαν ήδη ξεπεραστεί και οι οικονομικές συνθήκες της χώρας μας ήταν δυσχερείς. Λεπτομέρειες για το θέμα παρατίθενται στην περσινή Έκθεση μας.

Στις 7.11.2014 με επιστολή του ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι ο Υπουργός Οικονομικών έχει ήδη αναθέσει στον Βοηθό Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας, η οποία ακόμη δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Τέλος, το Υπουργικό Συμβούλιο στις 26.8.2015 αποφάσισε, μεταξύ άλλων:

- Την αναστολή επ' αόριστον της κατασκευής του έργου ανέγερσης του Μεγάλου Πολιτισμού.
- Τον διορισμό Υπηρεσιακής Επιτροπής αποτελούμενη από εκπροσώπους των Υπουργείων Παιδείας και Πολιτισμού, Οικονομικών και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων (Τμήμα Ελέγχου), καθώς επίσης και του Γενικού Ελεγκτή, ως Παρατηρητή, με όρους εντολής τη διαχείριση των εκκρεμοτήτων

του Ιδρύματος και την υλοποίηση της απόφασης για διάλυση του Ιδρύματος και ενημέρωση του Υπουργικού Συμβουλίου.

- Να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να ετοιμάσει σχετική νομοθεσία για τη μεταφορά του προσωπικού του Ιδρύματος στη Δημόσια Υπηρεσία.
- Να ζητήσει από τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού και Οικονομικών όπως μεριμνήσουν για την υλοποίηση των πιο πάνω.

Σύσταση: Αναμένεται η υλοποίηση της εν λόγω Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

(γ) Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα «Πάφος 2017». Το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του αρ. 72.762, ημερ. 4.11.2011, ενέκρινε την παροχή οικονομικής ενίσχυσης ύψους €5 εκ. από το 2013 μέχρι και το 2017, στην πόλη που θα λάμβανε το χρίσμα της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας για το έτος 2017, νοουμένου ότι θα ικανοποιούνταν κάποιες προϋποθέσεις. Στις 14.9.2012, επιλέχθηκε μετά από διαγωνισμό, η πόλη της Πάφου ως η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το έτος 2017.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του ημερ. 9.7.2014, ενέκρινε τη σύσταση τριμελούς επιτροπής, αποτελούμενη από τους Υπουργούς Οικονομικών, Εσωτερικών και Παιδείας και Πολιτισμού, για την παρακολούθηση των χρηματοδοτούμενων από το Κράτος ενεργειών, σε ότι αφορά στην εύρυθμη οικονομική διαχείριση και παρακολούθηση του θεσμού της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας «Πάφος 2017», καθώς επίσης και τη συμμετοχή των αρμόδιων Διευθυντών Τμημάτων των Υπουργείων Παιδείας και Πολιτισμού και Συγκοινωνιών και Έργων ως Παρατηρητών στο Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού για την παρακολούθηση της υλοποίησης του πολιτιστικού προγράμματός του «Πάφος 2017».

Επιπρόσθετα το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη διαφοροποίηση της χρήσης της κρατικής χορηγίας ώστε να μπορεί να καλύπτει τόσο τις λειτουργικές δαπάνες, όσο και τα πολιτιστικά προγράμματα που θα αναπτύξει ο Οργανισμός. Επίσης, ο Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Πάφος 2017 Λτδ, ανάλαβε τη δέσμευση όπως υποβάλλει προς το Υπουργείο απολογισμό, τόσο για τις δράσεις που θα αναπτύσσει κάθε έτος, όσο και για τη διαχείριση της χορηγίας που θα λαμβάνει, ούτως ώστε να πραγματοποιείται ο αναγκαίος έλεγχος πριν την παραχώρηση της χορηγίας του επόμενου έτους. Δηλαδή ο έλεγχος θα γίνεται μετά την καταβολή της χορηγίας και όχι εκ των προτέρων όπως προβλεπόταν από την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 4.11.2011.

Σε σχέση με το πιο πάνω θέμα παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i)** Στις 4.7.2014 καταβλήθηκε ποσό ύψους €300.000 ως χορηγία 2014 στον Οργανισμό Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Πάφος 2017 Λτδ, χωρίς να έχουν προσκομιστεί εκ των προτέρων τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, όπως προβλεπόταν από την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 4.11.2011. Σημειώνεται ότι, η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε την αποδέσμευση του ποσού αυτού την 1.7.2014.
- (ii)** Στις 23.12.2014 καταβλήθηκε ποσό ύψους €200.000 ως υπόλοιπο χορηγίας 2014 μετά την αποδέσμευση από την Βουλή των Αντιπροσώπων στις 17.12.2014, αφού σύμφωνα με σημείωμα του Διευθυντή Πολιτιστικών Υπηρεσιών ημερ. 4.12.2014, ο Οργανισμός Πολιτιστική Πρωτεύουσα Ευρώπη - Πάφος 2017 υπόβαλε οικονομικό απολογισμό για το 2013 καθώς και απολογισμό δράσεων για το 2014. Διαπιστώθηκε ωστόσο ότι, το πιο πάνω ποσό, όπως και το ποσό των €300.000 που καταβλήθηκε στις 4.7.2014, καταβλήθηκαν με την προσκόμιση πρόχειρων οικονομικών καταστάσεων του Οργανισμού Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Πάφος 2017 για την περίοδο από 27 Μαρτίου 2013 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2013 και όχι ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων, κατά παράβαση του άρθρου 29 του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 2014, στο οποίο ρητώς αναφέρεται ότι, οποιεσδήποτε πιστώσεις πέραν του ποσού των €150.000 που παραχωρούνται ως χορηγίες σε οργανώσεις και άλλους φορείς δίδονται υπό τον όρο ότι θα

κοινοποιείται στη Βουλή των Αντιπροσώπων έκθεση δράσης και εξελεγμένοι λογαριασμοί.

- (iii) Μέχρι τις 31.12.2014 καταβλήθηκε ως χορηγία ποσό ύψους €650.000. Σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης – Πάφος 2017 Λτδ, η εταιρεία μέχρι τις 31.12.2014, είχε δαπανήσει συνολικά €211.348, με αποτέλεσμα στις 31.12.2014, τα αποθεματικά της εταιρείας να ανέρχονται στις €488.945, ενώ οι καταθέσεις στις τράπεζες και στο ταμείο στις €518.258. Σύμφωνα με εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 8.2.2012, τα αρμόδια Υπουργεία πριν παραχωρήσουν οποιαδήποτε κρατική χορηγία προς τους οργανισμούς που βρίσκονται υπό τον έλεγχό τους, θα πρέπει να ζητούν από τους Οργανισμούς να τους υποβάλλουν ελεγμένους ή μη λογαριασμούς του προηγούμενου έτους, τα διαθέσιμα υπόλοιπα κατά το τέλος του προηγούμενου μήνα, καθώς και αναλυτική κατάσταση ταμειακής ροής για το τρέχον οικονομικό έτος. Σημειώνεται ότι, στις 14.8.2015, καταβλήθηκε ποσό €1 εκ. προς τον Οργανισμό, χωρίς να ζητηθούν τα διαθέσιμα υπόλοιπα κατά το τέλος του προηγούμενου μήνα, δηλαδή του Ιουλίου 2015, με αποτέλεσμα στις 31.8.2015, τα τραπεζικά υπόλοιπα του οργανισμού να ανέρχονται στα €1.266.867.

Επισημαίνεται ότι το θέμα των κρατικών χορηγιών διέπεται από τις 28 Μαρτίου 2014 και από τον Περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμο του 2014 (Ν.38(Ι)/2014), τα άρθρα 24 έως 28 του οποίου ρυθμίζουν το θέμα αυτό.

Όπως προβλέπεται στον Νόμο αυτό, οι χορηγίες

- (α) διέπονται από τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης·
- (β) περιορίζονται στο συνολικό ανώτατο όριο των επιλέξιμων δαπανών, στο πλαίσιο της δραστηριότητας ή του προγράμματος για το οποίο δόθηκαν· και
- (γ) δημοσιεύονται από τον Γενικό Λογιστή, εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη του οικονομικού έτους κατά το οποίο παραχωρήθηκαν.

Καθορίζεται επίσης ότι τα νομικά ή/και φυσικά πρόσωπα που λαμβάνουν τη χορηγία πρέπει:

- (α) Να συμμορφώνονται με τις αρχές της χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης κατ' αναλογία των ισχυόντων στο άρθρο 7 του Νόμου, στο οποίο καθορίζεται η υποχρέωση για τήρηση των αρχών της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας,
- (β) να λειτουργούν με διαφάνεια και στη βάση της αρχής της ίσης μεταχείρισης,
- (γ) να διασφαλίζουν και να αποδεικνύουν ότι η χορηγία αξιοποιείται προς το σκοπό για τον οποίο αυτή παρέχεται,
- (δ) να διασφαλίζουν την εφαρμογή αποδοτικού και αποτελεσματικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου,
- (ε) να χρησιμοποιούν λογιστικό σύστημα, το οποίο να δίνει ακριβή, ολοκληρωμένα και αξιόπιστη πληροφόρηση ανά πάσα στιγμή,
- (στ) να υπόκεινται σε ανεξάρτητο έλεγχο, ο οποίος διενεργείται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου και ο οποίος περιλαμβάνει τις οικονομικές καταστάσεις, και
- (ζ) να εφαρμόζουν κατάλληλους κανόνες και διαδικασίες, ώστε να διασφαλίζεται και να αποδεικνύεται η ορθολογιστική διαχείριση της κρατικής χορηγίας.

Δεδομένων των πιο πάνω, οι χορηγίες που καταβλήθηκαν στον Οργανισμό κατά τη διάρκεια του 2014, δεν ήταν σύννομες, αφού παραβίαζαν τον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2014, όπως αναφέρεται στην παράγραφο (ii) πιο πάνω, ενώ για τις χορηγίες που καταβλήθηκαν τόσο το 2014, όσο και το 2015, υπήρξε παραβίαση του Νόμου Ν.38(Ι)/2014 και της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 8.2.2012.

Σύσταση: Αναμένεται σε όλες τις περιπτώσεις συμμόρφωση με τη νομοθεσία και τις σχετικές εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών.

Χορηγήσεις σε Πολιτιστικούς Φορείς και Άτομα για Πολιτιστικές Δραστηριότητες. Το ποσό που εγκρίθηκε στον Προϋπολογισμό ήταν €3 εκ. και η συνολική δαπάνη ανήλθε στα €2,32 εκ. ή ποσοστό 77,47% (2013: €3 εκ., €2,85 εκ. ή 95%, αντίστοιχα).

Όπως διαπιστώθηκε, εξακολουθεί η παρακολούθηση του Κονδυλίου να γίνεται για το συνολικό προϋπολογισθέν ποσό και όχι ανά κατηγορία δαπάνης, με αποτέλεσμα να διενεργούνται υπερβάσεις σε συγκεκριμένες κατηγορίες, οι οποίες καλύφθηκαν από τις πρόνοιες άλλων κατηγοριών που παρέμειναν αδαπάνητες. Ως ενδεικτικό παράδειγμα, αναφέρεται η κατηγορία «Θέατρο», για την οποία η δαπάνη ανήλθε σε €329.875, ενώ η αντίστοιχη πρόνοια στο επεξηγηματικό μνημόνιο ήταν €280.000, καθώς επίσης και η κατηγορία «Κινηματογράφος» για την οποία η δαπάνη ανήλθε σε €205.660, ενώ η αντίστοιχη πρόνοια στο επεξηγηματικό μνημόνιο ήταν €170.000.

Σύσταση: Οι δαπάνες να παρακολουθούνται ανά κατηγορία και να περιορίζονται σε κάθε περίπτωση στις εγκεκριμένες πρόνοιες του επεξηγηματικού μνημονίου.

(α) Προγράμματα επιχορηγήσεων πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Για το 2014 οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες εφάρμοσαν τα πιο κάτω τέσσερα προγράμματα επιχορηγήσεων για δραστηριότητες/προγράμματα/εκδηλώσεις στον τομέα του πολιτισμού:

- Πρόγραμμα ετήσιων επιχορηγήσεων Πολιτιστικών Φορέων.
- Πρόγραμμα ετήσιων επιχορηγήσεων Δήμων.
- Πρόγραμμα ετήσιων επιχορηγήσεων Κοινοτήτων.
- Πρόγραμμα επιχορηγήσεων για Φυσικά Πρόσωπα.

Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις επιχορηγήσεων σε φορείς, κατά παρέκκλιση των κριτηρίων και όρων των Προγραμμάτων. Συγκεκριμένα, παραχωρήθηκαν επιχορηγήσεις χωρίς την υποβολή του καθορισμένου εντύπου αίτησης εντός της καθορισμένης ημερομηνίας, αλλά μεταγενέστερα. Επίσης εγκρίθηκαν επιχορηγήσεις χωρίς την υποβολή όλων των απαραίτητων στοιχείων, όπως προβλέπεται στους σχετικούς όρους των Προγραμμάτων.

Σύσταση: Οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες πρέπει να εφαρμόζουν πιστά και ομοιόμορφα σε όλες τις περιπτώσεις τους όρους που αναφέρονται στο Πρόγραμμα Επιχορηγήσεων Πολιτιστικών Φορέων.

(β) Επιχορηγήσεις λειτουργικών δαπανών φορέων. Όπως διαπιστώθηκε από τα έντυπα επιχορήγησης λειτουργικών δαπανών του 2012, δεν υπήρχε οποιαδήποτε καταγεγραμμένη πολιτική ως προς το ποσοστό επιχορήγησης λειτουργικών δαπανών των δικαιούχων. Το 2013 καταργήθηκε το έντυπο υποβολής αίτησης για επιχορήγηση λειτουργικών δαπανών και καθορίστηκαν οι επιλέξιμες λειτουργικές δαπάνες για τις οποίες ενημερώθηκαν γραπτώς οι δικαιούχοι. Η Υπηρεσία μας είχε εισηγηθεί τον καθορισμό μέγιστου ποσοστού επιχορήγησης των επιλέξιμων λειτουργικών δαπανών των δικαιούχων. Ωστόσο, για το 2014 διαπιστώθηκε ότι εξακολουθεί να μην έχει καθοριστεί πολιτική ως προς το ποσοστό επιχορήγησης των εν λόγω δαπανών. Για παράδειγμα, αναφέρεται η περίπτωση του Πολιτιστικού Ιδρύματος Άρτος για τα οποία ενώ το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών για επιχορήγηση ήταν €77.850 εγκρίθηκε ποσό €17.500, δηλ. ποσοστό 22.4%, ενώ στην περίπτωση του ΕΚΑΤΕ το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών για επιχορήγηση ήταν €44.380, εγκρίθηκε ποσό €27.800, δηλ. ποσοστό 62.6%.

Για το 2015 διαπιστώθηκε ότι έγινε διαφοροποίηση στους όρους και προστέθηκε πρόνοια σύμφωνα με την οποία οι δικαιούχοι θα μπορούν να λαμβάνουν μέχρι και το 40% των επιλέξιμων λειτουργικών δαπανών με ανώτατο όριο τις €20.000. Για παράδειγμα, αναφέρεται η περίπτωση του σωματίου ΝΕΜΕ όπου εγκρίθηκε για το 2015 ως επιχορήγηση ποσό €10.000 για κάλυψη των λειτουργικών του δαπανών σε ποσοστό 39.31% των επιλέξιμων του δαπανών που ήταν €25.438.

Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι οι διάφοροι Φορείς παίρνουν την επιχορήγηση για λειτουργικές δαπάνες χωρίς να υπάρχει εκ των προτέρων εγκριμένο πρόγραμμα με συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις. Δεν υπάρχει επίσης, όπως προαναφέρθηκε, Έντυπο Υποβολής Αίτησης με το οποίο οι Φορείς θα μπορούν να κάνουν αίτηση, όπως ισχύει και με τα προγράμματα Ετήσιων Επιχορηγήσεων, αλλά οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες στέλλουν επιστολή σε συγκεκριμένους φορείς για κάλυψη των λειτουργικών τους δαπανών.

Σύσταση: Για σκοπούς χρηστής διοίκησης, ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας, θα πρέπει να υπάρχει εγκριμένο πρόγραμμα με όρους και προϋποθέσεις το οποίο θα δημοσιεύεται και στο οποίο θα υπάρχει και Έντυπο Υποβολής Αίτησης με βάση το οποίο οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να κάνουν αίτηση, όπως ισχύει και με τα προγράμματα των Ετήσιων Επιχορηγήσεων.

Διεθνές Φεστιβάλ Κύπρια 2014. Το ποσό που προϋπολογίστηκε για το Διεθνές Φεστιβάλ Κύπρια του 2014, ανήλθε σε €500.000 και, με βάση το επεξηγηματικό μνημόνιο του Προϋπολογισμού, η προτεινόμενη πρόνοια προοριζόταν να καλύψει τις δαπάνες διοργάνωσης του εν λόγω Φεστιβάλ που φιλοξενεί ξένα μουσικά, θεατρικά και άλλα συγκροτήματα και εικαστικές κινηματογραφικές και άλλες εκδηλώσεις. Η πραγματική δαπάνη για το Φεστιβάλ για το 2014 ανήλθε σε €453.130.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ωστόσο ότι η συμφωνία που συνάφθηκε με τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή και της οποίας η συμβατική αξία ανέρχεται σε €15.700 πλέον ΦΠΑ, καθώς και μερικές από τις συμφωνίες μεταξύ Υπουργείου και παραγωγών για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων στα πλαίσια του εν λόγω Φεστιβάλ, είναι χαρτοσημασμένες αλλά δεν είναι υπογραμμένες από μάρτυρες ή/και δεν φέρουν ημερομηνία υπογραφής.

Σύσταση: Πρέπει να επιβεβαιώνεται σε κάθε περίπτωση ότι οι συμφωνίες είναι πλήρως συμπληρωμένες/υπογραμμένες.

Έξοδα λειτουργίας Στεγών Γραμμάτων (κονδύλι 20.08.16.03.072) - Ίδρυμα Κώστα Αργυρού. Για τη χορηγία για τα λειτουργικά έξοδα και τα έξοδα για την αναβάθμιση του κτιρίου του πιο πάνω ιδρύματος, η εγκεκριμένη πρόνοια στο επεξηγηματικό μνημόνιο του Προϋπολογισμού για το 2014, όπως και η πληρωμή, ανήλθαν σε €60.000 στο κονδύλι 28.08.16.03.072 «Έξοδα λειτουργίας Στεγών και Γραμμάτων» και €100.000 στο κονδύλι 20.08.00.04.364 «Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτιστικής Ανάπτυξης». Κατά τον σχετικό έλεγχο παρατηρήθηκε πως, παρόλο ότι στις 31.12.2014 οι καταθέσεις του Ιδρύματος ανέρχονταν σε €411.541, και παρόλο που ακόμη δεν είχαν κατακυρωθεί οι προσφορές για την αναβάθμιση του κτιρίου, εντούτοις, στις 14.7.2015, δόθηκαν στο Ίδρυμα χορηγίες ύψους €55.800 και €100.000 από τα πιο πάνω κονδύλια αντίστοιχα. Στις 13.8.2015 εγκρίθηκε επίσης από το Υπουργείο Οικονομικών η παραχώρηση πρόσθετων πιστώσεων ύψους €300.000 με εξοικονομήσεις από άλλα κονδύλια για την αναβάθμιση του μουσείου. Σημειώνεται πως η είσοδος στο μουσείο είναι δωρεάν και ως εκ τούτου, όλες οι δαπάνες του Ιδρύματος καλύπτονται από κυβερνητική χορηγία. Αναφέρεται επίσης πως σε επιστολή του Εφόρου του Μουσείου προς την πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος ημερ. 5.11.2014, έγινε αναφορά σε ετοιμασία μελέτης βιωσιμότητας για το Ίδρυμα.

Σύσταση: Να εξεταστεί το ενδεχόμενο το Ίδρυμα να εισπράττει δικαίωμα εισόδου όπως γίνεται και για τα άλλα μουσεία για κάλυψη τουλάχιστον μέρους των δαπανών του. Επίσης, οι πληρωμές προς το Ίδρυμα πρέπει να συνδέονται με την πρόοδο των κατασκευαστικών εργασιών και με την ύπαρξη ή μη ανάγκης για τέτοια πληρωμή με έλεγχο των τραπεζικών υπολοίπων του Ιδρύματος.

2.9.2 ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Η συνολική κατάσταση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού για τα έτη 2010 μέχρι 2014 φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Σύνολο δαπανών	Αδαπάνητο	
			ποσό	ποσοστό
2010	€	€	€	%
Τακτικός	656.508	495.991	160.517	24
Αναπτύξεως	472.878	155.042	317.834	67
	1.129.384	651.033	478.351	42
2011				
Τακτικός	660.125	485.730	174.395	26
Αναπτύξεως	442.872	139.165	303.707	69
	1.102.997	624.895	478.102	43
2012				
Τακτικός	531.684	488.659	43.025	8
Αναπτύξεως	276.060	101.625	174.435	63
	807.744	590.284	217.460	27
2013				
Τακτικός	511.819	463.848	47.971	9
Αναπτύξεως	130.050	85.142	44.908	35
	641.869	548.990	92.879	14
2014	€	€	€	%
Τακτικός	500.458	350.771	149.687	30
Αναπτύξεως	130.050	64.138	65.913	51
	630.508	414.909	215.600	34

Όπως προκύπτει από τον πιο πάνω πίνακα, το ποσοστό εκτέλεσης του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως ήταν χαμηλό κατά τα έτη 2010, 2011 και 2012, ενώ για το 2013 και 2014 τα αδαπάνητα ήταν μειωμένα, σε σχέση με τα προηγούμενα έτη λόγω μείωσης του αρχικού Προϋπολογισμού.

Σύσταση: Ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως θα πρέπει να ετοιμάζεται λαμβάνοντας υπόψη την δυνατότητα εκτέλεσής του.

Προσωπικό. Στις 31 Δεκεμβρίου 2014 το Κέντρο εργοδοτούσε 3 μόνιμους υπαλλήλους (έναντι 5 οργανικών θέσεων), οι απολαβές των οποίων χρεώνονταν στο Κεφάλαιο 1 του Προϋπολογισμού, 1 Βιβλιοθηκονόμο, οι απολαβές της οποίας χρεώνονταν στον Προϋπολογισμό των Πολιτιστικών Υπηρεσιών, 1 αποσπασμένη εκπαιδευτικό (2/5), 1 καθαρίστρια (3/5) και 1 κλητήρα (1,5 ώρα την ημέρα) οι απολαβές των οποίων χρεώνονταν σε άλλα άρθρα του Προϋπολογισμού. Οι δαπάνες για μισθούς των μόνιμων υπαλλήλων ήταν όπως φαίνονται πιο κάτω:

Έτος	2010	2011	2012	2013	2014
Εγκριμένες οργανικές θέσεις	13	13	8	5	5
Αρ. Προσωπικού	5	5	5	4	3
Κενές Θέσεις	8	8	3	1	2
Ποσό που δαπανήθηκε	384.085	398.173	402.607	381.977	288.373

Στους Προϋπολογισμούς του 2010 και 2011 υπήρχε μία θέση Διευθυντή, τρεις θέσεις Ανώτερων Ερευνητών, τέσσερις θέσεις Ερευνητών Α΄ και πέντε θέσεις Ερευνητών, αντίστοιχα. Στον Προϋπολογισμό του 2012 καταργήθηκαν οι πέντε θέσεις Ερευνητών. Στον Προϋπολογισμό του 2013 καταργήθηκαν τρεις από τις τέσσερις θέσεις Ερευνητών Α΄ και στον Προϋπολογισμό του 2014 οι θέσεις παρέμειναν ως είχαν το 2013.

Εκδόσεις. Οι εκδόσεις από μόνιμο προσωπικό του Κέντρου και από εξωτερικούς συνεργάτες και οι εισπράξεις από πωλήσεις κατά τα έτη 2010 – 2014 είχαν ως εξής:

	2010	2011	2012	2013	2014
Μόνιμο προσωπικό	1	-	-	1	-
Εξωτερικοί συνεργάτες	3	4	5	2	4*
Συνολικός αρ. εκδόσεων	4	4	5	3	4
Εισπράξεις (€)	16.133	22.138	11.405	9.650	11.120

*Η μία εκ των εκδόσεων ήταν σε συνεργασία με μόνιμο προσωπικό.

Σημειώνεται ότι στους πιο πάνω αριθμούς των εκδόσεων του Κέντρου δεν περιλαμβάνεται η ετήσια επετηρίδα.

Ερευνητικά προγράμματα.

Καθυστερήσεις στη συμπλήρωση ερευνητικών προγραμμάτων. Παρατηρήθηκε ότι εξακολουθούν να υπάρχουν καθυστερήσεις στη συμπλήρωση ερευνητικών προγραμμάτων, ιδιαίτερα σε κάποια προγράμματα τα οποία ξεκίνησαν αρκετά έτη πριν. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τις εκδόσεις που είχαν προγραμματιστεί για τα έτη 2010, 2011, 2012, 2013 και 2014, με βάση τους Προϋπολογισμούς του Κέντρου, τις εκδόσεις που εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους που προγραμματίστηκαν, καθώς και τον ολικό αριθμό των εκδόσεων του έτους.

Έτος	Προγραμματισθείσες εκδόσεις	Αριθμός εκδόσεων κατά το έτος στο οποίο προγραμματίστηκαν	Ολικός αριθμός εκδόσεων
2010	12	4	5
2011	9	4	5
2012	7	5	6
2013	7	3	4
2014	6	4	4

Κυρίως λόγω των αδυναμιών που είχαν τα παλιά συμβόλαια, δηλαδή να μην συμπεριλαμβάνουν πρόνοια για κυρώσεις σε περίπτωση που ο ερευνητής δεν τηρήσει τις υποχρεώσεις του είναι δύσκολο να επιβληθούν πλέον κυρώσεις και να ασκηθούν πιέσεις για συμβόλαια που έληξαν αρκετά χρόνια πριν.

Σύσταση: Θα πρέπει να σταλούν άμεσα υπενθυμίσεις σε όλους τους ερευνητές των οποίων η χρονική περίοδος για παράδοση του έργου τους έχει λήξει, σύμφωνα με τα συμβόλαιά τους. Αν δεν υπάρξει ανταπόκριση εκ μέρους των ερευνητών, τότε αυτοί θα πρέπει να ενημερωθούν ότι το Κέντρο προτίθεται να διακόψει το συμβόλαιο, να σταματήσει τη χρηματοδότηση, να ζητήσει επιστροφή των ποσών που έλαβαν από το Κέντρο, καθώς και ότι θα αποκλειστούν από μελλοντικές συνεργασίες. Επίσης, το Κέντρο θα μπορούσε να διερευνήσει κατά πόσο οι ερευνητές είναι διατεθειμένοι να παραδώσουν τα μέχρι σήμερα ευρήματά τους για να συνεχιστεί η έρευνα από άλλους συνεργάτες του Κέντρου.

Μελλοντικός ρόλος του ΚΕΕ.

Σε σημείωμα της Διευθύντριας και του Ανώτερου Ερευνητή του ΚΕΕ προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 27.10.2014, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, αναφορικά με τον μελλοντικό ρόλο του Κέντρου.

- Το 1993 το Υπουργείο αποφάσισε να αναθέτει ερευνητικά προγράμματα σε έγκυρους εξωτερικούς επιστημονικούς συνεργάτες παρά να προσλαμβάνει μόνιμους ερευνητές. Με την απόφαση αυτή το Κέντρο λειτουργούσε οικονομικότερα και είχε επίσης τη δυνατότητα να επιλέγει τους καλύτερους επιστήμονες και με συγκεκριμένες ειδικότητες.
- Κατά το 2009 η νέα διεύθυνση του Κέντρου εφάρμοσε την ανάθεση ερευνητικών προγραμμάτων σε εξωτερικούς συνεργάτες, χωρίς την καταβολή αμοιβής, τακτική η οποία αποδείχτηκε ορθή αφού το Κέντρο απόκτησε συνεργάτες που ενδιαφέρονται πραγματικά για την έρευνα και όχι για τα οικονομικά οφέλη. Με την ανάθεση ερευνητικών προγραμμάτων σε διεθνώς αναγνωρισμένους εξωτερικούς συνεργάτες, αναβαθμίστηκε η έρευνα και αυξήθηκαν οι πωλήσεις των εκδόσεων του Κέντρου.
- Τον Μάρτιο του 2011 ορίστηκε Ad Hoc Επιτροπή, από τον τότε Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, για να εξετάσει το ενδεχόμενο ένταξης του Κέντρου στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, αλλά το θέμα δεν κατέληξε πουθενά.
- Σήμερα με το Κέντρο έχουν συνεργασία 18 εξωτερικοί ερευνητές.
- Η Παγκόσμια Τράπεζα στην Έκθεσή της (Απρίλιος 2014) διαπίστωσε ότι το Κέντρο ήταν, και ενδεχομένως θα συνεχίσει να είναι, στόχος περικοπών και προτείνει τη μεταφορά του Κέντρου στις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου. Επίσης, για να έχει το Κέντρο τη δυνατότητα να υποβάλλει ερευνητικά προγράμματα για χρηματοδότηση σε Ευρωπαϊκές και άλλες διεθνείς πηγές, απαιτούνται ερευνητικές διευκολύνσεις και προσωπικό.
- Ενδεχόμενη απόφαση ένταξης του Κέντρου στο Πανεπιστήμιο Κύπρου θα σήμαινε το κλείσιμο του Κέντρου και την ανάθεση στο Πανεπιστήμιο Κύπρου της δημιουργίας ενός νέου ερευνητικού Κέντρου που να ασχολείται με θέματα κυπρολογίας. Επειδή όμως το νέο Κέντρο θα χρειαστεί μερικά χρόνια να οργανωθεί και να αποδώσει, η κυπρολογική έρευνα, που διεξάγεται κυρίως στο Κέντρο, θα αδρανήσει για κάποια χρόνια.
- Η άποψη του Κέντρου είναι ότι το Υπουργείο θα πρέπει να μελετήσει αν υπάρχει οικονομικός ή άλλος σοβαρός λόγος που να επιβάλλει το κλείσιμο του Κέντρου.
- Το Κέντρο δεν έχει ολοκληρώσει τον κύκλο της ζωής του, αφού στα αρχεία της Ευρώπης, Βορείου Αφρικής, Ρωσίας κλπ, υπάρχουν χιλιάδες εκατοντάδες έγγραφα που αφορούν την Κύπρο και τα οποία δεν έχουν ακόμα μελετηθεί.
- Το Κέντρο εισηγήθηκε όπως συνεχίσει τη λειτουργία του ως έχει και σε περίπτωση που δημιουργηθεί Γενική Διεύθυνση Πολιτισμού, τότε θα μπορεί να ενταχθεί και το ίδιο, όπως τα άλλα τμήματα που ασχολούνται με θέματα πολιτισμού.

Αντίθετα, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ) που εξέτασε το θέμα της λειτουργίας του Κέντρου κατέγραψε έλλειψη μιας στρατηγικής ξεκάθαρα συνδεδεμένης με τους σκοπούς λειτουργίας του Κέντρου, όπως αυτοί αναφέρονται στους εσωτερικούς κανονισμούς λειτουργίας. Η ΥΕΕ στη σύστασή της αναφέρει ότι η Διεύθυνση του Υπουργείου, αφού αξιολογήσει ποιοι είναι οι στόχοι που επιθυμεί να επιτευχθούν στον τομέα της κυπρολογικής έρευνας, θα πρέπει να επανεξετάσει εάν οι στόχοι αυτοί μπορούν να επιτευχθούν μέσα από τη λειτουργία του Κέντρου, ή με εναλλακτικές επιλογές.

Το Κέντρο, στην απάντησή του, ανέφερε ότι παρά την κατάργηση των θέσεων του ερευνητή, συνεχίζει να λειτουργεί αποτελεσματικά με την ανάθεση ερευνητικών προγραμμάτων, που καλύπτουν διάφορους τομείς της κυπρολογίας, σε έγκριτους επιστήμονες της Κύπρου και του εξωτερικού, οι οποίοι είναι, είτε

καθηγητές πανεπιστημίων, είτε διευθυντές έρευνας σε Κέντρα Ερευνών. Ο συνολικός αριθμός των ερευνητικών προγραμμάτων που βρίσκονταν σε εξέλιξη στο Κέντρο ανερχόταν μέχρι τις 13.9.2013 στα 22. Τα προγράμματα αυτά εκπονούνται χωρίς αμοιβή και για κάποια το Κέντρο, είτε επιβαρύνεται μόνο με την κάλυψη των εξόδων επί αποδείξει, είτε χωρίς κάλυψη εξόδων. Για όλα τα προγράμματα το Κέντρο καλύπτει τα έξοδα εκτύπωσης των βιβλίων.

Από τον έλεγχο παρακολούθησης, η ΥΕΕ διαπίστωσε ότι η Διεύθυνση του Υπουργείου δεν έχει προβεί σε οποιεσδήποτε ενέργειες για υλοποίηση της σύστασής της αναφορικά με την αξιολόγηση και επανεξέταση των στόχων που θα ήθελε να επιτύχει μέσω της λειτουργίας του Κέντρου, ενώ μέχρι τον έλεγχο παρακολούθησης, δεν είχε καταρτιστεί ένα στρατηγικό σχέδιο μέσα από το οποίο να τίθενται οι στόχοι που το Κέντρο επιθυμεί να επιτύχει.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στις 27.10.2015, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού κατά τη διάρκεια του 2014 προέβη σε ενέργειες για τον καταρτισμό στρατηγικού σχεδιασμού για το Υπουργείο, ο οποίος περιλαμβάνει και τον στόχο για την ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας στον τομέα της κυπρολογίας, μέσω του Κέντρου. Η Υπηρεσία μας, ωστόσο, θεωρεί ότι θα πρέπει να ετοιμαστεί ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό σχέδιο για το Κέντρο, εάν η απόφαση είναι για συνέχιση της λειτουργίας του.

Σύσταση: Εάν στα πλαίσια της διοικητικής μεταρρύθμισης και των διαρθρωτικών αλλαγών που θα επέλθουν σε όλα τα Τμήματα του Δημοσίου στο άμεσο μέλλον, η απόφαση είναι για συνέχιση της λειτουργίας του Κέντρου, η Διεύθυνση του Υπουργείου και το Κέντρο ειδικότερα, θα πρέπει να ετοιμάσουν στρατηγικό σχέδιο όπου θα καταγράφονται οι συγκεκριμένοι στόχοι και οι ενέργειες που θα πρέπει να αναληφθούν για επίτευξή τους στη βάση του οράματος και της αποστολής του Κέντρου.

Βιβλιοθήκη.

Στις προηγούμενες εκθέσεις μας αναφέραμε ότι, λόγω αδυναμιών που υπήρχαν στην τήρηση του μητρώου βιβλιοθήκης και στο σύστημα δανεισμού πριν από το 1996, πολλά βιβλία πιθανόν να μην καταχωρήθηκαν, ή να δανείστηκαν και να μην επιστράφηκαν. Μερικά βιβλία ενδεχομένως να είναι ανεκτίμητης ιστορικής αξίας.

Κατά το 2001 άρχισε συστηματική φυσική καταμέτρηση, η οποία σταμάτησε τον Ιούνιο του 2003 χωρίς να ολοκληρωθεί, κατά την οποία αριθμός βιβλίων δεν εντοπίστηκε, ενώ διαπιστώθηκαν διπλές καταχωρήσεις, λανθασμένες καταχωρήσεις περιοδικών ως βιβλίων, καθώς και μη καταχώρηση των βιβλίων/περιοδικών που δωρίθηκαν στο Πανεπιστήμιο Κύπρου το 1989.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τη βιβλιοθηκονόμο του Κέντρου, ασφαλή συμπεράσματα για τα βιβλία που δεν εντοπίστηκαν θα εξαχθούν μετά την πλήρη μηχανογράφηση-ταξινόμηση-ταξιθέτηση της βιβλιοθήκης με βάση το νέο αναβαθμισμένο βιβλιοθηκονομικό σύστημα, η οποία δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου (Ιούλιος 2015).

Μίσθωση υπηρεσιών.

Το Κέντρο έχει υπογράψει ετήσιες συμφωνίες για μίσθωση υπηρεσιών από 1.1.2011 μέχρι 31.12.2015. Στις υπογραφείσες συμφωνίες για την περίοδο από 1.1.2011 μέχρι 31.12.2014 περιέχονται στοιχεία που ενδεχομένως να κριθεί ότι υποδηλούν σχέση εργοδότη/εργοδοτούμενου.

Σημειώνεται ότι η τελευταία συμφωνία που αφορά στην περίοδο 1.1.2015 – 31.12.2015, δεν περιλαμβάνει πλέον τα στοιχεία που αναφέρονται πιο πάνω, αλλά, περιλαμβάνει νέα παράγραφο σύμφωνα με την οποία «το συμβόλαιο μπορεί να ανανεώνεται σε ετήσια βάση με τους ίδιους όρους μέχρι την έκδοση όλου του αρχειακού υλικού», χωρίς, ωστόσο, να προσδιορίζεται το χρονικό διάστημα που απαιτείται για ολοκλήρωση της εργασίας.

Σύσταση: Η μίσθωση υπηρεσιών δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για την κάλυψη δημοσιοϋπαλληλικών αναγκών. Η ύπαρξη χρόνου ολοκλήρωσης των παραδοτέων υπηρεσιών είναι εκ των ων ουκ άνευ. Η εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών με αρ. αρ. 1517, ημερ. 14.5.2015, με θέμα «Δημόσιες Συμβάσεις για Αγορά/Μίσθωση Υπηρεσιών», είναι σχετική.

2.9.3 ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ

Εισαγωγή. Με τη θέσπιση και εφαρμογή του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου του 1997, ο Γενικός Ελεγκτής ανέλαβε τον έλεγχο των λογαριασμών όλων των Σχολικών Εφορειών. Έτσι, ενώ μέχρι το 1997 η Ελεγκτική Υπηρεσία διενεργούσε έλεγχο σε 42 Σχολικές Εφορείες (πόλεων και χωριών όπου λειτουργούσαν σχολεία Μέσης εκπαίδευσης), η Βουλή με τον περί Σχολικών Εφορειών Νόμο του 1997 ανέθεσε στην Ελεγκτική Υπηρεσία και τον έλεγχο των λογαριασμών 160 Σχολικών Εφορειών με δημοτικό σχολείο μόνο (δημοτικά σχολεία χωριών), εργασία που προηγουμένως διεκπεραιωνόταν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού μέσω του Ταμείου Α. Σημειώνεται ότι ο έλεγχος που διενεργείτο προηγουμένως από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν συμπεριλάμβανε διαχειριστικούς ελέγχους και δεν εκδιδόταν έκθεση ελεγκτή επί των οικονομικών καταστάσεων. Έτσι, ενώ η Ελεγκτική Υπηρεσία είχε την ευθύνη για τον έλεγχο 42 Σχολικών Εφορειών, από την 1.1.1998 και μετά, ο αριθμός των ελεγχόμενων από την Ελεγκτική Υπηρεσία Σχολικών Εφορειών ανήλθε σε 202. Η κατάσταση όπως διαμορφώθηκε ήταν εκτός των δυνατοτήτων (από πλευράς προσωπικού) ελέγχου από την Ελεγκτική Υπηρεσία.

Από τη σχολική χρονιά 2004/2005, με την υποχρεωτική λειτουργία της Προδημοτικής εκπαίδευσης, οι Σχολικές Εφορείες τηρούν επιπρόσθετα και λογαριασμούς για την Προδημοτική εκπαίδευση, με αποτέλεσμα να αυξηθεί περαιτέρω ο όγκος εργασίας της Ελεγκτικής Υπηρεσίας για κάθε Σχολική Εφορεία κάτω από την οποία λειτουργούν.

Με βάση τις διατάξεις του Νόμου σχετικά με τη σύσταση των Σχολικών Εφορειών, παρουσιάστηκε το φαινόμενο, σε περίπτωση λειτουργίας σχολείων, όπου φοιτούν μαθητές από διαφορετικές κοινότητες, να δημιουργούνται από 1 μέχρι και 3 διαφορετικές Σχολικές Εφορείες, Μέσης, Δημοτικής και Προδημοτικής εκπαίδευσης. Παρουσιάστηκε επίσης περίπτωση όπου σε κάποια κοινότητα που λειτουργούσαν δύο δημοτικά σχολεία, ένα περιφερειακό και ένα αμιγές, να δημιουργηθούν δυο Σχολικές Εφορείες για τη Δημοτική εκπαίδευση.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, στην προσπάθεια μείωσης του αριθμού των Σχολικών Εφορειών, με σχετικά διατάγματα του Υπουργικού Συμβουλίου, που δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου, κατά τα έτη 2011 μέχρι 2014, καθόρισε τα Συμπλέγματα Δήμων και Κοινοτήτων για τους σκοπούς του Νόμου, ώστε να λειτουργεί μόνο μία Σχολική Εφορεία σε κάθε Δήμο ή Κοινότητα, με αποτέλεσμα από τη σχολική χρονιά 2014/2015 οι Σχολικές Εφορείες Παγκύπρια να περιοριστούν κάπως, στις 170. Σε αυτές λειτουργούν συνολικά 45 Λύκεια, 70 Γυμνάσια, 334 Δημοτικά και 271 Νηπιαγωγεία.

Από το 2012 το πρόβλημα υποστελέχωσης της Ελεγκτικής Υπηρεσίας κατέστη οξύτερο εξαιτίας της παγοποίησης των υπό πλήρωση οργανικών θέσεων, την παγοποίηση πρόσληψης έκτακτου προσωπικού και τον μεγάλο αριθμό κανονικών και πρόωρων αφυπηρετήσεων και ως εκ τούτου το 2012 έγινε έλεγχος μόνο σε 6 Σχολικές Εφορείες, το 2013 σε 9 Σχολικές Εφορείες, ενώ το 2014 έγινε έλεγχος μόνο σε 4 Σχολικές Εφορείες. Η Ελεγκτική Υπηρεσία, κατόπιν τροποποίησης του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου, ανέθεσε τον Νοέμβριο του 2015 τον έλεγχο των εκκρεμών οικονομικών καταστάσεων μεγάλου αριθμού Σχολικών Εφορειών, σε ιδιώτες ελεγκτές/ελεγκτικά γραφεία.

Γενικές Παρατηρήσεις.

Από τον έλεγχο των Σχολικών Εφορειών διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Συγκρότηση σε σώμα και λειτουργία Σχολικών Εφορειών. Με βάση το άρθρο 8(1) του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου (ο Νόμος), οι Εφορείες έχουν την ευθύνη της γενικής διαχείρισης των Δημοτικών Σχολείων και των Δημόσιων Νηπιαγωγείων. Με βάση το άρθρο 6 του ιδίου Νόμου το αργότερο μέσα σε 10 ημέρες από τον ορισμό των μελών τους, οι Εφορείες πρέπει να καταρτίζονται σε σώμα και να γνωστοποιούν τα ονόματα τους στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού. Διαπιστώθηκε ότι οι πλείστες Εφορείες λειτουργούν, χωρίς να εφαρμόζουν τις προαναφερόμενες διατάξεις του Νόμου και επιπρόσθετα υπήρξαν περιπτώσεις όπου τα μέλη των Κοινοτικών Συμβουλίων αγνοούσαν το γεγονός ότι ταυτόχρονα ήταν και μέλη στη Σχολική Εφορεία, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στη λειτουργία και οικονομική διαχείριση των Εφορειών.

Σύσταση: Οι Σχολικές Εφορείες πρέπει να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, να καταρτίζονται σε σώμα εντός του χρονικού ορίου που ορίζει ο Νόμος και να γνωστοποιούν τα ονόματα τους στον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού.

Σύσταση Σχολικών Εφορειών μετά την ανακήρυξη νέων Κοινοτικών Συμβουλίων. Η θητεία της Σχολικής Εφορείας, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου, είναι πενταετής και αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου που ακολουθεί την ημερομηνία ορισμού της και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του πέμπτου έτους από την έναρξη της θητείας της. Σύμφωνα με το άρθρο 4(2)(β) του Νόμου, η Σχολική Εφορεία αναφορικά με κοινότητα, απαρτίζεται από τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου.

Με την ανάληψη καθηκόντων από τις νέες Σχολικές Εφορείες διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου η απερχόμενη Σχολική Εφορεία δεν ετοίμασε λογαριασμούς για όλα τα σχολικά έτη της θητείας της και δεν είχαν υπογραφεί πιστοποιητικά παραλαβής και παράδοσης σε όλες τις περιπτώσεις αλλαγής Σχολικών Εφορειών. Επίσης το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού δεν φαίνεται να έχει συνδράμει για την ομαλή μεταβίβαση στις νέες Σχολικές Εφορείες των ταμειακών διαθεσίμων, λογιστικών βιβλίων, εγγράφων και λοιπής περιουσίας.

Σύσταση: Αποτελεί ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού να εποπτεύει την τήρηση της σχετικής νομοθεσίας ως προς τη σύσταση των Σχολικών Εφορειών και την παράδοση/παραλαβή της περιουσίας και των σχετικών εγγράφων και λογαριασμών από την απερχόμενη στη νέα Εφορεία.

Συνεδριάσεις Σχολικής Εφορείας – Τήρηση πρακτικών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, οι Σχολικές Εφορείες ως συλλογικά όργανα θα πρέπει να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με τον περί Σχολικών Εφορειών Νόμο και να εφαρμόζουν τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου όπως αυτές κωδικοποιήθηκαν με τον Νόμο 158(1) του 1999. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι οι πλείστες Σχολικές Εφορείες δεν συνεδριάζουν ή δεν τηρούν πρακτικά σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, ενώ σε ορισμένες κοινότητες οι αποφάσεις που αφορούν θέματα των σχολείων λαμβάνονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια.

Σύσταση: Οι Σχολικές Εφορείες πρέπει να συνεδριάζουν και να τηρούν πρακτικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου καθώς και τις σχετικές διατάξεις του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου.

Προϋπολογισμοί - Υποβολή έγκριση και εκτέλεση. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16(1) του Νόμου, οι προϋπολογισμοί των Σχολικών Εφορειών πρέπει να υποβάλλονται για έγκριση πριν την 1^η Μαΐου κάθε χρόνου, για το επόμενο σχολικό έτος. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι ορισμένες Εφορείες δεν

έχουν υποβάλει προϋπολογισμούς για όλα τα σχολικά έτη, άλλες υπέβαλαν τους προϋπολογισμούς τους με καθυστέρηση, ενώ σε αρκετές Εφορείες παρατηρήθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες στην ορθολογιστική εκτέλεση των Προϋπολογισμών. Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, στη γενικότερη προσπάθεια που καταβάλλει το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για ενίσχυση των Σχολικών Εφορειών της υπαίθρου περιέλαβε στους Προϋπολογισμούς τους άρθρο με τίτλο «Αγορά Υπηρεσιών», πρόνοια που αφορά στην αγορά λογιστικών υπηρεσιών από τις Εφορείες που δεν στελεχώνονται από Επιμελητές.

Σύσταση: Οι Σχολικές Εφορείες πρέπει να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου σε σχέση με την ετοιμασία, έγκριση και εκτέλεση των Προϋπολογισμών, οι οποίοι θα πρέπει να καταρτίζονται με μελετημένο πρόγραμμα, το οποίο να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες και στη δυνατότητα εκτέλεσής τους.

Τήρηση λογαριασμών. Προβλήματα και αδυναμίες διαπιστώνονται στη τήρηση των λογαριασμών των Εφορειών όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι Σχολικές Εφορείες δεν εκδίδουν αποδείξεις είσπραξης με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και η επιβεβαίωση της ορθότητας των εισπράξεων ούτε και εκδίδουν εντάλματα πληρωμής πλήρως συμπληρωμένα και τεκμηριωμένα με όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά για επιβεβαίωση των δαπανών τους. Δεν τηρούνται κατάλληλοι λογαριασμοί για να μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως βάση για την ετοιμασία των οικονομικών τους καταστάσεων, ούτε ετοιμάζουν συμφιλιωτικές καταστάσεις στο τέλος κάθε μήνα για σκοπούς επιβεβαίωσης και παρακολούθησης της ορθότητας των τραπεζικών τους υπολοίπων.

Σύσταση: Για την οικονομική διαχείριση των Σχολικών Εφορειών, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θα πρέπει να φροντίζει ώστε οι Σχολικές Εφορείες να συμμορφώνονται με τις σχετικές εγκυκλίους και υποδείξεις του Υπουργείου, καθώς και με τις διατάξεις του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου και να εφαρμόζουν τις πρόνοιες των Δημοσιονομικών και Λογιστικών Οδηγιών και Κανονισμών Αποθηκών που ισχύουν εκάστοτε στη Δημόσια Υπηρεσία και να τηρούν κατάλληλους λογαριασμούς.

Μισθοδοσία προσωπικού Σχολικών Εφορειών. Έχει διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχουν γραπτές διαδικασίες και οδηγίες για την καταβολή των μισθών στο προσωπικό των Σχολικών Εφορειών υπαίθρου, ούτε τηρούνται από τις Σχολικές Εφορείες τα απαραίτητα στοιχεία για σκοπούς υπολογισμού και ελέγχου της μισθοδοσίας του προσωπικού τους.

Σύσταση: Η καταβολή των μισθών στο προσωπικό των Σχολικών Εφορειών πρέπει να γίνεται βάσει γραπτών διαδικασιών και οδηγιών, καθώς και των σχετικών συλλογικών συμβάσεων και να τηρούνται τα απαραίτητα στοιχεία για σκοπούς υπολογισμού και ελέγχου της μισθοδοσίας.

Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για το προσωπικό της Σχολικής Εφορείας, παρουσιάζεται ως εγκεκριμένος εργοδότης το Κοινοτικό Νηπιαγωγείο ή η Χωρητική Αρχή, αντί η Σχολική Εφορεία.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι δεν τηρείται το Μητρώο ανάκτησης επιδόματος ασθενείας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. στο οποίο πρέπει να καταχωρούνται όλες οι αιτήσεις που υποβάλλονται στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις για επίδομα ασθενείας, ώστε να παρακολουθείται και να ενημερώνεται με τις επιταγές που παραλαμβάνονται καθώς και με τις αποδείξεις είσπραξης.

Σύσταση: Θα πρέπει να τηρείται αυστηρά η νομοθεσία που αφορά το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου/Εποπτικός έλεγχος. Η έλλειψη συστήματος εσωτερικού ελέγχου στις ίδιες τις Σχολικές Εφορείες και η αδυναμία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού να ασκήσει αποτελεσματικό εποπτικό έλεγχο έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία προβλημάτων και αδυναμιών στην ορθολογιστική διαχείριση των θεμάτων λειτουργίας των Σχολικών Εφορειών.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, η Μονάδα Ελέγχου που έχει συσταθεί στο Υπουργείο, μεταξύ άλλων έχει προβεί ήδη και στον έλεγχο ορισμένου αριθμού Σχολικών Εφορειών.

Σύσταση: Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, θα πρέπει να ασκεί αποτελεσματικό εποπτικό έλεγχο, για την ορθολογιστική διαχείριση των θεμάτων λειτουργίας των Σχολικών Εφορειών.

Τελικοί λογαριασμοί. Διαπιστώθηκε ότι, οι λογαριασμοί που υποβλήθηκαν για έλεγχο από τις Σχολικές Εφορείες, στις περισσότερες περιπτώσεις δεν έχουν εξετασθεί και επικυρωθεί από τη Σχολική Εφορεία και υπογραφεί από τον Πρόεδρο, τον Ταμία και άλλα δύο τουλάχιστο μέλη της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Νόμου ενώ, αρκετές Σχολικές Εφορείες δεν έχουν ακόμα καν ετοιμάσει και υποβάλει τελικούς λογαριασμούς στην Υπηρεσία μας για έλεγχο.

Ο περί Σχολικών Εφορειών Νόμος αναφέρεται σε υποχρέωση υποβολής των λογαριασμών στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο. Σχετική είναι και η Παράγραφος 1.6 της παρούσας Έκθεσης που αφορά στο Γενικό Λογιστήριο και στην οποία εξηγείται πως σύμφωνα με το άρθρο 79 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου, όλες οι οντότητες Γενικής Κυβέρνησης και οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης υποβάλλουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις τους στον Υπουργό Οικονομικών και στον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας εντός τεσσάρων μηνών από το τέλος του οικονομικού έτους αναφοράς.

Σύσταση: Οι Σχολικές Εφορείες πρέπει να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου και του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου, σε σχέση με την ετοιμασία, έγκριση και υποβολή των λογαριασμών τους στον Γενικό Ελεγκτή.

Χρεωστικά υπόλοιπα σε τραπεζικούς λογαριασμούς. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου Σχολικές Εφορείες παρουσιάζουν χρεωστικά υπόλοιπα σε τραπεζικούς λογαριασμούς χωρίς οποιαδήποτε έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ή της ίδιας της Σχολικής Εφορείας.

Σύσταση: Οι Σχολικές Εφορείες θα πρέπει να εξασφαλίζουν τις απαραίτητες εγκρίσεις για χρεωστικά υπόλοιπα σε τραπεζικούς λογαριασμούς.

Εξουσιοδότηση πληρωμών και υπογραφή επιταγών. Εξακολουθεί να μην ορίζονται τα μέλη της Εφορείας τα οποία μπορούν να εξουσιοδοτούν τις πληρωμές, υπογράφουν επιταγές, και διαχειρίζονται τους τραπεζικούς λογαριασμούς.

Σύσταση: Είναι απαραίτητο όπως οι Σχολικές Εφορείες ορίσουν τα μέλη τους, τα οποία μπορούν να εξουσιοδοτούν τις πληρωμές, υπογράφουν επιταγές, και διαχειρίζονται τραπεζικούς λογαριασμούς.

Κανονισμοί. Εκτός από τους Κανονισμούς που αφορούν στη συντήρηση και βελτίωση των σχολικών κτιρίων, δεν έχουν ακόμη καταρτιστεί Κανονισμοί για εύρυθμη λειτουργία των Σχολικών Εφορειών, ούτε και έχουν ετοιμαστεί και εγκριθεί δημοσιονομικές οδηγίες όπως προνοείται στα άρθρα 17 και 8 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, αντίστοιχα.

Σύσταση: Η θέσπιση Κανονισμών επιβάλλεται για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου και για πιο αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία των Εφορειών.

Ίδρυση Ταμείων Προνοίας από Σχολικές Εφορείες. Διαπιστώθηκαν και πάλι περιπτώσεις όπου Σχολικές Εφορείες στην προσπάθεια εφαρμογής των προνοιών των συλλογικών συμβάσεων ή εφαρμογής οδηγιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για ίδρυση Ταμείων Προνοίας για το προσωπικό τους, έχουν δημιουργήσει τραπεζικούς λογαριασμούς στο όνομα της Εφορείας ή ακόμα και του/της υπαλλήλου της Εφορείας στους οποίους κατατίθενται οι εισφορές υπό μορφή αποταμίευσης, χωρίς να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 8 του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, σύμφωνα με τις οποίες απαιτείται η έγκριση σχετικών Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Σύσταση: Θα πρέπει να θεσπιστούν Κανονισμοί για τα Ταμεία Προνοίας που λειτουργούν σε Σχολικές Εφορείες.

Προσφορές. Διαπιστώθηκαν και πάλι ελλείψεις και αδυναμίες στα θέματα που αφορούν στις διαδικασίες προσφορών. Υποδείχθηκαν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται.

Σύσταση: Οι Σχολικές Εφορείες οφείλουν να συμμορφώνονται με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων, καθώς και με τις εγκύκλιες επιστολές της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας).

Μητρώο Διπλοτύπων. Διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις δεν τηρείται κατάλληλο μητρώο στο οποίο να καταχωρούνται όλων των ειδών τα διπλότυπα για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου όλων των διπλοτύπων που παραλαμβάνονται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Σύσταση: Όλες οι Σχολικές Εφορείες θα πρέπει να τηρούν κατάλληλο μητρώο διπλοτύπων.

Μηχανογραφικός Εξοπλισμός. Η εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αναφορικά με την τήρηση των απαραίτητων στοιχείων, για την παρακολούθηση του μηχανογραφικού εξοπλισμού, την τήρηση ανάλογου λογισμικού για σκοπούς παρακολούθησης και εντοπισμού τους καθώς και η παρακολούθηση και συντήρησή τους, εξακολουθεί σε ορισμένες περιπτώσεις να μην τυγχάνει εφαρμογής.

Σύσταση: Θα πρέπει να τηρείται πιστά η σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Ακίνητη Περιουσία. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Περί Σχολικών Εφορειών Νόμου η ακίνητη περιουσία που ανήκει σε οποιοδήποτε σχολείο και οποιοδήποτε άλλο συναφές δικαίωμα ή συμφέρον περιέρχεται στην κατοχή και εξουσία της οικείας Σχολικής Εφορείας και εγγράφεται στο όνομα του Προέδρου της για λογαριασμό του σχολείου.

Σύσταση: Όλες οι Σχολικές Εφορείες θα πρέπει να προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για εντοπισμό της ακίνητης τους ιδιοκτησίας, την εξασφάλιση εκσυγχρονισμένων τίτλων ιδιοκτησίας και εγγραφή τους στο όνομα του Προέδρου, όπως προνοείται στον Νόμο.

Κινητή περιουσία – Πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης. Διαπιστώθηκε και πάλι ότι δεν διεξήχθη φυσική καταμέτρηση της κινητής περιουσίας για εντοπισμό τυχόν ελλειμμάτων/πλεονασμάτων για διερεύνηση και λογιστική τακτοποίηση, ούτε υποβλήθηκαν τα σχετικά πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης, που προνοούνται στους σχετικούς Κανονισμούς Αποθηκών.

Σύσταση: Όλες οι Σχολικές Εφορείες θα πρέπει να προβαίνουν σε φυσική καταμέτρηση της κινητής περιουσίας τους. Σχετικά πιστοποιητικά φυσικής καταμέτρησης θα πρέπει να υποβληθούν στην Ελεγκτική Υπηρεσία αρχές του 2016.

Διατάγματα Υπουργικού Συμβουλίου για τον ορισμό συμπλεγμάτων κοινοτήτων. Το θέμα εξηγείται εκτενώς στην περσινή Έκθεση μας. Εξακολουθεί να παραμένει το πρόβλημα πως, πέραν από την έκδοση οδηγιών προς τις επηρεαζόμενες Σχολικές Εφορείες, δεν διεξάγεται κανένας έλεγχος από το Υπουργείο για επιβεβαίωση και επιστροφή τυχόν αδιάθετων χρηματικών υπολοίπων ή/και δεν παρακολουθείται η τύχη του σχολικού εξοπλισμού.

Σύσταση: Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θα πρέπει να μελετήσει το ενδεχόμενο νομοθετικής ρύθμισης του θέματος. Παράλληλα θα πρέπει να βεβαιώνεται για την ορθή διαχείριση των θεμάτων που αφορούν την κατάργηση Σχολικών Εφορειών ως αποτέλεσμα συνενώσεων σε συμπλέγματα.

Δίδακτρα Προδημοτικής Εκπαίδευσης. Το θέμα εξηγείται εκτενώς στην περσινή Έκθεση μας και αφορά περιπτώσεις όπου τα εισπραχθέντα δίδακτρα της Προδημοτικής Εκπαίδευσης δεν εμβάζονται από τις Σχολικές Εφορείες στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό για ενσωμάτωσή τους στα κυβερνητικά έσοδα.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, το λογιστήριο του Υπουργείου διενεργεί ελέγχους στο τέλος κάθε σχολικού έτους και στις περιπτώσεις που διαπιστωθεί διαφορά, στέλλονται επιστολές στους Προέδρους των Σχολικών Εφορειών και ζητείται άμεση αποστολή των οφειλομένων διδάκτρων. Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει ανταπόκριση, το Υπουργείο προχωρεί σε αποκοπή του οφειλόμενου ποσού από τη χορηγία της Σχολικής Εφορείας και γίνεται σχετική γραπτή ενημέρωση του Προέδρου της Σχολικής Εφορείας.

Σύσταση: Οι Σχολικές Εφορείες οφείλουν να εμβάζουν όλα τα εισπραχθέντα δίδακτρα της Προδημοτικής Εκπαίδευσης στον Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό και να μην κατακρατούν οποιοδήποτε ποσό χωρίς την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

2.10 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

Προσφορές.

(α) Έργο ανάπτυξης και διαχείρισης του λιμανιού και της μαρίνας Λάρνακας. Κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων προκήρυξε διαγωνισμό, για την ανάπτυξη του λιμανιού και της μαρίνας Λάρνακας, με τη μέθοδο της Κατασκευής – Λειτουργίας – Μεταβίβασης (Built – Operate – Transfer, BOT). Οι διαπραγματεύσεις με την επιλεγείσα κοινοπραξία άρχισαν τον Ιούλιο 2010.

Κατόπιν εντατικών διαπραγματεύσεων μεταξύ της Διαχειριστικής Επιτροπής του έργου και της επιλεγείσας κοινοπραξίας, τα δύο μέρη κατέληξαν τον Αύγουστο 2012 σε προκαταρκτική συμφωνία, για τη σύναψη σύμβασης για την ανάπτυξη και διαχείριση – από την κοινοπραξία – του λιμανιού και της μαρίνας Λάρνακας. Η ολοκλήρωση της διαδικασίας και υπογραφής της τελικής συμφωνίας, προβλεπόταν να γίνει, όταν και εφόσον η κοινοπραξία θα εξασφάλιζε την αναγκαία χρηματοδότηση από επενδυτές.

Ως εκ τούτου, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε διαδοχικά την παράταση της περιόδου ισχύος της προκαταρκτικής συμφωνίας μέχρι τις 15.6.2015, για να δοθεί περαιτέρω δυνατότητα και ευκαιρία στην κοινοπραξία να εξεύρει χρηματοδότη.

Στις 8.7.2015, η Κυβέρνηση αποφάσισε να τερματίσει τις διαπραγματεύσεις με την επιλεγείσα κοινοπραξία, εξ αιτίας της αδυναμίας της κοινοπραξίας να ολοκληρώσει την υποβολή των αναγκαίων εγγράφων και να επιλύσει όλες τις εκκρεμότητες, ώστε να καταστεί δυνατή η υπογραφή συμφωνίας.

(β) Επέκταση Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας με τη Μέθοδο Μελέτη, Κατασκευή και 12ετής Συντήρηση - Υποβολή Εγγυητικών Επιστολών Προκαταβολής και Πιστής Εκτέλεσης - Πρόσδος Εργασιών. Τον Ιούνιο 2015, με επιστολή μας προς τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα, όσον αφορά το χειρισμό από το Υπουργείο του θέματος της μη υποβολής εγγυητικών επιστολών προκαταβολής και πιστής εκτέλεσης από τον Ανάδοχο:

Σε συνεδρία που έγινε στις 3.1.2014, στο Γραφείο του τέως Διευθυντή Ελέγχου του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων και, στην παρουσία του Αναδόχου, συμφωνήθηκε με το Τμήμα Δημοσίων Έργων όπως, εν αναμονή της προσκόμισης νέων έγκυρων τραπεζικών εγγυήσεων προκαταβολής και πιστής εκτέλεσης για το έργο (οι προηγούμενες που είχε προσκομίσει με την υπογραφή της σύμβασης ο Ανάδοχος δεν είχαν πλέον ισχύ, εφόσον είχαν εκδοθεί από τη πρώην Λαϊκή Τράπεζα), να αποκόπτεται από τον Ανάδοχο – ως προσωρινή διευθέτηση – ποσοστό ύψους 10% επί της πιστοποιημένης αξίας της εκτελεσθείσας εργασίας από κάθε πιστοποιητικό πληρωμής, ως προσωρινή κράτηση. Το πιο πάνω ποσό θα επιστρεφόταν στον Ανάδοχο, αμέσως μετά την προσκόμιση έγκυρων τραπεζικών εγγυήσεων, υποχρέωση για την οποία ο Ανάδοχος είχε αναλάβει δέσμευση και ισχυριζόταν ότι κατέβαλλε σχετικές προσπάθειες μέσω της τράπεζας του. Παράλληλα, εκκρεμούσε – τότε – η πληρωμή εκτελεσθείσας εργασίας του εν λόγω Αναδόχου σε αριθμό άλλων συμβάσεων του Τμήματος Δημοσίων Έργων και, ως εκ τούτου, κρίθηκε ότι το οφειλόμενο προς τον Ανάδοχο συνολικό ποσό, διασφάλισε το Κράτος, σε περίπτωση που ο ανάδοχος αθετούσε τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Η Διευθύντρια του Τμήματος Δημοσίων Έργων, με επιστολή της τον Απρίλιο 2015 προς τη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας, την ενημέρωσε ότι μέχρι τότε, αφενός ο Ανάδοχος δεν είχε υποβάλει έγκυρες τραπεζικές εγγυήσεις και, αφετέρου, οι αποκοπές επί της αξίας της εκτελεσθείσας εργασίας είχαν ανέλθει στο ποσό των €130.000 περίπου.

Με την πιο πάνω επιστολή μας προς τον Υπουργό, υποδείξαμε ότι το εν λόγω ποσό ήταν πολύ μικρό, αφού ουσιαστικά, δύο και πλέον χρόνια μετά την έναρξη του έργου, και ενώ αυτό θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί κατά ποσοστό περίπου 70%, οι μέχρι τότε πληρωμές ανήρχοντο μόλις στο 15% του ποσού του συμβολαίου, γεγονός ενδεικτικό της πενιχρής προόδου των εργασιών.

Περαιτέρω, παρατηρήσαμε ότι 17 μήνες μετά την πιο πάνω συνεδρία (που έγινε στις 3.1.2014), κατά την οποία συμφωνήθηκε μια προσωρινή διευθέτηση και αναμενόταν ότι εντός εύλογου χρονικού διαστήματος θα συμμορφωνόταν ο Ανάδοχος με τις υποχρεώσεις του, οι εργασίες συνέχιζαν να εκτελούνται, χωρίς να προσκομίστούν έγκυρες τραπεζικές εγγυήσεις για την προκαταβολή και την πιστή εκτέλεση της σύμβασης, κατά παράβαση των ρητών προνοιών των παρ. 13.2 και 4.2 αντίστοιχα των όρων της, με αποτέλεσμα το δημόσιο να παραμένει εκτεθειμένο. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, είχε καταστεί σαφές ότι ο Ανάδοχος, με τις ενέργειες του, δεν είχε πρόθεση να προσκομίσει τις τραπεζικές εγγυήσεις. Επισημάναμε επίσης ότι, στο έργο παρατηρείτο σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών, χωρίς ο Ανάδοχος να λαμβάνει οποιαδήποτε ουσιαστικά μέτρα προς μείωση/εξάλειψη της, ενώ στο μεταξύ προωθούνταν και εξοφλούνταν οι πληρωμές άλλων οφειλών του Κράτους προς τον Ανάδοχο (άλλων δημόσιων συμβάσεων), με αποτέλεσμα η κάλυψη του Δημοσίου να έχει εξασθενήσει ακόμη περισσότερο.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι ο Ανάδοχος αμφισβητούσε συνεχώς τις αποφάσεις που λαμβάνονταν από τα αρμόδια όργανα του Κράτους (όπως της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων), αναφορικά με απαιτήσεις του, αποφεύγοντας να ακολουθήσει τις διαδικασίες για επίλυση των διαφορών που προέκυπταν, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης.

Τέλος, όσον αφορά τον γενικό και αόριστο ισχυρισμό του Αναδόχου ότι υπέστη ζημιές και καθυστερήσεις λόγω των αποφάσεων του Eurogroup του Μαρτίου του 2013, με την πιο πάνω επιστολή μας υποδείξαμε ότι τέτοια απαίτηση ουσιαστικά ουδέποτε είχε υποβληθεί τεκμηριωμένα, όπως προβλέπεται στη σύμβαση. Ο Ανάδοχος επικαλείτο κατά καιρούς – και κατά το δοκούν – το γεγονός αυτό, ισχυριζόμενος ότι ο περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013 συνιστά μεταγενέστερη νομοθεσία, για την οποία ισχυριζόταν ότι δικαιούται να υποβάλει απαιτήσεις κατά της Δημοκρατίας. Για το συγκεκριμένο θέμα, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Το εδάφιο 20.1 των Όρων Συμβολαίου ρητά καθορίζει πως οποιαδήποτε απαίτηση θα πρέπει να υποβάλλεται εντός 28 ημερών αφότου προέκυψε η αιτία της απαίτησης. Στη βάση δε της νομολογίας, αλλά και σχετικής γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο όρος για χρονική προθεσμία υποβολής απαιτήσεων εκ μέρους του Αναδόχου, ήταν ουσιώδης.
- (ii) Η νομοθεσία που θεσπίστηκε τον Μάρτιο του 2013, δεν έφερε οποιοδήποτε καταθέτη της πρώην Λαϊκής Τράπεζας σε χειρότερη θέση από αυτήν που ο ίδιος θα βρισκόταν αν δεν υπήρχε παρέμβαση της Αρχής Εξυγίανσης, με την έκδοση του σχετικού Διατάγματος για διάσωση της τράπεζας με ίδια μέσα. Αυτό προβλέπεται και στο άρθρο 3(2)(δ) του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου, όπου ρητά καθορίζεται ότι «οι πιστωτές του ιδρύματος που υπόκειται σε εξυγίανση δεν μπορεί να βρίσκονται σε δυσμενέστερη οικονομική θέση ως αποτέλεσμα της εφαρμογής μέτρων εξυγίανσης συγκριτικά με τη θέση που θα βρίσκονταν εάν το εν λόγω ίδρυμα τίθετο εναλλακτικά σε εκκαθάριση». Με βάση τα πιο πάνω, επισημάναμε ότι οποιαδήποτε περί του αντιθέτου προσέγγιση του θέματος από το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων ή το Τμήμα Δημοσίων Έργων, χωρίς εξασφάλιση συμβουλής από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, θα ήταν απαράδεκτη, αφού θα προκαλούσε την υποβολή απαιτήσεων κατά της Δημοκρατίας, στη βάση μιας ανεδαφικής και αόριστης απαίτησης.
- (iii) Το άρθρο 12(16) του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου, ρητά καθορίζει ότι «τα λιγόμενα μέρη δεν δύνανται να απαιτήσουν, είτε από το ίδρυμα που υπόκειται σε εξυγίανση, είτε από τη Δημοκρατία, οποιαδήποτε χρηματική αποζημίωση για ζημιές που δυνατόν να έχουν υποστεί ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του μέτρου διάσωσης με ίδια μέσα.».

Ενόψει των πιο πάνω, αναφέραμε στην εν λόγω επιστολή μας προς τον Υπουργό, ότι θεωρούσαμε τη συνέχιση από τον Ανάδοχο της απαράδεκτης συμπεριφοράς του, χωρίς να λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του για την απαράδεκτα αργή πρόοδο των εργασιών και την παραβίαση της υποχρέωσης

του να διατηρεί σε ισχύ έγκυρες τραπεζικές εγγυήσεις, ως ευνοϊκή μεταχείριση και, ως εκ τούτου, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει για τις ενέργειες του Υπουργείου και του Τμήματος Δημοσίων Έργων ώστε, αφενός να επιλυθεί το πιο πάνω πρόβλημα που άφηνε το Κράτος εκτεθειμένο και, αφετέρου, να διασφαλιστούν τα συμφέροντα του δημοσίου και η ολοκλήρωση του έργου.

Τον Ιούλιο 2015, ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων μας πληροφόρησε πως το Τμήμα Δημοσίων Έργων έχει επανειλημμένα προειδοποιήσει με επιστολές του τον Ανάδοχο, τόσο για την καθυστέρηση στην πρόοδο του έργου όσο και για τη μη προσκόμιση έγκυρων τραπεζικών εγγυήσεων προκαταβολής και πιστής εκτέλεσης. Ο Ανάδοχος μέχρι σήμερα δεν έχει συμμορφωθεί με τις πιο πάνω υποχρεώσεις του και, με διάφορες επιστολές του έχει εκφράσει τη διαφωνία του με όλες σχεδόν τις αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του Κράτους. Περαιτέρω, μας πληροφόρησε ότι για διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου, το Τμήμα Δημοσίων Έργων θα εισηγηθεί προς τη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας την εξέταση πιθανής εφαρμογής της Διαδικασίας Συμψηφισμού Εσόδων και Εξόδων της Δημοκρατίας, στη βάση της Εγκυκλίου αρ. 1714 του Γενικού Λογιστηρίου.

Τον ίδιο μήνα, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων σε συνεδρία της, αποφάσισε όπως ορίσει Ad-Hoc Επιτροπή για να διαπραγματευθεί με τον Ανάδοχο με σκοπό την επίτευξη φιλικής διευθέτησης όλων των θεμάτων που εκκρεμούν, τόσο σε σχέση με το συμβόλαιο του Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας, όσο και με άλλες συμβάσεις που έχει συνάψει με το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

Σύσταση: Η διαχείριση των συμβάσεων θα πρέπει να γίνεται από τα αρμόδια όργανα του Κράτους, τα οποία θα πρέπει να λαμβάνουν αμέσως τα απαραίτητα μέτρα, για διασφάλιση των συμφερόντων του δημοσίου.

2.10.1 ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Ασφάλεια και υγεία στα εργοτάξια του Τμήματος. Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, σε αρκετές περιπτώσεις παρατήρησε παραβιάσεις της νομοθεσίας που ρυθμίζει τα θέματα ασφαλείας και υγείας. Επίσης δεν φαίνεται να υπάρχουν ξεχωριστά σχέδια ασφαλείας και υγείας για κάθε εργοτάξιο. Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας με επιστολή ημερ. 1.7.2014, επισήμανε τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις της νομοθεσίας για την ασφάλεια και υγεία στην εργασία και ζήτησε συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία.

Η Διευθύντρια του Τμήματος, μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα καταβάλλει έντονες προσπάθειες συμμόρφωσης με τη σχετική νομοθεσία αλλά και για την εφαρμογή του οδηγού οργάνωσης και διαχείρισης θεμάτων ασφαλείας και υγείας στη Δημόσια Υπηρεσία. Για την επίτευξη των στόχων αυτών απαιτείται η εμπλοκή πολλών προσοντούχων προσώπων και διαμόρφωση της εσωτερικής δομής του Τμήματος, κάτι που καθίσταται δύσκολο λόγω της μεγάλης υποστελέχωσης που επικρατεί αλλά και των πολλών μικρών εργοταξίων που υπάρχουν ανά πάσα στιγμή διάσπαρτα σε όλη την Κύπρο λόγω της φύσεως των εργασιών του Τμήματος.

Όσον αφορά στα Σχέδια Ασφαλείας και Υγείας, το Τμήμα έχει προβεί στη μελέτη και εκπόνηση πρότυπων εγγράφων Σχεδίων Ασφαλείας και Υγείας για κάθε κατηγορία εργοταξίου του Τμήματος, τα οποία αναπροσαρμόζονται αναλόγως των εξειδικευμένων συνθηκών και καταστάσεων του εκάστοτε εργοταξίου.

2.10.2 ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αξιοποίηση απαλλοτριωθέντος τεμαχίου στην Λεμεσό (πρώην χυτήριο «Νέμιτσα). Το πιο πάνω τεμάχιο απαλλοτριώθηκε με το Διάταγμα Απαλλοτρίωσης αρ. Δ.Π. 1178/1.12.2006 έναντι του ποσού των €8.713.867 (£5.100.000) για σκοπούς δημόσιας ωφελείας, ήτοι, διασφάλιση της δημόσιας υγείας με τον τερματισμό λειτουργίας του εργοστασίου/χυτηρίου και αξιοποίηση του ακινήτου από την Κυπριακή Δημοκρατία για τη στέγαση κυβερνητικών υπηρεσιών. Μέχρι σήμερα το ακίνητο έχει αξιοποιηθεί μερικώς

μόνο για τη στέγαση των αποθηκών του ξυλουργείου και του εργαστηρίου ταπελογράφων του Επαρχιακού Γραφείου.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει σε συνεργασία με τον Κεντρικό Φορέα Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών να προωθήσει σχέδιο για την αξιοποίηση του ακινήτου με τη στέγαση κυβερνητικών Υπηρεσιών και την εξοικονόμηση δαπανών για ενοίκια. Τούτο θα μπορούσε να γίνει σε συνδυασμό με παραχώρηση μέρους του τεμαχίου σε ιδιώτη επενδυτή.

Α. Αδυναμίες στον προγραμματισμό μελέτης και εκτέλεσης έργων.

(α) Περιμετρικός Αυτοκινητόδρομος Λευκωσίας. Τον Μάιο 2007, ανατέθηκε η σύμβαση ετοιμασίας των κατασκευαστικών σχεδίων και της μελέτης εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε σύμβουλο Μελετητή, έναντι ποσού €1.964.892. Η μελέτη προβλεπόταν να ολοκληρωθεί τον Μάιο 2009 και να παραδοθεί στο Τμήμα Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ) σε 5 φάσεις, οι οποίες θα αποτελούσαν ξεχωριστά συμβόλαια κατασκευής. Η ετοιμασία της μελέτης παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση, λόγω διαφόρων προβλημάτων που προέκυψαν στον καθορισμό της τελικής χάραξης του αυτοκινητόδρομου και του δευτερεύοντος οδικού δικτύου καθώς και της πολυπλοκότητας του έργου.

Κατά καιρούς δόθηκαν διαδοχικές παρατάσεις στη συμπλήρωση της μελέτης. Συγκεκριμένα, τον Φεβρουάριο 2010, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) ενέκρινε παράταση χρόνου 132 εβδομάδων. Τον Οκτώβριο 2012, η ΚΕΑΑ ενέκρινε την παραχώρηση περαιτέρω παράτασης χρόνου, με καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της μελέτης, την 8.10.2014. Τον Μάιο 2015, η ΚΕΑΑ ενέκρινε την παραχώρηση στον Μελετητή νέας παράτασης χρόνου 90 εβδομάδων.

Παράλληλα, εγκρίθηκαν διαδοχικά τα ποσά €439.482, €30.790 και €95.470 για διευθέτηση των κατά καιρούς οικονομικών απαιτήσεων του Μελετητή, εξ αιτίας των αλλαγών που είχαν γίνει στη μελέτη.

Το κόστος του αυτοκινητόδρομου υπολογίζεται προκαταρκτικά σε €350 - €400 εκ. Ο προγραμματισμός της υλοποίησης του έργου θα καθοριστεί μετά την ολοκλήρωση της μελέτης και της διαδικασίας των απαλλοτριώσεων, νοουμένου ότι θα έχει εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση του έργου.

Ο αυτοκινητόδρομος έχει ενταχθεί στο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών και έχει προταθεί για συγχρηματοδότηση από τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα του Ταμείου Συνοχής, για την περίοδο 2014-2020.

Λόγω δέσμευσης ποσού περίπου €50 εκ. από τα πιο πάνω Προγράμματα και, λόγω της οικονομικής αδυναμίας του κράτους να εξεύρει τους οικονομικούς πόρους για χρηματοδότηση ολόκληρου του έργου, δόθηκαν οδηγίες για προώθηση ενός κυκλοφοριακά εφικτού και λειτουργικού προγράμματος κατασκευής τμημάτων του έργου, με εκτιμώμενο κόστος κατασκευής €70 εκ.. Ως εκ τούτου προέκυψε η ανάγκη εκπόνησης νέας / τροποποιημένης μελέτης βασιζόμενης στο πιο πάνω εκτιμώμενο κόστος κατασκευής.

Σύσταση: Να ληφθούν μέτρα για ολοκλήρωση των μελετών εντός των χρονικών πλαισίων που έχουν καθοριστεί. Η σχεδόν επί δεκαετία εκπόνηση μιας μελέτης συνιστά στοιχείο αδυναμίας. Οι λόγοι που οδήγησαν στην αστοχία αυτή θα πρέπει να προβληματίσουν το Τμήμα ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα για αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον.

(β) Μελέτη από ιδιώτες συμβούλους του Αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας – Παλαιχωρίου (Φάση Β και Γ) – Αρ. Συμβολαίου PS/D/288. Η έναρξη της μελέτης έγινε στις 15.5.2008, με ημερομηνία ολοκλήρωσης την 19.11.2009. Το ποσό του συμβολαίου ανέρχεται στις €326.000. Η μελέτη αφορά την ετοιμασία σχεδίων και εγγράφων για την κατασκευή αυτοκινητόδρομου τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας, μεταξύ Λευκωσίας και Παλαιχωρίου, συνολικού μήκους περίπου 11,6 χλμ. Το συνολικό κόστος του έργου υπολογίζεται περίπου σε €60 εκ.

Η πρόοδος της μελέτης παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση περίπου 5 ετών. Τον Μάρτιο 2012, οι σύμβουλοι παρέδωσαν στο Τμήμα την Προκαταρκτική Τελική Έκθεση Μελέτης. Με βάση τη μελέτη αυτή, στάλθηκαν στις αρμόδιες Υπηρεσίες Κοινής Ωφελείας τα κατασκευαστικά σχέδια, για την ετοιμασία των σχετικών μελετών.

Τον Μάρτιο 2015, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, μάς πληροφόρησε ότι η καθυστέρηση που σημειώθηκε, οφείλεται στο μεγάλο χρονικό διάστημα που απαιτήθηκε από τις πιο πάνω Υπηρεσίες για να υποβάλουν τις μελέτες τους, και ότι η ολοκλήρωση της μελέτης προβλέπεται να γίνει το τέλος του 2015.

Σύσταση: Να ληφθούν μέτρα για ολοκλήρωση των μελετών εντός των χρονικών πλαισίων που καθορίζονται στις συμβάσεις.

(γ) Μελέτη αναβάθμισης του Αυτοκινητόδρομου Λεμεσού – Σαϊττά. Η περιβαλλοντική και τεchnοοικονομική μελέτη του έργου ολοκληρώθηκε το 2006. Στις 21.11.2009, υπογράφηκε μεταξύ του ΤΔΕ και των Συμβούλων Μηχανικών το συμβόλαιο για τη μελέτη και ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων του αυτοκινητόδρομου, συνολικού μήκους περίπου 22,5 χλμ., με τέσσερις λωρίδες κυκλοφορίας, έναντι του ποσού των €820.500. Ο χρόνος ολοκλήρωσης της μελέτης καθορίστηκε στα δύο χρόνια. Το συνολικό κόστος κατασκευής του έργου υπολογίζεται περίπου σε €150 εκ.

Η μελέτη αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Νοέμβριο 2015, με καθυστέρηση περίπου 4 χρόνων. Η καθυστέρηση οφείλεται στην ικανοποίηση επιπρόσθετων αιτημάτων των επηρεαζόμενων κοινοτήτων, και στην ανάγκη τροποποίησης του αρχικού σχεδιασμού, για επίλυση προβλημάτων που παρουσιάστηκαν.

Στα πλαίσια των πιο πάνω τροποποιήσεων προέκυψε ανάγκη για ετοιμασία πρόσθετων μελετών, κυρίως συνδετήριων δρόμων, με αποτέλεσμα την υποβολή απαιτήσεων από τους Συμβούλους Μελετητές για πρόσθετη αμοιβή. Τον Δεκέμβριο 2014, η ΚΕΑΑ ενέκρινε την πληρωμή προς τους Συμβούλους πρόσθετου ποσού ύψους €200.000 για πλήρη και τελική διευθέτηση όλων των οικονομικών απαιτήσεων τους.

Η κατασκευή του έργου αναμένεται να αρχίσει αφού ολοκληρωθεί η μελέτη και η διαδικασία απαλλοτριώσεων, νοουμένου ότι θα εγκριθούν οι ανάλογες πιστώσεις στον προϋπολογισμό του Κράτους.

Σύσταση: Να ληφθούν μέτρα για ολοκλήρωση των μελετών εντός των χρονικών πλαισίων που καθορίζονται στις συμβάσεις.

(δ) Δρόμος Πρωταρχικής Σημασίας που συνδέει το νέο Λιμάνι Λεμεσού με τον Αυτοκινητόδρομο Λεμεσού – Πάφου (Κάθετος Δρόμος Λεμεσού). Η κατασκευή του δρόμου ο οποίος έχει συνολικό μήκος περίπου 7,2 χλμ. εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγωνιστικότητα», της Προγραμματικής Περιόδου 2007 – 2013, και συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής.

Είναι δρόμος πρωταρχικής σημασίας, τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας και η συνολική δαπάνη υπολογίζεται περίπου στα €126 εκ. Η υλοποίηση του έργου γίνεται σε 2 Φάσεις (Φάση Ι και Φάση ΙΙ), οι οποίες αποτελούνται από 4 και 2 τμήματα αντίστοιχα. Τα 4 τμήματα της Φάσης Ι εκτελέστηκαν/εκτελούνται με τη συνήθη διαδικασία προκήρυξης προσφορών ενώ τα 2 τμήματα της Φάσης ΙΙ με τη μέθοδο «Μελέτη-Κατασκευή». Για όλα τα τμήματα του έργου προκηρύχθηκαν προσφορές σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες στο τμήμα του δρόμου από το νέο Λιμάνι Λεμεσού μέχρι τη Βιομηχανική Περιοχή (Φάση Ι – Τμήμα Α) και οι εργασίες στο τμήμα του δρόμου από τη Βιομηχανική Περιοχή μέχρι τον παλιό δρόμο Λεμεσού – Πάφου (Φάση Ι – Τμήμα Β).

Στις 17.1.2014, υποβλήθηκαν οι προσφορές του διαγωνισμού για την Αναβάθμιση του Υφιστάμενου Ανισόπεδου Κόμβου του Αυτοκινητόδρομου Λεμεσού – Πάφου (Φάση II – Τμήμα Α). Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην ανάθεση της σύμβασης λόγω καταχώρησης ιεραρχικών προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), κατά των αποφάσεων της Αναθέτουσας Αρχής. Συγκεκριμένα, τον Μάρτιο 2014, ο χαμηλότερος προσφοροδότης καταχώρησε προσφυγή στην ΑΑΠ κατά της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής να μην προχωρήσει με το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου της προσφοράς του. Η εξέταση της προσφυγής ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2014. Η ΑΑΠ αποδέχτηκε την προσφυγή και ακύρωσε την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής. Τον Σεπτέμβριο 2014, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο προσφοροδότη. Τον ίδιο μήνα, ο δεύτερος χαμηλότερος προσφοροδότης καταχώρησε ιεραρχική προσφυγή στην ΑΑΠ κατά της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής για κατακύρωση του διαγωνισμού σε άλλο προσφοροδότη. Η εξέταση της νέας προσφυγής ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο 2014. Η ΑΑΠ απέρριψε την προσφυγή και επικύρωσε την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής. Τον Ιανουάριο 2015, ο δεύτερος χαμηλότερος προσφοροδότης κατέθεσε στο Δικαστήριο προσφυγή εναντίον της απόφασης για κατακύρωση του διαγωνισμού. Τον Απρίλιο 2015, ο Γενικός Εισαγγελέας ενημέρωσε την Αναθέτουσα Αρχή για την απόφαση του Δικαστηρίου για απόρριψη της πιο πάνω προσφυγής. Τον Ιούνιο 2015, το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων αποφάσισε να ανακαλέσει προηγούμενη απόφαση του για κατακύρωση του διαγωνισμού στον χαμηλότερο προσφοροδότη, αφού διαπίστωσε τη διάπραξη εκ μέρους του σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος, με βάση την απόφαση του Δικαστηρίου στην Ποινική Υπόθεση αρ. 12057/14 που αφορούσε συμβόλαιο του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου. Η απόφαση λήφθηκε στα πλαίσια των προνοιών του άρθρου 51(2)(δ) του Νόμου 12(Ι)/2006. Το Συμβούλιο κατακύρωσε τον διαγωνισμό στον δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη. Τον Ιούλιο 2015, κατόπιν καταχώρησης ιεραρχικής προσφυγής στην ΑΑΠ από τον χαμηλότερο προσφοροδότη κατά της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών για ανάκληση της προηγούμενης απόφασης του και κατακύρωση του διαγωνισμού στον δεύτερο χαμηλότερο προσφοροδότη, η ΑΑΠ αποφάσισε τη χορήγηση προσωρινών μέτρων για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης και υπογραφής της σύμβασης, μέχρι την ολοκλήρωση της εξέτασης της προσφυγής. Η απόφαση της ΑΑΠ δεν έχει ακόμη εκδοθεί.

Στις 29.5.2015, υποβλήθηκαν οι προσφορές για την κατασκευή του Παράλληλου Δρόμου του νέου Λιμανιού (Φάση II – Τμήμα Β).

Β. Λάθη και παραλείψεις σε μελέτες έργων.

Κατασκευή/βελτίωση της οδού Πιαλέ Πασιά στη Λάρνακα. Αρ Συμβ. 28/2011. Αδυναμίες/παραλείψεις στη μελέτη του έργου. Τον Ιούλιο 2013, η ΤΕΑΑ ενέκρινε την εκτέλεση τριών αλλαγών στο έργο, η ανάγκη για τις οποίες προέκυψε εξ αιτίας αδυναμιών/παραλείψεων της μελέτης.

Τον Αύγουστο 2013, με επιστολή μας στον Αν. Διευθυντή του Τμήματος ζητήσαμε όπως μας ενημερώσει κατά πόσο είχε εξεταστεί το ενδεχόμενο καταλογισμού ευθυνών στον Σύμβουλο Μελετητή του έργου, για το επιπλέον κόστος λόγω των πιο πάνω αλλαγών.

Τον Απρίλιο 2014, η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι μετά από διερεύνηση του θέματος, θεωρεί ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα εναντίον του Συμβούλου Μελετητή μόνο όσον αφορά τη μια αλλαγή, εξ αιτίας της οποίας θα προκύψει σημαντική επιβάρυνση του Εργοδότη λόγω της παράτασης χρόνου, και για την οποία θεωρεί ότι ο Σύμβουλος Μελετητής φέρει ευθύνη.

Τον Φεβρουάριο 2014, η ΚΕΑΑ ενέκρινε αλλαγή για την εκτέλεση εργασιών σταθεροποίησης της θεμελίωσης του τοίχου αντιστήριξης σε τμήμα του δρόμου μήκους 110 μέτρων, και ζήτησε όπως το Τμήμα εξετάσει κατά πόσο προκύπτει θέμα ευθυνών του Συμβούλου Μελετητή, καθώς και το ενδεχόμενο αποκοπής από τις πληρωμές του, του αντίστοιχου χρηματικού ποσού για κάλυψη των εξόδων του δημοσίου. Τον Μάρτιο 2015, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων

μας πληροφόρησε ότι αποφασίστηκε ο ορισμός Επιτροπής για εξέταση των ευθυνών του Συμβούλου και των πιθανών μέτρων που θα μπορούσαν να ληφθούν εναντίον του.

Σύσταση: Σε περιπτώσεις λαθών/παραλείψεων σε μελέτες συμβούλων, να εξετάζονται οι λόγοι και να καταλογίζονται ευθύνες, επιδιώκοντας την ανάκτηση των εξόδων του δημοσίου.

Γ. Αδυναμίες στη διαχείριση διαγωνισμών και συμβολαίων.

(α) Ανέγερση και Συντήρηση του Κτηρίου των Γραφείων της Ελεγκτικής Υπηρεσίας με την Μέθοδο Μελέτη – Κατασκευή – Συντήρηση – Χρηματοδότηση. Η χαμηλότερη προσφορά από τις δύο έγκυρες που υποβλήθηκαν προέβλεπε τα ακόλουθα ποσά, για κάθε μέρος της σύμβασης:

(α)	Κατασκευή	:	£	3.102.581	+ ΦΠΑ
(β)	15-ετής Συντήρηση	:	£	1.456.545	+ ΦΠΑ
(γ)	Χρηματοδότηση	:	£	956.874	+ ΦΠΑ
(δ)	Προνοητικά Ποσά	:	£	400.000	+ ΦΠΑ
ΣΥΝΟΛΟ		:	£	5.916.000	+ ΦΠΑ

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του διαγωνισμού, το πιο πάνω συνολικό ποσό θα αποπληρωνόταν από τον Εργοδότη σε 15 ετήσιες δόσεις, με την καταβολή της πρώτης δόσης δώδεκα μήνες μετά την παράδοση του κτηρίου. Αυτό σημαίνει ότι ο Ανάδοχος του έργου θα υφίστατο τη διαδικασία και τα έξοδα χρηματοδότησης και, για τον σκοπό αυτό, είχε περιλάβει στην προσφορά του το ποσό των £956.874 + ΦΠΑ που αναφέρεται πιο πάνω ως έξοδα/κόστος χρηματοδότησης.

Το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, άσκησε το δικαίωμα για διαπραγμάτευση κατά το δεύτερο στάδιο του διαγωνισμού με τον επικρατέστερο προσφοροδότη, σύμφωνα με τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού. Οι εν λόγω πρόνοιες παρείχαν το δικαίωμα στο Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών να προβεί σε διαπραγματεύσεις αναφορικά με την Τεχνική και την Οικονομική πρόταση της κατ' αρχήν πλέον συμφέρουσας προσφοράς, για να βελτιώσει/διευθετήσει τυχόν αποκλίσεις της προσφοράς από τις απαιτήσεις του Εργοδότη.

Κατά τη διαπραγμάτευση ωστόσο, συμφωνήθηκαν και τροποποιήθηκαν ουσιαστικά οι όροι του διαγωνισμού που αφορούσαν στη χρηματοδότηση του έργου, ετεροβαρώς υπέρ του Αναδόχου. Συγκεκριμένα, η σύμβαση ανατέθηκε σύμφωνα με την εισήγηση του τότε Αν. Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων και έγκρισης του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών σε συνεδρία του Συμβουλίου στην οποία παρίστατο – ως παρατηρητής – και ο τώως Διευθυντής Τεχνικού Ελέγχου της Υπηρεσίας μας, με την ακόλουθη τροποποίηση σχετικά με τη χρηματοδότηση:

«**(α)** Με βάση την προσφορά του ο Εργολάβος θα χρηματοδοτήσει το 80% της αξίας του έργου με δάνειο σε Γεν Ιαπωνίας. Συμφωνήθηκε όπως το ποσό του δανείου κατατεθεί σε ειδικό κυβερνητικό έντοκο λογαριασμό. Το ποσό που θα κατατεθεί θα μετατραπεί σε κυπριακό νόμισμα σε δύο φάσεις, με βάση την αξία του συναλλάγματος κατά την ημερομηνία μετατροπής. Η πρώτη μετατροπή/κατάθεση θα είναι κατά την υπογραφή του Συμβολαίου για ποσόν 20% και στη δεύτερη το υπόλοιπο 80% από την υπογραφή του Συμβολαίου, σε ημερομηνία που θα συμφωνηθεί με τον Εργολάβο όχι πέραν των τεσσάρων μηνών.

(β) Η κυβέρνηση θα εκδώσει στο χρηματοπιστωτικό οργανισμό ισάξια ετήσια γραμμάτια – σε συνάλλαγμα με βάση την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς – με βάση τους όρους αποπληρωμής του δανείου που προνοούνται στο Συμβόλαιο.

(γ) Η κυβέρνηση θα καταβάλει στον Εργολάβο το ποσό που είναι κατατεθειμένο στον ειδικό λογαριασμό ως ακολούθως:

- Με την υπογραφή του Συμβολαίου 10% έναντι ισάξιας τραπεζικής εγγύησης.
- Το υπόλοιπο σε 12 ίσες διμηνιαίες δόσεις.»

Το ποσό της κατακύρωσης ωστόσο παρέμεινε το ίδιο, δηλ. £5.916.000+ΦΠΑ, αντί να μειωθεί, αφού αφαιρέθηκε ουσιαστικά η υποχρέωση του Αναδόχου για χρηματοδότηση του έργου. Όπως αναφέρεται στο εισηγητικό σημείωμα του τότε Αν. Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων προς το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών, στη διαπραγμάτευση με τον επιτυχόντα προσφοροδότη, τον βοήθησαν λειτουργοί από το Υπουργείο Οικονομικών, τη Διεύθυνση Ελέγχου, το Τμήμα Δημοσίων Έργων, το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών καθώς και ο πιο πάνω εκπρόσωπος της Ελεγκτικής Υπηρεσίας. Όμως, αντί να βελτιωθεί η πρόταση του Αναδόχου, τελικά έγινε δυσμενέστερη σε σχέση με τις πρόνοιες του διαγωνισμού για τον Εργοδότη, κάτι που αφενός δεν προνοείτο στους όρους του διαγωνισμού (η διαπραγμάτευση σκοπό θα έπρεπε να έχει τη βελτίωση της πρότασης ή/και διευθέτηση τυχόν επουσιωδών αποκλίσεων της) και, αφετέρου δεν εξασφαλίστηκε οποιοδήποτε αντάλλαγμα για την ουσιώδη αυτή παραχώρηση. Σημειώνεται – για σκοπούς σύγκρισης – ότι εάν το ποσό χρηματοδότησης αφαιρείτο και από τις 2 έγκυρες προσφορές, τότε φθηνότερος καθίστατο ο άλλος προσφοροδότης.

Από στοιχεία που παρουσιάστηκαν σε διαδικασία διαιτησίας που ακολούθησε, φαίνεται ότι, με εξαίρεση τον εν λόγω εκπρόσωπο της Ελεγκτικής Υπηρεσίας που είχε ενεργό εμπλοκή, και τον λειτουργό του Υπουργείου Οικονομικών που συμβούλευε επί οικονομικών θεμάτων, οι υπόλοιποι λειτουργοί δεν είχαν ιδιαίτερη εμπλοκή στο θέμα της χρηματοδότησης.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί εντελώς απαράδεκτη την παράλειψη των πιο πάνω εμπλεκόμενων, να μην αφαιρέσουν δηλαδή το ποσό της χρηματοδότησης (£956.874+ΦΠΑ) από το συνολικό ποσό της σύμβασης, εφόσον τη χρηματοδότηση ανέλαβε το Κράτος, το οποίο ανέλαβε επίσης το ρίσκο του συναλλάγματος καθώς και τα έξοδα. Σημειώνεται μάλιστα ότι αργότερα ο Εργολάβος επωφελήθηκε και τους τόκους του λογαριασμού που είχε ανοιχθεί για τις πληρωμές, κατόπιν απόφασης Διαιτησίας (της τάξης των £150.000).

Η πιο πάνω αλλαγή, πέραν των ετεροβαρών – εις βάρος του δημοσίου – προνοιών, άφησε εκτεθειμένο το δημόσιο, εφόσον δεν ζητήθηκε οποιαδήποτε εγγυητική για να καλύπτει την περίοδο συντήρησης καθώς και τα τυχόν λάθη/κακοτεχνίες που ενδεχομένως να διαπιστωθούν – και έχουν ήδη διαπιστωθεί αρκετά, η επίλυση μερικών εκ των οποίων εκκρεμεί εδώ και μερικά χρόνια που εντοπίστηκαν –, γεγονός που εμπεριέχει σοβαρούς κινδύνους, ιδιαίτερα σε κτήριο που κατασκευάστηκε με τη μέθοδο της Μελέτης – Κατασκευής – Συντήρησης – Χρηματοδότησης και η ευθύνη του Εργολάβου είναι αυξημένη. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που τηρούνταν οι πρόνοιες των όρων του διαγωνισμού για αποπληρωμή του ποσού σε χρονικό διάστημα 15 ετών, τότε θα υπήρχε η εξασφάλιση με το υπολειπόμενο ποσό πληρωμής το οποίο θα μειωνόταν σταδιακά με την πάροδο των χρόνων. Με την ουσιώδη τροποποίηση ωστόσο που έγινε και την καταβολή στον Εργολάβο του ποσού των £4.525.162,31 με την παράδοση του κτηρίου, δεν υπάρχει οποιαδήποτε κράτηση ως εγγύηση.

Ειδικότερα, από περαιτέρω διερεύνηση που έγινε από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκε επίσης ότι, στον Εργολάβο καταβλήθηκε το συνολικό ποσό των £3.934.923,71+ΦΠΑ (συν £10.000 για έξοδα προσφοράς) με την παράδοση του κτηρίου (αντί σε περίοδο 15 ετών όπως θα έπρεπε), ενώ, το κόστος κατασκευής που ο ίδιος είχε υποβάλει με την προσφορά του ήταν £3.102.581+ΦΠΑ. Δηλαδή, με την παράδοση του κτηρίου, ο Εργολάβος απέκομισε υπερκέρδος £832.342,71 που οφείλεται στο γεγονός ότι το κόστος προεξόφλησης του δανείου το ανέλαβε το Κράτος αντί του Εργολάβου, με αποτέλεσμα να του καταβληθεί το κόστος χρηματοδότησης το οποίο ουδέποτε υπέστη, επωφελούμενος έτσι του πιο πάνω ποσού.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί την όλη συμφωνία που έγινε – ο χειρισμός της οποίας γινόταν μάλιστα από έμπειρους και γνώστες του αντικειμένου λειτουργούς – ως σκανδαλωδώς απαράδεκτη, εφόσον, πέραν της παραβίασης της νομοθεσίας για διαγωνισμούς του δημοσίου (εφαρμόστηκε διαδικασία διαπραγμάτευσης και τροποποίηση των όρων ενός ανοικτού διαγωνισμού) και του κινδύνου στον οποίο είναι εκτεθειμένο σήμερα το δημόσιο, χωρίς να καλύπτεται από οποιανδήποτε εγγυητική, ο τελικός χρηματοδότης του

έργου ήταν το Κράτος, το οποίο χρηματοδότησε επίσης και τον Ανάδοχο, αφού του κατέβαλε για το κόστος κατασκευής το ποσό των £3.934.923,71, ενώ η προσφορά του ανήρχετο – μόνο – στα £3.102.581.

Τον Οκτώβριο 2015, η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι καταβλήθηκε στον Ανάδοχο ποσό €520.151,35 συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. (€888.731,34), το οποίο προνοείται στη συμφωνία που έγινε μετά την εν λόγω διαπραγμάτευση. Το ποσό αυτό δόθηκε ως προκαταβολή.

Ωστόσο, η Διευθύντρια του Τμήματος δεν έχει διευκρινίσει τους λόγους για τους οποίους έγινε η πιο πάνω ετεροβαρής για τον Εργοδότη συμφωνία, χωρίς την παροχή εκ μέρους του Αναδόχου οποιουδήποτε ανταλλάγματος και μάλιστα δόθηκε επιπρόσθετα στον Ανάδοχο και ένα σημαντικό ποσό ως προκαταβολή.

Τέλος, θεωρεί ότι το πιο πάνω ποσό της προκαταβολής θα ανακτηθεί με την ολοκλήρωση της σύμβασης συντήρησης του κτηρίου και του τελικού λογαριασμού του έργου.

Θεωρούμε ωστόσο αδικαιολόγητη την αλλαγή που έγινε στην πρόνοια του διαγωνισμού για χρηματοδότηση του έργου από τον Ανάδοχο και την ανάληψη της τελικά από τον Εργοδότη, χωρίς να αφαιρεθεί το αντίστοιχο ποσό των £956.874 από την προσφορά του Αναδόχου, ενώ επιπρόσθετα του χορηγήθηκε και προκαταβολή £520.151,35, ωσάν το έργο να εκτελείτο με την παραδοσιακή μέθοδο και όχι με τη μέθοδο της μελέτης/κατασκευής/χρηματοδότησης που καθοριζόταν στα έγγραφα του διαγωνισμού.

(β) Επέκταση Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας με τη μέθοδο «Μελέτη, Κατασκευή και 12ετής Συντήρηση». Αναφορά στο έργο αυτό υπάρχει και στην Παράγραφο 2.10 της παρούσας Έκθεσης. Η έναρξη της σύμβασης έγινε στις 14.2.2013, με χρόνο αποπεράτωσης 36 μήνες, περίοδο συντήρησης 12 χρόνια και ποσό συμβολαίου €20.133.000. Ο Ανάδοχος υπέβαλε την προκαταρκτική αρχιτεκτονική μελέτη τον Ιούνιο 2013, με σκοπό την εξασφάλιση Πολεοδομικής Συναίνεσης, η οποία τελικά εκδόθηκε στις 30.9.2013.

Στο έργο παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών. Ο Ανάδοχος έχει υποβάλει απαίτηση για παράταση χρόνου, ισχυριζόμενος ότι η καθυστέρηση οφείλεται στη μη έγκαιρη παραχώρηση της Πολεοδομικής Συναίνεσης (158 ημερολογιακές ημέρες) και στην αύξηση της συνολικής επιφάνειας του κτιρίου (348 ημερολογιακές ημέρες). Τα πιο πάνω θέματα εξετάστηκαν από τις αρμόδιες Επιτροπές και απορρίφθηκαν. Η ΚΕΑΑ ωστόσο σε συνεδρία της τον Ιούλιο 2015, αποφάσισε να παραπέμψει τις πιο πάνω διαφορές καθώς και τις διαφορές που είχαν προκύψει με τον ίδιο Ανάδοχο σε διάφορα άλλα έργα, για εξέταση από Ad – Hoc Επιτροπή, σε μια προσπάθεια εξεύρεσης φιλικού διακανονισμού όλων των διαφορών που είχαν προκύψει με τον Ανάδοχο.

Από τη μελέτη της αλληλογραφίας του Τμήματος με τον Ανάδοχο, παρατηρήσαμε ότι τον Ιούλιο 2014, το Τμήμα είχε ζητήσει τη διόρθωση/τροποποίηση των πρακτικών της συνάντησης εργοταξίου αρ. 4, όπως αυτά είχαν ετοιμαστεί από τον Ανάδοχο, καθώς και την προσθήκη παρατηρήσεων/απόψεων που είχαν εκφραστεί από το Τμήμα κατά την πιο πάνω συνάντηση και οι οποίες δεν καταγράφηκαν στα πρακτικά. Ενόψει των πιο πάνω, τον Σεπτέμβριο 2014, με επιστολή μας προς τον Αν. Διευθυντή του Τμήματος, εκφράσαμε την άποψη ότι η πιο πάνω διαδικασία που ακολουθούσε το Τμήμα, δηλαδή να αναθέσει την ετοιμασία των πρακτικών των συναντήσεων εργοταξίου στον Ανάδοχο και στη συνέχεια να προβαίνει σε σχολιασμό τους, δεν ήταν η ενδεδειγμένη. Υποδείξαμε ότι η τήρηση των πρακτικών συναντήσεων εργοταξίου αποτελεί αποκλειστική ευθύνη και αρμοδιότητα του Εργοδότη ο οποίος συγκαλεί τις εν λόγω συναντήσεις για σκοπούς ελέγχου της προόδου των εργασιών και συζήτηση/επίλυση προβλημάτων που παρουσιάζονταν στο έργο. Ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε όπως η πιο πάνω πρακτική τερματιστεί άμεσα.

Τον Οκτώβριο 2014, η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου η τήρηση των πρακτικών ήταν ευθύνη του Αναδόχου. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Τμήμα υιοθετεί την εισήγηση μας και στα νέα/μελλοντικά συμβόλαια θα γίνει σχετική τροποποίηση των όρων.

Σύσταση: Η τήρηση των πρακτικών συναντήσεων εργοταξίου αποτελεί αποκλειστική ευθύνη και αρμοδιότητα του Εργοδότη. Τα πρακτικά αποτελούν βασικό στοιχείο διερεύνησης κατά την εξέταση διαφορών που προκύπτουν μεταξύ Εργοδότη και Αναδόχου.

(γ) Επέκταση Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας με τη μέθοδο «Μελέτη, Κατασκευή και 12ετής Συντήρηση» - Παραβίαση προνοιών της σύμβασης του έργου. Τον Μάρτιο 2015, το Τμήμα Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με επιστολή του προς το Τμήμα, το πληροφόρησε για παραβίαση των προνοιών της Εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου αρ. Γ./ΑΑΔΣ 58 ημερ. 1.6.2012 από υπεργολάβους του έργου, η οποία διαπιστώθηκε κατόπιν επιθεώρησης που πραγματοποιήθηκε από Επιθεωρητές του Τμήματος Εργασίας στο έργο, αναφορικά με την υποχρέωση τους για πρόσληψη επιπρόσθετου προσωπικού από τον κατάλογο των ανέργων του Τμήματος Εργασίας.

Τον Απρίλιο και Μάιο 2015, με επιστολές μας προς τη Διευθύντρια του Τμήματος, ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει για τα μέτρα/ενέργειες του Τμήματος για εφαρμογή των σχετικών προνοιών της σύμβασης του έργου, υποδεικνύοντας ότι η επιβολή ποινικής ρήτρας (ίση με τον ετήσιο μισθό του κάθε προσώπου που εργοδοτήθηκε κατά παράβαση των προνοιών του σχετικού εδαφίου της σύμβασης) επιβάλλεται, με βάση τους όρους του συμβολαίου, όταν διαπιστωθεί η παράβαση ανεξάρτητα από τη συμμόρφωση του Αναδόχου που θα πρέπει να επιδιωχθεί.

Τον Ιούνιο 2015, η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι τα άτομα που καταγράφηκαν από τους Επιθεωρητές του Τμήματος Εργασίας, και τα οποία δεν περιλαμβάνονταν στο κατάλογο των ανέργων, απομακρύνθηκαν άμεσα από το εργοτάξιο και παράλληλα έγινε αποκοπή της σχετικής ρήτρας από το Πιστοποιητικό Πληρωμής Αρ. 19 του Εργολάβου, που ανερχόταν στις €61.900.

Σύσταση: Η επιβολή ποινικής ρήτρας θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου.

(δ) Κατασκευή της Λεωφόρου Αγλαντζιάς και μέρους των Λεωφ. Λάρνακας και Αμμοχώστου στην Αγλαντζιά - Αρ. Διαγωνισμού PS/C/585. Η διαδικασία προσφοροδότησης του έργου προωθήθηκε από το Τμήμα κατόπιν σχετικής έγκρισης του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως. Οι προσφορές υποβλήθηκαν στις 10.12.2010 και ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε – κατόπιν αξιολόγησης των προσφορών – έναντι του ποσού των €11.868.000.

Εξαιτίας προσφυγής που καταχωρήθηκε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), ζητήθηκε αρχικά, με έγκριση του Προέδρου του Συμβουλίου Προσφορών, σύμφωνα με τον Κανονισμό 36(3)(α)(i) της ΚΔΠ 201/2007, εξάμηνη παράταση της ισχύος της προσφοράς. Η εξέταση της προσφυγής ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο 2011 και η ΑΑΠ επικύρωσε την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής.

Στη συνέχεια, με διαδοχικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, η ισχύς των προσφορών παρατάθηκε μέχρι τις 31.12.2015.

Στις 24.11.2014, η Αν. Διευθύντρια του Τμήματος με επιστολή της προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, υπέβαλε Προσχέδιο Πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για ανανέωση της ισχύος της προσφοράς, μέχρι τις 31.12.2015. Στην Πρόταση αναφερόταν μεταξύ άλλων ότι το Τμήμα θεωρούσε την υλοποίηση του έργου πολύ σημαντική, η οποία θα συμβάλει στη βελτίωση του ευρύτερου οδικού δικτύου της περιοχής, προβάλλοντας ταυτόχρονα το επιχείρημα ότι ενδεχόμενη ακύρωση του διαγωνισμού, δυνατόν να προκαλέσει την υποβολή απαιτήσεων, αφού οι προσφοροδότες είχαν ήδη ενημερωθεί για την κατακύρωση της προσφοράς.

Στις 30.12.2014, με επιστολή μας προς τη Διευθύντρια του Τμήματος, εξαιτίας απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε μια παρόμοια εντελώς υπόθεση, που μόλις τότε είχε εκδοθεί (22.12.2014), εκφράσαμε την

άποψη ότι, λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα της εν λόγω προσφοράς, το γεγονός ότι η διατήρηση προσφορών σε ισχύ για περίοδο 5 χρόνων, προφανώς συνιστά παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης, καθώς και την απουσία – τότε – προοπτικής υλοποίησης του έργου, θα έπρεπε να εξεταστεί το ενδεχόμενο ακύρωσης του διαγωνισμού. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως το Τμήμα, προτού λάβει οποιαδήποτε απόφαση ζητήσει νομική συμβουλή από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Τον Απρίλιο 2015, η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – για τις ενέργειες που γίνονται για προώθηση του έργου, το οποίο αναμένεται να ενταχθεί στο Ολοκληρωμένο Σχέδιο Κινητικότητας για τη Λευκωσία για την περίοδο 2014-2020. Μας πληροφόρησε επίσης ότι μετά μερικό επανασχεδιασμό του έργου, έχουν βελτιωθεί ουσιαστικά τα χαρακτηριστικά βιώσιμης κινητικότητας του έργου, καθιστώντας το πλήρως συμβατό με το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Κινητικότητας Λευκωσίας.

Στις 21.4.2015, η Διευθύντρια του Τμήματος με επιστολή της προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών και τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης, αφού τους ενημέρωσε για την πορεία του έργου, ζήτησε όπως προβούν σε ενέργειες για προώθηση της διαδικασίας ένταξης του έργου για συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής.

Στις 4.5.2015, ο Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης, με επιστολή του προς την Διευθύντρια του Τμήματος την πληροφόρησε ότι το έργο θα προωθηθεί για συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής, και ζήτησε όπως το Τμήμα προχωρήσει με όλες τις απαραίτητες ενέργειες για σύντομη υλοποίηση του.

Σύσταση: Η διατήρηση προσφορών σε ισχύ για τόσο μεγάλη χρονική περίοδο (5 χρόνων), συνιστά εν γένει παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης και σίγουρα δεν συνάδει με τις βέλτιστες πρακτικές. Εάν δεν καταστεί δυνατή η άμεση προώθηση του έργου, έχουμε την άποψη ότι δεν θα πρέπει να ζητηθεί εκ νέου ανανέωση της ισχύος των προσφορών.

(ε) Προβλήματα στον Νέο Αστυνομικό Σταθμό Πάφου. Στο κτήριο του νέου Αστυνομικού Σταθμού Πάφου έχουν παρατηρηθεί σοβαρά προβλήματα στην υδρομόνωση του κτηρίου, με αποτέλεσμα την εισροή νερού σε διάφορους χώρους του Σταθμού κατά τη διάρκεια βροχοπτώσεων. Έχουν παρατηρηθεί επίσης ρωγματώσεις στην τοιχοποιία του κτηρίου καθώς και άλλες κακοτεχνίες.

Τον Απρίλιο 2015, με επιστολή μας προς τη Διευθύντρια του Τμήματος, ζητήσαμε όπως, αφού ερευνηθεί το θέμα, μας πληροφορήσει για τους λόγους στους οποίους οφείλονται τα πιο πάνω προβλήματα καθώς και για τυχόν ευθύνες του Αναδόχου ή/και του επιβλέποντα μηχανικού του έργου.

Τον Ιούνιο 2015, η Διευθύντρια του Τμήματος μας πληροφόρησε ότι για αντιμετώπιση του προβλήματος της υδρομόνωσης, το Τμήμα κάλεσε τον Ανάδοχο όπως αναλάβει την εκτέλεση των απαραίτητων διορθωτικών εργασιών, στα πλαίσια της υποχρέωσης του με βάση την εγγύηση που είχε υποβάλει για την υδρομόνωση του κτιρίου, η οποία είχε ισχύ για περίοδο 10 χρόνων. Περαιτέρω, μας πληροφόρησε ότι οι εν λόγω εργασίες αναμενόταν να αρχίσουν και να ολοκληρωθούν εντός της καλοκαιρινής περιόδου.

Όσον αφορά τα άλλα προβλήματα και κακοτεχνίες που παρατηρήθηκαν στο κτήριο, μας πληροφόρησε ότι προγραμματίζεται ο ορισμός Ad Hoc Επιτροπής για να διερευνήσει τους λόγους και τα αίτια που τα προκάλεσαν.

Σύσταση: Σε τέτοιες περιπτώσεις θα πρέπει να διεξάγεται αμέσως έρευνα για διαπίστωση των αιτιών και απόδοση τυχόν ευθυνών, παράλληλα με τις εργασίες επιδιόρθωσης.

2.10.3 ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Επιθεωρήσεις πλοίων στο εξωτερικό με αγορά υπηρεσιών. Κατά το 2014 επιθεωρήθηκαν 306 πλοία από τους 12 ανεξάρτητους επιθεωρητές που είναι διορισμένοι σε 10 λιμάνια του εξωτερικού, ενώ ο στόχος του Τμήματος είναι να διοριστούν 54 επιθεωρητές σε 44 λιμάνια. Οι επιθεωρήσεις των ανεξάρτητων επιθεωρητών κάλυψαν το 32% των ποντοπόρων πλοίων. Το σύνολο των επιθεωρήσεων, περιλαμβανομένων και των επιθεωρήσεων από τους Επιθεωρητές του Τμήματος, ήταν 41%, ενώ ο στόχος του Τμήματος είναι να γίνεται επιθεώρηση όλων των πλοίων κάθε 12 μήνες. Στο 76% των περιπτώσεων δεν εντοπίστηκαν ελλείψεις στα πλοία. Ορισμένοι ανεξάρτητοι επιθεωρητές δεν διενήργησαν καθόλου επιθεωρήσεις το 2014. Εκφράσαμε την άποψη ότι θα πρέπει να επαναξιολογηθούν τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων από τους ανεξάρτητους επιθεωρητές και να ληφθούν αποφάσεις για την παραπέρα εφαρμογή του προγράμματος, έτσι ώστε να επιτευχθεί βελτίωση των επιπέδων ασφάλειας και λειτουργίας των πλοίων και μείωση των καταγγελιών και των κρατήσεων πλοίων υπό κυπριακή σημαία από ξένες λιμενικές αρχές. Στις 18.7.2014 το Τμήμα απέστειλε οδηγία σε όλους τους ανεξάρτητους επιθεωρητές όπως περιορίσουν τις επιθεωρήσεις τους σε αρχικές επιθεωρήσεις (επιθεωρήσεις μεγαλύτερου εύρους) και σε πλοία άνω των 10 ετών όπου εντοπίζονται και τα σοβαρότερα προβλήματα. Αναφέρεται ότι κατά το 2014 έγιναν 48 κρατήσεις πλοίων από ξένες λιμενικές αρχές για σοβαρές ελλείψεις και επιβλήθηκαν πρόστιμα από το Τμήμα συνολικού ύψους €20.484

Ο Διευθυντής του Τμήματος εξέφρασε την άποψη ότι το υφιστάμενο σύστημα επιθεώρησης κυπριακών πλοίων στο εξωτερικό με αγορά υπηρεσιών δεν ανταποκρίνεται στις σημερινές και μελλοντικές ανάγκες της κυπριακής σημαίας και χρειάζεται εκ βάθρων αναθεώρηση και αλλαγή προσανατολισμού και ότι οι επιθεωρήσεις θα πρέπει να επικεντρωθούν στα προβληματικά πλοία κάτι που θα επιφέρει βελτίωση της ποιότητας του Κυπριακού στόλου και ταυτόχρονα μείωση των εξόδων του Τμήματος για επιθεωρήσεις. Επίσης μας πληροφόρησε ότι έχει ενοποιήσει τις αδυναμίες του υφιστάμενου συστήματος και εξετάζει διάφορες εναλλακτικές λύσεις για καλύτερη και αποτελεσματικότερη επιθεώρηση των πλοίων που φέρουν την Κυπριακή σημαία και ευελπιστεί ότι, μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2016, θα έχει προχωρήσει σε ολική αναδιάρθρωση του συστήματος επιθεώρησης κυπριακών πλοίων στο εξωτερικό.

Σύσταση: Το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας να θέσει σαφείς στόχους για τη συχνότητα των επιθεωρήσεων και να καθορίσει χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των στόχων αυτών. Ταυτόχρονα, να καθοριστεί σχέδιο δράσης και χρονοδιαγράμματα για την εκ βάθρων αναθεώρηση του υφιστάμενου συστήματος επιθεώρησης.

Επιθεώρηση πλοίων σε αγκυροβόλια στα πλαίσια του ελέγχου του κράτους λιμένα. Σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Έλεγχος του Κράτους Λιμένα) Νόμου του 2011, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο 2011 με σκοπό την εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2009/16/ΕΚ, το Τμήμα έχει υποχρέωση επιθεώρησης των πλοίων που εισέρχονται στα αγκυροβόλια.

Παρατηρήθηκε ότι οι Επιθεωρητές του Τμήματος δεν διενεργούν έλεγχο των πλοίων στα αγκυροβόλια επικαλούμενοι τα Σχέδια Υπηρεσίας στα οποία δεν περιλαμβάνεται αναφορά για επιθεώρηση πλοίων που εισέρχονται στα αγκυροβόλια αλλά μόνο πλοίων που εισέρχονται στα λιμάνια.

Σε σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας επί του θέματος, ημερομηνίας 27.1.2012, αναφέρεται ότι παρά το ότι δεν γίνεται ρητή αναφορά στα Σχέδια Υπηρεσίας, οι έλεγχοι αυτοί θα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με τον Νόμο επειδή τα Σχέδια Υπηρεσίας επιβάλλουν στους Επιθεωρητές τη γενική υποχρέωση όπως βοηθούν στην εκτέλεση καθηκόντων σχετικά με τον έλεγχο και την εφαρμογή της περί Εμπορικής Ναυτιλίας Νομοθεσίας. Επίσης τα Σχέδια Υπηρεσίας περιλαμβάνουν τη γενική υποχρέωση όπως οι Επιθεωρητές εκτελούν οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα, τους ανατεθούν. Επιπρόσθετα το άρθρο 60(3) των

περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμων ρητά επιβάλλει στους λειτουργούς την υποχρέωση να εκτελούν «οποιαδήποτε άλλα συναφή καθήκοντα» τους ανατίθενται.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε ότι από τις 13.10.2014 έγινε έναρξη επιθεωρήσεων στο αγκυροβόλιο.

Ενοίκια. Το Τμήμα ενοικιάζει τρία κτίρια συνολικού εμβαδού 3.571 τ.μ. με ετήσιο ενοίκιο- €354.426. Οι ενοικιαζόμενοι χώροι είναι κατά πολύ περισσότεροι από τις στεγαστικές ανάγκες του Τμήματος οι οποίες, με βάση τη σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 14.12.2005, υπολογίζονται σε 2.035 τ.μ.

Το Τμήμα προχώρησε σε δημοσίευση πρόσκλησης στον ημερήσιο τύπο για υποβολή προτάσεων για ενοίκιαση ενιαίου κτιρίου, όπου υποβλήθηκαν τρεις προτάσεις. Η πρόταση η οποία προκρίθηκε ήταν αυτή του ιδιοκτήτη του κεντρικού κτιρίου που στεγάζεται το Τμήμα, για ανέγερση γραφείων δίπλα από το υφιστάμενο κτίριο.

Κατόπιν σύστασης του Υπουργείου Οικονομικών, το Τμήμα ζήτησε γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας πριν από την υποβολή της σχετικής συμφωνίας για έγκριση. Ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε ότι, η υποβληθείσα συμφωνία δεν μπορούσε να τύχει νομοτεχνικού ελέγχου, εφόσον αφορούσε στην ενοίκιαση μη υφιστάμενου κτιρίου.

Στη συνέχεια, το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων υπέβαλε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας τροποποιημένο κείμενο συμφωνίας, το οποίο μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου εκκρεμούσε για νομοτεχνικό έλεγχο.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα πρόκειται να ζητήσει άδεια από το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων για τα πιο κάτω:

(α) Δημοσίευση της κτιριακής ανάγκης σε καθημερινές εφημερίδες για δήλωση ενδιαφέροντος σε ανοικτή προσφορά για κτίριο που θα αναγερθεί μέχρι και σε δύο χρόνια.

Σε περίπτωση που δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον ή δεν ικανοποιηθούν οι όροι της προσφοράς:

(β) Το Τμήμα να προβεί στη μίσθωση υφιστάμενου κτιρίου, ή

(γ) Το Τμήμα να αγοράσει έτοιμο υφιστάμενο κτίριο.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να επισπεύσει τη διαδικασία για μείωση των υπό ενοίκιαση χώρων σύμφωνα με τη σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ακολουθώντας σε κάθε περίπτωση τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα.

2.10.4 ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Επιτήρηση της αγοράς για την ασφάλεια του ραδιοεξοπλισμού. Το Τμήμα έχει αρμοδιότητα, μεταξύ άλλων, να επιτηρεί την αγορά, με στόχο τη διασφάλιση της διάθεσης σε αυτή ραδιοεξοπλισμού ο οποίος συμμορφώνεται με τις διατάξεις του Μέρους IV των περί Ραδιοεπικοινωνιών Νόμων και των περί Ραδιοεπικοινωνιών (Ραδιοεξοπλισμός) Κανονισμών όπως αυτοί τροποποιούνται.

Παρατηρήθηκε ότι ο έλεγχος που γίνεται είναι περιορισμένος και επικεντρώνεται κυρίως σε διοικητικούς ελέγχους.

Σύσταση: Να καθοριστεί σχέδιο δράσης και χρονοδιάγραμμα για άρση της αδυναμίας αυτής.

2.10.5 ΤΜΗΜΑ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Εγγραφές Μηχανοκινήτων Οχημάτων. Κατά τη διάρκεια του 2014 εγγράφηκαν 22.719 οχήματα, σε σύγκριση με 19.146 το 2013 (αύξηση 19%). Τα έσοδα από εγγραφές και επανεγγραφές το 2014 ανήλθαν σε €3,82 εκ., σε σύγκριση με €4,01 εκ. το 2013 παρουσιάζοντας μείωση 5%. Η μείωση οφείλεται κυρίως στη μείωση των τελών με την εφαρμογή του Νόμου 100(Ι)/2013 από τις 9.9.2013 (επιβάλλεται σταθερό τέλος €150 για όλα τα οχήματα). Το σύνολο των εγγεγραμμένων οχημάτων στις 31.12.2014 ήταν 785.385, σε σύγκριση με 779.895 στις 31.12.2013.

Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Τμήμα, τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2014 ήταν €40,8 εκ. σε σύγκριση με €35,3 εκ. στις 31.12.2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €5,5 εκ. ή 15,6%. Σχεδόν στην ολότητά τους, τα καθυστερημένα έσοδα αφορούν σε τέλη κυκλοφορίας για οχήματα τα οποία διαγράφηκαν από το μητρώο λόγω μη ανανέωσης της άδειάς τους για τρία συνεχή χρόνια, τα οποία, σύμφωνα με τον Νόμο 145(Ι)/2006 οφείλονται στη Δημοκρατία ως αστικό χρέος. Αναφέρεται ότι με τον Νόμο 121(Ι)/2014 δόθηκε το δικαίωμα στους οφειλέτες να καταβάλουν τα καθυστερημένα τέλη σε δώδεκα μηνιαίες δόσεις και με τον Νόμο 189(Ι)/2014 δόθηκε η δυνατότητα για απαλλαγή από την υποχρέωση για καταβολή των καθυστερημένων τελών που δημιουργήθηκαν πριν την 1.7.2014, νοουμένου ότι οι ιδιοκτήτες θα προσκομίσουν στο Τμήμα ένορκο δήλωση ότι τα οχήματα ήταν καταστρεμμένα, διαλυμένα ή άλλως πως αδύνατο να κυκλοφορήσουν. Ως αποτέλεσμα, ένα μεγάλο μέρος των οφειλών ενδέχεται να διαγραφεί.

Χορήγηση επαγγελματικών αδειών οδήγησης σε λήπτες σύνταξης ανικανότητας. Παρατηρήθηκε ότι άτομα τα οποία, σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, είναι λήπτες επιδομάτων ανικανότητας ή αναπηρίας είναι ταυτόχρονα κάτοχοι επαγγελματικών αδειών οδήγησης (ταξί, λεωφορείου, φορτηγού). Κάποιες περιπτώσεις αφορούν σε επίδομα ανικανότητας 100%.

Σε επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας προς την Υπηρεσία μας ημερομηνίας 15.2.2013, σε σχέση με τη διερεύνηση 9 παρόμοιων περιπτώσεων (όπου λήπτες επιδομάτων ανικανότητας 100% είχαν επαγγελματική άδεια οδήγησης), αναφέρεται ότι δόθηκαν οδηγίες όπως γίνουν ενέργειες που να διασφαλίζουν ότι στην περίπτωση που πρόσωπο λαμβάνει επίδομα ή σύνταξη 100% ανικανότητας, να μην είναι ταυτόχρονα κάτοχος επαγγελματικής άδειας οδηγού.

Το Τμήμα Οδικών Μεταφορών και η Υπηρεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξασφάλισαν άδεια από τον Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για διασύνδεση των αρχείων τους από τις 14.6.2012 με σκοπό να αποφευχθούν περιπτώσεις που λήπτες σύνταξης ανικανότητας ή αναπηρίας 100% να κατέχουν επαγγελματικές άδειες οδήγησης. Παρατηρήθηκε ότι η επικοινωνία μεταξύ των Τμημάτων δεν είναι ικανοποιητική με αποτέλεσμα να ανανεώνονται οι επαγγελματικές άδειες των εν λόγω ατόμων.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι, σε κάποιες περιπτώσεις, κατά την ανανέωση των επαγγελματικών αδειών οδήγησης οι αιτητές έκαναν ψευδή δήλωση ότι δεν είναι λήπτες σύνταξης ανικανότητας ή αναπηρίας. Σύμφωνα με τον Νόμο, το Τμήμα μπορεί να ανακαλεί ή αναστέλλει τη χορηγούμενη άδεια αν αυτή έχει εξασφαλιστεί κατόπιν δόλου ή ψευδούς δήλωσης που έγινε εν γνώσει του αδειούχου.

Σύσταση: Το Τμήμα θα πρέπει να διερευνήσει τις πιο πάνω περιπτώσεις και να αναστείλει ή ανακαλέσει τις επαγγελματικές άδειες οδήγησης που έχουν εξασφαλιστεί κατόπιν ψευδούς δήλωσης. Επίσης θα πρέπει να υλοποιηθεί άμεσα ή διασύνδεση των αρχείων μεταξύ του Τμήματος Οδικών Μεταφορών και των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων για σκοπούς ελέγχου των αιτητών.

Ακινητοποίηση οχημάτων. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος στις 31.12.2014 υπήρχαν ακινητοποιημένα κατόπιν δήλωσης των ιδιοκτητών τους, 59.208 οχήματα σε σύγκριση με 40.461 που ήταν ακινητοποιημένα στις 31.12.2013 δηλαδή σημειώθηκε αύξηση 46%. Όπως έχει αναφερθεί σε

προηγούμενες Εκθέσεις μας ο έλεγχος από το Τμήμα για να διασφαλιστεί ότι τα οχήματα δεν κυκλοφορούν παράνομα είναι πολύ περιορισμένος.

Για την παραλαβή και καταχώρηση στο μηχανογραφικό σύστημα των αιτήσεων ακινητοποίησης δεν προβλέπεται η είσπραξη οποιουδήποτε τέλους. Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως θεσμοθετηθεί σχετικό τέλος στα πλαίσια της αναθεώρησης τελών για τις υπηρεσίες που παρέχονται από το Τμήμα. Η επιβολή τέλους θα συμβάλει στη μείωση του αριθμού των οχημάτων που ακινητοποιούνται για μικρά χρονικά διαστήματα, γεγονός που συνεπάγεται σημαντικό διοικητικό κόστος. Επίσης εισηγήθηκε όπως στο έντυπο ακινητοποίησης οχήματος καταγράφεται η ένδειξη του χιλιόμετρητή.

Προσφορές

Συμβάσεις Δημόσιας Υπηρεσίας Εσωτερικών Οδικών Μεταφορών. Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι πιο πάνω συμβάσεις ανατέθηκαν στις 2.12.2009 σε έξι Αναδόχους, για περίοδο 10 ετών, με δικαίωμα ανανέωσης για 5 επιπλέον έτη, με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, κατόπιν δημοσίευσης προκήρυξης ενός ειδικού τύπου διαγωνισμού που δεν περιλάμβανε υποβολή προσφορών, αλλά μόνο εκδήλωση ενδιαφέροντος. Επειδή τα συμβαλλόμενα μέρη αποδέχτηκαν ότι ο αριθμός επιβατών δεν θα ήταν εξ αρχής ικανός για να καταστήσει τις συμβάσεις κερδοφόρες, περιλήφθηκε πρόνοια για κάλυψη – μέσω Κυβερνητικής Συνεισφοράς – του ελλείμματος/διαφοράς στο κόστος παροχής των υπηρεσιών (κόστος παροχής υπηρεσιών, μείον τα έσοδα από κόμιστρα και διαφημίσεις) συν ένα ποσοστό 6% επί του απασχολούμενου κεφαλαίου του Αναδόχου, όπως αυτά θα προκύπτουν από τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις. Όπως επίσης προνοείται, οι Ανάδοχοι θα λαμβάνουν όλα τα μέτρα για χρηστή και αποτελεσματική διαχείριση των υπηρεσιών, ώστε να περιορίζεται το κόστος λειτουργίας τους σε χαμηλά επίπεδα και αυτό θα πρέπει να διαπιστώνεται από τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία που οφείλουν να τηρούν.

Η Κυβερνητική Συνεισφορά για το 2010 (για περίοδο 6 μηνών αφού η παροχή των υπηρεσιών οδικών μεταφορών άρχισε στις 5.7.2010), ανήλθε σε €27,4 εκ., για το 2011 σε €60,0 εκ., για το 2012 σε €62,0 εκ., για το 2013 σε €56,1 εκ. και για το 2014 σε €47,7εκ., περιλαμβανομένου – σε όλα – του ΦΠΑ. Συνολικά, για τις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν από τους Αναδόχους, από την έναρξη των συμβάσεων μέχρι τις 31.12.2014, έχει καταβληθεί ποσό ύψους €253,2 εκ. περίπου.

Από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή των συμβάσεων έχουν προκύψει σοβαρές διαφωνίες μεταξύ των Αναδόχων και του Κράτους, κυρίως ως προς το ύψος της Κυβερνητικής Συνεισφοράς. Επίσης, για πολλά θέματα που αφορούν τη διαχείριση των συμβάσεων φαίνεται να υπάρχουν διαφορετικές ερμηνείες/προσεγγίσεις από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ) και τη Διεύθυνση Ελέγχου του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων (ΥΜΕΕ). Σημειώνεται ότι ορισμένες περιπτώσεις, για τις οποίες υπήρχε ενδεχόμενο διάπραξης ποινικών αδικημάτων εκ μέρους Αναδόχων, παραπέμφθηκαν και εξετάζονται/διερευνώνται από την Αστυνομία. Επίσης, εναντίον του Διευθυντή του Τμήματος διεξήχθη ποινική έρευνα – κατά το διάστημα διεξαγωγής της οποίας είχε τεθεί σε διαθεσιμότητα από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας. Για τα θέματα που διερευνήθηκαν δεν έχει προκύψει ποινικό αδίκημα, και, ως εκ τούτου, με την ολοκλήρωση της ποινικής έρευνας συνεχίστηκε και ολοκληρώθηκε η πειθαρχική έρευνα, το πόρισμα της οποίας υποβλήθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Η εν λόγω έρευνα διεξήχθη από τη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας και – όπως πληροφορηθήκαμε – διαπιστώθηκε ότι ενδεχομένως να έχουν διαπραχθεί πειθαρχικά αδικήματα. Ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων διαφώνησε με το πόρισμα της Γενικής Λογίστριας. Ο Γενικός Εισαγγελέας δεν υιοθέτησε τις θέσεις του Υπουργού και υιοθετώντας το πόρισμα, ετοίμασε το κατηγορητήριο και το παρέπεμψε στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας για εξέταση και λήψη απόφασης, η οποία εκκρεμεί.

Το Κόστος Ανά Χιλιόμετρο (ΚΑΧ), το οποίο περιλαμβάνεται στις συμβάσεις ως οροφή στον υπολογισμό της Κυβερνητικής Συνεισφοράς, καθορίστηκε για κάθε τύπο διαδρομής και κατηγορία οχήματος και

περιλαμβάνεται σε ειδικό Πίνακα σε Παράρτημα των συμβάσεων. Με βάση τους πραγματικούς τύπους διαδρομών και κατηγορίες οχήματος που χρησιμοποιούνται στις συμβάσεις, το μέσο ΚΑΧ προκύπτει να είναι της τάξης των €3,0 περίπου. Η τιμή αυτή είχε συμφωνηθεί κατά τη φάση των διαπραγματεύσεων που προηγήθηκαν της υπογραφής των συμβάσεων στις 2.12.2009. Όταν οι συμβάσεις τέθηκαν σε ισχύ στις 5.7.2010 και άρχισαν να γίνονται οι πρώτες πληρωμές στη βάση του ΚΑΧ που είχε συμφωνηθεί, η Διεύθυνση Ελέγχου του ΥΜΕΕ που ήταν επιφορτισμένη με τον δευτερογενή έλεγχο των πληρωμών (ο πρωτογενής έλεγχος διεξάγεται από το ΤΟΜ που είναι η αναθέτουσα αρχή), ήγειρε θέμα ως προς τη λογικότητα/ορθότητα ορισμένων παραμέτρων που είχαν χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό του ΚΑΧ που περιλήφθηκε στη σύμβαση, οι κυριότερες των οποίων ήταν η τιμή αγοράς των λεωφορείων, το ετήσιο κόστος συντήρησης και η χρονική περίοδος απόσβεσης, που είχαν ως αποτέλεσμα να καθοριστεί ψηλό ΚΑΧ και να τίθεται θέμα υπερπληρωμής. Οι Ανάδοχοι αμφισβήτησαν την άποψη αυτή με το επιχείρημα ότι ήταν πολύ πρόωρο να εξεταστεί ένα τέτοιο θέμα και αντέταξαν ότι το πραγματικό κόστος της υπηρεσίας θα προέκυπτε στη βάση των πραγματικών τους εξόδων, όπως αυτά θα περιλαμβάνονταν στους ελεγμένους λογαριασμούς που θα υπέβαλλαν. Οι Ανάδοχοι εξέφρασαν επίσης κατά καιρούς παράπονα για μη τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων πληρωμών και για καθυστέρηση στη διαβούλευση από πλευράς του Κράτους για επίλυση των διαφορών.

Οι έλεγχοι των ενδιαμέσων πληρωμών, περιλαμβανομένων ελέγχων επί του εδάφους, διενεργούνται από το ΤΟΜ, ενώ η Διεύθυνση Ελέγχου διενεργεί δευτερογενείς δειγματοληπτικούς ελέγχους των πληρωμών. Η εξέταση των ετήσιων λογαριασμών των Αναδόχων γίνεται από ad-hoc Επιτροπή στην οποία συμμετέχουν ο Βοηθός Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας, η Αν. Διευθύντρια της Διεύθυνσης Ελέγχου του ΥΜΕΕ, ένας Ανώτερος Λειτουργός του ΤΟΜ και ένας Εκτελεστικός Μηχανικός από το Τμήμα Δημοσίων Έργων (ΤΔΕ).

Ο υπολογισμός του ΚΑΧ που θα λαμβανόταν υπόψη για τις πληρωμές των Αναδόχων ως το πραγματικό και, σε συνθήκες συνετής και χρηστής διαχείρισης, ως λογικό, αξιολογήθηκε από την ad-hoc Επιτροπή και υπολογίστηκε - για το 2010 - από €1,75 μέχρι €2,29 (μέση τιμή της τάξης των €2,10). Δηλαδή το ΚΑΧ, με βάση τα πραγματικά δεδομένα, προέκυψε ότι ήταν πολύ πιο χαμηλό σε σχέση με το ΚΑΧ που περιλήφθηκε - ως οροφή - στις συμβάσεις. Λαμβάνοντας υπόψη ότι παγκύπρια διανύονται – συνολικά – δρομολόγια της τάξης των 31 εκ. χλμ κατ' έτος, το κόστος της υπηρεσίας, με βάση το ΚΑΧ της σύμβασης, θα ανερχόταν στα €93 εκ. περίπου, ενώ το πραγματικό κόστος – όπως διαπιστώθηκε – είναι της τάξης των €60 εκ. Στους ελεγμένους λογαριασμούς για το 2010 που υπέβαλαν οι Ανάδοχοι, παρουσίασαν όλοι (και οι 6), κόστος παροχής της υπηρεσίας μεγαλύτερο και από αυτό που θα προέκυπτε ακόμα και αν χρησιμοποιείτο το ΚΑΧ που περιλαμβάνεται στη σύμβαση ως οροφή. Υπήρξαν έτσι σοβαρές διαφωνίες ως προς το ποσό το οποίο θα έπρεπε τελικά να καταβληθεί στους Αναδόχους, ως Κυβερνητική Συνεισφορά.

Σε εκκρεμότητα παραμένει επίσης η απαίτηση των Αναδόχων για καταβολή σε αυτούς ενός εύλογου κέρδους (6% έως 10% ανάλογα με την επιβατική κίνηση), σε κεφάλαια τα οποία δανείζονται για την αγορά λεωφορείων και για τα οποία το Κράτος τούς καταβάλλει όλα – ανεξαιρέτως – τα χρηματοδοτικά έξοδα. Η Διεύθυνση Ελέγχου του ΥΜΕΕ εξέφρασε εξ αρχής την άποψη ότι αυτό που ζητούν οι Ανάδοχοι δεν δικαιολογείται με βάση τη σύμβαση και, επιπλέον, δεν συνάδει με τις πρόνοιες του σχετικού Ευρωπαϊκού Κανονισμού 1370/2007 που διέπει την κρατική ενίσχυση δημόσιων επιβατικών μεταφορών. Σύμφωνα με σχετικές γνωματεύσεις του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός 1370/2007 θα πρέπει να ερμηνευθεί ότι αναφέρεται σε εύλογο κέρδος επί ιδίων (και όχι δανείων) κεφαλαίων και ότι μόνο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα μπορούσε να επιτρέψει την εφαρμογή άλλου δείκτη για τον υπολογισμό του εύλογου κέρδους. Ο πρώην Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, με επιστολή του ημερομηνίας 6.12.2012, ενημέρωσε τους Αναδόχους ότι, το ΥΜΕΕ υιοθετεί πλήρως την καθοδήγηση που είχε λάβει από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι, σε περίπτωση που αποφαιζόταν η Κοινοποίηση του θέματος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αυτή θα αφορούσε

– αναγκαστικά – ολόκληρη τη σύμβαση και, όχι μόνο το ζήτημα του εύλογου κέρδους, ως εκ τούτου, οι πρόνοιες της και ο τρόπος εφαρμογής τους, θα κρίνονταν στην ολότητα τους ως προς τη συμβατότητα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 1370/2007. Οι Ανάδοχοι δεν συμφώνησαν με την πιο πάνω πρόταση του ΥΜΕΕ και έτσι το θέμα παρέμεινε έκτοτε σε εκκρεμότητα.

Η Υπηρεσία μας κρίνει ότι η διαχείριση των πιο πάνω 6 Συμβάσεων Παραχώρησης, εξ αιτίας των πολύπλοκων και επισταμένων ελέγχων που απαιτούνται, καθώς και του πολύ μεγάλου – ετήσιου – ποσού που αφορούν, αποτελούν περιπτώσεις που ενέχουν πολύ υψηλό κίνδυνο εμφάνισης φαινομένων διαφθοράς και διασπάθισης δημοσίου χρήματος, ιδιαίτερα αν ο έλεγχος που γίνεται από την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι ικανοποιητικός. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ελέγχου του ΥΜΕΕ που είναι αρμόδια για τον δευτερογενή έλεγχο των πληρωμών, παρακολουθεί την υλοποίηση των συμβάσεων και την τήρηση των προνοιών τους. Σήμερα, μετά από καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην Αστυνομία την περίοδο 2011 – 2013, βρίσκεται σε εξέλιξη η διερεύνηση πιθανών ποινικών αδικημάτων εκ μέρους συγκεκριμένων εταιρειών των Αναδόχων, που, μεταξύ άλλων, αφορούν:

- (i) Την υποβολή πλαστού τιμολογίου από ένα Ανάδοχο στο Τμήμα Τελωνείων, για την αγορά λεωφορείων, με αποτέλεσμα την πληρωμή χαμηλότερων δασμών και ΦΠΑ.

Παρόλο ότι για την εν λόγω υπόθεση έγινε διακανονισμός μεταξύ του Αναδόχου και του Τμήματος Τελωνείων, με την επιβολή του ανάλογου προστίμου, η υπόθεση εξετάζεται από την Αστυνομία η οποία ζήτησε από τον κατασκευαστή των λεωφορείων να της στείλει το τιμολόγιο που έχει εκδώσει στον Ανάδοχο.

Αναμένεται η υποβολή – από την Αστυνομία – έκθεσης προς τη Νομική Υπηρεσία για οδηγίες.

- (ii) Την έκδοση τιμολογίων για εφοδιασμό λεωφορείων με καύσιμο, χωρίς να έχει γίνει ο εφοδιασμός, ώστε να αυξηθεί το κόστος της υπηρεσίας και κατ' επέκταση το ύψος της Κυβερνητικής Συνεισφοράς. Ήδη, για μια τέτοια υπόθεση, έχουν κατηγορηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου δύο διευθυντές ενός Αναδόχου.

- (iii) Την έκδοση επιταγών στα ονόματα οκτώ διευθυντών ενός Αναδόχου και τήρηση ψευδών λογαριασμών, για τα οποία τον Νοέμβριο 2015 διατυπώθηκαν εναντίον τους κατηγορίες για τα πιο κάτω αδικήματα:

- Συνωμοσία για διάπραξη κακουργήματος, άρθρο 371 του Ποινικού Κώδικα (Κεφ. 154)
- Συνωμοσία για καταδολίευση, άρθρο 302 του Κεφ. 154
- Πλαστογραφία, άρθρο 331,333 του Κεφ. 154
- Απόσπαση χρημάτων με ψευδείς παραστάσεις, άρθρο 297,298, του Κεφ. 154
- Τήρηση ψευδών λογαριασμών, άρθρο 311 του Κεφ. 154
- Αδικήματα του Νόμου της περί παρεμπόδισης και καταπολέμησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες Ν. 188(Ι)/2007.

- (iv) Την έκδοση τιμολογίων με τρόπο ώστε το κόστος επισκευής ιδιωτικών λεωφορείων συγκεκριμένου μετόχου και διευθυντή ενός Αναδόχου, να παρουσιάζεται ως έξοδο επισκευής λεωφορείων που ανήκουν στον Ανάδοχο, ώστε να αποζημιωθεί από την Κυβερνητική Συνεισφορά, για την οποία αναμένεται η ετοιμασία του φακέλου από την Αστυνομία και η υποβολή του στη Νομική Υπηρεσία για οδηγίες.

- (v) Εφοδιασμός με καύσιμο ιδιωτικών αυτοκινήτων μετόχων ή/και άλλων προσώπων και χρέωση των εταιρειών των Αναδόχων, ώστε το κόστος να καλυφθεί από το Κράτος, για την οποία έχει ετοιμαστεί και σταλεί από την Αστυνομία ο φάκελος της υπόθεσης στη Νομική Υπηρεσία για οδηγίες.

Πέραν των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, εφόσον ένας σημαντικός παράγοντας για τη μείωση της Κυβερνητικής Συνεισφοράς είναι το κόστος του Αναδόχου, αυτός θα πρέπει να λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για τη μείωση του. Στην περίπτωση ωστόσο της αγοράς των 120 καινούργιων λεωφορείων από τον Ανάδοχο της σύμβασης της Λευκωσίας, οι όροι του διαγωνισμού που προκηρύχθηκε ήταν περιοριστικοί (συγκεκριμένα ο χρόνος παράδοσης), με αποτέλεσμα την περιορισμένη συμμετοχή και την αύξηση του κόστους αγοράς τους. Επίσης, η διαδικασία που ακολούθησε ο Ανάδοχος της σύμβασης της Λεμεσού για την αγορά 70 καινούργιων λεωφορείων, δεν ήταν – κατά την άποψη μας – αφενός διαφανής και, αφετέρου δεν τηρήθηκαν οι αρχές της χρηστής διοίκησης, με αποτέλεσμα να επιλεγεί τελικά ως προμηθεύτρια, εταιρεία που είναι συνδεδεμένη με τον Ανάδοχο της σύμβασης.

Μέχρι σήμερα, και οι 6 Ανάδοχοι, δεν έχουν εγκαταστήσει ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης στόλου και έκδοσης εισιτηρίων με χρήση έξυπνων καρτών και ακυρωτικών μηχανών, όπως ήταν οι συμβατικές τους υποχρεώσεις, δηλαδή μέχρι τις 31.12.2012 για τις ακυρωτικές μηχανές και, μέχρι τις 31.12.2013, για το σύστημα διαχείρισης στόλου. Ενόψει των πιο πάνω, το ΥΜΕΕ προκήρυξε διαγωνισμό για εγκατάσταση κεντρικού συστήματος, για όλους τους Αναδόχους, ο οποίος κατακυρώθηκε στις 10.9.2015 από το Συμβούλιο Προσφορών του ΥΜΕΕ. Εναντίον της πιο πάνω απόφασης καταχωρήθηκαν ιεραρχικές προσφυγές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, των οποίων εκκρεμεί η εξέταση και έκδοση απόφασης.

Παρατηρήσαμε ότι Ανάδοχος είχε χρησιμοποιήσει λεωφορεία – που όπως αποδείχθηκε στη συνέχεια ανήκαν στον στόλο του – για την εκτέλεση σχολικών εκδρομών, παραβιάζοντας τους όρους της σύμβασης και χρεώνοντας – ενδεχομένως – το Κράτος επιπλέον έξοδα. Όπως διαπιστώθηκε στην πιο πάνω περίπτωση, για τις εν λόγω υπηρεσίες, τού είχε δοθεί άδεια υπερβολαβίας, για 52 λεωφορεία, από τον Διευθυντή του ΤΟΜ, για εκτέλεση μαθητικών διαδρομών, τα οποία – όπως διαπιστώθηκε στη συνέχεια – χρησιμοποιούσε ως εντεταγμένα στον στόλο του (κάτι το οποίο δεν ήταν επιτρεπτό). Επισημαίνεται ότι για την υπερβολαβική ανάθεση θα έπρεπε να είχε προκηρυχθεί σχετικός διαγωνισμός, αντί να δοθεί έγκριση χρήσης συγκεκριμένων λεωφορείων.

Οι 6 συμβασιούχοι, επικαλούμενοι την οικονομική κρίση και προβλήματα χρηματοδότησης τους, υπέβαλαν τον Σεπτέμβριο 2012 αιτήματα για εξαίρεση από πρόνοιες της σύμβασης, όπως (i) την πρόνοια για αντικατάσταση του 33% του στόλου τους μέχρι 31.12.2011, (ii) την πρόνοια για απόσυρση λεωφορείων ηλικίας πέραν των 20 χρόνων μέχρι την 31.12.2012 και, συνεπώς, για παράταση του χρόνου χρήσης τους, (iii) την πρόνοια για ένταξη μεταχειρισμένων – αντί καινούργιων – λεωφορείων στον στόλο τους. Τα πιο πάνω αιτήματα, αφού εγκρίθηκαν κατά πλειοψηφία από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων, υποβλήθηκαν για τελική έγκριση στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων. Το αίτημα για παράταση του χρόνου χρήσης των λεωφορείων εγκρίθηκε, νοουμένου ότι δεν θα καταβάλλεται οποιοδήποτε κόστος απόσβεσης ή ενοικίου για τα λεωφορεία αυτά, αφού ήδη είχαν αποσβεστεί και, με την προϋπόθεση να τεθεί οροφή στο κόστος συντήρησης, ώστε να μην επιβαρυνθεί το δημόσιο από – ενδεχομένως – υπέρογκα ποσά συντήρησης των πεπαλαιωμένων λεωφορείων. Το αίτημα για ένταξη μεταχειρισμένων - αντί καινούργιων - λεωφορείων εγκρίθηκε, στον βαθμό που αφορούσε λεωφορεία που ανήκαν σε δικαιούχους αποζημίωσης από το Κράτος, λόγω απόσυρσης τους από το επάγγελμα του μεταφορέα τακτικών γραμμών, με βάση τις πρόνοιες του περί της Πρόσβασης στο Επάγγελμα του Οδικού Μεταφορέα Νόμου, καθώς και σε μερικές άλλες ειδικές περιπτώσεις. Παραταύτα, σήμερα παραμένει σε εκκρεμότητα η εξέταση νομοσχεδίου που εκκρεμεί στην Επιτροπή Συγκοινωνιών της Βουλής το οποίο θα επιτρέψει στο Κράτος να αναθέτει το ίδιο τη μεταφορά μαθητών σε κατόχους άδειας έκτακτων γραμμών, ώστε να αρθεί η σημερινή απαράδεκτη κατάσταση, δηλαδή οι Ανάδοχοι να αναθέτουν συμβάσεις σε μετόχους των εταιρειών τους. Θα πρέπει επίσης να τερματιστεί η επικίνδυνη κατάσταση μεταφοράς μαθητών με υπέργηρα λεωφορεία ηλικίας πέραν των 30 ετών, που θέτουν σε κίνδυνο τους μαθητές.

Τέλος, στα πλαίσια της αποζημίωσης των λεωφορειούχων, οι οποίοι επέλεξαν το 2009 να αποχωρήσουν από το επάγγελμα και να μην ενταχθούν στους νεοσύστατους φορείς, η Κυβέρνηση απέκτησε την

κυριότητα 149 λεωφορείων που ανήκαν σε αυτούς. Τα λεωφορεία αυτά, έκτοτε (Ιούλιος 2010), παραμένουν - τα περισσότερα - ακρησιμοποιήτα και εκτεθειμένα σε ανοικτούς χώρους, χωρίς να ληφθούν μέτρα για αξιοποίηση ή εκποίηση τους ή έστω προστασία τους, με αποτέλεσμα να φθείρονται και να μειώνεται η αξία τους ή/και να κινδυνεύουν να ακρηστευθούν. Ορισμένα, τα οποία πωλήθηκαν σε δημοπρασία, αγοράστηκαν από ενδιαφερόμενους σε εξαιρετικά χαμηλές τιμές. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τα σοβαρά προβλήματα που προκύπτουν συνεχώς στις υπογραφείσες Συμβάσεις Παραχώρησης, ενισχύει την άποψη της Υπηρεσίας μας ότι οι σχετικές πρόνοιες/διευθετήσεις που περιλήφθηκαν το 2009 στη σχετική τροποποίηση του περί της Πρόσβασης στο Επάγγελμα του Οδικού Μεταφορέα Νόμου, δεν ήταν μελετημένες διεξοδικά ή/και δεν έτυχαν της δέουσας εφαρμογής, κυρίως ως προς τη διαδικασία αφενός που ακολουθήθηκε για επιλογή των Αναδόχων και τον καθορισμό αφετέρου της αποζημίωσης, που αυτοί θα λάμβαναν.

Τον Ιανουάριο 2015, μετά από διαγωνισμό που διενεργήθηκε από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας εκ μέρους του ΥΜΕΕ και των 6 Αναδόχων, οι τελευταίοι υπέγραψαν Συμφωνίες Πλαίσιο για την προμήθεια καυσίμων, οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ από την 1.2.2015, και διάρκεια 48 μήνες.

Με τις πιο πάνω Συμφωνίες Πλαίσιο, παραχωρείται από τις εταιρείες πετρελαιοειδών στους 6 Αναδόχους έκπτωση ανά λίτρο καυσίμου (στις 5 Συμφωνίες ανέρχεται σε €0,046 ανά λίτρο και στην έκτη €0,041 ανά λίτρο), η οποία μετακυλύεται/μειώνει το ΚΑΧ με βάση το οποίο υπολογίζεται η Κυβερνητική Συνεισφορά, με αποτέλεσμα να μειώνεται ανάλογα το κόστος της παρεχόμενης υπηρεσίας, προς όφελος του δημοσίου.

Τον Φεβρουάριο 2015, το ΥΜΕΕ μετέφερε από το ΤΟΜ στη διοίκηση του Υπουργείου τη διαχείριση των συμβάσεων, κάτι το οποίο αποτελεί – κατά την άποψη μας – μέτρο προς την ορθή κατεύθυνση. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω ενέργεια αποτελούσε ενδεχομένως και τη μόνη επιλογή, δεδομένης της σύγκρουσης συμφέροντος του Διευθυντή ΤΟΜ, λόγω της ιδιάζουσας σχέσης του με αξιωματούχο των 2 εκ των 6 Αναδόχων (με εταιρεία του οποίου έχει οικονομικές δοσοληψίες ιδιωτικής φύσης).

Τον Μάιο 2015, ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου όπως εξετάσει καταγγελία η οποία είχε υποβληθεί στην Υπηρεσία μας, σύμφωνα με την οποία, η σύζυγος του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου ενός εκ των Αναδόχων, παρουσιαζόταν ως νέος διευθυντής με μισθό €4.500 μηνιαίως, με τον οποίο επιβαρυνόταν η εταιρεία και, κατ' επέκταση – μέσω της σύμβασης – το δημόσιο.

Τον Ιούλιο 2015, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, ο μισθός τον οποίο λάμβανε η σύζυγος του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του εν λόγω Αναδόχου, εκτελώντας τα καθήκοντα της ως Διευθύντρια Προώθησης Υπηρεσίας και Διαφημίσεως, θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη κατά την εξέταση από την ad-hoc Ομάδα μελέτης του ΚΑΧ. Τον ίδιο μήνα, πληροφορήσαμε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι αν και συμφωνούσαμε με την πιο πάνω θέση/εισήγηση του, ωστόσο, είχαμε την άποψη ότι θα έπρεπε να γίνουν γραπτές παραστάσεις προς την εταιρεία, εφόσον διατηρούσαμε έντονες επιφυλάξεις κατά πόσο τα προσόντα και η πείρα της συζύγου του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της εν λόγω εταιρείας πληρούσαν τους σχετικούς όρους της σύμβασης.

Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι θα έπρεπε να επισημανθεί από τότε γραπτώς προς την εταιρεία, ότι η εργοδότηση της συζύγου του προέδρου δεν θα γινόταν αποδεκτή σε περίπτωση που παραβίαζε τις πρόνοιες της Σύμβασης Παραχώρησης και, ότι το κόστος το οποίο συνεπαγόταν η εργοδότηση της δεν θα ήταν αποδεκτό, εάν δεν συνήδε με το λογικό κόστος που θα προέκυπτε σε συνθήκες συνετής και χρηστής διαχείρισης.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις μας, απέστειλε γραπτώς τις πιο πάνω παρατηρήσεις στον Ανάδοχο, υποδεικνύοντας του ότι η εργοδότηση και ο μισθός της υπό αναφορά υπαλλήλου, δύναται να μην είναι αποδεκτά, εάν διαπιστωθεί ότι παραβιάζονται πρόνοιες της σύμβασης της εταιρείας με το κράτος και, το κόστος εργοδότησης της δεν συνάδει με το λογικό κόστος που θα προέκυπτε σε συνθήκες συνετής και χρηστής διαχείρισης.

Τον ίδιο μήνα, ο Γενικός Διευθυντής του ΥΜΕΕ κοινοποίησε στην Υπηρεσία μας την επιστολή/απάντηση του εν λόγω προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Αναδόχου, με την οποία τον πληροφορούσε μεταξύ άλλων ότι οι πρόνοιες της σύμβασης είχαν ληφθεί σοβαρά υπόψη και ο ίδιος θεωρούσε ότι καλυπτόταν η επιλογή του προσωπικού που είχε γίνει στον Οργανισμό του και, ότι τα έσοδα του Οργανισμού από πλευράς διαφήμισης, είχαν σημειώσει αυξητική πορεία, κάτι το οποίο οφειλόταν κατά κύριο λόγο στις προσπάθειες της εν λόγω υπαλλήλου.

Οι θέσεις αυτές του Αναδόχου δεν έγιναν δεκτές από το ΥΜΕΕ, το οποίο ενημέρωσε τον Ανάδοχο ότι το κόστος εργοδότησης της συγκεκριμένης υπαλλήλου ως διευθύντριας δεν γίνεται αποδεκτό.

Σύσταση:

- Να ενισχυθούν οι προσπάθειες του Υπουργείου για εξορθολογισμό των συμβάσεων, ως βασική προϋπόθεση για βελτίωση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών.
- Να ενισχυθούν οι έλεγχοι των λογαριασμών των Αναδόχων ώστε να μειωθούν τα φαινόμενα διασπάθισης δημοσίου χρήματος.
- Να ληφθούν άμεσα μέτρα για τερματισμό της χρήσης υπερήλικων λεωφορείων για τη μεταφορά επιβατών, και ειδικά μαθητών.
- Να ληφθούν μέτρα για τερματισμό των συνθηκών που δημιουργούν καταστάσεις σύγκρουσης συμφέροντος σε σχέση με την ανάθεση της μεταφοράς μαθητών από τους Αναδόχους σε μετοχικές τους εταιρείες.

Ο Διευθυντής του Τμήματος, μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2015 ότι συμφωνεί με τις πλείστες των συστάσεων μας, ωστόσο δεν είναι πλέον αρμόδιο το Τμήμα του για να προβεί σε ενέργειες προς υλοποίηση τους. Μας πληροφόρησε επίσης ότι δεν συμφωνεί με τα περισσότερα συμπεράσματα και τοποθετήσεις μας, χωρίς να παραθέτει οποιαδήποτε στοιχεία/επιχειρήματα.

2.10.6 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Καθυστερήσεις στον Κυπριακό Εναέριο Χώρο (FIR Λευκωσίας). Σύμφωνα με έκθεση της Εθνικής Εποπτικής Αρχής, οι καθυστερήσεις στον Κυπριακό Εναέριο Χώρο (ΚΕΧ) το 2014 ήταν κατά μέσο όρο 1.9 λεπτά ανά πτήση, πέραν δηλαδή του στόχου που είναι 1 λεπτό ανά πτήση. Στην έκθεση αναφέρεται ότι το Κέντρο Ελέγχου Πτήσεων Λευκωσίας έχει τις μεγαλύτερες καθυστερήσεις στην Ευρώπη. Σύμφωνα με την Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρ. ΕΕ2011/121/EU ημερομηνίας 23.2.2011, ο πανευρωπαϊκός στόχος για τη χωρητικότητα (capacity target) διαλαμβάνει βελτίωση στις καθυστερήσεις, ώστε ο μέσος όρος καθυστέρησης ανά πτήση να είναι μέχρι το 2014 κάτω από 0,5 λεπτά.

Το πρόβλημα των καθυστερήσεων στον ΚΕΧ υφίσταται για χρόνια και παρά τις προσπάθειες που γίνονται από το Τμήμα και το αρμόδιο Υπουργείο σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (Eurocontrol) δεν κατέστη δυνατό να επιλυθεί οριστικά. Τον Ιούνιο του 2014 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την εφαρμογή του Σχεδίου αύξησης της αποδοτικότητας των Υπηρεσιών Αεροναυτιλίας συνολικού ύψους €1,5 εκ. επιπρόσθετα της αποζημίωσης για υπερωριακή απασχόληση που ανήλθε σε €1,1 εκ. Στον Προϋπολογισμό του Τμήματος για το 2014 περιλαμβάνονται 98 θέσεις Ελεγκτών Εναέριας Κυκλοφορίας εκ των οποίων οι 27 δεν έχουν πληρωθεί.

Σύσταση: Το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας να διαμορφώσει με το Υπουργείο ΜΕΕ σχέδιο μείωσης των καθυστερήσεων με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Εφόσον δε το Υπουργείο έχει αποφασίσει να κινηθεί προς την επιλογή της δημιουργίας Κρατικής Εταιρείας Ιδιωτικού Δικαίου για παροχή Αεροναυτιλιακών Υπηρεσιών, τούτο θα πρέπει να προχωρήσει και υλοποιηθεί το ταχύτερο, ώστε να αντιμετωπιστεί και το πρόβλημα των υψηλών δαπανών για υπερωρίες και επιδόματα προσωπικού.

Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων. Η Μονάδα Ασφάλειας Πτήσεων, σύμφωνα με έκθεση εμπειρογνομόνων, δεν είναι επαρκώς στελεχωμένη για να μπορεί να ανταποκρίνεται αυτόνομα στις υποχρεώσεις της που πηγάζουν από τους Κανονισμούς και Οδηγίες των διεθνών Οργανισμών αεροναυτιλίας και της ΕΕ.

Σύσταση: Το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας σε συνεργασία με το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων να διαμορφώσει σχέδιο δράσης με βάση τις εισηγήσεις των Εμπειρογνομόνων για την αναδιοργάνωση του Τμήματος, για τη σωστή στελέχωση της Μονάδας.

2.10.7 ΤΜΗΜΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Αλλαγή του θεσμικού πλαισίου του Τμήματος Ταχυδρομικών Υπηρεσιών. Το θέμα εξηγείται στην περσινή Έκθεση μας. Στο μεταξύ, το Υπουργείο ΜΕΕ ανέθεσε σε όικο συμβούλων την ετοιμασία μελέτης για την αυτονόμηση του Τμήματος με τρόπο που να διασφαλίζει τη βιωσιμότητά του σε βάθος χρόνου.

Οι περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Κανονισμοί. Από τις έρευνες που έγιναν κατά το 2014 από ιδιωτική εταιρεία για τη μέτρηση του χρόνου διακίνησης της διασυνοριακής αλληλογραφίας (εισερχόμενης και εξερχόμενης), φαίνεται ότι, παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε, δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί τα προβλεπόμενα στο περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π. 435/2005) ποσοστά επίδοσης, δηλαδή, επίδοση του 85% της διασυνοριακής αλληλογραφίας εντός τριών ημερών και του 97% εντός πέντε ημερών. Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η αδυναμία επίτευξης των στόχων οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη συχνότητα πτήσεων προς και από την Κύπρο. Επίσης μας πληροφόρησε ότι, η έλλειψη του απαραίτητου προσωπικού και οι περιορισμοί στην υπερωριακή απασχόληση καθιστούν το έργο ακόμη πιο δυσχερές.

Σύσταση: Το Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών να διαμορφώσει σχέδιο συμμόρφωσης της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών με το περί Ποιότητας Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Διάταγμα του 2005 (Κ.Δ.Π. 435/2005) με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των διαφόρων δράσεων.

2.11 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στον Δημόσιο Τομέα.

(α) Σύμφωνα με το Σχέδιο, η οικονομική αρωγή για διάγνωση ή θεραπεία εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων ή με τη μετάκληση ειδικού εμπειρογνώμονα στα κρατικά νοσηλευτήρια παρέχεται αν η πάθηση δεν μπορεί να τύχει αποτελεσματικής διάγνωσης ή θεραπείας στα κρατικά νοσηλευτήρια ή αν η διάγνωση ή θεραπεία δεν μπορεί να παρασχεθεί από τα κρατικά νοσηλευτήρια μέσα στα χρονικά όρια που από ιατρική άποψη επιβάλλει η κατάσταση υγείας του ασθενούς και η πιθανή εξέλιξη της υγείας του.

Οι αποστολές ασθενών εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων εγκρίνονται με βάση το Σχέδιο το οποίο τροποποιήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του αρ. 74.144 και ημερ. 10.10.2012, και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 7.12.2012, καταργώντας το προηγούμενο Σχέδιο το οποίο είχε τεθεί σε ισχύ τον Μάιο 2009. Η κυριότερη τροποποίηση, αφορά στην προσθήκη άρθρου το οποίο καθορίζει την σειρά προτεραιότητας παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ως ακολούθως:

- 1^η Επιλογή: Μετάκληση ειδικού εμπειρογνώμονα στα κρατικά νοσηλευτήρια από τον ιδιωτικό τομέα της Κύπρου ή του εξωτερικού.
- 2^η Επιλογή: Αποστολή των ασθενών στον ιδιωτικό τομέα της Κύπρου.
- 3^η Επιλογή: Αποστολή των ασθενών στο εξωτερικό σε νοσοκομεία συμβεβλημένα με τα Εθνικά Συστήματα Υγείας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη χρήση του ευρωπαϊκού εντύπου S2, ή με χρεώσεις σύμφωνα με τα «κλειστά ενοποιημένα νοσήλια» (δηλαδή τα εγκεκριμένα τέλη χρέωσης στα κρατικά νοσηλευτήρια των κρατών μελών).
- 4^η Επιλογή: Αποστολή ασθενών σε άλλες χώρες.

(i) **Δαπάνες Σχεδίου.** Οι δαπάνες του Σχεδίου για το 2014, ανήλθαν σε €22.961.274 σε σύγκριση με €31.202.849 το 2013 και αφορούν σε δαπάνες για αποστολή ασθενών στο εξωτερικό, σε ιατρικά κέντρα του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο, καθώς επίσης σε δαπάνες για μετάκληση ιατρών από το εξωτερικό.

Έτος	Δαπάνες για αποστολή ασθενών στο εξωτερικό €	Δαπάνες για αποστολή ασθενών σε ιατρικά κέντρα του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο €	Δαπάνες για διενέργεια επεμβάσεων στα κρατικά νοσηλευτήρια από ιατρούς του εξωτερικού €	Σύνολο Δαπανών €
2014	11.427.344	10.913.987	619.943	22.961.274
2013	14.293.710	15.883.522	1.025.617	31.202.849
2012	25.506.850	13.053.673	715.238	39.275.761
2011	37.728.297	12.884.801	170.000	50.783.098
2010	42.888.872	9.150.741	-	52.039.613

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης (FIMAS), οι δαπάνες για αποστολή ασθενών στο εξωτερικό για το έτος 2014 (€11,4 εκ.), αφορούν (α) σε πληρωμές οι οποίες διενεργήθηκαν από τις Πρεσβείες της Κύπρου στο εξωτερικό ύψους €10,3 εκ. ή 90,4% της συνολικής δαπάνης (2013 €13,1 εκ., 91,6%), (β) σε πληρωμές σε δύο εταιρείες οι οποίες αντιπροσωπεύουν νοσοκομεία του Ισραήλ ύψους €0,6 εκ. ή 5,3% (2013: €0,5 εκ., 3,5%), (γ) σε πληρωμές για εκ των υστέρων οικονομική βοήθεια σε ασθενείς που έτυχαν θεραπείας στο εξωτερικό με δικά τους έξοδα με έγκριση είτε του Υπουργού Υγείας, είτε των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών, ύψους €0,1 εκ. ή 0,9% (2013: €0,7 εκ., 4,9%) και (δ) σε διάφορες άλλες δαπάνες ύψους € 0,4 εκ. ή 3,5% (2013: €0,1 εκ., 0,7%).

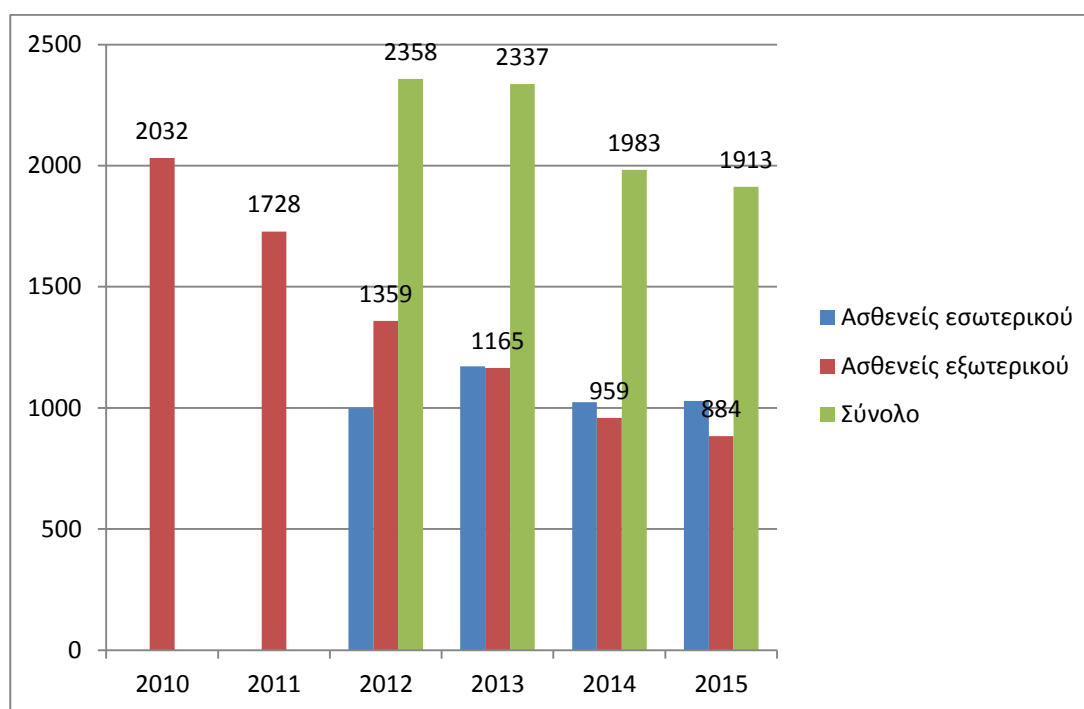
Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι δαπάνες αποτελούνται από τις πληρωμές που έγιναν το 2014, ενώ δεν είναι γνωστό το συνολικό ποσό των υποχρεώσεων που εκκρεμούσαν στις 31.12.2014, εφόσον δεν τηρούνται στοιχεία όπως αναφέρεται αναλυτικά πιο κάτω.

Όπως μας ενημέρωσε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας στις 20.11.2015, το Υπουργείο προέβη πρόσφατα σε ανάλυση των δεδομένων που αφορούν παραπομπές ασθενών σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια της Κύπρου και του εξωτερικού και φαίνεται ότι, έχει μειωθεί δραματικά ο αριθμός των ασθενών που παραπέμπονται σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια τρίτων χωρών (525 το 2011 και 91 μέχρι τις 30/10/2015) και κυρίως στο Ισραήλ, ενώ σοβαρή μείωση σημειώνεται και σε παραπομπές ασθενών στο εξωτερικό (2032 το 2011 και 884 μέχρι τις 30/10/2015). Η κατανομή των ασθενών που έτυχαν θεραπείας/διάγνωσης εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων κατά τα έτη 2010,2011,2012,2013,2014 και 2015 (μέχρι 30/10/2015) φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα και στο διάγραμμα που ακολουθεί:

ΕΤΟΣ	Αριθμός ασθενών που στάληκαν στον ιδιωτικό τομέα (Κύπρος)	Αριθμός Ασθενών που στάληκαν σε Κράτη Μέλη	Αριθμός Ασθενών που στάληκαν σε Τρίτες Χώρες	Συνολικός αριθμός αποστολών ανά έτος
2010	-----*	1507	525	-----*
2011	-----*	1274	454	-----*
2012	959	1100	259	2358
2013	1172	1003	162	2337
2014	959	900	124	1983
2015**	1029	793	91	1913

* Δεν υπάρχουν επαρκή και αξιόπιστα στοιχεία.

** Μέχρι 30/10/2015

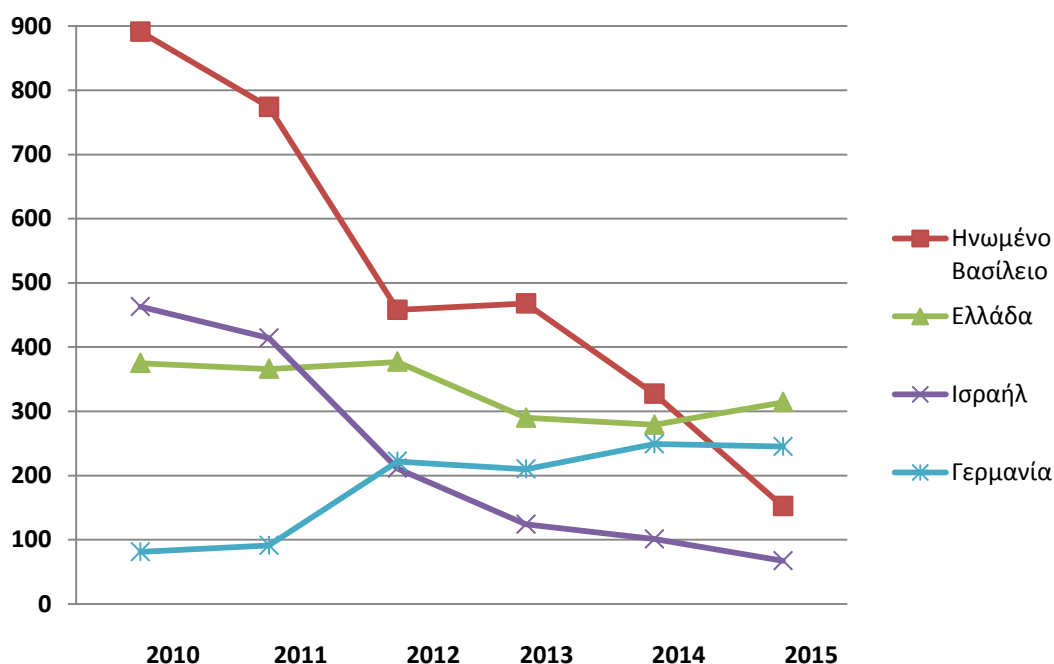


Κατανομή ασθενών εσωτερικού και εξωτερικού με βάση το «Σχέδιο» για τα έτη 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 (μέχρι 30/10/2015)

Κύρια χώρα αποστολής για τα έτη 2010, 2011, 2012, 2013 και 2014 ήταν το Ηνωμένο Βασίλειο ενώ το Ισραήλ ήταν για τα έτη 2010 και 2011 η δεύτερη σε αριθμό αποστολών χώρα. Η Ελλάδα κατέχει τη δεύτερη θέση για τα έτη 2012, 2013 και 2014 ενώ το 2015 κατέχει την πρώτη θέση με 314 ασθενείς (35.5%).

Η Γερμανία παρουσιάζει αυξητική τάση, εφόσον η διαδικασία αποστολής ασθενών γίνεται ως επί το πλείστο με βάση τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 883/2004 (Έντυπο S2). Αυξητική τάση παρουσιάζει και η Γαλλία για το 2015, μετά τη συνεργασία με το κρατικό νοσηλευτήριο Henri Mondor Hospital για μεταμοσχεύσεις ήπατος σε Κύπριους ασθενείς.

Η κατανομή των ασθενών ανά χώρα, για τα έτη 2010,2011,2012,2013,2014 και 2015 (μέχρι 30/10/2015) φαίνεται στο πιο κάτω διάγραμμα.

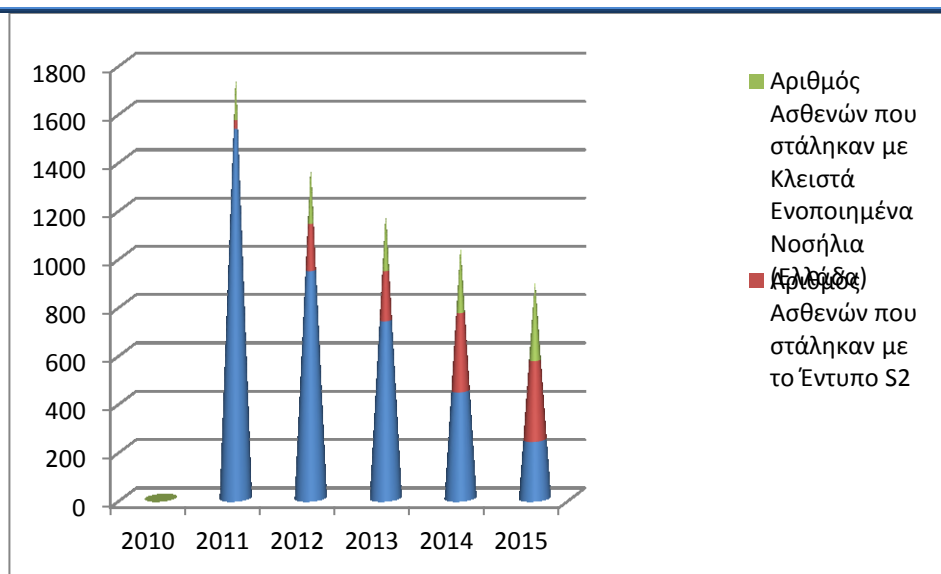


Κατανομή ασθενών ανά για τα έτη 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 (μέχρι 30/10/2015)

Αξίζει επίσης να σημειωθεί η σημαντική μείωση αποστολής ασθενών σε ιδιωτική βάση σε σχέση με προηγούμενα χρόνια. Η συνοπτική ανάλυση/σύγκριση των αποτελεσμάτων για την κατανομή των αποστολών μεταξύ ιδιωτικού τομέα και κρατικού τομέα για τα έτη 2010,2011,2012,2013,2014 και 2015 (μέχρι 30/10/2015) φαίνεται καθαρά στον Πίνακα που ακολουθεί και στο σχετικό διάγραμμα αμέσως μετά.

ΕΤΟΣ	Αριθμός ασθενών που στάλθηκαν στον ιδιωτικό τομέα	Αριθμός Ασθενών που στάλθηκαν με το Έντυπο S2	Αριθμός Ασθενών που στάλθηκαν με Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλια (Ελλάδα)	Συνολικός αριθμός αποστολών εξωτερικού ανά έτος
2010	-----*	-----*	-----*	
2011	1528 (88.4%)	36 (2.1%)	164 (9.5%)	1728
2012	942 (69.3%)	193 (14.2%)	224 (16.5%)	1359
2013	735 (63.1%)	205 (17.6)	225 (19.3%)	1165
2014	444 (43.4%)	323 (31.5%)	257 (25.1%)	1024
2015	242 (27.4%)	328 (37.1%)	314 (35.5%)	884

* Δεν υπάρχουν επαρκή και αξιόπιστα στοιχεία για την κατανομή των ασθενών για το έτος 2010.

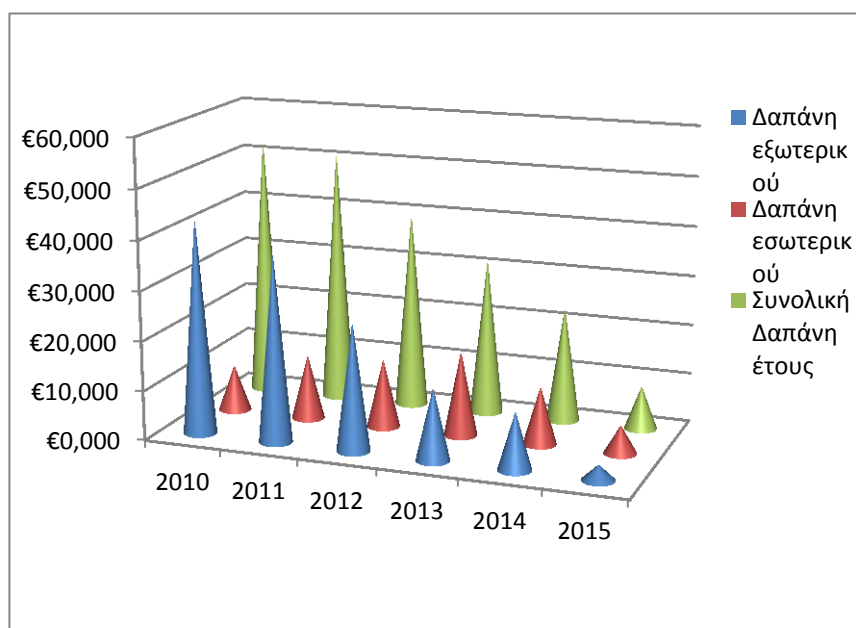


Κατανομή ασθενών εξωτερικού με βάση το Έντυπο S2, τα Κλειστά Ενοποιημένα Νοσήλια (Ελλάδα) και τον ιδιωτικό τομέα, για τα έτη 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 και 2015 (μέχρι 30/10/2015)

Στον Πίνακα που ακολουθεί γίνεται σύγκριση των δαπανών για τα έτη 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 και 2015 (μέχρι 30/10/2015), ενώ τα ίδια στοιχεία φαίνονται και στο διάγραμμα πιο κάτω.

ΕΤΟΣ	Δαπάνη εξωτερικού	Δαπάνη εσωτερικού	Συνολική Δαπάνη έτους
2010	€42.882.872	€9.150.741	€52.039.613
2011	€37.728.297	€12.884.801	€50.613.098
2012	€25.506.851	€13.699.846	€39.206.697
2013	€14.293.710	€16.909.139	€31.202.849
2014	€11.427.344	€11.533.930	€22.961.274
2015*	€3.027.792	€5.583.529	€8.611.321

* Με βάση τα τιμολόγια που έχουν πληρωθεί.



Δαπάνες για αποστολές ασθενών με βάση το «Σχέδιο» για τα έτη 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 (μέχρι 30/10/2015)

(ii) Εκκρεμείς υποχρεώσεις του Σχεδίου στις 31.12.2014.

Τιμολόγια από ιατρικά κέντρα της Κύπρου και του εξωτερικού. Παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχει διαδικασία καταγραφής και αρχειοθέτησης των τιμολογίων που αποστέλλονται στο Υπουργείο Υγείας και στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας, και αφορούν στην αγορά υπηρεσιών υγείας με βάση το Σχέδιο. Ως αποτέλεσμα δεν είναι γνωστό το ύψος των υποχρεώσεων του Σχεδίου στις 31.12.2014. Σύμφωνα με στοιχεία τα οποία ζητήσαμε για σκοπούς του ελέγχου από το Λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, για την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου 2015, έγιναν πληρωμές τιμολογίων ιατρικών κέντρων του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο, τα οποία εκκρεμούσαν από προηγούμενα χρόνια (2012-2014) συνολικού ύψους €2.232.447. Επίσης, μετά από υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, στις 8.4.2015, ετοιμάστηκε από τον Τομέα Επιδοτούμενων Ασθενών κατάσταση με τα εκκρεμή τιμολόγια ιατρικών κέντρων του εξωτερικού, σύμφωνα με την οποία εκκρεμούσε η πληρωμή τιμολογίων προηγούμενων ετών (2010-2014) συνολικού ποσού €956.550.

Τιμολόγια από εθνικά συστήματα υγείας χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ασθενείς που στάλθηκαν στο εξωτερικό με το έντυπο S2). Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στον Τομέα Τιμολόγησης Ευρωπαίων Ασθενών, η συνολική οφειλή για την αποστολή ασθενών σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (έντυπο S2) στις 31.12.2014, ήταν €2.480.206.

Από τα πιο πάνω στοιχεία διαπιστώνεται ότι πέραν των πληρωμών που έγιναν κατά το 2014, ύψους €22.961.274, όπως αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, ποσό ύψους €5.669.203 (€2.232.447+€956.550+€2.480.206), αφορά υποχρεώσεις του 2014, οι οποίες είτε πληρώθηκαν το 2015, είτε οφείλονται. Διευκρινίζεται ότι δεν είναι γνωστό αν υπάρχουν και άλλα οφειλόμενα ποσά.

Σύσταση: Θα πρέπει να εφαρμοστούν κατάλληλες διαδικασίες αναφορικά με την παραλαβή και αρχειοθέτηση των τιμολογίων έτσι ώστε το Υπουργείο ανά πάσα στιγμή να γνωρίζει ποια τιμολόγια έχουν παραληφθεί, ποια έχουν πληρωθεί και το ύψος του ποσού των υποχρεώσεων που αφορούν.

Στην απάντησή της η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι έχουν γίνει ενέργειες για θεσμοθέτηση διαφανών διαδικασιών, οι οποίες εφεξής διέπουν τις αποστολές ασθενών τόσο στο εξωτερικό (πρωτίστως με τη χρήση του εντύπου S2) όσο και στον ιδιωτικό τομέα (βάσει προσφορών ανά περιστατικό και με τη χρήση του «κουπονιού» για τα καρδιοχειρουργικά περιστατικά), καθώς επίσης και στη θεσμοθέτηση διαδικασιών για την αποπληρωμή των τιμολογίων.

Όσον αφορά στη σύσταση για εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών αναφορικά με την παραλαβή και αρχειοθέτηση των τιμολογίων, θα δημιουργηθεί στον Τομέα Επιδοτούμενων Ασθενών μητρώο παραλαβής και αρχειοθέτησης των τιμολογίων για καλύτερη παρακολούθησή τους, ενώ έχει αναβαθμιστεί το υφιστάμενο μηχανογραφικό σύστημα και λίαν συντόμως αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή όπου θα καταχωρούνται όλες οι εγγυητικές που έχουν εκδοθεί και το ύψος αυτών στον ηλεκτρονικό φάκελο έκαστου ασθενή και ανά πάσα στιγμή θα υπάρχει η δυνατότητα άντλησης συγκεντρωτικών δεδομένων και στατιστικών.

(β) Αποστολή ασθενών για θεραπεία στο Ηνωμένο Βασίλειο.

(i) Από τον έλεγχο των φακέλων των ασθενών και των σχετικών μητρώων που τηρούνται στο Υπουργείο, παρατηρήθηκε ότι δεν εφαρμόζονται πάντοτε οι πρόνοιες του Σχεδίου, όσον αφορά στα πρόσωπα (μόνιμοι κάτοικοι Κύπρου) που καλύπτονται από το Σχέδιο (άρθρο 1), στα κριτήρια παροχής οικονομικής αρωγής (άρθρο 2), στην επιλογή του τρόπου παροχής της οικονομικής αρωγής (άρθρο 3) και στα οικονομικά ζητήματα (άρθρο 12). Αναφέρονται παραδείγματα:

Περίπτωση 1. Η ασθενής στάλθηκε 10 φορές την περίοδο 2009-2014 σε ιατρικά κέντρα στο Λονδίνο με συνολικό κόστος ύψους €220.677. Παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Το 2009 η Επιτροπή Ειδικών αποφάσισε ότι, σύμφωνα με τον κλινικό και παραϊατρικό έλεγχο που έγινε, η ασθενής δεν πάσχει από το πρόβλημα που ανέφερε ο ιδιώτης γιατρός της. Εντούτοις το Υπουργείο ενέκρινε την καταβολή ποσού ύψους €28.224.
- Ο τότε Υπουργός Υγείας, τον Οκτώβριο του 2010, ενέκρινε την αποστολή της στο Λονδίνο για φυσιοθεραπεία και οστεοπαθητική παρόλο που η Επιτροπή Ειδικών ανέφερε ότι οι θεραπείες αυτές, ως επί το πλείστο, δεν χρησιμοποιούνται από την κλασική ιατρική (Σύμφωνα με το κριτήριο 2 του άρθρου 2 του Σχεδίου, θεραπείες που δεν αναγνωρίζονται από την κλασική ιατρική αποκλείονται).
- Από τον έλεγχο στην κατάσταση πληρωμών της Υπάτης Αρμοστείας του Λονδίνου, παρατηρήθηκε ότι το κράτος επιδότησε την πιο πάνω ασθενή για θεραπείες που προσφέρονται στην Κύπρο (κόστος επισκέψεων σε ψυχίατρο, φυσιοθεραπεία και θεραπείες ομιλίας).
- Την 1.8.2014, με οδηγίες του Προέδρου της Δημοκρατίας, δόθηκε έγκριση για τελευταία φορά, (όπως αναφέρεται), της κάλυψης ιατρικής περίθαλψης της, τον Ιούλιο του 2014, κατ' εξαίρεση και για ανθρωπιστικούς λόγους, όπως προνοείται στο άρθρο 12(7) του Σχεδίου. Εντούτοις, το Υπουργείο ενέκρινε και πάλι την αποστολή της στο Λονδίνο στις 25.11.2014.
- Συνολικό ποσό ύψους £2.400 στερλινών καταβλήθηκε ως επίδομα συντήρησης για την παραμονή της στο Λονδίνο για την περίοδο 19.1.2015-17.2.2015. Επιπλέον, το Υπουργείο κάλυψε το κόστος των αεροπορικών εισιτηρίων για μετάβασή της στο Λονδίνο καθώς και του κυβερνητικού ιατρού ο οποίος την συνόδευσε μετά από δικό της αίτημα. Σύμφωνα με το Σχέδιο (άρθρα 12, 14 και 17) το κόστος των αεροπορικών εισιτηρίων και το επίδομα συντήρησης καταβάλλονται από το κράτος όταν ο ασθενής είναι άπορος (πρόσωπο του οποίου το ετήσιο εισόδημα δεν υπερβαίνει τις €8.543). Η εν λόγω ασθενής, σύμφωνα με τα στοιχεία στο φάκελό της, δεν ήταν άπορη.

Σύσταση: Το Υπουργείο θα πρέπει να μας ενημερώσει για τους λόγους επιδότησης της πιο πάνω για αποστολή στο εξωτερικό εφόσον οι θεραπείες στις οποίες υποβλήθηκε (φυσιοθεραπεία, λογοθεραπεία, επισκέψεις σε ψυχίατρο) προσφέρονται στην Κύπρο και επομένως δεν καλύπτονται από το Σχέδιο (άρθρο 3(δ) αποστολή ασθενών σε άλλες χώρες) καθώς και για τους λόγους έγκρισης της αποστολής της στο Λονδίνο τον Νοέμβριο του 2014, σε αντίθεση με τις οδηγίες του Προέδρου της Δημοκρατίας. Να διερευνηθούν επίσης οι λόγοι που το Υπουργείο παραχώρησε επίδομα συντήρησης στην ασθενή και κάλυψε το κόστος των αεροπορικών εισιτηρίων.

Στην απάντησή της η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι, σύμφωνα με το ιατρικό ιστορικό της συγκεκριμένης ασθενούς, το είδος της πάθησης αποδίδεται σε ιογενή εγκεφαλίτιδα, γεγονός που επιφέρει στην ασθενή ποικιλόμορφες συνέπειες, οι οποίες χρήζουν ταυτόχρονης και πολυεπίπεδης θεραπείας σε τακτά χρονικά διαστήματα από πολυθεματική ομάδα ιατρών. Από αυτή την άποψη θεωρείται ότι οι συγκεκριμένες θεραπείες, παρά το γεγονός ότι καταφανώς προσφέρονται στην Κύπρο, στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν ήταν δυνατό να προσφερθούν στην ασθενή αποσπασματικά, ετεροχρονισμένα, χρονικά ανεξάρτητα και από ειδικούς εκτός της πολυθεματικής ομάδας ιατρών στο Ηνωμένο Βασίλειο. Αυτό όμως δεν επιβεβαιώνεται από τα στοιχεία στον σχετικό φάκελο.

Περίπτωση 2. Τα έξοδα θεραπείας της ασθενούς σύμφωνα με κατάσταση πληρωμών της Υπάτης Αρμοστείας του Λονδίνου, ανήλθαν στις 9.5.2014 σε €152.104 (£111.829 στερλίνες) παρόλο που το Υπουργείο εξέδωσε εγγυητική επιστολή προς την Υπάτη Αρμοστεία με μέγιστο ποσό επιχορήγησης £40.000 στερλίνες.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι:

- Η Επιτροπή Ειδικών Ιατρών, σε συνεδρία της ημερ. 12.3.2014, συνέστησε την αποστολή της στον ιδιωτικό τομέα στο εξωτερικό με βάση το Σχέδιο (άρθρο 2 και κριτήριο (γ) του άρθρου 3). Παρόλο που το Υπουργείο στις 21.3.2014 πήρε προσφορά από ιατρικό κέντρο στην Κύπρο σύμφωνα με την οποία το συνολικό κόστος θα ανερχόταν σε €53.476, εντούτοις, εγκρίθηκε από το Υπουργείο η αποστολή της στο Λονδίνο, ως ήταν η επιθυμία της, για ποσό μέχρι £40.000 στερλίνες το οποίο αντιστοιχεί στο κόστος της επέμβασης εάν αυτή γινόταν στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο. Επιπλέον, το Υπουργείο κάλυψε το κόστος του αεροπορικού εισιτηρίου της παρόλο που, σύμφωνα με τα στοιχεία στο φάκελό της, δεν ήταν άπορη.
Σύμφωνα με το Σχέδιο (άρθρο 3), προτεραιότητα έχει η αποστολή των ασθενών στον ιδιωτικό τομέα της Κύπρου και ακολούθως, η αποστολή στο εξωτερικό με τη χρήση του έντυπου S2. Να σημειωθεί ότι το ιδιωτικό νοσοκομείο στο οποίο νοσηλεύτηκε η ασθενής, είναι συμβεβλημένο με το Εθνικό Σύστημα Υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου οπότε η ασθενής θα μπορούσε να σταλεί με το έντυπο S2 με χαμηλότερο κόστος για το Κράτος.

Σύσταση: Το Υπουργείο θα πρέπει να μας ενημερώσει για τους λόγους για τους οποίους:

- Δεν εφάρμοσε τους όρους του Σχεδίου με αποτέλεσμα η πιο πάνω ασθενής να σταλεί στο εξωτερικό και μάλιστα σε ιδιωτική βάση (private patients), ενώ η επέμβαση θα μπορούσε να γίνει στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο με πολύ χαμηλότερο κόστος. Σε περίπτωση που το Υπουργείο έχει την άποψη ότι το Σχέδιο θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε 2^η και 3^η Επιλογή του Σχεδίου να τυγχάνουν χειρισμού ως επιλογές ίδιας σειράς προτεραιότητας (με κριτήριο μεταξύ τους επιλογής το χαμηλό κόστος για το Κράτος), τότε θα πρέπει να προωθηθεί σχετική τροποποίηση.
- Ενέκρινε την αποστολή της στο εξωτερικό με μερική επιδότηση χωρίς να υπάρχει τέτοια πρόνοια στο Σχέδιο. Επίσης, για το θέμα αυτό, θα πρέπει να εξεταστεί η ανάγκη τροποποίησης του Σχεδίου.

Στην απάντησή της η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι για την συγκεκριμένη περίπτωση η έγκριση είχε δοθεί από την τότε προϊστάμενη του Τομέα Επιδοτούμενων Ασθενών, ενδεχομένως καθ' υπέρβαση των αρμοδιοτήτων της. Πέραν τούτου, για όλες τις παρόμοιου τύπου περιπτώσεις, οι οποίες αποφάσεις, σε σχέση με το ιατρικό κέντρο αποστολής και το συνεπακόλουθο κόστος, είναι προϊόν συγκερασμού διάφορων παραγόντων και παραμέτρων με πρώτιστο εξ αυτών το καλώς νοούμενο συμφέρον των ασθενών, τον σεβασμό του δικαιώματος της επιλογής των ασθενών για το ιατρικό κέντρο και/η χώρα που θα τύχουν θεραπείας καθώς επίσης και της διασφάλισης των οικονομικών συμφερόντων του Κράτους. Στην προκειμένη περίπτωση έγινε σεβαστή η επιθυμία της ασθενούς όπως αυτή μεταβεί για θεραπεία σε ιατρικό κέντρο του Ηνωμένου Βασιλείου, χωρίς όμως η ικανοποίηση της επιθυμίας της να απέβαινε με καθ' οιονδήποτε τρόπο σε βάρος των οικονομικών του Κράτους, αφού το ποσό της αρχικής επιδότησης ανταποκρινόταν στο κόστος θεραπείας που είχε εξασφαλίσει το Υπουργείο Υγείας από συγκεκριμένο ιατρικό κέντρο του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο.

Περίπτωση 3. Τα συνολικά έξοδα θεραπείας ανήλθαν, σύμφωνα με την κατάσταση πληρωμών της Υπατης Αρμοστείας του Λονδίνου, στις 14.12.2011, σε €389.885 (£286.731 στερλίνες).

Σύμφωνα με το Σχέδιο, η παροχή αρωγής για υπηρεσίες υγείας που δεν προσφέρονται στον Δημόσιο Τομέα ισχύει για πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας που διαμένουν μόνιμα στην Κύπρο. Από τον φάκελο του ασθενούς, φαίνεται ότι ενώ οι ιατροί της Επιτροπής Ειδικών Ιατρών εξέφρασαν επανειλημμένα τις επιφυλάξεις τους (επιστολές ημερ. 5.11.2007, 11.6.2011, 2.10.2011 και 25.12.2011) κατά πόσο ο ασθενής είναι μόνιμος κάτοικος Κύπρου, εντούτοις το Υπουργείο δεν φαίνεται να διερεύννησε ικανοποιητικά το θέμα. Σύμφωνα με στοιχεία του φακέλου, ο ασθενής ουδέποτε υπήρξε ασφαλισμένος στις Υπηρεσίες

Κοινωνικών Ασφαλίσεων, είναι πατέρας δύο παιδιών που ζουν στην Ιρλανδία και δηλώνει άνεργος. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι υπέβαλε στο Υπουργείο αντίγραφο ενοικιαστήριου εγγράφου για κατοικία με ενοίκιο ύψους €1.200 το μήνα. Όλα τα πιο πάνω δημιουργούν εύλογες υποψίες ως προς τη μόνιμη διαμονή του και την οικονομική του κατάσταση.

Συστάσεις:

- Το Υπουργείο θα πρέπει να διερευνήσει κατά πόσο ο ασθενής ήταν μόνιμος κάτοικος Κύπρου το χρονικό διάστημα 2007-2011.
- Να μελετηθεί κατά πόσο το Σχέδιο θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να δοθεί ερμηνεία για το ποιος θεωρείται μόνιμος κάτοικος Κύπρου.

Στην απάντησή της η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι το θέμα θα διερευνηθεί και ότι στο αναθεωρημένο Σχέδιο, όταν αυτό αποφασιστεί και τεθεί προς έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο, θα δίνεται ερμηνεία για το ποιος θεωρείται μόνιμος κάτοικος Κύπρου.

Ως γενικό σχόλιο για τις αποστολές ασθενών για θεραπεία εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων ανέφερε ότι στόχος είναι όπως περιοριστούν στο ελάχιστο οι όποιες παραπομπές στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στο παρόν στάδιο, τα πλείστα των περιστατικών παραπέμπονται σε διάφορες άλλες Ευρωπαϊκές χώρες με τη χρήση του εντύπου S2 και κατά κύριο λόγο στη Γερμανία και Ελλάδα.

(ii) Διαδικασία αποστολής ασθενών στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Έκδοση Εγγυητικών επιστολών. Στις περιπτώσεις αποστολής ασθενών στο εξωτερικό σε ιδιωτική βάση (χωρίς την χρήση του εντύπου S2), το Υπουργείο εκδίδει εγγυητική επιστολή προς την Ύπατη Αρμοστεία, στην οποία αναγράφεται το όνομα του ασθενούς, το ιατρικό κέντρο που θα επισκεφθεί, η θεραπεία, η ημερομηνία επίσκεψης και το μέγιστο ποσό που επιδοτεί το Υπουργείο. Στον Τομέα Επιδοτούμενων Ασθενών δεν τηρείται αρχείο με τις εγγυητικές που εκδίδονται με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν διαθέσιμες οι πιο πάνω πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την παρακολούθηση των εγγυητικών.

Σύσταση: Για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου των εγγυητικών, απαιτείται όπως δοθούν οδηγίες για τήρηση αρχείου με τις εγγυητικές επιστολές στο όνομα του ιατρικού κέντρου που θα αποσταλεί ο ασθενής. Επίσης να διερευνηθεί κατά πόσο εκδόθηκε άλλη εγγυητική από την Ύπατη Αρμοστεία προς το ιατρικό κέντρο για ποσό πέραν των £40.000 στερλίνων στην Περίπτωση 2 πιο πάνω, και να ενημερωθεί η Υπηρεσία μας.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι συμφωνεί απόλυτα με τη σύσταση.

Έκδοση εντύπων S2 και πληρωμή τους. Οι Ευρωπαϊκοί Κανονισμοί με αρ. 883/2004, ημερ. 29.4.2004 και 987/2009, ημερ. 16.9.2009, προνοούν την αποστολή ασθενών σε ιατρικά κέντρα χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την έκδοση του εντύπου S2. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι στον Τομέα Επιδοτούμενων Ασθενών δεν καταγράφονται και δεν παρακολουθούνται τα έντυπα S2 που εκδίδονται. Όπως διαπιστώθηκε τα έντυπα S2, μετά την έκδοσή τους, καταχωρούνται μόνο στους φακέλους των ασθενών και δεν ελέγχονται επαρκώς πριν την πληρωμή τους.

Σε συγκεκριμένη περίπτωση ασθενούς, η οποία είναι επιδοτούμενη από το 2009 με συνολικό κόστος θεραπείας, το οποίο στις 9.7.2014 ανερχόταν σε £1.460.680 στερλίνες, για την περίοδο 21.9.2012-21.10.2012, το Υπουργείο εξέδωσε εγγυητική επιστολή με ημερ. 21.9.2012, προς το ιατρικό κέντρο όπου νοσηλευόταν η ασθενής, ενώ ταυτόχρονα υπήρχαν σε ισχύ δύο έντυπα S2, για το ίδιο ιατρικό κέντρο. Αξιοσημείωτο είναι ότι το Υπουργείο πλήρωσε τιμολόγιο του ιατρικού κέντρου ύψους £56.058 στερλινών το οποίο αφορούσε και μέρος της περιόδου για την οποία είχε εκδώσει έντυπο S2 (10.9.2012-22.9.2012).

Σύσταση: Να διερευνηθούν οι λόγοι έκδοσης εγγυητικής επιστολής και εντύπων S2 ταυτόχρονα για την πιο πάνω περίπτωση και να ενημερωθεί η Υπηρεσία μας. Επίσης, να δοθούν οδηγίες για δημιουργία μητρώου παρακολούθησης των εντύπων S2 που εκδίδονται από το Υπουργείο στο οποίο να καταγράφονται όλες οι πληροφορίες που αφορούν στον ασθενή.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι έχουν δοθεί οδηγίες στους αρμόδιους λειτουργούς για εντοπισμό των προβλημάτων/παραλείψεων που παρουσιάζει το υφιστάμενο σύστημα του Τομέα Επιδοτούμενων Ασθενών, καθώς και οδηγίες να προβούν σε ανάλογη αναβάθμισή του (στα πλαίσια των δυνατοτήτων του γιατί το σύστημα είναι προηγούμενης τεχνολογίας και περιορισμένων δυνατοτήτων), ώστε να υπάρχει καταγραφή ανά ασθενή όλων των απαραίτητων στοιχείων/πληροφοριών της αποστολής του, είτε στο εσωτερικό είτε στο εξωτερικό περιλαμβανομένων και των στοιχείων εγγυητικής/εντύπου S2/κόστους/επιδότησης/επιβάρυνσης/αποπληρωμής. Η αναβάθμιση του συστήματος έχει ολοκληρωθεί πρόσφατα. Μετά τους απαραίτητους ελέγχους και την εκπαίδευση των λειτουργών/χειριστών αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή/λειτουργία εντός του Νοεμβρίου 2015. Επίσης, βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία αγοράς νέου Πληροφοριακού Συστήματος για τον Τομέα Κάρτας Νοσηλείας, Επιδότησης Ασθενών και Τομέα Τιμολόγησης Ευρωπαϊκών Ασθενών. Η ημερομηνία για προκήρυξη του διαγωνισμού προσδιορίζεται τον Δεκέμβριο του 2015, ενώ η υλοποίηση του αναμένεται να γίνει εντός του 2016. Στο νέο σύστημα έχουν γίνει πρόνοιες για καταχώρηση και παρακολούθηση των εντύπων S2 και με την εφαρμογή του αναμένεται ότι ο έλεγχος των εντύπων S2 θα βελτιστοποιηθεί.

Πληρωμή τιμολογίων. Σύμφωνα με την υφιστάμενη διαδικασία όλες οι πληρωμές γίνονται από την Ύπατη Αρμοστεία εφόσον εξασφαλιστεί η έγκριση για πληρωμή των τιμολογίων από το Υπουργείο και αντίγραφα των τιμολογίων αποστέλλονται στο Λογιστήριο του Υπουργείου Υγείας από το Υπουργείο Εξωτερικών, μετά την πληρωμή.

Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί η πληρωμή των τιμολογίων κυρίως λόγω του ότι:

- Τα τιμολόγια που αποστέλλονται από την Ύπατη Αρμοστεία στο Υπουργείο δεν είναι τα πρωτότυπα.
- Δεν αποστέλλεται στο Υπουργείο απόδειξη είσπραξης του νοσοκομείου.
- Το Υπουργείο δεν έχει πρόσβαση στο μητρώο που τηρεί το Λογιστήριο της Ύπατης Αρμοστείας με τις πληρωμές τιμολογίων. Σημειώνεται ότι, ενώ συμφωνήθηκε με την Ύπατη Αρμοστεία όπως το Υπουργείο αποκτήσει πρόσβαση στο μητρώο μέσω διαδικτύου, αυτό μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν έγινε. Το μητρώο στάλθηκε ηλεκτρονικά στο Υπουργείο, στις 28.11.2014. Τη δεύτερη φορά που στάλθηκε, δεν δόθηκε στο Υπουργείο ο κωδικός πρόσβασης στο αρχείο, λόγω παραίτησης του υπαλλήλου της Αρμοστείας που το ενημέρωνε. Έκτοτε δεν έγινε επικαιροποίηση του μητρώου.

Σύμφωνα με επιστολή της Γενικής Διευθύντριας προς την Υπηρεσία μας, ημερ. 23.3.2015, το Υπουργείο αποφάσισε την απευθείας πληρωμή τιμολογίων στο Ηνωμένο Βασίλειο από 1.7.2015. Όπως έχουμε πληροφορηθεί το Υπουργείο ζήτησε ήδη από τα ιατρικά κέντρα του Ηνωμένου Βασιλείου όπως τα τιμολόγια εκδίδονται και αποστέλλονται απευθείας στο Υπουργείο για πληρωμή.

Σύσταση: Το Υπουργείο, για σκοπούς ελέγχου, θα πρέπει να ζητά από τα ιατρικά κέντρα, σε τακτά χρονικά διαστήματα, καταστάσεις λογαριασμών για τα τιμολόγια που δεν έχουν εξοφληθεί.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι ο Τομέας Επιδοτούμενων Ασθενών έχει ήδη επικοινωνήσει με τα πλείστα των νοσοκομείων όπου και ζητήθηκαν καταστάσεις λογαριασμών και εκκρεμούντων τιμολογίων. Η διαδικασία αυτή θα γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα τόσο για σκοπούς ελέγχου όσο και για σκοπούς έγκαιρης και ορθής εξόφλησης των οφειλομένων.

(γ) Επιλογή ιατρικών κέντρων στο εξωτερικό (άρθρο 4). Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Σχεδίου, η αγορά υπηρεσιών που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα γίνεται με τη σύναψη συμφωνιών με ιατρικά κέντρα με διαφανείς διαδικασίες που συνάδουν με τον Νόμο που προνοεί για τον Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και Συναφή Θέματα ή σύμφωνα με κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την χρήση του Ευρωπαϊκού Εντύπου S2.

Παρατηρήθηκε ότι, ενώ οι Ευρωπαϊκοί Κανονισμοί αρ.883/2004, ημερ. 29.4.2004 και 987/2009, ημερ. 16.9.2009, δίνουν το δικαίωμα σε όλους τους ευρωπαίους πολίτες, να λάβουν προγραμματισμένη θεραπεία σε άλλο κράτος μέλος και το κράτος να καταβάλει το κόστος της θεραπείας σε ειδικές τιμές που καθορίζει το Εθνικό Σύστημα Υγείας της χώρας, εντούτοις το Υπουργείο διευθετεί αποστολές ασθενών σε ιατρικά κέντρα του Ηνωμένου Βασιλείου σε ιδιωτική βάση καταβάλλοντας πολύ μεγαλύτερο κόστος. Η νοσηλεία των ασθενών σε ιδιωτική βάση (private patients) εκτός από τις ψηλότερες χρεώσεις για ιατρικές εξετάσεις και επεμβάσεις, προνοεί τη νοσηλεία των ασθενών σε δωμάτια πολυτελείας οι τιμές των οποίων φθάνουν μέχρι £1.252 στερλίνες ανά ημέρα και £3.254 στερλίνες ανά ημέρα εντατικής θεραπείας. Να σημειωθεί ότι τα περισσότερα ιατρικά κέντρα που συνεργάζεται το Υπουργείο είναι συμβεβλημένα με το Εθνικό Σύστημα Υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου (NHS).

Επίσης, παρατηρήθηκε ότι δεν υπάρχουν κριτήρια όσον αφορά στην επιλογή του ιατρικού κέντρου που θα αποσταλεί ο ασθενής. Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου το Υπουργείο επέλεξε το ιατρικό κέντρο λαμβάνοντας υπόψη τις επιθυμίες των ασθενών.

Συστάσεις:

- (i) Το Υπουργείο να προβεί στην κατάρτιση καταλόγου με κατάλληλα και εξειδικευμένα ιατρικά κέντρα για κάθε ασθένεια, σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία θα είναι συμβεβλημένα με το εθνικό σύστημα υγείας της χώρας τους. Η επιλογή του ιατρικού κέντρου θα πρέπει να γίνεται από το Υπουργείο με βάση τον κατάλογο που θα καταρτιστεί και η αποστολή ασθενών να γίνεται μόνο με τη χρήση του εντύπου S2, εκτός σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις που θα δικαιολογούνται/τεκμηριώνονται κατάλληλα.
- (ii) Το Υπουργείο Υγείας θα πρέπει να συστήσει μονάδα η οποία θα ασχολείται με τον εντοπισμό ιατρικών κέντρων καθώς και την αξιολόγησή τους κατά ειδικότητα/πάθηση, έτσι ώστε οι ασθενείς που αποστέλλονται για θεραπεία, να τυγχάνουν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε εξειδικευμένα κέντρα με τη μεγαλύτερη δυνατή επιτυχία όσον αφορά στην αποθεραπεία.

Σύμφωνα με την απάντηση της Γενικής Διευθύντριας, το Υπουργείο Υγείας συμφωνεί με τις συστάσεις για την αναγκαιότητα καταρτισμού καταλόγου, σε συνεργασία με τις οικείες Πρεσβείες της Δημοκρατίας, με κατάλληλα και εξειδικευμένα ιατρικά κέντρα για κάθε ασθένεια, σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης από όπου και θα γίνεται η τελική επιλογή για την αποστολή των ασθενών κατά κανόνα μέσω του S2.

(δ) Δαπάνες για αποστολή ασθενών σε ιατρικά κέντρα του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο και μετακλήσεις ειδικών εμπειρογνομόνων στα κρατικά νοσηλευτήρια.

(i) Δαπάνες. Οι πιο πάνω δαπάνες κατά το έτος 2014 ανήλθαν σε €11.533.930, σε σύγκριση με €16.909.139 το 2013, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €5.375.209 ή ποσοστό 31,8%. Στην πιο πάνω δαπάνη δεν περιλαμβάνονται οι εκκρεμείς υποχρεώσεις προς τα ιατρικά κέντρα και ειδικούς εμπειρογνώμονες, στις 31.12.2014, εφόσον δεν τηρούνται σχετικές καταστάσεις.

Σημειώνεται ότι από τον Προϋπολογισμό του 2014, ξοφλήθηκαν τιμολόγια ύψους €3,5 εκ. που αφορούσαν στο 2013 αφού πρώτα εξασφαλίστηκε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών.

(ii) Έκθεση της Επιτροπής Ειδικών Ιατρών. Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Σχεδίου, η Επιτροπή Ειδικών Ιατρών υποβάλλει τεκμηριωμένη έκθεση προς τον Γενικό Διευθυντή αμέσως μετά την εξέταση κάθε αίτησης που παραπέμφθηκε σε αυτή, η οποία περιγράφει την πάθηση του ασθενούς και τη γνώμη της

Επιτροπής ως προς το κατά πόσο μπορεί ή δεν μπορεί να γίνει αποτελεσματική διάγνωση ή θεραπεία σε κρατικά νοσηλευτήρια λόγω έλλειψης κατάλληλων διαγνωστικών ή θεραπευτικών μέσων.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο σε φακέλους ασθενών, παρατηρήθηκε ότι σε καμία περίπτωση η Επιτροπή Ειδικών δεν υποβάλλει στον Γενικό Διευθυντή/Υπουργό τεκμηριωμένη έκθεση όπως περιγράφεται στο Σχέδιο, αλλά εισηγείται μόνο την παραπομπή του ασθενούς σε ιδιωτικό νοσηλευτήριο με βάση τις επιλογές παροχής οικονομικής αρωγής όπως καθορίζονται στο άρθρο 3 του Σχεδίου.

Σύσταση: Το Υπουργείο θα πρέπει να εκδώσει οδηγίες προς την Επιτροπή Ειδικών Ιατρών για εφαρμογή των προνοιών του άρθρου 8 του Σχεδίου και υποβολή λεπτομερούς και τεκμηριωμένης έκθεσης προς τον Γενικό Διευθυντή/Υπουργό για τους λόγους που ο ασθενής χρειάζεται να αποσταλεί εκτός Κρατικών Νοσηλευτηρίων.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου στην απάντησή της ανέφερε ότι οι Επιτροπές Ειδικών πολλές φορές δεν υποβάλλουν λεπτομερή και τεκμηριωμένη έκθεση προς τη Γενική Διευθύντρια/Υπουργό κατά παράβαση του άρθρου 8 του Σχεδίου παρά τις σχετικές εγκυκλίους και τις επανειλημμένες προφορικές και γραπτές συστάσεις τόσο από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου όσο και από τον Προϊστάμενο του Τομέα Επιδοτούμενων Ασθενών. Για αυτό τον λόγο έχει διευθετηθεί και θα πραγματοποιηθεί συνάντηση στο Υπουργείο Υγείας με όλα τα μέλη των Επιτροπών Ειδικών.

(iii) Σύναψη συμφωνιών για την αποστολή σε ιατρικά κέντρα στην Κύπρο.

Νομοθεσία. Σύμφωνα με το άρθρο 4(1) του Σχεδίου, η αγορά υπηρεσιών που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα γίνεται με την σύναψη Συμφωνιών του Υπουργείου Υγείας με τα Ιατρικά Κέντρα σύμφωνα με διαφανείς διαδικασίες που συνάδουν με το Νόμο που προνοεί για τον Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

- Κατά το 2014 παραπέμπονταν ασθενείς σε ιδιωτικά ιατρικά κέντρα χωρίς να έχουν συνομολογηθεί συμβάσεις, όπως π.χ. για διενέργεια καρδιολογικών και καρδιοχειρουργικών επεμβάσεων, ενώ υπήρχαν περιπτώσεις όπου, ενώ η ισχύς συγκεκριμένων συμβάσεων είχε λήξει, δεν συνομολογήθηκαν έγκαιρα νέες συμβάσεις, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος των διαφόρων χρεώσεων. Αναφέρεται ότι, ενώ οι συμβάσεις για τη διενέργεια επεμβάσεων λαπαροσκοπικής προστατεκτομής με τη χρήση ρομποτικού καθώς επίσης και για παραπομπή ασθενών σε Μονάδες Εντατικής Θεραπείας και Αυξημένης Φροντίδας, έχουν λήξει από τον Ιούνιο 2014 και Αύγουστο 2014, αντίστοιχα, δεν είχαν, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, συνομολογηθεί νέες συμβάσεις. Στο μεταξύ, και μέχρι τη συνομολόγηση των συμβάσεων, η Γενική Διευθύντρια στις 30.9.2014, καθόρισε διαδικασίες αναφορικά με τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθείται για εξασφάλιση υπηρεσιών υγείας για περιστατικά που αφορούν ασθενείς του εσωτερικού για παραπομπή ασθενών σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια με τη διαδικασία πρόχειρων προσφορών με κλειστό φάκελο. Ακολούθως, αφού λήφθηκε σχετική καθοδήγηση από την Νομική Υπηρεσία, υιοθετήθηκε, για τη διενέργεια καρδιολογικών και καρδιοχειρουργικών επεμβάσεων, η διαδικασία της επιχορήγησης καθορισμένου ποσού («κουπονιού») στη βάση συγκεκριμένων προϋποθέσεων.
- Από τον Νοέμβριο 2010, συστάθηκαν επιτροπές διαπραγμάτευσης για τις υπηρεσίες όπου δεν υπήρχαν προηγούμενες συμβάσεις και εξετάζεται επίσης από την Τμηματική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΤΕΑΑ) η οικονομική πτυχή των τιμολογίων σε κάθε περίπτωση. Σημειώνεται ότι, έκτοτε, μέχρι τον Φεβρουάριο 2015, προωθήθηκαν στην ΤΕΑΑ και ακολούθως πληρώθηκαν, τιμολόγια συνολικού ύψους περίπου €30,2 εκ. (1.1.2014-13.2.2015: €8,1 εκ.), γεγονός που δεικνύει τον μεγάλο όγκο των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν χωρίς τη σύναψη σχετικών συμβάσεων.

- Εντοπίστηκαν περιπτώσεις κατά τις οποίες η εξόφληση των τιμολογίων καθυστέρησε έως και 12 μήνες από την παραλαβή τους στο Υπουργείο. Σύμφωνα με την εγκύκλιο της Γενικής Λογίστριας ημερ. 27.8.2012, οι δημόσιες αρχές θα πρέπει μέσα σε 60 μέρες από την παραλαβή του τιμολογίου, να το εξοφλούν.

Σύσταση. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι, σε περιπτώσεις παραπομπών που λόγω του πολύ μεγάλου αριθμού τους δεν είναι δυνατό ή πρακτικά εφαρμόσιμο να παραπέμπονται σε ένα μόνο ιατρικό κέντρο, τότε θα πρέπει να χρησιμοποιείται η μέθοδος της χρηματικής επιδότησης ανώτατου ποσού («μέθοδος κουπονιού»), νοουμένου ότι για τούτο θα ληφθεί θετική γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία. Η μέθοδος αυτή έχει το πλεονέκτημα ότι δίδει το δικαίωμα στον ασθενή για επιλογή του ιατρικού κέντρου στο οποίο θα τύχει θεραπείας με την εκ μέρους του ανάληψη του επιπλέον κόστους. Στις άλλες περιπτώσεις, η παραπομπή θα πρέπει να γίνεται στο ιατρικό κέντρο που θα επιλέγεται κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού και με το οποίο θα συμβάλλεται το Κράτος.

Στην απάντηση της η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι η καθυστέρηση στην έγκαιρη ολοκλήρωση των διαγωνισμών οφείλεται συνήθως στην πολυπλοκότητα των διαγωνισμών αλλά και σε άλλους απρόβλεπτους παράγοντες, τόσο εσωτερικούς όσο και εξωτερικούς, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να διατηρηθεί το εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα που καθορίζεται κατά την προκήρυξη των διαγωνισμών.

Για το διαγωνισμό για συνομολόγηση σύμβασης για την προσφορά για την παροχή Ιατρικών Υπηρεσιών στον Τομέα της Καρδιοχειρουργικής αναμένεται απάντηση από τη Νομική Υπηρεσία και ακολούθως λήψη τελικής απόφασης για τον τρόπο χειρισμού του θέματος.

Για το διαγωνισμό για την Αγορά Ιατρικών Υπηρεσιών από ειδικευμένους ιατρούς για τη διενέργεια Επεμβάσεων Υαλοειδεκτομής, δόθηκε έγκριση από τη Ειδική Επιτροπή του Γενικού Λογιστηρίου και ο διαγωνισμός θα προκηρυχθεί σύντομα.

Για το διαγωνισμό για τις επεμβάσεις Λαπαροσκοπικών Προστατεκτομών η προετοιμασία των εγγράφων του διαγωνισμού βρίσκεται στο τελικό στάδιο.

Λόγω της λειτουργίας της Μονάδας Αυξημένης Φροντίδας (ΜΑΦ) στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, αλλά και της παραπομπής χρόνιων ασθενών σε Στέγες Ηλικιωμένων, η ανάγκη για την παραπομπή ασθενών σε Μονάδες Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) και Αυξημένης Φροντίδας μειώθηκε. Γίνεται καθημερινός έλεγχος της πληρότητας της ΜΕΘ και της ΜΑΦ του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, έτσι ώστε να αποφευχθούν αχρείαστες παραπομπές στον ιδιωτικό τομέα.

(iv) Μετάκληση ειδικών εμπειρογνομόνων στα κρατικά νοσηλευτήρια από το εξωτερικό. Σύμφωνα με πρόνοια του Σχεδίου άρθρο 3.1(α), η μετάκληση ειδικού εμπειρογνώμονα στα κρατικά νοσηλευτήρια γίνεται κατά προτεραιότητα από τον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο ή από το εξωτερικό, αν αυτό δεν είναι εφικτό. Η σχετική δαπάνη για το 2014 ανήλθε, σύμφωνα με κατάσταση που ετοιμάστηκε από το λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, σε €619.943 σε σύγκριση με €1.025.617 το 2013. Ελέγχθηκαν οι μετακλήσεις ιατρών για τις ακόλουθες ειδικότητες:

Ειδικότητα	Δαπάνη μέχρι 31.12.2014 €	Περίοδος Σύμβασης
Ηλεκτροφυσιολογικές μελέτες	299.659 *	2009-2015**
Αποκατάσταση Νωτιομυελικών Βλαβών	141.638*	2010-2015**
Χειρουργική Παχέως Εντέρου	214.776*	2011-2015**

*Στοιχεία που λήφθηκαν από το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου.

** Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου (Ιούνιος 2015).

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι:

Ανάγκη μετάκλησης. Δεν τεκμηριώνεται ότι οι υπηρεσίες υγείας δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα και ως εκ τούτου γίνεται η μετάκληση ιατρών από τον ιδιωτικό τομέα. Επίσης, δεν φαίνεται να τηρείται η σειρά προτεραιότητας για την επιλογή του τρόπου παροχής της οικονομικής αρωγής όπως προνοείται στο Σχέδιο. Παράδειγμα αποτελεί η μετάκληση ιατρού για υπηρεσίες Χειρουργικής Παχέως Εντέρου η οποία έγινε χωρίς να ληφθεί υπόψη ότι υπηρεσίες που καλείτο ο συγκεκριμένος ιατρός να προσφέρει στο δημόσιο, προσφέρονταν με επιτυχία στο Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας από το 2013, (σχετική είναι η επιστολή του Υπεύθυνου Χειρουργικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας με αρ.φак.13.15.01 και ημερ.8.4.2015) και στο Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου (σχετική είναι η επιστολή με αρ. φак. 13.15.001, ημερ. 28.4.2015). Πρόσφατα το Υπουργείο σας αποφάσισε να συνάψει σύμβαση με τον πιο πάνω ιατρό με αμοιβή ανά εγχείρηση, τύπο σύμβασης με τον οποίο συμφωνούμε νοουμένου ότι η μετάκληση του θα γίνεται μόνον όταν οι υπηρεσίες δεν προσφέρονται από δημόσιο ιατρό.

Σύσταση: Να καταρτιστεί, το συντομότερο, κατάλογος με τις ειδικότητες που δεν προσφέρονται στα κρατικά νοσηλευτήρια, με βάση τον οποίο να γίνονται οι μετακλήσεις ιατρών και να ενημερωθεί η Υπηρεσία μας για τους λόγους που δεν τηρείται η σειρά προτεραιότητας μετακλήσεων, πρώτα από τον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο και μετά από το εξωτερικό.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου στην απάντησή της ανέφερε ότι έχει σταλεί σχετική επιστολή στους διευθυντές των κλινικών με οδηγίες όπως ετοιμάσουν ονομαστικό κατάλογο των επεμβάσεων οι οποίες χρήζουν μετάκλησης ειδικών.

Επιπρόσθετα όμως πρέπει να τονιστεί ότι η συνολική κάλυψη των μετακλήσεων από υφιστάμενους καταλόγους είναι αδύνατη, εφόσον υπάρχουν μεμονωμένα/ιδιαίτερα/σπάνια περιστατικά που χρήζουν ειδικής μεταχείρισης. Η μετάκληση ειδικών γιατρών γίνεται κατόπιν απόφασης της Επιτροπής Ειδικών ή του Αναθεωρητικού Συμβουλίου η οποία στηρίζεται στην εκάστοτε κατάσταση/περίπτωση του ασθενή αλλά και από τις συνθήκες/στελέχωση των κρατικών νοσηλευτηρίων (π.χ. ηλικία ασθενή, παιδιατρικά περιστατικά τυγχάνουν χειρισμού από εξειδικευμένους ιατρούς παιδιατρικών περιστατικών, απουσία του ειδικού δημόσιου ιατρικού λειτουργού σε επείγοντα περιστατικά που χρήζουν άμεσου χειρισμού, απαίτηση οικογένειας ασθενή με ανάληψη της ευθύνης και του κόστους της μετάκλησης κ.λπ.).

Έγκριση μετάκλησης ιατρών. Σύμφωνα με το άρθρο 3(1) του Σχεδίου η απόφαση για οικονομική αρωγή ασθενούς εκτός κρατικών νοσηλευτηρίων ή με τη μετάκληση ειδικού εμπειρογνώμονα στα κρατικά νοσηλευτήρια, λαμβάνεται από τον Υπουργό Υγείας, κατόπιν σύστασης της αρμόδιας Επιτροπής Ειδικών Ιατρών. Παρατηρήθηκε ότι η μετάκληση γίνεται από τον Διευθυντή της Κλινικής χωρίς να φαίνεται η έγκριση του Υπουργού Υγείας όπως προνοείται στο Σχέδιο. Όπως διαπιστώθηκε, η πιο πάνω διαδικασία είναι η συνήθης πρακτική που ακολουθείται από τις Κλινικές των κρατικών νοσηλευτηρίων.

Συστάσεις: Για σκοπούς ορθής εφαρμογής του Σχεδίου, για κάθε μετάκληση ειδικού εμπειρογνώμονα, θα πρέπει να ζητείται πάντοτε η έγκριση του Υπουργού Υγείας, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής Ειδικών Ιατρών. Διαφορετικά, το Σχέδιο θα πρέπει να τροποποιηθεί κατάλληλα. Επιβάλλεται επίσης όπως, το Υπουργείο προβεί στην δημιουργία μητρώου στο οποίο να καταχωρούνται αναλυτικά όλες οι μετακλήσεις ιατρών.

Στην απάντηση της η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι οι μετακλήσεις ιατρών γίνονται πάντα κατόπιν έγκρισης της Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου Υγείας μετά από ανάλογη εισήγηση της Επιτροπής Ειδικών και όχι από τις Κλινικές των Κρατικών Νοσηλευτηρίων.

Η δημιουργία μητρώου μετακλήσεων έχει ήδη εντοπιστεί από τη Γενική Διεύθυνση του Υπουργείου Υγείας γι' αυτό και έχει προβλεφθεί τόσο στο αναβαθμισμένο υφιστάμενο μηχανογραφικό σύστημα που θα τεθεί σε εφαρμογή εντός του Νοεμβρίου 2015 όσο και στο νέο σύστημα το οποίο θα προμηθευτεί το Υπουργείο Υγείας εντός του 2016.

Ασθενείς που λαμβάνουν οικονομική αρωγή μέσω μετάκλησης ιατρού. Δεν εφαρμόζονται οι πρόνοιες του Σχεδίου αναφορικά με την έγκριση παραχώρησης οικονομικής αρωγής σε ασθενείς που λαμβάνουν ιατρικές υπηρεσίες μέσω μετάκλησης ιατρών στα κρατικά νοσηλευτήρια (άρθρο 3.1). Από δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι, οι ασθενείς οι οποίοι έλαβαν οικονομική αρωγή μέσω της μετάκλησης ιατρού, δεν ήταν καταχωρημένοι στο Μητρώο Επιδοτούμενων Ασθενών σύμφωνα με πληροφόρηση από τον Τομέα Επιδοτούμενων Ασθενών.

Διαδικασία προκήρυξης διαγωνισμών/εκτέλεση συμβάσεων. Σε καμία από τις εν λόγω συμβάσεις δεν καταγράφηκε και δεν αιτιολογήθηκε επαρκώς ο λόγος της προκήρυξης των διαγωνισμών με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση με ένα μόνο ιατρό, ο οποίος και στις τρεις πιο πάνω περιπτώσεις ήταν ο ιατρός με τον οποίο υπήρχε ήδη συνεργασία.

Επίσης δεν ήταν δυνατό να επιβεβαιωθεί ο αριθμός των κλήσεων στις οποίες ανταποκρίθηκαν ή δεν ανταποκρίθηκαν οι εν λόγω ιατροί. Σύμφωνα με όρο στις συμβάσεις τους (όρος 8 και 10(3) αντίστοιχα), οι ανάδοχοι θα εργάζονται στα πλαίσια του καθήκοντος κλήσης, η οποία θα πραγματοποιείται από το Διευθυντή της εκάστοτε κλινικής που έχει την ευθύνη διεκπεραίωσης του αντικείμενου της Σύμβασης.

Σύσταση: Για κάθε μετάκληση ιατρού, θα πρέπει να ετοιμάζεται πρόγραμμα εργασίας το οποίο να εγκρίνεται από τον Διευθυντή των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση και ο έλεγχος της εκτέλεσης της σύμβασης.

Στην απάντηση της η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι όσον αφορά στην ανανέωση της Σύμβασης του ενός ειδικού ιατρού αυτή έχει πραγματοποιηθεί μετά από αίτημα του Τμήματος Ι.Υ. & Υ.Δ.Υ, για πολύ εξειδικευμένα περιστατικά χειρουργικών επεμβάσεων παχέως εντέρου, παρόλο που υπήρχαν ορισμένοι ιατροί του Δημοσίου που ισχυρίζονται ότι ήταν σε θέση να πραγματοποιήσουν τέτοια περιστατικά. Για την υπογραφή της Σύμβασης με τον δεύτερο ιατρό, αυτή έγινε μετά από επιστολή του Διευθυντή Καρδιολογικού Τμήματος Γ. Ν. Λευκωσίας, μέσω Εκτελεστικού Ιατρικού Διευθυντή Γ.Ν. Λευκωσίας και του Διευθυντή Ι.Υ. & Υ.Δ.Υ, στην οποία αναφέρεται ότι ήταν απαραίτητη η συνέχιση της μετάκλησής του από το εξωτερικό η οποία συμβάλει δραστικά στη μείωση της λίστας αναμονής και του κόστους παραπομπής ασθενών στο εξωτερικό. Ταυτόχρονα αξιοποιείται ο υφιστάμενος εξοπλισμός του Τμήματος και παρέχεται περαιτέρω εκπαίδευση του εμπλεκόμενου προσωπικού.

Εκπαίδευση. Σύμφωνα με τις συμβάσεις που συνομολογήθηκαν, οι δυο ιατροί, θα πρέπει να παρέχουν εκπαίδευση (πρακτική και θεωρητική) κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Μέχρι σήμερα οι ιατροί του Δημοσίου δεν έχουν εκπαιδευτεί εφόσον οι Ιατρικές Υπηρεσίες συνεχίζουν να αγοράζουν υπηρεσίες από τους πιο πάνω ανάδοχους από το 2009 και 2011, αντίστοιχα, μέχρι σήμερα.

Σύσταση: Να δοθούν οδηγίες για κατάρτιση καταλόγου ιατρών που παρακολούθησαν την εκπαίδευση των ανάδοχων και να ζητηθεί επίσης όπως, ο κάθε ανάδοχος ετοιμάζει και υποβάλλει σε τακτά χρονικά διαστήματα εκθέσεις αναφορικά με τα άτομα που εκπαίδευσε και τους τομείς που αφορούσε η εκπαίδευση.

Στην απάντηση της η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι η σύμβαση με τον ένα ειδικό ιατρό, ο Ανάδοχος αναγράφει στο τιμολόγιο τους ιατρούς του Δημοσίου που παρευρίσκονται στις χειρουργικές επεμβάσεις. Στη σύμβαση με τον δεύτερο ειδικό ιατρό, ο Ανάδοχος συμπληρώνει το έντυπο 16

«Αναφοράς Διεκπεραίωσης Εργασίας» στο οποίο αναφέρονται μεταξύ άλλων τα ονόματα των ιατρών που εκπαιδεύτηκαν.

Από τώρα και στο εξής η Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών του Υπουργείου θα ζητά όπως προσκομίζεται πρόγραμμα εργασίας το οποίο θα εγκρίνεται από τον Διευθυντή των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας ή τον Διευθυντή του εκάστοτε Νοσοκομείου ή της Κλινικής που λαμβάνει τις υπηρεσίες.

Αποκοπές Φόρου Εισοδήματος. Σε καμία από τις πιο πάνω συμβάσεις δεν γίνονται αποκοπές από το ποσό πληρωμής του ανάδοχου για σκοπούς φόρου εισοδήματος. Σύμφωνα με το άρθρο 23 των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων του 2002 έως 2014, το Λογιστήριο των Ιατρικών Υπηρεσιών όφειλε να αποκόπτει φόρο εισοδήματος από το ποσό πληρωμής του ανάδοχου εφόσον δεν είναι κάτοικος Κύπρου.

Σύσταση: Θα πρέπει να διερευνηθούν οι λόγοι μη αποκοπής φόρου εισοδήματος από τις αμοιβές των αναδόχων και να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για ανάκτηση του φόρου που αναλογούσε στα εισοδήματά τους από την έναρξη της αρχικής σύμβασης μέχρι σήμερα, όπως προνοείται στο άρθρο 24(2) του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και να ενημερωθεί η Υπηρεσία μας σχετικά.

Στην απάντηση της η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι θα γίνονται αποκοπές φόρου εισοδήματος με βάση εγκύκλιο που έχει εκδοθεί από το Τμήμα Φορολογίας στις 26 Ιουνίου 2015.

Σύμβαση με ιατρό για Αποκατάσταση Νωτιομυελικών Βλαβών. Αναφορικά με τη σύμβαση του πιο πάνω ιατρού παρατηρήθηκε ότι το Υπουργείο, ενώ αρχικά, στις 25.4.2013, εκτίμησε το κόστος της σύμβασης σε €68.220 για 24 μήνες, στη συνέχεια στις 27.5.2013, ενέκρινε αύξηση του κόστους σε €75.800 για 24 μήνες (ποσό ίσο με την προηγούμενη σύμβαση) και στην συνέχεια, κατά τη διαπραγμάτευση με τον ανάδοχο, αποδέχτηκε ποσό ύψους €85.360. Σημειώνεται ότι σε εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών ημερ.3.1.2013, με θέμα τον Προϋπολογισμό του 2013, αναφέρεται ρητά ότι, «σε καμία περίπτωση να μην γίνεται ανανέωση συμβάσεων εάν δεν επιτυγχάνεται συμφωνία με το συμβαλλόμενο μέρος για μείωση του ύψους της σύμβασης».

Σύσταση: Να διερευνηθούν οι λόγοι αύξησης του κόστους της σύμβασης από €68.220 σε €85.360, και να ενημερωθεί η Υπηρεσία μας.

Στην απάντηση της η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι η συμφωνία με τον εν λόγω ιατρό κρίθηκε απαραίτητη, λόγω των πολλαπλών και ποικίλων υπηρεσιών που προσφέρει στους παραπληγικούς ασθενείς. Ο ιατρός παρέχει υπηρεσίες στο Κέντρο Αποκατάστασης Νωτιομυελικών Βλαβών, οι οποίες αναγράφονται σε πρόγραμμα που ετοιμάζεται από τον ίδιο, σύμφωνα με τις ανάγκες των εμπλεκόμενων Κλινικών σε συνεργασία με τους Διευθυντές.

Αναφορικά με την αύξηση του κόστους της σύμβασης, αυτή προέκυψε μετά από συζητήσεις που έγιναν με τον Ανάδοχο αλλά και με τις οδηγίες του τότε Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας ο οποίος επισήμανε την αναγκαιότητα της συνέχισης της συνεργασίας αλλά και τη σημαντική εξοικονόμηση κόστους σε σύγκριση με το κόστος αποστολής ασθενών στο εξωτερικό. Σύμφωνα με τη Διευθύντρια Παραπληγικής Κλινικής του Γ. Ν. Λευκωσίας, εκτός του ότι εξυπηρετούνται πολλοί ασθενείς με ποικίλα προβλήματα, γίνεται εξοικονόμηση για το Δημόσιο, εφόσον ο κάθε ασθενής θα στοίχιζε στο Κράτος, αν νοσηλευόταν στο εξωτερικό, μεταξύ €25.000-€30.000.

(ε) Μητρώο επιδοτούμενων ασθενών. Για ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, έχει ετοιμαστεί, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, και τεθεί σε εφαρμογή από το 2007, μητρώο επιδοτούμενων ασθενών στο οποίο μπορούν να καταχωρούνται όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με τη νοσηλεία του ασθενούς όπως, όνομα, νοσοκομείο, θεραπεία, ημερομηνία εισαγωγής,

ημερομηνία εξιτηρίου, ποσό οικονομικής επιβάρυνσης, ημερομηνία και απόδειξη είσπραξης, ημερομηνία και ποσό τιμολογίου και παρατηρήσεις.

Καθόσον αφορά στις αποστολές ασθενών στο εξωτερικό, εξακολουθεί από το 2009, να μην ενημερώνεται το εν λόγω μητρώο με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην αποστολή του ασθενούς με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ολοκληρωμένη εικόνα για το κόστος της αποστολής (έντυπο S2, εγγυητική επιστολή, το ποσό της εγγυητικής, επίδομα συντήρησης, αεροπορικό εισιτήριο, πληρωμές, εκκρεμή τιμολόγια). Ως εκ τούτου δεν μπορεί να γίνει παρακολούθηση σχετικά με τον εάν ο ασθενής ξεπέρασε το ποσό των €200.000 που δικαιούται, σύμφωνα με το Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Αρωγής για Υπηρεσίες Υγείας που δεν προσφέρονται στο Δημόσιο Τομέα. Επίσης, εξακολουθεί να μην υπάρχει καθορισμένη γραπτή πολιτική αναφορικά με την παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης στο σύστημα, για διαπίστωση ότι οι τροποποιήσεις γίνονται από εξουσιοδοτημένο λειτουργό.

Καθόσον αφορά στις αποστολές ασθενών σε ιατρικά κέντρα στην Κύπρο, το εν λόγω μητρώο κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας άρχισε να ενημερώνεται με τις αποστολές ασθενών από το 2012, ωστόσο εξακολουθεί να μην ενημερώνεται με τις δαπάνες που διενεργήθηκαν για κάθε ασθενή με αποτέλεσμα να μην παρέχει ολοκληρωμένη πληροφόρηση.

Σύσταση: Επιβάλλεται όπως για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης, το μητρώο ενημερώνεται κατάλληλα με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην αποστολή ώστε να προσφέρεται ολοκληρωμένη εικόνα τόσο για τις εγκρίσεις όσο και για τις πληρωμές.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου στην απάντησή της ανέφερε ότι στον Τομέα Επιδοτούμενων Ασθενών έχει αναβαθμιστεί το υφιστάμενο μηχανογραφικό σύστημα το οποίο θα τεθεί σε εφαρμογή εντός του Νοεμβρίου 2015, με διευρυμένες δυνατότητες καταχώρησης δεδομένων για κάθε ασθενή και τις επιδοτήσεις όπως π.χ. είδος θεραπείας, κόστος θεραπείας, ιατρικό κέντρο, συνεπακόλουθο κόστος κλπ.

(στ) Μεταμοσχεύσεις οργάνων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Σύμφωνα με τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς 883/2004 και 987/200, Κύπριοι, οι οποίοι είναι ασφαλισμένοι στην Κύπρο, έχουν το δικαίωμα να λάβουν, εφόσον εγκριθούν από το Υπουργείο Υγείας ως επιδοτούμενοι ασθενείς στο εξωτερικό, προγραμματισμένη ιατρική περίθαλψη σε ιατρικό κέντρο άλλου κράτους μέλους, το οποίο είναι συμβεβλημένο με το Εθνικό Σύστημα Υγείας της χώρας τους. Το κόστος θεραπείας θα είναι το ίδιο όπως και για τον πολίτη της χώρας του κράτους μέλους και καταβάλλεται μετά το πέρας της θεραπείας, από το Υπουργείο Υγείας της Κύπρου, στο Υπουργείο Υγείας του κράτους μέλους.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο φακέλων ασθενών που επιδοτήθηκαν από το Υπουργείο, για μεταμόσχευση ήπατος στο Ηνωμένο Βασίλειο, παρατηρήθηκε ότι:

Το Υπουργείο, μετά την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν διεκδικούσε σε όλες τις περιπτώσεις ιατρική περίθαλψη με το έντυπο S2 αλλά συνέχισε να αποστέλλει ασθενείς στο Ηνωμένο Βασίλειο για μεταμοσχεύσεις σε ιδιωτική βάση (private patients) πληρώνοντας εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ ενώ τα ιατρικά κέντρα που επέλεγε, για αποστολή των ασθενών, είναι συμβεβλημένα με το Εθνικό Σύστημα Υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου (NHS) και προσφέρουν υπηρεσίες τόσο με το Εθνικό Σύστημα Υγείας όσο και σε ιδιωτική βάση.

Σημειώνεται ότι δεν αναφέρεται στους φακέλους των ασθενών, ο λόγος για τον οποίο το Υπουργείο επέλεγε να αποστείλει κάποιους ασθενείς σε ιδιωτική βάση και κάποιους άλλους με έντυπο S2.

Η Υπηρεσία μας, εισηγήθηκε την αποστολή επιστολής στο Υπουργείο Υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου, με την οποία να ζητά να διευκρινιστεί κατά πόσο τα ιατρικά κέντρα μπορούν να απορρίψουν ασθενή για μεταμόσχευση στα πλαίσια του NHS (έντυπο S2), αλλά να τον αποδεχτούν σε ιδιωτική βάση (private patient). Σε απάντησή του, το Τμήμα Υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου, ημερ.7.4.2015, ανέφερε ότι κάτι τέτοιο δεν επιτρέπεται ζητώντας μάλιστα να δοθούν στοιχεία για τέτοια περιστατικά.

Παραδείγματα αποστολής ασθενών για μεταμόσχευση ήπατος σε ιδιωτική βάση, μετά από προτροπή του ιατρικού κέντρου, αποτελούν περιπτώσεις στις οποίες το συγκεκριμένο νοσοκομείο, ζήτησε την έκδοση εντύπου S2 μόνο για την εξασφάλιση του οργάνου και την αποστολή των ασθενών σε ιδιωτική βάση με την έκδοση εγγυητικής επιστολής. Στις πιο πάνω περιπτώσεις το Υπουργείο δεν διεκδίκησε το δικαίωμα για περίθαλψη των ασθενών στα πλαίσια του NHS, αποστέλλοντας τους ασθενείς σε ιδιωτική βάση.

Το Υπουργείο σε επιστολή του, ημερ.15.4.2015, προς την Υπηρεσία μας, λαμβάνοντας υπόψη τη διευκρίνηση του Υπουργείου Υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου, (αναφορικά με το δικαίωμα απόρριψης ασθενή για μεταμόσχευση μέσω του NHS (έντυπο S2) και αποδοχή του σε ιδιωτική βάση) αποφάσισε ότι από τούδε και στο εξής, οι ασθενείς που χρήζουν μεταμόσχευση ήπατος θα παραπέμπονται σε νοσοκομεία με βάση το Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Σύσταση: Να διεξαχθεί έρευνα για τους λόγους που το Υπουργείο απέστειλε ιδιωτικά ασθενείς (private patients) που υποβάλλονταν σε μεταμόσχευση ήπατος στο Ηνωμένο Βασίλειο, καταβάλλοντας εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ, αντί να κάνει χρήση του δικαιώματος που του παρέχει ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός για αποστολή τους μέσω του Εθνικού Σχεδίου Υγείας (NHS-S2) και να ενημερωθεί η Υπηρεσία μας.

Στην απάντησή της η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι η συγκεκριμένη πρακτική του Υπουργείου Υγείας ενδεχομένως να συνιστούσε διασπάθιση δημόσιου χρήματος αφού δεν διεκδικείται το δικαίωμα της πρόσβασης σε ιατρική περίθαλψη μέσω του εντύπου S2 και του Εθνικού Συστήματος Υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου και ότι η πρακτική αυτή έχει σταματήσει και τα πλείστα περιστατικά αποστέλλονται σε εξειδικευμένο ιατρικό κέντρο στη Γαλλία, με το οποίο το Υπουργείο Υγείας επί του παρόντος έχει συνάψει άτυπη συνεργασία και πάντοτε με την χρήση του εντύπου S2.

Ως γενικό σχόλιο, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι έχουν ληφθεί τα πιο κάτω μέτρα για τη βελτίωση του Τομέα Επιδοτούμενων Ασθενών:

- Καταγραφή γραπτών διαδικασιών και εντύπων για όλες τις διαδικασίες που διέπουν την αγορά υπηρεσιών του Τομέα Επιδοτούμενων Ασθενών όσον αφορά τον ιδιωτικό τομέα της Κύπρου.
- Διαδικασία κουπονιού για καρδιοχειρουργικά περιστατικά
- Δημιουργία αρχείου και εκθέσεις στατιστικών στοιχείων
- Ρομποτικές προστατεκτομές - Άρση του ηλικιακού περιορισμού, μείωση δαπάνης και καθορισμός επιδοτούμενου ποσού €7.500 (εξοικονομούνται €5.400 ανά ασθενή δηλαδή ποσοστό 42%. Δυνατότητα ασθενή της ελεύθερης επιλογής ιατρικού κέντρου.
- Σοβαρός περιορισμός των δαπανών και αποτελεσματικότερη διαχείριση διαθέσιμων κονδυλίων.
- Θεσμοθέτηση διαδικασιών.
- Εισαγωγή ελέγχου σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.
- Επαναξιολόγηση διαδικασιών, σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Απάλειψη ανεξέλεγκτων μετακλήσεων ειδικών εμπειρογνομόνων με αδιαφανείς διαδικασίες.
- Δραματική μείωση της δαπάνης ΜΕΘ/ ΜΑΦ με το διορισμό «Εποπτευόντων Λειτουργιών» για έλεγχο των ασθενών και των παρεχόμενων υπηρεσιών καθώς και νέα διαπραγμάτευση τιμής. Μηχανογράφηση διαθέσιμων κλινών και καλύτερος έλεγχος στη διαχείριση των κλινών.
- Χρήση του εντύπου S2.
- Αναβάθμιση του υφιστάμενου μηχανογραφικού συστήματος για αποτελεσματικότερο έλεγχο και τήρηση αρχείου και μητρώου για όλες τις πληροφορίες/στοιχεία των αποστολών και μετακλήσεων.

Η Υπηρεσία μας αναγνωρίζει την πολύ σημαντική βελτίωση που επήλθε τους τελευταίους 20 μήνες στον τρόπο εφαρμογής του Σχεδίου λόγω της αποφασιστικότητας που επιδεικνύεται στην εισαγωγή των κατάλληλων μηχανισμών που θα επιτρέψουν την ορθολογιστική διαχείριση του δημόσιου χρήματος και

θα περιορίσουν, με στόχο να εκμηδενίσουν, τα πολύ σοβαρά προβλήματα κακοδιαχείρισης ή/και διαφθοράς που επικρατούσαν προηγουμένως. Στόχος μας είναι όπως, μέσω των συστάσεων μας, συνδράμουμε στην προσπάθεια αυτή. Είναι άποψη μας πως το Σχέδιο αποτελεί σημαντικό πυλώνα των δραστηριοτήτων του Υπουργείου Υγείας και συνεπώς, θα πρέπει οπωσδήποτε να περιληφθεί στους γενικούς σχεδιασμούς του Υπουργείου για ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και εισαγωγή βέλτιστων διαδικασιών διαχείρισης.

Γενικό Σχέδιο Υγείας (ΓεΣΥ).

(α) Τροποποίηση νομοθεσίας. Με τον Νόμο αρ. 89(Ι)/2001 εγκρίθηκε η εισαγωγή Γενικού Σχεδίου Υγείας, για την εφαρμογή του οποίου απαιτούνται σημαντικές αλλαγές και βελτιώσεις σε διάφορους τομείς και η δημιουργία της αναγκαίας υποδομής.

Σύμφωνα με την πιο πάνω νομοθεσία, την αρμοδιότητα της εφαρμογής του ΓεΣΥ έχει ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), ο οποίος λειτουργεί με δικό του, εγκεκριμένο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, Προϋπολογισμό.

Η τροποποίηση της νομοθεσίας κρίθηκε αναγκαία από το 2007. Το σχετικό τροποποιητικό νομοσχέδιο αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας για δημόσια διαβούλευση, τον Δεκέμβριο 2014. Μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου, εκκρεμούσε η κατάθεσή του στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 77.279 ημερ. 16.7.2014, στον Τροποποιητικό Νόμο θα καθορίζεται η αναδιάρθρωση του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας, αποσαφηνίζοντας τον ρόλο του καθώς επίσης τον ρόλο του Υπουργείου Υγείας, ειδικότερα σε ότι αφορά στη στρατηγική πολιτική, στον έλεγχο του Προϋπολογισμού, στην εποπτεία, έλεγχο και ρύθμιση του Γενικού Συστήματος Υγείας.

Σύμφωνα με τη Γενική Διευθύντρια, το Υπουργείο Υγείας μετά από διαβουλεύσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, λόγω των πολλών αντιδράσεων που υπήρξαν, αποφάσισε να εγκαταλείψει το τροποποιητικό νομοσχέδιο του 2014 και να επανέλθει στο τροποποιητικό νομοσχέδιο του 2013. Επί του συγκεκριμένου τροποποιητικού νομοσχεδίου γίνονται κάποιες αλλαγές από τον ΟΑΥ.

Το τροποποιητικό νομοσχέδιο αναμένεται να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων όταν διαπιστωθεί η ελάχιστη απαιτούμενη συναίνεση μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών καθώς και των κοινοβουλευτικών κομμάτων. Ο ρόλος του ΟΑΥ και οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας για τα θέματα του ΓεΣΥ θα παραμείνουν ως έχουν.

(β) Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του ΓεΣΥ. Σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση του ΓεΣΥ, το οποίο είχε ετοιμαστεί τον Ιανουάριο του 2005, η εφαρμογή του αναμενόταν περί τα τέλη του 2008. Ακολούθησε έκθεση επαναξιολόγησης της πορείας του ΓεΣΥ, σύμφωνα με την οποία η εισαγωγή του ΓεΣΥ μετατέθηκε για το 2012.

Σε κατοπινό στάδιο, σύμφωνα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον Ιούνιο 2012, η έναρξη λειτουργίας του ΓεΣΥ μετατέθηκε για τα μέσα του 2015, ενώ σύμφωνα με το Μνημόνιο Συναντίληψης του Μαΐου 2014, το ΓεΣΥ θα τίθετο σε εφαρμογή σταδιακά σε τρεις φάσεις, ως ακολούθως:

- Φάση Α: Υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας - επισκέψεις σε οικογενειακό ιατρό και παιδίατρος (ημερ. εφαρμογής 1.7.2015).
- Φάση Β: Εισαγωγή επιπρόσθετων υπηρεσιών υγείας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών από Ιατρούς Ειδικότητων για εξωνοσοκομειακή περίθαλψη και των εξωνοσοκομειακών φαρμάκων (ημερ. εφαρμογής 1.1.2016).
- Φάση Γ: Πλήρης εφαρμογή του ΓεΣΥ, η οποία θα περιλάμβανε επιπρόσθετα, όλες τις υπηρεσίες δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας, εργαστηριακές και κλινικές εξετάσεις, νοσηλεία εσωτερικών ασθενών κ.ά. (ημερ. εφαρμογής 1.7.2016).

Στα πλαίσια υλοποίησης των πιο πάνω προνοιών του Μνημονίου Συναντίληψης, το Υπουργείο Υγείας είχε καταρτίσει Σχέδιο Δράσης για την εισαγωγή του ΓεΣΥ, το οποίο αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος του Σχεδίου Μεταρρύθμισης, το οποίο περιλαμβάνεται στην Απόφαση Αρ. 77.279 ημερ. 16.7.2014.

Σύμφωνα με τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση την υλοποίηση όλων των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων και τα αποτελέσματα της αναλογιστικής μελέτης (Άρθρο 3.2 του Μνημονίου όπως επικαιροποιήθηκε και εγκρίθηκε στις 11/09/2015) το ΓεΣΥ θα μπορούσε να υλοποιηθεί το συντομότερο εντός του 2017. Το Υπουργείο Υγείας προτίθεται να το υλοποιήσει σε 2 φάσεις.

- Η πρώτη φάση θα περιλαμβάνει την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, εξωτερικά ιατρεία ειδικών ιατρών, τα φάρμακα και τα κλινικά εργαστήρια.
- Η δεύτερη φάση θα περιλαμβάνει την ενδονοσοκομειακή περίθαλψη, το Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών και Ατυχημάτων, τα Ασθενοφόρα και τους άλλους επαγγελματίες Υγείας.

Από τις μέχρι σήμερα εξελίξεις φαίνεται ότι δεν είναι δυνατή η εφαρμογή του ΓεΣΥ εντός των χρονοδιαγραμμάτων που τέθηκαν. Το Υπουργείο Υγείας δεν έχει σαφείς ενδείξεις για το πότε θα αρχίσει η υλοποίηση του ΓεΣΥ, ενώ αναμένεται από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) να προωθήσει την ετοιμασία του λογισμικού, το οποίο αποτελεί τη βάση για τη σωστή λειτουργία του ΓεΣΥ. Μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου, ο ΟΑΥ δεν είχε ακόμη ολοκληρώσει τον ανταγωνιστικό διάλογο και δεν είχε προκηρύξει προσφορά, ενώ κατά την τελευταία αξιολόγηση της Τρόικας για ετοιμασία επικαιροποιημένου Μνημονίου, φαίνεται να συμφωνήθηκαν αλλαγές στο χρόνο υλοποίησης.

Καθυστερήσεις σε σχέση με την υλοποίηση του ΓεΣΥ παρουσιάζονται και σε άλλα θέματα, όπως στον καθορισμό του ποσοστού των συνεισφορών, όπου χρειάζεται μεταξύ άλλων να γίνει διαπραγμάτευση με τους συνεισφορείς (εργοδότες και εργοδοτούμενους), στον καθορισμό των αποζημιώσεων των γιατρών και των νοσηλευτηρίων, κ.λπ.

Όσον αφορά την προκήρυξη της προσφοράς από τον ΟΑΥ για το λογισμικό το οποίο αποτελεί τη βάση για τη σωστή λειτουργία του ΓεΣΥ, τα έγγραφα του διαγωνισμού έχουν ολοκληρωθεί και εκδόθηκε η πρόσκληση για υποβολή προσφορών από τους συμμετέχοντες. Θεωρούμε εκ των ων ουκ άνευ ότι ουδεμία σύμβαση θα υπογραφεί για το λογισμικό πριν υπάρξει απόλυτη βεβαιότητα για την εφαρμογή του ΓεΣΥ και ικανοποιητική ακρίβεια ως προς το χρόνο εφαρμογής του.

Ο ΟΑΥ σε συνεργασία με τον Υπ. Οικονομικών και το Υπ. Υγείας έχει προχωρήσει στη σύσταση τεχνικής επιτροπής η οποία έχει επεξεργαστεί τέσσερα πιθανά σενάρια για την αναθεώρηση των εισφορών και των συμπληρωμών για το ΓεΣΥ. Αναμένεται η διαπραγμάτευση τους με τις διάφορες κατηγορίες εισφορέων.

(γ) Η Υπηρεσία μας παρατηρεί ότι η υλοποίηση σημαντικών έργων απαραίτητων για την εφαρμογή του ΓεΣΥ, όπως η αναδιοργάνωση/αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων τα οποία θα έπρεπε να είχαν αντιμετωπιστεί ως προτεραιότητα, σημείωσαν μεγάλη καθυστέρηση. Αντ' αυτών, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι δόθηκε προτεραιότητα (κυρίως από τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας) στα έργα τα οποία είναι ως επί το πλείστον, διαδικαστικού χαρακτήρα και απαιτείτο η πρόσληψη Συμβούλων, με κόστος αρκετών εκατομμυρίων.

(δ) Αναδιοργάνωση κρατικών νοσηλευτηρίων. Όσον αφορά στην αναδιοργάνωση των κρατικών νοσηλευτηρίων, το Υπουργείο προέβη το 2007 σε προκήρυξη προσφοράς, από κοινού με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας, για αγορά υπηρεσιών Συμβούλων. Το συνολικό ποσό των συμβάσεων για τα δύο μέρη του έργου ανήλθε σε €10,4 εκ. Τον Οκτώβριο του 2009, το Υπουργείο προέβη σε επέκταση της σύμβασης για 6 μήνες (μέχρι τον Απρίλιο 2010). Με τη λήξη τόσο της αρχικής όσο και της συμπληρωματικής συμφωνίας, οι Σύμβουλοι υπέβαλαν τελικές εκθέσεις οι οποίες δεν φαίνεται να αξιολογήθηκαν/αξιοποιήθηκαν.

Στα πλαίσια υλοποίησης προνοιών του Μνημονίου Συναντίληψης του Μαΐου 2014, το Υπουργικό Συμβούλιο, όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, ενέκρινε το Σχέδιο Μεταρρύθμισης το οποίο διαλαμβάνει, μεταξύ άλλων, πρόνοιες για την αναδιάρθρωση, καθώς επίσης και την αυτονόμηση των δημοσίων νοσηλευτηρίων, ώστε να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στον ανταγωνισμό με την εφαρμογή του ΓεΣΥ.

(ε) Αυτονόμηση κρατικών νοσηλευτηρίων. Τον Ιούνιο 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο, με κύρια επιδίωξη την αποδοτική και αποτελεσματική λειτουργία των κρατικών νοσηλευτηρίων, ενέκρινε την προώθηση της αυτονόμησής τους και τη μετατροπή τους σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου.

Η Νομική Υπηρεσία το 2009, με σχετική προς τον τότε Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας επιστολή της, εξέφραζε σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσον, εάν το ζητούμενο ήταν η δημιουργία ενός ευέλικτου συστήματος λειτουργίας δημόσιων νοσηλευτηρίων στα πλαίσια του ελεύθερου ανταγωνισμού, έτσι ώστε τούτο να συνάδει με τις απαιτήσεις λειτουργίας του Γενικού Σχεδίου Υγείας, αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της σύστασης ενός νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου το οποίο θα διέπεται από το δημόσιο δίκαιο με αποτέλεσμα να περιορίζεται εκ των πραγμάτων η ευελιξία του.

Τον Μάιο 2012, το Υπουργικό Συμβούλιο, με την Απόφασή του με αρ. 73.513 και ημερ. 9.5.2012, αποφάσισε, μεταξύ άλλων τη διατήρηση του υφιστάμενου καθεστώτος των κρατικών νοσηλευτηρίων και τη λειτουργική και οργανωτική τους αναβάθμιση έτσι ώστε να γίνουν περισσότερο ευέλικτα και αποδοτικά ώστε να μπορούν να αντεπεξέλθουν σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Στα πλαίσια της εφαρμογής των προνοιών του Μνημονίου και της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερ. 16.7.2014, όπως έχουμε πληροφορηθεί, έχει ετοιμαστεί προσχέδιο νομοσχεδίου αναφορικά με την αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων, το οποίο θα έπρεπε να ψηφιστεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι το τέλος Νοεμβρίου 2014. Μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου δεν είχε ακόμη ψηφιστεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Στην απάντησή της η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ανέφερε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 10.9.2014 ενέκρινε τις βασικές αρχές για τη σύνταξη νομοσχεδίου αναφορικά με την αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Επιπρόσθετα, το Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 15.1.2015 αποφάσισε, μεταξύ άλλων, την άμεση προώθηση της αναδιοργάνωσης και αυτονόμησης των δημόσιων νοσηλευτηρίων και ιατρικών κέντρων πριν από την εφαρμογή του ΓεΣΥ, με στόχο τη λειτουργία των δημόσιων νοσηλευτηρίων υπό καθεστώς αυτονομίας εντός του 2015. Στόχος είναι η αναδιοργάνωση και αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων, ώστε να επιτευχθεί διοικητική και λειτουργική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός των κρατικών νοσηλευτηρίων και βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας. Επιπρόσθετα να τα καταστήσει ανταγωνιστικά των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων ώστε να παραμείνουν βιώσιμα ως οικονομικές πλέον μονάδες παροχής υπηρεσιών φροντίδας υγείας με σύγχρονο μοντέλο διοίκησης και ορθολογισμό των δαπανών.

Με βάση τις πιο πάνω αποφάσεις, το Υπουργείο Υγείας προχώρησε στην ετοιμασία προσχεδίου νομοσχεδίου με τίτλο «ο Περί Ίδρυσης Οργανισμών Γενικών Νοσοκομείων Νόμος του 2015». Η ετοιμασία του νομοσχεδίου ολοκληρώθηκε, κατόπιν διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς και εισηγήσεων που υποβλήθηκαν κατά το διάστημα που μεσολάβησε από εμπειρογνώμονες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.), οι οποίοι εργάζονται από τον Ιούλιο του 2014 επί της αναδιοργάνωσης και αυτονόμησης των δημόσιων νοσηλευτηρίων στο πλαίσιο συνεργασίας με το Υπουργείο Υγείας. Η ετοιμασία και υποβολή του πιο πάνω νομοσχεδίου αποτελούσε υποχρέωση της Κυβέρνησης που πηγάζει από το αναθεωρημένο μνημόνιο (Μάιος 2015), το οποίο προέβλεπε στην κατάθεση του νομοσχεδίου στη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι τον Ιούνιο του 2015.

Λόγω απουσίας συναίνεσης, τέλος Ιουνίου 2015, δόθηκαν οδηγίες όπως δοθεί χρόνος για εκ νέου διαβούλευση μέχρι το Σεπτέμβριο 2015, την οποία ανέλαβε ο νέος Υπουργός Υγείας. Ο Υπουργός έχει καταλήξει σε γενικό πλαίσιο του νέου μοντέλου αυτονόμησης που θα ακολουθηθεί, με στόχο αυτό να

είναι απλό και συναινετικό. Οι σχετικές διαβουλεύσεις συνεχίζονται ενώ ταυτόχρονα ξεκίνησε η ετοιμασία σχετικού νομοσχεδίου, επι τη βάση των προσχεδίων νομοσχεδίων του 2009 και 2015.

(στ) Εργασίες για την υλοποίηση των οποίων απαιτείται η συνεργασία άλλων εμπλεκόμενων Τμημάτων. Σύμφωνα με τα πρακτικά συνεδρίας που πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουλίου 2013 υπό την προεδρία του Υπουργού Υγείας στην παρουσία της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, ο τέως Διευθυντής του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων (ΤΕΠ) όσο και οι εκπρόσωποι των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΚΑ) ανέφεραν ότι υπό τις παρούσες συνθήκες, ήταν αδύνατο να αντεπεξέλθουν στον επιπλέον όγκο εργασίας που θα απαιτηθεί, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές στα μηχανογραφικά συστήματα και να λειτουργήσει το σύστημα αποκοπής και είσπραξης εισφορών, λόγω έλλειψης ανθρώπινου δυναμικού, αλλά και οικονομικών πόρων. Τον Οκτώβριο 2013 το ΤΕΠ και οι ΥΚΑ υπέβαλαν στο Υπουργείο Υγείας τις ανάγκες τους για το αναγκαίο προσωπικό, ώστε να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους σχετικά με το ΓεΣΥ, καθώς επίσης χρονοδιάγραμμα για την προετοιμασία τους για την είσπραξη και αποκοπή των εισφορών για το ΓεΣΥ. Σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης για την εφαρμογή του ΓεΣΥ, τα εν λόγω Τμήματα θα αρχίσουν να ετοιμάζουν τα μηχανογραφικά τους συστήματα μετά την ψήφιση της σχετικής νομοθεσίας, τα οποία θα πρέπει να ολοκληρώσουν σε επτά μήνες.

(ζ) Στρατηγικός προγραμματισμός της αναδιοργάνωσης της κρατικής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. Μέσα στα πλαίσια της ευρύτερης αναδιοργάνωσης του Συστήματος Υγείας στην Κύπρο καθώς και των υποχρεώσεων που προκύπτουν από το Μνημόνιο με την Τρόικα, συστάθηκε ad hoc Επιτροπή, με σκοπό την επί τόπου αξιολόγηση των Κέντρων Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΚΠΦΥ) παγκύπρια.

Η ad hoc Επιτροπή πραγματοποίησε επισκέψεις σε αστικά και αγροτικά Κέντρα Υγείας, παγκύπρια (σε ορισμένες επισκέψεις συμμετείχαν και Ειδικοί Εμπειρογνώμονες από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή) με στόχο την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης/λειτουργίας των Κέντρων Υγείας, τη διαπίστωση τόσο των δυνατοτήτων όσο και των αδυναμιών της υφιστάμενης λειτουργίας τους, με απώτερο σκοπό την αναδιοργάνωση και βελτιστοποίηση των υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του δημόσιου τομέα στην Κύπρο.

Όπως αναφέρεται σε έκθεση που ετοιμάστηκε ημερ. 26.3.2015 μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης όλων των Κέντρων Υγείας από την Επιτροπή, θα παρουσιάζονταν τα ευρήματα στον Υπουργό Υγείας, ώστε να ληφθούν οι πολιτικές αποφάσεις που εκκρεμούν, στη βάση τεκμηριωμένων δεδομένων.

Σύσταση: Ενόψει και του γεγονότος ότι η προώθηση της εφαρμογής του ΓεΣΥ αποτελεί μνημονιακή δέσμευση, επιβάλλεται όπως προωθηθεί η υλοποίηση όλων των απαραίτητων ενεργειών για την εφαρμογή του, το συντομότερο δυνατό.

Στην απάντησή της η Γενική Διευθύντρια ανέφερε ότι η έκθεση της ad hoc Επιτροπής ολοκληρώθηκε και παρουσιάστηκε στον Υπουργό Υγείας. Στην έκθεση συμπεριλαμβάνονται συγκεκριμένες προτάσεις /εισηγήσεις όσον αφορά την αναβάθμιση των Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας καθιστώντας τις πιο οικονομικά αποδοτικές, αποτελεσματικές και να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες των ασθενών.

Μεταξύ των εισηγήσεων είναι η παράταση του ωραρίου λειτουργίας κατά τις απογευματινές ώρες για αριθμό ΚΠΦΥ, η ανάπτυξη της κοινοτικής νοσηλευτικής και του δικτύου ασθενοφόρων. Επιπλέον δε με τη μηχανοργάνωση των Κέντρων Υγείας θα δοθεί η ευκαιρία εφαρμογής πρωτοκόλλων και η παρακολούθησή τους μέσω δεικτών. Επίσης γίνονται προτάσεις για διαφοροποίηση του μοντέλου λειτουργίας των κέντρων υγείας ώστε να παρέχεται εξατομικευμένη φροντίδα προς τους ασθενείς.

Με τη σύμφωνο γνώμη του Υπουργού Υγείας, οι Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας σε συνεργασία με το Υπουργείο και τα άλλα Τμήματά του, προχωρούν στην ιεράρχηση των δράσεων και στην πιλοτική εφαρμογή ορισμένων.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κυβερνητικών υπαλλήλων στο εξωτερικό. Η δαπάνη για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κυβερνητικών υπαλλήλων, περιλαμβανομένων των μελών των οικογενειών τους, καθώς και του επιτόπιου προσωπικού που υπηρετεί σε Διπλωματικές και άλλες αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό, ανήλθε σε €704.064 (2013: €823.565). Παρατηρήθηκαν ελλείψεις και αδυναμίες στον έλεγχο που ασκείται από το Υπουργείο για τις δαπάνες αυτές.

Το Υπουργείο, με στόχο τον εξορθολογισμό της διαδικασίας αποζημίωσης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των εν λόγω υπαλλήλων και αφού έλαβε υπόψη τις επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας, εξέδωσε σχετικές εγκυκλίους σύμφωνα με τις οποίες οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ενιαίου Οικονομικού Χώρου και στην Ελβετία θα πρέπει απαραίτητα να απευθύνονται στο κρατικό σύστημα υγείας για την εξασφάλιση περίθαλψης ενώ καθορίστηκε συγκεκριμένη διαδικασία η οποία θα πρέπει να ακολουθείται στις περιπτώσεις που το κρατικό σύστημα υγείας της χώρας όπου υπηρετεί ο υπάλληλος δεν ανταποκρίνεται σε αποδεκτό βαθμό στις ανάγκες της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψής του, έχοντας υπόψη το σύστημα υγείας της Κύπρου. Με την εγκύκλιο του Υπουργείου ημερ. 10.10.2014, καθορίστηκαν συγκεκριμένες διαδικασίες οι οποίες θα πρέπει να ακολουθούνται για σκοπούς ελέγχου των εν λόγω δαπανών, χωρίς ωστόσο να φαίνεται ότι οι σχετικές πρόνοιές τους εφαρμόζονται. Σημειώνεται ότι ο Υπουργός Εξωτερικών με επιστολή του προς τον Υπουργό Υγείας με ημερ. 19.11.2014, ζήτησε όπως δοθούν οδηγίες για αναστολή της εγκυκλίου.

Σύσταση: Το θέμα θα πρέπει να εξεταστεί άμεσα σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών για τη διασφάλιση των καλώς νοούμενων συμφερόντων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Μέχρι να γίνει αυτό το Υπουργείο, να προβαίνει στη διενέργεια όλων των απαραίτητων ελέγχων για διαπίστωση ότι οι πιο πάνω εγκύκλιοί του τυγχάνουν εφαρμογής.

Κυπριακό Ίδρυμα Ερευνών για τη Μυϊκή Δυστροφία.

Κρατική χορηγία. Η συνολική επιχορήγηση του Υπουργείου προς το Ίδρυμα κατά το έτος 2014 ανήλθε σε €4.900.000, σε σύγκριση με €8.250.000 το 2013 και αναλύεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2014 €	2013 €	2012 €
Χορηγία με βάση τον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος	4.900.000	5.250.000	5.278.048
Χορηγία για υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής	-*	3.000.000	3.144.560
Κόστος Φαρμάκων	5.017.439	5.693.867	5.659.010
Σύνολο	<u>9.917.439</u>	<u>13.943.867</u>	<u>14.081.618</u>

* Στον Προϋπολογισμό του 2014, η εν λόγω πρόνοια ύψους €3,2 εκ. για υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής, περιλήφθηκε κάτω από τη Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Συντονισμού και Ανάπτυξης.

Πέραν της κρατικής χορηγίας, παραχωρήθηκαν από το Κράτος στο Ίδρυμα, φάρμακα, η αξία των οποίων ανήλθε, σύμφωνα με στοιχεία των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, σε €5.017.439 το 2014, σε σύγκριση με €5.693.867 το 2013.

Το ύψος της κρατικής χορηγίας καθορίζεται σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του Ιδρύματος, ο οποίος ετοιμάζεται και υποβάλλεται στα Υπουργεία Υγείας και Οικονομικών, με βάση τη συμφωνία η οποία υπογράφηκε στις 26.11.2010 μεταξύ του Υπουργείου Υγείας (εκ μέρους της Κυβέρνησης) και του Ιδρύματος. Σημειώνεται ότι στη συμφωνία προνοείται, επίσης, η ετοιμασία από το Ίδρυμα, Προϋπολογισμών σε τριετή βάση, οι οποίοι θα εξετάζονται από Ειδική Επιτροπή, την οποία θα απαρτίζουν

ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών και ο Γενικός Εκτελεστικός Διευθυντής του Ιδρύματος, χωρίς ωστόσο να υπάρχει ένδειξη, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, υποβολής των εν λόγω τριετών Προϋπολογισμών στο Υπουργείο, παρόλες τις σχετικές επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας. Ο πρώτος τριετής Προϋπολογισμός (2011-2013), θα έπρεπε να είχε ετοιμαστεί μετά την υπογραφή της συμφωνίας (26.11.2010).

Σύσταση: Το Υπουργείο θα πρέπει να λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για συμμόρφωση με τις πρόνοιες της Συμφωνίας.

Σύμφωνα με τη Γενική Διευθύντρια, το Υπουργείο θα προβεί σε ενέργειες προς το Ινστιτούτο για ετοιμασία και υποβολή τριετών Προϋπολογισμών.

Ογκολογικό Κέντρο Τράπεζας Κύπρου.

(α) Κρατική χορηγία. Η Κυβέρνηση, με βάση τη Δήλωση Καταπιστεύματος και τη συμφωνία που υπέγραψε με το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου το 1992, ανέλαβε να καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα του Ογκολογικού Κέντρου Τράπεζας Κύπρου στο διηνεκές. Η χορηγία που καταβλήθηκε στο Κέντρο το 2014 με βάση τα προϋπολογισθέντα λειτουργικά έξοδα, ανήλθε σε €12.892.702 σε σύγκριση με €14.953.704 το 2013. Σημειώνεται ότι ποσό ύψους €1.165.602, παρόλο ότι είχε προϋπολογιστεί, εντούτοις δεν καταβλήθηκε, λόγω του ότι το Κέντρο διέθετε κατά τη δεδομένη περίοδο, συσσωρευμένα καθαρά τραπεζικά υπόλοιπα που προέρχονταν από κρατική χορηγία.

Το ύψος της κρατικής χορηγίας, καθορίζεται σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του Κέντρου, ο οποίος αφού εγκριθεί από το Συμβούλιο των Επιτρόπων, υποβάλλεται στα Υπουργεία Οικονομικών και Υγείας για σκοπούς καθορισμού του ύψους της κρατικής χορηγίας.

(β) Προμήθεια φαρμάκων από την Κυβέρνηση προς το Κέντρο. Πέραν της πιο πάνω κρατικής χορηγίας, παραχωρήθηκαν από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες στο Κέντρο φάρμακα, η αξία των οποίων ανήλθε σε €9.831.386 κατά το 2014 σε σύγκριση με €10.653.196 κατά το 2013.

Στρατηγική αντιμετώπισης του καρκίνου στην Κύπρο.

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 18.11.2009, ενέκρινε τη στρατηγική για την αντιμετώπιση του καρκίνου, και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Υγείας να προχωρήσει στην υλοποίησή της μέσω της σύστασης της Εθνικής Επιτροπής για τον Καρκίνο, η οποία διορίστηκε με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερ. 1.9.2010. Η εφαρμογή της στρατηγικής παρακολουθείται μέσα από την ετοιμασία εξαετών σχεδίων δράσης από την Εθνική Επιτροπή, αρχίζοντας με την περίοδο 2010-2015.

Παρόλο ότι η Εθνική Επιτροπή για τον Καρκίνο, ετοίμασε τον Απρίλιο 2012 το πρώτο εξαετές σχέδιο δράσης, εντούτοις δεν φαίνεται να είχε προηγηθεί η προτεραιοποίηση και κοστολόγηση των δράσεων που περιλήφθηκαν σ' αυτό και ως εκ τούτου, δεν ετοιμάστηκε σχετικό χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του.

Σύσταση: Εν όψει της ολοκλήρωσης του σχεδίου 2010-2015 (Οκτώβριος 2015), η Υπηρεσία μας συστήνει όπως, πριν την ετοιμασία του νέου σχεδίου, τεθεί έγκαιρα σαφές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του για σκοπούς καλύτερης παρακολούθησης της υλοποίησής των δράσεων.

Σύμφωνα με τη Γενική Διευθύντρια, το Υπουργείο Υγείας προτίθεται να θέσει εκ των προτέρων σαφές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του επόμενου σχεδίου δράσης.

(β) Καθόσον αφορά στις υπηρεσίες ακτινοθεραπείας, η Υπηρεσία μας με επιστολή της ημερ. 26.5.2014 επεσήμανε ότι σύμφωνα με την παρ. 3.4 της υπό αναφορά στρατηγικής, στόχος του Υπουργείου ήταν να διασφαλίσει ότι ο μέγιστος χρόνος αναμονής των ασθενών θα είναι 4 εβδομάδες και επομένως ανάλογα θα έπρεπε να αυξηθεί ο αριθμός των Γραμμικών Επιταχυντών σε σχέση με τον πληθυσμό. Το Υπουργείο

έχει προβεί σε αγορά υπηρεσιών για διεξαγωγή μελέτης για την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών ακτινοθεραπείας στην Κύπρο και εισήγηση μέτρων για την αναβάθμισή τους. Όπως έχουμε πληροφορηθεί έχει πρόσφατα υποβληθεί η Έκθεση στο Υπουργείο και έχουμε ζητήσει όπως το Υπουργείο πληροφορήσει την Υπηρεσία μας για τα επόμενα βήματα στη βάση των εισηγήσεων της Έκθεσης.

Σύσταση: Ενόψει της ολοκλήρωσης της εν λόγω μελέτης, να ληφθούν έγκαιρα αποφάσεις και να τεθεί σαφές χρονοδιάγραμμα για την υλοποίησή τους για το οποίο να ενημερωθεί η Υπηρεσία μας.

Σύμφωνα με τη Γενική Διευθύντρια, το Υπουργείο Υγείας αξιολογεί την εν λόγω Έκθεση.

Παροχή ποιοτικών ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς. Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα επισημαίνει ότι η απουσία συστήματος ελέγχου της παροχής ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς (medical audit), δεν επιτρέπει την ομοιόμορφη και σε αποδεκτά επίπεδα προσφορά υπηρεσιών από όλους τους ιατρούς κάθε ειδικότητας. Η εφαρμογή τέτοιου συστήματος θεωρείται απαραίτητη για την εισαγωγή του Γενικού Συστήματος Υγείας.

Στα πλαίσια εφαρμογής των προνοιών του Μνημονίου Συναντίληψης στον τομέα της υγείας, το Υπουργείο οφείλει να αναπτύξει και να εφαρμόσει Κλινικές Κατευθυντήριες Οδηγίες για τα πιο συχνά και δαπανηρά νοσήματα καθώς επίσης και κλινικά πρωτόκολλα για τις πιο συχνές και δαπανηρές εργαστηριακές εξετάσεις και φάρμακα, πρόνοιες οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας και ταυτόχρονα στη μείωση του κόστους. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, το Υπουργείο έχει ήδη προχωρήσει στην επέκταση των πρωτοκόλλων θεραπείας και στον καθορισμό κλινικών κατευθυντήριων οδηγιών για τη διαχείριση των παθήσεων, ενώ τον Φεβρουάριο 2014 προέβη στη σύσταση Κεντρικής Συντονιστικής Επιτροπής Κατευθυντήριων Οδηγιών και Κλινικών Πρωτοκόλλων, επικεφαλής της οποίας είναι ο Υπουργός Υγείας. Τελικός στόχος της εν λόγω Επιτροπής, θα είναι η ανάπτυξη συστήματος κλινικού ελέγχου (medical audit) στις υπηρεσίες υγείας.

Επίσης, παρόλο ότι τον Δεκέμβριο 2013, το Υπουργείο προέβηκε με μεγάλη καθυστέρηση στη συγκρότηση της Επιτροπής Ελέγχου και Ενημέρωσης (η σύστασή της είχε εγκριθεί με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 14.2.2007), βασικός ρόλος της οποίας θα ήταν ο έλεγχος κατά πόσο η συνταγογράφηση φαρμάκων συνάδει με τους περιορισμούς και τα πρωτόκολλα θεραπείας, εντούτοις η Επιτροπή δεν φαίνεται να δραστηριοποιήθηκε και ως εκ τούτου αποφασίστηκε όπως οι εργασίες και οι αρμοδιότητές της ενταχθούν στη Μονάδα Ελέγχου του Υπουργείου.

Αναφέρεται συναφώς ότι σε σχετική Πρόταση η οποία προωθήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο και εγκρίθηκε στις 29.10.2014 αναφορικά με αλλαγή στους όρους εντολής και στον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής Φαρμάκων, περιλήφθηκε πρόνοια σύμφωνα με την οποία η συμμόρφωση με τις όποιες αποφάσεις της Επιτροπής θα υπόκεινται σε έλεγχο και θα αποτελούν αρμοδιότητα της Μονάδας Ελέγχου του Υπουργείου Υγείας. Η Υπηρεσία μας σε επιστολή προς τον Υπουργό Υγείας ημερ. 2.7.2015, εισηγήθηκε όπως τροποποιηθεί η πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου σχετικά με τη λειτουργία/ αρμοδιότητες/όρους εντολής της Επιτροπής Φαρμάκων, έτσι ώστε οι αποφάσεις της Επιτροπής να εξουσιοδοτούνται από τον Υπουργό. Με την τροποποίηση επιτυγχάνεται αφενός η εγκυρότητα των αποφάσεων της Επιτροπής και αφετέρου η άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου των αποφάσεων της Επιτροπής Φαρμάκων και των δαπανών αγοράς φαρμάκων. Το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 22.7.2015, αποφάσισε την τροποποίηση στους όρους εντολής και στον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής Φαρμάκων σύμφωνα με την εισήγηση της Υπηρεσίας μας. Απομένει ο καθορισμός της διαδικασίας με την οποία ο Υπουργός θα ασκεί τις δικές του εξουσίες λήψης αποφάσεων, ώστε οι αποφάσεις του να λαμβάνονται αντικειμενικά, στη βάση επιστημονικής ανάλυσης, και να τεκμηριώνονται επαρκώς.

Σύσταση: Να καθοριστεί σχέδιο δράσης και να τεθούν χρονοδιαγράμματα για την εισαγωγή συστήματος ελέγχου της παροχής ιατρικών υπηρεσιών σε ασθενείς (medical audit). Στα πλαίσια αυτά να μελετηθεί το ενδεχόμενο αγοράς συμβουλευτικών υπηρεσιών για αξιολόγηση των διαδικασιών στις κλινικές με σκοπό τη βελτίωσή τους και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους ασθενείς. Επίσης να ληφθούν μέτρα για ενίσχυση των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και της Μονάδας Ελέγχου, ενδεχομένως με την τοποθέτηση λειτουργών της Μονάδας στα νοσοκομεία, καθώς και για την εφαρμογή κλινικών πρωτοκόλλων.

Χορηγίες σε διάφορους Οργανισμούς – Αποθεματικά. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών με αρ. Φακ. Υ.Ο.10.04.001 και ημερ. 8.2.2012, τα αρμόδια Υπουργεία πριν παραχωρήσουν οποιαδήποτε κρατική χορηγία προς τους Οργανισμούς που βρίσκονται κάτω από τον έλεγχο τους θα πρέπει να ζητούν από τους Οργανισμούς να τους υποβάλουν λογαριασμούς του προηγούμενου έτους και στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι οι Οργανισμοί διαθέτουν αποθεματικό συμπεριλαμβανομένων και τραπεζικών υπολοίπων, τότε οι Ελέγχοντες Λειτουργοί των κονδυλίων θα πρέπει να λαμβάνουν τις δέουσες ενέργειες για την ανάλογη μείωση ή αποκοπή της χορηγίας. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, ενώ το Υπουργείο ζητά από τους εν λόγω Οργανισμούς να το ενημερώσουν αναφορικά με το ύψος των αποθεματικών/τραπεζικών υπολοίπων που διαθέτουν πριν την καταβολή της τελευταίας δόσης της κρατικής χορηγίας, εντούτοις δεν προβαίνει σε ζήτηση, εξασφάλιση και εξέταση των οικονομικών τους καταστάσεων, ως προνοείται στη σχετική εγκύκλιο, για διαπίστωση εάν διαθέτουν αποθεματικό με στόχο την έγκαιρη λήψη των δεουσών ενεργειών.

Σύσταση: Το Υπουργείο θα πρέπει να αναπτύξει τους απαραίτητους μηχανισμούς ελέγχου για να διασφαλίζει ότι οι Οργανισμοί οι οποίοι λαμβάνουν κρατική χορηγία δεν διατηρούν αποθεματικά, ενώ θα πρέπει να συμμορφώνεται πλήρως με τις πρόνοιες της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών.

Σύμφωνα με τη Γενική Διευθύντρια, το Υπουργείο Υγείας σε συνεννόηση με τον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων προχωρεί στην αναθεώρηση του σχεδίου χορηγιών, το οποίο θα συμμορφώνεται πλήρως με τις πρόνοιες της Εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών και θα περιλαμβάνει τους απαραίτητους μηχανισμούς ελέγχου.

Σχέδιο Κρατικών χορηγιών

(α) Νομοθετικό Πλαίσιο. Το Υπουργείο Υγείας παραχωρεί κάθε χρόνο σημαντικά ποσά σε διάφορους Συνδέσμους/Φιλανθρωπικά Ιδρύματα/ Οργανώσεις που επιτελούν εθελοντική εργασία, υπό μορφή συνεισφοράς, βάσει κριτηρίων που έχουν καθοριστεί και εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο (αρ. Απόφ. 61.712, ημερ. 10.3.2005). Τα κριτήρια αυτά, στα οποία κατέληξαν από κοινού τα Υπουργεία Υγείας και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποτελούν τα ελάχιστα κοινά κριτήρια για παροχή κρατικής χορηγίας σε εθελοντικές οργανώσεις, με στόχο τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των προγραμμάτων, την ορθολογική διαχείριση της χορηγίας από εθελοντικές οργανώσεις, την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, κ.ά. Τα κριτήρια αυτά περιλήφθηκαν στο Σχέδιο Κρατικών Χορηγιών (Σχέδιο) που ακολουθείται από το Υπουργείο Υγείας τα τελευταία χρόνια.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, η χορηγία σε εθελοντικές οργανώσεις από το Υπουργείο Υγείας γίνεται αποκλειστικά μέσω του Σχεδίου αυτού, χωρίς να υπάρχει οποιοδήποτε άλλο νομοθετικό πλαίσιο που να ρυθμίζει τη διαδικασία αυτή. Επίσης, δεν υπάρχει ένδειξη της υποβολής του Σχεδίου, όπως διαμορφώθηκε, στο Υπουργικό Συμβούλιο για εξασφάλιση της έγκρισής του καθώς επίσης και αξιολόγηση της μέχρι τώρα εφαρμογής του.

Σημειώνεται ότι με την πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, εγκρίθηκε όπως τα Υπουργεία Υγείας και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για αποφυγή του ενδεχόμενου διπλής επιχορήγησης των ίδιων οργανώσεων/προγραμμάτων και κατόπιν σχετικής συνεννόησης μεταξύ τους, διαχωρίσουν τις οργανώσεις που θα επιχορηγούνται από το κάθε Υπουργείο, και ενημερωθούν σχετικά οι εν λόγω οργανώσεις, ώστε στο εξής να υποβάλλουν τις αιτήσεις τους στο αντίστοιχο Υπουργείο από το οποίο θα επιχορηγούνται. Παρόλο ότι έχουν παρέλθει δέκα χρόνια από την εν λόγω Απόφαση, το θέμα εξακολουθεί να συζητείται, χωρίς να υπάρχει σχετική κατάληξη.

(β) Δαπάνες Σχεδίου. Το Υπουργείο Υγείας μέσω του Σχεδίου διαθέτει ποσό περίπου €2,0 εκ. ετησίως (2014: €2,04 εκ.) για να ενισχύει οικονομικά, υπό μορφή κρατικής χορηγίας, εθελοντικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας για προγράμματα/ενέργειες που κρίνονται αναγκαία. Οι συνολικές δαπάνες του Σχεδίου κατά τα έτη 2011-2014 είχαν ως ακολούθως:

2014	2013	2012	2011
€	€	€	€
2.040.000	1.996.600	2.376.060	3.073.100

Η Υπηρεσία μας σημείωσε ότι, ποσό ύψους €1.598.000 (78,3% της συνολικής δαπάνης), αφορά σε επιχορήγηση που δόθηκε σε 6 από τους 53 Συνδέσμους/Φιλανθρωπικά Ιδρύματα/Οργανώσεις που έλαβαν επιχορήγηση κατά το 2014.

(γ) Διαδικασία που ακολουθείται για επιχορήγηση των Συνδέσμων/Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων/Οργανώσεων.

Προκήρυξη του Σχεδίου. Η προκήρυξη του Σχεδίου για το 2014, έγινε τον Μάιο 2014, με σχετική ανάρτησή της στην ιστοσελίδα του Υπουργείου ενώ παράλληλα ενημερώθηκαν με σχετικές επιστολές οι Σύνδεσμοι/Οργανώσεις/Ιδρύματα που παραδοσιακά υπέβαλλαν αιτήσεις για εξασφάλιση σχετικής χορηγίας. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η τακτική αυτή δεν διασφαλίζει την αρχή της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης μεταξύ όλων των Εθελοντικών Οργανώσεων και Ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας.

Καταβολή χορηγιών. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, λόγω της μη έγκαιρης προκήρυξης του Σχεδίου, οι χορηγίες καταβλήθηκαν τον Δεκέμβριο 2014, τακτική η οποία φαίνεται να ακολουθείται κατά τα τελευταία έτη.

Καταστατικό/πιστοποιητικό εγγραφής. Στο Σχέδιο προνοείται όπως η αίτηση συνοδεύεται από το καταστατικό της οργάνωσης και το πιστοποιητικό εγγραφής της, εφόσον δεν είχαν υποβληθεί σε προηγούμενο χρόνο. Παρατηρήθηκε ωστόσο ότι τα στοιχεία αυτά δεν τηρούνται συγκεντρωμένα σε ένα σχετικό φάκελο άμεσα προσβάσιμο και διαθέσιμο στους λειτουργούς που εμπλέκονται στην αξιολόγηση των αιτημάτων, γεγονός που δυσχεραίνει τον έλεγχο.

Αξιολόγηση αιτημάτων. Δεν φαίνεται να διενεργείται αποτελεσματική αξιολόγηση των αιτημάτων των Συνδέσμων/Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων/Οργανώσεων σε σχέση με τα ελάχιστα κριτήρια που έχουν καθοριστεί και συμπεριληφθεί στο Σχέδιο ούτε τηρείται πρακτικό της αξιολόγησης που γίνεται στο οποίο να φαίνονται οι παράγοντες που λήφθηκαν υπόψη για τον τρόπο καθορισμού του ύψους της χορηγίας που εγκρίνεται.

Παραχώρηση προκαταβολής. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το Υπουργείο κατέβαλε προκαταβολικά μέρος της χορηγίας, πριν την προκήρυξη του Σχεδίου και την υποβολή της σχετικής αίτησης και σε άλλες περιπτώσεις πριν την αξιολόγησή της. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι, η τακτική αυτή πέραν του ότι αντιβαίνει με τις πρόνοιες του Σχεδίου, στο οποίο δεν φαίνεται να γίνεται τέτοια αναφορά, δεν συνάδει με τις Γενικές Αρχές Διοικητικού Δικαίου (διαφάνεια, ίση μεταχείριση, τεκμηρίωση, κ.λπ.).

Υλοποίηση προγραμμάτων/Αξιοποίηση χορηγίας. Το Υπουργείο δεν φαίνεται να διενεργεί οποιονδήποτε έλεγχο μετά την καταβολή της χορηγίας έτσι ώστε να διαπιστώσει τον βαθμό υλοποίησης των προγραμμάτων, καθώς επίσης και για να επιβεβαιώσει ότι η παρεχόμενη βοήθεια χρησιμοποιήθηκε για τον σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκε.

Συστάσεις.

Εν όψει των πιο πάνω και με στόχο τον καλύτερο και πιο αποτελεσματικό έλεγχο των επιχορηγήσεων, η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Υπουργείο:

- Καθορίσει εκ νέου σχετική πολιτική, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, αναφορικά με το ύψος των χορηγιών που παραχωρούνται από το Υπουργείο Υγείας θέτοντας ξεκάθαρα κριτήρια που να είναι προσαρμοσμένα σύμφωνα με τους στόχους και ιδιαιτερότητες του Υπουργείου, και τα οποία να διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα των προγραμμάτων, την ορθολογική διαχείριση της χορηγίας από τις Εθελοντικές Οργανώσεις, την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης μεταξύ όλων των εθελοντικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας.
- Προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για προκήρυξη του Σχεδίου με στόχο την έγκαιρη καταβολή των χορηγιών στους διάφορους Συνδέσμους/Ιδρύματα/Οργανώσεις, συμβάλλοντας έτσι στον καλύτερο προγραμματισμό των εργασιών τους. Επίσης, για σκοπούς διαφάνειας, επιβάλλεται η γνωστοποίηση της προκήρυξης του Σχεδίου και στον εγχώριο τύπο.
- Κατά το στάδιο αξιολόγησης των αιτήσεων, να ετοιμάζει σχετική έκθεση αξιολόγησης από ομάδα η οποία θα οριστεί για τον σκοπό αυτό αναφορικά με όλα τα σημεία που εξετάζονται για την εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης ή απόρριψής της.
- Προωθήσει τις απαραίτητες ενέργειες για τη δημιουργία αρχείου το οποίο να περιέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία όπως Καταστατικό του Συνδέσμου/ Ιδρύματος/Οργάνωσης, πιστοποιητικό εγγραφής, κ.λπ. για σκοπούς αξιολόγησης των αιτημάτων, το οποίο να είναι άμεσα προσβάσιμο και διαθέσιμο στους εμπλεκόμενους. Μέχρι την ολοκλήρωση της δημιουργίας του εν λόγω αρχείου, το Σχέδιο θα πρέπει να διαφοροποιηθεί έτσι ώστε τα πιο πάνω στοιχεία να απαιτούνται με κάθε υποβολή αίτησης.
- Αναπτύξει τάχιστα σχετικούς μηχανισμούς επιθεώρησης και εξετάσει το ενδεχόμενο ετοιμασίας κανονισμών που να διέπουν τη λειτουργία των προγραμμάτων που επιχορηγεί και που να διασφαλίζουν και αποδεικνύουν ότι η χορηγία αξιοποιείται προς τον σκοπό για τον οποίο αυτή παρέχεται.
- Τροποποιήσει το Σχέδιο Κρατικών Χορηγιών του, ώστε να περιληφθούν σε αυτό οι προϋποθέσεις για την καταβολή κυβερνητικής χορηγίας σε αιτητή οι οποίες καθορίστηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 20.2.2013 (Αρ. Απόφ. 74.745).
- Δεδομένου του γεγονότος ότι αριθμός εθελοντικών οργανώσεων λαμβάνουν ή αιτούνται χορηγία και από άλλα Υπουργεία ή ενδεχομένως και από άλλα κονδύλια του Προϋπολογισμού του Υπουργείου, προχωρήσει σε διαχωρισμό των οργανώσεων που θα επιχορηγούνται από το κάθε Υπουργείο καθώς και από το κάθε κονδύλι του Προϋπολογισμού του Υπουργείου, σε συνάρτηση πάντοτε με τους σκοπούς για τους οποίους λαμβάνουν τη χορηγία.
- Στην περίπτωση που η χορηγία αφορά στην παροχή υπηρεσιών προς το Υπουργείο τότε αυτή δεν εμπίπτει στις πρόνοιες του Σχεδίου, αλλά συνιστά και θα πρέπει να τυγχάνει χειρισμού ως δημόσια σύμβαση, η οποία θα ανατίθεται σύμφωνα με τη σχετική περί δημοσίων συμβάσεων νομοθεσία. Αναφέρεται ως παράδειγμα, εργαστήριο το οποίο διενεργεί αναλύσεις έναντι της συνεισφοράς για υπηρεσίες που δεν παρέχονται από το Υπουργείο και οι οποίες προφανώς διενεργούνται και από άλλα κλινικά εργαστήρια. Το εργαστήριο έλαβε ως χορηγία, τα τελευταία πέντε χρόνια, ποσό ύψους €1,7 εκ. ενώ σύμφωνα με τις οικονομικές του καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2013, τα

έξοδα για παροχές προσωπικού (12 άτομα) ανήλθαν σε €373.300, ποσοστό 60,7% των συνολικών του δαπανών. Για τις υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να γίνει άμεση προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού.

- Κατά την καταβολή των χορηγιών σε διάφορους Συνδέσμους/Φιλανθρωπικά Ιδρύματα/Οργανώσεις, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι πρόνοιες των άρθρων 24 έως 28 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου, (Ν.38(Ι)/2014), οι οποίες αφορούν στα θέματα χορηγιών.

Σημειώνεται ότι σε πρόσφατη επιστολή του (ημερ. 12.10.2015) προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων αναφέρει ότι με βάση τη νομολογία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των Δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι κρατικές επιχορηγήσεις σε κάποιους από τους πιο πάνω φορείς συνιστούν κρατική ενίσχυση με βάση τον Άρθρο 107(Ι) της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (επειδή ασκούν οικονομική δραστηριότητα) και κατά συνέπεια υπάγονται στο κανονιστικό πλαίσιο των Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) και ειδικά της Απόφασης της Επιτροπής της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2011 για κρατική ενίσχυση υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας από ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση ΥΓΟΣ («Απόφαση ΥΓΟΣ»). Με βάση την Απόφαση ΥΓΟΣ οι εν λόγω ενισχύσεις αξιολογούνται και εγκρίνονται σε εθνικό επίπεδο.

Με βάση τα πιο πάνω, ο Έφορος ζήτησε όπως ετοιμαστεί προσχέδιο μέτρου κρατικών ενισχύσεων, για κάθε φορέα, για τη χορήγηση αντιστάθμισης για την εκτέλεση ΥΓΟΣ, το οποίο να υποβληθεί για αξιολόγηση και έγκριση σύμφωνα με τον περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμο.

Η Γενική Διευθύντρια ανέφερε ότι το Υπουργείο έχει προβεί σε ενέργειες για προσαρμογή του Σχεδίου με τους κοινοτικούς κανόνες των κρατικών ενισχύσεων, καθώς και τις πρόνοιες του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου του 2014 και για λόγους νομικής ασφάλειας, έχει προβεί σε ενέργειες για τροποποίηση του Σχεδίου Κρατικών Χορηγιών. Προς τούτο, έχει ετοιμάσει δύο σχέδια, το Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (de minimis), με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 360/2012 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ) και το Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων βάσει της Απόφασης 2012/21 ΕΕ για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ).

Με βάση τους κοινοτικούς κανόνες των κρατικών ενισχύσεων, για το πρώτο Σχέδιο (De Minimis), το όριο των ενισχύσεων ανέρχεται μέχρι τις €500.000 ανά τριετία ανά Φορέα και για το δεύτερο Σχέδιο με βάση την Απόφαση 2012/21 ΕΕ, το όριο αφορά ενισχύσεις πάνω από €500.000 ανά τριετία ανά Φορέα.

Τα πιο πάνω Σχέδια αποστάληκαν στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων ο οποίος στις 4.11.2015 ενημέρωσε το Υπουργείο ότι συμφωνεί με το Σχέδιο που αυτό συνέταξε. Ως αποτέλεσμα το Υπουργείο έχει προκηρύξει το Σχέδιο κρατικών ενισχύσεων για το 2015.

Προς αποφυγή του ενδεχομένου διπλής επιχορήγησης, μετά από συνάντηση και σχετική συνεννόηση με το Υπουργείο Εργασίας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διαχωρίστηκαν οι οργανώσεις από το 2014 και ως εκ τούτου, κατά το 2014, δεν επιχορηγήθηκαν οργανώσεις και από τα δύο Υπουργεία.

Έρευνες – Προσφορές – Συμβάσεις

(α) Έρευνα εναντίον του Εκτελεστικού Ιατρικού Διευθυντή των Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αρχιεπισκόπου Μακαρίου III. Τον Ιανουάριο 2015, πληροφορήσαμε τον Υπουργό Υγείας ότι η Υπηρεσία μας επισήμαινε την ύπαρξη σοβαρής καθυστέρησης στη διεξαγωγή της δέουσας έρευνας για τον τέως Εκτελεστικό Ιατρικό Διευθυντή (ΕΙΔ) των Νοσοκομείων Λευκωσίας και Αρχιεπισκόπου Μακαρίου III, για τα ακόλουθα σοβαρά θέματα, τα οποία είχε εντοπίσει η Υπηρεσία μας:

(i) Τη συνέχιση υποβολής καταγγελιών για την παρουσία στο Νοσοκομείο Λευκωσίας και τις παρεμβάσεις ιδιώτη ιατρού – πρόσφατα αφυπηρετήσαντα από το δημόσιο – σε ασθενείς του Νοσοκομείου Λευκωσίας (στο οποίο ήταν τοποθετημένος προτού αφυπηρετήσει), παρόλο ότι όπως μας

είχε πληροφορήσει η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, το θέμα είχε διερευνηθεί και είχαν δοθεί οδηγίες στον ΕΙΔ όπως λάβει αυστηρότατα μέτρα για εξάλειψη των αντιδεοντολογικών φαινομένων που παρουσιάζονταν (προσπάθεια επηρεασμού ασθενών και παραπομπής τους στο ιδιωτικό ιατρικό κέντρο που ο εν λόγω ιδιώτης ιατρός εργαζόταν).

(iii) Τις ενέργειες του, ως ΕΙΔ του Μακάρειου Νοσοκομείου, σχετικά με τις συχνές μετακλήσεις ιδιώτη Παιδοχειρουργού (για τον οποίο γίνεται εκτενής αναφορά στην Έκθεση μας για το 2013), για τις οποίες ο εν λόγω ΕΙΔ είχε συστήσει άλλη επιτροπή από την προβλεπόμενη στο πιο πάνω Νοσοκομείο, παρακάμπτοντας την καθορισμένη διαδικασία που καθορίζεται σε Εγκυκλίους του Υπουργείου (δηλ. την απόφαση μετάκλησης ιδιώτη ιατρού από την Επιτροπή Ειδικών/Ιατροσυμβούλιο), με την οποία το Υπουργείο Υγείας χειριζόταν/αντιμετώπιζε τα θέματα μετακλήσεων ή/και παραπομπών ασθενών στον ιδιωτικό τομέα. Επιπρόσθετα, η πιο πάνω παράτυπη επιτροπή που συνέστησε ο εν λόγω ΕΙΔ, χορηγούσε και την έγκριση/εξουσιοδότηση πληρωμής των τιμολογίων του πιο πάνω ιδιώτη ιατρού, ακόμα και για το χρονικό διάστημα που δεν υφίστατο οποιαδήποτε σύμβαση μεταξύ του και του Υπουργείου, χωρίς να βεβαιώνεται – όπως όφειλε – για την τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών (απόφαση Επιτροπής Ειδικών) ή/και να περιλαμβάνονται στις πιο πάνω εξουσιοδοτήσεις/εγκρίσεις τα προβλεπόμενα απαραίτητα στοιχεία.

(iii) Για τον χειρισμό (λάθη/παραλείψεις) του – ως ο ΕΙΔ των δύο Νοσοκομείων – στην εκτέλεση/παρακολούθηση των συμβάσεων για τη χρήση των καφετεριών των πιο πάνω Νοσοκομείων καθώς και του Σιακόλειου Εκπαιδευτικού Κέντρου Υγείας (Σ.Ε.Κ.Υ.), με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν να χαθούν έσοδα του δημοσίου, εφόσον δεν είχε μεριμνήσει ώστε να διασφαλιστούν τα συμφέροντα του.

(iv) Τη δημιουργία Παιδοκαρδιολογικής Κλινικής στο Μακάρειο Νοσοκομείο, η οποία λειτουργούσε από τον Οκτώβριο 2014 χωρίς να προηγηθεί ο έλεγχος των χώρων της από την Πυροσβεστική Υπηρεσία, γεγονός ανεπίτρεπτο – κατά την άποψη μας – σε δημόσιο Νοσοκομείο και ειδικά σε μονάδα/ κλινική στην οποία νοσηλεύονται παιδιά. Σημειώνεται ότι, όπως μας είχε πληροφορήσει τον Νοέμβριο 2014 ο Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας – του οποίου η Υπηρεσία μας ζήτησε τις απόψεις – αξιωματικός της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας είχε επισκεφθεί τον Φεβρουάριο 2014 την πτέρυγα στην οποία είχε δημιουργηθεί η υπό αναφορά κλινική, κατόπιν σχετικού τηλεφωνικού αιτήματος του ΕΙΔ του εν λόγω Νοσοκομείου και, παρατήρησε ότι είχαν γίνει σε αυτήν εκτεταμένες προσθήκες/μετατροπές, για τις οποίες δεν είχαν ζητηθεί – εκ των προτέρων – οι απόψεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, για θέματα πυροπροστασίας. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, ζητήθηκε από τον εν λόγω ΕΙΔ όπως σταλούν στην Πυροσβεστική Υπηρεσία σχέδια τα οποία να δείχνουν την εν λόγω πτέρυγα, όπως είχε διαμορφωθεί μετά τη δημιουργία της πιο πάνω κλινικής, για να μπορούν να εκφράσουν επίσημα τις απόψεις τους, χωρίς όμως να είχαν σταλεί μέχρι τότε, παρόλο ότι του είχε ζητηθεί και από την Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, όπως χειριστεί το θέμα ως ύψιστης προτεραιότητας. Σημειώνεται επίσης ότι, για τη δημιουργία της εν λόγω Κλινικής, δεν είχαν ενεργή ανάμιξη ούτε τα αρμόδια προς τούτο Τμήματα του δημοσίου δηλαδή το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών και το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

(v) Για την έγκριση και πληρωμή των υπερωριών των ιατροδικαστών του Νοσοκομείου Λευκωσίας, χωρίς να υπάρχει ικανοποιητική τεκμηρίωση. Σημειώνεται ότι το κόστος των υπερωριών των τριών ιατροδικαστών ανήρχετο σε €100.000 περίπου τον χρόνο.

Τον Ιανουάριο 2015, η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, με βάση τις πιο πάνω υποδείξεις/επιστημονικές της Υπηρεσίας μας, αποφασίστηκε να ανατεθεί σε Διευθυντή Κλινικής η διεξαγωγή έρευνας, για να διαφανεί κατά πόσον ο τέως ΕΙΔ των πιο πάνω Νοσοκομείων, με τις ενέργειες και τη συμπεριφορά του, ενδεχομένως να είχε διαπράξει πειθαρχικά παραπτώματα.

Τον Φεβρουάριο 2015, η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με το πόρισμα της διοικητικής έρευνας η οποία είχε διεξαχθεί από τον Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου του

Υπουργείου σχετικά με το θέμα της μετάκλησης ιδιώτη Παιδοχειρουργού στο Μακάρειο Νοσοκομείο, δυνατό να προέκυπταν ποινικά ή/και πειθαρχικά αδικήματα και, ως εκ τούτου, θα την υπέβαλλε στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για οδηγίες, αναφορικά με τον περαιτέρω χειρισμό της υπόθεσης.

Τον Μάιο 2015, στάλθηκε από τον Υπουργό Υγείας στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, το πόρισμα του ερευνώντος λειτουργού για τις πέντε πιο πάνω υποθέσεις εναντίον του τέως ΕΙΔ, σύμφωνα με το οποίο δεν μπορούσαν να τεκμηριωθούν οποιεσδήποτε πειθαρχικές ευθύνες στον εν λόγω ΕΙΔ και, ταυτόχρονα τον πληροφόρησε ότι η αρμόδια αρχή συμφωνούσε με την ουσία των συμπερασμάτων του εν λόγω πορίσματος, σε όλες τις υπό διερεύνηση υποθέσεις. Τέλος, τον πληροφόρησε ότι ανέμεναν τις οδηγίες του σχετικά με το πόρισμα της διοικητικής έρευνας, η οποία είχε διεξαχθεί σχετικά με το θέμα της μετάκλησης ιδιώτη Παιδοχειρουργού στο Μακάρειο Νοσοκομείο, ως προς τον περαιτέρω χειρισμό της υπόθεσης.

Τον Ιούνιο 2015, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας πληροφόρησε τον Υπουργό Υγείας ότι είχε μελετήσει το πόρισμα σχετικά με τις πέντε πιο πάνω υποθέσεις εναντίον του ΕΙΔ και, λόγω του ότι είχε εντοπίσει σοβαρές παραλείψεις, θεωρούσε ότι η έρευνα του ερευνώντος λειτουργού ήταν ανεπαρκής και σίγουρα εκτός της νενομισμένης διαδικασίας. Ενόψει των πιο πάνω, τον πληροφόρησε ότι η διαδικασία κατά την άποψη του έπασχε και, για να διδόταν η γνωμοδότηση την οποία ζητούσε με την πιο πάνω επιστολή του, θα έπρεπε η έρευνα να επαναληφθεί από άλλο ερευνώντα λειτουργό και, ενδεχομένως να έπρεπε να γίνει έρευνα για την κάθε καταγγελία ξεχωριστά.

Σημειώνεται ότι παρόμοια με την πιο πάνω άποψη σχετικά με το πόρισμα του ερευνώντος λειτουργού, είχε εκφράσει και η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τον οποίο πληροφορούσαμε ότι, για συγκεκριμένους λόγους τους οποίους παραθέσαμε αναλυτικά για κάθε μια από τις πέντε πιο πάνω υπό διερεύνηση υποθέσεις, θεωρούσαμε την έρευνα του ερευνώντος λειτουργού ως ελλιπή, μη τεκμηριωμένη και, μη ολοκληρωμένη. Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, μας πληροφόρησε ότι είχαν ήδη αντιμετωπιστεί από τη Γενική Εισαγγελία τα πιο πάνω θέματα, αφού είχε ζητήσει από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου τη διεξαγωγή έρευνας για κάθε υπόθεση ξεχωριστά.

Τον Ιούλιο 2015, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι είχε ανατεθεί από τον Υπουργό Υγείας στον Προϊστάμενο Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, η διεξαγωγή διοικητικής έρευνας, σχετικά με τον χειρισμό (λάθη/παραλείψεις) στην εκτέλεση/παρακολούθηση της σύμβασης για τη χρήση της καφετερίας του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, για να διαφανεί κατά πόσο δικαιολογείται πειθαρχική έρευνα εναντίον συγκεκριμένων λειτουργών.

Τον ίδιο μήνα, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τον διορισμό τεσσάρων Γενικών Διευθυντών Υπουργείων, ως ερευνώντες λειτουργούς για τη διεξαγωγή πειθαρχικών ερευνών για τις υπόλοιπες τέσσερις υποθέσεις που αναφέρονται πιο πάνω.

Στο μεταξύ, ο τέως ΕΙΔ και νυν Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας (είχε προαχθεί στο μεταξύ), τέθηκε από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας σε διαθεσιμότητα. Όπως πληροφορηθήκαμε αυτή τερματίστηκε στις 12.9.2015 κατόπιν εισήγηση του Υπουργού.

Τον Νοέμβριο 2015, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι η έκθεση με τα πορίσματα του Γενικού Διευθυντή που έχει διοριστεί ως ερευνών λειτουργός για την υπόθεση που αφορά στη δημιουργία Παιδοκαρδιολογικής Κλινικής στο Μακάρειο Νοσοκομείο, υποβλήθηκε στην αρμόδια αρχή στις 28.9.2015 και διαβιβάστηκε στις 30.9.2015 στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για να συμβουλευθεί την αρμόδια αρχή κατά πόσο μπορεί να διατυπωθεί κατηγορία εναντίον του τέως Εκτελεστικού Ιατρικού Διευθυντή του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας και του Νοσοκομείου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου ΙΙΙ και νυν Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας και, εάν ναι, να προβεί στη διατύπωση της κατηγορίας.

Οι Πειθαρχικές έρευνες για τις υπόλοιπες τρεις υποθέσεις καθώς επίσης και η διοικητική έρευνα που έχει διαταχθεί σχετικά με τον χειρισμό (λάθη/παραλείψεις) στην εκτέλεση/παρακολούθηση της σύμβασης για τη χρήση της καφετερίας του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, βρίσκονται σε εξέλιξη.

(β) Συμβόλαιο αγοράς υπηρεσιών για τη λειτουργία του Μαγνητικού Τομογράφου στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ουσιώδης όρος της σύμβασης – η οποία έληξε στις 20.11.2009 – προέβλεπε αφενός την εκπαίδευση των ακτινολόγων ιατρών και ακτινογράφων του δημοσίου, από Πανεπιστημιακό ιατρό και, αφετέρου, την πιστοποίηση της εκπαίδευσης από Πανεπιστημιακό Κέντρο. Ο Ανάδοχος απέτυχε να συμμορφωθεί με τον πιο πάνω όρο μέχρι τον Οκτώβριο 2009, ως εκ τούτου η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στη Διευθύντρια των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας (ΙΥΥΔΥ), όπως μεριμνήσει ώστε η εγγυητική του Αναδόχου για την πιστή εκτέλεση της σύμβασης, ύψους €181.125, να διατηρείται σε ισχύ, παρέχοντας τον απαιτούμενο χρόνο στις ΙΥΥΔΥ να αποφασίσουν για την εξαργύρωση της, σε περίπτωση που αποτύγχανε να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις. Ωστόσο, παρά τις υποδείξεις μας, η εν λόγω εγγυητική ούτε είχε παραταθεί ούτε είχε εξαργυρωθεί και αφέθηκε να λήξει. Ενόψει των πιο πάνω, τον Ιανουάριο 2012 ο τέως Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας μάς πληροφόρησε ότι είχε οριστεί ερευνών λειτουργός, για διεξαγωγή διοικητικής έρευνας.

Τον Αύγουστο 2013, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – τον τέως Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ότι, κατόπιν μελέτης του πορίσματος της έκθεσης της ερευνώσας λειτουργού, η οποία του είχε σταλεί, είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το ερώτημα κατά πόσο ήταν δυνατή η στοιχειοθέτηση διάπραξης πειθαρχικών αδικημάτων εκ μέρους ορισμένων προσώπων, θα έπρεπε να απαντηθεί από την αρμόδια αρχή (δηλαδή το Υπουργείο Υγείας). Ωστόσο, τον Φεβρουάριο 2014, ο τέως Υπουργός Υγείας μας πληροφόρησε ότι, αφού έλαβε υπόψη τα γεγονότα της υπόθεσης, διαφαινόταν ότι περαιτέρω έρευνα για απόδοση πειθαρχικών ευθυνών ήταν πολύ δύσκολο να οδηγήσει σε συγκεκριμένα συμπεράσματα και, ως εκ τούτου, εισηγήθηκε όπως το θέμα θεωρηθεί λήξαν.

Τον Ιούνιο 2014, πληροφορήσαμε – μεταξύ άλλων – την Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ότι από το περιεχόμενο της έκθεσης της διοικητικής έρευνας της ερευνώσας λειτουργού καθώς και της συμπληρωματικής έκθεσης της, προέκυπτε ότι είχαν παρουσιαστεί τρία αντίγραφα της ίδιας επιστολής, με διαφορετικές ημερομηνίες/χειρόγραφα σημειώσεις, το ένα με ημερ. 22.9.2009 και τα άλλα δύο με ημερ. 22.10.2009 (με χειρόγραφο διόρθωση του μήνα από Σεπτέμβριο σε Οκτώβριο) και, υποδείξαμε ότι, με βάση προηγούμενη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 24.10.2006, στην οποία επισυναπτόταν σχετική μελέτη που είχε γίνει από Ανώτερο Δικηγόρο της Δημοκρατίας, η αρμόδια αρχή είχε υποχρέωση να διατάξει έρευνα σε κάθε περίπτωση που υποβάλλεται καταγγελία ή υποπέσει στην αντίληψη της ότι ενδεχομένως δημόσιος υπάλληλος δυνατό να είχε διαπράξει πειθαρχικό παράπτωμα. Δηλαδή, η αρμόδια αρχή υποχρεωνόταν να διατάξει τη διεξαγωγή έρευνας και η διακριτική της ευχέρεια περιοριζόταν στο είδος της έρευνας που θα διέτασσε, όχι όμως να μην προχωρήσει σε έρευνα.

Τον ίδιο μήνα, η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις μας, αποφάσισε να διατάξει πειθαρχική έρευνα εναντίον του συντονιστή της σύμβασης και, ως ερευνών λειτουργός διορίστηκε ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Τον Φεβρουάριο 2015, η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου απέστειλε την έκθεση του ερευνώντος λειτουργού στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, την οποία κοινοποίησε και στην Υπηρεσία μας, σύμφωνα με την οποία ο συντονιστής της σύμβασης είχε υποπέσει σε πειθαρχικά παραπτώματα, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι, εάν ο συντονιστής της σύμβασης εκτελούσε με προσήκουσα επιμέλεια, προσοχή και υπευθυνότητα τα καθήκοντα που του είχαν ανατεθεί, με το διορισμό του ως συντονιστή της σύμβασης, το δημόσιο θα είχε τη δυνατότητα να προστατευθεί έναντι της αποδεδειγμένης

αποτυχίας του Αναδόχου της σύμβασης να υλοποιήσει το σύνολο των συμβατικών του υποχρεώσεων. Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, πληροφόρησε επίσης τον Γενικό Εισαγγελέα ότι, ανεξάρτητα από τις πιθανές ευθύνες του συντονιστή της σύμβασης, ο ερευνών λειτουργός αναφερόταν και σε πιθανές ευθύνες άλλων λειτουργών του δημοσίου που είχαν υπηρετήσει ή υπηρετούσαν μέχρι τότε στις ΙΥΔΥ και στο Υπουργείο Υγείας και, επεσήμανε ότι το Υπουργείο Υγείας έπρεπε – μεταξύ άλλων - να εξετάσει το ενδεχόμενο να διαταχθούν πρόσθετες έρευνες για πειθαρχικά παραπτώματα και κατά άλλων λειτουργών. Τέλος, τον πληροφόρησε ότι το Υπουργείο Υγείας, ως αρμόδια αρχή, συμφωνούσε με την ουσία των συμπερασμάτων του ερευνώντος λειτουργού και τον παρακάλεσε όπως, αφού μελετήσει το περιεχόμενο του πιο πάνω πορίσματος, συμβουλευτεί την αρμόδια αρχή κατά πόσο μπορούσε να διατυπωθεί κατηγορία εναντίον του συντονιστή της σύμβασης και, εάν ναι, να προβεί στη διατύπωση της κατηγορίας.

Επειδή από τη μελέτη της πιο πάνω έκθεσης η Υπηρεσία μας είχε παρατηρήσει ότι ενδεχομένως ο συντονιστής της σύμβασης να είχε διαπράξει και ποινικό αδίκημα με την υπογραφή προχρονολογημένης επιστολής, την οποία στη συνέχεια παρουσίασε ως έγκαιρη εισήγηση του για κατακράτηση της εγγυητικής του Αναδόχου, αποσείοντας έτσι την ευθύνη της μη έγκαιρης κατακράτησης της από τους δικούς του ώμους και μεταθέτοντας την στην τότε Διευθύντρια ΙΥΔΥ, προς την οποία απευθυνόταν η προχρονολογημένη επιστολή του, απευθυνθήκαμε τον Φεβρουάριο 2015 στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, επισημαίνοντας τις πιο πάνω παρατηρήσεις μας.

Τέλος, εκφράσαμε την άποψη ότι ο ρόλος τον οποίον είχαν διαδραματίσει στην υπόθεση ο τέως Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου, ο τότε Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου και ο Εκτελεστικός Διευθυντής του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, έχρηζαν περαιτέρω διερεύνησης, εφόσον με τις μετέπειτα ενέργειες/σημειώματα/επιστολές τους, ενδεχομένως να προσπαθούσαν να συγκαλύψουν τον συντονιστή της σύμβασης και να παρουσιάσουν το θέμα ως μη σοβαρό/ουσιαστικό.

Η απάντηση/γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα εκκρεμεί.

(γ) Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών για νοσηλεία ασθενών στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας και Αυξημένης Φροντίδας. Όπως αναφέρθηκε στην Έκθεση μας για το 2013, τον Φεβρουάριο 2014, κατόπιν παραπόνου ιδιωτικού νοσηλευτηρίου, η Υπηρεσία μας ζήτησε από τον Αν. Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου – για σκοπούς ελέγχου – στοιχεία/ πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό περιστατικών που είχαν παραπεμφθεί σε κάθε ιδιωτικό νοσηλευτήριο και το ποσό που καταβλήθηκε στο καθένα για τη νοσηλεία των ασθενών, κατά τα έτη 2011, 2012 και 2013. Τον Μάιο 2014, η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – για τις συμβάσεις που είχε το Υπουργείο Υγείας με τέσσερα ιδιωτικά νοσηλευτήρια για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών – με την ίδια τιμή ανά ημέρα – και μας πληροφόρησε ότι η απόφαση για την παραπομπή των ασθενών στα πιο πάνω ιδιωτικά νοσηλευτήρια, λαμβανόταν από τον Διευθυντή της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ), εφόσον δεν υπήρχαν διαθέσιμες κλίνες στα δημόσια νοσηλευτήρια, με τη σύμφωνο γνώμη του Εκτελεστικού Ιατρικού Διευθυντή του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας (ΓΝΛ).

Από τον Νοέμβριο 2011 μέχρι τον Μάιο 2014, με βάση στοιχεία τα οποία τηρούνται από τη Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών του Υπουργείου, οι παραπομπές στα τέσσερα νοσηλευτήρια ήταν οι ακόλουθες:

Νοσηλευτήριο	A	B	Γ	Δ
Ασθενείς	18	20	28	2
Συνολικό Κόστος	992.952	769.998	1.006.267	77.966

Σημειώνεται ότι το νοσηλευτήριο το οποίο είχε υποβάλει το παράπονο, ήταν το νοσηλευτήριο Δ.

Ενόψει των πιο πάνω, τον Μάιο και τον Ιούλιο 2014 ζητήσαμε από την Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου να μας πληροφορήσει για τα κριτήρια με βάση τα οποία παραπέμπονταν οι ασθενείς στα ιδιωτικά νοσηλευτήρια, στα πλαίσια της υπό αναφορά σύμβασης, τους λόγους για τους οποίους η

κατανομή/παραπομπή ασθενών στα τρία από τα τέσσερα ιδιωτικά νοσηλευτήρια ήταν περίπου η ίδια, ενώ στο τέταρτο ήταν ελάχιστη, καθώς και τον αριθμό των περιστατικών τα οποία είχαν παραπεμφθεί στα πιο πάνω ιδιωτικά νοσηλευτήρια – αναλυτικά για το καθένα – όπως και το αντίστοιχο κόστος για κάθε περιστατικό, από την έναρξη της σύμβασης.

Τον Σεπτέμβριο 2014, η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου, μας επισύναψε επιστολή του Διευθυντή της ΜΕΘ του ΓΝΛ, ως απάντηση στις επιστολές μας, στην οποία αναφερόταν – μεταξύ άλλων - ότι η μη παραπομπή ασθενών στο ιδιωτικό νοσηλευτήριο που είχε υποβάλει το παράπονο, οφειλόταν στη συστηματική και καθολική παραβίαση εκ μέρους του, συγκεκριμένων όρων της σύμβασης.

Το εν λόγω ιδιωτικό νοσηλευτήριο απέρριψε – με επιστολή του δικηγόρου του – τους πιο πάνω ισχυρισμούς του Διευθυντή της ΜΕΘ του ΓΝΛ, επισημαίνοντας ότι σε καμία περίπτωση – κατά τη διάρκεια της σύμβασης – δεν είχε σταλεί επιστολή του Υπουργείου Υγείας, υποδεικνύοντας οποιαδήποτε παραβίαση όρων της σύμβασης εκ μέρους του και, θεωρούσε ότι το Υπουργείο Υγείας παραβίαζε τη μεταξύ τους σύμβαση και, ως εκ τούτου, θα διεκδικούσε από το δημόσιο τη ζημιά που είχε υποστεί, την οποία εκτιμούσε στις €706.830.

Η Υπηρεσία μας, κατόπιν προκαταρκτικής διερεύνησης, εξέφρασε την άποψη ότι οι ισχυρισμοί του πιο πάνω ιδιωτικού νοσηλευτηρίου ενδεχομένως να μην στερούνταν βάσης, χωρίς αυτό να ερμηνευόταν ότι συμφωνούσαμε με τις απαιτήσεις του και, ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε την περαιτέρω διερεύνηση του όλου θέματος. Τον Οκτώβριο 2014, ο Υπουργός Υγείας μας πληροφόρησε ότι είχαν δοθεί οδηγίες από την αρμόδια αρχή του Υπουργείου του, σε Διευθυντή Κλινικής/Τμήματος του ΓΝΛ, όπως διερευνήσει και αναφέρει το συντομότερο δυνατό, όλα τα γεγονότα και δεδομένα που αφορούσαν την υπόθεση, ώστε να δοθούν ικανοποιητικές απαντήσεις στα ερωτήματα τα οποία είχαμε εγείρει.

Τον ίδιο μήνα, πληροφόρησαμε τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ότι τα στοιχεία/πληροφορίες τα οποία είχαν υποβληθεί από το Υπουργείο Υγείας κατόπιν αιτημάτων της Υπηρεσίας μας τον Μάιο και τον Ιούλιο 2014, δεν ήταν πλήρη/ικανοποιητικά και, ζητήσαμε όπως υποβληθούν το συντομότερο.

Τον Φεβρουάριο 2015, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μας πληροφόρησε ότι ο ερευνών λειτουργός είχε υποβάλει το πόρισμα του σχετικά με την πιο πάνω έρευνα, με το οποίο είχε διαπιστώσει – μεταξύ άλλων – ότι υπήρχε ανισότητα στην παραπομπή ασθενών μεταξύ του παραπονούμενου ιδιωτικού νοσηλευτηρίου και των υπόλοιπων ιδιωτικών νοσηλευτηρίων. Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησε από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας να τη συμβουλευθεί ως προς τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος, λαμβανομένης υπόψη και της χρηματικής αποζημίωσης ύψους €706.830, την οποία διεκδικούσε το πιο πάνω ιδιωτικό νοσηλευτήριο. Το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί.

(δ) Προσφορά για την αγορά υπηρεσιών για τη διενέργεια μεταμοσχεύσεων νεφρού στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας για τις ανάγκες του Μεταμοσχευτικού Κέντρου με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση, σύμφωνα με το Άρθρο 33(α)(ii) του Περί Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Νόμου Ν.12(Ι)/2006. Κατόπιν μελέτης των εγγράφων της πιο πάνω προσφοράς, η οποία θα προκηρυσσόταν με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με συγκριμένο μεταμοσχευτή, πληροφόρησα τον Ιανουάριο 2015 την Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου – μεταξύ άλλων – ότι, εφόσον με βάση τη διευθέτηση που εφαρμοζόταν μέχρι τότε, η εξ Ελλάδος ομάδα των τριών μεταμοσχευτών ιατρών, αμειβόταν συνολικά με €3.300 ανά μεταμόσχευση, δεν δικαιολογείτο η απόφαση να τεθεί ως ανώτατη αποδεκτή τιμή – στα πλαίσια του διαγωνισμού – και για ένα μόνο ιατρό που απαιτείτο, το ποσό των €4.000 για κάθε μεταμόσχευση. Ταυτόχρονα, εκφράσαμε την άποψη ότι, οποιοδήποτε ποσό πέραν των €2.000 ανά μεταμόσχευση, δεν δικαιολογείτο. Τέλος, παρατηρήσαμε ότι αναμενόταν από το Υπουργείο να δρομολογήσει με τη διαδικασία του κατεπείγοντος, τη μόνιμη λύση για τη στελέχωση του Μεταμοσχευτικού Κέντρου με μεταμοσχευτή, ώστε αυτός να βρίσκεται στη θέση του πριν την πάροδο των έξι μηνών που θα διαρκούσε η περίοδος της μεταβατικής αυτής σύμβασης.

Τον ίδιο μήνα, η Αν. Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου μάς πληροφόρησε ότι ο καθορισμός της αμοιβής των €4.000 ανά μεταμόσχευση, είχε γίνει μετά και από δική μας εισήγηση για μείωση των ετήσιων απολαβών του συγκεκριμένου μεταμοσχευτή, από τον οποίο θα ζητείτο προσφορά με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση, από €173.000 που ήταν προηγουμένως, σε €100.000. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις μας, η μέγιστη αποδεκτή αμοιβή θα μειωνόταν στις €3.300 ανά μεταμόσχευση. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι η πιο πάνω σύμβαση θα είχε διάρκεια έξι μηνών, μέχρι την εξεύρεση οριστικής λύσης.

Τον Φεβρουάριο 2015 και, παρά το γεγονός ότι – κατόπιν έγκρισης της εν λόγω διαδικασίας από το Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Υγείας – είχε ζητηθεί από τον συγκεκριμένο μεταμοσχευτή προσφορά, με καθορισμένη στα έγγραφα ως ανώτατης αποδεκτής τιμής για τη νεφρεκτομή από ζώντα δότη και τη μεταμόσχευση το συνολικό ποσό των €2.000, το Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε τον διαγωνισμό για το κατά πολύ ψηλότερο ποσό των €3.650 ανά μεταμόσχευση, για περίοδο 6 μηνών, δηλαδή μέχρι τον Αύγουστο 2015.

Ενόψει των πιο πάνω, πληροφόρησαμε τον Υπουργό Υγείας ότι η πιο πάνω απόφαση για κατακύρωση, συνιστούσε απόφαση μη συνάδουσα με τους όρους του διαγωνισμού, αφού η ανάθεση είχε γίνει για ποσό πέραν του μέγιστου – το οποίο καθοριζόταν στα έγγραφα – επιτρεπτού, παραβιάζοντας ουσιώδη όρο των εγγράφων του διαγωνισμού. Επισημάναμε επίσης ότι, ο εν λόγω ιατρός είχε ζητήσει με την προσφορά του το ποσό των €9.000 ανά μεταμόσχευση από ζώντα δότη, το οποίο, εάν γινόταν αποδεκτό, ειδικά υπό το καθεστώς εκβιασμού στο οποίο είχε βρεθεί το Κράτος, τότε η αμοιβή του για έξι μήνες θα ανερχόταν σε €223.500, δηλαδή η ετήσια αμοιβή του για τον εκτιμώμενο αριθμό επεμβάσεων θα ανερχόταν στο εξωπραγματικό ποσό των €447.000.

Ο Υπουργός Υγείας μάς πληροφόρησε ότι κατά τους έξι μήνες διάρκειας της εν λόγω σύμβασης, θα διενεργούνταν 16 μεταμοσχεύσεις με συνολικό κόστος περίπου €50.000 (11 από ζώντα δότη και 5 από πτωματικό δότη), με αποτέλεσμα το συνολικό κόστος σε σχέση με την προηγούμενη σύμβαση (που ανερχόταν σε €86.000 ανά εξάμηνο), να είναι μειωμένο κατά €36.000, για το ίδιο χρονικό διάστημα.

Στα τέλη Μαΐου 2015, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου απέστειλε στην Υπηρεσία μας τα έγγραφα προκήρυξης – νέου – ανοικτού διαγωνισμού για την αγορά υπηρεσιών για διενέργεια μεταμοσχεύσεων νεφρού στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Τον Ιούνιο 2015, και αφού υποβάλαμε τις παρατηρήσεις/εισηγήσεις μας επί των πιο πάνω εγγράφων, το Υπουργείο προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό, με τελευταία ημερομηνία υποβολής των προσφορών στις 24.7.2015 και, με εκτίμηση δαπάνης €134.000+ΦΠΑ για 2 έτη, με δικαίωμα ανανέωσης της σύμβασης για ακόμα 6 μήνες, με εκτίμηση €66.000+ΦΠΑ. Στα έγγραφα του πιο πάνω διαγωνισμού, περιλαμβανόταν ενδεικτικός αριθμός επεμβάσεων, ενώ καθοριζόταν ως ανώτατη αποδεκτή τιμή για τη νεφρεκτομή από ζώντα δότη, για τη μεταμόσχευση νεφρού και, για την επείγουσα επανεγχείριση, το ποσό των €1.000 για κάθε επέμβαση.

Τελικά, ο διαγωνισμός επαναπροκηρύχθηκε για ενδεικτικό αριθμό 35 μεταμοσχεύσεων ανά έτος και η προσφορά κατακυρώθηκε στις 20.10.2015, έναντι σταθερού ποσού €119.988 ανά έτος, για περίοδο 2 χρόνων.

2.11.1 ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Γενικά θέματα νοσοκομείων.

(α) Λειτουργικά προβλήματα. Εξακολουθεί να παρατηρούνται αδυναμίες και λειτουργικά προβλήματα τα οποία αφορούν κυρίως στη μη ολοκληρωμένη εφαρμογή του μηχανογραφημένου συστήματος, στον μεγάλο χρόνο αναμονής των ασθενών για ορισμένες εξετάσεις, στην παρακολούθηση και την είσπραξη των καθυστερημένων νοσηλίων, στον έλεγχο του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού, στη στοιχειοθέτηση της υπερωριακής αποζημίωσης, καθώς επίσης στη διαχείριση αναλωσίμων. Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία μας επανειλημμένα επισημαίνει στις Ετήσιες

Εκθέσεις της, την ύπαρξη των εν λόγω προβλημάτων και υποδεικνύει την ανάγκη για άμεση αντιμετώπισή τους, αφού επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία των νοσοκομείων καθώς επίσης και την ποιότητα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που προσφέρεται στους πολίτες και οδηγούν σε αυξημένο κόστος. Ενόψει των δύσκολων δημοσιονομικών συνθηκών και με στόχο τη βελτίωση της οικονομικής διαχείρισης των νοσοκομείων, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η ανάγκη για άμεση επίλυσή τους κρίνεται πλέον πιο επιτακτική, παρά ποτέ.

Η λειτουργική και οργανωτική αναβάθμιση των νοσοκομείων, διαλαμβάνεται ως σύσταση στο Μνημόνιο Συναντίληψης το οποίο υπογράφηκε τον Απρίλιο 2013, μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας και της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία, σύμφωνα με το αναθεωρημένο Μνημόνιο του Σεπτεμβρίου 2014, θα έπρεπε να είχε επιτευχθεί μέχρι το δεύτερο τρίμηνο 2015, με σκοπό την αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων, των πιο πάνω προβλημάτων.

Ο Διευθυντής των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας στην απάντησή του ανέφερε ότι τα λειτουργικά προβλήματα των δημόσιων νοσηλευτηρίων θα εκλείψουν ή θα μετριαστούν με την αυτονόμηση/αναδιοργάνωσή τους όπως προβλέπεται στο Μνημόνιο Συναντίληψης.

(β) Καθυστερημένα έσοδα.

(i) Τα καθυστερημένα έσοδα των νοσοκομείων, σύμφωνα με τις καταστάσεις Γ.Λ.20 που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας, ανήλθαν σε €25.039.457 στις 31.12.2014 σε σύγκριση με €21.785.497 στις 31.12.2013. Ποσό ύψους €4.269.507 (17,1%) αφορά σε καθυστερημένα έσοδα του 2014 και ποσό ύψους €20.769.950 (82,9%) αφορά σε καθυστερημένα έσοδα προηγούμενων ετών. Τα καθυστερημένα έσοδα αφορούν κυρίως σε νοσήλια εσωτερικών ασθενών των νοσοκομείων. Θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών έγκαιρα, προτού να δίδεται εξιτήριο στους ασθενείς.

Νοσοκομεία	Καθυστερημένα Έσοδα	
	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας	8.110.365	6.056.798
Νοσοκομείο Λεμεσού	9.662.255	9.084.772
Νοσοκομείο Λάρνακας	2.470.543	2.529.639
Νοσοκομείο Πάφου	2.303.061	2.019.134
Νοσοκομείο Αρχ. Μακάριος Γ΄	1.792.704	1.551.915
Νοσοκομείο Αμμοχώστου	678.286	521.263
Νοσοκομείο Κυπερούντας	4.696	6.094
Νοσοκομείο Πόλης Χρυσοχούς	17.546	15.882
Ολικό ποσό	25.039.456	21.785.497

(ii) **Μέτρα είσπραξης.** Δεν λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος, μεγάλο μέρος των οφειλομένων να μην καταστεί δυνατό να εισπραχθούν. Όπως αναφέρεται σε σχετικές επιστολές της Νομικής Υπηρεσίας, για την προώθηση δικαστικών μέτρων, πρέπει να ικανοποιούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις όπως η ύπαρξη των αναγκαίων προσωπικών στοιχείων των χρεωστών. Η λήψη μέτρων από τη Νομική Υπηρεσία σε πολλές περιπτώσεις καθίσταται εξαιρετικά δύσκολη λόγω των ελλιπών στοιχείων που δίνονται από τα Νοσοκομεία. Επιπρόσθετα, αν δεν καταχωρηθούν έγκαιρα αγωγές, υπάρχει ο κίνδυνος να παραγραφεί το δικαίωμα για διεκδίκηση των οφειλών βάσει του περί Παραγραφής Αγωγίμων Δικαιωμάτων Νόμου.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, σε ορισμένες περιπτώσεις, παρόλο ότι οι ασθενείς παίρνουν εξιτήριο κατά τις εργάσιμες ώρες, εντούτοις δεν προσέρχονται στο λογιστήριο για πληρωμή των οφειλών τους.

Σύσταση: Οι Ιατρικές Υπηρεσίες θα πρέπει να προβούν στην έκδοση οδηγιών προς τα νοσοκομεία υποδεικνύοντας ότι θα πρέπει να λαμβάνουν έγκαιρα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για είσπραξη των οφειλομένων νοσηλίων, έτσι ώστε να είναι αποτελεσματικά. Θα πρέπει να τεθούν στόχοι και χρονοδιαγράμματα.

Ο Διευθυντής των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, μας πληροφόρησε ότι αποστάληκαν σχετικές επιστολές σε όλους τους Διευθυντές Νοσοκομείων για ενέργειες όσον αφορά στην παρακολούθηση καθυστερημένων εσόδων στα νοσοκομεία, καθώς και στη λήψη μέτρων για είσπραξη των οφειλόμενων νοσηλίων.

(iii) Καθυστερημένα νοσήλια από υπηκόους τρίτων χωρών. Σε αρκετές περιπτώσεις, η είσπραξη των καθυστερημένων νοσηλίων από υπηκόους τρίτων χωρών είναι προβληματική, επειδή είτε έχουν εγκαταλείψει την Κύπρο είτε τα στοιχεία και οι διευθύνσεις που έχουν δώσει είναι λανθασμένα. Σε πολλές περιπτώσεις, τα άτομα αυτά τυγχάνουν δωρεάν θεραπείας λόγω της εισαγωγής τους στα νοσοκομεία μέσω του Τμήματος Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών (ΤΑΕΠ), στο οποίο δεν ακολουθούνται οι συνήθεις διαδικασίες εισαγωγής ασθενών και στη συνέχεια αποχωρούν, χωρίς να καταβάλουν τα σχετικά δικαιώματα. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις οφειλών από ξένους υπηκόους οι οποίες ξεπερνούν τις €40.000.

Η Υπηρεσία μας επεσήμανε ότι, στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να γίνονται ενέργειες για διασύνδεση των μηχανογραφημένων συστημάτων με το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, ώστε να ελέγχονται τα στοιχεία ταυτότητας των ασθενών, αλλά και για να επιβεβαιώνεται ότι οι (αλλοδαποί) ασθενείς, βρίσκονται νόμιμα στην Κύπρο. Η εν λόγω διασύνδεση, όπως παρατηρήσαμε, επιτεύχθηκε μόνο για το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και το Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου, και θα πρέπει να επεκταθεί και στα άλλα νοσοκομεία. Επισημάναμε ότι μέχρι να επιτευχθεί η διασύνδεση σε όλα τα νοσοκομεία, θα πρέπει να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για εξασφάλιση των απαιτούμενων στοιχείων, σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε επίσης, όπως σε όλες τις περιπτώσεις οφειλομένων νοσηλίων από υπηκόους τρίτων χωρών, νόμιμων κατοίκων της Κύπρου, οι οποίοι στα πλαίσια της έκδοσης της άδειας παραμονής τους εξασφαλίζουν ασφάλεια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, θα πρέπει να λαμβάνονται οι απαιτούμενες ενέργειες για ανάκτηση των ποσών που καλύπτουν τα ασφαλιστικά τους συμβόλαια.

Σύσταση: Με στόχο την ανάκτηση από τις ασφαλιστικές εταιρείες των εξόδων νοσηλείας, αλλά και την εξασφάλιση των απαιτούμενων στοιχείων, αναφορικά με τις πιο πάνω περιπτώσεις, επιβάλλεται όπως επισπευσθούν οι διαδικασίες για διασύνδεση με το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης και ενημερωθεί η Υπηρεσία μας σχετικά με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Ο Διευθυντής των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, μας πληροφόρησε ότι όσον αφορά στη διασύνδεση με το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης, αυτό θα επιτευχθεί με τη μηχανογράφηση όλων των νοσοκομείων. Μας πληροφόρησε επίσης ότι θα καταβληθούν προσπάθειες όπως τα στοιχεία των ασθενών ελέγχονται μέσω του Τμήματος Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης.

(γ) Έλεγχος της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης των υπαλλήλων από την εργασία. Οι διατάξεις που διέπουν τον έλεγχο του ωραρίου της δημόσιας υπηρεσίας, και κυρίως η χρήση κάρτας καταγραφής της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης, εξακολουθεί να μην τυγχάνουν εφαρμογής στην περίπτωση του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού, ενώ εφαρμόζονται μόνο για το γραμματειακό και ωρομίσθιο προσωπικό των νοσοκομείων. Η μη τήρηση των εν λόγω διατάξεων, δεν διευκολύνει ούτε τον έλεγχο της υπερωριακής απασχόλησης του ιατρικού προσωπικού. Σημειώνεται ότι η Υπηρεσία μας γίνεται συχνά δέκτης καταγγελιών από πολίτες, σχετικά με τη μη τήρηση του ωραρίου από ιατρικούς λειτουργούς.

Σύσταση: Το θέμα εκκρεμεί για μεγάλο χρονικό διάστημα και θα πρέπει να ληφθούν διορθωτικά μέτρα (εγκατάσταση ηλεκτρονικού συστήματος καταγραφής της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης προσωπικού) για συμμόρφωση με τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικούς) Κανονισμούς.

(δ) Επιδόματα υπερωριακής απασχόλησης ιατρικού, νοσηλευτικού και άλλου προσωπικού.

(i) Δαπάνες υπερωριακής αποζημίωσης. Το ποσό που δαπανήθηκε το 2014 για επιδόματα βάρδιας που καταβάλλονται κυρίως στους νοσηλευτές, και για υπερωριακή απασχόληση που καταβάλλεται στο ιατρικό προσωπικό με το σύστημα αναμονής και κλήσεων, ανήλθε σε €17.453.101, σε σύγκριση με €22.103.297 το 2013, παρουσιάζοντας μείωση ύψους €4.650.196 ή 21%.

(ii) Σύστημα ελέγχου της υπερωριακής αποζημίωσης. Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα, σε προηγούμενες Εκθέσεις της, ανέφερε ότι, το όλο σύστημα ελέγχου της υπερωριακής αποζημίωσης παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες και κενά, με αποτέλεσμα η ορθότητα της υπερωριακής αποζημίωσης που καταβάλλεται, να μην είναι δυνατό να τεκμηριώνεται σε όλες τις περιπτώσεις, παρέχοντας την ευχέρεια για εκμετάλλευση. Επίσης αναφέρεται ότι, το σύστημα δεν διασφαλίζει την αναγκαιότητα για υπερωριακή απασχόληση του ιατρικού προσωπικού.

(iii) Επιβεβαίωση του χρόνου υπερωριακής απασχόλησης. Λόγω του ότι δεν τυγχάνουν εφαρμογής από το ιατρικό προσωπικό οι διατάξεις του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για τήρηση του ωραρίου, δεν μπορεί να γίνει έλεγχος της υπερωριακής απασχόλησης του ιατρικού προσωπικού.

Αναφέρεται ότι σε ορισμένες περιπτώσεις υποβάλλονται αιτήματα για υπερωριακή αποζημίωση για πολύ μεγάλο αριθμό ωρών εργασίας (μέχρι και 14 ώρες υπερωριακής εργασίας την ημέρα στις Μονάδες Εντατικής Νοσηλείας Νεογνών και Παιδών), παρόλο ότι στον περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμο του 2002, καθορίζεται ως ελάχιστος χρόνος ανάπαυσης 11 συνεχόμενες ώρες ανά περίοδο 24 ωρών.

(iv) Επαναξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος υπερωριακής αποζημίωσης. Η Υπηρεσία μας επανειλημμένα έχει εισηγηθεί όπως, ενόψει του ψηλού κόστους υπερωριακής αποζημίωσης, της ιδιαιτερότητας της υπερωριακής απασχόλησης στα διάφορα τμήματα των νοσοκομείων, καθώς επίσης του γεγονότος ότι τα δεδομένα με βάση τα οποία είχε επιτευχθεί η συμφωνία με τις συντεχνίες του ιατρικού προσωπικού το 2001 έχουν διαφοροποιηθεί, επαναξιολογηθεί από τις Ιατρικές Υπηρεσίες το υφιστάμενο σύστημα υπερωριακής αποζημίωσης.

Σημειώνεται ότι στις 13.5.2015 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο η αναθεώρηση του συστήματος αποζημίωσης Ιατρικού Προσωπικού κατά τις μη εργάσιμες ώρες, με αναδρομική ισχύ από 1.1.2015. Το νέο σύστημα βασίζεται στο κατ' αποκοπή επίδομα για το σύστημα αναμονής και κλήσης.

(ε) Προμήθεια αναλώσιμων ειδών. Η μη ολοκλήρωση της μηχανογράφησης σε όλα τα Τμήματα των νοσοκομείων, η έλλειψη επαρκών αποθηκευτικών χώρων και η παραλαβή και αποθήκευση αναλώσιμων ειδών απευθείας στα Τμήματα και τους θαλάμους των νοσοκομείων, χωρίς στις περισσότερες περιπτώσεις να καταχωρούνται σε μητρώα, έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η παρακολούθηση της χρήσης τους και να μην υπάρχει η δυνατότητα για άσκηση αποτελεσματικού προγραμματισμού των αναγκών.

Στα πλαίσια της προσπάθειας για καλύτερη διαχείριση των αναλώσιμων ειδών στα δημόσια νοσηλευτήρια, στάλθηκε επιστολή από τον Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας ημερ. 25.5.2015, προς όλους τους Διευθυντές των νοσηλευτηρίων, όπως, μέχρι την εφαρμογή της μηχανογράφησης των αποθηκών στους θαλάμους, διενεργούν καταμέτρηση των αποθεμάτων εντός των θαλάμων/τμημάτων δύο φορές τον χρόνο, με στόχο την καλύτερη διαχείριση των αναλωσίμων.

Σύσταση: Μέχρι την ολοκλήρωση της μηχανογράφησης, θα πρέπει να τηρούνται στοιχεία αναφορικά με τις παραλαβές και τις χορηγήσεις των αναλωσίμων σε ασθενείς.

(στ) Χρόνος αναμονής ασθενών για ιατρικές εξετάσεις. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στα Νοσοκομεία, ο χρόνος αναμονής των ασθενών για ιατρικές εξετάσεις είναι μεγάλος. Για εξέταση στα ιατρεία ειδικοτήτων, σε μερικές περιπτώσεις, ο χρόνος αναμονής είναι 6-14 μήνες.

Ο Διευθυντής των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας ανέφερε ότι τα δημόσια νοσηλευτήρια αδυνατούν να ανταποκριθούν επαρκώς στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες του πληθυσμού. Το Υπουργείο Υγείας λαμβάνει μέτρα όπως, αποστολή ασθενών σε ιδιωτικά κέντρα με τη μέθοδο του κουπονιού.

(ζ) Ιατρικός Εξοπλισμός. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, οι Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας καταβάλλουν σημαντικά ποσά Φ.Π.Α. στους διάφορους προμηθευτές για αγορές ιατρικού εξοπλισμού.

Έτος	Δαπάνες €	Ποσό Φ.Π.Α. €
2014	7.227.486	1.153.968
2013	10.256.481	1.564.548
2012	7.594.483	1.103.472

Σύσταση: Να γίνουν οι απαραίτητες διαβουλεύσεις με το Τμήμα Φορολογίας, ώστε ο Φ.Π.Α. που αναλογεί σε αγορές ιατρικού εξοπλισμού να τυγχάνει του ίδιου χειρισμού όπως ο Φ.Π.Α. που αναλογεί σε κατασκευαστικά έργα με αναθέτουσα αρχή το Κράτος.

(η) Πληρωμές τιμολογίων προηγούμενων ετών για αγορές ιατρικού εξοπλισμού και αναλωσίμων. Σε κάποιες περιπτώσεις παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην εξόφληση των τιμολογίων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, κατά την περίοδο 11.2.2015 - 22.4.2015 έγινε η εξόφληση 46 τιμολογίων τα οποία εκδόθηκαν κατά τα έτη 2005-2013 και αφορούσαν συνολικό ποσό ύψους €181.417. Σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείται, τα πρωτότυπα τιμολόγια που αφορούν σε αγορές ιατρικού εξοπλισμού και αναλωσίμων παραδίδονται στα νοσοκομεία όπου γίνεται η παραλαβή του ιατρικού εξοπλισμού/αναλωσίμων και στην συνέχεια αποστέλλονται στο λογιστήριο για πληρωμή.

Σύσταση: Για σκοπούς έγκαιρης εξόφλησης των οφειλών του Δημοσίου, τόσο για λόγους αρχής όσο και για αποφυγή οποιωνδήποτε περαιτέρω επιβαρύνσεων, η Υπηρεσία μας συστήνει όπως καθοριστούν διαδικασίες αναφορικά με την παραλαβή και εξόφληση των τιμολογίων. Επίσης επιβάλλεται όπως γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες σε συνεργασία με τους προμηθευτές/πιστωτές ούτως ώστε να εντοπιστούν, καταγραφούν και διερευνηθούν τιμολόγια προηγούμενων ετών.

Ο Διευθυντής των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, μας πληροφόρησε ότι η Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών του Υπουργείου Υγείας κάνει προσπάθειες για να εντοπιστούν, να καταγραφούν και να διερευνηθούν τιμολόγια προηγούμενων ετών τα οποία παραμένουν απλήρωτα και ότι η διαδικασία βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο.

(θ) Ιδιωτικά νοσηλευτήρια.

(i) Αδειοδότηση/Έλεγχος ιδιωτικών νοσηλευτηρίων. Σύμφωνα με τον περί Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων (Έλεγχος Ίδρυσης και Λειτουργίας) Νόμο του 2001, ο Έφορος, εκδίδει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων και διορίζει επιθεωρητές οι οποίοι υποβάλλουν εισηγήσεις και εκθέσεις και τον συμβουλεύουν για σκοπούς χορήγησης, ακύρωσης, ανάκλησης ή αναστολής άδειας ίδρυσης ή λειτουργίας των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων και ασκούν ετήσιους και έκτακτους ελέγχους σε αδειούχα ιδιωτικά νοσηλευτήρια.

Από τον έλεγχο στους φακέλους των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Δεν γίνεται έλεγχος όσον αφορά στην αξιοπιστία του ιατρικού εξοπλισμού που διαθέτουν τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια.
- Η νομοθεσία δεν προνοεί στην επιβολή προστίμου σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των νοσηλευτηρίων με τις πρόνοιες της νομοθεσίας.
- Η νομοθεσία αφορά μόνο σε ιδιωτικά νοσηλευτήρια, και δεν καλύπτει την αδειοδότηση και έλεγχο των ιδιωτικών διαγνωστικών κέντρων (π.χ. κέντρα αξονικού τομογράφου, MRI, κ.λπ.)

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως τροποποιηθεί κατάλληλα η νομοθεσία ώστε:

(α) Να απαιτείται άδεια ίδρυσης και λειτουργίας και για τα ιατρικά διαγνωστικά κέντρα.

(β) Να προνοείται η επιβολή αυστηρού προστίμου σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των αδειούχων με τις πρόνοιες της νομοθεσίας.

(γ) Να προνοείται έλεγχος στην αξιοπιστία του ιατρικού εξοπλισμού.

Ο Διευθυντής των Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, μας πληροφόρησε ότι, σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με ημερομηνία 29.6.2011, «δεν είναι δυνατή η αδειοδότηση ανεξάρτητων Ιδιωτικών Εργαστηρίων Απεικονίσεων που βρίσκονται εκτός των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων στα πλαίσια εφαρμογής του περί Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων (Έλεγχος Ίδρυσης και Λειτουργίας) Νόμου, εφόσον αυτά δεν είναι ιδιωτικά νοσηλευτήρια βάσει του άρθρου 2 του Νόμου, ούτε βρίσκονται εντός ιδιωτικού νοσηλευτηρίου».

(ii) Πληρωτέα τέλη. Παρατηρήθηκε ότι τα τέλη που καταβάλλονται από τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια για σκοπούς εξέτασης της αίτησης για έκδοση άδειας ίδρυσης ή λειτουργίας ιδιωτικού νοσηλευτηρίου καθώς και για την ανανέωση της άδειας δεν έχουν αναθεωρηθεί από το 2001.

Σύσταση: Οι Ιατρικές Υπηρεσίες θα πρέπει να προωθήσουν αναθεώρηση των τελών έτσι ώστε αυτά να καλύπτουν τις σχετικές διοικητικές δαπάνες.

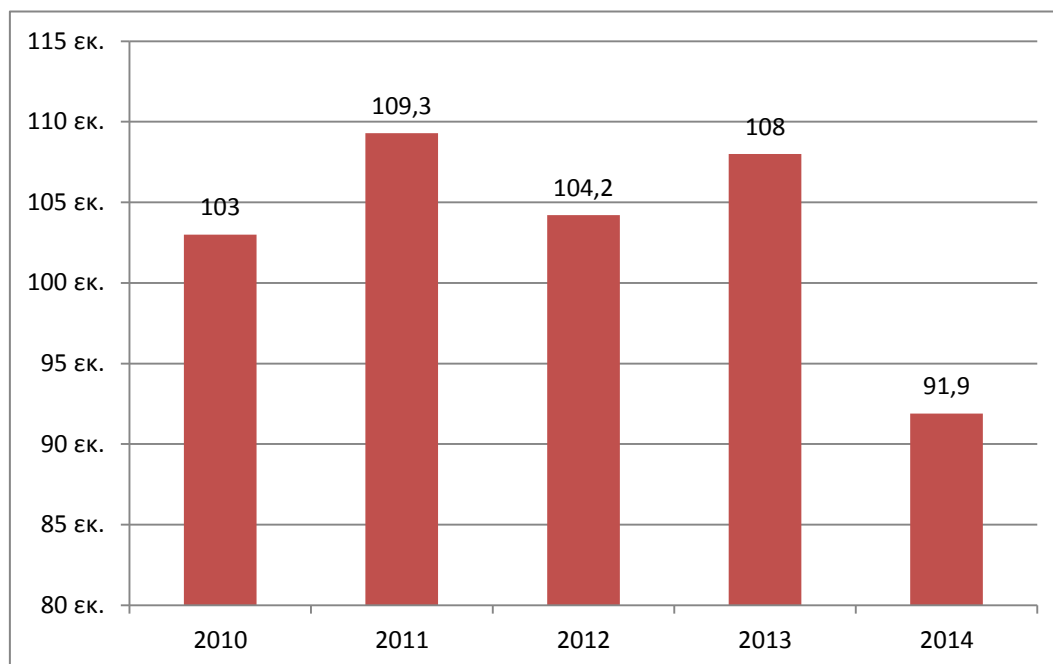
(i) Αστικά και Αγροτικά Κέντρα Υγείας. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι κατά τα τελευταία έτη δεν έγιναν οποιοδήποτε αιφνιδιαστικοί έλεγχοι στις εισπράξεις των Κέντρων, σε αντίθεση με τη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία αρ. 38, η οποία προβλέπει τη διενέργεια τέτοιων ελέγχων από τον Προϊστάμενο του Τμήματος ή εκπρόσωπό του τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο, με κοινοποίηση των αποτελεσμάτων στον Γενικό Λογιστή και Γενικό Ελεγκτή. Η διενέργεια αιφνιδιαστικών/περιοδικών ελέγχων, θεωρείται αναγκαία τόσο για την έγκαιρη αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων, καθώς επίσης για παροχή οποιασδήποτε βοήθειας ή υποστήριξης, όπου αυτή χρειάζεται.

Σημειώνεται ότι από αιφνιδιαστικούς ελέγχους που διενήργησε η Υπηρεσία μας σε Αστικά Κέντρα Υγείας, διαπιστώθηκαν σοβαρές ελλείψεις/αδυναμίες στις διαδικασίες που ακολουθούνται καθόσον αφορά στην ασφαλή φύλαξη μετρητών και εγγυήσεις από εισπράκτορες.

Σύσταση: Οι Ιατρικές Υπηρεσίες, σε συνεργασία με τα νοσοκομεία, θα πρέπει να καθορίσουν χρονοδιάγραμμα για τη διενέργεια ελέγχων σε όλα τα Αστικά και Αγροτικά Κέντρα Υγείας. Επίσης, με στόχο την ορθολογιστική τήρηση των ενδεδειγμένων διαδικασιών, θα πρέπει να εκδοθούν σαφείς κατευθυντήριες οδηγίες, προς τους Υπεύθυνους Λειτουργούς Είσπραξης Εσόδων όλων των Αστικών και Αγροτικών Κέντρων Υγείας. Επισημαίνουμε ξανά την αναγκαιότητα για ιεραρχική άσκηση εποπτείας και εσωτερικού ελέγχου από τους αρμόδιους λειτουργούς.

2.11.2 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Δαπάνες φαρμάκων. Οι δαπάνες φαρμάκων του δημόσιου τομέα για τα τελευταία χρόνια, παρουσιάζονται πιο κάτω:



Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2013, με στόχο τη συγκράτηση των δαπανών για αγορά φαρμάκων, έχουν ληφθεί διάφορα μέτρα στη βάση των συστάσεων της Υπηρεσίας μας. Ορισμένα από τα μέτρα αφορούν στη δημιουργία λογισμικού προγράμματος και στη σύσταση επιτελικής ομάδας για παρακολούθηση και έλεγχο του Προϋπολογισμού, στην ενίσχυση του Τομέα Κλινικής Φαρμακευτικής με κλινικούς φαρμακοποιούς, στην ολοκλήρωση/δημιουργία νέων πρωτοκόλλων καθώς επίσης και στην αγορά μη γενόσημων φαρμάκων, τα οποία καλύπτονται από δικαιώματα ευρεσιτεχνίας (πατέντας) με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης. Ως αποτέλεσμα, εξοικονομήθηκαν σημαντικά ποσά, ενώ το ύψος της δαπάνης, όπως φαίνεται πιο πάνω, παρουσίασε σημαντική μείωση, σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.

Συναφώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία μας σε επιστολή προς τον Υπουργό Υγείας ημερ. 2.7.2015, εισηγήθηκε όπως τροποποιηθεί η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 77.781 και ημερ. 29.10.2014, σχετικά με τη λειτουργία/αρμοδιότητες/όρους εντολής της Επιτροπής Φαρμάκων, έτσι ώστε οι αποφάσεις της Επιτροπής να εξουσιοδοτούνται από τον Υπουργό. Με την τροποποίηση επιτυγχάνεται αφενός η εγκυρότητα των αποφάσεων και αφετέρου η άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου των αποφάσεων της Επιτροπής Φαρμάκων και των δαπανών αγοράς φαρμάκων. Το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερομηνίας 22.7.2015, αποφάσισε την τροποποίηση στους όρους εντολής και στον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής Φαρμάκων σύμφωνα με την εισήγηση της Υπηρεσίας μας. Απομένει ο καθορισμός της διαδικασίας με την οποία ο Υπουργός θα ασκεί τις δικές του εξουσίες λήψης αποφάσεων, ώστε οι αποφάσεις του να λαμβάνονται αντικειμενικά, στη βάση επιστημονικής ανάλυσης, και να τεκμηριώνονται επαρκώς.

Μηχανογράφηση.

Επέκταση και εγκατάσταση της λειτουργίας των συστημάτων Διαχείρισης Αποθεμάτων (SAP) και Διαχείρισης και Τιμολόγησης Συνταγών (PPIS/Medico). Τα μηχανογραφικά συστήματα Διαχείρισης Αποθεμάτων και Διαχείρισης και Τιμολόγησης Συνταγών, άρχισαν να εγκαθίστανται στις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες τον Ιούλιο 2009. Παρόλο ότι η εγκατάσταση του συστήματος Διαχείρισης Αποθεμάτων (SAP) έχει ολοκληρωθεί, ωστόσο εκκρεμεί η εγκατάσταση του συστήματος Διαχείρισης και Τιμολόγησης

ασθενών στα φαρμακεία του Παλαιού και Νέου Νοσοκομείου Λεμεσού, Παλαιού και Νέου Νοσοκομείου Λάρνακας, Νοσοκομείου Πάφου και Παλαιού Νοσοκομείου Λευκωσίας καθώς και στο Κέντρο Υγείας Γερίου με αποτέλεσμα, να δυσχεραίνεται η παρακολούθηση της κατανάλωσης των φαρμάκων και του ύψους των αποθεμάτων στα εν λόγω φαρμακεία η οποία αποτελεί περίπου το 40% της συνολικής κατανάλωσης. Το σύστημα PPIS αποκτήθηκε με σκοπό την εφαρμογή του εκεί όπου δεν υπάρχει Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας (ΟΠΣΥ). Λόγω όμως του γεγονότος ότι σε περιβάλλον ΓεΣΥ θα πρέπει υποχρεωτικά το ΟΠΣΥ να έχει εφαρμοστεί και στα υπόλοιπα νοσοκομεία, θα πρέπει να μελετηθεί και να ληφθεί απόφαση κατά πόσο ενδείκνυται η εγκατάσταση του PPIS.

Όπως μας πληροφόρησε ο Διευθυντής των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών, η μη εγκατάσταση των εν λόγω συστημάτων οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι, με την εφαρμογή του ΓεΣΥ, η εκτέλεση των συνταγών για τους εξωτερικούς ασθενείς θα γίνεται από τα φαρμακεία του ιδιωτικού τομέα και ως εκ τούτου τα κρατικά φαρμακεία των νοσοκομείων θα περιοριστούν στην εξυπηρέτηση των εσωτερικών ασθενών.

Επανεξέταση του θέματος του μηχανισμού ελέγχου των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων. Η Υπηρεσία μας στις Ετήσιες Εκθέσεις της για το 2012 και 2013, ανέφερε ότι η ανάγκη για άμεση τροποποίηση του μηχανισμού τιμολόγησης φαρμάκων, κρίνεται επιτακτική και εισηγήθηκε τη διεξαγωγή μελέτης από ειδικούς - στα θέματα αυτά - συμβούλους, καθώς επίσης τον καθορισμό συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων, για εφαρμογή του νέου συστήματος τιμολόγησης, ενόψει και της επικείμενης εφαρμογής του Γενικού Σχεδίου Υγείας.

Τον Απρίλιο του 2014 ανατέθηκε σε εμπειρογνώμονες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας η αξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος τιμολόγησης και η υποβολή σχετικής έκθεσης με τα ευρήματά τους, η οποία υποβλήθηκε στον Υπουργό Υγείας στις 18 Αυγούστου 2014.

Η νέα τιμολογιακή πολιτική τέθηκε σε ισχύ τον Ιούνιο 2015 με δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (γνωστοποίηση δυνάμει του άρθρου 89(6) των περί Φαρμάκων Ανθρώπινης Χρήσης (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμων του 2001 έως 2014).

2.11.3 ΓΕΝΙΚΟ ΧΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Λειτουργικά προβλήματα κτηριακών εγκαταστάσεων. Το Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ) αντιμετωπίζει προβλήματα επάρκειας και λειτουργικότητας στεγαστικών χώρων, τα οποία επισημαίνονται και από τον Φορέα Διαπίστευσης. Το Τμήμα Δημοσίων Έργων είχε επισημάνει από το 2002 την επικινδυνότητα του κυρίως κτηρίου καθόσον αφορά στην αντισεισμική του επάρκεια.

Η Διευθύντρια του ΓΧΚ μάς πληροφόρησε ότι, παρόλες τις προσπάθειες του Γενικού Χημείου να προωθήσει με διάφορες λύσεις την ανέγερση νέου κτηρίου, για το οποίο υπάρχει έτοιμη κτηριολογική μελέτη από το 2007 καθώς και χώρος ανέγερσης, τόσο το Υπουργείο Οικονομικών όσο και το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων δεν το ενέκριναν ως προτεραιότητα.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τον ρόλο του ΓΧΚ στην υποστήριξη άλλων Υπηρεσιών και Σχεδίων Δράσης Έκτακτης Ανάγκης, καθώς και το ότι διατηρεί στην αποθήκη ραδιενεργές, εύφλεκτες και τοξικές ουσίες, οι οποίες σε περίπτωση συμβάντος είναι δυνατόν να θέσουν σε άμεσο κίνδυνο το προσωπικό και τους περίοικους, επιβάλλεται όπως ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διεύθυνση του θέματος.

Μίσθωση Υπηρεσιών. Διαπιστώθηκε ότι το ΓΧΚ μισθώνει υπηρεσίες από 29 άτομα (κυρίως χημικούς). Οι Συμβάσεις Εργασίας συνεχίζονται για χρόνια και οι πληρωμές γίνονται με βάση τον χρόνο εργασίας (σε μηνιαία βάση) και όχι με βάση τα παραδοτέα, στοιχείο το οποίο παραπέμπει σε καθεστώς μισθωτού και όχι αυτοεργοδοτούμενου. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στις Συμβάσεις διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

- (α) Δεν καταγράφεται η ανάγκη για μίσθωση υπηρεσιών και δεν φαίνεται να ζητείται η έγκριση της Διευθύντριας πριν την προκήρυξη διαγωνισμού με συνοπτικές διαδικασίες.
- (β) Δεν καταγράφεται και δεν αιτιολογείται η προκήρυξη του διαγωνισμού με συνοπτικές διαδικασίες.
- (γ) Στους όρους εντολής δεν υπάρχει η υποχρέωση για υποβολή παραδοτέων, ούτε και καθορίζονται τα προγράμματα που θα παρακολουθεί.
- (δ) Οι όροι εντολής δεν αφορούν σε συγκεκριμένες υπηρεσίες.
- (ε) Στους όρους εντολής των διαγωνισμών δεν περιλαμβάνεται έντυπο υπεύθυνης δήλωσης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τμήμα Φορολογίας.
- (στ) Παρόλο που σύμφωνα με οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου ημερ. 26.6.2014, το λογιστήριο πριν από κάθε πληρωμή πρέπει να ελέγχει για τυχόν οφειλές των αναδόχων στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Τμήμα Φορολογίας, εντούτοις αυτό δεν γίνεται.

Αναθεώρηση τελών. Η τελευταία αναθεώρηση των τελών του ΓΧΚ έγινε το 2007 (Κ.Δ.Π.385/2007).

Η Διευθύντρια του ΓΧΚ μάς πληροφόρησε ότι ήδη προωθείται από τις αρχές του τρέχοντος έτους νέος κατάλογος τελών για να καλύπτει και νέες παραμέτρους/αναλύσεις και για να διαγραφούν παλαιότερες που δεν εκτελούνται.

Σύσταση: Το ΓΧΚ πρέπει να ολοκληρώσει το συντομότερο την αναθεώρηση των τελών, λαμβάνοντας υπόψη το κόστος παροχής των υπηρεσιών.

Η Διευθύντρια του ΓΧΚ μάς πληροφόρησε ότι, στις 11.10.2015 στάλθηκαν τα νέα τέλη στο Γενικό Λογιστήριο.

3. ΑΡΧΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

3.1 ΔΗΜΟΙ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Όπως είχαμε αναφέρει και στην Ετήσια Έκθεσή μας για το 2013, σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο, το Υπουργικό Συμβούλιο διατάζει τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος σε πόλη, Κοινότητα ή σύμπλεγμα, με πληθυσμό πέραν των 5.000 κατοίκων ή κάτω από 5.000 κατοίκους αν ικανοποιηθεί ότι η περιοχή αυτή έχει την οικονομική δυνατότητα να λειτουργεί ως Δήμος ικανοποιητικά και αποτελεσματικά, για να εξακριβωθεί η επιθυμία των εκλογέων για ανακήρυξη της περιοχής τους σε Δήμο. Με διατάγματα του Υπουργικού Συμβουλίου, τα οποία δημοσιεύτηκαν στις 19.10.2011 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, οι περιοχές των Κοινοτικών Συμβουλίων Γερίου, Τσερίου, Λιβαδιών, Ύψωνα, Σωτήρας και Δρομολαξιάς-Μενεού, κηρύχθηκαν σε Δήμους. Η ίδρυση των νέων Δήμων συνεπάγεται αυξημένη χορηγία από το κράτος και αυξημένες δαπάνες για τους Δήμους αυτούς, αφού θα πρέπει να πληρωθούν οργανικές και άλλες θέσεις που προβλέπονται στον Νόμο, όπως, για παράδειγμα, του Δημοτικού Γραμματέα, Δημοτικού Μηχανικού, Δημοτικού Ταμία κ.ά. και θα πρέπει να δημιουργηθούν και στελεχωθούν νέα Τμήματα π.χ. Τεχνική Υπηρεσία. Αυξημένες δαπάνες θα προκύψουν επίσης για την αντιμισθία, έξοδα παραστάσεως και άλλα επιδόματα του Δημάρχου και αποζημίωση, έξοδα παραστάσεως και άλλα επιδόματα των Δημοτικών Συμβούλων, καθώς επίσης και για συνταξιοδοτικά ωφελήματα του Δημάρχου και των υπαλλήλων. Σήμερα λειτουργούν 39 Δήμοι, από τους οποίους οι 9 είναι εκτοπισμένοι, μετά την κατάληψη των περιοχών τους από τα τουρκικά στρατεύματα κατοχής.

Για τους Δήμους που βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές, εκτός από τα θέματα γενικής φύσεως που εκτίθενται πιο κάτω, που προέκυψαν από τους ελέγχους που διενεργήθηκαν κατά το ελεγκτικό έτος 2014/2015, στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση των Δήμων (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις), που αφορούν στα έτη για τα οποία ολοκληρώθηκε ο έλεγχος, παρουσιάζονται στο Παράρτημα IV. Στα Παραρτήματα V και VI φαίνεται το προσωπικό που εργοδοτούσαν οι ελεύθεροι και οι κατεχόμενοι Δήμοι, αντίστοιχα, κατά το 2013 και 2014 και στο Παράρτημα VII φαίνονται τα υπόλοιπα των δανείων των Δήμων για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2013 και 31.12.2014, τα οποία προέρχονται από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή από στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους.

Οικονομική κατάσταση. Οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν σοβαρό οικονομικό πρόβλημα και πρόβλημα ρευστότητας, το οποίο θα ήταν οξύτερο εάν η κρατική χορηγία δεν έφθανε πολλές φορές μέχρι και σε ποσοστό 40% των εσόδων των Δήμων, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Λαμβάνοντας υπόψη τη μείωση των χορηγιών που παραχωρεί το κράτος, λόγω των περιορισμών που επιβάλλουν οι παρούσες συνθήκες στα δημόσια οικονομικά, αναμένεται ότι η οικονομική κατάσταση των Δήμων θα επιδεινωθεί περαιτέρω.

Για αποτροπή οικονομικής κατάρρευσης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι Δήμοι ετοιμάσουν πρόγραμμα μέτρων οικονομικής περισυλλογής, με στόχο την εξάλειψη ή τουλάχιστον τη μείωση των ελλειμμάτων τους. Αναφέραμε επίσης ότι οι Δήμοι θα μπορούσαν να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση και το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν, ασκώντας με πιο αποτελεσματικό, αποδοτικό και οικονομικό τρόπο τις εξουσίες που τους παρέχει η σχετική νομοθεσία για την είσπραξη καθυστερήσεων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων και την επιβολή και είσπραξη όλων των τελών και δικαιωμάτων που προβλέπονται στη νομοθεσία και στους σχετικούς Κανονισμούς.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Οι οικονομικές καταστάσεις των Δήμων ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και υποβάλλονται, μαζί με τις σχετικές εκθέσεις, στο Δημοτικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με το άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους. Σχετική

είναι και η Παράγραφος 1.6 της παρούσας Έκθεσης που αφορά στο Γενικό Λογιστήριο και στην οποία εξηγείται πως σύμφωνα με το άρθρο 79 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου, όλες οι οντότητες Γενικής Κυβέρνησης και οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης υποβάλλουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις τους στον Υπουργό Οικονομικών και στον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας εντός τεσσάρων μηνών από το τέλος του οικονομικού έτους αναφοράς.

Οι Δήμοι Στροβόλου, Λατσιών, Ύψωνα, Λειβαδιών και Γεροσκήπου, δεν είχαν υποβάλει, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2014, όπως είχαν υποχρέωση, ενώ ο Δήμος Δρομολαξιάς-Μενεού δεν είχε υποβάλει για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2013 και 31.12.2014,. Οι Δήμοι Λεμεσού, Μέσα Γειτονιάς, Κάτω Πολεμιδιών, Παραλιμνίου, Αγίας Νάπας, Πόλης Χρυσοχούς, Τσερίου, Αμμοχώστου, Κερύνειας και Λαπήθου υπέβαλαν τις οικονομικές τους καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2014 καθυστερημένα, δηλαδή μετά τις 30.4.2015.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, που αφορά στα Κοινοτικά Συμβούλια, τα Συμβούλια έχουν ποινική ευθύνη για τη μη ετοιμασία τελικών λογαριασμών. Σε περίπτωση δε που παραβιάζουν οποιαδήποτε διάταξη Νόμου που θέτει σε αυτά υποχρεώσεις τις οποίες δεν τηρούν, τότε θα πρέπει να καταγγέλλονται αμέσως στην Αστυνομία.

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Στον πιο κάτω πίνακα φαίνονται οι Δήμοι για τους οποίους ο έλεγχος, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, ήταν σε εξέλιξη.

Δήμος	Έτος ελέγχου
Λεμεσού	2013
Λάρνακας	2014-2013
Στροβόλου	2013-2012-2011
Αγίου Δομετίου	2013
Παραλιμνίου	2013-2012
Δερύνειας	2014
Γερμασόγειας	2014-2013
Μέσα Γειτονιάς	2012-2011
Αγίου Αθανασίου	2013
Λακατάμιας	2013

Αποτελέσματα έτους. Στο Παράρτημα IV παρουσιάζονται τα αποτελέσματα έτους, τα έσοδα και έξοδα, καθώς επίσης οι βραχυπρόθεσμες και οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις των Δήμων, για τα έτη για τα οποία έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος των οικονομικών τους καταστάσεων.

Δάνεια. Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, στο Παράρτημα VII παρουσιάζονται τα δάνεια που έχουν συνάψει οι Δήμοι, καθώς και η οφειλή της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι των εν λόγω δανείων. Τα ποσά που φαίνονται στο εν λόγω Παράρτημα, προέρχονται από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή από στοιχεία που δόθηκαν από τους Δήμους.

Προϋπολογισμοί

(α) Τακτικός Προϋπολογισμός. Μέχρι το έτος 2011, ο Τακτικός Προϋπολογισμός όλων των Δήμων ήταν ελλειμματικός, αφού, σύμφωνα με τους όρους έγκρισης που ίσχυαν μέχρι τότε, στα έσοδα δεν λαμβάνονταν υπόψη οι εισπράξεις από δάνεια, κρατικές χορηγίες και μεταφορές καταθέσεων. Από το 2012, όταν τροποποιήθηκαν οι όροι έγκρισης του Τακτικού Προϋπολογισμού και για την ισοσκέλισή του λαμβάνεται πλέον υπόψη στα έσοδα και η κρατική χορηγία, ο Προϋπολογισμός των περισσότερων Δήμων

ήταν ισοσκελισμένος ή πλεονασματικός, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους όρους έγκρισης του Προϋπολογισμού από τον Υπουργό Εσωτερικών, ο Τακτικός Προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ή ακόμη και πλεονασματικός, για την αυτοχρηματοδότηση μέρους των επενδυτικών δαπανών.

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΩΝ							
Α/Α	Δήμος	2014			2013		
		Προϋπολογισθέντα Έσοδα €	Έξοδα €	Πλεόνασμα/ (έλλειμμα) €	Προϋπολογισθέντα Έσοδα €	Έξοδα €	Πλεόνασμα/ (έλλειμμα) €
1	Λευκωσίας	30.448.212	30.447.754	458	32.159.981	32.157.621	2.360
2	Λεμεσού	36.814.799	36.407.775	407.024	37.795.785	37.374.809	420.976
3	Λάρνακας	21.094.000	21.094.000	0	21.551.450	21.551.450	0
4	Πάφου	18.706.782	17.503.059	1.203.723	19.812.752	18.587.968	1.224.784
5	Στροβόλου	18.699.000	18.546.276	152.724	18.811.229	18.665.683	145.546
6	Αγίου Δομετίου	4.370.479	4.359.142	11.337	4.162.337	4.524.489	(362.152)
7	Αθηνένου	2.028.886	2.248.787	(219.901)	2.346.300	2.617.347	(271.047)
8	Αραδίππου	7.914.400	7.906.200	8.200	8.391.000	8.387.700	3.300
9	Πόλης Χρυσοχούς	3.024.880	2.986.417	38.463	3.278.054	3.272.810	5.244
10	Παραλιμνίου	16.114.500	16.099.777	14.723	14.812.500	14.781.365	31.135
11	Αγίας Νάπας	11.765.900	11.407.217	358.683	11.457.000	10.655.217	801.783
12	Δερύνειας	3.095.250	2.885.564	209.686	3.363.250	3.240.040	123.210
13	Λευκάρων	1.053.400	1.039.192	14.208	1.103.100	1.102.800	300
14	Γεροσκήπου	5.499.050	4.680.308	818.742	5.776.550	5.022.737	753.813
15	Πέγειας	6.142.200	6.142.200	0	5.573.500	5.573.500	0
16	Μέσα Γειτονιάς	5.405.825	5.244.175	161.650	5.653.549	5.633.970	19.579
17	Γερμασόγειας	5.181.705	4.852.886	328.819	7.123.205	7.036.176	87.029
18	Κάτω Πολεμιδιών	4.833.653	5.306.177	(472.524)	5.489.850	5.489.850	0
19	Αγίου Αθανασίου	4.337.691	4.329.391	8.300	4.880.872	4.878.822	2.050
20	Αγλαντζιάς	5.681.840	5.074.654	607.186	5.966.363	5.716.867	249.496
21	Έγκωμης	5.572.150	5.558.899	13.251	6.252.000	6.252.183	(183)
22	Λατσιών	4.768.133	4.764.159	3.974	5.910.480	5.752.273	158.207
23	Ιδαλίου	3.906.100	3.741.100	165.000	4.487.313	4.265.250	222.063
24	Λακατάμιας	10.897.150	9.747.900	1.149.250	10.608.930	10.092.900	516.030
25	Γερίου	2.195.209	2.196.700	(1.491)	2.664.190	2.659.729	4.461
26	Τσερίου	2.318.831	2.319.866	(1.035)	2.713.750	2.680.199	33.551
27	Ύψωνα	4.156.500	4.156.500	0	3.885.850	4.651.050	(765.200)
28	Σωτήρας	3.094.987	2.774.574	320.413	3.509.100	2.649.731	859.369
29	Λιβαδιών	2.672.750	2.633.900	38.850	2.955.650	3.592.100	(636.450)
30	Δρομολαξιάς-	2.146.500	2.146.250	250	2.412.500	2.398.650	13.850

(β) Προϋπολογισμός Αναπτύξεως. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, στους περισσότερους Δήμους, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως για τα έτη 2013 και 2014 δεν ετοιμάστηκε πάνω σε ορθολογιστική και ρεαλιστική βάση, ούτε και συμβάδιζε με τη δυνατότητα εκτέλεσής του, με αποτέλεσμα το ποσοστό των αδαπάνητων ποσών προς τις προϋπολογισθείσες δαπάνες να είναι πολύ ψηλό.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2013 ΚΑΙ 2014

Α/Α	Δήμος	Προϋπολογισμός		Πραγματικές δαπάνες		Αδαπάνητα ποσά/ (υπερβάσεις)		Ποσοστό αδαπάνητων ποσών/ (υπερβάσεων)	
		2014 €	2013 €	2014 €	2013 €	2014 €	2013 €	2014 %	2013 %
1	Λευκωσίας	27.601.832	27.371.519	8.371.291	11.592.011	19.230.541	15.779.508	70	58
2	Λεμεσού	15.801.809	25.272.834	9.384.748	9.356.334	6.417.061	15.916.500	41	63
3	Λάρνακας	15.807.737	18.755.737	9.116.039	10.984.208	6.691.698	7.771.529	42	41
4	Πάφου	9.745.300	15.137.326	1.582.731	1.903.675	8.162.569	13.233.651	84	87
5	Στροβόλου	1.195.780	3.467.880	403.196	1.416.137	792.584	2.051.743	66	59
6	Αγίου Δομετίου	3.544.000	5.111.000	534.271	801.790	3.009.729	4.309.210	85	84
7	Αθηνών	1.253.500	2.106.100	283.641	421.952	969.859	1.684.148	77	80
8	Αραδίππου	1.830.000	3.730.000	347.346	1.220.274	1.482.654	2.509.726	81	67
9	Πόλης Χρυσοχούς	3.622.000	6.410.000	0	0	3.622.000	6.410.000	100	100
10	Παραλιμνίου	30.275.000	37.095.000	152.508	244.376	30.122.492	36.850.624	99	99
11	Αγίας Νάπας	1.245.000	500.000	1.203.981	457.569	41.019	42.431	3	8
12	Δερύνειας	7.235.000	9.220.000	1.257.182	189.853	5.977.818	9.030.147	83	98
13	Λευκάρων	0	100.000	0	28.402	0	71.598	-	72
14	Γεροσκήπου	1.600.125	1.393.000	361.061	848.837	1.239.064	544.163	77	39
15	Πέγειας	750.000	900.000	0	0	750.000	900.000	100	100
16	Μέσα Γειτονιάς	2.494.200	5.858.350	955.218	463.855	1.538.982	5.394.495	62	92
17	Γερμασόγειας	1.477.000	1.949.620	20.462	317.497	1.456.538	1.632.123	99	84
18	Κάτω Πολεμιδιών	0	2.439.735	0	0	0	2.439.735	-	100
19	Αγίου Αθανασίου	8.368.000	8.828.000	883.036	720.763	7.484.964	8.107.237	89	92
20	Αγλαντζιάς	397.560	373.765	90.999	97.768	306.561	275.997	77	74
21	Έγκωμης	2.343.000	2.384.000	0	0	2.343.000	2.384.000	100	100
22	Λατσιών	60.000	379.300	94.892	265.918	(34.892)	113.382	(58)	30
23	Ιδαλίου	2.247.500	1.112.000	816.649	519.828	1.430.851	592.172	64	53
24	Λακατάμιας	691.000	92.000	463.430	644.990	227.570	(552.990)	33	(601)
25	Γερίου	1.625.000	2.170.000	150.000	1.180	1.475.000	2.168.820	91	100
26	Τσερίου	0	0	0	0	0	0	-	-
27	Ύψωνα	750.000	375.000	0	0	750.000	375.000	100	100
28	Σωτήρας	1.233.550	1.038.869	76.481	738.264	1.157.069	300.605	94	29
29	Λιβαδιών	0	0	0	0	0	0	-	-
30	Δρομολαξιάς-Μενεού	0	0	0	0	0	0	-	-

Σημείωση: Τα πιο πάνω ποσά προέρχονται από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοίμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή από στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους.

Αδυναμίες στη λειτουργία των υπηρεσιών των Δήμων. Σε αρκετούς Δήμους εξακολουθεί να παρατηρούνται σοβαρές αδυναμίες στην ορθή και αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών τους, οι οποίες οφείλονται κυρίως στη μη πιστή εφαρμογή Νόμων, Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, στις αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, στη μη ολοκλήρωση της μηχανογράφησης και στα προβλήματα που παρουσιάζουν ορισμένα από τα λογισμικά που εφαρμόστηκαν, καθώς και στην ελλιπή οργάνωση/διαχείριση του Αρχείου.

Εσωτερικός έλεγχος. Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου καλείται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση των υπηρεσιών σε κάθε Δήμο και ο σύγχρονος έλεγχος απαιτεί όπως ο εσωτερικός ελεγκτής ετοιμάζει πρόγραμμα εργασίας, διεξάγει μελέτες και έρευνες για να διαπιστώνει την ορθή εφαρμογή των Κανονισμών και των ενδεδειγμένων διαδικασιών, καθοδηγεί και συμβουλεύει το προσωπικό σχετικά με τον τρόπο επίλυσης προβλημάτων που προκύπτουν, προωθεί, όπου χρειάζεται, την εφαρμογή νέων συστημάτων και διαδικασιών για βελτίωση της λειτουργικότητας και κατ' επέκταση της παραγωγικότητας του Δήμου και ετοιμάζει περιεκτικές εκθέσεις για τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξάγει, για υποβολή στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε επανειλημμένα όπως τα Δημοτικά Συμβούλια λάβουν μέτρα για οργάνωση και ενδυνάμωση του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου, λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά τις βελτιώσεις που παρατηρήθηκαν, εξακολουθεί να υπάρχουν σοβαρές αδυναμίες και ελλείψεις στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου στους περισσότερους Δήμους, που καλύπτουν διάφορες δραστηριότητές τους, όπως:

- (α) Αδυναμία παρακολούθησης και έγκαιρης είσπραξης καθυστερήσεων φορολογιών.
- (β) Μη ετοιμασία συμφυλιωτικών καταστάσεων για τις φορολογίες.
- (γ) Μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των ενδεδειγμένων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο.
- (δ) Μη επιβεβαίωση των περιουσιακών στοιχείων και υποβολή στην Υπηρεσία μας των σχετικών πιστοποιητικών φυσικής καταμέτρησης στο τέλος κάθε χρόνου.
- (ε) Μη κατάλληλη συμπλήρωση πάντοτε των ενταλμάτων πληρωμής και μη επισύναψη σ' αυτά των απαραίτητων δικαιολογητικών.
- (στ) Έλλειψη επαρκών μέτρων ασφαλείας για προστασία του μηχανογραφικού εξοπλισμού, λογισμικού και δεδομένων.

Δαπάνες προσωπικού. Σε αρκετούς Δήμους, το ποσοστό δαπανών μισθοδοσίας του μόνιμου και εργατικού προσωπικού, περιλαμβανομένων των υπερωριών, του 13ου μισθού και των εισφορών στα διάφορα Ταμεία, προς τα έξοδα, είναι πολύ ψηλό.

Στο Παράρτημα V παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσαν οι Δήμοι, για τους οποίους είτε έχει διεξαχθεί ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεών τους ή που ο έλεγχός τους, κατά τη διάρκεια της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, ήταν υπό εξέλιξη, είτε από στοιχεία που δόθηκαν από τους Δήμους.

Σημειώνεται ότι σε αριθμό Δήμων παρέχεται στο προσωπικό, με βάση τις συλλογικές συμβάσεις, 14^{ος} μισθός, κυμαινόμενος σε ποσοστά από 40% έως 70% του μηνιαίου μισθού. Το κόστος για τους Δήμους κυμαίνεται, ανάλογα με τον αριθμό των υπαλλήλων (μόνιμο προσωπικό και εργάτες), όπως φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα, που βασίζεται σε στοιχεία που μας δόθηκαν από τους ίδιους τους Δήμους. Θεωρούμε ότι τούτο θα πρέπει να επανεξεταστεί το συντομότερο, σύμφωνα με τις καθορισμένες διαδικασίες.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΓΙΑ 14 ^ο ΜΙΣΘΟ					
Α/Α	Δήμος	2014		2013	
		Υπάλληλοι	Εργάτες	Υπάλληλοι	Εργάτες
		€	€	€	€
1.	Γερίου	16.075	16.307	10.986	17.327
2.	Λεμεσού	551.480	40.822	580.208	40.933
3.	Αγίου Αθανασίου	18.500	17.000	28.600	23.600
4.	Γερμασόγειας	43.488	61.574	50.797	62.078
5.	Κάτω Πολεμιδιών	56.367	24.095	65.362	29.621
6.	Μέσα Γειτονιάς	59.527	49.013	61.802	52.158
7.	Γεροσκήπου	31.223	49.381	31.223	51.297
8.	Πέγειας	18.750	22.540	18.846	22.694

Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων

(α) Σύμφωνα με τους περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμούς, για τη λειτουργία και χρηματοδότηση των πιο πάνω Ταμείων κατατίθεται κάθε έτος από το Δημοτικό Ταμείο στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, ποσό για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων των υπαλλήλων, το οποίο χρεώνεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων του Δήμου.

Με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, για τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους που πρέπει να χρεώνεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των υπαλλήλων και του αναγκαίου ποσού που θα πρέπει να καταβάλλεται στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για καταβολή των ωφελημάτων αυτών, πρέπει να διενεργείται αναλογιστική εκτίμηση σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια).

Ενόψει των σημαντικών αλλαγών που επήλθαν στη σχετική νομοθεσία, αναφορικά με την καταβολή εισφορών και από τους υπαλλήλους και την επέκταση του ορίου ηλικίας αφυπηρέτησης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως διενεργηθούν αναλογιστικές μελέτες, ώστε να εκτιμηθούν οι πραγματικές/σημερινές υποχρεώσεις των Δήμων προς τα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

Παρατηρήθηκε ότι, παρά τις σχετικές υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, αριθμός Δήμων δεν προχώρησε στη διενέργεια αναλογιστικής εκτίμησης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζουν επακριβώς τις υποχρεώσεις τους προς το πιο πάνω Ταμείο.

(β) Λόγω οικονομικών δυσκολιών, οι περισσότεροι Δήμοι συνεχίζουν να μην εισφέρουν στα πιο πάνω Ταμεία ή εισφέρουν μικρότερα ποσά απ' ό,τι θα έπρεπε. Μετά από υπόδειξη της Υπηρεσίας μας, σε 28 Δήμους διενεργήθηκαν κατά τα έτη 2008 μέχρι 2014, αναλογιστικές εκτιμήσεις, από τις οποίες διαφάνηκε ότι, λόγω ελλειμματικών εισφορών, οι εν λόγω Δήμοι, με εξαίρεση τους Δήμους Γερμασόγειας, Λατσιών και Ιδαλίου, οι οποίοι παρουσίαζαν πλεονασματικές εισφορές, οφείλουν μεγάλα ποσά στα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Συγκεκριμένα, για 25 Δήμους, οι ελλειμματικές υποχρεώσεις τους, προς τα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, σύμφωνα με σχετικές εκτιμήσεις, ανέρχονταν σε €148,1 εκ.

Σύμφωνα με στοιχεία από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή που δόθηκαν από τους Δήμους, οι οφειλές τους προς τα Ταμεία Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων στις 31.12.2014 και 31.12.2013, ανέρχονταν σε €143,9 εκ. και €147,8 εκ., αντίστοιχα, όπως φαίνεται και στην πιο κάτω κατάσταση.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΔΗΜΩΝ ΣΤΑ ΤΑΜΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ					
Α/Α	Δήμος	Αναλογιστική εκτίμηση		Οφειλή Δήμου στις 31.12.2014	Οφειλή Δήμου στις 31.12.2013
		Ημερομηνία αναφοράς	Ελλειμματικές υποχρεώσεις		
			€	€	€
1.	Κάτω Πολεμιδιών	31.12.2008	1.802.574	938.651	938.651
2.	Παραλιμνίου	31.12.2008	2.639.000	2.639.000	2.639.000
3.	Δερύνειας	31.12.2009	864.000	349.000	452.000
4.	Λευκάρων	31.12.2009	318.000	440.116	348.783
5.	Αγίου Δομετίου	31.12.2011	2.293.429	1.557.967	1.557.967
6.	Πόλης Χρυσοχούς	31.12.2011	343.431	304.585	343.431
7.	Αραδίππου	31.12.2012	2.158.722	2.158.722	2.158.722
8.	Τσερίου	31.12.2012	41.055	0	0
9.	Αγίου Αθανασίου	31.12.2012	331.451	289.414	310.225
10.	Μέσα Γειτονιάς	31.12.2012	2.322.774	2.605.123	2.454.557
11.	Έγκωμης	31.12.2012	2.363.803	2.647.027	2.647.027
12.	Λακατάμιας	31.12.2012	11.173	0	0
13.	Στροβόλου	31.12.2012	1.293.656	1.475.446	1.770.818
14.	Σωτήρας	31.12.2012	310.836	174.905	219.402
15.	Λευκωσίας	31.12.2012	34.754.511	32.707.796	33.067.223
16.	Αγλαντζιάς	31.12.2012	1.332.942	1.332.942	1.332.942
17.	Γερίου	31.12.2012	31.770	31.770	31.770
18.	Λάρνακας	31.12.2013	28.818.000	28.818.000	28.818.000
19.	Πάφου	31.12.2013	2.587.033	1.947.140	6.569.383
20.	Λεμεσού	31.12.2013	58.269.249	58.269.249	58.269.249
21.	Αγίας Νάπας	31.12.2013	2.185.187	2.185.187	2.350.969
22.	Λιβαδιών	31.12.2013	108.871	109.271	108.871
23.	Αθηνένου	31.12.2014	807.614	807.614	1.013.045
24.	Πέγειας	31.12.2014	1.180.350	1.180.350	0
25.	Γεροσκήπου	31.12.2014	889.646	889.646	362.154
	Σύνολο		148.059.077	143.858.921	147.764.189

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ			
Α/Α	Δήμος	Αναλογιστική εκτίμηση	
		Ημερομηνία αναφοράς	Πλεονασματικές εισφορές
			€
1	Γερμασόγειας	31.12.2012	774.825
2	Λατσιών	31.12.2012	327.441
3	Ιδαλίου	31.12.2012	377.263
	Σύνολο		1.479.529

(γ) Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους για τα έτη 2014 και 2013, τα ποσά που αφορούν σε συντάξεις, εφάπαξ φιλοδωρήματα και έξοδα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που καταβλήθηκαν σε συνταξιούχους, φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα.

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ – ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΔΗΜΟΙ										
Δήμος	2014					2013				
	Συντάξεις		Εφάπαξ φιλοδωρήματα		Ιατρο-φαρμακευτική περίθαλψη	Συντάξεις		Εφάπαξ φιλοδωρήματα		Ιατρο-φαρμακευτική περίθαλψη
	Αρ.	€	Αρ.	€		Αρ.	€	Αρ.	€	€
Λευκωσίας	123	1.960.432	1	109.040	76.747	121	1.806.631	16	1.762.314	69.880
Λεμεσού	279	3.050.747	13	940.413	13.520	264	2.720.872	23	1.506.287	13.520
Λάρνακας	69	605.025	12	399.538	-	69	577.368	20	1.070.246	-
Πάφου	53	538.812	2	173.881	20.702	51	486.847	6	683.769	18.837
Στροβόλου	14	189.173	-	-	-	13	160.819	-	-	-
Αγίου Δομετίου	5	87.021	-	-	8.468	5	91.866	1	159.817	1.120
Αθηνένου	2	21.857	-	-	-	2	21.858	-	-	-
Αραδίππου	3	37.298	-	-	-	3	37.298	-	-	-
Πόλης Χρυσοχούς	2	14.562	-	-	-	2	14.562	-	-	-
Παραλιμνίου	3	46.149	1	28.745	648	2	32.145	-	-	616
Αγίας Νάπας	6	50.104	1	100.973	-	5	42.386	-	-	-
Δερύνειας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Λευκάρων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Γεροσκήπου	1	18.624	-	-	-	1	18.624	-	-	-
Πέγειας	1	2.347	-	-	-	-	-	-	-	-
Μέσα Γειτονιάς	5	65.945	1	5.128	880	5	65.945	-	-	1.060
Γερμασόγειας	4	69.942	1	114.540	3.667	3	27.682	2	269.121	-
Κάτω Πολ/διών	9	68.945	-	-	-	9	65.059	2	96.244	-
Αγίου Αθ/σίου	7	49.660	-	-	-	7	59.231	1	30.333	-
Αγλαντζιάς	9	130.524	1	10.000	3.424	7	130.091	1	101.781	3.452
Έγκωμης	10	138.976	1	135.053	9.194	10	86.415	3	172.540	7.346
Λατσιών	2	19.037	1	42.466	4.830	2	19.037	-	-	-
Ιδαλίου	2	36.660	-	-	3.017	2	14.359	1	101.771	3.017
Λακατάμιας	5	39.713	1	62.291	352	4	34.840	-	-	800
Γερίου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Τσερίου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Λιβαδιών	1	20.292	-	-	-	1	8.954	1	91.826	-
Ύψωνα	1	19.381	1	12.054	-	1	16.612	-	-	-
Σωτήρας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δρ/ξιάς-	1	12.242	-	-	-	-	-	1	97.933	-
Ολικό	617	7.293.468	37	2.134.122	145.449	589	6.539.501	78	6.143.982	119.648

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ – ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΟΙ ΔΗΜΟΙ										
Δήμος	2014					2013				
	Συντάξεις		Εφάπαξ φιλοδωρήματα		Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	Συντάξεις		Εφάπαξ φιλοδωρήματα		Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
	Αρ.	€	Αρ.	€	€	Αρ.	€	Αρ.	€	€
Αμμοχώστου	72	829.898	1	7.977	-	75	858.742	-	-	-
Λευκονοίκου	1	4.800	-	-	-	1	9.600	-	-	-
Ακανθούς	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Λύσης	3	51.413	-	-	-	3	49.492	-	-	-
Καραβά	2	32.532	-	-	-	1	13.032	-	-	-
Λαπήθου	4	57.655	-	-	-	4	57.655	-	-	-
Κυθρέας	2	39.911	1	7.519	-	2	39.911	-	-	-
Μόρφου	16	221.282	1	14.299	-	16	221.282	2	216.187	-
Κερύνηας	6	84.986	-	-	-	5	27.986	-	-	-
Ολικό	106	1.322.477	3	29.795	0	107	1.277.700	2	216.187	0
Σύνολο	723	8.615.945	40	2.163.917	145.449	696	7.817.201	80	6.360.169	119.648

Μηχανογράφηση υπηρεσιών. Όλοι οι Δήμοι έχουν εφαρμόσει μηχανογραφημένα συστήματα, τα οποία σε αρκετούς Δήμους υποστηρίζουν όλο το φάσμα των υπηρεσιών τους, ενώ σε μερικούς υποστηρίζουν μόνο μέρος αυτών. Σε ορισμένους Δήμους, η μηχανογράφηση υπηρεσιών παρουσιάζει αδυναμίες και ελλείψεις, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λειτουργικά προβλήματα στις οικονομικές και άλλες υπηρεσίες τους.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων. Παρατηρούνται καθυστερήσεις στην είσπραξη φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων προηγούμενων ετών, που ανέρχονται σε σημαντικά ποσά. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, οι κατάλογοι καθυστερήσεων πρέπει να τύχουν προσεκτικής μελέτης, για εντοπισμό των ποσών που θα ήταν δυνατόν να εισπραχθούν και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την είσπραξή τους. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε επίσης ότι είναι αναγκαίο όπως λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των φορολογιών και των καθυστερήσεων, αφού ο κίνδυνος μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται. Εξάλλου, όπως αναφέρει σε σχετικές εγκυκλίους του ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, η μη είσπραξη οφειλών από επιχειρήσεις για αδικαιολόγητα μεγάλο χρονικό διάστημα και η συνεχιζόμενη ανοχή μιας κρατικής αρχής, συμπεριλαμβανομένων των Δήμων και Κοινοτήτων, στη μη καταβολή οφειλών μιας επιχείρησης προς αυτή, ενδέχεται να ισοδυναμεί με τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης.

Διαγραφές καθυστερήσεων. Σε αρκετούς Δήμους δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου και διαγράφονται οφειλόμενα ποσά πέραν των €256 (£150), χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία που εκχωρήθηκε στον Έπαρχο.

Δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με το άρθρο 74 του περί Δήμων Νόμου, κάθε Δημοτικό Συμβούλιο επιβάλλει ετήσιο φόρο πάνω στην αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας, η οποία προέκυψε από τη γενική εκτίμηση που έγινε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 69 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Στον σχετικό Νόμο δεν υπάρχει διάταξη, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορεί να ληφθεί υπόψη η αξία της ιδιοκτησίας, όπως αυτή δυνατόν να αναθεωρηθεί/επανεκτιμηθεί από τον Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και

Χωρομετρίας, με βάση τις αγοραίες αξίες των ακινήτων που ίσχυαν την 1.1.1980, σύμφωνα με τις επιφυλάξεις του άρθρου 66 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224. Ως αποτέλεσμα, οι Δήμοι έχουν απώλεια εσόδων, καθότι οι αξίες των ακινήτων, μετά την τελευταία γενική εκτίμηση της 1.1.1980, αυξήθηκαν σημαντικά, λόγω τροποποιήσεων στα τοπικά σχέδια/πολεοδομικές ζώνες και της ανάπτυξης που παρατηρήθηκε σε τεμάχια γης, τα οποία εξακολουθούν να φορολογούνται στις πλείστες περιπτώσεις ως χωράφια ή οικόπεδα, ενώ έχουν ενταχθεί σε οικιστικές/τουριστικές περιοχές και έχουν αξιοποιηθεί ανάλογα.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υιοθετώντας σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας μας, ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε για σκοπούς επιβολής τελών ακίνητης ιδιοκτησίας να μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι προσωρινές αξίες ή οι επανεκτιμήσεις σε τιμές 1.1.1980, με βάση τις αλλαγές που επήλθαν στην ακίνητη ιδιοκτησία, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18.3.2009 και κατατέθηκε στις 15.7.2009 στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση, αλλά μέχρι σήμερα εκκρεμεί.

Στα πλαίσια του Μνημονίου Συναντίληψης, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ολοκλήρωσε τη νέα γενική εκτίμηση των ακινήτων σε τιμές 1.1.2013, γεγονός που, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει σημαντική αύξηση στα έσοδα των Δήμων από τη φορολογία δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Νοείται ότι, μετά τη νέα γενική εκτίμηση, θα πρέπει να γίνουν και οι σχετικές τροποποιήσεις στον περί Δήμων Νόμο, όσον αφορά, κυρίως, στο ποσοστό του δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας.

Δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(θ) του περί Δήμων Νόμου, του περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Νόμου και τους περί Δημοσίων Κολυμβητικών Δεξαμενών Κανονισμούς του 1996, για τη χρήση και λειτουργία δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας από την αρμόδια Αρχή, Δήμο ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους, στα όρια 25 Δήμων λειτουργούσαν στις 31.12.2014, συνολικά 1.119 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, από τις οποίες οι 758 λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, καθότι δεν πληρούσαν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στους σχετικούς Νόμους και Κανονισμούς. Σημειώνεται ότι για 28 δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας.

Συγκεκριμένα, για παραχώρηση άδειας λειτουργίας θα πρέπει να εξασφαλιστεί πιστοποιητικό έγκρισης, σύμφωνα με τον εκάστοτε σε ισχύ Νόμο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών, αναφορικά με τη δεξαμενή και όλες τις άλλες κατασκευές και εγκαταστάσεις, οι οποίες σχετίζονται με τη λειτουργία της, βεβαίωση της Υγειονομικής Υπηρεσίας, καθώς και πιστοποιητικό καταλληλότητας που εκδίδεται από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αναφορικά με τις μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, που άπτεται της ασφάλειας και της υγείας των πολιτών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για συμμόρφωση των ιδιοκτητών των δημόσιων κολυμβητικών δεξαμενών με τις διατάξεις των σχετικών Νόμων και Κανονισμών και την εξασφάλιση της απαιτούμενης άδειας λειτουργίας, υποδεικνύοντας ότι, σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, η λειτουργία κολυμβητικής δεξαμενής, χωρίς την απαιτούμενη άδεια, συνιστά ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως οι δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές που λειτουργούν χωρίς άδεια, εντοπισθούν και καταγγεληθούν στην Αστυνομία.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΕΣ ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ					
A/A	Δήμος	Συνολικός αριθμός δεξαμενών	Δεξαμενές με άδεια λειτουργίας	Δεξαμενές με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Δεξαμενές χωρίς άδεια λειτουργίας
1	Λευκωσίας	11	4	0	7
2	Λεμεσού	22	12	0	10
3	Λάρνακας	23	1	0	22
4	Πάφου	200	62	0	138
5	Στροβόλου	5	2	0	3
6	Αθηένου	1	0	1	0
7	Αραδίπτου	1	1	0	0
8	Πόλης Χρυσοχούς	32	8	0	24
9	Παραλιμνίου	274	29	27	218
10	Αγίας Νάπας	192	110	0	82
11	Δερύνειας	1	1	0	0
12	Λεύκαρα	2	0	0	2
13	Γεροσκήπου	57	45	0	12
14	Πέγειας	91	23	0	68
15	Μέσα Γειτονιάς	9	2	0	7
16	Γερμασόγειας	161	25	0	136
17	Κάτω Πολεμιδιών	2	0	0	2
18	Αγίου Αθανασίου	18	2	0	16
19	Ύψωνας	1	1	0	0
20	Αγλαντζιάς	3	0	0	3
21	Έγκωμης	5	0	0	5
22	Λατσιών	3	3	0	0
23	Ιδαλίου	3	0	0	3
24	Λακατάμιας	1	1	0	0
25	Γερίου	1	1	0	0
	Σύνολο	1.119	333	28	758

Συναφώς αναφέρεται ότι σε επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 22.9.2009, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με αφορμή σημείωμα της Υπηρεσίας μας, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, ο Γενικός Εισαγγελέας του ζήτησε να ενημερώσει σχετικά τους Δήμους και τις Κοινοτικές Αρχές και να τους καλέσει να συνεργαστούν με την Αστυνομία, ώστε να εντοπιστούν τα παράνομα υποστατικά και χώροι και να καταγγεληθούν.

Πρατήρια πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους, στα όρια 30 Δήμων λειτουργούσαν στις 31.12.2014 συνολικά 203 πρατήρια πετρελαιοειδών, από τα οποία τα 53

λειτουργούσαν χωρίς να έχουν εξασφαλίσει άδεια λειτουργίας, όπως προνοείται στο άρθρο 4(1) του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδών Νόμου, καθότι δεν πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία. Σημειώνεται ότι για άλλα 14 πρατήρια εκδόθηκε αντικανονικά άδεια λειτουργίας, χωρίς να πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις της σχετικής νομοθεσίας.

ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ					
A/A	Δήμος	Αριθμός πρατηρίων	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας	Πρατήρια με άδεια λειτουργίας που εκδόθηκε αντικανονικά	Πρατήρια χωρίς άδεια λειτουργίας
1	Λευκωσίας	35	19	6	10
2	Λεμεσού	31	19	0	12
3	Λάρνακας	26	25	0	1
4	Πάφου	8	8	0	0
5	Στροβόλου	26	16	0	10
6	Αγίου Δομετίου	4	2	0	2
7	Αθηνένου	2	2	0	0
8	Αραδίππου	9	7	2	0
9	Πόλης Χρυσοχούς	4	4	0	0
10	Παραλιμνίου	8	6	0	2
11	Αγίας Νάπας	2	0	0	2
12	Δερύνειας	2	1	0	1
13	Λευκάρων	1	0	1	0
14	Γεροσκήπου	4	3	0	1
15	Πέγχειας	3	2	0	1
16	Μέσα Γειτονιάς	3	2	0	1
17	Γερμασόγειας	1	1	0	0
18	Κάτω Πολεμιδιών	4	3	0	1
19	Αγίου Αθανασίου	5	1	4	0
20	Αγλαντζιάς	6	0	0	6
21	Έγκωμης	3	3	0	0
22	Λατσιών	5	5	0	0
23	Ιδαλίου	1	0	0	1
24	Λακατάμιας	2	0	0	2
25	Σωτήρας	1	1	0	0
26	Τσερίου	2	2	0	0
27	Γερίου	1	1	0	0
28	Ύψωνα	2	1	1	0
29	Λιβαδειών	1	1	0	0
30	Δρομολαξιάς- Μενεού	1	1	0	0
Σύνολο		203	136	14	53

Παρατηρήθηκε ότι εναντίον των ιδιοκτητών των πρατηρίων πετρελαιοειδών δεν λαμβάνονται πάντοτε μέτρα, ενώ σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 5.3.2007, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, η λειτουργία πρατηρίων πετρελαιοειδών, χωρίς την εξασφάλιση άδειας λειτουργίας, συνιστά, με βάση το άρθρο 11 του περί Ρυθμίσεως Πρατηρίων

Πετρελαιοειδών Νόμου, ποινικό αδίκημα και υποδεικνύεται όπως οι περιπτώσεις αυτές καταγγελλθούν στην Αστυνομία.

Ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης. Στους Δήμους Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Πάφου και Στροβόλου λειτουργούν ιδιωτικοί χώροι στάθμευσης, χωρίς να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής και άδεια λειτουργίας, χωρίς να καταβάλουν στους Δήμους τα τέλη που προνοούν οι περί Τροχαίας Δημοτικοί Κανονισμοί και χωρίς να εξασφαλίσουν την έγκριση των Δήμων για το ύψος των δικαιωμάτων στάθμευσης που εισπράττουν.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η Ένωση Δήμων ετοίμασε στις 28.3.2007, ύστερα από παράκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών στα πλαίσια εξέτασης σχετικής Πρότασης Νόμου, τροποποίηση του άρθρου 88(1)(β) του περί Δήμων Νόμου (Ρύθμισις τροχαίας κινήσεως), καθώς και προσχέδιο ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης που θα ισχύουν σε όλους τους Δήμους, τα οποία υποβλήθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Τα πιο πάνω νομοθετήματα δεν προωθήθηκαν για έγκριση, λόγω κυρίως γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στους εν λόγω Κανονισμούς δεν είναι νομικά επιτρεπτό να τεθεί πλαίσιο τιμών χρέωσης από τους Δήμους για τους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως, μέχρι την έγκριση των ενιαίων Δημοτικών Κανονισμών για χώρους στάθμευσης, οι Δήμοι εφαρμόζουν τους υφιστάμενους Κανονισμούς, εκτός από τον Κανονισμό που προνοεί ότι τα δικαιώματα στάθμευσης στους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης καθορίζονται προηγουμένως από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Χορήγηση σύνταξης στους Δημάρχους. Στο άρθρο 52(2) του περί Δήμων Νόμου προνοείται η καταβολή σύνταξης σε Δημάρχους, η χορήγηση της οποίας, συμπεριλαμβανομένου και του θέματος μεταβίβασης της σύνταξης σε χήρες ή/και τέκνα, καθορίζεται με Κανονισμούς που εκδίδονται από το Δημοτικό Συμβούλιο, οι οποίοι μπορούν να περιέχουν και διατάξεις περί αναδρομικής εφαρμογής τους και τίθενται σε ισχύ μετά από τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη έγκριση, είτε από το Υπουργικό Συμβούλιο, είτε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Με βάση το πιο πάνω άρθρο, οι Δήμοι εξέδωσαν και δημοσίευσαν, κατά καιρούς, Κανονισμούς για τις συντάξεις των Δημάρχων (οι βασικοί Κανονισμοί εκδόθηκαν το 1997).

Κατά το 2011, με πρωτοβουλία της Ένωσης Δήμων Κύπρου, συντάχθηκαν νέοι Κανονισμοί, οι οποίοι υιοθετήθηκαν ομόφωνα από την Εκτελεστική Επιτροπή της Ένωσης Δήμων και κατόπιν συμφωνίας δημοσιεύθηκαν στις 20.5.2011, με αναδρομική ισχύ από 1.1.2011, πρώτα από τον Δήμο Λάρνακας (Οι περί Χορήγησης Σύνταξης στους Δημάρχους Δημοτικοί Κανονισμοί του Δήμου Λάρνακας (ΚΔΠ 180/2011)), με σκοπό την υιοθέτησή τους από όλους τους Δήμους. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι διατάξεις των Κανονισμών αυτών εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις Δημάρχων που αποχώρησαν από το αξίωμά τους πριν από την 1.1.2011, δηλαδή όλων των προηγούμενων Δημάρχων.

Στους εν λόγω Κανονισμούς, οι οποίοι υιοθετήθηκαν, μέχρι σήμερα, από σχεδόν όλους τους Δήμους, υπάρχουν σημαντικές τροποποιήσεις, σε σύγκριση με τους προηγούμενους Κανονισμούς, όπως, για παράδειγμα, η αύξηση της ελάχιστης σύνταξης Δημάρχου από £350 (€598) σε €1.200 για υπηρεσία μέχρι μια θητεία και σε €1.500 για υπηρεσία πέραν της μιας θητείας, η αναπροσαρμογή κάθε χρόνο της ελάχιστης σύνταξης, η αύξηση στους συντελεστές υπολογισμού της σύνταξης χρείας και ο καθορισμός ελάχιστης μηνιαίας σύνταξης χρείας €900 ή €1.000 μηνιαία.

Με την εφαρμογή των περί Χορήγησης Σύνταξης στους Δημάρχους Δημοτικών Κανονισμών του 2011 και κυρίως των τροποποιήσεων που αναφέρονται πιο πάνω, αλλά και με την αναδρομικότητα για να καλυφθούν όσοι διετέλεσαν Δήμαρχοι, απαιτούνται σημαντικότερα ποσά για κάλυψη των αυξήσεων που προέκυψαν ή που θα προκύψουν. Επισημαίνεται ότι σε μερικές περιπτώσεις το ποσό της σύνταξης υπερβαίνει ακόμη και το ποσό της ίδιας της αντιμισθίας που λάμβανε ο Δήμαρχος όταν κατείχε το αξίωμα.

Έχοντας υπόψη τις παρούσες δυσμενείς οικονομικές συνθήκες που βιώνει η χώρα μας, τα μέτρα που λαμβάνονται για μείωση των δημοσίων δαπανών, αλλά κυρίως τη δεινή οικονομική θέση στην οποία βρίσκονται οι Δήμοι, με μερικούς εξ' αυτών να κινδυνεύουν με κατάρρευση, τα πιο πάνω δεδομένα/πληροφορίες τέθηκαν υπόψη των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών και των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Οικονομικών και Προϋπολογισμού, Εσωτερικών και Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως, για προβληματισμό και ενδεχόμενη λήψη διορθωτικών μέτρων, εάν κριθεί σκόπιμο.

Σύμφωνα με στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους για το έτος 2014, τα ποσά που αφορούν στην αντιμισθία και έξοδα παραστάσεων των Δημάρχων και αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων Αντιδημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων, καθώς και τα ποσά που αφορούν στις συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα των πρώην Δημάρχων, φαίνονται στους πιο κάτω πίνακες. Σύμφωνα με τους Γενικούς Όρους Έγκρισης Προϋπολογισμών των Δήμων, η αποζημίωση και τα έξοδα παραστάσεως του Αντιδημάρχου και των Δημοτικών Συμβούλων δεν μπορεί να υπερβεί το 15% των αντίστοιχων ποσών που λαμβάνει ο Δήμαρχος. Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται ότι τα ποσά που καταβλήθηκαν σε 10 Αντιδημάρχους ξεπερνούν το 15% των αποδοχών των Δημάρχων.

ΔΗΜΑΡΧΟΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ									
	Αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων					Πρώην Δήμαρχοι			
	Ελεύθεροι Δήμοι	Δήμαρχου	Αντι-δήμαρχου	Δημοτικών Συμβούλων		Συντάξεις		Εφάπαξ φιλοδωρήματα	
		€	€	Αρ.	€	Αρ.	€	Αρ.	€
1	Λευκωσίας	65.907	15.818	25	242.288	2	25.518		
2	Λεμεσού	70.635	16.403	25	205.032	3	53.549		
3	Λάρνακας	62.656	12.302	25	179.400	1	19.500		
4	Πάφου	65.129	9.226	17	104.567	1	12.564		
5	Στροβόλου	70.412		26	242.268	1	24.496		
6	Αγίου Δομετίου	56.330		14	107.310	2	37.071		
7	Αθηνών	40.746		8	39.627	1	7.200		
8	Αραδίππου	53.493		12	91.249	2	33.390		
9	Πόλης Χρυσοχούς	56.330	6.182	7	36.133	1	13.697		
10	Παραλιμνίου	45.048		10	71.761	1	1.121		
11	Αγίας Νάπας	38.000		8	45.717	2	24.000		
12	Δερύνειας	56.330		8	67.996	2	31.500		
13	Λευκάρων	40.199		8	32.159	3	11.560		
14	Γεροσκήπου	50.233		8	57.888	1	13.051		
15	Πέγειας	59.437		8	37.709	1	12.000		
16	Μέσα Γειτονιάς	56.509	10.429	11	90.117	2	26.325	1	25.284
17	Γερμασόγειας	53.598		10	80.400				
18	Κάτω Πολεμιδιών	53.961		14	92.479	1	15.203		
19	Αγίου Αθανασίου	56.330	10.039	9	71.482	1	17.367		
20	Αγλαντζιάς	56.284		16	128.640	1	18.090		
21	Έγκωμης	56.330		12	101.395	1	5.400		
22	Λατσιών	52.742	8452	11	73.095	2	40.088		
23	Ιδαλίου	42.300		10	63.450	2	28.800		
24	Λακατάμιας	56.508		22	186.845	2	17.336		
25	Γερίου	42.000	9.785	7	44.100				

ΔΗΜΑΡΧΟΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ									
	Αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων					Πρώην Δήμαρχοι			
	Ελεύθεροι Δήμοι	Δήμαρχου	Αντι- δήμαρχου	Δημοτικών Συμβούλων		Συντάξεις		Εφάπαξ φιλοδωρήματα	
26	Τσερίου	56.330		8	67.592				
27	Ύψωνα	53.000	10.709	7	54.592				
28	Σωτήρας	53.660		8	67.596				
29	Λιβαδιών	42.000		8	50.400				
30	Δρομολαξιάς- Μενεού	42.350		8	24.000				
	Ολικό	1.604.787	109.345	370	2.757.287	36	488.826	1	25.284
	Κατεχόμενοι Δήμοι								
31	Αμμοχώστου	42.156		26	164.405	2	41826		
32	Λευκονοίκου	28.165		8	30.558				
33	Ακανθούς	28.104		8	33.725	2	35.100		
34	Λύσης	28.104		8	33.728	1	14.625		
35	Καραβά	23.940		8	28.727	1	19.500		
36	Λαπήθου	28.165		8	33.725	1	19.500		
37	Κυθρέας	18.548		8	33.063	2	34.125		
38	Μόρφου	35.130		10	52.697		19.500		
39	Κερύνειας	34.314		8	42.156	3	52.000	1	50.400
	Ολικό	266.626	0	92	452.784	12	236.176	1	50.400
	Σύνολο	1.871.413	109.345	462	3.210.071	48	725.002	2	75.684

Γενικά σύνολα αντιμισθίας, αποζημίωσης, εξόδων παραστάσεων, συντάξεων και εφάπαξ φιλοδωρημάτων						
	Ελεύθεροι Δήμοι		Κατεχόμενοι Δήμοι		Σύνολο	
	Αριθμός	€	Αριθμός	€	Αριθμός	€
Δήμαρχοι	30	1.604.787	9	266.626	39	1.871.413
Αντιδήμαρχοι	10	109.345	-	0	10	109.345
Δημοτικοί Σύμβουλοι	370	2.757.287	92	452.784	462	3.210.071
Συνταξιούχοι Δήμαρχοι	36	488.826	12	236.176	48	725.002
Ολικό		4.960.245		955.586		5.915.831
Εφάπαξ φιλοδωρήματα σε πρώην Δημάρχους	1	25.284	1	50.400	2	75.684

3.2 ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για τα έτη 2012 και 2013 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, προσωπικό, δάνεια), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VII, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα υπαλλήλων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, πρατήρια πετρελαιοειδών, αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων Δημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων και συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα πρώην Δημάρχων, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στην παράγραφο 3.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2014, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει το πρώτο τρίμηνο του 2016. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2012 και 2013.

Μέτρα για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Η οικονομική κατάσταση του Δήμου δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, μετά και από τη σημαντική μείωση της κρατικής χορηγίας το 2012 και 2013, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να καλύψει τη μη χρηματοδοτηθείσα εισφορά προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, ύψους €33 εκ. στις 31.12.2013 ή €34,8 εκ. στις 31.12.2012, σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2012, που έγινε το 2014. Σημειώνεται ότι η οικονομική κατάσταση του Δήμου φαίνεται να επιδεινώνεται σημαντικά, αφού μετά τη λήξη της περιόδου χάριτος των νέων δανείων το 2012, όταν ο Δήμος άρχισε να καταβάλλει τις τοκοχρεωλυτικές του δόσεις, παρατηρείται επίσης αύξηση στους πιστωτές και στα οφειλόμενα έξοδα, τα οποία, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις στις 31.12.2013, ανέρχονταν σε €11,4 εκ., σε σύγκριση με €8,8 εκ. στις 31.12.2011 (€10,9 εκ. στις 31.12.2012), δηλαδή παρουσίασαν αύξηση €2,6 εκ. ή ποσοστό 30%.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2013 ανέρχονταν σε €11 εκ. (€10,4 εκ. στις 31.12.2012 και €10,2 εκ. στις 31.12.2011) και επιβάλλοντας δικαιώματα για διαφημιστικές πινακίδες και για ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, για την κατασκευή και λειτουργία των οποίων απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής και άδειας λειτουργίας.

Ωστόσο, η βιωσιμότητα του Δήμου στηρίζεται στη συνέχιση της καταβολής από το κράτος της σχετικής χορηγίας, η οποία το 2013 ανήλθε στο 37,3% των συνολικών εσόδων (42,6% το 2011).

Στην απάντησή του ο Δήμαρχος, μας ανέφερε ότι έχει εισηγηθεί στους Υπουργούς Οικονομικών και Εσωτερικών όπως, μεταξύ άλλων, το κράτος αναλάβει την αποπληρωμή των δανείων των Δήμων που επενδύθηκαν σε υποδομές και εγγυηθεί τις συντάξεις των εργαζομένων.

Εσωτερικός έλεγχος. Παρά τη βελτίωση που παρατηρήθηκε στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, εξακολουθούν να παρατηρούνται ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, όπως μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, μη συμπλήρωση, σε αρκετές περιπτώσεις, των μηχανογραφημένων ενταλμάτων πληρωμής και μη υπογραφή, σε ορισμένες περιπτώσεις, των τιμολογίων από τον υπεύθυνο λειτουργό που παρέλαβε τα αγαθά/υπηρεσίες.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σύμβαση που υπέγραψε ο Δήμος με συγκεκριμένη εταιρεία, για την αγορά υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου και την ετοιμασία σχετικών εκθέσεων/εισηγήσεων για βελτίωση των διαδικασιών που ακολουθεί, αναμένεται η λήψη μέτρων για υλοποίηση τυχόν εισηγήσεων που να αφορούν στην ενίσχυση και βελτίωση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών του Δήμου - Σχέδιο έκτακτης ανάγκης. Ο Δήμος δεν έχει ετοιμάσει σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, το οποίο να περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφών και εναλλακτικές διαδικασίες για επαναφορά των συστημάτων πληροφορικής, για συνέχιση των εργασιών του

μετά από φυσική καταστροφή ή δολιοφθορά, η ανυπαρξία του οποίου μπορεί να οδηγήσει στη δυσλειτουργία των λογισμικών συστημάτων ή/και στην απώλεια σημαντικών δεδομένων.

Σύσταση: Ο Δήμος να ετοιμάσει ολοκληρωμένο σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, που να προσδιορίζει, μεταξύ άλλων, τις άμεσες ενέργειες για αποκατάσταση των συστημάτων πληροφορικής σε περίπτωση καταστροφής. Τα επιχειρησιακά σχέδια και οι εναλλακτικές διαδικασίες να δοκιμάζονται, στη βάση σχετικών σεναρίων, με τη συμμετοχή των χρηστών σε ετήσια βάση.

Προσωπικό.

(α) Παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού. Στο συνολικό κόστος προσωπικού ύψους €15,3 εκ. το 2013 και 18,4 εκ. το 2012, περιλαμβάνονται και τα ακόλουθα ωφελήματα:

	2013 €	2012 €
Εισφορά στο Ταμείο Ευημερίας	380.391	273.547
Εισφορά σε σχέδια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	357.442	416.602
Ασφάλεια ζωής και προσωπικών ατυχημάτων	76.036	90.668
Άλλα κατ' αποκοπή επιδόματα (οδοιπορικά, εποπτών θεαμάτων, πολιτιστικών εκδηλώσεων, επιδόσεις κλήσεων κ.λπ.)	88.440	119.256
	902.309	900.073

Ενόψει των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επαναξιολόγηση των πιο πάνω ωφελημάτων και τη λήψη μέτρων για περιορισμό τους. Σχετική αναφορά παρατίθεται στην Παράγραφο 2.8 της παρούσας Έκθεσης που αφορά το Υπουργείο Οικονομικών.

(β) Σχέδιο Πρόωρης Αφυπηρέτησης εργατικού προσωπικού.

- (i) Λόγω της δεινής οικονομικής κατάστασης στην οποία περιήλθε ο Δήμος, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε την 1.11.2012 την εφαρμογή από τον Δήμο, Σχεδίου Πρόωρης Εθελοντικής Αφυπηρέτησης για το εργατικό προσωπικό, το οποίο προνοούσε την παραχώρηση πρόσθετης αποζημίωσης λόγω πλεονασμού. Επιπλέον, συμφωνήθηκε, μεταξύ Δήμου και Συντεχνιών, ότι για τα επόμενα τρία χρόνια ο Δήμος δεν θα προχωρήσει, άμεσα ή έμμεσα, σε προσλήψεις ή αγορά υπηρεσιών ή σε οποιεσδήποτε άλλες μορφές απασχόλησης.
- (ii) Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, το κόστος του Δήμου από την εφαρμογή του πιο πάνω Σχεδίου, με το οποίο επέλεξαν να αποχωρήσουν 47 εργάτες, ανήλθε στις 31.12.2013 σε €1,97 εκ., ενώ ποσό ύψους €1,35 εκ., περίπου, τους καταβλήθηκε ως αποζημίωση από το Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δηλαδή συνολικό ποσό €3,32 εκ.

Όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο, οι πιο πάνω αποζημιώσεις καταβλήθηκαν χωρίς να περιληφθεί και εγκριθεί σχετική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Δήμου για το 2013 και χωρίς να ληφθεί έγκριση από τα αρμόδια Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών.

(γ) Απασχόληση προσωπικού από τον Δήμο, μέσω της εταιρείας Δήμος Λευκωσίας (Δημόσιες Επιχειρήσεις) Λτδ. Ο Δήμος, μέσω της εταιρείας Δήμος Λευκωσίας (Δημόσιες Επιχειρήσεις) Λτδ, της οποίας είναι αποκλειστικός μέτοχος, απασχόλησε, μέσω του Σχεδίου Επιδότησης της Απασχόλησης με Ευέλικτες Ρυθμίσεις, του οποίου φορέας διαχείρισης είναι το Κέντρο Παραγωγικότητας (ΚΕΠΑ), 33 άτομα κατά το 2013 και 60 άτομα για την περίοδο 1.1.2014 μέχρι 30.11.2014, το συνολικό κόστος των οποίων ανήλθε σε €106.232 και €677.459, αντίστοιχα. Στα πιο πάνω άτομα ανατέθηκαν καθήκοντα σε διάφορες υπηρεσίες του Δήμου, ενώ για εργασίες της εταιρείας κατά το 2014, απασχολήθηκαν μόνο 25 άτομα, με

συνολικό κόστος €157.477. Σημειώνεται ότι η χρηματοδότηση της πιο πάνω εταιρείας γίνεται αποκλειστικά από τον Δήμο Λευκωσίας.

Σύμφωνα με τον Δήμο, τα πιο πάνω άτομα, τα οποία αποτελούν εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, όπως, αρχιτέκτονες, πολιτικούς μηχανικούς, επιμετρητές, συγκοινωνιολόγο, μηχανικό περιβάλλοντος, ενεργειακό μηχανικό και τεχνικούς, απασχολήθηκαν με σκοπό την προετοιμασία και υποβολή Μελέτης Στρατηγικής για Ολοκληρωμένη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη και τη διεκδίκηση πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(δ) Δημοτικός Γραμματέας. Υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας καταγγελία για αντικανονική συμμετοχή του Δημοτικού Γραμματέα του Δήμου σε αντιπροσωπεία πολιτικού κόμματος, κατά παράβαση των τότε εν ισχύι Νόμων και Κανονισμών.

Σχετικός με την εν λόγω καταγγελία, είναι ο περί των Πολιτικών Δικαιωμάτων Δημοσίων Υπαλλήλων, Εκπαιδευτικών Λειτουργών, Δημοτικών Υπαλλήλων, Κοινοτικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου Νόμος (Ν.102(Ι)/2015), ο οποίος δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 10.7.2015. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 4(2)(β) του εν λόγω Νόμου, επιτρέπεται σε δημοτικό υπάλληλο, που κατέχει θέση με μισθοδοτική κλίμακα ίση με ή ανώτερη από την κλίμακα Α8 του κυβερνητικού μισθολογίου, ως και η περίπτωση του Δημοτικού Γραμματέα, να εκλέγεται ή να διορίζεται σε κομματικό αξίωμα πολιτικού κόμματος της επιλογής του, νοουμένου ότι εξασφαλίζεται η έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου, ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 4(4)(α), το Δημοτικό Συμβούλιο παρέχει τη σχετική άδεια στον αιτούντα υπάλληλο, αν ικανοποιηθεί ότι τα καθήκοντα της θέσης του υπαλλήλου δεν συγκρούονται και δεν επηρεάζονται με οποιονδήποτε τρόπο από την ανάληψη ή τη συνέχιση της κατοχής του κομματικού αξιώματος αυτού.

Ο Δήμαρχος μας ενημέρωσε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε να παραχωρήσει τη σχετική άδεια στο Δημοτικό Γραμματέα, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και ισονομίας.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και την ευρύτητα των καθηκόντων του Δημοτικού Γραμματέα (ψηλότερη βαθμίδα της ιεραρχίας), ο Δήμος, σε συνεργασία με τον νομικό σύμβουλό του, να επιβεβαιώσει ότι δεν θα υπάρξουν νομικά προβλήματα π.χ. λόγω συμμετοχής του Δημοτικού Γραμματέα σε Επιτροπές Προσφορών και στη λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων ή/και στη συμμετοχή του σε Επιτροπές Αξιολόγησης υπαλλήλων του Δήμου, σε σχέση με τους πιο πάνω Κανονισμούς και νομοθεσίες, καθώς επίσης και με βάση τα όσα προβλέπονται στον περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο του 1999 (Ν.158(Ι)/99) (Αρχή της αμεροληψίας κ.λπ.).

Αντιμισθία και έξοδα παραστάσεως Αντιδημάρχου. Σύμφωνα με σχετική επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών, ημερ. 8.9.2010, οι Δημοτικοί Σύμβουλοι (περιλαμβανομένου και του Αντιδημάρχου) λαμβάνουν αντιμισθία και έξοδα παραστάσεως μέχρι 15% των αντίστοιχων ποσών που λαμβάνει ο Δήμαρχος.

Διαπιστώθηκε ότι κατά τα έτη 2013, 2012 και 2011 καταβλήθηκαν στους Αντιδημάρχους ωφελήματα συνολικού ύψους €16.670, €15.323 και €15.709, αντί €9.840, €9.886 και €9.818, αντίστοιχα, δηλαδή πληρώθηκαν περισσότερα €6.830 ή ποσοστό 69% το 2013, €5.437 ή ποσοστό 55% το 2012 και €5.891 ή ποσοστό 60% το 2011.

Σύσταση: Τα ωφελήματα του Αντιδημάρχου να μην ξεπερνούν το 15% αυτών του Δημάρχου και τα επιπλέον ποσά που καταβλήθηκαν να ανακτηθούν το συντομότερο δυνατόν.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με Αναλογιστική Εκτίμηση που έγινε το 2014, με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2012, η μη χρηματοδοτούμενη αναλογιστική υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές κατά την ημερομηνία αυτή, ανερχόταν σε €34,8 εκ., σε σύγκριση με €41,1 εκ. κατά την 31.12.2011, με βάση την προηγούμενη αναλογιστική εκτίμηση που έγινε το 2012.

Στην εν λόγω αναλογιστική εκτίμηση, δεν καθορίζεται ο τρόπος χρηματοδότηση/κάλυψης της πιο πάνω μη χρηματοδοτούμενης αναλογιστικής υποχρέωσης, με αποτέλεσμα το Δημοτικό Συμβούλιο να μην έχει αποφασίσει τον τρόπο αποπληρωμής της εν λόγω υποχρέωσης. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, η υποχρέωση του Δήμου προς το εν λόγω Ταμείο στις 31.12.2013, ανερχόταν σε €33,1 εκ.

Σύσταση: Ενόψει των σημαντικών αλλαγών που επήλθαν στη σχετική νομοθεσία, αναφορικά με την καταβολή εισφορών και από τους υπαλλήλους και την επέκταση του ορίου ηλικίας αφυσπρήττησης, ο Δήμος να διενεργήσει νέα αναλογιστική εκτίμηση, ώστε να εκτιμηθούν οι πραγματικές/σημερινές υποχρεώσεις του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων και να καθοριστεί ο τρόπος χρηματοδότηση/κάλυψης της μη χρηματοδοτούμενης αναλογιστικής υποχρέωσης.

Ταμειακά διαθέσιμα – Γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας της Οικονομικής Θέσης. Στις 29 Μαρτίου 2013, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έκδωσε Διατάγματα αναφορικά με τη Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Δ. Ε. Λτδ και την Τράπεζα Κύπρου Δ. Ε. Λτδ, εφαρμόζοντας μέτρα για τις δύο αυτές τράπεζες, δυνάμει του περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου του 2013.

Τα μετρητά του Δήμου σε τράπεζες που επηρεάζονται από τα πιο πάνω μέτρα κατά την ημερομηνία εφαρμογής (26 Μαρτίου 2013) των αποφάσεων, δεν έχουν επηρεαστεί, λόγω του ότι οι Δήμοι εξαιρούνται από τα πιο πάνω μέτρα. Επισημαίνεται όμως, ότι έχουν επηρεαστεί μετρητά ύψους €1,3 εκ., που αφορούν σε μετρητά του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, τα οποία είχαν επενδυθεί σε αξιόγραφα της Τράπεζας Κύπρου Δ. Ε. Λτδ.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε από τον Δήμο να την πληροφορήσει, κατά πόσο η επένδυση αυτή έγινε με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, καθώς επίσης και κατά πόσο έχουν ληφθεί οποιεσδήποτε γνωματεύσεις από εξειδικευμένο οίκο παροχής χρηματοοικονομικών/επενδυτικών υπηρεσιών.

Το πιο πάνω ποσό διαγράφηκε από τα ταμειακά διαθέσιμα του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων κατά το 2012, με αποτέλεσμα η μη χρηματοδοτούμενη αναλογιστική υποχρέωση του Δήμου για ελλειμματικές εισφορές στις 31.12.2012, να ανέλθει σε €34,8 εκ., αντί €33,5 εκ. Συναφώς αναφέρεται ότι παρόλο που ο Δήμος εισέφερε το ποσό των €1,3 εκ. στο εν λόγω Ταμείο, εντούτοις για χρηματοδότηση του αναλογιστικού ελλείμματος, θα πρέπει να εισφέρει το ποσό αυτό για δεύτερη φορά, με αποτέλεσμα η επένδυση σε αξιόγραφα να έχει επιβαρύνει τον Δήμο στο διπλάσιο, δηλαδή, το συνολικό ποσό με το οποίο επηρεάστηκε ο Δήμος από τα πιο πάνω μέτρα ανήλθε σε €2,5 εκ.

Ο Δήμαρχος ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι η εντολή για την επένδυση του πιο πάνω ποσού δόθηκε από τον Δημοτικό Γραμματέα και τον Δημοτικό Ταμία, οι οποίοι, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Δήμων Νόμου, υπογράφουν για όλες τις πληρωμές που διενεργούνται από λογαριασμούς του Δήμου, στους οποίους, τότε, συμπεριλαμβάνονταν και οι λογαριασμοί του Ταμείου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθείτο και στο παρελθόν από τους εκάστοτε Δημοτικούς Γραμματείς και Δημοτικούς Ταμίες.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί απαράδεκτο το γεγονός να επενδύθηκε τέτοιου ύψους ποσό, χωρίς την έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου, και χωρίς να έχει ληφθεί γνωμάτευση από εξειδικευμένο οίκο. Για το θέμα θα πρέπει ο Δήμος να διερευνήσει το ενδεχόμενο ύπαρξης ευθυνών.

Τιμολόγια προμηθευτών και πληρωμές.

(α) Φορολογικά τιμολόγια. Ανεξάρτητα εάν ένα νομικό ή φυσικό πρόσωπο είναι εγγεγραμμένο ή όχι στο Μητρώο ΦΠΑ, οφείλει να παραδίδει φορολογικό τιμολόγιο, το οποίο να συνάδει με τους περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμους και Κανονισμούς. Παρατηρήθηκε ότι αριθμός οικονομικών φορέων δεν εκδίδει/προσκομίζει προς τον Δήμο φορολογικά τιμολόγια.

Σύσταση: Να απαιτούνται πάντοτε φορολογικά τιμολόγια.

(β) Καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων. Σε αρκετές περιπτώσεις, παρατηρήθηκε σημαντική καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων για προμήθειες αναλώσιμων ειδών και εξοπλισμού, που μερικές φορές ξεπερνούσε τους 5 μήνες, η οποία οφείλεται, κυρίως, σύμφωνα με το Δήμο, στην έλλειψη ρευστότητας.

Σύσταση: Σύμφωνα και με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, οι Προϊστάμενοι Τμημάτων να φροντίζουν για την έγκαιρη πληρωμή όλων των υποχρεώσεων.

Τέλος θεάματος. Κατά τα έτη 2013 και 2012 εισπράχθηκε τέλος θεάματος ύψους €19.818 και €10.193, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €22.664 κατά το 2011, ενώ διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου για θεατρικές παραστάσεις δεν καταβλήθηκαν τα νενομισμένα τέλη.

(α) Με την απόφασή του, ημερ. 25.2.1993, ο Δήμος απάλλαξε συγκεκριμένο θέατρο από την καταβολή του οφειλόμενου φόρου θεάματος και από τον φόρο θεάματος μελλοντικών παραστάσεων, απόφαση η οποία ισχύει μέχρι σήμερα, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων από τον Δήμο, αλλά και την άρνηση άλλων θεατρικών ομάδων να καταβάλουν φόρο θεάματος για τις θεατρικές τους παραστάσεις, επικαλούμενοι την απαλλαγή που δόθηκε στο εν λόγω θέατρο. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(i)(iv) του περί Δήμων Νόμου, ο Δήμος δύναται να εξαιρεί την πληρωμή του συνόλου ή μέρους του τέλους θεάματος, σε περίπτωση που οι εισπράξεις οποιουδήποτε δημόσιου θεάματος διατίθενται ολόκληρες ή μερικώς για φιλανθρωπικούς, εκπαιδευτικούς ή αγαθοεργούς σκοπούς ή για την προώθηση των αθλημάτων ή αθλητισμού, που στην προκειμένη περίπτωση δεν ισχύει.

(β) Ο Δήμος δεν εξασκεί αποτελεσματικό έλεγχο, σχετικά με παραστάσεις ή θεάματα ή οποιοδήποτε είδος ψυχαγωγίας, στο οποίο προσέρχεται το κοινό, σύμφωνα και με τις διατάξεις του άρθρου 85(2)(i) του περί Δήμων Νόμου. Σύμφωνα με τα όσα μας ανέφερε ο Δήμαρχος, ο Δήμος κατήργησε τη διενέργεια επιτόπιων νυκτερινών ελέγχων, γιατί υπολογίστηκε ότι τα έσοδα που θα εισπράττονταν θα ήταν λιγότερα από το επίδομα που θα έπρεπε να καταβάλλεται σε αρμόδιο λειτουργό του Δήμου.

Απαντώντας ο Δήμαρχος, μας ανέφερε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, ο Δήμος έχει ορίσει από τον Ιούνιο του 2015 δύο νέους επιθεωρητές θεαμάτων για τη διενέργεια επιτόπιων νυκτερινών ελέγχων.

(γ) Σύμφωνα με το άρθρο 84(ιθ) του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο έχει καθήκον να ρυθμίζει και να ελέγχει, περιορίζει ή απαγορεύει τη λειτουργία οιονδήποτε θεάτρων ή υποστατικών ή χώρων, όπου παρουσιάζονται ή εκτελούνται δημόσια θεάματα και να χορηγεί άδειες για τη χρήση αυτών των θεάτρων ή υποστατικών ή χώρων, νοουμένου ότι εξασφαλίζονται από τις αρμόδιες δημοτικές και κυβερνητικές υπηρεσίες όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά που προβλέπονται στον εν λόγω Νόμο.

Σύσταση: Για την παρακολούθηση και εφαρμογή των διατάξεων του πιο πάνω Νόμου, ο Δήμος να τηρεί μητρώο, στο οποίο να καταχωρούνται όλοι οι αδειούχοι χώροι και να επιθεωρεί υποστατικά, ώστε να εντοπίζει χώρους στους οποίους εκτελούνται δημόσια θεάματα χωρίς άδεια. Ο Δήμος να εφαρμόζει τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της ισότητας, σύμφωνα με τον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο.

Χρεώσεις.

(α) Καθυστερήσεις φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, οι χρεώσεις στις 31.12.2013 και 31.12.2012, μετά την πρόνοια για επισφαλείς χρεώσεις, ανέρχονταν σε €11 εκ. και €10,4 εκ., αντίστοιχα, σε σύγκριση με €10,2 εκ. στις 31.12.2011.

Στους πιο πάνω χρεώσεις περιλαμβάνονται καθυστερήσεις φορολογιών που αφορούν σε επαγγελματικές άδειες, τέλη σκυβάλων και άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών, συνολικού ύψους €4,3 εκ. και €4 εκ. στις 31.12.2013 και 31.12.2012, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €3,8 εκ. στις 31.12.2011.

Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, διαπιστώνονται αδυναμίες στην αποτελεσματική είσπραξη φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων που επιβάλλονται από τον Δήμο, με αποτέλεσμα σημαντικά ποσά να παραμένουν κάθε χρόνο ανείσπρακτα και η είσπραξή τους, με την πάροδο του χρόνου, να καθίσταται δύσκολη ή/και αδύνατη.

Σύσταση: Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξη των καθυστερήσεων.

(β) Χρεώσεις δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώσεις δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας ανέρχονταν στις 31.12.2013 και 31.12.2012 σε €1,3 εκ. και €1,2 εκ. αντίστοιχα, σε σύγκριση με €1,2 εκ. το 2011.

Διαπιστώθηκε ότι στους φορολογικούς καταλόγους των ετών 2014, 2013 και 2012 δεν παρουσιάζονται 7.897, 8.013 και 8.109 περιπτώσεις ιδιοκτητών ακίνητης ιδιοκτησίας, αντίστοιχα, οι οποίοι εξακολουθούν να οφείλουν δημοτικό τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας ύψους €111.973, €112.651 και €118.187, αντίστοιχα, που τους επιβλήθηκε τα έτη 1992-2004.

Σύμφωνα με τον Δήμο, οι πιο πάνω περιπτώσεις διερευνώνται, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για να διαπιστωθούν οι λόγοι για τους οποίους οι εν λόγω ιδιοκτήτες δεν παρουσιάζονται στους φορολογικούς καταλόγους του 2014 (δηλαδή, δεν τους είχε επιβληθεί τέλος), αφού, σύμφωνα με τους καταλόγους καθυστερήσεων προηγούμενων ετών, εξακολουθούσαν να οφείλουν τέλη ακίνητης ιδιοκτησίας.

Σύσταση: Δεδομένου ότι για την πώληση ή μεταβίβαση ακίνητης ιδιοκτησίας απαιτείται βεβαίωση που εκδίδεται από τον Δήμο ότι δεν οφείλονται τέλη, να ολοκληρωθεί η διερεύνηση των πιο πάνω περιπτώσεων, σε συνεργασία με το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λευκωσίας, ώστε να διαπιστωθούν οι λόγοι/συνθήκες μεταβίβασής τους.

(γ) Σκυβαλότοπος Κοτσιάτη. Ο Δήμος Λευκωσίας έχει την ευθύνη για τη διαχείριση του σκυβαλότοπου Κοτσιάτη και μεριμνά για τον επιμερισμό του κόστους διαχείρισης και λειτουργίας του, αφαιρουμένων των εσόδων από τέλη χρήσης του σκυβαλότοπου από ιδιώτες, στους εξυπηρετούμενους Δήμους και Κοινότητες.

Κατά τα έτη 2013 και 2012, τα έξοδα του σκυβαλότοπου ανήλθαν σε €549.925 και €476.985, ενώ τα έσοδα σε €63.452 και €85.358, αντίστοιχα. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρεί ο Δήμος, στις 28.5.2014 οφειλόταν από εξυπηρετούμενους Δήμους και Κοινότητες συνολικό ποσό ύψους €576.390. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται ποσοστό 25% για διοικητικά έξοδα, καθώς και ΦΠΑ.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία λήφθηκε κατά το 2014, η ευθύνη διαχείρισης του σκυβαλότοπου ανατέθηκε στην Μονάδα Ολοκληρωμένων Εγκαταστάσεων

Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ). Ωστόσο, λόγω αποτυχίας της ΟΕΔΑ, ζητήθηκε από τον Δήμο να συνεχίσει τη λειτουργία του σκυβαλότοπου.

Σύσταση: Να ληφθούν έγκαιρα μέτρα για είσπραξη των οφειλομένων.

Συμφωνία μεταξύ Δήμου Λευκωσίας και ΑΤΗΚ για παροχή υπηρεσιών τηλεπληροφορικής για λύση ολοκληρωμένης διαχείρισης χώρων στάθμευσης. Για τις πιο πάνω υπηρεσίες, ο Δήμος υπέγραψε στις 30.7.2010 συμφωνία με την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (ΑΤΗΚ), διάρκειας πέντε ετών, με προοπτική αυτόματης ανανέωσης από έτος σε έτος, μέχρι να τερματιστεί από οποιονδήποτε εκ των συμβαλλομένων. Με βάση τη συμφωνία, η οποία προνοεί την άδεια χρήσης από τον Δήμο συγκεκριμένου μηχανογραφημένου συστήματος, ο κάθε δημότης θα μπορεί, με γραπτό μήνυμα (SMS) μέσω του κινητού τηλεφώνου του, να καταβάλλει τα δικαιώματα στάθμευσης του οχήματός του στους διάφορους χώρους στάθμευσης και παρκόμετρα του Δήμου, χωρίς τη χρήση κερμάτων, με αυτόματη χρέωση του λογαριασμού του από την ΑΤΗΚ. Ακολουθώντας, η ΑΤΗΚ θα εμβάζει τα σχετικά δικαιώματα στον Δήμο, αποκόπτοντας ποσοστό επί των εισπραχθέντων ποσών (10% για μηνιαίες εισπράξεις μέχρι €100.000 και 20% πέραν των €100.000). Επίσης, θα εισπράττει ποσοστό επί των εσόδων όλων των εξωδίκων προστίμων για παράνομη στάθμευση, με ελάχιστο ποσοστό 5% και μέγιστο ποσοστό 20% για μηνιαία ποσά μέχρι €41.667 και πέραν των €125.000, αντίστοιχα. Η λειτουργία του πιο πάνω συστήματος άρχισε τον Ιανουάριο του 2011.

Παρατηρήθηκε ότι, με βάση τους όρους της συμφωνίας, η ΑΤΗΚ δεν είναι υποχρεωμένη να τεκμηριώνει στον Δήμο τα ποσά που του καταβάλλει, γι' αυτό και τα μηνιαία εμβάσματα δεν συνοδεύονται με αναλυτικές καταστάσεις, στις οποίες να φαίνονται τα δικαιώματα από γραπτά μηνύματα (SMS) που δύναται να εισπράξει η ΑΤΗΚ κάθε μήνα και τα πραγματικά δικαιώματα που εισέπραξε, βάσει των οποίων να εμβάζει στον Δήμο το μερίδιο που του αναλογεί.

Ο Δήμαρχος πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι η εν λόγω συμφωνία έχει τερματιστεί από 31.8.2015, καθώς και ότι ο Δήμος μελετά τρόπους επαναλειτουργίας του συστήματος με δικά του μέσα.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, τα δικαιώματα του Δήμου δεν φαίνεται να διασφαλίζονται. Ο Δήμος να μελετήσει τρόπους επαναλειτουργίας του συστήματος, μόνο αφού προβεί σε εκτίμηση κόστους/οφέλους.

Κατάρρευση στέγης Δημοτικού Θεάτρου και διαγωνισμός για την ετοιμασία οικονομικής μελέτης και εγγράφων διαγωνισμού για επιλογή οικονομικού φορέα, ο οποίος θα επιδιορθώσει, θα συντηρεί και θα λειτουργεί το Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας, με τη μέθοδο αυτοχρηματοδότησης.

(α) Μετά την κατάρρευση της στέγης του Δημοτικού Θεάτρου τον Ιούνιο του 2008, το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του, ημερ. 18.6.2008, διόρισε Τριμελή Επιτροπή για να διερευνήσει τα αίτια της κατάρρευσης. Στο πόρισμά της, το οποίο παραδόθηκε στον Δήμο τον Φεβρουάριο του 2009, η εν λόγω Επιτροπή αποφαινεται για τα τεχνικά αίτια της κατάρρευσης και αναφέρεται σε όλους όσους ανέλαβαν τη ριζική ανακαίνιση, συντήρηση και αναβάθμιση του Δημοτικού Θεάτρου.

Ο Δήμος καταχώρησε στις 24.9.2010 αγωγή εναντίον 3 οίκων, αξιώνοντας γενικές αποζημιώσεις, αποζημιώσεις ανακατασκευής του Δημοτικού Θεάτρου, που σύμφωνα με σχετική έκθεση εκτίμησης ανέρχονται σε €2,9 εκ., νόμιμο τόκο και έξοδα αγωγής, πλέον ΦΠΑ και έξοδα επίδοσης.

Μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, η εκδίκαση της πιο πάνω υπόθεσης δεν είχε ολοκληρωθεί, ενώ το κτίριο εξακολουθεί να παραμένει αναξιοποίητο/εγκαταλελειμμένο.

(β) Στις 24.5.2011, ο Δήμος ζήτησε από τρεις συμβούλους/μελετητές της επιλογής του, όπως καταθέσουν προσφορά για την ετοιμασία οικονομικής μελέτης και εγγράφων διαγωνισμού, για την

επιλογή οικονομικού φορέα, ο οποίος θα επιδιορθώσει, θα συντηρεί και θα λειτουργεί το Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας, με τη μέθοδο αυτοχρηματοδότησης (Build, Operate, Transfer – BOT), για περίοδο άνω των 15 χρόνων. Σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού, στα καθήκοντα των συμβούλων/μελετητών περιλαμβανόταν και η αξιολόγηση των προσφορών που θα υποβάλλονταν.

Στις 7.6.2011, η Επιτροπή που αποτελείται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών, τον Δημοτικό Γραμματέα και τον Δημοτικό Ταμία αποφάσισε όπως αναθέσει τη σύμβαση σε συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία κατέθεσε τη χαμηλότερη προσφορά ύψους €13.000 πλέον ΦΠΑ.

Στις 29.5.2012, ο πιο πάνω σύμβουλος/μελετητής παρέδωσε στον Δήμο τα έγγραφα του διαγωνισμού για την επιλογή οικονομικού φορέα, σύμφωνα με τα οποία η εκτίμηση δαπάνης ανήλθε σε €3 εκ., ενώ η μέγιστη περίοδος/διάρκεια της σύμβασης υπολογίστηκε στα 50 χρόνια και η ελάχιστη στα 33. Στη διάρκεια της σύμβασης συνυπολογίζεται και ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση των εργασιών επιδιόρθωσης του θεάτρου, ο οποίος εκτιμάται σε 30 μήνες.

Παρόλο που το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 21.6.2012 την προκήρυξη του διαγωνισμού, σύμφωνα με τα έγγραφα που ετοίμασε ο σύμβουλος/μελετητής, ο διαγωνισμός, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε προκηρυχθεί, αλλά ούτε και στο σχετικό φάκελο του Αρχείου είχαν καταχωρηθεί οποιαδήποτε έγγραφα, τα οποία να αναφέρουν τους λόγους της μη προκήρυξης του διαγωνισμού.

Παρατηρήθηκε ότι, παρόλο που, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού, στα καθήκοντα των συμβούλων/μελετητών περιλαμβανόταν και η αξιολόγηση των προσφορών που θα υπέβαλλαν οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό οικονομικοί φορείς, εντούτοις η εν λόγω εταιρεία πληρώθηκε ολόκληρο το ποσό των €13.000 πλέον ΦΠΑ.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι η πληρωμή ολόκληρου του πιο πάνω ποσού έγινε εκ παραδρομής και ως εκ τούτου, ο Δήμος θα ζητήσει από τους συμβούλους/μελετητές την επιστροφή μέρους του εν λόγω ποσού.

Σύσταση: Ο Δήμος να αιτιολογήσει τους λόγους της μη προκήρυξης του διαγωνισμού.

Διαχείριση δημοτικών χώρων στάθμευσης-Εταιρεία Δήμος Λευκωσίας (Δημόσιες Επιχειρήσεις) Λτδ.

(α) Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 9.5.2013, την ανάληψη της διαχείρισης και συντήρησης των Δημοτικών Χώρων Στάθμευσης (ΔΧΣ) Λήδρας-Αριάδνης, Φανερωμένης, Ντ' Αβίλα και Τρίπολη από την εταιρεία Δήμος Λευκωσίας (Δημόσιες Επιχειρήσεις) Λτδ, της οποίας αποκλειστικός μέτοχος είναι ο Δήμος Λευκωσίας.

Σύμφωνα με τα πρακτικά της Επιτροπής Κυκλοφοριακού και Χώρων Στάθμευσης, ημερ. 22.3.2013, η πιο πάνω απόφαση λήφθηκε για να μπορέσει ο Δήμος να εκμεταλλευτεί την ευελιξία της δικής του πιο πάνω εταιρείας, η οποία ιδρύθηκε το 1998, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 63(6) του περί Δήμων Νόμου (Ν.111/85), σύμφωνα με το οποίο το Συμβούλιο κέκτηται εξουσία όπως βελτιώνει ή αξιοποιεί με οποιονδήποτε τρόπο, κάθε κινητή ή ακίνητη ιδιοκτησία κατεχόμενη ή που ανήκει στον Δήμο και να δημιουργεί δημόσιες επιχειρήσεις.

Όπως αναφέρεται στα πρακτικά, η Επιτροπή Κυκλοφοριακού και Χώρων Στάθμευσης εισηγήθηκε τα πιο πάνω, αφού έλαβε υπόψη της, μεταξύ άλλων, τις χρονοβόρες διαδικασίες προκήρυξης διαγωνισμού, καθώς και τον μη ικανοποιητικό έλεγχο των ΔΧΣ από την Υπηρεσία Τροχονόμων, με αποτέλεσμα να χάνονται καθημερινά πολλά χρήματα, σε σχέση με τον αριθμό οχημάτων που εισέρχονται στους χώρους.

Η εν λόγω Επιτροπή σημειώνει επίσης, ότι η εταιρεία Δήμος Λευκωσίας (Δημόσιες Επιχειρήσεις) Λτδ, είναι εταιρεία ιδιωτικού δικαίου και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ασκεί δημόσια εξουσία, με αποτέλεσμα οι πράξεις της να μην υπόκεινται σε αναθεωρητικό έλεγχο ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Αναφέρει επίσης ότι η εν λόγω εταιρεία θα είναι ευέλικτη στις αποφάσεις της, με τη χρήση του αναγκαίου

προσωπικού που μπορεί να εργοδοτήσει ή/και με ανάθεση διαφόρων υπεργολαβιών σε τρίτους και θα μπορεί να λειτουργήσει αμέσως, καθώς και ότι θα λειτουργεί ανεξάρτητα από τον Δήμο Λευκωσίας και δεν θα επηρεάζει με οιονδήποτε τρόπο τον Προϋπολογισμό του, αφού διαθέτει δικό της κεφάλαιο.

(β) Χρηματοδότηση της εταιρείας Δήμος Λευκωσίας (Δημόσιες Επιχειρήσεις) Λτδ. Για τη χρηματοδότησή της, η εταιρεία υπέγραψε στις 20.12.2013 συμφωνία δανείου με τον Δήμο, για ποσό ύψους €400.000, το οποίο θα φέρει νόμιμο τόκο, όπως ορίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών.

Διαπιστώθηκε ότι το συνολικό ποσό που εκταμιεύθηκε για τις ανάγκες της εταιρείας, ανήλθε, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, σε €477.968. Συναφώς αναφέρεται ότι η εκταμίευση των ποσών αυτών δεν συμπεριλήφθηκε στους σχετικούς Προϋπολογισμούς.

(γ) Πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν από την εταιρεία. Μέχρι τις 31.12.2014, η εταιρεία πραγματοποίησε, μεταξύ άλλων, τις πιο κάτω πληρωμές συνολικού ύψους €389.907, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

- (i) Προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση συστημάτων διαχείρισης χώρων στάθμευσης με μπάρες εισόδου/εξόδου.** Για την προμήθεια του εν λόγω εξοπλισμού, πληρώθηκαν συνολικά €294.882, χωρίς να ακολουθηθούν οι διαδικασίες που προβλέπονται στον περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμο (Ν.12(Ι)/2006).

Η εταιρεία και όχι ο Δήμος ετοίμασε τους όρους του διαγωνισμού, οι οποίοι δεν κοινοποιήθηκαν στην Υπηρεσία μας, ώστε να εκφράσουμε τις απόψεις μας και ζήτησε από 4 εταιρείες όπως υποβάλουν προσφορά, η αξιολόγηση των οποίων έγινε από διμελή Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία απαρτιζόταν από τον Εκτελεστικό Μηχανικό Ηλεκτρολογίας του Δήμου και έκτακτο υπάλληλο.

Μετά από εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης, ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στις 30.6.2013 από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας, στο οποίο κατά την εν λόγω ημερομηνία, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται από τον Έφορο Εταιρειών, συμμετείχαν ως διευθυντές ο Δήμαρχος και 6 μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου.

- (ii) Προμήθεια 4 φυλακίων για τις εισόδους των δημόσιων χώρων στάθμευσης.** Η εταιρεία, επικαλούμενη την επίλυση προβλημάτων που πιθανόν να προέκυπταν κατά την εγκατάσταση των εν λόγω φυλακίων με τον υπόλοιπο εξοπλισμό, χωρίς, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, να τεκμηριώνεται, αποφάσισε την προμήθειά τους για ποσό €14.950 πλέον ΦΠΑ, από την εταιρεία στην οποία κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός για την προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση συστημάτων διαχείρισης χώρων στάθμευσης με μπάρες εισόδου/εξόδου.

Σημειώνεται ότι η αρχική τιμή στην οποία η εν λόγω εταιρεία πρόσφερε κάθε φυλάκιο, σύμφωνα με σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμά της, ήταν €4.250 χωρίς ΦΠΑ, δηλαδή €17.000 συνολικά, ενώ στη συνέχεια διαφοροποίησε την τιμή της σε €3.900 και τελικά σε €3.737,50, ώστε, κατά την άποψη και πάλι της Υπηρεσίας μας, η προσφερόμενη τιμή να παραμείνει κάτω από το όριο των €15.000 χωρίς ΦΠΑ.

Συναφώς αναφέρεται ότι η Τριμελής Επιτροπή Προσφορών της Εταιρείας, η οποία απαρτίζεται από τους Δήμαρχο/Πρόεδρο της εταιρείας, Δημοτικό Γραμματέα/Γραμματέα εταιρείας και Δημοτικό Ταμία/Ταμία εταιρείας (κατά τα πρότυπα της Επιτροπής που συστήνεται σύμφωνα με τον Κανονισμό 4(5) των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Κανονισμών (ΚΔΠ 243/2012) και αποτελείται από τον Δήμαρχο-Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών του Δήμου, τον Δημοτικό Γραμματέα και τον Δημοτικό Ταμία, η οποία έχει εξουσία να αποφασίζει για συμβάσεις η αξία των οποίων υπερβαίνει το ποσό των €4.000

εκτός ΦΠΑ, αλλά δεν υπερβαίνει το ποσό των €15.000), αφού μελέτησε την προσφορά που υποβλήθηκε και το υπηρεσιακό σημείωμα με τις εισηγήσεις του Δημοτικού Μηχανικού, ομόφωνα αποφάσισε την έγκριση της προσφοράς της εν λόγω εταιρείας για ποσό €14.950 πλέον ΦΠΑ.

(δ) Πρόσληψη προσωπικού. Η εν λόγω εταιρεία απασχόλησε για εργασίες της 25 άτομα κατά το 2014, με συνολικό κόστος €157.477. Το ποσό αυτό χρεώθηκε στο Κονδύλι του Δήμου «Αγορά Υπηρεσιών».

(ε) Παράκαμψη διαδικασιών.

- (i) Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα αναφέρονται πιο πάνω, η απόφαση του Δήμου για ανάθεση της διαχείρισης και συντήρησης των Δημοτικών Χώρων Στάθμευσης στην εταιρεία, φαίνεται να λήφθηκε, σύμφωνα και με τις εισηγήσεις της Επιτροπής Κυκλοφοριακού και Χώρων Στάθμευσης, με γνώμονα την παράκαμψη των διαδικασιών που προβλέπονται στον περί Δήμων Νόμο (Ν. 111/85), καθώς και στον Νόμο και Κανονισμούς που προνοούν για τον Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα (Ν. 12(Ι)/2006 και ΚΔΠ 243/2012).
- (ii) Ο Δήμος, μέσω της εν λόγω εταιρείας, απασχόλησε για δικές του εργασίες 33 άτομα κατά το 2013 με κόστος €106.232, ενώ για την περίοδο 1.1.2014-30.11.2014, απασχόλησε 35 (60-25), με κόστος €519.982 (€677.459-€157.477), σε αντίθεση με τα όσα προβλέπονται σε εγκύκλιο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 12.6.2013, με θέμα «Προϋπολογισμοί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου για το 2014, Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΣΠΑΠ) 2014-2016», σύμφωνα με την οποία, η πρόσληψη εργοδοτούμενων καθορισμένης διάρκειας, καθώς και η αντικατάσταση υπαλλήλων που αποχωρούν από την υπηρεσία για οποιονδήποτε λόγο απαγορεύεται και για το 2014.

Στην απάντησή του ο Δήμαρχος, αναφέρεται μόνο στην υλοποίηση του στόχου της μέγιστης εκμετάλλευσης των τεσσάρων δημοτικών χώρων στάθμευσης, σημειώνοντας ότι τα έσοδα από τους εν λόγω χώρους αυξήθηκαν από €394.000 το 2013 σε €960.000 το 2014, προσθέτοντας επίσης ότι στόχος των ενεργειών του Δήμου δεν ήταν η παράκαμψη των νόμιμων διαδικασιών, αλλά η μεγιστοποίηση των εσόδων του.

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι όλες οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν αναφορικά με την αξιοποίηση των δημοτικών χώρων στάθμευσης, θα μπορούσαν να γίνουν από τον ίδιο τον Δήμο, μέσα στα πλαίσια της εκτέλεσης των εργασιών/αποστολής του.

(στ) Σε σχέση με την Εταιρεία Δήμος Λευκωσίας (Δημόσιες Επιχειρήσεις) Λτδ, η Υπηρεσία μας επεσήμανε προς το Δημοτικό Συμβούλιο τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με τον περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο του 2014 (Ν. 20(Ι)/2014), «κρατική επιχείρηση» σημαίνει εταιρεία, σωματείο ή ίδρυμα, στο οποίο η Δημοκρατία δύναται να ασκεί αποφασιστική επιρροή, με εξαίρεση τις εισηγμένες εταιρείες σε οργανωμένη αγορά, η οποία αποφασιστική αυτή επιρροή εκ μέρους της Δημοκρατίας τεκμαίρεται, όταν η Δημοκρατία άμεσα ή έμμεσα -
 - (i) κατέχει το μεγαλύτερο μέρος του εκδομένου κεφαλαίου της επιχείρησης ή
 - (ii) διαθέτει την πλειονότητα των ψήφων, οι οποίες αντιστοιχούν στους τίτλους που έχει εκδώσει η επιχείρηση ή
 - (iii) δύναται να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της επιχείρησης.
- Σύμφωνα με εγκύκλιο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 16.6.2014, με θέμα «Ετοιμασία Προϋπολογισμών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου για το 2015»,

οι Προϋπολογισμοί των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου πρέπει να συνάδουν, κατά αναλογία, με τις κατευθυντήριες γραμμές που περιλήφθηκαν στο Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΣΠΔΠ) 2015-2017 και εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 23.5.2014. Το ΣΠΔΠ 2015-2017 καθορίζει τις βασικές κατευθύνσεις και προτεραιότητες πολιτικής της κυβέρνησης για την τριετία και καλύπτει τόσο τη Γενική Κυβέρνηση (κεντρική κυβέρνηση και τοπικές αρχές), όσο και τους κρατικούς οργανισμούς/επιχειρήσεις.

Σύσταση. Με βάση τα όσα αναφέρονται πιο πάνω, ο Δήμος να συμμορφωθεί και να εφαρμόσει την υφιστάμενη νομοθεσία και Κανονισμούς. Η χρησιμοποίηση εταιρείας για παράκαμψη των νόμιμων διαδικασιών είναι απαράδεκτη.

Οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής των αποβλήτων συσκευασίας. Ο Δήμος υπέγραψε στις 9.6.2008 συμφωνία συνεργασίας με συγκεκριμένη εταιρεία για την οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής αποβλήτων συσκευασίας (χαρτί, πλαστικές φιάλες, τενεκεδάκια αλουμινίου, γυαλί κ.λπ.) στην πηγή, δηλαδή από τα νοικοκυριά, διάρκειας μέχρι τις 31.7.2012, με αυτόματη ανανέωση για επιπρόσθετες εξαετείς περιόδους, εκτός εάν ζητηθεί διαφορετικά από το ένα μέρος.

Σύμφωνα με την απάντηση του Δημάρχου, η πιο πάνω συμφωνία ανανεώθηκε μέσω νέας τροποποιητικής συμφωνίας, με ισχύ από 1.7.2011-1.7.2015. Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε επίσης ότι, λαμβάνοντας υπόψη ότι το θέμα αφορά σε μεγάλο αριθμό Τοπικών Αρχών, το ενδεχόμενο περαιτέρω ανανέωσης της συμφωνίας τυγχάνει διαπραγματεύσεως και συζητείται σε επίπεδο Ένωσης Δήμων, σε συνεννόηση με τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες.

Με βάση τη συμφωνία, ο Δήμος θα πρέπει να συνεισφέρει οικονομικά προς την εταιρεία στο τέλος κάθε χρόνου, για κάλυψη των εξόδων των διαφόρων δραστηριοτήτων που εκτελούνται, νοούμενου ότι η εταιρεία ετοιμάσει και παρουσιάσει για έγκριση στον Δήμο, αιτιολογημένη έκθεση εξόδων με σχετικά παραστατικά. Στη συμφωνία προβλέπονται επίσης τα ποσοστά που αφορούν στη συγχρηματοδότηση και στα έσοδα για τον Δήμο από τη διάθεση των προϊόντων ανακύκλωσης.

Διαπιστώθηκε ότι, ενώ ο Δήμος, για την περίοδο Φεβρουαρίου 2009-Ιουλίου 2014, κατέβαλε προς την εταιρεία ποσό συνολικού ύψους €827.252, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου η εταιρεία δεν φαίνεται να είχε καταβάλει στον Δήμο οποιοδήποτε ποσό ως έσοδο.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι τα έσοδα του Δήμου συμψηφίζονταν με τα οφειλόμενα έξοδα προς την εν λόγω εταιρεία και ότι για τον λόγο αυτό δεν καταχωρούνταν οποιαδήποτε έσοδα στο Γενικό Καθολικό του Δήμου.

Σύσταση: Η συμφωνία του Δήμου με την ιδιωτική εταιρεία συνιστά δημόσια σύμβαση, η οποία θα έπρεπε να είχε ανατεθεί κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού. Ο Δήμος θα πρέπει να εξετάσει με το νομικό σύμβουλό του τη δυνατότητα τερματισμού της συμφωνίας αμέσως μόλις επιλεγεί νέος ανάδοχος κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού. Στο μεταξύ, ο Δήμος θα πρέπει, με βάση τη συμφωνία, να απαιτήσει από την εταιρεία όπως υποβάλει αιτιολογημένη έκθεση και να διεκδικήσει τυχόν ποσά που του οφείλονται, τα οποία δεν θα πρέπει να συμψηφίζονται με τα έξοδα, σύμφωνα και με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Διενέργεια διαγωνισμών και αποκάλυψη τυχόν συγγένειας - Διαγωνισμοί για τη διενέργεια μελετών βιωσιμότητας για την ανέγερση και λειτουργία των υπόγειων χώρων στάθμευσης Αγίου Αντωνίου και Αγίου Σπυρίδωνα. Σύμφωνα με τους περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Δημοτικούς) Κανονισμούς (ΚΔΠ 243/2012), Κανονισμός

21(2), σε περίπτωση που ο Πρόεδρος ή οποιοδήποτε μέλος αρμοδίου οργάνου ή επιτροπής που συστήνεται με βάση τους εν λόγω Κανονισμούς, έχει οποιαδήποτε εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγένεια μέχρι του τετάρτου βαθμού, με οποιοδήποτε πρόσωπο που έχει πρόδηλο οικονομικό ή άλλο συμφέρον στην εν λόγω διαδικασία, οφείλει να αποκαλύψει τη συγγένεια στο οικείο όργανο ή στην επιτροπή και να αποσυρθεί από τη σχετική συνεδρία ή τη διαδικασία, αφού καταγραφεί το γεγονός στα πρακτικά.

(α) Σύμφωνα με τον Κανονισμό 4(6) των περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Δημοτικών) Κανονισμών του 2012 (ΚΔΠ 243/2012), η Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Δήμαρχο (Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών) και τον Δημοτικό Γραμματέα, έχει εξουσία να αποφασίζει για συμβάσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 84(1)(β) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου (Ν. 12(Ι)/2006), η αξία των οποίων δεν υπερβαίνει το ποσό των €4.000 εκτός ΦΠΑ, αφού ζητηθεί η υποβολή γραπτών ή προφορικών προσφορών από περιορισμένο αριθμό οικονομικών φορέων. Κατά παράβαση του άρθρου 84(1)(β), ζητήθηκαν προσφορές για κάθε χώρο στάθμευσης ξεχωριστά, το ύψος των οποίων ανήλθε σε €3.500 πλέον ΦΠΑ η κάθε μία.

Σύμφωνα με το άρθρο 84(2) του πιο πάνω Νόμου, καμιά σύμβαση δεν δύναται να καταταχθεί με σκοπό την ευνοϊκή εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δύο πιο πάνω διαγωνισμοί αφορούσαν στο ίδιο θέμα, δηλαδή τη διενέργεια μελετών, η Υπηρεσία μας έχει τη γνώμη ότι ο Δήμος θα έπρεπε να προκηρύξει ένα ενιαίο διαγωνισμό και για τους δύο υπόγειους χώρους στάθμευσης, ώστε να προκύψουν οικονομίες κλίμακας.

Συναφώς αναφέρεται ότι σε περίπτωση που η εκτίμηση κόστους και για τις δύο μελέτες, ανερχόταν σε ποσό μεγαλύτερο από €4.000, τότε εξουσία να αποφασίσει θα είχε η Επιτροπή που αποτελείται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου Προσφορών, τον Δημοτικό Γραμματέα και τον Δημοτικό Ταμία και όχι η Διμελής Επιτροπή που αποφάσισε, όπως αναφέρεται πιο πάνω.

(β) Η τιμολόγηση των πιο πάνω εργασιών προς τον Δήμο έγινε από συγκεκριμένη εταιρεία. Με βάση στοιχεία που τηρούνται από τον Έφορο Εταιρειών, διαπιστώθηκε ότι μεταξύ ενός εκ των διευθυντών και συνεταίρων της εν λόγω εταιρείας και του Δημάρχου, υπάρχει εξ αίματος συγγένεια τετάρτου βαθμού.

Ο Δήμαρχος ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι η πιο πάνω παρατήρησή μας είναι ορθή, καθώς και ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις στο μέλλον θα φροντίζει, ώστε να απέχει από τέτοιες διαδικασίες.

Ειδική Έρευνα – Διαγραφή χρεών και παραχώρηση εκπτώσεων προς νομικά και φυσικά πρόσωπα στον Δήμο Λευκωσίας, χωρίς την τήρηση των νενομισμένων διαδικασιών. Τα ακόλουθα προέκυψαν από ειδική έρευνα την οποία πραγματοποίησε η Υπηρεσία μας, μετά από καταγγελία που υποβλήθηκε στον Υπουργό Εσωτερικών, αναφορικά με τη διαγραφή χρεών και παραχώρηση εκπτώσεων προς νομικά και φυσικά πρόσωπα στον Δήμο Λευκωσίας, χωρίς την τήρηση των νενομισμένων διαδικασιών.

(α) Νομική βάση. Σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου, το Δημοτικό Συμβούλιο κέκτηται εξουσία εντός των δημοτικών ορίων, να διαγράφει οποιοσδήποτε καθυστερήσεις εσόδων που δεν μπορούν να ανακτηθούν, οι οποίες να μην υπερβαίνουν, σε κάθε περίπτωση, το ποσό των £50 (€85) και με έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών (εξουσία που εκχωρήθηκε στους Επάρχους), να διαγράφει οποιοσδήποτε άλλες καθυστερήσεις εσόδων που δεν μπορούν να ανακτηθούν, οι οποίες υπερβαίνουν, σε κάθε περίπτωση, το ποσό των £150 (€256).

(β) Μεθοδολογία ελέγχου. Η μεθοδολογία που ακολούθησε η Υπηρεσία μας για την ειδική έρευνα, περιελάμβανε τα ακόλουθα στάδια:

- (i) Ανάλυση και επεξεργασία δεδομένων ηλεκτρονικά.
- (ii) Επιλογή τυχαίου δείγματος και δειγματοληπτικός έλεγχος.
- (iii) Διερεύνηση αριθμού περιπτώσεων που καταγγέλλθηκαν στον Υπουργό Εσωτερικών.

- (iv) Επέκταση του ελέγχου και στοχευμένη διερεύνηση πρόσθετων περιπτώσεων, με βάση τα αποτελέσματα του δειγματοληπτικού ελέγχου και του ελέγχου αριθμού περιπτώσεων που καταγγέλθηκαν στον Υπουργό Εσωτερικών.

(γ) Ανάλυση και επεξεργασία δεδομένων ηλεκτρονικά.

- (i) Σύμφωνα με μηχανογραφημένα δεδομένα, τα οποία δόθηκαν στην Υπηρεσία μας από τον Δήμο σε ηλεκτρονική μορφή, οι μειώσεις και οι διαγραφές δικαιωμάτων αδειών επαγγέλματος, αδειών επαγγελματικών υποστατικών και τελών σκυβάλων, για την περίοδο 1998-2014 (μέχρι τις 12.12.2014), αφορούσαν σε 116.534 περιπτώσεις ή ποσό συνολικού ύψους €9,9 εκ.

- (ii) Από το σύνολο των 116.534 περιπτώσεων, οι 61.350 περιπτώσεις ή ποσοστό 53%, ύψους €5,5 εκ., καταχωρήθηκαν στο σύστημα χωρίς αριθμό ένστασης. Σύμφωνα με τον Δήμο, οι περιπτώσεις αυτές αφορούσαν σε διαγραφές με διορθωτικές εγγραφές, που έγιναν χωρίς να υποβληθεί ένσταση από τους φορολογούμενους, για διόρθωση φορολογιών στη βάση έρευνας που πραγματοποιήθηκε από τις Υπηρεσίες του Δήμου κατά τη διαδικασία που ακολουθείται για την καταχώρηση αγωγών για καθυστερήσεις τελών και δικαιωμάτων.

Από έλεγχο που έγινε σε σχετικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από τους υπεύθυνους για κάθε Τομέα λειτουργούς του Δήμου, προέκυψε ότι οι εν λόγω διαγραφές αφορούν σε φορολογούμενους, οι οποίοι είτε εγκατέλειψαν τα υποστατικά, χωρίς να μπορούν να εντοπιστούν, ώστε να καταχωρηθούν εναντίον τους αγωγές, είτε έχουν αποβιώσει ή έχουν τερματίσει τις εργασίες τους, είτε τους επιβλήθηκε λανθασμένα διπλή φορολογία.

(δ) Δειγματοληπτικός έλεγχος.

- (i) Λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των περιπτώσεων για τον οποίο αναφερόμαστε πιο πάνω, αποφασίστηκε ο δειγματοληπτικός έλεγχος ενστάσεων, που αφορούσαν στα έτη 2011 και 2013.

Από τον δειγματοληπτικό έλεγχο, ο οποίος διενεργήθηκε για να αξιολογηθούν, μεταξύ άλλων, οι διαδικασίες που ακολουθούνται από τις Υπηρεσίες του Δήμου και που αφορούν στην υποβολή, καταχώρηση, εξέταση και έγκριση των ενστάσεων, διαπιστώθηκε ότι ο Δήμος έχει καθορίσει, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, τις διάφορες κατηγορίες φορολογουμένων (συνταξιούχους, πολύτεκνους, υπέργηρους και άλλους), στους οποίους παραχωρούνται μειώσεις στα τέλη σκυβάλων, καθώς επίσης και τα ελάχιστα αποδεκτά δικαιολογητικά στοιχεία που θα πρέπει να υποβάλλονται από τους φορολογούμενους κατά τη διεκδίκηση μειώσεων/διαγραφών, ώστε κατά την εξέταση των ενστάσεων να ακολουθείται ομοιόμορφη διαδικασία, η οποία να επιτρέπει την ίση μεταχείριση των φορολογουμένων, καθώς και τον έλεγχο των σχετικών αποφάσεων.

Διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Οι μειώσεις στα τέλη σκυβάλων σε μονήρη άτομα παραχωρούνται χωρίς την υποβολή οποιωνδήποτε δικαιολογητικών, αφού ο Δήμος δεν έχει καθορίσει κριτήρια για την αξιολόγηση των ενστάσεών τους ή/και για την παραχώρηση μειώσεων με βάση το ύψος των εισοδημάτων τους.
- Παραχωρείται έκπτωση στα τέλη σκυβάλων σε διαχειριστές πολυκατοικιών, για υπηρεσίες και πληροφορίες που προσφέρουν σε λειτουργούς του Δήμου, σχετικά με τον εντοπισμό άλλων φορολογούμενων. Πέραν της αναφοράς στην ένσταση ότι ο αιτητής είναι διαχειριστής πολυκατοικίας, δεν υποβάλλονται οποιαδήποτε άλλα δικαιολογητικά, αλλά ούτε και καταχωρούνται στο σύστημα μηχανογράφησης στοιχεία που αφορούν στην ιδιότητά του αυτή, καθώς και δεδομένα σχετικά με το υποστατικό.

- Για όλες τις περιπτώσεις ενστάσεων για τέλη σκυβάλων, πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στις διάφορες κατηγορίες φορολογουμένων για τις οποίες αναφερόμαστε πιο πάνω, παρόλο που αρμόδιο όργανο για έγκριση ή απόρριψή τους είναι το Δημοτικό Συμβούλιο, εντούτοις, ουδέποτε υποβάλλονται στο Δημοτικό Συμβούλιο για έγκριση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η παραχώρηση έκπτωσης σε διαχειριστές πολυκατοικιών και κατοίκους εξωτερικού. Όσον αφορά στους κατοίκους εξωτερικού, σ' αυτούς παραχωρείται έκπτωση, κατόπιν υποβολής ένστασης, για τους οποίους, θα πρέπει να σημειωθεί, από το 2014 έχει εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο η παραχώρηση έκπτωσης ύψους 50%.
- Σε περιπτώσεις που ο Δήμος δεν έχει όλες τις πρόσθετες πληροφορίες που απαιτούνται για υπολογισμό του ύψους των δικαιωμάτων αδειών επαγγέλματος που θα επιβάλει σε νομικά πρόσωπα, επιβάλλει, συνήθως, αυξημένα δικαιώματα, ώστε να αναγκάσει τα εν λόγω πρόσωπα να υποβάλουν, μαζί με τυχόν ένστασή τους και τα απαραίτητα δικαιολογητικά για καθορισμό του ύψους των δικαιωμάτων. Η πρακτική αυτή έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του αριθμού των ενστάσεων που υποβάλλονται, καθώς και του ποσού των μειώσεων.

- (ii) Στοιχεία σχετικά με τις συνολικές μειώσεις και διαγραφές για τα έτη 2011 και 2013, φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα:

Φορολογία	2011		2013	
	Αριθμός περιπτώσεων	Ποσό €	Αριθμός περιπτώσεων	Ποσό €
Άδεια επαγγέλματος	1.038	220.111	1.272	235.389
Τέλη σκυβάλων	5.711	467.088	11.375	922.663
Άδεια επαγγελματικών υποστατικών	1.000	31.683	1.180	34.671
Σύνολο	7.749	718.882	13.827	1.192.723

Σύμφωνα με τον Δήμο, η μεγάλη αύξηση στις μειώσεις και διαγραφές τελών σκυβάλων το 2013, οφείλεται στο ότι, για σκοπούς επικαιροποίησης των φορολογικών καταλόγων, οι φορολογίες του 2013 επιβλήθηκαν στο σύνολό τους, χωρίς να ληφθούν υπόψη οι σχετικές μειώσεις που παραχωρούνται σε υπερήλικες, συνταξιούχους, πολύτεκνους και άλλους δικαιούχους, στη βάση των κριτηρίων που αποφάσισε το Δημοτικό Συμβούλιο.

- (iii) **Μειώσεις και διαγραφές καθυστερήσεων για ποσά πάνω από €256.** Από ηλεκτρονική ανάλυση και ταξινόμηση των δεδομένων που αφορούν στα έτη 2011 και 2013, διαπιστώθηκε ότι οι Υπηρεσίες του Δήμου προέβηκαν σε μειώσεις και διαγραφές τελών και δικαιωμάτων, συνολικού ύψους €137.577 και €67.407, αντίστοιχα, για ποσά που υπερέβαιναν, για κάθε περίπτωση, το ποσό των €256, όχι μόνο χωρίς την εκ των προτέρων απαιτούμενη έγκριση του Επάρχου, αλλά και χωρίς απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.
- (iii) **Επιβολή προσεπιβάρυνσης.** Σύμφωνα με τα έντυπα ειδοποιήσεων επιβολής φορολογίας/τιμολόγια, τα οποία εκδίδονται από τον Δήμο, καθυστέρηση πληρωμής συνεπάγεται προσεπιβάρυνση σύμφωνα με τον Νόμο. Διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που ως τελευταία ημερομηνία πληρωμής καθορίστηκε συγκεκριμένη ημερομηνία, εντούτοις η προσεπιβάρυνση στα ποσά φορολογιών που παρέμεναν ανεξόφλητα κατά την εν λόγω ημερομηνία δεν επιβλήθηκε την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, αλλά αργότερα. Παρατηρήθηκε ότι η ημερομηνία επιβολής της προσεπιβάρυνσης δεν έτυχε της έγκρισης του Δημοτικού Συμβουλίου.

Σύσταση: Ως ημερομηνία επιβολής προσεπιβάρυνσης, ο Δήμος να ορίζει, με απόφασή του, την ημέρα που ακολουθεί είτε την τελευταία ημερομηνία πληρωμής, είτε την 31 Δεκεμβρίου του έτους αναφοράς της φορολογίας και η επιβάρυνση να επιβάλλεται αυτόματα από το σύστημα μηχανογράφησης. Για σκοπούς αποτελεσματικού ελέγχου και ίσης μεταχείρισης των δημοτών, καθυστερήσεις που παραμένουν ανεξόφλητες για περίοδο πέραν των τριών μηνών ή μέχρι τις 31 Μαρτίου του επόμενου έτους, να καταχωρούνται σε μητρώο αγωγών και να προωθούνται σε δικηγόρους για τη λήψη δικαστικών μέτρων.

(iv) **Διαγραφές χωρίς αριθμό ένστασης.** Οι διαγραφές που καταχωρήθηκαν στο σύστημα, χωρίς αριθμό ένστασης, για τα έτη 2011 και 2013 ανήλθαν σε 3.414 και 2.617, αντίστοιχα και αφορούν σε διαγραφές με διορθωτικές εγγραφές, που έγιναν χωρίς να υποβληθεί ένσταση από τους φορολογούμενους, για διόρθωση φορολογιών.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι διαγραφές αυτές αποτελούν περιπτώσεις υψηλού κινδύνου, αφού στους σχετικούς φακέλους, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν καταχωρούνται οποιαδήποτε υποστηρικτικά/αποδεικτικά στοιχεία.

Σύσταση: Οι περιπτώσεις αυτές να εξετάζονται και να διερευνούνται, έστω δειγματοληπτικά, από το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου του Δήμου.

(ε) **Διερεύνηση αριθμού περιπτώσεων που καταγγέλλθηκαν στον Υπουργό Εσωτερικών.** Πιο κάτω αναφέρονται ορισμένα από τα ευρήματα που προέκυψαν από δειγματοληπτική διερεύνηση αριθμού περιπτώσεων που καταγγέλλθηκαν στον Υπουργό Εσωτερικών και αφορούν σε συγκεκριμένες εταιρείες. Επισημαίνεται ότι, ο δειγματοληπτικός έλεγχος κάλυψε και αριθμό αρκετών άλλων περιπτώσεων που καταγγέλλθηκαν, χωρίς όμως να προκύψουν οποιεσδήποτε παρατηρήσεις.

- Εταιρεία ιδιοκτήτρια 4 ακινήτων, για 2 εκ των οποίων της επιβάλλονται τέλη αποκομιδής σκυβάλων, χωρίς όμως να της επιβάλλονται δικαιώματα επαγγελματικής άδειας και άδεια επαγγελματικού υποστατικού.
- Ιδιοκτήτρια ακινήτου, το οποίο ενοικιάζει σε άλλη εταιρεία. Μέχρι και το 2013, ουδέποτε της επιβλήθηκαν δικαιώματα επαγγελματικής άδειας, αλλά ούτε και άδεια επαγγελματικού υποστατικού. Το 2014 της επιβλήθηκαν δικαιώματα επαγγελματικής άδειας ύψους €350 και άδεια επαγγελματικού υποστατικού €70.
- Εταιρεία η οποία ασκεί δραστηριότητα σε ιδιόκτητο γραφείο. Μέχρι και το έτος 2011, πέραν του τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας, δεν της επιβλήθηκε οποιαδήποτε άλλη φορολογία, ενώ για τα έτη 2012, 2013 και 2014 της επιβλήθηκαν οικιακά τέλη αποκομιδής σκυβάλων, αντί τέλη για επιχειρήσεις που είναι πολύ μεγαλύτερα.
- Ιδιοκτήτρια 4 ακινήτων και παρόλο που εδρεύει σε ένα από τα ακίνητα, εντούτοις για τα έτη 2002 μέχρι 2014 δεν της επιβλήθηκαν δικαιώματα επαγγελματικής άδειας, άδεια επαγγελματικού υποστατικού και τέλη αποκομιδής σκυβάλων.
- Εταιρεία ιδιοκτήτρια ακινήτων και παρόλο που μεγάλος αριθμός άλλων εταιρειών έχουν το εγγεγραμμένο γραφείο τους στα εν λόγω ακίνητα, ουδέποτε της έχουν επιβληθεί δικαιώματα επαγγελματικής άδειας, άδεια επαγγελματικού υποστατικού και τέλη αποκομιδής σκυβάλων.
- Εταιρείες ιδιοκτήτριες υποστατικών, διαμερισμάτων, καταστημάτων και χώρων στάθμευσης, τα οποία ενοικιάζονται σε τρίτα πρόσωπα, χωρίς ουδέποτε να τους επιβληθούν δικαιώματα επαγγελματικής άδειας.
- Εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των κατασκευών, με την ανέγερση και πώληση διαμερισμάτων ή άλλων υποστατικών, χωρίς ουδέποτε να τους επιβληθούν

δικαιώματα επαγγελματικής άδειας, ούτε ακόμα και κατά την περίοδο που εκτελούσαν κατασκευαστικές εργασίες.

- Εταιρεία ιδιοκτήτρια δύο ακινήτων. Παρόλο που για τα έτη 2003-2009, αρχικά επιβλήθηκαν δικαιώματα επαγγελματικής άδειας συνολικού ύψους €3.726, εντούτοις στη συνέχεια της παραχωρήθηκαν μειώσεις ύψους €1.506 ή ποσοστό περίπου 40%, με αποτέλεσμα ο Δήμος να εισπράξει ποσό €2.220 μόνο. Συναφώς αναφέρεται ότι, ενώ για το έτος 2009 της επιβλήθηκαν δικαιώματα ύψους €583, της παραχωρήθηκε έκπτωση €453 (ποσοστό 78%), με αποτέλεσμα να εισπραχθεί ποσό €130, ποσό το οποίο, ακολούθως, επιβλήθηκε ως ετήσιο δικαίωμα και για τα έτη 2010-2014.

Για τα έτη 2003-2014 της επιβλήθηκαν δικαιώματα για άδεια επαγγελματικού υποστατικού, χωρίς ουδέποτε να της επιβληθούν τέλη σκυβάλων.

Σύμφωνα με τον Δήμαρχο, η εν λόγω εταιρεία υπέβαλε ένσταση, ενημερώνοντας τον Δήμο ότι το κτήριο χρησιμοποιείται από συγκεκριμένο κόμμα, χωρίς όμως να της καταβάλλει ενοίκιο και για τον λόγο αυτό της έγινε μείωση και συνέχισε να φορολογείται με χαμηλά ποσά, αφού θεωρήθηκε ως αδρανής εταιρεία.

- Πολιτικό κόμμα, στο οποίο για το έτος 2004 επιβλήθηκαν και εισπράχθηκαν τέλη σκυβάλων ύψους €325, ενώ για την περίοδο 2005-2012 επιβλήθηκαν ετήσια τέλη ύψους €154. Για το 2013 επιβλήθηκαν τέλη €500, τα οποία, κατόπιν υποβολής ένστασης, μειώθηκαν σε €300, ενώ κατά το 2014 τα τέλη που επιβλήθηκαν και εισπράχθηκαν ανήλθαν σε €500.

Σύμφωνα με τον Δήμαρχο, την περίοδο 2005-2012, επιβλήθηκαν χαμηλότερα τέλη, χωρίς ο (τότε) τομεάρχης της περιοχής να το αντιληφθεί.

- Στο οίκημα συγκεκριμένου Συλλόγου λειτουργεί καφεστιατόριο, του οποίου η διαχείριση κατά τις περιόδους 2002-2004 και 2010-2014, σύμφωνα με δεδομένα τα οποία τηρούνται από τον Δήμο, γινόταν από φυσικά και νομικά πρόσωπα.

Για την περίοδο 1.11.2004-7.12.2009, δηλαδή για περίοδο 5 ετών, δεν επιβλήθηκαν από τον Δήμο οποιαδήποτε δικαιώματα, αφού στο μηχανογραφημένο σύστημα φαίνεται να έγινε «λήξη» της λειτουργίας του Συλλόγου, με αποτέλεσμα να μην εμφανίζεται στους φορολογικούς καταλόγους και κατά συνέπεια να μην φορολογηθεί.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι η «επαναφορά» του Συλλόγου στους φορολογικούς καταλόγους κατά το 2009, συνέπεσε με την ανάθεση του τομέα στον οποίο βρίσκεται το οίκημα, σε άλλο λειτουργό του Δήμου.

(στ) Επέκταση ελέγχου και διερεύνηση πρόσθετων περιπτώσεων. Με βάση τα ευρήματα του δειγματοληπτικού ελέγχου, καθώς και του ελέγχου που διενεργήθηκε σε αριθμό περιπτώσεων που καταγγέλλθηκαν στον Υπουργό Εσωτερικών, η Υπηρεσία μας πραγματοποίησε, επιπρόσθετα, στοχευμένη διερεύνηση αριθμού περιπτώσεων, με αποτέλεσμα να παρατηρηθούν και τα ακόλουθα.

Επισημαίνεται ότι, τα πιο κάτω ευρήματα παρατηρούνται επίσης κατά τους ελέγχους που διενεργεί η Υπηρεσία μας και σε άλλους Δήμους, δηλαδή αποτελούν παρατηρήσεις που όλοι οι Δήμοι πρέπει να λάβουν υπόψη τους για σκοπούς διαχείρισης/αξιολόγησης ενδεχόμενων κινδύνων.

- Παρόλο που μεγάλος αριθμός νομικών προσώπων είναι ιδιοκτήτες ακινήτων/υποστατικών, τα οποία ενοικιάζονται σε τρίτους, δεν τους επιβάλλονται δικαιώματα επαγγελματικής άδειας.
- Δεν επιβλήθηκαν δικαιώματα επαγγελματικής άδειας σε αριθμό εταιρειών του κατασκευαστικού τομέα, οι οποίες δραστηριοποιούνται εντός των Δημοτικών ορίων για την ανέγερση υποστατικών, παρόλο που για τα υποστατικά αυτά ο Δήμος είχε εκδώσει άδεια οικοδομής. Συναφώς αναφέρεται ότι σε εταιρείες οι οποίες δεν είχαν την έδρα τους στα όρια του Δήμου, θα έπρεπε να επιβληθούν δικαιώματα μόνο για την περίοδο που εκτελούσαν κατασκευαστικές εργασίες.

- Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις κατασκευαστικών εταιρειών, οι οποίες, ενώ έχουν ολοκληρώσει την ανέγερση υποστατικών στα όρια του Δήμου, φαίνεται, σύμφωνα με το σύστημα μηχανογράφησης, ότι εξακολουθούν να ασκούν δραστηριότητα, με αποτέλεσμα λανθασμένα να τους επιβάλλονται δικαιώματα επαγγελματικής άδειας. Ο Δήμαρχος στην επιστολή του, ανέφερε ότι οι περιπτώσεις αυτές εντοπίζονται και διορθώνονται συνήθως κατά την περίοδο επισκόπησης των καθυστερήσεων.
- Μεγάλος αριθμός νομικών προσώπων είναι καταχωρημένος στο σύστημα μηχανογράφησης με τυχαίο κωδικό αριθμό, αντί με τον αριθμό εγγραφής τους στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (ΤΕΕΕΠ) ή είναι καταχωρημένος με δύο διαφορετικούς κωδικούς αριθμούς, με αποτέλεσμα την επιβολή διπλής φορολογίας.
Σύμφωνα με τον Δήμαρχο, συνήθως οι εταιρείες αυτές «αποστέλλονται» για φορολόγηση από διάφορα λογιστικά/ελεγκτικά γραφεία, χωρίς τον πραγματικό αριθμό εγγραφής τους.
- Σε περιπτώσεις «διαγραφής» εταιρειών από το σύστημα μηχανογράφησης, με αιτιολογία τη διάλυσή τους, η διαγραφή των σχετικών φορολογιών γίνεται χωρίς την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών, όπως το πιστοποιητικό διάλυσης της εταιρείας από το ΤΕΕΕΠ.
- Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις διαγραφής φορολογιών, με βάση τη σφραγίδα του Ταχυδρομείου στον φάκελο που στάλθηκε η φορολογία/ τιμολόγιο, στην οποία αναγραφόταν ότι ο παραλήπτης μετοίκησε, χωρίς να φαίνεται ότι γίνεται περαιτέρω διερεύνηση για επιβεβαίωση ή για προσθήκη του νέου φορολογούμενου, σε περίπτωση που το υποστατικό ενοικιάστηκε σε άλλο πρόσωπο, με σχετική θεώρηση/αναφορά υπεύθυνου λειτουργού.
Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι οι περιπτώσεις αυτές διερευνούνται από τους τομεάρχες για την προσθήκη τυχόν νέων φορολογούμενων.
- Παρατηρήθηκε ότι, παρόλο που σε αρκετές περιπτώσεις, επιβάλλεται σε εταιρείες άδεια λειτουργίας επαγγελματικού υποστατικού, εντούτοις δεν επιβάλλονται και τέλη αποκομιδής σκουβάλων.

(ζ) Εγγραφές νομικών προσώπων στα μητρώα του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (ΤΕΕΕΠ) και διαδικασία ενημέρωσης των μητρώων του Δήμου. Ο Δήμος δεν έχει υιοθετήσει σχετικές διαδικασίες, βάσει των οποίων να ενημερώνεται για τις εγγραφές νέων εταιρειών στα μητρώα του ΤΕΕΕΠ, οι οποίες δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (ΕΕ).

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι από μια απλή επισκόπηση που πραγματοποίησε η Υπηρεσία μας στην ΕΕ, ημερ. 26.1.2011 και 27.11.2013, εντοπίστηκαν 23 νέες εγγραφές εταιρειών, των οποίων το εγγεγραμμένο γραφείο βρίσκεται στα δημοτικά όρια Λευκωσίας, από τις οποίες καμιά δεν ήταν καταχωρημένη στα μηχανογραφημένα μητρώα του Δήμου.

Συναφώς αναφέρεται ότι ο Δήμος δεν φαίνεται να αξιοποιεί, στον βαθμό που θα έπρεπε, τη συμφωνία που υπέγραψε με συγκεκριμένη εταιρεία, για την παροχή υπηρεσιών ενημέρωσης εγγραφής νέων εταιρειών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι από δειγματοληπτικό έλεγχο 27 εταιρειών που εγγράφηκαν κατά το 2013 και τα οποία εμπίπτουν στα δημοτικά όρια Λευκωσίας, διαπιστώθηκε ότι μόνο 3 από αυτές καταχωρήθηκαν στα μητρώα του Δήμου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, η συμφωνία με τη συγκεκριμένη εταιρεία τερματίστηκε στις 15.7.2013 και ο Δήμος βρίσκεται σε διαδικασία σύναψης νέας συμφωνίας με πιο ευνοϊκούς όρους.

(η) Επιβολή ετήσιων δικαιωμάτων επαγγελματικής άδειας σε νομικά πρόσωπα, των οποίων το εγγεγραμμένο γραφείο ή/και η διαχείριση των εργασιών τους γίνεται από δικηγорικά ή/και λογιστικά/ελεγκτικά γραφεία ή/και γραφεία παροχής γραμματειακών υπηρεσιών.

- (i) Σύμφωνα με τον περί Δήμων Νόμο (Ν. 111/1985), άρθρο 104, το Δημοτικό Συμβούλιο επιβάλλει σε νομικά πρόσωπα τα οποία ασκούν οποιαδήποτε επιχείρηση, βιομηχανία,

βιοτεχνία, εργασία, εμπόριο, επιτήδευμα ή επάγγελμα, εντός των δημοτικών του ορίων, ετήσια δικαιώματα σύμφωνα με τον Τρίτο Πίνακα του εν λόγω Νόμου.

Σύμφωνα με το άρθρο 105, ετήσια δικαιώματα επιβάλλονται και σε νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν μόνιμο τόπο εργασίας ή παραμένουν για σκοπούς άσκησης ή διεξαγωγής της επιχείρησης, της εργασίας, του επιτηδεύματος ή του επαγγέλματός τους, εντός των δημοτικών ορίων οποιουδήποτε Δήμου, για περίοδο που υπερβαίνει τις δεκαπέντε εργάσιμες μέρες, κατά τη διάρκεια του έτους, χωρίς οι ημέρες αυτές απαραίτητα να είναι συνεχείς.

Σύμφωνα δε με το άρθρο 107, το Συμβούλιο δύναται να ζητήσει από τα νομικά πρόσωπα πρόσθετες πληροφορίες για σκοπούς κατάταξής τους στις κατηγορίες του Τρίτου Πίνακα και επιβολής του ανάλογου δικαιώματος.

- (ii) Κατά την ειδική έρευνα, διαπιστώθηκε ότι οι Υπηρεσίες του Δήμου δεν επιβάλλουν δικαιώματα επαγγελματικής άδειας στον μεγαλύτερο αριθμό των νομικών προσώπων, των οποίων το εγγεγραμμένο γραφείο ή/και η διαχείριση των εργασιών τους γίνεται από δικηγορικά ή/και λογιστικά/ελεγκτικά γραφεία ή/και γραφεία παροχής γραμματειακών υπηρεσιών, τα οποία έχουν την έδρα τους στα όρια του Δήμου.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι παρόλο που κάθε χρόνο αποστέλλει επιστολές στα μεγάλα δικηγορικά/λογιστικά/ελεγκτικά γραφεία ζητώντας να δηλώσουν της εταιρείες που είναι εγγεγραμμένες στα γραφεία τους, εντούτοις, στις περιπτώσεις των δικηγορικών γραφείων, κανένα δεν ανταποκρίνεται.

- (iii) Ο Δήμος, με βάση στοιχεία που τηρούνται από το ΤΕΕΕΠ, την 1.12.2014 εξέδωσε και παρέδωσε με το χέρι τιμολόγια επιβολής δικαιωμάτων επαγγελματικής άδειας σε 500 περίπου νομικά πρόσωπα, συνολικού ύψους €88.500 (500x€177), που έχουν την έδρα τους σε συγκεκριμένο δικηγορικό γραφείο στα δημοτικά όρια Λευκωσίας. Το εν λόγω δικηγορικό γραφείο δεν αποδέχθηκε την επιβολή των δικαιωμάτων, επιστρέφοντας στον Δήμο τα τιμολόγια μαζί με επιστολή/γνωμάτευσή του, ημερ. 2.12.2014 και ακολούθως καταχώρησε σχετικές προσφυγές (αιτήσεις) στο δικαστήριο για 2 από τα πιο πάνω νομικά πρόσωπα, για παράνομη επιβολή επαγγελματικού φόρου από τον Δήμο, οι οποίες ήταν ορισμένες για έκδοση οδηγιών στις 6 και 7 Οκτωβρίου 2015.

- (iv) Η Υπηρεσία μας, λαμβάνοντας υπόψη ότι χιλιάδες νομικά πρόσωπα έχουν ως εγγεγραμμένο γραφείο τους δικηγορικά, λογιστικά/ελεγκτικά ή/και άλλα γραφεία, καθώς και ότι η διαχείριση των εργασιών τους γίνεται από τα εν λόγω γραφεία, τις παρούσες συνθήκες στα δημόσια οικονομικά και την τραγική οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκονται οι Δήμοι, των οποίων η ρευστότητα ή/και η βιωσιμότητα εξαρτάται, σε πολύ μεγάλο βαθμό, από την κρατική χορηγία, έχει την άποψη ότι οι Δήμοι, για σκοπούς χρηστής διοίκησης και ίσης φορολογικής μεταχείρισης των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στα δημοτικά τους όρια, έχουν υποχρέωση, όπως τούτο προκύπτει από τη σχετική νομοθεσία, να επιβάλλουν δικαιώματα επαγγελματικής άδειας, με βάση τις κατηγορίες και το ύψος που ορίζονται στον Τρίτο Πίνακα του περί Δήμων Νόμου. Σημειώνεται ότι μετά την τροποποίηση των άρθρων 104-109 του περί Δήμων Νόμου (Ν.217(Ι)/2012) και την αντικατάσταση του Τρίτου Πίνακα του εν λόγω Νόμου (Ν.95(Ι)/2013), από 26.7.2013 δεν παρέχεται πλέον στους Δήμους η εξουσία να καθορίζουν χαμηλότερα ετήσια δικαιώματα από αυτά που προβλέπονται στον Πίνακα αυτό, όπως ίσχυε προηγουμένως, όταν το Δημοτικό Συμβούλιο καθόριζε τα καταβλητέα δικαιώματα για επαγγελματική άδεια, τα οποία δεν θα έπρεπε να υπερβαίνουν αυτά του Τρίτου Πίνακα. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι για την περίπτωση των 500 νομικών

προσώπων που αναφερόμαστε στην παράγραφο (iii) πιο πάνω, βάσει του Τρίτου Πίνακα θα έπρεπε να επιβληθούν δικαιώματα συνολικού ύψους €385.000 (500 x €770) και όχι €88.500.

Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι οι Δήμοι έχουν υποχρέωση να εφαρμόζουν την υφιστάμενη νομοθεσία, χωρίς διακρίσεις, αφού σε αντίθετη περίπτωση θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι παραπέμπουν σε έμμεση παραχώρηση κρατικών ενισχύσεων σε νομικά πρόσωπα/εταιρείες, μέσω του ευρύτερου δημόσιου τομέα (Τοπική Αυτοδιοίκηση).

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι προωθείται, μέσω της Ένωσης Δήμων, κατάλληλη τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε οι Δήμοι να μπορούν να επιβάλλουν ετήσια δικαιώματα τα οποία να μην υπερβαίνουν συγκεκριμένο ποσό.

(θ) Εισπράξεις φορολογιών με δόσεις.

- (i) Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε, καθ' υπέρβαση εξουσίας, την είσπραξη, από το 2013, ποσών φορολογιών με δόσεις, χωρίς τούτο να προβλέπεται στην υφιστάμενη νομοθεσία.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη της παρούσες συνθήκες, όχι μόνο στα δημόσια οικονομικά, αλλά και στα οικονομικά φυσικών και νομικών προσώπων, ο Δήμος, σε συνεργασία με την Ένωση Δήμων, θα μπορούσε, αν το κρίνει ορθό, να προωθήσει την τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε να νομιμοποιηθεί η είσπραξη ποσών φορολογιών με δόσεις, μέσα στο έτος αναφορικά με το οποίο επιβλήθηκαν. Τυχόν μη πλήρης εξόφλησή τους μέσα στο υπό αναφορά έτος, θα συνεπάγεται την επιβολή προσεπιβάρυνσης στο ποσό που παραμένει ανεξόφλητο κατά την 31 Δεκεμβρίου.

- (ii) Το μηχανογραφημένο μητρώο αγωγών δεν παρέχει τη δυνατότητα είσπραξης καθυστερήσεων φορολογιών με δόσεις, που αφορούν σε υποθέσεις που εκδικάστηκαν και εισπράχθηκαν από το δικαστήριο, με αποτέλεσμα η ενημέρωση των σχετικών λογαριασμών να γίνεται μόνο μετά την πλήρη εξόφλησή τους. Σύμφωνα με λειτουργούς του Δήμου, για την καταβολή των καθυστερήσεων φορολογιών με δόσεις, που αφορούν σε υποθέσεις που εκδικάστηκαν, οι δημότες εξασφάλισαν, προφορικά, την έγκριση του Πρωτοκολλητή.

Για αντιμετώπιση της πιο πάνω αδυναμίας, τα ποσά των καθυστερήσεων φορολογιών που εισπράττονται με δόσεις, καταχωρούνται σε φύλλα εργασίας του λογισμικού Microsoft Excel, χωρίς τον καθορισμό διαδικασιών τήρησης αντιγράφων ασφαλείας και ακολούθως, μετά την πλήρη εξόφλησή τους, το ολικό ποσό καταχωρείται στο μητρώο αγωγών.

Σύσταση: Λόγω του ότι η χρήση του λογισμικού Microsoft Excel δεν παρέχει επαρκή ασφάλεια, όσον αφορά στην καταγραφή και παρακολούθηση της πρόσβασης στο σύστημα, στην τροποποίηση δεδομένων και πληροφοριών, καθώς και στην ιχνηλάτηση των ενεργειών που πραγματοποιούνται από τους χρήστες, το λογισμικό μητρώου αγωγών του Δήμου θα πρέπει να αναβαθμιστεί, ώστε να είναι δυνατή η καταχώρηση εισπράξεων καθυστερήσεων με δόσεις, για αγωγές που εκδικάζονται από το δικαστήριο. Δηλαδή, η τήρηση του πιο πάνω μητρώου πρέπει να γίνεται με τη χρήση ορθά δομημένου και εξειδικευμένου λογισμικού, ανεπτυγμένου σύμφωνα με τις ανάγκες του Δήμου.

(ι) Εισηγήσεις.

- (i) **Έγκριση τελών και δικαιωμάτων και μειώσεων και διαγραφών από το Δημοτικό Συμβούλιο.** Οι ετήσιες φορολογίες/φορολογικοί κατάλογοι επιβολής τελών και δικαιωμάτων, καθώς επίσης και οι μειώσεις/διαγραφές που παραχωρήθηκαν από τις Υπηρεσίες του Δήμου, δεν είχαν εγκριθεί με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται αδυναμίες στον έλεγχο και στη συμφιλίωση των τελών και δικαιωμάτων που επιβλήθηκαν και των υπολοίπων που παραμένουν ανείσπρακτα.

Σύσταση: Για σκοπούς ελέγχου και υιοθέτησης κατάλληλων διαδικασιών, τις οποίες θα πρέπει να ακολουθεί το Δημοτικό Συμβούλιο και οι Υπηρεσίες του Δήμου, να υιοθετηθούν τα ακόλουθα:

- Οι ετήσιοι φορολογικοί κατάλογοι να εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο, με αναφορά στα πρακτικά των συνολικών ποσών που επιβλήθηκαν κατά φορολογία.
- Διαγραφές και μειώσεις φορολογιών, μετά την ετοιμασία και έγκριση των ετήσιων φορολογικών καταλόγων, να γίνονται μόνο με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με επικύρωση των σχετικών ποσών στα πρακτικά.
- Αμέσως μετά την ημερομηνία που θα ορίσει το Συμβούλιο ως τελευταία ημερομηνία αποπληρωμής τελών και δικαιωμάτων, να επιβάλλεται, αυτόματα από το σύστημα, το ποσοστό της προσεπιβάρυνσης που προβλέπεται στον Νόμο στα ποσά που παραμένουν ανείσπρακτα και οι κατάλογοι καθυστέρησης να εγκρίνονται από το Συμβούλιο.
- Τυχόν μειώσεις και διαγραφές καθυστέρησης να εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο και ακολούθως, για τη διαγραφή καθυστέρησης που υπερβαίνουν το ποσό των €256, σύμφωνα και με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου, να εξασφαλίζεται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε στον Έπαρχο.
- Μετά την παρέλευση της προθεσμίας που θα ορίσει το Συμβούλιο για είσπραξη των καθυστέρησης, να κινούνται αγωγές, οι οποίες να καταχωρούνται στο μητρώο αγωγών. Το μητρώο να ενημερώνεται με τον αριθμό της υπόθεσης, την απόφαση του δικαστηρίου και τις εισπράξεις κατά υπόθεση. Συμφιλίωση των καθυστέρησης να διενεργείται ξεχωριστά για τα υπόλοιπα προς είσπραξη κάθε χρόνου.

- (ii) **Εναλλαξιμότητα προσωπικού.** Για σκοπούς διαφάνειας και χρηστής διοίκησης, καθώς και για περιορισμό της πιθανότητας του κινδύνου εμφάνισης φαινομένων διαφθοράς, ο Δήμος να προωθήσει την εναλλαξιμότητα, όπου είναι εφικτό, του προσωπικού, ιδιαίτερα λειτουργών που εκτελούν τα ίδια καθήκοντα ή/και υπηρετούν στα ίδια Τμήματα επί σειρά ετών.
- (iii) **Αξιοποίηση μηχανογραφημένης βάσης δεδομένων.** Αξιολογώντας τα πιο πάνω ευρήματα, διαπιστώνεται ότι η πλειονότητα των περιπτώσεων για τις οποίες αναφερόμαστε πιο πάνω, θα μπορούσαν να είχαν εντοπιστεί από τους λειτουργούς του Δήμου, σε περίπτωση που το λογισμικό σύστημα παρείχε τη δυνατότητα διενέργειας έρευνας/αναζήτησης, με βάση προκαθορισμένα κριτήρια/αιτήματα που αφορούν στον συσχετισμό δεδομένων, ώστε να εντοπίζονται, από το ίδιο το σύστημα, τυχόν εξαιρέσεις ή/και συμμόρφωση με τα κριτήρια αυτά. Επισημαίνεται ότι για αναβάθμιση και ενδυνάμωση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, είναι προτιμότερο, όπου είναι δυνατό, ο έλεγχος αυτός να ασκείται από το ίδιο το μηχανογραφημένο σύστημα/λογισμικό, παρά από τον ανθρώπινο παράγοντα.

Σύσταση: Οι Υπηρεσίες του Δήμου, σε συνεργασία με τον προμηθευτή του λογισμικού, να εξετάσουν το ενδεχόμενο αναβάθμισης του συστήματος μηχανογράφησης και να ορίσουν προκαθορισμένα κριτήρια αναζήτησης δεδομένων, τα οποία, με τη βοήθεια σχετικών καταστάσεων, να μπορούν να βελτιώσουν τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου και την φοροεισπρακτική ικανότητα του Δήμου.

Ανάπλαση της πλατείας Ελευθερίας και του περιβάλλοντα χώρου συμπεριλαμβανομένου του υπογείου χώρου στάθμευσης στη Λεωφόρο Ομήρου - Αρ. Διαγ. 39/2010. Το θέμα αναλύεται λεπτομερώς στην περσινή ετήσια Έκθεσή μας. Μετά τον τερματισμό της αρχικής σύμβασης που έγινε τον Φεβρουάριο 2014, ο Δήμος αποφάσισε να διαχωρίσει το έργο σε δύο φάσεις με την προκήρυξη δύο ξεχωριστών διαγωνισμών, έτσι ώστε να επιστευσθεί η εκτέλεση του. Τον Μάρτιο 2014, ο Δήμος προκήρυξε τον διαγωνισμό για την κατασκευή του υπόγειου χώρου στάθμευσης στη λεωφόρο Ομήρου και τον Απρίλιο 2014, τον διαγωνισμό για την ανάπλαση της πλατείας Ελευθερίας και του περιβάλλοντα χώρου.

Τον Μάιο 2014, υποβλήθηκαν οι προσφορές για τον υπόγειο χώρο στάθμευσης. Η χαμηλότερη προσφορά που υποβλήθηκε ήταν κατά 29% ψηλότερη από την εκτίμηση του Δήμου. Ως εκ τούτου, το Δημοτικό Συμβούλιο, θεωρώντας τις υποβληθείσες προσφορές υπερβολικά ψηλές, αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού και την επαναπροκήρυξη του. Τον Αύγουστο 2014, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), στην οποία προσέφυγε ο χαμηλότερος προσφοροδότης αποφάσισε την ακύρωση της απόφασης του Δήμου (για ακύρωση του διαγωνισμού). Παρά τα στενά χρονικά περιθώρια για την υλοποίηση του έργου, ο Δήμος, καθυστέρησε 4 περίπου μήνες για να αποφασίσει για τις περαιτέρω ενέργειες του και τελικά, στις 18.12.2014, το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου αποφάσισε την ανάθεση του διαγωνισμού στο χαμηλότερο προσφοροδότη. Στις 30.12.2014, η Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας με επιστολή της προς τον Δήμο, επισύναψε το Πιστοποιητικό Συμβατότητας για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για ανάθεση της σύμβασης, εκφράζοντας ταυτόχρονα επιφυλάξεις κατά πόσο το γεγονός ότι ο Δήμος έλαβε υπόψη του κατά την εξέταση του θέματος και λήψη της απόφασης, ως εκτίμηση δαπάνης, ποσό ψηλότερο της δημοσιευθείσας εκτίμησης, συνάδει με τις βασικές αρχές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις. Εξέφρασε επίσης την άποψη ότι η επισήμανση που είχε γίνει από την Υπηρεσία μας με επιστολή προς τον Δήμο τον Σεπτέμβριο 2014, για ενδεχόμενη ύπαρξη προσυμφωνίας μεταξύ των 5 οικονομικών φορέων που συμμετείχαν στον διαγωνισμό, θα έπρεπε να ληφθεί σοβαρά υπόψη κατά τη λήψη της απόφασης του Δήμου, καθότι δεν αφορούσε μόνο απλή αναφορά, αλλά απετέλεσε και καταγγελία στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Έκανε επίσης αναφορά σε επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με τη νομιμότητα των συναντήσεων που προηγήθηκαν μεταξύ ορισμένων μελών του Συμβουλίου Προσφορών και των αρχηγών των δημοτικών ομάδων για συζήτηση θεμάτων που αφορούσαν τον διαγωνισμό, εκτός των πλαισίων των συνεδριάσεων του αρμοδίου οργάνου, δηλαδή της ολομέλειας του Συμβουλίου Προσφορών. Ενόψει των πιο πάνω, τον Μάρτιο 2015 το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου ανακάλεσε την προηγούμενη απόφαση του και αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού. Ο χαμηλότερος προσφοροδότης προσέφυγε στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η οποία στις 10.9.2015 εξέδωσε την απόφαση της, επικυρώνοντας την απόφαση του Δήμου.

Όσον αφορά την ανάπλαση της πλατείας Ελευθερίας και του περιβάλλοντα χώρου, οι προσφορές υποβλήθηκαν τον Ιούνιο 2014. Η χαμηλότερη προσφορά ήταν κατά 55% ψηλότερη από την εκτίμηση του Δήμου. Τον Ιούλιο 2014, ο Δήμος αποφάσισε την ακύρωση και αυτού του διαγωνισμού. Αφού έγινε ανασχεδιασμός με στόχο τη μείωση της δαπάνης, επαναπροκηρύχθηκε στις 19.9.2014 νέος διαγωνισμός. Στις 5.11.2014 υποβλήθηκαν 5 προσφορές. Στις 23.11.2014 το Συμβούλιο Προσφορών αποφάσισε την ανάθεση του έργου της Πλατείας στο χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €13.505.247. Το συμβόλαιο υπογράφηκε στις 23.12.2014, με ημερομηνία έναρξης εργασιών την 14.1.2015 και διάστημα ολοκλήρωσης τις 64 εβδομάδες.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι όσον αφορά την καθυστέρηση των 4 μηνών στη λήψη απόφασης για τον χειρισμό του διαγωνισμού για την κατασκευή του υπόγειου χώρου στάθμευσης, αυτή οφείλεται στο ότι ο Δήμος ανέμενε το αποτέλεσμα της εξέτασης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, της καταγγελίας της Υπηρεσίας μας σχετικά με το ενδεχόμενο ύπαρξης προσυμφωνίας των οικονομικών φορέων που έλαβαν μέρος στον εν λόγω διαγωνισμό. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι, ο Δήμος θεωρεί ότι το θέμα της υπόνοιας για προσυμφωνία των προσφοροδοτών, αφενός προκάλεσε ανωμαλία και καθυστέρηση στην όλη διαδικασία, και, αφετέρου ώθησε το Γενικό Λογιστήριο στην έκδοση του Πιστοποιητικού Συμβατότητας της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης με επιφυλάξεις. Η Υπηρεσία μας δεν συμφωνεί με την προσέγγιση αυτή του Δήμου και υπενθυμίζει ότι στην νέα Ευρωπαϊκή Οδηγία 2014/24/ΕΚ για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, υπάρχει αυστηρή προσέγγιση στο θέμα των προσυμφωνιών και προβλέπεται αποκλεισμός οικονομικού φορέα ακόμη και όταν η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις (και όχι αποδείξεις) που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού (άρθρο 57(4)(δ))

Σύσταση: Η δημοσιευθείσα εκτίμηση δαπάνης αποτελεί ουσιώδη πρόνοια ενός διαγωνισμού και τυχόν λανθασμένος υπολογισμός της αποτελεί λόγο ακύρωσης τους.

Ανέγερση νέου Δημαρχείου Λευκωσίας – Φάση Β' – Κτίρια B1.1, B1.2, B1.3 – Αρ. Διαγωνισμού 173/2010. Το θέμα αναλύεται λεπτομερώς στην περσινή ετήσια Έκθεση μας. Η εκτέλεση των εργασιών ανέγερσης μέρους της Φάσης Β' – Κτίρια B1.1, B1.2 και B1.3 – του νέου Δημαρχείου άρχισε τον Οκτώβριο 2011, με ημερομηνία ολοκλήρωσης την 9.4.2013, έναντι του ποσού των €6.664.224. Στο έργο παρατηρήθηκαν πολύ μεγάλες καθυστερήσεις και δόθηκαν διαδοχικές παρατάσεις, κυρίως κατ' επίκληση της ανεύρεσης αρχαιοτήτων. Με βάση την τελευταία παράταση, ως νέα ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου καθορίστηκε η 10.11.2015.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι κατά τη διαδικασία του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού για το έργο, που έγινε από το 1996 μέχρι το 1998, έγιναν σχετικές δημοσιεύσεις και δημόσιες παρουσιάσεις κατά τις οποίες έγινε ευρέως γνωστή η χωροθέτηση του έργου. Περαιτέρω, μας πληροφόρησε ότι το Τμήμα Αρχαιοτήτων δεν είχε εκφράσει τότε, τελική άποψη για την ύπαρξη αρχαιοτήτων στο συγκεκριμένο χώρο κατασκευής του έργου και, ότι αυτός δεν ήταν κηρυγμένος ως Αρχαίο Μνημείο, εφόσον η παλιά πόλη κηρύχθηκε ως Αρχαίο Μνημείο το 2004. Η Υπηρεσία μας δεν συμμερίζεται τις θέσεις αυτές του Δημάρχου, ειδικά εφόσον η κήρυξη του χώρου ως Αρχαίο Μνημείο είχε προηγηθεί κατά πολύ της προκήρυξης και ανάθεσης του διαγωνισμού και συνεπώς ήταν επιβεβλημένη τούτο να ληφθεί υπόψη.

Σύσταση: Η χωροθέτηση έργων σε περιοχές όπου ενδεχομένως να υπάρχουν αρχαιότητες θα πρέπει να γίνεται κατόπιν λεπτομερούς μελέτης και σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων, για την αποφυγή καθυστερήσεων και οικονομικών απαιτήσεων του Αναδόχου. Επίσης, σε περίπτωση που οι καθυστερήσεις αναμένεται να είναι πολύ μεγάλες, τότε θα πρέπει να εξετάζεται έγκαιρα κατά πόσο η αναστολή των εργασιών είναι πιο συμφέρουσα λύση, μέχρι την οριστική επίλυση των προβλημάτων.

Προσφορά Αρ. 60/2015 – Συντήρηση του Χορτοτάπητα και του Συστήματος Άρδευσης στο Δημοτικό Στάδιο Βορείου Πόλου. (ii) Προσφορά Αρ. 35/2015 – Κατάλληλη Κατασκευή Διαφόρων Οδών στη Λευκωσία σύμφωνα με τις Πρόνοιες του Άρθρου 17 του Περί Ρυθμίσεων Οδών και Οικοδομών Νόμου, Κεφ. 96 - Συμβόλαια 10, 13 και 14. Τον Ιούνιο 2015, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Συμβουλίου Προσφορών του Δήμου, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα, αναφορικά με τη συνεδρία της Επιτροπής Προσφορών που είχε γίνει στις 15.6.2015:

Η ημερήσια διάταξη της συνεδρίας της Επιτροπής Προσφορών που θα εξέταζε τα πιο πάνω θέματα, στάλθηκε στην Υπηρεσία μας με το χέρι 45 λεπτά πριν την έναρξη της συνεδρίας. Υποδείξαμε ότι σύμφωνα με το άρθρο 6 των Κανονισμών για τους Δήμους Κ.Δ.Π. 243/2012, η ημερήσια διάταξη θα πρέπει να κοινοποιείται μαζί με όλα τα σχετικά έγγραφα, στα μέλη των Επιτροπών καθώς και στους Παρατηρητές, τουλάχιστον 24 ώρες πριν τη συνεδρία, ώστε να παρέχεται ο απαραίτητος χρόνος προετοιμασίας τους. Με την επιστολή μας εισηγηθήκαμε όπως δοθούν οδηγίες στους αρμόδιους λειτουργούς για πιστή εφαρμογή των προνοιών του πιο πάνω άρθρου της νομοθεσίας, εφόσον, σύμφωνα με προηγούμενη απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (ΑΑΠ), η μη πρόσκληση (ή/και στην προκειμένη περίπτωση η εκπρόθεσμη πρόσκληση) των παρατηρητών σε συνεδρία του αρμοδίου οργάνου, αποτελεί λόγο ακύρωσης της ληφθείσας απόφασης.

Σύσταση: Θα πρέπει να τηρούνται οι πρόνοιες της νομοθεσίας ως προς τη σύγκληση των οργάνων αξιολόγησης και κατακύρωσης διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων.

3.3 ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

(α) Ανάθεση συμβάσεων τεχνικών έργων σε ιδιωτική εταιρεία. Τον Οκτώβριο 2014, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει κατά πόσο ο Δήμος είχε αναθέσει κατά τα έτη 2012, 2013 και 2014, τεχνικά έργα σε συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία, και σε τέτοια περίπτωση, όπως μας αποστείλει λεπτομερή κατάλογο των έργων με τα ποσά των συμβάσεων, καθώς και τη σχετική αλληλογραφία/στοιχεία/πρακτικά των αποφάσεων ανάθεσης.

Τον Δεκέμβριο 2014, η Δημοτική Γραμματέας με επιστολή της, απέστειλε στην Υπηρεσία μας τα πιο πάνω στοιχεία. Από τη μελέτη των εν λόγω στοιχείων προέκυψε ότι ο Δήμος είχε αναθέσει στη συγκεκριμένη εταιρεία κατά το 2012, 2013 και 2014 με ανοικτό διαγωνισμό, συμβάσεις συνολικής αξίας €4.193.128.

Ο Δήμος ανέθεσε επίσης στην πιο πάνω εταιρεία μεγάλο αριθμό συμβάσεων με συνοπτικές διαδικασίες ή απευθείας, ως ακολούθως:

Κατά τα έτη 2012, 2013 και 2014, 26 συμβάσεις με συνοπτικές διαδικασίες έναντι συνολικού ποσού €318.252 και 21 συμβάσεις με απευθείας ανάθεση έναντι συνολικού ποσού €233.621, για εκτέλεση εργασιών επείγουσας ανάγκης, που προέκυψαν κυρίως από απρόβλεπτα γεγονότα.

Με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο επισημάναμε ότι με βάση τα στοιχεία που μας είχε υποβάλει, ο Δήμος είχε προβεί σε ανάθεση συμβάσεων, τόσο με συνοπτικές διαδικασίες όσο και απευθείας, στη συγκεκριμένη εταιρεία, για ποσά που υπερέβαιναν τα όρια εξουσίας των αρμοδίων οργάνων του Δήμου που είχαν λάβει τις σχετικές αποφάσεις, όπως αυτά καθορίζονται στις πρόνοιες της νομοθεσίας.

Τον Ιανουάριο 2015, η Δημοτική Γραμματέας μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι δεν είχε εντοπίσει να υπάρχει υπέρβαση του ποσού σε οποιαδήποτε απόφαση ανάθεσης σύμβασης με βάση τις σχετικές πρόνοιες των περί Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Κανονισμών ΚΔΠ 243/2012 για τους Δήμους και του Άρθρου 84(1) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006, και ότι ο Δήμος θεωρεί ότι σε περιπτώσεις επικινδυνότητας και κατεπειγουσών αναγκών λόγω απρόβλεπτων γεγονότων, μπορεί με βάση το άρθρο 33(α)(iii) του Νόμου Ν. 12(Ι)/2006 να προχωρεί σε απευθείας ανάθεση χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού.

Τον Φεβρουάριο 2015, με νέα επιστολή μας προς τον Δήμαρχο υποδείξαμε συγκεκριμένες περιπτώσεις ανάθεσης συμβάσεων που έγιναν από τον Δήμο για ποσά που υπερέβαιναν τα επιτρεπόμενα από τις σχετικές πρόνοιες του Νόμου όρια. Όσον αφορά το θέμα των κατεπειγουσών αναγκών, παρατηρήσαμε ότι αρκετές από τις εν λόγω συμβάσεις που ανατέθηκαν, δεν ενέπιπταν στην κατηγορία των κατεπειγουσών αναγκών, όπως για παράδειγμα, οι εργασίες αντιπλημμυρικών έργων, που απλώς δεν είχαν προγραμματιστεί έγκαιρα.

Τον ίδιο μήνα η Δημοτική Γραμματέας μας πληροφόρησε ότι ο Δήμος στο μέλλον θα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για εφαρμογή της Νομοθεσίας.

Σύσταση: Η ανάθεση των συμβάσεων θα πρέπει να γίνεται αυστηρά με βάση τις σχετικές πρόνοιες της Νομοθεσίας.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι μερικές από τις πιο πάνω περιπτώσεις ανάθεσης συμβάσεων τόσο με συνοπτικές διαδικασίες όσο και απευθείας, προέκυψαν λόγω έκτακτης ανάγκης για αντιμετώπιση ακραίων καιρικών φαινομένων. Επανελάβε επίσης τη θέση του Δήμου ότι οι παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.

(β) Σύμβαση παροχής υπηρεσιών αξιοποίησης του παραγόμενου βιοαερίου στον χώρο διάθεσης στο Βατί. Τον Νοέμβριο 2014, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου παρατηρήσαμε ότι τα έγγραφα του διαγωνισμού που είχε προκηρυχθεί τον Ιανουάριο 2014, δεν είχαν κοινοποιηθεί στην Υπηρεσία μας ταυτόχρονα με την προκήρυξη του διαγωνισμού, συνοδευόμενα από την εκτίμηση δαπάνης, όπως προνοείται στη νομοθεσία.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι για τις συνεδρίες των αρμοδίων οργάνων που έγιναν για εξέταση και λήψη απόφασης ανάθεσης της σύμβασης (Επιτροπή Προσφορών και Συμβούλιο Προσφορών) δεν είχε σταλεί πρόσκληση στην Υπηρεσία μας για να παραστεί εκπρόσωπος της ως παρατηρητής, σύμφωνα με την πρόνοια της παραγράφου αρ. 19 της ΚΔΠ 243/2012, στερώντας στην Υπηρεσία μας το δικαίωμα να εκφράσει τις απόψεις της. Υποδείξαμε ότι σε παρόμοια παράλειψη του αρμοδίου οργάνου άλλης Αναθέτουσας Αρχής, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, ακύρωσε την απόφαση του, λόγω της μη πρόσκλησης των παρατηρητών.

Από τον έλεγχο της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Έγγραφα προσφορών είχαν προμηθευτεί 21 οικονομικοί φορείς ενώ προσφορά υπέβαλαν μόνο 2. Λόγω αντιφάσεων στην ημερομηνία υποβολής των προσφορών, η οποία διορθώθηκε επισπεύδοντας την, δεν δόθηκε επαρκής χρόνος στους οικονομικούς φορείς για ετοιμασία και υποβολή των προσφορών τους. Εκφράσαμε την άποψη ότι στο πιο πάνω γεγονός ενδεχομένως να οφειλόταν και η μη ικανοποιητική συμμετοχή. Παρατηρήσαμε επίσης ότι ο ένας από τους 2 προσφοροδότες δεν πληρούσε ουσιώδη όρο του διαγωνισμού, που αφορούσε τη συμπλήρωση 2 παρόμοιων συμβάσεων με ονομαστική ισχύ 1MW.

Τέλος, παρατηρήσαμε ότι σύμφωνα με την αλληλογραφία που ανταλλάχθηκε με τον Υπουργό Εσωτερικών, προέκυπτε ότι το αρμόδιο Υπουργείο δεν είχε ενημερωθεί εκ των προτέρων και ούτε είχε συγκατατεθεί στην ανάθεση της σύμβασης, οι εργασίες της οποίας αφενός θα εκτελούνταν σε χώρο που ανήκει στο Κράτος και, αφετέρου, δεν εντάσσονταν στους σχεδιασμούς του για αποκατάσταση των σκουβαλότοπων, που αποτελούσαν – κατά προτεραιότητα – Ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Τον Δεκέμβριο 2014, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:

Βασικά οι λόγοι της περιορισμένης συμμετοχής οφείλονταν στο ότι το έργο ήταν πολύ εξειδικευμένο και πρωτόγνωρο για τα κυπριακά δεδομένα, η διαδικασία αδειοδότησης και λειτουργίας του έργου αποτελούσαν ευθύνη του προσφοροδότη, ενώ το έργο ήταν αυτοχρηματοδοτούμενο και δεν υπήρχε το απαραίτητο θεσμικό πλαίσιο, γεγονός που καθιστούσε τη συγκεκριμένη επένδυση υψηλού ρίσκου.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι ο Δήμος προτίθεται να ενημερώσει το Υπουργείο Εσωτερικών για την κατάληξη των ενεργειών του, διαβιβάζοντας του και τη σχετική συμφωνία.

Τον Ιανουάριο 2015, με νέα επιστολή μας παρατηρήσαμε επιπρόσθετα ότι δεν είχαν τηρηθεί οι πρόνοιες της Εγκυκλίου της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων για υποχρεωτική ηλεκτρονική δημοσίευση και διάθεση των εγγράφων διαγωνισμών από την 1.1.2014.

Παρατηρήσαμε επίσης ότι το γεγονός ότι υποβλήθηκαν μόνο 2 προσφορές, εκ των οποίων η μια κρίθηκε άκυρη επειδή δεν πληρούσε ουσιώδη όρο του διαγωνισμού, οδηγούσε στο συμπέρασμα ότι για τον καθορισμό των κριτηρίων συμμετοχής δεν είχε προηγηθεί η δέουσα έρευνα αγοράς, ώστε να διασφαλιστεί η ευρύτητα συμμετοχής, κάτι που είναι αφενός υποχρέωση της Αναθέτουσας Αρχής και, αφετέρου, επιδιωκόμενο εκ μέρους της, για να εξασφαλίσει την πλέον συμφέρουσα προσφορά. Όσον αφορά τα επιχειρήματα που παρέθεσε ο Δήμαρχος για την περιορισμένη συμμετοχή, δεν δικαιολογούσαν – κατά την άποψη μας – το γεγονός ότι είχε υποβληθεί μόνο 1 έγκυρη προσφορά.

Σύσταση: Η περιορισμένη συμμετοχή θα πρέπει να προβληματίζει τις Αναθέτουσες Αρχές κατά την εξέταση/λήψη απόφασης για ανάθεση μιας σύμβασης.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι το εν λόγω θέμα είχε συζητηθεί με τον τότε Υπουργό Εσωτερικών. Όσον αφορά το θέμα του χώρου στον οποίον θα εκτελούνταν οι εργασίες, μας πληροφόρησε ότι ο Δήμος αναγνωρίζει ότι ο χώρος αυτός ανήκει στο Κράτος, τον οποίο όμως, ο Δήμος διαχειρίζεται για 30 χρόνια. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι ο Δήμος, λαμβάνοντας υπόψη την κατά καιρούς

επίδειξη ενδιαφέροντος από διάφορους οικονομικούς φορείς για ανάληψη της εν λόγω σύμβασης, θεώρησε ότι διασφαλιζόταν η ευρύτητα συμμετοχής.

(γ) Διαγωνισμός για εξασφάλιση Άδειας Παροχής Διευκολύνσεων σε ένα σημείο της Ακτής Ολυμπίων που βρίσκεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Λεμεσού – Αρ. Διαγωνισμού 17/2015. Το θέμα αφορά την απόφαση του Δήμου να εφαρμόσει συγκεκριμένη διάταξη των περί Προστασίας της Παραλίας Κανονισμών, η οποία περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό – στην ουσία τον εξουδετερώνει -, και η οποία έρχεται σε σύγκρουση με τον περί της Ελευθερίας Εγκατάστασης Παρόχων Υπηρεσιών και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Υπηρεσιών Νόμο του 2010 (Ν.76(Ι)/2010), με τον περί Προστασίας της Παραλίας Νόμο (άρθρα 5Β και 5Γ), αλλά και με την Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά.

Ο Δήμος, υιοθετώντας τη θέση των νομικών του συμβούλων, εξέφρασε την άποψη ότι η εφαρμογή των εν λόγω Κανονισμών είναι υποχρεωτική.

Η Υπηρεσία μας, αντλώντας καθοδήγηση από εκτενή και εμπειριστατωμένη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, υπέδειξε πως, πέραν της γενικής ερμηνευτικής αρχής σε περίπτωση σύγκρουσης διατάξεων νομοθεσίας, ότι κάθε Νόμος υπερισχύει οποιωνδήποτε Κανονισμών, στο άρθρο 5(1) του Νόμου Ν.76(Ι)/2010 ρητά καθορίζεται ότι «σε περίπτωση που οι διατάξεις του παρόντος Νόμου έρχονται σε σύγκρουση με διάταξη άλλης κοινοτικής πράξης και με διάταξη εθνικής νομοθεσίας που εναρμονίζεται με τέτοια διάταξη, που ρυθμίζει τις ειδικές πτυχές της πρόσβασης και της άσκησης δραστηριότητας παροχής υπηρεσίας σε ειδικούς τομείς ή ειδικά επαγγέλματα, η διάταξη της άλλης κοινοτικής πράξης και της εθνικής νομοθεσίας, υπερισχύει και εφαρμόζεται σ' αυτούς τους ειδικούς τομείς ή τα ειδικά επαγγέλματα». Επιπλέον, αναφέραμε ότι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας είχε με σαφήνεια εξηγήσει ότι, με βάση την αρχή της υπεροχής, σε περίπτωση που διάταξη του Συντάγματος, ή νόμου ή Κανονισμών είναι ασύμβατη με διάταξη του κοινοτικού δικαίου με άμεση ισχύ ή με διάταξη κυπριακού νομοθετήματος που μεταφέρει Οδηγία (όπως ο Νόμος Ν.76(Ι)/2010), η διοίκηση σταματά την εφαρμογή της προβληματικής διάταξης από μόνη της, προωθεί μέτρα για τροποποίηση ή κατάργηση της, και εφαρμόζει τη διάταξη του κοινοτικού δικαίου.

Επιπρόσθετα, παρατηρήσαμε ότι ο Δήμος είχε αποφασίσει να παρανομήσει, παραβιάζοντας τις πιο πάνω διατάξεις του Νόμου, δήθεν για να μην παραβιάσει τις διατάξεις Κανονισμών που, όπως είχε εξηγηθεί, οι κανόνες ερμηνείας της νομοθεσίας επιβάλλουν παραμερισμό τους και, τις οποίες η αρχή της υπεροχής επιβάλλει τερματισμό της εφαρμογής τους. Τέλος αναφέραμε ότι ενώ είναι σχεδόν βέβαιος ο Δήμος ότι η παρανομία που υιοθέτησε θα διαπιστωθεί και από το Δικαστήριο αν το θέμα αχθεί ενώπιόν του, προχώρησε με ενέργειες που θα ζημιώσουν τελικά τους φορολογούμενους πολίτες.

Σύσταση: Ως μόνη σύσταση καταγράφουμε την υποχρέωση των ασκούντων δημόσια εξουσία να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος (στη συγκεκριμένη περίπτωση μέσω της άρσης απαγορεύσεων που δεν επέτρεπαν την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού), και να αναζητούν νόμιμες λύσεις για την επίτευξη του στόχου αυτού. Η οχύρωση πίσω από νομικά επισφαλείς θέσεις δεν μπορεί να δικαιολογήσει απόκλιση από την υποχρέωση αυτή.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι ο Δήμος εξακολουθεί να θεωρεί ότι δεν είχε άλλη επιλογή παρά να ακολουθήσει την καθοδήγηση του νομικού συμβούλου του Δήμου καθώς και του νομικού συμβούλου της Ένωσης Δήμων. Η Υπηρεσία μας διαφωνεί με τη θέση αυτή και εξακολουθεί να θεωρεί τις απαντήσεις του Δήμου ως μη ικανοποιητικές και τις ενέργειες και αποφάσεις του λανθασμένες.

3.4 ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσής μας, ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του Δήμου για τα έτη 2013 και 2014, βρισκόταν σε εξέλιξη.

Τα ακόλουθα, προέκυψαν από ειδική έρευνα την οποία πραγματοποίησε η Υπηρεσία μας, μετά από καταγγελία που υποβλήθηκε από ομάδα Δημοτικών Συμβούλων Λάρνακας, αναφορικά με την κατασκευή και λειτουργία, εντός του χώρου του Λιμανιού Λάρνακας, μονάδας παραγωγής υγρής λάσπης, εργαστηρίου ανάλυσης, λυόμενων υποστατικών για το προσωπικό και κατασκευή και λειτουργία αποθήκης χημικών, που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία εξόρυξης πετρελαίου και φυσικού αερίου, χωρίς την έκδοση πολεοδομικών αδειών και αδειών οικοδομής.

Νομική βάση.

(α) Εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας.

- (i) Σύμφωνα με το άρθρο 21 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου (Ν. 90/1972), «απαγορεύεται η έναρξη οιασδήποτε αναπτύξεως ακινήτου ιδιοκτησίας, εκτός εάν έχει χορηγηθεί πολεοδομική άδεια υπό της Πολεοδομικής Αρχής εξουσιοδοτούσα την ανάπτυξιν ταύτην». Σύμφωνα με το άρθρο 26 «Για να καταλήξει σε πολεοδομική απόφαση δυνάμει του παρόντος Νόμου, η Πολεοδομική Αρχή λαμβάνει υπόψη τις πρόνοιες του εφαρμοστέου στην περίπτωση σχεδίου αναπτύξεως, καθώς και οποιοδήποτε άλλο ουσιώδη παράγοντα. Το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να χορηγεί πολεοδομική άδεια κατά παρέκκλιση του σχεδίου ανάπτυξης, ανεξάρτητα αν η ανάπτυξη έχει συντελεστεί ή όχι, σε έκτακτες και δικαιολογημένες προς το δημόσιο συμφέρον περιπτώσεις ή άλλες ειδικές περιπτώσεις, που θα καθοριστούν με Κανονισμούς τους οποίους εκδίδει το Υπουργικό Συμβούλιο και εγκρίνει η Βουλή των Αντιπροσώπων».
- (ii) Σύμφωνα με τον Κανονισμό 19 των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμών του 1999 (ΚΔΠ 309/99), η εισήγηση της Πολεοδομικής Αρχής και του Συμβουλίου Μελέτης Παρεκκλίσεων και η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για έγκριση παρέκκλισης, τεκμηριώνεται και αιτιολογείται με βάση αρχές και κριτήρια, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων και των πιο κάτω:
 - Υλοποίηση έργων ή προγραμμάτων εθνικής σημασίας από φορείς του δημόσιου τομέα, περιλαμβανομένων και των Τοπικών Αρχών.
 - Προαγωγή και υλοποίηση γενικής κυβερνητικής πολιτικής που υιοθετήθηκε μετά τη δημοσίευση του ισχύοντος Σχεδίου Ανάπτυξης.
- (iii) Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κεφαλαίου 30 του Τοπικού Σχεδίου Λάρνακας, με τίτλο «Αναπτύξεις που εκτελούνται από Κυβερνητικά Τμήματα και Υπηρεσίες», δεν απαιτείται η εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας για αναπτύξεις που διενεργούνται από την Κυπριακή Δημοκρατία. Όμως, όλα τα Κυβερνητικά Τμήματα και Υπηρεσίες έχουν υποχρέωση και ευθύνη για συμμόρφωση των αναπτύξεων που διενεργούν με τις πρόνοιες και επιδιώξεις των Σχεδίων Ανάπτυξης και της πολεοδομικής νομοθεσίας και για τον σκοπό αυτό, πριν από τη διενέργεια οποιασδήποτε ανάπτυξης, το αρμόδιο Υπουργείο/Τμήμα/Υπηρεσία θα πρέπει να εξασφαλίσει τις απόψεις του Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ως Πολεοδομική Αρχή, ενώ για ειδικά κυβερνητικά έργα που δικαιολογούν την κατ' απόκλιση των προνοιών του Σχεδίου εφαρμογή τους προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, το Υπουργικό Συμβούλιο είναι δυνατόν να αποφασίζει σχετικά, με βασικό στόχο τη διασφάλιση της εκτέλεσης έργων εθνικής ή περιφερειακής σημασίας και την απρόσκοπτη άσκηση της αναπτυξιακής πολιτικής της κυβέρνησης.

(β) Εξασφάλιση άδειας οικοδομής. Σύμφωνα με το άρθρο 25 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου (Ν66(Ι)/2000), «καμιά διάταξή του δεν εφαρμόζεται στην Κυβέρνηση της Δημοκρατίας ή σε οποιοδήποτε Τμήμα της. Νοείται ότι οσάκις οποιαδήποτε ακίνητη ιδιοκτησία ανήκουσα στη Δημοκρατία εκμισθώνεται ή παραχωρείται η χρήση της σε οποιοδήποτε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, υποχρεούται το πρόσωπο αυτό, προκειμένου να ανεγείρει οποιαδήποτε οικοδομή επί της ιδιοκτησίας αυτής, να εξασφαλίσει προηγουμένως κάθε δυνάμει του παρόντος Νόμου απαιτούμενη άδεια, ως εάν η εν λόγω ιδιοκτησία να μην ανήκε στη Δημοκρατία, η δε αρμόδια αρχή κέκτηται αρμοδιότητα να επιλαμβάνεται και αποφασίζει επί οποιασδήποτε τέτοιας αίτησης υποβάλλεται σ' αυτήν από το ειρημένο πρόσωπο και ασκεί σε σχέση με αυτό όλες τις δυνάμει του παρόντος Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών εξουσίες και αρμοδιότητές της, ως εάν το πρόσωπο αυτό ήταν ιδιοκτήτης της εν λόγω ιδιοκτησίας».

Απόψεις εμπλεκόμενων. Η Υπηρεσία μας, στα πλαίσια της διερεύνησης της καταγγελίας, ζήτησε από τους Δήμαρχο Λάρνακας, Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών, Πρόεδρο Διοικητικού Συμβουλίου Αρχής Λιμένων Κύπρου και Διευθύντρια Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, όπως υποβάλουν τις απόψεις/σχόλιά τους, για τα θέματα που εμπíπτουν στις αρμοδιότητές τους, ειδικότερα όσον αφορά στην έκδοση πολεοδομικών αδειών και αδειών οικοδομής.

Από τις απαντήσεις των πιο πάνω, προέκυψαν τα ακόλουθα.

(α) Δήμος Λάρνακας.

- (i) Ο Δήμος, με επιστολή του προς το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, ημερ. 14.10.2014, ζήτησε ενημέρωση κατά πόσο απαιτείται η εξασφάλιση άδειας οικοδομής για τα υπό αναφορά έργα.

Το πιο πάνω Τμήμα, στις 22.10.2014 ενημέρωσε τον Δήμο ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, στις 16.9.2014 χορήγησε, με κατάλληλους όρους, την απαιτούμενη Πολεοδομική Έγκριση. Στην ίδια επιστολή αναφέρεται επίσης ότι επαφίεται στη διακριτική εξουσία του Δήμου, ως αρμόδια Οικοδομική Αρχή, αν κρίνει ότι συντρέχουν λόγοι να απαιτήσει την εξασφάλιση άδειας οικοδομής, να καλέσει τους αιτητές να το πράξουν.

- (ii) Στις 19.11.2014, ο Δήμος ζήτησε από το Υπουργείο Εσωτερικών ενημέρωση κατά πόσο απαιτείται, σύμφωνα με τους Όρους Χορήγησης Πολεοδομικής Έγκρισης (ΛΑΡ/320/2014 (όρος αρ. 11)), η εξασφάλιση άδειας οικοδομής για τα εν λόγω έργα, με βάση το άρθρο 25 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, στις 2.4.2015 ενημέρωσε τον Δήμο ότι τα τεμάχια στα οποία ανεγίρεται η ανάπτυξη, στο παρόν στάδιο, ανήκουν στην Κυπριακή Δημοκρατία και κατά συνέπεια, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 25 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, για την εν λόγω ανάπτυξη δεν απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής.

(β) Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων. Σύμφωνα με επιστολές του εν λόγω Υπουργείου, ημερ. 3.2.2015 και 31.7.2015, η Αρχή Λιμένων (διαχειρίστρια του λιμανιού) παραχώρησε σε συγκεκριμένη εταιρεία, άδεια χρήσης χώρων στο Λιμάνι Λάρνακας, για την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών σε εταιρεία, η οποία διεξάγει έρευνες για υδρογονάνθρακες στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) της Κυπριακής Δημοκρατίας, βάσει του Νόμου Ν. 38/1973 της Αρχής, καθώς και σχετικών οδηγιών του εν λόγω Υπουργείου, το οποίο έχει την εποπτεία του Λιμανιού, λόγω της παραχώρησής του σε Στρατηγικό Επενδυτή.

Το εν λόγω Υπουργείο αναφέρει επίσης ότι συγκεκριμένος όρος που περιλαμβάνεται στην άδεια χρήσης που παραχωρήθηκε, υποχρεώνει την εταιρεία να εξασφαλίσει πολεοδομικές άδειες και άδειες οικοδομής, σημειώνοντας ότι, παρόλο που η Αρχή θεωρείται επέκταση του Κράτους, εντούτοις δεν εξαιρείται από την εξασφάλιση των εν λόγω αδειών, όπως γίνεται με τα Κυβερνητικά Τμήματα.

(γ) Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Στην επιστολή του, ημερ. 27.2.2015, το εν λόγω Υπουργείο θεωρεί ότι εγκαταστάσεις για παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών σε γεωτρητικές εργασίες, είναι απαραίτητες για την υλοποίηση του ερευνητικού προγράμματος των εταιρειών που κατέχουν Άδεια Έρευνας Υδρογονανθράκων, για εντοπισμό υδρογονανθράκων εντός της Κυπριακής ΑΟΖ, πληροφορώντας την Υπηρεσία μας ότι δεν έχει οποιαδήποτε αρμοδιότητα όσον αφορά στην έκδοση πολεοδομικών αδειών και αδειών οικοδομής για τις εγκαταστάσεις στο λιμάνι Λάρνακας.

(δ) Υπουργείο Εσωτερικών. Το Υπουργείο Εσωτερικών, στην επιστολή του προς τον Δήμο Λάρνακας, ημερ. 2.4.2015, για την οποία αναφερόμαστε πιο πάνω, θεωρεί ότι για την εν λόγω ανάπτυξη δεν απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής.

(ε) Αρχή Λιμένων Κύπρου. Στην επιστολή της, ημερ. 2.2.2015, η Αρχή σχολίασε μόνο το ιδιοκτησιακό καθεστώς των χώρων των λιμανιών της Δημοκρατίας, χωρίς να αναφέρεται στο θέμα της εξασφάλισης πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής.

(στ) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Όσον αφορά στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, στην επιστολή του προς τον Δήμο, ημερ. 22.10.2014, ανέφερε ότι επαφίεται στη διακριτική εξουσία του Δήμου Λάρνακας να καλέσει τους αιτητές να εξασφαλίσουν άδεια οικοδομής.

Σε επιστολή του, ημερ. 20.1.2015, προς την Υπηρεσία μας, το Τμήμα διευκρινίζει ότι η όποια «ευχέρεια» έχει η Αρμόδια Αρχή να απαιτήσει την έκδοση άδειας οικοδομής, απορρέει από το άρθρο 25 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου και αφορά στην περίπτωση που η συγκεκριμένη κρατική γη έχει, εν τω μεταξύ, εκμισθωθεί ή παραχωρηθεί από το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Γνωμάτευση Νομικής Υπηρεσίας. Σχετική με τα θέματα που εγείρονται πιο πάνω, ειδικότερα όσον αφορά στις θέσεις των Υπουργείων Εσωτερικών και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, είναι γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας ημερ. 12.9.2005, στην οποία αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

(α) Με γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας προς τον Υπουργό Εσωτερικών, ημερ. 17.7.2000, επεξηγήθηκε η θέση ότι, όπου η Δημοκρατία προβαίνει σε ανάπτυξη ακίνητης ιδιοκτησίας, αυτή δεν έχει νομική υποχρέωση να υποβάλει αίτηση για την εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας, με βάση τον περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο του 1972, ωστόσο, με αναφορά στις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερ. 21.11.1991 και 1.12.1993, η Δημοκρατία θα πρέπει να ακολουθεί την ίδια διαδικασία που καθορίζεται στις αποφάσεις αυτές, ώστε και το ίδιο το κράτος να ενεργεί πάντα σε συμφωνία με τους στόχους του ισχύοντος σχεδίου ανάπτυξης.

(β) Η υποχρέωση εξασφάλισης πολεοδομικής άδειας, για οποιαδήποτε ανάπτυξη, επιβάλλεται στον ιδιοκτήτη της ακίνητης ιδιοκτησίας. Σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Αιτήσεις και Ιεραρχικές Προσφυγές) Κανονισμών του 1990, κάθε σχετική αίτηση υποβάλλεται από τον ιδιοκτήτη της ακίνητης περιουσίας (ή τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του).

(γ) Ο ιδιοκτήτης ακίνητης περιουσίας καθορίζεται στο άρθρο 2 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου του 1972, ως το πρόσωπο το οποίο είναι εγγεγραμμένο ή το οποίο δικαιούται να εγγραφεί στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου ως ο ιδιοκτήτης της.

Άποψη της Νομικής Υπηρεσίας είναι ότι η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται για την έκδοση πολεοδομικής άδειας, σε σχέση με τις λεγόμενες «κυβερνητικές αναπτύξεις», εξαρτάται, σε κάθε περίπτωση, από το ποιός είναι ο ιδιοκτήτης της γης. Αν ο ιδιοκτήτης είναι το Κράτος, εφαρμόζεται η διαδικασία που καθορίστηκε από τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, έστω και αν η ανάπτυξη διενεργείται από τρίτα πρόσωπα. Από την άλλη, αν ο ιδιοκτήτης είναι ιδιώτης, επιβάλλεται η εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας, έστω και αν το κράτος εμπλέκεται και/ή έχει συμφέρον στην ανάπτυξη.

Εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής.

(α) Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, στη βάση της προαναφερόμενης γνωμάτευσης, η θέση του Υπουργείου Εσωτερικών, όπως αυτή έχει διατυπωθεί στην επιστολή του προς τον Δήμο Λάρνακας, ότι δηλαδή για την εν λόγω ανάπτυξη δεν απαιτείται η έκδοση άδειας οικοδομής, δεν είναι ορθή, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόνοιες του άρθρου 25 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου.

(β) Όσον αφορά στη θέση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, ότι δηλαδή επαφίεται στη διακριτική εξουσία του Δήμου Λάρνακας, η εξασφάλιση ή όχι άδειας οικοδομής, η Υπηρεσία μας δεν συμφωνεί με τη θέση αυτή, αφού σύμφωνα με το άρθρο 25 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, σε περίπτωση που ακίνητη ιδιοκτησία ανήκουσα στη Δημοκρατία εκμισθώνεται ή παραχωρείται η χρήση της σε οποιοδήποτε πρόσωπο, υποχρεούται το πρόσωπο αυτό, προκειμένου να ανεγείρει οποιαδήποτε οικοδομή επί της ιδιοκτησίας αυτής, να εξασφαλίσει προηγουμένως κάθε δυνάμει του παρόντος Νόμου απαιτούμενη άδεια, δηλαδή από το άρθρο αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η έκδοση ή όχι άδειας οικοδομής επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της αρμόδιας πολεοδομικής αρχής.

Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα αναφέρονται πιο πάνω, η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι για την εν λόγω ανάπτυξη, η εταιρεία έπρεπε να εξασφαλίσει, εκτός από πολεοδομική άδεια, και άδεια οικοδομής, σύμφωνα με τον όρο που περιλαμβάνεται στην άδεια χρήσης που της παραχωρήθηκε.

Ανάθεση δημόσιας σύμβασης από τον Δήμο Λάρνακας για αγορά υπηρεσιών συμβούλων – Αρ. Διαγωνισμού 13/2014. Κατόπιν διερεύνησης της διαδικασίας ανάθεσης του πάνω διαγωνισμού, που αφορούσε την αγορά υπηρεσιών για εκπόνηση ρυθμιστικού σχεδίου για τις επιπτώσεις από την εγκατάσταση σταθμού εξυπηρέτησης της ανάπτυξης υδρογονανθράκων στο λιμάνι της Λάρνακας, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Το Δημοτικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 27.3.2014, είχε αποφασίσει όπως ζητηθούν από τον Δήμο προσφορές με συνοπτικές διαδικασίες, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 84(1)(γ) του Νόμου Ν.12(Ι)/2006, για την αγορά των πιο πάνω υπηρεσιών, έναντι προϋπολογιζόμενης δαπάνης €45.000. Στις 8.4.2014, σε νέα συνεδρία του το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως ζητηθεί από την Αρχή Λιμένων Κύπρου ή από τα αρμόδια Υπουργεία να καλύψουν την πιο πάνω δαπάνη, εφόσον δεν υπήρχε δυνατότητα να καλυφθεί από τον προϋπολογισμό του Δήμου για το έτος 2014. Στις 21.5.2014, υποβλήθηκαν στον Δήμο 4 προσφορές. Η κατακύρωση του διαγωνισμού έγινε από το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου στο χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €40.000, και η σύμβαση υπογράφηκε στις 30.7.2014. Ο Δήμαρχος Λάρνακας με επιστολή του προς τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής Λιμένων Κύπρου στις 6.8.2014, τον πληροφόρησε για την έναρξη υλοποίησης της σύμβασης και τον κάλεσε όπως διευθετήσει την κάλυψη της σχετικής δαπάνης.

Τον Φεβρουάριο 2015, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει κατά πόσο είχε εξασφαλιστεί η αποδοχή της Αρχής Λιμένων Κύπρου για την κάλυψη της δαπάνης, προτού προκηρυχθεί ο διαγωνισμός.

Τον Μάρτιο 2015, ο Δήμαρχος Λάρνακας μας πληροφόρησε ότι σε συνάντηση που είχε το Δημοτικό Συμβούλιο με τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων στις 16.4.2014, δηλ. μετά την προκήρυξη του διαγωνισμού, στην παρουσία του Προέδρου της Αρχής Λιμένων Κύπρου, ο Υπουργός ανέφερε ότι τη δαπάνη για την αγορά των πιο πάνω υπηρεσιών θα την αναλάμβανε η Αρχή Λιμένων Κύπρου. Περαιτέρω, μας πληροφόρησε ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων είχε εγκρίνει τον προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων Κύπρου για το έτος 2015, στον οποίο περιλαμβάνεται πρόνοια για κάλυψη της πιο πάνω δαπάνης.

Σύσταση: Η εξασφάλιση του σχετικού κονδυλίου θα πρέπει να προηγείται της προκήρυξης του διαγωνισμού.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι στις 8.10.2015 η Αρχή Λιμένων Κύπρου πλήρωσε προς τον Δήμο το εν λόγω ποσό των €40.000.

3.5 ΔΗΜΟΣ ΠΑΦΟΥ

(α) Ανάπλαση και Διαμόρφωση του Παραλιακού Μετώπου Πάφου – Τελικός Λογαριασμός Μέρους Α' – Πολεοδομικό Έργο. Το θέμα αναλύεται εκτενώς στην περσινή Έκθεση της Υπηρεσίας μας. Αφορά δε παρατήρηση μας ότι ο Δήμος δεν είχε προβεί – κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου – στις απαραίτητες ενέργειες και, δεν είχε λάβει τα κατάλληλα μέτρα, για διασφάλιση των συμφερόντων του, και ότι η διαχείριση, ο συντονισμός και ο έλεγχος του συμβολαίου δεν ήταν επαρκής, με αποτέλεσμα να γίνουν τροποποιήσεις των σχεδίων και να εκτελεστούν επιπλέον εργασίες, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Δήμου, γεγονός που οδήγησε τελικά και στην υπερπληρωμή του Αναδόχου.

Τον Νοέμβριο 2014, με επιστολή μας στον Δημαρχεύοντα του Δήμου Πάφου, αναφερθήκαμε σε προηγούμενη επιστολή της Υπηρεσίας μας προς τον Δήμο ημερ. 10.12.2013, με την οποία είχαμε παραθέσει τις παρατηρήσεις μας αναφορικά με σοβαρές παραλείψεις εκ μέρους του Δήμου καθώς και για την ανεπαρκή διαχείριση και έλεγχο της εν λόγω σύμβασης – που είχε ως αποτέλεσμα την υπερπληρωμή του Αναδόχου με το ποσό των €656.443 – και παρατηρήσαμε ότι μέχρι τότε, παρά τις 7 υπενθυμίσεις που είχαμε αποστείλει, ο Δήμος δεν είχε μέχρι τότε απαντήσει στην πιο πάνω επιστολή μας.

Τον Δεκέμβριο 2014, ο Δημαρχεύων του Δήμου Πάφου μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

Τα 58 – από τα 62 – δελτία με τροποποιήσεις δεν είχαν εγκριθεί από την Καθοδηγητική Επιτροπή, επειδή κατά την άποψη των μελών της, οι σχετικές οδηγίες για εκτέλεση των εργασιών είχαν δοθεί από διάφορα πρόσωπα του Δήμου καθ' υπέρβαση ή/και κατάχρηση εξουσίας και χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση της Επιτροπής. Το Δημοτικό Συμβούλιο σκόπευε να εξετάσει το ενδεχόμενο διεκδίκησης των ποσών που πληρώθηκαν για την εκτέλεση της κάθε οδηγίας, από το άτομο του Δήμου που είχε δώσει τη σχετική οδηγία χωρίς να ακολουθηθεί η νομιμομένη διαδικασία. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι ανάλογα με τα αποτελέσματα των πιο πάνω ενεργειών, πιθανό να εξεταζόταν και το ενδεχόμενο καταχώρησης αγωγής εναντίον του Αναδόχου, για διεκδίκηση του ποσού που του καταβλήθηκε ως υπερπληρωμή.

Τον ίδιο μήνα με επιστολή μας προς τον Δημαρχεύοντα και τα Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου τους πληροφορήσαμε ότι η Υπηρεσία μας αποφάσισε τη διεξαγωγή ελέγχου επί όλων των πτυχών του εν λόγω θέματος.

Τον Μάρτιο 2015, με επιστολή μας προς τον Γενικό Εισαγγελέα, υποβάλαμε την έκθεση ελέγχου που είχε ετοιμαστεί από τον εμπειρογνώμονα που προσέλαβε η Υπηρεσία μας, από το περιεχόμενο της οποίας προέκυπτε ότι ο όλος χειρισμός του θέματος από τον Δήμο Πάφου ήταν ανεπαρκής, εκθέτοντας ή/και παραβιάζοντας τα συμφέροντα του.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι γίνονται από τον Δήμο όλες οι απαιτούμενες ενέργειες για να τεθούν αυστηρές διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου προς αποφυγή λαθών και ατασθαλιών στο μέλλον, με στόχο τη διασφάλιση της ορθολογιστικής διαχείρισης των οικονομικών θεμάτων του Δήμου και της ποιότητας των προσφερομένων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Σύσταση: Η διαχείριση, ο συντονισμός και ο έλεγχος των συμβολαίων θα πρέπει να είναι επαρκής και αποτελεσματικός και οι οποιεσδήποτε οδηγίες για αλλαγές/προσθήκες θα πρέπει να δίδονται από το αρμόδιο άτομο κατόπιν έγκρισης της Αναθέτουσας Αρχής.

(β) Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός Δήμου Πάφου για την Αναβάθμιση και Ανάδειξη του Μαρκεδείου Θεάτρου και του Περιβάλλοντος Χώρου – Αρ. Διαγωνισμού 44/2014. Ο αρχιτεκτονικός διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 20.11.2014, με ημερομηνία υποβολής των μελετών στις 9.2.2015. Ο προϋπολογισμός δαπάνης για την κατασκευή του έργου είχε καθοριστεί στο ποσό των €2.300.000. Με βάση τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, η υλοποίηση του έργου θα γινόταν σε δύο Φάσεις. Η μελέτη για τη Φάση Α' αφορούσε την αναβάθμιση του θεάτρου με προϋπολογισμό δαπάνης ύψους €1.700.000 και η μελέτη για τη Φάση Β' αφορούσε την ανάπτυξη του περιβάλλοντος χώρου με προϋπολογισμό δαπάνης ύψους

€600.000. Η συνολική αμοιβή της ομάδας των μελετητών καθορίστηκε ως ποσοστό ύψους 6,5% επί του ποσού της τελικής δαπάνης του έργου. Στο έγγραφο του διαγωνισμού καταγράφονταν τα ελάχιστα κριτήρια αξιολόγησης των μελετών, ενώ, σύμφωνα με την προκήρυξη, η ανάθεση του διαγωνισμού θα γινόταν στην πλέον οικονομικά συμφέρουσα προσφορά.

Τον Δεκέμβριο 2014, με επιστολή μας προς τον Δημαρχεύοντα και τα Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου τους πληροφορήσαμε ότι το ύψος του ποσοστού αμοιβής που είχε καθοριστεί (6,5%) ήταν ψηλό, λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα της αγοράς που επικρατούσαν και, ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε τη μείωση του στο 5%. Για τον υπολογισμό του ποσού της αμοιβής των υπηρεσιών επίβλεψης, εισηγηθήκαμε όπως το αντίστοιχο ποσοστό υπολογίζεται επί του καθαρού ποσού της σύμβασης (αφαιρουμένων ποσών προνοίας κ.λπ.). Τέλος, εισηγηθήκαμε όπως καθοριστούν οι αντίστοιχες βαρύτητες στα κριτήρια αξιολόγησης, ώστε, αφενός να είναι δυνατή η αντικειμενική αξιολόγηση και, αφετέρου, να τηρείται η αρχή της διαφάνειας.

Τον Ιούλιο 2015, ο Δήμος μας πληροφόρησε ότι το ύψος του ποσοστού αμοιβής (6,5%) καθορίστηκε κατόπιν διαβούλευσης με εκπροσώπους του ΕΤΕΚ και του Συλλόγου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων, και αφού το Δημοτικό Συμβούλιο, κατόπιν εκτεταμένης εξέτασης του θέματος, είχε κρίνει ότι το συγκεκριμένο ποσοστό θα διασφάλιζε την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η διασφάλιση της αντικειμενικότητας της αξιολόγησης του διαγωνισμού επιτεύχθηκε με τον διορισμό κριτικής επιτροπής από έμπειρους και καταρτισμένους αρχιτέκτονες και μηχανικούς, οι οποίοι κατά την αξιολόγηση έλαβαν υπόψη τους τα ελάχιστα κριτήρια αξιολόγησης των μελετών, που περιλαμβάνονταν στους όρους του διαγωνισμού.

Τον ίδιο μήνα, με νέα επιστολή μας προς τον Δήμαρχο Πάφου, υποδείξαμε ότι σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, το ΕΤΕΚ, αν και πρόσωπο δημοσίου δικαίου, του οποίου η σύσταση και λειτουργία διέπονται από νόμο, έχει χαρακτηριστικά τέτοια που του προσδίδουν τον χαρακτήρα, εφόσον εξετάζεται υπό το πρίσμα των κανόνων του ανταγωνισμού, της επαγγελματικής οργάνωσης. Κατά συνέπεια, οι κανόνες που διέπουν τη λειτουργία του ΕΤΕΚ δεν διασφαλίζουν ότι το εν λόγω Επιμελητήριο, όταν καθορίζει κατώτατα όρια αμοιβών για τα μέλη του, ενεργεί ως φορέας της δημόσιας εξουσίας που ενεργεί για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος.

Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι οι αμοιβές θα πρέπει γενικά να αποτελούν προϊόν/αποτέλεσμα του ελεύθερου ανταγωνισμού και, ως εκ τούτου, λαμβάνοντας υπόψη και τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς, το ποσοστό ύψους 5% που εισηγηθήκαμε ήταν αρκούτως ικανοποιητικό για το εν λόγω έργο, ως αμοιβή για όλους τους μελετητές. Τέλος, επισημάναμε ότι η διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, δεν διασφαλίζεται απαραίτητα με την αυξημένη αμοιβή αλλά κυρίως με τον καθορισμό κατάλληλων όρων/απαιτήσεων και, στη συνέχεια, με την παρακολούθηση της πιστής εφαρμογής τους από τους μελετητές.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι γίνονται από τον Δήμο όλες οι απαιτούμενες ενέργειες για να τεθούν αυστηρές διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου προς αποφυγή λαθών και ατασθαλιών στο μέλλον, με στόχο τη διασφάλιση της ορθολογιστικής διαχείρισης των οικονομικών θεμάτων του Δήμου και της ποιότητας των προσφερομένων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Σύσταση: Οι αμοιβές των μελετητών θα πρέπει γενικά να αποτελούν προϊόν/αποτέλεσμα του ελεύθερου ανταγωνισμού, με τήρηση των διατάξεων της νομοθεσίας για απόρριψη ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, και η ποιότητα των υπηρεσιών θα πρέπει να διασφαλίζεται με τον καθορισμό κατάλληλων όρων/απαιτήσεων και, τη μετέπειτα παρακολούθηση της πιστής εφαρμογής τους από τους μελετητές.

3.6 ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

(α) Σύμβαση ανέγερσης της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Στροβόλου. Το ιστορικό της εν λόγω σύμβασης παρατίθεται στην περσινή Ετήσια Έκθεση μας. Στην προηγούμενη μας Ετήσια Έκθεση, καταλήγαμε ότι – κατά την άποψη μας – με βάση τα γεγονότα που παρατέθηκαν, προέκυπτε ότι ο τρόπος με τον οποίο διαχειρίστηκε τη σύμβαση ο Δήμος, δεν ήταν ο ενδεδειγμένος και υπολειπόταν του επιπέδου που αναμένεται από αναθέτουσες αρχές που διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα. Εισηγηθήκαμε επίσης όπως, σε περίπτωση που το Δημοτικό Συμβούλιο θεωρούσε ότι ο λανθασμένος και κακός χειρισμός οφειλόταν σε υπαλλήλους του Δήμου θα έπρεπε να αναζητηθούν ευθύνες, εκφράζοντας την άποψη ότι, σε κάθε περίπτωση, το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να θεσπίσει κατάλληλους μηχανισμούς, ώστε τέτοια φαινόμενα να μην επαναληφθούν στο μέλλον.

Στις πιο πάνω παρατηρήσεις μας, ο Δήμαρχος μάς απάντησε τον Σεπτέμβριο 2014 ότι ο Δήμος είχε ενεργήσει με γνώμονα τη διασφάλιση των συμφερόντων του και την όσο το δυνατό γρηγορότερη ολοκλήρωση του έργου. Όσον αφορά την αναζήτηση ευθυνών από υπαλλήλους του Δήμου, δεν ετίθετο τέτοιο θέμα, εφόσον θεωρεί ότι εργάστηκαν με ζήλο και επαγγελματισμό για αντιμετώπιση των προβλημάτων του έργου, ενώ ο ίδιος είχε συνεχή εμπλοκή στον χειρισμό του όλου θέματος, με συναντήσεις τόσο με τον Αρχιτέκτονα όσο και με τον Ανάδοχο.

Τον Νοέμβριο 2014, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι με την υπογραφή των Συμπληρωματικών Συμφωνιών, ο Ανάδοχος είχε αποσύρει τις μέχρι τότε απαιτήσεις του. Ο Δήμος είχε καταβάλει στον Ανάδοχο μόνο τα ποσά που είχαν εγκριθεί από τον Αρχιτέκτονα, περιλαμβανομένων και των επιπλέον εργασιών, για τις οποίες ο Αρχιτέκτονας είχε εγκρίνει με το τελευταίο Πιστοποιητικό Πληρωμής αρ. 26, την πληρωμή ποσού ύψους €572.498.

Τον Δεκέμβριο 2014, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του στις 26.11.2014, είχε αποφασίσει να αναθεωρήσει την προηγούμενη απόφαση του για τερματισμό των υπηρεσιών του Αρχιτέκτονα και να εγκρίνει την παραμονή του για ολοκλήρωση του τελικού λογαριασμού του έργου. Τον Ιούλιο 2015, ο Ανάδοχος υπέβαλε στον Αρχιτέκτονα τον τελικό λογαριασμό, η εξέταση του οποίου δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί.

Σύσταση: Το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να θεσπίσει κατάλληλους μηχανισμούς, ώστε παρόμοιες αδυναμίες στη διαχείριση συμβάσεων να μην επαναληφθούν στο μέλλον.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος αναφέρθηκε στη σύσταση της Υπηρεσίας μας και, μας πληροφόρησε ότι σύμφωνα με τον μηχανισμό που υφίσταται στον Δήμο, η παρακολούθηση των έργων γίνεται από Ειδικές Επιτροπές που διορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο και αποτελούνται από μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου. Οι εν λόγω Επιτροπές υποβάλλουν εισηγήσεις και προτάσεις στο Δημοτικό Συμβούλιο για ενημέρωση και λήψη απόφασης. Παράλληλα στον Δήμο λειτουργεί και ο θεσμός του εσωτερικού Ελεγκτή.

Τέλος ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι οι συστάσεις και εισηγήσεις μας λαμβάνονται πάντα σοβαρά υπόψη και ο Δήμος καταβάλλει κάθε προσπάθεια για περαιτέρω ενίσχυση και βελτίωση των μηχανισμών ελέγχου.

3.7 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΟΜΕΤΙΟΥ

Τερματισμός του συμβολαίου ανέγερσης Δημοτικής Αίθουσας Αθλοπαιδιών Αγίου Δομετίου και αναδιαμόρφωσης του εξωτερικού χώρου – Λήξη Εγγύησης Πιστής Εκτέλεσης. Τον Απρίλιο 2014 με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο, παρατηρήσαμε ότι το Συμβούλιο του Δήμου σε συνεδρία του στις 11.2.2014, αποφάσισε τον τερματισμό του συμβολαίου, λόγω αδυναμίας του Αναδόχου να ολοκληρώσει το έργο. Η σχετική απόφαση λήφθηκε χωρίς ο Δήμος να έχει τη δυνατότητα εξαργύρωσης της Εγγύησης Πιστής Εκτέλεσης της σύμβασης, η ισχύς της οποίας είχε λήξει από τις 27.11.2013, επειδή ο Δήμος δεν είχε

προβεί έγκαιρα στις απαραίτητες ενέργειες για ανανέωση της, με αποτέλεσμα να παραμείνει εκτεθειμένος, στην περίπτωση που το ποσό της κράτησης δεν θα ήταν αρκετό για να καλύψει όλες τις απαιτήσεις/έξοδα του. Με την πιο πάνω επιστολή μας, ζητήσαμε από τον Δήμαρχο όπως μας πληροφορήσει για τυχόν ευθύνες, είτε των ιδιωτών συμβούλων που είχαν την ευθύνη διαχείρισης της σύμβασης, είτε των λειτουργών του Δήμου.

Τον Δεκέμβριο 2014, ο Δήμαρχος με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών της Βουλής των Αντιπροσώπων, ανέφερε ότι με βάση το συμβόλαιο που υπογράφηκε με τον νέο Ανάδοχο για ολοκλήρωση του έργου, ο Δήμος δεν θα βρεθεί χρηματικά εκτεθειμένος από τη μη ρευστοποίηση της εγγυητικής, αφού ήδη κατακρατείται από τις πληρωμές του αρχικού Αναδόχου ποσό της τάξης των €200.000.

Τον Φεβρουάριο 2015, με νέα επιστολή μας προς τον Δήμαρχο, αναφερθήκαμε στην πιο πάνω επιστολή του προς τον Πρόεδρο της εν λόγω Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, και παρατηρήσαμε πως, από τα στοιχεία/πρόνοιες της σύμβασης, καθώς και την πληροφόρηση που είχαμε από τη Δημοτική Μηχανική, το ποσό κράτησης της αρχικής σύμβασης ανέρχεται στις €249.350 (5%x€4.987.000). Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως οι οποιεσδήποτε οικονομικές ζημιές που είχε υποστεί ο Δήμος από τη λύση της αρχικής σύμβασης – όπως διόρθωση κακοτεχνιών, επιπλέον κόστος επαναπροκήρυξης και ανάθεσης του έργου σε άλλο Ανάδοχο, επιπλέον έξοδα συμβούλων, καθυστέρηση στη χρήση του έργου, κ.ά. – υπολογιστούν επακριβώς και αφαιρεθούν από το πιο πάνω ποσό που κατακρατείται. Σε περίπτωση που το ποσό αυτό δεν επαρκεί για την κάλυψη όλων των ζημιών, ο Δήμος θα πρέπει να διεκδικήσει τη διαφορά μέσω της δικαστικής οδού. Περαιτέρω, υποδείξαμε ότι θα πρέπει να υπολογιστεί το συντομότερο το ποσό του τελικού λογαριασμού των εργασιών που εκτελέστηκαν καθώς και τυχόν εκκρεμότητες και κακοτεχνίες. Τέλος, ζητήσαμε όπως τα αποτελέσματα των πιο πάνω υπολογισμών υποβληθούν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο, καθώς και στον Πρόεδρο της εν λόγω Επιτροπής της Βουλής, ώστε να ληφθούν υπόψη όλα τα δεδομένα που αφορούν την οικονομική πτυχή του θέματος.

Τον Μάρτιο 2015, η Δημοτική Μηχανική μας πληροφόρησε ότι ο λόγος που εκκρεμεί η έκδοση του τελικού λογαριασμού της αρχικής σύμβασης, είναι ο εντοπισμός κακοτεχνιών που πρέπει να διορθωθούν από τον νέο Ανάδοχο του έργου και, ανάλογα με το κόστος που θα επωμισθεί ο Δήμος για την επιδιόρθωση τους, θα γίνουν και οι αντίστοιχες αποκοπές από τον τελικό λογαριασμό. Τον Σεπτέμβριο 2015, μάς πληροφόρησε ότι ο τελικός λογαριασμός αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο 2015.

Σύσταση: Η διάρκεια ισχύος της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης ενός έργου θα πρέπει να παρακολουθείται συνεχώς και να ανανεώνεται έγκαιρα όταν προκύπτει τέτοια ανάγκη, εξαιτίας καθυστερήσεων στην ολοκλήρωση του, για οποιοδήποτε λόγο.

3.8 ΔΗΜΟΣ ΛΑΤΣΙΩΝ

Ανέγερση Κέντρου Υγείας Λατσιών. Τον Δεκέμβριο 2005, ο Δημοτικός Γραμματέας με επιστολή του προς τον Δημοτικό Γραμματέα Αγλαντζιάς, τον πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο Λατσιών είχε αποφασίσει να εισηγηθεί την ανάθεση εκτέλεσης της μελέτης του πιο πάνω έργου στους Δημοτικούς Μηχανικούς των Δήμων Λατσιών και Αγλαντζιάς, έναντι αμοιβής την οποία θα κατέβαλλε ο Δήμος Λατσιών, και ζήτησε τη σχετική συγκατάθεση του Δήμου Αγλαντζιάς.

Το Δημοτικό Συμβούλιο Λατσιών σε συνεδρία του στις 25.9.2006 ενέκρινε την αμοιβή των πιο πάνω Δημοτικών Μηχανικών για ανάληψη της μελέτης του έργου (περιλαμβανομένων όλων των υπηρεσιών), ως ποσοστό 6,5% επί της εκτίμησης δαπάνης του έργου. Στις 5.2.2007, ο Δημοτικός Γραμματέας με επιστολή του προς τους πιο πάνω Δημοτικούς Μηχανικούς, επιβεβαίωσε τον διορισμό τους ως μελετητές του έργου, καθώς και την αμοιβή τους. Στις 23.12.2010, οι πιο πάνω Δημοτικοί Μηχανικοί, ενημέρωσαν με

επιστολή τους τον Δήμαρχο για τους εσωτερικούς συμβούλους που προσέλαβαν οι ίδιοι για ετοιμασία της μελέτης καθώς και για τη μέχρι τότε εκτελεσθείσα εργασία.

Τον Φεβρουάριο 2011, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο εκφράσαμε την άποψη ότι η ανάθεση της πιο πάνω σύμβασης στο Δημοτικό Μηχανικό, δημιουργούσε σύγκρουση αρμοδιοτήτων, αφού ως Δημοτικός Μηχανικός θα είχε την ευθύνη παρακολούθησης/ελέγχου των υπηρεσιών τις οποίες θα παρείχε ο ίδιος.

Τον Δεκέμβριο 2014, με νέα επιστολή μας προς τον Δήμαρχο εκφράσαμε την άποψη ότι η συμφωνία μεταξύ του Δήμου και των Δημοτικών Μηχανικών Λατσιών και Αγλαντζιάς παραβιάζει τις διατάξεις του άρθρου 60 των περί Δήμων Νόμων, που καθορίζει ότι ουδείς υπάλληλος, οποιουδήποτε Δήμου, δύναται να έχει ενδιαφέρον ή συμφέρον αμέσως ή εμμέσως, είτε προσωπικώς είτε υπό ή μέσω της συζύγου, του τέκνου ή συνεταίρου του, σε οποιαδήποτε σύμβαση ή εργασία συναφθείσα με τον Δήμο ή εκτελεσθείσα για λογαριασμό του και, εάν οποιοσδήποτε υπάλληλος έχει τέτοιο ενδιαφέρον ή συμφέρον, δεν δύναται να κατέχει οποιαδήποτε θέση στον Δήμο. Ενόψει των πιο πάνω, υποδείξαμε στον Δήμο ότι δεν δεσμεύεται με την εν λόγω συμφωνία για παροχή υπηρεσιών από τους πιο πάνω Δημοτικούς Μηχανικούς, εφόσον η συμφωνία δεν είναι νόμιμη και, ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε να εξεταστεί το ενδεχόμενο τερματισμού της και διακοπής των πληρωμών. Τέλος, εισηγηθήκαμε όπως ο Δήμος προκηρύξει ανοικτό διαγωνισμό για ανάθεση της μελέτης και ετοιμασίας νέων σχεδίων καθώς και της επίβλεψης των εργασιών κατασκευής.

Τον Φεβρουάριο 2015, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο αναφορικά με τη διευθέτηση των απαιτήσεων των μελετών, υποδείξαμε ότι στα πλαίσια φιλικού διακανονισμού, το μέγιστο ποσό που θα μπορούσε να τους καταβληθεί ως αμοιβή, για τις μέχρι τότε παρασχεθείσες υπηρεσίες τους, μπορούσε να υπολογιστεί με βάση το ποσοστό που προνοείται στις συμβάσεις του δημοσίου, εφόσον σχετική πρόνοια δεν είχε περιληφθεί στη σύμβαση τους (για ανάλυση – κατά στάδια – της αμοιβής τους). Με βάση τα πιο πάνω, για το στάδιο της συμπλήρωσης της μελέτης, η αμοιβή τους υπολογίζεται στο 40% της συνολικής αμοιβής επί της εκτιμώμενης αξίας του έργου ($40\% \times 6,5\% \times \text{εκτίμηση δαπάνης} = 2,6\% \times \text{εκτίμηση δαπάνης}$). Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και η αμοιβή των επιμέρους συμβούλων (Μηχανολόγων, Ηλεκτρολόγων, Επιμετρητών) πέραν του Αρχιτέκτονα και του Πολιτικού Μηχανικού.

Υποδείξαμε επίσης ότι, στα πλαίσια ενός φιλικού διακανονισμού, θα μπορούσε να γίνει αποδεκτή η μελέτη που ετοιμάστηκε και να τους καταβληθεί το 100% της αντίστοιχης αμοιβής τους, παρόλο ότι εκκρεμούσε η ολοκλήρωση της ηλεκτρομηχανολογικής μελέτης/σχεδίων. Επίσης, ως παραχώρηση θεωρείται και η δέσμευση του Δήμου ότι εάν προχωρήσει η υλοποίηση του έργου, θα συνεχίσει η παροχή υπηρεσιών από τους ίδιους συμβούλους, καταβάλλοντας τους το υπόλοιπο της συμφωνηθείσας αμοιβής.

Τέλος, επισημάναμε ότι, εφόσον στη συμφωνία με τους μελετητές δεν είχαν καθοριστεί τα επιμέρους ποσοστά της αμοιβής, ως εκ τούτου, θα ήταν δίκαιο όπως χρησιμοποιηθούν τα ποσοστά που ισχύουν στις συμβάσεις παρόμοιας φύσης υπηρεσιών του δημοσίου και είναι αποδεκτά από όλους τους μελετητές.

Τον Απρίλιο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 27.4.2015, αποφάσισε να υιοθετήσει τις πιο πάνω εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας και ότι είχε επιτευχθεί σχετική συμφωνία με τον μελετητή με βάση αυτές. Ωστόσο, από έλεγχο των προνοιών της σύμβασης, αντίγραφο της οποίας μας στάλθηκε, διαπιστώθηκε ότι δεν λήφθηκαν υπόψη οι εισηγήσεις μας. Δηλαδή, συμφωνήθηκε ότι με την ανάθεση της σύμβασης, οι μελετητές θα λάβουν το 77% της αμοιβής τους (5% επί του ποσού της σύμβασης) και το ποσοστό της αμοιβής τους θα υπολογιστεί στο αρχικό ποσό της εκτίμησης, που είναι πολύ μεγαλύτερο της αναθεωρημένης εκτίμησης. Εισήγηση μας, ήταν όπως ληφθεί υπόψη το ποσό της αναθεωρημένης εκτίμησης. Τον Σεπτέμβριο 2015, ο Δήμος μας πληροφόρησε ότι διεξάγονται διαπραγματεύσεις με τον μελετητή για εφαρμογή των εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας.

Σύσταση: Δεν επιτρέπεται στους Δήμους να συνάπτουν συμφωνίες οι οποίες παραβιάζουν τις διατάξεις της νομοθεσίας.

3.9 ΔΗΜΟΣ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ

Έγγραφα Διαγωνισμού για την Εξεύρεση Επενδυτών για την Οικοδομική Ανάπτυξη Τεμαχίου στον Δήμο Αγλαντζιάς. Τον Μάιο 2015, κατόπιν μελέτης των εγγράφων του διαγωνισμού για το πιο πάνω έργο, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο εισηγηθήκαμε όπως γίνουν οι ακόλουθες τροποποιήσεις στα έγγραφα:

Στις Γενικές Πληροφορίες των εγγράφων, γινόταν αναφορά ότι η Αναθέτουσα Αρχή θα επέλεγε μικρό αριθμό από τους προσφοροδότες, οι οποίοι θα προσκαλούνταν να υποβάλουν περισσότερες πληροφορίες, ανάλυση της προσφοράς τους καθώς και των ιδεών τους για το έργο, χωρίς ωστόσο να καθορίζεται ο ακριβής τους αριθμός. Εισηγηθήκαμε όπως στην πιο πάνω πρόνοια, καθοριστεί – ως ελάχιστος – ο αριθμός των τριών προσφοροδοτών.

Στα έγγραφα αναφερόταν επίσης ότι η Αναθέτουσα Αρχή θα συμβληθεί με τον επιτυχόντα προσφοροδότη σε σύμβαση για την παροχή δικαιώματος χρήσης της γης και των κτηρίων που θα προκύψουν από την ανάπτυξη, για χρονικό διάστημα μέχρι 35 χρόνων (25 χρόνια + 10 χρόνια επιπλέον δικαίωμα ανανέωσης) από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Εισηγηθήκαμε όπως ο συνολικός χρόνος της σύμβασης αυξηθεί, ώστε να υπάρξει αυξημένο ενδιαφέρον από επενδυτές για συμμετοχή στον διαγωνισμό.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος Αγλαντζιάς μας πληροφόρησε ότι οι παρατηρήσεις μας έχουν υιοθετηθεί και ενσωματωθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού και η σύσταση μας έχει ληφθεί υπόψη για πιθανούς μελλοντικούς διαγωνισμούς.

Σύσταση: Οι πρόνοιες των εγγράφων παρόμοιας φύσης διαγωνισμών, θα πρέπει να ετοιμάζονται λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς, με σκοπό την προσέλκυση ικανοποιητικού αριθμού προσφοροδοτών, ώστε να αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός, προς όφελος της Αναθέτουσας Αρχής.

3.10 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑΣ

Διαγωνισμός για την παροχή υπηρεσιών για την εφαρμογή και λειτουργία συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης σε περιοχές του Δήμου Γερμασόγειας - Αρ. Διαγωνισμού 4/2013. Αντικείμενο του διαγωνισμού είναι η προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση – από τον διαχειριστή της σύμβασης – ενός σύγχρονου και ευέλικτου Συστήματος Ελεγχόμενης Στάθμευσης. Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε από τον Δήμο στις 9.10.2013, και οι προσφορές υποβλήθηκαν στις 18.11.2013. Έγγραφα προσφορών προμηθεύτηκαν 13 εταιρείες, από τις οποίες μόνο μία εταιρεία υπέβαλε προσφορά.

Τον Φεβρουάριο 2014, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο παρατηρήσαμε ότι οι όροι/απαιτήσεις που περιλαμβάνονταν στα έγγραφα του διαγωνισμού δεν ήταν πλήρεις και σαφώς διατυπωμένοι, με αποτέλεσμα οι οικονομικοί φορείς να μην ήταν σε θέση να ερμηνεύσουν/εκτιμήσουν επακριβώς τις πρόνοιες του διαγωνισμού, ώστε να υποβάλουν την καλύτερη δυνατή τιμή με την προσφορά τους. Επισημάναμε επίσης ότι, ουσιώδη θέματα - όπως ο συνολικός αριθμός θέσεων ελεγχόμενης στάθμευσης, ο αριθμός θέσεων στάθμευσης των μόνιμων κατοίκων, ο αριθμός θέσεων στάθμευσης αποκλειστικά με πληρωμή, το τέλος στάθμευσης καθώς και ο τρόπος πληρωμής του Αναδόχου - τα οποία αποτελούσαν καθοριστικό παράγοντα στον υπολογισμό του κόστους παροχής των υπηρεσιών που ζητούντο, αφέθηκαν να διευθετηθούν μετά την ανάθεση της σύμβασης, καθιστώντας αδύνατο τον ακριβή υπολογισμό του πραγματικού κόστους, ώστε οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να είναι σε θέση να υποβάλουν ανταγωνιστική προσφορά. Τέλος, εκφράσαμε την άποψη ότι, το γεγονός της περιορισμένης συμμετοχής (μόνο μια προσφορά υποβλήθηκε), ενδεχομένως να οφειλόταν στις πιο πάνω ασάφειες και παραλείψεις ουσιαστικών παραμέτρων του διαγωνισμού.

Τον Μάρτιο 2014, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι ο λόγος που είχε υποβάλει προσφορά μόνο μια εταιρεία, ήταν το γεγονός ότι η εν λόγω εταιρεία ήταν η μοναδική που είχε ολοκληρώσει προηγουμένως με επιτυχία παρόμοια σύμβαση και, ως εκ τούτου, πληρούσε όλους τους όρους του διαγωνισμού.

Στις 24.3.2014, υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ του Δήμου και του προσφοροδότη, στην οποία προβλέπεται ότι το οικονομικό όφελος από τη λειτουργία του πιο πάνω συστήματος, θα καταμερίζεται σε ποσοστό 90% για τον Δήμο και 10% για τον Ανάδοχο.

Τον Μάρτιο 2015, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο ζητήσαμε όπως, στα πλαίσια ελέγχου της Υπηρεσίας μας, μάς αποστείλει τα σχετικά έγγραφα και αλληλογραφία που αφορούν την προκήρυξη και υλοποίηση του διαγωνισμού καθώς και αντίγραφο της υπογραφείσας σύμβασης. Τον Ιούνιο 2015, κατόπιν μελέτης των εγγράφων του διαγωνισμού και της σύμβασης που μας είχαν σταλεί κατόπιν αιτήματος μας, ζητήσαμε πρόσθετα στοιχεία, τα οποία λάβαμε τον Ιούλιο 2015. Με βάση αυτά:

- (i) Η εφαρμογή και λειτουργία του συστήματος καλύπτει μόνο συγκεκριμένους δρόμους.
- (ii) Τα έσοδα του Αναδόχου προέρχονται τόσο από τη λειτουργία του συστήματος όσο και από τις εισπράξεις από τα εξώδικα που εκδίδονται από τους τροχονόμους/ειδικούς αστυνομικούς του Δήμου για παράνομες σταθμεύσεις, όπως στάθμευση σε κίτρινες γραμμές, πεζοδρόμια, διαβάσεις πεζών κ.λ.π.
- (iii) Το σύστημα τέθηκε σε εφαρμογή και λειτουργία από τον Σεπτέμβριο 2014 και τα έσοδα που είχαν προκύψει μέχρι τις 31.5.2015 ανέρχονταν σε €154.249 για τον Δήμο και €11.033 για τον Ανάδοχο.

Από την απάντηση του Δημάρχου, προκύπτει ότι στον Ανάδοχο παραχωρήθηκε και η διαχείριση των εξωδίκων για παράνομη στάθμευση, κάτι το οποίο δεν περιλαμβανόταν σαφώς στις πρόνοιες του διαγωνισμού, αποφέροντας του περισσότερα έσοδα.

Σύσταση: Οι όροι/απαιτήσεις παρόμοιας φύσης διαγωνισμών θα πρέπει να είναι πλήρεις και σαφώς διατυπωμένοι, ώστε οι οικονομικοί φορείς να έχουν τη δυνατότητα να εκτιμήσουν επακριβώς το κόστος και τα έσοδα τους, για να είναι σε θέση να υποβάλουν την καλύτερη δυνατή τιμή, προς όφελος της Αναθέτουσας Αρχής.

3.11 ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για τα έτη 2008, 2009, 2010, 2011 και 2012 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, προσωπικό, δάνεια), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VII, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές ή πλεονασματικές εισφορές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, συντάξεις και φιλοδωρήματα υπαλλήλων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, πρατήρια πετρελαιοειδών, αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων Δημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων και συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα πρώην Δημάρχων, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στην παράγραφο 3.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο Δήμος δεν υπέβαλε μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2014, ενώ για το έτος 2013 υποβλήθηκαν καθυστερημένα στις 28.8.2015, σε αντίθεση με τις διατάξεις του άρθρου 81(1) του περί Δήμων Νόμου, το οποίο προνοεί την υποβολή τους προς την Υπηρεσία μας μέχρι 30.4.2015 και 30.4.2014, αντίστοιχα. Ο

έλεγχος των εν λόγω οικονομικών καταστάσεων, λόγω σοβαρής έλλειψης προσωπικού στην Υπηρεσία μας, προγραμματίζεται να ανατεθεί σε ιδιώτες ελεγκτές, οι οποίοι θα έχουν την ευθύνη του οικονομικού ελέγχου, ενώ, σε περίπτωση που κριθεί σκόπιμο, με βάση αξιολόγηση κινδύνων, διαχειριστικός έλεγχος ενδεχομένως να πραγματοποιηθεί από την Υπηρεσία μας.

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2008, 31.12.2009, 31.12.2010, 31.12.2011 και 31.12.2012, οι οποίες επίσης δεν υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω Νόμου.

Σύσταση: Οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να υποβάλλονται έγκαιρα, όπως άλλωστε σαφώς καθορίζεται στη σχετική νομοθεσία.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, που αφορούν, κυρίως, στη μη κατάλληλη ενημέρωση ή/και συμφιλίωση, με τους σχετικούς λογαριασμούς στο Γενικό Καθολικό, των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο αγωγών, μητρώο αδειών οικοδομής και διαχωρισμού οικοπέδων, μητρώο σχισμάτων και παλινорθώσεων δρόμων και μητρώο εξώδικων προστίμων.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Σύμφωνα με την Αναλογιστική Εκτίμηση κατά την 31.12.2012, που πραγματοποιήθηκε το 2013, η μη χρηματοδοτούμενη αναλογιστική υποχρέωση του Δήμου κατά την ημερομηνία αυτή, ανερχόταν σε €381.524.

Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, αναλογιστική εκτίμηση για τον υπολογισμό των ελλειμματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, πρέπει να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια). Ενόψει και των σημαντικών αλλαγών που επήλθαν στη σχετική νομοθεσία, αναφορικά με την καταβολή εισφορών και από τους υπαλλήλους και την επέκταση του ορίου ηλικίας αφυπηρέτησης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως γίνει νέα αναλογιστική εκτίμηση, ώστε να εκτιμηθούν οι πραγματικές/σημερινές υποχρεώσεις του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι έχει εκπονηθεί από εγκεκριμένο αναλογιστή, νέα αναλογιστική εκτίμηση, με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2014.

Τέλεση γάμων από τον Δήμο.

(α) Παρόλο που, σύμφωνα με τον περί Γάμου Νόμο (Ν. 104(Ι)/2003), το τέλος για την τέλεση γάμου μετά την παρέλευση δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία της ειδοποίησης που δίδουν οι ενδιαφερόμενοι στον Λειτουργό Τέλεσης Γάμων, καθορίζεται σε €128 (£75) και για την τέλεση γάμου πριν από την παρέλευση δεκαπέντε ημερών σε €282 (£165) (Μέρος Ι του Τρίτου Πίνακα), εντούτοις, κατά παράβαση της σχετικής νομοθεσίας, ο Δήμος για την περίοδο 2008-2014 επέβαλε τέλη, που καθόρισε ξεχωριστά για κάθε έτος, με βάση δικούς του τιμοκαταλόγους. Συγκεκριμένα, για το έτος 2014 επέβαλε τέλη τα οποία κυμάνθηκαν από €282 μέχρι €632.

Σύμφωνα με τον Δήμαρχο, στα τέλη αυτά συμπεριλαμβάνονται πρόσθετες χρεώσεις, που αφορούν σε λειτουργικά, διοικητικά και άλλα έξοδα.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 37, τα τέλη και δικαιώματα που καταβάλλονται δυνάμει του εν λόγω Νόμου, καθορίζονται με Κανονισμούς και ότι μέχρι την έκδοση σχετικών Κανονισμών, θα ισχύουν τα καθορισμένα τέλη που αναφέρονται πιο πάνω.

(β) Σύμφωνα με το άρθρο 11 του εν λόγω Νόμου, τα πρόσωπα που προτίθενται να συνάψουν γάμο είναι ελεύθερα να επιλέξουν τον τόπο τέλεσής του, δηλαδή τον συγκεκριμένο Δήμο και ο γάμος τελείται στα γραφεία του εν λόγω Δήμου. Σχετική είναι και η έκθεση της Επιτρόπου Διοικήσεως, ημερ. 22.11.2005, αναφορικά με παράπονο που υπέβαλε ο Δήμαρχος Γερμασόγειας κατά πέντε Δήμων, σύμφωνα με την οποία οι γάμοι πρέπει να τελούνται στα γραφεία των οικείων Δήμων και όχι σε άλλους χώρους. Όπως

διαπιστώθηκε, η τέλεση γάμων από τον Δήμο Γεροσκήπου γίνεται και σε χώρους εκτός από τα γραφεία του (Πέτρα του Ρωμιού και ξενοδοχεία).

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, στον Δήμο του εφαρμόζεται η τακτική που ακολουθούν όλοι οι υπόλοιποι Δήμοι, για σκοπούς αναβάθμισης του προϊόντος και αύξησης των εσόδων του.

(γ) Από επισκόπηση του Μητρώου Τέλεσης Γάμων και του Γενικού Καθολικού, διαπιστώθηκε ότι ο Δήμος τελεί γάμους χωρίς να προεισπράττει το σχετικό τέλος, σε αντίθεση με το άρθρο 11(3) του περί Γάμου Νόμου. Παρατηρήθηκε επίσης ότι, σύμφωνα με το Γενικό Καθολικό, τέλη που χρεώθηκαν από τον Δήμο στις μερίδες δύο ταξιδιωτικών οργανισμών την περίοδο 2008-2012, ύψους €918.103, δεν καταχωρήθηκαν στο Μητρώο Τέλεσης Γάμων, στο οποίο καταχωρούνται, μετά την τελετή, μόνο τα δικαιώματα έκδοσης πιστού αντίγραφου του πιστοποιητικού γάμου ύψους €15, με αποτέλεσμα η Υπηρεσία μας να μην μπορεί να εκφράσει γνώμη σχετικά με την πληρότητα των τελών που τιμολογήθηκαν και χρεώθηκαν σύμφωνα με το Γενικό Καθολικό.

Σύσταση: Ο Δήμος να εφαρμόσει τη σχετική νομοθεσία και να εξετάσει το ενδεχόμενο αναβάθμισης των λογισμικών συστημάτων του, ώστε να μπορεί να ασκήσει τις αρμοδιότητές του με πιο αποτελεσματικό, αποδοτικό και οικονομικό τρόπο, βελτιώνοντας παράλληλα και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Επίσης, σε συνεργασία με την Ένωση Δήμων, να εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης της υφιστάμενης νομοθεσίας, ειδικότερα για να επιτρέπεται η τέλεση γάμων σε χώρους άλλους από τα γραφεία του Δήμου, καθώς και καθορισμού/αναθεώρησης, με Κανονισμούς, των τελών και δικαιωμάτων που καταβάλλονται/εισπράττονται.

Έσοδα.

(α) Δικαιώματα παροχής νερού σε νέα οικόπεδα. Παρόλο που ο Δήμος έχει θεσπίσει τους περί Υδατοπρομήθειας Κανονισμούς, ημερ. 3.9.1999, σύμφωνα με τους οποίους, με την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, καθορίζονται τα δικαιώματα παροχής νερού για κάθε οικόπεδο που θα διαχωριστεί, εντούτοις εισπράττει δικαιώματα για παροχή νερού σε οικόπεδα με βάση τους Κανονισμούς Υδατοπρομήθειας του Δήμου Πάφου του 1988 και χωρίς το ύψος τους να έχει τύχει της έγκρισης του Υπουργού Εσωτερικών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, ο Δήμος έχει ετοιμάσει νέους εκσυγχρονισμένους Κανονισμούς, οι οποίοι θα προωθηθούν στον Υπουργό Εσωτερικών για έγκριση.

Σύσταση: Ο Δήμος να εφαρμόσει τους δικούς του περί Υδατοπρομήθειας Κανονισμούς, μέχρι να εγκριθούν από τον Υπουργό Εσωτερικών οι νέοι εκσυγχρονισμένοι Κανονισμοί.

(β) Τέλη διανυκτερεύσεων ξενοδοχείων. Δεν ασκείται οποιοσδήποτε έλεγχος για επιβεβαίωση της ορθότητας των στοιχείων που φαίνονται στις καταστάσεις διανυκτερεύσεων που υποβάλλονται από τα ξενοδοχεία, με βάση τις οποίες υπολογίζονται και εισπράττονται τα τέλη διανυκτερεύσεων.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο εφαρμόσει το άρθρο 85(2)(ι)(ν)(iii) του περί Δήμων Νόμου, που προνοεί όπως ο διευθυντής ή ο υπεύθυνος επιχειρήσεως ξενοδοχείου παρουσιάζει για επιθεώρηση και έλεγχο τα έντυπα και βιβλία, που σχετίζονται με την καταβολή τελών διανυκτερεύσεων, σε κάθε πρόσωπο το οποίο ορίζει το Δημοτικό Συμβούλιο.

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι προγραμματίζεται επιτόπιος έλεγχος σε όλες τις ξενοδοχειακές μονάδες στα δημοτικά τους όρια, ως η εισήγησή μας, για εξακρίβωση της ορθότητας των στοιχείων που υποβάλλονται από τα ξενοδοχεία.

Κριτήρια παροχής χορηγιών σε σωματεία, συνδέσμους και οργανώσεις.

Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις, ο Δήμος κατά τα έτη 2012, 2011, 2010, 2009 και 2008, κατέβαλε σε συγκεκριμένα σωματεία ποσά ύψους €89.384, €131.738, €140.600, €156.040 και €132.872, αντίστοιχα.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τις παρούσες οικονομικές συνθήκες, ο Δήμος να καθορίσει κριτήρια παραχώρησης χορηγιών, που να διασφαλίζουν ότι οι χορηγίες σε σωματεία, συνδέσμους και οργανώσεις χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς για τους οποίους δόθηκαν.

(α) Αθλητικό πολιτιστικό σωματείο Ατρόμητος Γεροσκήπου. Το Δημοτικό Συμβούλιο δεσμεύτηκε στις 3.5.2011 όπως καταθέσει στις 30.1.2012 ποσό ύψους €50.000 σε λογαριασμό του Αθλητικού Σωματείου Ατρόμητος στη ΣΠΕ Γεροσκήπου & Ανατολικής Πάφου (η οποία συγχωνεύθηκε αργότερα με το Συνεργατικό Ταμειυτήριο Πάφου Λτδ), το οποίο θα αποτελούσε μέρος της ετήσιας χορηγίας προς το εν λόγω σωματείο. Σημειώνεται ότι ο Δήμος, πριν από την καταβολή της ετήσιας χορηγίας, αποκόπει τυχόν ποσά που του οφείλονται από το Σωματείο, όπως, για παράδειγμα, τα ενοίκια χρήσης του δημοτικού γηπέδου.

Στις 25.7.2011, ο πρώην Δήμαρχος, ο οποίος ήταν και πρόεδρος του εν λόγω σωματείου, χωρίς την εξουσιοδότηση του Δημοτικού Συμβουλίου, υπέγραψε, εν ονόματι του Δήμου, Δήλωση Αποδοχής Εκχώρησης, με την οποία συμφώνησε και ανέλαβε να καταβάλει, απευθείας προς την πιο πάνω ΣΠΕ, τη χορηγία των €50.000 σε λογαριασμό δανείου που είχε συνάψει το συγκεκριμένο Σωματείο. Η ΣΠΕ, με επιστολή της, ημερ. 1.2.2012, ενημέρωσε τον Δήμο για την πιο πάνω δέσμευση και ζήτησε την πληρωμή του εν λόγω ποσού. Στις 17.12.2012, δικηγόρος της ΣΠΕ ενημέρωσε τον Δήμο ότι η λειτουργία του λογαριασμού των πρωτοφειλετών (Σωματείο Ατρόμητος) είχε τερματιστεί και ότι το οφειλόμενο ποσό έχει καταστεί απαιτητό και πληρωτέο, καθώς και ότι ο Δήμος, με βάση τη Δήλωση Αποδοχής Εκχώρησης, φέρει την ευθύνη για την πλήρη και τελεία εξόφληση υπολοίπου ύψους €52.909, αλλιώς δικαστικά μέτρα θα λαμβάνονταν εναντίον του.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε από τον Δήμο όπως ενημερωθεί για τυχόν μέτρα της ΣΠΕ σε βάρος του Δήμου, καθώς και για την αποπληρωμή από μέρους του οποιουδήποτε ποσού. Ο Δήμαρχος, στην επιστολή του μας ανέφερε ότι το Συνεργατικό Ταμειυτήριο Πάφου Λτδ καταχώρησε, κατά το 2014, αγωγή εναντίον του Δήμου και του πιο πάνω σωματείου, για το ποσό των €50.000 πλέον τόκων και δικαιωμάτων, χωρίς να αποδεχθεί πρόταση για διαπραγμάτευση και εξώδικη διευθέτηση με καταβολή ποσού €27.756, για πλήρη αποδέσμευσή του.

(β) Συμβούλιο Κοινοτικής Ευημερίας (ΣΚΕ) Γεροσκήπου. Η ΣΠΕ Γεροσκήπου & Ανατολικής Πάφου με επιστολή της, ημερ. 17.12.2012, πληροφόρησε τον Δήμο ότι τερμάτισε τη λειτουργία των λογαριασμών του ΣΚΕ Γεροσκήπου, ότι τα οφειλόμενα ποσά, ύψους €55.153 πλέον τόκων, είχαν καταστεί απαιτητά και πληρωτέα και ότι ο Δήμος θα έπρεπε αμέσως να αναλάβει τις ευθύνες του και να εξοφλήσει τα εν λόγω ποσά, διαφορετικά θα λαμβάνονταν εναντίον του δικαστικά μέτρα.

Σύμφωνα με τον Δήμο, ο προηγούμενος Δήμαρχος, χωρίς απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, υπέγραψε στις 19.1.2011 δύο ξεχωριστές Δηλώσεις Αποδοχής Εκχώρησης, με τις οποίες δεσμευόταν ότι χορηγίες του Δήμου προς το ΣΚΕ Γεροσκήπου ύψους €50.000, θα κατατίθεντο στην πιο πάνω ΣΠΕ, όχι αργότερα από την 1.2.2012.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι ο Δήμος συμφώνησε στη σταδιακή αποπληρωμή δύο δανείων που χορηγήθηκαν στο ΣΚΕ Γεροσκήπου μέχρι του ποσού των €47.000, με μηνιαίες δόσης €2.500 για κάθε δάνειο, με απευθείας κατάθεση στους δύο λογαριασμούς δανείων, καθώς και ότι το ένα από τα δύο δάνεια έχει εξοφληθεί, ενώ οποιοδήποτε ποσό προκύψει για την πλήρη αποπληρωμή του δεύτερου δανείου πέραν των €47.000 συνολικά, θα αποκοπεί από τις ετήσιες χορηγίες που έχει να λαμβάνει το ΣΚΕ Γεροσκήπου από τον Δήμο.

(γ) Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα αναφέρονται πιο πάνω, η Υπηρεσία μας επισήμανε τα ακόλουθα:

- (i) Η δέσμευση του Δήμου για την παραχώρηση χορηγιών μελλοντικά, με σκοπό την αποπληρωμή δανείων, δηλαδή πριν από την έγκριση των Προϋπολογισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο, των ετών στα οποία αφορούν οι χορηγίες, δεν μπορεί να θεωρηθεί νόμιμη ενέργεια.
- (ii) Με την απόφαση για αποπληρωμή των δόσεων των δανείων, ουσιαστικά ο Δήμος ανέλαβε την εξόφληση δανείων τρίτων, χωρίς να προβληματιστεί ως προς τη νομιμότητα της απόφασής του. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 85(1)(α) του περί Δήμων Νόμου, για τη σύναψη δανείου από τον ίδιο τον Δήμο, απαιτείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Αθλητικό Κέντρο. Από τη διαχείριση και λειτουργία του Αθλητικού Κέντρου, κατά τα έτη 2008 μέχρι 2012, προέκυψε έλλειμμα συνολικού ύψους €1.127.148, το οποίο θα ήταν ακόμη μεγαλύτερο, αν στο κόστος περιλαμβάνονταν οι αποσβέσεις, το κόστος χρηματοδότησης και άλλα διοικητικά έξοδα του Δήμου.

Ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο, με γνώμονα την προώθηση και ανάπτυξη του αθλητισμού, παραχωρούσε σε τοπικά σωματεία το στάδιο δωρεάν ή με συμβολικές χρεώσεις, προσθέτοντας ότι τα τελευταία χρόνια οι τοπικές ποδοσφαιρικές ομάδες έχουν διαλυθεί ή έχουν αναστείλει τη λειτουργία τους, δίδοντας έτσι τη δυνατότητα στον Δήμο να έχει αυξημένα έσοδα από την ενοίκιαση των δύο γηπέδων, καθώς και ότι καταβάλλονται προσπάθειες για μείωση των λειτουργικών εξόδων.

Σύσταση: Λόγω των σημαντικών ελλειμμάτων που προκύπτουν από τη λειτουργία του Αθλητικού Κέντρου, το Δημοτικό Συμβούλιο να εξετάσει τρόπους για κάλυψη ή τουλάχιστον μείωσή τους.

Οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής των αποβλήτων συσκευασίας. Ο Δήμος υπέγραψε στις 4.5.2009 συμφωνία συνεργασίας με συγκεκριμένη εταιρεία για την οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής αποβλήτων συσκευασίας (χαρτί, πλαστικές φιάλες, τενεκεδάκια αλουμινίου, γυαλί κ.λπ.) στην πηγή, δηλαδή από τα νοικοκυριά, διάρκειας μέχρι τις 31.7.2012, με αυτόματη ανανέωση για επιπρόσθετες εξαετείς περιόδους, εκτός εάν ζητηθεί διαφορετικά από το ένα μέρος.

Με βάση τη συμφωνία, ο Δήμος θα πρέπει να συνεισφέρει οικονομικά προς την εταιρεία στο τέλος κάθε χρόνου, για κάλυψη των εξόδων των διαφόρων δραστηριοτήτων που εκτελούνται, νοουμένου ότι η εταιρεία ετοιμάσει και παρουσιάσει για έγκριση στον Δήμο, αιτιολογημένη έκθεση εξόδων με σχετικά παραστατικά. Στη συμφωνία προβλέπονται επίσης τα ποσοστά που αφορούν στη συγχρηματοδότηση και στα έσοδα για τον Δήμο από τη διάθεση των προϊόντων ανακύκλωσης.

Διαπιστώθηκε ότι, ενώ ο Δήμος, για την περίοδο 2009-2014 μέχρι 2012, κατέβαλε προς την εταιρεία ποσό συνολικού ύψους €94.525, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου η εταιρεία δεν είχε καταβάλει στον Δήμο οποιοδήποτε ποσό ως έσοδο. Διαπιστώθηκε επίσης ότι, σε αντίθεση με τη συμφωνία, η εταιρεία ουδέποτε παρουσίασε προς τον Δήμο για έγκριση αιτιολογημένη έκθεση με σχετικά παραστατικά, για υπολογισμό της συνεισφοράς του. Δηλαδή, ο Δήμος κατέβαλε το εν λόγω ποσό προς την εταιρεία, χωρίς οποιοδήποτε έλεγχο.

Συναφώς αναφέρεται ότι στην απόφαση της Διαιτησίας, ημερ. 11.2.2015, μεταξύ της εν λόγω εταιρείας και του Δήμου Έγκωμης (καθ' ων η απαίτηση), ο Διαιτητής αποφάσισε να απορρίψει την απαίτηση της εταιρείας, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι η εταιρεία δεν είχε αιτιολογήσει τα ποσά που ζητούσε από τον Δήμο και ότι ο Δήμος διαχειρίζεται δημόσιο χρήμα και η εταιρεία θα πρέπει να δικαιολογήσει τα ποσά που ζητεί να πληρωθεί, με βάση τη συμφωνία.

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι ο Δήμος είχε ορισμένα έσοδα από την εφαρμογή του προγράμματος, αφού η εταιρεία έκδωσε πιστωτικά σημειώματα, τα οποία χρεώθηκαν στη μερίδα της στο Γενικό Καθολικό, ενώ το Δημοτικό Συμβούλιο στις 5.5.2015 αποφάσισε τη διακοπή της συνεργασίας με την εταιρεία, καθώς και ότι υπάρχει διαβούλευση με το αρμόδιο Υπουργείο για συνεργασία με άλλον παροχέα.

Σύσταση: Η συμφωνία του Δήμου με ιδιωτική εταιρεία συνιστά δημόσια σύμβαση, η οποία θα έπρεπε να είχε ανατεθεί κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού. Νέος ανάδοχος να επιλεγεί κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού. Στο μεταξύ, ο Δήμος θα πρέπει, με βάση τη συμφωνία, να απαιτήσει από την εταιρεία όπως υποβάλει αιτιολογημένη έκθεση και να διεκδικήσει τυχόν ποσά που του οφείλονται.

Αγορά οικίας Χατζημιτσή. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε, την 1.6.2010, την αγορά τεμαχίου γης, στο οποίο είναι κτισμένη διατηρητέα οικοδομή, με σκοπό τη στέγαση της υπηρεσίας τέλεσης πολιτικών γάμων, έναντι ποσού €98.000 πλέον, σύμφωνα με τα σχετικά πρακτικά, φόρους και άλλα έξοδα, τα οποία θα έπρεπε να επιβαρυνθεί ο πωλητής, όπως φόρο κεφαλαιουχικών κερδών κ.λπ., με αποτέλεσμα το τελικό κόστος να ανέλθει στις €120.332.

Όπως διαπιστώθηκε, το πιο πάνω ποσό εγκρίθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση του πρώην Δημάρχου, χωρίς να ζητηθεί επίσημη εκτίμηση του Κτηματολογίου και χωρίς η δαπάνη να περιληφθεί και να εγκριθεί στους Προϋπολογισμούς του Δήμου. Παρατηρήθηκε επίσης ότι, παρά την παρέλευση πέραν των τριών χρόνων από την αγορά του υποστατικού, δεν φαίνεται να έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες από τον Δήμο για αξιοποίησή του.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, η αξιοποίηση της διατηρητέας οικοδομής, όπως και άλλης γειτονικής, η οποία αποκτήθηκε με τη διαδικασία της απαλλοτρίωσης, έχει δρομολογηθεί για τα έτη 2015, 2016 και 2017, νοουμένου ότι θα εξασφαλιστούν, μέσω δανεισμού, οι αναγκαίες χρηματοδοτήσεις, καθώς και σε συνάρτηση με τα οικονομικά δεδομένα του Δήμου και του τύπου γενικότερα.

Παροχή υπηρεσιών από ιδιώτες σε παραλίες εντός των δημοτικών ορίων Γεροσκήπου.

(α) Χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 9.4.2013 την παραχώρηση αδειών παροχής υπηρεσιών ενοικίασης κρεβατιών θαλάσσης και ομπρελών σε 6 ιδιώτες, για ποσά €5.000 για κάθε μια από τις τέσσερις άδειες και €7.500 για κάθε μια από τις άλλες δύο. Στις 25.6.2013 αποφασίστηκε όπως όλοι οι αδειούχοι πληρώσουν το χαμηλότερο ποσό, δηλαδή €5.000 ο κάθε ένας.

(β) Παρόλο που ο Δήμος, με επιστολή του, ημερ. 24.9.2013, ενημέρωσε έναν από τους πιο πάνω αδειούχους, ότι του δίδεται παράταση μέχρι 30.9.2013 για εξόφληση των οφειλών του ύψους €4.400, καθώς και για την πρόθεσή του να λάβει δικαστικά μέτρα εναντίον του, εντούτοις το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 3.4.2014 τη διαγραφή των εν λόγω οφειλών.

(γ) Στις 14.4.2014 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως οι άδειες παροχής υπηρεσιών στην παραλία παραχωρηθούν και για το 2014 σε ιδιώτες και πάλι χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι για το έτος 2015 ο Δήμος, συμμορφούμενος με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, προκήρυξε διαγωνισμούς για την παραχώρηση των πιο πάνω αδειών.

Μελέτη και επίβλεψη του έργου διαμόρφωσης και τοπιοτέχνησης του παραλιακού πεζοδρόμου και των δημόσιων χώρων στην παραλιακή περιοχή Γεροσκήπου. Ο μελετητής του έργου, με επιστολή του προς τον Δημοτικό Μηχανικό τον Δεκέμβριο του 2014, ισχυρίστηκε ότι ο Δήμος είχε παραβιάσει πρόνοιες της μεταξύ τους σύμβασης, με αποτέλεσμα να προκληθεί καθυστέρηση στην πρόοδο της μελέτης και ανάγκη για εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών. Ως εκ τούτου, εξέφρασε την πρόθεσή του να υποβάλει απαίτηση για οικονομικές αποζημιώσεις.

Τον Απρίλιο του 2015, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Η σύμβαση της μελέτης υπογράφηκε στις 9.9.2011. Ο μελετητής υπέβαλε την προμελέτη του έργου (προκαταρκτική έκθεση και σχέδια) στον Δήμο, στις 17.1.2012. Η ομάδα που συστάθηκε για παρακολούθηση του έργου (ΟΠΕ), η οποία αποτελείται από τον Δημοτικό Μηχανικό, Λειτουργό του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και Λειτουργό του Τμήματος Δημοσίων Έργων, αφού εξέτασε – με καθυστέρηση 4 μηνών – την πιο πάνω προμελέτη, ετοίμασε Σημείωμα με κωδικοποιημένες παρατηρήσεις, το οποίο ωστόσο δεν ήταν βοηθητικό για την περαιτέρω προώθηση της μελέτης. Τον Αύγουστο του 2012, παραδόθηκε από τον Δήμο στον μελετητή, σχέδιο οριοθέτησης του έργου, παρόλο ότι η εν λόγω εργασία αποτελούσε υποχρέωση του μελετητή. Στις 21.9.2012, σε συνάντηση της ΟΠΕ με τον μελετητή, καταγράφηκαν σημαντικές/εκτεταμένες παρατηρήσεις στην προμελέτη, με αποτέλεσμα ο μελετητής να προχωρήσει στον επανασχεδιασμό της. Η νέα προμελέτη υποβλήθηκε στον Δήμο στις 28.1.2013. Σε δύο νέες συναντήσεις της ΟΠΕ με τον μελετητή στις 7.2.2013 και 14.3.2013, υποβλήθηκαν επιπρόσθετες παρατηρήσεις της ΟΠΕ επί της προμελέτης. Στις 2.7.2014, ο μελετητής υπέβαλε στον Δήμο την τελική προμελέτη σε ηλεκτρονική μορφή, ενώ στις 2.12.2014, δηλαδή μετά από 5 μήνες, ο Δήμος με επιστολή του, ενημέρωσε τον μελετητή ότι δεν είχε ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις του για παράδοση της τελικής προμελέτης.

Πέραν των πιο πάνω, παρατηρήσαμε επίσης ότι ο εκπρόσωπος του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως στην ΟΠΕ, με επιστολή του, ημερ. 30.5.2014, προς τον Δήμαρχο, υπέβαλε παρατηρήσεις επί της προμελέτης, ξεχωριστά από τα άλλα μέλη της. Παρατηρήσαμε τέλος ότι, οι συναντήσεις της ΟΠΕ γίνονταν με εκπρόσωπο του μελετητή, αντί να γίνονται με τους υπευθύνους της ομάδας έργου του μελετητή, που είχαν δηλωθεί και αποτελούσαν συμβατική υποχρέωσή του.

Τον Οκτώβριο του 2015, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι η πρόκληση καθυστέρησης στην πρόοδο της μελέτης οφείλεται βασικά στη μέθοδο εργασίας του μελετητή, ενώ μερική καθυστέρηση προκλήθηκε και από την καθυστέρηση στη σύσταση και λειτουργία της ΟΠΕ. Περαιτέρω, μας πληροφόρησε ότι πρόθεση του Δήμου είναι η παραλαβή ολοκληρωμένης μελέτης με πλήρη σχέδια χωρίς ελλείψεις, για αποφυγή προβλημάτων στο στάδιο εκτέλεσης του έργου. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι ο μελετητής δεν έχει υποβάλει μέχρι σήμερα απαιτήσεις για την εκτέλεση επιπρόσθετων εργασιών.

Σύσταση: Για την αποφυγή καθυστερήσεων στην εκπόνηση μελετών από ιδιώτες συμβούλους, απαιτείται καλύτερος συντονισμός και προγραμματισμός από τις Αναθέτουσες Αρχές.

3.12 ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για τα έτη 2011 και 2012 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, προσωπικό, δάνεια), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VII, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, πρατήρια πετρελαιοειδών, αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων Δημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων και συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα πρώην Δημάρχων, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στην παράγραφο 3.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2013 και 2014, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει το πρώτο τρίμηνο του 2016.

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2012 και 31.12.2011, τις οποίες Δήμος υπέβαλε για έλεγχο στις 6.11.2013 και 13.6.2012, αντί μέχρι 30.4.2013 και 30.4.2012, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου.

Στην απαντητική του επιστολή, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι η καθυστέρηση στην υποβολή των οικονομικών καταστάσεων οφείλεται στην υποστελέχωση του Οικονομικού Τμήματος.

Μέτρα βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Η οικονομική κατάσταση του Δήμου συνεχίζει να μην βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο και ο Δήμος αδυνατεί να εξοφλήσει τις τρέχουσες υποχρεώσεις του, όπως την οφειλή του προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για αγορά νερού ύψους €5,8 εκ. και €4,6 εκ. στις 31.12.2012 και 31.12.2011, αντίστοιχα (€3 εκ. στις 31.12.2010), καθώς και τη μη χρηματοδοτηθείσα εισφορά προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, ύψους €2,2 εκ. στις 31.12.2012 (€1,7 εκ. στις 31.12.2011).

Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας μέτρα για έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2012 και 31.12.2011 ανέρχονταν σε €2,9 εκ. και €2,6 εκ., αντίστοιχα, σε σύγκριση με €2,1 εκ. στις 31.12.2010. Στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου θα βοηθούσε και η είσπραξη δικαιωμάτων εκμίσθωσης για τα οικόπεδα που παραχωρήθηκαν στη βιοτεχνική περιοχή. Ταυτόχρονα, θα μπορούσε να λάβει μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προέκυψαν από την υπηρεσία σκυβάλων (€848.645), καθώς και από την υδατοπρομήθεια (€479.996) και τον περιορισμό των εξόδων, τα οποία κατά το 2012 σημείωσαν αύξηση 17%, σε σύγκριση με το 2010.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, λαμβάνονται μέτρα για εξυγίανση των οικονομικών του Δήμου, χωρίς όμως να επιτυγχάνονται και οι αναμενόμενες εισροές εσόδων, αφού πολλά νοικοκυριά δυσκολεύονται να εξοφλήσουν τις οφειλές τους και ο Δήμος, λόγω και του κοινωνικού του ρόλου, δεν προχωρεί, σε πολλές περιπτώσεις, στη λήψη δικαστικών μέτρων. Επιπρόσθετα, η οικονομική κατάσταση του Δήμου επιβαρύνεται από τη μείωση της κρατικής χορηγίας και από το κόστος για τη λειτουργία του ΧΥΤΥ, το οποίο επωμίσθηκε η τοπική αυτοδιοίκηση της περιοχής.

Σύσταση: Να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα, για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου.

Εσωτερικός δανεισμός. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ημερ. 17.1.2008, πληρώθηκε στις 4.2.2008, αντικανονικά, από το Ταμείο Καταθέσεων αντί από τον Γενικό Λογαριασμό, ποσό ύψους €392.978 για την αγορά παραδοσιακής οικίας, με σκοπό την αναπαλαίωσή της. Το ποσό αυτό, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε επιστραφεί/κατατεθεί στο Ταμείο Καταθέσεων.

Υπερβάσεις. Κατά το 2012 και 2011, παρατηρήθηκε υπέρβαση σε διάφορα Κονδύλια δαπανών, η οποία ξεπερνούσε το 25% των προϋπολογισθέντων και εγκριθέντων ποσών κάθε Κονδυλίου, ποσοστό μέχρι του οποίου το Δημοτικό Συμβούλιο έχει εξουσία να δαπανά, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, όπως προνοεί το άρθρο 66 του Νόμου.

Σύσταση: Οι αρμόδιοι ελέγχοντες λειτουργοί να βεβαιώνονται ότι υπάρχουν οι διαθέσιμες πιστώσεις, προτού προβούν σε οποιεσδήποτε αγορές ή δεσμεύσεις.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, όπως μη τήρηση ή μη ορθή τήρηση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην

καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, μη παρακολούθηση των υποθέσεων που στάλθηκαν σε δικηγόρους και μη επιβεβαίωση της φυσικής ύπαρξης των περιουσιακών στοιχείων.

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι με τη βοήθεια εσωτερικού ελεγκτή, οι υπηρεσίες του οποίου άρχισαν από τον Σεπτέμβριο του 2015, αναμένεται να υπάρξει σημαντική βελτίωση.

Προσωπικό.

Έγκριση θέσεων - Σχέδια υπηρεσίας. Ο Δήμος υπέβαλε το 2005, 2006, 2009 και 2011 στο Υπουργείο Εσωτερικών όλα τα απαιτούμενα στοιχεία, αναφορικά με το υφιστάμενο προσωπικό και τα εν ισχύ σχέδια υπηρεσίας, ώστε να καταστεί δυνατή η δημιουργία βάσης δεδομένων και να μελετηθεί και εγκριθεί η δομή του Δήμου από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, αφού μελέτησε το όλο θέμα, με επιστολή του, ημερ. 17.10.2012, προς το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ), απέστειλε τις εισηγήσεις του, ζητώντας τη σύμφωνο γνώμη του Υπουργού Οικονομικών, ώστε το θέμα να τεθεί ενώπιον του Υπουργού Εσωτερικών για έγκριση, χωρίς ωστόσο, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, το όλο θέμα να έχει τακτοποιηθεί.

Σύσταση: Ενόψει της εκκρεμότητας αυτής, δεν ενδείκνυται οποιαδήποτε ενέργεια από πλευράς Δημοτικού Συμβουλίου, σχετικά με θέματα που αφορούν στο προσωπικό, μέχρι να μελετηθεί και εγκριθεί η δομή του Δήμου από τα αρμόδια Υπουργεία, τα οποία φαίνεται να καθυστερούν πάρα πολύ στην τακτοποίηση του θέματος.

Τοποθέτηση νεοπροσληφθέντα υπαλλήλου. Το Δημοτικό Συμβούλιο διόρισε στις 30.6.2010 συγκεκριμένο υπάλληλο σε θέση με κλίμακα Α12-Α13-Α14 και λαμβάνοντας υπόψη την πείρα και τα επιπρόσθετα ακαδημαϊκά και άλλα προσόντα του, τον τοποθέτησε στην ανώτατη βαθμίδα της κλίμακας Α12 (βασικός μισθός €43.727), αντί στην αρχική βαθμίδα (βασικός μισθός €32.949), χωρίς αυτό να προνοείται στο εγκριμένο σχέδιο υπηρεσίας και σε αντίθεση με τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Απολαβές, Επιδόματα και Άλλα Οικονομικά Ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων) Κανονισμούς (ΚΔΠ 175/95), τους οποίους ο Δήμος εφαρμόζει. Σε σχετική γνωμάτευση νομικού συμβούλου του Δήμου, αναφέρεται ότι ο Δήμος κατά τον καταρτισμό του σχεδίου υπηρεσίας, δεν υποχρεούται να ταυτίζεται με τις μισθοδοτικές κλίμακες που προνοούνται στα σχέδια υπηρεσίας για παρόμοιες θέσεις στον δημόσιο τομέα, καθώς και ότι στην παρούσα περίπτωση ο Δήμος δεν δεσμεύεται από τις διατάξεις της ΚΔΠ 175/95 και δεν προκύπτει ότι υπάρχει υπέρβαση των ακραίων ορίων της διακριτικής εξουσίας που ασκήθηκε κατά την ερμηνεία του σχεδίου υπηρεσίας για την εν λόγω θέση.

Η Υπηρεσία μας, για σκοπούς ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης, παρατήρησε ότι για να μπορούσε το Δημοτικό Συμβούλιο να αποφασίσει τον διορισμό του εν λόγω υπαλλήλου σε κλίμακα ψηλότερη της αρχικής βαθμίδας της Α12, θα έπρεπε, κατά τη δημοσίευση της θέσης, να περιλάβει ρητή αναφορά, που να προνοεί ότι η πείρα ή/και άλλα επιπρόσθετα προσόντα του υποψήφιου, θα λαμβάνονταν υπόψη για τον καθορισμό της βαθμίδας της κλίμακας που θα τοποθετείτο ο επιτυχών. Η μη συμπερίληψη τέτοιας πρόνοιας, μπορεί να είχε ως αποτέλεσμα, τη μη εκδήλωση ενδιαφέροντος διεκδίκησης της θέσης και από τυχόν άλλους υποψηφίους, κάτοχους των σχετικών ακαδημαϊκών προσόντων και πείρας.

Συναφώς αναφέρεται ότι οι υποδείξεις της Υπηρεσίας μας για ορθή μισθολογική τοποθέτηση του πιο πάνω υπαλλήλου δεν έτυχαν εφαρμογής.

Αναβάθμιση κλίμακας θέσεων του Δήμου. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 13.1.2011 την αναβάθμιση, από 1.1.2011, της μισθολογικής κλίμακας των θέσεων τριών προϊσταμένων τμημάτων του Δήμου, χωρίς την έγκριση των αρμόδιων Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών και χωρίς την ετοιμασία και έγκριση νέων σχεδίων υπηρεσίας.

Τοποθέτηση εργατών σε συντάξιμες θέσεις και παραχώρηση πρόσθετων προσαυξήσεων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, δύο ωρομίσθιοι εργάτες τοποθετήθηκαν από 1.11.2002 σε μόνιμες συντάξιμες θέσεις Γραφέα (κλίμακα Α2-Α5-Α7), χωρίς να υπάρχουν αντίστοιχες εγκριμένες κενές θέσεις και χωρίς να προκηρυχθούν οι θέσεις και να ακολουθηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες πλήρωσης κενών θέσεων. Επιπρόσθετα, τους παραχωρήθηκαν από 1.7.2008, αντικανονικά, δύο πρόσθετες προσαυξήσεις στην κλίμακα Α2 και μάλιστα χωρίς απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Για το θέμα αυτό, το Υπουργείο Εσωτερικών αναφέρει σε σχετική επιστολή του ότι η μεταπήδηση προσωπικού από καθεστώς ωρομίσθιου σε καθεστώς υπαλληλικού προσωπικού δεν είναι αποδεκτή και εισηγήθηκε επαναφορά τους στις θέσεις που κατείχαν προηγουμένως, χωρίς ωστόσο τούτο να έχει γίνει.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, στα πλαίσια έγκρισης της δομής των θέσεων του Δήμου, ξεκίνησε διάλογος με το Υπουργείο Εσωτερικών και αναμένεται ότι τα διάφορα θέματα προσωπικού θα επιλυθούν.

Μηχανογράφηση υπηρεσιών.

(α) Λογισμικό λογιστικού και φορολογικού συστήματος. Ο Δήμος κατακύρωσε στις 19.9.2007 διαγωνισμούς για την προμήθεια λογιστικού συστήματος και την προμήθεια φορολογικού συστήματος σε δύο εταιρείες, έναντι ποσού ύψους £4.920 (€8.406) και £13.500 (€23.066), αντίστοιχα, πλέον ΦΠΑ.

Όπως είχαμε αναφέρει και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, κατά την εγκατάσταση και την εφαρμογή των δύο συστημάτων διαπιστώθηκε ότι τα δύο συστήματα δεν μπορούσαν να διασυνδεθούν αυτόματα μεταξύ τους (interface), με αποτέλεσμα το λογιστικό σύστημα να παραμένει αναξιοποίητο.

Για επίλυση του προβλήματος της αυτόματης διασύνδεσης του λογιστικού συστήματος με το φορολογικό σύστημα, ο Δήμος, κατόπιν εισήγησης της εταιρείας που προμήθευσε το φορολογικό σύστημα, αγόρασε από την ίδια εταιρεία νέο λογιστικό σύστημα, έναντι ποσού ύψους €16.000 πλέον ΦΠΑ, το οποίο εφαρμόστηκε από 1.1.2011, χωρίς να προηγηθεί οποιαδήποτε μελέτη και χωρίς να ακολουθηθούν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες που προνοεί ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμος (Ν.12 (Ι) του 2006).

Διαπιστώθηκε ότι το σύνολο των πληρωμών προς την πιο πάνω εταιρεία για την περίοδο 4.4.2011 μέχρι 21.5.2015, ανήλθε σε €135.030, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Σύμφωνα με τον Δήμο, οι εν λόγω πληρωμές αφορούσαν στην εφαρμογή του ολοκληρωμένου λογισμικού συστήματος, στη διασύνδεση του λογιστικού με το σύστημα φορολογιών, στην υλοποίηση υποσυστήματος ηλεκτρονικής καταχώρησης εισπράξεων που διενεργούνται από τραπεζικά ιδρύματα στο φορολογικό σύστημα του Δήμου, στο κόστος συντήρησης για πέντε χρόνια, στην εκπαίδευση του προσωπικού, καθώς και στην υλοποίηση/εφαρμογή επιπρόσθετων δομοστοιχείων που αφορούν στις τεχνικές υπηρεσίες και στο προσωπικό.

(β) Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης. Ο Δήμος έχει ετοιμάσει επίσημο σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, το οποίο περιλαμβάνει σχέδιο αποκατάστασης καταστροφής, αλλά δεν περιλαμβάνει εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες για τα πληροφοριακά του συστήματα, που να αφορούν στη συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή.

Σημειώνεται ότι η μη ύπαρξη εναλλακτικών λύσεων/διαδικασιών για τα πληροφοριακά του συστήματα, σε σχέση με τη συνέχιση των εργασιών του μετά από καταστροφή, μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια σημαντικών πληροφοριών και δεδομένων, καθώς και σε δυσλειτουργία των συστημάτων του Δήμου.

Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι λήφθηκε σοβαρά η εισήγηση της Υπηρεσίας μας και ότι σύντομα θα γίνουν δοκιμές σε πρακτικό επίπεδο.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας επαναλαμβάνει ότι το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας πρέπει να προσδιορίζει τις άμεσες ενέργειες για αποκατάσταση των πληροφοριακών συστημάτων σε περίπτωση καταστροφής. Τα επιχειρησιακά σχέδια ή οι εναλλακτικές λύσεις/διαδικασίες να δοκιμάζονται κάτω από πραγματικές συνθήκες με τη συμμετοχή των χρηστών πάνω σε ετήσια βάση.

Βιοτεχνική περιοχή.

(α) Παραχώρηση οικοπέδων σε βιοτέχνες. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 5.12.2005 την παραχώρηση στον Δήμο Αραδίππου κρατικής γης για τη δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής, με την καταβολή στην Κυπριακή Δημοκρατία του ποσού των £530.000 (€905.559), ως αγοραία αξία. Πριν από την αγορά του πιο πάνω κρατικού τεμαχίου γης, το Δημοτικό Συμβούλιο από το 1995 είχε παραχωρήσει οικόπεδα σε 43 βιοτέχνες ή είχε επιτρέψει σε βιοτέχνες να κατέχουν τα πιο πάνω οικόπεδα, χωρίς να είχε υπογράψει οποιαδήποτε συμφωνία εκμίσθωσης ή αγοράς τους και χωρίς να καθορίσει δικαιώματα εκμίσθωσης. Επίσης, στον χώρο της βιοτεχνικής περιοχής επιτράπηκε η ανέγερση υποστατικών, χωρίς την υποβολή σχεδίων για έγκριση και έκδοση άδειας οικοδομής.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 28.2.2008 την κατανομή του ποσού των €905.559, πλέον τους τόκους των δόσεων που καταβλήθηκαν από τον Δήμο στην Κυπριακή Δημοκρατία για την αγορά του πιο πάνω τεμαχίου γης, στους βιοτέχνες που κατέχουν και αξιοποιούν τα τεμάχια, απόφαση η οποία όμως δεν υλοποιήθηκε, με αποτέλεσμα οι βιοτέχνες να συνεχίζουν να μην καταβάλλουν οποιοδήποτε ποσό ως ενοίκιο. Παρόλο που το Δημοτικό Συμβούλιο στη συνεδρία του, ημερ. 19.1.2012, μελέτησε τον τρόπο κατανομής του κόστους στους βιοτέχνες, οι οποίοι, σύμφωνα με τον Δήμαρχο, κλήθηκαν να υπογράψουν συμφωνητικά για εκμίσθωση ή αγορά των τεμαχίων και ότι το όλο θέμα αναμενόταν να διευθετηθεί μέχρι το τέλος του χρόνου, εντούτοις διαπιστώθηκε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τον τρόπο κατανομής του εν λόγω ποσού, στη συνεδρία, ημερ. 15.5.2014, χωρίς, ωστόσο, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, το θέμα αυτό να έχει διευθετηθεί. Συναφώς αναφέρεται ότι μεταξύ του Δήμου και δέκα από τους 43 βιοτέχνες υπογράφηκε, κατά τα έτη 2006 και 2007, κατ' αρχήν συμφωνία, με την οποία ο μεν Δήμος δεσμεύεται να παραχωρήσει συγκεκριμένο οικόπεδο για χρονική περίοδο 33 ετών, ο δε βιοτέχνης να καταβάλει στον Δήμο το ποσό που θα τον χρεώσει ο Δήμος.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, στάλθηκαν σε όλους τους βιοτέχνες, μέσω του νομικού συμβούλου του Δήμου, ειδικές ειδοποιήσεις για να προσέλθουν να υπογράψουν τα συμφωνητικά που ετοιμάστηκαν και ότι το θέμα αναμένεται να διευθετηθεί με την έκδοση των τίτλων ιδιοκτησίας από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

(β) Επέκταση βιοτεχνικής περιοχής. Εκτός από το πιο πάνω κρατικό τεμάχιο, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 29.8.2002 την επέκταση της βιοτεχνικής περιοχής (Β' φάση) σε άλλα τεμάχια κρατικής γης, χωρίς να ζητήσει την εκμίσθωση ή αγορά τους από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και χωρίς να είχε τη συγκατάθεση του εν λόγω Τμήματος. Αίτημα προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για διάθεση της πιο πάνω κρατικής γης, υποβλήθηκε από τον Δήμο στις 11.9.2007, για το οποίο, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε τύχει απάντησης.

Όπως πληροφορηθήκαμε, από τα 28 οικόπεδα της Β' φάσης, τα δύο χρησιμοποιήθηκαν από τον Δήμο για ανέγερση αποθηκών και σε άλλα τρία ανεγέρθηκαν υποστατικά από βιοτέχνες, ένα οικόπεδο παραχωρήθηκε σε βιοτέχνη, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ημερ. 7.6.2006, ενώ για τα υπόλοιπα 22 οικόπεδα, ακόμα να ληφθούν αποφάσεις.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι το Πολεοδομικό Συμβούλιο έδωσε τη συγκατάθεσή του, για περίληψη της βιοτεχνικής περιοχής (Β' φάση) στο νέο Τοπικό Σχέδιο Λάρνακας και ότι η εξέταση της αίτησής του στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, για εκμίσθωση της γης, καθυστερεί πολύ.

Οφειλή προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Η οφειλή του Δήμου προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων στις 31.12.2013 και 31.12.2012 και 31.12.2011 ανερχόταν σε €5.452.563, €5.770.574 και €4.614.744, αντίστοιχα. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, η χρονολογική ανάλυση του ποσού που οφειλόταν από τον Δήμο στις 31.12.2013, έχει ως ακολούθως:

Περίοδος οφειλής	Ποσό οφειλής
	€
Πάνω από 150 ημέρες (1.5.2007 - 30.6.2013)	4.911.477
90 μέχρι 150 ημέρες (1.7.2013 - 31.8.2013)	-
Μέχρι 90 ημέρες (1.9.2013 – 31.10.2013)	284.485
1.11.2013 – 31.12.2013	256.601
Σύνολο	5.452.563

Σημειώνεται ότι για τις καθυστερήσεις πέραν των 90 ημερών, ο Δήμος επιβαρύνεται με τόκους, οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στο πιο πάνω ποσό. Σύμφωνα με υπολογισμούς του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, οι εν λόγω τόκοι ανέρχονταν στις 31.12.2013 σε €1.393.383. Συναφώς αναφέρεται ότι το ύψος της οφειλής του Δήμου στις 31.12.2014 ανερχόταν σε €5.994.895, σημειώνοντας αύξηση ύψους €542.332 ή ποσοστό 10%, σε σχέση με το υπόλοιπο στις 31.12.2013, πλέον τόκους €1.535.143, δηλαδή €7.530.038 συνολικά.

Οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής των αποβλήτων συσκευασίας. Ο Δήμος υπέγραψε στις 15.7.2010 συμφωνία συνεργασίας με συγκεκριμένη εταιρεία, για την οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής αποβλήτων συσκευασίας (χαρτί, πλαστικές φιάλες, τενεκεδάκια αλουμινίου, γυαλί κ.λπ.) στην πηγή, δηλαδή από τα νοικοκυριά, διάρκειας μέχρι τις 31.7.2012, με αυτόματη ανανέωση για επιπρόσθετες εξαετείς περιόδους, εκτός εάν ζητηθεί διαφορετικά από το ένα μέρος.

Η εν λόγω συμφωνία τροποποιήθηκε στις 5.12.2011 από τον προηγούμενο Δήμαρχο, χωρίς έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου, με αναδρομική ισχύ από 1.7.2011 και ημερομηνία λήξης την 1.7.2015.

Με βάση τη συμφωνία, ο Δήμος θα πρέπει να συνεισφέρει οικονομικά προς την εταιρεία στο τέλος κάθε τριμήνου, για κάλυψη των εξόδων των διαφόρων δραστηριοτήτων που εκτελούνται, νοουμένου ότι η εταιρεία ετοιμάσει και παρουσιάσει για έγκριση στον Δήμο, αιτιολογημένη έκθεση εξόδων με σχετικά παραστατικά. Στις συμφωνίες προβλέπονται επίσης τα ποσοστά που αφορούν στη συγχρηματοδότηση του κόστους συλλογής, ενώ στη νέα συμφωνία, για την περίοδο 1.7.2011-1.7.2015, ο Δήμος δεν δικαιούται οποιαδήποτε έσοδα από τη διάθεση των προϊόντων ανακύκλωσης.

Για την περίοδο 15.7.2010-16.5.2014, πληρώθηκε στην εταιρεία ποσό συνολικού ύψους €109.624, χωρίς να καταβληθεί στον Δήμο οποιοδήποτε ποσό ως έσοδο. Διαπιστώθηκε επίσης ότι, σε αντίθεση με τη συμφωνία, η εταιρεία ουδέποτε παρουσίασε προς τον Δήμο για έγκριση αιτιολογημένη έκθεση με σχετικά παραστατικά, για υπολογισμό της συνεισφοράς του. Δηλαδή, ο Δήμος κατέβαλε το εν λόγω ποσό προς την εταιρεία, χωρίς οποιοδήποτε έλεγχο.

Συναφώς αναφέρεται ότι στην απόφαση της Διαιτησίας, ημερ. 11.2.2015, μεταξύ της εν λόγω εταιρείας και του Δήμου Έγκωμης (καθ' ων η απαίτηση), ο Διαιτητής αποφάσισε να απορρίψει την απαίτηση της εταιρείας, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι η εταιρεία δεν είχε αιτιολογήσει τα ποσά που ζητούσε από τον Δήμο και ότι ο Δήμος διαχειρίζεται δημόσιο χρήμα και η εταιρεία θα πρέπει να δικαιολογήσει τα ποσά που ζητεί να πληρωθεί, με βάση τη συμφωνία.

Σύσταση: Η συμφωνία του Δήμου με την ιδιωτική εταιρεία συνιστά δημόσια σύμβαση, η οποία θα έπρεπε να είχε ανατεθεί κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού. Νέος ανάδοχος να επιλεγεί κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού. Η υφιστάμενη σύμβαση να τερματιστεί το ενωρίτερο νομικά εφικτό, και στο μεταξύ να τηρούνται οι πρόνοιες της και να μην γίνονται πληρωμές χωρίς έλεγχο.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι ο Δήμος ακολούθησε την πρακτική που ακολούθησαν όλοι οι Δήμοι, μετά από συμφωνίες της Ένωσης Δήμων και ότι η σύσταση της Υπηρεσίας μας θα εφαρμοστεί σε νέες συμφωνίες.

Ελλείμματα από υπηρεσίες. Σύμφωνα με σχετικές μελέτες, από τις υπηρεσίες υδατοπρομήθειας και αποκομιδής σκυβάλων, φαίνεται να προέκυψαν το 2012 ελλείμματα ύψους €848.645 και €479.996, αντίστοιχα. Συναφώς αναφέρεται ότι στις δαπάνες αποκομιδής σκυβάλων περιλαμβάνονταν και οι πληρωμές δικαιωμάτων ΧΥΤΥ ύψους €638.694.

Απαντώντας ο Δήμαρχος, μάς ανέφερε ότι με τις επιβληθείσες αυξήσεις στα τέλη υδατοπρομήθειας, σημειώθηκε σημαντική βελτίωση στα οικονομικά του Δήμου, ενώ παράλληλα λαμβάνονται μέτρα για περιορισμό των απωλειών νερού. Όσον αφορά στο έλλειμμα της υπηρεσίας αποκομιδής σκυβάλων, μάς πληροφόρησε ότι μειώθηκαν οι ημέρες περισυλλογής από τρεις σε δύο την εβδομάδα, ενώ μελετούνται και άλλα μέτρα. Παράλληλα, σημειώνει ότι ο σημαντικότερος λόγος του ελλείμματος είναι το κόστος που καταβάλλεται για τη λειτουργία του ΧΥΤΥ, το οποίο δεν μπορεί να ανακτηθεί μέσω της φορολογίας.

Σύσταση: Το Δημοτικό Συμβούλιο να λάβει μέτρα για εξάλειψη ή τουλάχιστον μείωση των ελλειμμάτων που προκύπτουν από τη λειτουργία των πιο πάνω Υπηρεσιών.

Έσοδα.

(α) Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Τα δικαιώματα για άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών που επιβάλλει και εισπράττει ο Δήμος, υπερβαίνουν τα δικαιώματα που προβλέπονται σύμφωνα με το άρθρο 103 (Εβδομος Πίνακας) του περί Δήμων Νόμου και εισπράττονται στο τέλος της περιόδου για την οποία χορηγήθηκε άδεια, αντί στην αρχή, κατά την έκδοσή της.

Σύσταση: Τα ετήσια τέλη να μην υπερβαίνουν τα δικαιώματα που προβλέπονται στην πιο πάνω νομοθεσία και να επιβάλλονται και να εισπράττονται στην αρχή του έτους στο οποίο αφορά η άδεια.

(β) Δικαιώματα υδροδότησης για διαχωρισμό οικοπέδων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη Έκθεσή μας, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου εισπράττονται δικαιώματα υδροδότησης για διαχωρισμό οικοπέδων από €171 μέχρι €854, χωρίς αυτά να καλύπτονται από σχετικούς Κανονισμούς.

Όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος, έχουν ετοιμαστεί και εγκριθεί οι Κανονισμοί Υδατοπρομήθειας και αναμένεται η δημοσίευσή τους από το Υπουργείο Εσωτερικών.

(γ) Τέλη άδειας διαχωρισμού οικοπέδων. Παρατηρήθηκε ότι δεν έχουν ληφθεί οποιαδήποτε μέτρα για είσπραξη οφειλόμενων τελών αδειών διαχωρισμού οικοπέδων ύψους €4.842, τα οποία εκκρεμούν από το 1998, και αφορούν σε άδειες για τις οποίες το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε, καθ' υπέρβαση εξουσίας, να επιτραπεί η εξόφλησή τους σε δόσεις. Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι θα ληφθούν νομικά μέτρα για είσπραξη των εν λόγω ποσών.

Σύσταση: Ο Δήμος, σε συνεργασία με την Ένωση Δήμων αν το κρίνει ορθό, να προωθήσει την τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, ώστε να είναι νόμιμη η είσπραξη οφειλών με δόσεις.

Χρεώσεις.

(α) Καθυστερήσεις φορολογιών. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι καθυστερήσεις φορολογιών επαγγελματικής άδειας, σκυβάλων και αδειών λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών ανέρχονταν στις 31.12.2012 και 31.12.2011 σε €636.618 και €518.575, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €402.864 στις 31.12.2010. Όπως αναφέρθηκε και στις προηγούμενες Εκθέσεις μας, λόγω της μη ορθής τήρησης των ενδεδειγμένων μητρώων, ο Δήμος δεν γνωρίζει τις εισπράξεις καθυστερήσεων

φορολογιών πριν από το 1992 και κατ' επέκταση, τα πραγματικά οφειλόμενα ποσά φορολογιών που επιβλήθηκαν πριν από το εν λόγω έτος. Ο Δήμαρχος μάς ενημέρωσε ότι οι καθυστερήσεις οφείλονται στη μη έγκαιρη εκτέλεση των ενταλμάτων από την Αστυνομία, καθώς και στη μη λήψη δικαστικών μέτρων για ανθρωπιστικούς λόγους.

Σύσταση: Οι καταστάσεις καθυστερήσεων να τύχουν προσεκτικής μελέτης για εντοπισμό των περιπτώσεων που μπορούν να εισπραχθούν και να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για την είσπραξή τους, ενώ τα ποσά που θεωρούνται ανεπίδεκτα είσπραξης να διαγραφούν, ως προβλέπεται.

(β) Υδατοπρομήθεια. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου, οι χρεώστες υδατοπρομήθειας ανέρχονταν στις 31.12.2012 και 31.12.2011 σε €1.169.134 και €1.022.847, σε σύγκριση με €876.339 το 2010. Στις καθυστερήσεις περιλαμβάνονται περιπτώσεις καταναλωτών που οφείλουν σημαντικά ποσά, χωρίς ο Δήμος να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξή τους, όπως προνοείται στον Κανονισμό 117(3) των περί Χωρίων (Διοίκησης και Βελτίωσης) Κανονισμών του Συμβουλίου Βελτιώσεως Αραδίππου, οι οποίοι συνεχίζουν να εφαρμόζονται.

Δικαιώματα από πολιτικούς γάμους. Ο Δήμος τελεί γάμους χωρίς να προεισπράττει το σχετικό τέλος, σε αντίθεση με το άρθρο 11(3) του περί Γάμου Νόμου, με αποτέλεσμα, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2012 και 31.12.2011, το υπόλοιπο χρεωστών δικαιωμάτων πολιτικών γάμων να ανέλθει σε €425.955 και €414.961, αντίστοιχα (€372.083 στις 31.12.2010).

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το μηχανογραφημένο μητρώο πολιτικών γάμων, μέχρι 31.12.2013 καθυστερούσε η είσπραξη δικαιωμάτων 1894 πολιτικών γάμων που τελέστηκαν την περίοδο 2007-2013, ύψους €529.625, δηλαδή σε σύγκριση με το 2010 σημειώθηκε αύξηση €157.542 ή ποσοστό 42%, χωρίς ο Δήμος να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον των οφειλετών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι από τις καθυστερήσεις αυτές, ποσό ύψους €388.614 ή ποσοστό 73,37% οφείλεται από ένα μόνο ταξιδιωτικό οργανισμό (€295.734 στις 31.12.2012 και €309.266 στις 31.12.2011), ενώ διαπιστώθηκε ότι 3 τουριστικοί πράκτορες σταμάτησαν τη «συνεργασία» τους με τον Δήμο, χωρίς να καταβάλουν τα οφειλόμενα δικαιώματα, ύψους €53.000, που αφορούν σε τέλεση 178 πολιτικών γάμων. Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι αποφασίστηκε η λήψη δραστικών μέτρων εναντίον όσων οφείλουν σημαντικά ποσά.

Σύσταση: Για την αποφυγή απώλειας δικαιωμάτων από την τέλεση πολιτικών γάμων, τα δικαιώματα να εισπράττονται πριν από την τέλεσή τους, σύμφωνα με το άρθρο 11(3) του περί Γάμου Νόμου.

Απώλεια νερού. Κατά τα έτη 2012, 2011 και 2010 υπήρξαν σημαντικές απώλειες νερού, όπως φαίνεται πιο κάτω:

	2012 κμ	2011 κμ	2010 κμ
Αγορά	2.365.337	2.370.141	2.306.960
Πώληση/κατανάλωση	(1.507.430)	(1.485.201)	(1.406.030)
Απώλεια	857.907	884.940	900.930
Ποσοστό απώλειας	36%	37%	39%
Μέσο σταθμικό κόστος	€0.70	€0,71	€0,70
Κόστος απώλειας	€600.535	€628.307	€630.651

Το συνολικό κόστος των απωλειών νερού για τα έτη 2010-2012, σύμφωνα με τον πιο πάνω πίνακα, ανήλθε σε €1.859.493, ενώ το μέσο ποσοστό απώλειας 37,5%. Επισημαίνεται ότι τα εν λόγω ποσοστά υπερβαίνουν το μέγιστο ποσοστό απώλειας νερού ύψους 20%, που θεωρείται αποδεκτό από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι ο Δήμος, σε συνεργασία με ειδικούς συμβούλους, προχώρησε σε μέτρα για περιορισμό των απωλειών, όμως μεγάλο μέρος της απώλειας οφείλεται στο πεπαλαιωμένο σύστημα ύδρευσης, για τη βελτίωση του οποίου θα χρειαστεί αρκετός χρόνος και χρήμα.

Σύσταση: Το Δημοτικό Συμβούλιο να διερευνήσει το θέμα και να λάβει διορθωτικά μέτρα για περιορισμό των απωλειών νερού, όπως για παράδειγμα με την εγκατάσταση περιφερειακών υδρομετρητών ελέγχου, των οποίων οι ενδείξεις να συμφιλώνονται με τις ενδείξεις των μετρητών που είναι εγκατεστημένοι στα υποστατικά των καταναλωτών, καθώς και με τις ενδείξεις του κεντρικού υδρομετρητή, ώστε οι απώλειες να μπορούν να διερευνούνται κατά περιφέρεια, για αξιολόγηση και διαπίστωση κατά πόσο αυτές οφείλονται στην κατάσταση του κεντρικού δικτύου ή σε παράνομη σύνδεση υποστατικών.

Διαγωνισμός για την αγορά υπηρεσιών για τη λειτουργία, διαχείριση και συντήρηση της Μονάδας Κομποστοποίησης Κτηνοτροφικών Υπολειμμάτων του Δήμου Αραδίππου με συνοπτική διαδικασία – Αρ. Διαγωνισμού ΔΑ/ΤΥ/27/14.

Τον Νοέμβριο του 2014, ο Δήμος προκήρυξε διαγωνισμό για την αγορά υπηρεσιών για τη λειτουργία, διαχείριση και συντήρηση της μονάδας κομποστοποίησης κτηνοτροφικών υπολειμμάτων του Δήμου, με συνοπτικές διαδικασίες, με βάση το άρθρο 84(1)γ του Νόμου Ν.12(Ι)/2006.

Τον Ιανουάριο του 2015, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο παρατηρήσαμε ότι, σύμφωνα με τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, ο Προϋπολογισμός της σύμβασης ανερχόταν σε €28.000 ετησίως και η διάρκειά της σε δύο χρόνια. Ως εκ τούτου, η συνολική προϋπολογιζόμενη δαπάνη ανερχόταν σε €56.000.

Πέραν του πιο πάνω ποσού, στα έγγραφα του διαγωνισμού γινόταν αναφορά ότι ο Ανάδοχος θα έπρεπε να διαθέτει στον Δήμο ποσό €20.000 ετησίως (συνολικό ποσό για δύο χρόνια €40.000) για συντήρηση/αναβάθμιση του οδικού δικτύου της κτηνοτροφικής περιοχής.

Ενόψει των πιο πάνω, υποδείξαμε στον Δήμο ότι η προκήρυξη του διαγωνισμού, με συνοπτικές διαδικασίες, δεν ήταν σύμφωνη με την πρόνοια του άρθρου 84(1)γ, που προβλέπει ότι η εκτιμώμενη αξία για προκήρυξη διαγωνισμού για υπηρεσίες δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό των €50.000. Εκφράσαμε την άποψη ότι ο εν λόγω διαγωνισμός θα έπρεπε να ακυρωθεί και να επαναπροκηρυχθεί με ανοικτή διαδικασία. Τον Απρίλιο του 2015, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι ο διαγωνισμός ακυρώθηκε σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας.

Σύσταση: Στην εκτίμηση δαπάνης συνυπολογίζονται όλες οι προαιρέσεις, σύμφωνα με τη νομοθεσία.

3.13 ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

(α) Συμφωνία αποκλειστικής διάθεσης οργανικών αποβλήτων εντός των δημοτικών ορίων του Δήμου Παραλιμνίου - Συμφωνία εκχώρησης υποχρέωσης παραλαβής και ζύγισης οργανικών αποβλήτων. Τον Νοέμβριο 2014 με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει κατά πόσο είχε υπογραφεί μεταξύ του Δήμου και ιδιωτικής εταιρείας συμφωνία για αποκλειστική διάθεση των οργανικών αποβλήτων εντός των δημοτικών ορίων, καθώς και συμφωνία για εκχώρηση υποχρέωσης παραλαβής και ζύγισης των οργανικών αποβλήτων. Ζητήσαμε επίσης όπως μας ενημερώσει για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για τη συνολολόγηση των πιο πάνω συμφωνιών και τις πρόνοιες της νομοθεσίας με βάση τις οποίες εφαρμόστηκε η εν λόγω διαδικασία.

Τον Δεκέμβριο 2014, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο είχε αποφασίσει όπως ο Δήμος προχωρήσει με απευθείας ανάθεση σε συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία των πιο πάνω υπηρεσιών και τα σχετικά συμβόλαια υπογράφηκαν στις 2.9.2014.

Τον ίδιο μήνα, ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών μας πληροφόρησε ότι το πιο πάνω θέμα εξετάστηκε σε σύσκεψη στο Υπουργείο Εσωτερικών μεταξύ των Υπουργών Εσωτερικών και Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, στην παρουσία του Δημάρχου Παραλιμνίου, κατά την οποία αποφασίστηκε όπως εκμισθωθεί η αναγκαία κρατική γη στον Δήμο Παραλιμνίου ο οποίος στη συνέχεια θα προκηρύξει ανοικτό διαγωνισμό για ανάθεση των πιο πάνω υπηρεσιών.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι η συμφωνία έγινε με ευνοϊκές για τον Δήμο πρόνοιες χωρίς να έχει υποβληθεί οποιαδήποτε προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών.

Σύσταση: Για την ανάθεση συμβάσεων θα πρέπει να τηρούνται οι διαδικασίες που προνοεί η νομοθεσία. Μόνο η διαδικασία ανοικτού και υγιούς διαγωνισμού, στον οποίο θα υπάρξει ευρεία συμμετοχή, τεκμηριώνει ότι η ανάθεση γίνεται με ευνοϊκές για την αναθέτουσα αρχή πρόνοιες.

(β) Διαγωνισμός για εξασφάλιση άδειας παροχής διευκολύνσεων σε διάφορα σημεία Παραλιών που βρίσκονται στα διοικητικά όρια του Δήμου Παραλιμνίου – Αρ. Διαγωνισμού 7/15. Τον Απρίλιο 2015, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο, παρατηρήσαμε ότι στα έγγραφα του διαγωνισμού, που ετοιμάστηκαν από την Κεντρική Επιτροπή Παραλιών, είχε περιληφθεί πρόνοια σύμφωνα με την οποία οι προσφοροδότες θα έπρεπε να υποβάλουν μαζί με την προσφορά τους βεβαίωση από την αρμόδια αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης, αναφορικά με την πείρα τους στον τομέα παροχής διευκολύνσεων στη θαλάσσια περιοχή για την οποία θα υποβάλουν προσφορά, η οποία δεν πρέπει να είναι μικρότερη των πέντε ετών.

Το θέμα είναι συναφές με την παρατήρηση στην Παράγραφο 3.3 της παρούσας Έκθεσης για το Διαγωνισμό του Δήμου Λεμεσού για εξασφάλιση Άδειας Παροχής Διευκολύνσεων σε ένα σημείο της Ακτής Ολυμπίων που βρίσκεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Λεμεσού – Αρ. Διαγωνισμού 17/2015. Ισχύουν δε οι ίδιες παρατηρήσεις και συστάσεις της Υπηρεσίας μας.

3.14 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

(α) Διαγωνισμός για την εξασφάλιση Άδειας Παροχής Διευκολύνσεων σε διάφορα σημεία της παραλίας που βρίσκεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Αγίας Νάπας - Αρ. Διαγωνισμού 17/2014. Ο πιο πάνω διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 27.10.2014 με ημερομηνία υποβολής την 27.11.2014. Μετά από έλεγχο των εγγράφων του διαγωνισμού, που ετοιμάστηκαν από την Κεντρική Επιτροπή Παραλιών, διαπιστώθηκε πως στις πρόνοιες των πιο πάνω εγγράφων καθοριζόταν ότι για την συμμετοχή στον διαγωνισμό, κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας θα έπρεπε να έχει τουλάχιστον πενταετή πείρα στην παροχή διευκολύνσεων στη θαλάσσια περιοχή για την οποία θα υποβάλει προσφορά.

Το θέμα είναι συναφές με την παρατήρηση στην Παράγραφο 3.3 της παρούσας Έκθεσης για το Διαγωνισμό του Δήμου Λεμεσού για εξασφάλιση Άδειας Παροχής Διευκολύνσεων σε ένα σημείο της Ακτής Ολυμπίων που βρίσκεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Λεμεσού – Αρ. Διαγωνισμού 17/2015. Ισχύουν δε οι ίδιες παρατηρήσεις και συστάσεις της Υπηρεσίας μας.

(β) Διαγωνισμός για την εξασφάλιση Άδειας Παροχής Διευκολύνσεων σε διάφορα σημεία της παραλίας που βρίσκεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Αγίας Νάπας - Αρ. Διαγωνισμού 7/2015. Τον Απρίλιο 2015, ο Δήμος προκήρυξε νέο διαγωνισμό για την παροχή άδειας διευκολύνσεων σε διάφορα σημεία της παραλίας που βρίσκεται στα διοικητικά όρια του Δήμου, τροποποιώντας τις σχετικές πρόνοιες που είχαν περιληφθεί στα έγγραφα του προηγούμενου διαγωνισμού Αρ. 17/2014, σχετικά με το δικαίωμα συμμετοχής. Σημειώνεται ότι στα έγγραφα του νέου διαγωνισμού, οι αντίστοιχες πρόνοιες προβλέπουν τουλάχιστον πενταετή πείρα στην παροχή διευκολύνσεων στην Κύπρο ή σε συνθήκες παρόμοιες με αυτές της Κύπρου.

Τον Μάιο 2015, κατόπιν μελέτης της αρχικής καθώς και της συμπληρωματικής έκθεσης αξιολόγησης του διαγωνισμού, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με πρόνοια των εγγράφων του διαγωνισμού, κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας, για να δικαιούται να συμμετάσχει, θα πρέπει να έχει δίπλωμα ναυσιπλοΐας της Σχολής Ναυτικού Ομίλου ή άλλου Οργανισμού αναγνωρισμένου από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού ή το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (TEN) ή αρμόδια αρχή κράτους μέλους της ΕΕ. Επισημάναμε ότι στην πιο πάνω πρόνοια δεν καθοριζόταν σαφώς το δίπλωμα που απαιτείτο, καθώς και η αρχή η οποία θα το εξέδιδε και, όπως προέκυπτε από την αλληλογραφία με το TEN, το δίπλωμα που απαιτείτο δεν αντιστοιχούσε σε κανένα συγκεκριμένο δίπλωμα. Παρατηρήσαμε επίσης ότι σύμφωνα και με τη Συμπληρωματική Έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, κανένας προσφοροδότης δεν πληρούσε τον όρο αυτό, αφού κανένας δεν είχε υποβάλει τέτοιο δίπλωμα.
- (ii) Ένας προσφοροδότης δεν πληρούσε τον όρο που προνοούσε για μη προηγούμενη καταδίκη του για αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική του διαγωγή, βάσει αποφάσεως η οποία είχε ισχύ δεδικασμένου, ενώ τρεις προσφοροδότες δεν είχαν υποβάλει με την προσφορά τους βεβαίωση από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αγίας Νάπας για διευθέτηση των οικονομικών τους υποχρεώσεων, όπως απαιτείτο.
- (iii) Επίσης άλλος προσφοροδότης δεν πληρούσε την απαίτηση κατοχής διπλώματος ναυαγοσωστικής στο επίπεδο του Αργυρού Μεταλλίου της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ναυαγοσωστικής ή αντίστοιχου οργανισμού κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι ο διαγωνισμός θα έπρεπε να ακυρωθεί, αφού κανένας προσφοροδότης δεν πληρούσε τον πιο πάνω ουσιώδη όρο για το δίπλωμα ναυσιπλοΐας, ενώ επιπρόσθετα, ορισμένες προσφορές παρουσίαζαν και άλλη απόκλιση από ουσιώδη όρο του διαγωνισμού. Τον Αύγουστο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου, αφού έλαβε υπόψη του τις θέσεις της Υπηρεσίας μας καθώς και τη γνωμάτευση των νομικών του συμβούλων, αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στα 9 από τα 10 σημεία της παραλίας και την απόρριψη των προσφορών και επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού για το δέκατο σημείο, αφού όλες οι υποβληθείσες προσφορές για το συγκεκριμένο σημείο κρίθηκαν άκυρες. Εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών έχουν καταχωρηθεί από ενδιαφερόμενους προσφοροδότες 5 προσφυγές, εκ των οποίων οι 4 εκκρεμούν για εκδίκαση ενώπιον της Κεντρικής Επιτροπής Παραλιών, ενώ η πέμπτη προσφυγή απορρίφθηκε, επειδή δεν είχαν υποβληθεί τα σχετικά έγγραφα.

Σύσταση: Προσφορές οι οποίες παραβιάζουν ουσιώδη όρο του διαγωνισμού θα πρέπει να απορρίπτονται, σύμφωνα και με τη νομολογία.

3.15 ΔΗΜΟΣ ΠΕΓΕΙΑΣ

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για τα έτη 2010, 2011 και 2012 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, προσωπικό, δάνεια), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VII, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα υπαλλήλων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, πρατήρια πετρελαιοειδών, αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων Δημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων και συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα πρώην Δημάρχων, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στην παράγραφο 3.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Έκθεση Γνώμης με Επιφύλαξη. Λόγω της μη εφαρμογής του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου αρ. 19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων» και της μη διενέργειας αναλογιστικής μελέτης, ο Δήμος δεν είναι σε θέση

να εκτιμήσει τις πραγματικές/σημερινές αναλογιστικές υποχρεώσεις του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, με αποτέλεσμα τη μη αναγνώριση στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων τυχόν ελλειμματικών ή πλεονασματικών εισφορών και τη μη συμπερίληψή τους στον Ισολογισμό.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, οι Εκθέσεις Ελεγκτή για τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2010, 31.12.2011 και 31.12.2012, δόθηκαν με επιφύλαξη. Σχετική είναι η παράγραφος που αφορά στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων πιο κάτω.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2013 και 2014, οι οποίες υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δήμων Νόμου, προγραμματίζεται να γίνει περί το τέλος του 2015. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2010, 31.12.2011 και 31.12.2012. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2010 και 2011, υποβλήθηκαν για έλεγχο στις 4.9.2012 και 10.10.2012, αντί μέχρι 30.4.2011 και 30.4.2012, αντίστοιχα, όπως καθορίζεται στο άρθρο 81(1) του περί Δήμων Νόμου, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2012 υποβλήθηκαν έγκαιρα..

Σύσταση: Οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να υποβάλλονται έγκαιρα, όπως άλλωστε σαφώς καθορίζεται στη σχετική νομοθεσία.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Παρατράβηγμα Γενικού Λογαριασμού. Παρόλο που ο Δήμος σύναψε το 2009 δύο δάνεια από τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα ύψους €3 εκ. και €2 εκ., για κάλυψη του παρατραβήγματος, καθώς και για αντιμετώπιση άλλων τρεχουσών υποχρεώσεών του, με αποτέλεσμα το παρατράβηγμα στις 31.12.2009 να μειωθεί σε €1 εκ., εντούτοις το ύψος του παρατραβήγματος στις 31.12.2012 ανήλθε σε €1,9 εκ.

(β) Μέτρα για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό και οικονομικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη όλων των οφειλόμενων ποσών, συμπεριλαμβανομένων και των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών, αδειών και δικαιωμάτων, που στις 31.12.2012 ανέρχονταν σε €4 εκ., σε σύγκριση με €2,6 εκ. στις 31.12.2009 (αύξηση 54%), την επιβολή και είσπραξη δικαιωμάτων για άδειες διαφημιστικών πινακίδων και τη λήψη μέτρων για περιορισμό των απωλειών νερού.

Ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι ο Δήμος θα συμμορφωθεί με τις πιο πάνω συστάσεις της Υπηρεσίας μας για άσκηση των εξουσιών που του παρέχει η νομοθεσία για έγκαιρη είσπραξη των οφειλόμενων ποσών καθυστερήσεων φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων.

Σύσταση: Ο Δήμος να ασκεί με πιο αποτελεσματικό τρόπο τις εξουσίες του, για να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση.

Εσωτερικός έλεγχος.

(α) Αδυναμίες και ελλείψεις. Παρά τη βελτίωση που σημειώθηκε στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, εξακολουθούν να παρουσιάζονται ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, που αφορούν, κυρίως, στη μη κατάλληλη αρχειοθέτηση εγγράφων και τήρηση φακέλων προσφορών, στη μη υποβολή πιστοποιητικού φυσικής καταμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου, στη μη παρακολούθηση και έλεγχο της απώλειας νερού από το δίκτυο υδατοπρομήθειας, στην προκήρυξη διαγωνισμών για διάφορες εργασίες, χωρίς εκτίμηση του σχετικού κόστους και στη μεγάλη καθυστέρηση στην εξόφληση τιμολογίων.

(β) Μηχανογράφηση φορολογικών καταλόγων. Στο μηχανογραφημένο φορολογικό σύστημα, αρκετοί φορολογούμενοι, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καταχωρούνται με προσωρινούς κωδικούς, αντί με τον

αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής της εταιρείας, αντίστοιχα. Επισημάναμε ότι η τακτική αυτή, σε περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν εξοφλούν τις φορολογίες τους, καθιστά δύσκολη τη λήψη νομικών μέτρων εναντίον τους, ενώ δεν επιτρέπει την επισκόπηση ή/και ομαδοποίηση του συνόλου των οφειλών για κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι ο Δήμος θα λάβει μέτρα για βελτίωση των πιο πάνω αδυναμιών.

Σύσταση: Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου να ενδυναμωθεί, για εξάλειψη των αδυναμιών που παρατηρούνται.

Παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού. Στο συνολικό κόστος μόνιμου προσωπικού το 2012, το 2011 και το 2010, περιλαμβάνονται παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού (Πασχαλινό επίδομα-14^{ος} μισθός, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, εισφορά σε Ταμείο Ευημερίας, ασφάλεια ζωής και άλλα κατ' αποκοπή επιδόματα), τα οποία ανέρχονται συνολικά σε €88.749, €81.908 και €76.074, αντίστοιχα. Σχετική αναφορά παρατίθεται στην Παράγραφο 2.8 της παρούσας Έκθεσης που αφορά το Υπουργείο Οικονομικών.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων. Παρόλο που, σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αρ. 19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων», αναλογιστική εκτίμηση για τον υπολογισμό των ελλειμματικών ή πλεονασματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, πρέπει να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια) και παρά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2008 και 31.12.2009, εντούτοις ο Δήμος δεν προέβη σε διενέργεια αναλογιστικής εκτίμησης, με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει τις υποχρεώσεις του προς το πιο πάνω Ταμείο.

Σύσταση: Ο Δήμος να προβεί σε διενέργεια αναλογιστικής εκτίμησης, ώστε το Δημοτικό Συμβούλιο να αποφασίσει τον τρόπο χρηματοδότησης τυχόν ελλειμματικών εισφορών, σύμφωνα με τις προτάσεις του αναλογιστή.

Παράνομη παραχώρηση πρόσθετου φιλοδωρήματος στον πρώην Επιθεωρητή του Συμβουλίου Βελτιώσεως Πέγειας. Το Δημοτικό Συμβούλιο, καθ' υπέρβαση των εξουσιών και αρμοδιοτήτων που του παρέχονται από τον περί Δήμων Νόμο και τους Δημοτικούς Κανονισμούς, που αφορούν σε συντάξεις και φιλοδωρήματα, αποφάσισε στις 18.3.2008 την καταβολή στον πρώην Επιθεωρητή του Συμβουλίου Βελτιώσεως Πέγειας ποσού ύψους €94.328 (£55.208), ως επιπρόσθετο φιλοδώρημα, με το αιτιολογικό ότι αφυπηρέτησε σε ηλικία 60 ετών, αντί στην ηλικία των 65 ετών, όπως προνοείτο στον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο. Σημειώνεται ότι ο πρώην Επιθεωρητής αφυπηρέτησε στις 28.8.1994 (14 δηλαδή χρόνια πριν τη λήψη της εν λόγω απόφασης) σε ηλικία 60 ετών, όπως προνοούσε τότε ο περί Δήμων Νόμος, από τη θέση του εκτελούντα χρέη Δημοτικού Γραμματέα, θέση στην οποία τοποθετήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 61Α του πιο πάνω Νόμου, μετά την ανακήρυξη στις 7.1.1994 της περιοχής του Συμβουλίου Βελτιώσεως Πέγειας σε Δήμο, καταβάλλοντας σ' αυτόν το ποσό που δικαιούτο από το Ταμείο Προνοίας και επιπλέον φιλοδώρημα ύψους £19.000 (€32.463). Σημειώνεται επίσης ότι για το επιπρόσθετο φιλοδώρημα ύψους €94.328 δεν είχε συμπεριληφθεί πρόνοια στον Τακτικό Προϋπολογισμό για το έτος 2008.

Ο Δήμαρχος στην απαντητική του επιστολή, ημερ. 23.7.2015, σχετικά με το πιο πάνω θέμα, επικαλέστηκε διάφορους λόγους για την καταβολή του πιο πάνω φιλοδωρήματος, συμπεριλαμβανομένης και της άποψης του νομικού συμβούλου του Δήμου και των Συντεχνιών, οι οποίοι ουδόλως νομιμοποιούν την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Συναφώς αναφέρεται ότι, λόγω της σοβαρότητάς του, το θέμα αυτό τέθηκε από την Υπηρεσία μας υπόψη και του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για λήψη οποιωνδήποτε μέτρων ήθελε κρίνει

ενδεδειγμένων, ο οποίος σε επιστολή του προς τον Δήμαρχο, ημερ. 22.9.2010, η οποία κοινοποιήθηκε στην Υπηρεσία μας, ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι ορισμένες αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου που αφορούν σε θέματα προσωπικού είναι όχι μόνο παράνομες, αλλά και προσβάλλουν βάναυσα τις αρχές της χρηστής διοίκησης, σε βαθμό που να μην είναι δυνατή η ανοχή τους.

Ενοικίαση δύο περιπτέρων και παραχώρηση δικαιώματος χρήσης παραλίας στον Κόλπο των Κοραλλίων.

(α) Ο Δήμος προκήρυξε διαγωνισμό για την ενοικίαση δύο περιπτέρων και την παραχώρηση δικαιώματος χρήσης της παραλίας στον Κόλπο των Κοραλλίων και στις 28.2.2005 υπέγραψε σύμβαση με συγκεκριμένη εταιρεία, διάρκειας πέντε ετών, αρχής γενομένης από 1.3.2005, με ετήσιο ενοίκιο ύψους €153.774 (£90.000) για το περίπτερο αρ. 1 και €119.602 (£70.000) για το περίπτερο αρ. 2, πλέον ετήσιο δικαίωμα χρήσης της παραλίας για ποσό €174.277 (£102.000).

Στις 8.12.2005, το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε αίτημα της πιο πάνω εταιρείας για τροποποίηση της σύμβασης, με κυμαινόμενο ενοίκιο από €96.109-€201.826 (£56.250-£118.125) για το περίπτερο αρ. 1 και €74.751-€156.978 (£43.750-£91.875) για το περίπτερο αρ. 2, με το αιτιολογικό, μεταξύ άλλων, ότι υπήρχε διαφορά ύψους €140.105 (£82.000) από την αμέσως επόμενη πιο συμφέρουσα προσφορά. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε επίσης την αύξηση της διάρκειας της σύμβασης από πέντε σε δέκα έτη, σε αντίθεση με το άρθρο 34 του περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμου του 2003 (Ν.101(Ι)/2003), που ίσχυε όταν λήφθηκε η απόφαση και το οποίο προνοούσε ότι η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο, ώστε να τηρούνται οι αρχές της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της μη διάκρισης έναντι των οικονομικών φορέων.

Μετά από νέο αίτημα της εν λόγω εταιρείας, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 20.4.2010 τη μείωση κατά 40% του ενοικίου των δύο περιπτέρων και του δικαιώματος χρήσης της παραλίας, για το έτος 2009, ενώ στις 5.7.2011, σε άλλο αίτημά της, για μείωση κατά 40% των οφειλών της για το 2011, ενέκρινε μείωση ύψους 15%, σε αντίθεση με το άρθρο 38(1) του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999 (Ν.158(Ι)/99), το οποίο αναφέρει ότι η αρχή της ισότητας των πολιτών επιβάλλει στη διοίκηση την, κατά την άσκηση της διακριτικής της εξουσίας, ίση ή ομοιόμορφη μεταχείριση όλων των πολιτών που τελούν υπό τις ίδιες ή παρόμοιες συνθήκες.

Συναφώς αναφέρεται ότι η πιο πάνω απόφαση λήφθηκε κατά παράβαση του άρθρου 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου, σύμφωνα με οποίο, για τη διαγραφή οφειλών πέραν των €256, απαιτείται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε στον Έπαρχο με την ΚΔΠ 237/94, ημερ. 7.10.1994.

(β) Η εταιρεία, επικαλούμενη προβλήματα που δημιουργήθηκαν από τη διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος τον Αύγουστο του 2011, με αποτέλεσμα την ηλεκτροδότηση των υποστατικών της με τη χρήση γεννητριών, καθώς και το πρόβλημα διάβρωσης της παραλίας, λόγω καιρικών συνθηκών, κατά το 2012, τα οποία περιόρισαν την επιχειρηματική της δραστηριότητα σε 6 μήνες το 2011 και 4 μήνες το 2012, αιτήθηκε:

- (i) Όπως η σύμβαση για το περίπτερο 2 ισχύσει αναλογικά, δηλαδή μόνο 6 μήνες για το 2011 και 4 μήνες για το 2012.
- (ii) Τερματισμό της σύμβασης για το περίπτερο αρ. 1, καθώς και του δικαιώματος χρήσης της παραλίας στον Κόλπο των Κοραλλίων από 1.1.2013, ενώ, ως αντιστάθμισμα της οφειλής της για τη χρονική περίοδο εκμετάλλευσής τους για το 2011 και το 2012 να ισχύσει η ίδια περίοδος όπως για το περίπτερο αρ. 2, με αντάλλαγμα να παραχωρήσει στον Δήμο περιουσιακά της στοιχεία, ήτοι κρεβατάκια και ομπρέλες θαλάσσης, πλαστικούς διαδρόμους, εξοπλισμό του περιπτέρου αρ. 1 και άλλα, τα οποία αφού καταγραφούν, η αξία τους να εκτιμηθεί από λειτουργούς του Δήμου.

- (iii) Όπως καταβάλλει η εταιρεία την αξία των καυσίμων, για τη λειτουργία των 2 γεννητριών κατά το 2011.

Το Δημοτικό Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερ. 29.1.2013, ενέκρινε τα πιο πάνω αιτήματα, με επιφύλαξη όσον αφορούσε στην αποδοχή της πρότασης της εταιρείας για παραχώρηση των περιουσιακών της στοιχείων στον Δήμο, αποφασίζοντας όπως κλιμάκιο αποτελούμενο από υπαλλήλους του Δήμου και Δημοτικούς Συμβούλους μεταβεί στην παραλία για έλεγχο των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων.

(γ) Ο Δήμος, σε απάντηση επιστολής μας ημερ. 6.9.2013, πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι υπογράφηκε σχετικό έγγραφο με την εν λόγω εταιρεία, με το οποίο αποδεσμεύτηκε από τις συμβατικές της υποχρεώσεις έναντι του Δήμου, όσον αφορά στην ενοικίαση του περιπτέρου αρ. 1 και του δικαιώματος χρήσης της παραλίας.

Στην εν λόγω επιστολή αναφέρεται επίσης ότι ποσό ύψους €248.449, το οποίο αφορούσε στο υπόλοιπο των οφειλών της εταιρείας για τα έτη 2012 (€102.865) και 2011 (€145.584), θεωρήθηκε ως αντιστάθμισμα του κόστους της εταιρείας για κατασκευαστικές εργασίες που πραγματοποίησε στην παραλία, καθώς και του κόστους των περιουσιακών της στοιχείων που παραχωρήθηκαν στον Δήμο, παρόλο που η Υπηρεσία μας, με την πιο πάνω επιστολή της υπέδειξε, μεταξύ άλλων, όπως μη γίνει αποδεκτή η πρόταση της εταιρείας για εξόφληση της οφειλής της για την ενοικίαση του περιπτέρου και του δικαιώματος χρήσης της παραλίας με την παραχώρηση των περιουσιακών της στοιχείων.

Επισημαίνεται επίσης ότι κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι δεν έγινε εκτίμηση της αξίας των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων από εγκεκριμένο ανεξάρτητο εκτιμητή, δεν ετοιμάστηκε σχετική κατάσταση/απογραφή, δεν εκδόθηκε από την εταιρεία οποιοδήποτε φορολογικό τιμολόγιο και δεν καταχωρήθηκαν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία στο πάγιο ενεργητικό του Δήμου.

(δ) Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, το σύνολο των ενοικίων για τα έτη 2009-2013 ανερχόταν σε €2.042.634. Από το ποσό αυτό εισπράχθηκαν μόνο €929.315, ενώ ποσό ύψους €1.095.489 ή ποσοστό 53,6% διαγράφηκε.

	2013	2012	2011	2010	2009	Ολικό
	€	€	€	€	€	€
Ενοίκιο	149.503	498.912	481.826	464.740	447.653	2.042.634
Εισπράξεις	98.782	66.766	100.146	395.029	268.592	929.315
Ποσό οφειλόμενο	50.721	432.146	381.680	69.711	179.061	1.113.319
Διαγραφή ύψους 15%	-	74.837	72.274	69.711	-	216.822
Διαγραφή ύψους 40%	-	-	-	-	179.061	179.061
Διαγραφή σύμφωνα με πρόταση της εταιρείας και έγκριση Δημοτικού Συμβουλίου – 29.1.2013	-	254.444	163.822	-	-	418.266
Διαγραφή με έγκριση Υπουργείου Εσωτερικών	32.891	-	-	-	-	32.891
Διαγραφή έναντι των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας	-	102.865	145.584	-	-	248.449
Σύνολο διαγραφών	32.891	432.146	381.680	69.711	179.061	1.095.489
Υπόλοιπο οφειλόμενο	17.830	-	-	-	-	17.830

(ε) Αναφορικά με τα όσα η Υπηρεσία μας παρατήρησε πιο πάνω, ο Δήμαρχος με επιστολή του, ημερ. 23.7.2015, σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010, 2011 και 2012, μας πληροφόρησε για τα ακόλουθα.

- (i) Κατά την υπογραφή της σύμβασης τα δύο περίπτερα ήταν στο τελικό στάδιο κατασκευής τους και ο ενοικιαστής ανέλαβε με δικά του έξοδα τον πλήρη εξοπλισμό, διαμόρφωση των χώρων, καλλωπισμό της περιοχής, δενδροφύτευση κ.λπ.
- (ii) Ο ιδιοκτήτης των ακινήτων που γειτνιάζουν με τα περίπτερα, παρόλο που αρχικά έδωσε τη συγκατάθεσή του για τη μεταφορά ηλεκτρικού ρεύματος στα εν λόγω υποστατικά, μέσω της ακίνητης του περιουσίας, εντούτοις στη συνέχεια την αναίρεσε, με αποτέλεσμα ο ενοικιαστής να υποχρεωθεί, εν γνώσει του Δήμου, να προχωρήσει σε παράνομη σύνδεση των δυο περιπτέρων με τους μετρητές δύο παραπλήσιων κατοικιών, καταβάλλοντας όλα τα έξοδα για αγορά πρόσθετου φορτίου από την ΑΗΚ, αναβάθμιση των μετρητών, εκσκαφή και τοποθέτηση νέων καλωδίων, πλέον την αποπληρωμή του συνόλου των λογαριασμών κατανάλωσης ρεύματος και για τις δύο κατοικίες.
- (iii) Συγκεκριμένη εταιρεία, με συμφέροντα στην περιοχή, συνεχίζει από τότε μέχρι και σήμερα, να παρεμβάλλει εμπόδια στον Δήμο που αφορούν στην αξιοποίηση της παραλίας, αποκόπτοντας τις διόδους πρόσβασης με την τοποθέτηση ογκολίθων, ενώ έχει προχωρήσει και στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον του.
Η ίδια εταιρεία, τον Αύγουστο του 2011, κατάγγειλε στην ΑΗΚ την παράνομη σύνδεση παροχής ηλεκτρικού ρεύματος στα δύο υποστατικά, με αποτέλεσμα τη διακοπή της παροχής και την καταγγελία του ενοικιαστή, καθώς και των ιδιοκτητών των κατοικιών.
- (iv) Ο ενοικιαστής, με τη σύμφωνη γνώμη του Δήμου, προχώρησε σε ενοικίαση δύο ηλεκτρογεννητριών τις οποίες ενεργοποίησε για ηλεκτροδότηση των υποστατικών. Μετά από σχετική καταγγελία, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) απαίτησε την απομάκρυνση των ηλεκτρογεννητριών, λόγω του ότι απαιτείτο η εκ των προτέρων εξασφάλιση άδειας, με αποτέλεσμα τη διακοπή, από τα τέλη Αυγούστου 2011, της λειτουργίας των περιπτέρων και της παραλίας.
- (v) Τον Φεβρουάριο του 2012, λόγω σφοδρής θαλασσοταραχής, πλημμύρησαν τα περίπτερα, καταστράφηκαν οι στεγανές δεξαμενές και απομακρύνθηκε η άμμος από την παραλία.
- (vi) Επακόλουθο των γεγονότων που περιγράφονται στις παραγράφους (iii), (iv) και (v) πιο πάνω, ήταν η παραλία να παραμείνει κλειστή για την περίοδο Αυγούστου 2011-Ιουλίου 2012, χωρίς την παραμικρή ευθύνη του ενοικιαστή. Για τον λόγο αυτό, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε ότι η σύμβαση και επομένως η είσπραξη ενοικίου θα ίσχυε μόνο για όσο καιρό η παραλία ήταν ανοικτή και τα περίπτερα σε λειτουργία, αναφέροντας ότι δεν τίθετο θέμα μείωσης του ενοικίου, αφού δεν υπήρχε ενοικίαση.

Η Υπηρεσία μας δεν συμερίζεται τις θέσεις του Δήμου και θεωρεί ότι διαχρονικά η στάση του στο συγκεκριμένο θέμα συνιστά κατάφωρη παραβίαση των αρχών χρηστής διοίκησης που έπληξαν επίσης τα έσοδα του Δήμου. Οι δραστικές μειώσεις των ενοικίων σε σχέση με αυτά που περιλήφθηκαν στη σύμβαση, η τροποποίηση ουσιαστών όρων των συμβάσεων και η ανοχή ή/και σύμπραξη σε παράνομη ηλεκτροδότηση υποστατικών, συνιστούν μνημεία κακοδιαχείρισης και κατάχρησης εξουσιών.

Μειώσεις ενοικίων υποστατικών.

(α) Μετά από προκήρυξη διαγωνισμού, ο Δήμος υπέγραψε σύμβαση με εταιρεία στις 29.4.2013, για ενοικίαση του περιπτέρου αρ. 1 στον Κόλπο των Κοραλλίων, για την περίοδο 22.4.2013 μέχρι 31.12.2013, έναντι ενοικίου €103.000 πλέον Φ.Π.Α. Το Δημοτικό Συμβούλιο, μετά από αίτημα του ανάδοχου, ο οποίος επικαλέστηκε μείωση του κύκλου εργασιών του λόγω της οικονομικής κρίσης, αποφάσισε στις 10.9.2013 τη μείωση του ενοικίου κατά 22%. Ο Δήμος με επιστολή του, ημερ. 25.9.2013, προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, εξασφάλισε στις 12.2.2014, την έγκριση του Υπουργού για τη διαγραφή.

(β) Μετά από αίτημα συγκεκριμένης εταιρείας, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 10.9.2013 τη μείωση του ενοικίου του καφεστιατορίου στο Δημοτικό πάρκο για τα έτη 2012 και 2013 κατά 40%, δηλαδή

€14.000 για κάθε έτος (€28.000 συνολικά), λόγω της οικονομικής κρίσης και της μείωσης του κύκλου εργασιών της, καθώς και παράταση της σύμβασης ενοικίασης για ακόμη ένα έτος, χωρίς να υπάρχει σχετική πρόνοια στη σύμβαση.

Παρόλο που, σύμφωνα με την πιο πάνω απόφασή του, το Δημοτικό Συμβούλιο έθεσε ως όρο για την παραχώρηση των μειώσεων την εξόφληση όλων των υποχρεώσεων της εταιρείας μέχρι το τέλος του 2013, εντούτοις διαπιστώθηκε ότι, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, οι οφειλές της εταιρείας για ενοίκια προηγούμενων ετών ανέρχονταν σε €41.141. Συναφώς αναφέρεται ότι οι πιο πάνω αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου καταστρατηγούν και το άρθρο 38(1) του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999 (Ν.158(I)/99), το οποίο αναφέρει ότι η αρχή της ισότητας των πολιτών επιβάλλει στη διοίκηση την, κατά την άσκηση της διακριτικής της εξουσίας, ίση ή ομοιόμορφη μεταχείριση όλων των πολιτών που τελούν υπό τις ίδιες ή παρόμοιες συνθήκες.

Σύσταση: Το ποσό των €41.141 το οποίο αφορά σε οφειλές προηγούμενων ετών, να απαιτηθεί άμεσα.

Απώλεια νερού. Κατά τα έτη 2013, 2012 και 2011 σημειώθηκαν σημαντικές απώλειες νερού, όπως φαίνεται πιο κάτω:

	2013 κμ	2012 κμ	2011 κμ
Αγορά/παραγωγή	1.671.688	1.586.120	1.568.460
Πώληση/κατανάλωση	1.105.883	1.083.289	1.132.257
Απώλεια	565.805	502.831	436.203
Ποσοστό απώλειας	34%	32%	28%
Κόστος (€0,56/κ.μ.)	€316.851	€281.585	€244.274

Το συνολικό κόστος των απωλειών νερού για τα έτη 2011-2013 ανήλθε σε €842.710, ενώ το ποσοστό απώλειας αυξήθηκε από 28% το 2011, σε 34% το 2013. Επισημαίνεται ότι τα εν λόγω ποσοστά υπερβαίνουν το μέγιστο ποσοστό απώλειας νερού ύψους 20%, που θεωρείται αποδεκτό από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας.

Σύσταση: Το Δημοτικό Συμβούλιο να διερευνήσει το θέμα αυτό, ώστε να λάβει διορθωτικά μέτρα για περιορισμό των απωλειών νερού, όπως, για παράδειγμα, με την εγκατάσταση περιφερειακών υδρομετρητών ελέγχου, των οποίων οι ενδείξεις να συμφιλώνονται με τις ενδείξεις των μετρητών των καταναλωτών, καθώς και με τις ενδείξεις του κεντρικού υδρομετρητή, ώστε οι απώλειες να μπορούν να διερευνούνται κατά περιφέρεια, για αξιολόγηση και εντοπισμό κατά πόσο αυτές οφείλονται στην κατάσταση του κεντρικού δικτύου ή/και στην παράνομη σύνδεση υποστατικών.

Καθυστερήσεις φορολογιών, τελών και δικαιωμάτων.

(α) Καθυστερήσεις δημοτικού τέλους ακίνητης ιδιοκτησίας. Οι καθυστερήσεις στις 31.12.2012, 31.12.2011 και 31.12.2010 ανέρχονταν στις €649.147, €567.783 και €601.404, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €516.629 στις 31.12.2009. Σημειώνεται ότι στις εν λόγω καθυστερήσεις περιλαμβάνονται σημαντικά ποσά από οφειλέτες που διαμένουν στο εξωτερικό. Η σημαντική αύξηση κατά €132.518 ή ποσοστό 26% το 2012, σε σύγκριση με το 2009, οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι ο Δήμος δεν αποστέλλει ειδοποιήσεις επιβολής φορολογίας, λόγω του ότι δεν γνωρίζει τις διευθύνσεις πολλών από τους ιδιοκτήτες.

Επισημαίνεται ότι στις πιο πάνω καθυστερήσεις δεν περιλαμβάνονται αυτές των ετών 1990-2001, οι οποίες είναι καταχωρημένες σε χειρόγραφους ονομαστικούς κατάλογους και αφορούν σε χρεώστες που

διαμένουν στο εξωτερικό ή/και στην Κύπρο, των οποίων η διεύθυνση αλληλογραφίας ή/και άλλα προσωπικά τους στοιχεία είναι άγνωστα.

Σύσταση: Ο Δήμος, σε συνεργασία με το Κτηματολόγιο, να καταβάλει προσπάθειες, ώστε να εντοπίσει, τουλάχιστον, τις διευθύνσεις των χρεωστών με γνωστή ταυτότητα. Επιπρόσθετα, οι καθυστερήσεις των ετών 1990-2001, να καταχωρηθούν στο μηχανογραφημένο μητρώο οφειλών φορολογουμένων, καθώς και στον συγκεντρωτικό λογαριασμό χρεωστών στο Γενικό Καθολικό, ώστε να είναι δυνατός ο προσδιορισμός του ύψους των καθυστερήσεων, και η παρακολούθηση της είσπραξής τους.

(β) Καθυστερήσεις οφειλόμενες από συγκεκριμένη εταιρεία. Σύμφωνα με το Γενικό Καθολικό, εταιρεία, ιδιοκτήτρια ξενοδοχειακής μονάδας, όφειλε στις 31.12.2012, 31.12.2011 και 31.12.2010 τέλη διανυκτερεύσεων ύψους €422.312, €331.803 και €221.413, αντίστοιχα, ενώ στις 31.12.2013 οι καθυστερήσεις τελών ανήλθαν σε €479.261.

Σύμφωνα με αναλυτική κατάσταση που ετοιμάστηκε από τον Δήμο, η εν λόγω εταιρεία όφειλε στις 28.2.2014 τέλη διανυκτερεύσεων €472.678, τέλη κατανάλωσης ύδατος €174.460, τέλη αποκομιδής σκυβάλων, άδειας λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών και επαγγελματικής άδειας €30.687, δηλαδή €677.825 συνολικά.

Εναντίον της πιο πάνω εταιρείας, ο Δήμος καταχώρησε 4 αγωγές (2 το 2010 και 2 το 2013). Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου είχαν εκδικαστεί οι αγωγές του 2010, όπου το δικαστήριο αποφάσισε την πληρωμή των οφειλόμενων ποσών από την εταιρεία σε δόσεις, πλέον έξοδα.

Σημειώνεται ότι το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 4.4.2012 τη διαγραφή ποσού καθυστερήσεων τελών αποκομιδής σκυβάλων ύψους €29.035, που αφορούσαν στα έτη 2002-2009, με το δικαιολογητικό ότι ο Δήμος δεν παρείχε οποιαδήποτε υπηρεσία στην ξενοδοχειακή μονάδα, γιατί αναλάμβανε η ίδια την απομάκρυνση των σκυβάλων. Για τη διαγραφή του ποσού αυτού δεν εξασφαλίστηκε η έγκριση του Επάρχου.

Σύσταση: Ο Δήμος να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για έγκαιρη είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και να ετοιμάζει, σε τακτά διαστήματα, επικαιροποιημένες καταστάσεις εισπράξεων από την πιο πάνω εταιρεία, για παρακολούθηση της συμμόρφωσής της με τις αποφάσεις του δικαστηρίου.

(γ) Καθυστερήσεις τελών υδατοπρομήθειας. Οι καθυστερήσεις υδατοπρομήθειας στις 31.12.2012, 31.12.2011 και 31.12.2010, ανέρχονταν σε €805.913, €1.111.661 και €895.221, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €628.108 στις 31.12.2009.

Παρόλο που η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε τη λήψη μέτρων για είσπραξη των καθυστερήσεων, συμπεριλαμβανομένης και της διακοπής της παροχής νερού, σύμφωνα με τον Κανονισμό 21 των περί Υδατοπρομήθειας του Δήμου Πέγειας Κανονισμών, εντούτοις, λόγω της μη έγκαιρης λήψης μέτρων, οι καθυστερήσεις παρέμειναν σε πολύ ψηλά επίπεδα.

Σύμφωνα με στοιχεία του Δήμου, οι χρεώστες υδατοπρομήθειας στις 31.12.2013 ανέρχονταν σε €824.354 και ποσό ύψους €162.633 οφειλόταν από την ιδιοκτήτρια εταιρεία της ξενοδοχειακής μονάδας για την οποία αναφερόμαστε στην προηγούμενη παράγραφο.

Σύμφωνα με επιστολή της εν λόγω εταιρείας, ημερ. 17.3.2014, ο Δήμος φαίνεται να έχει αποδεχθεί τρεις μεταχρονολογημένες επιταγές των €5.000 η κάθε μια, με ημερομηνίες 29.3.2014, 18.4.2014 και

30.4.2014, ενέργεια η οποία, σύμφωνα με τις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες, δεν επιτρέπεται και παράλληλα εγκυμονεί κινδύνους για πιθανή απώλεια εσόδων.

Σύσταση: Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών και να τερματιστεί αμέσως η αποδοχή μεταχρονολογημένων επιταγών.

(δ) Καθυστερήσεις τελών διανυκτερεύσεων.

- (i) Οι καθυστερήσεις τελών διανυκτερεύσεων στις 31.12.2012, 31.12.2011 και 31.12.2010, ανέρχονταν σε €494.206, €356.767 και €223.364, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €235.741 στις 31.12.2009. Όσον αφορά στις καθυστερήσεις τελών διανυκτερεύσεων στις 31.12.2013, αυτές ανέρχονταν σε €572.683, από τις οποίες ποσό ύψους €479.261 οφείλεται από εταιρεία, ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου για το οποίο αναφερόμαστε πιο πάνω.
- (ii) Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, ο Δήμος συνεχίζει να μην εισπράττει τέλη διανυκτερεύσεων από τουριστικές επαύλεις, οι οποίες αναφέρονται στον ξενοδοχειακό οδηγό του ΚΟΤ, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(ια) του περί Δήμων Νόμου, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Σύσταση: Να επιβληθούν τέλη διανυκτερεύσεων στα πιο πάνω υποστατικά, σύμφωνα με τον Νόμο, ο οποίος δεν παρέχει στο Δημοτικό Συμβούλιο το δικαίωμα να τα εξαιρεί και να γίνουν προσπάθειες για έγκαιρη είσπραξη των οφειλομένων.

Διαγραφές και μειώσεις φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Οι διαγραφές και οι μειώσεις φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας κατά τα έτη 2012, 2011 και 2010 ανήλθαν σε €93.294, €78.798 και €62.849, αντίστοιχα. Παρόλο που το Δημοτικό Συμβούλιο υιοθέτησε συγκεκριμένη διαδικασία και κριτήρια για την έγκριση μειώσεων και διαγραφών φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας, καθώς επίσης και για την επιβολή μειωμένων φορολογιών σε ορισμένες κατηγορίες φορολογουμένων, εντούτοις διαπιστώθηκε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε διαγραφές και μειώσεις σε αντίθεση με τα κριτήρια που το ίδιο έθεσε.

(α) Διαγραφή καθυστερήσεων για ποσά πάνω από €256. Παρόλο που, σύμφωνα με το άρθρο 85(2)(ιε) του περί Δήμων Νόμου, για τη διαγραφή καθυστερήσεων πέραν του ποσού των €256 (£150), χρειάζεται η εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, εξουσία η οποία εκχωρήθηκε στον Έπαρχο, εντούτοις παρατηρήθηκε ότι ο Δήμος συνεχίζει να προβαίνει σε διαγραφές οφειλών πέραν των €256, χωρίς την εν λόγω έγκριση.

Σύσταση: Η τακτική του Δήμου να διαγράφει ποσά πέραν των €256, χωρίς την απαιτούμενη έγκριση, είναι παράνομη και πρέπει να τερματιστεί αμέσως.

(β) Ενστάσεις. Από δειγματοληπτική επισκόπηση αριθμού ενστάσεων που υποβλήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις ο Δήμος προέβαινε σε διαγραφές και μειώσεις φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας, χωρίς τα έντυπα των ενστάσεων να είναι επαρκώς συμπληρωμένα και υπογραμμένα από τους ενδιαφερόμενους αιτητές και χωρίς να συνοδεύονται από τα απαραίτητα δικαιολογητικά/στοιχεία τεκμηρίωσης, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις έγιναν μειώσεις χωρίς τη συμπλήρωση έντυπου ένστασης και χωρίς την υποβολή οποιωνδήποτε δικαιολογητικών, αλλά μόνο με προφορικό αίτημα.

(γ) Διαγραφές και μειώσεις χωρίς την έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου. Διαπιστώθηκε αριθμός περιπτώσεων διαγραφής φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας, χωρίς να προηγηθεί εξέταση και έγκρισή τους από το Δημοτικό Συμβούλιο.

(δ) Διαγραφή καθυστερήσεων που αφορούν σε ενοικιαζόμενα υποστατικά. Παρόλο που, για οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας που αφορούσαν σε υποστατικά τα οποία εγκατέλειψαν οι ενοικιαστές τους, ο Δήμος υιοθέτησε την τακτική είσπραξης των καθυστερήσεων από τους ιδιοκτήτες των υποστατικών, εντούτοις στις 20.11.2012 το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε τη διαγραφή των εν λόγω καθυστερήσεων, ενώ, για σκοπούς ίσης μεταχείρισης, αποφάσισε όπως στις περιπτώσεις που οι καθυστερήσεις εισπράχθηκαν από τους ιδιοκτήτες, τα ποσά αυτά να επιστραφούν.

Σύσταση: Η πιο πάνω απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, καθώς και η μη λήψη νομικών μέτρων σε βάρος των ενοικιαστών των υποστατικών, που είχε σαν αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων από τον Δήμο και την άνιση μεταχείριση των φορολογουμένων, δεν είναι σύνομη και θα πρέπει να τερματιστεί αμέσως.

Δημοτικό Πάρκο Πέγειας στην Περιοχή «Παλιομονάστηρο». Τον Ιανουάριο του 2004, ο Δήμος προκήρυξε διαγωνισμό (αρ. Διαγ. Π24/2003) για την επιλογή μελετητικού γραφείου για την εκπόνηση μελέτης και την επίβλεψη της κατασκευής του Δημοτικού Πάρκου Πέγειας. Στα έγγραφα του πιο πάνω διαγωνισμού καθορίστηκε ότι το ποσό αμοιβής του μελετητικού γραφείου θα υπολογιστεί ως ποσοστό ύψους 10% επί του τελικού κόστους κατασκευής και θα περιλαμβάνει τις υπηρεσίες Αρχιτέκτονα, Πολιτικού Μηχανικού, Μηχανολόγου Μηχανικού, Ηλεκτρολόγου Μηχανικού και Επιμετρητή Ποσοτήτων. Καθορίστηκε επίσης, ως προκαταρκτικός Προϋπολογισμός του έργου, το ποσό των Λ.Κ. 300.000. Η σύμβαση ανατέθηκε στις 29.3.2004 σε ιδιωτικό μελετητικό γραφείο, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που λήφθηκε στις 18.3.2004.

Τον Απρίλιο του 2006, ο Δήμος προκήρυξε διαγωνισμό (Αρ. Διαγ. Π2/2006) για την κατασκευή του Δημοτικού Πάρκου, με βάση τα σχέδια και τα έγγραφα που είχε ετοιμάσει ο μελετητής του έργου. Οι επιμέρους υπερβολές του έργου περιλήφθηκαν στο Δελτίο Ποσοτήτων των εγγράφων του πιο πάνω διαγωνισμού, ως Ποσά Αρχικού Κόστους για Διορισμένους Υπεργολάβους, έναντι συνολικού ποσού Λ.Κ. 269.000. Ως όροι Συμβολαίου για κατασκευή του έργου, είχαν καθοριστεί οι όροι της Μ.Ε.Δ.Σ.Κ. με Ποσότητες (Έκδοση Ιούλιος 1996).

Υποβλήθηκαν συνολικά 7 προσφορές και ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στις 17.8.2006, στον χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των Λ.Κ. 1.021.821 (€1.745.884).

Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 4.9.2006. Σύμφωνα με το συμβόλαιο, η ολοκλήρωση του έργου προβλεπόταν να γίνει στις 4.7.2007 (περίοδος σύμβασης 10 μήνες). Τελικά το έργο ολοκληρώθηκε στις 24.9.2008, δηλαδή με σημαντική καθυστέρηση 14,7 μηνών. Το ποσό του τελικού λογαριασμού ανήλθε στο ύψος των Λ.Κ. 1.050.076 (€1.794.161).

Στις 2.8.2010, ο Ανάδοχος υπέβαλε αίτημα για οικονομικές αποζημιώσεις ύψους €564.962, λόγω της πιο πάνω καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του έργου. Ο μελετητής, αφού αξιολόγησε το αίτημα του Αναδόχου, αποφάσισε την παραχώρηση παράτασης χρόνου 8 μηνών με οικονομικές αποζημιώσεις, ύψους €204.659. Ο Δήμος απέρριψε την πιο πάνω απαίτηση του Αναδόχου, καθώς και την εισήγηση του μελετητή και το θέμα εκκρεμεί για εκδίκαση στο Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου, κατόπιν σχετικής προσφυγής που καταχώρησε ο Ανάδοχος.

Στις 7.7.2010, ο μελετητής υπέβαλε αίτημα για οικονομικές αποζημιώσεις ύψους €81.271, για την επιπλέον επίβλεψη του έργου, εξαιτίας της πιο πάνω καθυστέρησης στην ολοκλήρωσή του. Στις 20.7.2011, το Δημοτικό Συμβούλιο σε συνεδρία του αποφάσισε την πληρωμή του ποσού των €28.000 στον μελετητή, για πλήρη και τελική διευθέτηση της πιο πάνω απαίτησής του, την οποία – ο τελευταίος – αποδέχτηκε.

Τον Απρίλιο του 2015, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο Πέγειας παρατηρήσαμε τα ακόλουθα, όσον αφορά στην υλοποίηση/διαχείριση του έργου από τον Δήμο και τον μελετητή:

(α) Ανάθεση μελέτης και επίβλεψης του έργου.

- Η υπογραφή της σύμβασης μεταξύ του Δήμου και του μελετητή έγινε στις 10.1.2006, δηλαδή 21 περίπου μήνες μετά την ημερομηνία της επιστολής ανάθεσης που ήταν η 29.3.2004, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 10 της σύμβασης, η υπογραφή της θα έπρεπε να γίνει εντός 15 ημερών.
- Το ποσοστό αμοιβής του μελετητή (10%) που καθορίστηκε στα έγγραφα του διαγωνισμού είναι πολύ ψηλό, σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό για παρόμοιας φύσης έργα, το οποίο – κατά την πιο πάνω περίοδο – ανήρχετο σε 5% έως 6% για οικοδομικά έργα και 2% έως 3% για τεχνικά έργα (το πάρκο θεωρείται ως έργο που συνδυάζει και τα δύο, ως εκ τούτου το λογικό ποσοστό αμοιβής βρίσκεται κάπου στο ενδιάμεσο, δηλ. 4%).
- Στις 21.3.2005, ο μελετητής ενημέρωσε με επιστολή του τον Δήμο, ότι ο επιμετρητής του έργου είχε υπολογίσει ότι το κόστος των εργασιών θα ανερχόταν σε Λ.Κ. 860.000. Το θέμα εξετάστηκε σε συνεδρία του Δημοτικού Συμβουλίου στις 7.4.2005, κατά την οποία αποφασίστηκε όπως ζητηθεί από τον επιμετρητή να εξεύρει τρόπους για μείωση του κόστους του έργου, το οποίο να μην υπερβαίνει της Λ.Κ. 500.000, χωρίς ωστόσο να του ζητηθεί ο επανασχεδιασμός του έργου, ώστε το κόστος του να είναι εντός των πλαισίων του προκαταρκτικού Προϋπολογισμού του έργου.
- Το έργο κατακυρώθηκε, όπως αναφέρεται πιο πάνω, έναντι του ποσού των Λ.Κ. 1.021.821 (€1.745.884). Στον μελετητή καταβλήθηκε από τον Δήμο ποσοστό 10% επί του ποσού του τελικού λογαριασμού, δηλαδή €179.416 (10% x €1.794.161), καθώς επίσης και ένα επιπλέον ποσό ύψους €28.000, λόγω της καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του έργου. Σημειώνεται ότι με βάση τον προκαταρκτικό Προϋπολογισμό του έργου, όπως είχε καθοριστεί στη σύμβαση της μελέτης, η αμοιβή του μελετητή αναμενόταν ότι θα ανήρχετο στις Λ.Κ. 30.000 (10% x Λ.Κ.300.000) περίπου.

(β) Σύμβαση κατασκευής του έργου.

- Το ποσό της σύμβασης (Λ.Κ. 1.021.821), συγκρινόμενο με το ποσό της εκτίμησης δαπάνης που υπολογίστηκε από τον επιμετρητή (Λ.Κ. 860.000), είναι κατά 18,8% ψηλότερο. Είναι επίσης 2,5 φορές ψηλότερο από τον προκαταρκτικό Προϋπολογισμό του έργου (Λ.Κ. 300.000), όπως είχε καθοριστεί στη σύμβαση του μελετητή, με βάση τον οποίο θα έπρεπε να είχε γίνει ο σχεδιασμός του. Ενόψει των πιο πάνω, ο Δήμος θα έπρεπε να ζητήσει από τον μελετητή την ετοιμασία/τροποποίηση των σχεδίων, ώστε το κόστος να βρίσκεται εντός των πλαισίων του προκαταρκτικού Προϋπολογισμού, αμέσως μόλις είχε ενημερωθεί με την επιστολή του μελετητή, ημερ. 21.3.2005, ότι ο επιμετρητής του έργου είχε υπολογίσει ότι το προβλεπόμενο κόστος των εργασιών ανήρχετο σε Λ.Κ. 860.000. Η απόφαση για κατακύρωση του διαγωνισμού είχε ληφθεί σε συνεδρία του Δημοτικού Συμβουλίου που διεξήχθη στις 22.6.2006, κατά πλειοψηφία (6 ψήφοι υπέρ και 3 ψήφοι εναντίον), κατά την οποία οι σύμβουλοι της μειοψηφίας υποστήριξαν ότι ο διαγωνισμός θα έπρεπε να ακυρωθεί, λόγω του ύψους της δαπάνης.
- Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 4.9.2006, χωρίς να έχει υπογραφεί η σύμβαση, η οποία τελικά υπεγράφη κατά τη διάρκεια συνεδρίας του Δημοτικού Συμβουλίου που διεξήχθη στις 26.10.2006.
- Οι απαιτήσεις του Αναδόχου για παράταση χρόνου και οικονομικές αποζημιώσεις υποβλήθηκαν στον μελετητή στις 2.8.2010, δηλαδή σχεδόν δύο χρόνια μετά την ολοκλήρωση του έργου (που έγινε στις 24.9.2008), καθώς και 1 περίπου μήνα μετά τη διευθέτηση του τελικού λογαριασμού (που έγινε στις 29.6.2010).

Σημειώνεται ότι με βάση το άρθρο 24 των Όρων του Συμβολαίου (Συμβόλαιο Μ.Ε.Δ.Σ.Κ.), ο Ανάδοχος είχε υποχρέωση να προειδοποιεί γραπτώς τον μελετητή για τυχόν καθυστερήσεις στην

πρόοδο των εργασιών, υποβάλλοντας ταυτόχρονα λεπτομέρειες για τα αίτια της καθυστέρησης. Ενόψει του γεγονότος ότι ο ανάδοχος είχε παραλείψει να συμμορφωθεί με το πιο πάνω άρθρο της Σύμβασης, ο μελετητής όφειλε να απορρίψει την απαίτηση του Αναδόχου, ως εκπρόθεσμη.

- Το έργο ολοκληρώθηκε με καθυστέρηση 14,7 μηνών. Ο Δήμος δεν έχει επιβάλει στον Ανάδοχο οποιαδήποτε ρήτρα καθυστέρησης (που καθοριζόταν στις Λ.Κ. 400/ημέρα) για διασφάλιση των δικαιωμάτων του.

Τον Ιούλιο του 2015, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

Η καθυστέρηση στην υπογραφή της σύμβασης μεταξύ του Δήμου και του μελετητή οφείλεται στη δυσλειτουργία του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία προέκυψε λόγω των προβλημάτων υγείας του τότε Δημάρχου, που οδήγησαν στην παραίτησή του και στη διεξαγωγή αναπληρωματικών εκλογών.

Το ποσοστό αμοιβής του μελετητή (10%) καθορίστηκε με βάση τις οδηγίες του ΕΤΕΚ και λαμβάνοντας επίσης υπόψη παρόμοια ποσοστά που δόθηκαν και από άλλους Δήμους.

Το θέμα του Προϋπολογισμού του έργου απασχόλησε εκτεταμένα το Δημοτικό Συμβούλιο στα πλαίσια και της επιθυμίας του όπως το έργο αποτελέσει σημείο αναφοράς για τον Δήμο Πέγειας. Η τελική απόφαση ήταν όπως το έργο κατακυρωθεί και στη συνέχεια να εξευρεθεί τρόπος μείωσης του κόστους στο ποσό των Λ.Κ. 860.000, με την αφαίρεση συγκεκριμένων εργασιών.

Η καθυστέρηση στην υπογραφή της σύμβασης κατασκευής του έργου οφείλεται στη δυσκολία σύγκλησης του Δημοτικού Συμβουλίου.

Ο Δήμος συμφωνεί με τη θέση της Υπηρεσίας μας, όσον αφορά στην υποχρέωση που είχε ο μελετητής να απορρίψει την απαίτηση του Αναδόχου ως εκπρόθεσμη. Για τον λόγο αυτό δεν την έχει αποδεχθεί και το θέμα βρίσκεται ενώπιον του Δικαστηρίου για εκδίκαση.

Ο Δήμος δεν έχει επιβάλει στον Ανάδοχο οποιαδήποτε ρήτρα για την καθυστέρηση στην ολοκλήρωση του έργου. Το θέμα πιθανό να εξεταστεί από το Δικαστήριο στα πλαίσια εκδίκασης της απαίτησης του Αναδόχου.

Τον Αύγουστο του 2015, με νέα επιστολή μας προς τον Δήμαρχο και τα Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- Το ΕΤΕΚ δεν είχε αρμοδιότητα καθορισμού της αμοιβής των μελετητών. Το ποσοστό της αμοιβής θα έπρεπε να αποτελείσει προϊόν/αποτέλεσμα του ελεύθερου ανταγωνισμού.
- Η απόφαση για κατακύρωση του διαγωνισμού, λήφθηκε νοουμένου ότι ο μελετητής θα αναλάμβανε, μετά την κατακύρωση, τον συντονισμό σύναψης συμφωνίας μεταξύ του Δήμου και του Αναδόχου για μείωση του κόστους εκτέλεσης του έργου στις Λ.Κ. 860.000, με την αφαίρεση συγκεκριμένων εργασιών από το συμβόλαιο. Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε κατά πόσο αφαιρέθηκαν οποιεσδήποτε εργασίες από το συμβόλαιο του Αναδόχου και, ποιο ήταν το κόστος αυτών.

Σύσταση: Το ποσοστό αμοιβής του μελετητή καθορίζεται με βάση τον ανταγωνισμό και τις συνθήκες της αγοράς. Ο προκαθορισμός του δεν επιτρέπεται και ούτε το ΕΤΕΚ έχει αρμοδιότητα να συμβουλεύει για το ύψος της αμοιβής των μελών του δρώντας έτσι ως συνδικαλιστικό όργανο. Σε περίπτωση που η εκτίμηση υπερβαίνει τον Προϋπολογισμό του έργου, ενδείκνυται η αναθεώρηση/τροποποίηση του σχεδιασμού, ώστε το κόστος του έργου να συνάδει με τον Προϋπολογισμό. Η ανάθεση της σύμβασης και η εκ των υστέρων τροποποίηση του σχεδιασμού για μείωση του κόστους δεν διασφαλίζει τα συμφέροντα της Αναθέτουσας Αρχής. Οι ρήτρες καθυστέρησης εφαρμόζονται αμέσως μετά τη συμβατική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου για διασφάλιση των συμφερόντων του Εργοδότη.

Ετοιμασία Εγγράφων Διαγωνισμού για Άδεια Παροχής Διευκολύνσεων σε Παραλία του Δήμου Πέγειας.

Στα έγγραφα του διαγωνισμού, που ετοιμάστηκαν από την Κεντρική Επιτροπή Παραλιών, είχε περιληφθεί πρόνοια με βάση την οποία οι προσφοροδότες θα έπρεπε να υποβάλουν, μαζί με την προσφορά τους, βεβαίωση από την αρμόδια αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης, αναφορικά με την πείρα τους στον τομέα παροχής διευκολύνσεων στη θαλάσσια περιοχή για την οποία θα υποβάλουν προσφορά, η οποία δεν πρέπει να είναι μικρότερη των πέντε ετών.

Το θέμα είναι συναφές με την παρατήρηση στην Παράγραφο 3.3 της παρούσας Έκθεσης για το Διαγωνισμό του Δήμου Λεμεσού για εξασφάλιση Άδειας Παροχής Διευκολύνσεων σε ένα σημείο της Ακτής Ολυμπίων που βρίσκεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Λεμεσού – Αρ. Διαγωνισμού 17/2015. Ισχύουν δε οι ίδιες παρατηρήσεις και συστάσεις της Υπηρεσίας μας.

Διαγωνισμός Αρ. ΠΟ4/2015 - Ενοικίαση και εκμετάλλευση περιπτέρου/περιπτέρων καντίνας στην παραλία Κόλπου Κοραλλίων. Το Συμβούλιο Προσφορών του Δήμου, σε συνεδρία του στις 3.4.2015, αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού σε ιδιωτική εταιρεία που ήταν ο πλειοδότης. Τον Μάιο 2015, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Σε άλλη εταιρεία του ιδίου ιδιοκτήτη, είχε ανατεθεί η σύμβαση για την εκμετάλλευση του κυλικείου του Νέου Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Ωστόσο, επειδή μετά τη λήξη της σύμβασης, που ήταν τον Οκτώβριο του 2011, αρνήθηκε να αποχωρήσει και να παραδώσει το κυλικείο, το Υπουργείο Υγείας – μέσω της Νομικής Υπηρεσίας – προχώρησε σε δικαστική διαδικασία έξωσής του. Λόγω της χρονοβόρας διαδικασίας έξωσης, αφενός καθυστέρησε η ανάθεση της νέας σύμβασης και, αφετέρου, η εν λόγω εταιρεία οφείλει στο δημόσιο ενοίκια 1 έτους (πέραν των €300.000).

Σύμφωνα επίσης με επιστολή της Μονάδας Ελέγχου του Υπουργείου Εσωτερικών, ημερ. 21.4.2015, στην ίδια εταιρεία είχαν ανατεθεί και 2 συμβάσεις του Πανεπιστημίου Κύπρου για την εκμετάλλευση του κυλικείου και του εστιατορίου, οι οποίες καταγγέλθηκαν από το Πανεπιστήμιο και τερματίστηκαν.

Ενόψει των πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη το πολύ χαμηλό ποσό της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης που προβλεπόταν στα έγγραφα της σύμβασης (€10.000), σε σύγκριση με το αναμενόμενο μηνιαίο ενοίκιο (€1,5 εκ. στα πέντε χρόνια της σύμβασης), υποδείξαμε στον Δήμο ότι η Υπηρεσία μας διατηρούσε σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσο θα ήταν προς το συμφέρον του Δήμου να αναθέσει τη σύμβαση στην εν λόγω εταιρεία, εκφράζοντας την άποψη ότι δεν μπορούσε να αγνοηθεί η προηγούμενη επαγγελματική συμπεριφορά της έναντι άλλων αναθετουσών αρχών και, επίσης, ότι τυχόν κατακύρωση της προσφοράς στην εν λόγω εταιρεία, πρώτον θέτει σε κίνδυνο το δημόσιο συμφέρον και δεύτερον συνιστά επιβράβευση μιας εταιρείας που επιχειρεί να παρακάμψει τις δικλίδες που έχουν τεθεί στη νομοθεσία για προστασία των αναθετουσών αρχών από ακατάλληλους προσφοροδότες.

Τέλος, επισημάναμε ότι εναπόκειτο στον Δήμο να σταθμίσει όλα τα δεδομένα και να λάβει τις δικές του αποφάσεις που θα διασφάλιζαν τα συμφέροντά του.

Τον Ιούνιο του 2015, ο Δήμαρχος μάς πληροφόρησε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 27.5.2015, αποφάσισε να προχωρήσει στην υπογραφή της σύμβασης με την εν λόγω εταιρεία, με ορισμένες τροποποιήσεις, οι οποίες θα ισχυροποιούσαν τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δήμου. Οι τροποποιήσεις αφορούσαν στην πληρωμή ποσοστού 20% επί του ετήσιου ποσού της σύμβασης στην έναρξη της περιόδου εκμετάλλευσης και, επιπλέον, την παραχώρηση προσωπικών εγγυήσεων για διασφάλιση της αξιοπιστίας της εταιρείας έναντι των συμβατικών υποχρεώσεών της.

Σύσταση: Οι πρόνοιες των εγγράφων πλειοδοτικών διαγωνισμών θα πρέπει να ετοιμάζονται με προσοχή, ώστε να διασφαλίζουν πλήρως τα συμφέροντα του Ιδιοκτήτη.

3.16 ΔΗΜΟΣ ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ

Στοιχεία και πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του Δήμου για το έτος 2013 (αποτελέσματα έτους, έσοδα, έξοδα, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, προσωπικό, δάνεια), παρουσιάζονται στα Παραρτήματα IV, V και VII, όπου εκτίθενται επίσης τα αντίστοιχα στοιχεία και πληροφορίες των υπολοίπων Δήμων, ώστε να παρέχεται συνολική εικόνα και να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Επίσης, στοιχεία και πληροφορίες, όσον αφορά στα προϋπολογισθέντα έσοδα και έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού, προϋπολογισθείσες και πραγματικές δαπάνες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, δημόσιες κολυμβητικές δεξαμενές, πρατήρια πετρελαιοειδών, αντιμισθία, αποζημίωση και έξοδα παραστάσεων Δημάρχων και Δημοτικών Συμβούλων και συντάξεις και εφάπαξ φιλοδωρήματα πρώην Δημάρχων, παρουσιάζονται σε καταστάσεις στην παράγραφο 3.1 - Γενικές Παρατηρήσεις, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ Δήμων.

Έκθεση Γνώμης με Επιφύλαξη. Λόγω της μη εφαρμογής του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου αρ. 19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων» και της μη διενέργειας νέας αναλογιστικής μελέτης, ο Δήμος δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει τις πραγματικές/σημερινές αναλογιστικές υποχρεώσεις του προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, με αποτέλεσμα τη μη αναγνώριση στον Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων τυχόν ελλειμματικών ή πλεονασματικών εισφορών και τη μη συμπερίληψή τους στον Ισολογισμό.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Έκθεση Ελεγκτή για τις οικονομικές καταστάσεις του Δήμου για το έτος που έληξε στις 31.12.2013, δόθηκε με επιφύλαξη. Σχετική είναι η παράγραφος που αφορά στο Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων πιο κάτω.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Κατά τη διάρκεια της ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης, ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2014 ήταν σε εξέλιξη. Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31.12.2013.

Μέτρα βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Ο Δήμος θα μπορούσε να ασκήσει με πιο αποτελεσματικό, αποδοτικό και οικονομικό τρόπο τις εξουσίες που του παρέχει η σχετική νομοθεσία και να βελτιώσει την οικονομική του κατάσταση, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την έγκαιρη είσπραξη των καθυστερήσεων φορολογιών, τελών και άλλων δικαιωμάτων, που στις 31.12.2013 ανέρχονταν σε €768.487.

Καταγγελία συμφωνίας δανείου μεταξύ του Δήμου και της KA Finanz AG.

Με επιστολή της, ημερ. 11.11.2013, η τράπεζα KA Finanz AG κατήγγειλε τις πιο πάνω δανειακές συμβάσεις, επικαλούμενη παράβαση συμβατικής υποχρέωσης του Δήμου και απαίτησε την πλήρη αποπληρωμή των οφειλόμενων.

Το Υπουργείο Οικονομικών, με επιστολή του, διαβίβασε σχετική συμφωνία, ημερ. 23.12.2014, η οποία υπογράφηκε από τον Δήμαρχο και τον Υπουργό Οικονομικών, σύμφωνα με την οποία ο Δήμος δεσμεύεται ότι θα εξοφλήσει το ποσό των €166.470, που ήταν το υπόλοιπο του εν λόγω δανείου κατά την 28.4.2014, με τους ίδιους όρους και υποχρεώσεις που περιλαμβάνονταν στη συμφωνία δανείου με την KA Finanz AG.

Εσωτερικός έλεγχος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Δήμου συνεχίζει να παρουσιάζει ορισμένες αδυναμίες και ελλείψεις, όπως μη κατάλληλη ενημέρωση των απαραίτητων μητρώων, που υποβοηθούν στην καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο, όπως μητρώο περιουσιακών στοιχείων, μητρώο προσφορών και μητρώο σχισμάτων και παλινорθώσεων οδών.

Παρεμφερή ωφελήματα προσωπικού. Στο συνολικό κόστος προσωπικού ύψους €688.496 το 2013 και €715.443 το 2012, περιλαμβάνονται και τα ακόλουθα ωφελήματα:

	2013 €	2012 €
Εισφορά στο Ταμείο Ευημερίας	5.035	5.023
Εισφορά σε σχέδια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης	7.908	7.890
Ασφάλεια ζωής και προσωπικών ατυχημάτων	4.608	5.838
Άλλα κατ' αποκοπή επιδόματα (οδοιπορικά, εποπτών θεαμάτων, πολιτιστικών εκδηλώσεων κ.λπ.)	110	140
	17.661	18.891

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επαναξιολόγηση των πιο πάνω ωφελημάτων και τη λήψη μέτρων για περιορισμό τους. Σχετική αναφορά παρατίθεται στην Παράγραφο 2.8 της παρούσας Έκθεσης που αφορά το Υπουργείο Οικονομικών.

Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

(α) Σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο αρ. 19 «Ωφελήματα Εργοδοτούμενων», αναλογιστική εκτίμηση για τον υπολογισμό των ελλειμματικών ή πλεονασματικών εισφορών προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, πρέπει να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως κάθε τρία χρόνια). Ενόψει των σημαντικών αλλαγών που επήλθαν στη σχετική νομοθεσία, αναφορικά με την καταβολή εισφορών και από τους υπαλλήλους και την επέκταση του ορίου ηλικίας αφυπηρέτησης, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως διενεργηθεί νέα αναλογιστική εκτίμηση (η τελευταία που έγινε ήταν με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2009), ώστε να εκτιμηθούν οι πραγματικές/σημερινές υποχρεώσεις του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2013, η οφειλή του Δήμου προς το Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων ανερχόταν σε €452.000 (€555.000 στις 31.12.2012).

(β) Σύμφωνα με τον Δήμο, έχουν προωθηθεί για έγκριση από το Υπουργείο Εσωτερικών νέοι εκσυγχρονισμένοι Κανονισμοί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων, χωρίς όμως, μέχρι την ολοκλήρωση της παρούσας Έκθεσης, να είχαν εγκριθεί, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η εφαρμογή των Κανονισμών του πρώην Συμβουλίου Βελτιώσεως Δερύνειας.

Επισημαίνεται ότι στους Κανονισμούς αυτούς, παρόλο που δεν υπάρχει διάταξη, ώστε για σκοπούς μεταβίβασης της σύνταξης να καλύπτονται και οι γυναίκες υπάλληλοι, εντούτοις αυτές εξακολουθούν να εισφέρουν στο εν λόγω Ταμείο Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων.

Σύσταση: Ο Δήμος να προβεί σε διενέργεια αναλογιστικής εκτίμησης, ώστε το Δημοτικό Συμβούλιο να αποφασίσει τον τρόπο χρηματοδότησης τυχόν ελλειμματικών εισφορών, σύμφωνα με τις προτάσεις του αναλογιστή και σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, να προωθήσει την έγκριση των νέων εκσυγχρονισμένων Κανονισμών.

Όπως πληροφορηθήκαμε από τον Δήμαρχο, στις 15.10.2015 έχει ζητηθεί από εξειδικευμένο γραφείο η υποβολή προσφοράς για την εκπόνηση αναλογιστικής μελέτης.

Έσοδα.

(α) Φόρος θεάματος. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι για τους ποδοσφαιρικούς αγώνες που διεξάγονται στα όριά του, ο Δήμος δεν επιβάλλει και δεν εισπράττει φόρο θεάματος, όπως προνοείται στο άρθρο 85(2)(i) του περί Δήμων Νόμου, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων.

Σύσταση: Ο Δήμος να επιβάλλει φόρο θέματος και να ενεργήσει για την συλλογή/καταγραφή των απαραίτητων στοιχείων για όλες τις διαφημιστικές πινακίδες που είναι αναρτημένες στα όρια του Δήμου και καταχώρησή τους σε σχετικό μητρώο, ώστε να καταστεί δυνατή η επιβολή και η είσπραξη των σχετικών δικαιωμάτων για τις διαφημιστικές πινακίδες που μπορούν να εκδοθούν άδειες και η λήψη δικαστικών ή άλλων μέτρων για τις πινακίδες που αναρτήθηκαν παράνομα.

(β) Δικαιώματα διαφημίσεων. Κατά το 2013, όπως και τα προηγούμενα έτη, δεν εισπράχθηκαν από τον Δήμο δικαιώματα για τις διαφημιστικές πινακίδες που βρίσκονται αναρτημένες στην περιοχή του, λόγω μη καταγραφής τους.

Απώλεια νερού. Κατά τα έτη 2013, 2012 και 2011 σημειώθηκαν σημαντικές απώλειες νερού, όπως φαίνεται πιο κάτω:

	2013 κ.μ.	2012 κ.μ.	2011 κ.μ.
Αγορά	459.105	459.970	443.820
Πώληση	(299.647)	(309.959)	(316.760)
Απώλεια	159.458	150.011	127.060
Ποσοστό απώλειας	35%	33%	29%
Κόστος(€0,77/κ.μ.)	€122.783	€115.508	€97.836

Το συνολικό κόστος των απωλειών νερού για τα έτη 2011-2013 ανήλθε σε €336.127, ενώ το ποσοστό απώλειας αυξήθηκε από 29% το 2011, σε 35% το 2013. Επισημαίνεται ότι τα εν λόγω ποσοστά υπερβαίνουν το μέγιστο ποσοστό απώλειας νερού ύψους 20%, που θεωρείται αποδεκτό από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας.

Στην απάντησή του, ο Δήμαρχος μάς ανέφερε ότι κατά τα έτη 2012-2013 εκτελούνταν στον Δήμο εργασίες για την κατασκευή του δικτύου αποχετεύσεως λυμάτων και παρά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν, σε αρκετές περιπτώσεις προέκυψαν καταστροφές στο δίκτυο υδροδότησης, με αποτέλεσμα τη μεγάλη απώλεια νερού. Θεωρεί, επίσης, ότι με την ολοκλήρωση των σχετικών εργασιών, η απώλεια νερού αναμένεται να κυμανθεί σε αποδεκτά πλαίσια.

Σύσταση: Το Δημοτικό Συμβούλιο να παρακολουθεί το θέμα αυτό και να λάβει διορθωτικά μέτρα για περιορισμό των απωλειών νερού, όπως για παράδειγμα με την εγκατάσταση περιφερειακών υδρομετρητών ελέγχου, των οποίων οι ενδείξεις να συμφιλιώνονται με τις ενδείξεις των μετρητών που είναι εγκατεστημένοι στα υποστατικά των καταναλωτών, καθώς και με τις ενδείξεις του κεντρικού υδρομετρητή, ώστε οι απώλειες να μπορούν να διερευνούνται κατά περιφέρεια, για αξιολόγηση και εντοπισμό κατά πόσο αυτές οφείλονται στην κατάσταση του κεντρικού δικτύου ή/και στην παράνομη σύνδεση υποστατικών.

Κριτήρια παροχής χορηγιών. Κατά το 2013, ο Δήμος κατέβαλε για φιλανθρωπικές εισφορές και χορηγίες συνολικό ποσό €199.902, σε σύγκριση με €307.191, το 2012. Στα ποσά αυτά περιλαμβάνεται εισφορά του Δήμου ύψους €50.000 και €100.000 για τα έτη 2013 και 2012, αντίστοιχα, για τη δημιουργία βοηθητικών γηπέδων, καθώς και χορηγία για οικονομική ενίσχυση συγκεκριμένης ποδοσφαιρικής ομάδας, ύψους €130.550 το 2013 και €228.115 το 2012, η οποία, παρόλο που μειώθηκε σημαντικά, εντούτοις, εξακολουθεί να είναι ψηλή.

Σύσταση: Στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης και ελέγχου των δαπανών, αλλά και της οικονομικής δυνατότητας του Δήμου, ο Δήμος να καθορίσει κριτήρια επιχορήγησης και να διασφαλίζει ότι οι χορηγίες που παραχωρούνται σε διάφορους συνδέσμους, σωματεία και οργανώσεις, χρησιμοποιούνται για τον σκοπό που δόθηκαν.

Πολιτιστικές εκδηλώσεις. Οι δαπάνες για πολιτιστικές και άλλες εκδηλώσεις κατά το 2013 ανήλθαν σε €98.639, σε σύγκριση με €165.731 το 2012, δηλαδή κατά το 2013 σημειώθηκε μείωση €67.092 ή ποσοστό 40,5%, ενώ σύμφωνα με τις μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2014, οι εν λόγω δαπάνες ανήλθαν σε €126.882, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €28.243 ή ποσοστό 28,6%, σε σύγκριση με το 2013.

Ο Δήμαρχος μας ενημέρωσε ότι η πιο πάνω αύξηση οφείλεται στη διοργάνωση του Φεστιβάλ Φράουλας, το οποίο πραγματοποιείται κάθε δύο χρόνια, στην περίπτωση αυτή κατά έτη 2012 και 2014.

Σύσταση: Μετά τη λήξη της κάθε εκδήλωσης, να ετοιμάζεται έκθεση απολογισμού και αξιολόγησης των πεπραγμένων από οικονομικής άποψης, καθώς και από άποψη επιδιωκόμενου αποτελέσματος/σκοπού, για διακρίβωση του βαθμού επίτευξης των στόχων που αναμένονται από κάθε εκδήλωση, καθώς και για σκοπούς προγραμματισμού και βελτίωσης/αναβάθμισης της ποιότητας των πολιτιστικών εκδηλώσεων που οργανώνονται από τον Δήμο.

Δημιουργία πίστας για τροχοπέδιλα. Το Δημοτικό Συμβούλιο, αποφάσισε στις 22.2.2012 τη δημιουργία πίστας για τροχοπέδιλα, σε χώρο ο οποίος έχει εκμισθωθεί από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού σε συγκεκριμένο σύλλογο. Παρόλο που το κόστος κατασκευής της πίστας, ύψους €41.996, επιβάρυνε εξ ολοκλήρου τον Δήμο, εντούτοις, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου, δεν είχε υπογραφεί οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ του Δήμου και του εν λόγω συλλόγου, η οποία να αφορά, μεταξύ άλλων, στη συντήρηση του χώρου, στη χρήση του από το κοινό κ.λπ., ώστε να περιορίζονται τυχόν προβλήματα και ασάφειες.

Ο Δήμαρχος ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι την 1.9.2015, ο Δήμος υπέγραψε σχετική συμφωνία με τον εν λόγω σύλλογο, η οποία αφορά στις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των δύο μερών.

Οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής των αποβλήτων συσκευασίας. Ο Δήμος υπέγραψε στις 12.5.2009 συμφωνία συνεργασίας με συγκεκριμένη εταιρεία, για την οργάνωση ολοκληρωμένου προγράμματος συλλογής και διαλογής αποβλήτων συσκευασίας (χαρτί, πλαστικές φιάλες, τενεκεδάκια αλουμινίου, γυαλί κ.λπ.) στην πηγή, δηλαδή από τα νοικοκυριά.

Με βάση τη συμφωνία, ο Δήμος θα πρέπει να συνεισφέρει οικονομικά προς την εταιρεία στο τέλος κάθε τριμήνου, για κάλυψη των εξόδων των διαφόρων δραστηριοτήτων που εκτελούνται, νοουμένου ότι η εταιρεία ετοιμάσει και παρουσιάσει για έγκριση στον Δήμο, αιτιολογημένη έκθεση εξόδων με σχετικά παραστατικά. Στη συμφωνία προβλέπονται επίσης τα ποσοστά που αφορούν στη συγχρηματοδότηση και στα έσοδα για τον Δήμο από τη διάθεση των προϊόντων ανακύκλωσης.

Διαπιστώθηκε ότι, ενώ ο Δήμος, για την περίοδο 30.9.2009-3.9.2014, κατέβαλε προς την εταιρεία ποσό συνολικού ύψους €57.834, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου η εταιρεία δεν είχε καταβάλει στον Δήμο οποιοδήποτε ποσό ως έσοδο. Διαπιστώθηκε επίσης ότι, σε αντίθεση με τη συμφωνία, η εταιρεία ουδέποτε παρουσίασε προς τον Δήμο για έγκριση αιτιολογημένη έκθεση με σχετικά παραστατικά, για υπολογισμό της συνεισφοράς του. Δηλαδή, ο Δήμος κατέβαλε το εν λόγω ποσό προς την εταιρεία, χωρίς έλεγχο.

Συναφώς αναφέρεται ότι στην απόφαση της Διαιτησίας, ημερ. 11.2.2015, μεταξύ της εν λόγω εταιρείας και του Δήμου Έγκωμης (καθ' ων η απαίτηση), ο Διαιτητής αποφάσισε να απορρίψει την απαίτηση της εταιρείας, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι η εταιρεία δεν είχε αιτιολογήσει τα ποσά που ζητούσε από

τον Δήμο και ότι ο Δήμος διαχειρίζεται δημόσιο χρήμα και η εταιρεία θα πρέπει να δικαιολογήσει τα ποσά που ζητεί να πληρωθεί, με βάση τη συμφωνία.

Σύσταση: Η συμφωνία του Δήμου με την ιδιωτική εταιρεία συνιστά δημόσια σύμβαση, η οποία θα έπρεπε να είχε ανατεθεί κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού. Ο Δήμος θα πρέπει να εξετάσει με τον νομικό σύμβουλό του τη δυνατότητα τερματισμού της συμφωνίας και επιλογή νέου ανάδοχου κατόπιν ανοικτού διαγωνισμού. Στο μεταξύ, ο Δήμος θα πρέπει, με βάση τη συμφωνία, να απαιτήσει από την εταιρεία όπως υποβάλει αιτιολογημένη έκθεση και να διεκδικήσει οσά που του οφείλονται.

3.17 ΔΗΜΟΣ ΣΩΤΗΡΑΣ

Εργασίες Διαμόρφωσης Υπαίθριου Εστιατορίου του Δήμου - Εργασίες Διαμόρφωσης Παραλιακού Μετώπου - Εργασίες σε Κτήρια Υπηρεσιών Παραλίας. Στις 5.2.2015, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με στοιχεία, από καταστάσεις λογαριασμών του Λογιστηρίου του Δήμου, τα ποσά που δαπανήθηκαν (περιλαμβανομένου ΦΠΑ) κατά τα έτη 2012 και 2013 για τις εργασίες διαμόρφωσης υπαίθριου εστιατορίου του Δήμου, τις εργασίες διαμόρφωσης του παραλιακού μετώπου και τις εργασίες σε κτήρια υπηρεσιών παραλίας είναι τα ακόλουθα:

(i) Εργασίες Διαμόρφωσης Υπαίθριου Εστιατορίου Δήμου	
• Εστιατόριο Αγίας Θέκλας	€346.628,95
(ii) Εργασίες Διαμόρφωσης Παραλιακού Μετώπου	
	€170.318,94
(iii) Εργασίες σε Κτήρια Υπηρεσιών Παραλίας	
• Κτήριο στη Παραλία Αγίας Θέκλας	€121.850,04
• Κτήρια στις Παραλίες Ποσειδώνια και Σειρήνες	€141.398,00

Εστιατόριο Αγίας Θέκλας. Το Δημοτικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 5.1.2013 αποφάσισε την ανακαίνιση του υφιστάμενου περιπτέρου στην παραλία της Αγίας Θέκλας.

Τα σχετικά έγγραφα για εκτέλεση των εργασιών ετοιμάστηκαν από τον Τεχνικό Μηχανικό του Δήμου, ο οποίος ακολούθως ζήτησε γραπτές προσφορές, χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, από 5 Εργολάβους, εκ των οποίων υπέβαλαν προσφορά μόνο οι δύο. Οι εν λόγω προσφορές αξιολογήθηκαν από τον Τεχνικό Μηχανικό και, στις 21.2.2013, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε σε συνεδρία του την κατακύρωση της προσφοράς στον χαμηλότερο προσφοροδότη για το ποσό των €18.000 συν ΦΠΑ.

Στη συνέχεια, ο Δήμος αποφάσισε να επανεξετάσει το όλο έργο, και ανέθεσε απευθείας σε Αρχιτέκτονα και Διακοσμήτρια την ετοιμασία νέων σχεδίων για τη μετατροπή του εν λόγω περιπτέρου σε εστιατόριο, έναντι αμοιβής ύψους €5.310 και €1.500 αντίστοιχα. Τα σχέδια εγκρίθηκαν σε συνεδρία του Δημοτικού Συμβουλίου στις 9.4.2013.

Με βάση τα νέα σχέδια, το ποσό που δαπανήθηκε για την εκτέλεση του έργου, ανήλθε στις €346.628 (περιλαμβανομένου ΦΠΑ).

Από το πιο πάνω ποσό, ποσό €135.700 αφορά εργασίες που εκτελέστηκαν από τον εν λόγω Ανάδοχο – ενώ αρχικά του είχε ανατεθεί η εκτέλεση εργασιών αξίας μόλις €18.000 – και το υπόλοιπο ποσό των €210.928 αφορά προμήθεια και τοποθέτηση εξοπλισμού/υλικών για το εστιατόριο από διάφορους προμηθευτές/κατασκευαστές με διαδικασία απευθείας ανάθεσης ή με ζήτηση γραπτών προσφορών από περιορισμένο αριθμό προσφοροδοτών.

Δηλαδή, ενώ αρχικά ανατέθηκε μια εργασία – κατόπιν γραπτών προσφορών – αξίας €18.000, τελικά ο Ανάδοχος εκτέλεσε εργασίες με απευθείας ανάθεση για το συνολικό ποσό των €135.700. Επίσης, η αγορά

εξοπλισμού/υλικών αξίας €210.918 έγινε χωρίς τις διαδικασίες που προβλέπονται στη νομοθεσία και, ως εκ τούτου η Υπηρεσία μας διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις για τις τιμές που συμφωνήθηκαν.

Εργασίες Διαμόρφωσης Παραλιακού Μετώπου. Ο Δήμος, με τη μέθοδο της αυτεπιστασίας, προχώρησε στην εκτέλεση διαφόρων κατασκευών για τη διαμόρφωση του παραλιακού μετώπου, όπως τη δημιουργία χώρων στάθμευσης οχημάτων, τη δημιουργία νέας παραλίας, τη μετατόπιση τμημάτων υφιστάμενου δρόμου, την κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων, την τοποθέτηση αγωγών, καθώς και άλλων εργασιών υποδομής. Η προμήθεια των υλικών και η ενοικίαση των μηχανημάτων έγινε με απευθείας αναθέσεις ή κατόπιν προσφορών με συνοπτικές διαδικασίες.

Εργασίες σε Κτήρια Υπηρεσιών Παραλίας. Οι εργασίες στην παραλία της Αγίας Θέκλας (ένα κτήριο) έγιναν με τη ζήτηση – από τον Τεχνικό Μηχανικό του Δήμου – γραπτών προσφορών από περιορισμένο αριθμό προσφοροδοτών, χωρίς προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού.

Ζητήθηκαν προσφορές από 6 προσφοροδότες και οι εργασίες ανατέθηκαν στον Ανάδοχο έναντι του ποσού των €103.463,58 περιλαμβανομένου ΦΠΑ. Το τελικό ποσό της σύμβασης περιλαμβανομένου ΦΠΑ ανήλθε σε €110.507,40. Δαπανήθηκε επίσης επιπλέον ποσό ύψους €11.342,64 περιλαμβανομένου ΦΠΑ για άλλες εργασίες (υπηρεσίες Αρχιτέκτονα, ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες).

Οι εργασίες στις παραλίες Ποσειδών και Σειρήνες (δύο κτήρια) έγιναν με τη μέθοδο της αυτεπιστασίας. Ποσό ύψους €98.698 δαπανήθηκε κατά το έτος 2012 και ποσό ύψους €42.700 κατά το έτος 2013. Τα πιο πάνω ποσά αφορούσαν την προμήθεια και εκτέλεση εργασιών για την κατασκευή των κτηρίων με διαδικασία απευθείας ανάθεσης ή με ζήτηση γραπτών προσφορών από περιορισμένο αριθμό προσφοροδοτών.

Με την πιο πάνω επιστολή μας παρατηρήσαμε ότι οι διαδικασίες που ακολούθησε ο Δήμος για διεκπεραίωση των πιο πάνω εργασιών είναι αφενός σαφώς εκτός των σχετικών προνοιών του Νόμου για τον Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Ν.12(Ι)/2006 καθώς και των σχετικών Κανονισμών για τους Δήμους Κ.Δ.Π. 243/2012 και, αφετέρου, παρουσιάζουν πολύ σοβαρά λάθη/αδυναμίες/παραλείψεις.

Συγκεκριμένα, παρατηρήσαμε ότι:

- Οι δύο συμβάσεις που εκτελέστηκαν και αφορούν το εστιατόριο και το κτήριο υπηρεσιών στην Παραλία της Αγίας Θέκλας έγιναν χωρίς προκήρυξη δημόσιου ανοικτού διαγωνισμού.
- Οι εκθέσεις αξιολόγησης των προσφορών που λήφθηκαν για τις πιο πάνω συμβάσεις ετοιμάστηκαν από ένα μόνο άτομο αντί από τριμελή Επιτροπή Αξιολόγησης σύμφωνα με τις πρόνοιες των άρθρων 9 και 14 των πιο πάνω Κανονισμών.
- Τα έγγραφα των πιο πάνω προσφορών δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των προτύπων εγγράφων όπως αυτά ετοιμάστηκαν από την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Γενικό Λογιστήριο).
- Δεν έγινε εκτίμηση της δαπάνης των εργασιών σύμφωνα με την πρόνοια του άρθρου 22(3) των πιο πάνω Κανονισμών.
- Έγιναν αλλαγές και πολύ σημαντικές υπερβάσεις στα προβλεπόμενα ποσά της αρχικής σύμβασης για το έργο του εστιατορίου (από €18.000 σε €346.628), κατά παράβαση κάθε αρχής χρηστής διοίκησης και χωρίς να ληφθούν προηγουμένως εγκρίσεις από το Συμβούλιο.
- Η προμήθεια μέρους των υλικών έγινε με απευθείας αγορά από τους προμηθευτές, χωρίς τη ζήτηση προσφορών.
- Δεν έχουν ετοιμαστεί αναλυτικοί τελικοί λογαριασμοί για τις πιο πάνω εργασίες. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία των δαπανών που υποβλήθηκαν από τον Δήμο στην Υπηρεσία μας, προκύπτουν από καταστάσεις λογαριασμών που τηρούνται από το Λογιστήριο του Δήμου.

Στις 2.7.2013, σε συνεδρία στην παρουσία του Υπουργού Εσωτερικών, Βουλευτών, εκπροσώπων του Δήμου Σωτήρας και άλλων αρμόδιων Κυβερνητικών Τμημάτων, συζητήθηκε – μεταξύ άλλων – η Διαμόρφωση του Παραλιακού Μετώπου.

Κατά την πιο πάνω συνεδρία, η εκπρόσωπος του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως ανέφερε ότι είχε επιδοθεί από το Τμήμα της ειδοποίηση επιβολής στο Δημοτικό Συμβούλιο, επειδή οι κατασκευές για Διαμόρφωση του Παραλιακού Μετώπου είχαν γίνει εντός της Ζώνης Προστασίας της Παραλίας, όπου απαιτείτο η έκδοση πολεοδομικής άδειας και η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, χωρίς κάτι τέτοιο να γίνει. Περαιτέρω ανέφερε ότι μέρος της περιοχής όπου έγιναν οι κατασκευές είχε ενταχθεί στην Περιοχή Προστασίας ΦΥΣΗ 2000, ενώ για την περιοχή σχεδιαζόταν παραλιακός πεζόδρομος, ο οποίος θα κάλυπτε και το μέτωπο αυτό.

Επίσης, ο Διευθυντής του Τμήματος Περιβάλλοντος ανέφερε ότι συμφωνεί σε γενικές γραμμές με την τοποθέτηση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και υπέδειξε την ανάγκη όπως οι Τοπικές Αρχές συμμορφώνονται και τηρούν τις διαδικασίες που καθορίστηκαν.

Τέλος, με την πιο πάνω επιστολή μας προς τον Δήμαρχο παρατηρήσαμε ότι τα πιο πάνω στοιχεία συνιστούσαν μνημείο κακοδιαχείρισης και κακοποίησης των αρχών χρηστής διοίκησης και, ως εκ τούτου, ζητήσαμε – προτού λάβουμε τελικές αποφάσεις ως προς τη διαδικασία αναζήτησης τυχόν ευθυνών που θα έπρεπε να ακολουθηθεί –, όπως μας πληροφορήσει τα μέτρα/ενέργειες που είχε σκοπό ο Δήμος να λάβει ώστε να αποκατασταθεί η πλήρης νομιμότητα των έργων που είχαν εκτελεστεί.

Τον Ιούνιο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε – μεταξύ άλλων – ότι τα έγγραφα προσφορών για τις δύο συμβάσεις που εκτελέστηκαν και αφορούσαν το εστιατόριο και το κτήριο υπηρεσιών στην παραλία της Αγίας Θέκλας, είχαν ετοιμαστεί από τον Τεχνικό Μηχανικό του Δήμου και είχαν δοθεί σε εγγεγραμμένους Εργολάβους του Δήμου Σωτήρας για να υποβάλουν προσφορά, αφού, πολιτική του Δήμου, μετά την οικονομική κρίση, ήταν να δίνονται δουλιές σε δημότες της Σωτήρας. Ανέφερε επίσης πως τα υλικά που αγοράζονταν από τον Δήμο απευθείας από προμηθευτές, ήταν μικρής αξίας και αγοράζονταν από δημότες της Σωτήρας και ότι όλες οι αποφάσεις που λήφθηκαν για υλοποίηση των εργασιών, λαμβάνονταν ομόφωνα από τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου και, οι ενέργειες που έγιναν είχαν ως γνώμονα το συμφέρον του Δήμου.

Τον Ιούλιο 2015, με νέα επιστολή μας προς τον Δήμαρχο, παρατηρήσαμε ότι ο Δήμος, με τις πιο πάνω ενέργειες του, είχε παραβιάσει τις πρόνοιες του Νόμου για τον Συντονισμό των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Ν.12(Ι)/2006 καθώς και των σχετικών Κανονισμών Κ.Δ.Π. 243/2012. Αναφερθήκαμε επίσης σε επιστολή Δημοτικών Συμβούλων με ημερομηνία 20.2.2015 προς τον Δήμαρχο, οι οποίοι ισχυρίζονταν ότι η επιστολή της Υπηρεσίας μας ημερ. 5.2.2015, παρόλο που την είχαμε απευθύνει στον Δήμαρχο και στα Μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου Σωτήρας, εντούτοις δεν τους είχε δοθεί (πληροφορήθηκαν για την ύπαρξη της από σχετικά δημοσιεύματα στον ημερήσιο τύπο). Οι πιο πάνω Δημοτικοί Σύμβουλοι ισχυρίζονταν επίσης ότι, πέραν της απόφασης για κατακύρωση της προσφοράς για την ανακαίνιση του περιπτέρου της Αγίας Θέκλας για όλες τις υπόλοιπες ενέργειες που έγιναν, δεν είχε προηγηθεί η λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου. Συγκεκριμένα, αναφέρουν ότι για το εστιατόριο της Αγίας Θέκλας, τις εργασίες διαμόρφωσης του παραλιακού μετώπου και τις εργασίες σε κτήρια υπηρεσιών της παραλίας, ουδέποτε είχαν λάβει τέτοιες αποφάσεις, ουδέποτε είχαν ενημερωθεί αναλυτικά για το ακριβές κόστος, τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν, και την προκήρυξη και κατακύρωση διαγωνισμών. Τέλος, ισχυρίζονταν ότι σε επανειλημμένα γραπτά αιτήματα τους για ενημέρωση τους σχετικά με την ανάπτυξη του παραλιακού μετώπου και των έργων που διενεργούνταν, ο Δήμαρχος δεν ανταποκρινόταν, ως εκ τούτου το Δημοτικό Συμβούλιο τελούσε σε άγνοια.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από τον Δήμαρχο όπως μας πληροφορήσει – τεκμηριωμένα, επισυνάπτοντας σχετικά έγγραφα ή/και πρακτικά – κατά πόσο ευσταθούν οι πιο πάνω ισχυρισμοί των

Δημοτικών Συμβούλων και, παράλληλα, να μας κοινοποιήσει την απάντηση του στην εν λόγω επιστολή των Δημοτικών Συμβούλων.

Τον Αύγουστο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι ο Δήμος, αναγνωρίζει ότι οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για διεκπεραίωση των εν λόγω εργασιών ήταν εκτός των πλαισίων των σχετικών προνοιών του Νόμου Ν.12(Ι)/2006 καθώς και των σχετικών Κανονισμών για τους Δήμους Κ.Δ.Π. 243/2012.

Τέλος, όσον αφορά τους ισχυρισμούς που περιλαμβάνονται στην πιο πάνω επιστολή των Δημοτικών Συμβούλων με ημερ. 20.2.2015, μας πληροφόρησε ότι όλα τα Μέλη του Συμβουλίου ήταν παρόντα στις διάφορες συνεδριάσεις του, κατά τις οποίες λαμβάνονταν οι σχετικές αποφάσεις για τις εν λόγω εργασίες.

Σύσταση: Η διαδικασία ανάθεσης και η μετέπειτα υλοποίηση των έργων θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας και τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, διαφάνειας, μη διάκρισης και χρηστής διοίκησης.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος μας πληροφόρησε ότι η παράκαμψη των διαδικασιών για ανάθεση των πιο πάνω εργασιών γινόταν συνειδητά με στόχο την εξοικονόμηση χρόνου ώστε να αξιοποιηθεί η καλοκαιρινή περίοδος. Θεωρεί επίσης ότι το Δημοτικό Συμβούλιο τηρείτο ενήμερο, εφόσον είχε εγκρίνει τον αναθεωρημένο προϋπολογισμό του 2013, στον οποίο περιλαμβάνονταν αναθεωρημένα ποσά για τις πιο πάνω εργασίες. Όσον αφορά το θέμα των κατασκευών Διαμόρφωσης του Παραλιακού Μετώπου που είχαν γίνει εντός της Ζώνης Προστασίας της Παραλίας, μας πληροφόρησε ότι ο Δήμος έχει συμμορφωθεί με τις παρατηρήσεις του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως.

3.18 ΔΗΜΟΣ ΎΨΩΝΑ

Ανέγερση Δημοτικού Μεγάλου Ύψωνα – Απαίτηση Συμβούλου Μελετητή για οικονομικές αποζημιώσεις. Ο Δήμος υπέγραψε στις 17.11.2010, σύμβαση με τον Ανάδοχο του έργου έναντι ποσού €2.690.000, καθορίζοντας το χρόνο ολοκλήρωσης της στους 18 μήνες. Λόγω δυσκολιών του Αναδόχου να ανταποκριθεί στις πρόνοιες της σύμβασης, το Δημοτικό Συμβούλιο σε συνεδρία που έγινε στις 25.10.2012 στην παρουσία του μελετητή και του Αναδόχου, αποφάσισε μεταξύ άλλων, να αναθέσει την οικονομική διαχείριση του έργου στους μελετητές και στις υπηρεσίες του Δήμου.

Ο Ανάδοχος συνέχισε την εκτέλεση των εργασιών μέχρι τις 30.6.2014, χωρίς ωστόσο να έχει ολοκληρώσει το έργο. Μετά από υπόδειξη του μελετητή, ο Δήμος ζήτησε και πέτυχε την κατάσχεση της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης του έργου, που ανερχόταν στο ποσό των €269.000, τερματίζοντας ταυτόχρονα τη σύμβαση. Επιπρόσθετα, ο Δήμος κατακρατούσε από τις πληρωμές του Αναδόχου ποσό €134.500, που αντιστοιχούσε στις προβλεπόμενες κρατήσεις πληρωμής.

Λόγω της επέκτασης της χρονικής περιόδου υλοποίησης της σύμβασης, που προέκυψε από τις καθυστερήσεις στην πρόοδο των εργασιών, καθώς και λόγω εκτέλεσης επιπρόσθετης εργασίας, ο μελετητής, απαίτησε τον Ιούλιο 2014 ως αποζημίωση ποσό ύψους €107.765.

Τον Ιανουάριο 2015, ο Δήμαρχος με επιστολή του ζήτησε τις απόψεις της Υπηρεσίας μας σχετικά με την απαίτηση του μελετητή. Τον Φεβρουάριο 2015, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο εισηγηθήκαμε όπως το επιπλέον ποσό της αμοιβής του, εξαιτίας της καθυστέρησης, υπολογιστεί με βάση την Εγκύκλιο της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων ΚΕΑΑ αρ. 4.

Εισηγηθήκαμε επίσης όπως υπολογιστούν επακριβώς όλα τα έξοδα του Δήμου – εξαιτίας της καθυστέρησης και της διακοπής της σύμβασης – μέχρι την ολοκλήρωση του έργου (επαναπροκήρυξη, έξοδα μελετητή για την επαναπροκήρυξη, φύλαξη έργου, διόρθωση κακοτεχνιών, συμπλήρωση παραλείψεων κ.λπ.) και, εφόσον καλύπτονται τα πιο πάνω ποσά από τα ποσά της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης – που εξαργυρώθηκε – και της κράτησης, το υπόλοιπο ποσό να επιστραφεί στον Ανάδοχο.

Τον Μάιο 2015, ο Δήμαρχος με νέα επιστολή του, μας απέστειλε έκθεση του μελετητή με την οποία υπέβαλε τον υπολογισμό του ποσού της επιπλέον αμοιβής του με βάση την Εγκύκλιο ΚΕΕΑ αρ. 4, σύμφωνα με τον οποίο ο μελετητής θεωρεί ότι δικαιούται να πληρωθεί το ποσό των €121.384,45 και, ζήτησε από την Υπηρεσία μας όπως υποβάλουμε τις απόψεις μας για την ορθότητα του υπολογισμού.

Τον Ιούλιο 2015, με επιστολή μας προς τον Δήμαρχο τον πληροφορήσαμε ότι από τον έλεγχο του εν λόγω υπολογισμού διαπιστώθηκε ότι ο μελετητής είχε λάβει υπόψη του μη ορθά δεδομένα – τα οποία υποδείξαμε – και αναφέραμε ότι η Υπηρεσία μας είχε υπολογίσει ότι το συνολικό ποσό της αμοιβής του μελετητή ανερχόταν στις €91.662,41 (για την επίβλεψη).

Υποδείξαμε επίσης ότι από το πιο πάνω ποσό θα έπρεπε να αφαιρεθεί το ποσό της αμοιβής που είχε ήδη καταβληθεί προς τον μελετητή για την επίβλεψη της αρχικής σύμβασης του έργου.

Τον Οκτώβριο 2015, ο Δήμαρχος μάς πληροφορήσε ότι επιβεβαιώνονται οι παρατηρήσεις μας και ότι οι υποδείξεις μας λήφθηκαν σοβαρά υπόψη και, με βάση αυτές, προχώρησαν στο ξεκαθάρισμα των υποχρεώσεων τους προς τους μελετητές.

Σύσταση: Στις συμβάσεις με τους μελετητές θα πρέπει να περιλαμβάνεται πρόνοια για τον υπολογισμό της επιπλέον αμοιβής, σε περίπτωση καθυστέρησης στην ολοκλήρωση του έργου, που δεν οφείλεται σ' αυτούς. Ο τρόπος υπολογισμού θα πρέπει να βασίζεται στην Εγκύκλιο ΚΕΕΑ αρ. 4.

3.19 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Λόγω του μεγάλου όγκου εργασίας για έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων, η Ελεγκτική Υπηρεσία, κατόπιν τροποποίησης του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων Νόμου, ανέθεσε τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων μεγάλου αριθμού Κοινοτικών Συμβουλίων, σε νόμιμους ελεγκτές/ελεγκτικά γραφεία.

Διαχρονικά η Ελεγκτική Υπηρεσία αντιμετώπισε πολλά προβλήματα στον έλεγχο των λογαριασμών των Κοινοτικών Συμβουλίων εξαιτίας των προβλημάτων που αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις των πρώην Χωριτικών Αρχών παρουσιάζουν μόνο τις εισπράξεις και τις πληρωμές του Κοινοτικού Ταμείου. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Κονδύλια, όπως αυτά παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, δεν συνάδουν με τους Προϋπολογισμούς, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη η σύγκριση των πραγματικών εξόδων με τα προϋπολογισθέντα για σκοπούς παρακολούθησης των υπερβάσεων. Επίσης, ενώ οι περί Κοινοτήτων Νόμοι προβλέπουν όπως οι τελικοί λογαριασμοί ετοιμάζονται όχι αργότερα από την 31η Μαρτίου του επόμενου έτους, σε μεγάλο αριθμό Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και στην ετοιμασία των τελικών λογαριασμών. Με βάση γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, η παραβίαση της πρόνοιας αυτής της νομοθεσίας συνιστά ποινικό αδίκημα. Με πρόσφατη επιστολή μας καταγγείλαμε στην Αστυνομία όσα Κοινοτικά Συμβούλια δεν ετοίμασαν οικονομικές καταστάσεις.

Οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται από αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παρουσιάζουν λάθη, ελλείψεις και παραλείψεις, τα οποία στις πλείστες περιπτώσεις δυσχεραίνουν τον έλεγχο και σε αρκετές άλλες καθιστούν ανέφικτη τη διεξαγωγή του. Επίσης παρουσιάζονται ταμειακά ελλείμματα/ταμειακά πλεονάσματα, τα οποία τα Κοινοτικά Συμβούλια αδυνατούν να επεξηγήσουν, αφού σε αρκετές περιπτώσεις τα λογιστικά τους βιβλία δεν είναι κατάλληλα ενημερωμένα και δεν υπάρχουν τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία.

Σύσταση: Το Γενικό Λογιστήριο θα πρέπει να ετοιμάσει πρότυπο οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα, το οποίο να υιοθετηθεί από όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια. Επίσης, τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να υποβάλλουν τις οικονομικές τους καταστάσεις στην Ελεγκτική Υπηρεσία εντός των χρονοδιαγραμμάτων που προνοούν οι περί Κοινοτήτων Νόμοι.

(β) Προϋπολογισμοί. Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου οι Προϋπολογισμοί δεν ήταν ισοσκελισμένοι, χωρίς ωστόσο να τύχουν της έγκρισης του Επάρχου. Ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν ετοιμάζουν Προϋπολογισμό και έτσι οι δαπάνες δεν διενεργούνται μέσα σε προκαθορισμένα πλαίσια εγκεκριμένου Προϋπολογισμού. Επίσης, κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων, οι ετήσιοι Προϋπολογισμοί αρκετών Συμβουλίων δεν εγκρίνονται πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

- (i) Εκεί που υπήρχε εγκεκριμένος Προϋπολογισμός, διαπιστώθηκαν αρκετές περιπτώσεις υπερβάσεων δαπανών, και μάλιστα εξωπραγματικών, χωρίς να ακολουθηθεί η υπό των περί Κοινοτήτων Νόμων προβλεπόμενη διαδικασία εξασφάλισης σχετικών εγκρίσεων.
- (ii) Κατάρτιση και εκτέλεση Προϋπολογισμών. Πλείστοι Προϋπολογισμοί δεν καταρτίζονται με μελετημένο πρόγραμμα.

Κατόπιν υιοθέτησης εισήγησης της Υπηρεσίας μας, το Γενικό Λογιστήριο ετοίμασε για σκοπούς ομοιομορφίας πρότυπο Προϋπολογισμού, το οποίο υιοθετήθηκε από όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων σε σχέση με την ετοιμασία, έγκριση και εκτέλεση των Προϋπολογισμών, οι οποίοι θα πρέπει να καταρτίζονται με μελετημένο πρόγραμμα, το οποίο να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες και στη δυνατότητα εκτέλεσής τους.

(γ) Πρακτικά συνεδριών. Ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν πρακτικά ή τηρούν ελλιπή πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου, κατά παράβαση των διατάξεων των περί Κοινοτήτων Νόμων. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται καθυστέρηση στον έλεγχο της νομιμότητας των πρακτικών των Συμβουλίων και ελλιπής εποπτεία των Κοινοτικών Συμβουλίων από τους Επάρχους. Επίσης, σε κάποιες περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων, η συγκρότηση των Συμβουλίων (συγγενική σχέση μεταξύ των Μελών) θέτει υπό αμφισβήτηση την αξιοπιστία και την αμεροληψία των αποφάσεών τους. Σε κάποια Κοινοτικά Συμβούλια παρατηρούνται αντιπαραθέσεις μεταξύ των Μελών του Κοινοτικού Συμβουλίου που παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία τους.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να τηρούν πρακτικά, σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων. Επιπλέον οι Έπαρχοι θα πρέπει να εξασκούν πιο αποτελεσματικό και ικανοποιητικό έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων και να επιλαμβάνονται άμεσα των προβλημάτων λειτουργίας τους.

(δ) Δάνεια. Μερικά Συμβούλια δεν καταβάλλουν τις δόσεις των δανείων τους στις καθορισμένες ημερομηνίες, με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται με τόκους υπερημερίας.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να καταβάλλουν τις δόσεις των δανείων τους στις καθορισμένες ημερομηνίες. Η τήρηση σχετικού μητρώου θα υποβοηθήσει τα Συμβούλια στην παρακολούθηση της πληρωμής των δόσεων.

(ε) Πληρωμές σε Κοινοτάρχες και μέλη των Συμβουλίων για υπηρεσίες που παρέχουν. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις Συμβουλίων που κατέβαλαν αμοιβή στον Κοινοτάρχη ή σε μέλη του Συμβουλίου για υπηρεσίες που πρόσφεραν στο Συμβούλιο, σε αντίθεση με τις διατάξεις του άρθρου 16(2)(στ) των περί Κοινοτήτων Νόμων.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να τερματίσουν την πιο πάνω τακτική.

(στ) Αγορά μετοχών σε ιδιωτικές εταιρείες. Αρκετά Συμβούλια αγόρασαν μετοχές σε συγκεκριμένες αναπτυξιακές εταιρείες οι οποίες ιδρύθηκαν, μεταξύ άλλων, για την ενημέρωση των Κοινοτικών Συμβουλίων και άλλων φορέων για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης και την αξιοποίηση των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων μέσα από τη συμμετοχή και διαχείριση Ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

Σύσταση: Η επένδυση σε ιδιωτικές εταιρείες δεν καλύπτεται από τις διατάξεις των περί Κοινοτήτων Νόμων και ως εκ τούτου τα Συμβούλια δεν πρέπει να προβαίνουν σε τέτοιες αγορές.

(ζ) Βεβαίωση περιουσιακών στοιχείων και χρηματικών υπολοίπων στις 31 Δεκεμβρίου. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν υποβάλλουν ως οφείλουν στην Ελεγκτική Υπηρεσία βεβαίωση των περιουσιακών τους στοιχείων και των χρηματικών τους υπολοίπων στο τέλος του έτους.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να ετοιμάζουν την πιο πάνω βεβαίωση και να την αποστέλλουν στην Ελεγκτική Υπηρεσία αρχές του επόμενου έτους.

(η) Μετρητά και τραπεζικά διαθέσιμα. Μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές) συνεχίζουν να παρουσιάζουν στο Βιβλίο Ταμείου, στην ίδια στήλη, ως ένα ποσό, όλα τα ταμειακά διαθέσιμα, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό ανά πάσα στιγμή το υπόλοιπο της τράπεζας και το υπόλοιπο των μετρητών χωριστά. Παρόλο που έχουμε εισηγηθεί τη σωστή τήρηση του Βιβλίου Ταμείου, εντούτοις μεγάλος αριθμός Κοινοτικών Συμβουλίων δεν έχει εφαρμόσει τις εισηγήσεις μας, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχος και να παρουσιάζονται συχνά ταμειακές διαφορές. Σε ξεχωριστές επιστολές που αποστείλαμε προς όλους τους Επάρχους στις 4.11.2009, 12.11.2010, 22.12.2011, 11.12.2012, 25.11.2013 και 20.11.2014, επισύραμε την προσοχή σε όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια ότι από την 1.1.2010 η Υπηρεσία μας δεν αποδέχεται, για σκοπούς ελέγχου, το Βιβλίο Ταμείου, εάν σε αυτό δεν τηρούνται χωριστές στήλες μετρητών και τράπεζας.

(θ) Ενημέρωση του Βιβλίου Ταμείου. Το λογιστικό σύστημα που ακολουθείται από τα Κοινοτικά Συμβούλια βασίζεται στις πραγματικές εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν σε ένα ημερολογιακό έτος. Εντούτοις, σε πολλές περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων (πρώην Χωρικές Αρχές), συνεχίζουν να διαπιστώνονται καταχωρήσεις στο Βιβλίο Ταμείου, τόσο εσόδων όσο και εξόδων, οι οποίες έγιναν μέσα στο επόμενο έτος, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συνοχή στα οικονομικά αποτελέσματα για κάθε έτος χωριστά.

Σύσταση για (η) και (θ): Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να μεριμνήσουν για την ορθή τήρηση του Βιβλίου Ταμείου.

(ι) Μη τήρηση τρεχούμενων λογαριασμών. Παρόλο που η νομοθεσία προβλέπει ότι κανένα ποσό χρημάτων δεν θα αποσύρεται από τραπεζικό λογαριασμό, παρά μόνο με επιταγή, εντούτοις ορισμένα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) συνεχίζουν να μην τηρούν τρεχούμενο λογαριασμό με επιταγές.

Σύσταση: Όλα τα Συμβούλια θα πρέπει να ανοίξουν τρεχούμενο λογαριασμό.

(ια) Έκδοση επιταγών. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι επιταγές που εκδίδονται από τα Κοινοτικά Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη.

Σύσταση: Σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, οι επιταγές πρέπει να προσυπογράφονται και από το Γραμματέα ή από άλλο εξουσιοδοτημένο μέλος του Συμβουλίου.

(ιβ) Μετρητά στην κατοχή των Γραμματέων/Κοινοταρχών. Το υπόλοιπο των μετρητών στην κατοχή ορισμένων Γραμματέων/Κοινοταρχών κατά τη διάρκεια του έτους ήταν υπερβολικά ψηλό, σε αντίθεση με το άρθρο 68 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

Σύσταση: Όλες οι εισπράξεις θα πρέπει να κατατίθενται έγκαιρα και το ποσό των μετρητών να περιοριστεί στο απόλυτα αναγκαίο.

(ιγ) Μη επιβολή πρόσθετης επιβάρυνσης του 10%. Σε αρκετές περιπτώσεις, δεν επιβάλλεται η πρόσθετη επιβάρυνση του 10% για καθυστερήσεις στην καταβολή φόρων, τελών, δικαιωμάτων κ.λπ., όπως προβλέπεται στους περί Κοινοτήτων Νόμους, ενώ σε πλείστες περιπτώσεις, για παράκαμψη της διάταξης αυτής, οι αποδείξεις είσπραξης φέρουν ημερομηνία του έτους που έληξε, ενώ η είσπραξη γίνεται μέσα στο επόμενο έτος.

Σύσταση: Η πιο πάνω τακτική θα πρέπει να τερματιστεί και τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες των περί Κοινοτήτων Νόμων.

(ιδ) Εντάλματα πληρωμής. Σε κάποιες περιπτώσεις δεν ετοιμάζονται εντάλματα πληρωμής για τη διενέργεια πληρωμών αλλά οι πληρωμές γίνονται βάσει τιμολογίων/αποδείξεων που εκδίδουν οι δικαιούχοι. Σε άλλες περιπτώσεις τα εντάλματα πληρωμής ετοιμάζονται εκ των υστέρων κατά την ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων και χωρίς τις αναγκαίες εγκρίσεις. Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις οι πληρωμές δεν υποστηρίζονται από σχετικά τιμολόγια/αποδείξεις. Σε κάποιες περιπτώσεις ο Κοινοτάρχης αποσύρει μετρητά (με μόνο την υπογραφή του) από τους τραπεζικούς λογαριασμούς του Συμβουλίου για τη διενέργεια πληρωμών, ενώ σε άλλες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται εισπράξεις μετρητών από φορολογίες για διενέργεια πληρωμών, κατά παράβαση των άρθρων 68 και 69 του Νόμου.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να ετοιμάζουν εντάλματα πληρωμής, τα οποία να εξουσιοδοτούνται και στα οποία να επισυνάπτονται τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία. Για αποφυγή διπλοπληρωμών, όλα τα τιμολόγια/αποδείξεις να σφραγίζονται με τη σφραγίδα «Εξοφλήθηκε». Οι εισπράξεις να κατατίθενται έγκαιρα στους τραπεζικούς λογαριασμούς των Συμβουλίων ως η νομοθεσία διαλαμβάνει και να μην χρησιμοποιούνται για την διενέργεια πληρωμών. Όλοι οι τραπεζικοί λογαριασμοί των Συμβουλίων να έχουν δύο υπογράφοντες.

(ιε) Καθυστερημένες οφειλές φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας. Σημαντικά ποσά που αφορούν στις πιο πάνω οφειλές παραμένουν ανείσπρακτα. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι πολλά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν καταλόγους καθυστερήσεων για τις φορολογίες, με κίνδυνο σημαντικά ποσά να παραμείνουν ανείσπρακτα ή να εισπραχθούν στη συνέχεια χωρίς να καταχωρηθούν στις οικονομικές καταστάσεις και χωρίς αυτό να γίνει αντιληπτό.

Σύσταση: Τα Συμβούλια θα πρέπει να τηρούν πλήρως ενημερωμένους καταλόγους καθυστερήσεων και να ασκούν έγκαιρα και αποτελεσματικά τις εξουσίες που τους παρέχουν οι Νόμοι και Κανονισμοί για τη διασφάλιση των εσόδων τους.

(ιστ) Προσφορές. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια προβαίνουν σε αγορά αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς να ακολουθούν τη διαδικασία των προσφορών.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να ακολουθούν τη διαδικασία των προσφορών.

(ιζ) Μητρώο περιουσιακών στοιχείων. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν μητρώο περιουσιακών στοιχείων, με κίνδυνο αυτά να απολεσθούν.

Σύσταση: Για σκοπούς παρακολούθησης των περιουσιακών στοιχείων, όλα τα περιουσιακά στοιχεία των Κοινοτικών Συμβουλίων, κινητά και ακίνητα, πρέπει να καταχωρούνται σε σχετικό μητρώο.

(ιη) Μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών. Ορισμένα Συμβούλια εφαρμόζουν διάφορα μηχανογραφημένα συστήματα τήρησης των λογαριασμών, ιδιαίτερα στους τομείς των φορολογιών και τελών υδατοπρομήθειας, μέρος της δαπάνης αγοράς των οποίων επιχορηγήθηκε από την Κυβέρνηση, χωρίς πολλές φορές να διαθέτουν κατάλληλο και καταρτισμένο προσωπικό. Τα συστήματα αυτά σε αρκετές περιπτώσεις δεν διαθέτουν τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες και γενικά παρουσιάζουν ελλείψεις και αδυναμίες.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να υιοθετήσουν ενιαίο μηχανογραφημένο σύστημα που να διαθέτει τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες και να εκπαιδεύσουν κατάλληλα το προσωπικό τους.

(ιθ) Εκτέλεση αναπτυξιακών έργων.

- (i) Για τις δαπάνες που αφορούν στα αναπτυξιακά έργα δεν εξασφαλίζονται πάντοτε αντίγραφα των πιστοποιητικών πληρωμής που εκδίδουν οι επιβλέποντες Αρχιτέκτονες/Μηχανικοί.

Σύσταση: Τα Συμβούλια θα πρέπει να εξασφαλίζουν πάντοτε αντίγραφα των πιστοποιητικών πληρωμής που εκδίδουν οι επιβλέποντες Αρχιτέκτονες/ Μηχανικοί, τα οποία και να επισυνάπτονται στα σχετικά εντάλματα πληρωμής.

- (ii) Αναφορικά με εμβάσματα των Κοινοτικών Συμβουλίων σε Κυβερνητικά Τμήματα, όπως την Επαρχιακή Διοίκηση και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, σχετικά με έργα ανάπτυξης που εκτελούνται απευθείας από Κυβερνητικά Τμήματα με συνεισφορά των Συμβουλίων, δεν υποβάλλεται στο κάθε Συμβούλιο ετήσια έκθεση εξόδων, καθώς επίσης και τελική κατάσταση εξόδων, μαζί με τα σχετικά έγγραφα και πιστοποιητικά τελικής παραλαβής των έργων κατά την αποπεράτωσή τους. Με πρόσφατη επιστολή μας προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών εισηγηθήκαμε όπως ζητηθεί από τα Κυβερνητικά Τμήματα που εκτελούν έργα ανάπτυξης με συνεισφορά των Συμβουλίων, να υποβάλλουν στα Κοινοτικά Συμβούλια τα πιο πάνω στοιχεία, κάτι με το οποίο συμφώνησε, και στη συνέχεια διαβίβασε την επιστολή μας στα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα και στην Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου, για τις δικές τους ενέργειες.

Σύσταση: Για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου τα Συμβούλια θα πρέπει να δημιουργήσουν σχετικό μητρώο, στο οποίο να καταχωρούνται όλα τα πιο πάνω εμβάσματα και, παράλληλα, τα ανάλογα έξοδα βάσει των σχετικών εκθέσεων.

- (κ) **Πληρωμή εξόδων για σκοπούς Σχολικών Εφορειών και Συμβουλίων Αποχετεύσεων.** Υπήρξαν περιπτώσεις όπου οι τραπεζικοί λογαριασμοί των Συμβουλίων χρησιμοποιήθηκαν για διεκπεραίωση συναλλαγών που αφορούσαν σε Σχολική Εφορεία ή Συμβούλιο Αποχετεύσεων, χωρίς να τηρηθούν τα αναγκαία στοιχεία και χωρίς να καταχωρηθούν στο Βιβλίο Ταμείου του Συμβουλίου, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται διαφορές στα χρηματικά υπόλοιπα.

Σύσταση: Τα Συμβούλια δεν πρέπει να διενεργούν πληρωμές που δεν εμπίπτουν στους σκοπούς και αρμοδιότητές τους.

- (κα) **Εγγραφή ακίνητης περιουσίας των Συμβουλίων.** Σε αρκετές περιπτώσεις η ακίνητη περιουσία των Κοινοτικών Συμβουλίων δεν είναι εγγεγραμμένη στο όνομά τους.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να μεριμνήσουν για την εγγραφή όλης της ακίνητης περιουσίας τους στο όνομά τους.

- (κβ) **Στελέχωση Κοινοτικών Συμβουλίων.** Σε ορισμένα Συμβούλια παρουσιάζονται προβλήματα και αδυναμίες στην οικονομική διαχείριση των υποθέσεών τους, επειδή δεν υπάρχει η κατάλληλη υποδομή ή το προσωπικό δεν είναι κατάλληλα καταρτισμένο.

Σύσταση: Σύμφωνα με επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών προς την Ένωση Κοινοτήτων Κύπρου ημερ. 7.9.2012, τα Κοινοτικά Συμβούλια μπορούν να συνάπτουν σύμβαση με άλλα Κοινοτικά Συμβούλια ή Δήμους, με σκοπό τη διάθεση μέρους των υπηρεσιών υπαλλήλων τους.

(κγ) Έγκριση θέσεων ως συντάξιμων. Ορισμένα Συμβούλια εγκρίνουν θέσεις ως συντάξιμες, χωρίς την εκ των προτέρων έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως απαιτείται από τις διατάξεις των περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμών.

Σύσταση: Για τις πιο πάνω θέσεις, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών.

(κδ) Ταμεία Προνοίας. Σε ορισμένα Συμβούλια τα Ταμεία Προνοίας λειτουργούν χωρίς εγκεκριμένους Κανονισμούς.

Σύσταση: Θα πρέπει να θεσπιστούν Κανονισμοί για όλα τα Ταμεία Προνοίας των Κοινοτικών Συμβουλίων.

(κε) Σχέδια Υπηρεσίας και Κανονισμοί Προσωπικού Κοινοτικών Συμβουλίων. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου τα Συμβούλια αντικανονικά τοποθετούν υπαλλήλους σε βαθμίδες κλιμάκων πιο ψηλές από την αρχική ή παραχωρούν επιπρόσθετες ετήσιες προσαυξήσεις ή/και τοποθετούν υπαλλήλους σε νέες κλίμακες με λανθασμένο τρόπο. Τούτο οφείλεται, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι σε πολλά Συμβούλια δεν υπάρχουν σχέδια υπηρεσίας και δεν εφαρμόζονται σωστά οι Κανονισμοί Προσωπικού.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να καθορίσουν με την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών τα σχέδια υπηρεσίας κάθε θέσης και να εφαρμόζουν σωστά τους Κανονισμούς Προσωπικού.

(κστ) Ανανέωση συλλογικών συμβάσεων. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια κατά την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης δεν ακολουθούν τη διαδικασία της εκ των προτέρων έγκρισης του προσχεδίου της σύμβασης από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών, όπως καθορίζεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 52.362 ημερ. 6.10.2000.

Σύσταση: Κατά την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης, τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να εξασφαλίζουν την εκ των προτέρων έγκριση του προσχεδίου της σύμβασης από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών.

(κζ) Αγορά υπηρεσιών. Σε αρκετές περιπτώσεις τα Συμβούλια (πρώην Χωρικές Αρχές) προβαίνουν σε αγορά υπηρεσιών συνάπτοντας συμβόλαια που υποδηλώνουν σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου, με όλες τις συνεπακόλουθες υποχρεώσεις των Συμβουλίων ως εργοδοτών.

Σύσταση: Η πιο πάνω τακτική θα πρέπει να τερματιστεί.

(κη) Ατιμολόγητο νερό. Πλείστα Κοινοτικά Συμβούλια δεν εντοπίζουν τυχόν σημαντικές απώλειες νερού.

Σύσταση: Για την καλύτερη διαχείριση της υδατοπρομήθειας, θα πρέπει να γίνεται καταγραφή της ποσότητας νερού που αγοράζεται ή αντλείται από ιδιωτικές γεωτρήσεις και σύγκριση με την ποσότητα νερού που διοχετεύεται στο σύστημα ύδρευσης, καθώς επίσης και με την ποσότητα που τιμολογείται στους καταναλωτές. Οποιοσδήποτε σημαντικές διαφορές θα πρέπει να διερευνώνται.

(λ) Οφειλές για αγορά νερού. Ορισμένα Συμβούλια χρησιμοποιούν τις εισπράξεις από τα τέλη υδατοπρομήθειας για άλλους σκοπούς, με αποτέλεσμα να μην εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Τ.Α.Υ.) και Κυβερνητικά Υδατικά Έργα, στα οποία οφείλουν σημαντικά ποσά.

Σύσταση: Τα Συμβούλια θα πρέπει να εξοφλούν έγκαιρα τις οφειλές τους προς το Τ.Α.Υ. ή/και Κυβερνητικά Υδατικά Έργα.

(λα) Εισπράξεις. Κάποιες εισπράξεις δεν καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις, αφού αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια παραλείπουν να εκδώσουν αποδείξεις είσπραξης, κατά παράβαση των σχετικών Κανονισμών, ενώ ορισμένες εισπράξεις που καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις δεν τεκμηριώνονται.

Σύσταση: Για όλες τις εισπράξεις θα πρέπει να εκδίδονται αποδείξεις είσπραξης, οι οποίες να καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία.

(λβ) Τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν τέλος ακίνητης ιδιοκτησίας, εξουσία που έχουν σύμφωνα με το άρθρο 74 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να εξασκούν την εξουσία που έχουν δυνάμει της νομοθεσίας για επιβολή τελών ακίνητης ιδιοκτησίας.

(λγ) Άδειες λειτουργίας επαγγελματικών υποστατικών. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια εξακολουθούν να μην επιβάλλουν οποιαδήποτε φορολογία σχετικά με τη λειτουργία επαγγελματικών υποστατικών, σε αντίθεση με το άρθρο 86 των περί Κοινοτήτων Νόμων.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να επιβάλλουν φορολογία για τη λειτουργία επαγγελματικών υποστατικών.

(λδ) Κοιμητήριο. Αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια δεν τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς για τις εισπράξεις και πληρωμές που αφορούν στο κοιμητήριο, οι οποίοι υπόκεινται στον έλεγχο του Επάρχου, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Κοιμητηρίων (Ταφή και Εκταφή) Νόμου.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να τηρούν ειδικό μητρώο λογαριασμών για τα ποσά που εισπράττονται και δαπανούνται με βάση τον περί Κοιμητηρίων (Ταφή και Εκταφή) Νόμο.

(λε) Αδυναμίες εσωτερικού ελέγχου. Πλείστα Κοινοτικά Συμβούλια δεν έχουν υιοθετήσει κατάλληλες διαδικασίες και συστήματα εσωτερικού ελέγχου, που να διασφαλίζουν ότι τηρούνται κατάλληλα λογιστικά βιβλία από τα οποία να ετοιμάζονται αξιόπιστες οικονομικές καταστάσεις και ότι συμμορφώνονται με τους Νόμους και τους Κανονισμούς.

Σύσταση: Τα Κοινοτικά Συμβούλια, αντλώντας καθοδήγηση από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου μέσω των οικείων Επαρχών και του Υπουργείου Εσωτερικών, να ετοιμάσουν χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή αποτελεσματικού συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

(λστ) Καθυστέρηση στην απάντηση επί των εκθέσεων και παρατηρήσεών μας. Σύμφωνα με τους περί Κοινοτήτων Νόμους, οι ελεγμένοι λογαριασμοί, μαζί με την έκθεση και τις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, υποβάλλονται στον Έπαρχο, ο οποίος στη συνέχεια τις αποστέλλει στα Κοινοτικά Συμβούλια για

να απαντήσουν. Σε αρκετές περιπτώσεις Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στις απαντήσεις επί των θεμάτων που εγείρονται. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ορισμένα Συμβούλια δεν έχουν απαντήσει σε καμιά έκθεση της Υπηρεσίας μας, ενώ σε μερικές περιπτώσεις τα νέα Συμβούλια που εκλέγονται αρνούνται να απαντήσουν σε παρατηρήσεις που αφορούν σε προηγούμενα Συμβούλια.

Σύσταση: Η Ελεγκτική Υπηρεσία ενημέρωσε τόσο τους Επάρχους όσο και τα Κοινοτικά Συμβούλια ότι για τα Κοινοτικά Συμβούλια που δεν απαντούν στις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή, θα ενημερώνεται σχετικά ο Υπουργός Εσωτερικών.

(λζ) Θέσπιση Κανονισμών. Όπως αναφέραμε σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, αρκετά άρθρα της Νομοθεσίας προβλέπουν τη θέσπιση Κανονισμών, για την πιο αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία των Συμβουλίων.

Σύσταση: Όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια θα πρέπει να προχωρήσουν στη θέσπιση Κανονισμών για την πιο εύρυθμη λειτουργία τους.

Θεσμικές αλλαγές

Τα πιο πάνω προβλήματα έχουν ως αποτέλεσμα να απαιτείται δυσανάλογος χρόνος από την Ελεγκτική Υπηρεσία για τον έλεγχο τέτοιων οργανισμών.

Τον Ιανουάριο 2009, ύστερα από συνάντηση με τον τότε Υπουργό Εσωτερικών, τον Γενικό Εισαγγελέα και τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, με θέμα παρατυπίες σε Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια, η Ελεγκτική Υπηρεσία απέστειλε επιστολή στον Γενικό Εισαγγελέα και τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών με σημειώματα σχετικά με παρανομίες/παρατυπίες καθώς και άλλα σοβαρά θέματα που αφορούν σε Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια, προκειμένου να μελετήσουν την πιθανότητα υιοθέτησης διαδικασίας επιβολής διοικητικών προστίμων στους υπευθύνους. Μέχρι σήμερα, δεν έχει υιοθετηθεί οποιαδήποτε διαδικασία επιβολής διοικητικών προστίμων.

Τον Ιανουάριο 2014 η Ελεγκτική Υπηρεσία με επιστολή προς τον Υπουργό Εσωτερικών απέστειλε Προσχέδιο Νομοσχεδίου για τροποποίηση των περί Κοινοτήτων Νόμων, για συμπερίληψη σε αυτόν διάταξης, ώστε να εφαρμόζονται, κατ' αναλογία, από τα Κοινοτικά Συμβούλια, οι Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες και οι Κανονισμοί Αποθηκών που ισχύουν εκάστοτε στη δημόσια υπηρεσία. Μέχρι σήμερα δεν προωθήθηκε η πιο πάνω τροποποίηση. Η Υπηρεσία μας θεωρεί το θέμα αυτό σημαντικό και εισηγείται να ληφθεί δεόντως υπόψη κατά την ετοιμασία του υπό επεξεργασία νομοσχεδίου για την τοπική αυτοδιοίκηση.

Τον Απρίλιο 2014 η Ελεγκτική Υπηρεσία απέστειλε επιστολή στον Υπουργό Εσωτερικών, η οποία κοινοποιήθηκε, μεταξύ άλλων, στον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών, στην οποία παρέθεσε τα προβλήματα που προκύπτουν από την ελλιπή εφαρμογή των σχετικών Νόμων και Κανονισμών στα Κοινοτικά Συμβούλια, και τονίστηκε εμφαντικά ότι τα πιο πάνω προβλήματα αυξάνουν την πιθανότητα διαπλοκής και απάτης. Επίσης αναφέρθηκε ότι ενόψει του γεγονότος ότι αρκετά Κοινοτικά Συμβούλια στερούνται των πιο στοιχειωδών διαδικασιών διασφάλισης της ορθολογιστικής και χρηστής διαχείρισης του δημόσιου χρήματος, δεν θα έπρεπε να τους είχε εναποτεθεί τέτοια εξουσία από την πολιτεία. Εξ αφορμής της πιο πάνω επιστολής, τον Μάιο 2014 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη υπό την προεδρία του Υπουργού Εσωτερικών με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, στην οποία ο Υπουργός έδωσε οδηγίες όπως ενημερωθούν όλα τα Κοινοτικά Συμβούλια για την πρόθεση αποκοπής μέρους ή ολόκληρης της κρατικής χορηγίας σε περίπτωση μη ανταπόκρισής τους στις πρόνοιες της νομοθεσίας, ενώ ζήτησε από όλους τους Επάρχους να εισηγηθούν τροποποιήσεις στους περί Κοινοτήτων Νόμους για περιορισμό των προβλημάτων που παρουσιάζονται στα Κοινοτικά Συμβούλια. Μέχρι σήμερα δεν έχουν υιοθετηθεί τέτοιες τροποποιήσεις.

Διερεύνηση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων

Τον Μάιο 2014 η Ελεγκτική Υπηρεσία απέστειλε επιστολή στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας όπου ζήτησε να ενημερωθεί για το αποτέλεσμα της διερεύνησης σοβαρών παρατυπιών ή και ενεργειών Κοινοτικών Συμβουλίων που εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο των οικονομικών τους καταστάσεων, οι οποίες ενδεχομένως να συνιστούν ποινικά αδικήματα και οι οποίες εκκρεμούσαν. Ακολούθησε επικαιροποίηση όλων των εκκρεμών υποθέσεων και διαφάνηκε ότι πολλές εκκρεμούν στην Αστυνομία για ποινική διερεύνηση ενώ για άλλες έχει αρχίσει η εκδίκαση, που συνήθως όμως προχωρεί με αργό ρυθμό. Η Υπηρεσία μας θεωρεί πολύ σημαντική τη συνεργασία που αναπτύσσεται στο θέμα αυτό με την Νομική Υπηρεσία και την Αστυνομία με στόχο την ταχεία εξέταση υποθέσεων στις οποίες ενδεχομένως να προκύπτουν ποινικά αδικήματα. Πέραν των πιο πάνω, κατά τα έτη 2014 και 2015, η Ελεγκτική Υπηρεσία κοινοποίησε στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και στον Αρχηγό Αστυνομίας τις εκθέσεις της για τον έλεγχο έξι Κοινοτικών Συμβουλίων, στα οποία εντοπίστηκαν σοβαρές παρατυπίες ή και ενέργειες, που ενδεχομένως να συνιστούν ποινικά αδικήματα. Αυτό αφορά σε δύο Κοινοτικά Συμβούλια στην Επαρχία Λάρνακας, δύο στην Επαρχία Λευκωσίας, ένα στην Επαρχία Λεμεσού και ένα στην Επαρχία Πάφου. Οι κυριότερες παρατυπίες/ενέργειες που εντοπίστηκαν, αναφέρονται συνοπτικά πιο κάτω:

- Ενοικίαση καφενείου/εστιατορίου επί σειρά ετών σε Μέλος Συμβουλίου χωρίς προσφορές και πληρωμές του Συμβουλίου στο συγκεκριμένο Μέλος, για την παροχή φιλοξενίας στο συγκεκριμένο εστιατόριο.
- Κατακύρωση προσφορών στον υιό Κοινοτάρχη με αδιαφανείς διαδικασίες. Ο υιός του Κοινοτάρχη δεν εξέδιδε φορολογικά τιμολόγια και συνεπώς εγείρεται και θέμα μη καταβολής των νενομισμένων φόρων προς το Κράτος (Φ.Π.Α., Φόρο Εισοδήματος).
- Πληρωμές σε Μέλη Κοινοτικών Συμβουλίων για την εκτέλεση διαφόρων εργασιών, καθώς και αγορές υλικών και εξαρτημάτων από καταστήματα/εταιρείες που ανήκουν σε Μέλη Συμβουλίων ή συγγενικών τους ατόμων.
- Αγορά δώρων για τα Μέλη και το προσωπικό Συμβουλίου.
- Μη σύγκληση συνεδριών, μη αποστολή των πρακτικών στον Έπαρχο για έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων.
- Εισφορές που λάμβανε Κοινοτικό Συμβούλιο από ιδιώτες, εταιρείες και ημικρατικούς οργανισμούς δεν καταχωρήθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις.
- Αλλαγές/διορθώσεις στα αντίγραφα των αποδείξεων είσπραξης και μη έκδοση αποδείξεων είσπραξης κατά την είσπραξη των φορολογιών.
- Μη επιβολή φορολογίας σε συγκεκριμένες εταιρείες, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην περιοχή Κοινοτικού Συμβουλίου.
- Μη καταγραφή και χρέωση της κατανάλωσης του νερού επί σειρά ετών, για ορισμένους καταναλωτές, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται ο Κοινοτάρχης και συγγενικό του άτομο.
- Αγορά αγαθών/υπηρεσιών και εκτέλεση έργων χωρίς να ακολουθείται η διαδικασία των προσφορών, χωρίς να τεκμηριώνονται οι αποφάσεις του Συμβουλίου και τμηματικές αγορές ιδίων αγαθών/υπηρεσιών με προφανή στόχο την παράκαμψη της διαδικασίας προσφορών.
- Αρκετές σημαντικές πληρωμές δεν υποστηρίζονται από φορολογικά τιμολόγια/αποδείξεις είσπραξης, ούτε από άλλα αποδεικτικά στοιχεία, όπως πιστοποιητικά εκτελεσθείσας εργασίας, λεπτομερή περιγραφή των έργων/εργασιών που εκτελέστηκαν, καθώς και αποφάσεις του Συμβουλίου. Σε συγκεκριμένο Κοινοτικό Συμβούλιο διενεργούνταν πληρωμές χωρίς την έκδοση ενταλμάτων πληρωμής και χωρίς τις απαιτούμενες εξουσιοδοτήσεις. Επίσης, τα εντάλματα πληρωμής εκδόθηκαν εκ των υστέρων, χωρίς να είναι συμπληρωμένα με όλες τις απαραίτητες

πληροφορίες και χωρίς την εξασφάλιση φορολογικών τιμολογίων/αποδείξεων ή χωρίς οποιαδήποτε αποδεικτικά στοιχεία από τους δικαιούχους. Συνεπώς εγείρεται και θέμα μη καταβολής των νενομισμένων φόρων προς το Κράτος (Φ.Π.Α., Φόρο Εισοδήματος).

- Πληρωμές σε διαφορετικούς δικαιούχους, βάσει τιμολογίων/αποδείξεων είσπραξης, που φαίνεται να εξέδωσαν τα ίδια τα Συμβούλια από τα ίδια διπλότυπα, χωρίς να αναφέρονται πάντοτε το όνομα και τα στοιχεία των δικαιούχων, ούτε έφεραν υπογραφή και ημερομηνία έκδοσης.
- Επιταγές υπογράφονται μόνο από τον Κοινοτάρχη και αρκετές πληρωμές μεγάλων ποσών, διενεργούνται σε μετρητά αντί με επιταγή.
- Σε διάφορες περιπτώσεις οι υπογραφές και τα τηλέφωνα των δικαιούχων, που αναγράφονταν σε τιμολόγια/αποδείξεις είσπραξης που δεν έφεραν προτυπωμένα τα στοιχεία των δικαιούχων, φαίνεται να παραπέμπουν σε άτομα άλλα από αυτά που παρουσιάζονται ως δικαιούχοι στα εντάλματα πληρωμής.
- Πληρωμές όπου ο δικαιούχος στο ένταλμα πληρωμής δεν αναφέρεται ή είναι διαφορετικός από τον δικαιούχο στην αντίστοιχη τραπεζική επιταγή. Εντοπίστηκε περίπτωση όπου η επιταγή εκδόθηκε στο όνομα Μέλους Κοινοτικού Συμβουλίου, περίπτωση όπου ο δικαιούχος στην επιταγή οπισθογράφησε την επιταγή, η οποία φαίνεται να εξαργυρώθηκε τελικά από τον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου, περιπτώσεις όπου η υπογραφή του δικαιούχου στην επιταγή δεν φαίνεται να είναι η ίδια με την υπογραφή του δικαιούχου στο αντίστοιχο τιμολόγιο/απόδειξη είσπραξης
- Υπερβολικές δαπάνες για καθαριότητα, φιλοξενία και πολιτιστικές εκδηλώσεις, χωρίς να επισυνάπτονται στα εντάλματα πληρωμής τιμολόγια/αποδείξεις, χωρίς να αναφέρεται το όνομα και η ιδιότητα των φιλοξενουμένων και χωρίς αποφάσεις του Συμβουλίου.
- Εργασίες για καθαριότητα ποταμού σε περιοχή Κοινότητας, εκτελέστηκαν χωρίς προσφορές, χωρίς έγκριση του Κοινοτικού Συμβουλίου, δεν επιβλήθηκε Φ.Π.Α. από τους εργολάβους που εκτέλεσαν την εργασία, παρόλο ότι είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Φ.Π.Α., ενώ, οι εργασίες φαίνεται να διενεργήθηκαν από ένα Μέλος του Κοινοτικού Συμβουλίου και όχι από τους συγκεκριμένους εργολάβους, στους οποίους έγιναν οι πληρωμές.
- Πληρωμές σε άτομα, ιδιοκτήτες εταιρειών, για την εκτέλεση εργασιών, χωρίς να υποβάλλονται φορολογικά τιμολόγια, με αποτέλεσμα να εγείρεται θέμα μη καταβολής των νενομισμένων φόρων προς το Κράτος (Φ.Π.Α., Φόρο Εισοδήματος), τόσο για τα συγκεκριμένα άτομα όσο και για τις εταιρείες τους.
- Περιπτώσεις όπου οι ημερομηνίες των ενταλμάτων πληρωμής που εξέδωσε το Κοινοτικό Συμβούλιο, δεν συνάδουν με τις ημερομηνίες των αντίστοιχων επιταγών που εκδόθηκαν για διενέργεια των πληρωμών, ούτε με τις ημερομηνίες των αποδεικτικών στοιχείων που επισυνάφθηκαν στα εντάλματα πληρωμής.
- Ανάθεση οικοδομικών εργασιών σε άτομα/εταιρείες που δεν είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο Εργοληπτών του Συμβουλίου Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών και συνεπώς δεν δικαιούνται να εκτελέσουν οποιαδήποτε οικοδομικά ή τεχνικά έργα.
- Εισφορές Κοινοτικού Συμβουλίου σε τοπική οργάνωση και στην ποδοσφαιρική ομάδα της Κοινότητας και στη συνέχεια τα χρήματα δόθηκαν στον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου.
- Υπερβολικές δαπάνες για χορηγίες/εισφορές σε σωματεία Κοινότητας, χωρίς την έγκριση του Επάρχου, στα οποία, σύμφωνα με σχετική καταγγελία, τρία από τα Μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου ήταν ταυτόχρονα και Μέλη των πιο πάνω σωματείων. Στις εν λόγω συνεδρίες παρευρίσκονταν και αποφάσιζαν τα πιο πάνω Μέλη για την παραχώρηση των χορηγιών/εισφορών στα εν λόγω σωματεία.

- Πρόσληψη προσωπικού χωρίς διαδικασίες. Συμμετοχή Μελών Συμβουλίων σε συνεδρίες κατά τις οποίες αποφασίστηκε η πρόσληψη/μονιμοποίηση/προαγωγή συγγενικών τους ατόμων.
- Εργοδότηση παράνομων αλλοδαπών.

Παρόλο που έχουν παρέλθει 15 έτη από τη ψήφιση των περί Κοινοτήτων Νόμων, η κατάσταση στα Κοινοτικά Συμβούλια δεν έχει βελτιωθεί. Αντιθέτως η έλλειψη συνεπειών σε αυθαιρεσίες ορισμένων Κοινοτικών Συμβουλίων, η μη λήψη διορθωτικών μέτρων από μέρους τους και η αδυναμία των Κεντρικών Υπηρεσιών των Κοινοτικών Συμβουλίων να τους υποβοηθήσουν να επιλύσουν τα προβλήματα που παρουσιάζονται έγκαιρα και αποτελεσματικά, έχει ως αποτέλεσμα τα προβλήματα να συσσωρεύονται και να μεγεθύνονται με την πάροδο των χρόνων.

Συστάσεις:

- Μείωση του αριθμού των Κοινοτικών Συμβουλίων ή/και οικονομική ενοποίησή τους ή με άλλο τρόπο μείωση του αριθμού των οντοτήτων που θα έχουν δικό τους ξεχωριστό Προϋπολογισμό.
- Αναδιοργάνωση των (ενοποιημένων) Κοινοτικών Συμβουλίων ούτως ώστε να καταστούν αυτοσυντήρητα και πιο αποτελεσματικά.
- Υιοθέτηση διοικητικών προστίμων στους παρανομούντες.
- Λήψη ουσιαστικών μέτρων εναντίον όσων ενέχονται σε πράξεις που συνιστούν ποινικά αδικήματα, ώστε να τερματιστεί η ατιμωρησία.
- Βελτίωση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου.
- Πιο συστηματικός και ικανοποιητικός έλεγχος της νομιμότητας των αποφάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων από τους Επάρχους, μέσω των πρακτικών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με το περιεχόμενο των πιο πάνω παραγράφων.

3.20 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των Κοινοτικών Συμβουλίων παρατηρούνται λάθη και αδυναμίες στην οικονομική διαχείρισή τους.

Σύσταση: Η Κεντρική Υπηρεσία εκ των πραγμάτων φαίνεται να έχει αποτύχει στη βασική αποστολή της αφού τα κοινοτικά συμβούλια ήταν και φαίνεται να παραμένουν εξόχως προβληματικές, από άποψη οικονομικής διαχείρισης, οντότητες. Η Υπηρεσία μας αναμένει ότι το θέμα θα τύχει χειρισμού στα πλαίσια του νέου νομοσχεδίου για την αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης.

4. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

4.1 ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Αποτελέσματα χρήσης. Ο έλεγχος για το έτος 2014 δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού (το Ταμείο) για το έτος 2014, το Ταμείο παρουσίασε πλεόνασμα προς κατανομή στους λογαριασμούς των μελών, ύψους €4.371.842 (2013: €4.935.060). Η μείωση του πλεονάσματος κατά €563.218 οφείλεται κυρίως στη μείωση των τόκων επενδύσεων κατά €314.347 λόγω της μείωσης των επιτοκίων και στην αύξηση της πληρωμής τόκων που καταβάλλονται στα μέλη που αποχωρούν για τη καθυστέρηση πληρωμής του Κατοχυρωμένου Ταμείου Προνοίας κατά €371.569.

Το Ταμείο προβλέπει για την παραχώρηση κατοχυρωμένου κατώτατου ορίου ωφελημάτων στους αφυπηρετούντες, ανεξάρτητα από το ύψος του ποσού που υπάρχει στο λογαριασμό τους. Το Κράτος συμπληρώνει τη διαφορά στο ύψος της συμφωνημένης κατοχυρωμένης απόδοσης. Για το 2014 το Κράτος προέβλεψε ότι θα καταβάλει για τον σκοπό αυτό ποσό ύψους €9.959.344, σε σύγκριση με € 13.226.764 που κατέβαλε για το 2013. Το σύνολο των μελών του Ταμείου που αφυπηρέτησαν το 2014 ήταν 269 (Δικαιούχοι για κατοχυρωμένο ταμείο προνοίας ήταν 266) σε σύγκριση με 297 που αφυπηρέτησαν το 2013 (Δικαιούχοι για Κατοχυρωμένο Ταμείο Προνοίας ήταν 295).

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το ύψος του κατοχυρωμένου κατώτατου ορίου ωφελημάτων που παραχωρείται στους αφυπηρετούντες, ανεξάρτητα από το ύψος του ποσού, με το οποίο είναι πιστωμένος ο λογαριασμός τους, με επιβάρυνση του Κράτους, εξεταστεί με στόχο την ορθολογιστική προσαρμογή του, σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα.

Μετρητά κατατεθειμένα στο Γενικό Λογιστήριο. Το υπόλοιπο των μετρητών του Ταμείου που ήταν κατατεθειμένο στο Γενικό Λογιστήριο ανερχόταν στις 31.12.2014 σε €47.261.535, σε σύγκριση με €36.468.279 που ήταν στις 31.12.2013.

Επενδύσεις στην Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ. Στις 31.12.2013, το Ταμείο είχε στην κατοχή του 316.986 μετοχές της Τράπεζας Κύπρου, οι οποίες μετά την είσοδο της Τράπεζας Κύπρου στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου τον Δεκέμβριο του 2014, έχουν αποτιμηθεί στην τιμή κλεισίματος (ΧΑΚ €0,216, ΧΑ €0,215)

Αναλογιστική μελέτη για το κόστος του Ταμείου Προνοίας Τακτικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού. Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη Έκθεσή μας, σύμφωνα με την αναλογιστική εκτίμηση με ημερομηνία αναφοράς την 31η Δεκεμβρίου 2012, που παραδόθηκε στο Γενικό Λογιστήριο τον Ιούλιο 2013, η αναλογιστική υποχρέωση του Ταμείου ανέρχεται στα €384.569.797 κατά την ημερομηνία αναφοράς (€398.599.823 το 2010), το Κανονικό Ποσοστό Εισφοράς (Κ.Π.Ε) κατά την ημερομηνία αναφοράς για τη μελλοντική υπηρεσία των παρόντων μελών ανέρχεται στο 1,53% των μισθών (4,1% το 2010), και η μη χρηματοδοτούμενη υποχρέωση του Ταμείου ανέρχεται στα €142.404.011 (€136.543.401 το 2010).

Σημειώνεται ότι, η μη χρηματοδοτούμενη υποχρέωση, η οποία αντιστοιχεί σε ποσοστό 37% (34,3% το 2010) της Αναλογιστικής Υποχρέωσης του Ταμείου αντιπροσωπεύει το κόστος του κατοχυρωμένου ωφελήματος πέραν από την αξία των Λογαριασμών Α (Λογαριασμός Εισφορών) και Β (Λογαριασμός Καταθέσεων) κατά την ίδια ημερομηνία. Το κόστος αυτό καλύπτεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Ο σκοπός της νέας αναλογιστικής μελέτης είναι να υπολογιστούν οι εξοικονομήσεις στις ταμειακές ροές χρησιμοποιώντας τον τελευταίο μισθό ή τον μέσο όρο καριέρας. Κατά συνέπεια, υπολογίστηκε η παρούσα

αξία των ταμειακών ροών για τις εξοικονομήσεις στις ταμειακές ροές για την περίοδο 2013-2061 και ισούται με €40.942.031.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που κατέδειξε η αναλογιστική μελέτη και τα νέα δεδομένα που διαμορφώθηκαν όσον αφορά στις επενδύσεις σε αξιόγραφα και στα οικονομικά του κράτους, εκφράσαμε την άποψη ότι χρειάζεται να εξεταστεί το ποσοστό εισφοράς των μελών και το ύψος του κατοχυρωμένου ωφελήματος, με σκοπό τον περιορισμό πλέον της μη χρηματοδοτούμενης υποχρέωσης του κράτους.

4.2 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (ΟΑΠ)

Στις 15 Ιουνίου 2015 υποβλήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, η Έκθεση της Υπηρεσίας μας επί των οικονομικών καταστάσεων του ΟΑΠ, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Οι συστάσεις της Έκθεσης εκείνης υιοθετούνται και θεωρούνται ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Έκθεσης ώστε να τυγχάνει και για αυτές εφαρμογής το άρθρο 4^Α («Έκθεση συμμόρφωσης και εφαρμογής») του Περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου.

4.3 ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (ΑΗΚ)

Στις 15 Ιουνίου 2015 υποβλήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, η Έκθεση της Υπηρεσίας μας επί των οικονομικών καταστάσεων της ΑΗΚ, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Οι συστάσεις της Έκθεσης εκείνης υιοθετούνται και θεωρούνται ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Έκθεσης ώστε να τυγχάνει και για αυτές εφαρμογής το άρθρο 4^Α («Έκθεση συμμόρφωσης και εφαρμογής») του Περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου.

4.4 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ (ΔΣΜ) ΚΥΠΡΟΥ

Στις 15 Ιουνίου 2015 υποβλήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ελεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, η Έκθεση της Υπηρεσίας μας επί των οικονομικών καταστάσεων του ΔΣΜ, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Οι συστάσεις της Έκθεσης εκείνης υιοθετούνται και θεωρούνται ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Έκθεσης ώστε να τυγχάνει και για αυτές εφαρμογής το άρθρο 4^Α («Έκθεση συμμόρφωσης και εφαρμογής») του Περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου.

4.5 ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Γενικά. Το Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας ιδρύθηκε με βάση τον περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμο του 2013 (Ν. 112(Ι)/2013) και λειτουργεί Σχέδια Χορηγιών για την επιχορήγηση ή επιδότηση διαφόρων επενδύσεων ή δραστηριοτήτων προώθησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονόμησης ενέργειας. Το εν

λόγω Ταμείο αντικατέστησε το Ειδικό Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας το οποίο είχε ιδρυθεί και λειτουργήσει με βάση τον περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και της Εξοικονόμησης Ενέργειας Νόμο του 2003 (Ν.33(Ι)/2003), ο οποίος καταργήθηκε με τον Νόμο Ν.112(Ι)/2013. Το Ταμείο διοικείται από την Επιτροπή Διαχείρισης του Ταμείου.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο και κατάθεσή τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Σύμφωνα με το άρθρο 10(4) του Νόμου Ν.112(Ι)/2013 (άρθρο 5(2) του Νόμου Ν.33(Ι)/2003), οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται για έλεγχο το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου του έτους που έπεται του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται. Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2011, 2012, 2013 και 2014 δεν υποβλήθηκαν μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, ενώ για το έτος 2010 είχε συμφωνηθεί όπως υποβληθούν εκ νέου στην Υπηρεσία μας στη βάση των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, και ως εκ τούτου εκκρεμεί ο έλεγχος ή/και ολοκλήρωση του σχετικού ελέγχου.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης του Ταμείου στην απάντησή του τον Οκτώβριο 2015, μας ανέφερε ότι, για να καταστεί εφικτή η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων στη βάση των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, απαιτούνται στοιχεία από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, η λήψη των οποίων είναι δύσκολη, λόγω της τήρησής τους στη βάση των εισπράξεων και πληρωμών. Ως εκ τούτου, όπως μας πληροφόρησε, οι οικονομικές καταστάσεις του Ειδικού Ταμείου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας για τα έτη από το 2010 μέχρι την κατάργησή του (20.9.2013) θα υποβληθούν στην Υπηρεσία μας στη βάση των εισπράξεων και πληρωμών εντός των επόμενων ημερών, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την περίοδο από την έναρξη της λειτουργίας του (20.9.2013) μέχρι τις 31.12.2013, καθώς επίσης για το έτος 2014, αναμένεται να υποβληθούν στη βάση των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, πριν το τέλος του 2015.

4.6 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2014. Σύμφωνα με το άρθρο 15(2) των περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμων του 1969 έως 2005, ο Οργανισμός, αμέσως μετά το τέλος εκάστου οικονομικού έτους, ετοιμάζει και υποβάλλει στον Υπουργό τις τελικές οικονομικές καταστάσεις και έκθεση πεπραγμένων. Σύμφωνα δε με το άρθρο 18(2) οι εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις με την έκθεση του Γενικού Ελεγκτή υποβάλλονται το ταχύτερο στον Υπουργό ο οποίος διαβιβάζει αντίγραφο τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ενημέρωση.

Σημειώνεται ότι ο Οργανισμός, σε αντίθεση με τις πιο πάνω διατάξεις της νομοθεσίας, δεν έχει υποβάλει ακόμη για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις για το 2014, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις του 2013 υποβλήθηκαν για έλεγχο με καθυστέρηση στις 19.2.2015.

Επισημαίνεται επίσης ότι, σύμφωνα με το εδάφιο 1 του άρθρου 109 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014 (Ν.20(Ι)/2014), ο ΚΟΤ, ως κρατικός οργανισμός, υποβάλλει στον Υπουργό Οικονομικών και στον αρμόδιο υπουργό (Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού) τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένα λογιστικά πρότυπα, εντός τεσσάρων μηνών, μετά το τέλος κάθε οικονομικού έτους.

Σύσταση: Οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται έγκαιρα για έλεγχο έτσι ώστε να λαμβάνονται τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν, και να παρέχεται το δικαίωμα ενημέρωσης, τόσο στη Βουλή, όσο και στους πολίτες, για τα πεπραγμένα του Οργανισμού, ο οποίος λειτουργεί κυρίως με κρατική χορηγία.

Λειτουργία του Οργανισμού. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα Μελέτης για την Αναδιοργάνωση των Υπηρεσιών του Οργανισμού, η οποία διενεργήθηκε, κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Οργανισμού στις 31.7.2013, από ιδιωτικό οίκο συμβούλων, ο Οργανισμός, παρουσιάζει σοβαρά λειτουργικά προβλήματα, τα οποία χρήζουν άμεσης επίλυσης.

Το πεπαλαιωμένο θεσμικό πλαίσιο, το οποίο χρήζει αναθεώρησης, έτσι ώστε να δίδει τη δυνατότητα στον Οργανισμό να προσαρμόζει τον ρόλο του στα νέα δεδομένα, αποτελεί, σύμφωνα με τη Μελέτη, σοβαρό πρόβλημα. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στη Μελέτη, ο έλεγχος που διεξάγει το Τμήμα Διασφάλισης Ποιότητας γίνεται στη βάση νομοθεσίας η οποία είναι πεπαλαιωμένη και χρήζει αναθεώρησης, αφού οι προδιαγραφές που αναφέρονται σ' αυτή δεν καλύπτουν τις ελάχιστες ανάγκες των σημερινών τουριστών.

Επίσης, θέματα όπως η αδειοδότηση, η κατάταξη και η εποπτεία, λόγω του πεπαλαιωμένου θεσμικού πλαισίου, όπως σχετικά αναφέρεται, καθίστανται επιρρεπή σε παρεμβάσεις, εφόσον οι διαδικασίες δεν είναι διασφαλισμένες με ένα σαφές και αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο.

Στην πιο πάνω Μελέτη, επιβεβαιώθηκε επίσης η ύπαρξη δυσλειτουργιών στον Οργανισμό, οι οποίες οφείλονται κατά κύριο λόγο σε διοικητικές αδυναμίες, έλλειψη οργάνωσης και απουσία επικοινωνίας μεταξύ τμημάτων του Οργανισμού ή ακόμα και ατόμων εντός του ίδιου Τμήματος.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η αναθεώρηση και ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου του Οργανισμού έχει αναληφθεί από την Ομάδα Μεταρρύθμισης του Δημοσίου, ενώ, για την υλοποίηση των βελτιωτικών εισηγήσεων της πιο πάνω Μελέτης, συστάθηκαν ομάδες εργασίας και ετοιμάστηκαν αναλυτικά σχέδια δράσης.

Κρατική χορηγία. Κατά τη διάρκεια του έτους 2014 παραχωρήθηκε στον Οργανισμό κρατική χορηγία συνολικού ύψους €32,9 εκ. (€48 εκ. το 2013).

Σημειώνεται ότι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, ως ελέγχων λειτουργός για την καταβολή της κρατικής χορηγίας προς τον Οργανισμό, με επιστολή του στις 12.12.2014 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Ενέργειας Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΕΒΤ), ως το αρμόδιο Υπουργείο για τον Οργανισμό, ζήτησε, μεταξύ άλλων, να ενημερωθεί για τις ενέργειες που προγραμματίζονταν για την εξάλειψη των ενδεχόμενων αδυναμιών στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Οργανισμού.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 του Νόμου περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και περί του Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας (Ν.38(Ι)/2014), στις περιπτώσεις που εντοπίζονται προβλήματα που αμφισβητούν την αξιοπιστία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του λήπτη της χορηγίας, ο Υπουργός Οικονομικών ή/και ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας δύνανται να ζητούν από τον ελέγχοντα λειτουργό την αναστολή ή διακοπή ή την επιστροφή των πληρωμών.

Στις 17.2.2015 το ΥΕΕΒΤ με σκοπό την αποτελεσματικότερη άσκηση εποπτείας, διαβίβασε στον Οργανισμό συγκεκριμένο πλαίσιο ελέγχου, σημειώνοντας ότι ανέμενε την άμεση εφαρμογή του. Στις 2.7.2015 το ΥΕΕΒΤ με επιστολή του προς τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και την Αν. Γενική Διευθύντρια του Οργανισμού, ανέφερε ότι, παρά το γεγονός ότι έγιναν σημαντικά βήματα προόδου και σε γενικές γραμμές φαινόταν να είχαν ακολουθηθεί οι προβλεπόμενες σχετικές διαδικασίες, ο Οργανισμός δεν ανταποκρίθηκε πλήρως στην εφαρμογή του πλαισίου ελέγχου, με αποτέλεσμα το Υπουργείο να μην μπορεί να ασκήσει αποτελεσματική εποπτεία. Όπως αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στην εν λόγω επιστολή του ΥΕΕΒΤ, ο Οργανισμός εξακολουθεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να μην εφαρμόζει τη διαδικασία προκήρυξης ανοικτού διαγωνισμού που θα ήταν ορθότερη, αλλά επιλέγει τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, γεγονός το οποίο, κατά την άποψη του Υπουργείου, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει ολοκληρωμένη στρατηγική και σωστός προγραμματισμός γενικά, αλλά και ειδικότερα σε περίπτωση κρίσεων.

Επιχορήγηση του Ράλι Κύπρος. Επιπρόσθετα από το ποσό των €32,9 εκ. το οποίο, όπως σχετικά αναφέρεται στην πιο πάνω παράγραφο, παραχωρήθηκε ως κρατική χορηγία από το Υπουργείο Οικονομικών προς τον Οργανισμό, εμβάστηκε επίσης ποσό ύψους €550.000, το οποίο, σύμφωνα με την επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών στις 16.6.2014, δεν αποτελούσε μέρος της ετήσιας κρατικής χορηγίας προς τον Οργανισμό και, ως εκ τούτου, δεν θα βάρυνε τα κονδύλια του Οργανισμού για το 2014. Όπως αναφέρεται στην εν λόγω επιστολή, το πιο πάνω ποσό θα έπρεπε να καταβληθεί από τον Οργανισμό, εκ μέρους του Υπουργείου Οικονομικών, στον Κυπριακό Σύνδεσμο Αυτοκινήτου (ΚΣΑ) για το Ράλι Κύπρος 2014, από τον οποίο θα έπρεπε να ζητηθεί όπως υποβάλει στο Υπουργείο Οικονομικών, τόσο τον Προϋπολογισμό του, όσο και τον απολογισμό των εσόδων-εξόδων για το 2014 για το Ράλι Κύπρος.

Σχετική με την πιο πάνω επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών είναι η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 77.082 και ημερ. 11.6.2014, σύμφωνα με την οποία εγκρίθηκε αύξηση της επιχορήγησης του Ράλι Κύπρος, μέσω του Προϋπολογισμού του Οργανισμού, από €500.000, που είχε εγκριθεί με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 75.530 και ημερ. 26.7.2013 για το Ράλι Κύπρος 2013, σε €550.000.

Ο Οργανισμός, ενεργώντας σύμφωνα με την πιο πάνω επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών, καταχώρησε την είσπραξη του εν λόγω ποσού σε προσωρινό λογαριασμό, το οποίο καταβλήθηκε τον Ιούνιο του 2014 ως επιχορήγηση στον ΚΣΑ, ενώ δεν φαίνεται να έχει ζητήσει από τον ΚΣΑ την υποβολή των στοιχείων που αναφέρονται πιο πάνω.

Σημειώνεται ότι ποσό ύψους €500.000 είχε επίσης καταβληθεί στον ΚΣΑ τον Σεπτέμβριο του 2013 για το Ράλι Κύπρος 2013, με βάση και πάλι σχετική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών στις 11.9.2013 και την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 75.530 και ημερ. 26.7.2013, σύμφωνα με την οποία είχε εγκριθεί και η επιχορήγηση της διοργάνωσης του Ράλι Κύπρος για τα έτη 2013-2015. Επίσης, ποσό ύψους €340.000 καταβλήθηκε στον ΚΣΑ τον Ιούλιο του 2015 από το Κονδύλι «Προβολή και Δημοσιότητα του Οργανισμού» για το Ράλι Κύπρος 2015, σύμφωνα με σχετική πρόνοια του επεξηγηματικού υπομνήματος.

Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στον Οργανισμό, ο ΚΣΑ επιχορηγήθηκε με βάση τις κατά καιρούς ληφθείσες Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, με συνολικό ποσό ύψους €6,6 εκ. για την περίοδο από το 2003 μέχρι τον Ιούλιο 2015, σύμφωνα με τον πιο κάτω πίνακα:

Έτος	Ποσό €	Πρωτάθλημα
2003	349.162,19	World Rally Championship (WRC)
2004	350.128,32	WRC
2005	339.403,58	WRC
2006	512.580,43	WRC
2007	447.686,11	Middle East Rally Championship (MERC)
2008	512.580,43	MERC
2009	638.000,00	WRC
2010	904.500,00	Intercontinental Rally Championship (IRC)
2011	545.000,00	IRC
2012	552.000,00	IRC
2013	567.000,00	MERC
2014	550.000,00	European Rally Championship (ERC)
2015	340.001,00	ERC
Σύνολο	6.608.042,06	

Η Υπηρεσία μας συμφωνεί με τον Οργανισμό ότι το διεθνές Ράλι Κύπρος αποφέρει σημαντικά οφέλη για την κυπριακή οικονομία, τόσο λόγω της διεθνούς προβολής που τυγχάνει η Κύπρος, όσο και λόγω της

προσέλκυσης επισκεπτών, ωστόσο επισημαίνει ότι κατά την καταβολή χορηγιών σε Συνδέσμους, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι πρόνοιες των άρθρων 24 έως 28 των περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμων του 2014 και 2015, στους οποίους αναφέρονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται για την παραχώρηση των χορηγιών (διαφάνεια, ίση μεταχείριση κ.λπ.) και οι υποχρεώσεις των ληπτών κρατικής χορηγίας (χρηστή χρηματοοικονομική διαχείριση, εφαρμογή κατάλληλου συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ώστε να διασφαλίζεται και να αποδεικνύεται η ορθολογιστική διαχείριση της κρατικής χορηγίας, διενέργεια ανεξάρτητου ελέγχου σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου κ.λπ.).

Σύσταση: Δεδομένου ότι ο Οργανισμός είναι, διαχρονικά, άμεσα εμπλεκόμενος με το θέμα και γνωρίζει τις διαστάσεις και τον βαθμό στον οποίο το Ράλι Κύπρου επηρεάζει την προβολή της Κύπρου, και αφού δεν φαίνεται να υπάρχει τεκμηρίωση για το ύψος της καταβληθείσας στον ΚΣΑ χορηγίας, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ο Οργανισμός (ακόμα και στην περίπτωση που δεν θα ζητηθεί η άποψή του) πρέπει να υποβάλει στα Υπουργεία Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και Οικονομικών τις απόψεις του όσον αφορά στη λογικότητα του ύψους της χορηγίας, προς καθοδήγησή τους, με στόχο τον καθορισμό του ύψους της χορηγίας στο μέλλον.

Συναφώς αναφέραμε ότι κατά τη διαμόρφωση της άποψης του Οργανισμού θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η σημαντικότητα και η σχετική τηλεθέαση του πρωταθλήματος, του οποίου το Ράλι Κύπρος αποτελεί μέρος. Σημειώνεται ότι το WRC είναι κατά γενική ομολογία πολλαπλάσιας σημασίας και απολαμβάνει πολύ μεγαλύτερης τηλεθέασης από το ERC/IRC/MERC, ωστόσο παρατηρείται ότι η διαφορά αυτή της σημαντικότητας/τηλεθέασης δεν αντικατοπτρίζεται στα ποσά της χορηγίας που καταβλήθηκαν.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός έχει ήδη προβεί στο παρελθόν (από το 2011) σε αξιολογήσεις στη βάση του κριτηρίου κόστους-οφέλους, τις οποίες απέστειλε και στα δύο Υπουργεία, χωρίς ωστόσο να επηρεαζόταν καθ' οιονδήποτε τρόπο η τελική απόφαση για τη χορηγία. Ο Οργανισμός, ωστόσο, θα εξακολουθήσει, όπως ανέφερε, να αποστέλλει τις απόψεις του στα δύο Υπουργεία. Όπως επίσης μας πληροφόρησε, καθόσον αφορά στη διοργάνωση του Ράλι Κύπρος 2015, ο Οργανισμός έχει ζητήσει στοιχεία ώστε να προβεί σε αξιολόγηση των αποτελεσμάτων αναφορικά με το τουριστικό όφελος που προέκυψε. Σημείωσε επίσης ότι στα πλαίσια της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης και, κατόπιν σχετικών οδηγιών του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, χορηγίες θα πρέπει να δίδονται μόνο κατόπιν εφαρμογής Σχεδίου, για το οποίο θα πρέπει όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς να ενημερώνονται. Στη δεδομένη ωστόσο περίπτωση, όπως ανέφερε, επειδή ο Οργανισμός λαμβάνει οδηγίες από το Υπουργικό Συμβούλιο, οι εν λόγω πρόνοιες περί Σχεδίων δεν μπορούν να εφαρμοστούν.

Προϋπολογισμός - Έγκριση. Ο Προϋπολογισμός για το 2014 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 19.3.2014 (αρ. Απόφασης 76.686) και ψηφίστηκε σε Νόμο (Ν. 31(II)/2014) ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 15.4.2014 και προέβλεπε δαπάνες ύψους €50.272.909. Η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2014, ενώ κατά την περίοδο 1.3.2014 μέχρι 14.4.2014 διενεργήθηκαν πληρωμές συνολικού ποσού €3.128.197, για τις οποίες δεν υπήρχε νομοθετική κάλυψη.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου του Οργανισμού μάς ανέφερε ότι το μεγαλύτερο μέρος των πληρωμών αφορά σε πιστωτές προηγούμενων ετών και ότι ποσό ύψους €732.000 περίπου αφορά σε μισθούς του Μαρτίου 2014.

Συμφωνίες/Άδειες Χρήσης υποστατικών του Οργανισμού.

(α) Το Δ.Σ. του Οργανισμού, σε συνεδρία του στις 30.10.2013, αποφάσισε όπως οι αδειούχοι των διαφόρων υποστατικών του (περίπτερο/εστιατόριο στην Πέτρα του Ρωμιού και στα Λουτρά της Αφροδίτης, τουριστική πλαζ και εστιατόριο στη Γεροσκήπου και στη Γερμασόγεια και εστιατόριο στο Τρόδος) τερματίσουν από 1.11.2013 την κατοχή των χώρων και τους παραδώσουν στον Οργανισμό ελεύθερους κάθε κατοχής.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με επιστολή του Οργανισμού προς τον Γενικό Διευθυντή του ΥΕΕΒΤ στις 16.7.2015, οι διαχειριστές των πιο πάνω χώρων αρνήθηκαν να συμμορφωθούν με γραπτές υποδείξεις του όπως εγκαταλείψουν τα υποστατικά και, εξακολουθεί, μέχρι σήμερα, να τα κατέχουν παράνομα, χωρίς ο Οργανισμός να κινηθεί νομικά εναντίον τους.

Σύσταση: Ο Οργανισμός θα πρέπει να προβεί στη λήψη όλων των ενδεδειγμένων ενεργειών για ανάκτηση της κατοχής των πιο πάνω υποστατικών.

(β) Στο μεταξύ, το Δ.Σ. του Οργανισμού σε συνεδρία του στις 24.3.2015, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι λόγοι για τους οποίους ο Οργανισμός είχε υπό τη διαχείρισή του τα εν λόγω υποστατικά έχουν εκλείψει, ότι η διαχείριση τουριστικών υποστατικών δεν εντάσσεται στον νέο ρόλο του Οργανισμού, καθώς επίσης ότι το κόστος διαχείρισής τους υπερβαίνει το όφελος για τον Οργανισμό, αποφάσισε, ως θέμα πολιτικής, όπως επιστραφεί η γη και τα υποστατικά στο Κράτος, νοουμένου ότι εξασφαλιστεί η συγκατάθεση και του άλλου συμβαλλόμενου μέρους (Κρατική Υπηρεσία) για διακοπή της σύμβασης μίσθωσης με τον Οργανισμό. Με στόχο τη ρύθμιση του όλου θέματος, όπως έχουμε πληροφορηθεί, έχει ετοιμαστεί από το ΥΕΕΒΤ ολοκληρωμένο σημείωμα και αναμένεται η σύγκληση συνεδρίας με τα εμπλεκόμενα Υπουργεία/φορείς.

Μαρίνα Λάρνακας – Καθυστερημένα έσοδα. Σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν στην Υπηρεσία μας από τον Οργανισμό, τα καθυστερημένα έσοδα από χρεώστες της Μαρίνας ανέρχονταν σε €331.054 στις 31.12.2014, σε σύγκριση με €363.321 στις 31.12.2013.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, παρά το γεγονός ότι στις περιπτώσεις καθυστερημένων οφειλών ο Οργανισμός προβαίνει στη λήψη δικαστικών μέτρων, ωστόσο, επειδή στους περί Ρυθμίσεως Μαρίνων Νόμους του 1977 έως 2002 δεν υπάρχει ρητή πρόνοια για έκδοση από το Δικαστήριο διατάγματος καταβολής των οφειλομένων, οι αποφάσεις του Δικαστηρίου αφορούν, συνήθως, την καταβολή προστίμων.

Σύσταση: Λήψη των ενδεδειγμένων ενεργειών για τροποποίηση των περί Ρυθμίσεως Μαρίνων Νόμων, σύμφωνα και με τη σχετική εισήγηση τόσο του νομικού λειτουργού του Οργανισμού όσο και των ιδιωτών δικηγόρων του.

Ανανέωση της άδειας λειτουργίας ξενοδοχειακών μονάδων και κέντρων αναψυχής. Σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού, στις 31.12.2014 υπήρχαν 226 ξενοδοχεία και 3346 κέντρα αναψυχής, ενώ, λόγω της μη ικανοποίησης των προϋποθέσεων της σχετικής νομοθεσίας, οι άδειες λειτουργίας είχαν ανανεωθεί για μόνο 58 ξενοδοχεία και 2275 κέντρα αναψυχής, δηλαδή ποσοστό 25,6% και 67,9%, αντίστοιχα. Συνεπώς, ποσοστό 74,4% και 32,1% των ξενοδοχείων και κέντρων αναψυχής, αντίστοιχα, λειτουργούσε χωρίς άδεια λειτουργίας, γεγονός που εγκυμονεί κινδύνους σε θέματα ασφάλειας και υγείας τόσο των πελατών όσο και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές.

Οι επεκτάσεις/τροποποιήσεις, στις οποίες προβαίνουν αρκετές ξενοδοχειακές μονάδες και κέντρα αναψυχής χωρίς τη λήψη των σχετικών εγκρίσεων, αποτελούν λόγο για τη μη ανανέωση των αδειών λειτουργίας τους.

Τον Οκτώβριο 2014 ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς είχε πληροφορήσει ότι η επιλογή της ποινικής δίωξης των καταλυμάτων αυτών θα σήμαινε την έκδοση διαταγμάτων αναστολής λειτουργίας δεκάδων μεγάλων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και την απόλυση χιλιάδων υπαλλήλων και ότι ο Οργανισμός υιοθετούσε την εισήγηση της Υπηρεσίας μας όπως τα θέματα που άπτονται της νομιμότητας των οικοδομών, επειδή αφορούν άλλες νομοθεσίες, την αρμοδιότητα εφαρμογής των οποίων έχουν το Υπουργείο Εσωτερικών και οι Τοπικές Αρχές, θα πρέπει να εξαιρεθούν από τις αρμοδιότητες του Οργανισμού με τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

Στα πλαίσια προώθησης της διαδικασίας τροποποίησης του θεσμικού πλαισίου που διέπει τόσο τη ρύθμιση της δημιουργίας όσο και τον έλεγχο της λειτουργίας των προαναφερομένων επιχειρήσεων (ξενοδοχειακών μονάδων και κέντρων αναψυχής), ο Οργανισμός ζήτησε στις 20.10.2014, μέσω του αρμόδιου Υπουργείου, τη συμβουλή της Νομικής Υπηρεσίας του Κράτους για εξεύρεση τρόπου απεξάρτησης του Οργανισμού από την υποχρέωση να απαιτεί την άδεια οικοδομής πριν την έκδοση της άδειας λειτουργίας, η οποία, ωστόσο, όπως πληροφορηθήκαμε, δεν έχει ακόμα ληφθεί.

Στο μεταξύ, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου του Οργανισμού στην απάντησή του τον Οκτώβριο 2015, μας πληροφόρησε ότι σε ότι αφορά στο ζήτημα απεξάρτησης του Οργανισμού σε σχέση με την κτιριακή νομιμότητα των οικοδομών ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και κέντρων αναψυχής, η άποψη του νομικού συμβούλου του Οργανισμού είναι ότι, αυτό δεν είναι δυνατόν. Ως εκ τούτου, όπως μας ανέφερε, ο Οργανισμός δεν νομιμοποιείται να αδειοδοτεί επιχειρήσεις χωρίς το κτίριο της επιχείρησης να είναι νόμιμο.

Σχέδιο Κινήτρων για επενδύσεις αειφόρου εμπλουτισμού και αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Απένταξη έργου «Λιμανάκι - Ολοκληρωμένη αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της ξενοδοχειακής μονάδας Limanaki Beach». Η Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΓΔΕΠΣΑ), με επιστολή της στις 16.4.2015, προς την Αν. Γενική Διευθύντρια του Οργανισμού, απαίτησε την απένταξη του πιο πάνω έργου (Απόφαση Ένταξης ημερ. 2.7.2010), με βάση την τελική θέση της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης που υποβλήθηκε με επιστολή του Διευθυντή Οικονομικού Ελέγχου στις 20.2.2015. Όπως αναφέρεται στην επιστολή της ΓΔΕΠΣΑ, η θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), ακόμα και μετά την υποβολή πρόσθετων διευκρινίσεων από την Αρχή Ελέγχου στις 3.11.2014 σε σχέση με τη διαδικασία αξιολόγησης και την απόφαση έγκρισης του έργου που ακολουθήθηκαν από τον Οργανισμό, παραμένει ότι το έργο δεν ήταν επιλέξιμο για ένταξη στο πιο πάνω Σχέδιο. Ως εκ τούτου, όπως αναφέρεται σχετικά, οι δαπάνες που πιστοποιήθηκαν στην ΕΕ στα πλαίσια του έργου θα πρέπει να αφαιρεθούν στο σύνολο τους με οικονομική διόρθωση ύψους €765.486,33 (επιλέξιμη δημόσια δαπάνη/χορηγία) και €1.421.617,43 (επιλέξιμη ιδιωτική συμμετοχή/δαπάνη δικαιούχου).

Όπως επίσης αναφέρεται στην πιο πάνω επιστολή, στη συγκεκριμένη περίπτωση, επειδή η οικονομική διόρθωση δεν προκύπτει από λάθος του Δικαιούχου, αλλά από την εφαρμογή λανθασμένης διαδικασίας αξιολόγησης από τον Οργανισμό (Ενδιάμεσος Φορέας), δεν τίθεται θέμα ανάκτησης από τον Δικαιούχο των καταβληθέντων ποσών, αφού η σύμβαση που υπογράφηκε με τον Δικαιούχο τού δημιουργεί έννομο δικαίωμα. Όπως περαιτέρω αναφέρεται, η χορηγία που καταβλήθηκε στον Δικαιούχο από τον Οργανισμό θα πρέπει να βαρύνει αποκλειστικά και μόνο τον προϋπολογισμό του Οργανισμού, αφού δεν είναι επιλέξιμη για να συγχρηματοδοτηθεί λόγω λάθους της διοίκησης, και επομένως θα πρέπει να γίνει αντίστοιχη μείωση της κρατικής χορηγίας που λαμβάνει ο Οργανισμός. Προς τον σκοπό αυτό, έγινε παράκληση όπως ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, στον οποίο κοινοποιήθηκε η εν λόγω επιστολή, λάβει τις απαραίτητες ενέργειες.

Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται σε σημείωμα της Αν. Γενικής Διευθύντριας του Οργανισμού προς το Δ.Σ. στις 7.7.2015, το όλο θέμα προέκυψε από την απουσία στον Οδηγό Ελέγχου του Σχεδίου της μεθόδου υπολογισμού του δείκτη οικονομικών δεδομένων που αφορά στη σχέση Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια. Σύμφωνα με την Υπηρεσία Οικονομικού Ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η απουσία της εν λόγω μεθόδου εκ των προτέρων (δηλαδή στον Ενημερωτικό Οδηγό) δεν ήταν συμβατή με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας.

Θεωρήθηκε ότι η έλλειψη πληροφόρησης/άγνοια, ως προς τον τρόπο που θα υπολογιζόταν ο δείκτης, πιθανόν να απέτρεψε/αποθάρρυνε δυνητικούς αιτητές από το να υποβάλουν αίτηση στα πλαίσια του Σχεδίου. Επιπλέον, η παράλειψη αυτή κατέστησε το σύστημα αξιολόγησης αδύναμο και επιρρεπές σε αλλαγές. Συγκεκριμένα, άφησε περιθώριο για διαφοροποιήσεις στις μεθόδους υπολογισμού του εν λόγω δείκτη κατά τη διαδικασία αξιολόγησης, για υπολογισμό του σε διαφορετικά δεκαδικά σημεία κ.ο.κ.

Όπως επίσης αναφέρεται στο πιο πάνω σημείωμα, ο Ενδιάμεσος Φορέας και συγκεκριμένα η Επιτροπή Έγκρισης Επενδύσεων, ως το αρμόδιο όργανο, προχώρησε στις 6.7.2015 με Απόφαση Απένταξης Έργου με κοινοποίηση προς τη Διαχειριστική Αρχή, την Αρχή Πιστοποίησης, την Αρχή Ελέγχου και την Υπηρεσία μας.

Σύσταση: Με στόχο την αποφυγή παρόμοιων περιπτώσεων στο μέλλον, ο Οργανισμός θα πρέπει να λάβει κατάλληλα μέτρα, έτσι ώστε, στα Σχέδια που προκηρύσσει, να καθορίζεται με σαφήνεια η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου του Οργανισμού μάς ανέφερε ότι η εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του εν λόγω Σχεδίου έχει ενισχύσει τη γνώση και εμπειρία του Οργανισμού στα θέματα αυτά, με στόχο να αποφεύγονται παρόμοια περιστατικά.

Συνεργασία Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού με Οργανωτές Ταξιδιών (Ο.Τ.) Εξωτερικού και με Αερομεταφορείς.

(α) Δαπάνη. Οι συνολικές δαπάνες των κονδυλίων «Διαφημίσεις και Τουριστική προβολή – Συνεργασία με Τουριστικούς Εταίρους στο Εξωτερικό», «Διαφημίσεις και Τουριστική προβολή – Σχέδιο Ανάπτυξης Χειμερινού Τουρισμού» και «Σχέδιο αεροπορικών γραμμών», σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2013, ανήλθαν σε €4.301.816. Οι εν λόγω δαπάνες αφορούν σε ποσό ύψους €1.383.042 για κοινές διαφημιστικές ενέργειες με τη συνεισφορά του Οργανισμού να ανέρχεται στο 75% του κόστους των ενεργειών διαφήμισης των Ο.Τ. και άλλων εταίρων στο εξωτερικό, και ποσό ύψους €2.918.774 για διαφήμιση στα μέσα των Ο.Τ. και άλλων εταίρων στο εξωτερικό, με βάση τη Πολιτική Συνεργασίας που εγκρίθηκε στις 7.6.2006 από τον τότε Υπουργό Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και την απόφαση που λήφθηκε σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 16.1.2008 με τους τότε Υπουργούς Οικονομικών και Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού.

Επειδή δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στην Υπηρεσία μας οι οικονομικές καταστάσεις του Οργανισμού για το 2014, δεν μπορούν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για το ύψος της δαπάνης του έτους. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι, αναφορικά με τις πιο πάνω δαπάνες, μέχρι τις 21.7.2015, είχαν καταχωρηθεί στο λογιστικό πρόγραμμα δεσμεύσεις ύψους €5.458.180.

(β) Συνεργασίες με Ο.Τ. εξωτερικού. Όπως αναφέρθηκε και στην Ετήσια Έκθεσή μας για το 2013, ο Οργανισμός είχε προχωρήσει σε τριετείς διαφημιστικές συνεργασίες με τρεις Ο.Τ. για την περίοδο καλοκαίρι 2014 – χειμώνας 2017/2018, συνολικού ποσού €8.538.000 που αφορούσαν στις αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου και της Γερμανίας, χωρίς να συνομολογηθούν γραπτές συμφωνίες (οι συνεργασίες προωθήθηκαν στη βάση αλληλογραφίας που αντάλλαξε ο Οργανισμός και οι Ο.Τ.).

Όπως είχαμε παρατηρήσει, συμφωνήθηκαν πολύ μεγαλύτερα ποσά από αυτά που ίσχυαν τις προηγούμενες περιόδους για άφιξη τουριστών και σημειώσαμε ότι δεν φαινόταν να δικαιολογείτο η σημαντική αύξηση του κόστους που καταβλήθηκε.

Οι πιο πάνω συμβάσεις φαίνεται να θεωρούνται από τον Οργανισμό ότι εμπίπτουν στο άρθρο 33(α)(ii) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου 12(Ι)/2006, εφόσον ο Οργανισμός επιθυμεί να συμβληθεί με συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς και ως εκ τούτου οι σχετικές συμβάσεις συνάπτονται με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Όπως ωστόσο παρατηρήσαμε, δεν υποβλήθηκαν στην Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, με κοινοποίηση στην Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, αντίγραφα των εγγράφων του διαγωνισμού στα οποία να αναφέρονται οι λόγοι προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, οι όροι της διαπραγμάτευσης και τα ονόματα των οικονομικών φορέων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία, όπως προβλέπεται στους περί της σύναψης δημοσίων συμβάσεων σχετικούς Κανονισμούς (Κ.Δ.Π. 242/2012). Ούτε και κλήθηκαν, ο Γενικός Ελεγκτής και ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας να συμμετέχουν ως παρατηρητές σε συνεδρίες των αρμόδιων οργάνων (επιτροπές αξιολόγησης και συμβούλια προσφορών) που χειρίστηκαν τις πιο πάνω υποθέσεις.

Σημειώνεται ότι κατά τον πρόσφατο έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας για το έτος 2014, παρατηρήθηκε ότι ο Οργανισμός, κατά την περίοδο Ιούνιος 2014 – Οκτώβριος 2014, είχε προβεί σε συνεργασίες με άλλους τέσσερις Ο.Τ., συνολικού ποσού €6.047.000 που αφορούσαν στις αγορές της Γερμανίας και της Ελβετίας.

Όπως επισημάναμε σχετικά, η τεράστια σημασία του τουρισμού για την οικονομία του τόπου μας, δεν μπορεί να αποτελεί λόγο για έλλειψη διαφάνειας στη διαχείριση δημόσιου χρήματος.

Το εν λόγω θέμα συζητήθηκε σε συνάντηση που έγινε στο ΥΕΕΒΤ στις 5.9.2014, στην οποία επιβεβαιώθηκε η ανάγκη καταρτισμού ενός κατάλληλα τεκμηριωμένου σχεδίου στο οποίο θα παρουσιάζεται, για κάθε χώρα ξεχωριστά, η διαδικασία με την οποία θα μπορεί να προωθείται διαφημιστική εκστρατεία μέσω Ο.Τ., με τρόπο ώστε:

- να υπάρχει βέλτιστη αξιοποίηση του διαθέσιμου κονδυλίου,
- να διασφαλίζεται η ανταποδοτικότητα των χρημάτων που θα διατίθενται και τα οποία δεν θα υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα στον Προϋπολογισμό,
- να προάγεται η διασπορά του κινδύνου που δημιουργείται όταν υπάρχει συγκέντρωση μεταφοράς μεγάλου αριθμού τουριστών από μικρό αριθμό Ο.Τ.,
- να μειώνονται οι κίνδυνοι και οι ευκαιρίες για εμφάνιση φαινομένων διαφθοράς και κατάχρησης εξουσίας, και
- να τηρούνται οι αρχές της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης.

Αποφασίστηκε επίσης ότι ο Οργανισμός θα πρέπει άμεσα να καταρτίσει πλάνο για σταδιακή απεμπλοκή από τέτοιου είδους προώθηση του τουριστικού προϊόντος.

Στα πλαίσια των διαμειφθέντων της πιο πάνω συνάντησης, το Δ.Σ. του Οργανισμού προέβη στις 14.10.2014 στην έγκριση Σχεδίου Συνεργασίας με Ρώσους Ο.Τ. για την περίοδο 1.12.2014 – 31.3.2016 και, στις 12.5.2015, στην έγκριση Σχεδίου Συνεργασίας με Γάλλους Ο.Τ. για την περίοδο 1.11.2015-30.4.2018.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου με Ρώσους Ο.Τ., στις 25.11.2014 το Δ.Σ. αποφάσισε όπως εγκρίνει τη διάθεση ποσού μέχρι €1,8 εκ. σε συγκεκριμένο Ο.Τ. της Ρωσίας για τη διενέργεια διαφημιστικών εκστρατειών, κατά την πιο πάνω περίοδο, ενώ, σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού, το ποσό που αναμένεται να διατεθεί σε δύο άλλους Ο.Τ. στη Ρωσία ανέρχεται σε μόνο €145.000 (με τους συνεπαγόμενους κινδύνους από τη μεταφορά μεγάλου αριθμού τουριστών από ένα μόνο Ο.Τ.).

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επέκταση της κατάρτισης διάφανων και τεκμηριωμένων σχεδίων προώθησης διαφημιστικής εκστρατείας και για άλλες χώρες, καθώς επίσης την παρακολούθηση σε συνεχή βάση των αποτελεσμάτων των διαφόρων Σχεδίων, και τη λήψη κατάλληλων ενεργειών.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι προχώρησε και σε έγκριση Σχεδίου για την Ολλανδία και την Πολωνία, ενώ υπό μελέτη βρίσκονται και άλλα σχέδια, όταν φυσικά παρουσιάζεται η ανάγκη τέτοιων συνεργασιών με Ο.Τ. και όταν οι συνθήκες το επιτρέπουν. Καθόσον αφορά στη σύσταση της Υπηρεσίας μας για παρακολούθηση σε συνεχή βάση των αποτελεσμάτων των διαφόρων σχεδίων, σημείωσε ότι αυτό ήδη γίνεται και θα συνεχίσει να γίνεται όσο τα σχέδια βρίσκονται σε εφαρμογή.

(γ) Συνεργασίες με Αερομεταφορείς. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι ο Οργανισμός, σε μια προσπάθεια άμβλυνσης του προβλήματος της μη επαρκούς απευθείας αεροπορικής σύνδεσης της Κύπρου με δυνητικές πηγές τουρισμού, εφάρμοζε τα τελευταία χρόνια, σε ad hoc βάση, άτυπες ενέργειες συνεργασίας προβολής, σε ιδία μέσα που διαθέτουν αεροπορικές εταιρείες.

Στα πλαίσια της συνομολόγησης των εν λόγω συμφωνιών, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι δεν εφαρμόστηκαν οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Με στόχο τη διασφάλιση της εφαρμογής των πιο πάνω αρχών, καθώς επίσης, όπως αναφέρεται σε σχετικό σημείωμα της Αν. Γενικής Διευθύντριας του Οργανισμού, ημερ. 2.7.2015, την αποφυγή των προβλημάτων που παρουσιάζονται στις διαδικασίες παρακολούθησης και λογιστικού ελέγχου των εν λόγω συνεργασιών, λόγω των μερικών ή και εξολοκλήρου διακοπών του χειμερινού πτητικού προγράμματος των αεροπορικών εταιρειών, ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε στις 11.9.2015 στο Δ.Σ. του Οργανισμού, «Γενικό Πλαίσιο Διαπραγμάτευσης Συνεργασιών με Αερομεταφορείς», το οποίο εγκρίθηκε στις 15.9.2015.

Σύμφωνα με τον Οργανισμό, το εν λόγω Πλαίσιο θα διέπεται από την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Επίσης, η συνεργασία θα περιορίζεται αποκλειστικά σε περιπτώσεις δρομολόγησης νέων πτήσεων ή/και επέκτασης πτήσεων σε μη εξυπηρετούμενες περιόδους, στη βάση κριτηρίων επιλεξιμότητας και θα έχει συγκεκριμένη διάρκεια (3 έτη), ώστε να μην διαιωνίζεται και να δημιουργεί εξαρτήσεις και στρεβλώσεις.

Διεξαγωγή πειθαρχικών ερευνών. Η Υπηρεσία μας, στην Ετήσια Έκθεσή της για το 2013, ανέφερε ότι εισηγήθηκε την αναζήτηση τυχόν πειθαρχικών ευθυνών από εμπλεκόμενους λειτουργούς του Οργανισμού, αναφορικά με τα θέματα «Διενέργεια Συμπληρωματικών Διαφημιστικών Ενεργειών για το 2013» και «Παραγωγή Υλικού Προβολής Ποδηλασίας».

Το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά τη συνεδρία του την 1.7.2015, όρισε Ερευνώντα Λειτουργό, αναφορικά με τις πιο πάνω υποθέσεις, για τη διεξαγωγή έρευνας για τη διερεύνηση του ενδεχομένου διάπραξης πειθαρχικών παραπτωμάτων από συγκεκριμένους υπαλλήλους του Οργανισμού.

Η εν λόγω έρευνα, όπως έχουμε πληροφορηθεί, βρίσκεται σε εξέλιξη.

Διορισμός νομικού συμβούλου. Η Επιτροπή Προσφορών του Οργανισμού σε συνεδρία της στις 23.6.2015 αποφάσισε όπως εγκρίνει την ανανέωση της συνεργασίας με τον νομικό σύμβουλο με τον οποίο ο Οργανισμός διατηρεί μακροχρόνια συνεργασία (από 1.12.1999) για περίοδο ενός έτους με δικαίωμα παράτασης του συμβολαίου συνεργασίας για δύο πρόσθετες μονοετείς περιόδους έναντι της υφιστάμενης του ετήσιας αμοιβής ύψους €11.276 πλέον τα δικηγορικά έξοδα που επιδικάζονται από το Δικαστήριο ή την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών στις υποθέσεις που εκπροσωπεί τον Οργανισμό.

Σύσταση: Ανεξάρτητα από τους λόγους οι οποίοι λήφθηκαν υπόψη για τη λήψη της απόφασης για ανανέωση της συνεργασίας με τον υφιστάμενο νομικό σύμβουλο, η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι, για τις εν λόγω υπηρεσίες θα πρέπει να ακολουθούνται οι πρόνοιες της εγκυκλίου της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων αρ. ΑΑΔΣ 24ΣΤ.

Αναδιάρθρωση των Γραφείων Εξωτερικού του Οργανισμού. Εκτενής αναφορά για το πιο πάνω θέμα έγινε στις Ετήσιες Εκθέσεις μας για το έτος 2012 και 2013. Κατά το 2014 ο Οργανισμός προχώρησε στον τερματισμό της λειτουργίας ακόμα ενός Γραφείου Εξωτερικού και συγκεκριμένα του Γραφείου στις Βρυξέλλες, πέραν των 8 Γραφείων των οποίων η λειτουργία τερματίστηκε κατά το 2012 και 2013.

Για τα υπόλοιπα 15 Γραφεία του Οργανισμού στο εξωτερικό, έγιναν διάφορες ενέργειες μείωσης των λειτουργικών τους εξόδων κυρίως με τη συστέγασή τους σε Πρεσβείες και Προξενία της Δημοκρατίας, τη μείωση των ενοικίων και τις μεταστεγάσεις σε οικονομικότερους χώρους, ενώ προωθούνται περαιτέρω ενέργειες για μείωση του στεγαστικού κόστους.

Σημειώνεται ωστόσο ότι, στην έκθεση σχετικά με την αναδιοργάνωση των Γραφείων Εξωτερικού του Οργανισμού που εκπονήθηκε το 2012 από κοινοπραξία συμβούλων με κόστος €75.000 πλέον Φ.Π.Α., προτείνεται, μεταξύ άλλων, και ένα νέο οργανωτικό μοντέλο με σκοπό την προσαρμογή στις νέες τάσεις της εποχής και τη μετεξέλιξη των Γραφείων Εξωτερικού του Οργανισμού από γραφεία παροχής πληροφοριών και προβολής σε μονάδες μάρκετινγκ του κυπριακού τουρισμού.

Κύρια χαρακτηριστικά του μοντέλου είναι:

- Η δημιουργία νέων ειδικοτήτων του προσωπικού καθώς και η κατάργηση ή αντικατάσταση κάποιων υφιστάμενων.
- Η υιοθέτηση μιας μισθολογικής πολιτικής με βάση τα νέα δεδομένα.
- Ο καθορισμός ποιοτικών και ποσοτικών στόχων από την Κεντρική Υπηρεσία μέσω ετήσιου σχεδίου δράσης κάθε Γραφείου.
- Ο καθορισμός ενός κοινού φάσματος δράσης όσον αφορά τις δραστηριότητες μάρκετινγκ των Γραφείων Εξωτερικού.

Τον Οκτώβριο 2014 ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς ενημέρωσε ότι το Δ.Σ. μετά και από συναντήσεις που είχε με τους Υπεύθυνους Γραφείων Εξωτερικού, είχε ήδη αναλάβει την επανεξέταση των πορισμάτων της σχετικής έκθεσης, έτσι ώστε η Μελέτη Αναδιάρθρωσης των Γραφείων Εξωτερικού να υλοποιηθεί στην ολότητά της, ενώ στη συνεδρία του στις 16.6.2015, το Δ.Σ. επανέλαβε προηγούμενες αποφάσεις του για συζήτηση του εν λόγω θέματος, εφ' όλης της ύλης, σε ειδική συνεδρία που θα πραγματοποιηθεί για τον σκοπό αυτό. Μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου, η εξέταση του θέματος δεν είχε ολοκληρωθεί.

Σύσταση: Η επανεξέταση του θέματος της λειτουργίας και της αναδιάρθρωσης των Γραφείων Εξωτερικού σύμφωνα με τα πορίσματα της σχετικής έκθεσης που εκπονήθηκε από ανεξάρτητους Συμβούλους πρέπει να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι το Δ.Σ. του Οργανισμού, σε ειδική συνεδρία του στις 2.7.2015, αποφάσισε για το εν λόγω θέμα ότι τα Γραφεία του Οργανισμού στο εξωτερικό θα πρέπει να κάνουν χρήση σύγχρονων εργαλείων μάρκετινγκ, αξιοποιώντας στο μέγιστο δυνατό βαθμό την τεχνολογία, το διαδίκτυο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κ.ά.

Ακολούθως, το Δ.Σ. εξέτασε το κάθε Γραφείο ξεχωριστά και αποφάσισε όπως εξουσιοδοτήσει την Επιτροπή Μάρκετινγκ μαζί με την Υπηρεσία και το Μέλος του Συμβουλίου που ορίστηκε ως αρμόδιο για κάθε χώρα, να εξετάσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το κάθε Γραφείο και να προωθήσουν λύσεις.

Όπως επίσης μας πληροφόρησε, το Δ.Σ. συζήτησε και το θέμα των Γραφείων εξωτερικού των οποίων αναστάθηκε η λειτουργία και αποφάσισε ότι, υπό τις παρούσες συνθήκες και περιστάσεις επιβάλλεται η παρουσία του Οργανισμού στη Βιέννη, Βρυξέλλες και Νέα Υόρκη.

Παραγωγή Υλικού Προβολής Ποδηλασίας. Το θέμα εξηγείται εκτενώς στην περσινή Ετήσια Έκθεση μας.

Με επιστολή μας προς τον Γενικό Διευθυντή του Οργανισμού τον Οκτώβριο 2014, παρατηρήσαμε – κατόπιν περαιτέρω ελέγχου που διενεργήθηκε στα παραδοτέα των εν λόγω 5 συμβάσεων – πέραν των πιο πάνω παρατηρήσεων μας για τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν και την ανάθεση ουσιαστικά των συμβάσεων με βάση τις προτάσεις των εταιρειών, χωρίς ετοιμασία από τον Οργανισμό, εγγράφων διαγωνισμού με όρους/προδιαγραφές και απαιτήσεις, τα ακόλουθα:

- (i) Για την πρώτη σύμβαση, με την εταιρεία 5+Mobile, αξίας €45.900, το αντικείμενο της οποίας ήταν η δημιουργία και παραγωγή εικονογραφημένου χάρτη της Κύπρου, το παραδοτέο δεν φαινόταν να δικαιολογεί την αξία της σύμβασης. Ως εκ τούτου, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε από τον Οργανισμό κατά πόσο ο Ανάδοχος είχε παραδώσει τέτοια ποσότητα σε έντυπη μορφή του χάρτη ή/και οτιδήποτε άλλο που να δικαιολογούσε το ύψος του καταβληθέντος ποσού.
- (ii) Όσον αφορά τις υπόλοιπες 4 συμβάσεις, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε κατά πόσο ο Οργανισμός είχε προβεί σε ποιοτικό έλεγχο κατά την παράδοση των δεδομένων GPS και ποια ήταν τα αποτελέσματα (εάν δηλαδή αυτά ήταν άρτιας παραγωγής και αποτελούσαν νέες και προσβάσιμες διαδρομές).

Ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού μας πληροφόρησε τον Νοέμβριο 2014 ότι δεν συμφωνούσε με την άποψη μας ότι δηλαδή το παραδοτέο δεν εμπεριείχε αρκετή αξία αφού αυτό αποδίδει στοιχεία της τουριστικής ταυτότητας της Κύπρου και μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί σαν εργαλείο συμμετοχής κατά τη διάρκεια περιηγήσεως εντός Κύπρου, με κάποιο μεταφορικό μέσο και σε συμμετοχές διαγωνισμών. Επίσης, μας ανέφερε ότι είχε παραδοθεί τόσο σε ψηφιακή μορφή όσο και σε έντυπη μορφή (20.000 μονάδες) στο γραφείο ΚΟΤ Γερμανίας.

Τέλος, μας ανέφερε ότι για τη διασφάλιση των καλύτερων δυνατών αποτελεσμάτων, ο Οργανισμός δεν μπορούσε να περιμένει να συμπληρωθεί το επιχειρησιακό μέρος της επεξεργασίας των διαφόρων θεμάτων και μετά να προσπαθήσει να αξιολογήσει τα αποτελέσματα δειγμάτων διαδρομών, μετά την παράδοση, και έτσι το ζητούμενο επιτεύχθηκε κυρίως κατά τη διάρκεια της όλης επεξεργασίας και ο έλεγχος γινόταν επί συνεχούς βάσεως, προσθέτοντας ότι τα αποτελέσματα των παραδοτέων πρέπει κατά καιρούς να ελέγχονται, εφόσον ανθρώπινες παρεμβάσεις – στον περιβάλλοντα χώρο – δεν μπορούν να αποκλεισθούν. Τέτοιος έλεγχος είναι δυνατός δεδομένου ότι θα δημιουργηθεί ένας μηχανισμός πληροφόρησης για την κατάσταση των προτεινόμενων διαδρομών και την περιοδική διορθωτική επεξεργασία τους.

Πέραν των πιο πάνω εξηγήσεων του Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού, παραμένει το γεγονός, ότι οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν, πέραν του ότι συνιστούσαν κατάκτηση προσφορών, είχαν παραβιάσει αφενός τις αρχές διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης και, αφετέρου τις πρόνοιες της νομοθεσίας και των Εσωτερικών Κανονισμών του Οργανισμού. Ταυτόχρονα, δεν έτυχε σεβασμού η διαχείριση δημόσιου χρήματος, εφόσον δεν είχε προηγηθεί αξιολόγηση της λογικότητας των τιμών. Όσον αφορά τον ουσιαστικό έλεγχο της επάρκειας, ποιότητας και επιπέδου των παραδοτέων, αυτός είναι αδύνατος, εφόσον στις συμφωνίες που συνήψε ο Οργανισμός, απουσιάζουν οποιοιδήποτε συγκεκριμένοι λεπτομερείς όροι, απαιτήσεις και τεχνικές προδιαγραφές, πέραν μιας σύντομης γενικής περιγραφής των παραδοτέων (τις συμφωνίες αποτελούν οι μονοσέλιδες/δισέλιδες προτάσεις των εταιρειών και η αποδοχή τους από τον ΚΟΤ).

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε την αναζήτηση τυχόν πειθαρχικών ευθυνών από τους εμπλεκόμενους λειτουργούς του Οργανισμού.

Ενίσχυση της διαφημιστικής εκστρατείας του ΚΟΤ σε πόλεις του Ηνωμένου Βασιλείου κατά την περίοδο Μαρτίου – Ιουνίου 2015. Με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη της Επιτροπής Προσφορών (ΕΠ) του Οργανισμού τον Μάιο 2015, παρατηρήσαμε ότι η εισήγηση της Επιτροπής Διαπραγμάτευσης (ΕΔ), δεν τεκμηριωνόταν με οποιαδήποτε σχετική μελέτη για τα οφέλη της διαφημιστικής εκστρατείας στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου. Σημειώνεται ότι η πρώτη επιλογή του ΚΟΤ (διαφημιστική εκστρατεία μέσω Billboards και Digital Screens), είχε διαφοροποιηθεί λόγω της αδυναμίας του Αναδόχου να εκπληρώσει τους όρους του διαγωνισμού, ως εκ τούτου προτάθηκε από την ΕΔ άλλο είδος εκστρατείας – που δεν είχε επιλεγεί αρχικά – δηλαδή η τηλεοπτική εκστρατεία. Ενόψει των πιο πάνω, δημιουργείται η εντύπωση ότι η εισήγηση είχε γίνει χωρίς οποιαδήποτε τεκμηρίωση, επιλέγοντας μια – εκ των πραγμάτων – λύση, που δεν ήταν η πρώτη σε σειρά επιλογή. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι η απόφαση αλλαγής του είδους της εκστρατείας ενδεχομένως να λήφθηκε για να δαπανηθεί το σχετικό κονδύλι του Οργανισμού. Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω, όπως συμπεραίνεται από τα πρακτικά της ΕΠ ημερ. 17.2.2015, η ΕΠ αποφάσισε όπως εγκρίνει την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη διενέργεια διαφημιστικών ενεργειών στο Ηνωμένο Βασίλειο, δαπάνης ύψους €200.000, καθώς και στη Γερμανία, δαπάνης ύψους €520.000, με τον επιτυχόντα προσφοροδότη των συμβάσεων που είχαν ανατεθεί για τις διαφημιστικές εκστρατείες του 2013, παρόλο ότι στο σημείωμα της Αν. Γενικής Διευθύντριας του Οργανισμού – ημερ. 21.4.2015 – προς την ΕΠ, αναφερόταν ότι το κόστος για τη διεξαγωγή των διαφημιστικών εκστρατειών στο Ηνωμένο Βασίλειο δεν θα υπερβαίνει το ποσό των €400.000. Ενόψει της ουσιώδους διαφοροποίησης των πιο πάνω ποσών, ζητήσαμε όπως μας δοθούν οι ανάλογες διευκρινίσεις/επεξηγήσεις.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Οργανισμού μας ενημέρωσε τον Μάιο 2015 ότι το σημείωμα της ΕΔ είχε σκοπό αφενός να ενημερώσει την ΕΠ ότι δεν ήταν δυνατό πλέον να ενοικιαστούν οι διαφημιστικοί χώροι που είχαν συμφωνηθεί και, αφετέρου, να ζητήσει έγκριση από την ΕΠ να αρχίσει εκ νέου η διαπραγματευτική διαδικασία για να συμφωνηθεί άλλο πακέτο διαφήμισης. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η ανάγκη για διενέργεια διαφημιστικής εκστρατείας σε αγορές που έχουν προοπτική να αναπληρώσουν το κενό από τη μείωση στη Ρωσική αγορά, όπως είναι το Ηνωμένο Βασίλειο, είχε συμφωνηθεί με τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού στις 30.12.2014, στα πλαίσια συνάντησης του με το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΤ.

Με νέα επιστολή μας προς την Αν. Γενική Διευθύντρια του Οργανισμού τον Μάιο 2015, παρατηρήσαμε ότι στο σημείωμα της ημερ. 3.3.2015, η Επιτροπή Αξιολόγησης είχε εισηγηθεί στην ΕΠ του Οργανισμού, όπως μην προχωρήσει η διαφημιστική εκστρατεία του 2015 στο Ηνωμένο Βασίλειο (Underground) για διάφορους λόγους, οι οποίοι παρετίθεντο στο σημείωμα της. Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε όπως μας υποβληθεί αντίγραφο της εισήγησης της Υπηρεσίας του Οργανισμού για προσθήκη – από τον Οργανισμό – του ποσού των €200.000 στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με τον ανάδοχο της σύμβασης για τη διαφημιστική εκστρατεία του 2013.

Η Αν. Γενική Διευθύντρια του Οργανισμού μας πληροφόρησε τον Ιούνιο 2015 ότι δεν υπήρχε νέα γραπτή εισήγηση της υπηρεσίας ενώπιον της ΕΠ κατά τη συνεδρία λήψης της απόφασης στις 10.3.2015 και, η αναφορά που έγινε στα πρακτικά της ΕΠ της πιο πάνω ημερομηνίας για εισήγηση της Υπηρεσίας του Οργανισμού, ημερ. 10.3.2015 αφορούσε την αρχική της εισήγηση προς την ΕΠ ημερ. 13.1.2015, για συνεργασία με τον ανάδοχο της σύμβασης για τη διαφημιστική εκστρατεία του 2013 (στην οποία προνοείτο η διάθεση ποσού ύψους €400.000), και η οποία τέθηκε εκ νέου προφορικά ενώπιον της ΕΠ, ενόψει των εξελίξεων με τον υπόγειο σιδηρόδρομο του Λονδίνου.

Ενόψει των πιο πάνω, η απάντηση της Αν. Γενικής Διευθύντριας του ΚΟΤ δεν θεωρείται ικανοποιητική.

Σύσταση: Για τις διαφημιστικές εκστρατείες, ο Οργανισμός θα πρέπει να ετοιμάζει εκ των προτέρων σχετική μελέτη, με βάση την οποία θα τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα/όφελος από τη διενέργεια τους.

Έκθεση αξιολόγησης των προσφορών με αρ. προκήρυξης 9/2015 για «παροχή υπηρεσιών για το σχεδιασμό και την αγορά χώρου/χρόνου στο διαδίκτυο για τη διαφημιστική εκστρατεία που αφορά την προώθηση της τουριστικής Κύπρου σε διάφορες χώρες» - Συνεδρία Επιτροπής Προσφορών αρ. 18/2015, ημερ. 7.7.2015. Με επιστολή μας προς την Αν. Γενική Διευθύντρια (ΓΔ) του Οργανισμού τον Ιούλιο 2015, παρατηρήσαμε ότι στις 13 συνολικά διαφημιστικές εκστρατείες, που αποτελούν το αντικείμενο του διαγωνισμού, οι οικονομικοί φορείς που συμμετείχαν, είχαν υποβάλει – για κάθε μια από αυτές – ακριβώς τις ίδιες τιμές (το ποσό του προϋπολογισμού), για ένα διαγωνισμό συνολικού ποσού κατακύρωσης ύψους €2,0 εκ. Στην έκθεση της η Επιτροπή Αξιολόγησης, εισηγείτο προς την Επιτροπή Προσφορών του Οργανισμού, την κατακύρωση 8 εξ αυτών σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα και των υπόλοιπων 5 σε ένα άλλο οικονομικό φορέα – σε σύνολο 7 οικονομικών φορέων που συμμετείχαν στον διαγωνισμό –, με βάση – ουσιαστικά – μόνο τη βαθμολογία του τεχνικού μέρους της προσφοράς που είχαν υποβάλει, οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς, εφόσον η οικονομική τους πρόταση δεν διαφοροποιούσε την τελική κατάταξη τους (είχαν υποβάλει όλοι την ίδια τιμή). Ενόψει των πιο πάνω, αναφέραμε ότι διατηρούσαμε σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσο είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός, εφόσον η ανάθεση των επιμέρους διαφημιστικών εκστρατειών αναμενόταν να γίνει στη βάση μόνο της βαθμολογίας του τεχνικού μέρους της προσφοράς, που ενδεχομένως να περιέχει και το στοιχείο της υποκειμενικότητας. Αναφέραμε επίσης ότι το ίδιο παρατηρήθηκε και σε προηγούμενο διαγωνισμό του Οργανισμού, με αρ. προκήρυξης 25/2013, για τον οποίο είχαμε παραθέσει στις 3.1.2014 τις απόψεις μας. Παρατηρήσαμε ότι οι επισημάνσεις/εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας δεν είχαν ληφθεί υπόψη από τον Οργανισμό, με αποτέλεσμα να επαναλαμβάνονται τα ίδια ή παρόμοια προβλήματα στους διαγωνισμούς που προκηρύσσονται από τον Οργανισμό. Περαιτέρω αναφέραμε ότι η Υπηρεσία μας προβληματιζόταν από το γεγονός ότι όταν το 2014 είχε προκηρυχθεί διαγωνισμός με το ίδιο αντικείμενο, αυτός ακυρώθηκε στη συνέχεια. Στα πλαίσια δε των δύο προσφυγών που είχαν καταχωρηθεί στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (αρ. 9/2014 και 10/2014), ο ΚΟΤ είχε αναφέρει ότι:

«ο Οργανισμός κρίνει ότι η γενική διαφήμιση που διεξάγεται μέσω τέτοιων διαγωνισμών σε αντιδιαστολή με πιο στοχευόμενη διαφήμιση δεν επιτυγχάνει τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα. Ως εκ τούτου κρίνεται ότι είναι προς το δημόσιο συμφέρον η αλλαγή τουριστικής πολιτικής με:

- (i) Ενδυνάμωση της διαφήμισης και προβολής μέσω ενεργειών e-marketing, ενός τομέα με συνεχείς αυξητικές τάσεις που αναμένεται να είναι περισσότερο επωφελείς για τον τουρισμό και κατ'επέκταση την κυπριακή οικονομία, δεδομένου ότι οι πλείστες κρατήσεις και/ή διακοπών γίνονται πλέον μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών και/ή στη βάση ηλεκτρονικών πλατφόρμων των διοργανωτών ταξιδιών.
- (ii) Ενδυνάμωση των συνεργασιών με διεθνείς οργανωτές ταξιδιών οι οποίοι εδράζονται σε χώρες κλειδιά και οι οποίοι λόγω της γεωγραφικής τους θέσης και της πολύ καλής γνώσης των ζητούμενων που έχει το εκάστοτε κοινό, μπορούν να προσεγγίσουν και/ή να προωθήσουν πολύ πιο αποτελεσματικά την Κύπρο στο στοχευόμενο τουριστικό κοινό σε αντίθεση με τις μέχρι σήμερα διαδικασίες που ακολουθούσε ο Οργανισμός.
- (iii) Βελτίωση των δικτύων – connectivity από πλευράς αερογραμμών προβαίνοντας σε στρατηγικές συνεργασίες με διάφορες αερογραμμές του εξωτερικού για προώθηση και/ή περαιτέρω προβολή της Κύπρου».

Η Αν. ΓΔ του Οργανισμού μάς πληροφόρησε τον Ιούλιο 2015 ότι η βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών που υποβλήθηκαν, δεν περιείχε κανένα απολύτως στοιχείο υποκειμενικότητας, εφόσον η βαθμολογία των τεχνικών προσφορών γίνεται με μαθηματική μέθοδο, αποκλειστικά στη βάση αριθμητικών δεδομένων. Το γεγονός ότι παρατηρείται το φαινόμενο όλοι οι προσφοροδότες να προτείνουν την ίδια σχεδόν οικονομική προσφορά, οφείλεται στη μαθηματική μέθοδο εξαγωγής της βαθμολογίας της τεχνικής προσφοράς και

στη συνάρτηση της σχέσης: ύψος ποσού προσφοράς, μέγεθος αριθμού tender figure, βαρύτητα τεχνικής προσφοράς.

Μάς πληροφόρησε επίσης ότι ο διαγωνισμός με αρ. 9/2015 δεν αφορά το ίδιο αντικείμενο με τον διαγωνισμό που ακυρώθηκε το 2014 (προσφυγές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών με αρ. 9/2014 και 10/2014). Ο διαγωνισμός του 2014 αφορούσε διαφήμιση σε συμβατικά διαφημιστικά μέσα (τηλεόραση, ραδιόφωνο, τύπος, εξωτερική διαφήμιση), ενώ ο διαγωνισμός με αρ. 9/2015 αφορά διαφήμιση στο διαδίκτυο, ενέργεια που ταυτίζεται πλήρως με την πολιτική που αποφάσισε ο Οργανισμός, καθότι εμπίπτει στον τομέα ενδυνάμωσης της διαφήμισης και προβολής μέσω ενεργειών e-marketing. Κατά την άποψη της Αν. ΓΔ του Οργανισμού, ο τομέας αυτός έχει συνεχείς αυξητικές τάσεις, οι οποίες αναμένεται να είναι περισσότερο επωφελείς για τον τουρισμό, δεδομένου ότι οι πλείστες κρατήσεις και/ή διακοπές γίνονται πλέον μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών και/ή στη βάση ηλεκτρονικών πλατφόρμων των διοργανωτών ταξιδιών.

Στις 31.7.2015 πραγματοποιήθηκε συνάντηση στο γραφείο του Γενικού Ελεγκτή, με αντικείμενο τις ενέργειες διαφήμισης που διεξάγει ο ΚΟΤ, παρουσία εκπροσώπων της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, κατά την οποία συμφωνήθηκαν τρόποι βελτίωσης/ενδυνάμωσης των διαδικασιών/εγγράφων διαγωνισμών για την ανάθεση συμβάσεων διαφημιστικών εκστρατειών.

Σύσταση: Ο Οργανισμός θα πρέπει να προχωρήσει με την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των πιο πάνω ενεργειών για αλλαγή της τουριστικής πολιτικής του, μέσω στοχευόμενης διαφήμισης, αντί της γενικής διαφήμισης που εφαρμοζόταν προηγουμένως.

4.7 ΑΡΧΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Ολοκλήρωση αποστολής και λειτουργίας της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή αρ. 76.578 ημερ. 26.2.2014 εξουσιοδότησε τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού να υποβάλει το συντομότερο, Πρόταση προς το Συμβούλιο με αναλυτική καταγραφή των υποχρεώσεων και της περιουσίας της Αρχής, κινητής και ακίνητης, με σκοπό τη λήψη Απόφασης για άμεσο κλείσιμο της Αρχής, κατά τρόπο ώστε όλα τα περιουσιακά της στοιχεία, καθώς και οι υποχρεώσεις της, να περιέλθουν στην ιδιοκτησία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επίσης, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού όπως, σε συνεργασία με τον Υπουργό Οικονομικών και το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, προβεί στην ετοιμασία νομοσχεδίου για τη μεταφορά του προσωπικού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων, που θα επιλέξει να μεταφερθεί, στη Δημόσια Υπηρεσία.

Σημειώνεται ότι στις 25.7.2014 ψηφίστηκε ο Νόμος 130(Ι)2014 για τη μεταφορά του Προσωπικού της Αρχής στη Δημόσια Υπηρεσία και στις 19.6.2015 εκδόθηκε το διάταγμα Κ.Δ.Π. 217/2015 για τη διάλυση και εκκαθάριση της Αρχής.

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2011, 2012, 2013 και για την περίοδο 1.1.2014-30.6.2015 υποβλήθηκαν με μεγάλη καθυστέρηση, στις 14.10.2015, και ως εκ τούτου μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης δεν διενεργήθηκε ο έλεγχος.

4.8 ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Οικονομική κατάσταση. Τα σημαντικότερα στοιχεία, αναφορικά με την οικονομική κατάσταση της Αρχής, παρατίθενται στον πιο κάτω πίνακα:

Περιγραφή	31.12.2014	31.12.2013	Αύξηση/(μείωση)	
	€	€	€	%
Έσοδα από λειτουργικές δραστηριότητες	32.835.011	28.577.879	4.257.132	14,9
Καθαρά έσοδα χρηματοδότησης	1.231.246	1.667.607	(436.361)	(26,2)
Σύνολο εσόδων	34.066.257	30.245.486		
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	21.900.829	23.461.454	(1.560.625)	(6,7)
Διοικητικά και λειτουργικά έξοδα	6.915.711	7.922.120	(1.006.409)	(12,7)
Σύνολο εξόδων	28.816.540	31.383.574		
Πλεόνασμα/(έλλειμμα) από εργασίες	5.249.717	(1.138.088)		
Απομείωση καταθέσεων/ζημιά από μετατροπή καταθέσεων και χρεογράφων	-	(1.735.962)	(1.735.962)	
Μείωση στη δίκαιη αξία μετοχών και αξιογράφων	(214.907)	-	214.907	
Φορολογία	(346.684)	(464.670)	(117.986)	(25,4)
Πλεόνασμα/(έλλειμμα) για το έτος	4.688.126	(3.338.720)		
Λοιπά συνολικά έσοδα: Αναλογιστική ζημιά στο Σχέδιο και Χορηγημάτων	(3.767.608)	(3.081.281)	(686.327)	(22,3)
Συνολικό πλεόνασμα/(έλλειμμα) για το έτος	920.518	(6.420.001)		

Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, οι οποίες αναφέρονται αναλυτικά πιο κάτω, αποτελούσαν το 76% (74,8 % το 2013) των συνολικών εξόδων.

	2014	2013
	€	€
Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης	3.309.045	7.309.177
Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης	6.991.369	10.173.321
Ενίσχυση της Υποδομής Κατάρτισης	81.676	57.927
Αξιολόγηση και Πιστοποίηση των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης	98.922	35.426
Σχέδια Συγχρηματοδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	11.419.817	5.885.603
Σύνολο	21.900.829	23.461.454

Τα διοικητικά και λειτουργικά έξοδα της Αρχής αντιστοιχούν με το 20,3% των συνολικών εσόδων για το 2014, σε σύγκριση με το 26,2% το 2013 και οι δαπάνες για προγράμματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού αντιστοιχούν με το 64,3% των εσόδων, σε σύγκριση με 77,6% για το 2013.

Προσωπικό. Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε η Αρχή κατά τα έτη 2014 και 2013, μαζί με το ανάλογο κόστος:

	2014	2013
	87	89
		€
Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές υπαλληλικού προσωπικού	4.657.352	5.201.237
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυστηρέτησης	946.467	1.127.155
Σύνολο	5.603.819	6.328.392
Μέσος όρος δαπανών προσωπικού	64.412	71.106

Οι οργανικές θέσεις της Αρχής στις 31.12.2014 ήταν 95, από τις οποίες οι 18 ήταν κενές.

Κατά τη διάρκεια του 2014, η Αρχή απασχολούσε επίσης, με αγορά υπηρεσιών, διάφορους συνεργάτες, με σύνολο δαπάνης €755.723 (€645.696 το 2013). Στις 31.12.2014 απασχολούνταν συνολικά 49 συνεργάτες (ποσοστό 51,6% των οργανικών θέσεων της Αρχής) μια Εταιρεία και ομάδα αξιολογητών.

Η απασχόληση συνεργατών αφορά σε τέτοιου είδους ανάγκες, πλείστες από τις οποίες θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν μόνιμες. Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι το θέμα αυτό θα πρέπει να απασχολήσει σοβαρά την Αρχή, στο πλαίσιο των προνοιών της εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών με αρ. 1372, ημερ. 17.9.2008, καθώς επίσης και της πρόσφατης εγκυκλίου με αρ. 1517, ημερ. 14.5.2015, καθότι οι συγκεκριμένες εργασίες είναι επαναλαμβανόμενες και δεν αναμένεται ότι θα εκλείψουν. Η έκδοση της νέας εγκυκλίου, όπως αναφέρεται, κρίθηκε αναγκαία, ενόψει, μεταξύ άλλων, της παρατήρησης του φαινομένου κατάχρησης της διαδικασίας σύναψης δημόσιων συμβάσεων για αγορά/μίσθωση υπηρεσιών, με κύριο στόχο την κάλυψη κενών που δημιουργούνται λόγω παγοποίησης των προσλήψεων μόνιμου και έκτακτου προσωπικού. Όπως επίσης αναφέρεται, ο σκοπός και το πνεύμα της εν λόγω διαδικασίας δεν είναι η έμμεση απασχόληση προσωπικού, αφού οι παρεχόμενες από τον Ανάδοχο υπηρεσίες δεν πρέπει να εμπίπτουν στις συνήθεις δραστηριότητες της αναθέτουσας αρχής.

Σημειώνεται ότι η απασχόληση συνεργατών της Αρχής άρχισε το 2005 και συνεχίστηκε μέχρι και το 2011 με αυξητικό ρυθμό. Σταθεροποιήθηκε μέχρι το 2013 και το 2014 παρουσίασε σημαντική αύξηση της τάξης του 48%, χωρίς να φαίνεται να έχει ληφθεί, μέχρι σήμερα, συγκεκριμένη απόφαση, στα πλαίσια της εξέτασης του ευρύτερου θέματος της στελέχωσης της Αρχής, παρόλο που το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) εξέτασε σε συνεδρίες του την Έκθεση της Ad-Hoc Επιτροπής, που συστάθηκε για μελέτη του ευρύτερου θέματος της στελέχωσης της Αρχής, ενώ, όπως φαίνεται, το θέμα των εκτάκτων υπαλλήλων και συνεργατών τυγχάνει διαχείρισης από το ΔΣ αποσπασματικά, κατά την εξέταση της ανάγκης για παράταση υπηρεσιών ή συνέχισης της συνεργασίας ή νέων συνεργασιών.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς ενημέρωσε ότι η αγορά υπηρεσιών συνεργατών γίνεται για υλοποίηση συγκεκριμένων Έργων/Σχεδίων που προωθεί η Αρχή, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ) και για αντιμετώπιση του όγκου αιτήσεων για καταβολή επιχορήγησης. Μας ανέφερε επίσης ότι οι βασικές πρόνοιες των εγγράφων των διαγωνισμών καθορίζονται σε συνεννόηση με την Αρμόδια Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΑΑΔΣ) και με την Υπηρεσία μας, ώστε ο τρόπος και οι συνθήκες παροχής των εν λόγω υπηρεσιών να μην παραπέμπουν σε καθεστώς μισθωτού προσώπου και, όπου απαιτείται, η Αρχή εξασφαλίζει από την ΑΑΔΣ Πιστοποιητικό Συμβατότητας των Εγγράφων Διαγωνισμού πριν την προκήρυξη των διαγωνισμών (Συγχρηματοδοτούμενα Έργα).

Η παρατήρηση της Υπηρεσίας μας, ωστόσο, δεν αφορά στη λεκτική διατύπωση στα έγγραφα, αλλά στα πραγματικά περιστατικά που διέπουν την κάθε αγορά/μίσθωση συνεργάτη. Η λεκτική διατύπωση και/ή το περιεχόμενο οποιασδήποτε σύμβασης δεν μπορεί να υπερισχύει των διατάξεων του σχετικού Νόμου, ούτε να διαφοροποιεί την πραγματική φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών, όταν αυτές ενδεχομένως αφορούν σε απασχόληση προσωπικού. Η ικανοποίηση μόνιμων αναγκών και η απάμβλυνση προβλημάτων έλλειψης προσωπικού δεν μπορεί να γίνεται με αγορά υπηρεσιών από συνεργάτες.

Όσον αφορά στο ευρύτερο θέμα της στελέχωσης της Αρχής, ο Πρόεδρος μάς ανέφερε ότι το ΔΣ της Αρχής παρακολουθεί σε συνεχή βάση το θέμα της στελέχωσης και προβαίνει, λαμβάνοντας υπόψη τον μεγάλο αριθμό κενών θέσεων, σε σειρά παραστάσεων στο οικείο Υπουργείο, με τις οποίες ζητείται η άρση της απαγόρευσης πλήρωσης των κενών θέσεων, ενώ παράλληλα παρακολουθεί τις εξελίξεις στη διαδικασία μεταρρύθμισης της δημόσιας υπηρεσίας και τις ενδεχόμενες επιδράσεις στην Αρχή.

Σύσταση: Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η Αρχή πρέπει να επανεξετάσει και να επαναξιολογήσει το ευρύτερο θέμα της στελέχωσής της, στα πλαίσια και των πιο πάνω εγκυκλίων του Υπουργείου Οικονομικών. Πρέπει επίσης να διασφαλίσει ότι, σε όλες τις υφιστάμενες ή μελλοντικές περιπτώσεις αγοράς/μίσθωσης υπηρεσιών, ο τρόπος και οι συνθήκες παροχής των εν λόγω υπηρεσιών δεν παραπέμπουν σε καθεστώς μισθωτού προσώπου, αλλά αυτοεργοδοτούμενου.

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και άλλα ωφελήματα. Η Αρχή επιβαρύνεται με τις δαπάνες παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης (κρατικής, σχεδίου συμπληρωματικής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και σχεδίου βελτίωσής της για σοβαρές ασθένειες/περιστατικά (μέσω ασφαλιστικής κάλυψης) από ιδιώτες). Σχετική αναφορά παρατίθεται στην Παράγραφο 2.8 της παρούσας Έκθεσης που αφορά το Υπουργείο Οικονομικών

Εκκρεμείς αιτήσεις για καταβολή χορηγημάτων. Κατά την 31.12.2014 βρίσκονταν υπό εξέταση 927 αιτήσεις για καταβολή χορηγημάτων, υπολογιζόμενου ύψους €2.050.481, σε σύγκριση με 517 αιτήσεις και υπολογιζόμενου χορηγήματος ύψους €1.541.163 κατά την 31.12.2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση στο υπολογιζόμενο ποσό χορηγήματος ύψους €509.318 ή ποσοστό 33% και αύξηση στον αριθμό των υπό εξέταση αιτήσεων κατά 410 ή ποσοστό 79%. Σημειώνεται ότι για το υπολογιζόμενο αυτό χορήγημα γίνεται αναφορά στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων. Τον Ιούνιο του 2015, εκκρεμούσαν για πληρωμή 401 αιτήσεις, υπολογιζόμενου χορηγήματος ύψους €1.062.066. Σε προηγούμενες μας Εκθέσεις, η Υπηρεσία μας αναφέρθηκε στον συσσωρευμένο όγκο αιτήσεων και εισηγήθηκε την εξέταση της κατάστασης, ούτως ώστε η Αρχή να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της. Για τη διαχείριση του θέματος η Αρχή προέβη στη λήψη κάποιων μέτρων/διευθετήσεων.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς ενημέρωσε ότι ο αριθμός των αιτήσεων για καταβολή χορηγημάτων που εκκρεμούν για πληρωμή παρακολουθείται πάνω σε συνεχή βάση, ώστε να παραμένει σε διαχειρίσιμα επίπεδα.

Σύσταση: Η παράγραφος αυτή σκοπό έχει να υποδείξει στην Αρχή ότι η κατάσταση εξακολουθεί να χρήζει στενής παρακολούθησης.

Καταβολή ενισχύσεων για προγράμματα που οργανώνονται από Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν στις Εργοδοτικές και Εργατικές Οργανώσεις, οι οποίες, βάσει νομοθεσίας, εκπροσωπούνται με μέλη τους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, ανέρχονται, για τα τελευταία 16 χρόνια, στο ποσό των €17,6 εκ. και, ενώ αποτελούν κατά μέσο όρο το 3,4% του συνόλου των Ιδρυμάτων Κατάρτισης, απορροφούν επιχορηγήσεις σε ποσοστό περίπου 20% του συνόλου των επιχορηγήσεων σε Ιδρύματα.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε και πάλι την άποψη ότι, εφόσον η συμμετοχή των εκπροσώπων Εργοδοτικών και Εργατικών Οργανώσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο προβλέπεται στον περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμο και κρίνεται από την Αρχή ότι είναι επιβεβλημένη, θα έπρεπε να προβληματίσει σοβαρά την Αρχή η σύγκρουση συμφερόντων που, κατά τη γνώμη μας, υφίσταται, εξαιτίας του γεγονότος ότι οι Οργανώσεις αυτές λαμβάνουν μέρος στη λήψη αποφάσεων για την πολιτική χορηγιών και όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας των Σχεδίων της Αρχής, ενώ ταυτόχρονα δραστηριοποιούνται ως Ιδρύματα Κατάρτισης και οργανώνουν προγράμματα που επιχορηγούνται από την Αρχή.

Η θέση της Αρχής για το θέμα, όπως αυτή εκφράστηκε διαχρονικά, παραμένει η ίδια, ότι δηλαδή η διεξαγωγή των εργασιών του Διοικητικού Συμβουλίου συνάδει με σχετική γνωμάτευση της νομικού τους συμβούλου, στην οποία αναφέρεται ότι οι εκπρόσωποι των Οργανώσεων οφείλουν να συμμετέχουν στις συνεδρίες του Συμβουλίου, «εκτός στις περιπτώσεις όπου έχουν συμφέρον στην έκβαση ενός συγκεκριμένου θέματος».

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας κατανοεί τη θέση της Αρχής και θεωρεί ότι το πρόβλημα θα πρέπει να απασχολήσει το αρμόδιο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Διαγωνισμός για την «Προμήθεια, Σχεδιασμό και Ανάπτυξη, Εγκατάσταση, Παραμετροποίηση και Συντήρηση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της ΑνΑΔ» - Αρ. Διαγωνισμού 24/2012. Το ιστορικό του εν λόγω διαγωνισμού αναφέρεται στις προηγούμενες μας Ετήσιες Εκθέσεις, με τελευταία εξέλιξη την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στη συνεδρία του, ημερ. 10.11.2014, για εξ υπαρχής αξιολόγηση των προσφορών των τριών οικονομικών φορέων, των οποίων οι ιεραρχικές προσφυγές που καταχωρήθηκαν στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, είχαν επιτύχει. Στις 23.3.2015, το ΔΣ της Αρχής εξέτασε την αναθεωρημένη έκθεση της Υπηρεσιακής Συμβουλευτικής Επιτροπής Αξιολόγησης (ΥΣΕΑ) και αποφάσισε να προχωρήσει η αξιολόγηση των δύο από τις τρεις προσφορές (δηλαδή να αξιολογηθεί το Τεχνικό μέρος της Προσφοράς), εφόσον η τρίτη απορρίφθηκε ως μη ουσιαστικά ανταποκρινόμενη στους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού.

Μετά την ολοκλήρωση της εν λόγω αξιολόγησης, η ΥΣΕΑ με την έκθεσή της, ημερ. 22.6.2015, εισηγήθηκε την απόρριψη του ενός από τους δύο εναπομείναντες προσφοροδότες, αφού έκρινε ότι με βάση το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε ο εν λόγω προσφοροδότης, η συνολική διάρκεια υλοποίησης της Σύμβασης που είχε προτείνει ανήρχετο σε 27 μήνες και 20 ημέρες, ενώ στους όρους των εγγράφων του διαγωνισμού προνοείτο ότι προσφορά που αναφέρει σαν χρονική περίοδο ολοκλήρωσης μικρότερη από 28 μήνες ή μεγαλύτερη από 32 μήνες θα απορρίπτεται.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας με επιστολή της, ημερ. 29.6.2015, παρατήρησε ότι εν λόγω όρος που είχε περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού στερείται λογικής βάσης, εφόσον κάποιος θα μπορούσε να αποκλειστεί εξαιτίας γρηγορότερης εκτέλεσης του αντικειμένου της Σύμβασης, κάτι για το οποίο το αντίθετο θα έπρεπε να προνοείται. Εξάλλου, θα μπορούσε να περιμένει 10 μέρες για να παραδώσει τις απαιτούμενες εργασίες, ώστε να είναι πλήρως σύμφωνος με τους όρους του διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, η απόκλιση – εάν θεωρηθεί ως τέτοια – ήταν επουσιώδης.

Από περαιτέρω έλεγχο των προσφορών που υποβλήθηκαν, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι ο υπολογισμός της χρονικής διάρκειας της Σύμβασης που έγινε από την ΥΣΕΑ, βασίστηκε αποκλειστικά στο χρονοδιάγραμμα δραστηριοτήτων (Gantt Chart) που είχε υποβάλει ο εν λόγω προσφοροδότης. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Υπηρεσία μας με νέα επιστολή της, ημερ. 17.7.2015, εξέφρασε την άποψη ότι η απόκλιση ήταν επουσιώδης, αφού δεν επηρέαζε ούτε την τιμή, αλλά ούτε και έθετε σε κίνδυνο την επιτυχή ολοκλήρωση του έργου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, σε συνεδρία του στις 27.7.2015, αποφάσισε όπως η απόκλιση που παρουσίαζε η εν λόγω προσφορά ήταν επουσιώδης και εξουσιοδότησε την ΥΣΕΑ να προχωρήσει στην ολοκλήρωση της αξιολόγησης.

Στη συνέχεια, η ΥΣΕΑ εισηγήθηκε το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών και των δύο προσφοροδοτών, αφού κρίθηκαν αποδεκτές κατά το στάδιο της τεχνικής αξιολόγησης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής, τον Σεπτέμβριο του 2015 το ΔΣ αποφάσισε το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών των δύο προσφοροδοτών. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η αξιολόγηση του οικονομικού μέρους των εν λόγω προσφορών αναμενόταν να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Οκτωβρίου του 2015 και ότι θα υποβληθεί στο ΔΣ για λήψη σχετικής απόφασης περί τα μέσα Νοεμβρίου του 2015.

Σύσταση: Είναι σημαντικό όπως οι Αναθέτουσες Αρχές βεβαιώνονται πριν την προκήρυξη των προσφορών, ότι οι όροι των εγγράφων των διαγωνισμών ετοιμάζονται με ιδιαίτερη προσοχή, ώστε να διασφαλίζεται η ευρύτητα συμμετοχής και κατ' επέκταση η ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού, που θα οδηγήσει στην υποβολή ανταγωνιστικών τιμών.

4.9 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

Προσωπικό

(α) Άδεια Ανάπαυσης. Σύμφωνα με την Κ.Δ.Π. 186/90, «το ύψος και οι όροι υπό τους οποίους θα παραχωρείται άδεια, αναρρωτική άδεια και άδεια λοχείας, είναι οι ίδιοι όπως στην περίπτωση των δημοσίων υπαλλήλων». Με βάση τα ισχύοντα περί της απασχόλησης εκτάκτων υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία συμπεριλαμβανομένων και των εργοδοτούμενων αορίστου χρόνου, αυτοί έχουν δικαίωμα σε ετήσια άδεια ανάπαυσης 20 ημερών και ο αριθμός αυτός παραμένει σταθερός ανεξάρτητα από τα έτη υπηρεσίας τους (σχετική είναι και η επιστολή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ) ημερ. 9.1.2012). Ωστόσο, με βάση τα «Πρακτικά Συμφωνίας» μεταξύ του Πρακτορείου και των συντεχνιών που υπογράφηκαν στις 20.12.2012 και 25.11.2013, συμφωνήθηκε ότι για το έκτακτο προσωπικό αορίστου χρόνου με υπηρεσία 6-15 χρόνια, η ετήσια άδεια ανάπαυσης αυξάνεται από 20 εργάσιμες ημέρες σε 24 και για υπηρεσία άνω των 15 χρόνων η ετήσια άδεια ανάπαυσης αυξάνεται σε 29 ημέρες. Επισημαίνεται ότι η οποιαδήποτε συμφωνία δεν μπορεί να υπερέχει των Νόμων και Κανονισμών.

(β) Δημιουργία Ταμείου Προνοίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 11.12.2012 αποφάσισε τη δημιουργία Ταμείου Προνοίας για τους έκτακτους αορίστου χρόνου. Σχετικό «Πρακτικό Συμφωνίας» υπογράφηκε στις 20.12.2012 μεταξύ του Πρακτορείου και των συντεχνιών με βάση το οποίο συμφωνήθηκε η δημιουργία από 1.1.2011 Ταμείου Προνοίας για το εν λόγω προσωπικό με εκατέρωθεν συνεισφορά ύψους 4,17%. Σημειώνεται ότι το ΤΔΔΠ με επιστολή του ημερ. 21.6.2012, δεν συμφώνησε με τη δημιουργία του εν λόγω Ταμείου, καθότι στη Δημόσια Υπηρεσία σε τέτοιο Ταμείο εντάσσεται μόνο το Τακτικό Ωρομίσθιο Προσωπικό (όχι όμως το έκτακτο). Σημειώνεται ότι με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 3.12.2013 και σύμφωνα με το σχετικό «Πρακτικό Συμφωνίας» ημερ. 25.11.2013 μεταξύ του Πρακτορείου και των συντεχνιών επανακαθορίστηκε ο τρόπος συνεισφοράς για την σταδιακή κάλυψη της συνεισφοράς των προηγούμενων ετών.

Σημειώνεται ότι για τα πιο πάνω θέματα, τον Μάρτιο 2015 η Υπηρεσία μας ζήτησε από το Πρακτορείο να αποταθεί στο ΤΔΔΠ για σχετική απόφαση. Το ΤΔΔΠ με την επιστολή του ημερ. 20.7.2015 επισήμανε ξανά ότι όσον αφορά την άδεια ανάπαυσης αυτή θα πρέπει να παραχωρείται με βάση τα ισχύοντα περί της απασχόλησης εκτάκτων υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία. Σε σχέση με τη δημιουργία Ταμείου Προνοίας το ΤΔΔΠ διαφοροποίησε την αρχική του θέση που εκφράστηκε με την επιστολή του ημερ. 21.6.2012 και στην οποία διαφώνησε με τη δημιουργία Ταμείου Προνοίας και ανέφερε ότι δεν έχει ένσταση, στην εφαρμογή Ταμείου Προνοίας, στη βάση συγκεκριμένων όρων/διατάξεων, οι οποίοι πρέπει προηγουμένως να συμφωνηθούν με τις συντεχνίες.

Σύσταση: Να ληφθούν οι δέουσες ενέργειες για συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία και τις οδηγίες του Διευθυντή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Ο Αναπληρωτής Διευθυντής/Αρχισυντάκτης του Πρακτορείου μάς ενημέρωσε ότι οι συστάσεις μας θα υλοποιηθούν από 1.1.2016.

Εκμίσθωση κρατικής γης για την ανέγερση κτιρίου. Στις 5.11.2007 το Πρακτορείο συνήψε σύμβαση μίσθωσης κρατικής γης με το Υπουργείο Εσωτερικών δυνάμει απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 65.084, ημερ. 28.02.2007, έναντι ετήσιου μισθώματος ύψους €55.359 (£32.400) για περίοδο 33 ετών, δηλαδή μέχρι 4.11.2040 (πρώτη περίοδος) για την ανέγερση κτιρίου. Μεταξύ των όρων που διέπουν τη συμφωνία αναφέρεται ότι το Πρακτορείο θα πρέπει να ανεγείρει το κτίριο μέχρι τις 5.11.2012 ή και αργότερα σε άλλη ημερομηνία, την οποία ο ιδιοκτήτης θα εγκρίνει εγγράφως. Η πιο πάνω σύμβαση ακυρώθηκε και νέα σύμβαση μίσθωσης υπογράφηκε στις 17.11.2011 με αναθεώρηση του ετήσιου μισθώματος σε €21.112 και της προθεσμίας ανέγερσης του κτιρίου μέχρι τις 17.11.2016 ή και αργότερα σε άλλη ημερομηνία την οποία ο ιδιοκτήτης θα εγκρίνει εγγράφως. Στις 3.2.2012 εξασφαλίστηκε από το

Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως πολεοδομική άδεια με ισχύ 5 έτη και με δικαίωμα παράτασης μέχρι και 12 έτη.

Κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 10.6.2013, το Πρακτορείο ζήτησε, με επιστολή του ημερ. 31.7.2013 προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο της αναστολής καταβολής του ετήσιου μισθώματος ύψους €21.112, καθώς επίσης και «όπως παγώσει ο όρος ότι η ανέγερση πρέπει να ολοκληρωθεί σε περίοδο πέντε χρόνων που συμπληρώνεται στις 17.11.2016». Τα αιτήματα του Πρακτορείου δεν έγιναν αποδεκτά, ωστόσο το Υπουργείο Εσωτερικών ανέφερε ότι «θα μπορούσε να δοθεί παράταση της προθεσμίας εάν αυτό καταστεί αναγκαίο».

Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια του 2012 και 2013 δαπανήθηκε το συνολικό ποσό των €141.871 που αφορά σε μελέτη και σχεδιασμό αρχιτεκτονικών σχεδίων και εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας και άδειας οικοδομής.

Σύσταση: Το Πρακτορείο θα πρέπει να επανεξετάσει την αναγκαιότητα ή όχι της μίσθωσης δεδομένου ότι, σύμφωνα με σχετική αλληλογραφία του Πρακτορείου με το Υπουργείο Εσωτερικών, η Κυβέρνηση αποφάσισε, ένεκα της οικονομικής περισυλλογής, να παγώσει τη διαδικασία ανέγερσης ιδιόκτητων γραφείων του Πρακτορείου στο εν λόγω οικόπεδο.

4.10 ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Τροποποίηση Νομοθεσίας. Από τις 14.5.2012 η Αρχή απέστειλε τροποποιητικό νομοσχέδιο στο Υπουργείο Εσωτερικών, και ενώ είχε ολοκληρωθεί ο νομοτεχνικός έλεγχος από τη Νομική Υπηρεσία και ορίστηκε για συζήτηση στη Βουλή στις 12.9.2013, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών σταμάτησε η διαδικασία για να γίνει δημόσια διαβούλευση με όλους τους επηρεαζόμενους. Όπως πληροφορηθήκαμε, το νομοσχέδιο εκκρεμεί στο Υπουργείο Εσωτερικών. Επισημαίνεται ότι στις προτεινόμενες τροποποιήσεις περιλαμβάνονται εναρμονιστικά θέματα, τα οποία ζητήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για συμμόρφωση της κυπριακής νομοθεσίας με την Ευρωπαϊκή Οδηγία αρ. 2010/13/ΕΕ.

Συνέδρια, Σεμινάρια στην Κύπρο και Ναύλα και Συνέδρια εξωτερικού. Για τα έτη 2009-2014 έχουν δαπανηθεί συνολικά για τα πιο πάνω Κονδύλια ποσά ύψους €191.102 και €178.035, αντίστοιχα.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι:

- Κατόπιν οδηγιών του Προέδρου, σε πολλές περιπτώσεις οι Λειτουργοί αποζημιώνονται με τα πραγματικά έξοδα διανυκτέρευσης, τα οποία υπερβαίνουν το ανώτατο όριο που τίθεται στις διατάξεις που διέπουν την καταβολή του επιδόματος συντήρησης εξωτερικού, χωρίς επαρκή αιτιολόγηση. Σημειώνεται ότι για την καταβολή της πιο πάνω αποζημίωσης, σε σχετική εγκύκλιο αρ. 1311 ημερ. 4.5.2006 του Υπουργείου Οικονομικών, αναφέρεται ότι, στις περιπτώσεις λειτουργών που «συνοδεύουν υπηρεσιακά οποιοδήποτε άλλο λειτουργό που εμπίπτει στις Κατηγορίες Α' και Β' (Εκτελεστικός Πρόεδρος της Αρχής) απαιτείται ειδική, κάθε φορά, έγκριση της αρμόδιας αρχής, νοουμένου ότι σοβαροί υπηρεσιακοί λόγοι επιβάλλουν τη διαμονή τους στο ίδιο ξενοδοχείο με τον Αρχηγό της Αποστολής».
- Σχεδόν όλα τα αεροπορικά εισιτήρια αγοράστηκαν από το ίδιο ταξιδιωτικό γραφείο, χωρίς να ζητηθούν προσφορές. Επιπλέον, σε κάποιες περιπτώσεις για τις οποίες το συνολικό κόστος των εισιτηρίων υπερέβαινε το ποσό του ορίου των €2.000, η Αρχή δεν ζήτησε την υποβολή γραπτών ή προφορικών προσφορών από περιορισμένο αριθμό οικονομικών φορέων όπως προβλέπεται στο άρθρο 84(1) του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου Ν.12(Ι)/2006.

Σύσταση: Οι πληρωμές πρέπει να γίνονται με τη δέουσα προσοχή, με την προσκόμιση όλων των απαραίτητων αποδεικτικών στοιχείων. Επιπλέον η αγορά των αεροπορικών εισιτηρίων θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις πρόνοιες του Ν.12(Ι)/2006, προκειμένου να διασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης.

Ο Εκτελεστικός Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι, δόθηκαν οδηγίες, η εξασφάλιση των αεροπορικών εισιτηρίων να γίνεται από δύο ταξιδιωτικά γραφεία, ενώ για την καταβολή των πιο πάνω αποζημιώσεων με τα πραγματικά έξοδα θα υπάρχει σχετική αιτιολόγηση.

Αποζημιώσεις και δικηγορικά έξοδα. Η συνολική δαπάνη για αποζημιώσεις και δικηγορικά έξοδα για τα έτη 2009-2014 ανήλθε σε €436.340. Σημειώνεται ότι, τόσο για τις υπηρεσίες νομικού συμβούλου, στον οποίο ανατίθενται και υποθέσεις που παρουσιάζονται στο δικαστήριο, όσο και για την ανάθεση δικαστικών υποθέσεων σε άλλους ιδιώτες δικηγόρους, δεν τηρήθηκαν οι διαδικασίες που αναφέρονται στον Νόμο 12(Ι)/2006.

Σύσταση: Να τηρείται η εγκύκλιος ΓΛ/ΑΑΔΣ 24ΣΤ του Γενικού Λογιστηρίου και οι διατάξεις του Ν.12(Ι)/2006.

Έλεγχος παραβάσεων τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών.

(α) Παρακολούθηση τηλεοπτικών σταθμών. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δόθηκαν από την Αρχή, κατά το 2014 υπήρχαν 18 αδειούχοι τηλεοπτικοί σταθμοί και 57 αδειούχοι παγκύπριοι και τοπικοί ραδιοσταθμοί.

Παρατηρήθηκε ότι το σύστημα ΙΡΙΣ έχει τη δυνατότητα καταγραφής μόνο των παγκύπριων ραδιοφωνικών σταθμών και των τοπικών ραδιοσταθμών Λευκωσίας. Ως εκ τούτου δεν γίνεται καταγραφή των τοπικών ραδιοφωνικών σταθμών εκτός Λευκωσίας. Επιπλέον το σύστημα έχει τη δυνατότητα καταγραφής μόνο 24 σταθμών και ως εκ τούτου δεν καταγράφονται 6 από τους 10 τοπικούς σταθμούς Λευκωσίας. Σημειώνεται ωστόσο ότι, σύμφωνα με το άρθρο 43(3) οι τοπικοί και μικροί τοπικοί σταθμοί είναι υπόχρεοι να καταγράφουν το πρόγραμμα τους, και στις περιπτώσεις καταγγελιών το πρόγραμμα ζητείται από τους σταθμούς και αποστέλλεται για έρευνα.

Σύσταση: Για την τήρηση των αρχών της χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, θα πρέπει-κατά την άποψη μας-να γίνεται εκ περιτροπής καταγραφή των σταθμών Λευκωσίας, και μέχρι την εξεύρεση τρόπου καταγραφής όλων των σταθμών, να διενεργείται δειγματοληπτική παρακολούθησή τους.

Όπως μας πληροφόρησε ο Εκτελεστικός Πρόεδρος της Αρχής, μελετούνται προτάσεις/εισηγήσεις για τεχνική επέκταση/αναβάθμιση του λογισμικού προγράμματος IRIS, ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η καταγραφή και των τοπικών ραδιοφωνικών οργανισμών όλων των επαρχιών.

(β) Διάρκεια χρόνου διαφημίσεων. Αναφέρεται ότι τα τελευταία χρόνια για παραβάσεις που αφορούν στον χρόνο των διαφημίσεων δίνονται κυρίως μόνο προειδοποιήσεις. Σύμφωνα με τον Διευθυντή της Αρχής, οι κοινοτικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθορίζουν τα διαφημιστικά διαλείμματα στα 12 λεπτά, ενώ στους Κανονισμούς της Αρχής, συμπεριλήφθηκε επιπρόσθετος Κανονισμός που προνοεί ότι οι διακοπές στο ενδιάμεσο προγράμματος για διαφημίσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα 3,5 λεπτά.

Σύσταση: Η Αρχή θα πρέπει να συμμορφώνεται με τους Κανονισμούς της. Ωστόσο αν κρίνει ότι δεν συντρέχουν λόγοι διατήρησης του συγκεκριμένου Κανονισμού της, να προχωρήσει σε κατάργησή του.

Ο Εκτελεστικός Πρόεδρος της Αρχής μάς ενημέρωσε ότι, σύμφωνα με απόφαση της, στο τροποποιητικό νομοσχέδιο, το οποίο αναμένεται να ψηφιστεί στη Βουλή πριν το τέλος του 2015, θα συμπεριληφθεί νέα πρόνοια σύμφωνα με την οποία θα τερματιστεί η ισχύς του πιο πάνω Κανονισμού της Αρχής.

(γ) Επιβολή Διοικητικών Προστίμων. Η Αρχή, βάσει του άρθρου 41Α και 41Β του σχετικού Νόμου, επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις στους παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων.

(i) Παρατηρείται σημαντική μείωση στον αριθμό και στο ύψος των προστίμων που επιβάλλονται σε σχέση με τα προηγούμενα έτη, καθώς και με τα προϋπολογισθέντα έσοδα. Ενδεικτικός είναι ο πίνακας που ακολουθεί:

Έτος	Αρ. Υποθέσεων	Έσοδα από Διοικητικά Πρόστιμα		Διαγραφές Προηγ. Ετών	Σύνολο Εσόδου
		Προϋπολογισμός	Πραγματικά		
		€	€	€	€
2009	79	400.000	670.597	152.920	517.677
2010	97	400.000	369.681	1.708	367.973
2011	48	400.000	35.900	10.251	25.649
2012	43	400.000	875.150	0	875.150
2013	81	400.000	100300	96.424	3.876
2014	56	300.000	79.100	500	78.600

Τονίζεται ότι η μεγάλη απόκλιση των πραγματικών εσόδων και εξόδων αναμένεται να δημιουργήσει οικονομικά προβλήματα στην Αρχή. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις για το 2013 παρουσιάζουν αρνητικό αποθεματικό ύψους €84.243.

(ii) Διερεύνηση καταγγελιών. Παρατηρήθηκε ότι από τις 56 υποθέσεις που εξετάστηκαν/εξετάζονται φαίνεται ότι μόνο οι 19 αφορούσαν σε αυτεπάγγελο έλεγχο από την Αρχή.

	Τηλεόραση	Ραδιόφωνο	Σύνολο
		€	€
ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΑ	18	1	19
ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ	32	5	37
ΣΥΝΟΛΟ	50	6	56

Σύσταση: Η Αρχή θα πρέπει να εντατικοποιήσει τους ελέγχους της. Όπως έχουμε επισημάνει και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το έτος 2011, η επιβολή προστίμων εκεί όπου αρμόζει, διασφαλίζει τη συμμόρφωση των Οργανισμών με τη σχετική νομοθεσία και Κανονισμούς.

Η Αρχή μάς πληροφόρησε ότι οι έλεγχοι έχουν πλέον εντατικοποιηθεί με την εισαγωγή του συστήματος δειγματοληπτικής παρακολούθησης και ότι η επιβολή διοικητικών προστίμων δεν είναι αυτοσκοπός. Σημείωσε επίσης ότι, κυρίαρχος ρόλος των ρυθμιστικών ευρωπαϊκών αρχών ραδιοτηλεόρασης είναι, μεταξύ άλλων, μέσα από την εποπτεία που ασκούν, να προωθούν παράλληλα την αυτορύθμιση και συρρύθμιση, σύμφωνα και με τις σχετικές Ευρωπαϊκές Οδηγίες, και να συμβάλλουν στη συνεχή βελτίωση της λειτουργίας των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και στην όσο το δυνατό καλύτερη συμμόρφωσή τους με τη νομοθεσία.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι στις 21.9.2011 η Αρχή αποφάσισε, με εισήγηση του νομικού της συμβούλου, να ανακαλέσει όλες τις αποφάσεις που εκκρεμούσαν δικαστικώς, στις οποίες τέθηκε θέμα κακής συγκρότησης της και να τις επανεξετάσει. Σημειώνεται ωστόσο ότι στις 9.1.2013 η Αρχή αποφάσισε να μην προχωρήσει σε επανεξέταση αριθμού υποθέσεων που είχαν ανακληθεί, χωρίς όμως να αιτιολογήσει την απόφαση της στα πρακτικά. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης, στις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το 2013 διαγράφηκε ποσό €403.730 από

τους χρεώστες από διοικητικά πρόστιμα και επιστράφηκε ποσό ύψους €90.294 σε σταθμούς που είχαν ήδη καταβάλει το πρόστιμο.

Σύσταση: Η Αρχή πρέπει να προβαίνει έγκαιρα σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες έτσι ώστε να διασφαλίζει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και διαφύλαξης των δημόσιων εσόδων.

Ο Εκτελεστικός Πρόεδρος της Αρχής με την επιστολή του ημερ. 10.4.2015 μας ενημέρωσε ότι όλες οι υποθέσεις οι οποίες δεν επανεξετάστηκαν δεν μπορούν να τύχουν πλέον επανεξέτασης, τόσο γιατί έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα, όσο και γιατί η Αρχή είχε ενημερώσει τους εμπλεκόμενους οργανισμούς για την απόφαση της να μην τις επανεξετάσει.

- (iii) **Καταγγελία Εταιρείας Δημοσκοπήσεων εναντίον του τηλεοπτικού σταθμού MEGA.** Η υπόθεση Αρ. 37/2013(2) αφορούσε καταγγελία που έγινε στις 17.2.2012 από την εταιρεία Insights Market Research για πιθανή παραβίαση από τον τηλεοπτικό σταθμό MEGA σχετικά με την παρουσίαση των αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων για τις προεδρικές εκλογές από τον σταθμό MEGA σύμφωνα με την οποία τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν από τον σταθμό δεν ήταν τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήχθη. Η υπόθεση αφορούσε στην παράβαση των άρθρων 26(1)(α) και 26(2) του Νόμου και των Κανονισμών 21(3) και 36(3) ότι οι εκπομπές πρέπει να διέπονται από την αρχή της αντικειμενικότητας, της πληρότητας και της επικαιρότητας.

Μέχρι τις 11.10.2013 φαίνεται ότι η Αρχή είχε ολοκληρώσει την έρευνα και με επιστολή της ενημέρωσε τον σταθμό ότι είχε δικαίωμα να ακουστεί πριν προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων. Στις 25.10.2013 σε απάντηση του ο σταθμός ανέφερε ότι ο Πρόεδρος της Αρχής είχε επαγγελματική/προσωπική σχέση με την Σύμβουλο που απέστειλε την καταγγελία. Ως αποτέλεσμα, σε συνεδρία της Αρχής ημερ. 30.10.2013 ο Πρόεδρος ενημέρωσε τα μέλη ότι ο ίδιος και η κ. Κόκκαλου ανήκαν στη μετοχική δομή της εταιρείας ISKP Research Solutions και ζήτησε να αποχωρήσει. Στις 20.11.2013, μετά από γνωμάτευση του νομικού συμβούλου, η Αρχή αποφάσισε την επανεξέταση της υπόθεσης. Σημειώνεται ότι σε συνεδρία της Αρχής στις 19.11.2014 ο Πρόεδρος δήλωσε ότι η υπόθεση δεν μπορούσε να προχωρήσει επειδή χάθηκε ο φάκελος.

Συναφώς αναφέρεται ότι στις 13.1.2015 το Υπουργείο Εσωτερικών απέστειλε επιστολή στην Αρχή ζητώντας να υποβληθεί σχετική έκθεση όπου θα καταγράφεται το ιστορικό της υπόθεσης και εξελίξεις επί του θέματος (μετά από επιστολή που έστειλε ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Κύπρου από τον οποίο είχε ζητηθεί αρχικά βοήθεια για ανάλυση της δημοσκοπήσης). Στις 21.1.2015 ο Διευθυντής της Αρχής ενημέρωσε το Υπουργείο ότι ο σχετικός φάκελος της υπόθεσης έχει απολεστεί και ότι τόσο η Αρχή όσο και η εταιρεία δημοσκοπήσεων θεωρούν το θέμα λήξαν. Σημειώνεται ωστόσο ότι σχετική επιστολή της εταιρείας ότι το θέμα θεωρήθηκε λήξαν φέρει ημερ. 17.4.2015, ενώ η απόφαση της Αρχής φέρει ημερ. 7.10.2015, και δεν έχει ακόμα επικυρωθεί.

Σύσταση: Η Αρχή οφείλει να επανεξετάσει την υπόθεση αυτεπάγγελα.

Διορισμός, Αμοιβή και Επιδόματα Εκτελεστικού Προέδρου της Αρχής.

Διορισμός Εκτελεστικού Προέδρου της Αρχής. Όπως αναφέρεται και στην Έκθεση μας για το 2012, με τη δημοσίευση του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών (Τροποποιητικός) Νόμου του 2011, Ν.73(Ι)/2011 στις 29.4.2011, ο υφιστάμενος Πρόεδρος της Αρχής υπηρετεί από 29.4.2011 ως Εκτελεστικός Πρόεδρος υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης στην κλίμακα Α15(+1) ενώ εξακολουθεί να εκκρεμεί η ετοιμασία Κανονισμών για τις αρμοδιότητες, εξουσίες και τα καθήκοντα του. Επειδή στη Νομοθεσία της Αρχής στο άρθρο 4(2)(β) καθορίζεται ο Πρόεδρος της Αρχής ως εκτελεστικός ενώ στο άρθρο 9(6) αναφέρεται ότι ο Διευθυντής είναι το ανώτατο εκτελεστικό όργανο της Αρχής, στη συνεδρία του

Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 17.1.2012 εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Εσωτερικών να προβεί στην τροποποίηση του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου, έτσι ώστε το ανώτατο εκτελεστικό όργανο της Αρχής να είναι ο εκτελεστικός Πρόεδρος και όχι ο Διευθυντής. Αναφέρεται ότι τον Ιούλιο 2013 κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών σχετικό νομοσχέδιο στη Βουλή το οποίο εκκρεμεί.

Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 6.5.2015 ζήτησε από την Αρχή να αποστείλει, το συντομότερο δυνατό, προσχέδιο Κανονισμών, με τους οποίους θα καθορίζονται οι αρμοδιότητες, εξουσίες και καθήκοντα του Εκτελεστικού Προέδρου της Αρχής, καθώς επίσης και προσχέδιο τροποποιημένου Σχεδίου Υπηρεσίας της θέσης Διευθυντή, ώστε να αποφευχθούν τυχόν θέματα επικάλυψης ή και σύγκρουσης καθηκόντων.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε τον προβληματισμό της για την αναγκαιότητα ύπαρξης ταυτόχρονα Εκτελεστικού Προέδρου και Διευθυντή σε ένα Οργανισμό 25 ατόμων και υπό τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που διέρχεται το Κράτος, εισηγήθηκε όπως το θέμα εξεταστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και τη Βουλή. Ο Γραμματέας του Υπουργικού απέστειλε το θέμα στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ), το οποίο σε επιστολή του ημερ. 3.4.2015 ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η θέση Διευθυντή θα πρέπει να σημειωθεί με διπλό σταυρό (++), έτσι ώστε με την κένωσή της να καταργηθεί. Η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς το ΤΔΔΠ ημερ. 21.4.2015 διατύπωσε την αντίθεσή της με την πιο πάνω θέση και εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους στην Αρχή θα πρέπει να προΐσταται μόνο ο Διευθυντής, που θα είναι και το ανώτατο εκτελεστικό όργανο, του οποίου τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις είναι ήδη θεσμοθετημένα όπως απορρέουν από τα άρθρα 9(2) και (6) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου. Στις 12.6.2015 ο Διευθυντής του Τμήματος Διοίκησης και Προσωπικού ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών να εξετάσει το θέμα και να προβεί στην εναλλακτική ρύθμιση που θεωρεί την πλέον αρμόζουσα και να προβεί σε ανάλογη τροποποίηση της οικείας νομοθεσίας.

Το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του ημερ. 6.10.2015 προς τον Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, αναφέρει ότι προτίθεται να εξετάσει το θέμα της ταυτόχρονης απασχόλησης στην Αρχή, τόσο ενός Εκτελεστικού Προέδρου, όσο και Διευθυντή, με τη λήξη της θητείας του υφιστάμενου Εκτελεστικού Προέδρου η οποία λήγει στις 15.6.2016.

Σύσταση: Το θέμα πρέπει να τύχει χειρισμού χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση.

Ο Εκτελεστικός Πρόεδρος της Αρχής μάς ενημέρωσε ότι η Αρχή προχώρησε με σημείωση με διπλό σταυρό (++) της θέσης του Διευθυντή στον Προϋπολογισμό για το έτος 2016, υιοθετώντας τη θέση του ΤΔΔΠ, θέση η οποία δεν ισχύει πλέον, αφού μετά την επιστολή της Υπηρεσίας μας προς το ΤΔΔΠ ημερ. 21.4.2015, το ΤΔΔΠ ζήτησε από το Υπουργείο Εσωτερικών να εξετάσει το θέμα και να επιλέξει την ρύθμιση που κρίνει ως την πλέον αρμόζουσα/λειτουργική. Στη συνέχεια το Υπουργείο Εσωτερικών ανέλαβε να επανεξετάσει το θέμα με τη λήξη της θητείας του Εκτελεστικού Προέδρου το 2016, όπως αναφέρεται πιο πάνω.

Πρόσφατα, στις 27.11.2015 η Υπηρεσία μας απέστειλε επιστολή στον Εκτελεστικό Πρόεδρο της Αρχής στην οποία ανέφερε ότι ο ίδιος ήταν παρών στη συνεδρία έγκρισης του Προϋπολογισμού της Αρχής για το έτος 2016, κάτι το οποίο συνιστά σύγκρουση συμφέροντος και παράβαση των γενικών αρχών του διοικητικού δικαίου και του άρθρου 7(6) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου, αφού, μεταξύ άλλων, ο Προϋπολογισμός ρύθμιζε το θέμα της δικής του θέσης. Τονίστηκε επίσης ότι η παράλληλη εργοδότηση δύο υψηλόβαθμων στελεχών στην Αρχή, που ασκούν παρόμοια καθήκοντα, συνιστά διασπάθιση δημόσιου χρήματος και ότι, μεταξύ των δύο προσφερόμενων επιλογών, οικονομικότερη και ορθότερη είναι η επιλογή της διατήρησης της θέσης του Διευθυντή με ταυτόχρονη μετατροπή (από το 2016) της θέσης του Προέδρου της Αρχής σε μη εκτελεστικό, όπως ήταν προηγουμένως.

Ανανέωση συμβολαίου του Διευθυντή της Αρχής. Σύμφωνα με το άρθρο 9(4) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου «ο διευθυντής της Αρχής διορίζεται με συμβόλαιο διάρκειας έξι ετών, το οποίο μπορεί να ανανεώνεται». Ο Διευθυντής της Αρχής διορίστηκε με 6ετές συμβόλαιο για την περίοδο 2.7.2001 μέχρι 1.7.2007, το οποίο ανανεώθηκε για τις περιόδους 2.7.2007 μέχρι 1.7.2013 και 2.7.2013 μέχρι 1.7.2019. Σημειώνεται ωστόσο ότι το άρθρο 3(1) του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Γενικών Διευθυντών) Νόμου (Ν.115/90) διαλαμβάνει ότι «ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε οικείου Νόμου, ο Γενικός Διευθυντής νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου διορίζεται από το οικείο Συμβούλιο, μετά από προκήρυξη της θέσης, με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου πενταετούς διάρκειας, ή μικρότερη υπαγορευόμενη από αντικειμενικούς λόγους», ενώ το άρθρο 3(3) του ίδιου Νόμου διαλαμβάνει ότι «η απόφαση του οικείου Συμβουλίου υποβάλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση». Σημειώνεται επίσης ότι, ο Ν.115/1990 τροποποιήθηκε με την προσθήκη στο άρθρο 2 του ορισμού «Γενικός Διευθυντής» σημαίνει Γενικό Διευθυντή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και περιλαμβάνει τον ανώτατο εκτελεστικό λειτουργό του, με οποιοδήποτε τίτλο, εφόσον αυτός κατέχει την ανώτατη ιεραρχικά θέση σ' αυτό. Εκφράσαμε την άποψη ότι, εφόσον σύμφωνα με το Νόμο της Αρχής, ο Διευθυντής εξακολουθεί να είναι το ανώτατο εκτελεστικό όργανο της Αρχής, ο διορισμός του διέπεται από τον Ν.115/1990.

Σύσταση: Η Αρχή θα έπρεπε να είχε προκηρύξει τη θέση και να ζητήσει την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου πριν την υπογραφή της σύμβασης η οποία θα πρέπει να είναι πενταετούς και όχι εξαετούς διάρκειας, θέμα για το οποίο η Αρχή θα πρέπει να ζητήσει νομική γνώμη.

4.11 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ (ΡΙΚ)

Στις 15 Ιουνίου 2015 υποβλήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, η Έκθεση της Υπηρεσίας μας επί των οικονομικών καταστάσεων του ΡΙΚ, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Οι συστάσεις της Έκθεσης εκείνης υιοθετούνται και θεωρούνται ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Έκθεσης ώστε να τυγχάνει και για αυτές εφαρμογής το άρθρο 4^Α («Έκθεση συμμόρφωσης και εφαρμογής») του Περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου.

4.12 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΗΣ

Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας για το έτος 2014 δεν κατέστη δυνατό να ολοκληρωθεί μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης. Ο οικονομικός έλεγχος του Οργανισμού για το έτος 2014 έχει ανατεθεί σε ιδιώτες ελεγκτές, μέσω διαδικασίας προσφορών που προκήρυξε η Υπηρεσία μας.

Όπως έχουμε ενημερωθεί από τον Πρόεδρο του Οργανισμού, έχουν διαπιστωθεί προβλήματα τόσο στη διαδικασία που ακολουθήθηκε παλαιότερα για την αγορά αριθμού κτιριακών έργων όσο και στη διαδικασία επίβλεψης των έργων αυτών και έχουν, ως αποτέλεσμα, προκύψει προβλήματα στις οικοδομές που έχουν αγοράσει ιδιώτες από τον Οργανισμό.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας να τηρείται ενήμερη για τις ενέργειες στις οποίες προβαίνει ο Οργανισμός για τον εντοπισμό, καταγραφή και αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών και την αναζήτηση τυχόν ευθυνών.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, κατά τη διάρκεια του 2014 ο Οργανισμός υπέγραψε 80 πωλητήρια συμβόλαια, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του αδιάθετου οικιστικού του αποθέματος. Κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, παράμεναν αδιάθετες 18 ετοιμοπαράδοτες, 4 υπό κατασκευή και 3 μεταχειρισμένες οικιστικές μονάδες. Σημειώνεται επίσης ότι, με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 77.351 ημερ. 30.7.2014, ανατέθηκε στον Οργανισμό το Σχέδιο Προστασίας Κύριας Κατοικίας.

4.13 ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ – ΓΕΝΙΚΑ

Οικονομικός Έλεγχος.

Ο οικονομικός έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων των Συμβουλίων Αποχетеύσεων θα διεξαχθεί από ιδιώτες ελεγκτές, δυνάμει του άρθρου 8 «ανάθεση ελέγχου λογαριασμών» του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων Νόμου (Ν.113(Ι)/2002).

Καθυστέρηση στην Έγκριση Προϋπολογισμού. Παρατηρήθηκε ότι η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών δεν δίδεται έγκαιρα, πριν την έναρξη του οικονομικού έτους. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 24(9) του Νόμου, σε περίπτωση που οι Προϋπολογισμοί δεν έχουν εγκριθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών μέχρι την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται, ο Υπουργός Εσωτερικών μπορεί να εξουσιοδοτήσει τη διενέργεια από το Συμβούλιο οποιασδήποτε δαπάνης για περίοδο που δεν υπερβαίνει κάθε φορά τον ένα μήνα, για συνολικά δύο μήνες, δηλαδή μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

Διαπιστώθηκε ότι δεν ζητήθηκε από τα Συμβούλια Αποχетеύσεων η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών για τις δαπάνες που έγιναν μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 2014 και συνεπώς όλες οι δαπάνες που έγιναν μέχρι την ημερομηνία έγκρισης του Προϋπολογισμού του κάθε Συμβουλίου, ήταν χωρίς εξουσιοδότηση.

Εκτέλεση Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 24(8) του Νόμου, τα Συμβούλια μπορούν, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω έγκριση, να δαπανούν επιπρόσθετο ποσό που δεν υπερβαίνει το 20% του ποσού οποιουδήποτε Κονδυλίου που εγκρίθηκε, υπό τον όρο ότι το επιπρόσθετο αυτό ποσό θα εξοικονομείται από οποιοδήποτε άλλο ή άλλα Κονδύλια των ίδιων Προϋπολογισμών που έχουν εγκριθεί.

Όπως διαπιστώθηκε, κατά το έτος 2014 Κονδύλια των Προϋπολογισμών των Συμβουλίων παρουσίασαν υπερβάσεις πέραν του 20%, χωρίς να υποβληθούν για έγκριση στον Υπουργό Εσωτερικών αναθεωρημένοι Προϋπολογισμοί, σε αντίθεση με τα άρθρα 24(8) μέχρι 24(11) του Νόμου.

Σύσταση: Οι Προϋπολογισμοί πρέπει να εγκρίνονται από τον Υπουργό Εσωτερικών έγκαιρα και να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα, ώστε όλες οι δαπάνες να είναι πάντοτε εξουσιοδοτημένες. Σε διαφορετική περίπτωση πρέπει να ενεργοποιούνται οι σχετικές νομοθετικές πρόνοιες εναντίον των παρανομούντων.

Καθυστερημένες οφειλές - Αγωγές.

(α) Υπάρχουν φορολογούμενοι οι οποίοι οφείλουν μεγάλα ποσά, χωρίς ωστόσο τα Συμβούλια να προχωρήσουν στη λήψη δικαστικών μέτρων για την είσπραξή τους.

(β) Στις υποθέσεις για τις οποίες εκδόθηκε απόφαση Δικαστηρίου ο οφειλέτης να πληρώνει με μηνιαίες δόσεις και δεν υπήρξε συμμόρφωση με την απόφαση του Δικαστηρίου, τα Συμβούλια δεν προχώρησαν στη λήψη περαιτέρω μέτρων.

Σύσταση: Σε υποθέσεις για τις οποίες εκδόθηκε απόφαση Δικαστηρίου ο οφειλέτης να πληρώνει με μηνιαίες δόσεις αλλά δεν υπήρξε συμμόρφωση με την απόφαση του Δικαστηρίου, εισηγηθήκαμε τα Συμβούλια να λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα:

- Εγγραφή εντάλματος δέσμευσης ακίνητης περιουσίας («memo») του οφειλέτη.
- Καταχώρηση αίτησης για έκδοση ενταλμάτων για κατάσχεση και πώληση κινητής περιουσίας του οφειλέτη (writ).
- Καταχώρηση αίτησης εκποίησης του «memo» ένα χρόνο μετά την εγγραφή του.

4.14 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Χρεώστες και άλλοι οφειλέτες. Το σύνολο των χρεωστών και άλλων οφειλετών του Συμβουλίου στις 31.12.2014 ανήλθε σε €40.054.820, σε σύγκριση με €34.322.484 στις 31.12.2013, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση €5.732.336 ή ποσοστό 16,7%.

(α) Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Οι χρεώστες για αποχετευτικά τέλη στις 31.12.2014 ανέρχονταν σε €9.578.370, σε σύγκριση με €8.167.581 στις 31.12.2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €1.410.789 ή ποσοστό 17,3%.

(β) Χρεώστες τελών χρήσης. Το σύνολο των χρεωστών τελών χρήσης στις 31.12.2014 ανερχόταν σε €5.171.086 σε σύγκριση με €4.936.613 στις 31.12.2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €234.473 (4,8%). Ποσό €3.750.447 (€3.668.382 για το 2013) οφειλόταν από το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, ποσό ύψους €1.351.871 (€1.193.001 για το 2013) από το Δήμο Λακατάμιας και ποσό ύψους €68.768 από διάφορους.

Καθυστερημένες οφειλές - Αγωγές.

Αποχετευτικά τέλη. Για το έτος 2014 κινήθηκαν αγωγές σε 12 φορολογούμενους για το συνολικό ποσό των €243.338. Σημειώνεται ότι μέχρι τις 29.6.2015 εισπράχθηκε ποσό €72.792.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Υπάρχουν φορολογούμενοι οι οποίοι οφείλουν μεγάλα ποσά στο ΣΑΛ, ωστόσο το Συμβούλιο δεν προχώρησε στη λήψη δικαστικών μέτρων για την είσπραξή τους.
- (ii) Για αγωγές που έχουν επιδικαστεί και δεν επιτεύχθηκε η είσπραξη των οφειλομένων, το Συμβούλιο θεώρησε ότι είναι οικονομικά ασύμφορο να τις επαναλάβει, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ιδιοκτήτες θα αναγκαστούν να εξοφλήσουν τα αποχετευτικά τέλη όταν θα χρειαστεί να μεταβιβάσουν την ιδιοκτησία τους.
- (iii) Σε υποθέσεις για τις οποίες εκδόθηκε απόφαση Δικαστηρίου ο οφειλέτης να πληρώνει με μηνιαίες δόσεις, διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρξε συμμόρφωση με την απόφαση του Δικαστηρίου, χωρίς όμως το Συμβούλιο να προχωρήσει στη λήψη περαιτέρω μέτρων.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι τον Ιούνιο 2015 αποφασίστηκε να αποσταλούν σχετικές επιστολές προς όλους τους χρεώστες και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, το Συμβούλιο θα προχωρήσει με νομικές αγωγές, αρχίζοντας σε πρώτη φάση από χρεώστες με οφειλές πέραν των €10.000. Επίσης, για συμμόρφωση των οφειλετών μετά την έκδοση δικαστικών αποφάσεων αποφασίστηκε η επιβολή εντάλματος δέσμευσης ακίνητης περιουσίας («memo») σε όλη την περιουσία του οφειλέτη.

Τέλη χρήσης.

Συμφωνίες εκχώρησης εξουσιών από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας (ΣΑΛ) για είσπραξη τελών χρήσης. Διαπιστώθηκε ότι στις συμφωνίες εκχώρησης εξουσιών από το ΣΑΛ, προς το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας (ΣΥΛ), Δήμο Λακατάμιας, Πύθο (Διανομείς Νερού) Λτδ και Οικισμό Αυτοστέγασης Ανάγκια, που αφορούν στην είσπραξη τελών χρήσης, καθορίζεται μόνο το ποσό της προμήθειας η οποία θα καταβάλλεται.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να προχωρήσει άμεσα στη σύναψη συμβολαίων με τα εμπλεκόμενα μέρη, στα οποία να καθορίζονται με σαφήνεια οι όροι συνεργασίας, όπως υποχρεώσεις, δικαιώματα και ρήτρες από τη μη εφαρμογή των προνοιών των συμβολαίων (π.χ. επιβολή νόμιμου τόκου σε περίπτωση που τα εισπραχθέντα τέλη και επιβαρύνσεις δεν αποσταλούν στο ΣΑΛ εντός καθορισμένης προθεσμίας).

Παράταση ημερομηνίας εξόφλησης λογαριασμών τελών αποχέτευσης. Παρόλο ότι, ως τελευταία ημερομηνία εξόφλησης λογαριασμών αποχετευτικών τελών για το έτος 2014 καθορίστηκε η 31.10.2014 και στη συνέχεια δόθηκε παράταση μέχρι τις 5.12.2014, εντούτοις παρατηρήθηκε ότι η εξόφληση των λογαριασμών στα ταμεία του Συμβουλίου συνεχίστηκε κανονικά μέχρι και τις 12.12.2014 χωρίς την επιβολή επιπρόσθετης επιβάρυνσης 20%, σε αντίθεση με το άρθρο 30(3) του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου. Το συνολικό ποσό της μη εισπραχθείσας επιπρόσθετης επιβάρυνσης ανέρχεται σε €6.258.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να ενεργεί πάντοτε στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών, έτσι ώστε όλοι οι πολίτες να τυγχάνουν ομοιόμορφης μεταχείρισης.

Ασφαλτόστρωση δρόμων που επηρεάζονται από την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος και δρόμων στη δημαρχούμενη περιοχή Μείζονος Λευκωσίας. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, από το 2004 το Συμβούλιο προβαίνει στην πλήρη ασφαλτόστρωση των δρόμων στις περιοχές όπου συμπληρώνεται το αποχετευτικό σύστημα, ενώ μέχρι το 2003 κάλυπτε μόνο το κόστος για την ασφατική επανόρθωση των εκσκαφών. Η ολική ασφαλτόστρωση των δρόμων με έξοδα του Συμβουλίου χωρίς τη συνεισφορά των οικείων Δήμων, δεν καλύπτεται από οποιαδήποτε διάταξη στον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο. Αντίθετα, την ευθύνη για τη συντήρηση των δρόμων για την περιοχή εντός των ορίων τους φέρουν οι Δήμοι, σύμφωνα με το άρθρο 84(ε) του περί Δήμων Νόμου, οι οποίοι για εκτέλεση τέτοιων έργων λαμβάνουν χορηγία από το Κράτος.

Κατά το 2014 διενεργήθηκαν δαπάνες ύψους €559.726 για την πλήρη ασφαλτόστρωση δρόμων σε περιοχές της Μείζονος Λευκωσίας, όπου συμπληρώθηκε το αποχετευτικό σύστημα. Η συνολική δαπάνη για τα έτη 2004 μέχρι 2014 ανήλθε σε €61.393.209 και αναμένεται να καλυφθεί από την αύξηση των αποχετευτικών τελών κατά 1% που επιβλήθηκε επί της ακίνητης ιδιοκτησίας από το έτος 2007.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, οι ασφαλτοστρώσεις εντός του 2014 έγιναν για σκοπούς ίσης μεταχείρισης όλων των φορολογουμένων και δεν είναι στις προθέσεις του Συμβουλίου στο μέλλον να εμπλακεί σε οποιεσδήποτε εργασίες ασφαλτοστρώσεων.

Σύσταση: Η πρακτική της ασφαλτόστρωσης των δρόμων με έξοδα του Συμβουλίου δεν είναι σύμφωνη με την σχετική νομοθεσία, άποψη με την οποία το Συμβούλιο συμφωνεί, χωρίς ωστόσο, το Συμβούλιο να προβεί σε ενέργειες επίλυσης του θέματος.

Υπηρεσίες Νομικού Συμβούλου. Το Συμβούλιο από το 1994 συνεργάζεται με συγκεκριμένο δικηγορικό γραφείο χωρίς γραπτή συμφωνία συνεργασίας και χωρίς να τηρηθούν οι διαδικασίες που αναφέρονται στον Νόμο 12(Ι)/2006.

Σύσταση: Το Συμβούλιο να συμμορφώνεται με τις διατάξεις του Νόμου 12(Ι)/2006 και την εγκύκλιο ΓΛ/ΑΑΔΣ 24ΣΤ του Γενικού Λογιστηρίου.

Φιλικό Διακανονισμό Συμβολαίων με αρ. GN 15/2006, GN 10/2005, GN 12/2005, GN 1/2003, GN 2/2003, 9-1-05, 1-3-02, 1-4-02 και 1-0-03. Στα πλαίσια διαχειριστικού ελέγχου που προτίθετο να διενεργήσει η Υπηρεσία μας, ζητήθηκαν από το ΣΑΛ - στις 27.10.2014 - διάφορα στοιχεία τα οποία αφορούσαν όλα τα Συμβόλαια του ΣΑΛ που είχαν εκτελεστεί ή βρίσκονταν υπό εξέλιξη.

Στις 22.12.2014, το ΣΑΛ υπέβαλε τα στοιχεία που αφορούσαν τα Συμβόλαια που είχαν εκτελεστεί με την επίβλεψη ιδιωτών Συμβούλων Μηχανικών. Ακολούθως, στις 17.4.2015, το ΣΑΛ υπέβαλε τα στοιχεία που αφορούσαν τα Συμβόλαια που είχαν εκτελεστεί με την επίβλεψη της Ομάδας Διεύθυνσης Έργου (Project Management Unit).

Από τη μελέτη των στοιχείων που αφορούν τους Φιλικούς Διακανονισμούς των Συμβολαίων με αρ. GN 15/2006, GN 10/2005, GN 12/2005, GN 1/2003 και GN 2/2003 (τα οποία εκτελέστηκαν με την επίβλεψη ιδιωτών Συμβούλων Μηχανικών) και τους Φιλικούς Διακανονισμούς των Συμβολαίων 9-1-05, 1-3-02, 1-4-02 και 1-0-03 (τα οποία εκτελέστηκαν με την επίβλεψη της Ομάδας Διεύθυνσης Έργου - Project Management Unit), διαπιστώθηκε ότι οι Εργολάβοι των Έργων αυτών είχαν διογκώσει με υπερβολικά ψηλά ποσά τις Απαιτήσεις τους, με αποτέλεσμα να δίδεται η εντύπωση ότι ο τελικός Φιλικός Διακανονισμός που επιτεύχθηκε, ήταν εις βάρος τους.

Αντιθέτως, η Υπηρεσία μας, από τη μελέτη των στοιχείων που υποβλήθηκαν, θεωρεί ότι οι εν λόγω Διακανονισμοί είναι εξόφθαλμα επαχθείς για τον Εργοδότη (ΣΑΛ) και ιδιαίτερα ευνοϊκοί για τους Εργολάβους, επειδή:

- (i) Δεν φαίνεται να λήφθηκαν σοβαρά υπόψη οι θέσεις του Μηχανικού των Έργων.
- (ii) Υποβαθμίστηκαν οι ανταπαιτήσεις του ΣΑΛ (όπου υπήρχαν).
- (iii) Δεν εφαρμόστηκαν/λήφθηκαν υπόψη οι πρόνοιες των Όρων του Συμβολαίου, για καταβολή αποζημιώσεων (ρήτρες καθυστέρησης) από τους Εργολάβους προς τον Εργοδότη, στις περιπτώσεις που δεν είχαν αποπερατωθεί έγκαιρα τα Έργα, εξ αιτίας τους.

Σημειώνεται ότι στις 2.3.2015, η Υπηρεσία μας ζήτησε να πληροφορηθεί από το ΣΑΛ κατά πόσο οι εν λόγω Φιλικό Διακανονισμοί είχαν υποβληθεί – όπως θα έπρεπε – και εγκριθεί από την τεχνική υποεπιτροπή ή/και την ολομέλεια του ΣΑΛ.

Τον Οκτώβριο 2015, το ΣΑΛ μας πληροφόρησε ότι, μετά τη διάλυση της ad-hoc Επιτροπής του Συμβουλίου το 2009, η οποία διαπραγματεύτηκε τη διευθέτηση των Συμβολαίων GN1/2003, GN2/2003 και 9-1-05, καμία άλλη συμφωνία Φιλικού Διακανονισμού δεν έτυχε έγκρισης από την ολομέλεια του ΣΑΛ. Οι υπόλοιποι Διακανονισμοί έτυχαν έγκρισης μόνο από τον εκάστοτε Πρόεδρο του ΣΑΛ, κάτι το οποίο συνιστά σοβαρή παράλειψη/παρατυπία, κατά την άποψη μας.

Σημειώνεται ότι το ίδιο ζήτημα, δηλαδή να μην παραπέμπονται θέματα στην τεχνική υποεπιτροπή ή/και την ολομέλεια του ΣΑΛ, έχει τεθεί από την Υπηρεσία μας και ως προς τη συμφωνία που είχε επιτευχθεί μεταξύ ΣΑΛ (Εργοδότη) και Εργολάβου, στο Συμβόλαιο με αρ. GN27/2010. Στην περίπτωση αυτή, η εν λόγω συμφωνία επίσης υπογράφηκε/εγκρίθηκε μόνο από τον Πρόεδρο του ΣΑΛ, κάτι το οποίο – κατά την άποψη μας – συνιστά σοβαρή παράλειψη/παρατυπία.

Περαιτέρω, επειδή διαπιστώθηκε ότι το τελικό κόστος των πιο πάνω Έργων ήταν σημαντικά αυξημένο σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσά των Συμβολαίων, η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως της υποβληθεί πλήρης

ανάλυση διαφόρων ποσών που καταβλήθηκαν στους Εργολάβους των πιο πάνω Έργων, τα οποία αφορούσαν υπερωριακή εργασία, εργασίες ασφαλοστρώσεων, Οδηγίες Εργοταξίου, Αλλαγές, Προσθήκες κ.λπ. (Site Instructions, Variations Orders, Additions etc). Για τις ασφαλοστρώσεις, για τις οποίες καταβλήθηκαν σημαντικά επιπλέον ποσά, ζητήσαμε να πληροφορηθούμε επίσης και τη διαδικασία με βάση την οποία ανατέθηκαν απευθείας στους Αναδόχους των εν λόγω Έργων.

Επειδή – εκ πρώτης όψεως – από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας, κρίναμε ότι υπήρξε κακοδιαχείριση στα εν λόγω Έργα και ενδεχομένως διασπάθιση δημοσίου χρήματος, με επιστολή μας ημερ. 12.5.2015, υποβάλαμε τις παρατηρήσεις/διαπιστώσεις μας στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, μαζί με άλλα στοιχεία που αφορούν το ΣΑΛ τα οποία μας δόθηκαν από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.

Στις 22.5.2015, ο Γενικός Εισαγγελέας διαβίβασε στον Αρχηγό Αστυνομίας όλα τα πιο πάνω, για τη διεξαγωγή ποινικής έρευνας.

Επί των πιο πάνω παρατηρήσεων/διαπιστώσεων της Υπηρεσίας μας, το ΣΑΛ υπέβαλε – στις 22.7.2015 και στις 23.7.2015 – τις επεξηγήσεις του Διευθυντή Έργου, του νομικού συμβούλου του ΣΑΛ (που είχε εμπλοκή) και των Διαιτητών που είχαν αναλάβει την εξέταση των διαφορών που υπήρχαν μεταξύ του ΣΑΛ και των Εργολάβων. Όπως αναφέρεται στις πιο πάνω επιστολές του ΣΑΛ, οι ιδιώτες Σύμβουλοι Μηχανικοί και ο Διαιτητής που είχε εμπλοκή στην περίπτωση του Συμβολαίου με αρ. GN 12/2015, δεν είχαν ανταποκριθεί στο αίτημα του ΣΑΛ για υποβολή των σχολίων/παρατηρήσεων τους επί των θεμάτων που είχαμε εγείρει. Επιπρόσθετα, με τις πιο πάνω επιστολές του, το ΣΑΛ υπέβαλε στην Υπηρεσία μας και μέρος των στοιχείων που αφορούν τις εργασίες ολικών ασφαλοστρώσεων, τα οποία αξιολογούνται από την Υπηρεσία μας, σε συνεργασία με τα αρμόδια Τμήματα του δημοσίου.

Από τη μελέτη των επεξηγήσεων που υπέβαλαν οι πιο πάνω εμπλεκόμενοι καθώς επίσης και των στοιχείων που υπέβαλε το ΣΑΛ στην Υπηρεσία μας στις 22.7.2015 και στις 23.7.2015, δεν αναιρούνται τα συμπεράσματα στα οποία είχαμε – εκ πρώτης όψεως – καταλήξει. Επιπρόσθετα, επί των εργασιών ολικής ασφαλοστρώσεως, η Υπηρεσία μας ζήτησε – στις 29.7.2015 – από το ΣΑΛ όπως υποβάλει περαιτέρω στοιχεία, εφόσον αυτά που είχαν υποβληθεί ήταν ελλιπή. Το ΣΑΛ υπέβαλε τα εν λόγω στοιχεία, στις 20.8.2015, τα οποία επίσης αξιολογούνται από την Υπηρεσία μας, σε συνεργασία με τα αρμόδια Τμήματα του δημοσίου.

Τον Οκτώβριο 2015, το ΣΑΛ μας ενημέρωσε ότι προτίθεται να συμμορφωθεί πλήρως με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, περί της αναγκαιότητας για έγκριση από την ολομέλεια του ΣΑΛ των οποιωνδήποτε προτεινόμενων Φιλικών Διακανονισμών.

Στο παρόν στάδιο, βρίσκεται σε εξέλιξη ποινική έρευνα από την Αστυνομία, η οποία διερευνά το ενδεχόμενο διάπραξης ποινικών αδικημάτων από τα εμπλεκόμενα με τη διαχείριση των συμβάσεων άτομα και Εργολάβους.

Σύσταση: Η διαχείριση των συμβολαίων θα πρέπει να γίνεται αυστηρά με βάση τις πρόνοιες τους και οι οποιεσδήποτε αποφάσεις για επιπλέον/επί έλλειτον εργασίες και το κόστος τους, θα πρέπει να τυγχάνουν της έγκρισης του Συμβουλίου.

Συμβόλαιο με αρ. GN-SPS/2005. Στις 17.4.2015, το ΣΑΛ υπέβαλε στην Υπηρεσία μας την έκθεση πραγματογνωμοσύνης για το πιο πάνω Συμβόλαιο, η οποία ετοιμάστηκε από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα που διορίστηκε από το ΕΤΕΚ, μετά από αίτημα του ΣΑΛ. Σκοπός της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης, ήταν η αξιολόγηση της κατάστασης των αντλιών που έχουν εγκατασταθεί στα αντλιοστάσια του αποχετευτικού συστήματος Λευκωσίας, στα πλαίσια του πιο πάνω Συμβολαίου, οι οποίες παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα λειτουργίας/απόδοσης.

Από τη μελέτη των εγγράφων που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας, προκύπτει ότι το ΣΑΛ δεν αποτάθηκε αμέσως στον Εργολάβο και στους Συμβούλους Μηχανικούς για να ζητήσει τις απόψεις/σχόλια τους για τα πορίσματα της πιο πάνω έκθεσης.

Όπως προκύπτει από την έκθεση πραγματογνωμοσύνης, τα προβλήματα εστιάζονται στα ακόλουθα:

- (i) Αναποτελεσματική λειτουργία των σχαρών και του αυτόματου συστήματος καθαρισμού τους, με αποτέλεσμα τη μη συγκράτηση των στερεών, αφήνοντας ουσιαστικά ελεύθερη την είσοδο τους και προκαλώντας προβλήματα στην ομαλή λειτουργία των αντλιών. Ουσιαστικά, το σύστημα σχαρών κρίνεται ως εντελώς ακατάλληλο.
- (ii) Συχνές στομώσεις των αντλιών από τα ινώδη στερεά που υπάρχουν στα λύματα.
- (iii) Εγκατάσταση αντλιών με φτερωτές κλειστού τύπου ενώ οι τεχνικές προδιαγραφές του συμβολαίου προνοούσαν φτερωτές ανοικτού ή ημίκλειστου τύπου που δεν φράσσουν. Σύμφωνα με τον πραγματογνώμονα, αυτό αποτελεί την κύρια αιτία που παρουσιάζονται στομώσεις στις αντλίες.
- (iv) Λανθασμένος τελικά συνδυασμός του τύπου αντλιών που εγκαταστάθηκαν με το σύστημα σχαρών που επιλέγηκε/σχεδιάστηκε, με αποτέλεσμα τη μη συγκράτηση των ινωδών στερεών που προκαλούν το φράξιμο των αντλιών.
- (v) Μη ικανοποιητική λειτουργία/απόδοση των αντλιών με αποτέλεσμα – λόγω μειωμένης δυνατότητας άντλησης – να εγκατασταθούν επιπρόσθετες αντλίες (επείγουσας άντλησης) και να χρησιμοποιούνται και οι δύο αγωγοί πίεσης.

Στην έκθεση του πραγματογνώμονα, καταγράφονται και διάφορες άλλες παραβιάσεις των προνοιών της σύμβασης. Σημειώνεται ότι πριν από την παραλαβή του Έργου, είχαν κληθεί – από την Ομάδα Διεύθυνσης Έργου – εμπειρογνώμονες της εταιρείας MWH να επιθεωρήσουν τα αντλιοστάσια, υποβάλλοντας εισηγήσεις. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο πραγματογνώμονας, η πλειονότητα των εισηγήσεων της MWH δεν εισακούστηκαν.

Περαιτέρω, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι δεν δικαιολογείται το ενδεχόμενο ο Εργολάβος να αποζημιωνόταν, λόγω των κακοτεχνιών που περιγράφονται στην έκθεση πραγματογνωμοσύνης, οι οποίες οφείλονται σε δικές του πράξεις/παραλείψεις.

Τον Οκτώβριο 2015, το ΣΑΛ μας πληροφόρησε ότι τον Απρίλιο και Μάιο 2013, η τεχνική υπηρεσία του Συμβουλίου ανέθεσε σε ιδιωτική εταιρεία τον έλεγχο των αντλιών και τη λήψη μετρήσεων ροής-πίεσης στα επτά κυρίως αντλιοστάσια του Συμβολαίου αυτού. Στην έκθεση που ετοίμασε η εν λόγω εταιρεία, πέραν των προβλημάτων μειωμένης απόδοσης των αντλιών, επισημαίνεται ότι αριθμός αντλιών που εγκαταστάθηκαν στα αντλιοστάσια ήταν διαφορετικές από αυτές που ο Εργολάβος είχε προτείνει στην προσφορά του, λαμβάνοντας υπόψη και τις διευκρινίσεις που ζητήθηκαν και παρασχέθηκαν σε αυτόν – από το ΣΑΛ – κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης του διαγωνισμού. Όπως μας πληροφόρησε το ΣΑΛ, δεν εντοπίστηκε οποιαδήποτε μελέτη η οποία να δικαιολογεί την επιλογή των αντλιών οι οποίες τελικά εγκαταστάθηκαν. Σημειώνεται ότι ο Διευθυντής Έργου, εξέφρασε τη διαφωνία του με τα πορίσματα της έκθεσης της ιδιωτικής εταιρείας.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, τα ευρήματα της Υπηρεσίας μας που αφορούν το συγκεκριμένο Συμβόλαιο κοινοποιήθηκαν – στις 28.7.2015 – και στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, αφού ενδεχομένως τα νέα αυτά στοιχεία να σχετίζονται και με την υπό εξέλιξη ποινική έρευνα.

Σύσταση: Η έκθεση του εμπειρογνώμονα θα πρέπει να δοθεί στους Συμβούλους Μηχανικούς, στον Εργολάβο και στον κατασκευαστή των αντλιών για τα δικά τους σχόλια/απόψεις. Αφού αξιολογηθούν τα δεδομένα μετά και τις απαντήσεις που θα ληφθούν, θα πρέπει να καταλογιστούν ευθύνες και να διεκδικηθούν αποζημιώσεις από όσους ευθύνονται.

Σε περίπτωση ευθυνών του Εργολάβου, θα πρέπει να υποβληθούν ανταπαιτήσεις στη διαδικασία διαιτησίας που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Για τις πιο πάνω παραβιάσεις των προνοιών της σύμβασης, θα πρέπει να ζητηθούν οι εξηγήσεις των Συμβούλων Μηχανικών που επέβλεπαν και παρέλαβαν το Έργο. Σημειώνεται ότι η αναγκαιότητα τεκμηρίωσης των απαιτήσεων του ΣΑΛ οι οποίες έχουν εγερθεί έναντι των εν λόγω Συμβούλων, μεταξύ άλλων και σε σχέση με το πιο πάνω Συμβόλαιο, θεωρείται ως εξαιρετικά επείγουσα, αφού έχει ήδη παρέλθει αρκετός χρόνος από το 2012, οπότε το ΣΑΛ είχε εκφράσει την πρόθεση του για διεκδίκηση αποζημιώσεων από τους Συμβούλους, χωρίς να σημειωθεί πρόοδος.

Αποφάσεις Μηχανικού στα Συμβόλαια με αρ. GN 25/2010 και GN 26/2010. Οι Αποφάσεις του Μηχανικού (Engineer's Decisions) για τα πιο πάνω Συμβόλαια – συνοπτικά – ανέφεραν τα εξής:

- (i) **Συμβόλαιο με αρ. GN 25/2010.** Επιστροφή στον Εργολάβο του ποσού των €337.550 το οποίο συνιστά τη ρήτρα καθυστέρησης που του είχε επιβληθεί εξαιτίας της μη συμμόρφωσης του με τον χρόνο αποπεράτωσης του Συμβολαίου και διατήρηση της αποκοπής μόνο του ποσού των €350/ημέρα (έξοδα επίβλεψης Μηχανικού) και του ποσού των €164,96/ημέρα (έξοδα επίβλεψης ΣΑΛ), από την ημερομηνία για την οποία έχει παραχωρηθεί παράταση χρόνου στον Εργολάβο, μέχρι την ημερομηνία που θα αναφέρεται στο Πιστοποιητικό Παραλαβής ως ημερομηνία ουσιαστικής συμπλήρωσης των εργασιών.
- (ii) **Συμβόλαιο με αρ. GN 26/2010.** Διατήρηση της αποκοπής μόνο του ποσού των €350,58/ημέρα (έξοδα επίβλεψης Μηχανικού) και του ποσού των €164,38/ημέρα (έξοδα επίβλεψης ΣΑΛ), από την ημερομηνία για την οποία έχει παραχωρηθεί παράταση χρόνου στον Εργολάβο, μέχρι την ημερομηνία που θα αναφέρεται στο Πιστοποιητικό Παραλαβής ως ημερομηνία ουσιαστικής συμπλήρωσης των εργασιών.

Στις 29.7.2015, η Υπηρεσία μας ενημέρωσε το ΣΑΛ ότι, τυχόν μη αποκοπή των συμβατικά προβλεπόμενων ποινικών ρητρών θα συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση του Εργολάβου των πιο πάνω Έργων. Κατά την άποψη μας, η Απόφαση του Μηχανικού για το Συμβόλαιο με αρ. GN 25/2010 είναι πρόδηλα λανθασμένη, δεδομένου ότι συγκρούεται τόσο με τους όρους του Συμβολαίου, όσο και με τη σχετική νομοθεσία. Ως εκ τούτου, δεν θα έπρεπε να μην αποκοπούν ή/και να επιστραφούν τα ποσά των ρητρών, μέχρι την απόφαση της Διαιτησίας, στην οποία θα πρέπει να παραπεμφθούν οι πιο πάνω Αποφάσεις του Μηχανικού.

Με νέα της επιστολή ημερ. 8.9.2015, η Υπηρεσία μας εξέφρασε επίσης την άποψη ότι, ήταν αδικαιολόγητη η άγνοια των σχετικών προνοιών της νομοθεσίας – για το συγκεκριμένο θέμα – εκ μέρους των Συμβούλων Μηχανικών του ΣΑΛ. Ως αποτέλεσμα της ερμηνείας που απέδιδαν (και εξακολουθούν να αποδίδουν) οι Σύμβουλοι Μηχανικοί στο συγκεκριμένο θέμα, ενδέχεται το ΣΑΛ να απώλεσε σημαντικά ποσά (ως ρήτρες καθυστερήσεων), λόγω μη συμμόρφωσης των Εργολάβων με το χρόνο αποπεράτωσης των Συμβολαίων.

Τέλος, εκφράσαμε την άποψη ότι σε περίπτωση που ο νομικός σύμβουλος του ΣΑΛ εξακολουθούσε να έχει τη θέση που γραπτώς εξέφρασε ως προς τη μη αποκοπή ποινικών ρητρών (θέση που όπως φαίνεται υιοθέτησε και ο Μηχανικός), τότε υπάρχει εκ μέρους του κώλυμα για τον χειρισμό των υποθέσεων αυτών και θα πρέπει το ΣΑΛ να ορίσει άλλο νομικό σύμβουλο, για τον περαιτέρω χειρισμό τους (Διαιτησία).

Όπως μας ενημέρωσε το ΣΑΛ τον Οκτώβριο 2015, ο εν λόγω νομικός σύμβουλος έχει ζητήσει – από το ΣΑΛ – την απαλλαγή του από οποιεσδήποτε διαδικασίες Διαιτησίας οι οποίες αφορούν το θέμα αυτό

Τον Σεπτέμβριο 2015, το ΣΑΛ (ως Εργοδότης) γνωστοποίησε στον Εργολάβο των Συμβολαίων με αρ. GN25/2010 και GN26/2010 τη μη ικανοποίηση (dissatisfaction) του με τις πιο πάνω Αποφάσεις του Μηχανικού, ειδοποιώντας για την πρόθεση του για παραπομπή των θεμάτων αυτών σε Διαιτησία.

Σύσταση: Στην περίπτωση του Συμβολαίου με αρ. GN 26/2010, θα πρέπει το ΣΑΛ να προχωρήσει άμεσα στην αποκοπή/ανάκτηση – από τα Πιστοποιητικά Πληρωμής του Εργολάβου – του ποσού που προβλέπεται ως ρήτρα καθυστέρησης (€1.750/ημέρα), εξαιτίας της μη συμμόρφωσης του Εργολάβου με τον χρόνο αποπεράτωσης του Συμβολαίου, πρακτική την οποία – το ΣΑΛ – εφάρμοσε, στην περίπτωση του Συμβολαίου με αρ. GN 25/2010.

Το ζήτημα – και το συνεπαγόμενο κόστος για το ΣΑΛ – της ερμηνείας που απέδιδαν (και εξακολουθούν να αποδίδουν) οι Σύμβουλοι Μηχανικοί στο συγκεκριμένο θέμα, θα πρέπει να περιληφθεί στις υπόλοιπες απαιτήσεις, οι οποίες έχουν υποβληθεί από το ΣΑΛ εναντίον των Συμβούλων Μηχανικών, διαδικασία η οποία εκκρεμεί.

Εκκρεμές Θέμα.

Παράλειψη του Δημοτικού Συμβουλίου Έγκωμης να επιβάλει όρους για εγκατάσταση κεντρικού αποχετευτικού συστήματος σε υπό διαχωρισμό τεμάχιο γης στην Έγκωμη. Το Συμβούλιο δεν έχει λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του Δήμου Έγκωμης, ο οποίος προχώρησε στην έκδοση άδειας διαχωρισμού τεμαχίου γης χωρίς τη συμπερίληψη όρων αναφορικά με την εγκατάσταση του αποχετευτικού συστήματος, κατά παράβαση του περί Ρύθμισης Οδών και Οικοδομών Νόμου και παρόλο ότι το Συμβούλιο είχε ευθύς εξαρχής, ενημερώσει σχετικά τον Δήμο.

Επισημαίνεται ότι στο συγκεκριμένο τεμάχιο έχουν ανεγερθεί κατοικίες, οι ιδιοκτήτες των οποίων θα έπρεπε, σύμφωνα με το άρθρο 33 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, να τις συνδέσουν με τη δημόσια υπόνομο εντός της προθεσμίας που καθορίστηκε από το Συμβούλιο, και να καταβάλλουν καθορισμένα τέλη χρήσης του συστήματος.

Κατά το 2011 συμφωνήθηκε με τον ιδιοκτήτη του τεμαχίου όπως προχωρήσει ο ίδιος με την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος στον εν λόγω διαχωρισμό, κάτι το οποίο δεν έγινε.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου θεωρεί ότι το πρόβλημα προκύπτει κυρίως λόγω της παράλειψης του Δήμου Έγκωμης να επιβάλει όρους, ως η υπόδειξη του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λευκωσίας.

Σύσταση: Το πιο πάνω θέμα θα πρέπει άμεσα να επιλυθεί μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών.

4.15 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ-ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ

Χρεώστες και προπληρωμές. Το σύνολο των χρεωστών και προπληρωμών στις 31.12.2014, ανήλθε σε €22.043.554, σε σύγκριση με € 30.961.653 στις 31.12.2013, σημειώθηκε δηλαδή μείωση €8.918.099 ή ποσοστό 28,8 %.

(α) Χρεώστες αποχετευτικών τελών. Τα οφειλόμενα αποχετευτικά τέλη ανέρχονταν στις 31.12.2014 σε €13.704.529, σε σύγκριση με €11.937.834 στις 31.12.2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση €1.766.695 ή ποσοστό 14,8%. Για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών για την περίοδο 1999-2014, κινήθηκαν συνολικά 5.275 αγωγές για συνολικό ποσό €10.668.153, από τις οποίες εξοφλήθηκαν οι 3.636 αγωγές και εισπράχθηκε ποσό ύψους €7.591.803. Σε αρκετές περιπτώσεις αγωγών για τις οποίες εκδόθηκε απόφαση δικαστηρίου για καταβολή των οφειλόμενων ποσών, αυτά δεν έχουν εισπραχθεί.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς ανέφερε ότι το Συμβούλιο καταβάλλει συστηματική προσπάθεια στα πλαίσια των δυνατοτήτων του για είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών.

(β) Χρεώστες τελών χρήσης. Το συνολικό ποσό των οφειλόμενων τελών χρήσης στις 31.12.2014, ανερχόταν σε €1.944.061 σε σύγκριση με €1.400.467 στις 31.12.2013.

(γ) Οφειλές Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι συνολικές οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας προς το Συμβούλιο στις 31.12.2014 ανέρχονταν σε €2.909.416, σε σύγκριση με €12.929.810 στις 31.12.2013, δηλαδή σημειώθηκε σημαντική μείωση €10.020.394 ή ποσοστό 77,5%. Το μεγαλύτερο μέρος των οφειλών της Κυπριακής Δημοκρατίας αφορούσε σε οφειλές του ΤΑΥ, τόσο για κατασκευαστικά έργα όσο και για τα κόστη λειτουργίας και συντήρησης της τριτοβάθμιας επεξεργασίας όπου σημαντικό μέρος (€10.378.461) πληρώθηκε από την Κυβέρνηση στις 31.12.2014. Όσον αφορά στις οφειλές του Υπουργείου Εσωτερικών, το Συμβούλιο, κατόπιν απόφασης της Ολομέλειας, καταχώρησε την Αγωγή αρ. 2063/2013 στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, με ημερ. 27.5.2013, εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας, με την οποία αξιώνει την καταβολή ποσού ύψους €114.447. Το ποσό αφορά κυρίως σε έξοδα ετοιμασίας μελετών και σχεδίων για τη σύνδεση Κυβερνητικών Οικισμών και Συνοικισμών Αυτοστέγασης Λεμεσού με το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού – Αμαθούντας.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειες που καταβάλλει για είσπραξη των οφειλόμενων ποσών.

Προκήρυξη διαγωνισμού με αρ. 1/2015 για την προμήθεια ενεργού άνθρακα για χρήση στα φίλτρα οσμής του αποχετευτικού συστήματος. Ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας, αναφέρθηκε στο μεγάλο κόστος που απαιτείται για τη διενέργεια συγκεκριμένων αναλύσεων επί του προσφερόμενου ενεργού άνθρακα, με σκοπό την έκδοση πιστοποιητικού εργαστηριακού ελέγχου από ανεξάρτητο εργαστήριο, το οποίο ήταν απαραίτητο για τη συμμετοχή στον πιο πάνω διαγωνισμό, με εισήγηση όπως το εν λόγω πιστοποιητικό εργαστηριακού ελέγχου να προνοείται όπως υποβληθεί μόνο στην περίπτωση που θα αναδειχθεί ως ο μειοδότης του διαγωνισμού και όχι με την υποβολή της προσφοράς, κάτι το οποίο απορρίφθηκε από το ΣΑΛΑ, λανθασμένα κατά την άποψη μας.

Τον Οκτώβριο 2015, το ΣΑΛΑ μας πληροφόρησε ότι οι απόψεις της Υπηρεσίας μας επί του συγκεκριμένου θέματος, θα υιοθετηθούν στους επόμενους – παρόμοιους – διαγωνισμούς που θα προκηρύξει το ΣΑΛΑ, αφού για τον συγκεκριμένο διαγωνισμό, δεν υπήρχε δυνατότητα υιοθέτησης των εισηγήσεων μας, καθώς οι προσφορές είχαν υποβληθεί προτού ληφθεί η σχετική επιστολή μας.

Σύσταση: Για σκοπούς διεύρυνσης της συμμετοχής σε τέτοιους διαγωνισμούς, η υποβολή πιστοποιητικών που απαιτούν μεγάλο – συγκριτικά – κόστος ενδείκνυται να απαιτείται μόνο από τον επικρατέστερο προσφοροδότη.

Ετοιμασία εγγράφων για προκήρυξη διαγωνισμού (iii) Αξιολόγηση προσφορών και (iv) Επίβλεψη των εργασιών κατασκευής του αποχετευτικού συστήματος λυμάτων στις Κοινότητες Παρεκκλησιάς και Πύργου στη Λεμεσό. Σε σχέση με τα έγγραφα του πιο πάνω διαγωνισμού, τα οποία υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 4.2.2015, υποβάλαμε – στις 18.2.2015 – τις ακόλουθες εισηγήσεις στο ΣΑΛΑ:

- **Εγγύηση πιστής εκτέλεσης:** Λόγω του ότι επρόκειτο για σύμβαση παροχής υπηρεσιών ψηλού προϋπολογισμού (€1.000.000) καθώς και της σχετικά μεγάλης της διάρκειας (46 μήνες), εισηγηθήκαμε στο ΣΑΛΑ όπως ζητηθεί από τον Ανάδοχο, η υποβολή εγγύησης πιστής εκτέλεσης, η οποία να κυμαίνεται μεταξύ 2% και 3% του ποσού του συμβολαίου, για διασφάλιση των συμφερόντων του Συμβουλίου. Σημειώνεται ότι στα έγγραφα του διαγωνισμού, δεν προνοείτο η υποβολή εγγύησης πιστής εκτέλεσης από τον Ανάδοχο της σύμβασης.
- **Τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες:** Η αξία των προηγούμενων συμβάσεων που θα έπρεπε να έχουν ολοκληρώσει οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς για πιστοποίηση των τεχνικών και επαγγελματικών ικανοτήτων τους (εμπειρία τους από προηγούμενες συμβάσεις), που είχε περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού, είχε βασιστεί στη δαπάνη του κατασκευαστικού μέρους των έργων και όχι στη δαπάνη της παροχής υπηρεσιών μελέτης ή/και επίβλεψης τους. Ως εκ τούτου,

εισηγηθήκαμε στο ΣΑΛΑ όπως τροποποιηθεί η σχετική πρόνοια των εγγράφων του διαγωνισμού, ούτως ώστε να λαμβάνεται υπόψη το κόστος της παροχής υπηρεσιών μελέτης ή/και επίβλεψης των προηγούμενων συμβάσεων που θα είχαν ολοκληρώσει οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς (και όχι το κατασκευαστικό κόστος των συμβάσεων που εκτέλεσαν οι Εργολάβοι) κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να συνάδει και με τα πρότυπα έγγραφα του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας.

Οι δύο πιο πάνω εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας υιοθετήθηκαν από το ΣΑΛΑ.

Σύσταση: Οι πρόνοιες των εγγράφων των διαγωνισμών θα πρέπει να διασφαλίζουν την ευρύτητα συμμετοχής και την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

(γ) Διαγωνισμός με αρ. 4/2014 για τη Φάση Β2 του αποχετευτικού έργου λυμάτων και ομβρίων της Μείζονος Λεμεσού για την κατασκευή του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων στη δυτική περιοχή Λεμεσού – Συμβόλαιο με αρ. Ε13.

Διαγωνισμός με αρ. 8/2014 για τη Φάση Β2 του αποχετευτικού έργου λυμάτων και ομβρίων της Μείζονος Λεμεσού για αποκατάσταση αγωγών βαρύτητας, φρεατίων επισκέψεως και αγωγών πίεσεως – Συμβόλαιο με αρ. Ε14.

Στον διαγωνισμό του ΣΑΛΑ με αρ. 8/2014, μειοδότης αναδείχθηκε εταιρεία η οποία – σύμφωνα με την απόφαση του Μόνιμου Κακουργιοδικείου Πάφου με αρ. 12057/2014 – είχε εμπλοκή στο σκάνδαλο του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πάφου (ΣΑΠΑ). Η εταιρεία αυτή συμμετείχε και στον διαγωνισμό του ΣΑΛΑ με αρ. 4/2014.

Το ΣΑΛΑ, βασιζόμενο σε σχετικές γνωματεύσεις τις οποίες εξέδωσε ο νομικός του σύμβουλος, αποφάσισε όπως αποκλείσει από τους δύο πιο πάνω διαγωνισμούς την εν λόγω εταιρεία, λόγω διάπραξης σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος.

Σημειώνεται ότι, μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας διερεύνησης και εξέτασης του θέματος, το Συμβούλιο συμμορφούμενο με τις πρόνοιες της δανειακής σύμβασης, πληροφόρησε την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με το θέμα, η οποία με τη σειρά της ενημέρωσε το Συμβούλιο ότι, με βάση τους όρους της δανειακής σύμβασης και τους ισχύοντες κανονισμούς της, δεν προτίθεται να χρηματοδοτήσει έργα του Συμβουλίου στα οποία οι Ανάδοχοι έχουν εμπλακεί σε πράξεις έλλειψης επαγγελματικής συμπεριφοράς ή/και διαφθοράς, όπως είναι τα γεγονότα του ΣΑΠΑ.

Στην περίπτωση του διαγωνισμού με αρ. 8/2014 και, λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω απόφαση του ΣΑΛΑ, κατά την οποία αποκλείστηκε από τον διαγωνισμό ο χαμηλότερος προσφοροδότης επειδή κρίθηκε ότι είχε διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα στα γεγονότα του ΣΑΠΑ, διαπιστώθηκε ότι οι άλλες δύο προσφορές που υποβλήθηκαν, ήταν κατά 35,4% και 47,2% αντίστοιχα ψηλότερες από την εκτίμηση δαπάνης που ετοίμασε ο Μηχανικός. Ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε όπως το ΣΑΛΑ εξετάσει σοβαρά το ενδεχόμενο, οι εν λόγω προσφορές να απορριφθούν, λόγω εξωπραγματικών τιμών και, ο διαγωνισμός να ακυρωθεί.

Με την πιο πάνω εισήγηση μας, συμφώνησε και η Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης. Επίσης, το ΣΑΛΑ λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ενώπιον του στοιχεία, αποφάσισε τον Ιούλιο 2015 να ακυρώσει τον διαγωνισμό με αρ. 8/2014.

Μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων, οικονομικοί φορείς οι οποίοι υπέβαλαν προσφορά για τους πιο πάνω διαγωνισμούς, έχουν καταχωρήσει προσφυγές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (ΑΑΠ), σε σχέση με τις πιο πάνω αποφάσεις του ΣΑΛΑ. Οι αποφάσεις της ΑΑΠ εκκρεμούν.

Σύσταση: Το ενδεχόμενο διάπραξης σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος από οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν σε ένα διαγωνισμό, θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εξετάζεται ενδελεχώς, με βάση τις ιδιαιτερότητες και τα δεδομένα της καθεμιάς.

4.16 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

(α) Κατακύρωση Συμβολαίου με αρ. C12. Στις 26.1.2015, η Υπηρεσία μας ζήτησε στοιχεία από το ΣΑΛ αναφορικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την κατακύρωση του Συμβολαίου με αρ. C12.

Στις 16.2.2015, το ΣΑΛ υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τα στοιχεία που του ζητήθηκαν.

Από τη μελέτη των στοιχείων που ζητήθηκαν από την Υπηρεσία μας και υποβλήθηκαν από το ΣΑΛ τον Φεβρουάριο 2015, διαπιστώθηκε ότι η απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών του ΣΑΛ ημερ. 15.3.2013, όπως καταγράφεται στα Πρακτικά του Συμβουλίου Προσφορών τα οποία επικυρώθηκαν στη συνέχεια από την Ολομέλεια, για αποκλεισμό από τον διαγωνισμό του χαμηλότερου προσφοροδότη και ανάθεση της σύμβασης στον αμέσως επόμενο – ακριβότερο – προσφοροδότη, κατόπιν και σχετικής γνωμάτευσης από τον νομικό σύμβουλο του ΣΑΛ, δεν ήταν ορθή. Συγκεκριμένα, θεωρούμε την απόφαση αυτή ως εντελώς λανθασμένη, εφόσον – για τους λόγους που εξηγούνται πιο κάτω – παραβιάζει τις πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού, τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας και τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, διαφάνειας και μη διάκρισης καθώς και της χρηστής διοίκησης:

- (i) Η εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης ήταν να μην αποκλειστεί ο χαμηλότερος προσφοροδότης εξ αιτίας κάποιων επουσιωδών ελλείψεων που παρατηρήθηκαν στο πρόγραμμα και τη μεθοδολογία που υπέβαλε με την προσφορά του και να του κατακυρωθεί ο διαγωνισμός. Σημειώνεται ότι παρόμοιες – επουσιώδεις – ελλείψεις υπήρχαν και στο πρόγραμμα και στη μεθοδολογία που υπέβαλε και ο αμέσως επόμενος – ακριβότερος – προσφοροδότης.
- (ii) Οι διορθώσεις/διευκρινίσεις στην προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη ετοιμάστηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης (και όχι από τον ίδιο) και του αποστάληκαν για να επιβεβαιώσει τη συναίνεση του ή τη διαφωνία του, κάτι το οποίο κρίθηκε από το ΣΑΛ ως επαρκής λόγος για ακύρωση της προσφοράς του, εφόσον δεν ζητήθηκε από τον ίδιο να κάνει τις διορθώσεις. Δηλαδή, για τον λανθασμένο – κατά την άποψη του ΣΑΛ – χειρισμό της διαδικασίας υποβολής διευκρινίσεων στο περιεχόμενο της προσφοράς του, «τιμωρήθηκε» τελικά ο προσφοροδότης, χωρίς ο ίδιος να είχε οποιαδήποτε ευθύνη για τη διαδικασία που αποφασίστηκε/ακολουθήθηκε από την Επιτροπή Αξιολόγησης. Σημειώνεται ότι η ίδια διαδικασία είχε ακολουθηθεί προηγουμένως στις περιπτώσεις των Συμβολαίων με αρ. C13 και C16, όπου επιτυχών – και χαμηλότερος – προσφοροδότης ήταν η κοινοπραξία η οποία στην προκειμένη περίπτωση ήταν ο δεύτερος – πιο ακριβός – προσφοροδότης, στον οποίο κατακυρώθηκε τελικά η προσφορά.
- (iii) Δεν ζητήθηκε η επιβεβαίωση λεπτομερειών επί του προγράμματος και της μεθοδολογίας του δεύτερου χαμηλότερου προσφοροδότη (που ήταν τελικά ο επιτυχών). Επίσης, δεν διευκρινίστηκαν – προτού ανατεθεί η σύμβαση – τα υπόλοιπα θέματα που κατέγραψε η Επιτροπή Αξιολόγησης στην έκθεση της ότι έχρηζαν διευκρίνισης.
- (iv) Η μέθοδος διόρθωσης του αριθμητικού λάθους που υπήρχε στην προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη, προνοείτο στα έγγραφα του διαγωνισμού. Το Συμβούλιο Προσφορών του ΣΑΛ ωστόσο, αγνόησε την εν λόγω πρόνοια και σύγκρινε τις ανόμοιες τιμές των δύο προσφορών, εφόσον η μεν προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη περιλάμβανε – λανθασμένα – και το ποσό για τις εργασίες με απολογισμό, ενώ η προσφορά

του αμέσως επόμενου προσφοροδότη δεν περιλάμβανε το εν λόγω ποσό, ως εκ τούτου θεωρήθηκε χαμηλότερη, ενώ στην πραγματικότητα ήταν ακριβότερη. Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη μέθοδος για διόρθωση του εν λόγω αριθμητικού λάθους, ακολουθήθηκε και στην αξιολόγηση των διαγωνισμών για τα Συμβόλαια με αρ. C11, C13 και C16, όπου επιτυχών προσφοροδότης ήταν και πάλι η εν λόγω κοινοπραξία, στην οποία κατακυρώθηκε και το παρόν συμβόλαιο και, ενώ τότε έγινε αποδεκτή, στην προκειμένη περίπτωση, που αφορούσε άλλη εταιρεία, δεν έγινε αποδεκτή.

- (v) Ο χαμηλότερος προσφοροδότης καταχώρησε προσφυγή εναντίον της πιο πάνω απόφασης του ΣΑΛ στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, την οποία αργότερα απέσυρε. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, με την έναρξη του Συμβολαίου με αρ. C12, ο εν λόγω προσφοροδότης ανέλαβε – ως υπεργολάβος του Αναδόχου – την εκτέλεση σημαντικού μέρους του Συμβολαίου (περίπου 30%).

Τον Οκτώβριο 2015, το ΣΑΛ μας πληροφόρησε ότι, ο χαμηλότερος προσφοροδότης ανέλαβε – ως υπεργολάβος του Αναδόχου – την εκτέλεση σημαντικού μέρους του Συμβολαίου (περίπου 30%), κατόπιν έγκρισης της τεχνικής επιτροπής του ΣΑΛ μόνο, χωρίς ωστόσο να ενημερωθεί η Επιτροπή Παρακολούθησης Έργων του Συμβουλίου και χωρίς να εξασφαλιστεί έγκριση από την ολομέλεια του ΣΑΛ.

- (vi) Ο Αν. Γενικός Διευθυντής του ΣΑΛ, με σημείωμα του με ημερ. 4.2.2013 προς τον Πρόεδρο του ΣΑΛ, εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον προσφοροδότη με τη χαμηλότερη προσφορά, προκειμένου το θέμα να τεθεί σε έκτακτη συνεδρίαση της Επιτροπής Προσφορών του ΣΑΛ, στις 7.2.2013, για να μπορέσει να συμπεριληφθεί στην προγραμματισμένη για τις 12.2.2013 συνεδρία της Ολομέλειας, ώστε να ληφθεί απόφαση για την κατακύρωση του.

Ο Πρόεδρος του ΣΑΛ, την επομένη (5.2.2013), με χειρόγραφη σημείωση του επί του εν λόγω σημειώματος, παρέπεμψε το θέμα στην Επιτροπή Προσφορών του ΣΑΛ.

Ωστόσο, μια μέρα αργότερα, με επιστολή του με ημερ. 6.2.2013, ο Αν. Γενικός Διευθυντής του ΣΑΛ απευθύνθηκε στον νομικό σύμβουλο του ΣΑΛ, ζητώντας τις απόψεις του – μεταξύ άλλων – για την έκθεση αξιολόγησης του εν λόγω διαγωνισμού. Δηλαδή, δύο μέρες μετά το σημείωμα του και μια μόλις μέρα μετά που ο Πρόεδρος του ΣΑΛ είχε παραπέμψει το θέμα στην Επιτροπή Προσφορών, ο Αν. Γενικός Διευθυντής του ΣΑΛ αποφάσισε να ζητήσει τις απόψεις του νομικού συμβούλου του ΣΑΛ, γεγονός που δημιουργεί εύλογα ερωτηματικά για το τι μεσολάβησε, εφόσον δεν υπάρχει στον Φάκελο οποιοδήποτε σχετικό επεξηγηματικό έγγραφο.

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, με βάση τη γνωμάτευση που δόθηκε από τον νομικό του σύμβουλο, το ΣΑΛ αποφάσισε την ανάθεση της σύμβασης στον αμέσως επόμενο/ακριβότερο προσφοροδότη.

Επισημαίνεται ότι ο προαναφερθείς νομικός σύμβουλος του ΣΑΛ, εισηγήθηκε σε μετέπειτα συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών του ΣΑΛ (στις 20.8.2014), κατά την εξέταση της έκθεσης αξιολόγησης του διαγωνισμού για ανάθεση του Συμβολαίου με αρ. C14, με γνωμάτευση του – η οποία τελικά και κατόπιν υπόδειξης της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι ήταν λανθασμένη, αφού λήφθηκε και δεύτερη γνωμάτευση από άλλο νομικό σύμβουλο – την απόρριψη του χαμηλότερου προσφοροδότη (που ήταν €0,5 εκ. περίπου χαμηλότερος). Με την πιο πάνω εισήγηση του, εάν γινόταν αποδεκτή, επιτυχών προσφοροδότης θα ήταν και πάλι η ίδια κοινοπραξία. Η Υπηρεσία μας υπέδειξε μάλιστα κατά την εν λόγω συνεδρία, ότι η μία από τις δύο εταιρείες που συμμετείχε στην εν λόγω κοινοπραξία, διατηρούσε επαγγελματικές σχέσεις με τον πιο πάνω νομικό σύμβουλο του ΣΑΛ, κάτι το οποίο δεν είχε αποκαλύψει – ως όφειλε – ο ίδιος, αλλά το παραδέχθηκε κατόπιν της δικής μας υπόδειξης. Ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας που παρακάθισε στην πιο πάνω συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών, υπέδειξε ότι η εν λόγω

συμπεριφορά του νομικού συμβούλου θα έπρεπε να καταγγεληθεί στο Πειθαρχικό Σώμα του Δικηγορικού Συλλόγου, κάτι το οποίο ο Πρόεδρος του ΣΑΛ απέρριψε.

Ενόψει των πιο πάνω και επειδή θεωρήσαμε ότι ενδεχομένως να είχαν διαπραχθεί ποινικά αδικήματα, υποβάλαμε στις 9.3.2015 και στις 30.6.2015, τα ευρήματα των ελέγχων μας στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Στις 14.7.2015, ο Γενικός Εισαγγελέας διαβίβασε στον Αρχηγό Αστυνομίας τις πιο πάνω επιστολές μας για διερεύνηση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων.

Στις 10.7.2015, το ΣΑΛ υπέβαλε στην Υπηρεσία μας το αντίγραφο των πρακτικών της συνεδρίας του Συμβουλίου Προσφορών του ΣΑΛ με αρ. 4/2013 και ημερ. 15.3.2013, στην οποία εξετάστηκε και αποφασίστηκε η κατακύρωση του Συμβολαίου με αρ. C12, το περιεχόμενο του οποίου ήταν διαφορετικό σε σχέση με το αντίστοιχο πρακτικό που είχε υποβληθεί στην Υπηρεσία μας, με τις επιστολές του ΣΑΛ ημερ. 16.2.2015 και 18.5.2015.

Επειδή η κυκλοφορία δύο διαφορετικού περιεχομένου πρακτικών της ίδιας συνεδρίας του Συμβουλίου Προσφορών του ΣΑΛ κρίθηκε ως πολύ σοβαρό θέμα, ενημερώσαμε στις 24.7.2015 τον Γενικό Εισαγγελέα για το συγκεκριμένο θέμα, κοινοποιώντας του τη σχετική επιστολή που είχαμε αποστείλει στο ΣΑΛ, με την οποία είχαμε επισημάνει το γεγονός της ύπαρξης δύο διαφορετικών πρακτικών.

Στο παρόν στάδιο, βρίσκεται σε εξέλιξη η ποινική έρευνα της Αστυνομίας.

Σύσταση: Οι αποφάσεις του Συμβουλίου Προσφορών του ΣΑΛ θα πρέπει να βασίζονται στις εισηγήσεις/εκθέσεις των επιτροπών αξιολόγησης. Τυχόν διαφοροποίηση του Συμβουλίου από τις εισηγήσεις των επιτροπών αξιολόγησης, θα πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς.

(β) Πράξεις και παραλείψεις στη διαχείριση των κατασκευαστικών Συμβολαίων του ΣΑΛ. Η Υπηρεσία μας, στα πλαίσια διαχειριστικών ελέγχων που διενεργεί στα Συμβόλαια του ΣΑΛ, ζήτησε τον Μάρτιο 2015 διάφορα στοιχεία/έγγραφα από το ΣΑΛ, τα οποία αφορούν τα Συμβόλαια με αρ. C11, C13 και C19. Τον Μάιο και Ιούνιο 2015 ζητήθηκαν περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν τον Μάιο 2015 από το ΣΑΛ, παραθέτοντας παράλληλα και τις προκαταρκτικές παρατηρήσεις μας.

Από τη μελέτη των στοιχείων που υποβλήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι στα Συμβόλαια με αρ. C11, C13 και C19, είχαν αποκοπεί από τους Εργολάβους τα ποσά των €317.046,48, €0 και €300.000 αντίστοιχα (μέχρι τις 5.5.2015), για μη συμμόρφωση τους με τους συμβατικούς χρόνους αποπεράτωσης των Συμβολαίων αυτών, κατά 12 μήνες, 8,5 μήνες (ή 12 μήνες) και 15 μήνες αντίστοιχα (δηλ. σημειώθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις στην ολοκλήρωσή τους). Τα μέγιστα προβλεπόμενα ποσά αποζημιώσεων των πιο πάνω Συμβολαίων που οφείλουν να καταβάλουν – ως ρήτρες καθυστέρησης – οι Εργολάβοι των Συμβολαίων με αρ. C11, C13 και C19 στον Εργοδότη (ΣΑΛ) για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση που σημειώθηκε στην αποπεράτωση τους, ανέρχονται σε €1.268.185,90, €719.700 και €382.238,10 αντίστοιχα και με βάση την καθυστέρηση που σημειώθηκε, το ΣΑΛ θα έπρεπε να αποκόψει τα πιο πάνω μέγιστα ποσά.

Ωστόσο, το ΣΑΛ αντί να αποκόψει τα πιο πάνω μέγιστα ποσά, από τα Πιστοποιητικά Πληρωμής των Εργολάβων των πιο πάνω Έργων, όπως καθορίζονται στους Όρους των Συμβολαίων τους, απέκοψε τα σημαντικά χαμηλότερα ποσά που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Η παράλειψη αυτή του ΣΑΛ συνιστά αφενός χρηματοδότηση των Εργολάβων και, αφετέρου, ευνοϊκή μεταχείριση τους, επωμιζόμενο το αντίστοιχο κόστος.

Στο Συμβόλαιο με αρ. C13 μάλιστα, παρά το γεγονός ότι ο Εργολάβος έχει καθυστερήσει – αδικαιολόγητα – να αποπερατώσει το Έργο κατά 8,5 μήνες (κατά την εκτίμηση του Μηχανικού), ή κατά 12 μήνες (κατά την εκτίμηση της Ομάδας Διεύθυνσης Έργου), το ΣΑΛ δεν είχε αποκόψει οποιοδήποτε ποσό.

Τον Οκτώβριο 2015, το ΣΑΛ μας πληροφόρησε ότι, η μη αξιολόγηση ή/και η ελλιπής αξιολόγηση των απαιτήσεων των Εργολάβων των Συμβολαίων με αρ. C11, C13 και C19 για παραχώρηση παράτασης χρόνου καθώς και η καθυστερημένη έκδοση πιστοποιητικών παραλαβής για τα Συμβόλαια με αρ. C11 και C13, συνιστούν τους λόγους για τους οποίους δεν έχει αποκοπεί οποιοδήποτε ποσό – ως ρήτρα καθυστέρησης – στο Συμβόλαιο με αρ. C13 και, στα Συμβόλαια με αρ. C11 και C19 δεν έχουν αποκοπεί τα μέγιστα ποσά που αντιστοιχούν στις ρήτρες καθυστέρησης.

Ωστόσο, το ΣΑΛ μας πληροφόρησε ότι σύμφωνα με τον Μηχανικό Έργων, αναμένεται να εφαρμοστούν οι αποκοπές έναντι καθυστερήσεων, με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των Αλλαγών (VO's) και Απαιτήσεων (claims).

Κατά την άποψη μας, η μέθοδος αυτή η οποία εφαρμόστηκε από το ΣΑΛ ήταν εντελώς λανθασμένη, αφού – ουσιαστικά – επέτρεπε στους Εργολάβους να καθυστερούν να ολοκληρώσουν τα Έργα, χωρίς να υπόκεινται αμέσως στις επιπτώσεις που προνοούνται στους όρους των Συμβολαίων τους.

Περαιτέρω, η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι πιστοποιούνταν – από τον Μηχανικό Έργων – για πληρωμή προς τους Εργολάβους των Συμβολαίων με αρ. C11, C13 και C19, σημαντικά ποσά, ως έναντι (on account) των Αλλαγών και των Απαιτήσεων που εκκρεμούσαν, προτού ολοκληρωθεί η τελική αξιολόγηση των Αλλαγών και Απαιτήσεων αυτών εκ μέρους του, χωρίς – προφανώς – να λαμβάνει υπόψη τη σημαντική και αδικαιολόγητη καθυστέρηση εκ μέρους των Εργολάβων στην αποπεράτωση των εν λόγω Έργων, η οποία ήταν εις γνώση του.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω πράξεων και παραλείψεων, υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο το ΣΑΛ να μην μπορέσει ή/και να μην είναι εφικτό – εφόσον τα έργα έχουν ολοκληρωθεί – να αποκόψει/ανακτήσει τα ποσά που προβλέπονται ως ρήτρες καθυστέρησης, εξαιτίας της μη συμμόρφωσης των Εργολάβων με τους αντίστοιχους χρόνους αποπεράτωσης και, τα οποία – λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που σημειώθηκε – ανέρχονται στο μέγιστο προβλεπόμενο ποσό (ύψους 10% του ποσού της σύμβασης). Επιπρόσθετα, υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο, τα τελικά ποσά που θα προκύψουν από την αξιολόγηση των πιο πάνω Αλλαγών και Απαιτήσεων εκ μέρους του Μηχανικού, να είναι χαμηλότερα από τα αντίστοιχα ποσά που ήδη καταβλήθηκαν στους Εργολάβους ως έναντι (on account), κάτι το οποίο θα συνιστά υπερπληρωμή τους και – χωρίς κόστος για τους ίδιους – χρηματοδότηση τους, εις βάρος του ΣΑΛ. Όπως προκύπτει από προκαταρκτική διερεύνηση αριθμού Αλλαγών και Απαιτήσεων, ενδεχομένως τα ποσά που δικαιολογούνται, να είναι κατά πολύ χαμηλότερα αυτών που έχουν ήδη καταβληθεί ως έναντι.

Εξ' άλλου, το γεγονός ότι οι Εργολάβοι των πιο πάνω Συμβολαίων γνωστοποίησαν στον Μηχανικό την πρόθεση τους για προσφυγή στη διαδικασία επίλυσης διαφορών που προβλέπεται στους Όρους των Συμβολαίων, ενισχύει την άποψη μας ότι δεν θα έπρεπε να καταβληθούν τόσο μεγάλα ποσά στους Εργολάβους ως έναντι (on account) των Αλλαγών (VO's) και των Απαιτήσεων (claims) που εκκρεμούσαν (και αρκετές ακόμα εκκρεμούν), εφόσον κάτι τέτοιο αποδυναμώνει τη θέση του ΣΑΛ κατά τη διαδικασία επίλυσης διαφορών που ενδεχομένως να ακολουθήσει, ενισχύοντας τη θέση των Εργολάβων αντίστοιχα.

Τον Οκτώβριο 2015, το ΣΑΛ μας πληροφόρησε ότι η πρακτική που ακολουθείτο από τον Μηχανικό Έργων για πιστοποίηση ποσών ως έναντι (on account) προς τους Εργολάβους, οφειλόταν στις καθυστερήσεις που σημειώθηκαν στην αξιολόγηση των Αλλαγών (VO's) και των Απαιτήσεων (claims), εκ μέρους του.

Σημειώνεται ότι σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 18.12.2014 στο Γραφείο του Γενικού Ελεγκτή με τον Πρόεδρο, τον Αν. Γενικό Διευθυντή και άλλους εκπροσώπους του ΣΑΛ, ο Γενικός Ελεγκτής συμφώνησε με εισήγηση του ΣΑΛ να γίνει μια πληρωμή ως έναντι (on account) του κόστους μόνο των Αλλαγών (VO's) που εκκρεμούσαν, κατόπιν διαβεβαιώσεων των παρισταμένων εκπροσώπων του ΣΑΛ ότι κάτι τέτοιο θα μπορούσε να γίνει με ασφάλεια, χωρίς να υπάρχει οποιοσδήποτε κίνδυνος υπερπληρωμής. Κατά την πιο πάνω συνάντηση, οι εκπρόσωποι του ΣΑΛ παρέλειψαν να αναφέρουν ότι είχαν ήδη καταβληθεί στους Εργολάβους ποσά ως έναντι (on account), και μάλιστα σημαντικού ύψους, με

αποτέλεσμα η Υπηρεσία μας να μην φέρει ένσταση στην καταβολή ενός ποσού ως έναντι (on account) στην περίπτωση του Συμβολαίου με αρ. C12, για το οποίο οι εκπρόσωποι του ΣΑΛ είχαν επικαλεστεί τη μεγάλη καθυστέρηση εκ μέρους τους στην εξέταση των Αλλαγών (ωστόσο τονίστηκε ότι το εν λόγω ποσό θα έπρεπε να ήταν αδιαμφισβήτητο οφειλόμενο). Εάν οι εκπρόσωποι του ΣΑΛ είχαν αναφέρει – ως όφειλαν – τα πραγματικά δεδομένα, δηλαδή τη μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείτο, τη μη αποκοπή της αντίστοιχης ρήτρας καθυστέρησης καθώς και τα τεράστια ποσά που είχαν ήδη καταβληθεί ως έναντι των Αλλαγών και Απαιτήσεων, η Υπηρεσία μας ασφαλώς και θα είχε ένσταση για την παραχώρηση οποιουδήποτε άλλου ποσού ως έναντι (on account). Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσο επρόκειτο για παράλειψη του ΣΑΛ να δώσει όλες τις πληροφορίες, και δεν υπήρχε οποιαδήποτε σκοπιμότητα. Σημειώνεται ότι η πιστοποίηση του εν λόγω ποσού (€0,5εκ.) έγινε την ίδια μέρα της πιο πάνω συνάντησης, αλλά για το Συμβόλαιο με αρ. C11.

Τον Οκτώβριο 2015, το ΣΑΛ μας πληροφόρησε ότι η εισήγηση του ΣΑΛ για πληρωμή ως έναντι (on account) του ποσού των €0,5εκ. στον Εργολάβο του Συμβολαίου με αρ. C11 καθώς και του έναντι (on account) ποσού των €0,25εκ. στον Εργολάβο του Συμβολαίου με αρ. C9, έγινε λαμβάνοντας υπόψη αφενός τη – μέχρι τότε – αξιολόγηση από τον Μηχανικό Έργων των Αλλαγών (VO's) και των Απαιτήσεων (claims) που υποβλήθηκαν από τους Εργολάβους αυτούς και, αφετέρου τη μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείτο στην εξέταση των θεμάτων αυτών. Περαιτέρω, το ΣΑΛ προέβαλε τον ισχυρισμό ότι η συζήτηση – στο Γραφείο του Γενικού Ελεγκτή – αφορούσε την καταβολή ποσών ως έναντι (on account) στις περιπτώσεις των Συμβολαίων με αρ. C9 και C11, και όχι του Συμβολαίου με αρ. C12, κάτι το οποίο δεν ανταποκρίνεται – κατά την άποψη μας – στην πραγματικότητα.

Θεωρούμε ότι η πρακτική που εφάρμοσε το ΣΑΛ κατά τη διαχείριση των εν λόγω Συμβολαίων, ισοδυναμεί αφενός με πλήρη παραμερισμό των συμφερόντων του και, αφετέρου με χρηματοδότηση και ευνοϊκή μεταχείριση των Εργολάβων, γεγονός που συνιστά – κατά την άποψη μας – κακοδιαχείριση και ενδεχομένως, διασπάθιση δημοσίου χρήματος. Ως εκ τούτου, στις 30.6.2015, η Υπηρεσία μας υπέβαλε τις παρατηρήσεις/διαπιστώσεις της για τα εν λόγω Συμβόλαια στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Στις 14.7.2015, ο Γενικός Εισαγγελέας διαβίβασε στον Αρχηγό Αστυνομίας τις πιο πάνω παρατηρήσεις/διαπιστώσεις μας, με οδηγίες για διεξαγωγή ποινικής έρευνας. Στο παρόν στάδιο, βρίσκεται σε εξέλιξη η ποινική έρευνα της Αστυνομίας.

Σύσταση: Το ΣΑΛ να προχωρήσει με τα πιο κάτω:

- (1) Εξέταση/αξιολόγηση όλων των Αλλαγών (VO's) και των Απαιτήσεων (claims) που βρίσκονται σε εκκρεμότητα. Αναφορικά με τις Απαιτήσεις (claims) που εκκρεμούν, ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στις Απαιτήσεις που σχετίζονται με θέματα Παρατάσεων Χρόνου.
- (2) Επιβολή χρηματικών αποκοπών στα Πιστοποιητικά Πληρωμής των Εργολάβων των Συμβολαίων με αρ. C11, C13 και C19, οι οποίες να ισούνται με τα μέγιστα ποσά αποζημιώσεων που καθορίζονται στους Όρους των Συμβολαίων τους, λόγω μη συμμόρφωσης τους με τους αντίστοιχους χρόνους αποπεράτωσης των Έργων αυτών, μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησης των Αλλαγών (VO's) και των Απαιτήσεων (claims) που βρίσκονται σε εκκρεμότητα.
- (3) Διατήρηση σε ισχύ των Εγγυήσεων Πιστής Εκτέλεσης των πιο πάνω Συμβολαίων και μη αποπληρωμή – ούτε ακόμη και έναντι εγγυητικής – οποιουδήποτε ποσού που αντιστοιχεί σε κρατήσεις, μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησης των Αλλαγών (VO's) και των Απαιτήσεων (claims) που βρίσκονται σε εκκρεμότητα.

(γ) Αγορά i-pads για μέλη του ΣΑΛ. Μετά από σχετικό δημοσίευμα που υπήρχε σε καθημερινή εφημερίδα στις 23.7.2015, η Υπηρεσία μας ζήτησε – στις 27.7.2015 – από το ΣΑΛ όπως της υποβληθούν διάφορα στοιχεία που σχετίζονταν με την αγορά i – pads για τα μέλη του ΣΑΛ.

Από τη μελέτη των στοιχείων που υποβλήθηκαν από το ΣΑΛ τον Αύγουστο 2015, διαπιστώθηκε ότι για την αγορά των εν λόγω i – pads, είχε γίνει απευθείας ανάθεση στον οικονομικό φορέα που υπέβαλε προσφορά για να προμηθεύσει το ΣΑΛ με τον εξοπλισμό αυτό, χωρίς να ληφθούν άλλες προσφορές και χωρίς να ακολουθηθούν οι νενομισμένες διαδικασίες .

Περαιτέρω, διαπιστώθηκε ότι ενώ ο εξοπλισμός αυτός προοριζόταν για τα μέλη του ΣΑΛ, ορισμένα i – pads είχαν δοθεί σε άτομα που δεν ήταν μέλη του ΣΑΛ (επρόκειτο για υπαλλήλους του Δήμου Λάρνακας ή/και του ΣΑΛ). Στη συνέχεια, παραχωρήθηκε και ένα i – pad διαφορετικού μοντέλου στην ιδιαίτερα γραμματέα του Αν. Γενικού Διευθυντή του ΣΑΛ, το οποίο διέθετε υποδεέστερα τεχνικά χαρακτηριστικά και ήταν σημαντικά φθηνότερο σε σχέση με τα υπόλοιπα i – pads, δημιουργώντας έτσι εύλογα ερωτηματικά σε σχέση με τους λόγους που τελικά επιλέγηκαν ακριβότερα i – pads για τα μέλη του ΣΑΛ, ενώ και το φθηνότερο μοντέλο ικανοποιούσε τις ανάγκες τους.

Τον Οκτώβριο 2015, το ΣΑΛ μας ενημέρωσε ότι προτίθεται από τούδε και στο εξής να εφαρμόζει τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας για προμήθεια υλικών/εξοπλισμού, σύμφωνα και με τις συστάσεις της Υπηρεσίας μας.

Σύσταση: Η προμήθεια υλικών/εξοπλισμού πρέπει να γίνεται αξιολογώντας και ιεραρχώντας τις ανάγκες του ΣΑΛ και ακολουθώντας τις νενομισμένες διαδικασίες, αφού η απευθείας ανάθεση σε ένα οικονομικό φορέα παραβιάζει τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και του υγιούς ανταγωνισμού.

(δ) Διασπορά ταμειακών αποθεμάτων του ΣΑΛ. Στις 13.3.2015, η Υπηρεσία μας ζήτησε από το ΣΑΛ όπως της υποβληθούν στοιχεία στα οποία να δεικνύεται η διασπορά των ταμειακών αποθεμάτων του ΣΑΛ στα διάφορα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Στις 15.4.2015, η Υπηρεσία μας ζήτησε περαιτέρω στοιχεία από το ΣΑΛ, εφόσον αυτά που είχαν υποβληθεί στις 2.4.2015 δεν ήταν πλήρη, αναφορικά με τη διασπορά των ταμειακών του αποθεμάτων (σε σχέση και με τις εκταμιεύσεις από τις Ευρωπαϊκές Τράπεζες), ζητώντας να πληροφορηθεί κατά πόσο εξετάστηκε από οποιαδήποτε Επιτροπή του ΣΑΛ, θέμα μεταφοράς μεγάλου ποσού, από διάφορα Τραπεζικά Ιδρύματα, σε συγκεκριμένη Τράπεζα.

Από τη μελέτη των περαιτέρω στοιχείων που υπέβαλε το ΣΑΛ στις 5.5.2015, διαπιστώθηκε ότι το συνολικό ποσό των €8.198.462,25, το οποίο αντιστοιχούσε σε καταθέσεις του ΣΑΛ σε Ελληνικές Τράπεζες, μεταφέρθηκε μεταξύ των ημερομηνιών 4.2.2015 και 12.2.2015, σε συγκεκριμένη Τράπεζα στην Κύπρο, κατόπιν σχετικής απόφασης του Αν. Γενικού Διευθυντή του ΣΑΛ. Το πιο πάνω ποσό αποσύρθηκε τελικά από την εν λόγω Τράπεζα, στις 17.2.2015.

Κατόπιν έρευνας της Υπηρεσίας μας, διαπιστώθηκε ότι η θυγατέρα του Αν. Γενικού Διευθυντή του ΣΑΛ, εργοδοτείτο στη συγκεκριμένη Τράπεζα κατά την πιο πάνω περίοδο.

Η πιο πάνω ενέργεια του Αν. Γενικού Διευθυντή του ΣΑΛ συνιστούσε – κατά την άποψη μας – σύγκρουση συμφερόντων, η οποία αφενός πλήττει τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας και, αφετέρου δεν διασφάλιζε τα συμφέροντα του ΣΑΛ, αφού το επιτόκιο (καθώς και άλλοι όροι) που είχε προσφέρει η συγκεκριμένη Τράπεζα ήταν χαμηλότερο από τα αντίστοιχα επιτόκια άλλων τραπεζών. Ως εκ τούτου, θεωρούσαμε ότι ο Αν. Γενικός Διευθυντής του ΣΑΛ θα έπρεπε να είχε εξαιρεθεί από την όλη διαδικασία, αφού προηγουμένως ο ίδιος ενημέρωνε – ως όφειλε – την αρμόδια Επιτροπή του ΣΑΛ.

Επειδή η Υπηρεσία μας έκρινε ότι είχαν παραβιαστεί οι πρόνοιες των Περί Υπηρεσίας Κανονισμών του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας του 1995 – 2007, εισηγήθηκε στις 2.6.2015 όπως το ΣΑΛ προχωρήσει σε πειθαρχική έρευνα για τον Αν. Γενικό Διευθυντή.

Το ΣΑΛ ζήτησε τον Ιούλιο 2015 από τον Υπουργό Εσωτερικών όπως διορίσει ερευνώντα λειτουργό, ο οποίος θα αναλάμβανε τη διεξαγωγή έρευνας για ενδεχόμενη παραβίαση των πιο πάνω Κανονισμών, από τον Αν. Γενικό Διευθυντή του ΣΑΛ.

Τον Οκτώβριο 2015, το ΣΑΛ μας πληροφόρησε ότι για τέτοια χρηματικά αποθεματικά, εξετάζεται – κατόπιν διερεύνησης με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους – η τοποθέτηση τους σε προθεσμιακή κατάθεση σε Κρατικά Ομόλογα.

Σύσταση: Αρμόδιο όργανο για τη διασπορά τόσο μεγάλων χρηματικών ποσών είναι η ολομέλεια του ΣΑΛ, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις συστάσεις της Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού του ΣΑΛ ή/και άλλων συμβούλων εάν το κρίνει απαραίτητο, κατόπιν αξιολόγησης όλων των δεδομένων.

4.17 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στο διαχειριστικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2012, 2013 και 2014.

Προσωπικό.

(α) Στις 31.12.2014 το Συμβούλιο εργοδοτούσε 14 άτομα (8 υπαλλήλους και 6 εργάτες). Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία ανήλθαν σε €661.485. Κατά τα έτη 2012, 2013 και 2014, απασχολήθηκε επίσης και ένας έκτακτος υπάλληλος, με σύνολο αποδοχών €19.367, €20.093 και €19.255, αντίστοιχα.

(β) Μετονομασία και αναβαθμίσεις θέσεων. Ο Υπουργός Εσωτερικών δεν ενέκρινε στους Προϋπολογισμούς των ετών 2005 μέχρι 2009 τη δημιουργία μιας νέας θέσης Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών, με κλίμακα Α13+2 και μιας νέας θέσης Εκτελεστικού Μηχανικού, με κλίμακα Α9-Α11-Α12, έναντι κατάργησης των θέσεων Μηχανικού Αποχετεύσεων και Τεχνικού (Πολιτικής Μηχανικής), αντίστοιχα και ζήτησε όπως το Συμβούλιο ανακαλέσει οποιεσδήποτε σχετικές με τα πιο πάνω θέματα αποφάσεις, αφού στους Προϋπολογισμούς του Συμβουλίου για τα πιο πάνω έτη οι κάτοχοι των θέσεων αυτών παρουσιάζονταν με τις απορριφθείσες από το Υπουργείο Εσωτερικών θέσεις και κλίμακες Α13+2 και Α9-Α11-Α12, αντίστοιχα. Παρατηρήθηκε ότι ενώ το Συμβούλιο, με απόφασή του, επανέφερε τους κατόχους των δύο πιο πάνω θέσεων στην προηγούμενη θέση και κλίμακά τους από 1.8.2005, η διαφορά μισθού μεταξύ της τωρινής και της προηγούμενης θέσης συνεχίζει να τους καταβάλλεται μέχρι σήμερα ως επίδομα επιφυλακής και αυξημένης ευθύνης, χωρίς να υπάρχει ειδική πρόνοια στους Προϋπολογισμούς και οι χρεώσεις γίνονται στο Κονδύλι εξόδων «Μη προβλεπόμενες δαπάνες».

Επισημάνσαμε ότι η χρέωση του πιο πάνω Κονδυλίου είναι αντικανονική, αφού τα σχετικά ποσά καταβάλλονται πάνω σε συνεχή και συστηματική βάση και, ως εκ τούτου, η δαπάνη αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί μη προβλεπόμενη.

Σύσταση: Το Συμβούλιο να συμμορφωθεί τόσο με τις υποδείξεις του Υπουργού Εσωτερικών όσο και της Υπηρεσίας μας, το συντομότερο δυνατό.

(γ) Παροχή υπηρεσιών Διευθυντή Έργου στο Εργοστάσιο Επεξεργασίας Λυμάτων. Τα Συμβούλια Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας, λόγω τερματισμού, από 4.5.2011, των υπηρεσιών του

Ειδικού Συμβούλου Μηχανικού του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων της Κοινοπραξίας, αποφάσισαν στις 12.10.2011 και 14.9.2011, αντίστοιχα, όπως, από 1.11.2011, εγκριθεί το αίτημα των Μηχανικών Αποχετεύσεων των δύο Συμβουλίων, για παροχή από κοινού υπηρεσιών Διευθυντή Έργου στο εργοστάσιο λυμάτων, για ποσό €600 τον μήνα καθαρά, πλέον έξοδα παραστάσεως €400 τον μήνα.

Παρόλο ότι, σύμφωνα με τις πιο πάνω αποφάσεις, η εργασία που προσφέρουν ως Διευθυντές έργου είναι πρόσθετη των καθηκόντων τους και εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας τους, κατά τον έλεγχο δεν εντοπίστηκαν οποιαδήποτε σχετικά έγγραφα ή αποδεικτικά στοιχεία για τις υπηρεσίες που πρόσφεραν, καθώς επίσης και για τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου που έχουν υιοθετηθεί για έλεγχο και παρακολούθηση της εκτέλεσης των καθηκόντων/εργασιών τους, για πιστοποίηση των πραγματικών ωρών που εργάστηκαν εκτός κανονικού ωραρίου κ.λπ. Έχουμε την άποψη ότι η φύση των εργασιών του Διευθυντή έργου είναι τέτοια που θα μπορούσε να εκτελεστεί στα πλαίσια των καθηκόντων τους και του ωραρίου τους ως Μηχανικοί Αποχετεύσεων λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Σταθμός είναι ένας/κοινός και ως εκ τούτου, τα καθήκοντα τους είναι μειωμένα, εφόσον δεν έχουν να ασχοληθούν με ένα ξεχωριστό Σταθμό ο καθένας, όπως σε άλλα Συμβούλια Αποχετεύσεων.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι το εν λόγω επιπλέον ποσό που τους καταβάλλεται δεν δικαιολογείται.

Χρεώστες

(α) Οι χρεώστες αποχετευτικών τελών στις 31.12.2014 ανέρχονταν σε €11.458.495. Επισημαίνεται ότι στο υπόλοιπο των χρεωστών περιλαμβάνονται καθυστερήσεις αποχετευτικών τελών που αφορούν σε προηγούμενα έτη, ύψους €6.730.337.

Επίσης συνολικό ποσό ύψους €2.797.078 αφορά σε καθυστερήσεις αποχετευτικών τελών από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις για την περίοδο 1993-2013.

(β) Κατά την 31.12.2014 στους χρεώστες περιλαμβάνονται 8 περιπτώσεις φορολογουμένων που οφείλουν ποσά από €105.100 μέχρι €1.910.183 (€3.586.390 συνολικά).

Σημειώνεται ότι στους πιο πάνω χρεώστες περιλαμβάνονται 5 επιχειρηματίες ανάπτυξης γης για τους οποίους, σύμφωνα με τα πρακτικά του Συμβουλίου αρ. 2/2014 ημερ. 18.3.2014, αποφασίστηκε να εξαιρεθούν από τη λήψη νομικών μέτρων, διότι με βάση τις ρυθμίσεις που ετοίμαζε το Κράτος για το θέμα της έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας αποφασίστηκε να δοθεί παράταση μέχρι το τέλος 2014 για να μπορέσουν να εκδώσουν τίτλους ιδιοκτησίας στους νέους ιδιοκτήτες.

Αναφέρεται ότι το Συμβούλιο με μεταγενέστερη απόφαση του ημερ. 16.6.2015 αποφάσισε να κινηθούν αγωγές για όλους ανεξαίρετως τους οφειλότες αποχετευτικών τελών, οι οποίοι οφείλουν ποσά πέραν των €500 μέχρι και το έτος φορολογίας 2013.

(γ) Σημειώνεται ότι διάφορες εταιρείες, στις οποίες Διευθύνουσα Σύμβουλος και μέτοχος είναι Μέλος του Συμβουλίου Αποχετεύσεων, οφείλουν στο Συμβούλιο αποχετευτικά τέλη μέχρι το 2014, συνολικού ύψους €1.983.047, συμπεριλαμβανομένου και 20% πρόσθετης επιβάρυνσης.

Σημειώνεται ότι οι πιο πάνω εταιρείες κατά τη διάρκεια των ετών 2010-2012 καταχώρησαν 45 προσφυγές (14 για τα τέλη 2012, 16 για τα τέλη 2011 και 15 για τα τέλη 2010) στο Ανώτατο Δικαστήριο εναντίον του Συμβουλίου.

(δ) Λήψη νομικών μέτρων για είσπραξη των οφειλόμενων τελών. Σύμφωνα με τα πρακτικά της Επιτροπής Νομικών ημερ. 9.1.2013, οι πλείστες αποφάσεις Δικαστηρίου για οφειλόμενα τέλη παρέμεναν ανεκτέλεστες καθώς η διαδικασία που εφάρμοζε το Συμβούλιο για την είσπραξη οφειλόμενων τελών τερματιζόταν με την εγγραφή «memo», χωρίς να λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα. Σημειώνεται ότι το μέτρο

αυτό δεν ήταν αποτελεσματικό, καθότι εξοφλούσαν τα οφειλόμενα τέλη μόνο όσοι ήθελαν να μεταβιβάσουν τα ακίνητα τους. Η Επιτροπή Νομικών εισηγήθηκε όπως, μετά την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου, ληφθούν τα ακόλουθα μέτρα από το Συμβούλιο:

- Καταχώρηση αίτησης στο Δικαστήριο για έκδοση απόφασης για μηνιαίες δόσεις.
- Καταχώρηση αίτησης για κατάσχεση κινητών στοιχείων περιουσίας του οφειλέτη (writ).
- Καταχώρηση αίτησης εκποίησης του «memo» ένα χρόνο μετά την εγγραφή του (δηλαδή πώληση της ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη).
- Καταχώρηση αίτησης στο Δικαστήριο για καταβολή σε περίπτωση που ο οφειλέτης για τον οποίο έχει εκδοθεί απόφαση για μηνιαίες δόσεις καθυστερήσει να πληρώσει πέραν των 3 μηνών.
- Καταχώρηση αίτησης για πτώχευση του οφειλέτη ή διάλυση του νομικού προσώπου που οφείλει τα τέλη.

Λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω εισηγήσεις της Επιτροπής Νομικών, το Συμβούλιο στις 30.4.2013 αποφάσισε όπως, για τις οφειλές των ετών 1993-2011, σταλούν προειδοποιητικές επιστολές με περιθώριο μέχρι τις 31.7.2013 για τακτοποίηση τους, εάν δεν ανταποκριθούν να σταλεί νέα επιστολή από τους νομικούς συμβούλους με 30 μέρες προθεσμία και, εάν δεν υπάρχει πλέον ανταπόκριση, να ληφθούν νομικά μέτρα. Για τις οφειλές του έτους 2012 και έπειτα, το Συμβούλιο να στέλλει προειδοποιητική επιστολή 3 μήνες μετά τη λήξη της τελευταίας ημερομηνίας πληρωμής με 30 μέρες περιθώριο για τακτοποίηση τους, εάν δεν ανταποκριθούν να δίνει οδηγίες για αποστολή νέας προειδοποιητικής επιστολής από τους νομικούς συμβούλους, με 30 μέρες προθεσμία και, εάν δεν υπάρξει πλέον ανταπόκριση, να δίδονται οδηγίες για καταχώρηση αγωγών χωρίς να χρειάζεται νέα απόφαση από το Συμβούλιο.

(ε) Μεγάλος αριθμός ενταλμάτων που εκδίδονται από το δικαστήριο για εκδικασθείσες αγωγές, που αφορούν σε καθυστερήσεις φορολογιών, παραμένουν ανεκτέλεστα.

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, το Συμβούλιο αποφάσισε στις 18.3.2014 να σταλούν προειδοποιητικές επιστολές προς τους οφειλότες από τους δικηγόρους που είχαν χειριστεί τις υποθέσεις καλώντας τους να προσέλθουν στα γραφεία του Συμβουλίου εντός ενός μηνός για τακτοποίηση της αγωγής, όπου θα επιτρέπεται και η διευθέτηση με δόσεις. Για όσους δεν ανταποκριθούν, αποφασίστηκε να ζητηθεί από τους δικηγόρους να προχωρήσουν σε αίτηση στο δικαστήριο για μηνιαίες δόσεις.

Σύσταση: Για είσπραξη των καθυστερήσεων, το Συμβούλιο να λάβει έγκαιρα, δικαστικά και άλλα μέτρα, μη αποκλειόμενης και της έκδοσης εντάλματος για πώληση κινητής και ακίνητης περιουσίας εναντίον των οφειλετών, αφού ο κίνδυνος της μη είσπραξής τους, με την πάροδο του χρόνου, αυξάνεται σημαντικά.

Συμμετοχή σε συνεδρίες του ΣΑΠ.

Συμμετοχή σε συνεδρίες του Συμβουλίου. Παρατηρήθηκε ότι Μέλος του Συμβουλίου που είναι Διευθύνουσα Σύμβουλος και μέτοχος εταιρειών που οφείλουν στο Συμβούλιο αποχετευτικά τέλη παρακάθεται στις συνεδρίες κατά τις οποίες συζητούνται θέματα (π.χ. επιβολή τελών, λήψη μέτρων για είσπραξη καθυστερήσεων) που αφορούν και τις εν λόγω εταιρείες. Συναφώς αναφέρεται ότι το άρθρο 42 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, προνοεί για την αρχή της αμεροληψίας, διευκρινίζοντας ότι κάθε διοικητικό όργανο που μετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης, πρέπει να παρέχει τα εχέγγυα της αμερόληπτης κρίσης, ενώ δεν μετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρόσωπο που έχει ιδιάζουσα σχέση ή συμφέρον για την έκβασή της.

Αγορά αγαθών και υπηρεσιών. Το Συμβούλιο επί σειρά ετών προβαίνει στην αγορά αγαθών και υπηρεσιών (κυρίως για συντήρηση και επιδιόρθωση του δικτύου και των αντλιοστασίων) με απευθείας ανάθεση στα ίδια άτομα/εταιρείες, χωρίς να εφαρμόζονται οι πρόνοιες του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου αρ. 12(Ι)/2006, καθώς και οι Γενικές Αρχές του Διοικητικού Δικαίου που πρέπει να διέπουν τη δράση της δημόσιας διοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του σχετικού Νόμου 158(Ι)/99. Σε μερικές περιπτώσεις η συγκεκριμένη συνεργασία χρονολογείται από το 2004.

Σύσταση: Το Συμβούλιο πρέπει να εφαρμόζει τις πρόνοιες των πιο πάνω Νόμων, για σκοπούς χρηστής διοίκησης, διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης.

Έγκριση Κανονισμών. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες επιστολές μας, εκκρεμεί η έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο, των περί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Παραλιμνίου Κανονισμών (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας). Οι εν λόγω Κανονισμοί εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο και διαβιβάστηκαν στις 27.9.2005, μέσω του Υπουργείου Εσωτερικών, στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για νομοτεχνικό έλεγχο. Λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρήθηκε στην έγκριση των πιο πάνω Κανονισμών, το Συμβούλιο με επιστολές του, καθώς επίσης και προφορικά, ήγειρε επανειλημμένα το θέμα στο Υπουργείο Εσωτερικών και, ενώ πήρε τη διαβεβαίωση ότι οι εν λόγω Κανονισμοί, οι οποίοι έτυχαν του νομοτεχνικού ελέγχου, θα προωθούνταν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου το Συμβούλιο δεν είχε λάβει οποιαδήποτε απάντηση.

Σύσταση: Το θέμα πρέπει να τύχει άμεσου χειρισμού και να τακτοποιηθεί χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση.

Χρήση υπηρεσιακών οχημάτων από λειτουργούς του Συμβουλίου. Σχετικά με το πιο πάνω θέμα, έχουν διαπιστωθεί τα ακόλουθα:

(α) οχήματα του Συμβουλίου φαίνεται να χρησιμοποιούνται από συγκεκριμένους λειτουργούς, καθ' όλη τη διάρκεια του 24-ώρου, χωρίς να υπάρχει έγκριση από το Συμβούλιο.

(β) τα βιβλία κίνησης που τηρούνται, δεν ενημερώνονται με στοιχεία που αφορούν, μεταξύ άλλων, τις διαδρομές, την απόσταση που διανύθηκε αναλυτικά για κάθε διαδρομή, τα αποθέματα καυσίμων στην αρχή και στο τέλος του μήνα, τον μέσο όρο κατανάλωσης καυσίμων κ.λπ., ούτε φαίνεται να υπάρχει ένδειξη ελέγχου από τους αρμόδιους Προϊστάμενους.

Σύσταση: Αποτελεί καθήκον των οικείων Προϊσταμένων να διασφαλίζουν ότι τα υπηρεσιακά οχήματα χρησιμοποιούνται μόνο για εξουσιοδοτημένα ταξίδια και όχι για ιδιωτικούς σκοπούς και σταθμεύονται στο χώρο του γραφείου ή σε άλλο μέρος ύστερα από σχετική εξουσιοδότηση. Επίσης τα βιβλία κίνησης να τηρούνται σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στους Κανονισμούς Κυβερνητικών Αποθηκών και τη σχετική εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας.

Αποθήκη. Για τον πιο πάνω λογαριασμό διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Από το Μάρτιο του 1993 το Συμβούλιο έχει εγκρίνει Κανονισμούς αποθηκών, ωστόσο οι Κανονισμοί δεν έχουν υιοθετηθεί.

(β) Στον λογαριασμό αποθήκης παρουσιάζονται αποθέματα συνολικής αξίας €165.326, ενώ όπως πληροφορηθήκαμε η αξία είναι μηδαμινή, επειδή δεν ενημερώνεται με τις εκδόσεις. Επίσης τα πιο πάνω είδη είναι ασφαλισμένα με την υπερεκτιμημένη αξία των €250.000 με ετήσιο ασφάλιστρο €470.

(γ) Δεν έχει ανατεθεί σε συγκεκριμένο άτομο η ευθύνη της αποθήκης, ο οποίος να είναι υπεύθυνος για την καταγραφή υλικών, την τήρηση καθολικού αποθήκης, στο οποίο θα καταχωρούνται οι αγορές και οι εκδόσεις των υλικών αποθήκης.

(δ) Δεν τηρούνται καρτέλες αποθεμάτων.

(ε) Η τελευταία απογραφή εμπορευμάτων έγινε το 2007.

(στ) Εργάτες/Τεχνικοί του Συμβουλίου, όπως επίσης και εργάτες/τεχνικοί του Δήμου, προμηθεύονται υλικά από την αποθήκη χωρίς να καταγράφονται ή να ενημερώνονται τα βιβλία του Συμβουλίου. Η ενημέρωση γίνεται προφορικά στον Μηχανικό Αποχετεύσεων και στον Ανώτερο Τεχνικό.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να μεριμνήσει, να τύχουν άμεσης εφαρμογής οι Κανονισμοί αποθηκών. Επίσης θα πρέπει να γίνει φυσική καταμέτρηση για συμφιλίωση με το ποσό που παρουσιάζεται στους λογαριασμούς του Συμβουλίου και η διαχείριση της αποθήκης να ανατεθεί σε συγκεκριμένο Λειτουργό.

4.18 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΙΔΑΛΙΟΥ

Μακροπρόθεσμα δάνεια. Στις 31.12.2014 το Συμβούλιο Αποχετεύσεων χρωστούσε στους Δανειστικούς Επιτρόπους και στην Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ, δάνεια συνολικού ύψους €2.276.997.

Σημειώνεται ότι για τα δύο δάνεια που συνήφθησαν από το καταργηθέν Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου – Νήσου – Πέρα Χωρίου από την Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα με κυβερνητική εγγύηση ύψους £500.000 και £325.000, η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα τον Ιανουάριο 2012, λόγω καθυστερήσεων στην αποπληρωμή των δανείων, προσέφυγε σε Διαιτησία κατά της Δημοκρατίας, του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Ιδαλίου, του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Πέρα Χωρίου και Νήσου και του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Ιδαλίου – Νήσου – Πέρα Χωρίου, για την οποία ακόμα δεν έχει εκδοθεί απόφαση. Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα αξιώνει τα ποσά των καθυστερήσεων που στις 31.12.2014 ανέρχονταν στα €2.232.814, τον τόκο 9% επί των ποσών από 31.12.2011 μέχρι τελικής εξόφλησης, έξοδα διαιτησίας και δικηγορικά έξοδα.

Αποχετευτικά Τέλη. Μετά τον διαχωρισμό των Συμβουλίων Αποχετεύσεων τον Ιούνιο 2000, το νέο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου επέβαλλε αποχετευτικά τέλη, χωρίς ωστόσο δημοσίευση σχετικών Κανονισμών στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ως η νομοθεσία διαλαμβάνει.

Σύσταση: Για την επιβολή τελών, να δημοσιεύονται Κανονισμοί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου.

Καθυστερήσεις φορολογιών. Υπάρχουν φορολογούμενοι οι οποίοι οφείλουν μεγάλα ποσά, ωστόσο το Συμβούλιο δεν προχώρησε στη λήψη δικαστικών μέτρων για την είσπραξή τους.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς ανέφερε ότι δεν έχουν κινηθεί νομικές διαδικασίες για είσπραξη των καθυστερημένων, ενόψει των υπαρκτών κινδύνων να κριθούν άκυρες επειδή τα αποχετευτικά τέλη επιβλήθηκαν χωρίς τη δημοσίευση Κανονισμών. Οι καθυστερημένες φορολογίες εισπράττονται από όσους ζητούν την έκδοση βεβαίωσης καταβολής των φόρων για μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας τους.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Σημειώνεται ότι η μη λήψη έγκαιρα μέτρων εγκυμονεί κινδύνους για απώλεια εσόδων.

Προσφορές. Κατά την περίοδο 01.01.2010 μέχρι 31.12.2014 πληρώθηκε σε εταιρεία συνολικό ποσό ύψους €84.184 για την συντήρηση και τον καθαρισμό του Βιολογικού Σταθμού, ηλεκτρικές εργασίες, επισκευές αντλιών, συντήρηση και επισκευή κεντρικού αντλιοστασίου, χωρίς να ζητηθούν προσφορές. Επίσης για τις αποφράξεις του αποχετευτικού δικτύου κατά την πιο πάνω περίοδο, πληρώθηκε συνολικό ποσό ύψους €42.409 σε συγκεκριμένο άτομο, χωρίς να ζητηθούν προσφορές.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να ζητά προσφορές σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων προκειμένου να διασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης καθώς και για να επιτυγχάνεται η βέλτιστη διαχείριση των οικονομικών πόρων του Συμβουλίου.

Εκκρεμές Θέμα.

Κάλυψη υποχρεώσεων από αδιάθετο ποσό δανείου. Εκκρεμεί από το 2005, η επιστροφή ποσού €299.255 που παράτυπα χρησιμοποιήθηκε για κάλυψη λειτουργικών εξόδων του Συμβουλίου, από το δάνειο που στις 13.07.1997 το τότε Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου – Νήσου – Πέρα Χωρίου, σύναψε για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων.

Αναφέρεται σχετικά ότι σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων ημερ. 08.02.2012, από το πιο πάνω ποσό, ποσό ύψους €200.938 χρησιμοποιήθηκε για επισκευές του Βιολογικού Σταθμού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, το Κράτος δεν έχει εγκρίνει την κάλυψη των εξόδων για τις επισκευές του Βιολογικού Σταθμού. Μας ανέφερε επίσης ότι, επειδή οι μικροί Οργανισμοί όπως είναι το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Ιδαλίου δεν μπορούν να λειτουργήσουν ικανοποιητικά ως αυτόνομοι και δεν είναι βιώσιμοι, εδώ και χρόνια το Συμβούλιο ζήτησε την ένταξή του στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας, η οποία και εγκρίθηκε όμως δεν υλοποιήθηκε λόγω μη διευθέτησης των οικονομικών εκκρεμοτήτων με το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πέρα Χωρίου και Νήσου.

Σύσταση: Η παρέλευση 10 χρόνων για τακτοποίηση της οικονομικής εκκρεμότητας θεωρείται ότι είναι πολύ μεγάλη και ως εκ τούτου το θέμα πρέπει να τύχει άμεσου χειρισμού από τα εμπλεκόμενα μέρη και να τακτοποιηθεί χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση.

4.19 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΕΡΑ ΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΗΣΟΥ

Καθυστερημένα Έσοδα. Το ποσό των ανείσπρακτων τελών και δικαιωμάτων στις 31.12.2014 ανερχόταν σε €215.552, από το οποίο ποσό €63.789 αφορά σε καθυστερήσεις προηγούμενων ετών, στο οποίο περιλαμβάνονται τα καθυστερημένα τέλη κατανάλωσης ύψους €54.861.

Μακροπρόθεσμα δάνεια. Στις 31.12.2014 το Συμβούλιο Αποχετεύσεων χρωστούσε δάνεια συνολικού ύψους €209.583 (€274.521 στις 31.12.2013). Παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην αποπληρωμή του δανείου των Δανειστικών Επιτρόπων, με αποτέλεσμα στις 31.12.2014 να υπάρχουν καθυστερήσεις ύψους €80.227 και να πληρωθούν τόκοι υπερημερίας ύψους €14.379.

Προσφορές.

Κατά την περίοδο 28.2.2008 μέχρι 27.6.2014 πληρώθηκε σε συγκεκριμένο άτομο συνολικό ποσό ύψους €159.013 για την απόφραξη του αποχετευτικού, χωρίς να ζητηθούν προσφορές.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να ζητά προσφορές σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων προκειμένου να διασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και χρηστής διοίκησης καθώς και για να επιτυγχάνεται η βέλτιστη διαχείριση των οικονομικών πόρων του.

4.20 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΘΗΝΟΥ

Τα θέματα που ακολουθούν αφορούν στον διαχειριστικό έλεγχο των λογαριασμών για τα έτη 2010, 2011, 2012, 2013 και 2014.

Αποχετευτικά τέλη. Για τα τέλη που επιβλήθηκαν τα έτη 2010, 2011 και 2012 δεν έγινε δημοσίευση σχετικών Κανονισμών στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σε αντίθεση με το άρθρο 49 του Νόμου.

Σύσταση: Για την επιβολή τελών, να δημοσιεύονται Κανονισμοί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου.

Χρεώστες αποχετευτικών τελών-Αγωγές. Αρκετοί φορολογούμενοι οφείλουν μεγάλα ποσά, χωρίς ωστόσο το Συμβούλιο να προχωρήσει στη λήψη μέτρων για την είσπραξή τους.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την είσπραξη των οφειλόμενων ποσών. Σημειώνεται ότι η μη λήψη έγκαιρα μέτρων εγκυμονεί κινδύνους για απώλεια εσόδων.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου μάς πληροφόρησε ότι στις 28.4.2015 στάλθηκαν προσωπικές επιστολές σε όλους τους χρεώστες τελών για τα έτη 2010-2014 για διευθέτηση και διακανονισμό των οφειλών τους. Για όσους δεν ανταποκρίθηκαν θα ακολουθήσει η διαδικασία αγωγών.

Επιβολή πρόσθετης επιβάρυνσης στα αποχετευτικά τέλη.

Παρόλο ότι ως τελευταία ημερομηνία εξόφλησης των λογαριασμών αποχετευτικών τελών για τα έτη 2013 και 2014 καθορίστηκε η 16.12.2013 (Κ.Δ.Π. 406/2013) και 19.12.2014 (Κ.Δ.Π. 352/2014) αντίστοιχα, εντούτοις παρατηρήθηκε ότι η εξόφληση των λογαριασμών συνεχίστηκε μέχρι τις 31.12.2013 και 31.12.2014, χωρίς την επιβολή επιπρόσθετης επιβάρυνσης 20%, σε αντίθεση με το άρθρο 30(3) του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου. Αναφέρεται ωστόσο ότι η επιβάρυνση, επιβαλλόταν από 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να ενεργεί πάντοτε στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών, έτσι ώστε να διασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, για το έτος 2015 ορίστηκε ως ημερομηνία εξόφλησης η 30.12.2015.

4.21 ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙΟΥ – ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑΣ

(α) Σύμβαση για τη Λειτουργία και Συντήρηση του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων των Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας.

(i) Έλεγχος της ποιότητας του επεξεργασμένου νερού. Στις 7.5.2015 και στις 26.5.2015, ιδιωτικό διαπιστευμένο χημείο/εργαστήριο το οποίο ενεργούσε κατ' εντολή της Υπηρεσίας μας, μετέβηκε στον Σταθμό Επεξεργασίας Λυμάτων Παραλιμνίου και Αγίας Νάπας, όπου πραγματοποίησε – στην παρουσία εκπροσώπων του Αναδόχου – αιφνιδιαστική δειγματοληψία από το επεξεργασμένο νερό που εξέρχεται του Σταθμού.

Από τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενήργησε το πιο πάνω ιδιωτικό χημείο/εργαστήριο, προέκυψε ότι συγκεκριμένες παράμετροι του επεξεργασμένου νερού, ήταν εκτός των ορίων απόρριψης, όπως αυτά καθορίζονται στους Όρους του Συμβολαίου.

Τα αντίστοιχα αποτελέσματα ελέγχων (κατόπιν δειγματοληψίας την ίδια μέρα), τους οποίους διενήργησε ο Ανάδοχος σε δικό του – μη διαπιστευμένο – χημείο/εργαστήριο, υποβλήθηκαν στην

Υπηρεσία μας στις 22.5.2015, από την Κοινοπραξία και παρουσίαζαν ουσιώδεις διαφορές σε σύγκριση με τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενήργησε το ιδιωτικό χημείο/εργαστήριο για λογαριασμό της Υπηρεσίας μας.

Τα πιο πάνω καταδεικνύουν αδυναμίες/παραλείψεις στην παρακολούθηση της σύμβασης λειτουργίας/συντήρησης του Σταθμού που ανατέθηκε σε Ανάδοχο και δημιουργούν αφενός σοβαρά ερωτηματικά για την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων των χημικών αναλύσεων στις οποίες προβαίνει και υποβάλλει στην Κοινοπραξία ο Ανάδοχος και, αφετέρου, επιφυλάξεις ως προς την ποιότητα του επεξεργασμένου νερού.

Η Κοινοπραξία των Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας, στην οποία υποβάλαμε τις παρατηρήσεις μας, μάς πληροφόρησε τον Αύγουστο 2015 ότι οι συγκεκριμένες παράμετροι του επεξεργασμένου νερού για τις οποίες έκανε αναφορά η Υπηρεσία μας, σχετίζονται με την ποσότητα του υποχλωριώδους νατρίου, το οποίο χρησιμοποιείται για την απολύμανση του τελικού προϊόντος, προβάλλοντας τον ισχυρισμό ότι ο Ανάδοχος δεν έχει κανένα οικονομικό όφελος να μην χρησιμοποιεί την ποσότητα που απαιτείται για την απολύμανση, αφού το υλικό αυτό το προμηθεύεται από το ΤΑΥ.

Τον Οκτώβριο 2015, η Κοινοπραξία μας πληροφόρησε ότι, κατά την εκτίμηση του χημείου/εργαστηρίου που διενεργεί τους ελέγχους εκ μέρους της Κοινοπραξίας, δεν ακολουθήθηκε η ενδεδειγμένη διαδικασία δειγματοληψίας από το χημείο/εργαστήριο που ενεργούσε κατ' εντολή της Υπηρεσίας μας. Ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε, το χημείο/εργαστήριο που πραγματοποιεί τους ελέγχους εκ μέρους της Κοινοπραξίας δεν είναι διαπιστευμένο για τη διενέργεια των πιο πάνω χημικών αναλύσεων (διαθέτει μόνο Πιστοποιητικό για το Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας, σύμφωνα με το Πρότυπο EN ISO 9001: 2008), ενώ το χημείο που διενήργησε για λογαριασμό της Υπηρεσίας μας τους ελέγχους, είναι διαπιστευμένο, επομένως τα αποτελέσματα του θεωρούνται πιο αξιόπιστα.

Σύσταση: Το Συμβούλιο θα πρέπει να εντατικοποιήσει την παρακολούθηση και τους ελέγχους που διενεργούνται στο επεξεργασμένο νερό του Σταθμού, και να μη βασίζεται μόνο στα αποτελέσματα των αναλύσεων που υποβάλλει ο Ανάδοχος.

- (ii) **Στελέχωση της Ομάδας Έργου του Αναδόχου του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων.** Σε συνέχεια της σχετικής αναφοράς που γίνεται στην Ετήσια Έκθεση μας για το έτος 2013, σημειώθηκαν οι ακόλουθες εξελίξεις:

Στις 13.3.2015, η Υπηρεσία μας ζήτησε από την Κοινοπραξία Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας όπως πληροφορηθεί για τις ενέργειες στις οποίες είχε προβεί σχετικά με το θέμα της στελέχωσης της Ομάδας Έργου του Αναδόχου του Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων. Ειδικότερα, η Υπηρεσία μας ζήτησε να πληροφορηθεί κατά πόσο είχε επιβληθεί οποιαδήποτε χρηματική αποκοπή από τις πληρωμές του Αναδόχου, λόγω των παραβιάσεων των προνοιών της σύμβασης αναφορικά με τη στελέχωση της Ομάδας Έργου. Σημειώνεται ότι στις 21.10.2014, η Κοινοπραξία Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι θα προχωρούσε στην υλοποίηση των σχετικών εισηγήσεων, οι οποίες παρατίθενται στην Ετήσια Έκθεση μας για το έτος 2013, δήλωση η οποία επαναλήφθηκε από την Κοινοπραξία, με την επιστολή που απέστειλε στην Υπηρεσία μας, στις 26.11.2014.

Ωστόσο, στις 9.7.2015, η Κοινοπραξία μάς πληροφόρησε ότι κατόπιν «άτυπης» συμφωνίας μεταξύ της Κοινοπραξίας και του Αναδόχου, ο τελευταίος προχώρησε σε αντικατάσταση ατόμων από το επιστημονικό προσωπικό της Ομάδας Έργου, με άλλα άτομα, τα οποία δεν κατείχαν ισότιμα

προσόντα και πείρα με τα άτομα που είχαν δηλωθεί στην προσφορά του και, με βάση τα οποία αξιολογήθηκε και κρίθηκε ότι πληρούσε τους όρους για συμμετοχή στον διαγωνισμό και, ως εκ τούτου, του ανατέθηκε η σύμβαση. Προχώρησε επίσης στην εργοδότηση ενός πρόσθετου εργατοτεχνίτη και σε διευθέτηση παροχής υποστήριξης στο υφιστάμενο προσωπικό του Σταθμού από ομάδα έξι επιστημόνων (η οποία εδρεύει στα κεντρικά γραφεία του Αναδόχου στην Ελλάδα), χωρίς επιπλέον κόστος για την Κοινοπραξία.

Παρατηρήσαμε ότι, ενώ αφενός στους όρους του διαγωνισμού είχαν τεθεί αυστηρά κριτήρια όσον αφορά την εργοδότηση του επιστημονικού προσωπικού της Ομάδας Έργου, με δικαίωμα της Αναθέτουσας Αρχής για τερματισμό της σύμβασης και εξαργύρωση της Εγγύησης Πιστής Εκτέλεσης σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του Αναδόχου και, αφετέρου, τέθηκαν συγκεκριμένες προϋποθέσεις σε περίπτωση αντικατάστασης του επιστημονικού προσωπικού, με σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, ωστόσο, με την πιο πάνω συμφωνία, έγινε αποδεκτή η αντικατάσταση ατόμων του επιστημονικού προσωπικού που δηλώθηκε στην προσφορά του Αναδόχου, με άτομα τα οποία δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις που καθορίστηκαν, παραβιάζοντας έτσι ουσιώδεις πρόνοιες της σύμβασης. Ως εκ τούτου, εκφράσαμε την άποψη ότι οι πιο πάνω διευθετήσεις του Αναδόχου, δεν αντιστάθμιζαν τη διαφορά κόστους, εξαιτίας των αντικαταστάσεων προσωπικού, που επωφελείτο ο Ανάδοχος, πέραν της παραβίασης ουσιωδών προνοιών της σύμβασης. Επίσης, παρατηρήσαμε ότι η εν λόγω συμφωνία αφενός παραβίαζε τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας και, αφετέρου, ήταν ετεροβαρής και ευνοούσε τα συμφέροντα του Αναδόχου, συνιστώντας ευνοϊκή μεταχείριση του.

Η Κοινοπραξία των Συμβουλίων Αποχετεύσεων Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας, στην οποία υποβάλαμε τις παρατηρήσεις μας, μας πληροφόρησε τον Αύγουστο 2015 ότι αποφάσισε να επιβάλει χρηματικές αποκοπές στα πιστοποιητικά πληρωμής του Αναδόχου, οι οποίες συμποσούνται στις €29.575 (μέχρι τον Αύγουστο 2015), συν το ποσό των €700 μηνιαίως, μετά τον Αύγουστο 2015.

Στα θετικά καταγράφεται η μείωση του κόστους επεξεργασίας των λυμάτων στον Σταθμό Επεξεργασίας της Κοινοπραξίας. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που μας υποβλήθηκαν, το κόστος επεξεργασίας λυμάτων με βάση τα στοιχεία της προηγούμενης σύμβασης, ανερχόταν σε €0,74/m³ (τον Αύγουστο 2012), ενώ το αντίστοιχο κόστος τον Αύγουστο 2015, μειώθηκε στα €0,23/m³, ως αποτέλεσμα των ενεργειών της Κοινοπραξίας.

Σύσταση: Θα πρέπει να συνεχίσουν να λαμβάνονται από την Κοινοπραξία όλα τα αναγκαία μέτρα/ενέργειες, με σκοπό τη συμμόρφωση του Αναδόχου με τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

4.22 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ (ΣΥΛ)

Υποκλοπή νερού από υφιστάμενους ή/και συνταξιούχους υπαλλήλους του ΣΥΛ. Από τη μελέτη των πρακτικών της συνεδρίας του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας που πραγματοποιήθηκε στις 19.11.2014, διαπιστώθηκε ότι είχε διεξαχθεί έρευνα σχετικά με καταγγελία εναντίον δύο υπαλλήλων του Συμβουλίου για υποκλοπή νερού.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας ζήτησε με επιστολή της ημερ. 28.1.2015 να ενημερωθεί κατά πόσο η τελική απόφαση του Συμβουλίου ήταν – όπως προέκυπτε από τα πρακτικά – να ασκηθεί μόνο πειθαρχική δίωξη εις βάρος των πιο πάνω υπαλλήλων. Τον Φεβρουάριο 2015, ο Πρόεδρος του ΣΥΛ μας απάντησε ότι κρίθηκε πως δεν ήταν προς το συμφέρον του Συμβουλίου να προωθήσει ποινική δίωξη των εν λόγω υπαλλήλων.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας παρέπεμψε στις 25.2.2015 το θέμα στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για τις δικές του ενέργειες που θα έκρινε αναγκαίες.

Στη συνέχεια, από τη μελέτη των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίας του ΣΥΛ με ημερ. 2.4.2015, διαπιστώθηκε η ύπαρξη ενδείξεων ότι το φαινόμενο υποκλοπής νερού από υφιστάμενους αλλά και συνταξιούχους υπαλλήλους του ΣΥΛ, ενδεχομένως να μην περιοριζόταν μόνο στις δύο πιο πάνω περιπτώσεις, με αποτέλεσμα η Υπηρεσία μας να ζητήσει από το ΣΥΛ – στις 15.4.2015 – την καταγγελία όλων των εμπλεκόμενων υπαλλήλων του στην Αστυνομία, για να διερευνήσει κατά πόσο είχαν διαπραχθεί ποινικά αδικήματα από υφιστάμενους ή/και συνταξιούχους υπαλλήλους του ΣΥΛ.

Σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας μας, το ΣΥΛ προχώρησε σε καταγγελία στην Αστυνομία, στις περιπτώσεις που υπήρχαν εύλογες υποψίες ότι γινόταν υποκλοπή νερού.

Σύσταση: Σε τέτοιες περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται – κατόπιν εσωτερικής έρευνας – ότι ενδεχομένως να έχουν διαπραχθεί ποινικά αδικήματα, όπως είναι η υποκλοπή νερού, έστω και αν αφορά υφιστάμενους ή/και συνταξιούχους υπαλλήλους του Συμβουλίου, θα πρέπει να επιδεικνύεται η δέουσα αυστηρότητα, με σκοπό την οριστική πάταξη του φαινομένου αυτού, και το θέμα να καταγγέλλεται στην Αστυνομία.

4.23 ΤΑΜΕΙΟ ΘΗΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ

Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου Θήρας και Διαχείρισης Άγριας Πανίδας για το έτος που έληξε στις 31.12.2014 δεν είχε ολοκληρωθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

4.24 ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ

Έλεγχος Οικονομικών Καταστάσεων. Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου για το έτος 2014, ο οποίος σημειώνεται ότι δεν έχει ολοκληρωθεί.

Οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας που δεν περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου. Στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ταμείου Τ/Κ Περιουσιών δεν περιλαμβάνονται στοιχεία αναφορικά με τα ποσά που αφορούν σε οφειλές της Κυπριακής Δημοκρατίας προς το Ταμείο για απαλλοτριώσεις Τ/Κ γης. Επίσης, δεν φαίνεται να περιλαμβάνονται όλα τα ποσά τα οποία προέκυψαν είτε από αναγκαστική πώληση Τ/Κ περιουσίας είτε από πώληση για σκοπούς διαχείρισης και πληρωμής φόρου κληρονομιάς. Τα πιο πάνω στοιχεία/ποσά και πληροφορίες είναι αναγκαία για την κατανόηση της οικονομικής κατάστασης του Ταμείου.

Απαλλοτριώσεις Τ/Κ γης. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 6.3.2015 προς την Υπηρεσία μας, οι απαλλοτριώσεις Τ/Κ γης έχουν όπως πιο κάτω:

- (i) Ποσό ύψους €65.907.331 αφορά σε αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις Τ/Κ γης συνολικής έκτασης 5.388.047 τ.μ. που προσφέρθηκε, έγινε αποδεκτό και κατατέθηκε στο Ταμείο.
- (ii) Ποσό ύψους €77.717.478 αφορά σε αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις Τ/Κ γης συνολικής έκτασης 7.751.843 τ.μ., για την οποία έγινε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης, υποβλήθηκε προσφορά αποζημίωσης προς τον Κηδεμόνα, έγινε αποδοχή αλλά η αποζημίωση δεν έχει κατατεθεί ακόμη στο Ταμείο.
- (iii) Ποσό ύψους €5.007.524 αφορά σε αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις Τ/Κ γης συνολικής έκτασης 208.220 τ.μ., για την οποία έγινε Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης, υποβλήθηκε προσφορά αποζημίωσης προς τον Κηδεμόνα, αλλά εκκρεμεί η αποδοχή του από τον Κηδεμόνα.
- (iv) Ποσό ύψους €2.896.396 αφορά σε αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις Τ/Κ γης συνολικής έκτασης 2.094.563 τ.μ., για την οποία έγινε η Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης, χωρίς όμως να έχει υποβληθεί προσφορά αποζημίωσης προς τον Κηδεμόνα.

- (v) Ποσό ύψους €615.332.311 (σε τιμές 2013) αφορά σε συνολική έκταση 16.423.113. τ.μ. Τ/Κ γης, η οποία έχει χρησιμοποιηθεί για τη στέγαση προσφύγων, χωρίς να προωθηθεί η απαλλοτρίωση της γης αυτής.

Σύσταση: Τα πιο πάνω ποσά θα πρέπει να αξιολογηθούν και για σκοπούς οικονομικών καταστάσεων.

Πληρωμές στα πλαίσια φιλικών διακανονισμών. Στις περιπτώσεις όπου εξασφαλίζεται η συγκατάθεση από Τ/Κ ιδιοκτήτες, η γη των οποίων έχει χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν για τη στέγαση των προσφύγων, που ικανοποιούν ορισμένες ειδικές προϋποθέσεις, με βάση την πολιτική που καθορίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, προωθείται η απόκτηση των Τ/Κ τεμαχίων από την Κυπριακή Δημοκρατία, με φιλικό διακανονισμό, στους οποίους και καταβάλλονται τα ποσά των αποζημιώσεων.

Όπως επισημαίνεται στην επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών ημερ. 6.3.2015, σχετικά με τις απαλλοτριώσεις Τ/Κ γης στα πλαίσια φιλικών διακανονισμών, το συνολικό ποσό που έχει καταβληθεί μέχρι τις 6.3.2015 ανέρχεται σε €42.873.402. Το υπόλοιπο που εκκρεμεί για πληρωμή ανέρχεται σε €9.158.306.

Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε σχετική επιστολή του προς την Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ περιουσιών ημερ. 25.2.2015, αναφέρει ότι εντός του 2014 καταβλήθηκαν για φιλικούς διακανονισμούς ποσά ύψους €5.284.455 και τα οφειλόμενα ποσά τα οποία θα καταβληθούν εντός του 2015 ανέρχονται σε €7.658.306 συμπεριλαμβανομένων τόκων.

Σύσταση: Τα πιο πάνω ποσά θα πρέπει να αξιολογηθούν και για σκοπούς οικονομικών καταστάσεων.

Οφειλές που προέκυψαν από αναγκαστική πώληση/διαχείριση. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας σχετικά με τις αγοραπωλησίες/ανταλλαγές Τ/Κ περιουσιών, διαφάνηκε ότι σε κάποιες περιπτώσεις ποσά τα οποία προέκυψαν είτε από αναγκαστική πώληση Τ/Κ περιουσίας είτε από πώληση για σκοπούς διαχείρισης και πληρωμής φόρου κληρονομιάς Τ/Κ που διαμένουν στα κατεχόμενα, δεν φαίνεται να κατατέθηκαν στο Ταμείο. Ως παράδειγμα αναφέρονται οι πιο κάτω περιπτώσεις:

- (i) Εταιρεία που ανήκε σε Ε/Κ ήταν συνιδιοκτήτρια του ¼ μεριδίου Τ/Κ ακινήτου, εκτάσεως 8.133 τ.μ., το οποίο απέκτησε με αγορά στις 10.6.2010 από Τούρκο υπήκοο. Τα υπόλοιπα μερίδια, τα οποία βρίσκονται υπό τη διαχείριση του Κηδεμόνα, ήταν εγγεγραμμένα στο όνομα τριών Τ/Κ (από ¼ μερίδιο), κατοίκων κατεχομένων περιοχών.

Η πιο πάνω εταιρεία υπέβαλε αίτηση για έκδοση Πιστοποιητικού Αδιανέμητου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 28 του περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου (Κεφ. 224) και στη συνέχεια αίτηση για πώληση του ακινήτου ως αδιανέμητο σε δημόσιο πλειστηριασμό. Όπως αναφέρεται σε επιστολή του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λάρνακας, ημερ. 5.6.2013, έγινε αναγκαστική πώληση του ακινήτου στις 24.3.2013.

Σύμφωνα με Πιστοποιητικό Έρευνας που μας δόθηκε από το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας, ενώ το τεμάχιο βρίσκεται ολόκληρο στο όνομα της εταιρείας με ημερομηνία εγγραφής την 13.6.2013, όπως έχουμε πληροφορηθεί από αρμόδιο Λειτουργό του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λάρνακας, οφειλόμενο ποσό ύψους €194.538 που εισπράχθηκε από το ΤΚΧ δεν έχει κατατεθεί ακόμη στο Ταμείο Τ/Κ Περιουσιών καθότι εκκρεμεί βεβαίωση από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ότι δεν υπάρχουν εκκρεμότητες.

- (ii) Το Υπουργικό Συμβούλιο παραχώρησε έγκριση για πώληση με όρους κληρονομούμενης περιουσίας αποβιώσαντος Τ/Κ, στα Περβόλια Λάρνακας, συνολικής έκτασης 155.169 τ.μ., με αγοραία αξία £11 εκ. (€18.794.616), όπως εκτιμήθηκε από το ΤΚΧ στις 23.10.2006. Η έγκριση της πώλησης της εν λόγω περιουσίας και η διανομή των εισπράξεων στους κληρονόμους δόθηκε επειδή οι κληρονόμοι

δεν ήταν σε θέση να καταβάλουν τον υψηλό φόρο κληρονομιάς και η πώληση θα απέφερε σημαντικά έσοδα στο Κράτος. Πωλήθηκε σε Ε/Κ εταιρεία μέρος της πιο πάνω περιουσίας, συνολικής έκτασης 61.337 τ.μ. (αγοραία αξία €12.404.446, τιμή πώλησης €5.860.503).

Από τους κληρονόμους, οι οκτώ βρίσκονται στο εξωτερικό, ενώ οι τέσσερις στα κατεχόμενα. Οι διαμένοντες στις κατεχόμενες περιοχές δικαιούνται το 15% περίπου της κληρονομούμενης περιουσίας και το καθαρό ποσό που τους αναλογεί θα έπρεπε να κατατεθεί στο Ταμείο.

Όπως διαφάνηκε, η Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών δεν γνώριζε εάν έγινε κατάθεση οποιουδήποτε ποσού στο Ταμείο σε σχέση με τις πιο πάνω περιπτώσεις.

Σύσταση: Να καθοριστεί διαδικασία και σύστημα εσωτερικού ελέγχου ώστε να ενημερώνονται όλοι οι εμπλεκόμενοι για περιπτώσεις ποσών που οφείλονται στο Ταμείο Τ/Κ Περιουσιών ώστε να τυγχάνουν παρακολούθησης για έγκαιρη λήψη μέτρων όπου χρειάζεται και συμπερίληψη των ποσών αυτών στις οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Διεθνούς Προτύπου για το Δημόσιο Τομέα (ΔΛΠΔΤ) «Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση με βάση τη λογιστική αρχή των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών».

Ο Κηδεμόνας συμφωνεί με την εισήγηση της Υπηρεσίας μας. Ανέφερε σχετικά ότι παρακολουθούν ανελλιπώς κατά πόσο έχει κατατεθεί οποιοδήποτε ποσό στο Ταμείο του Κηδεμόνα ή/και κατά πόσο υποβλήθηκαν από τον διαχειριστή τελικοί λογαριασμοί. Σημείωσε περαιτέρω ότι υπάρχουν περιπτώσεις διαχειρίσεων που παρακολουθούνται από το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα και ότι στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του διαχειριστή ή και παράλειψη ενημέρωσής τους λαμβάνονται μέτρα σε συνεννόηση με τη Νομική Υπηρεσία.

Καθυστερημένα έσοδα. Το σύνολο των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2014 και στις 31.12.2013 ανέρχεται σε €6.262.115 και €5.620.668, αντίστοιχα.

Σύσταση: Οι Έπαρχοι θα πρέπει να επανεξετάσουν τα μέτρα που λαμβάνονται και να εντατικοποιήσουν τις προσπάθειες που καταβάλλουν για την είσπραξη τους, με στόχο να είναι όσο το δυνατό πιο αποτελεσματικά, στα πλαίσια της διαδικασίας που παρέχουν ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών Νόμος.

Ο Κηδεμόνας μάς ανέφερε ότι οι προσπάθειες είσπραξης των καθυστερημένων εσόδων συνεχίζονται και έχουν επιταθεί σε συνεργασία με τους Επάρχους.

Χορηγία στον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών από το Υπουργείο Εσωτερικών. Με βάση των περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμων του 1991 μέχρι 2012, παραχωρείται ετησίως από το Υπουργείο Εσωτερικών στο Ταμείο Τ/Κ Περιουσιών, χορηγία, για κάλυψη συγκεκριμένων δαπανών. Ως χορηγία, αποδεσμεύτηκαν και δόθηκαν ποσά ύψους €8.285.279 και €8.449.228 για τα έτη 2014 και 2013, αντίστοιχα, ενώ οι πραγματικές δαπάνες που καλύπτονται από τη χορηγία ανήλθαν σε €8.676.305 και €9.624.779, αντίστοιχα. Η διαφορά που προέκυψε μεταξύ της χορηγίας και της πραγματοποιηθείσας δαπάνης καλύφθηκε από έσοδα του Ταμείου. Σημειώνεται ότι τα ετήσια έσοδα του Ταμείου που προέρχονται από ενοίκια, πώληση νερού, δικαιώματα και έσοδα από την εκτέλεση έργων ανήλθαν σε €7.095.241 και €6.332.183 τα έτη 2014 και 2013, αντίστοιχα.

Σύσταση: Επειδή η κρατική χορηγία προς τον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών, λόγω της οικονομικής περισυλλογής του Κράτους, είναι περιορισμένη, θα πρέπει να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες που καταβάλλονται για αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος για είσπραξη των οφειλομένων ενοικίων, καθώς και την αναθεώρηση των ενοικίων στα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας.

Ενοίκια, δικαιώματα και άλλοι πρόσοδοι. Το συνολικό ποσό που εισπράχθηκε από ενοίκια, δικαιώματα και άλλα, ανήλθε σε €3.151.645 και €2.437.743 τα έτη 2014 και 2013, αντίστοιχα. Όπως έχει παρατηρηθεί τα ενοίκια που εισπράττονται από μισθώσεις Τ/Κ περιουσιών, σε ορισμένες περιπτώσεις, καθορίστηκαν με βάση το αγοραίο ενοίκιο που ίσχυε πριν από πολλά χρόνια, χωρίς έκτοτε να έχουν αναθεωρηθεί.

Σύσταση: Θα πρέπει να γίνει άμεση αναθεώρηση των ενοικίων με βάση τους ισχύοντες κανονισμούς με στόχο την εξάλειψη της ανομοιομορφίας που παρατηρείται, ενώ στις περιπτώσεις όπου δεν γίνεται αναθεώρηση για νομικούς λόγους, να ζητηθεί γνωμάτευση από την Νομική Υπηρεσία ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης του θέματος.

Ο Κηδεμόνας μάς ανέφερε ότι από το 2009 προωθείται η αναθεώρηση των ενοικίων μίσθωσης Τ/Κ περιουσιών για επαγγελματικούς σκοπούς στο 80% του αγοραίου ενοικίου και ότι με βάση πρόσφατες οδηγίες του, αναμένεται απόφαση της Κεντρικής Συμβουλευτικής Επιτροπής για επανακαθορισμό των μισθώσεων αυτών στο ύψος περίπου του αγοραίου ενοικίου.

Επιβολή αγοραίου ενοικίου στις συμβάσεις μίσθωσης κτηνοτροφικών οικοπέδων. Το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή ημερ. 14.3.2012 έδωσε οδηγίες στους Επάρχους όπως προχωρήσουν άμεσα σε υπογραφή νέων αναθεωρημένων συμβάσεων μίσθωσης από 1.1.2012, με όλους τους δικαιούχους πρόσφυγες που νόμιμα κατέχουν κτηνοτροφικά οικοπέδα, αφού εξοφλήσουν τα οφειλόμενα ενοίκια τους μέχρι 31.12.2011. Μαζί με την επιστολή στάλθηκε και κατάλογος που ετοιμάστηκε από το ΤΚΧ με το ετήσιο αγοραίο ενοίκιο κατά περιοχή κατά την 1.1.2012.

Επίσης, το Υπουργείο Εσωτερικών απέστειλε σχετικές επιστολές προς τους Επάρχους, ημερ. 30.4.2014, 14.11.2014 και 17.2.2015, με τις οποίες ζητούσε ενημέρωση κατά πόσο οι κτηνοτρόφοι μισθωτές που δραστηριοποιούνται σε Τ/Κ γη έχουν υπογράψει τις μισθώσεις τους, πληρώνοντας τα ενοίκιά τους για τα έτη 2012, 2013 και 2014. Σύμφωνα με τις απαντητικές επιστολές των Επαρχιακών Γραφείων, υπογράφηκαν οι πιο κάτω συμβάσεις:

Επαρχία	Συμβάσεις που αναθεωρήθηκαν και υπογράφηκαν	Σύνολο ενεργών συμβάσεων	Ποσοστό %
Λεμεσός	63	132	47,7
Λάρνακα	124	138	89,8
Πάφος	81	108	75,0

Στην Επαρχία Λευκωσίας οι κτηνοτρόφοι μισθωτές είχαν κληθεί να προσέλθουν για υπογραφή των νέων μισθώσεων μέχρι 15.7.2015.

Σύσταση: Τα Επαρχιακά Γραφεία θα πρέπει να παρακολουθούν το θέμα σε συνεχή βάση να προβαίνουν σε αποτελεσματικές ενέργειες και να λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για την προώθηση της υπογραφής των συμβολαίων.

Αποχετευτικά Τέλη. Ο Κηδεμόνας Τ/Κ Περιουσιών πληρώνει τις οφειλές των αποχετευτικών τελών που αφορούν τις Τ/Κ περιουσίες, στα Συμβούλια Αποχετεύσεως. Στη συνέχεια όλα τα Επαρχιακά Γραφεία οφείλουν να εισπράττουν τα εν λόγω ποσά από τους μισθωτές των Τ/Κ περιουσιών. Η διαδικασία είσπραξης των αποχετευτικών τελών, όπως έχουμε ενημερωθεί, έχει αμεληθεί. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι, ενώ τα Συμβούλια Αποχετεύσεως τιμολογούν αποχετευτικά τέλη για ολόκληρο το τεμάχιο, αυτό μπορεί να περιλαμβάνει 4-5 μισθωτές. Τα Επαρχιακά Γραφεία αδυνατούν να διαχωρίσουν τα τέλη ανά μισθωτή σε κάθε τεμάχιο, λόγω έλλειψης ανάλογης χωρομετρικής εργασίας.

Κατά το έτος 2014 το συνολικό ποσό που πληρώθηκε από τον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών για αποχετευτικά τέλη ανέρχόταν σε €996.086, σε αντίθεση με τις εισπράξεις που ανέρχονταν σε €122.501, δηλαδή ποσοστό μόλις 12,3%. Η διαφορά ύψους €873.585 καλύφθηκε από την Κυβερνητική Χορηγία.

Σύσταση: Ο Κηδεμόνας Τ/Κ Περιουσιών θα πρέπει να συνδράμει στην επίλυση των πρακτικών προβλημάτων, ώστε το κάθε Επαρχιακό Γραφείο να εντατικοποιήσει τις διαδικασίες είσπραξης των αποχετευτικών τελών από τους μισθωτές των Τ/Κ τεμαχίων.

Υπεκμίσθωση Τ/Κ τεμαχίου στη Μουταγιάκκα. Ο Ναυτικός Όμιλος Κερύνειας προχώρησε σε υπενοικίαση του μέρους του Τ/Κ τεμαχίου, στο οποίο βρίσκεται το οίκημά του, σε πρόσφυγα, ο οποίος το χρησιμοποιεί ως εστιατόριο, παρόλο ότι σύμφωνα με την Άδεια Χρήσης που του παραχωρήθηκε στις 22.7.1982, δεν δόθηκε δικαίωμα υπεκμίσθωσης. Η υπενοικίαση του υποστατικού του εστιατορίου για 30 συναπτά έτη η οποία απέφερε έσοδα ύψους €350.000 στο ΝΟΚ με απαίτηση για περαιτέρω €50.000 (ενώ ο ΝΟΚ κατέβαλε μόλις €615 στον Κηδεμόνα), δεν υποστηρίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Κατά το 2014 εξετάστηκε από τον Κηδεμόνα αίτημα του ΝΟΚ για τροποποίηση των όρων της σύμβασης, έτσι ώστε να μπορεί να υπενοικιάζει το χώρο του εστιατορίου σε τρίτα πρόσωπα. Ο Κηδεμόνας αρχικά αποφάσισε όπως απορρίψει το αίτημα και να προχωρήσει στην υπογραφή δύο ξεχωριστών συμβάσεων. Η διετής σύμβαση με τον εστιάτορα, όπως ετοιμάστηκε, προέβλεπε ενοίκιο €1.500 μηνιαίως, μέρος του οποίου, ύψους €500, θα παραχωρείτο από τον Κηδεμόνα ως οικονομική βοήθεια στο ΝΟΚ. Ο ΝΟΚ εξέφρασε την αντίθεσή του σε σχέση με την απόφαση του Κηδεμόνα για υπογραφή δύο ξεχωριστών συμβάσεων και επεσήμανε ότι η πρόταση για οικονομική βοήθεια ύψους €500 μηνιαίως είναι πολύ χαμηλή. Νέα εισήγηση για ενοικίαση ολόκληρου του τεμαχίου στο ΝΟΚ προς €3.000 μηνιαίως, με δικαίωμα υπενοικίασης στον εστιάτορα, εφόσον ο Όμιλος θα έχει πλέον κερδοσκοπικό ρόλο και θα θεωρείται αθέμιτη κρατική ενίσχυση η καταβολή ονομαστικού ενοικίου, επίσης απορρίφθηκε από το ΝΟΚ. Συναφώς αναφέρεται ότι, το συνολικό μηνιαίο αγοραίο ενοίκιο για τη Τ/Κ γη στην οποία βρίσκονται τόσο το εστιατόριο όσο και οι εγκαταστάσεις του ΝΟΚ, όπως εκτιμήθηκε από το ΤΚΧ, ανέρχεται σε €3.000.

Κατόπιν των πιο πάνω, ο Κηδεμόνας αναίρεσε τις προηγούμενες αποφάσεις του και προέβη στη σύναψη νέας σύμβασης με το ΝΟΚ, με ισχύ από 1.7.2015, με ενοίκιο €1.500 το μήνα (που αποτελεί το αγοραίο ενοίκιο μόνο για το εστιατόριο) με δικαίωμα υπεκμίσθωσης του εστιατορίου, με τον όρο ότι ο υπεκμισθωτής θα τυγχάνει έγκρισης του Κηδεμόνα. Όσον αφορά στο ενοίκιο που θα συμφωνηθεί μεταξύ του ΝΟΚ και του εστιάτορα δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό αυτό. Επίσης, ο ΝΟΚ θα πρέπει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για έκδοση Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής.

Σημειώνεται σχετικά ότι τόσο στους περί Τ/Κ Περιουσιών Νόμους του 1991 μέχρι 2012 όσο και στους σχετικούς Κανονισμούς δεν γίνεται αναφορά σε δικαίωμα υπεκμίσθωσης Τ/Κ περιουσίας, πέραν του Άρθρου 6Γ του Ν.139/1991 που αφορά σε εκμίσθωση ή παραχώρηση άδειας χρήσης Τ/Κ περιουσίας στην Κυβέρνηση της Δημοκρατίας, σε οργανισμούς δημόσιας ωφέλειας και σε αρχές τοπικής διοίκησης. Ο Κηδεμόνας, σύμφωνα με τα κριτήρια για διάθεση Τ/Κ περιουσιών (Κ.Δ.Π. 68/92), μπορεί να παραχωρεί Τ/Κ περιουσία για επαγγελματική στέγη σε πρόσφυγες που δεν έχουν επαγγελματική στέγη, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η σύνθεση της οικογένειάς τους, η οικονομική κατάσταση των αιτητών και η περιουσία τους στα κατεχόμενα.

Η σύμβαση που έχει υπογραφεί μεταξύ του Κηδεμόνα και του ΝΟΚ με δικαίωμα υπεκμίσθωσης δεν συνάδει με τη σχετική Νομοθεσία και τους Κανονισμούς.

Σύμφωνα με τον Κηδεμόνα, θα συμπεριληφθεί όρος στη σύμβαση όπως ο ΝΟΚ εξασφαλίσει τις αναγκαίες άδειες. Ο Κηδεμόνας σημείωσε επίσης ότι στη νομοθεσία δεν υπάρχει περιοριστική διάταξη προς τον Κηδεμόνα όσον αφορά στην υπεκμίσθωση.

Σύσταση:

- (i) Να ζητηθεί γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, ούτως ώστε οι οποιεσδήποτε αποφάσεις και ενέργειες να εμπίπτουν στα πλαίσια της νομοθεσίας και των σχετικών Κανονισμών.
- (ii) Να εξασφαλιστούν οι απαιτούμενες Πολεοδομικές Άδειες και Άδειες Οικοδομής.

Φιλικός διακανονισμός με Τ/Κ. Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του αρ. 71.679, ημερ. 31.1.2011, ενέκρινε κατόπιν διαπραγματεύσεων με τον πληρεξούσιο αντιπρόσωπο, την καταβολή ποσού ύψους €6,6 εκ. ως αποζημίωση για απόκτηση από το κράτος του Τ/Κ τεμαχίου, έκτασης περίπου 50.000 τ.μ. στα Πάνω Πολεμίδια, ιδιοκτησίας της πιο πάνω Τ/Κ, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου χρησιμοποιήθηκε χωρίς απαλλοτρίωση για στεγαστικούς και επαγγελματικούς σκοπούς εκτοπισθέντων. Σύμφωνα με τη σχετική Πρόταση που υποβλήθηκε προς το Υπουργικό Συμβούλιο (αρ. 94/2011), η αγοραία αξία του τεμαχίου, όπως εκτιμήθηκε από το ΤΚΧ ανερχόταν σε €8 εκ. σε τιμές Μαρτίου 2010, ενώ σύμφωνα με ιδιώτη εκτιμητή ανερχόταν σε €9.115.000. Το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε επίσης τον Διευθυντή του ΤΚΧ για την καταβολή της αποζημίωσης για την απαλλοτρίωση από τις σχετικές πιστώσεις του Τμήματος.

Σύμφωνα με το Δελτίο Πληρωμής του ΤΚΧ, αρ. αναφοράς 218.824, ημερ. 29.3.2011, η πληρωμή του ποσού ύψους €6.6 εκ. έγινε επ' ονόματι της ιδιοκτήτριας.

Όπως πληροφορηθήκαμε, τρίτα πρόσωπα προέβησαν σε ανάληψη ποσού ύψους €3.850.400 από τον τραπεζικό λογαριασμό της τουρκοκύπριας, το οποίο ιδιοποιήθηκαν. Το ποσό αυτό ήταν μέρος του συνολικού ποσού των €6,6 εκ. που κατέβαλε η Κυπριακή Δημοκρατία στη νόμιμη ιδιοκτήτρια.

Ζητήσαμε ενημέρωση για τυχόν εξελίξεις επί του θέματος και κατά πόσο έχει επιστραφεί το ποσό στην ιδιοκτήτρια. Ο Κηδεμόνας μάς ανέφερε ότι, μετά από καταγγελίες της Τ/Κ ότι δεν εισέπραξε ολόκληρο το ποσό από τον φιλικό διακανονισμό, η υπόθεση καταγγέλθηκε στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, με κοινοποίηση στην Αστυνομία για λήψη μέτρων.

Κατοχή και χρήση Τ/Κ οικοπέδων στην περιοχή MAKENZY. Μέρος του Τ/Κ τεμαχίου αρ. 93 στην περιοχή MAKENZY στη Λάρνακα, ιδιοκτησίας του Εβκαφ, είχε διαχωριστεί με δαπάνες του Κράτους σε 17 οικόπεδα, 14 από τα οποία παραχωρήθηκαν από το Δήμο Λάρνακας σε δικαιούχους εκτοπισθέντες, οι οποίοι κατά το 1987 ανέγειραν κέντρα αναψυχής, με δικά τους έξοδα καθώς και από δάνεια που τους παραχωρήθηκαν από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων. Οι αρχικές συμβάσεις μίσθωσης υπογράφηκαν την 1.1.1987, (δηλαδή πριν από τη θέσπιση του περί Τ/Κ Περιουσιών και άλλα θέματα Νόμου 139/91) μεταξύ των αρχικών μισθωτών και του Δήμου Λάρνακας, ο οποίος αναφερόταν ως «κάτοχος δικαιούμενος εις κατοχή» για περίοδο 33 χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης για επιπλέον 10 χρόνια και με όρο την απαγόρευση υπενοικίασης τους.

Η Υπηρεσία μας επεσήμανε ότι αριθμός από τους αρχικούς μισθωτές των κέντρων αναψυχής, είχαν υπενοικιάσει τα υποστατικά αυθαίρετα και κατά παράβαση των όρων της σύμβασής τους με το Δήμο Λάρνακας, σε τρίτα μη δικαιούχα πρόσωπα, εισπράττοντας κάθε μήνα ποσά σημαντικά μεγαλύτερα του ενοικίου που όφειλαν να καταβάλλουν στον Δήμο Λάρνακας. Επίσης, οι πλείστοι από τους αρχικούς μισθωτές, οι οποίοι δανειοδοτήθηκαν από το Ταμείο Δημοσίων Δανείων, με μεγάλα ποσά για την ανέγερση των εστιατορίων τους, δεν εξόφλησαν τα οφειλόμενα χρέη τους και οποιαδήποτε διατάγματα εκδόθηκαν από τα αρμόδια Δικαστήρια εναντίον των οφειλετών, παρέμειναν ανεκτέλεστα. Εισηγηθήκαμε ότι ο Κηδεμόνας έπρεπε να αναλάβει ο ίδιος τη διαχείριση των κέντρων αναψυχής, ως ο κατά Νόμο υπεύθυνος για τη διαχείριση των Τ/Κ περιουσιών.

Ο Κηδεμόνας, απευθύνθηκε για το θέμα με επιστολή ημερ. 10.8.2012 προς τον Γενικό Εισαγγελέα, ο οποίος στην απαντητική επιστολή του, ημερ. 24.8.2012, αναφέρει ότι, πρώτα θα πρέπει να αναληφθεί η διαχείριση του τεμαχίου από τον Κηδεμόνα, όπως προβλέπει η σχετική νομοθεσία και στη συνέχεια να γίνουν προσπάθειες είσπραξης των οφειλόμενων ποσών.

Ακολούθως, ο Κηδεμόνας αποφάσισε στις 13.11.2012 όπως εκμισθώσει το μέρος του τεμαχίου που αφορά στους χώρους των εστιατορίων στο Δήμο Λάρνακας, υπογράφοντας σχετική σύμβαση με ισχύ από 1.1.2013 και λήξη την 31.12.2015, με συνολικό μηνιαίο μίσθωμα ύψους €12.990, με δικαίωμα υπεκμίσθωσης των χώρων αυτών σε τρίτα άτομα.

Σύμφωνα με επιστολή του Δήμου Λάρνακας προς την Υπηρεσία μας με ημερ. 27.8.2014, υπογράφηκαν 8 συμβάσεις μεταξύ Δήμου Λάρνακας (μισθωτής) και υπομισθωτών και αναμένεται και η υπογραφή των υπολοίπων. Σε σχέση με τις πιο πάνω ενέργειες έχουν διαπιστωθεί τα ακόλουθα:

- (i) Σε υπογραμμένη σύμβαση μεταξύ του Δήμου και υπομισθωτή που έχει διαβιβαστεί στην Υπηρεσία μας, περιλήφθηκε πρόνοια που παρέχει το δικαίωμα του υπομισθωτή να συνάψει σύμβαση υπενοικίασης του μισθίου με οποιοδήποτε 3^ο νομικό ή φυσικό πρόσωπο νοουμένου ότι τηρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, μια εξ αυτών η γραπτή έγκριση του Δήμου Λάρνακας.

Η παραχώρηση του δικαιώματος υπενοικίασης που παραχωρείται στους υπομισθωτές από τον Δήμο Λάρνακας, πέραν του ότι επιτρέπουν στους υπενοικιαστές του Δήμου να κερδοσκοπούν εις βάρος τελικά του δημοσίου, υπενοικιάζοντας τα υποστατικά με πιο ψηλό ενοίκιο από αυτό που θα πληρώνουν στον Δήμο, δεν συνάδει με τους περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμους του 1991 έως 2006 και τους Κανονισμούς που έχουν εκδοθεί με βάση τους πιο πάνω Νόμους.

- (ii) Δεν εισπράχθηκαν τα οφειλόμενα ποσά προς το Ταμείο Δημοσίων Δανείων προτού ο Κηδεμόνας προχωρήσει σε επόμενες ενέργειες, σε αντίθεση με σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας με ημερ. 24.8.2012, με την ανάληψη της διαχείρισης του τεμαχίου από τον Κηδεμόνα και επίσημα.
- (iii) Δεν έχουν εκδοθεί πολεοδομικές και οικοδομικές άδειες για τις υφιστάμενες αναπτύξεις από την Αρμόδια Αρχή, δηλαδή το Δήμο Λάρνακας.
- (iv) Αριθμός από τους τελικούς διαχειριστές/χρήστες των 14 κέντρων αναψυχής και των 3 άδειων οικοπέδων, δεν είναι πρόσφυγες, σε αντίθεση με τη σχετική νομοθεσία.

Σημειώνεται επίσης ότι στις 7.4.2015 οι οφειλές του Δήμου στο Ταμείο Τ/Κ Περιουσιών ανέρχονταν σε €230.000 περίπου, περιλαμβανομένων και των οφειλών για τη σύμβαση που αφορά στον χώρο στάθμευσης στην περιοχή Μακένζυ.

Σε συνέχεια των πιο πάνω, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη μεταξύ του Υπουργού Εσωτερικών, ως Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών, του Δήμαρχου Λάρνακας και άλλων εμπλεκόμενων Υπηρεσιών/Τμημάτων στις 7.4.2015, όπου αποφασίστηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Μέχρι τις 31.12.2015 να ακυρωθεί η σύμβαση μεταξύ του Κηδεμόνα και του Δήμου Λάρνακας για τους χώρους των εστιατορίων και από 1.1.2016 ο Κηδεμόνας να προχωρήσει στην υπογραφή μισθώσεων με δικαιούχους εστιατορές με στόχο οι επιχειρήσεις να περιέλθουν σε πρόσφυγες δικαιούχους ή σε εταιρείες των οποίων το ποσοστό πέραν του 51% να ανήκει σε πρόσφυγες. Προς τούτο ο Κηδεμόνας ζήτησε την συμβολή της Νομικής Υπηρεσίας.
- (ii) Ο Δήμος Λάρνακας, με βάση τις αρμοδιότητές του, να προβεί στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τις Πολεοδομικές Ρυθμίσεις στους χώρους των εστιατορίων, με σκοπό την άρση των παρανομιών, περιλαμβανομένων ποινικών μέτρων εναντίον των παρανομούντων.

- (iii) Ο Δήμαρχος και ο Έπαρχος Λάρνακας να επανεξετάσουν τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την παραχώρηση των κενών οικοπέδων στους εσιτάτορες που μετακινήθηκαν από την Πιαλέ Πασιά και αν διαφανεί ότι έγινε κάποιο λάθος, το όλο θέμα να παραπεμφθεί στον Γενικό Εισαγγελέα.

Σύσταση: Λήψη αποτελεσματικών μέτρων για εφαρμογή της νομοθεσίας και άρση των παρανομιών που παρατηρούνται και καταγράφονται πιο πάνω.

Ο Κηδεμόνας, επιπρόσθετα με τα πιο πάνω αποφασισθέντα, μάς ανέφερε ότι μέχρι στιγμής ένας μόνο εκμισθωτής έχει υποβάλει σχετική αίτηση για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας. Επίσης, μας ανέφερε ότι θα διακριβωθούν οι πραγματικοί χρήστες και η σημερινή ειδική χρήση/αξιοποίησή τους.

Μηχανογράφηση Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών.

Καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων. Το κάθε Επαρχιακό Γραφείο στο τέλος του έτους, ετοιμάζει Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων (Γ.Λ. 20) η οποία χρησιμοποιείται κατά την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου Τ/Κ Περιουσιών. Η Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων της Επαρχίας Πάφου παρουσιάζει ποσό οφειλής ύψους €1.599.527, σε αντίθεση με τις Οικονομικές Καταστάσεις του Ταμείου Τ/Κ Περιουσιών για το έτος 2014, όπου παρουσιάζεται ποσό οφειλής ύψους €1.609.585. Η πιο πάνω διαφορά οφείλεται στο μηχανογραφημένο σύστημα όπου, εάν γίνει οποιαδήποτε πληρωμή/εξόφληση καθυστερημένων εσόδων μετά το τέλος του ημερολογιακού έτους, η οποία αφορά σε καθυστερήσεις προηγούμενων ετών, τότε σε μεταγενέστερη εκτύπωση της αναλυτικής κατάστασης των καθυστερήσεων θα ληφθεί υπόψη η εν λόγω πληρωμή και το ποσό δεν θα παρουσιάζεται ως οφειλόμενο στο τέλος του έτους. Ο Κηδεμόνας ζήτησε από την προμηθεύτρια εταιρεία όπως γίνουν οι ανάλογες μετατροπές στο σύστημα έτσι ώστε η Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων να εκτυπώνεται για μια συγκεκριμένη ημερομηνία χωρίς να λαμβάνονται υπόψη μεταγενέστερες πληρωμές.

Σύσταση: Ο Κηδεμόνας Τ/Κ Περιουσιών να βεβαιωθεί ότι έχουν γίνει οι ανάλογες μετατροπές στο μηχανογραφημένο σύστημα και ότι τα καθυστερημένα έσοδα παρουσιάζονται ορθά και ολοκληρωμένα τόσο στο καθολικό όσο και στις οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου Τ/Κ Περιουσιών.

Όπως μας ανέφερε ο Κηδεμόνας, το έντυπο ΓΛ20 θα αναθεωρηθεί. Επίσης στην προσφορά για νέες βελτιώσεις/απαιτήσεις του μηχανογραφημένου συστήματος θα περιληφθεί και η απαίτηση αυτή.

4.25 ΑΡΧΗ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Υπερωριακή απασχόληση.

(α) Παρατηρήθηκε ότι η υπερωριακή αποζημίωση και το επίδομα βάρδιας που καταβλήθηκαν στους υπαλλήλους της Αρχής το 2014 δεν συνάδουν με τις πρόνοιες του Προϋπολογισμού και τις οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με τις οποίες η αποζημίωση θα έπρεπε να είναι 1:1 τις καθημερινές και 1:1/3 τις αργίες, το Σάββατο μετά τις 1:00 μ.μ. και την Κυριακή, και το επίδομα απογευματινής βάρδιας σε υπαλλήλους που απασχολούνται με το σύστημα βάρδιας καταργείται.

Συγκεκριμένα παρατηρήθηκε ότι:

- Υπάλληλοι στην κλίμακα Α2 και ωρομίσθιοι που πληρώνονται μέχρι €10/ώρα αμείβονταν υπερωριακά με το προηγούμενο καθεστώς υπερωριακής αποζημίωσης (δηλαδή 1:1,5 και 1:2 μείον 15%).
- Υπάλληλοι σε ψηλότερες κλίμακες αμείβονταν υπερωριακά 1:1,2 τις καθημερινές και 1:1,5 τις αργίες, Σάββατο μετά τις 1:00 και τις Κυριακές.
- Καταβλήθηκε αποζημίωση 7% των δεδουλευμένων ωρών ως επίδομα βάρδιας απογευματινής εργασίας και 22,8% των δεδουλευμένων ωρών για νυχτερινή εργασία για υπαλλήλους και

ωρομίσθιους.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής η απόκλιση ήταν απόλυτα αναγκαία λόγω της ιδιομορφίας των συνθηκών της προσφοράς λιμενικών υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα, καθίσταται αναγκαίο όπως ο ίδιος υπάλληλος, ο οποίος απασχολείται το πρωί, να κληθεί για προσφορά υπερωριακής εργασίας σε διάφορα χρονικά διαστήματα μετά τη λήξη του κανονικού ωραρίου. Το γεγονός αυτό αναγνωρίστηκε τόσο από το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων όσο και από το Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο ενέκρινε, διά του Γενικού του Διευθυντή, τη ρύθμιση η οποία εφαρμόζεται.

(β) Πειθαρχική έρευνα σχετικά με υπερωριακή απασχόληση στο λιμάνι Λάρνακας. Κατόπιν καταγγελίας ότι, 15 υπάλληλοι της Αρχής στο λιμάνι Λάρνακας διεκδίκησαν και πληρώθηκαν για υπερωριακή εργασία την οποία ουδέποτε πραγματοποίησαν, διενεργήθηκε διοικητική έρευνα από την Αρχή, η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι ώρες που αναφέρονται στην Κατάσταση Υπερωριών της Πλοηγικής Υπηρεσίας τη συγκεκριμένη ημερομηνία ήταν περισσότερες από τις ώρες που οι υπάλληλοι εργάστηκαν στην πραγματικότητα.

Σύμφωνα με το πόρισμα της έρευνας, οι εμπλεκόμενοι υπάλληλοι είχαν διαπράξει διάφορα πειθαρχικά παραπτώματα σύμφωνα με τους περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμούς.

Με την έκδοση του πορίσματος της Πειθαρχικής Έρευνας και μετά από σχετική γνωμάτευση των Νομικών Συμβούλων της Αρχής, ότι θα μπορούσαν να διατυπωθούν κατηγορίες εναντίον των αναφερόμενων υπαλλήλων της Αρχής στη βάση των πειθαρχικών παραπτωμάτων τα οποία παραβίαζαν τους Κανονισμούς, το Διοικητικό Συμβούλιο προχώρησε στις 31.10.2012 (αρ. αποφ. 268/2012) στη σύσταση τριμελούς Πειθαρχικής Επιτροπής για την εξέταση/εκδίκαση των σχετικών κατηγοριών εναντίον των εμπλεκόμενων υπαλλήλων.

Μετά από μία διαδικασία που διήρκησε πέραν του ενός έτους η Πειθαρχική Επιτροπή, σε συνεδρία της ημερομηνίας 20.12.2013, αποφάσισε όπως:

- Επιβάλει στον εμπλεκόμενο υπεύθυνο Πλοηγό, ο οποίος κατά την περίοδο τέλεσης του αδικήματος ήταν έκτακτος υπάλληλος, χρηματικό πρόστιμο €2000, καθώς επίσης και την ποινή απόλυσης.
- απαλλάξει από κάθε κατηγορία τρεις από τους υπαλλήλους οι οποίοι διεκδίκησαν και αποζημιώθηκαν για υπερωριακή εργασία που δεν παρείχαν και οι οποίοι τη συγκεκριμένη ημερομηνία δεν είχαν παρουσιαστεί καθόλου στο λιμάνι, και
- επιβάλει στους υπόλοιπους 11 υπαλλήλους την ποινή της προφορικής επίπληξης και την επιστροφή οποιουδήποτε ποσού υπερωριακής απασχόλησης έχουν εισπράξει, επειδή είχαν δείξει μεταμέλεια και αναγνώρισαν το λάθος τους.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι οι πιο πάνω αποφάσεις της Επιτροπής είναι πρόδηλα επιεικείς και οι ποινές που επιβλήθηκαν δεν είναι ανάλογες της σοβαρότητας των παραπτωμάτων. Επίσης ανέφερε ότι ενδεχομένως να προκύπτουν ποινικά αδικήματα και ως εκ τούτου θα πρέπει να ενημερωθεί ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής μάς ανέφερε ότι η Αρχή θα επανεξετάσει το θέμα κατά πόσον προκύπτουν ποινικά αδικήματα και θα προβεί στις δέουσες ενέργειες. Επίσης, η Αρχή δρομολογεί τρόπους ελέγχου της υπερωριακής απασχόλησης των υπαλλήλων με τη χρήση του «vessel traffic system», των καμερών ασφαλείας (cctv) και στη βάση των «statement of facts» των πλοίων, τα οποία παρουσιάζουν τις εργασίες των πλοίων από τη στιγμή που εισπλέουν στα λιμάνια.

Επενδύσεις. Κατά το 2013, μετά τις αποφάσεις του Eurogroup τον Μάρτιο 2013, η Αρχή υπέστη σημαντικές απώλειες από τις επενδύσεις της σε αξιόγραφα Εμπορικών Τραπεζών, ύψους €23,4 εκ. Σε προηγούμενες Εκθέσεις μας αναφέραμε ότι η Αρχή, ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, θα έπρεπε να

αποφεύγει επενδύσεις ψηλού κινδύνου, ανεξάρτητα των ψηλών αποδόσεων που μπορεί να έχουν τέτοιες επενδύσεις και θα έπρεπε να λαμβάνει την έγκριση του Υπουργού Οικονομικών. Εκφράσαμε την άποψη ότι για τις πιο πάνω επενδύσεις θα πρέπει να αναζητηθούν ευθύνες από αυτούς που έλαβαν τις σχετικές αποφάσεις.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής, οι επενδυτικές αποφάσεις ελαμβάνοντο μέσω του τότε Προέδρου και Αντιπροέδρου της Αρχής, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης. Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, η Αρχή προσέλαβε με τη διαδικασία των προσφορών επενδυτικό σύμβουλο, ο οποίος ανέλαβε να συμβουλευεί την Αρχή αναφορικά με τη διαχείριση των αποθεματικών της. Οι επενδύσεις της Αρχής έγιναν σε μια προσπάθεια ελαχιστοποίησης των κινδύνων. Τα αποθεματικά της Αρχής ήταν κατατεθειμένα σε διάφορες τράπεζες. Ελάχιστα στις δύο μεγάλες τράπεζες, Κύπρου και Λαϊκή, και αυτό μετά από αξιολόγηση των κινδύνων. Η αγορά αξιογράφων έγινε όταν οι τράπεζες παρουσίαζαν ισχυρή κεφαλαιουχική επάρκεια και θεωρούντο ασφαλής επένδυση. Όσον αφορά τα άτομα από τη Διεύθυνση τα οποία υπέβαλλαν εισηγήσεις στον τότε Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, αυτά έχουν ήδη αφυπηρετήσσει από την Αρχή.

Ανάθεση Υπηρεσιών πλοήγησης/ρυμούλκησης/περισυλλογής και επεξεργασίας αποβλήτων των πλοίων που εξυπηρετούνται από τις εγκαταστάσεις της εταιρείας VTTV στο Βασιλικό.

(α) Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής στις 2.5.2012 αποφάσισε όπως οι πιο πάνω υπηρεσίες ανατεθούν στην εταιρεία στην οποία παραχωρήθηκε άδεια για την κατασκευή προβλήτας στο λιμάνι Βασιλικού. Εντούτοις, η Αρχή στις 11.1.2013 υπέγραψε συμφωνία για την παροχή όλων των υπηρεσιών από άλλη εταιρεία. Λόγω αντιδράσεων της Συντεχνίας Υπαλλήλων της Αρχής Λιμένων Κύπρου στην πιο πάνω συμφωνία, την οποία θεωρεί ότι πλήττει τα οικονομικά συμφέροντα της Αρχής με την απώλεια σημαντικών εσόδων κάθε χρόνο, αποφασίστηκε να ανατεθεί, εκ των υστέρων, σε ιδιώτες συμβούλους η διεξαγωγή μελέτης βιωσιμότητας αναφορικά με την παροχή των πιο πάνω υπηρεσιών, με την οποία να διαπιστώνεται η πλέον οικονομικά συμφέρουσα για την Αρχή επιλογή – μεταξύ της ανάθεσης των εν λόγω υπηρεσιών σε ιδιώτες (όπως είχε αποφασιστεί και υπογραφεί η σχετική συμφωνία) και της παροχής των υπηρεσιών αυτών από την Αρχή. Η μελέτη έγινε τον Ιούλιο 2013 και συνηγορούσε υπέρ της ανάθεσης των υπηρεσιών σε ιδιώτες. Ερωτηματικά εγείρονται και για το γεγονός ότι η συμφωνία δεν συνάδει με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής όπως η αδειοδότηση παραχωρηθεί στην εταιρεία η οποία κατασκεύασε την προβλήτα στο λιμάνι καθώς και για το ότι φυσικά πρόσωπα που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την εταιρεία στην οποία ανατέθηκαν οι υπηρεσίες είναι τα ίδια πρόσωπα που σχετίζονται με άλλη εταιρεία στην οποία παραχωρήθηκε άδεια χρήσης χερσαίου χώρου στο λιμάνι Βασιλικού το 2009 χωρίς προσφορές και η οποία 7 μήνες μετά πώλησε το μετοχικό της κεφάλαιο στην εταιρεία η οποία κατασκεύασε την προβλήτα.

Επιπρόσθετα, εγείρονται ερωτηματικά για τη μεγάλη διάρκεια της συμφωνίας (28 χρόνια με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα 28 χρόνια) που αποτελεί πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα δέσμευσης της Αρχής χωρίς να παρέχεται η δυνατότητα επαναδιαπραγμάτευσης της συμφωνίας σε περίπτωση αλλαγής δεδομένων, καθώς επίσης και από το γεγονός ότι η εταιρεία δεν έχει οποιαδήποτε εμπειρία στην προσφορά των εν λόγω υπηρεσιών.

(β) Σε εσωτερικό σημείωμα της Διευθύντριας του Λιμανιού ημερ. 26.2.2013, προς τον τότε Γενικό Διευθυντή, αναφέρονται τα πιο κάτω σχετικά με τη συμφωνία:

- (i) Στον όρο IV της Συμφωνίας προνοείται ότι η Αρχή δεν προτίθεται να παρέχει οποιεσδήποτε από τις λιμενικές υπηρεσίες πλοήγησης και χρήσης ρυμουλκού και άλλων υπηρεσιών συναφών με τη λειτουργία της προβλήτας ή οποιασδήποτε άλλης προβλήτας. Η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου αναφορικά με τη μη ανάληψη υπηρεσιών από την Αρχή αφορούσε στην υφιστάμενη προβλήτα μόνο. Με τον όρο αυτό η Αρχή δεσμεύτηκε νομικά να

μην εξυπηρετεί οποιαδήποτε προβλήματα κατασκευαστεί στο μέλλον. Επομένως εγείρεται ερώτημα εάν με την πιο πάνω πρόνοια της συμφωνίας η Αρχή θα μπορεί να εξυπηρετεί την προβλήματα της Μονάδας Υδροποίησης Φυσικού Αερίου, εάν και εφόσον αυτή κατασκευαστεί, και να εισπράττει τα ανάλογα έσοδα που προνοεί η νομοθεσία.

- (ii) Δεν ζητήθηκε ασφαλιστική κάλυψη για την ευθύνη της εταιρείας έναντι τρίτων και κάλυψη του ενδεχομένου πρόκλησης ρύπανσης θάλασσας όπως γίνεται σε άλλες συμφωνίες.
- (iii) Δεν ζητήθηκε τραπεζική εγγύηση για την πιστή εφαρμογή των όρων της συμφωνίας όπως γίνεται σε άλλες συμφωνίες.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής μας πληροφόρησε ότι ο τότε Πρόεδρος υπέγραψε τη συμφωνία μετά από σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 3.10.2012. Ωστόσο, παρατηρούμε ότι η απόφαση αυτή αναφέρεται στα τέλη που θα χρεώνονται από την εταιρεία για την παροχή των υπηρεσιών, ενώ δεν γίνεται καμιά αναφορά για τροποποίηση της προηγούμενης απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 2.5.2012.

Όσον αφορά στη μεγάλη διάρκεια της συμφωνίας (28 χρόνια με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα 28), ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ανέφερε ότι όπως προκύπτει από τους όρους της συμφωνίας αυτή συνδέεται με τη συμφωνία που η Αρχή υπέγραψε με τον Διαχειριστή της προβλήτας και ότι δεν έχει διευκρινιστεί γιατί η συμφωνία έχει τέτοια διάρκεια. Σχετικά με τα θέματα τα οποία θίγει σε σχετική επιστολή της προς τον τότε Γενικό Διευθυντή η Διευθύντρια του Λιμανιού καθώς και άλλες πρόνοιες της συμφωνίας που η Αρχή υπέγραψε με την εταιρεία, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής σε συνεργασία με τον Νομικό Σύμβουλο της Αρχής, κάλεσε σε διάλογο την εταιρεία, υπέβαλε προτάσεις για τροποποίηση της συμφωνίας και το θέμα βρίσκεται στο τελικό στάδιο.

Νομικοί Σύμβουλοι. Η ετήσια αμοιβή (retainer) των Νομικών Συμβούλων για το 2012 και 2013 ήταν €20.500. Οι δαπάνες για νομικές συμβουλές, πέραν αυτών που καλύπτονται από την ετήσια αμοιβή, ανήλθαν το 2014 σε €82.195, το 2013 σε €96.789 και το 2012 σε €315.556.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Δεν υπάρχει γραπτή συμφωνία για την ετήσια αμοιβή (€20.500 συν ΦΠΑ) και δεν καθορίζεται ποιες υπηρεσίες καλύπτονται από αυτή.
- (ii) Οι χρεώσεις για επιπρόσθετες νομικές υπηρεσίες δεν υπολογίζονται βάσει των ανθρωποωρών, αλλά αποτελούν χρέωση συνολικού ποσού (lump sum).
- (iii) Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν εντοπίζονται στους φακέλους έγγραφα ή στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι έχουν προσφερθεί οι υπηρεσίες για τις οποίες γίνεται χρέωση.
- (iv) Σε μια περίπτωση ενώ τα δικηγορικά έξοδα με απόφαση Δικαστηρίου θα έπρεπε να καταβληθούν από τον διάδικο, εντούτοις μέρος των εξόδων καταβλήθηκε από την Αρχή.
- (i) Οι χρεώσεις, οι περιγραφές των υπηρεσιών στα τιμολόγια και τα έγγραφα στους φακέλους είναι ελλιπή και δεν υποβοηθούν τον έλεγχο.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής, το θέμα έχει απασχολήσει το νυν Διοικητικό Συμβούλιο και λήφθηκε απόφαση όπως σε πρώτη φάση η Αρχή προχωρήσει με προκήρυξη προσφορών για παροχή, από το 2016, Νομικών Υπηρεσιών σε σχέση με την εκπροσώπηση της Αρχής ενώπιον των δικαστηρίων στις διάφορες υποθέσεις.

Σύμβαση Ανέγερσης Νέας Αίθουσα Επιβατών στο νέο Λιμάνι Λεμεσού. Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 18.7.2011 με διάρκεια συμβολαίου 24 μήνες έναντι ποσού €14.433.012. Η πρόοδος των εργασιών παρουσιάζει σοβαρή καθυστέρηση. Μέχρι τον Ιούλιο 2014, η Αρχή Λιμένων Κύπρου (ΑΛΚ) είχε εγκρίνει και παραχωρήσει στον Ανάδοχο συνολική παράταση χρόνου 323 ημερολογιακών ημερών, εκ των οποίων οι 119 ημέρες με οικονομικές αποζημιώσεις, καθορίζοντας ως νέα ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου την 26.6.2014.

Τον Σεπτέμβριο 2014 εισηγηθήκαμε στην Αρχή όπως, ενόψει της σοβαρής καθυστέρησης καθώς και των απαιτήσεων του Αναδόχου για παράταση χρόνου και οικονομικές αποζημιώσεις και λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα του έργου, παραπέμψει το θέμα – για εξέταση και παροχή συμβουλευτικής καθοδήγησης – στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων (ΚΕΑΑ) του δημοσίου, που χειρίζεται παρόμοιας φύσης θέματα και, ως εκ τούτου, διαθέτει την απαιτούμενη εμπειρία/τεχνογνωσία, για την όσο το δυνατό καλύτερη διασφάλιση των συμφερόντων της Αρχής.

Τον Οκτώβριο 2014, η Αρχή μας πληροφόρησε ότι αποφάσισε να υιοθετήσει την εισήγηση μας και να παραπέμψει τις απαιτήσεις του Αναδόχου στην ΚΕΑΑ για εξέταση και παροχή συμβουλευτικής καθοδήγησης.

Τον Μάιο 2015, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής τους πληροφορήσαμε ότι η ΚΕΑΑ σε συνεδρία της στις 17.12.2014, αποφάσισε όπως διορίσει Ad-hoc Επιτροπή, για να εξετάσει τις απαιτήσεις του Αναδόχου και να διαπραγματευτεί μαζί του, με σκοπό την επίτευξη φιλικού διακανονισμού. Περαιτέρω τους πληροφορήσαμε ότι τα πορίσματα της Ad-hoc Επιτροπής τέθηκαν ενώπιον της ΚΕΑΑ με εμπειριστατωμένη έκθεση, στην οποία παρατέθηκαν στοιχεία/λεπτομέρειες των διαφόρων προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στο έργο, καθώς και εκτίμηση της παράτασης χρόνου και της οικονομικής αποζημίωσης που θα δικαιολογείτο κατά μέγιστο να παραχωρηθεί στον Ανάδοχο, στα πλαίσια μιας φιλικής διευθέτησης όλων των διαφορών. Ωστόσο ο Ανάδοχος επέμενε στις απαιτήσεις του και δεν αποδέχθηκε οποιαδήποτε πρόταση για συζήτηση/διαπραγμάτευση, ώστε να επιτευχθεί ένας φιλικός διακανονισμός. Ενόψει των πιο πάνω, υποδείξαμε στην Αρχή ότι εξαιτίας της μη επίτευξης ενός φιλικού διακανονισμού, η Αρχή, ως Αναθέτουσα Αρχή, θα έπρεπε να προχωρήσει με την αποκοπή από το αμέσως επόμενο πιστοποιητικό πληρωμής, της προβλεπόμενης ρήτρας καθυστέρησης, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης.

Τον Ιούλιο 2015, η Αρχή μας πληροφόρησε ότι δεν είχε λάβει ακόμα τις τελικές της αποφάσεις όσον αφορά την έγκριση παραχώρησης περαιτέρω παράτασης χρόνου, ώστε να καθοριστεί η νέα αναθεωρημένη ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Ως εκ τούτου η Αρχή αποφάσισε – με τη σύμφωνο γνώμη της ΚΕΑΑ – όπως αποκόψει προκαταρκτικά από την πληρωμή του επόμενου πιστοποιητικού πληρωμής ως ποινική ρήτρα, ποσό ύψους €91.952, που ισοδυναμεί με ποσοστό 25% επί του συνολικού ποσού πληρωμής, ενόψει και της νέας απόφασης της ΚΕΑΑ που λήφθηκε την 1.7.2015, όπως η Ad-hoc Επιτροπή μελετήσει περαιτέρω το αίτημα του Αναδόχου για παράταση χρόνου εξαιτίας των καθυστερήσεων αναφορικά με τις μεταλλικές κατασκευές.

Τον Αύγουστο 2015, η Αρχή μας πληροφόρησε ότι έχουν εξεταστεί όλα τα αιτήματα του Αναδόχου για παράταση χρόνου και, το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 5.8.2015, αποφάσισε όπως εγκρίνει την παραχώρηση στον Ανάδοχο παράτασης χρόνου μέχρι τις 16.1.2015. Από τη συνολική παραχωρηθείσα παράταση, οι 119 ημέρες είναι με οικονομικές αποζημιώσεις, το ύψος των οποίων έχει υπολογιστεί σε €339.052. Περαιτέρω μας πληροφόρησε ότι όσον αφορά την αδικαιολόγητη καθυστέρηση, έχει ήδη αποκοπεί από τα πιστοποιητικά πληρωμής του Αναδόχου, ως ποινική ρήτρα, το συνολικό ποσό των €166.420.

Στις 23.9.2015, η ΚΕΑΑ κάλεσε σε συνεδρία της τους συντελεστές του έργου, δηλαδή τον Ανάδοχο, τους Αρχιτέκτονες, τον Διαχειριστή του Συμβολαίου εκ μέρους των Αρχιτεκτόνων, τον Επιμετρητή Ποσοτήτων και εκπροσώπους της Αρχής Λιμένων Κύπρου, και άκουσε τις απόψεις όλων των μερών επί των προβλημάτων και διαφορών που είχαν προκύψει στην εξέλιξη της κατασκευής του έργου. Στην προσπάθεια επίτευξης φιλικής διευθέτησης των χρονικών και των οικονομικών (σε σχέση με τον χρόνο παράτασης) απαιτήσεων του Αναδόχου και, για να καταστεί δυνατή η ομαλή εκτέλεση και ολοκλήρωση του έργου, η ΚΕΑΑ πρότεινε – και ο Ανάδοχος αποδέχτηκε τελικά – τα ακόλουθα, για τελική και οριστική διευθέτηση του θέματος:

- (i) **Παραχώρηση στον Ανάδοχο δικαιολογημένης παράτασης χρόνου μέχρι τις 10 Ιανουαρίου 2016.** Η παράταση αυτή καλύπτει όλους ανεξαιρέτα τους λόγους που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν παράταση χρόνου για γεγονότα που συνέβησαν μέχρι την 23^η Σεπτεμβρίου 2015, είτε αυτοί οι λόγοι εγέρθηκαν από τον Ανάδοχο με τη μορφή απαίτησης ή προειδοποίησης, είτε και όχι. Μετά την ημερομηνία αυτή, αν υπάρξει καθυστέρηση στη συμπλήρωση του έργου, θα επιβάλλεται η προβλεπόμενη από τη σύμβαση ποινική ρήτρα.
- (ii) **Παραχώρηση στον Ανάδοχο συνολικής αποζημίωσης €300.000 για την εγκριθείσα παράταση χρόνου.** Η παράταση χρόνου που παραχωρείται όπως αναφέρεται πιο πάνω, θεωρείται ότι αφορά (α) περιόδους για τις οποίες η καθυστέρηση οφείλεται σε λόγους για τους οποίους η ευθύνη βαρύνει την Αρχή (περιλαμβανομένων πράξεων και παραλείψεων των συμβούλων της, όπως είναι ο Αρχιτέκτονας), (β) περιόδους για τις οποίες η καθυστέρηση οφείλεται σε λόγους για τους οποίους η ευθύνη βαρύνει τον Ανάδοχο και, (γ) περιόδους συντρέχουσας ευθύνης καθυστέρησης για ουδέτερα γεγονότα (force majeure events). Συνυπολογίζοντας όλα τα πιο πάνω, συμφωνήθηκε το κατ' αποκοπή ποσό των €300.000 το οποίο θεωρείται ότι παραχωρείται από την Αρχή Λιμένων Κύπρου στον Ανάδοχο για σκοπούς πλήρους και τελικής διευθέτησης του θέματος και με το οποίο καλύπτονται οι απαιτήσεις του, είτε υποβλήθηκαν είτε όχι, για κάθε θέμα που αφορά παράταση χρόνου μέχρι την 10^η Ιανουαρίου 2016.
- (iii) **Μείωση της εγγύησης πιστής εκτέλεσης του έργου σε 5%,** σύμφωνα με την Εγκύκλιο Αρ. ΚΕΑΑ 7 του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας.
- (iv) **Έκδοση πιστοποιητικών πληρωμής ανά 15 αντί 30 ημέρες,** σύμφωνα με την Εγκύκλιο Αρ. ΚΕΑΑ 8 του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας.

Τον Οκτώβριο 2015, η Αρχή ενημέρωσε την ΚΕΑΑ ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποδέχτηκε την πιο πάνω πρόταση της για φιλικό διακανονισμό του θέματος.

Σύσταση: Ο χειρισμός πολύπλοκων συμβάσεων από Οργανισμούς που δεν διαθέτουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία και εμπειρία θα πρέπει να ανατίθεται στο Τμήμα Δημοσίων Έργων και τα θέματα αλλαγών και απαιτήσεων να παραπέμπονται στην ΚΕΑΑ για συμβουλευτική καθοδήγηση.

Κατασκευή κρηπιδώματος μήκους 500μ. στο λιμάνι Λεμεσού. Πρόσληψη προσωπικού από τον Ανάδοχο που δεν ήταν εγγεγραμμένο στον κατάλογο ανέργων – Αρ. Διαγωνισμού 33/2012. Τον Μάρτιο 2015, η Αρχή με επιστολή της προς την Υπηρεσία μας αναφέρθηκε σε επιστολή του Τμήματος Εργασίας προς την Αρχή με την οποία την καλούσε όπως επιβάλει σχετική ρήτρα στον Ανάδοχο του έργου λόγω εργοδότησης επιπρόσθετου προσωπικού το οποίο δεν είχε προσληφθεί από τον κατάλογο των εγγεγραμμένων ανέργων. Η Αρχή μας πληροφόρησε περαιτέρω ότι ο Νομικός της Σύμβουλος, αφού εξέτασε το θέμα, γνωμοδότησε ότι η ποινική ρήτρα θα πρέπει να αγνοηθεί και, ως εκ τούτου, ζήτησε την άποψη της Υπηρεσίας μας επί του θέματος.

Τον ίδιο μήνα με επιστολή μας προς την Αν. Διευθύντρια της Αρχής, υποδείξαμε ότι σύμφωνα με το άρθρο 31 του Νόμου Ν.38(Ι)/2014, «Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου 74 του περί Συμβάσεων Νόμου και τηρουμένων των πιο κάτω επιφυλάξεων, σε δημόσια σύμβαση, η οποία συνομολογήθηκε κατόπιν διαδικασίας βάσει των διατάξεων του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή θέματα Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών ή οποιουδήποτε άλλου νόμου τους τροποποιεί ή τους αντικαθιστά και στην οποία διαλαμβάνεται όρος ως προς το ποσό το οποίο πρέπει να καταβληθεί σε περίπτωση παράβασης αυτής ή οποιασδήποτε άλλης ρήτρας υπό μορφή ποινής σε περίπτωση παραβίασης της από οποιοδήποτε από τους συμβαλλόμενους, ο όρος αυτός ή ανάλογα με την περίπτωση

η ποινική ρήτρα, είναι νομικά ισχυρή και πλήρως εξαναγκαστή, μη εφαρμοζόμενου του περιορισμού που προβλέπεται στο εν λόγω εδάφιο ως προς το μέγιστο του ποσού της καταβλητέας αποζημίωσης».

Τέλος υποδείξαμε ότι εφόσον επρόκειτο περί δημόσιας σύμβασης η οποία συνομολογήθηκε κατόπιν διαδικασίας βάσει των διατάξεων του πιο πάνω Νόμου [σημειώνεται ότι η πρόνοια του άρθρου 31 του Νόμου Ν.38(Ι)/2014 δεν διαχωρίζει τον Νόμο Ν.11(Ι)/2006 από τον Νόμο Ν.12(Ι)/2006], η ρήτρα ήταν νομικά ισχυρή και πλήρως εξαναγκαστή και, ως εκ τούτου θα έπρεπε να αποκοπεί από το αμέσως επόμενο πιστοποιητικό πληρωμής.

Τον Μάιο 2015, η Αρχή μας πληροφόρησε ότι αποφάσισε να αποκόψει από τις πληρωμές του Αναδόχου ποινική ρήτρα ύψους €521.120 και, μέχρι τότε είχε αποκοπεί το ποσό των €104.224 από τα πιστοποιητικά πληρωμής με αρ. 9 και 10, ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους €416.896, θα απεκόπτετο από τα επόμενα πιστοποιητικά πληρωμής σε οκτώ δόσεις των €52.112 η κάθε μια. Μας πληροφόρησε επίσης ότι ο Ανάδοχος είχε αποστείλει στην Αρχή ειδοποίηση για ύπαρξη διαφοράς και ζητούσε όπως γίνει προσπάθεια για φιλικό διακανονισμό με βάση το άρθρο 67.1 των όρων της σύμβασης.

Σύσταση: Οι ρήτρες των συμβάσεων είναι νομικά ισχυρές και πλήρως εξαναγκαστές και, ως εκ τούτου θα πρέπει να αποκόπτονται από τα πιστοποιητικά πληρωμής.

Αξιοποίηση και Ανάπλαση του Παλιού Λιμανιού Λεμεσού και του Περιβάλλοντα Χώρου. Κατόπιν ελέγχου των διαδικασιών υλοποίησης του έργου διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Στις 9.11.2001, η ΑΛΚ προκήρυξε Αρχιτεκτονικό Διαγωνισμό 2 φάσεων για την ετοιμασία μελέτης και επίβλεψης του έργου αξιοποίησης και ανάπλασης του Παλιού Λιμανιού Λεμεσού και του περιβάλλοντα χώρου. Η Α΄ Φάση του διαγωνισμού αφορούσε την υποβολή ιδεών (αρχιτεκτονικών προτάσεων) για τη διαμόρφωση του χώρου του Λιμανιού, με σκοπό τον καθορισμό συγκεκριμένου αρχιτεκτονικού προγράμματος, του μεγέθους της ανάπτυξης καθώς και του προϋπολογισμού του έργου.

Στους όρους της Α΄ Φάσης του διαγωνισμού, προβλεπόταν ότι οι διαγωνιζόμενοι δεν δεσμεύονταν με ένα κλειστό λεπτομερές πρόγραμμα και με απαιτήσεις τεχνικών, οικονομικών και αισθητικών περιορισμών, καθορίζονταν όμως ορισμένες υποχρεωτικές δεσμεύσεις, καθώς και οι στόχοι και οι επιδιώξεις για την ανάπτυξη του χώρου.

Στις 4.3.2002, ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση της Α΄ Φάσης του διαγωνισμού, από επταμελή Κριτική Επιτροπή, τα μέλη της οποίας είχαν καθοριστεί στους όρους του διαγωνισμού. Με βάση την αξιολόγηση βραβεύτηκαν 5 μελέτες, οι οποίες προκρίθηκαν για συμμετοχή στη Β΄ Φάση.

Στις 4.7.2003, προκηρύχθηκε από την ΑΛΚ η Β΄ Φάση του Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού, μεταξύ των 5 πιο πάνω μελετών που βραβεύτηκαν.

Στα έγγραφα του διαγωνισμού καθορίστηκε ότι η αμοιβή του συμβούλου μελετητή θα υπολογιζόταν ως ποσοστό ύψους 7,5% επί της τελικής δαπάνης του έργου και, ως προϋπολογισμός δαπάνης, καθορίστηκε το ποσό των Λ.Κ. 5.800.000. Καθορίστηκε επίσης ότι οποιαδήποτε μελέτη της οποίας η δαπάνη έργου, κατά την εκτίμηση της Κριτικής Επιτροπής, υπερβαίνει πέραν του 20% το πιο πάνω ποσό, δεν θα βραβεύεται με το πρώτο βραβείο.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κτηριολογικού Προγράμματος του Διαγωνισμού της Β΄ Φάσης, η ανάπτυξη περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, τη λειτουργία της λεκάνης του Παλιού Λιμανιού ως ψαρολίμανο, με την αξιοποίηση των κρηπιδωμάτων του Λιμανιού, τη διατήρηση των υφιστάμενων κατασκευών και των διατηρητέων κτηρίων, τη δημιουργία κεντρικής πλατείας εμβαδού 2.000 τ.μ., καθώς και την κατασκευή εστιατορίων, ταβερνών, καταστημάτων, γραφειακών χώρων, ψαραγοράς και άλλων χώρων συνολικού οικοδομήσιμου εμβαδού 6.943 τ.μ.. Όσον αφορά τους χώρους στάθμευσης, προβλεπόταν ότι η όλη

ανάπτυξη έπρεπε να διαθέτει 160 συνολικά χώρους στάθμευσης οχημάτων, εκ των οποίων οι 95 θα ήταν υπαίθριοι και οι 65 υπόγειοι, καθώς και τρεις χώρους στάθμευσης λεωφορείων.

Στις 23.1.2004, η Κριτική Επιτροπή αποφάσισε την απονομή των βραβείων του διαγωνισμού. Η υπογραφή της συμφωνίας μεταξύ της ΑΛΚ και του βραβευθέντος συμβούλου μελετητή έγινε στις 27.6.2005.

Κατόπιν υποδείξεων του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και του Δήμου Λεμεσού, έγιναν αλλαγές στον αρχικό σχεδιασμό του έργου οι οποίες παρουσιάστηκαν στις 20.1.2006, σε συνεδρία που έγινε στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, στην παρουσία του Υπουργού Εσωτερικών και αντιπροσωπείας του Δήμου Λεμεσού. Κατά την πιο πάνω συνεδρία, συμφωνήθηκε ότι η τροποποιημένη μελέτη ικανοποιούσε με επιτυχία τις επιφυλάξεις και ενστάσεις που υπήρχαν, στον αρχικό σχεδιασμό του έργου. Αποτέλεσμα των πιο πάνω τροποποιήσεων, υπήρξε η μείωση του συνολικού εμβαδού των οικοδομών, από 6.943 τ.μ. που προβλέπονταν στους όρους της σύμβασης της μελέτης, σε 5.800τ.μ

Στις 21.2.2006, έγινε παρουσίαση της αναθεωρημένης μελέτης του έργου στο Δημοτικό Μέγαρο Λεμεσού με τη συμμετοχή της ΑΛΚ και του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως. Ακολούθως, στις 15.6.2007, η ΑΛΚ διοργάνωσε ανοικτή εκδήλωση στον χώρο του Παλιού Λιμανιού, όπου επίσης έγινε παρουσίαση της μελέτης.

Στις 14.5.2008, εκδόθηκε η Γνωστοποίηση Χορήγησης Πολεοδομικής Άδειας και, στις 6.9.2010, εκδόθηκε η σχετική Άδεια Οικοδομής.

Στις 14.5.2009, προκηρύχθηκε από την ΑΛΚ ο διαγωνισμός για τις κατασκευαστικές εργασίες αξιοποίησης και ανάπλασης του Παλιού Λιμανιού Λεμεσού και του περιβάλλοντα χώρου. Στα έγγραφα του διαγωνισμού καθορίστηκε ως προϋπολογισμός της σύμβασης το ποσό των €21.000.000. Υποβλήθηκαν συνολικά 10 προσφορές. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στον προσφοροδότη που υπέβαλε τη χαμηλότερη έγκυρη προσφορά έναντι του ποσού των €17.877.220.

Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 4.10.2010, με συμβατική ημερομηνία ολοκλήρωσης στις 3.10.2012. Το έργο ολοκληρώθηκε με σημαντική καθυστέρηση στις 15.3.2014. Το ποσό του τελικού λογαριασμού του έργου ανήλθε στα €16.972.910.

Στις 16.6.2014, η ΑΛΚ προκήρυξε διαγωνισμό για την παραχώρηση Άδειας Διαχείρισης, Λειτουργίας, Εκμετάλλευσης και Συντήρησης του Χώρου και των Υποστατικών του Παλιού Λιμανιού, για περίοδο 10 ετών, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα 10 έτη, έναντι ετήσιου οικονομικού ανταλλάγματος. Στα έγγραφα του διαγωνισμού τέθηκε ως κριτήριο ανάθεσης, το ψηλότερο προσφερόμενο δικαίωμα άδειας ετησίως, με ελάχιστο ποσό ύψους €2.300.000. Υποβλήθηκε μόνο μια προσφορά για το ποσό των €2.587.957.

Σε συνεδρία που έγινε στις 9.9.2014, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε την κατακύρωση του διαγωνισμού στον εν λόγω προσφοροδότη και, στις 17.9.2014, η Αρχή του απέστειλε επιστολή αποδοχής, με την οποία του ζήτησε όπως υποβάλει εντός 15 ημερών Εγγυητική Επιστολή Πιστής Εκτέλεσης της σύμβασης, καθώς και διάφορα άλλα έγγραφα, ώστε να προχωρήσει στην υπογραφή της σύμβασης.

Ο προσφοροδότης, με επιστολές που απέστειλε στην Αρχή – μέσω δικηγόρου –, αρνήθηκε να υποβάλει τα πιο πάνω έγγραφα και να υπογράψει τη σύμβαση, ισχυριζόμενος ότι το έργο παρουσιάζει ατέλειες/ελλείψεις.

Στις 16.12.2014, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε όπως προχωρήσει στην απαίτηση εξαργύρωσης από την τράπεζα, της Εγγύησης Συμμετοχής του προσφοροδότη, ύψους €100.000. Αποφάσισε επίσης όπως η Αρχή προχωρήσει σε νέα προκήρυξη του διαγωνισμού, αφού ετοιμαστούν νέοι όροι, για την παραχώρηση Άδειας Χρήσης για το κάθε υποστατικό ξεχωριστά, αναλαμβάνοντας η ίδια την ευθύνη διαχείρισης των Χώρων.

Τον Απρίλιο 2015, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής παρατηρήσαμε ότι στους όρους του διαγωνισμού για την Α' Φάση δεν καθορίστηκε συγκεκριμένο

αρχιτεκτονικό πρόγραμμα αξιοποίησης και ανάπλασης του Παλιού Λιμανιού και του περιβάλλοντα χώρου, στο οποίο να υποδεικνύεται η επιθυμητή έκταση και ανάπτυξη του έργου, ο προϋπολογισμός του, καθώς και οι τεχνικές και αισθητικές απαιτήσεις. Ως αποτέλεσμα, η βραβευθείσα μελέτη που προέκυψε από τη Β' Φάση του διαγωνισμού, δεν ικανοποιούσε τις απαιτήσεις, προσδοκίες και στόχους που τέθηκαν από την πολιτεία, καθιστώντας αναγκαία την προσαρμογή και τροποποίηση των βραβευθέντων σχεδίων.

Παρατηρήσαμε επίσης τα ακόλουθα:

- (i) Στους όρους του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού για τη Β' Φάση, καθορίστηκε ως προϋπολογιζόμενη δαπάνη του έργου, ποσό ύψους Λ.Κ. 5.800.000 (€9.909.888), με ανώτατο όριο αύξησης μέχρι 20%. Καθορίστηκε επίσης το συνολικό εμβαδό των οικοδομών σε 6.943τ.μ. Μετά τις διαβουλεύσεις που έγιναν μεταξύ των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών και Τμημάτων, το συνολικό εμβαδόν των οικοδομών περιορίστηκε στα 5.800τ.μ.

Στις 30.5.2006, σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής, αποφασίστηκε όπως το κατασκευαστικό κόστος του έργου, με βάση την αναθεωρημένη μελέτη, να μην υπερβαίνει τις Λ.Κ.8.000.000 (€13.668.811).

Στους όρους του διαγωνισμού για την κατασκευή του έργου, καθορίστηκε ως εκτίμηση δαπάνης το κατά πολύ ψηλότερο ποσό των €21.000.000. Το ποσό αυτό υπερβαίνει το ποσό της αρχικά προϋπολογισθείσας δαπάνης (€9.909.888) κατά 112%, ενώ το ανώτατο όριο που είχε τεθεί στους όρους του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, ήταν – μόλις – 20%.

- (ii) Μετά την άρνηση του επιτυχόντα προσφοροδότη να υπογράψει τη σύμβαση Διαχείρισης, Λειτουργίας, Εκμετάλλευσης και Συντήρησης του έργου, η Αρχή αποφάσισε την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού με νέα διαδικασία, που προνοούσε την παραχώρηση άδειας χρήσης για το κάθε υποστατικό ξεχωριστά και, την ανάληψη της ευθύνης για τη διαχείριση των χώρων, από την ίδια την ΑΛΚ.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε τους λόγους για τους οποίους η Αρχή προχώρησε στην προκήρυξη του διαγωνισμού κατασκευής του έργου με προϋπολογισμό δαπάνης ύψους €21.000.000, ενώ, σύμφωνα με τους όρους του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, η προϋπολογισθείσα δαπάνη είχε καθοριστεί στις Λ.Κ. 5.800.000 (€9.909.888) και, σε κατοπινό στάδιο, το Διοικητικό Συμβούλιο είχε αποφασίσει όπως το κατασκευαστικό κόστος του έργου να μη υπερβεί τις Λ.Κ. 8.000.000 (€13.668.811). Ζητήσαμε επίσης να πληροφορηθούμε και κατά πόσο η Αρχή είχε προβεί σε εκπόνηση μελέτης βιωσιμότητας, με την οποία να καταδεικνυόταν ότι η νέα μέθοδος αξιοποίησης του έργου που επιλέχθηκε, ήταν οικονομικά ή πλέον συμφέρουσα για την ΑΛΚ, σε σύγκριση με τη διαδικασία διαχείρισης ολόκληρου του χώρου από ένα επενδυτή, όπως προβλεπόταν στον αρχικό διαγωνισμό.

Τέλος ζητήσαμε όπως η ΑΛΚ μας πληροφορήσει και τα ακόλουθα:

- (i) Κατά πόσο η ανάπτυξη του έργου, πληρούσε τις πρόνοιες του Τοπικού Σχεδίου Λεμεσού και του Σχεδίου Ανάπτυξης της Κεντρικής Περιοχής Λεμεσού.
- (ii) Κατά πόσο το έργο υλοποιήθηκε βάσει της εκδοθείσας Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής.
- (iii) Τις αλλαγές που έγιναν στη βραβευθείσα μελέτη του έργου όσον αφορά τη χωροθέτηση και το ύψος των κτηρίων, τον σχεδιασμό τους, καθώς και την πυκνότητα ανάπτυξης που επέφερε η μείωση του εμβαδού δόμησης.
- (iv) Κατά πόσο έχει προκύψει, λόγω της τροποποίησης της βραβευθείσας μελέτης, διαφοροποίηση στη χρήση των κτηρίων.
- (v) Κατά πόσο έχει γίνει Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον αναφορικά με το έργο.
- (vi) Τους λόγους για τους οποίους αποφασίστηκε η σημαντική αύξηση του προϋπολογισμού του έργου, από €10.000.000 σε €17.000.000 περίπου.

Τον Μάιο 2015, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΛΚ μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

Η αύξηση του προϋπολογισμού του έργου οφειλόταν κυρίως στην αύξηση των τιμών των κατασκευαστικών εργασιών από το 2003 που είχε καθοριστεί ο προϋπολογισμός της δαπάνης μέχρι το 2009 που προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός, καθώς και στις αλλαγές που έγιναν στον αρχικό σχεδιασμό κατόπιν των υποδείξεων του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και του Δήμου Λεμεσού. Όσον αφορά το θέμα της διαχείρισης, λειτουργίας, εκμετάλλευσης και συντήρησης των κτηριακών εγκαταστάσεων του έργου, μας πληροφόρησε ότι μετά την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών, η Αρχή αφού μελέτησε διάφορες μελέτες/αναλύσεις για την πιο συμφέρουσα λειτουργικά και οικονομικά μέθοδο για την αξιοποίηση του έργου, κατέληξε σε τρεις επιλογές (την ανάληψη της διαχείρισης από την Αρχή, τον διαχωρισμό της διαχείρισης σε πακέτα από ιδιώτες και την ανάθεση της διαχείρισης ολόκληρου του έργου σε ένα μόνο διαχειριστή). Τον Ιανουάριο 2012, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε να εγκρίνει την ανάθεση της διαχείρισης ολόκληρου του έργου σε ένα μόνο διαχειριστή και ως εκ τούτου προκηρύχθηκε ο σχετικός αρχικός διαγωνισμός. Λόγω της αποτυχίας του αρχικού διαγωνισμού, και της μη ύπαρξης επαρκούς ενδιαφέροντος για παραχώρηση όλων των υποστατικών του έργου σε ένα διαχειριστή, η Αρχή αποφάσισε όπως στον νέο διαγωνισμό, προχωρήσει σε παραχώρηση του κάθε υποστατικού ξεχωριστά, σε διαφορετικό διαχειριστή για το καθένα.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΛΚ μας πληροφόρησε περαιτέρω τα ακόλουθα ότι η Αρχή είχε εξασφαλίσει για το έργο Πολεοδομική Άδεια και Άδεια Οικοδομής και ότι τα εγκριθέντα σχέδια συνάδουν με τις πρόνοιες του Τοπικού Σχεδίου Λεμεσού. Στο έργο έχουν γίνει μόνο εσωτερικές τροποποιήσεις για τις οποίες κατατέθηκε αίτηση στον Δήμο Λεμεσού για καλυπτική άδεια. Οι αλλαγές που έγιναν στον αρχικό σχεδιασμό του έργου προέκυψαν μετά από υποδείξεις του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως και του Δήμου Λεμεσού, χωρίς να αλλοιωθεί το περιεχόμενο της βραβευθείσας πρότασης. Οι αλλαγές στα κτήρια αφορούν κυρίως τα εμβαδά των διαφόρων χρήσεων των κτηρίων, με στόχο τη μείωση του συνολικού εμβαδού του έργου. Οι χρήσεις και οι βασικοί στόχοι που περιγράφονται στον αρχιτεκτονικό διαγωνισμό δεν διαφοροποιήθηκαν σε σχέση με την υλοποίηση του έργου. Δεν απαιτείται εκπόνηση Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον αναφορικά με το έργο.

Σύσταση: Στους όρους των Αρχιτεκτονικών διαγωνισμών θα πρέπει να καθορίζονται επακριβώς και με σαφήνεια οι απαιτήσεις της Αναθέτουσας Αρχής για αποφυγή ανάγκης τροποποιήσεων στην επιλεγείσα μελέτη, υπέρβασης του προϋπολογισμού και καθυστερήσεων στην υλοποίηση του έργου.

Προκήρυξη Διαγωνισμού για την Παραχώρηση Άδειας Χρήσης/ Εκμετάλλευσης των Υποστατικών του Παλιού Λιμανιού Λεμεσού - Αρ. Διαγωνισμού 5/2015. Ο διαγωνισμός αποτελούσε επαναπροκήρυξη του προηγούμενου διαγωνισμού που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Στον νέο διαγωνισμό (αρ. 5/2015) προβλεπόταν η παραχώρηση Άδειας Χρήσης/ Εκμετάλλευσης του κάθε Υποστατικού ξεχωριστά, για περίοδο 5 ετών, με δικαίωμα ανανέωσης για 5 επιπλέον έτη. Σε Πίνακα που περιλήφθηκε στα έγγραφα του διαγωνισμού, καταγράφονταν όλα τα διαθέσιμα για παραχώρηση Άδειας Υποστατικά. Σύμφωνα με τον Πίνακα, το ελάχιστο συνολικό ετήσιο δικαίωμα υπολογίστηκε σε €1.993.600 και το εκτιμώμενο σε €2.148.700.

Τον Ιούνιο 2015, με επιστολή μας προς την Αν. Γενική Διευθύντρια της ΑΛΚ υποδείξαμε ότι από την αξιολόγηση/σύγκριση των πιο πάνω στοιχείων με τα δεδομένα του προηγούμενου διαγωνισμού, προκύπτει ότι με τον νέο διαγωνισμό, το ελάχιστο ποσό ετήσιου δικαιώματος εκτιμάται ότι θα είναι μειωμένο σε σύγκριση με το ελάχιστο ποσό που είχε καθοριστεί στον αρχικό διαγωνισμό και ότι, πέραν αυτού, η Αρχή θα επωμιζόταν και τα έξοδα για τη διαχείριση των χώρων, με αποτέλεσμα τα αναμενόμενα έσοδα της Αρχής να είναι ακόμα πιο μειωμένα.

Τον Ιούλιο 2015, η Αρχή μας πληροφόρησε ότι οι λόγοι που δεν ολοκληρώθηκε επιτυχώς ο προηγούμενος διαγωνισμός, ήταν – μεταξύ άλλων – το ύψος του ελάχιστου ετήσιου οικονομικού ανταλλάγματος που καθορίστηκε στα έγγραφα του διαγωνισμού (€2.300.000), καθώς και ότι προβλεπόταν η παραχώρηση ολόκληρου του έργου σε ένα επενδυτή. Κατά την εξέταση των δεδομένων, ενόψει της προκήρυξης του νέου διαγωνισμού, λήφθηκαν τον Μάρτιο 2015, δύο εκτιμήσεις της αξίας ενοικίασης των υποστατικών. Η ΑΛΚ αποφάσισε να καθορίσει στα έγγραφα του νέου διαγωνισμού ως ελάχιστο συνολικό ετήσιο δικαίωμα, το χαμηλότερο ποσό εκ των δύο εκτιμήσεων, μειωμένο περαιτέρω κατά 10%. Όσον αφορά το θέμα των εξόδων διαχείρισης, η Αρχή μας πληροφόρησε ότι τα έξοδα αυτά θα χρεώνονται στους κατόχους των Αδειών των Υποστατικών, μέσω των κοινόχρηστων και ειδικών εξόδων λειτουργίας.

Σύσταση: Στην περίπτωση πλειοδοτικών διαγωνισμών, θα πρέπει να προηγείται τεχνοοικονομική μελέτη για τον καθορισμό του ελάχιστου αποδεκτού ετήσιου δικαιώματος χρήσης.

4.26 ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΑΤΗΚ)

Στις 15 Ιουνίου 2015 υποβλήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, η Έκθεση της Υπηρεσίας μας επί των οικονομικών καταστάσεων της ΑΤΗΚ, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Οι συστάσεις της Έκθεσης εκείνης υιοθετούνται και θεωρούνται ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Έκθεσης ώστε να τυγχάνει και για αυτές εφαρμογής το άρθρο 4^Α («Έκθεση συμμόρφωσης και εφαρμογής») του Περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου.

4.27 ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΕΞΩΔΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ

Ετοιμασία και έλεγχος λογαριασμών. Σύμφωνα με το άρθρο 18(3) του περί Σύστασης και Λειτουργίας Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης Νόμου του 2010 (Ν.84(Ι)/2010), οι λογαριασμοί του Φορέα ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 20(2) το «Συμβούλιο υποβάλλει στις αρμόδιες εποπτικές αρχές, στο Υπουργικό Συμβούλιο και στην Βουλή των Αντιπροσώπων για ενημέρωση, εντός ενός μηνός από τη συμπλήρωση του ελέγχου των λογαριασμών και την έκδοση της έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή απολογισμό οικονομικής διαχείρισης, τον οποίο δημοσιεύει στον ιστοχώρο του Φορέα στο διαδίκτυο».

Ο Φορέας συστάθηκε από το 2010, ωστόσο έκτοτε εκκρεμεί η ετοιμασία λογαριασμών και η υποβολή τους στην Υπηρεσία μας για έλεγχο, κατά παράβαση των προνοιών του άρθρου 109 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014 (Ν.20(Ι)/2014). Ως αποτέλεσμα δεν εφαρμόστηκε ούτε η πρόνοια του άρθρου 20(2) του Νόμου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος, το Διοικητικό Συμβούλιο του Φορέα έχει πρόσφατα αναθέσει σε ελεγκτικό οίκο την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010-2014 και αναμένεται να είναι σε θέση να υποβάλει τους λογαριασμούς αυτούς στην Υπηρεσία μας σύντομα για τον νενομισμένο έλεγχο.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας αναμένει την ετοιμασία και υποβολή των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2010-2014 όσο το δυνατό πιο σύντομα και επισημαίνει ότι στο μέλλον οικονομικές καταστάσεις πρέπει να ετοιμάζονται και υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο εντός τεσσάρων μηνών μετά το τέλος κάθε οικονομικού έτους, σύμφωνα με το άρθρο 109 του Ν.20(Ι)/2014.

4.28 ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων για έλεγχο. Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2013, οι οποίες υποβλήθηκαν καθυστερημένα στις 25.11.2014, οι δε τελικές αναθεωρημένες καταστάσεις υποβλήθηκαν στις 30.1.2015.

Σύμφωνα με το άρθρο 109 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014, η ΕΚ μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη του οικονομικού της έτους οφείλει να καταρτίζει και να υποβάλλει στον Υπουργό Οικονομικών και στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο τις οικονομικές καταστάσεις του προηγούμενου οικονομικού έτους.

Δεδομένου ότι οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2014, μας υποβλήθηκαν στις 18.5.2015, αναμένεται ότι από τούδε και στο εξής οι οικονομικές καταστάσεις θα υποβάλλονται εντός των χρονικών περιθωρίων που αναφέρονται πιο πάνω.

Οικονομική Κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2013 παρουσίασαν πλεόνασμα ύψους €1.230.498 σε σύγκριση με €785.399 το 2012. Η αύξηση κατά €445.099 προέκυψε κυρίως από την αύξηση των εσόδων όπως φαίνεται πιο κάτω.

(β) Έσοδα. Τα έσοδα της Επιτροπής, περιλαμβανομένης της κρατικής χορηγίας ύψους €2.806.000, ανήλθαν σε €5.513.020 σε σύγκριση με €4.493.622 το 2012, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €1.019.398.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα για το έτος ανήλθαν σε €4.182.055 σε σύγκριση με €3.740.258 το 2012, δηλαδή σημείωσαν αύξηση ύψους €441.797 ή ποσοστό 11,81%. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας γραφείου και συγκεκριμένα των ενοικίων κατά €145.958 ή 72,63%, λόγω της μετακόμισης της ΕΚ σε νέο κτήριο και της καταβολής υψηλότερου ενοικίου, και στην αύξηση των άλλων γενικών εξόδων κατά €315.384 ή 89,53% και κυρίως στην αύξηση των εξόδων για αγορά υπηρεσιών κατά €161.806 και των έκτακτων εξόδων κατά €70.713.

Προσωπικό.

(α) Κόστος προσωπικού. Η ΕΚ στις 31.12.2013 εργοδοτούσε 53 άτομα (52 μόνιμους και 1 έκτακτο) όπως και στις 31.12.2012. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν για το 2013 σε €2.568.637 σε σύγκριση με €2.590.965 το 2012, παρουσίασαν δηλαδή μείωση κατά €22.328.

(β) Ωφελήματα υπαλλήλων της ΕΚ.

- (i) Εκπαιδευτική Άδεια.** Στη συνεδρίαση του Συμβουλίου ημερ. 25.4.2014, αποφασίστηκε διαφοροποίηση της πολιτικής για την εκπαιδευτική άδεια όταν αυτή αφορά σε εξετάσεις για απόκτηση επαγγελματικού προσόντος. Συγκεκριμένα, αποφασίστηκε όπως παραχωρούνται μέχρι 5 εργάσιμες μέρες άδεια με απολαβές σε προσωπικό για προετοιμασία για τις εν λόγω εξετάσεις.

Σημειώνεται ότι στη Δημόσια Υπηρεσία η απόκτηση επιπρόσθετων ακαδημαϊκών/επαγγελματικών προσόντων είναι απόφαση και ευθύνη του εκάστοτε υπαλλήλου και ως εκ τούτου ο χρόνος που απαιτείται για προετοιμασία και για την εξέταση αφαιρείται από την άδεια ανάπαυσης του.

Η Πρόεδρος της ΕΚ μάς πληροφόρησε ότι η ΕΚ θεωρεί ότι η επιμόρφωση του προσωπικού είτε με σεμινάρια είτε με την απόκτηση επιπλέον προσόντων είναι απαραίτητη, λαμβάνοντας υπόψη το συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον το οποίο οφείλει να εποπτεύει, καθώς και την αναγκαία εξειδίκευση που πρέπει να έχει αριθμός λειτουργών για να μπορούν να εκτελούν με επάρκεια τα καθήκοντά τους. Μας πληροφόρησε επίσης, ότι αυτή προωθήθηκε και από τη συντεχνία των υπαλλήλων και έχει συμπεριληφθεί στη συλλογική σύμβαση και ότι και άλλοι

ημικρατικοί οργανισμοί αναγνώρισαν την αναγκαιότητα παροχής εκπαιδευτικής άδειας και έχουν εφαρμόσει ανάλογες πρακτικές.

Καταληκτικά, η Πρόεδρος της ΕΚ μάς πληροφόρησε ότι θα προωθηθεί εισήγηση για διαφοροποίηση της πολιτικής έτσι ώστε να μειωθούν οι μέρες και να συνάδουν με την πρακτική που εφαρμόζει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

- (ii) **Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.** Η ΕΚ κατέβαλε για το 2013 €197.541 (2012: €186.380) σε ιδιωτική ασφαλιστική εταιρεία για ιατροφαρμακευτική κάλυψη του προσωπικού. Σημειώνεται ότι δεν γίνεται οποιαδήποτε αποκοπή από τους υπαλλήλους και το πόσο επιβαρύνει αποκλειστικά την ΕΚ.

Η Πρόεδρος της ΕΚ πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης περιλαμβάνεται στη συλλογική σύμβαση. Σημείωσε περαιτέρω ότι η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης αναμένεται να διαφοροποιηθεί ή/και καταργηθεί μετά την εφαρμογή του ΓΕΣΥ.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε την επαναξιολόγηση του θέματος. Σχετική αναφορά παρατίθεται στην Παράγραφο 2.8 της παρούσας Έκθεσης που αφορά το Υπουργείο Οικονομικών.

- (iii) **Ταμείο Προνοίας.** Στην ΕΚ λειτουργεί Ταμείο Προνοίας καθορισμένης συνεισφοράς. Στο Ταμείο συνεισφέρουν οι υπάλληλοι με ποσοστό 5% ή 7,5% ή 10% και ο εργοδότης με ποσοστό 13% από 1.1.2013, με βάση τροποποίηση του κανονισμού ημερ. 5.6.2012. Το ποσοστό συνεισφοράς του εργοδότη κρίνεται ψηλό εφόσον σε παρόμοια Ταμεία Προνοίας το εν λόγω ποσοστό μειώθηκε λόγω της οικονομικής κατάστασης.

Σύσταση: Στα πλαίσια του εξορθολογισμού των δημόσιων οικονομικών, θα πρέπει να επανεξεταστεί το ύψος της συνεισφοράς του εργοδότη και να ληφθεί καθοδήγηση από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Η Πρόεδρος της ΕΚ μάς πληροφόρησε ότι το Ταμείο καλύπτεται από τη συλλογική σύμβαση και ότι θα αναμένουν να δουν τα ποσοστά που θα ισχύουν με τη μελλοντική δημιουργία Ταμείου Προνοίας στον δημόσιο τομέα και μετά θα γίνουν προτάσεις για αναπροσαρμογή του ύψους της συνεισφοράς, αν αυτό κριθεί απαραίτητο για να υπάρχει ομοιομορφία.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το ύψος του ποσοστού θα πρέπει να επανεξεταστεί το συντομότερο.

Επιβολή και είσπραξη προστίμων. Μέσα στο 2013 η ΕΚ επέβαλε διοικητικά πρόστιμα, με βάση το άρθρο 37 του Νόμου 73(Ι)/2009, συνολικού ύψους €1.279.000 (€211.000 το 2012) και εισέπραξε ποσό ύψους €432.000 (€129.400 το 2012).

Εκθέσεις Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) αναφορικά με την εποπτεία του χρηματοοικονομικού τομέα στη Κύπρο. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η μελέτη του ΔΝΤ εκπονήθηκε με βάση τους στόχους και τις αρχές της Εποπτείας Κινητών Αξιών του Διεθνούς Οργανισμού Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (International Organization of Securities Commissions (IOSCO)) το 2006 και αναθεωρήθηκε τον Μάιο του 2009 και αφορούσε στην εποπτεία του χρηματοοικονομικού τομέα στην Κύπρο από διάφορες εποπτικές αρχές: Κεντρική Τράπεζα – τραπεζικό σύστημα, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς – κεφαλαιαγορά, Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών – ασφαλιστικός τομέας.

Στην έκθεση του ΔΝΤ όσον αφορά στην εποπτεία των Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΕΠΕΥ), εφιστάται η προσοχή της ΕΚ στον έλεγχο των ΕΠΕΥ που ανήκουν σε ξένους ιδιοκτήτες και παρέχουν υπηρεσίες κυρίως σε ξένους πελάτες.

Κατά το 2013, σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση της ΕΚ, διενεργήθηκαν συνολικά 11 επιτόπιοι έλεγχοι για ξέπλυμα παράνομου χρήματος, 13 επιτόπιοι έλεγχοι αποτελεσματικότητας εποπτικής λειτουργίας και 15

έλεγχοι συμμόρφωσης. Σύμφωνα με τη προϊστάμενη του Τμήματος Εποπτείας της ΕΚ, ο αριθμός ελέγχων που διενεργήθηκαν κατά το 2013 ήταν περιορισμένος λόγω έλλειψης προσωπικού.

Αναφορικά με το θέμα της μη εξασφάλισης επαρκών πόρων από την ΕΚ για εκτέλεση των νομικών της υποχρεώσεων (τόσο χρηματικών όσο και σε ανθρώπινο δυναμικό), που επίσης αναφέρεται στις παρατηρήσεις της Έκθεσης του ΔΝΤ, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο της πρόσθετης χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της ΕΚ από τους εποπτευόμενους, συμπεριλαμβανομένων και των ΕΠΕΥ. Το θέμα της εξέτασης της χρηματοδότησης των Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφέρεται και στην Έκθεση Jacques de la Rosière, η οποία ετοιμάστηκε τον Φεβρουάριο του 2009 με βάση όρους εντολής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με σκοπό να συμβουλευθεί για τη ρύθμιση και εποπτεία των χρηματοοικονομικών αγορών.

Με την ψήφιση της οδηγίας ΚΔΠ 476/2012 ημερ. 26.11.2012, αυξήθηκαν τα τέλη των ετήσιων συνδρομών των ΚΕΠΕΥ, σε μια προσπάθεια αύξησης των εσόδων της ΕΚ από τους εποπτευόμενους. Επιπλέον, όπως πληροφορηθήκαμε, γίνονται σκέψεις για δικαιότερη τιμολόγηση των ελεγχόμενων βάσει της αποτίμησης κινδύνου, σε κάθε περίπτωση, η οποία θα γίνεται μετά τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, το οποίο, όπως πληροφορηθήκαμε, ολοκληρώθηκε και εφαρμόστηκε μερικώς το 2015.

Σχετικά με το θέμα των συστάσεων και εισηγήσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Έκθεσης της Ομάδας Jacques de la Rosière για θέματα που αφορούν στην ΕΚ, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών ενέκρινε τη δημιουργία ειδικής επιτροπής απαρτιζόμενης από λειτουργούς του Υπουργείου Οικονομικών και της ΕΚ για εξέταση των θεμάτων που αναφέρονται στις πιο πάνω Εκθέσεις.

Όπως πληροφορηθήκαμε, η ειδική επιτροπή που συστάθηκε, ετοίμασε προσχέδιο των όρων εντολής το οποίο εκκρεμεί από τις 25.11.2010 στον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών για έγκριση.

Σύσταση: Το θέμα να τεθεί ενώπιον του Υπουργού Οικονομικών για ενημέρωση και χειρισμό.

Έκθεση αξιολόγησης της Κύπρου από την Επιτροπή «Moneyval». Η Επιτροπή Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία είναι μέλος της Ομάδας Οικονομικής Δράσης (“Financial Action Task Force – FATF”), έχει ως στόχο τη διασφάλιση μέσω αξιολογήσεων, της συμμόρφωσης των χωρών μελών με τα αναγνωρισμένα διεθνή πρότυπα και Ευρωπαϊκές Οδηγίες για την καταπολέμηση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η διαδικασία της τέταρτης αξιολόγησης της Κύπρου από την Επιτροπή Moneyval ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2010 ενώ η έκθεση αξιολόγησης ολοκληρώθηκε και δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο του 2011.

Στην έκθεση αξιολόγησης αναφέρονται τα πιο κάτω θέματα που αφορούν στη λειτουργία και στην αποτελεσματικότητα της εποπτείας που ασκεί η ΕΚ, και τα οποία συζητήθηκαν στη συνεδρία του Συμβουλίου της ΕΚ ημερ. 6.2.2012.

(α) Εκπαίδευση: Μέχρι το τέλος του 2013 δεν είχε οριστικοποιηθεί η εκπαίδευση του προσωπικού της ΕΚ σε θέματα παρεμπόδισης ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Το θέμα της εκπαίδευσης του προσωπικού σε θέματα παρεμπόδισης ξεπλύματος παράνομου χρήματος τέθηκε και από την Τρόικα η οποία επέβαλε πρόγραμμα ενεργειών στο οποίο τέθηκε χρονοδιάγραμμα για την εκπαίδευση του προσωπικού. Όπως διαπιστώθηκε, για το 2014 ετοιμάστηκε επίσημο πρόγραμμα εκπαίδευσης του προσωπικού στο οποίο συμπεριλήφθηκε η εν λόγω εκπαίδευση.

(β) Προσωπικό: Η στελέχωση του τμήματος ΕΠΕΥ είναι ελλιπής, με αποτέλεσμα το τμήμα να μην μπορεί να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις εποπτείας του μεγάλου επενδυτικού τομέα της Κύπρου. Υπάρχει έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού με εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις και ελλιπής χρηματοδότησή του. Το θέμα της ελλιπούς στελέχωσης της ΕΚ, και κατά συνέπεια της ανεπαρκούς εποπτείας, τέθηκε και από την Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ) στην έκθεση της σχετικά με τις αγορές

χρηματοπιστωτικών μέσων. Η δημιουργία μίας αποτελεσματικότερης και ολοκληρωμένης αγοράς χρηματοοικονομικών υπηρεσιών είναι δεσμευτική για την Κύπρο ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά από απόφαση του Συμβουλίου της Λισσαβώνας το 2004, αποτέλεσμα της οποίας ήταν η έκδοση της Οδηγίας 2004/39 ΕΚ «Αγορές Χρηματοοικονομικών Μέσων» (MiFID).

Στο Τμήμα Εποπτείας λειτουργεί ξεχωριστός Τομέας εποπτείας για θέματα ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης τρομοκρατίας το οποίο στελεχώνεται, στο παρόν στάδιο, από τρεις λειτουργούς. Όπως πληροφορηθήκαμε, με βάση απαίτηση της Τρόικας για ενδυνάμωση του εν λόγω Τομέα, έχουν συμπεριληφθεί στον Προϋπολογισμό του 2015 τρεις νέες θέσεις. Επιπρόσθετα, πληροφορηθήκαμε ότι η ΕΚ αναμένεται να προχωρήσει σε μίσθωση υπηρεσιών δύο επιπλέον προσώπων οι οποίοι θα ασχολούνται με το πιο πάνω θέμα.

Η Πρόεδρος της ΕΚ πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι από το 2015 έχει δημιουργηθεί ξεχωριστό τμήμα για την εποπτεία θεμάτων ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, το οποίο έχει διαχωριστεί από το Τμήμα Εποπτείας.

(γ) Επιτόπιοι έλεγχοι/πλαίσιο εποπτείας: Διαπιστώθηκε απουσία πλαισίου εποπτείας στη βάση της διαχείρισης κινδύνων των ΚΕΠΕΥ (risk-based approach) και αδυναμία διεξαγωγής τακτικών επιτόπιων ελέγχων. Σημειώνεται ότι, η ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας αξιολόγησης κινδύνων περιλήφθηκε και στο Μνημόνιο Συναντίληψης με την Τρόικα.

Ως εκ τούτου, η ΕΚ, μετά από προκήρυξη προσφορών, ανέθεσε τον Νοέμβριο του 2013 την ανάπτυξη πλαισίου εποπτείας στη βάση διαχείρισης των κινδύνων των ΕΠΕΥ σε ελεγκτικό οίκο προς €365.000. Όπως πληροφορηθήκαμε, το έργο έχει ολοκληρωθεί. Όσον αφορά στους ελέγχους, η ΕΚ αποφάσισε όπως δοθεί προτεραιότητα σε επιτόπιους ελέγχους για διαπίστωση της συμμόρφωσης των ΚΕΠΕΥ όσον αφορά σε θέματα παρεμπόδισης ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Ενδεικτικά, όπως αναφέρεται και στην Ετήσια Έκθεση της ΕΚ, για το 2013, διενεργήθηκαν 11 σχετικοί επιτόπιοι έλεγχοι συμμόρφωσης (9 σε ΚΕΠΕΥ και 2 σε ΕΠΔΥ).

(δ) Επιβολή κυρώσεων. Οι πλείστες κυρώσεις που επιβλήθηκαν είναι σε μορφή επιστολών παρατήρησης ενώ το νομικό πλαίσιο είναι ασαφές σχετικά με τη δυνατότητα επιβολής κυρώσεων σε διευθυντές ή/και στα μέλη Διοικητικών Συμβουλίων των ΚΕΠΕΥ σχετικά με ξέπλυμα παράνομου χρήματος και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η Επιτροπή Moneyval επισημαίνει επίσης ότι μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης αξιολόγησης δεν είχαν επιβληθεί οι προβλεπόμενες από τον Νόμο κυρώσεις και εισηγείται όπως η ΕΚ επιβάλλει διαφορετικού είδους κυρώσεις αναλόγως του αδικήματος και όχι αναγκαστικά σε μορφή επιστολών παρατήρησης. Για το θέμα, η ΕΚ αποφάσισε όπως σε περιπτώσεις που υπάρχουν παραβάσεις του Νόμου και της Οδηγίας σχετικά με την παρεμπόδιση ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, επιβάλλονται αυστηρότερες κυρώσεις και σε περίπτωση που οι εν λόγω παραβάσεις οφείλονται σε υπαιτιότητα των διευθυντών ή/και των μελών Διοικητικών Συμβουλίων επιβάλλονται κυρώσεις και στους ίδιους. Η τροποποίηση του νομικού πλαισίου ώστε να είναι δυνατή η επιβολή κυρώσεων από την ΕΚ σε φυσικά πρόσωπα, έχει ψηφισθεί από τη Βουλή τον Σεπτέμβριο του 2013.

Σύσταση: Δεδομένου και του ότι αναμένεται να διεξαχθεί νέα αξιολόγηση της Κύπρου από την Επιτροπή Moneyval, οι ενέργειες σχετικά με τις πιο πάνω επισημάνσεις θα πρέπει να συνεχιστούν απρόσκοπτα για πλήρη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα που αφορούν στην εποπτεία του χρηματοοικονομικού τομέα στη Κύπρο.

Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου (ΜΕΕ). Σε συνεδρία του Συμβουλίου της ΕΚ, ημερ. 14.5.2012, αποφασίστηκε η δημιουργία ΜΕΕ και η ανάθεση των καθηκόντων υπεύθυνου για τη ΜΕΕ σε συγκεκριμένη

λειτουργό. Περαιτέρω, αποφασίστηκε ως προτεραιότητα της Εσωτερικού Ελεγκτή ο συντονισμός της καταγραφής των διαδικασιών και πολιτικών της Επιτροπής.

Όπως διαπιστώθηκε, η Εσωτερικός Ελεγκτής από το 2012 μέχρι και τον Νοέμβριο του 2014, εκτελούσε παράλληλα και άλλα καθήκοντα γεγονός που έπληττε την ανεξαρτησία της ως Εσωτερικού Ελεγκτή.

Όπως πληροφορηθήκαμε, καταρτίστηκε ήδη το καταστατικό λειτουργίας ΜΕΕ το οποίο και εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της ΕΚ στις 2.2.2015. Επιπρόσθετα, πληροφορηθήκαμε ότι το Συμβούλιο της ΕΚ σε συνεδρία του ημερ. 2.2.2015, ενέκρινε, μετά από εισήγηση της Εσωτερικού Ελεγκτή, την τροποποίηση του άρθρου 23 του Νόμου που ρυθμίζει τη δομή, τις αρμοδιότητες, τις εξουσίες, την οργάνωση και άλλα συναφή θέματα της ΕΚ, ούτως ώστε να επιτρέπεται η σύσταση Επιτροπής Ελέγχου, απαρτιζόμενης αποκλειστικά από ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Συμβουλίου, όπως προβλέπεται στις βέλτιστες πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Λόγω του ότι εκκρεμούσαν η κατάρτιση του καταστατικού λειτουργίας της ΜΕΕ και η σύσταση της Επιτροπής Ελέγχου, δεν έγινε ουσιαστική εργασία από πλευράς εσωτερικού ελέγχου μέχρι και το 2014.

Σύσταση: Όπως η ΕΚ προχωρήσει άμεσα στην τροποποίηση της νομοθεσίας και στη σύσταση της Επιτροπής Ελέγχου. Επίσης, η Εσωτερικός Ελεγκτής θα πρέπει να προχωρήσει σε αξιολόγηση κινδύνων των διάφορων διαδικασιών που ακολουθούνται στην ΕΚ και βάσει αυτής να προχωρήσει το συντομότερο στην κατάρτιση του ετήσιου προγράμματος ελέγχου της θέτοντας προτεραιότητα στις περιοχές αυξημένου κινδύνου.

Η Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι οι εργασίες της ΜΕΕ δεν ήταν ουσιαστικές τα έτη 2012-2014 επειδή η λειτουργός εκτελούσε παράλληλα και άλλα καθήκοντα, όπως αναφέρουμε πιο πάνω, αλλά και επειδή απαραίτητη προϋπόθεση για την πλήρη λειτουργία της ΜΕΕ είχε τεθεί η στελέχωσή της με τουλάχιστον ακόμα ένα λειτουργό και ένα γραφέα. Μας πληροφόρησε επίσης, ότι το εγχειρίδιο διαδικασιών της ΜΕΕ εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της ΕΚ τον Φεβρουάριο του 2015 και ότι τον Ιούλιο του 2015 η ΜΕΕ στελεχώθηκε με ακόμα ένα λειτουργό και ήδη είναι σε λειτουργία.

Όσον αφορά στην τροποποίηση της νομοθεσίας για να είναι δυνατή η σύσταση Επιτροπής Ελέγχου, μας πληροφόρησε ότι το θέμα θα προωθηθεί στο αρμόδιο τμήμα της ΕΚ για χειρισμό.

4.29 ΕΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Διορισμός-Σύνθεση Εφοριακού Συμβουλίου. Στις 31.12.2013 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε το διορισμό νέου Εφοριακού Συμβουλίου (ΕΦ.ΣΥ.) αποτελούμενο από την Πρόεδρο και τέσσερα μέλη, από τις 31.12.2013 έως τις 30.12.2017, και την 1.4.2014 προχώρησε στον διορισμό και πέμπτου μέλους του ΕΦ.ΣΥ. Η Υπηρεσία μας, με επιστολή της προς τον Υπουργό Οικονομικών τον Αύγουστο 2012 αναφορικά με τη σύνθεση διαφόρων συλλογικών οργάνων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και το ΕΦ.ΣΥ., καθώς επίσης με σχετικές επιστολές της προς το ΕΦ.ΣΥ. εισηγήθηκε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο μείωσης των μελών του ΕΦ.ΣΥ., με κατάλληλη τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του ημερ. 5.11.2014 αποφάσισε όπως, μετά την συμπλήρωση της θητείας των μελών του Εφοριακού Συμβουλίου στις 30.12.2017, μειωθεί ο αριθμός των μελών του από 5 σε 3.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει έγκαιρη και κατάλληλη τροποποίηση στη σχετική νομοθεσία/Κανονισμούς, για σκοπούς υλοποίησης της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5.11.2014.

Η Πρόεδρος του ΕΦ. ΣΥ. μάς ανέφερε ότι ο αριθμός των μελών του ΕΦ.ΣΥ. είναι συνδεδεμένος με την προωθούμενη από την Κυβέρνηση διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του ούτως ώστε το Συμβούλιο να επιλαμβάνεται και ενστάσεων για Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Ανέφερε επίσης ότι το σχετικό νομοσχέδιο εκκρεμεί στη Νομική Υπηρεσία.

Κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου. Το συνολικό κόστος για τη λειτουργία του Συμβουλίου κατά το 2014, συμπεριλαμβανομένου και ποσού ύψους €41.772 που αφορά στη μισθοδοσία των υπαλλήλων που είναι τοποθετημένοι/αποσπασμένοι στο Συμβούλιο, ανήλθε στα €425.507 σε σύγκριση με €110.228 το 2013. Η σημαντική αύξηση στο κόστος λειτουργίας του Συμβουλίου οφείλεται κυρίως στη καταβολή μισθών στα μέλη του ΕΦ.ΣΥ. που διορίστηκαν στις 31.12.2013 (η θητεία του απερχόμενου Συμβουλίου έληξε στις 15.1.2013). Το συνολικό κόστος λειτουργίας του ΕΦ.ΣΥ. από το έτος ίδρυσής του (2000) μέχρι 31.12.2014 ανήλθε σε €9,3 εκ. περίπου.

Ιεραρχικές προσφυγές. Κατά την περίοδο 2000 – 2014 τα εκάστοτε Συμβούλια εκδίκασαν και εξέδωσαν απόφαση για 168 ιεραρχικές προσφυγές οι οποίες αφορούσαν σε συνολικό ποσό φόρου €82,4εκ. (συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων). Σε 97 περιπτώσεις επικυρώθηκε η απόφαση του Διευθυντή του ΤΕΠ και σε 8 περιπτώσεις επικυρώθηκε μερικώς η απόφαση του Διευθυντή. Στις 31.12.2014 εκκρεμούσε η εξέταση 14 ιεραρχικών προσφυγών που αφορούσαν σε ποσό φόρου €17,8εκ., ενώ τον Σεπτέμβριο 2015 εκκρεμούσαν προς εξέταση συνολικά 21 ιεραρχικές προσφυγές (συνολικό ποσό φόρου €9,8εκ.) από τις οποίες 7 εκκρεμούσαν πέραν του ενός έτους.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει τη λήψη μέτρων για εξέταση των Ιεραρχικών Προσφυγών μέσα στα χρονικά πλαίσια που θέτει η νομοθεσία.

Η Πρόεδρος του ΕΦ. ΣΥ. αναφέρθηκε στις δύσκολες συνθήκες εργασίας του ΕΦ.ΣΥ. το οποίο καθόλη τη διάρκεια του 2014 στεγαζόταν σε δύο αίθουσες του Υπουργείου Οικονομικών.

Έκθεση πεπραγμένων αναφορικά με τη λειτουργία του ΕΦ.ΣΥ. Η λειτουργία του Εφοριακού Συμβουλίου, όπως αναφέρεται στην πρόταση που υποβλήθηκε προς το Υπουργικό Συμβούλιο στις 31.12.2013 για διορισμό Προέδρου και Μελών του ΕΦ. ΣΥ., κρίθηκε αναγκαία με βάση τη θέση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Στην Έκθεση πεπραγμένων του ΕΦ.ΣΥ. που στάλθηκε στις 4.6.2015 από την Πρόεδρο του Συμβουλίου προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι παρά τα 15 σχεδόν χρόνια λειτουργίας του ο θεσμός παραμένει άγνωστος στο ευρύ κοινό.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως μελετηθούν τρόποι και ληφθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, για αποτελεσματική λειτουργία του ΕΦ.ΣΥ. Συστήνεται επίσης όπως μελετηθούν εναλλακτικές λύσεις ώστε το φοροτεχνικό προσωπικό να μην υπάγεται στον Έφορο Φορολογίας του οποίου οι αποφάσεις προσβάλλονται για εξέταση στο ΕΦ. ΣΥ.

4.30 ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΙΣΟΤΙΜΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΒΑΡΩΝ

Γενικά. Ο Κεντρικός Φορέας Ισότητας Κατανομής Βαρών (ΚΦΙΚΒ) ιδρύθηκε με τον Νόμο 141 του 1989, με κύριο σκοπό την ισότιμη κατανομή των βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας των δικαιούχων προσώπων. Ο ΚΦΙΚΒ εξήγγειλε την έναρξη της λειτουργίας του στις 24 Νοεμβρίου 1995.

Οικονομικές καταστάσεις. Οι οικονομικές καταστάσεις του 2014 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 15.5.2015 και, λόγω έλλειψης προσωπικού, ο σχετικός έλεγχος δεν έχει γίνει, αλλά θα ανατεθεί από την Υπηρεσία μας, μετά από δημόσιο διαγωνισμό, σε ιδιωτικό ελεγκτικό όικο. Σύμφωνα με τις εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του έτους 2013 η κρατική χορηγία προς τον ΚΦΙΚΒ για το 2013 ανήλθε σε €4.356.433 (το 2012 €5.622.230) για κάλυψη των λειτουργικών εξόδων και σε €20.582.455 (το 2012

€17.893.152) για επιχορήγηση επιτοκίου. Στις 31.12.2013 τα εισπρακτέα και τα πληρωτέα δάνεια ήταν €345.009.658 και €364.678.385, αντίστοιχα. Ποσό ύψους €17.156.784 στις 31.12.2013 (€9.180.452 στις 31.12.2012) που παραχωρήθηκε από την Κυβέρνηση, ήταν κατατεθειμένο στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης (ΟΧΣ) και αφορούσε σε κάλυψη αιτήσεων οι οποίες εγκρίθηκαν αλλά οι αιτητές δεν πρόλαβαν να συνάψουν τα σχετικά δάνεια για να τους εκδοθούν τα ποσά, κυρίως λόγω μη ολοκλήρωσης της διαδικασίας υποθήκευσης.

Τα πιο κάτω θέματα έχουν προκύψει από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2013.

Αποπληρωμές δανείων. Οι αποπληρωμές δόσεων δανείων, βάσει του πιο πάνω Σχεδίου, που παραχωρήθηκαν ΟΧΣ, ανήλθαν σε €30.211.954 (€25.463.478 το 2012), ποσό το οποίο επιστρέφεται στο Κράτος κατά το ίδιο έτος.

Καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων. Οι καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δανείων στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ανήλθαν σε €59.826.700 (€49.236.700 το 2012), παρουσίασαν δηλαδή αύξηση ύψους €10.590.000 ή ποσοστό αύξησης 21,5%.

Οι μεγαλύτερες καθυστερήσεις αφορούν κυρίως στα επαγγελματικά δάνεια και αναμένεται ότι, ενόψει και της οικονομικής κρίσης που έχει επηρεάσει σημαντικά τις επιχειρήσεις, το πρόβλημα θα επιδεινωθεί.

Ο ΟΧΣ, ο οποίος παραχωρεί δάνεια με κεφάλαια του ΚΦΙΚΒ, έλαβε μέχρι τον Οκτώβριο 2014 δικαστικά μέτρα εναντίον 227 δανειοδοτούμενων. Στις προειδοποιητικές επιστολές που αποστέλλει ο ΟΧΣ, οι αιτητές καλούνται να επικοινωνήσουν με τον ΚΦΙΚΒ για διαβούλευση αναφορικά με την επίλυση του προβλήματος των καθυστερήσεων, πράγμα που έχει πράξει μεγάλος αριθμός αιτητών.

Σημειώνεται το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΦΙΚΒ, σε συνεδρία του ημερ. 27.11.2014, αφού έλαβε υπόψη του σχετική νομοθεσία που είχε ψηφιστεί τον Σεπτέμβριο του 2014, σύμφωνα με την οποία το μέγιστο ποσοστό επιβάρυνσης για καθυστερημένες δόσεις δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2% επί των καθυστερήσεων, αποφάσισε όπως μειωθεί το ποσοστό επιβάρυνσης από 3,5% σε 2%. Επίσης, σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 25.7.2012, αποφασίστηκε όπως, σε περίπτωση που κατά την εξέταση αιτήσεων για φοιτητικά δάνεια παρατηρηθεί ότι παρουσιάζονται καθυστερήσεις σε προηγούμενα δάνεια του αιτητή ή/και δάνεια στα οποία οι γονείς συμπεριλαμβάνονται ως συνοφειλέτες ή/και ως οφειλέτες, ζητείται, αναλόγως του ποσού των καθυστερήσεων, είτε εξόφληση των δανείων είτε γραπτός διακανονισμός για τη διευθέτησή τους, παραχωρείται η πρώτη δόση του φοιτητικού δανείου, όπως καθορίζεται στα κριτήρια και τα δάνεια να τίθενται υπό παρακολούθηση και εφόσον παρουσιάζουν εκ νέου καθυστερήσεις ή δεν τηρείται ο διακανονισμός τότε να τερματίζονται οι Συμφωνίες όλων των καθυστερημένων δανείων.

Η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (ΣΚΤ), η οποία επίσης μέχρι τις 31.12.2012 παραχωρούσε δάνεια σε εγκριθέντες αιτητές του ΚΦΙΚΒ με εγγύηση του ΚΦΙΚΒ, ξεκίνησε εκστρατεία για την είσπραξη χρεών, που εντατικοποιήθηκε ενόψει της εφαρμογής του περί Παραγραφής Νόμου. Συγκεκριμένα, κατά το 2012, 112 οφειλέτες στεγαστικών δανείων με συνολικό καθυστερημένο ποσό €22 εκ. σε σύγκριση με 54 οφειλέτες συνολικού ποσού €5,2 εκ. το 2011 και 227 οφειλέτες επαγγελματικών δανείων με συνολικό καθυστερημένο ποσό €13,9 εκ. σε σύγκριση με 188 οφειλέτες συνολικού ποσού €10,7 το 2011, παραπέμφθηκαν σε διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 52 του Περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου.

Σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται και στις οικονομικές καταστάσεις του ΚΦΙΚΒ για το 2013, η ΣΚΤ ζητά συνολική αποζημίωση ύψους €25 εκ. για καθυστερημένα δάνεια τα οποία έχουν ήδη παραπεμφθεί σε διαιτησία. Όπως αντιλαμβανόμαστε, μέχρι σήμερα δεν έχει καταβληθεί οποιοδήποτε ποσό στη ΣΚΤ ως αποζημίωση και για όλες τις περιπτώσεις επιχειρείται διακανονισμός μέσω διαιτησίας. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του ΚΦΙΚΒ, το θέμα τυγχάνει χειρισμού από το Υπουργείο Οικονομικών που είναι ο εγγυητής των δανείων μαζί με τον ΚΦΙΚΒ.

Για αντιμετώπιση των καθυστερήσεων συνεπεία της οικονομικής κρίσης, εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 14.2.2014 οι περί Ισότητας

Κατανομής Βαρών (Σχέδιο Αποκατάστασης Προπολεμικής Φερεγγυότητας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί οι οποίοι προνοούν για επέκταση του χρόνου αποπληρωμής και αναδιάρθρωση δανείων.

Εισηγήση της Υπηρεσίας μας ήταν όπως, δεδομένων των σημαντικών ποσών που εμπλέκονται, όταν το ελάχιστο επιτόκιο (2%) δεν καταβάλλεται από τον οφειλέτη ως απαιτείται από τη σχετική νομοθεσία, εξεταστεί το ενδεχόμενο για κατ' αναλογία επιδότηση επιτοκίου σύμφωνα με το ποσό των δόσεων που καταβάλλονται από τους οφειλέτες κατά τη διάρκεια του έτους. Στα πλαίσια της εξέτασης αυτής εφόσον προκύπτει θέμα νομοθεσίας, είχαμε εισηγηθεί όπως, κατ' αρχήν, ζητηθεί γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για τις σχετικές πιθανές επιλογές του ΚΦΙΚΒ στα πλαίσια των υφιστάμενων Κανονισμών, συμπεριλαμβανομένου του εάν η καταβολή δόσεων από τον οφειλέτη (το ελάχιστο επιτόκιο ύψους 2%) αποτελεί προϋπόθεση για την παροχή επιδότησης επιτοκίου κατά μέγιστο ποσοστό 3,5%, καθώς και αν η επιδότηση μπορεί να παρέχεται αναλογικά ή αν σε διαφορετική περίπτωση χρειάζεται τροποποίηση των Κανονισμών. Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του ΚΦΙΚΒ, έχει ήδη ζητηθεί γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα και αναμένεται η απάντηση.

Σύσταση: Το θέμα χρειάζεται να τύχει χειρισμού με τη λήψη σχετικής απόφασης το συντομότερο, δεδομένου του κόστους που συνεπάγεται κάθε μήνα.

Εξέταση αιτήσεων.

(α) Η συνολική δαπάνη και οι συνολικές εγγυήσεις που παραχωρήθηκαν από το 1996 μέχρι το 2013, για δανειοδότηση μέσω του σχεδίου αποκατάστασης προπολεμικής φερεγγυότητας ιδιοκτητών κατεχόμενης ή απροσπέλαστης ακίνητης ιδιοκτησίας παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Δάνεια με κεφάλαια του ΚΦΙΚΒ	2013	2013	1996-2013	1996-2013
	Αριθμός εγκρίσεων	Ποσό δαπάνης €000	Αριθμός εγκρίσεων	Σύνολο δαπανών €000
Σπουδαστικά	1.822	53.046	20.436	507.775
Ιατροφαρμακευτικά	44	795	825	17.539
Νεοδημιουργημένα ζευγάρια	-	-	2.924	56.595
Επαγγελματικά	-	-	527	11.792
Σωματεία-Οργανώσεις	-	86	11	2.135
Ολικό	1.866	53.927	24.723	595.836

Δάνεια με εγγύηση του ΚΦΙΚΒ	2013	2013	1996-2013	1996-2013
	Αριθμός εγκρίσεων	Ποσό δαπάνης €000	Αριθμός εγκρίσεων	Σύνολο δαπανών €000
Στεγαστικά	1.275	33.822	10.763	462.681
Επαγγελματικά	46	952	2.042	144.355
Ολικό	1.321	34.774	12.805	607.036
Γενικό Σύνολο	3.187	88.701	37.528	1.202.872

(β) Όπως αναφέρεται στο ενημερωτικό φυλλάδιο του ΚΦΙΚΒ, οι αιτήσεις εξετάζονται με τη σειρά. Ωστόσο, μετά από γραπτό αίτημα των αιτητών κάποιες περιπτώσεις εξετάζονται κατά προτεραιότητα. Κατά προτεραιότητα εξετάζονται επίσης και οι αιτήσεις που υποβάλλονται από εγκλωβισμένους. Μέσα στο 2013 εξετάστηκαν 17 αιτήσεις κατά προτεραιότητα.

(γ) Θέματα αιτήσεων.

- (i) **ΕΣΤ/9248Α.** Η αίτηση λήφθηκε από τον ΚΦΙΚΒ από το 2007. Λόγω κακού χειρισμού Έκτακτης Λειτουργού του ΚΦΙΚΒ η αίτηση δεν προχώρησε παρά μόνο μετά από παράπονο της αιτήτριας για αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Η αίτηση εγκρίθηκε το 2012 με τα νέα κριτήρια που ψηφίστηκαν με αποτέλεσμα, όπως φαίνεται στον φάκελο, η αιτήτρια να εγκριθεί για ποσό χαμηλότερο κατά €13.000 σε σχέση με το ποσό για το οποίο θα εγκρινόταν εάν η αίτησή της προχωρούσε κανονικά. Η αιτήτρια προσέφυγε στην Αναθεωρητική Αρχή για κάλυψη του ποσού αφού δεν ήταν υπαιτιότητα της ίδιας αλλά το αίτημα της απορρίφθηκε. Όπως φάνηκε από το φάκελο αυτή δεν ήταν η μόνη περίπτωση που έτυχε κακού χειρισμού από την Έκτακτη Λειτουργό για την οποία το Διοικητικό Συμβούλιο διέταξε πειθαρχική έρευνα στην οποία επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους ίσου με μισθούς τριών μηνών το οποίο αποκόπτεται με δόσεις των €350 τον μήνα και αυστηρή επίπληξη.

Σύσταση: Θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για αποτελεσματική εποπτεία του χειρισμού αιτήσεων από τους λειτουργούς. Για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να μελετηθούν τρόποι ούτως ώστε να διευκολύνεται η ηλεκτρονική παρακολούθηση των αιτήσεων που χειρίζεται ο κάθε λειτουργός από τον προϊστάμενο λειτουργό σε τακτά χρονικά διαστήματα και σε περιπτώσεις καθυστερήσεων/προβλημάτων/λαθών να ζητούνται εξηγήσεις.

Ο Πρόεδρος του ΚΦΙΚΒ μας πληροφόρησε ότι έχει δημιουργηθεί σχετικό μηχανογραφημένο πρόγραμμα παρακολούθησης και ότι οι προϊστάμενοι λειτουργοί ελέγχουν σε τακτά χρονικά διαστήματα τον κάθε λειτουργό. Με βάση την πιο πάνω πληροφόρηση, αναμένεται ότι δεν θα επαναληφθεί αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων.

- (ii) **ΕΕΔ/3871.** Ο αιτητής τυγχάνει επιδότησης από το Σχέδιο Ενίσχυσης της Νεανικής Επιχειρηματικότητας βάσει του οποίου λαμβάνεται επιδότηση ύψους 50% των επιλέξιμων δαπανών. Δεν φαίνεται αυτό να λήφθηκε υπόψη κατά την εξέταση της.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο λήψης αρχείου από τη Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης με τα ονόματα των δικαιούχων για χορηγία από τα ευρωπαϊκά προγράμματα ή αν αυτό δεν είναι δυνατό με άλλο τρόπο, να διεξάγεται έλεγχος από τον ΚΦΙΚΒ σχετικά με τις αιτήσεις για επαγγελματικά δάνεια.

Ο Πρόεδρος του ΚΦΙΚΒ μας πληροφόρησε ότι αποφασίστηκε να ζητείται γραπτώς η σχετική πληροφόρηση από το εκάστοτε αρμόδιο Υπουργείο, είτε από τον ΚΦΙΚΒ, είτε από τον ίδιο τον αιτητή.

Έγκριση και παραχώρηση δανείων. Ο μέσος χρόνος αναμονής για έγκριση δανείου από τον ΚΦΙΚΒ στις 31.12.2013, ήταν, στη περίπτωση των στεγαστικών δανείων 43 μήνες, των σπουδαστικών δανείων 10 μήνες και των επαγγελματικών δανείων 24 μήνες. Τα δάνεια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης παραχωρούνται άμεσα. Η μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων για στεγαστικά δάνεια οφείλεται, σύμφωνα με τον ΚΦΙΚΒ, κυρίως στον μεγάλο αριθμό αιτήσεων που συσσωρεύτηκαν και στα περιορισμένα διαθέσιμα κεφάλαια για παραχώρηση δανείων και επιδότηση του επιτοκίου στον Προϋπολογισμό του ΚΦΙΚΒ.

Νέο Σχέδιο Παροχής Στεγαστικών Δανείων με Επιδοτούμενο Επιτόκιο Χωρίς Εγγυήσεις του ΚΦΙΚΒ. Με το πιο πάνω Σχέδιο που τέθηκε σε εφαρμογή το Φεβρουάριο 2007, η επιδότηση του επιτοκίου ανέρχεται σε 3,5 εκατοστιαίες μονάδες και καλύπτονται δάνεια που συνάπτουν οι αιτητές από οποιοδήποτε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για απόκτηση στην Κύπρο κατάλληλης ιδιόκτητης κατοικίας για ιδιοκατοίκηση και μόνιμη διαμονή ή

για αναγκαίες ουσιαστικές βελτιώσεις ή και προσθήκες σε υφιστάμενη κατοικία για να καταστεί κατάλληλη για ιδιοκατοίκηση και μόνιμη διαμονή.

Διαπιστώθηκε ότι ο τρόπος υπολογισμού του ποσού της επιδότησης και των χρόνων επιδότησης του επιτοκίου, η οποία καθορίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΦΙΚΒ με απόφασή του ημερ. 2.9.2010, σε 20 χρόνια δεν είναι θεσμοθετημένα.

Σύσταση: Για να εξασφαλιστεί η ίση μεταχείριση των αιτητών και για αποφυγή οποιωνδήποτε παρερμηνειών/αμφισβητήσεων της πολιτικής του ΚΦΙΚΒ, θα πρέπει να θεσμοθετηθούν οι τρόποι υπολογισμού του ποσού, καθώς και της περιόδου επιδότησης.

Ο Πρόεδρος του ΚΦΙΚΒ πληροφόρησε την Υπηρεσία μας ότι ετοιμάστηκε σχετικό σημείωμα προς το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο θα μελετήσει το θέμα και θα ενημερωθεί η Υπηρεσία μας για οποιαδήποτε απόφαση ληφθεί.

Επίτευξη σκοπών ίδρυσης του ΚΦΙΚΒ. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας, ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και άλλα συναφή θέματα) Νόμος 141/89 καθορίζει ότι, μεταξύ άλλων σκοπών και αρμοδιοτήτων του ΚΦΙΚΒ, αρμοδιότητά του είναι και η ανάληψη ενεργειών για την επίτευξη της ισότιμης κατανομής των βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή και την κατά το δυνατόν αποκατάσταση της προπολεμικής φερεγγυότητας, σύμφωνα με την περιουσία εκάστου και λαμβάνοντας υπόψη τις δημοσιονομικές δυνατότητες του Κράτους.

Σύμφωνα με μελέτη που εκπονήθηκε το 2000 από το Πανεπιστήμιο Κύπρου για λογαριασμό του ΚΦΙΚΒ, η οποία αναθεωρήθηκε το 2012, από τη σύγκριση της συσσωρευμένης οικονομικής βοήθειας προς τους πληγέντες με το συσσωρευμένο ιδιωτικό κόστος (οριστικές απώλειες και απώλειες πρόσβασης), για να επιτευχθεί ισότιμη κατανομή βαρών χρειάζεται όχι μόνο μεγαλύτερη αλλά και διαφορετικής μορφής κρατική αρωγή προς τους εκτοπισμένους και παθόντες από την Τουρκική εισβολή και κατοχή.

Επίσης, η μελέτη διαλαμβάνει ότι για εξεύρεση των οικονομικών πόρων για παραχώρηση της πιο πάνω οικονομικής βοήθειας, θα έπρεπε κυρίως να επιβληθεί φορολογία στην ακίνητη περιουσία στις ελεύθερες περιοχές, διότι η αύξηση στην αξία της οφείλεται κατά ένα πολύ ψηλό ποσοστό στην εισβολή και κατ'επέκταση στη μείωση της διαθέσιμης γης. Η μείωση της διαθέσιμης γης οδήγησε τις τιμές στις ελεύθερες περιοχές να εκτιναχθούν στα ύψη και να επιδεινωθεί η άνιση κατανομή των βαρών της εισβολής σε βάρος των προσφύγων.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την αναθεωρημένη μελέτη, η αξία της κατεχόμενης γης υπολογίστηκε γύρω στα €70 δις και η αξία της απώλειας χρήσης σε τιμές 2011 στα €18 δις.

Ο Πρόεδρος του ΚΦΙΚΒ, μας πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως δημιουργήσει Αρχείο Ιδιοκτητών Κατεχόμενης Περιουσίας (Αρχείο) για την εφαρμογή ισότιμης κατανομής βαρών, στο οποίο θα καταγραφούν οι περιουσίες των ιδιοκτητών κατεχόμενων περιουσιών καθώς και η συνολική βοήθεια που πήρε ο κάθε ιδιοκτήτης. Ο ΚΦΙΚΒ έχει ήδη ενημερώσει γραπτώς τον Υπουργό Οικονομικών για την πιο πάνω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Όπως μας πληροφόρησε επίσης ο Πρόεδρος του ΚΦΙΚΒ, ο Οργανισμός το 2013 υπέβαλε γραπτώς συγκεκριμένες εισηγήσεις για την εφαρμογή της ισότιμης κατανομής βαρών και άλλα μέτρα για απάμβλυνση του οικονομικού βάρους των προσφύγων στην Επιτροπή του Εθνικού Συμβουλίου, χωρίς ωστόσο να λάβει τα σχόλια και τις απόψεις της Επιτροπής.

Το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του προς τον ΚΦΙΚΒ ημερ. 14.5.2015, αναφέρει ότι η πλήρης εφαρμογή της ίσης κατανομής βαρών και η κάλυψη της απώλειας χρήσης δεν δύναται να καλυφθεί μέσω του κρατικού Προϋπολογισμού λόγω του τεράστιου κόστους που αυτές συνεπάγονται. Επιπλέον,

αναφέρεται στην ίδια επιστολή ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφασή του ημερ. 14.5.2014, ενέκρινε την εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου για δημιουργία Αρχείου για σκοπούς ιστορικούς, οικονομικούς και πολιτικούς.

Σύσταση: Οι αποφάσεις σχετικά με τα πιο πάνω θέματα θα πρέπει να ληφθούν επίσης σε πολιτικό επίπεδο ως μέρος της στρατηγικής για την ισότιμη κατανομή βαρών της Κυβέρνησης λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική δυνατότητα του Κράτους. Για τον σκοπό αυτό θα πρέπει μετά τη δημιουργία του Αρχείου να διεξαχθεί μια εμπεριστατωμένη μελέτη στην οποία θα παρουσιάζονται τόσο το κόστος όσο και τα οφέλη του Κράτους (οικονομικά και κοινωνικά) από τις εν λόγω αποφάσεις ιδιαίτερα όπου πρόκειται για δαπανηρές ενέργειες/πρωτοβουλίες.

4.31 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ (ΟΧΣ)

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Κατά το 2014 ο ΟΧΣ παρουσίασε πλεόνασμα πριν από τη φορολογία, ύψους €3,4 εκ. σε σύγκριση με €5,8 εκ. κατά το 2013, δηλαδή σημειώθηκε μείωση €2,4 εκ. ή ποσοστό 41,37 %. Η μείωση του πλεονάσματος προκύπτει κυρίως λόγω της αύξησης των προβλέψεων για απομείωση δανείων και άλλων χορηγήσεων κατά €7,9 εκ., της αναγνώρισης κέρδους από αναλογιστική μελέτη για πρόνοια συντάξεων ύψους €2,3 εκ. και της μείωσης των τόκων εισπρακτέων κατά €5,8 εκ. Η μείωση του πλεονάσματος περιορίστηκε σε €2,4 εκ. κυρίως λόγω της μείωσης των τόκων πληρωτέων κατά €9,4 εκ.

(β) Καταθέσεις. Οι καταθέσεις στον ΟΧΣ στις 31.12.2014 ανέρχονταν σε €894,9 εκ. σε σύγκριση με €888,5 εκ. στις 31.12.2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση κατά €6,4 εκ. ή 0,72%.

(γ) Δάνεια. Τα δάνεια στις 31.12.2014 μετά την αφαίρεση της πρόνοιας για επισφαλείς απαιτήσεις ύψους €33,3 εκ. ανέρχονταν σε €748,4 εκ. σε σύγκριση με €809,8 εκ. το 2013, δηλαδή σημειώθηκε μείωση κατά €61,4 εκ. ή 7,58%.

Προσωπικό. Στις 31.12.2014 ο ΟΧΣ εργοδοτούσε 60 άτομα (61 στις 31.12.2013). Το σύνολο των αποδοχών προσωπικού, μη περιλαμβανομένης της πρόνοιας για συντάξεις ύψους €1,6 εκ., ήταν €3,2 εκ., σε σύγκριση με €3,3 εκ. κατά το 2013 (πρόνοια για συντάξεις €1,5 εκ.), σημειώθηκε δηλαδή μείωση κατά 3%.

Ωφελήματα προσωπικού.

Ο ΟΧΣ, εκτός από τις υποχρεωτικές συνεισφορές για Κοινωνικές Ασφαλίσεις και άλλα Κυβερνητικά Ταμεία, με βάση τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, παρέχει στους υπαλλήλους του και τα ακόλουθα ωφελήματα:

(α) Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Παρέχεται στους υπαλλήλους ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, μέσω ασφαλιστικής εταιρείας, το κόστος της οποίας καλύπτεται εξολοκλήρου από τον ΟΧΣ τόσο για τους υπαλλήλους όσο και για τους εξαρτώμενους τους.

Το κόστος της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για το 2014 ανήλθε σε €215.162 σε σύγκριση με €220.193 το 2013.

Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ), κατά τη διάρκεια του 2013, αποφάσισε όπως αποκόπτεται από τους μισθούς των υπαλλήλων του ΟΧΣ ποσοστό 1,5% για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, όπως γίνεται με τους δημοσίους υπαλλήλους, μετά και από νομική γνωμάτευση που λήφθηκε επί τούτου. Το θέμα συζητήθηκε κατά τη συνεδρία της Επιτροπής Προσωπικού ημερ. 15.1.2014 η οποία εισηγήθηκε όπως αυτό συζητηθεί με την Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου (ΕΤΥΚ) στα πλαίσια ανανέωσης των συλλογικών συμβάσεων. Όπως πληροφορηθήκαμε το θέμα παρέμεινε στάσιμο και ως εκ τούτου δεν αποκόπτεται οποιαδήποτε συνεισφορά από τους υπαλλήλους.

(β) Ταμείο ευημερίας. Με βάση τις πρόνοιες των συλλογικών συμβάσεων, το 1996 ιδρύθηκε Ταμείο Ευημερίας το οποίο διέπεται από Κανονισμούς και διοικείται από Διαχειριστική Επιτροπή. Το Ταμείο λειτουργεί χωρίς έγκριση των Κανονισμών του από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, όπως θα έπρεπε, σύμφωνα με τη γνωμάτευση των νομικών του συμβούλων, ημερ. 28.7.2014. Ο ΟΧΣ συνεισφέρει ποσοστό 2% επί των συνολικών απολαβών του προσωπικού ανά έτος. Σημειώνεται ότι έχουν ετοιμαστεί νέοι Κανονισμοί οι οποίοι εγκρίθηκαν από το ΔΣ και διαπραγματεύονται με την ΕΤΥΚ, στους οποίους προνοείται ότι στο εν λόγω Ταμείο συνεισφέρουν και τα μέλη.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, οι νέοι Κανονισμοί του Ταμείου έχουν συμφωνηθεί με τη συντεχνία, έχουν εγκριθεί από το ΔΣ του ΟΧΣ στις 29.10.2015 και θα υποβληθούν στο Υπουργείο Οικονομικών για έγκριση και κατάθεση τους στην Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφισή τους.

(γ) Ασφάλεια ζωής. Παρέχεται στους υπαλλήλους σχέδιο ομαδικής ασφάλειας ζωής, μέσω καθορισμένου σχεδίου από ασφαλιστική εταιρεία, το κόστος της οποίας καλύπτεται εξολοκλήρου από τον ΟΧΣ.

(δ) Δάνεια προς το προσωπικό. Με βάση τις συλλογικές συμβάσεις παρέχονται στους υπαλλήλους δάνεια με ευνοϊκά επιτόκια, πρακτική που ακολουθείται από όλα τα τραπεζικά ιδρύματα. Τα δάνεια που παραχώρησε ο ΟΧΣ σε προσωπικό (στεγαστικά, φοιτητικά και προσωπικά δάνεια) ανέρχονταν στις 31.12.2014 σε €1,2εκ. και τα επιτόκια δανεισμού ανέρχονταν σε 0,47%, 0,82% και 0,81% αντίστοιχα, δηλαδή κάτω από το μέσο κόστος δανεισμού της τράπεζας (το επιτόκιο των καταθέσεων) το οποίο ανερχόταν σε 2,48%.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, με τη νέα Συλλογική Σύμβαση που υπογράφηκε στις 30.9.2015 τα επιτόκια των νέων συμβατικών δανείων έχουν αυξηθεί σε 1,40%, 1,60% και 1,40% αντίστοιχα.

Σύσταση: Στα πλαίσια της ανάγκης για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του ΟΧΣ και δεδομένου ότι το Κράτος είναι ο μοναδικός μέτοχός του, και επομένως, σε περίπτωση επιδείνωσης μπορεί να χρειαστεί να καταβάλει κεφάλαια, ο ΟΧΣ θα πρέπει να επανεξετάσει και να αναθεωρήσει την πολιτική καταβολής των πιο πάνω επιδομάτων/ωφελημάτων, ώστε:

- (i) Για το Ταμείο Ευημερίας και την ασφάλεια ζωής να συνεισφέρει το προσωπικό και όχι εξ'ολοκλήρου ο ΟΧΣ.
- (ii) Τα επιτόκια δανείων του προσωπικού να εξισωθούν με τα επιτόκια των υπόλοιπων πελατών του ΟΧΣ.

(ε) Προσαυξήσεις. Κατά τη διάρκεια του 2013 και 2014 παραχωρήθηκαν σε πέντε υπαλλήλους προσαυξήσεις για απόκτηση επιπρόσθετων προσόντων βάσει πρόνοιας των συλλογικών συμβάσεων του ΟΧΣ. Η παραχώρηση προσαυξήσεων είναι αντίθετη με τον Περί της Παραχώρησης Προσαυξήσεων και Τιμαριθμικών Αυξήσεων των Αξιωματούχων και Εργοδοτούμενων και στις Συντάξεις των Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμο (Ν.192(Ι)/2011), ο οποίος προνοεί για παγοποίηση των προσαυξήσεων μέχρι τις 31.12.2016.

Σύσταση: Το εν λόγω προσωπικό θα πρέπει να τοποθετηθεί αναδρομικά στη μισθολογική κλίμακα στην οποία βρισκόταν πριν την απόκτηση των πρόσθετων προσόντων μέχρι την αποπαγοποίηση των προσαυξήσεων.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, το θέμα θα τύχει αξιολόγησης από τους νομικούς συμβούλους του ΟΧΣ. Επισημαίνεται ωστόσο ότι η γνωμάτευση των νομικών συμβούλων του ΟΧΣ πρέπει να ληφθεί χωρίς καθυστέρηση, το συντομότερο δυνατό.

(στ) Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού. Σύμφωνα με το άρθρο 12 των περί Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης (Συντάξεις και Χορηγήματα στους Υπαλλήλους του Οργανισμού) Κανονισμών του 1989 (Κ.Δ.Π. 135/89), ο ΟΧΣ έχει υποχρέωση για καταβολή συνταξιοδοτικών ωφελημάτων στο προσωπικό. Με βάση την τελευταία αναλογιστική μελέτη που έγινε το 2014, η εισφορά του ΟΧΣ για τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα ανέρχεται σε 7,6% επί των αποδοχών προσωπικού. Το υπόλοιπο του πιο πάνω λογαριασμού μαζί με τις εισφορές για μεταβίβαση σύνταξης ανήλθε στις 31.12.2014 σε €16,3 εκ. (€18,3 εκ. στις 31.12.2013).

Αμοιβή Διοικητικού Συμβουλίου.

Το ΔΣ σε συνεδρία του ημερ. 15.4.2015 αποφάσισε την αύξηση της ετήσιας αντιμισθίας του από το 2015 με συμπερίληψη της σχετικής δαπάνης στον Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό του 2015. Σύμφωνα με την απόφαση τα ποσά που θα λαμβάνουν ως ετήσια αμοιβή είναι ως ακολούθως:

Πρόεδρος	€12.000
Αντιπρόεδρος	€10.000
Μέλη	€8.000
Πρόεδροι Επιτροπών	Επιπρόσθετα €1.000

Το συνολικό κόστος της αμοιβής του ΔΣ για το 2014 ανήλθε στο ποσό των €9.440, ενώ για το 2015, αν εγκριθούν οι πιο πάνω αυξήσεις, θα ανέλθει στις €82.000 περίπου.

Σύσταση: Όπως ο ΟΧΣ, ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, συμμορφώνεται με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 8.5.2013, η οποία αναφέρει ότι η αντιμισθία των συμβούλων ανέρχεται στο ποσό των €59,80 ανά συνεδρία μειωμένο κατά 15%.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του ημερ. 21.10.2015, τους πληροφόρησε ότι προς το παρόν η αντιμισθία του ΔΣ θα παραμείνει ως έχει ενώ σε δεύτερη επιστολή του ημερ. 3.11.2015, αναφέρεται πως το Υπουργικό Συμβούλιο προτίθεται να επανεξετάσει το θέμα εντός του 2016.

Δάνεια.

(α) Παραχώρηση νέων δανείων. Μετά τα γεγονότα του Μαρτίου 2013, ο ΟΧΣ παγοποίησε την παραχώρηση δανείων και επομένως δεν παραχωρήθηκαν νέα δάνεια στα έτη 2013 και 2014. Επίσης, δεν παραχωρήθηκαν δάνεια με βάση το Ειδικό Κυβερνητικό Σχέδιο ούτε δάνεια με βάση το Ενιαίο Κυβερνητικό Σχέδιο.

(β) Φάκελοι Δανείων. Σε δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήσαμε σε 15 φακέλους δανείων που παραχωρήθηκαν σε προηγούμενα έτη, εντοπίστηκαν τα ακόλουθα:

- (i) Δεν υπήρχαν εκτιμήσεις για υποθηκευμένα ακίνητα από ανεξάρτητους εκτιμητές, αλλά από υπαλλήλους του ΟΧΣ. Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, ο ΟΧΣ έχει κατακυρώσει προσφορές για τη διενέργεια εκτιμήσεων από ανεξάρτητους εκτιμητές.
- (ii) Δεν υπήρχαν αποδεικτικά μισθοδοσίας.
- (iii) Δεν υπήρχαν αποδεικτικά διεύθυνσης.
- (iv) Δεν υπήρχαν αντιγράφα δελτίων ταυτότητας ή άλλων αποδεικτικών της ταυτότητας των δανειζομένων.
- (v) Σε μία περίπτωση δανείου, η δανειζόμενη κατέβαλε μόνο δύο δόσεις για το δάνειο που σύναψε, οι οποίες στη συνέχεια της επιστράφηκαν από τον ΟΧΣ, μετά από αίτημα της. Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, στη συγκεκριμένη περίπτωση ο λόγος επιστροφής των δόσεων ήταν ότι υπήρχε καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της κατοικίας και η δανειζόμενη εξακολουθούσε να καταβάλλει ενοίκιο. Τελικά, μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της

Έκθεσής μας η δανειζόμενη δεν κατέβαλε καμιά δόση και προωθείται από τον ΟΧΣ νομική διαδικασία ανάκτησης του χρέους.

- (vi) Σε μία περίπτωση δανείου, η εξασφάλιση ήταν η Β υποθήκη του ακινήτου και δεν έγινε επιβεβαίωση του ποσού που δήλωσε ο δανειζόμενος για την Α υποθήκη η οποία ήταν σε εμπορική τράπεζα.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, πρόκειται για τραπεζικό υπάλληλο και η Α υποθήκη ήταν σε δάνειο στο τραπεζικό ίδρυμα εργασίας του στο πλαίσιο των κριτηρίων για χαμηλότοκα δάνεια τραπεζικών υπαλλήλων και επομένως το ποσό του δανείου ήταν περιορισμένο.

Ωστόσο, σε αυτήν, όπως και σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, θα έπρεπε να είχε γίνει από τον ΟΧΣ επιβεβαίωση του ποσού της Α υποθήκης.

- (vii) Σε μια συμφωνία δανείου εντοπίστηκε λανθασμένος αριθμός ταυτότητας ο οποίος αφορούσε σε άλλο δανειζόμενο.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, ο ΟΧΣ έχει προβεί σε αγορά υπηρεσιών δέκα ατόμων για να διεξέλθουν του χαρτοφυλακίου των δανείων με σκοπό τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων καθώς και την επικαιροποίηση των στοιχείων των δανειοληπτών.

(γ) Δάνεια που παρουσιάζουν καθυστερημένες δόσεις. Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΧΣ, οι καθυστερήσεις σε δάνεια με κεφάλαια του ΟΧΣ ανέρχονταν στις 31.12.2014 σε €70,1 εκ., ή ποσοστό 8,97% επί του συνολικού υπολοίπου των δανείων με κεφάλαια του ΟΧΣ ύψους €781,3 εκ., σε σύγκριση με €61,9 εκ. ή ποσοστό 7,5% επί του συνολικού υπολοίπου των δανείων με κεφάλαια του ΟΧΣ ύψους €825,5 εκ. το 2013.

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) ασκώντας τις εξουσίες που τις παρέχονται, δυνάμει του άρθρου 41 των περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμων του 1967 έως 2013, εξέδωσε Οδηγία προς τα πιστωτικά ιδρύματα για τον ορισμό των μη εξυπηρετούμενων και των ρυθμισμένων χορηγήσεων, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2013. Βάσει της πιο πάνω οδηγίας της ΚΤΚ, μια χορήγηση θεωρείται μη εξυπηρετούμενη όταν παρουσιάζει ληξιπρόθεσμες οφειλές (είτε κεφαλαίου, είτε τόκων, είτε άλλων χρεώσεων), για περίοδο μεγαλύτερη των 90 ημερών. Επιπλέον, σύμφωνα με την οδηγία αυτή, τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν υποχρέωση να εκδώσουν κατευθυντήριες γραμμές και διαδικασίες για την εφαρμογή της οδηγίας.

Σε συνεδρία του ΔΣ του ΟΧΣ ημερ. 1.9.2014, λήφθηκε απόφαση όπως για το 2014 η συλλογική πρόνοια υπολογίζεται ως ποσοστό 12% επί των υπολοίπων των ενυπόθηκων δανείων που παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των 12 καθυστερημένων δόσεων και που τους τελευταίους 12 μήνες δεν έχει καταβληθεί τουλάχιστον το 75% των δόσεων, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της πιο πάνω Οδηγίας της ΚΤΚ.

Όσον αφορά στην ειδική πρόνοια, το ΔΣ ενέκρινε σε συνεδρία του ημερ. 2.6.2014, τη διαδικασία υπολογισμού ειδικής πρόνοιας ως το ποσό του δανείου που υπερβαίνει το μέγιστο αναμενόμενο ποσό ανάκτησης, το οποίο προσδιορίζεται ως η εκτίμηση της τρέχουσας αγοραίας αξίας της κατοικίας μειωμένης κατά 20%.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, μετά τις υποδείξεις της ΚΤΚ, ο ΟΧΣ εφάρμοσε αυστηρότερες πολιτικές για υπολογισμό τόσο της συλλογικής όσο και της ειδικής πρόνοιας σε σχέση με αυτές που αποφάσισε το ΔΣ, με αποτέλεσμα οι συνολικές πρόνοιες να ανέλθουν το 2014 στο 11,3% των μη εξυπηρετούμενων δανείων, σε σύγκριση με 6,4% το 2013.

Όσον αφορά στην εκτίμηση των ακινήτων, σύμφωνα με την Οδηγία της ΚΤΚ του 2014 για Απομείωση Δανείων και τις Διαδικασίες Διενέργειας Προβλέψεων, οι προβλέψεις των τιμών των ακινήτων μπορούν να διενεργούνται εσωτερικά από εξειδικευμένο προσωπικό ή από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και επιπλέον οι προβλέψεις των τιμών των ακινήτων θα πρέπει να αναθεωρούνται τακτικά. Επιπλέον, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς αρ. 16 (ΔΠΧΑ 16), οι εκτιμήσεις

περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να διενεργούνται σε περίοδο 3 με 5 έτη ανάλογα με το πότε επέρχονται σημαντικές αλλαγές στην εύλογη αξία τους.

Όπως διαπιστώσαμε κατά τον έλεγχο μας, δεν έχουν γίνει επανεκτιμήσεις ακινήτων και γίνεται ένας πρόχειρος υπολογισμός της αξίας του ακινήτου λαμβάνοντας υπόψη την αξία του κατά την περίοδο σύναψης του δανείου και αφαιρώντας ποσοστό 30%, ίδιο σε όλες τις περιπτώσεις. Η αύξηση του ποσοστού μείωσης της αξίας του ακινήτου από 20% σε 30% δεν έτυχε της έγκρισης του ΔΣ, αλλά, όπως μας αναφέρθηκε, έγινε μετά τη δημοσιοποίηση της μείωσης των δεικτών ακινήτων από την ΚΤΚ και της υπόδειξης της ΚΤΚ για αύξηση των προνοιών μέχρι το τέλος του 2015 στο 20% των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η Υπηρεσία μας, λόγω του κινδύνου που υπάρχει οι αξίες των υποθηκών, και κατ'επέκταση και των ανακτήσιμων ποσών, να είναι υπερεκτιμημένες εκφράζει τις ανησυχίες της ως προς την επάρκεια της ειδικής πρόνοιας. Όπως ενημερωθήκαμε έχει αρχίσει μαζική επανεκτίμηση των ακινήτων.

Το ΔΣ σε συνεδρία του ημερ. 3.11.2014, αποφάσισε όπως οι εξωτερικές εκτιμήσεις διενεργούνται κάθε 6 έτη ενώ κάθε 3 έτη να διενεργούνται εσωτερικές εκτιμήσεις από το Λειτουργό Διαχείρισης Κινδύνων, εκτός αν κριθεί αναγκαίο να γίνει εκ νέου εξωτερική εκτίμηση. Επιπλέον, όσον αφορά στα υφιστάμενα δάνεια, η πολιτική προνοεί ότι οι εξωτερικές εκτιμήσεις είναι υποχρεωτικές μόνο σε δάνεια με υπόλοιπο πέραν των €150.000 ή με υπόλοιπο από €75.000- €150.000 εφόσον παρουσιάζουν καθυστερήσεις 360 ημερών.

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, βάσει του ορισμού της οδηγίας της ΚΤΚ, ανήλθαν στις 31.12.2014 σε €301,8 εκ. σε σύνολο δανείων €781,7 εκ. δηλ. ποσοστό 38,59%. Η συνολική πρόνοια για επισφαλείς απαιτήσεις, η οποία υπολογίστηκε βάσει της πολιτικής του ΟΧΣ, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, ανήλθε στις 31.12.2014 σε €33,3 εκ., ποσό που αντιστοιχεί σε 4,25% στο σύνολο των δανείων ή σε 11,03% στο σύνολο των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Όπως προκύπτει, η πολιτική υπολογισμού της συλλογικής πρόνοιας θεωρείται ανεπαρκής, καθώς η συλλογική πρόνοια αποτελεί ένα «μαξιλάρι ασφαλείας» για ένα τραπεζικό ίδρυμα και σύμφωνα με τις οδηγίες της ΚΤΚ, υπολογίζεται βάσει του συνόλου των δανείων τα οποία δεν έχουν τύχει ειδικής πρόνοιας, με σκοπό να αντισταθμιστεί ο κίνδυνος να καταστούν μη εξυπηρετούμενα και πρόσθετα δάνεια. Επομένως η συλλογική πρόνοια πρέπει να υπολογίζεται και στα εξυπηρετούμενα δάνεια, πράγμα που δεν πράττει ο ΟΧΣ. Επιπλέον, κατά τον έλεγχό μας διαπιστώθηκε ότι για ποσό ύψους €6.911.059 μη εξυπηρετούμενων δανείων δεν υπολογίστηκε καμία πρόβλεψη.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, αυτό οφείλεται στην αλλαγή του ορισμού των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων και παρόλο που στις οικονομικές καταστάσεις το ποσό των μη εξυπηρετούμενων δανείων ανέρχεται σε €301,8 εκ., υπολογιζόμενο βάσει της νέας Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την ταξινόμηση των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων, το ποσό της πρόνοιας υπολογίστηκε σε μη εξυπηρετούμενα δάνεια ύψους €295 εκ. υπολογιζόμενα βάσει της παλαιάς οδηγίας.

Η Υπηρεσία μας λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω θεωρεί ότι το ποσό της πρόβλεψης είναι κατά πολύ μικρότερο από ότι θα απαιτούσε μια συνετή (prudent) πολιτική. Επιπρόσθετα, το ποσοστό πρόβλεψης δεν συνάδει με την προηγούμενη απαίτηση της ΚΤΚ για σταδιακή αύξησή του σε 20% μέχρι 31.12.2015, ούτε και με την πρακτική που ακολουθείται από άλλα κυπριακά πιστωτικά ιδρύματα, των οποίων το ποσοστό πρόβλεψης κυμαίνεται γύρω στο 40% και με βάση την πιο πρόσφατη απόφαση (Νοέμβριος 2015) για τον Συνεργατικό Πιστωτικό Τομέα, στο 50%, κατόπιν επιθεώρησης από τον Ευρωπαϊκό Εποπτικό Μηχανισμό.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, η προσπάθεια θα συνεχιστεί και το 2015, όπου ευελπιστούν να προσεγγίσουν την υπόδειξη της ΚΤΚ για αύξηση του ποσοστού στο 20%. Επιπλέον, μας ανέφερε πως θεωρεί ότι δεν πρέπει να γίνεται σύγκριση του ΟΧΣ με άλλα τραπεζικά ιδρύματα λόγω της ιδιαιτερότητας του.

Ένεκα των πιο πάνω και της διαπίστωσης της Υπηρεσίας μας ότι ο ΟΧΣ θα παρουσίαζε ζημιές στη βάση μιας συνετούς πολιτικής υπολογισμού της πρόνοιας για επισφαλείς απαιτήσεις, η Έκθεση Ελέγχου

αναφορικά με το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν αληθινή και δίκαιη εικόνα θα εκδοθεί με επιφύλαξη.

Συστάσεις:

- (α) Όπως ο ΟΧΣ επανεξετάσει και αναθεωρήσει το συντομότερο την πολιτική του για υπολογισμό της πρόνοιας για επισφαλείς απαιτήσεις, με σκοπό τον υπολογισμό ενός συνολικού ποσού πρόνοιας το οποίο θα διασφαλίζει και τη μείωση του μη προβλεπόμενου κινδύνου, στα πλαίσια άσκησης μιας συνετής (prudent) πολιτικής για υπολογισμό των επισφαλών απαιτήσεων η οποία θα προνοεί και για κάλυψη των κινδύνων οι οποίοι έχουν διενεργηθεί αλλά δεν έχουν ακόμη γνωστοποιηθεί στον ΟΧΣ (IBNR). Για το σκοπό αυτό, σύμφωνα με τις οδηγίες της ΚΤΚ, θα πρέπει να διενεργείται πρόβλεψη σε συλλογική βάση με τη χρήση κατάλληλων συντελεστών πιθανότητας αθέτησης και ζημιάς σε περίπτωση αθέτησης και στα εξυπηρετούμενα μη ρυθμισμένα δάνεια, δηλαδή για κάλυψη του κινδύνου συμβάντος το οποίο θα επηρεάζει την ικανότητα του δανειζομένου για αποπληρωμή.
- (β) Σε συνάρτηση με το πιο πάνω, θα πρέπει να μελετηθεί και το ενδεχόμενο αλλαγής των κριτηρίων για εξέταση των μη εξυπηρετούμενων δανείων που χρήζουν ειδικής πρόνοιας, αφού η ειδική πρόνοια αφαιρείται κατά τον υπολογισμό της φορολογίας ενώ η γενική πρόνοια όχι.
- (γ) Όπως επανεξεταστεί η πολιτική επανεκτίμησης της αγοραίας αξίας των ενυπόθηκων ακινήτων, ούτως ώστε να διενεργείται τουλάχιστον και για δάνεια τα οποία παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των 90 ημερών, και επομένως θεωρούνται μη εξυπηρετούμενα βάσει του ορισμού των μη εξυπηρετούμενων δανείων της ΚΤΚ, ανεξαρτήτως υπολοίπου δανείου.
- (δ) Θα πρέπει να καθοριστούν στην πολιτική του ΟΧΣ σχετικά με τη διενέργεια εκτιμήσεων, οι παράγοντες που θα λαμβάνονται υπόψη ούτως ώστε να αξιολογείται κατά πόσο ένα δάνειο χρήζει επανεκτίμησης από εξωτερικό εκτιμητή σε περίοδο μικρότερη των έξι ετών. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να καθοριστεί επακριβώς η διαδικασία που θα ακολουθείται για τη διενέργεια εσωτερικής εκτίμησης όπως π.χ. δείκτες που θα λαμβάνονται, απαραίτητη τεκμηρίωση, διενέργεια επανελέγχου και από ποιον κλπ. Θεωρούμε σημαντικό οι εσωτερικές εκτιμήσεις να διενεργούνται από προσοντούχο προσωπικό.
- (ε) Όπως ο υπολογισμός της πρόνοιας γίνεται από Λειτουργό και ελέγχεται από τον Γενικό Διευθυντή (ή τον Αναπληρωτή του) προς εντοπισμό τυχόν λαθών.

(δ) Αναδιρθώσεις Δανείων. Η ΚΤΚ ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχονται δυνάμει του άρθρου 41 των περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμων του 1997 έως του 2015, έκδωσε το 2013 την «περί της Διαχείρισης Καθυστερήσεων Οδηγία του 2013» βάσει της οποίας τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να αναπτύξουν στρατηγική διαχείρισης καθυστερήσεων στην οποία θα πρέπει να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και οι επιλογές αναδιάρθρωσης και το πλαίσιο εφαρμογής τους, καθώς και οι πρόνοιες για την πιστή εφαρμογή του Κώδικα Συμπεριφοράς για το Χειρισμό Δανειοληπτών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες.

Ο ΟΧΣ εξέδωσε και κοινοποίησε στο προσωπικό από τον Μάιο του 2014 τον «Οδηγό Διαχείρισης Αιτημάτων Δανειοληπτών για Διευκολύνσεις στην Αποπληρωμή Δανείων» (Οδηγό), στον οποίο διευκρινίζονται τα είδη των αναδιρθώσεων που θα παραχωρούνται στους δανειολήπτες.

Συνολικά από την 1.7.2013, ημερομηνία κατά την οποία ξεκίνησε ο ΟΧΣ να εφαρμόζει την πολιτική αναδιρθώσεων δανείων, μέχρι και τις 31.12.2014, εγκρίθηκαν 2.372 αναδιρθώσεις δανείων για συνολικό ποσό €116,5 εκ. Βάσει της κατάστασης που αποστάληκε στην ΚΤΚ σχετικά με τις μη

εξυπηρετούμενες χορηγήσεις, στις 31.12.2014 ποσό ύψους €10 εκ. από τα δάνεια που έτυχαν αναδιάρθρωσης, δεν εξυπηρετείτο.

Σύμφωνα με τον Οδηγό, η έγκριση των αναδιρθρώσεων δανείων γίνεται από την Επιτροπή Ρυθμίσεων της οποίας μέλη είναι ο προϊστάμενος του Τμήματος Παρακολούθησης Καθυστερήσεων και ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής. Μετά την έγκριση των αναδιρθρώσεων οι αλλαγές, που μερικές φορές περιλαμβάνουν και μηδενισμό δόσεων, καταχωρούνται στο σύστημα από τους λειτουργούς. Μετά την καταχώρηση, η ρύθμιση δεν ενεργοποιείται αν δεν εγκριθεί. Η έγκριση της Ρύθμισης γίνεται εφόσον βεβαιωθεί ότι συνάδει με τη σχετική πολιτική του ΟΧΣ και ότι όλες οι καταχωρήσεις είναι ορθές.

Παρόλο ότι στον Οδηγό του ΟΧΣ αναφέρεται ότι οι εγκρίσεις θα πρέπει να γίνονται σε καθημερινή βάση έτσι ώστε να μην παραμένουν καταχωρημένες ρυθμίσεις της μέρας μη εγκριμένες, εντούτοις παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση τόσο στην εξέταση όσο και στην έγκριση των αιτήσεων για αναδιάρθρωση με αποτέλεσμα να εξακολουθούν να παρουσιάζονται ως καθυστερήσεις στο σύστημα.

Στην έκθεση εποπτικού ελέγχου της ΚΤΚ ημερ. 7.8.2014, αναφέρεται ότι σε περιπτώσεις αναδιρθρώσεων δανείων δεν ζητείται εκτίμηση από ανεξάρτητους εκτιμητές αλλά λαμβάνεται υπόψη η αξία του ακινήτου όπως αναγράφεται στο πωλητήριο έγγραφο ή στην αρχική αίτηση δανείου.

Με απόφαση του ΔΣ ημερ. 3.2.2015, μετά από απαίτηση της ΚΤΚ, εγκρίθηκε η ζήτηση προσφορών από 4 ελεγκτικούς οίκους για ετοιμασία και υποβολή εκθέσεων σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των στρατηγικών και πολιτικών που σχετίζονται με τις ρυθμίσεις δανείων.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, η προσφορά έχει κατακυρωθεί και αναμένονται οι δύο πρώτες εξαμηνιαίες Εκθέσεις για τις περιόδους Ιούλιος-Δεκέμβριος 2014 και Ιανουάριος-Ιούνιος 2015.

Συστάσεις: Το Τμήμα Παρακολούθησης Καθυστερήσεων, το οποίο αναμένεται να στελεχωθεί περαιτέρω σύντομα, χρειάζεται να προχωρεί έγκαιρα στην εξέταση και έγκριση αιτήσεων για αναδιάρθρωση ούτως ώστε να μειωθούν οι καθυστερήσεις.

Όπως έχουμε επισημάνει και στην παράγραφο σχετικά με τις καθυστερήσεις δανείων, θα πρέπει να γίνεται επανεκτίμηση της αγοραίας αξίας των ενυπόθηκων ακινήτων σύμφωνα με τη σχετική οδηγία της ΚΤΚ. Για τις περιπτώσεις αναδιρθρώσεων δανείων η επανεκτίμηση θα μπορούσε να προωθηθεί κατά το στάδιο της εξέτασης της σχετικής αίτησης.

Επιπρόσθετα, εισηγούμαστε όπως εντοπίζονται έγκαιρα οι περιπτώσεις δανείων που έτυχαν αναδιάρθρωσης, αλλά και πάλι δεν εξυπηρετούνται, ούτως ώστε για τις περιπτώσεις αυτές να γίνεται ειδική πρόνοια.

Ετήσια Έκθεση αναφορικά με τις Εσωτερικές Διαδικασίες Αξιολόγησης της Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ). Ο ΟΧΣ απέστειλε στην ΚΤΚ στις 12.5.2015 την Ετήσια Έκθεση του με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2014 σχετικά με τις ΕΔΑΚΕ, η οποία εγκρίθηκε από το ΔΣ στις 11.5.2015.

Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του ΟΧΣ στις 31.12.2014 ανερχόταν σε 18,12% σε σύγκριση με 15% που ήταν η απαίτηση της ΚΤΚ, όπως αναφέρεται στην εποπτική έκθεση της ημερ. 7.8.2014. Στην έκθεση ΕΔΑΚΕ γίνεται επιπλέον πρόβλεψη του ετήσιου δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας μέχρι το 2019, σύμφωνα με την οποία θα σημειώσει μείωση στο 17,3%. Στην Έκθεση αναφέρονται οι αρνητικοί και θετικοί παράγοντες που επηρεάζουν τον ετήσιο δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας. Βάσει του τελευταίου υπολογισμού που έγινε για το τρίμηνο που λήγει 31.3.2015, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας ανερχόταν στο 18,15%. Όπως αναφέρεται στην Έκθεση, το 2014 ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας παρουσιάζει σταθεροποιητική τάση, κυρίως λόγω της μείωσης του χαρτοφυλακίου των δανείων και των δράσεων για περιορισμό της αύξησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η αύξηση στο ποσοστό συλλογικής πρόνοιας στο σύνολο των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων (από 12% σε 20%) όπως απαιτείται από την ΚΤΚ, καθώς και οι σημαντικές αλλαγές που πρέπει να γίνουν στον υπολογισμό της συλλογικής πρόνοιας, όπως αναφέρεται εκτενέστερα και στη σχετική παράγραφο μας για τις καθυστερήσεις δανείων, αναμένεται να επηρεάσουν αρνητικά τον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας και πιθανώς να καταδειχθεί ότι ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας με την εφαρμογή μιας συνετής πολιτικής για υπολογισμό της πρόνοιας για επισφαλείς απαιτήσεις να μην υπερβεί το 15% που καθόρισε η ΚΤΚ.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, η αύξηση στο ποσοστό της πρόνοιας στο 20% αναμένεται να επιτευχθεί μέσα από την οργανική κερδοφορία του ΟΧΣ και ως εκ τούτου ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του ΟΧΣ δεν αναμένεται να επηρεαστεί. Επιπλέον, μας ενημέρωσε ότι ο ελάχιστος δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας που καθορίστηκε στο 15% από την ΚΤΚ ενδέχεται να διαφοροποιηθεί προς τα κάτω, όταν επιτευχθεί η συνολική πρόνοια για επισφαλείς απαιτήσεις στο 20%. Μας πληροφόρησε επίσης, ότι στις 30.9.2015 ο Δείκτης Κεφαλαιουχικής Επάρκειας αυξήθηκε σε 20,56%.

Εποπτική εξέταση και αξιολόγηση από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Η ΚΤΚ ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχονται δυνάμει του περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμου, προχώρησε τον Ιούλιο του 2014 σε εποπτική εξέταση του ΟΧΣ τα ευρήματα της οποίας γνωστοποίησε στον ΟΧΣ με έκθεση της ημερ. 7.8.2014. Όπως μας ενημέρωσε ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής, η ΚΤΚ προχώρησε σε εποπτική εξέταση και τον Ιούνιο του 2015 της οποίας όμως εκκρεμεί η αποστολή των ευρημάτων.

Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, τα κυριότερα ευρήματα της ΚΤΚ ήταν τα εξής:

(α) Πρόβλημα διαχωρισμού καθηκόντων λόγω του ότι δεν ετοιμάστηκε περιγραφή των θέσεων εργασίας. Όπως ενημερωθήκαμε, έχει ήδη γίνει καταγραφή καθηκόντων και ο ΟΧΣ θα προχωρήσει με διαδικασία προσφορών για καταγραφή του εγχειριδίου διαδικασιών.

(β) Μη συμμετοχή εκτελεστικών στελεχών στο ΔΣ. Διαπιστώσαμε ότι το θέμα εκκρεμεί ακόμη αφού μέχρι την ημερομηνία υπογραφής των οικονομικών καταστάσεων (29.6.2015) δεν είχαν διοριστεί εκτελεστικά μέλη στο ΔΣ. Όπως ενημερωθήκαμε το θέμα χειρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών.

(γ) Υποστελέχωση σε όλα τα επίπεδα, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του ΟΧΣ. Στη διαπίστωση αυτή προέβη και η Υπηρεσία μας κατά τη διεξαγωγή του ελέγχου. Σύμφωνα με τα πρακτικά του ΔΣ ημερ. 15.4.2015, αποφασίστηκε η πρόσληψη 10 ατόμων με αγορά υπηρεσιών για ενίσχυση της παρακολούθησης των καθυστερημένων δανείων. Όπως ενημερωθήκαμε τα εν λόγω άτομα έχουν ήδη προσληφθεί, έτυχαν εκπαίδευσης και ανέλαβαν καθήκοντα περί τα μέσα Ιουλίου 2015. Επιπλέον, ο ΟΧΣ προκήρυξε στις 25.6.2015 τέσσερις μόνιμες θέσεις Λειτουργού.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, ο ΟΧΣ έχει εξασφαλίσει έγκριση για πλήρωση οκτώ κενών θέσεων. Πρόσθετα ο ΟΧΣ είχε υποβάλει στο Υπουργείο Οικονομικών Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό, που περιλάμβανε τη δημιουργία 24 πρόσθετων θέσεων εργασίας, εκ των οποίων εγκρίθηκαν οι 14, συμπεριλαμβανομένης και της θέσης του Αναπληρωτή Γενικού Διευθυντή και μιας πρόσθετης (τρίτης) θέσης Διευθυντή.

(δ) Ανομοιομορφία αποδόσεων στις διατραπεζικές καταθέσεις. Ως εισήγηση τέθηκε η επανεξέταση της επενδυτικής πολιτικής με στόχο τη μεγιστοποίηση των εσόδων του ΟΧΣ λαμβάνοντας όμως υπόψη και αξιολογώντας τους κινδύνους που εμπεριέχουν οι εν λόγω επενδύσεις. Στη συνεδρία του ΔΣ ημερ. 6.10.14, αποφασίστηκε η ανάθεση σε ιδιωτικό οίκο της εκπόνησης μελέτης για επένδυση ρευστών διαθεσίμων και θα ζητηθούν προσφορές από 4 ελεγκτικά γραφεία. .

(ε) Αργοπορία στην υιοθέτηση του ηλεκτρονικού συστήματος αναφορικά με τις τεχνικές μέτρησης και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας παρακολούθησης δανείων που παρουσιάζουν καθυστερήσεις. Όπως πληροφορηθήκαμε, αναμένεται η επικαιροποίηση των πληροφοριών στο σύστημα,

ώστε να μπορεί να γίνεται ηλεκτρονικά η παρακολούθηση των καθυστερήσεων, με την αγορά υπηρεσιών των 10 ατόμων.

(στ) Ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό κάλυψης προβλέψεων για μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Η ΚΤΚ εισηγήθηκε όπως ο ΟΧΣ επανεξετάσει την πολιτική προβλέψεων του με σκοπό την πλήρη εναρμόνιση του με την οδηγία της ΚΤΚ και την σταδιακή αύξηση του ποσοστού στο 20% μέχρι το τέλος του 2015. Όπως μας ανέφερε ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής, η συμμόρφωση του ΟΧΣ για την αύξηση στο 20% αναμένεται πλέον να γίνει μέχρι τέλος του 2016 και αυτό συζητήθηκε και με τους εκπροσώπους της ΚΤΚ κατά την εποπτική τους εξέταση τον Ιούνιο του 2015 για την οποία αναμένεται η έκθεση με τις γραπτές τους απόψεις.

(ζ) Δεν ζητούνται εκτιμήσεις ακινήτων κατά την αναδιάρθρωση δανείου από εγκεκριμένους ανεξάρτητους εκτιμητές, αλλά λαμβάνεται υπόψη η αξία του ακινήτου κατά την ημερομηνία σύναψης του αρχικού δανείου (εκτενής αναφορά στην παράγραφο των αναδιαρθρώσεων δανείων).

(η) Εντοπισμός λανθασμένων καταχωρήσεων σχετικά με τις αναδιαρθρώσεις δανείων.

(θ) Καθυστερήσεις στην υποβολή των καταστάσεων που προνοούνται από τον Νόμο στην ΚΤΚ για σκοπούς προληπτικής εποπτείας.

Σύσταση:

- (α)** Όπως ακολουθούνται έγκαιρα οι συστάσεις της ΚΤΚ σε σχέση με τα ευρήματά της προς βελτίωση των διαδικασιών του ΟΧΣ για αποδοτικότερη αξιοποίηση των πόρων.
- (β)** Το εγχειρίδιο διαδικασιών πρέπει να είναι έγκαιρα έτοιμο, ώστε να εφαρμοστεί το συντομότερο δυνατό ο διαχωρισμός καθηκόντων, κυρίως με την πρόσληψη νέου προσωπικού.
- (γ)** Όσον αφορά στις λανθασμένες καταχωρήσεις σχετικά με τις αναδιαρθρώσεις δανείων θεωρούμε ότι θα πρέπει να οριστούν διαδικασίες ελέγχου, τουλάχιστον σε δειγματοληπτική βάση, των καταχωρήσεων στο σύστημα.

Νομικοί σύμβουλοι. Αναφέρεται ότι ο ΟΧΣ διατηρεί τον ίδιο οίκο νομικών συμβούλων για πολλά χρόνια, χωρίς να εφαρμόζει τις σχετικές πρόνοιες του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών Νόμο του 2006 (Ν.12(Ι)/2006) και την Εγκύκλιο της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 24ΣΤ, ημερ. 8.3.2006, σύμφωνα με την οποία οι υπηρεσίες αυτές θεωρούνται εξειδικευμένες υπηρεσίες με ιδιαίτερα ξεχωριστά χαρακτηριστικά η καθεμία, έτσι που η εξασφάλιση τους από τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές, σε αρκετές περιπτώσεις, να μην μπορεί να γίνει με την εφαρμογή της συνήθους διαδικασίας και να χρειάζεται η εφαρμογή εξειδικευμένης διαδικασίας ανάλογα με το είδος της υπηρεσίας. Στην ίδια εγκύκλιο αναφέρεται ότι δεδομένου ότι τηρούνται οι αρχές της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων και της διαφάνειας, και δεδομένου ότι οποιαδήποτε διαδικασία υποστηρίζεται από κατάλληλη τεκμηρίωση, οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να καθορίζουν τη διαδικασία που θα ακολουθήσουν για τη σύναψη τέτοιων συμβάσεων, βάσει των αρχών της χρηστής διοίκησης και της καλύτερης διαχείρισης των πόρων. Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι η εξασφάλιση των υπηρεσιών θα πρέπει να γίνεται, όπου τούτο είναι εφικτό, με την κατ' αναλογία εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου.

Σύσταση: Όπως εφαρμοστούν οι πρόνοιες της πιο πάνω εγκυκλίου για καθορισμό και καταγραφή της διαδικασίας επιλογής νομικών συμβούλων, για την καλύτερη διαχείριση των πόρων.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος του ΟΧΣ, έχει γίνει πρόβλεψη στον Προϋπολογισμό του ΟΧΣ και προγραμματίζεται η προκήρυξη προσφορών για την εξασφάλιση υπηρεσιών νομικών συμβούλων, σύμφωνα με τον πιο πάνω Νόμο και τη σχετική Εγκύκλιο.

4.32 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων. Οι οικονομικές καταστάσεις για το 2014, έχουν ελεγχθεί από ιδιώτες ελεγκτές, σύμφωνα με το άρθρο 49(2) των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων. Με βάση το ίδιο άρθρο, η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διενεργήσει επιπρόσθετο οικονομικό και διαχειριστικό έλεγχο.

(α) Αποτελέσματα έτους. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2014 παρουσίασαν έλλειμμα μετά τη φορολογία ύψους €732.597 σε σύγκριση με €2.604.618 το 2013. Η μείωση του ελλείμματος κατά €1.872.021 ή 71,87% οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων καθώς και στη μείωση των εξόδων όπως φαίνεται πιο κάτω:

(β) Έσοδα. Τα έσοδα από εργασίες ανήλθαν το 2014 σε €4.152.494 σε σύγκριση με €3.390.623 το 2013, δηλαδή σημειώθηκε αύξηση ύψους €761.871 ή ποσοστό 22,47%. Η αύξηση των εσόδων από εργασίες οφείλεται κυρίως στα έσοδα που προέκυψαν από τη σύναψη συμφωνίας με το Υπουργείο Οικονομικών για την έκδοση μη εισηγμένων κυβερνητικών ομολόγων, τα οποία ανήλθαν σε €500.054.

(γ) Έξοδα. Τα έξοδα για το 2014, μη περιλαμβανομένης της φορολογίας, ανήλθαν σε €5.273.779 σε σύγκριση με €6.420.460 για το 2013, δηλαδή παρουσίασαν μείωση ύψους €1.146.681 ή ποσοστό 17,86%, που οφείλεται κυρίως στη μείωση της πρόνοιας για επισφαλή εισπρακτέα και στη μείωση στα τέλη συντήρησης της κοινής πλατφόρμας των Χρηματιστηρίων Κύπρου και Αθηνών, βάσει αναθεωρημένης συμφωνίας.

Προσωπικό.

(α) Μισθοί και επιδόματα. Το ΧΑΚ εργοδοτούσε 78 υπαλλήλους στις 31.12.2014 (54 μόνιμους, 23 έκτακτους και 1 ωρομίσθιο), σε σύγκριση με 79 υπαλλήλους το 2013. Οι συνολικές δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα Ταμεία ανήλθαν σε €3.451.334 σε σύγκριση με €3.406.263 το 2013. Η αύξηση της δαπάνης κατά €45.071 ή ποσοστό 1,32% οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην αύξηση της εισφοράς στο Ταμείο Συντάξεως Καθορισμένων Ωφελημάτων κατά €40.816, που προέκυψε μετά από αναλογιστική μελέτη. Επιπλέον, σημειώθηκε αύξηση στην καταβολή Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά €28.684, λόγω αύξησης του ποσοστού εισφοράς βάσει νομοθεσίας, και μείωση της εισφοράς στο Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης κατά €30.613 μετά από σύναψη συμφωνίας με νέα ασφαλιστική εταιρεία.

(β) Ωφελήματα προσωπικού. Το ΧΑΚ διατηρεί Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και Ταμείο Ευημερίας στα οποία συνεισφέρει εξολοκλήρου. Επιπρόσθετα, επιδοτεί το επιτόκιο των στεγαστικών δανείων του μόνιμου προσωπικού για ποσό μέχρι €51.258 (Λ.Κ 30.000) ανά υπάλληλο με 2%, βάσει συλλογικής σύμβασης.

Σύσταση: Δεδομένων των σημαντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει το ΧΑΚ, καθώς και η κυπριακή οικονομία γενικότερα και λαμβανομένης υπόψη της πολιτικής περικοπών που ακολουθείται στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, γίνεται εισήγηση για επανεξέταση των πιο πάνω ωφελημάτων, σε μια προσπάθεια εξορθολογισμού και εξομοίωσης των ωφελημάτων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Ο Πρόεδρος του ΧΑΚ μάς ανέφερε ότι, εξ' όσων γνωρίζουν, η πιο πάνω ρύθμιση είναι πανομοιότυπη με αντίστοιχες ρυθμίσεις στους πλείστους ημικρατικούς οργανισμούς και επομένως σε περίπτωση υιοθέτησης μιας διαφοροποιημένης κοινής πολιτικής, αυτή θα ακολουθηθεί και από το ΧΑΚ. Επιπρόσθετα, μας ανέφερε ότι το ΧΑΚ εργάζεται με ωράριο ιδιωτικού τομέα, ενώ με ειδικές συμφωνίες έχουν εξοικονομηθεί σημαντικά ποσά σε θέματα υπερωριών, βάρδιας και άλλων ωφελημάτων που εξισορροπούνται από τα συμφωνηθέντα στη συλλογική σύμβαση και συνεπώς οποιαδήποτε διαφοροποίηση της συλλογικής σύμβασης θα επαναφέρει σημαντικό αριθμό άλλων θεμάτων που θα

επαυξήσουν το κόστος για τον Οργανισμό. Τέλος, ανέφερε ότι το θέμα των ωφελημάτων του προσωπικού που εργάζεται σε οργανισμούς υπό κρατικοποίηση θα διευθετηθεί με τη γενική διαβούλευση.

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι συστάσεις για επανεξέταση τέτοιας φύσης ωφελημάτων έγιναν και σε άλλους ημικρατικούς οργανισμούς και ενημερώθηκε σχετικά το Υπουργείο Οικονομικών.

Νομικοί σύμβουλοι του ΧΑΚ. Αναφέρεται ότι το ΧΑΚ διατηρεί τους ίδιους οίκους νομικών συμβούλων (η σύνθεση ενός από αυτούς φαίνεται ότι στην πορεία έχει μεταβληθεί) για πολλά χρόνια, χωρίς να εφαρμόζει τις σχετικές πρόνοιες του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών Νόμο του 2006 (Ν.12(Ι)/2006) και την Εγκύκλιο της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 24ΣΤ, ημερ. 8.3.2006, με βάση την οποία θα πρέπει να καθοριστεί διαδικασία για τη σύναψη σύμβασης για υπηρεσίες νομικού συμβούλου.

Σύσταση: Χρειάζεται να εφαρμόζεται η πιο πάνω νομοθεσία αναφορικά με την παροχή νομικών υπηρεσιών προς το ΧΑΚ.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του ΧΑΚ θα εφαρμοστεί άμεσα η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 78293 ημερ. 4.2.2015 αναφορικά με τη διαδικασία για σύναψη σύμβασης για υπηρεσίες νομικού συμβούλου. Ως εκ τούτου, αναμένεται ότι η εν λόγω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία αναφέρεται στη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται από κρατικές Υπηρεσίες, θα ακολουθηθεί από το ΧΑΚ εφαρμόζοντας κατ' αναλογία τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας. Επισημαίνεται επίσης ότι, εν πάση περιπτώσει, η όποια διαδικασία πρέπει να καταγράφεται και να αιτιολογείται και πρέπει να συνάδει με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας.

Συνεδρίες Συμβουλίου. Όπως είχαμε αναφέρει και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, κατά τον έλεγχο μας στα πρακτικά των συνεδριών του Συμβουλίου του ΧΑΚ, για τα έτη 2011-2014 παρατηρήθηκε ότι συγκεκριμένα μέλη απουσιάζουν συστηματικά από τις συνεδρίες του Συμβουλίου, (πέραν του 50% των συνεδριών).

Σύσταση: Αναμένουμε ότι με την ανάληψη των καθηκόντων του από 3.6.2015, το νέο Διοικητικό Συμβούλιο θα επιδείξει τον απαραίτητο επαγγελματισμό ούτως ώστε να μην παρατηρηθούν ξανά τέτοια φαινόμενα και όπως, σε περίπτωση που παρουσιαστούν, θα τύχουν έγκαιρου αποτελεσματικού χειρισμού.

4.33 ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομικές Καταστάσεις. Τα θέματα που προέκυψαν από τον τελευταίο έλεγχο που διενεργήθηκε (για τις οικονομικές καταστάσεις 2006 μέχρι και το 2012) παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το 2013. Οι οικονομικές καταστάσεις του Πανεπιστημίου για τα έτη 2013 και 2014 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας (με καθυστέρηση) τον Σεπτέμβριο 2015. Ο έλεγχος της Υπηρεσίας μας για τα έτη 2013 και 2014 αναμένεται να αρχίσει τις αρχές του νέου έτους.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τον περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο του 2014 αρ. 20(Ι)/2014, οι οικονομικές καταστάσεις για κάθε οικονομικό έτος υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο εντός τεσσάρων μηνών μετά το τέλος κάθε οικονομικού έτους. Ως εκ τούτου, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε να μην υπάρχουν οποιεσδήποτε καθυστερήσεις στην οριστικοποίηση και υποβολή των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Ανελίζεις μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου (Πανεπιστήμιο) το 2013. Το Πανεπιστήμιο προχώρησε στην ανέλιξη δύο μελών του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), ενός Λέκτορα στη θέση Επίκουρου Καθηγητή με αναδρομική ισχύ από 1.3.2013 και ενός Επίκουρου Καθηγητή στη θέση Αναπληρωτή Καθηγητή από 1.1.2014.

Σύμφωνα με το άρθρο 3(1) του Νόμου 21(Ι)/2013, ο οποίος δημοσιεύτηκε στις 18.4.2013, απαγορεύεται η πλήρωση κάθε θέσης πρώτου διορισμού, κάθε θέσης πρώτου διορισμού και προαγωγής και κάθε θέσης προαγωγής εκτός αν έχει δοθεί γραπτή προσφορά της θέσης στον υποψήφιο σε ημερομηνία πριν από την έναρξη ισχύος του Νόμου ή έχει εξασφαλιστεί εξαίρεση από την απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων στη βάση των προνοιών του άρθρου 4 του Νόμου. Όπως διαπιστώθηκε, το Πανεπιστήμιο δεν φαίνεται να έχει υποβάλει τέτοιο αίτημα στον Υπουργό Οικονομικών στη βάση του άρθρου 4 του Νόμου 21(Ι)/2013.

Συναφώς αναφέρεται, επίσης, ότι το Πανεπιστήμιο εξασφάλισε γνωμάτευση του νομικού του συμβούλου, ημερ. 17.6.2013, σύμφωνα με την οποία οι απαγορευτικές διατάξεις του Νόμου 21(Ι)/2013 εφαρμόζονται και για τις ανελίζεις των μελών ΔΕΠ.

Η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τον Γενικό Εισαγγελέα της έθεσε το θέμα, ζητώντας να γνωματεύσει κατά πόσο οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου για προαγωγή δύο μελών του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) του ήταν σύννομες και αν όχι να συμβουλεύσει το Ανοικτό Πανεπιστήμιο για τους κατάλληλους χειρισμούς που θα πρέπει να γίνουν.

Όσον αφορά στη μία περίπτωση, σύμφωνα με τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα προς την Υπηρεσία μας, ημερ. 2.6.2015, προκύπτει αμφιβολία κατά πόσο το σημείωμα της Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου με το οποίο συγκαίρει τον εν λόγω Επίκουρο Καθηγητή για την ανέλιξη του μπορεί ευλόγως να θεωρηθεί ως έγγραφο «προσφοράς» της θέσης και ως εκ τούτου, εφόσον ο σχετικός νόμος δεν προβλέπει ειδικό τύπο προσφοράς της θέσης, η προαγωγή του εν λόγω Επίκουρου Καθηγητή από τη θέση Λέκτορα σε θέση Επίκουρου Καθηγητή με αναδρομική ισχύ από 1.3.2013 είναι σύννομη.

Όσον αφορά στην άλλη περίπτωση, ο Γενικός Εισαγγελέας γνωμάτευσε ότι η διαδικασία ανέλιξης του από τη θέση Επίκουρου Καθηγητή σε θέση Αναπληρωτή Καθηγητή άρχισε και συνεχίστηκε μετά την ψήφιση του Νόμου 21(Ι)/2013 (που απαγορεύει τις ανελίζεις των μελών ΔΕΠ, εκτός αν πληρείται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4 του Νόμου) έγινε κατά παράβαση του Νόμου. Η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τον Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου, ημερ. 22.10.2015, ζήτησε την ανάκληση της ανέλιξης άμεσα, ώστε να επέλθει η νομιμότητα στις αποφάσεις του Πανεπιστημίου, και ότι αναμένει ότι η διαδικασία ανέλιξης θα τύχει διερεύνησης και ότι θα αποδοθούν τυχόν ευθύνες και ενημερωθεί σχετικά.

4.34 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομικές καταστάσεις.

(α) Διαπιστώθηκε ότι οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2011 και στις 31.12.2012, οι οποίες αποστάληκαν στην Υπηρεσία μας στις 29 Οκτωβρίου 2014, δεν συμφωνούσαν με τα ισοζύγια των αντίστοιχων ετών που μας δόθηκαν στην αρχή του ελέγχου, Δεκέμβριο 2014. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαπιστώθηκε ότι αυτό οφειλόταν στο γεγονός ότι μετά την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων έγιναν εγγραφές στο ισοζύγιο, οι οποίες δεν ενσωματώθηκαν στις ήδη έτοιμες οικονομικές καταστάσεις πριν αυτές αποσταλούν στην Υπηρεσία μας. Οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2013 και 2014 δεν είχαν υποβληθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

(β) Επίσης, αναφέραμε ότι, σύμφωνα με το εδάφιο 3 του άρθρου 109, του Ν.20(Ι)/2014, Νόμου που προνοεί περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου, οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο εντός τεσσάρων μηνών μετά το τέλος κάθε οικονομικού έτους.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας αναμένει όπως μελλοντικά αποστέλλονται έγκαιρα οι οικονομικές καταστάσεις κάθε έτους για έλεγχο, οι οποίες θα συμφωνούν με το σχετικό ισοζύγιο.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το Πανεπιστήμιο θα πράξει ότι είναι δυνατό έτσι ώστε μελλοντικά οι οικονομικές καταστάσεις κάθε έτους, να υποβάλλονται στην Υπηρεσία μας για έλεγχο έγκαιρα και εντός 4 μηνών μετά το τέλος κάθε οικονομικού έτους. Μας πληροφόρησε επίσης, ότι οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2013 και 2014 θα υποβληθούν για έλεγχο πριν το τέλος του έτους 2015.

Επαναλαμβανόμενες παρατηρήσεις. Η Υπηρεσία μας διαπίστωσε ότι αρκετές από τις παρατηρήσεις/συστάσεις επαναλαμβάνονται επί σειρά ετών χωρίς να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα για διευθέτησή τους. Επισημάνθηκε ότι πρέπει να υπάρχει συμμόρφωση με το άρθρο 4(Α) του Νόμου που ρυθμίζει την κατάθεση στοιχείων και πληροφοριών προς τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας (Ν.113(Ι)/2002 – 2014).

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, επιθυμία και στόχος του Πανεπιστημίου είναι να μην υπάρχουν καθόλου επαναλαμβανόμενες παρατηρήσεις και ότι αναμένει ότι για ζητήματα για τα οποία δεν συμμερίζεται πλήρως τις απόψεις/θέσεις ή εισηγήσεις μας θα υπάρχει εποικοδομητικός διάλογος για επίλυση τους.

Θέματα κακοδιαχείρισης και απόδοση ευθυνών. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις κακοδιαχείρισης σε δραστηριότητες του Πανεπιστημίου, από τις οποίες προέκυψαν σημαντικές χρηματικές απώλειες χωρίς να υπάρξουν επιπτώσεις σε οποιουσδήποτε είχαν την ευθύνη χειρισμού τους. Οι πιο κάτω περιπτώσεις είναι σχετικές:

(α) Εκκολαπήριο Επιχειρήσεων Διογένης, για το οποίο το Πανεπιστήμιο δαπάνησε μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2014 υπό μορφή επένδυσης €640.311 και υπό μορφή ενοικίων €191.914.

(β) Σύστημα Αρχαιοθήκης «Ιριδα», για το οποίο το Πανεπιστήμιο δαπάνησε μέχρι τον Μάρτιο 2015 το συνολικό ποσό των €341.655.

(γ) Ενοικίαση Κτιριακών Εγκαταστάσεων Κολλεγίου Τουρισμού, για την οποία το Πανεπιστήμιο δαπάνησε €119.500.

(δ) Το Πανεπιστήμιο πλήρωσε σε ενοικιαστή καφεστιατορίων του Πανεπιστημίου το ποσό των €17.437, που αφορούσε σε επίδομα γεύματος ελλαδιτών φοιτητών, παρόλο που αυτή όφειλε στο Πανεπιστήμιο, από τον Αύγουστο 2011, ποσό ύψους €30.180 για την εκμετάλλευση καφεστιατορίων του Πανεπιστημίου για την περίοδο από Ιανουάριο μέχρι Ιούλιο του 2011.

Σύσταση: Να διερευνηθούν τα πιο πάνω θέματα και να αποδοθούν οι ευθύνες ανάλογα. Επίσης, αναμένεται ότι όταν προκύπτουν θέματα κακοδιαχείρισης, αυτά θα διερευνώνται άμεσα και οι ευθύνες θα αποδίδονται όπου προκύπτουν.

Σημειώνεται ότι για τις πιο πάνω περιπτώσεις (α) μέχρι (δ) υπάρχει εκτενέστερη αναφορά πιο κάτω.

Αξιολόγηση Πανεπιστημίου.

Σε σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Αναπτύξεως, το 2012, αναφέρθηκε ότι το Πανεπιστήμιο δίνει περισσότερη έμφαση στην έρευνα απ' ότι στη διδασκαλία και εκμάθηση, ότι έχει σχετικά γενναϊόδωρο προϋπολογισμό ο οποίος επιτρέπει ψηλούς μισθούς για τα κυπριακά δεδομένα, οι οποίοι μπορούν να συγκριθούν θετικά με τους μισθούς πολλών ευρωπαϊκών δημόσιων πανεπιστημίων, αλλά και ότι υπάρχουν περιορισμοί στο Πανεπιστήμιο λόγω των κανονισμών της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Επίσης, σε έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου που ετοιμάστηκε τον Απρίλιο του 2013, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι το κατά κεφαλή κόστος στα κρατικά πανεπιστήμια στην Κύπρο είναι το μεγαλύτερο με διαφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύσταση: Θα πρέπει να μελετηθούν οι αναφορές/εισηγήσεις των πιο πάνω εκθέσεων, αλλά και να εξεταστεί το ενδεχόμενο να διεξαχθεί σύντομα ανεξάρτητη αξιολόγηση του Πανεπιστημίου από ανεξάρτητους εξωτερικούς αξιολογητές όσον αφορά στη δομή, λειτουργία, αποδοτικότητα, τα έσοδα και τα έξοδα του Πανεπιστημίου η οποία να επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα με στόχο τη συνεχή βελτίωσή του Πανεπιστημίου σύμφωνα με τις βέλτιστες σχετικές πρακτικές για κρατικά πανεπιστήμια διεθνώς.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το Πανεπιστήμιο έχει ήδη υποβληθεί σε αξιολόγηση, στην ολότητά του, από το European Universities Association (EUA), και, επιπρόσθετα, έχει προβεί στην αξιολόγηση όλων των Τμημάτων από διεθνείς ανεξάρτητες επιτροπές, τα αποτελέσματα των οποίων μπορούν να μας τα παρουσιάσουν.

Ωστόσο η Υπηρεσία μας αναφέρει ότι η εν λόγω αξιολόγηση ουδέποτε προηγουμένως είχε αναφερθεί σ' εμάς και μετά από δικό μας αίτημα μας πληροφόρησαν ότι αυτή χρονολογείται από τον Αύγουστο του 2001, δηλαδή πριν 15 χρόνια, με επικαιροποίηση τον Φεβρουάριο του 2005.

Οικονομική κατάσταση.

(α) Αποτελέσματα έτους. Τα αποτελέσματα για τα έτη 2011 και 2012, σύμφωνα με τις αρχικές πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας, και πριν τις διορθώσεις που αναφέρονται στην πιο πάνω παράγραφο, σε σύγκριση με το 2010, φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2012	2011	2010
Έσοδα	€88.765.698	€100.893.877	€90.700.202
Έξοδα	(€97.986.065)	(€101.029.826)	(€94.480.469)
Έλλειμμα	(€9.220.367)	(€135.949)	(€3.780.267)
Αριθμός φοιτητών	6.882	6.582	6.240

Τα έσοδα περιλαμβάνουν κρατική χορηγία ύψους €41.737.523, €56.550.595 και €48.004.763, το 2012, 2011 και 2010, αντίστοιχα. Πέραν της κρατικής χορηγίας, τα έσοδα περιλαμβάνουν προπτυχιακά δίδακτρα, τα οποία επίσης καταβάλλει το κράτος, ύψους €16.553.663, €15.745.717 και €15.376.996, το 2012, 2011 και 2010, αντίστοιχα.

Τα έξοδα περιλαμβάνουν δαπάνες για μισθούς και επιδόματα προσωπικού ύψους €51.817.459, €54.253.842 και €49.756.424 το 2012, 2011 και 2010, αντίστοιχα.

Η αύξηση στο έλλειμμα του 2012 σε σχέση με το έλλειμμα του 2011 κατά €9,1 εκ., οφείλεται κυρίως στη μείωση της κρατικής χορηγίας κατά €14,8 εκ., στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας γραφείου κατά €1 εκ., και των διαφόρων εξόδων κατά €1,5 εκ., με αντίστοιχη αύξηση των προπτυχιακών διδασκόντων κατά €0,8 εκ. και των αναβαλλόμενων εσόδων κατά €1,6 εκ. και μείωση των μισθών και επιδομάτων κατά €2,4 εκ., των ερευνητικών δραστηριοτήτων/προγραμμάτων κατά €0,6 εκ., της συντήρησης, λειτουργίας και επιδιορθώσεων κατά €1,7 εκ. και των άλλων εξόδων λειτουργίας κατά €0,3 εκ.

Η μείωση στο έλλειμμα του 2011 σε σχέση με το έλλειμμα του 2010 κατά €3,6 εκ., οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κρατικής χορηγίας κατά €8,5 εκ., στη μείωση των άλλων εξόδων λειτουργίας κατά €0,5 εκ. καθώς και στην αύξηση μισθών και επιδομάτων προσωπικού κατά €4,5 εκ. και των ερευνητικών δραστηριοτήτων/προγραμμάτων κατά €0,9 εκ.

(β) Κρατική χορηγία. Το σύνολο της κρατικής χορηγίας που εισπράχθηκε το 2012 και 2011 ήταν €45,6 εκ. και €69,1 εκ. αντίστοιχα, σε σύγκριση με €67,8 εκ. το 2010. Από το ποσό της κρατικής χορηγίας δαπανήθηκαν για αγορά πάγιου ενεργητικού €3,4 εκ. το 2012 και €11,0 εκ. το 2011, σε σύγκριση με €19,8 εκ. το 2010, ποσά που παρουσιάζονται στον Ισολογισμό ως Πάγιο Ενεργητικό και έτσι δεν συμπεριλαμβάνονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

(γ) Κόστος ανά φοιτητή. Με βάση τις οικονομικές καταστάσεις, το κόστος ανά φοιτητή το 2012, 2011, 2010 και 2009 ήταν ως ακολούθως:

Έτος	2012	2011	2010	2009
Έξοδα	€97.986.065	€101.029.826	€94.480.469	€97.885.161
Αριθμός φοιτητών*	6.882	6.582	6.240	6.044
Κόστος ανά φοιτητή	€14.238	€15.349	€15.141	€16.195

*Συμπεριλαμβάνει τους φοιτητές των ακόλουθων προγραμμάτων: Μεταπτυχιακό-Διδακτορικό, Μεταπτυχιακό-Μάστερ και Προπτυχιακό.

Οι μικρές αυξομειώσεις που παρατηρούνται στο κόστος ανά φοιτητή οφείλονται στις μικρές αυξήσεις στον αριθμό φοιτητών ανά έτος και στις μικρές αυξομειώσεις στις ετήσιες δαπάνες από το 2009 μέχρι το 2012.

Επίσης, όπως αναφέρεται και πιο πάνω στην Έκθεσή μας, η Έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για την εκπαίδευση στην Κύπρο, η οποία ετοιμάστηκε τον Απρίλιο του 2013, αναφέρει ότι το κόστος ανά φοιτητή στα κρατικά πανεπιστήμια στην Κύπρο είναι το μεγαλύτερο με διαφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύσταση: Να εξάγεται ετήσια το κόστος ανά φοιτητή και να γίνεται σύγκριση με το κόστος ανά φοιτητή άλλων κρατικών αλλά και ιδιωτικών Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων με στόχο την όσο το δυνατό σταδιακή μείωσή του.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το Πανεπιστήμιο συμφωνεί και υποστηρίζει κάθε προσπάθεια αξιοποίησης διασύνδεσης της λειτουργίας του με δείκτες επίδοσης και αποδοτικότητας, όμως δεν συμμερίζεται τη μέθοδο που ακολουθήθηκε για τον υπολογισμό του κόστους ανά φοιτητή, αφού σε αυτό φαίνεται να έχουν συμπεριληφθεί δαπάνες που δεν το βρίσκουν σύμφωνο και ότι επιθυμεί να συμφωνηθεί η αναγκαία μεθοδολογία για υπολογισμό του ετήσιου κόστους ανά φοιτητή με την Υπηρεσία μας ή να υιοθετηθούν διεθνώς αποδεκτοί δείκτες απόδοσης.

Προϋπολογισμός.

(α) Έγκριση Προϋπολογισμού για το 2011 και 2012. Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2011 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 12.7.2010. Από το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίθηκε στις 31.1.2011 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 11.3.2011. Εγκρίθηκαν δωδεκατημόρια για την περίοδο από 1.1.2011 μέχρι 28.2.2011 ενώ οι μετέπειτα δαπάνες μέχρι 11.3.2011 παρέμειναν νομοθετικά ακάλυπτες.

Ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου για το 2012 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 11.7.2011. Από το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίθηκε στις 27.3.2012 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 12.4.2012. Εγκρίθηκαν δωδεκατημόρια για την περίοδο από 1.1.2012 μέχρι 28.2.2012 ενώ οι μετέπειτα δαπάνες μέχρι 12.4.2012 παρέμειναν νομοθετικά ακάλυπτες.

Οι Προϋπολογισμοί προέβλεπαν δαπάνες ύψους €137,2 εκ. για το 2011 και €120,1 εκ. για το 2012.

(β) Έγκριση Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού για το 2012. Τον Φεβρουάριο του 2012 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) πρόταση για έγκριση Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού στην οποία έχουν περιληφθεί πρόνοιες που αφορούν αποκλειστικά στην ανάπτυξη της Ιατρικής Σχολής,

συνολικού ύψους €1.061.700. Ο Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου Κύπρου για το έτος 2012 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 12.6.2012 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 13.7.2012 για το ποσό των €581.709.

(γ) Μεταφορές ποσών του 2011.

- (i) Σύμφωνα με τις πρόνοιες του εκάστοτε Νόμου που προβλέπει για τον Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Κύπρου (άρθρο 4(1) του Νόμου Ν. 24(II)/2011), οι μεταφορές ποσών μεταξύ Άρθρων του Προϋπολογισμού για να διατεθούν και δαπανηθούν για την κάλυψη ελλείμματος οποιουδήποτε άρθρου του ίδιου ή άλλου Κεφαλαίου του Πρώτου Πίνακα θα πρέπει να εγκρίνονται από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου.

Σημειώνεται ότι, οι μεταφορές στα Άρθρα του Προϋπολογισμού του 2011 εγκρίθηκαν εκ των υστέρων μετά από Εσωτερικό Σημείωμα της Προϊσταμένης Οικονομικών Υπηρεσιών προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, μέσω του Πρύτανη και Κοινοποίησης του Αντιπρύτανη Διεθνών Σχέσεων, Οικονομικών και Διοίκησης και του Αναπληρωτή Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών, σε συνεδρία ημερομηνίας 7.4.2014.

- (ii) Παρατηρήθηκε ότι κατά το 2011 έχει εγκριθεί η μεταφορά ποσού ύψους €177.693 από τα Άρθρα 3/319 «Διμερείς Συμφωνίες», 3/320 «Ωκεανογραφικό Κέντρο», 3/334 «Διάφορα» και 3/351 «Διάφορα», στο Άρθρο 3/311 «Ερευνητικές και Άλλες Δραστηριότητες». Αντί αυτού όμως, μεταφέρθηκε ποσό ύψους €177.779. Σημειώνεται ότι για την αλλαγή του ποσού που έχει μεταφερθεί στο Άρθρο 3/311 «Ερευνητικές και Άλλες Δραστηριότητες» δεν υπήρξε νέα έγκριση, για την κάλυψη ελλείμματος, από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου.

Σύσταση: Οι οποιεσδήποτε πρόσθετες πιστώσεις που απαιτούνται σε συγκεκριμένα άρθρα του Προϋπολογισμού θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εγκρίνονται από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου εκ των προτέρων και όχι εκ των υστέρων μετά τη διενέργεια της σχετικής δαπάνης.

- (iii) Ακόμη, παρατηρήθηκε ότι, έγινε μεταφορά ποσού ύψους €433.887 από το Άρθρο 4/412 «Αγορά Μηχανογραφικού, Ηλεκτρονικού και Άλλου Εξοπλισμού» στο Άρθρο 3/332 «Συντήρηση και Λειτουργία Μηχανογραφικών, Ηλεκτρονικών και Άλλων Συστημάτων». Η μεταφορά αυτή εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου σε συνεδρία ημερομηνίας 7.4.2014. Όπως προνοείται στο Άρθρο 4(3) του Νόμου Ν. 24(II)/2011 για το 2011 «μέσα σε τρεις μήνες από την έγκριση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Κύπρου για μεταφορά περισσεύματος από οποιοδήποτε άρθρο ενός Κεφαλαίου σε οποιοδήποτε άρθρο άλλου Κεφαλαίου για κάλυψη ελλείμματος, θα κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων, μέσω του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, έκθεση που να δεικνύει τις περιπτώσεις και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες δόθηκε η έγκριση αυτή. Αντίγραφο της έκθεσης αυτής, θα κοινοποιείται στο Υπουργείο Οικονομικών και στο Γραφείο Προγραμματισμού». Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η διαδικασία αυτή δεν τηρήθηκε όπως προνοεί το Άρθρο 4(3).

Σύσταση: Το Πανεπιστήμιο πρέπει να καταθέτει σχετική έκθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, η οποία να αναλύει τις περιπτώσεις και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες δίνεται η έγκριση αυτή, όπως προνοείται στο Άρθρο 4(3) του Νόμου.

(δ) Μεταφορές ποσών του 2012.

- (i) Σύμφωνα με τις πρόνοιες του εκάστοτε Νόμου που προβλέπει για τον Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Κύπρου (άρθρο 4(1) του Νόμου Ν. 38(II)/2012), οι μεταφορές ποσών μεταξύ

Άρθρων του Προϋπολογισμού για να διατεθούν και δαπανηθούν για την κάλυψη ελλείμματος οποιουδήποτε άρθρου του ίδιου ή άλλου Κεφαλαίου του Πρώτου Πίνακα θα πρέπει να εγκρίνονται από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου.

Σημειώνεται ότι, οι μεταφορές στα Άρθρα του Προϋπολογισμού του 2012 εγκρίθηκαν εκ των υστέρων μετά από Εσωτερικό Σημείωμα της Προϊσταμένης Οικονομικών Υπηρεσιών προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, μέσω του Πρύτανη και Κοινοποίησης του Αντιπρύτανη Διεθνών Σχέσεων, Οικονομικών και Διοίκησης και του Αναπληρωτή Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών, σε συνεδρία ημερομηνίας 7.4.2014.

- (ii) Παρατηρήθηκε ότι κατά το 2012 έχουν μεταφερθεί ποσά ύψους €92.934 και €244.078 από το Άρθρο 3/333 «Συντήρηση και Λειτουργία Κτιρίων, Χώρων και Γενικού Εξοπλισμού» στα Άρθρα 3/311 «Ερευνητικές και Άλλες Δραστηριότητες» και 3/332 «Συντήρηση και Λειτουργία Μηχανογραφικών, Ηλεκτρονικών και Άλλων Συστημάτων», αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι για τη μεταφορά στα Άρθρα 3/311 «Ερευνητικές και Άλλες Δραστηριότητες» και 3/332 «Συντήρηση και Λειτουργία Μηχανογραφικών, Ηλεκτρονικών και Άλλων Συστημάτων» δεν υπήρξε επανέγκριση, για την κάλυψη ελλείμματος, από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου.

Σύσταση: Οι οποιοσδήποτε πρόσθετες πιστώσεις απαιτούνται σε συγκεκριμένα άρθρα του Προϋπολογισμού θα πρέπει να εγκρίνονται από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου εκ των προτέρων σε κάθε περίπτωση και όχι μετά τη διενέργεια της σχετικής δαπάνης.

- (iii) Ακόμη, παρατηρήθηκε ότι, έγινε μεταφορά ποσού ύψους €500.000 από το Άρθρο 4/422 «Κατασκευαστικές και Βελτιωτικές Εργασίες» στο Άρθρο 3/333 «Συντήρηση και Λειτουργία Κτιρίων, Χώρων και Γενικού Εξοπλισμού». Η μεταφορά αυτή εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου σε συνεδρία ημερομηνίας 7.4.2014. Να σημειωθεί ότι στα πρακτικά της 206^{ης} Συνεδρίας του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, ημερομηνίας 10.9.2012, το Συμβούλιο ενέκρινε την ενίσχυση του κονδυλίου 4/422 «Κατασκευαστικές και Βελτιωτικές Εργασίες» και του κονδυλίου 3/333 «Συντήρηση και Λειτουργία Κτιρίων, Χώρων και Γενικού Εξοπλισμού» από τα «Ίδια Έσοδα». Στη λήψη απόφασης δεν είχε καθοριστεί από ποιο Άρθρο θα γινόταν η μεταφορά.

Όπως προνοείται στο Άρθρο 4(3) του Νόμου Ν. 38(II)/2012 για το 2012 «μέσα σε τρεις μήνες από την έγκριση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Κύπρου για μεταφορά περισσεύματος από οποιοδήποτε άρθρο ενός Κεφαλαίου σε οποιοδήποτε άρθρο άλλου Κεφαλαίου για κάλυψη ελλείμματος, θα κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων, μέσω του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, έκθεση που να δεικνύει τις περιπτώσεις και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες δόθηκε η έγκριση αυτή. Αντίγραφο της έκθεσης αυτής, θα κοινοποιείται στο Υπουργείο Οικονομικών και στο Γραφείο Προγραμματισμού». Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η διαδικασία αυτή δεν τηρήθηκε όπως προνοεί το Άρθρο 4(3).

Σύσταση: Το Πανεπιστήμιο πρέπει να καταθέτει σχετική έκθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, η οποία να αναλύει τις περιπτώσεις και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες δίνεται η έγκριση αυτή, όπως προνοείται στο άρθρο 4(3) του Νόμου.

- (ε) **Υπερβάσεις Προϋπολογισμού του 2012.** Το 2012, ο τρόπος ετοιμασίας του Προϋπολογισμού, ως προς την παρουσίαση των δαπανών από «Ίδια Έσοδα», διαφοροποιήθηκε. Συγκεκριμένα, όλες οι δαπάνες από «Ίδια Έσοδα» παρουσιάζονται σε ξεχωριστή στήλη.

Διαπιστώθηκε ότι δεν προέκυψαν υπερβάσεις στο συνολικό ποσό των δαπανών, εντούτοις όμως παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν κονδύλια του Κεφαλαίου 3 και του Κεφαλαίου 4 τόσο της στήλης που αφορά στην Κρατική Χορηγία, όσο και της στήλης που αφορά στα «Ίδια Έσοδα», όπου οι δαπάνες έχουν υπερβεί τα εγκεκριμένα ποσά του Προϋπολογισμού του 2012, χωρίς να υπάρχουν οι σχετικές εγκρίσεις από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου. Η συνολική υπέρβαση που εντοπίζουμε στην στήλη που αφορά την Κρατική Χορηγία είναι €688.062 ενώ στην στήλη που αφορά στα «Ίδια Έσοδα» είναι €920.322.

Η Υπηρεσία μας παρόλο που δεν εντόπισε υπερβάσεις στο συνολικό ποσό των δαπανών επισημαίνει τα πιο κάτω:

- (i) Τα ποσά που αφορούν στις δαπάνες από Κρατική Χορηγία θα πρέπει να περιορίζονται στα εγκεκριμένα ποσά του Προϋπολογισμού. Σε αντίθετη περίπτωση, που υπάρχει οποιαδήποτε επιπρόσθετη δαπάνη, θα πρέπει να ενημερώνεται η Βουλή των Αντιπροσώπων.
- (ii) Τα ποσά που αφορούν στις δαπάνες από «Ίδια Έσοδα» δεν πρέπει να διαφοροποιούνται και να παρατηρείται υπέρβαση του εγκεκριμένου ποσού χωρίς να εντοπίζεται οποιαδήποτε απόφαση ή έγκριση από τα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου. Θα πρέπει να ακολουθείται μια διαδικασία που θα καθορίσει το Πανεπιστήμιο, με την οποία να εγκρίνονται τυχόν ανάγκες επιπρόσθετης δαπάνης από «Ίδια Έσοδα».

(στ) Παρακολούθηση εκτέλεσης Προϋπολογισμού. Η παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού εξακολουθεί να παρουσιάζει αδυναμίες, οι οποίες, όπως πληροφορηθήκαμε, θα εκλείψουν όταν εγκατασταθεί κατάλληλο λογισμικό πρόγραμμα μέσω της αγοράς του Συστήματος Οικονομικής Διαχείρισης. Το πρόγραμμα αυτό τέθηκε σε λειτουργία τον Μάρτιο του 2015.

Σύσταση: Να επιβεβαιωθεί ότι με την εφαρμογή του νέου λογισμικού προγράμματος οι πιο πάνω αδυναμίες που παρατηρήθηκαν έχουν εκλείψει.

Κανονισμοί/Κανόνες.

(α) Παρά το ότι το Πανεπιστήμιο άρχισε τη λειτουργία του το 1990, πριν από 25 περίπου χρόνια, εντούτοις εξακολουθεί να εκκρεμεί η έκδοση Κανονισμών η οποία προβλέπεται στον βασικό του Νόμο τον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο 1989-2013. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι ουσιώδη θέματα εξακολουθεί να ρυθμίζονται με Κανόνες οι οποίοι εκδίδονται εσωτερικά από τα όργανα του Πανεπιστημίου χωρίς την έγκρισή τους από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, αντί με Κανονισμούς, οι οποίοι εγκρίνονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ότι μερικές εγκυκλίου εξακολουθεί να φέρουν την ονομασία Κανόνες, παρόλο ότι δεν βασίζονται σε Κανονισμό ή να αναφέρουν ότι βασίζονται σε συγκεκριμένο Κανονισμό ο οποίος δεν προνοεί για έκδοση Κανόνων. Διαπιστώθηκε περαιτέρω ότι Κανόνες μετονομάστηκαν σε εγκυκλίους αλλά στο κείμενο εξακολουθεί να χρησιμοποιείται ο όρος «Κανόνες». Σημαντικό δε, είναι ότι το περιεχόμενο των εγκυκλίων δεν πρέπει να έρχεται σε καμία περίπτωση σε αντίθεση ή να προνοεί περισσότερα από ότι διαλαμβάνονται στη Νομοθεσία, Κανονισμούς και Κανόνες του Πανεπιστημίου, αλλά θα πρέπει να είναι επεξηγηματικό ως προς την εφαρμογή αυτών.

Όπως πληροφορηθήκαμε, το Πανεπιστήμιο, προσανατολίζεται στην αλλαγή ολόκληρης της νομοθεσίας του. Προς τον σκοπό αυτό, ο Πρύτανης με επιστολή του ημερ. 19.11.2014 προς πανεπιστήμια Σκανδιναβικών χωρών, ζήτησε αντίγραφα των δικών τους νομοθεσιών.

Σύσταση: Η αλλαγή ολόκληρης της νομοθεσίας του Πανεπιστημίου χρειάζεται να προωθηθεί το συντομότερο δυνατό, αλλά εν τω μεταξύ το Πανεπιστήμιο πρέπει να λειτουργεί σύννομα και να προβεί σε τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, Κανόνων και Εγκυκλίων όπου εντοπίστηκαν προβλήματα.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι η Επιτροπή Προσωπικού και Κανονισμών του Πανεπιστημίου, λαμβάνοντας υπόψη προηγούμενες επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας, ανέθεσε σε νομική λειτουργό του Πανεπιστημίου τη μελέτη του Νόμου/Κανονισμών/Κανόνων/Εγκυκλίων και τον εντοπισμό των ανωτέρω περιπτώσεων και προβλημάτων και αναμένει την υποβολή συγκεκριμένων εισηγήσεων για τη θεραπεία τους.

(β) Ταμείο Προνοίας τακτικού ωρομίσθιου προσωπικού. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, εάν το Πανεπιστήμιο επιθυμεί τη δημιουργία Ταμείου Προνοίας, θα πρέπει αυτό να προβλέπεται σε Κανονισμούς και επιπρόσθετα, να εγκριθεί σχετικό κονδύλι στους Προϋπολογισμούς του Πανεπιστημίου, εφόσον τόσο η εισφορά του Πανεπιστημίου ως εργοδότη, όσο και το ποσό της κατοχύρωσης της αξίας των χρημάτων του Ταμείου Προνοίας, θα καταβάλλονται ουσιαστικά από το Κράτος μέσω των Προϋπολογισμών του Πανεπιστημίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το Πανεπιστήμιο βρίσκεται σε προχωρημένες διαβουλεύσεις με το Υπουργείο Οικονομικών και αναμένεται σύντομα η οριστικοποίηση του θέματος.

Εκκολαπήριο Επιχειρήσεων Διογένης. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, το 2003, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, ενέκρινε τη σύσταση εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία «Διογένης Εκκολαπήριο Επιχειρήσεων Πανεπιστημίου Κύπρου Λτδ» και καταβλήθηκε ποσό ύψους £10.000 για απόκτηση όλων των μετοχών της εταιρείας.

(α) Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως το Πανεπιστήμιο ζητήσει νομική συμβουλή κατά πόσον η ίδρυσή του καλυπτόταν από τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, όπως αυτοί καθορίζονται στον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο αρ. 144/89, Άρθρο 4(2).

Ζητήθηκε νομική συμβουλή από διάφορους νομικούς συμβούλους και λήφθηκαν 4 σχετικές γνωματεύσεις. Σύμφωνα με τη γνωμάτευση ημερ. 17.1.2008, «αν η εταιρεία που θα ιδρυθεί θα ασκεί δραστηριότητες ή και θα επιχορηγηθεί με οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία από το Πανεπιστήμιο, είναι δυνατό να προσκρούει στις αρμοδιότητες και εξουσίες του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 6 του ιδίου Νόμου», ενώ σύμφωνα με τη γνωμάτευση ημερ. 11.12.2008, «εφόσον η δραστηριότητα κάποιας εταιρείας η οποία ιδρύεται από το Πανεπιστήμιο προωθεί ένα από τους σκοπούς του άρθρου 4(2)(δ) ή (ε), και εφόσον τέτοια δραστηριότητα μιας εταιρείας θα μπορούσε να θεωρηθεί ως είδος ή μορφή εκμετάλλευσης της περιουσίας του Πανεπιστημίου, τότε, το Πανεπιστήμιο έχει τη δυνατότητα ίδρυσης νομικών προσώπων. Αυτό είναι θέμα πραγματικό και θέμα ερμηνείας και εφαρμογής, αφενός των εν λόγω διατάξεων του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου και αφετέρου των σκοπών του Ιδρυτικού Εγγράφου κάποιας εταιρείας ως επίσης και το κατά πόσο τα κέρδη της εν λόγω εταιρείας διατίθενται στην πραγματικότητα για τους σκοπούς του Πανεπιστημίου, ως πρόσδοδοι του Πανεπιστημίου».

Ενόψει των πιο πάνω, το Πανεπιστήμιο προώθησε τροποποίηση στη νομοθεσία του ούτως ώστε να μπορεί να ιδρύει, συστήνει και συμμετέχει σε οργανισμούς, εταιρείες ή άλλα νομικά πρόσωπα, συνεταιρισμούς ή άλλες οντότητες για την εκπλήρωση των σκοπών του. Η έγκρισή της ακόμα εκκρεμεί.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας αναμένει ότι η τροποποίηση θα συνάδει με το ακαδημαϊκό πνεύμα που πρέπει να διακατέχει το Πανεπιστήμιο.

(β) Όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεσή μας για το 2011, στη συνεδρία του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου ημερ. 10.11.2008, εγκρίθηκε συνολική αύξηση του ονομαστικού κεφαλαίου της Εταιρείας από 10.000 μετοχές σε 364.460 μετοχές των 1,71 ευρώ, με κεφαλαιοποίηση (i) του δανείου προς την Εταιρεία από το Πανεπιστήμιο Κύπρου ύψους €461.322 και (ii) άλλων παραχωρήσεων προς την Εταιρεία

από το Πανεπιστήμιο Κύπρου ύψους €144.803. Στη συνεδρία του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου ημερ. 18.11.2013, εγκρίθηκε η παραχώρηση δανείου ύψους €60.000 για κάλυψη των αναγκών της Εταιρείας, από το Πανεπιστήμιο και θα επιστραφεί όταν η οικονομική κατάσταση της Εταιρείας το επιτρέψει.

Ακολούθως, στη συνεδρία του Συμβουλίου, ημερ. 16.12.2013, εγκρίθηκε η εισήγηση της Ad-Hoc Επιτροπής όπως η Εταιρεία μετατραπεί άμεσα σε αδρανή.

Από το 2008, το κεφαλαιοποιηθέν ποσό ύψους €623.225, παρουσιάζεται ξεχωριστά στις οικονομικές καταστάσεις του Πανεπιστημίου ως επένδυση. Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας ελέγχονται από ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο, στις εκθέσεις του οποίου και για τα τρία έτη 2011 μέχρι και 2013 αναφέρει έμφαση θέματος «...υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιαστικής αβεβαιότητας που ενδέχεται να φανερώσει σημαντική αμφιβολία ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα». Επίσης, σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για τα έτη που έληξαν στις 31.12.2011, 31.12.2012 και 31.12.2013, η Εταιρεία παρουσίαζε συσσωρευθείσα ζημιά ύψους €590.169, €656.465 και €741.317, αντίστοιχα.

Σύσταση: Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου να απομειώσει την αξία της πιο πάνω επένδυσής του, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 39 «Χρηματοοικονομικά Εργαλεία: Αναγνώριση και Επιμέτρηση». Σε αντίθετη περίπτωση, η Υπηρεσία μας θα αναγκαστεί να εκδώσει Έκθεση Ελέγχου με επιφύλαξη.

(γ) Το Πανεπιστήμιο ενοικιάζει από την 1.12.2010 χώρο συνολικού εμβαδού 275 τ.μ., με ετήσιο ενοίκιο €36.300 για περίοδο τριών ετών (με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα δύο έτη), μέρος του οποίου χρησιμοποιείται για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών της Εταιρείας, το οποίο καταβάλλεται από το Πανεπιστήμιο και χρεώνεται στην Εταιρεία. Το συνολικό ποσό που χρεώθηκε η Εταιρεία για ενοίκια ανήλθε μέχρι τις 31.12.2014 στις €191.915.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως το Πανεπιστήμιο προχωρήσει στη διαγραφή τόσο του ποσού που αφορά σε ενοίκια, όσο και του ποσού του δανείου, δεδομένου ότι το Συμβούλιο αποφάσισε την αδρανοποίηση της Εταιρείας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το Πανεπιστήμιο συμφωνεί με τις συστάσεις της Υπηρεσίας μας για απομείωση της αξίας της πιο πάνω επένδυσης και τη διαγραφή του ποσού που αφορά σε ενοίκια και δάνειο και θα προχωρήσει σε λήψη απόφασης για υλοποίηση της εισήγησής μας εντός του έτους 2016 όταν θα έχει ενώπιόν του τα τελικά οικονομικά δεδομένα του Εκκολαπτηρίου Επιχειρήσεων Διογένης κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2015.

Μας πληροφόρησε, επίσης, ότι η εταιρεία Διογένης θα καταστεί ανενεργή μέχρι το τέλος του έτους 2015 και τυχόν υποχρεώσεις ή άλλες εκκρεμότητες θα τύχουν διαχείρισης με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Επίσης, μας διαβεβαίωσε ότι η προώθηση τροποποίησης στη νομοθεσία για να μπορεί να ιδρύει, συστήνει, συμμετέχει σε οργανισμούς, εταιρείες ή άλλα νομικά πρόσωπα, συνεταιρισμούς ή άλλες οντότητες για εκπλήρωση του σκοπού του, θα συνάδει με το ακαδημαϊκό πνεύμα που πρέπει να διακατέχει το Πανεπιστήμιο.

Σύστημα Αρχαιοθέτησης «Ίριδα». Το Πανεπιστήμιο μέχρι τον Μάρτιο 2015 δαπάνησε συνολικό ποσό €341.655 για εγκατάσταση, εξατομίκευση προϊόντος (customization), αγορά υλιστικού εξοπλισμού (hardware) και αδειών χρήσης, για το σύστημα αρχαιοθέτησης «Ίριδα». Η χρήση του εν λόγω συστήματος άρχισε με την ολοκλήρωση των εργασιών από συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία όμως αναστάληκε από τις

14.12.2011, λόγω παρουσίας σημαντικών και πρακτικών δυσκολιών στην εφαρμογή του. Ακολούθως, τέθηκε ξανά σε εφαρμογή στις 2.10.2014, όμως πάλι αναστάληκε η λειτουργία του στις 9.10.2014.

Σύμφωνα με προσχέδιο πρακτικών της συνεδρίας του Πρυτανικού Συμβουλίου, ημερ. 5.2.2015, αποφασίστηκε να γίνει εισήγηση στη Σύγκλητο και ακολούθως στο Συμβούλιο, σχετικά με το θέμα της εφαρμογής της αναβαθμισμένης έκδοσης του συστήματος σε όλες τις οντότητες του Πανεπιστημίου, με περίοδο προσαρμογής ενός μήνα, κατά την οποία θα είναι υποχρεωτική η ηλεκτρονική αρχειοθέτηση και αποστολή των εγγράφων, ενώ παράλληλα θα υπάρχει η δυνατότητα αποστολής των εγγράφων σε έντυπη μορφή. Μετά την παρέλευση της περιόδου προσαρμογής, η διακίνηση των εγγράφων θα γίνεται μόνο μέσω του Συστήματος.

Παρά τη σύστασή μας στην ταυτόριθμη επιστολή μας, ημερ. 10.1.2013, όπως το Πανεπιστήμιο προβεί σε σχετική έρευνα για απόδοση ευθυνών, εντούτοις μέχρι σήμερα δεν αποδόθηκαν ευθύνες. Αντ' αυτού, αναμένεται έγκριση από τη Σύγκλητο και ακολούθως από το Συμβούλιο για εφαρμογή της αναβαθμισμένης έκδοσης συστήματος αρχειοθέτησης.

Σύσταση: Επαναλάβαμε τη σύσταση της Υπηρεσίας μας ότι χρειάζεται να διεξαχθεί σχετική έρευνα για απόδοση ευθυνών και ζητήσαμε όπως τηρείται η Υπηρεσία μας ενήμερη σχετικά και για τυχόν εξελίξεις.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, για τη μη έγκαιρη υλοποίηση του προγράμματος υπήρξαν συγκεκριμένες πρακτικές, τεχνικές και άλλες δυσκολίες, οι οποίες συνδέονται με την ανάγκη τήρησης πολλαπλών αρχείων σε πολυάριθμες οργανωτικές οντότητες του Πανεπιστημίου και ότι το Πανεπιστήμιο συνεχίζει την προσπάθεια υλοποίησης μιας ανανεωμένης εκδοχής του συστήματος, της οποίας η λειτουργία προγραμματίζεται εντός του 2016. Μας πληροφόρησε επίσης, ότι με το πέρας της διαδικασίας θα εκπονηθεί μελέτη για ενημέρωση μελλοντικών διαδικασιών αξιοποίησης συστημάτων.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι χρειάζεται επίσης, να διεξαχθεί σχετική έρευνα για απόδοση ευθυνών.

Ενοικίαση Κτιριακών Εγκαταστάσεων Κολλεγίου Τουρισμού. Την 1.6.2011 το Πανεπιστήμιο υπέγραψε συμβόλαιο με την A.C. Travel Planners College of Tourism and Hotel Management Ltd για ενοικίαση του χώρου του Κολλεγίου Τουρισμού για περίοδο 10 ετών από 1.10.2011 μέχρι 30.9.2021. Σύμφωνα με το ενοικιαστήριο συμβόλαιο, το ετήσιο ενοίκιο είναι €239.000 για την περίοδο μέχρι 31.12.2012 πληρωτέο προκαταβολικά πάνω σε τριμηνιαία βάση και από 1.1.2013 θα αναπροσαρμόζεται με την εφαρμογή των αυξήσεων του επίσημου δείκτη τιμών καταναλωτή της Κυπριακής Δημοκρατίας με ανώτατη τιμή το 3,5% πάνω σε ετήσια βάση. Ο ιδιοκτήτης, σύμφωνα με το συμβόλαιο, ανέλαβε να διαμορφώσει το ακίνητο μέσα στο χρονικό διάστημα των 6 μηνών ή σε χρονικό διάστημα που θα συμφωνηθεί από την ημερομηνία υπογραφής της Συμφωνίας, με βάση τις απαιτήσεις και τις ανάγκες του ενοικιαστή. Ο ενοικιαστής, ανέλαβε την αποπληρωμή του ποσού που θα απαιτηθεί για τη διαμόρφωση των εργαστηρίων εντός των 10 ετών, με είκοσι ίσες εξαμηνιαίες δόσεις κεφαλαίου, επιπλέον τόκους και έξοδα που σχετίζονται αποκλειστικά με την χρηματοδότηση του ποσού. Με βάση τη συμφωνία, το Πανεπιστήμιο κατέβαλε στις 8.6.2011 το ποσό των €119.500 το οποίο θα επιστρεφόταν στον ενοικιαστή άτοκα κατά τη λήξη του Συμβολαίου.

Ενώ προκηρύχτηκαν προσφορές τον Ιανουάριο του 2012 για την αναδιαμόρφωση του χώρου και έγινε η αξιολόγηση από τους Συμβούλους/Μελετητές, η ιδιοκτήτρια εταιρεία τέθηκε υπό καθεστώς εκκαθάρισης, με αποτέλεσμα το Πανεπιστήμιο να κινήσει αγωγή εναντίον της Εταιρείας (Αρ. Αγωγής 4579/13), για να επιστραφεί το ποσό που καταβλήθηκε με την υπογραφή της συμφωνίας. Όπως πληροφορηθήκαμε κατά τον έλεγχο, η υπόθεση εκκρεμούσε στο δικαστήριο.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

- Για μια συμφωνία πέραν των €4 εκ., δεν προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός, αλλά η συμφωνία για ενοικίαση έγινε με απευθείας ανάθεση, κατόπιν διαβούλευσης με τον ιδιοκτήτη του κτιρίου. Παρά το γεγονός ότι η ενοικίαση κτιρίων εξαιρείται από τις διατάξεις του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών Νόμου Ν.12(Ι)/2006, η αναθέτουσα Αρχή οφείλει να τηρεί τις αρχές της χρηστής διοίκησης, της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Ως εκ τούτου, η προκήρυξη ανοικτών διαγωνισμών αποτελεί υποχρέωση των αναθετουσών Αρχών και στην περίπτωση ενοικίασης κτιρίων κατά παράβαση της νομοθεσίας περί προσφορών. Επιπλέον, το γεγονός ότι η σύμβαση περιλάμβανε υποχρέωση κατασκευής συγκεκριμένων εργασιών, ενδεχομένως τούτο να σημαίνει ότι η σύμβαση συνιστά σύμβαση έργου, εμπίπτουσα στις πρόνοιες του Νόμου Ν.12(Ι)/2006.
- Δεν υπάρχει εγγύηση για το ποσό της προκαταβολής που δόθηκε με την υπογραφή της συμφωνίας, δηλ. των €119.500.
- Το Πανεπιστήμιο Κύπρου προέβηκε σε υπογραφή συμφωνίας, και δεσμεύτηκε να επωμιστεί το κόστος αναδιαμόρφωσης του χώρου, πριν ακόμη υποβληθούν προσφορές για το κόστος του έργου. Σαν αποτέλεσμα τούτου, και ενώ το ενοίκιο βάσει του συμβολαίου που υπογράφηκε, υπολογίζεται στα €9/τ.μ., λαμβανομένου υπόψη του κόστους αναδιαμόρφωσης του χώρου, του οποίου βάσει της χαμηλότερης προσφοράς, ήταν €1.930.000 συν ΦΠΑ, το ενοίκιο θα ξεπερνούσε τα €19/τ.μ., ποσό το οποίο είναι πάρα πολύ ψηλό, αφού σύμφωνα με στοιχεία του Πανεπιστημίου το κόστος ενοικίων για παρόμοιου τύπου κτίρια, κατά την εν λόγω περίοδο, κυμαινόταν μεταξύ €8 - €11/τ.μ.
- Όπως αναφέρθηκε στα πρακτικά του Συμβουλίου ημερ. 14.11.2011, η απόφαση για ενοικίαση των χώρων των κτιριακών εγκαταστάσεων στις οποίες στεγάζεται το Κολλέγιο Τουρισμού λήφθηκε με στόχο την ικανοποίηση άμεσων αναγκών στέγασης. Ωστόσο, σύμφωνα με το ενοικιαστήριο συμβόλαιο, το Πανεπιστήμιο δεν θα μπορούσε να κάνει άμεση χρήση των χώρων του Κολλεγίου Τουρισμού πριν ολοκληρωθεί η αναδιαμόρφωση των χώρων του, με αποτέλεσμα τη σημαντική απώλεια εσόδων για το Πανεπιστήμιο από ερευνητικά και άλλα προγράμματα.
- Δεν ελέγχθηκε από το Πανεπιστήμιο η οικονομική βιωσιμότητα της εταιρείας A.C. Travel Planners College of Tourism and Hotel Management Ltd, πριν τη λήψη της απόφασης για ενοικίαση των κτιριακών εγκαταστάσεων του Κολλεγίου Τουρισμού και την υπογραφή του ενοικιαστικού συμβολαίου με αποτέλεσμα, με την πτώχευση της υπό αναφορά εταιρείας, το Πανεπιστήμιο, πολύ πιθανό να απολέσει το ποσό των €119.500 που κατέβαλε ως προκαταβολή, χωρίς εγγύηση.

Σύσταση: Το Πανεπιστήμιο οφείλει να προκηρύσσει διαγωνισμούς για ενοικίαση κτιρίων, ώστε να εξασφαλίζονται ανταγωνιστικές τιμές και στη βάση όρων/προδιαγραφών και κριτηρίων αξιολόγησης. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ο τρόπος με τον οποίο έτυχε χειρισμού το θέμα συνιστά περίπτωση υψηλού κινδύνου και κακοδιαχείρισης για την οποία ζητήσαμε τα σχόλια του Πανεπιστημίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το Πανεπιστήμιο θεωρεί ότι η διενέργεια ανοικτής διαδικασίας για τις εργασίες διαμόρφωσης των εγκαταστάσεων έχουν μειώσει τους κινδύνους διαφοροποίησης ή αλλοίωσης των πραγματικών οικονομικών παραμέτρων και ότι ενήργησε με υπεύθυνο και διαφανή τρόπο.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ο όλος τρόπος με τον οποίο έτυχε χειρισμού το θέμα συνιστά περίπτωση υψηλού κινδύνου και κακοδιαχείρισης και χρειάζεται να διεξαχθεί σχετική έρευνα για απόδοση ευθυνών.

Θέματα προσωπικού. Παρά τη βελτίωση που παρατηρήθηκε στο γραφείο μισθοδοσίας του Λογιστηρίου, σε ότι αφορά στη στοιχειοθέτηση των πληρωμών και στη δημιουργία «κατάστασης αλλαγών στη μισθοδοσία» εξακολουθεί να εκκρεμεί η θέσπιση Κανονισμών, για ορισμένα θέματα. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι αποφάσεις Σωμάτων/Επιτροπών που λαμβάνονται σε θέματα μισθοδοσίας αντιβαίνουν μερικές φορές τις σχετικές νομοθετικές πρόνοιες.

(α) Αριθμός και δαπάνες προσωπικού.

- (i) Ο αριθμός του προσωπικού που εργοδοτούσε το Πανεπιστήμιο κατά τα υπό αναφορά έτη στις 31 Δεκεμβρίου, αντίστοιχα, καθώς και το συνολικό κόστος που περιλαμβάνει και τις εργοδοτικές εισφορές στα διάφορα ταμεία και την αμοιβή φοιτητών που εργοδοτούνται σε ωριαία βάση, καθώς επίσης και τις δαπάνες για συνταξιοδοτικά ωφελήματα συμπεριλαμβανομένης και της πρόσθετης επιβάρυνσης ποσού ύψους €19.422.666 για το 2010, παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Κατηγορία Προσωπικού	2012			2011			2010		
	Αρ.		Ποσό	Αρ.		Ποσό	Αρ.		Ποσό
			€			€			€
Ακαδημαϊκό και Άλλο προσωπικό:									
Μισθοί και Τιμαριθμικά Επιδόματα:									
Μόνιμοι	360			361			344		
Συμβασιούχοι	-			-			1		
Επισκέπτες	65			70			67		
Μεταπτυχιακοί Συνεργάτες	15			31			39		
Μεταδιδακτορικοί Ερευνητές	29			27			20		
Ειδικοί Επιστήμονες	129			129			154		
Μεταπτυχιακοί Φοιτητές	225	823	29.994.877	213	831	30.551.209	198	823	28.195.810
Ειδικά Επιδόματα			1.266.509			1.460.983			1.334.805
Εργοδοτικές συνεισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλα Ταμεία			2.414.995			2.433.661			2.210.579
Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη			1.014.103			1.304.911			1.224.337
Δαπάνες Σχεδίου Συντάξεων/Φιλοδωρημάτων			535.753			597.473			491.630
Υποσύνολο			35.226.237			36.348.237			33.457.161
Διοικητικό Προσωπικό:									
Μισθοί και Τιμαριθμικά Επιδόματα:									
Μόνιμοι	325			321			295		

Κατηγορία Προσωπικού	2012			2011			2010		
	Αρ.		Ποσό	Αρ.		Ποσό	Αρ.		Ποσό
			€			€			€
Συμβασιούχοι	162			178			143		
Μίσθωση Υπηρεσιών	3	490	14.268.770	3	502	14.078.892	3	441	12.537.537
Ωρομίσθιοι Αχθοφόροι		35	748.337		35	815.651		34	728.878
Ωρομίσθιοι Φοιτητές		136	375.147		127	396.647		110	366.192
Δικαιώματα και Επιδόματα Υπερωριών			21.415			32.777			30.283
Επίδομα Βάρδιας			68.708			64.504			54.246
Εργοδοτικές συνεισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλα Ταμεία			1.403.074			1.379.899			1.199.205
Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη			852.562			894.057			1.237.684
Δαπάνες Σχεδίου Συντάξεων/Φιλοδωρημάτων			47.049			166.406			139.108
Έξοδα Παραστάσεως Διευθυντή Διοίκησης & Οικονομικών			3.065			6.130			6.130
Υποσύνολο			17.788.127			17.834.963			16.299.263
Σύνολο			53.014.364			54.183.200			49.556.424
Επιβάρυνση για Συνταξιοδοτικά Ωφελήματα			--- *			--- *			19.422.666
Σύνολο		1.484	53.014.364		1.495	54.183.200		1.408	69.179.090

*Η αναγνώριση για τα έτη 2011 και 2012 θα γίνει το 2013.

- (ii) Επιπρόσθετα, το Πανεπιστήμιο κατά το 2012, 2011 και 2010, σύμφωνα με στοιχεία του Πανεπιστημίου, απασχόλησε άλλες κατηγορίες ατόμων (ειδικούς επιστήμονες/ερευνητές) συνολικά 244, 344 και 287 άτομα, αντίστοιχα, με απολαβές συνολικού ύψους €7.603.193, €7.394.309 και €6.019.843, αντίστοιχα, μέρος των οποίων χρεώθηκαν σε διάφορα Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου του Κεφαλαίου 5 «Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό (Από Ίδια Έσοδα)» (που δεν συμπεριλαμβάνονται στο (i) πιο πάνω) και το υπόλοιπο μέρος των απολαβών τους στο Κεφάλαιο 1 του Προϋπολογισμού (που συμπεριλαμβάνονται στο (i) πιο πάνω), ως ακολούθως:

Κατηγορία	2012 Αρ.	2011 Αρ.	2010 Αρ.
Απασχόληση από το Πανεπιστήμιο			
Ειδικοί Επιστήμονες Ερευνητικών Προγραμμάτων	157	236	182
Νέοι Ερευνητές	26	32	49
Ερευνητές	37	49	29
Βοηθοί Ερευνητές	16	12	12

Κατηγορία	2012 Αρ.	2011 Αρ.	2010 Αρ.
Βοηθοί Ερευνητές (Φοιτητές)	8	15	15
Σύνολο	244	344	287
Χρέωση απολαβών	€	€	€
Κεφάλαιο 5	6.662.679	5.951.320	5.125.300
Κεφάλαιο 3 και 4	---	---	410.471
Κεφάλαιο 1	980.514	1.442.989	484.072
Σύνολο	7.603.193	7.394.309	6.019.843

Σύσταση: Στον Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου χρειάζεται να υπάρχει σχετική πρόνοια, ώστε η χρέωση του κόστους μισθοδοσίας του εν λόγω προσωπικού (με εξαίρεση, ενδεχομένως, τη μισθοδοσία των ερευνητών που απασχολούνται σε εξωτερικά ερευνητικά προγράμματα) να επιβαρύνει απευθείας τα Κονδύλια του Κεφαλαίου 1 του Προϋπολογισμού, ως το πλέον κατάλληλο Κεφάλαιο, αντί στα διάφορα Κεφάλαια όπου χρεώνεται σήμερα, τακτική η οποία θα βοηθήσει τόσο στη βελτίωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου πάνω στις απολαβές, όσο και στη σωστή παρουσίαση της εικόνας του συνολικού αριθμού προσωπικού που απασχολείται από το Πανεπιστήμιο.

(β) Πληρωμές αμοιβών εκτός του συστήματος μισθοδοσίας.

- (i) Διαπιστώθηκε και πάλι ότι οι αμοιβές εκπαιδευτικών ή/και καθηγητών οι οποίοι απασχολούνται με μερική απασχόληση, μέσω του Προγράμματος Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης, των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων, του Σχολείου Ελληνικής Γλώσσας και του Εκπαιδευτικού Σεμιναρίου σε Απόδημους Δασκάλους για διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας, δεν γίνονται μέσα από το σύστημα μισθοδοσίας, με αποτέλεσμα να μην αποκόπτεται φόρος εισοδήματος όπου πρέπει, μέσω του συστήματος παρακράτησης φόρου επί των αποδοχών (PAYE) και οι αμοιβές αυτές να μην καταχωρούνται στη δήλωση Ε.Πρ. 7, την οποία αποστέλλει το Πανεπιστήμιο στο Τμήμα Φορολογίας.

Σύσταση: Το Πανεπιστήμιο να απευθυνθεί με επιστολή του προς το Τμήμα Φορολογίας με τα συγκεκριμένα στοιχεία, για επιβεβαίωση ότι οι αμοιβές των προσώπων που απασχολούνται στο Πανεπιστήμιο για διδακτικό έργο με μερική απασχόληση, θα πρέπει είτε να συμπεριλαμβάνονται στη δήλωση Ε.Πρ.7, χωρίς τη συμπερίληψή τους στο σύστημα μισθοδοσίας ή αν αυτό δεν είναι εφικτό τότε το Πανεπιστήμιο να ετοιμάζει κατάλογο με τα πιο πάνω άτομα και τις αμοιβές τους και να ενημερώνει το Τμήμα Φορολογίας.

- (iii) **Αποκοπή φόρου εισοδήματος για τους κατοίκους εξωτερικού.** Για τους κατοίκους εξωτερικού, σύμφωνα με τον περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο του 2002-2012 (Ν.118(Ι)/2002), άρθρο 23, θα πρέπει να αποκόπτεται φόρος εισοδήματος προς 10%, κάτι που το Πανεπιστήμιο δεν εφαρμόζει.

Σύσταση: Να εφαρμοστεί το άρθρο 23 του πιο πάνω Νόμου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το Πανεπιστήμιο βρίσκεται ήδη σε διαβούλευση με τον Έφορο Φορολογίας για αναγνώριση όλων των περιπτώσεων για τις οποίες χρήζει εφαρμογής το άρθρο 23 του πιο πάνω Νόμου.

(γ) Θέματα Ακαδημαϊκού προσωπικού.

- (i) Ειδικά Επιδόματα Ακαδημαϊκού προσωπικού.** Κατά το 2012 και 2011 δαπανήθηκε από το Πανεπιστήμιο για Ειδικά Επιδόματα Ακαδημαϊκού προσωπικού ποσό ύψους €1.266.509 και €1.460.982 αντίστοιχα, σε σύγκριση με €1.334.808 και €1.229.029 για το 2010 και 2009.

Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2011, το Συμβούλιο μπορεί να εγκρίνει ειδικό επίδομα μέχρι €11.960 σε όσους εκλέγονται στη θέση Καθηγητή και ειδικό επίδομα μέχρι €6.834 σε όσους εκλέγονται στη θέση Αναπληρωτή Καθηγητή. Επίσης καταβάλλεται ειδικό επίδομα €5.126 σε όποιον εκλέγεται στη θέση Πρύτανη και ειδικό επίδομα €3.417 σε όποιον εκλέγεται σε θέση Αντιπρύτανη. Για το 2011 καταβλήθηκαν τα ποσά σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό.

Στον Προϋπολογισμό του 2012, εγκρίθηκαν τα ίδια ποσά όπως και για το 2011.

Με αφορμή τη μελέτη του Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου για το 2012, το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού ημερ. 23.2.2012, η οποία κοινοποιήθηκε και στον Πρύτανη του Πανεπιστημίου, εξέφρασε την άποψη ότι υπάρχει κατάχρηση στην παραχώρηση του εν λόγω επιδόματος και είναι της άποψης ότι πρέπει να επανεξεταστεί η τακτική της καθολικής καταβολής του. Ακολούθως, η Βουλή των Αντιπροσώπων με επιστολή της, ημερ. 25.7.2012 και κοινοποίηση, μεταξύ άλλων, προς τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου, πληροφόρησε τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών ότι, σχετικά με το αίτημά του ημερ. 12.7.2012 για αποδέσμευση των Κονδυλίων που αφορούν στα ειδικά επιδόματα του Ακαδημαϊκού Προσωπικού των τριών Δημοσίων Πανεπιστημίων, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας σε συνεδρία της ημερ. 24.7.2012, αποφάσισε την αποδέσμευση των Κονδυλίων αυτών με μείωση κατά 20%.

Στον Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου για το 2013, ο οποίος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 11.7.2013 και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 24.7.2013, εγκρίθηκε ειδικό επίδομα €2.563 για τη θέση του Πρύτανη και €1.709 για τη θέση του Αντιπρύτανη. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι καταβλήθηκαν τα Ειδικά Επιδόματα Ακαδημαϊκού προσωπικού για τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2013, ύψους €218.750 με το αιτιολογικό της ψήφισης των δωδεκατημορίων. Μετά την ψήφιση του Προϋπολογισμού και τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα στις 24.7.2013, η Γενική Διευθύντρια της Βουλής των Αντιπροσώπων με επιστολή της ημερ. 30.7.2013 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ζήτησε όπως γίνουν οι απαραίτητες λογιστικές διορθώσεις για αποκοπή του, αφού το Κονδύλι που αφορούσε το επίδομα αυτό είχε διαγραφεί για το 2013. Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου αποφάσισε κατά τη συνεδρία του ημερ. 16.12.2013, όπως το Πανεπιστήμιο μη προχωρήσει στην ανάκτηση των επιδομάτων που καταβλήθηκαν στο ακαδημαϊκό προσωπικό για τους δύο πρώτους μήνες του 2013.

Σύσταση: Τα Ειδικά Επιδόματα που καταβλήθηκαν για τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2013, έπρεπε να είχαν ανακτηθεί έγκαιρα από το Πανεπιστήμιο, αμέσως μετά την ψήφιση του Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου. Η μη ανάκτησή τους συνιστά καταστρατήγηση του εν λόγω Προϋπολογισμού. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, το Πανεπιστήμιο προτίθεται να επαναφέρει το θέμα. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι σε περίπτωση που επαναφερθεί, αυτό θα πρέπει να δίνεται με μεγάλη φειδώ, βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων, για συγκεκριμένους λόγους και κατόπιν ενδεδειγμένης μελέτης. Σημειώνονται εξάλλου και οι απόψεις που αναφέρονται στην έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου που έγινε τον Απρίλιο του 2013, στην οποία αναφέρεται ότι ενώ αρχικά τα επιδόματα αυτά θα δίνονταν ως κίνητρο για την προσέλκυση υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκών, τελικά αυτά δίνονται σε όλους τους Καθηγητές και Αναπληρωτές Καθηγητές.

(ii) **Σαββατική Άδεια.** Από δειγματοληπτικό έλεγχο, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις όπου αιτήματα για παραχώρηση σαββατικής άδειας δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένα. Σε καμία δε περίπτωση υποβλήθηκε χρονοδιάγραμμα.

Σύσταση: Θα πρέπει να εφαρμόζονται οι πρόνοιες του σχετικού Κανόνα για υποβολή τεκμηριωμένης πρότασης συμπεριλαμβανομένου χρονοδιαγράμματος κατά την αίτηση για σαββατική άδεια. Στις περιπτώσεις που δεν είναι τεκμηριωμένη, να μην εγκρίνεται.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι έχουν ήδη δρομολογηθεί οι διαδικασίες για πλήρη συμμόρφωση.

- Με την επιστροφή των ακαδημαϊκών από τη σαββατική άδεια, δεν υποβάλλεται πάντοτε από τον Κοσμήτορα της Σχολής η Έκθεση πεπραγμένων προς την Επιτροπή Έρευνας προς καταγραφή της ικανοποίησης του σκοπού της παραχώρησης σαββατικής άδειας.

Σύσταση: Θα πρέπει να εφαρμόζεται η πρόνοια του σχετικού κανόνα για υποβολή Έκθεσης Πεπραγμένων μετά τη λήξη της σαββατικής άδειας. Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως τροποποιηθεί ο σχετικός Κανόνας, στον οποίο να αναφέρεται ότι θα υπάρχουν επιπτώσεις από τη μη Υποβολή Έκθεσης Πεπραγμένων.

- Όπως αναφέρθηκε στην επιστολή της Υπηρεσίας μας για τον έλεγχο του 2009 και 2010, διαπιστώθηκε και πάλι ότι για την περίοδο που ακαδημαϊκοί διδάσκουν σε άλλα πανεπιστήμια κατά τη σαββατική τους άδεια, τους καταβάλλεται, πέραν από τον μισθό του Πανεπιστημίου και το ειδικό επίδομα (αν είναι Καθηγητές ή Αναπληρωτές Καθηγητές), και επίδομα εξωτερικού και πιθανώς αμοιβή από το ξένο πανεπιστήμιο όπου διδάσκουν.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξεταστεί το βάσιμο της παραχώρησης επιδόματος εξωτερικού κατά τη σαββατική άδεια και ιδίως στις περιπτώσεις που ακαδημαϊκοί διδάσκουν σε άλλα πανεπιστήμια κατά τη σαββατική τους άδεια.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι το βασικό της παραχώρησης του επιδόματος εξωτερικού θα εξεταστεί σύντομα από τα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου.

- (iii) **Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα.** Σύμφωνα με απόφαση της Συγκλήτου, οι υποχρεωτικές ώρες διδασκαλίας καθορίστηκαν σε τουλάχιστον 6 την εβδομάδα. Ο μικρός αριθμός υποχρεωτικών ωρών διδασκαλίας, προφανώς καθορίστηκε για να παρέχεται χρόνος στους ακαδημαϊκούς για εκτέλεση των άλλων τους καθηκόντων, συμπεριλαμβανομένης και της έρευνας.

Όπως όμως επανειλημμένα διαπιστώθηκε, δεν απασχολούνται όλοι οι ακαδημαϊκοί κάθε έτος με έρευνα/ερευνητικά προγράμματα. Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, ακαδημαϊκοί αμείβονται με επιπλέον ποσά από εξωτερικά ερευνητικά προγράμματα που αναλαμβάνουν.

Όπως διαπιστώθηκε και πάλι το Πανεπιστήμιο δεν διαθέτει μηχανισμό για να εντοπίζει τους ακαδημαϊκούς που δεν διεξάγουν οποιαδήποτε έρευνα.

Παρόλο ότι το Πανεπιστήμιο μας πληροφόρησε ότι η παρακολούθηση γίνεται κατά την ανέλιξη του ακαδημαϊκού, όταν θα πρέπει ο ακαδημαϊκός να υποβάλει την ερευνητική του εργασία, εντούτοις αυτό δεν είναι ικανοποιητικό γιατί η παρακολούθηση πρέπει να είναι συνεχόμενη και όχι κάθε τρία ή τέσσερα χρόνια κατά την ανέλιξη των Λεκτόρων και των Επίκουρων ή Αναπληρωτών Καθηγητών, αντίστοιχα, πόσο μάλλον στην περίπτωση των Καθηγητών για τους οποίους δεν υπάρχει περαιτέρω ανέλιξη.

Σύσταση: Η παρακολούθηση κατά πόσο οι ακαδημαϊκοί διεξάγουν ή όχι έρευνα επιβάλλεται, και αυτή θα μπορούσε για παράδειγμα να γίνεται από τον Πρόεδρο του κάθε Τμήματος, με την υποβολή ετήσιου απολογισμού για το ερευνητικό έργο του κάθε ακαδημαϊκού μέλους του Τμήματός του, μέσω του Κοσμήτορα, προς τη Σύγκλητο ή/και την Επιτροπή Έρευνας.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι η σύστασή μας για ανάπτυξη και εφαρμογή διαδικασίας παρακολούθησης κατά πόσο ακαδημαϊκοί διεξάγουν ή όχι έρευνα, θα υποβληθεί στα αρμόδια σώματα του Πανεπιστημίου για λήψη απόφασης.

- (iv) **Νομοθεσία για παραίτηση ακαδημαϊκού Προσωπικού.** Σύμφωνα με τον Κανονισμό 2(7) των περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ακαδημαϊκό προσωπικό) Κανονισμών, «Μέλος του ακαδημαϊκού προσωπικού μπορεί να παραιτηθεί, με ισχύ από 31^η Αυγούστου, υποβάλλοντας εγγράφως την παραίτηση του προς το Συμβούλιο όχι αργότερα από την 1^η Απριλίου του ίδιου έτους και με ισχύ από την 31^η Δεκεμβρίου, επίσης του ίδιου έτους, υποβάλλοντας εγγράφως την παραίτηση του προς το Συμβούλιο όχι αργότερα από την 1^η Οκτωβρίου του ίδιου έτους».

Σύμφωνα με γνωμάτευση των νομικών συμβούλων του Πανεπιστημίου Κύπρου, ημερ. 7.6.2011, η οποία αφορούσε σε προσφυγή, «δεν απαιτείται να γίνει δεκτή η παραίτηση μέλους του ακαδημαϊκού προσωπικού αλλά θεωρείται ότι αυτή ισχύει από την 31 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους, εάν υποβληθεί μέχρι τον Οκτώβριο του ίδιου έτους».

Λόγω των κενών της νομοθεσίας που αναφέρεται πιο πάνω, στην περίπτωση Καθηγητή, που αμειβόταν και από δεύτερο Πανεπιστήμιο, χωρίς την έγκριση των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου, δεν κατέστη δυνατόν να ληφθούν πειθαρχικά μέτρα εναντίον του και απολαμβάνει πλήρους σύνταξης, επειδή μετά την υποβολή της παραίτησης του, η έγκριση της δεν ήταν αναγκαία για να ισχύσει.

Επίσης αναφέρεται ότι, στην περίπτωση άλλου Καθηγητή, ο οποίος είχε υποβάλει ηλεκτρονικά την παραίτησή του στις 23.6.2014 με ισχύ από 1.7.2014, αυτή έγινε αποδεκτή από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου την 1.7.2014, κατά παράβαση του κανονισμού 2(7) των περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ακαδημαϊκό προσωπικό) Κανονισμών του 1990 μέχρι 2005. Επίσης, ενώ ο εν λόγω Καθηγητής, ήταν με άδεια άνευ απολαβών από 1.7.2013 – 30.6.2014, την οποία αιτήθηκε για προσωπικούς λόγους, το Πανεπιστήμιο πληροφορήθηκε ότι ο πιο πάνω κατείχε θέση ως Πρόεδρος Τμήματος σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού. Παρά ταύτα, στις 10.2.2015 εκδόθηκε επιταγή ύψους €58.444,09 στον πιο πάνω, που αφορά στο εφάπαξ ποσό για την υπηρεσία του από 1.7.2003 – 30.6.2014.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας επανέλαβε ότι ο Κανονισμός 2(7) που αναφέρεται πιο πάνω, χρήζει άμεσης τροποποίησης, ώστε σε περίπτωση ενδεχόμενου πειθαρχικού ή ποινικού αδικήματος από μέλος του ακαδημαϊκού προσωπικού να μπορεί το Πανεπιστήμιο να διεξάγει πειθαρχική έρευνα και να επιβάλει την κατάλληλη ποινή, πριν να αποδεχτεί την παραίτησή του.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι η σύσταση της Υπηρεσίας μας για άμεση τροποποίηση του Κανονισμού 2(7) έχει δρομολογηθεί.

- (iv) **Συνταξιοδότηση Ακαδημαϊκού Προσωπικού.** Ο Κανονισμός 4(1) της ΚΔΠ 81/91 «Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Συντάξεις Ακαδημαϊκού Προσωπικού) Κανονισμοί του 1991» που αφορά στην πρόωρη αφυπηρέτηση του ακαδημαϊκού προσωπικού, αναφέρει ότι «συνταξιοδότηση του μόνιμου ακαδημαϊκού προσωπικού παρέχεται αφού συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας του», ενώ στον Κανονισμό 4(2) αναφέρει ότι «τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού αφυπηρετούν κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους εντός του οποίου συμπληρώνουν το 67^ο έτος της ηλικίας τους». Συστάθηκε η τροποποίηση του Κανονισμού, ώστε να προβλέπει με σαφήνεια ότι στο μόνιμο ακαδημαϊκό προσωπικό, που αφυπηρετεί πρόωρα, παρέχεται σύνταξη αφού συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας του, ωστόσο, παρά την περίοδο μεγάλου χρονικού διαστήματος, δεν φαίνεται να προωθήθηκε η εν λόγω τροποποίηση.

Σύσταση: Το Πανεπιστήμιο θα πρέπει να προβεί στην τροποποίηση του Κανονισμού, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι το Πανεπιστήμιο θα προβεί στην τροποποίηση του Κανονισμού έτσι ώστε να προβλέπεται με σαφήνεια ότι στο μόνιμο Ακαδημαϊκό Προσωπικό που αφυπηρετεί πρόωρα παρέχεται σύνταξη αφού συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας του.

- (vi) **Αποκοπή 3% επί των μηνιαίων απολαβών των Λεκτόρων/Επικουρων Καθηγητών του Πανεπιστημίου για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του κυβερνητικού σχεδίου συντάξεων ή σχεδίου συντάξεων όμοιου με αυτό (Ν. 216(I)/2012).** Όπως διαπιστώθηκε, το Πανεπιστήμιο δεν αποκόπτει 3% επί των μηνιαίων απολαβών των Λεκτόρων/Επικουρων Καθηγητών του Πανεπιστημίου σύμφωνα με το άρθρο 4 του περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων Κρατικών Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) Νόμο αρ. 216(I)/2012, ο οποίος αφορά σε μόνιμους υπάλληλους και τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2013 για σκοπούς της διασφάλισης της βιωσιμότητας του κυβερνητικού σχεδίου συντάξεων ή σχεδίου συντάξεων όμοιου με αυτό.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας προς την Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ημερ. 28.3.2015, αναφορικά με την ένταξη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Πανεπιστημίου το οποίο προσλήφθηκε πριν την 1.10.2011 σε επαγγελματικό σχέδιο συντάξεων, οι Λέκτορες/Επίκουροι Καθηγητές που υπηρετούσαν πριν την 1.10.2011, θεωρείται ότι κατέχουν μόνιμη θέση, με αποτέλεσμα την ένταξη τους στο επαγγελματικό σχέδιο συντάξεων.

Σύσταση: Δεδομένης της πιο πάνω γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, το Πανεπιστήμιο θα πρέπει να αποκόπτει από τις μηνιαίες απολαβές κάθε Λέκτορα/Επίκουρου Καθηγητή που υπηρετούσε πριν την 1.10.2011 το 3% επί του μισθού του, με αναδρομική ισχύ από 1.10.2011 σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία (Άρθρο 4, Ν.113/2011 και Άρθρο 4, Ν. 216(Ι)/2012).

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το Πανεπιστήμιο Κύπρου δεν διαφωνεί με την αποκοπή, στο σημείο ένταξης τους στο σχέδιο συντάξεων, του 3% επί του μισθού των Λεκτόρων/Επίκουρων Καθηγητών που υπηρετούσαν πριν την 1.10.2011, σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Ν. 216 (Ι)/2012 νοουμένου ότι οι Λέκτορες και Επίκουροι Καθηγητές οι οποίοι προσλήφθηκαν πριν την 1.10.2011 θεωρούνται ότι κατέχουν μόνιμη θέση και δικαιούνται να ενταχθούν στο σχέδιο συντάξεων.

Η Υπηρεσία μας αναμένει από το Πανεπιστήμιο να εφαρμόσει τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα και να αποκόπτει από τις απολαβές κάθε Λέκτορα/Επίκουρου Καθηγητή που υπηρετούσε πριν την 1.10.2011 το 3% επί του μισθού του με αναδρομική ισχύ από 1.10.2011.

Εσωτερικός Έλεγχος – Οικονομικές Υπηρεσίες. Κατά τον έλεγχο, παρατηρήθηκαν ορισμένες ελλείψεις και αδυναμίες, τόσο στην οικονομική διαχείριση, όσο και στην πλήρη συμμόρφωση προς τις διατάξεις των Νόμων και των συναφών Κανονισμών και Κανόνων. Κάποιες αδυναμίες αποδίδονται στην απουσία κατάλληλης εποπτείας, στη λήψη αποφάσεων από μη εξουσιοδοτημένα όργανα του Πανεπιστημίου, στην απουσία συγκεκριμένων συστημάτων διαδικασιών και παρακολούθησης, στην έλλειψη κατάλληλων μηχανογραφημένων συστημάτων, στη μη ρύθμιση διαφόρων θεμάτων με βάση το Νόμο του Πανεπιστημίου και στη μη συμμόρφωση με τις Οδηγίες, Κανόνες, Κανονισμούς και Νόμους του Πανεπιστημίου. Οι παράγραφοι που ακολουθούν είναι ενδεικτικές.

(α) Ταξίδια στα πλαίσια των ερευνητικών δραστηριοτήτων. Στις πλείστες περιπτώσεις δεν υποβάλλεται από τον ακαδημαϊκό που θα πραγματοποιήσει το ταξίδι η πρόσκληση και το πρόγραμμα του συνεδρίου ή λεπτομέρειες για την έρευνα που πραγματοποιεί, με αποτέλεσμα οι πληρωμές να μην είναι επαρκώς τεκμηριωμένες ως προς τον σκοπό του ταξιδιού.

Σύσταση: Χρειάζεται το συντομότερο να αναθεωρηθεί η εγκύκλιος για την πολιτική αποζημίωσης των εξόδων αποστολής στο εξωτερικό ούτως ώστε να περιλαμβάνει την υποβολή δικαιολογητικών στοιχείων και την εκ των προτέρων έγκριση των ταξιδιών από αρμόδιο άτομο σε κάθε περίπτωση και σε διαφορετική περίπτωση να μην δίδεται η αποζημίωση.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι το Πανεπιστήμιο θα προβεί στην αναθεώρηση της σχετικής εγκυκλίου για να συμπεριληφθούν οι εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας.

(β) Προπληρωμές (αρ. λογαριασμού 2227). Το ποσό των €31.000 αφορά σε προπληρωμή προς την εταιρεία «Israel Oceanographic and Limnological Research (IOLR)» για εκμίσθωση ερευνητικού σκάφους για διενέργεια Ωκεανογραφικού Πλόα, ο οποίος θα διαρκούσε 5 ημέρες στην ΑΟΖ της Κύπρου, Ανατολική

Μεσόγειο, κατά τον Δεκέμβριο 2012 (16–21.12.2012), σύμφωνα με την προσφορά ΕΡΕ 007/12. Η προπληρωμή δεν εκκαθαρίστηκε ακόμα γιατί οι Οικονομικές Υπηρεσίες δεν βεβαιώθηκαν για την πραγματοποίηση του πλόα. Το Συμβούλιο, στη συνεδρία του ημερ 7.4.2014, ενέκρινε εισήγηση για διεξαγωγή διοικητικής έρευνας, τα ευρήματα της οποίας παρουσιάστηκαν στη συνεδρία του, ημερ. 12.1.2015. Στη συνεδρία του ημερ. 26.1.2015, το Συμβούλιο υιοθέτησε την έκθεση της πιο πάνω έρευνας και αποφάσισε να εξετάσει σε επόμενη συνεδρία του το θέμα της οργανωτικής δομής και εποπτείας της λειτουργίας του Ωκεανογραφικού Κέντρου.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως ληφθούν άμεσα αποφάσεις από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου για να μπορέσουν οι Οικονομικές Υπηρεσίες να εκκαθαρίσουν τα ποσά, καθώς επίσης και όπως μας ενημερώσουν αναφορικά με εξελίξεις για τον Ωκεανογραφικό Πλόα.

(γ) Υλοποίηση εισηγήσεων του Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου του Πανεπιστημίου. Κατά την περίοδο 2011 μέχρι και 2014, εκδόθηκαν 9 Εκθέσεις από τον Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου του Πανεπιστημίου, στις οποίες γίνεται εισήγηση στο Συμβούλιο να διενεργηθεί έρευνα για τυχόν πειθαρχικά ή/και ποινικά αδικήματα, από τις οποίες μόνο σε δύο περιπτώσεις το Συμβούλιο αποφάσισε την υλοποίηση των εισηγήσεων. Επίσης, για δύο Εκθέσεις που διενεργήθηκαν το 2012, το Συμβούλιο δεν έλαβε καμία δράση, με αποτέλεσμα για τη μία εκ των δύο το Πανεπιστήμιο να έχει οικονομική επιβάρυνση συνολικού ύψους €101.296.

Σύσταση: Οι εισηγήσεις του Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου του Πανεπιστημίου χρειάζεται να λαμβάνονται πάντοτε υπόψη κατά τη λήψη αποφάσεων από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, για ελαχιστοποίηση τυχόν οικονομικών απωλειών. Ζητήσαμε ενημέρωση για τους λόγους για τους οποίους, το Συμβούλιο δεν έλαβε καμία δράση, για τις δύο εκθέσεις.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στηρίζει το θεσμό του Εσωτερικού Ελεγκτή και λαμβάνει πολύ σοβαρά υπόψη τις εισηγήσεις του και ότι οι δύο εκθέσεις που ετοιμάστηκαν το 2012 και για τις οποίες δεν λήφθηκε καμία δράση, θα τύχουν εκ νέου επανεξέτασης από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου.

(δ) Μη αποπληρωμή διδάκτρων από φοιτητές μεταπτυχιακού και διδακτορικού επιπέδου. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς και Κανόνες του Πανεπιστημίου, σε θέματα Σπουδών και Φοιτητικών θεμάτων και συγκεκριμένα το σημείο 3.2.3, φοιτητής που δεν έχει αποπληρώσει τα οφειλόμενα διδάκτρα του στην καθορισμένη προθεσμία του έτους αποφοίτησης, δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής στην τελετή αποφοίτησης και παραλαβής του διπλώματός του. Εντούτοις, κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκαν περιπτώσεις κατά παράβαση του πιο πάνω Κανονισμού.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το Πανεπιστήμιο έχει υποχρέωση να ακολουθεί τους Κανονισμούς και Κανόνες που το ίδιο έχει εκδώσει, και εισηγήθηκε όπως εφαρμόζονται αυστηρά οι υφιστάμενοι κανονισμοί και εξαλειφθούν τέτοιου είδους πρακτικές.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι το Πανεπιστήμιο θα διερευνήσει τις συγκεκριμένες περιπτώσεις και θα ενημερώσει σχετικά την Υπηρεσία μας.

(ε) Χρεώστης από εκμετάλλευση καφεστιατορίων του Πανεπιστημίου. Λογαριασμός χρεώστη – 2290ΚΤ01. Η χρεώστης οφείλει στο Πανεπιστήμιο ποσό ύψους €30.180 από τον Αύγουστο 2011 και αφορά κυρίως σε ενοίκια για την εκμετάλλευση καφεστιατορίων για την περίοδο από 16.9.2010 μέχρι 25.8.2011.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι την περίοδο από Ιανουάριο μέχρι Ιούλιο του 2011 το Πανεπιστήμιο πλήρωσε στην πιο πάνω ποσό €17.437 που αφορούσε σε επίδομα γεύματος ελλαδιτών φοιτητών, παρόλο που αυτή είχε οφειλές προς το Πανεπιστήμιο.

Σύσταση: Το Πανεπιστήμιο θα έπρεπε ήδη να κινηθεί νομικά εναντίον της πιο πάνω και ζητήσαμε να πληροφορηθούμε γιατί δεν έγινε συμψηφισμός των οφειλών της με τις οφειλές του Πανεπιστημίου για το επίδομα γεύματος ελλαδιτών φοιτητών και ποιος ευθύνεται για τις παραλήψεις αυτές.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου έχει λάβει διορθωτικά μέτρα και για ανάλογες περιπτώσεις θα εφαρμόζεται η μέθοδος του συμψηφισμού. Μας πληροφόρησε, επίσης, ότι για τη συγκεκριμένη περίπτωση, το Πανεπιστήμιο διερευνά το ενδεχόμενο να ληφθούν νομικά μέτρα εναντίον της.

Λογιστικός χειρισμός εξόδων στις οικονομικές καταστάσεις. Διαπιστώθηκε ότι έξοδα που παρουσιάζονται στα «Διάφορα Έξοδα» στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων, εξακολουθεί να μην παρουσιάζονται στους κατάλληλους λογαριασμούς σύμφωνα με τη φύση της δαπάνης. Η τακτική αυτή επίσης δεν συνάδει με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

Σύσταση: Θα πρέπει όλα τα έξοδα του Πανεπιστημίου, να παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τη φύση τους και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το λογιστικό σύστημα που αξιοποιούσε το Πανεπιστήμιο κατά τα έτη ελέγχου δεν επέτρεπε την κατηγοριοποίηση των δαπανών ανά πηγή χρηματοδότησης και με την εφαρμογή του νέου Συστήματος Οικονομικής Διαχείρισης παρέχεται η ευχέρεια ανάλυσης όλων των δαπανών με βάση τη φύση τους και σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.

Ερευνητικά προγράμματα.

(α) Αποτελέσματα οικονομικής διαχείρισης Ερευνητικών Προγραμμάτων. Τα έσοδα για τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων (ΕΠ) ανήλθαν στα €15,2 εκ. το 2012 και €15,5 εκ. το 2011, σε σύγκριση με €19,3 εκ. το 2010, ενώ οι δαπάνες ανήλθαν στα €16,8 εκ. το 2012 και €16,6 εκ. το 2011, σε σύγκριση με €17,9 εκ. το 2010.

Σύσταση: Η λήψη διορθωτικών μέτρων σχετικά με τις αδυναμίες που εντοπίζονται από τον έλεγχο θα συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της κατάστασης.

(β) Αξιολόγηση ερευνητικού έργου. Στις 17.10.2012, ετοιμάστηκε μελέτη από τον Εσωτερικό Ελεγκτή του Πανεπιστημίου, με θέμα «Αξιολόγηση του τρόπου διαχείρισης των Ερευνητικών Προγραμμάτων του Πανεπιστημίου Κύπρου» μετά από αίτημα του Προέδρου του Συμβουλίου, στην οποία έγινε εισήγηση για ανάθεση της αξιολόγησης σε ανεξάρτητο Ελεγκτικό Οίκο.

Διαπιστώθηκε ωστόσο ότι, από τότε δεν έχει ληφθεί καμία απόφαση επί του θέματος και το θέμα εκκρεμεί.

Σύσταση: Να προωθηθεί η αξιολόγηση σύμφωνα με την έκθεση του Εσωτερικού Ελεγκτή και να δοθούν εξηγήσεις για την καθυστέρηση.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, κατόπιν απόφασης του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, γίνεται προσπάθεια για επανασχεδιασμό του μηχανισμού

διαχείρισης των ερευνητικών έργων, του οποίου το πρώτο στάδιο έχει ολοκληρωθεί και εξωτερικοί εμπειρογνώμονες θα αξιοποιηθούν όπου κριθεί ότι υπάρχει ανάγκη.

(γ) Εγκύκλιος αναφορικά με την έρευνα και τα Ερευνητικά Προγράμματα. Η «Εγκύκλιος αναφορικά με την Έρευνα και Ερευνητικά Προγράμματα» παρουσιάζει ελλείψεις. Έγιναν και πάλι συγκεκριμένες προτάσεις για βελτίωση, με απώτερο στόχο να διευκολύνεται η ορθολογιστική διαχείριση των ΕΠ και ειδικά η παρακολούθησή τους από την Επιτροπή Έρευνας. Οι προτάσεις αυτές πηγάζουν από αδυναμίες που διαπιστώθηκαν και σε προηγούμενους ελέγχους της Υπηρεσίας μας και επισημάναμε όπως δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο σύνολο γραπτών οδηγιών σχετικά με τη διαχείριση των ΕΠ.

Σημειώνεται και πάλι ότι, η Επιτροπή Έρευνας έλαβε αποφάσεις προς αναθεώρηση της εν λόγω «Εγκυκλίου αναφορικά με την Έρευνα και Ερευνητικά Προγράμματα» και, μέσω εγκυκλίων, τόσο του Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών όσο και των Οικονομικών Υπηρεσιών καλύφθηκαν κάποια κενά, χωρίς ωστόσο να έχει τροποποιηθεί η σχετική εγκύκλιος ώστε οι αλλαγές που έγιναν σε θέματα/διαδικασίες να ενσωματωθούν σ' αυτή.

Επιπρόσθετα, έγινε και πάλι εισήγηση όπως η εγκύκλιος προνοεί την ετοιμασία μιας συνοπτικής έκθεσης με τη λήξη κάθε ακαδημαϊκού έτους, για όλα τα ΕΠ του έτους, η οποία να υποβάλλεται στη Σύγκλητο για ενημέρωση και τυχόν απόψεις.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, η αναθεώρηση της εγκυκλίου επανεξετάζεται από τα αρμόδια σώματα του Πανεπιστημίου.

(δ) Εσωτερικά ΕΠ και ερευνητικές δραστηριότητες. Ο Προϋπολογισμός για εσωτερικά ΕΠ και ερευνητικές δραστηριότητες από κρατική χορηγία (Κεφάλαιο/ Άρθρο 3/311) για το έτος 2012 ανήλθε σε €2.363.500 και για το 2011 σε €2.548.000, σε σύγκριση με €3.429.500 το 2010. Οι κατανομές που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Έρευνας, με βάση στοιχεία του Πανεπιστημίου, είχαν ως ακολούθως:

	2012	2011	2010
	€	€	€
Εσωτερικά ερευνητικά προγράμματα	694.243	1.483.814	646.463
Εναρκτήρια χρηματοδότηση	727.213	1.240.842	181.775
Συγχρηματοδότηση εξωτερικών προγραμμάτων	2.064.761	3.250.551	83.869
Ερευνητικές δραστηριότητες	1.700.000	1.700.000	1.551.200
	5.186.217	7.675.207	2.463.307

Η Σύγκλητος ενέκρινε Τριετές Σχέδιο Εσωτερικής Χρηματοδότησης Έρευνας για τα έτη 2010-2012 στο οποίο περιλήφθηκαν ειλημμένες δεσμεύσεις και ανάγκες σε χρηματοδότηση για τα τρία έτη.

(ε) Διαχειριστική χρέωση.

(i) Πρόνοιες εγκυκλίου για την έρευνα και τα ερευνητικά προγράμματα που σχετίζονται με τη διαχειριστική χρέωση. Σκοπός της διαχειριστικής χρέωσης είναι η κάλυψη των διαχειριστικών εξόδων, για τη χρήση της υποδομής του Πανεπιστημίου κατά τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων ή την παροχή υπηρεσιών και σύμφωνα με την παράγραφο 3.2 της «Εγκυκλίου αναφορικά με την έρευνα και ερευνητικά προγράμματα» (3.2), μέρος της διαχειριστικής χρέωσης παρακρατείται από το Πανεπιστήμιο για κάλυψη διαχειριστικών εξόδων.

Ωστόσο στην πράξη, αντί τούτου, το ποσό της διαχειριστικής χρέωσης δαπανάται για ερευνητικούς σκοπούς.

Σύσταση: Η διαχειριστική χρέωση πρέπει να χρησιμοποιείται για την κάλυψη διαχειριστικών εξόδων του Πανεπιστημίου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, ποσοστό 65% της διαχειριστικής χρέωσης χρησιμοποιείται για κάλυψη διαχειριστικών εξόδων και το υπόλοιπο 35% πιστώνεται στους ερευνητικούς λογαριασμούς των Ακαδημαϊκών Τμημάτων και Σχολών και δαπανάται για ερευνητικούς σκοπούς.

Ωστόσο, δεδομένου ότι η διαχειριστική χρέωση επιβάλλεται λόγω της χρήσης της υποδομής του Πανεπιστημίου, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι θα πρέπει να διατίθεται ολόκληρη για κάλυψη των δαπανών που σχετίζονται με τη χρήση της υποδομής.

- (ii) **Δαπάνες που χρεώθηκαν στο λογαριασμό της διαχειριστικής χρέωσης.** Παρατηρήθηκε και πάλι ότι από τη διαχειριστική χρέωση πληρώθηκαν, κατά το 2011 και 2012, αμοιβές συμβασιούχου προσωπικού στο Τμήμα Πληροφορικής (ΕΠΛ) καθώς και αμοιβές ειδικών επιστημόνων, ενώ οι χρεώσεις αυτές θα έπρεπε να γίνονται στο Κεφάλαιο 1 το οποίο αφορά σε μισθοδοσία προσωπικού. Επιπλέον σημειώνεται ότι οι επιλέξιμες δαπάνες οι οποίες δύναται να καλυφθούν από ερευνητικούς λογαριασμούς, συμπεριλαμβάνουν αμοιβές προς μη μόνιμο ερευνητικό προσωπικό και ως εκ τούτου οι αμοιβές συμβασιούχου μη ερευνητικού προσωπικού δεν είναι επιλέξιμες.

Σύσταση: Οι πιο πάνω χρεώσεις πρέπει να γίνονται στο Κεφάλαιο 1, εφόσον αφορούν σε μισθοδοσία προσωπικού.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, από το 2014 και μετέπειτα, όλες οι δαπάνες προσωπικού εκτός από τις αμοιβές προσωπικού που χρηματοδοτούνται από εξωτερικά ερευνητικά προγράμματα χρεώνονται στο Κεφάλαιο 1.

(στ) Ερευνητικά Προγράμματα με αρνητικά υπόλοιπα. Παρατηρήθηκε ότι, σύμφωνα με κατάλογο που ετοιμάστηκε από τον Τομέα Οικονομικής Διαχείρισης Ερευνητικών Προγραμμάτων, αριθμός ερευνητικών προγραμμάτων, με ημερομηνία λήξης μέχρι 31.12.2010, παρουσιάζουν αρνητικά υπόλοιπα τα οποία οφείλονται σε μη επιλέξιμες δαπάνες, σε διαφορές λόγω συγχρηματοδότησης και σε άλλους λόγους, όπως συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Συγκεκριμένα, το σύνολο των αρνητικών υπολοίπων ανέρχεται σε €1.094.313 εκ των οποίων ποσό €712.870 αφορούν σε μη επιλέξιμες δαπάνες, €132.391 σε διαφορές λόγω συγχρηματοδότησης και €249.052 σε άλλους λόγους.

Σύσταση: Το Πανεπιστήμιο θα πρέπει να καθιστά υπεύθυνους τους ερευνητές οι οποίοι ευθύνονται για μη επιλέξιμες δαπάνες που συντείνουν στη δημιουργία αρνητικών υπολοίπων και από τις οποίες προκύπτει κόστος/μη αποζημίωση. Ζητήσαμε όπως διερευνηθούν οι εν λόγω περιπτώσεις και να έχουμε τις απόψεις του Πανεπιστημίου, καθώς και τα μέτρα που προτίθεται να λάβει.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι οι πιο πάνω περιπτώσεις θα διερευνηθούν, θα ληφθούν οι ανάλογες αποφάσεις και θα αποδοθούν τυχόν ευθύνες εκεί και όπου υπάρχουν.

Έκθεση Ελέγχου για ερευνητικό πρόγραμμα – Policy, Health and Family Learning «The PoHeFa Project».

Ο Εσωτερικός Ελεγκτής του Πανεπιστημίου στην έκθεσή του, ημερ. 20.8.2012, σχετικά με το πιο πάνω πρόγραμμα, εισηγήθηκε τα πιο κάτω:

- (i) Διεξαγωγή διοικητικής έρευνας για να διευκρινιστούν/διερευνηθούν οι λόγοι:
- που οδήγησαν στο αίτημα για καταβολή επιπρόσθετων αμοιβών, ύψους €12.960 σε δύο Αναπληρωτές Καθηγητές (€6.480 για τον καθένα), οι οποίες δεν ήταν επιλέξιμες προς χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, λόγω του ότι αφορούσαν σε αμοιβές «National Official»,

- για τη μη ύπαρξη έκθεσης αξιολόγησης του Ενδιάμεσου Οικονομικού Απολογισμού του Ερευνητικού Προγράμματος, και
 - για τη μη καταβολή της δεύτερης δόσης της χρηματοδότησης του ερευνητικού προγράμματος.
- (ii) Αιτήματα για συγχρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων από το Πανεπιστήμιο (σε χρήμα ή σε είδος) θα πρέπει να υποβάλλονται και να εγκρίνονται από την Επιτροπή Έρευνας πριν την υπογραφή των σχετικών συμβολαίων από τα αρμόδια Όργανα/ Σώματα και όχι εκ των υστέρων.

Παρατηρήθηκε ωστόσο ότι παρά την εισήγηση του Εσωτερικού Ελεγκτή, δεν διεξάχθηκε διοικητική έρευνα. Αντίθετα, το Συμβούλιο αποφάσισε στη συνεδρία του, ημερ. 2.6.2014, να ζητηθεί με επιστολή μόνο η επιστροφή του ποσού που λήφθηκε ως επιπρόσθετη αμοιβή από δύο μέλη του Ακαδημαϊκού προσωπικού και επίσης να διερευνηθεί με τη Νομική Λειτουργό του Πανεπιστημίου κατά πόσο το Πανεπιστήμιο έχει δικαίωμα συμψηφισμού του ποσού που καταβλήθηκε ως επιπλέον αμοιβή με άλλα ποσά τα οποία το Πανεπιστήμιο όφειλε στον ένα από τους δύο Ακαδημαϊκούς.

Σημειώνεται ότι το Πανεπιστήμιο ζήτησε επιστροφή των χρημάτων μόνο από την Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, στις 17.12.2014, η οποία επέστρεψε το ποσό των €6.352,94 (€6.480 ήταν το κόστος στο Πανεπιστήμιο) στις 26.1.2015, προφανώς γιατί ο Αναπληρωτής Καθηγητής είχε ήδη αφυπηρετήσει την 1.9.2012.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι πρέπει να υπάρχει αποτελεσματικότερος προέλεγχος αναφορικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών σχετικά με τα ερευνητικά προγράμματα και να λαμβάνονται έγκαιρα μέτρα με βάση τις εκθέσεις του Εσωτερικού Ελεγκτή, να διεξάγονται διοικητικές έρευνες όπου χρειάζεται και να αποδίδονται ευθύνες.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου θα επανεξετάσει τη σχετική έκθεση ελέγχου και θα πάρει τις δέουσες αποφάσεις.

Διαχειριστική χρέωση και έσοδα από μεταπτυχιακά δίδακτρα στα οικεία Τμήματα του Πανεπιστημίου.

(α) Διαχειριστική χρέωση. Σκοπός της διαχειριστικής χρέωσης είναι η κάλυψη των διαχειριστικών εξόδων, για τη χρήση της υποδομής του Πανεπιστημίου κατά τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων ή την παροχή υπηρεσιών.

Ωστόσο, εξακολουθεί, παρά τις τροποποιήσεις που έχουν επέλθει από το 2011 μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου αναφορικά με την κατανομή της διαχειριστικής χρέωσης, κανένα ποσό της διαχειριστικής χρέωσης να μην παρακρατείται από το Πανεπιστήμιο για κάλυψη διαχειριστικών εξόδων, εξ ου και δεν συμπεριλαμβάνεται στα έσοδά του.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Εγκύκλιο αρ. 4.8 «για παροχή υπηρεσιών, συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα, και συμμετοχή σε φορείς εκμετάλλευσης της γνώσης» παράγραφος 3.6, η οποία ίσχυε για τα έτη 2011 και 2012, το 60% της διαχειριστικής χρέωσης που χρεώνεται από το Πανεπιστήμιο κατανέμεται στον Ερευνητικό Λογαριασμό του Υπεύθυνου Ερευνητή, 10% στο οικείο Τμήμα (Συμβούλιο του Τμήματος) και 30% στην Κεντρική Διοίκηση. Έκτοτε η εν λόγω εγκύκλιος, αναθεωρήθηκε το 2013 και μετά ξανά το 2014 και φέρει την ονομασία «Συμπληρωματικές δραστηριότητες: Εξωτερικά προγράμματα, επιπρόσθετη διδασκαλία, συμβουλευτικές υπηρεσίες, επιχειρηματική εκμετάλλευση». Σύμφωνα με την τελευταία αναθεώρηση που έγινε στις 2.6.2014 και ισχύει μέχρι σήμερα, η παράγραφος 2 αναφέρει ότι το 65% της διαχειριστικής χρέωσης κατανέμεται σε κεντρικά κονδύλια (για την έρευνα), 5% στο οικείο τμήμα ή οικεία ερευνητική μονάδα του υπεύθυνου ερευνητή και 30% στον ερευνητικό λογαριασμό του υπεύθυνου ερευνητή.

Σύσταση: Εφόσον η διαχειριστική χρέωση επιβάλλεται λόγω της χρήσης της υποδομής του Πανεπιστημίου, θα πρέπει να διατίθεται ολόκληρη για κάλυψη των δαπανών που σχετίζονται με τη χρήση της υποδομής.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, με τις αλλαγές που έγιναν στον Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου για το έτος 2014 και εντεύθεν, οι πιστώσεις διαχειριστικών χρεώσεων ή επιστροφές μεταπτυχιακών διδασκτρων σε κάποια ποσοστά, με βάση αποφάσεις του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, δεν αποτελούν εγκρίσεις για δαπάνες ή δεσμεύσεις για μελλοντικές δαπάνες, αλλά απλά συνιστούν ένα σύστημα που χρησιμοποιεί το Πανεπιστήμιο για να διαχειρίζεται κίνητρα, υπό τη μορφή δικαιωμάτων διεκδίκησης κατανομών, για επιτυχημένες ερευνητικές ομάδες ή επιτυχημένα προγράμματα που έχουν τεκμηριωμένα αιτήματα για ανάπτυξη των μεταπτυχιακών προγραμμάτων ή για κάλυψη λειτουργικών ή άλλων εξόδων για την έρευνα.

Μας πληροφόρησε, επίσης, ότι το Πανεπιστήμιο φρονεί ότι αυτός ο εσωτερικός μηχανισμός διαχείρισης δικαιωμάτων για διεκδίκηση μελλοντικής κατανομής προϋπολογισμού, μέσα από τον εικονικό επιμερισμό ποσοστού της διαχειριστικής χρέωσης, που εξασφαλίζεται από τη συμμετοχή σε ερευνητικές και άλλες εξωτερικές δραστηριότητες, στους ερευνητικούς λογαριασμούς των ερευνητών, αποτελεί οριζόντια, διαφανή στήριξη της έρευνας και μηχανισμό συντήρησης και βιωσιμότητας των ερευνητικών ομάδων και εργαστηρίων σε άλλες περιόδους, πέραν της περιόδου ισχύος μιας ερευνητικής ή άλλης δραστηριότητας, παρέχοντας παράλληλα κίνητρο για περαιτέρω έρευνα και σημείωσε ότι για την αξιοποίηση των αποθεμάτων των ερευνητικών λογαριασμών και τη διενέργεια οποιασδήποτε δαπάνης, προαπαιτείται η υποβολή τεκμηριωμένου προϋπολογισμού για το εκάστοτε οικονομικό έτος και η έγκριση συγκεκριμένου ποσού/κατανομής από τα αρμόδια δώματα του Πανεπιστημίου.

Ωστόσο, θέση της Υπηρεσίας μας είναι ότι εφόσον πρόκειται περί διαχειριστικής χρέωσης για την κάλυψη των διαχειριστικών εξόδων, η σύστασή μας παραμένει όπως πιο πάνω.

(β) Έσοδα από μεταπτυχιακά διδάκτρα. Σύμφωνα με απόφαση του Πανεπιστημίου, το 80% των εσόδων από μεταπτυχιακά διδάκτρα πιστώνεται στα οικεία Τμήματα και θα πρέπει να δαπανάται για τους σκοπούς που ενέκρινε το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στις 8.1.2008 (επιλέξιμες δαπάνες).

Ωστόσο, η πιο πάνω τακτική:

- εμπεριέχει κινδύνους ιδίως σε περιόδους οικονομικής στενότητας, αφού τα έσοδα προδεσμεύονται, ασχέτως αν, λόγω της οικονομικής κρίσης, οι προτεραιότητες αλλάζουν και,
- δεν είναι σύννομη, αφού για το Πανεπιστήμιο είναι μέσω της διαδικασίας ετοιμασίας και έγκρισης του Προϋπολογισμού, που είναι νομοθετικά ρυθμισμένη, που πρέπει να καθορίζεται ο τρόπος που θα δαπανούνται οι διαθέσιμοι οικονομικοί του πόροι.

Αναφέρεται ότι το 2013 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, κατά την 213^η συνεδρία του, ο Προϋπολογισμός του 2013, στον οποίο αναφέρεται ότι τα μεταπτυχιακά διδάκτρα τα οποία αναμένεται να εισπραχθούν εντός του 2013 και μέρος των οποίων θα κατανέμονταν σε επιμέρους οργανωτικές οντότητες παραμένουν κεντρικά για το 2013. Αυτή η απόφαση ίσχυσε μόνο για το έτος 2013.

Σύσταση: Να αναιρεθεί η απόφαση του Συμβουλίου όπως ποσοστό 80% των εσόδων από μεταπτυχιακά διδάκτρα να κατανέμεται στο οικείο Τμήμα και να υιοθετηθεί όπως ο χειρισμός των εν λόγω εσόδων να αποφασίζεται σε ετήσια βάση αναλόγως των αναγκών του Πανεπιστημίου, όπως το 2013.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το θέμα θα τύχει εξέτασης από το Συμβούλιο.

Πρόγραμμα Προϋπηρεσιακής Κατάρτισης (ΠΠΚ). Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενες Εκθέσεις της Υπηρεσίας μας τηρείται λογαριασμός, μέσω του οποίου τακτοποιούνται οι εισπράξεις από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού που αφορούν στο ΠΠΚ. Το Υπουργείο καταβάλλει τα εν λόγω ποσά για κάλυψη των εξόδων του προγράμματος. Στα έσοδα μεταφέρεται μόνο το αντίστοιχο ποσό που δαπανάται εντός του έτους, το οποίο συνήθως είναι χαμηλότερο από το ποσό των εσόδων του έτους, με αποτέλεσμα να παραμένουν αδαπάνητα ποσά, τα οποία συσσωρεύονται. Συγκεκριμένα, το υπόλοιπο του πιο πάνω λογαριασμού, το οποίο αυξάνεται από χρόνο σε χρόνο, με εξαίρεση το 2011 που μειώθηκε, ανερχόταν όπως φαίνεται πιο κάτω:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	€	€	€	€	€	€
Συσσωρευμένο						
υπόλοιπο 31.12	2.414.047	3.062.360	2.778.002	2.911.235	3.048.954	3.047.968

Η Υπηρεσία μας σύστησε και προηγουμένως όπως όταν τα ποσά που προτίθετο να καταβάλλει το Υπουργείο προς το Πανεπιστήμιο, τα οποία αναφέρονται στη μεταξύ τους συμφωνία, η οποία μετά την τελευταία ανανέωση ίσχυε μέχρι 31.8.2014, υπερέβαιναν κατά πολύ τις δαπάνες που απαιτούνταν για την υλοποίηση του προγράμματος, το συσσωρευμένο ποσό θα έπρεπε να διατεθεί έναντι του ποσού που όφειλε να εμβάσει το Υπουργείο προς το Πανεπιστήμιο για συνέχιση του ΠΠΚ για τα επόμενα έτη μέχρις ότου εξαλειφθεί ή να ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό της κρατικής χορηγίας, εισήγηση η οποία ως αναμενόταν, δεν βρήκε σύμφωνο το Πανεπιστήμιο.

Σύσταση: Πρέπει να ληφθούν αποφάσεις για τον χειρισμό του συσσωρευμένου ποσού, λαμβάνοντας υπόψη ότι το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 αναστάληκε η λειτουργία του Προγράμματος και επαναλειτούργησε το 2015-2016, με την εμπλοκή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στη βάση της προηγούμενης σύστασης της Υπηρεσίας μας για τη μη συσσώρευση ποσών και χρήση υπολοίπων έναντι της κρατικής χορηγίας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το Πανεπιστήμιο θεωρεί ότι υπάρχει ανάγκη αξιοποίησης του διαθέσιμου ποσού του προγράμματος στο πλαίσιο ανάπτυξης του Πανεπιστημίου λαμβάνοντας υπόψη τη διαφαινόμενη τάση για μη αύξηση του προϋπολογισμού βάσει των αναγκών του. Ωστόσο, θέση της Υπηρεσίας μας είναι ως η σύστασή μας πιο πάνω.

Περιουσιακά στοιχεία.

(α) Μητρώο Περιουσιακών Στοιχείων.

(i) Συμφιλίωση μητρώου περιουσιακών στοιχείων με το λογιστικό σύστημα.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει όπως, τώρα που υπάρχει μητρώο περιουσιακών στοιχείων, συμφιλιωθούν οι προσθήκες των περιουσιακών στοιχείων ανά κατηγορία μεταξύ του μητρώου και του λογιστικού συστήματος, ούτως ώστε με την εισαγωγή τους στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης γίνει ορθά με συμφωνημένα ποσά, χωρίς διαφορές.

(ii) Φυσικός έλεγχος περιουσιακών στοιχείων.

Δεν διεξάχθηκε φυσικός έλεγχος των περιουσιακών στοιχείων για το 2011 και 2012, όμως έχει ολοκληρωθεί η πρώτη φυσική καταμέτρηση εντός του 2013, σύμφωνα με την οποία έγινε και καταχώρηση των περιουσιακών στοιχείων στο μητρώο.

Σύσταση: Πρέπει να διεξάγεται φυσική καταμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο (έστω και δειγματοληπτικά, αλλά με τρόπο που να καλύπτονται όλα τα περιουσιακά στοιχεία σε περίοδο δύο – πέντε ετών) και να ετοιμάζεται πιστοποιητικό φυσικής καταμέτρησης για τα αντικείμενα που καταμετρήθηκαν.

(β) Αγορά πίνακα. Στις 6.12.2012, το Πανεπιστήμιο κατέβαλε ποσό ύψους €100.000, για αγορά του πίνακα «Το Γυναικοπάζαρο» του Τηλέμαχου Κάνθου. Η αγορά του πίνακα πραγματοποιήθηκε μετά από επιστολή συγγενικού προσώπου του καλλιτέχνη, ημερ. 7.12.2011, προς τον Πρύτανη, στην οποία αναφερόταν ότι η προσφορά προς το Πανεπιστήμιο της ελαιογραφίας «Το Γυναικοπάζαρο», πλαισιωμένη από 38 σχέδια, ήταν, με προτεινόμενες τιμές, €100.000 για την ελαιογραφία και €1.700 για κάθε ένα από τα 38 σχέδια. Επίσης, η οικογένεια του καλλιτέχνη θα προσέφερε επιπλέον, ως δωρεά, δώδεκα σχέδια, ώστε στο σύνολο η ενότητα να αποτελείται από την ελαιογραφία και πενήντα σχέδια.

(i) Σύσταση επιτροπής. Η πιο πάνω επιστολή παρουσιάστηκε στο Συμβούλιο στην συνεδρία του, ημερ. 23.1.2012, το οποίο αποφάσισε τη σύσταση 3μελούς επιτροπής, σκοποί της οποίας ήταν, μεταξύ άλλων, η διαπραγμάτευση της αγοράς των πινάκων, η εξεύρεση χορηγού για την αγορά των πινάκων και η συνεννόηση με τον αρχιτέκτονα της Βιβλιοθήκης για εξέταση της δυνατότητας τοποθέτησης και έκθεσης των πινάκων στο κτίριο της Βιβλιοθήκης. Η Υπηρεσία μας, κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ζήτησε τα πρακτικά ή/και την έκθεση της πιο πάνω επιτροπής, αλλά δεν κατέστη δυνατό να βρεθούν και να μας προσκομιστούν.

Σύσταση: Ζητήσαμε όπως, το συντομότερο δυνατό, υποβληθούν στην Υπηρεσία μας τα εν λόγω πρακτικά και η σχετική έκθεση.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, οι απόψεις της επιτροπής είχαν εξασφαλιστεί προφορικά και δεν υπάρχει οποιοδήποτε πρακτικό ή άλλο έγγραφο και ότι πέραν των συστάσεων της συγκεκριμένης επιτροπής, σχετικά με την εκτιμώμενη αξία της συλλογής, έχουν εξασφαλιστεί και οι απόψεις άλλων εξωτερικών εμπειρογνομόνων, επίσης, όμως προφορικά, με βάση τις συστάσεις των οποίων το Συμβούλιο κατέληξε στη σχετική συμφωνία. Μας πληροφόρησε, επίσης, ότι η απόκτηση της συλλογής ήταν μοναδική ευκαιρία που δεν μπορούσε να επανέλθει.

(ii) Τιμή αγοράς των πινάκων. Στις 14.5.2012, το Συμβούλιο ενέκρινε τη συμφωνία, μεταξύ του Πανεπιστημίου και της οικογένειας Τηλέμαχου Κάνθου, η οποία αφορούσε στην αγορά από το Πανεπιστήμιο της συλλογής «Το Γυναικοπάζαρο», αποτελούμενη από την ελαιογραφία «Το Γυναικοπάζαρο» και είκοσι σχέδια της ίδιας θεματικής ενότητας, για το συνολικό ποσό των €134.000 και συνοδευόμενη από δωρεά άλλων 20 επιπρόσθετων σχεδίων της ίδιας συλλογής. Για την αγορά της συλλογής «Το Γυναικοπάζαρο», μέλος του Συμβουλίου ανέφερε ότι, με βάση διερεύνηση που έχει κάνει, το ποσό δεν θα έπρεπε να ξεπερνά τις €40.000 και θεωρούσε ότι θα έπρεπε να διερευνηθεί περαιτέρω το θέμα της τιμής, καθώς και η επίτευξη χαμηλότερης τιμής.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας ζήτησε ενημέρωση αναφορικά με το (i) πού στηρίχθηκε το Πανεπιστήμιο ότι η τιμή των €100.000 ήταν λογική, δεδομένης της πιο πάνω αναφοράς μέλους του Συμβουλίου για αξία €40.000 (ii) πόσο απαραίτητο ήταν, σε καιρό κρίσης, να αγοραστεί ένας τόσο ακριβός πίνακας για ένα κτίριο που ακόμα δεν κτίστηκε και (iii) κατά πόσο έγινε διερεύνηση για εναλλακτικούς πίνακες που θα μπορούσαν να ικανοποιούν την οποιαδήποτε τυχόν ανάγκη.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, η συλλογή «Γυναικοπάζαρο» αποτελείται από μία ελαιογραφία διαστάσεων 120 εκ. X 340 εκ. πλαισιωμένη από 40 σχέδια, η αξία των είχε καθοριστεί σε €100.000 για τον κεντρικό πίνακα (ελαιογραφία) και €1700 για κάθε σχέδιο της ίδιας συλλογής και με βάση τη σχετική συμφωνία, το Πανεπιστήμιο Κύπρου απέκτησε τελικά τον κεντρικό πίνακα και 40 σχέδια της ίδιας συλλογής, 20 εκ των οποίων παραχωρήθηκαν ως δωρεά στο Πανεπιστήμιο, έναντι του συνολικού ποσού των €134.000. Μας πληροφόρησε, επίσης, ότι η κοστολόγηση του κεντρικού πίνακα στο ποσό των €40.000 ήταν άποψη ενός μέλους του Συμβουλίου που δεν είχε τεχνογνωσία και εμπειρία στην αξιολόγηση της τιμής ενός μεγάλου έργου τέχνης.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μας συστήνει όπως πριν από οποιαδήποτε αγορά θεσπιστεί οπωσδήποτε κατάλληλη διαδικασία αγοράς έργων τέχνης ως η σύστασή μας πιο κάτω.

- (iii) **Διαδικασία αγοράς έργων τέχνης.** Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι η πιο πάνω διαδικασία που ακολουθήθηκε για την αγορά των έργων τέχνης ήταν ανορθόδοξη.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας σύστησε όπως πριν οποιαδήποτε νέα αγορά, θεσπιστεί οπωσδήποτε κατάλληλη διαδικασία αγοράς έργων τέχνης.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι πρόθεσή του Πανεπιστημίου είναι να θεσπίσει κατάλληλη πολιτική αγοράς έργων τέχνης και ότι δόθηκε οδηγία ώστε να υποβληθεί πρόταση στο Συμβούλιο για τη διαδικασία που θα πρέπει να διέπει την αγορά έργων τέχνης.

Συνδρομές σε περιοδικά και βάσεις δεδομένων άλλων βιβλιοθηκών. Μέχρι και το 2012, ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HEAL-Link) υπόγραφε συμφωνίες με την Swets Information Services B.V. (η οποία έχει συμφωνίες με διάφορους εκδότες) για πρόσβαση σε ηλεκτρονικά περιοδικά και βάσεις δεδομένων. Το Πανεπιστήμιο, ως τότε μέλος της Κοινοπραξίας Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, αποτελούσε συμβαλλόμενο μέρος των πιο πάνω συμφωνιών στις οποίες και καθορίστηκε το ποσοστό για τη συμμετοχή του Πανεπιστημίου. Όπως πληροφορηθήκαμε, από το 2013 και μετά, το Πανεπιστήμιο δεν αποτελεί πλέον μέρος της εν λόγω Κοινοπραξίας, λόγω οικονομικών προβλημάτων στα πανεπιστήμια της Ελλάδας, και τα Κυπριακά Πανεπιστήμια έχουν δημιουργήσει νέα κοινοπραξία από μόνα τους.

Σύμφωνα με τα πρακτικά της συνεδρίας του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, ημερ.12.12.2011, αποφασίστηκε η διεξαγωγή διοικητικής έρευνας για να διαπιστωθεί κατά πόσο προκύπτουν οποιαδήποτε πειθαρχικά παραπτώματα σχετικά με τη διαχείριση εκ μέρους του Διευθυντή Βιβλιοθήκης της υπόθεσης της συμμετοχής του Πανεπιστημίου στην κοινοπραξία με τα Ελλαδικά Πανεπιστήμια (HEAL-Link) και των πληρωμών που έγιναν προς αυτή.

Η έρευνα αυτή διεξάχθηκε από την Προϊστάμενη των Οικονομικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, η οποία παρέθεσε τα ευρήματα της σε σημείωμα ημερομηνίας 21.6.2012, ενώ στην συνέχεια απάντησε επί των ευρημάτων της Προϊστάμενης και ο τότε Διευθυντής της Βιβλιοθήκης. Τα σημειώματα αυτά συζητήθηκαν στη συνεδρία του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 24.9.2012 όπου το Συμβούλιο

κατέληξε σε δύο συμπεράσματα: (α) ορθά το Συμβούλιο Προσφορών και Οικονομικών (ΣΠΟ) προβληματίστηκε για το όφελος που αποκομίζει το Πανεπιστήμιο από την εν λόγω συνεργασία σε σχέση με το ψηλό κόστος που συνεπάγεται και (β) στη σύνταξη ερωτηματολογίου, από το ΣΠΟ, τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και τον Διευθυντή Διοίκησης και Οικονομικών, το οποίο να υποβληθεί στον Διευθυντή Βιβλιοθήκης και ακολούθως το ΣΠΟ να αξιολογήσει τις απαντήσεις με σχετική ενημέρωση του Συμβουλίου.

Σημειώνεται ότι το πιο πάνω ερωτηματολόγιο είτε δεν έχει ετοιμαστεί, είτε δεν έχει απαντηθεί, αφού δεν φαίνεται να υπάρχει αναφορά σε μεταγενέστερα πρακτικά του Συμβουλίου.

Σύσταση: Επειδή η διεξαγωγή μίας διοικητικής έρευνας συνεπάγεται διοικητικό κόστος, απαιτείται όπως τίθενται εκ των προτέρων χρονοδιαγράμματα για τη διεκπεραίωση, να ολοκληρώνεται και να αξιοποιείται ανάλογα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, η σχετική έρευνα ολοκληρώθηκε, η σύνταξη του ερωτηματολογίου έγινε και οι σχετικές απαντήσεις δόθηκαν από το Διευθυντή Βιβλιοθήκης. Μας πληροφόρησε, επίσης, ότι λόγω της πολυπλοκότητας του θέματος, η έρευνα διήρκεσε για μεγάλη χρονική περίοδο και ότι τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία είναι στη διάθεση της Υπηρεσίας μας για έλεγχο.

Συνεργατικό Βιβλιοπωλείο Πανεπιστημίου Κύπρου Λτδ. Όπως διαπιστώθηκε το «Συνεργατικό Βιβλιοπωλείο Πανεπιστημίου Κύπρου Λτδ», το οποίο εγγράφηκε από το Πανεπιστήμιο στον Έφορο Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών στις 29.12.2010, εξακολουθεί να μην έχει ακόμη αρχίσει τη λειτουργία του.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου μάς προσκομίστηκε το καταστατικό του Βιβλιοπωλείου, καθώς επίσης και το προσχέδιο τεχνοοικονομικής μελέτης το οποίο ετοιμάστηκε από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και δύο Λειτουργούς του Πανεπιστημίου. Όπως πληροφορήθηκε η Υπηρεσία μας δεν υπάρχει τελική μελέτη. Εν τω μεταξύ, ενώ το Πρυτανικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου στη συνεδρία του αρ. 32/2010, ημερ. 11.11.2010, ενέκρινε την ανάθεση μελέτης βιωσιμότητας του Βιβλιοπωλείου στις εκδόσεις Gutenberg, εντούτοις, δεν ανατέθηκε ποτέ στην συγκεκριμένη εταιρεία.

Το προσχέδιο μελέτης που έγινε από το Πανεπιστήμιο, ενώ κάνει αναφορά στο κόστος εξοπλισμού του Βιβλιοπωλείου, στις ετήσιες δαπάνες λειτουργίας του και στα ετήσια έσοδα του, δεν κάνει αναφορά στο πώς προτίθετο να εξασφαλίσει το Βιβλιοπωλείο, το αρχικό απαιτούμενο κεφάλαιο για να μπορέσει να αρχίσει τις λειτουργίες του. Εν τέλει, το αποτέλεσμα είναι να μην μπορεί να εξασφαλίσει οποιαδήποτε χρηματοδότηση για να αρχίσει τη λειτουργία του μέχρι σήμερα.

Σύσταση: Να αποφασιστεί το συντομότερο, κατά πόσο το Συνεργατικό Βιβλιοπωλείο του Πανεπιστημίου τελικά θα λειτουργήσει, και, αν ναι, να τεθεί ένα χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της απόφασης. Επίσης αναμένουμε εξηγήσεις για τη μεγάλη αυτή καθυστέρηση που προέκυψε.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 29.10.2015 ότι, λόγω της οικονομικής κρίσης, το Πανεπιστήμιο αδυνατεί να δανειοδοτήσει τη λειτουργία του Συνεργατικού Βιβλιοπωλείου και ότι ενεργοποίησε τη διαδικασία προσφορών για λειτουργία του Βιβλιοπωλείου από τρίτους, χωρίς όμως να εκδηλωθεί ενδιαφέρον. Μας πληροφόρησε, επίσης, ότι εν όψει τη σημαντικότητας του έργου, η διαδικασία προσφορών θα ενεργοποιηθεί ξανά εντός του έτους 2016.

Θεατρικό Εργαστήριο Πανεπιστημίου Κύπρου (ΘΕΠΑΚ).

Το ΘΕΠΑΚ εγγράφηκε ως Σωματείο στις 10.2.2000, με αρ. μητρώου 2154. Μέχρι σήμερα η όλη λογιστική εργασία του ΘΕΠΑΚ διεξάγεται από το Πανεπιστήμιο και οι σχετικές εισπράξεις και πληρωμές περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς του Πανεπιστημίου, αντί να τηρούνται ξεχωριστά λογιστικά βιβλία και να ετοιμάζονται ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις, εφόσον πρόκειται για ξεχωριστό νομικό πρόσωπο.

Σύσταση: Εφόσον το ΘΕΠΑΚ είναι ξεχωριστό νομικό πρόσωπο από το Πανεπιστήμιο, πρέπει να ετοιμάζει ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου θα εξετάσει δύο επιλογές για επίλυση του θέματος (α) να διαγραφεί το ΘΕΠΑΚ ως Σωματείο και η λειτουργία του να εντάσσεται στις δραστηριότητες του Πανεπιστημίου και (β) το ΘΕΠΑΚ να ετοιμάζει ξεχωριστές οικονομικές καταστάσεις, ως ξεχωριστό νομικό πρόσωπο από το Πανεπιστήμιο.

Προαγωγές μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού το 2013. Το Πανεπιστήμιο, μετά από γνωμάτευση του νομικού του συμβούλου, ημερ. 6.11.2013, προχώρησε στην προαγωγή είκοσι ακαδημαϊκών.

Η Υπηρεσία μας μετά από διερεύνηση του θέματος, απέστειλε επιστολή στο Πανεπιστήμιο, ημερ. 5.6.2014 με την οποία παρατήρησε ότι το άρθρο 3(1) του Νόμου αρ. 21(I)/2013 απαγορεύει την πλήρωση κάθε θέσης πρώτου διορισμού, θέσης πρώτου διορισμού και προαγωγής και θέσης προαγωγής εκτός αν έχει δοθεί γραπτή προσφορά της θέσης στον υποψήφιο σε ημερομηνία πριν από την έναρξη της ισχύος το Νόμου ή έχει εξασφαλιστεί εξαίρεση από την απαγόρευση της πλήρωσης κενών θέσεων στη βάση των προνοιών του άρθρου 4 του Νόμου και ότι το Πανεπιστήμιο δεν είχε εξασφαλίσει τέτοια εξαίρεση.

Όπως διαπιστώθηκε, σε καμία περίπτωση από τις είκοσι προαγωγές ακαδημαϊκών που έγιναν από το Πανεπιστήμιο το 2013 δεν είχε δοθεί γραπτή προσφορά της θέσης στον υποψήφιο σε ημερομηνία πριν από την έναρξη της ισχύος του Νόμου αρ. 21(I)/2013, δηλαδή πριν από τις 18.4.2013, ώστε αυτή να είναι σύμφωνη με τις πρόνοιές του και ως εκ τούτου, υποδείξαμε ότι οι πιο πάνω αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου για προαγωγή/ανέλιξη των είκοσι μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού δεν είναι σύμφωνες και ενδεχομένως να πρέπει να ανακληθούν, επισημαίνοντας, ταυτόχρονα, τις ποινές που προβλέπονται από το άρθρο 4 του Νόμου (Ν.21(I)/2013).

Ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου στην απαντητική του επιστολή προς την Υπηρεσία μας, ημερ. 3.7.2014, ανέφερε ότι στο Πανεπιστήμιο δεν υφίστανται και δεν νοούνται θέσεις προαγωγής λόγω του ότι οι θέσεις του ακαδημαϊκού προσωπικού είναι συνδυασμένες και ως εκ τούτου, αλλά και της πιο πάνω αναφερόμενης γνωμάτευσης του νομικού του συμβούλου, η ανέλιξη των είκοσι ακαδημαϊκών είναι καθόλα νομότυπη.

Ενόψει της πιο πάνω απάντησης του Πρύτανη του Πανεπιστημίου, η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 11.7.2014, έθεσε το θέμα, ζητώντας να γνωματεύσει κατά πόσο οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου για προαγωγή/ανέλιξη είκοσι μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του ήταν σύμφωνες και αν όχι να συμβουλευτεί το Πανεπιστήμιο για τους κατάλληλους χειρισμούς που θα πρέπει να γίνουν. Μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας έκθεσης, δεν λήφθηκε η απάντηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Εργοδότηση Καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Κύπρου στο Ινστιτούτο Κύπρου. Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κύπρου προσλήφθηκε από το Ινστιτούτο Κύπρου, το οποίο είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, ως Καθηγήτρια με σύμβαση για το 24% του χρόνου της. Η πρώτη σύμβαση συνάφθηκε για την περίοδο 15.10.2008 - 14.10.2009 και η δεύτερη για την περίοδο 1.9.2010 - 31.8.2015. Και τα δύο συμβόλαια προνοούσαν ετήσιες απολαβές, το πρώτο ύψους €24.000 και το δεύτερο ύψους €24.340 οι

οποίες θα διαφοροποιούνταν, μετά τον πρώτο χρόνο, με βάση την τιμαριθμική αναπροσαρμογή. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το δεύτερο συμβόλαιο, το Ινστιτούτο θα της κατένειμε προκαταβολικά για ολόκληρη την πενταετία το ποσό των €200.000 για να χρησιμοποιηθεί για έρευνα ή ερευνητικές δραστηριότητες και οποιεσδήποτε δαπάνες συνεπάγονται από αυτές.

Η Επιτροπή Προσωπικού και Κανονισμών του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Κύπρου με διάφορες αποφάσεις της ενέκρινε την απασχόληση της εν λόγω Καθηγήτριας στο Ινστιτούτο στηριζόμενη στην εγκύκλιο αρ. 4.8 «Παροχή υπηρεσιών, συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα και συμμετοχή σε φορείς εκμετάλλευσης της γνώσης».

Από διερεύνηση που διεξήγαγε η Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Για την πιο πάνω πρόσληψή της, η Καθηγήτρια ενημέρωσε το Πανεπιστήμιο εκ των υστέρων, στις 10.2.2009, ενώ έπρεπε να είχε ζητήσει έγκριση πριν από την υπογραφή του συμβολαίου.

(β) Η έγκριση στην Καθηγήτρια παραχωρήθηκε από την Επιτροπή Προσωπικού και Κανονισμών του Συμβουλίου με βάση την εγκύκλιο 4.8, και όχι βάσει του Κανονισμού 7(8) των περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ακαδημαϊκό Προσωπικό) Κανονισμών του 1990 έως 2005, ο οποίος προνοεί για άδεια για απασχόληση εκτός Πανεπιστημίου με βάση Κανόνες, και εφόσον η απασχόληση αυτή δεν είναι ασυμβίβαστη με το λειτούργημα του ακαδημαϊκού και δεν επηρεάζει τα συμφέροντα του Πανεπιστημίου.

Με βάση τους όρους των συμβολαίων και τις αποκοπές και συνεισφορές που γίνονται από το Ινστιτούτο για την εν λόγω Καθηγήτρια, προκύπτει ότι η απασχόλησή της από το Ινστιτούτο αποτελεί εργοδότησή της ως έκτακτης υπαλλήλου και, επομένως, η εγκύκλιος 4.8, βάσει της οποίας της παραχωρήθηκε έγκριση, η οποία, αξίζει να σημειωθεί, δεν καλύπτεται νομοθετικά, δεν τυγχάνει εφαρμογής στην περίπτωση της.

(γ) Ακόμα και αν είχε ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπει έγκριση της Επιτροπής βάσει του Κανονισμού 7(8) των περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ακαδημαϊκό Προσωπικό) Κανονισμών του 1990 έως 2005, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ο πιο πάνω Κανονισμός δεν θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στη συγκεκριμένη περίπτωση επειδή επηρεάζονται τα συμφέροντα του Πανεπιστημίου, αφού δεν πρόκειται για συνεργασία μεταξύ των δύο Ιδρυμάτων, αλλά μεταξύ της εν λόγω Καθηγήτριας και του Ινστιτούτου, η οποία θα μπορούσε να διεκδικήσει αυτά τα ερευνητικά προγράμματα για το Πανεπιστήμιο, αντί για το Ινστιτούτο. Η θέση του Πανεπιστημίου ότι δεν επηρεάζονται τα συμφέροντά του, διότι στο ερευνητικό πεδίο υπάρχει μεγάλο εύρος επιστημονικών εξειδικεύσεων ενώ αντίστοιχο πεδίο και αντίστοιχη ερευνητική μονάδα δεν υπάρχουν στο Πανεπιστήμιο, δεν βρίσκει σύμφωνη την Υπηρεσία μας αφού θεωρούμε ότι η δημιουργία νέων ερευνητικών πεδίων είναι προς όφελός του.

(δ) Εφόσον δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις που τίθενται στον Κανονισμό 7(8), μόνος κατάλληλος Κανονισμός για την περίπτωση της εν λόγω Καθηγήτριας είναι, κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, ο Κανονισμός 7(6) των περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ακαδημαϊκό Προσωπικό) Κανονισμών του 1990 έως 2005, ο οποίος προνοεί ότι άδεια απουσίας χωρίς αποδοχές διάρκειας ενός έτους χορηγείται από το Συμβούλιο, με εισήγηση της Συγκλήτου και με βάση Κανόνες, σε μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού για να εργαστούν σε άλλο πανεπιστήμιο ή για να ασχοληθούν με έρευνα. Σύμφωνα με τους Κανόνες, «η συχνότητα χορήγησης άδειας χωρίς αποδοχές εξαρτάται από τη σοβαρότητα των λόγων για τους οποίους ζητείται και υπόκειται στην κρίση των αρμοδίων οργάνων». Επίσης, η εν λόγω αναφορά στους Κανόνες, φαίνεται να μην συνάδει με τον Κανονισμό ο οποίος προνοεί για άδεια διάρκειας ενός έτους μόνο και επομένως, η έγκριση στην εν λόγω Καθηγήτρια θα έπρεπε να είχε δοθεί χωρίς απολαβές, μόνο για ένα χρόνο, για το 100% και όχι το 24% του χρόνου της για 6 συνολικά χρόνια και με απολαβές.

(ε) Η εν λόγω Καθηγήτρια αμείβεται με ολόκληρο το μισθό της από το Πανεπιστήμιο, παρόλο ότι το 24% του χρόνου της εργάζεται στο Ινστιτούτο Κύπρου το οποίο της καταβάλλει επιπρόσθετη αμοιβή που αντιστοιχεί στο χρόνο αυτό και η οποία υπολογίζεται επί του μισθού της, πλέον του ειδικού επιδόματος που παίρνει από το Πανεπιστήμιο.

Χωρίς επηρεασμό της πιο πάνω θέσης μας ως προς τη μη νομιμότητα της εργοδότησης της εν λόγω Καθηγήτριας στο Ινστιτούτο Κύπρου, η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι σύμφωνα με τη νομοθεσία του Πανεπιστημίου και για σκοπούς χρηστής διοίκησης, το Πανεπιστήμιο θα έπρεπε να της αποκόπτει το 24% των απολαβών που της καταβάλλει.

Σημειώνεται ότι η απουσία της Καθηγήτριας κατά το 24% του χρόνου εργασίας της, χωρίς να θεωρείται ως άδεια χωρίς απολαβές, θα επηρεάσει μελλοντικά και το ύψος των συνταξιοδοτικών της ωφελημάτων με αυξημένο όφελος για την ίδια.

(στ) Το Πανεπιστήμιο, για να καλύψει τις διδακτικές ανάγκες που προκύπτουν λόγω της απουσίας της Καθηγήτριας, εργοδότησε Επισκέπτη Ακαδημαϊκό, η αμοιβή του οποίου καλύπτεται εξ ολοκλήρου από το Ινστιτούτο Κύπρου και είναι περίπου οι μισές από τις απολαβές της εν λόγω Καθηγήτριας.

Η καθηγήτρια εργάζεται σε χρόνο όσο και οι άλλοι καθηγητές του Πανεπιστημίου και παρά ταύτα έχει λάβει για την περίοδο 1.9.2010-31.12.2004 από το Πανεπιστήμιο ποσό της τάξης των €94.500 ως επιπλέον αμοιβή και ποσό της τάξης των €5.800 ως ειδικό επίδομα, καθώς και ποσό της τάξης των €13.000 από το Ινστιτούτο Κύπρου ως επιπλέον αμοιβή (ειδικό επίδομα).

Τα ετήσια ποσά που καταβλήθηκαν στην Καθηγήτρια για τα έτη από το 2011 μέχρι το 2014, και τα οποία αντιστοιχούν στο 24% των απολαβών της από το Πανεπιστήμιο, όπως διαπιστώσαμε συμπεριλαμβάνουν και το ειδικό επίδομα ακαδημαϊκού προσωπικού το οποίο της κατέβαλλε το Πανεπιστήμιο μέχρι και το 2012 που καταργήθηκε.

Σύσταση: Τα πιο πάνω ποσά του ειδικού επιδόματος που ενσωματώθηκαν στον μισθό αποτελούν κατά την άποψή μας υπερπληρωμές προς αυτήν και ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς το Υπουργείο Οικονομικών, ημερ. 13.2.2015, ζήτησε όπως αυτές ανακτηθούν εφόσον δεν υπήρχε πρόθεση από το Ινστιτούτο να της καταβάλλει ειδικό επίδομα και η ίδια γνώριζε για την κατάργησή του από 1.1.2013.

Όπως μας ενημέρωσε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με επιστολή της ημερ. 7.7.2015, το Πανεπιστήμιο αποφάσισε να μην επιτρέψει στην εν λόγω Καθηγήτρια να ανανεώσει το συμβόλαιο της με το Ινστιτούτο Κύπρου, ούτε να έχει οποιαδήποτε άλλη εργοδότηση. Επίσης μας ενημέρωσε ότι αναφορικά με το θέμα των υπερπληρωμών το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει ζητήσει γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία και αμέσως μόλις παραληφθεί από το Υπουργείο θα ενημερωθεί η Υπηρεσία μας για τις απόψεις του Υπουργείου και τυχόν κατάλληλες ενέργειες.

Επίσης, όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, το Πανεπιστήμιο έχει υπογράψει αναθεωρημένη συμφωνία με το Ινστιτούτο Κύπρου με στόχο αφενός να μην παρατηρούνται φαινόμενα διπλής εργοδότησης και αφετέρου να μπορούν οι δύο οργανισμοί να συνεργάζονται με ανταλλαγές υπηρεσιών.

Καταγγελία εναντίον του Πανεπιστημίου Κύπρου αναφορικά με την εργοδότηση Λειτουργού Πανεπιστημίου στο Γραφείο Νομικών Θεμάτων του Πανεπιστημίου. Το Πανεπιστήμιο προσέλαβε άτομο με σύμβαση σύντομης διάρκειας από 27.12.2013, για αναπλήρωση της Λειτουργού Πανεπιστημίου (Νομικά Θέματα) που απουσίαζε με άδεια μητρότητας σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 11.11.2013 για «αναπλήρωση της Λειτουργού Πανεπιστημίου (Νομικά Θέματα) για κάλυψη προσωρινών αναγκών κατά τη διάρκεια της απουσίας της με άδεια μητρότητας με πρόσληψη αντίστοιχης ειδικότητας, σύντομης διάρκειας για ένα εξάμηνο και με δυνατότητα ανανέωσης μέχρι τις 31.12.2014». Το εν λόγω άτομο, συνεχίζει να εργοδοτείται από το Πανεπιστήμιο μέχρι σήμερα (22 μήνες), παρά την απόφαση του Συμβουλίου και παρά το ότι στην προκήρυξη της θέσης αναφέρεται ρητά ότι «με

την επιστροφή της μονίμου υπαλλήλου από την άδεια μητρότητας, η σύμβαση σύντομης διάρκειας θα τερματισθεί αυτοδικαίως».

Θέση της Υπηρεσίας μας είναι ότι η όλη απασχόληση του εν λόγω ατόμου δεν είναι νόμιμη και θα πρέπει να τερματίσει άμεσα, αφού αυτή φαίνεται να έγινε κατά παράβαση του άρθρου 11 του περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου του 2013 Νόμου του 2013 (Ν.43(II)/2013), το οποίο προβλέπει ότι «... ουδεμία δαπάνη διενεργείται για την πρόσληψη ... πρόσθετων προσώπων για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών...». Σημειώνεται ότι αντίστοιχα άρθρα με όμοια απαγορευτική πρόβλεψη όπως του 2013 υπάρχουν και στους μετέπειτα ψηφισθέντες Νόμους για τον Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Κύπρου, δηλαδή, στον περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου 2014 Νόμος του 2014 και στον περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου 2015 Νόμος του 2015.

Σύσταση: Τόσο η πιο πάνω απασχόληση όσο και οποιοσδήποτε όμοιες περιπτώσεις απασχόλησης θα πρέπει να τερματίσουν άμεσα. Αναμένεται επίσης ότι η διαδικασία εργοδότησης του πιο πάνω ατόμου, καθώς και οποιασδήποτε άλλης όμοιας περίπτωσης, θα τύχουν διερεύνησης και ότι θα αποδοθούν τυχόν ευθύνες και ενημερωθεί η Υπηρεσία μας σχετικά.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου στις 29.10.2015, η διαδικασία πρόσληψης του εν λόγω ατόμου το 2013 έγινε νομότυπα και σύμφωνα με τον περί προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσία Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμων του 1985, τη νομική γνωμάτευση των εσωτερικών νομικών συμβούλων του Πανεπιστημίου και τις πρόνοιες του περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου του 2013, απόψεις με τις οποίες η Υπηρεσία μας διαφωνεί και θα υποβάλει το θέμα με επιστολή της στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για γνωμάτευση και τους κατάλληλους χειρισμούς που θα πρέπει να γίνουν.

Έργα Πανεπιστημιούπολης.

(α) Γενικά. Οι εργασίες ανέγερσης της Πανεπιστημιούπολης άρχισαν το 1999 στη βάση του πλαισίου ανάπτυξης του Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου. Η τελευταία εκτίμηση της αναμενόμενης δαπάνης όλων των έργων, που έγινε το 2006, ανέρχεται στο ποσό των €410 εκ. σε σύγκριση με €148 εκ. που ήταν η αρχική εκτίμηση το 1995. Σύμφωνα με το Γραφείο Ανάπτυξης της Πανεπιστημιούπολης (ΓΑΠ), η αύξηση στο ποσό της δαπάνης οφείλεται κυρίως (i) στην αύξηση του αριθμού των Τμημάτων/Σχολών που λειτουργούν στο Πανεπιστήμιο με αντίστοιχη αύξηση του αριθμού των φοιτητών, που είχε ως αποτέλεσμα την ανάγκη για αναθεώρηση των κτιριολογικών προγραμμάτων με αύξηση του δομημένου εμβαδού πέραν του 100%, (ii) στον αναβαθμισμένο σχεδιασμό των έργων και, (iii) στις αυξήσεις των τιμών των εργατικών και υλικών.

Τον Οκτώβριο 2015, Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι η πιο πάνω σύγκριση μεταξύ του ποσού της εκτίμησης δαπάνης του έτους 2006 με το αντίστοιχο ποσό του έτους 1995, αφορά διαφορετικά μεγέθη, περιεχόμενα και χρονικά δεδομένα, χωρίς ωστόσο να παραθέτει οποιαδήποτε στοιχεία για τεκμηρίωση.

Μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρωθεί τα κτίρια «Σχολής Επιστημών και Τεχνολογίας», «Φοιτητικές Εστίες», «Διοίκησης», «Σχολής Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης», «Κοινωνικών Δραστηριοτήτων», και οι «Αθλητικές Εγκαταστάσεις», ενώ το κτίριο «Κέντρο Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη Στέλιος Ιωάννου» είναι σε εξέλιξη.

Τον Μάιο 2015, προκηρύχθηκε ο διαγωνισμός για την κατασκευή του έργου των κτιριακών εγκαταστάσεων της Πολυτεχνικής Σχολής, και τον Ιούνιο 2015, ο Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός για τη μελέτη των κτιριακών εγκαταστάσεων της Ιατρικής Σχολής.

(β) Έργο υπό εκτέλεση.

Κέντρο Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη Στέλιος Ιωάννου. Στο πλαίσιο ανάπτυξης του Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου της Πανεπιστημιούπολης, αποφασίστηκε η προώθηση της ανέγερσης του Κέντρου Πληροφόρησης – Βιβλιοθήκη Στέλιος Ιωάννου. Μέρος της δαπάνης κατασκευής του έργου θα καταβληθεί – ως δωρεά προς το Πανεπιστήμιο – από ιδιώτη δωρητή. Το ποσό της δωρεάς ανέρχεται σε €8.000.000.

Η εκπόνηση της μελέτης ανατέθηκε, τον Δεκέμβριο 2002, σε Γάλλο Αρχιτέκτονα, όπως προνοούσε σχετικός όρος της πιο πάνω δωρεάς. Η αμοιβή του Αρχιτέκτονα, ύψους €1.520.000, έχει καταβληθεί απευθείας από τον εν λόγω δωρητή, επιπρόσθετα του ποσού της δωρεάς για την ανέγερση του κτιρίου.

Τον Δεκέμβριο 2010, το Πανεπιστήμιο προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό για την ανέγερση του έργου. Τον Μάρτιο 2011 υποβλήθηκαν 10 προσφορές, η αξιολόγηση των οποίων ολοκληρώθηκε τον Μάιο 2011. Το έργο ανατέθηκε στον χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €29.699.967.

Από επιτόπιο έλεγχο τον Νοέμβριο 2014, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- (i) **Πρόοδος εργασιών.** Η έναρξη των εργασιών έγινε στις 3.10.2011, με ημερομηνία ολοκλήρωσης την 2.10.2014. Η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση η οποία υπολογιζόταν περίπου σε 18 μήνες. Σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης, το ύψος του ποσού της ρήτρας καθυστέρησης ανέρχεται σε €4.000 ανά ημέρα.

Μέχρι την ημέρα του ελέγχου, είχε εγκριθεί από το Πανεπιστήμιο η παραχώρηση προς τον Ανάδοχο παράτασης χρόνου 57 εργάσιμων ημερών, εκ των οποίων οι 18 ημέρες με οικονομικές αποζημιώσεις (ύψους €56.976). Με βάση την εγκεκριμένη παράταση χρόνου, η ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου μετατέθηκε στις 22.12.2014.

Μεγάλο μέρος της καθυστέρησης οφείλεται στον αργό ρυθμό εργασίας του Αναδόχου, εξαιτίας – σύμφωνα με το Πανεπιστήμιο – της οικονομικής κρίσης, που είχε ως αποτέλεσμα τον επηρεασμό της ομαλής εξέλιξης των εργασιών.

Στις 24.9.2014, ο Ανάδοχος υπέβαλε προς τους Συμβούλους Μελετητές του έργου απαίτηση για παράταση χρόνου 18,5 μηνών, επιπρόσθετα της πιο πάνω παραχωρηθείσας παράτασης, μεταθέτοντας την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου στις 11.7.2016. Η εν λόγω απαίτηση του Αναδόχου καλύπτει συμβάνα, όπως ο ίδιος ισχυρίζεται, μέχρι τις 30.6.2014. Ταυτόχρονα, ο Ανάδοχος υπέβαλε και τις οικονομικές του απαιτήσεις – λόγω της παράτασης – που ανέρχονται σε €4.141.515, σημειώνοντας ότι αυτές αφορούν αποκλειστικά τις δικές του απαιτήσεις, και δεν περιλαμβάνουν τυχόν απαιτήσεις των διορισμένων υπεργολάβων/προμηθευτών.

Σύμφωνα με την απαίτηση του Αναδόχου, οι βασικές αιτίες της καθυστέρησης οφείλονται στον εντοπισμό βράχου κατά τις εκσκαφές, στις ελλείψεις/αδυναμίες της μελέτης (που είχαν ως αποτέλεσμα την αναθεώρηση των σχεδίων), στις ελλείψεις των Δελτίων Ποσοτήτων καθώς και στην εκτέλεση αυξημένης ποσότητας εργασιών που δεν είχαν προβλεφθεί στα Δελτία, στις καθυστερήσεις οριστικοποίησης των στατικών σχεδίων και έκδοσης αναθεωρημένων σχεδίων για τις ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες, στην έκδοση μεγάλου αριθμού Αρχιτεκτονικών Οδηγιών (128 μέχρι τις 30.6.2014), καθώς και στην καθυστέρηση έγκρισης από τους Αρχιτέκτονες των υποβληθέντων υλικών και, τέλος, στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

Μέχρι σήμερα έχουν εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου (Συντονιστής έργου/ΤΕΑΑ/ΚΕΑΑ) αλλαγές/τροποποιήσεις των σχεδίων ύψους €2.040.883. Με βάση στοιχεία του Πανεπιστημίου, το τελικό κόστος του έργου, σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα, αναμένεται να ανέλθει στο ποσό των €31.780.700.

- (ii) **Αναθεώρηση Συμβάσεων Συμβούλων Μελετητών.** Στις 15.2.2012 το Πανεπιστήμιο υπέγραψε με τους Συμβούλους Μελετητές του έργου, συμφωνία για επέκταση της εμπλοκής του Γάλλου Επικεφαλής Αρχιτέκτονα κατά την εκτέλεση του έργου, ώστε να διασφαλιστεί η ορθή υλοποίηση της αρχικής ιδέας του σχεδιασμού, έναντι ποσού ύψους €249.850. Στις 13.3.2013 έγινε επέκταση της πιο πάνω συμφωνίας για συμπερίληψη και υπηρεσιών Συμβούλου Ακουστικολόγου, έναντι επιπλέον ποσού ύψους €38.400. Πέραν των πιο πάνω, το Πανεπιστήμιο εξασφάλισε – μέσω διαγωνισμού που διενεργήθηκε από τον Τοπικό Αρχιτέκτονα – τις υπηρεσίες δεύτερου Ακουστικολόγου, για επίβλεψη των εργασιών ακουστικής (κατά την εκτέλεση του έργου), έναντι αμοιβής €20.000.
- (iii) **Επικαιροποίηση και αναβάθμιση της μελέτης ακουστικής του έργου.** Το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου σε συνεδρία του στις 9.12.2013, ενέκρινε – κατά πλειοψηφία – τη διενέργεια δαπάνης ανώτατου ποσού ύψους €850.000, για εκτέλεση εργασιών αναβάθμισης της ακουστικής του έργου, με βάση τα πορίσματα επικαιροποιημένης μελέτης ακουστικής που είχε εκπονηθεί από τους Συμβούλους Ακουστικής, μετά την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών. Σύμφωνα με την πιο πάνω μελέτη, η πραγματική ηχοστάθμη των χώρων του κτηρίου ήταν πολύ μεγαλύτερη από τις αρχικές προβλέψεις, με αποτέλεσμα να καθίσταται αναγκαία η διαφοροποίηση του σχεδιασμού του έργου και η εκτέλεση των πιο πάνω επιπλέον εργασιών, έναντι δαπάνης ύψους €850.000 περίπου.
- (iv) **Παραχώρηση οικονομικών διευκολύνσεων στον Ανάδοχο.** Το Πανεπιστήμιο ενέκρινε την παραχώρηση προς τον Ανάδοχο των ακόλουθων οικονομικών διευκολύνσεων, για αντιμετώπιση των συνεπειών της οικονομικής κρίσης:
- Πληρωμή πρόσθετης προκαταβολής ύψους 4% (ποσό €795.687) με ισόποση αύξηση της Τραπεζικής Εγγύησης.
 - Μετάθεση της έναρξης αποκοπής της μηνιαίας ισόποσης δόσης για την αποπληρωμή της προκαταβολής κατά 3 μήνες, με νέα ημερομηνία έναρξης την 1.1.2014.
 - Επιστροφή του ποσού κράτησης του έργου ύψους €804.439, έναντι ισόποσης Τραπεζικής Εγγύησης.

Στις 20.11.2014, το Πανεπιστήμιο ζήτησε από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, την άποψη του κατά πόσο θα ήταν δυνατό να ικανοποιηθεί αίτημα του Αναδόχου για παραχώρηση νέας προκαταβολής ύψους 15%, επί του υπολειπόμενου ποσού της σύμβασης κατά την 1.1.2015, ημερομηνία κατά την οποία το Πανεπιστήμιο εκτιμούσε ότι θα είχε ανακτηθεί το συνολικό ποσό της προηγούμενης προκαταβολής που είχε παραχωρηθεί στον Ανάδοχο.

Τον Δεκέμβριο 2014, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Η πρόοδος των εργασιών παρουσίαζε σημαντική καθυστέρηση, εξ αιτίας της οποίας ο Ανάδοχος διεκδικούσε παράταση χρόνου 18,5 μηνών και οικονομικές αποζημιώσεις ύψους €4.141.515.
- (ii) Λόγω αδυναμιών/ελλείψεων της μελέτης είχαν προκύψει προβλήματα στην ομαλή εκτέλεση των εργασιών και ανάγκη για τροποποίηση/αναθεώρηση των σχεδίων, με την έκδοση μεγάλου αριθμού αρχιτεκτονικών οδηγιών, που οδήγησαν σε σημαντική αύξηση του κόστους. Μέχρι τον Δεκέμβριο 2014 είχε εγκριθεί από το Πανεπιστήμιο ποσό ύψους €1.896.692 για αλλαγές και, ποσό ύψους €850.000 για αναβάθμιση του συστήματος ακουστικής του έργου.

- (iii) Το Πανεπιστήμιο είχε προχωρήσει στην αναθεώρηση των συμβάσεων των Συμβούλων Μελετητών, για διασφάλιση της ορθής εκτέλεσης του έργου, έναντι επιπρόσθετης δαπάνης €308.250.
- (iv) Το Πανεπιστήμιο είχε προβεί σε παραχώρηση οικονομικών διευκολύνσεων στον Ανάδοχο, για αντιμετώπιση των συνεπειών της οικονομικής κρίσης, οι οποίες ήταν πέραν των συνηθισμένων μέτρων που περιλαμβάνονταν στις Εγκυκλίους της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, ως μέτρα ενίσχυσης του κατασκευαστικού κλάδου.

Με την πιο πάνω επιστολή μας ζητήσαμε όπως πληροφορηθούμε για τα μέτρα που λαμβάνει το Πανεπιστήμιο για την όσο το δυνατό ταχύτερη αποπεράτωση του έργου, στα πλαίσια των προνοιών της σύμβασης, πέραν των διευκολύνσεων που αναφέρθηκαν πιο πάνω, ενόψει και του γεγονότος ότι πλησίαζε η αναθεωρημένη ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου (22.12.2014). Ζητήσαμε επίσης όπως πληροφορηθούμε για το εκτιμώμενο τελικό ποσό της σύμβασης, όπως αυτό αναμενόταν να προκύψει, εξαιτίας των αλλαγών/τροποποιήσεων μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.

Τέλος, εισηγηθήκαμε όπως το Πανεπιστήμιο εξετάσει τυχόν ευθύνες των Συμβούλων Μελετητών, για αδυναμίες/ελλείψεις της μελέτης, εξαιτίας των οποίων προκλήθηκε μέρος των πιο πάνω καθυστερήσεων, καθώς επίσης να εκτιμήσει την αύξηση του κόστους, λόγω των αδυναμιών/ελλείψεων της μελέτης.

Τον Ιανουάριο 2015, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:

Ο πρωτοποριακός σχεδιασμός του έργου σε συνδυασμό με την απουσία προηγούμενων εμπειριών στην εκπόνηση παρόμοιου τύπου μελέτης, δημιούργησαν την ανάγκη για συνεχή συμπλήρωση, διόρθωση και αναθεώρηση των διαφόρων επιμέρους μελετών, με αποτέλεσμα τη διαφοροποίηση τόσο του κατασκευαστικού προγράμματος όσο και της τελικής δαπάνης του έργου. Σημαντικός παράγοντας που προκάλεσε την καθυστέρηση ήταν η οικονομική κρίση, οι επιπτώσεις της οποίας είχαν διαμορφώσει νέα δεδομένα και συνθήκες που επηρέασαν άμεσα τους Συμβούλους και τον Ανάδοχο. Οι αποφάσεις που λήφθηκαν για την παραχώρηση συγκεκριμένων διευκολύνσεων προς τον Ανάδοχο, αποσκοπούσαν στο να διασφαλιστεί η όσο το δυνατόν απρόσκοπτη συνέχιση των εργασιών. Οι απαιτήσεις του Αναδόχου για παράταση χρόνου εξετάστηκαν από τους Συμβούλους και το Γραφείο Ανάπτυξης της Πανεπιστημιούπολης (ΓΑΠ) και, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου ενέκρινε την παραχώρηση παράτασης 12 μηνών χωρίς οικονομικές αποζημιώσεις. Με βάση τη νέα εγκεκριμένη παράταση χρόνου, η ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου μετατέθηκε στις 22.12.2015.

Τον Απρίλιο 2015, με νέα επιστολή μας προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, κατόπιν μελέτης περαιτέρω στοιχείων που ζητήσαμε και μας στάλθηκαν από το Πανεπιστήμιο και, ενόψει της μη αποδοχής από τον Ανάδοχο της πιο πάνω εγκριθείσας παράτασης χρόνου, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Ο Ανάδοχος είχε υποβάλει στις 24.9.2014, απαίτηση αφενός για παράταση χρόνου 18,5 μηνών για ολοκλήρωση του έργου και, αφετέρου για οικονομικές αποζημιώσεις ύψους €4.141.515.

Οι πιο πάνω απαιτήσεις του Αναδόχου εξετάστηκαν από τους Συμβούλους Μελετητές, οι οποίοι με επιστολή τους προς το Πανεπιστήμιο ημερ. 26.11.2014, ανέφεραν, μεταξύ άλλων, ότι δεν ήταν σε θέση να καταλήξουν σε τελική απόφαση, λόγω έλλειψης (μη υποβολής) επαρκών στοιχείων για αξιολόγηση τους.

Στη συνέχεια, το θέμα εξετάστηκε από την ΤΕΑΑ του Πανεπιστημίου, η οποία με Σημείωμα της ημερ. 9.12.2014 προς την ΚΕΑΑ, εισηγήθηκε την παραχώρηση στον Ανάδοχο παράτασης χρόνου 12 μηνών χωρίς οικονομικές αποζημιώσεις, καθορίζοντας ως νέα, αναθεωρημένη ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου, την 22.12.2015.

Η ΚΕΑΑ, με δικό της Σημείωμα ημερ. 10.12.2014, παρέπεμψε το θέμα στο Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, για λήψη απόφασης.

Στις 22.12.2014, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου σε συνεδρία του, αποφάσισε να εγκρίνει την πιο πάνω εισήγηση της ΤΕΑΑ, αναφέροντας στην απόφαση του ότι η αναλυτική εκτίμηση των καθυστερήσεων που οφείλονται στα μέρη, θα οριστικοποιηθεί μετά την υποβολή όλων των απαραίτητων στοιχείων από τον Ανάδοχο και την ολοκλήρωση της μελέτης/αξιολόγησης τους εκ μέρους των Συμβούλων Μελετητών.

Με την πιο πάνω επιστολή μας υποδείξαμε ότι θα έπρεπε να ζητηθεί αμέσως από τους Συμβούλους Μελετητές να εφαρμόσουν τις πρόνοιες της σύμβασης όσον αφορά τη διαδικασία υποβολής/εξέτασης των απαιτήσεων του Αναδόχου, θέτοντας συγκεκριμένα – αυστηρά – χρονοδιαγράμματα συμμόρφωσης του. Υποδείξαμε επίσης ότι επειδή το θέμα ήταν πολύ σοβαρό, δεν ενδείκνυτο η εξέταση του να αφήνεται σε εκκρεμότητα για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα.

Όσον αφορά την παρατηρούμενη καθυστέρηση στην πρόοδο του έργου, εξαιτίας των ελλείψεων/αδυναμιών της μελέτης καθώς και της μη έγκαιρης διάθεσης προς τον Ανάδοχο των αναγκών πληροφοριών/στοιχείων για απρόσκοπτη εκτέλεση των εργασιών, εισηγηθήκαμε όπως το Πανεπιστήμιο εξετάσει το συγκεκριμένο θέμα και, σε περίπτωση που διαπιστώσει τυχόν ευθύνες των Συμβούλων Μελετητών, να εφαρμόσει τις πρόνοιες της σύμβασης που έχουν υπογράψει με το Πανεπιστήμιο.

Τον ίδιο μήνα, ο Προϊστάμενος του ΓΑΠ με επιστολή του προς τους Συμβούλους Μελετητές, τους κάλεσε όπως υποβάλουν αμέσως την τελική τους θέση όσο αφορά την απαίτηση του Αναδόχου για παράταση χρόνου και ενδεχόμενες οικονομικές αποζημιώσεις, ενόψει και της επικείμενης έναρξης διαπραγμάτευσης μεταξύ του Πανεπιστημίου και του Αναδόχου για επίλυση της διαφοράς που είχε προκύψει στο εν λόγω θέμα.

Τον Μάιο 2015, η ΚΕΑΑ αποφάσισε όπως εξουσιοδοτήσει την ΤΕΑΑ να προβεί σε διαβουλεύσεις με τον Ανάδοχο, με σκοπό την επίτευξη φιλικού διακανονισμού της πιο πάνω διαφοράς και να υποβάλει σχετική εισήγηση στην ΚΕΑΑ.

Σύμφωνα με πρόσφατη Έκθεση Προόδου (αρ. 2015/02), που ετοιμάστηκε τον Ιούνιο 2015 από τον Συντονιστή του έργου, παρατηρείται περαιτέρω σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2016, δηλαδή με συνολική καθυστέρηση περίπου 27 μηνών, εκ των οποίων οι 15 μήνες αφορούν την ήδη παραχωρηθείσα δικαιολογημένη παράταση χρόνου (μέχρι 21.12.2015) και οι υπόλοιποι 12 μήνες αφορούν ενδεχόμενες αδικαιολόγητες καθυστερήσεις. Μέχρι τον Ιούνιο 2015, το ποσοστό υλοποίησης του έργου ανερχόταν στο 47%, ενώ ο χρόνος που παρήλθε ανερχόταν στο 89% του αναθεωρημένου συνολικού χρόνου της σύμβασης. Στην πιο πάνω Έκθεση αναφέρεται επίσης ότι η πρόοδος και εξέλιξη των εργασιών, ιδιαίτερα κατά τον τελευταίο χρόνο, παρουσίασε εξαιρετικά χαμηλούς ρυθμούς.

Με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, τον Ιούλιο 2015, εισηγηθήκαμε – ενόψει των πιο πάνω, καθώς και των απαιτήσεων του Αναδόχου και, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα του έργου – όπως το θέμα παραπεμφθεί για συμβουλευτική καθοδήγηση στην Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων του δημοσίου, που χειρίζεται παρόμοιας φύσης θέματα και, ως εκ τούτου, διαθέτει την απαιτούμενη εμπειρία/τεχνογνωσία, για την όσο το δυνατό καλύτερη διασφάλιση των συμφερόντων του Πανεπιστημίου.

Τον Οκτώβριο 2015, Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι ο επηρεασμός στην ομαλή εξέλιξη της κατασκευής του έργου οφείλεται, μεταξύ άλλων, και στον πρωτοποριακό σχεδιασμό του έργου, τον μεγάλο αριθμό εμπλεκόμενων συμβούλων καθώς και στη συμβολή ιδιώτη δωρητή τόσο στην επιλογή του εξωτερικού Αρχιτέκτονα όσο και στην κατασκευή του έργου.

Σύσταση: Η εξέταση των απαιτήσεων θα πρέπει να γίνεται το συντομότερο και σύμφωνα με τις πρόνοιες της σύμβασης, ώστε να αποφεύγονται περαιτέρω προβλήματα. Επίσης, πριν την προκήρυξη των προσφορών θα πρέπει να ελέγχεται η αρτιότητα/πληρότητα της μελέτης, ώστε να αποφεύγονται καθυστερήσεις και επιπλέον κόστος κατά την εκτέλεση του έργου.

Το Πανεπιστήμιο συμφωνεί με την πιο πάνω σύσταση της Υπηρεσίας μας, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες που τίθενται και τις δυνατότητες ελέγχου της αρτιότητας/πληρότητας των μελετών, καθώς και το μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ της μελέτης/σχεδιασμού και της έναρξης κατασκευής του έργου.

(γ) Έργα που έχουν συμπληρωθεί.

Κτιριακές Εγκαταστάσεις Κοινωνικών Δραστηριοτήτων – Απαιτήσεις Αναδόχου για Παράταση Χρόνου και Αποζημιώσεις. Το ιστορικό και οι κυριότερες παρατηρήσεις μας για τη σύμβαση υλοποίησης του πιο πάνω έργου, παρατίθενται αναλυτικά στη σχετική παράγραφο της Ετήσιας Έκθεσης μας του 2012.

Τον Ιούλιο 2014, ο Εσωτερικός Ελεγκτής του Πανεπιστημίου κοινοποίησε στην Υπηρεσία μας αντίγραφο της έκθεσης του με τα πορίσματα της έρευνας που διεξήγαγε για το θέμα του φιλικού διακανονισμού, στα πλαίσια του οποίου είχε αποφασιστεί από το Πανεπιστήμιο η καταβολή του επιπλέον ποσού των €890.000 στον Ανάδοχο. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε στην Έκθεσή μας του 2012, η καταβολή του πιο πάνω ποσού δεν είχε προχωρήσει, αρχικά κατόπιν εισήγησης της Υπηρεσίας μας, ώστε να παρείχετο χρόνος για ολοκλήρωση της έρευνας που είχαμε ξεκινήσει, αναφορικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε και οδήγησε στη συμφωνία καταβολής του πιο πάνω ποσού και, στη συνέχεια λόγω της διαφωνίας μας για τον όλο χειρισμό του θέματος από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου.

Κατόπιν μελέτης της πιο πάνω έκθεσης και εξαιτίας των επιπρόσθετων πτυχών που είχαν προκύψει, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου τον Αύγουστο 2014, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Η μη τήρηση/ετοιμασία πρακτικών ή/και υποστηρικτικών εγγράφων, επικυρωμένων/υπογεγραμμένων από όλα τα μέλη της επιτροπής διαπραγμάτευσης του Πανεπιστημίου, στα οποία να καταγράφονταν οι εκπρόσωποι του Αναδόχου που ήσαν παρόντες καθώς και όλοι όσοι συμμετείχαν στη διαπραγμάτευση μεταξύ της τριμελούς επιτροπής διαπραγμάτευσης του Πανεπιστημίου και του Αναδόχου, κατά την οποία συμφωνήθηκε η καταβολή του ποσού των €890.000, στα πλαίσια φιλικού διακανονισμού, αποτελούσε σοβαρή παράλειψη. Υποδείξαμε ότι στα εν λόγω πρακτικά/έγγραφα θα έπρεπε – μεταξύ άλλων – να τεκμηριώνονται οι λόγοι για τους οποίους είχαν καταλήξει – κατά πλειοψηφία – τα μέλη της επιτροπής διαπραγμάτευσης στην απόφαση για καταβολή του επιπλέον ποσού των €890.000, αντί του ποσού των €49.633, που είχε υπολογιστεί/εγκριθεί στις 31.3.2011 από την Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων του Πανεπιστημίου (ΚΕΑΑ), η οποία ήταν αρμόδια για την εξέταση/έγκριση αλλαγών και απαιτήσεων στις συμβάσεις έργων του Πανεπιστημίου, καθώς και οι λόγοι διαφωνίας του τρίτου μέλους της επιτροπής. Επισημάναμε ότι τα μέλη της ΚΕΑΑ κατέχουν τις εξειδικευμένες γνώσεις που απαιτούνται καθώς και την εμπειρία/τεχνογνωσία, ώστε να διασφαλίζουν τα συμφέροντα του Πανεπιστημίου κατά την εξέταση των αλλαγών/απαιτήσεων που υποβάλλονται κατά την υλοποίηση των συμβάσεων έργων. Όπως μας πληροφόρησε τον Οκτώβριο 2014 ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, το πιο πάνω ποσό των €49.633, κατόπιν μερικής αναπροσαρμογής, διαμορφώθηκε τελικά σε €28.516.
- (ii) Η απόφαση της επιτροπής διαπραγμάτευσης, εφόσον μάλιστα δεν ήταν ομόφωνη, θα έπρεπε να είχε παραπεμφθεί για λήψη απόφασης στο Διοικητικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, όπως είχε υποδείξει ο Πρύτανης, ο οποίος αρνήθηκε να υπογράψει την επιστολή προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με την οποία της ζητείτο όπως εμβάσει άμεσα στο Πανεπιστήμιο το ποσό των €890.000, για να καταβληθεί στον Ανάδοχο. Την εν λόγω επιστολή τελικά συνυπέγραψαν και απέστειλαν ο τέως Πρόεδρος του Συμβουλίου και ο τέως Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Πανεπιστημίου.

Ενόψει των πιο πάνω, εισηγηθήκαμε όπως το όλο θέμα αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, ώστε να αποδοθούν τυχόν ευθύνες για τον όλο χειρισμό του θέματος, του οποίου η κατάληξη ενδεχομένως να ήταν σήμερα διαφορετική, εάν δεν ετύγχανε της άμεσης εξέτασης και έγκαιρης υποβολής των παρατηρήσεων/εισηγήσεων από την Υπηρεσία μας.

Τον Οκτώβριο 2014, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι η συζήτηση του θέματος ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου του Πανεπιστημίου είχε ολοκληρωθεί και το θέμα βρίσκεται ενώπιον του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου για μελέτη και αξιολόγηση. Λόγω εσωτερικών διαφωνιών – που οδήγησαν και σε νομικές διαδικασίες μεταξύ εμπλεκομένων – το Συμβούλιο μελετά και αξιολογεί όλα τα δεδομένα για λήψη τελικής απόφασης.

Τον Ιανουάριο 2015, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου ενημέρωσε την Υπηρεσία μας ότι το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, μετά από λεπτομερή εξέταση της έκθεσης του Εσωτερικού Ελεγκτή, ενδελεχή συζήτηση και προβληματισμό, αποφάσισε όπως παραπέμψει το θέμα στους νομικούς συμβούλους του Πανεπιστημίου για να γνωματεύσουν κατά πόσο στοιχειοθετούνται πειθαρχικές υποθέσεις, έτσι ώστε το Πανεπιστήμιο να προχωρήσει στις ανάλογες ενέργειες.

Τον Μάιο 2015, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μας ενημέρωσε ότι το Συμβούλιο ολοκλήρωσε την εξέταση του θέματος, αφού έλαβε υπόψη τη γνωμάτευση των νομικών συμβούλων, στην οποία, παρόλο ότι καταγράφονται παράτυπες ενέργειες ή/και πράξεις ή/και παραλήψεις τόσο των δύο εκ των τριών μελών της επιτροπής διαπραγμάτευσης, όσο και του τέως Προέδρου του Συμβουλίου και του τέως Διευθυντή Οικονομικών και Διοίκησης του Πανεπιστημίου, εντούτοις – με βάση τη γνωμάτευση – αυτές δεν μπορούσαν να ενταχθούν, με βάση τους πειθαρχικούς κανονισμούς και κανόνες του Πανεπιστημίου, στα πλαίσια οποιωνδήποτε πειθαρχικών αδικημάτων. Το Συμβούλιο εκφράζει την έντονη απaréσκεια του και καταδικάζει τις ενέργειες των πιο πάνω, οι οποίοι ενήργησαν με τρόπο παράτυπο, εκτός των νενομισμένων διαδικασιών και με τρόπο επιβλαβή προς τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του Πανεπιστημίου.

Σύσταση: Τυχόν διαφοροποίηση του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου από τις εισηγήσεις των αρμοδίων επιτροπών, θα πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη.

Τον Οκτώβριο 2015, Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την πιο πάνω σύσταση της Υπηρεσίας μας, ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση, το Συμβούλιο δεν έχει διαφοροποιήσει τη θέση του από καμία εισήγηση της Επιτροπής και, η απόφαση του στηρίχθηκε σε στοιχεία και γεγονότα που είχε ενώπιον του καθώς και σε γνωμάτευση των νομικών του συμβούλων.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι το Πανεπιστήμιο έχει προχωρήσει στην εξόφληση οφειλών προς τον Ανάδοχο, ο οποίος έχει κινηθεί νομικά για διορισμό διαιτητή, και το θέμα βρίσκεται ενώπιον του Δικαστηρίου.

(δ) Προκήρυξη Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού για τις Κτηριακές Εγκαταστάσεις της Ιατρικής Σχολής στην Πανεπιστημιούπολη - Αμοιβή Συμβούλων Μελετητών. Σύμφωνα με το άρθρο 17 των όρων προκήρυξης του διαγωνισμού, η συνολική αμοιβή της Ομάδας των Συμβούλων Μελετητών καθορίστηκε ως ποσοστό ύψους 8,5% επί του καθαρού ποσού της σύμβασης του έργου.

Τον Απρίλιο 2015, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, υποδείξαμε ότι η πιο πάνω αμοιβή ήταν υπερβολικά ψηλή, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση που επικρατούσε, τα επίπεδα στα οποία κυμαίνονταν οι αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες, το ύψος της εκτίμησης δαπάνης – που ανερχόταν σε €14 εκ. – καθώς και το γεγονός ότι η αμοιβή του Επιμετρητή Ποσοτήτων δεν περιλαμβανόταν στο πιο πάνω ποσοστό (θα καταβαλλόταν απευθείας σε αυτόν από το Πανεπιστήμιο) και, ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε όπως το εν λόγω ποσοστό μειωθεί στο 6%.

Περαιτέρω υποδείξαμε ότι η σύγκριση του εν λόγω έργου με το κτήριο της Πολυτεχνικής Σχολής, για το οποίο είχε καθοριστεί στον σχετικό αρχιτεκτονικό διαγωνισμό το ίδιο ποσοστό αμοιβής (8,5%), δεν ήταν αντιπροσωπευτική, επειδή ο διαγωνισμός εκείνος είχε προκηρυχθεί παλαιότερα, όταν επικρατούσαν άλλες συνθήκες και επίπεδα αμοιβών για τέτοιες υπηρεσίες και, αφορούσε σχετικά πιο πολύπλοκο έργο.

Τέλος, υποδείξαμε ότι το συνολικό ποσό των βραβείων για τις τρεις καλύτερες μελέτες καθώς και για τους τρεις επαίνους (€181.000), θεωρείτο από την Υπηρεσία μας υπερβολικά ψηλό και, εκφράσαμε την άποψη ότι δεν ανταποκρινόταν αφενός στον κύριο σκοπό της συμμετοχής σε ένα διαγωνισμό (στον οποίο η αμοιβή δεν πρέπει να αποτελεί αυτοσκοπό) και, αφετέρου, στα οικονομικά δεδομένα της Κύπρου που επικρατούσαν.

Τον Μάιο 2015, κατόπιν συνάντησης με τον Πρύτανη και τον Προϊστάμενο Τεχνικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, εκφράστηκε η διαφωνία του Γραφείου Ανάπτυξης Πανεπιστημιούπολης ως προς τη μείωση του ποσοστού αμοιβής των Συμβούλων και, κατόπιν διευκρινίσεων που δόθηκαν για τους λόγους που καθορίστηκε το πιο πάνω ποσοστό αμοιβής, συμφωνήθηκε όπως αυτό καθοριστεί στο 8%, αφού λήφθηκε υπόψη ότι σημαντικό μέρος της αμοιβής είχε περιληφθεί στη δωρεά. Περαιτέρω, συμφωνήθηκε όπως το συνολικό ποσό των βραβείων για τις τρεις καλύτερες μελέτες καθώς και για τους τρεις επαίνους, μειωθεί στις €136.000.

Σύσταση: Η αμοιβή που καθορίζεται σε Αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς, καθώς και το ποσό των βραβείων, θα πρέπει να αντανakλά τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες καθώς και τα επίπεδα στα οποία κυμαίνονται οι αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες.

(ε) Αντισεισμική Αναβάθμιση και Ανακαίνιση στα Κτήρια του Κεντρικού Χώρου (Ακαδημία) του Πανεπιστημίου Κύπρου – Φάση Α – Αριθμός Διαγωνισμού TEX 061/14. Στα έγγραφα του διαγωνισμού καθορίστηκε ως προϋπολογισμός της σύμβασης το ποσό των €7.500.000 και η διάρκεια εκτέλεσης της σε 34 μήνες. Καθορίστηκε επίσης ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς για να συμμετέχουν στον διαγωνισμό θα πρέπει να έχουν υποχρεωτικά μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών, τα τελευταία τρία χρόνια, τουλάχιστον ίσο με €10.000.000.

Τον Ιούνιο 2015, με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο και τα Μέλη του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου, παρατηρήσαμε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τον προϋπολογισμό καθώς και τη διάρκεια του έργου, προέκυπτε ότι η αξία της εργασίας κατ' έτος ανερχόταν περίπου σε €2.500.000. Ως εκ τούτου, εκφράσαμε την άποψη ότι το ποσό που καθορίστηκε για τον ετήσιο κύκλο εργασιών, ήταν πολύ ψηλό και, εισηγηθήκαμε όπως μειωθεί, με σκοπό την ευρύτητα συμμετοχής και την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

Τον Σεπτέμβριο 2015, το Πανεπιστήμιο μας πληροφόρησε ότι αποφάσισε να υιοθετήσει την εισήγηση της Υπηρεσίας μας και, με διευκρινιστική οδηγία προς τους οικονομικούς φορείς τροποποίησε το ποσό του ετήσιου κύκλου εργασιών από €10.000.000 σε €4.000.000.

Σύσταση: Τα κριτήρια συμμετοχής που καθορίζονται σε ένα διαγωνισμό, θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις οικονομικές συνθήκες και τα δεδομένα που επικρατούν, διασφαλίζοντας την όσο το δυνατό μεγαλύτερη συμμετοχή και την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.

Τον Οκτώβριο 2015, Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε ότι το Πανεπιστήμιο συμφωνεί με την πιο πάνω σύσταση της Υπηρεσίας μας, ωστόσο θεωρεί ότι τα κριτήρια δεν μπορεί να είναι τέτοια που να θέτουν σε κίνδυνο τη δυνατότητα υλοποίησης ενός έργου από τον επιτυχόντα Ανάδοχο.

4.35 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομικές καταστάσεις. Τα θέματα που προέκυψαν από τον τελευταίο έλεγχο που διενεργήθηκε (για τις οικονομικές καταστάσεις 2008 και 2009) παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το 2012. Οι πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις του Πανεπιστημίου για τα έτη 2010 και 2011 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας με καθυστέρηση στις 17.11.2014 και 5.6.2015, αντίστοιχα, ενώ οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2013 και 2014 δεν είχαν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης και ως εκ τούτου δεν έχει διενεργηθεί ο νενομισμένος έλεγχος.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τον περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο του 2014 αρ. 20(I)/2014, οι οικονομικές καταστάσεις για κάθε οικονομικό έτος υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο εντός τεσσάρων μηνών μετά το τέλος κάθε οικονομικού έτους. Ως εκ τούτου, το ΤΕΠΑΚ, θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε να μην υπάρχουν οποιεσδήποτε καθυστερήσεις στην οριστικοποίηση και υποβολή των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Επιπλέον, η Υπηρεσία μας έχει εξετάσει τα πιο κάτω θέματα:

Πλήρωση θέσεων πρώτου διορισμού/εκλογής ή πρώτου διορισμού/εκλογής και προαγωγής/ανέλιξης και προαγωγές μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού το 2013. Το Πανεπιστήμιο, μετά από γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερ. 16.12.2013, σύμφωνα με την οποία η πρόνοια του άρθρου 9(1) του περί Προϋπολογισμού του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου του 2013 Νόμου (Ν.44(II)/2013) (που ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 24.7.2013) μπορεί να τύχει εφαρμογής έναντι των σχετικών προνοιών του περί της Απαγόρευσης Πλήρωσης Κενών Θέσεων στον Δημόσιο και στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Ειδικές Διατάξεις) Νόμου του 2013 (Ν.21(I)/2013) (που ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 18.4.2013) επειδή η ψήφιση του Προϋπολογισμού ήταν μεταγενέστερη της ψήφισης του Νόμου αρ. 21(I)/2013, προχώρησε στην πλήρωση εννέα θέσεων πρώτου διορισμού/εκλογής ακαδημαϊκού προσωπικού και στην προαγωγή/ανέλιξη έξι μελών του εντεταγμένου ακαδημαϊκού προσωπικού και εννέα μελών του εκλεγμένου ακαδημαϊκού προσωπικού.

Η Υπηρεσία μας, μετά από διερεύνηση του θέματος, διαπίστωσε ότι η εν λόγω πλήρωση των θέσεων έγινε εν όσο χρόνο ίσχυαν οι απαγορευτικές διατάξεις του περί Προϋπολογισμού του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου του 2012 (37(II)/2012) που ίσχυε από τις 12.4.2012, που προβλέπει την αναστολή πλήρωσης κενών θέσεων πρώτου διορισμού/εκλογής και πρώτου διορισμού/εκλογής και προαγωγής/ανέλιξης εκτός εάν είχε αρχίσει η διαδικασία πλήρωσης της θέσης και είχαν οριστεί οι συνεντεύξεις των υποψηφίων ενώπιον του αρμόδιου σώματος του Πανεπιστημίου και εν όσο χρόνο ίσχυαν οι απαγορευτικές διατάξεις του Νόμου 21(I)/2013 (που ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 18.4.2013), που προβλέπει την απαγόρευση πλήρωσης κενών θέσεων στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα και στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από το ΤΕΠΑΚ στην Υπηρεσία μας στις 24.4.2014, 28.4.2014, 26.5.2014 και 13.6.2014, διαπιστώθηκε ότι σε καμία περίπτωση, από τους 9 διορισμούς σε θέσεις πρώτου διορισμού/εκλογής ή πρώτου διορισμού/εκλογής και προαγωγής/ανέλιξης και από τις 15 προαγωγές ακαδημαϊκών (6 εντεταγμένοι και 9 εκλεγμένοι) που έγιναν από το ΤΕΠΑΚ το 2013, δεν έχει δοθεί γραπτή προσφορά της θέσης στον υποψήφιο σε ημερομηνία πριν από την έναρξη της ισχύος του Νόμου αρ. 21(I)/2013, δηλαδή πριν από τις 18.4.2013, ώστε αυτή να είναι σύλληπη με τις πρόνοιες του Νόμου.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 3.11.2014, έθεσε το θέμα, ζητώντας να γνωματεύσει κατά πόσο οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του ΤΕΠΑΚ για πλήρωση εννέα θέσεων πρώτου διορισμού/εκλογής ή πρώτου διορισμού/εκλογής και προαγωγής/ανέλιξης, καθώς και προαγωγής/ανέλιξης εννέα μελών του εκλεγμένου ακαδημαϊκού προσωπικού και έξι μελών του εντεταγμένου προσωπικού ήταν σύννομες και κατά πόσο οι ενέργειες του ΤΕΠΑΚ δικαιολογούνταν στη βάση των προνοιών του Νόμου αρ. 44(ΙΙ)/2013 ή ήταν παράνομες. Μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσας Έκθεσης δεν λήφθηκε η απάντηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Καταγγελία εναντίον του Πανεπιστημίου ΤΕΠΑΚ για τήρηση πλαστών πρακτικών σε σχέση με προαγωγές/ανελίζεις του ενταγμένου προσωπικού του. Μετά από γραπτές καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 7.10.2014 και 13.10.2014 στις οποίες προβάλλονταν οι ισχυρισμοί ότι έγινε αλλοίωση των πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης του ΤΕΠΑΚ ημερ. 19.9.2014 για προαγωγή/ανέλιξη του εν λόγω προσωπικού, η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς τον Πρόεδρο του ΤΕΠΑΚ, ημερ. 20.10.2014, του ζήτησε να μεριμνήσει όπως το αρμόδιο όργανο του Πανεπιστημίου που είχε την ευθύνη για τη λήψη της σχετικής απόφασης για τις εν λόγω προαγωγές/ανελίζεις, αναβάλει την απόφαση του μέχρι την ολοκλήρωση της διερεύνησης μας.

Ακολούθως με επιστολή μας προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερ. 3.12.2014, διαβιβάσαμε αντίγραφο των εν λόγω πρακτικών τα οποία υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας με την επιστολή της Πρυτάνεως του ΤΕΠΑΚ, ημερ. 24.11.2014, καθώς και αντίγραφο του Εμπιστευτικού Σημειώματος του Εσωτερικού Ελεγκτή του Πανεπιστημίου που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας στις 27.11.2014 για τις δικές του ενέργειες.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας στις 20.2.2015 μας πληροφόρησε ότι δόθηκαν οδηγίες στον Αρχηγό Αστυνομίας για διερεύνηση του ενδεχόμενου διάπραξης των αδικημάτων της πλαστογραφίας και της κυκλοφορίας πλαστού εγγράφου και ότι για το αποτέλεσμα της διερεύνησης θα μας ενημερώσει χωρίς καθυστέρηση, μόλις τύχει ενημέρωσης από την Αστυνομία.

Στη συνέχεια ο Γενικός Εισαγγελέας με νέα επιστολή του ημερ. 26.6.2015 μας πληροφόρησε ότι εναντίον της Πρυτάνεως του ΤΕΠΑΚ έχει καταχωρηθεί στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού ποινική υπόθεση με την οποία κατηγορείται για συνολικά 5 αδικήματα και ότι η εν λόγω υπόθεση είναι ορισμένη για ακρόαση στις 4.11.2015.

Σχετικά με τις υπό αναφορά ανελίζεις, ο Πρόεδρος του Πανεπιστημίου μάς πληροφόρησε στις 3.11.2015 ότι, ύστερα από γνωμάτευση του Εξωτερικού Νομικού Συμβούλου του Πανεπιστημίου η οποία λήφθηκε μετά από υπόδειξη της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας σε απάντηση σχετικού ερωτήματος της Υπηρεσίας μας, η Σύγκλητος κατά την 51^η συνεδρία της στις 2.9.2015 έκρινε ότι δεν χρειαζόταν την παρεμβολή οποιασδήποτε συμβουλευτικής Επιτροπής Αξιολόγησης και διενήργησε μόνη της την επαναξιολόγηση των υποψηφίων, έχοντας ενώπιόν της όλο το αναγκαίο υλικό, επαναλαμβάνοντας την ίδια ομόφωνη απόφαση που είχε λάβει κατά την 37^η συνεδρία της στις 8.10.2014 συγκεκριμένα την ανέλιξη και των δεκαεπτά υποψηφίων, των οποίων οι διαδικασίες ανέλιξης είχαν αποπαγοποιηθεί με απόφαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού στις 29.9.2014 και ότι η απόφαση της Συγκλήτου επικυρώθηκε από το Συμβούλιο μέσω ομόφωνης απόφασης της αρμόδιας Επιτροπής Προσλήψεων και Προαγωγών (ΕΠΠ) που λήφθηκε κατά την 28^η συνεδρία της στις 24.9.2015.

Συμβάσεις ενοικίασης κτηρίων που έχουν συναφθεί από το ΤΕΠΑΚ για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του. Μετά την ίδρυση του ΤΕΠΑΚ, με βάση τον Νόμο Ν.198(Ι)/2003 ημερομηνίας 31.12.2003, και με έδρα τη Λεμεσό, το Πανεπιστήμιο άρχισε τη διαδικασία εξεύρεσης και διαμόρφωσης κατάλληλων κτηρίων για στέγαση των διαφόρων Σχολών και Υπηρεσιών του.

Το 2004, το Υπουργικό Συμβούλιο διόρισε την Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή (ΠΔΕ) του Πανεπιστημίου θέτοντας ως στόχο την εισδοχή των πρώτων φοιτητών τον Σεπτέμβριο 2007.

Κατά την πρώτη συνεδρία της ΠΔΕ, τον Απρίλιο 2004, αποφασίστηκε καταρχήν η ίδρυση 5 Σχολών, εκ των οποίων οι τρεις να εγκατασταθούν στη Λεμεσό και οι άλλες δύο στη Λευκωσία.

Σε συνεδρία της ΠΔΕ τον Νοέμβριο 2005 αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, όπως για κάλυψη των πρώτων στεγαστικών αναγκών του Πανεπιστημίου χρησιμοποιηθούν 4 κτήρια που παραχωρήθηκαν από το κράτος και βρίσκονται στο κέντρο της Λεμεσού (το Παλαιό Ταχυδρομείο, το Παλαιό Δικαστήριο, το Παλαιό Κτηματολόγιο και η Κλινική Τριτοφτίδη).

Στις 2.2.2006, πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σύσκεψη Υπουργικής Επιτροπής κατά τη οποία ο Υπουργός Εσωτερικών ανέφερε ότι η θέση της κυβέρνησης είναι να στεγαστεί το ΤΕΠΑΚ στο κέντρο της Λεμεσού. Στη σύσκεψη αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, η σύσταση Συντονιστικής Επιτροπής υπό την προεδρία του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως (ΤΠ&Ο) για να εξετάσει τη χωροθέτηση και τη μελλοντική ανάπτυξη του Πανεπιστημίου.

Στις 15.3.2006, στα πλαίσια των εργασιών της Συντονιστικής Επιτροπής ετοιμάστηκε από το ΤΠ&Ο ενημερωτική έκθεση/μελέτη για τη στέγαση του ΤΕΠΑΚ. Στην εν λόγω έκθεση έγινε εισήγηση για χωροθέτηση και ανάπτυξη του Πανεπιστημίου σε δύο πόλους, ο πρώτος στο κέντρο της πόλης γύρω από το Παλαιό Ταχυδρομείο, το Παλαιό Δικαστήριο, και το Παλαιό Κτηματολόγιο και ο δεύτερος στην ευρύτερη περιοχή του Παλαιού Νοσοκομείου, της Τεχνικής Σχολής, της Αστικής Σχολής και της Αστυνομικής Διεύθυνσης Λεμεσού.

Στις 28.3.2006, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη υπό την προεδρία του Προέδρου της Δημοκρατίας κατά την οποία αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, όπως ετοιμαστεί από το ΤΠ&Ο λεπτομερές σχέδιο απαλλοτριώσεων αριθμού ιδιωτικών τεμαχίων, για τη στέγαση του ΤΕΠΑΚ.

Στις 21.6.2006, σε συνεδρία του Άτυπου Πρυτανικού Συμβουλίου (ΑΠΣ) εξετάστηκε το θέμα της χωροθέτησης του Πανεπιστημίου και αποφασίστηκε όπως, ενόψει του γεγονότος ότι η διαδικασία απαλλοτριώσεως είναι χρονοβόρα και ο αριθμός των φοιτητών και του προσωπικού αυξάνεται συνεχώς, το ΤΕΠΑΚ προχωρήσει στην ενοικίαση υφιστάμενων κτηρίων ως προσωρινή λύση των στεγαστικών αναγκών του.

Στις 26.6.2006, σε συνεδρία της ΠΔΕ, ο Πρόεδρος ενημέρωσε την Επιτροπή ότι γίνονται ενέργειες για ενοικίαση κτηρίων για κάλυψη των άμεσων στεγαστικών αναγκών του Πανεπιστημίου.

Στις 27.7.2007, σε συνεδρία της ΠΔΕ, εγκρίθηκε το Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου για τα έτη 2008 – 2012, σύμφωνα με το οποίο το έτος 2010 προβλεπόταν να αρχίσει η κατασκευή των κτηρίων της Πανεπιστημιούπολης σε χώρους τόσο του πρώτου πόλου όσο και του δεύτερου πόλου.

Σε συνεδρία της Διοικούσας Επιτροπής (ΔΕ) του Πανεπιστημίου, που έγινε στις 30.3.2009, αποφασίστηκε η αγορά από το κράτος 5 κτηρίων και η ενοικίαση από το Πανεπιστήμιο άλλων 12 κτηρίων για κάλυψη των άμεσων στεγαστικών αναγκών του Πανεπιστημίου. Κατά την πιο πάνω συνεδρία, η ΔΕ εξουσιοδότησε τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Διαχείρισης Περιουσίας (ΥΔΠ) να προχωρήσει με τη διαδικασία σύναψης συμβολαίων ενοικίασης.

Στις 21.3.2012, το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου σε συνεδρία του, αποφάσισε τη σύσταση Διαχειριστικής Επιτροπής για τη διαχείριση και έλεγχο της περιουσίας του Πανεπιστημίου.

Στις 25.4.2012, το Συμβούλιο αποφάσισε την αναθεώρηση του συνόλου των συμβολαίων ενοικίασης των κτηρίων που είχε συνάψει το ΤΕΠΑΚ, με στόχο τη μείωση των ενοικίων και την υπογραφή τροποποιητικών συμφωνιών μετά από διαπραγματεύσεις με τους ιδιοκτήτες τους.

Στις 27.4.2012, η Διαχειριστική Επιτροπή του Συμβουλίου σε συνεδρία της αποφάσισε να ορίσει Ad-Hoc Επιτροπή Διαπραγμάτευσης, αποτελούμενη από 3 μέλη του Συμβουλίου, για να διαπραγματευτεί τους νέους όρους των συμφωνιών ενοικίασης με τους ιδιοκτήτες των κτηρίων.

Τον Δεκέμβριο 2012, ολοκληρώθηκε η διαδικασία διαπραγμάτευσης της Ad-Hoc Επιτροπής με όλους τους ιδιοκτήτες των ενοικιαζομένων κτηρίων.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ο τρόπος με τον οποίο έτυχε χειρισμού διαχρονικά το θέμα της ενοικίασης κτηρίων από το ΤΕΠΑΚ για κάλυψη των στεγαστικών του αναγκών, αποτελούσε περίπτωση που εμπεριείχε πολύ υψηλό κίνδυνο για διαφθορά και κακοδιαχείριση.

Ως εκ τούτου, τον Σεπτέμβριο 2014 η Υπηρεσία μας αποφάσισε τη διεξαγωγή ευρείας κλίμακας διαχειριστικού ελέγχου αναφορικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για τη σύναψη των συμβάσεων για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του ΤΕΠΑΚ.

Διαχειριστικός έλεγχος των Συμβολαίων ενοικίασης κτηρίων για τις ανάγκες του ΤΕΠΑΚ. Η Υπηρεσία μας έχει προβεί σε διαχειριστικό έλεγχο 30 συμβολαίων ενοικίασης κτηρίων που το ΤΕΠΑΚ συνήψε με διάφορους ιδιοκτήτες ακινήτων για ικανοποίηση των στεγαστικών του αναγκών.

- (i) Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε έχουν προκύψει οι πιο κάτω γενικές παρατηρήσεις που αφορούν τη διαδικασία και τις ενέργειες που η αρμόδια Υπηρεσία του ΤΕΠΑΚ ακολουθούσε για τη σύναψη και υλοποίηση των συμβάσεων ενοικίασης.
- Το ΤΕΠΑΚ ενοικίαζε τα κτήρια στη φυσική κατάσταση που βρίσκονταν την ημέρα ενοικίασης, ήτοι πεπαλαιωμένα και ακατάλληλα προς χρήση, καταβάλλοντας αγοραίο ενοίκιο, το ύψος του οποίου αντιστοιχούσε σε κτήριο κατάλληλο και έτοιμο προς χρήση ως να ήτο κατάλληλο. Στη συνέχεια, με δικά του έξοδα το ΤΕΠΑΚ προέβαινε σε εργασίες ανακαίνισης. Ταυτόχρονα, με βάση τις συμφωνίες, το ΤΕΠΑΚ κατέβαλλε το ενοίκιο από την ημέρα υπογραφής των συμφωνιών, χωρίς να τα χρησιμοποιεί, εφόσον σ' αυτά εκτελούνταν εργασίες ανακαίνισης. Ως αποτέλεσμα, μέχρι την ημέρα που τα κτήρια καθίστατο έτοιμα για χρήση, το ΤΕΠΑΚ να έχει καταβάλει στους ιδιοκτήτες ποσά τα οποία πλησίαζαν με το κόστος αγοράς του κτηρίου (ενοίκια και εργασίες ανακαίνισης).
Με την τακτική αυτή του ΤΕΠΑΚ, επωφελήθηκαν συγκεκριμένοι ιδιοκτήτες, τα κτήρια των οποίων επιδιορθώθηκαν/ανακαινίστηκαν με δαπάνες του ΤΕΠΑΚ, ενώ ταυτόχρονα εισέπρατταν και τα συμφωνηθέντα υψηλά ενοίκια από το ΤΕΠΑΚ.
 - Το ΤΕΠΑΚ περιλάμβανε στις συμφωνίες ενοικίασης και κατέβαλλε στους ιδιοκτήτες το κόστος για τις αναγκαίες επιδιορθώσεις, οι οποίες ωστόσο κοστολογούντο με πολύ ψηλές τιμές σε σύγκριση με τις τρέχουσες τιμές της αγοράς. Τα ποσά καταβάλλονταν στους ιδιοκτήτες με βάση συνοπτική εκτίμηση κόστους, χωρίς να απαιτούνται και να υποβάλλονται από τους ιδιοκτήτες τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία για το πραγματικό κόστος των εργασιών.
 - Ορισμένοι ιδιοκτήτες, εκμεταλλευόμενοι αυτή την τακτική που ακολούθησε το ΤΕΠΑΚ, αγόρασαν πεπαλαιωμένα κτήρια, τα ενοικίασαν με ψηλά ενοίκια στο ΤΕΠΑΚ, το οποίο τους κατέβαλε επίσης το κόστος επιδιόρθωσης/ανακαίνισης και, στη συνέχεια τα πώλησαν, αποκομίζοντας τεράστια κέρδη από την αύξηση της αξίας των ακινήτων η οποία είχε γίνει με δαπάνες του ΤΕΠΑΚ.
 - Σε ορισμένα συμβόλαια το ΤΕΠΑΚ συμφώνησε και περιέλαβε στις συμφωνίες που υπέγραψε, πρόνοια όπως αρχίσει η καταβολή του ενοικίου, ορισμένους μήνες προτού το κτήριο παραδοθεί στο ΤΕΠΑΚ. Με την πρόνοια αυτή κατέβαλε στους ιδιοκτήτες

χαριστικά ποσά, τα οποία σύμφωνα με τα συναλλακτικά ήθη δεν αναμενόταν και ούτε δικαιολογείτο να καταβάλει.

- Το ΤΕΠΑΚ προέβη στην ενοικίαση κτηρίων τα οποία ήταν ακατάλληλα για ικανοποίηση των αναγκών του, με αποτέλεσμα να καταβάλει το κόστος ενοικίων για μακρές περιόδους χωρίς να χρησιμοποιεί τα κτήρια.
- (ii) Εκθέσεις για κάθε ένα ξεχωριστά για 25 συμβόλαια ενοικίασης έχουν σταλεί στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο οποίος αποφάσισε τη διεξαγωγή ποινικής έρευνας και ήδη έχουν παραπεμφθεί στο Κακουργιοδικείο εμπλεκόμενα άτομα που χειρίζονταν τις πιο πάνω συμφωνίες που συνήψε το ΤΕΠΑΚ καθώς και ιδιοκτήτης ακινήτου.

Διαγωνισμός για την Ανέγερση «Κλινικής Αποκατάστασης» στον Χώρο του Πρώην Ερυθρού Σταυρού – Αρ. Διαγ. ΥΔΠ(8)/015/2014. Σύμφωνα με την πρόταση προκήρυξης του διαγωνισμού, το έργο περιλάμβανε την κατεδάφιση υφιστάμενων υποστατικών στον χώρο του Πρώην Ερυθρού Σταυρού στην περιοχή του παλαιού Νοσοκομείου Λεμεσού (Β' Πόλος Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου) και την ανέγερση νέας διώροφης οικοδομής, η οποία θα αποτελούσε την «Κλινική Αποκατάσταση» για κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Κλάδου Λογοθεραπείας του Τμήματος Επιστημών Αποκατάστασης.

Στη νέα οικοδομή, με βάση τις πρόνοιες του διαγωνισμού, προβλεπόταν να εκτελεστούν οι εργασίες ολοκλήρωσης του κελύφους του κτηρίου, καθώς και η συμπλήρωση του ισογείου, ενώ θα παρέμεναν για συμπλήρωση οι εργασίες των τελειωμάτων και εξοπλισμού του ορόφου, οι οποίες θα εκτελούντο σε μεταγενέστερο στάδιο. Ο προϋπολογισμός του έργου καθορίστηκε σε €665.000.

Τον Νοέμβριο 2014, με επιστολή μας προς την Πρύτανη του Πανεπιστημίου, παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

Στις 4.12.2009, η Διοικούσα Επιτροπή του Πανεπιστημίου σε συνεδρία της αποφάσισε να εγκρίνει το ποσό των €144.000 για τις ανάγκες μεταστέγασης του Ερυθρού Σταυρού, όπως καταγράφεται στα πρακτικά της 47^{ης} συνεδρίας της Επιτροπής.

Στο Πιστοποιητικό Εγγραφής Ακίνητης Ιδιοκτησίας ημερομηνίας έκδοσης 3.9.2014, και Αριθμό Εγγραφής 6/36933, αναφερόταν ότι ο ιδιοκτήτης του τεμαχίου 609, που περιλαμβάνει το παλαιό Νοσοκομείο και την Αστυνομική Διεύθυνση Λεμεσού καθώς και τον χώρο στον οποίο στεγαζόταν ο Ερυθρός Σταυρός, είναι η Κυπριακή Δημοκρατία.

Σε σημείωση στον τίτλο ιδιοκτησίας αναφέρεται ότι μέρος του ακινήτου έχει δοθεί στον Ερυθρό Σταυρό Κύπρου και στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ), με μίσθωση.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε από την Πρύτανη όπως μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

- (i) Το ιδιοκτησιακό καθεστώς του χώρου, στον οποίο προβλεπόταν να ανεγερθεί το πιο πάνω κτήριο, και κατά πόσο λήφθηκε υπόψη η μίσθωση μέρους του χώρου στον Ερυθρό Σταυρό Κύπρου και στην ΑΗΚ.
- (ii) Κατά πόσο είχε διεξαχθεί από το Πανεπιστήμιο μελέτη των στεγαστικών αναγκών του πιο πάνω Τμήματος, καθώς και του συγκεκριμένου Κλάδου Σπουδών.
- (iii) Κατά πόσο η χωροθέτηση του πιο πάνω κτηρίου ανταποκρινόταν στον γενικότερο σχεδιασμό και προγραμματισμό του Β' Πόλου Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου.
- (iv) Τον προγραμματισμό του Πανεπιστημίου για την ολοκλήρωση του έργου (συμπλήρωση του ορόφου του κτηρίου).
- (v) Κατά πόσο είχε ήδη εκδοθεί ή/και την ημερομηνία που αναμενόταν ότι θα εκδοθεί η Πολεοδομική Άδεια και η Άδεια Οικοδομής για την ανέγερση του κτηρίου, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ημερομηνία υποβολής των προσφορών έληγε στις 20.11.2014.

Τον ίδιο μήνα, η Πρύτανης του Πανεπιστημίου μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

Ο χώρος του παλαιού Νοσοκομείου Λεμεσού ανήκει στο κράτος, και έχει παραχωρηθεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για την ανάπτυξη του ΤΕΠΑΚ. Το

Πανεπιστήμιο προέβηκε σε διακανονισμό με τον Ερυθρό Σταυρό για να μεταστεγαστεί σε άλλο χώρο. Όσον αφορά την ΑΗΚ, η εκμίσθωση αφορά τους υποσταθμούς της ΑΗΚ που βρίσκονται στον χώρο των κτηρίων του παλαιού Νοσοκομείου και δεν επηρεάζουν την κατασκευή του έργου.

Η «Κλινική Αποκατάστασης» αποτελεί βασικό μέρος του Τμήματος Επιστημών Αποκατάστασης και περιλαμβάνει διδακτικές και ερευνητικές υποδομές που είναι απαραίτητες για το συγκεκριμένο Τμήμα.

Βάσει του Στρατηγικού Προγραμματισμού, το Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης έχει χωροθετηθεί γύρω από τον χώρο του Ερυθρού Σταυρού.

Το Πανεπιστήμιο σε πρώτη φάση θα ολοκληρώσει τους ισόγειους χώρους του κτηρίου. Ολόκληρο το κτήριο θα συμπληρωθεί σε 3-4 χρόνια ανάλογα με τα διαθέσιμα κονδύλια.

Η κατάθεση της μελέτης για έκδοση της Πολεοδομικής Άδειας έγινε στις 12.11.2014. Οι προσφορές δεν θα κατακυρωθούν, εάν δεν εξασφαλιστούν προηγουμένως οι σχετικές άδειες.

Τον Νοέμβριο 2015, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Πανεπιστημίου μας πληροφόρησε ότι με βάση την απόδειξη είσπραξης από τον Ερυθρό Σταυρό για την αποζημίωση μετακίνησης του, ημερ. 3.1.2012, καταβλήθηκε το ποσό των €160.000.

4.36 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Ίδρυση και λειτουργία Κυπριακού Ερευνητικού και Ακαδημαϊκού Δικτύου. Το Κυπριακό Ερευνητικό και Ακαδημαϊκό Δίκτυο ιδρύθηκε ως μη κερδοσκοπικό ίδρυμα με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερομηνίας 12.4.2000 και εγγράφηκε ως Ίδρυμα με βάση τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο του 1972 στις 31.5.2000.

Σκοποί του Ιδρύματος είναι, μεταξύ άλλων, η δημιουργία και διαχείριση διαδικτύου για παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών, με σκοπό την προώθηση, ανάπτυξη και υποστήριξη των ερευνητικών και ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων στην Κύπρο.

Το Ίδρυμα διοικείται από εξαμελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Οικονομικές καταστάσεις. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε για τα έτη 2004-2011 παρουσιάζονται στην Εκθέσή μας για το 2012. Οι πρόχειρες διορθωμένες οικονομικές καταστάσεις των εν λόγω ετών υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο με καθυστέρηση στις 23.6.2015, ο οποίος βρίσκεται σε εξέλιξη. Οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2012 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας με καθυστέρηση στις 3.2.2014, ενώ για τα έτη 2013 και 2014 δεν είχαν υποβληθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος μάς πληροφόρησε στις 4.11.2015 ότι το Κυπριακό Ερευνητικό και Ακαδημαϊκό Δίκτυο καταβάλλει κάθε προσπάθεια, ούτως ώστε σε συνεργασία και στη βάση των εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας, να ολοκληρωθεί ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων μέχρι το 2012 και ότι, στη βάση των αλλαγών που θα προκύψουν, θα διαφοροποιηθούν οι οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2013 και 2014 και θα υποβληθούν στην Υπηρεσία μας για τον νενομισμένο έλεγχο.

4.37 ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Στις 15 Ιουνίου 2015 υποβλήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007, η Έκθεση της Υπηρεσίας μας επί των οικονομικών καταστάσεων του ΚΟΑ, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Οι συστάσεις της Έκθεσης εκείνης υιοθετούνται και θεωρούνται ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Έκθεσης ώστε να τυγχάνει και για αυτές εφαρμογής το άρθρο 4^Α («Έκθεση συμμόρφωσης και εφαρμογής») του Περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου.

4.38 ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέρος Α

Υποβολή οικονομικών καταστάσεων. Τα θέματα που ακολουθούν προέκυψαν από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31.12.2013, οι οποίες υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας, στις 30.7.2014. Οι πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις για το 2014 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας με καθυστέρηση στις 6.11.2015, και ως εκ τούτου, δεν έχει διενεργηθεί ο νενομισμένος έλεγχος. Επισημάναμε ότι, η μη έγκαιρη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων μειώνει σε σημαντικό βαθμό τη λήψη διορθωτικών και άλλων μέτρων σχετικά με τις οποιεσδήποτε αδυναμίες ή κενά που τυχόν θα παρατηρηθούν.

Αποτελέσματα έτους. Τα έσοδα και τα έξοδα του Οργανισμού για το 2013 ανήλθαν σε €7.999.187 και €8.908.771, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €7.784.790 και €7.275.830 κατά το προηγούμενο έτος. Στα έσοδα για το έτος 2013 περιλαμβάνεται κρατική χορηγία ύψους €6.542.721, σε σύγκριση με €7.361.496 το 2012.

Επενδύσεις - Δίκαιη αξία επενδύσεων. Κατά το 2008, συνολικό ποσό ύψους €1 εκ. επενδύθηκε σε 1 εκ. μετατρέψιμα χρεόγραφα της Τράπεζας Κύπρου, εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα της Τράπεζας Κύπρου Δημόσιας Εταιρείας Λτδ Διατάγματος του 2013, το οποίο εκδόθηκε στις 29.3.2013 από την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου, τα πιο πάνω χρεόγραφα μετατράπηκαν σε 1 εκ. μετοχές τάξης Δ' ονομαστικής αξίας €1 έκαστη. Με βάση τις πρόνοιες τροποποιητικού Διατάγματος ημερ. 30.7.2013, η ονομαστική αξία όλων των μετοχών της Τάξης Δ' μειώθηκε, από €1 σε €0,01 για κάθε μετοχή και οι μετοχές αυτές συνενώθηκαν σε μια συνήθη μετοχή ονομαστικής αξίας €1. Συνεπώς όπως αναφέρεται και σε σχετική επιστολή που έλαβε ο Οργανισμός στις 28.8.2013, η σημερινή του επένδυση ανέρχεται σε 10.000 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €1 έκαστη. Από την αποτίμηση των χρεογράφων στη δίκαιη αξία τους, κατά το 2013 προέκυψε ζημιά ύψους €990.000.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός του Οργανισμού για το οικονομικό έτος 2013 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού στις 11.6.2012, από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 23.10.2012 και ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 30.4.2013. Σημειώνεται ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2013. Ως εκ τούτου, οι δαπάνες που διενεργήθηκαν κατά την περίοδο 1.3.2013 – 30.4.2013 δεν ήταν νομοθετικά καλυμμένες.

Υπερβάσεις. Παρατηρήθηκε ότι, ενώ η πρόνοια στον Προϋπολογισμό για εισφορές στο Ταμείο Συντάξεων ανερχόταν σε €362.000, ο Οργανισμός μετέφερε στο Ταμείο ποσό ύψους €732.000, το οποίο προέκυψε από εξοικονομήσεις της ίδιας ομάδας εξόδων, χωρίς να ζητηθεί η έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών για τη μεταφορά των πιο πάνω ποσών. Σημειώνεται ότι, βάσει αναλογιστικής μελέτης, η ετήσια εισφορά του Οργανισμού προς το Ταμείο υπολογίστηκε σε €262.145.

Σύσταση: Εξασφάλιση έγκρισης για διάθεση του πιο πάνω ποσού από το Υπουργείο Οικονομικών. Σε αντίθετη περίπτωση, το ποσό των €469.855 θα πρέπει να επιστραφεί στη Δημοκρατία.

Επιχορήγηση ελεύθερου θεάτρου. Στα ελεύθερα θέατρα καταβάλλεται επιχορήγηση με βάση καθορισμένους όρους και κριτήρια. Το ύψος της επιχορήγησης των ελεύθερων θεάτρων για το 2013 ανήλθε σε €1.260.320, σε σύγκριση με €1.358.150 το 2012. Η επιχορήγηση που καταβλήθηκε στα ελεύθερα θέατρα «ΣΑΤΙΡΙΚΟ», «ΕΝΑ», «Ε.Θ.Α.Λ.» και «ΣΚΑΛΑ» στα πλαίσια του Σχεδίου Γ ανήλθε σε

€227.744, €245.451, €243.861 και €250.944, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €241.810, €245.785, €236.220 και €245.860 το 2012, αντίστοιχα.

Όροι και Κριτήρια Θεατρικής Δημιουργίας - Σχέδιο Γ - Ετήσια Επιχορήγηση Θεατρικού Συγκροτήματος Μη Κερδοσκοπικής Μορφής. Οι όροι και κριτήρια για το Σχέδιο Γ του Οργανισμού για την επιχορήγηση της Θεατρικής Ανάπτυξης τέθηκαν σε ισχύ το 2003 και έκτοτε αναθεωρούνται αναλόγως των αναγκών που προκύπτουν.

Από το σύνολο του ποσού των €1.260.320 που παραχωρήθηκε το 2013 ως χορηγία προς τα ελεύθερα θέατρα, ποσό €968.000 ή ποσοστό 76,80% παραχωρήθηκε ως ετήσια χορηγία στα τέσσερα θέατρα που συμμετέχουν στο Σχέδιο Γ.

Η ίδια πρακτική ακολουθείται διαχρονικά, με αποτέλεσμα το μεγαλύτερο ποσοστό της συνολικής χορηγίας που παραχωρείται στα ελεύθερα θέατρα να παραχωρείται προς τα ίδια τέσσερα θεατρικά σχήματα.

Το Σχέδιο καθορίζει ότι ο Οργανισμός δεν υποχρεούται να εγκρίνει οποιαδήποτε αίτηση, έστω και αν πληροί τους τυπικούς όρους, αλλά αποφασίζει ανάλογα με τις θεατρικές ανάγκες του τόπου και με βάση τα διαθέσιμα κονδύλια. Παρατηρήθηκε ότι, λόγω της ευχέρειας που δίνεται από τον πιο πάνω όρο, υποβλήθηκαν κατά καιρούς αιτήσεις από άλλα σχήματα, οι οποίες παρόλο ότι πληρούσαν τους όρους και κριτήρια, απορρίφθηκαν με την αιτιολογία ότι οι «παρούσες συνθήκες δεν το επιτρέπουν» ή ότι «η ένταξη νέων σχημάτων θα επέφερε αρνητικές αλλαγές στη βιωσιμότητα των υφιστάμενων επιχορηγημένων σχημάτων».

Συναφώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία μας προέβηκε στη σύσταση όπως στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης όλων των καλλιτεχνικών σχημάτων, επανεξεταστεί η σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 18.5.2005.

Στην απαντητική επιστολή προς την Υπηρεσία μας, ημερ. 16.3.2015, αναφέρεται επί λέξη ότι «Η Επιτροπή Ανάπτυξης επεξεργάζεται νέο τρόπο επιχορήγησης της θεατρικής δημιουργίας στη βάση νέων κριτηρίων που θα αφορούν μια έκαστη των προτάσεων που υποβάλλονται και ότι αυτό θα ενισχύσει την ισοτιμία της αξιολόγησης όλων των φορέων ή/και ομάδων». Ωστόσο, όπως παρατηρήθηκε και αναφέρθηκε τόσο από την Υπηρεσία μας όσο και από βουλευτές μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού στο σχετικό νέο Σχέδιο «Θυμέλη» που ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε στην Επιτροπή κατά την εν λόγω συνεδρία, επαναλαμβάνεται πανομοιότυπα ο όρος ότι «Στα πλαίσια αυτά της ανταγωνιστικότητας αναμεταξύ των προτάσεων, ο ΘΟΚ δεν δεσμεύεται να χρηματοδοτεί όλες τις προτάσεις που του υποβάλλονται έστω και αν αυτές έχουν εξασφαλίσει βαθμολογία τέτοια που να επιτρέπει τη χρηματοδότηση τους.» Η Υπηρεσία μας, δεδομένης και της γραπτής αναφοράς και δέσμευσης για σχετική συμμόρφωση, που δόθηκε με την επιστολή ημερ. 16.3.2015, ζήτησε γραπτές εξηγήσεις για το θέμα.

Σύσταση: Στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης όλων των καλλιτεχνικών σχημάτων, θα πρέπει να επανεξεταστεί η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 18.5.2005, βάσει της οποίας επιχορηγούνται μόνο τέσσερα συγκεκριμένα θεατρικά σχήματα από το Σχέδιο Γ, έτσι ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι να αξιολογούνται ισότιμα και αντικειμενικά και σύμφωνα με το πρόγραμμα που υποβάλλουν και επανακαθοριστούν οι όροι και τα κριτήρια εάν χρειάζεται.

Προσωπικό. Στους πιο κάτω πίνακες παρουσιάζεται το προσωπικό που εργοδοτούσε ο Οργανισμός κατά τα έτη 2013 και 2012, μαζί με τις σχετικές δαπάνες.

(α) Αριθμός Προσωπικού.

	2013	2012
Μόνιμο προσωπικό	26	28
Προσωρινό προσωπικό	24	24
Έκτακτο προσωπικό	5	5
Προσωπικό με συμβόλαιο	1	1
Σύνολο	56	58

(β) Δαπάνες για μισθούς, επιδόματα, υπερωρίες και εργοδοτικές εισφορές.

	2013 €	2012 €
Μισθοί και τιμαριθμικά επιδόματα	1.994.963	2.204.865
Επιδόματα και υπερωρίες	34.711	43.086
Εργοδοτικές εισφορές (Κοινωνικές Ασφαλίσεις κ.ά.)	225.672	256.666
Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη	296.681	328.396
Έμμεσα Ωφελήματα και Ασφάλιστρα	109.944	119.319
Σύνολο απολαβών	2.661.971	2.952.332

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, ο ετήσιος μέσος όρος κόστους εργοδότησης ανά υπάλληλο, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη το κόστος κάλυψης του αναλογιστικού ελλείμματος προηγούμενων ετών και οι αποζημιώσεις προσωπικού, που κατά το 2013 ανήλθαν σε €22.976, υπολογίζεται σε €47.535, σε σύγκριση με €50.902 για το 2012.

Επιπρόσθετα, ο Οργανισμός εργοδοτούσε 19 ωρομίσθιους, με σύνολο αποδοχών €466.458 (€420.903 το 2012) και έκτακτο προσωπικό με μερική απασχόληση, για τις ανάγκες παραγωγής και προβολής θεατρικών έργων, με σύνολο αποδοχών €461.377 (€568.719 το 2012).

Θιάσος Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου. Κατά το 2013, το σύνολο του κόστους μισθοδοσίας για τα μέλη του θιάσου ανήλθε σε €962.273, ενώ για τις ανάγκες των θεατρικών έργων που ανεβάστηκαν εργοδοτήθηκαν, για συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε έργου, επιπρόσθετα 33 έκτακτοι ηθοποιοί, με συνολικό κόστος €188.761. Επισημαίνεται ότι, πέραν του πιο πάνω κόστους, στους ηθοποιούς που είναι μέλη του θιάσου καταβάλλονται, βάσει προνοιών των συλλογικών συμβάσεων, διάφορα επιδόματα, καθώς και αποζημίωση τερματισμού απασχόλησης, στην περίπτωση μη ανανέωσης της σύμβασής τους πριν τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας τους. Τα ποσά αυτά ανήλθαν, κατά το 2013, σε €3.712 και €22.976, αντίστοιχα.

Εντοπίστηκαν και πάλι περιπτώσεις όπου, κατά τη θεατρική περίοδο 2013-2014, ηθοποιοί, μέλη του θιάσου, συμμετείχαν στις παραστάσεις μόνο ενός ή δύο έργων από τα 12 που ανεβάστηκαν και συνεπώς οι υπηρεσίες τους δεν έτυχαν πλήρους αξιοποίησης για το μεγαλύτερο μέρος της θεατρικής περιόδου. Σύμφωνα με τον Οργανισμό, ένας ηθοποιός μέλος του θιάσου μπορεί να απασχοληθεί μέχρι και σε τέσσερις παραγωγές κάθε χρόνο.

Σύσταση : Λαμβάνοντας υπόψη το κόστος του θιάσου, τη μη πλήρη αξιοποίηση των μελών του και τις ανάγκες που προκύπτουν για πρόσληψη έκτακτων ηθοποιών, η Υπηρεσία μας εισηγείται και πάλι όπως αξιολογηθεί το ενδεχόμενο κάλυψης των αναγκών όλων των παραστάσεων του Οργανισμού με την πρόσληψη ηθοποιών για κάλυψη των αναγκών κάθε έργου ξεχωριστά και για όση χρονική περίοδο απαιτείται από το ανέβασμα του έργου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού 7 της ΚΔΠ 229/74.

Επιδόματα προσωπικού Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου. Κατά το έτος 2013 καταβλήθηκε στο προσωπικό ποσό ύψους €58.270 σε σύγκριση με €80.603 για το 2012 για διάφορα επιδόματα, ως ακολούθως:

- Επίδομα γεύματος, το οποίο ανήλθε σε €15.846 (2012: €20.515) και καταβάλλεται στους ηθοποιούς και στους τεχνικούς για τις παραστάσεις εκτός έδρας, ενώ στους τεχνικούς καταβάλλεται και για τις παραστάσεις εντός έδρας, ως κατ' αποκοπή ποσό.
- Επίδομα ακανόνιστου ωραρίου, το οποίο κατά το 2013 ανήλθε σε €31.916 (2012: €43.998), και καταβάλλεται στους ηθοποιούς και τους τεχνικούς οι οποίοι παρουσιάζονται για εργασία κατά τις βραδινές παραστάσεις. Στους ηθοποιούς παραχωρείται επίδομα 8% επί του ωριαίου μισθού για τρεις ώρες εργασίας για κάθε παράσταση εντός Λευκωσίας, ενώ για τις παραστάσεις εκτός Λευκωσίας υπολογίζεται και ο χρόνος μετάβασης. Για τους τεχνικούς καταβάλλεται επίδομα 15% επί του ωριαίου μισθού για τις πραγματικές δεδουλευμένες ώρες.
- Παρατηρήθηκε ότι δεν τηρείται παρουσιολόγιο όπου να καταγράφεται η ώρα άφιξης και αναχώρησης των τεχνικών από την εργασία τους, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να επιβεβαιωθεί ο αριθμός των δεδουλευμένων ωρών, βάσει των οποίων λαμβάνουν το επίδομα. Όσον αφορά στους ηθοποιούς, διαπιστώθηκε ότι, το επίδομα καταβάλλεται ακόμα και στις περιπτώσεις όπου αυτοί δεν συμπληρώνουν το σύνολο των κανονικών ωρών εργασίας τους, οι οποίες ανέρχονται σε 33,5 ώρες την εβδομάδα, αντί 37,5 ώρες. Όπως μας αναφέρθηκε, η διαφορά οφείλεται στις ώρες που υπολογίζεται ότι απαιτούνται για την κατ' οίκο εκμάθηση του ρόλου.

Σύσταση: Εφόσον λόγω της φύσης της εργασίας των ηθοποιών και των τεχνικών του θεάτρου, είναι αναμενόμενο αυτοί να εργάζονται κατά τις ώρες των παραστάσεων, που συνήθως είναι βραδινές, η Υπηρεσία μας συστήνει όπως η παροχή των πιο πάνω επιδομάτων τύχει επαναξιολόγησης.

Αποζημιώσεις τερματισμού απασχολήσεως ηθοποιών και χαριστική αυξημένη αποζημίωση.

(α) Γενικά. Στους ηθοποιούς μέλη του θιάσου, των οποίων οι συμβάσεις δεν ανανεώνονται και δεν έχουν συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας τους, παραχωρείται αποζημίωση τερματισμού απασχολήσεως. Κατά το 2013 αποζημιώθηκαν επτά μέλη, τα συμβόλαια των οποίων δεν ανανεώθηκαν, με το συνολικό ποσό των €22.976. Τα αντίστοιχα ποσά που αφορούσαν στο 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 και 2014 ανήλθαν σε €134.155, €35.000, €16.336, €4.007, €122.272, €22.976 και €0.

Επισημαίνεται ότι, βάσει πρόνοιας των συλλογικών συμβάσεων, για τον υπολογισμό των αποζημιώσεων λαμβάνεται υπόψη μεγαλύτερος αριθμός εβδομάδων ανά έτος, σε σύγκριση με τον αριθμό εβδομάδων που προνοείται στις διατάξεις του περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμου. Επίσης, δεν εφαρμόζεται ανώτατο όριο όσον αφορά στο ύψος του ημερομισθίου βάσει του οποίου υπολογίζεται η αποζημίωση. Ως αποτέλεσμα, προκύπτουν υψηλότερες αποζημιώσεις.

(β) Χαριστικές αυξημένες αποζημιώσεις. Στα πλαίσια σχετικών πληροφοριών υπό μορφή καταγγελίας που δόθηκαν στην Υπηρεσία μας έχουμε εγείρει το θέμα της αποζημίωσης για τον τερματισμό απασχολήσεως ενός ηθοποιού του οποίου η σύμβαση τερματίστηκε στις 30.8.2015 και 16 ηθοποιών των οποίων οι συμβάσεις τερματίστηκαν στις 30.9.2015, το συνολικό κόστος των οποίων ανέρχεται σε €449.449,93, και το οποίο είναι επιπρόσθετο του ποσού που θα καταβληθεί στους αποχωρήσαντες ηθοποιούς από το Ταμείο Προνοίας στο οποίο ο Οργανισμός συνεισφέρει με ποσοστό 7% επί των ακαθάριστων απολαβών, σε σχέση του 2% εισφορά του ηθοποιού (συνολικά το ποσό από το Ταμείο Προνοίας είναι 15% του μέσου όρου των μηνιαίων απολαβών κατά τη διάρκεια των τελευταίων 36 μηνών για ένα έκαστο συμπληρωμένο μήνα συνεισφορών στο Ταμείο, με ανώτατο όριο 504 συμπληρωμένους μήνες, μειωμένου από τον Οργανισμό κατά έξι ποσοστιαίες μονάδες (6%) από την ημερομηνία που τέθηκε

σε εφαρμογή το άρθρο 87(Ι) του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 1980, Ν.41(Ι)/1980), δηλαδή για υπηρεσία από 6.10.1980 μέχρι την ημερομηνία αποχώρησης).

Συγκεκριμένα, επιπρόσθετα του ποσού του Ταμείου Προνοίας που θα καταβάλει ο Οργανισμός προς κάθε δικαιούχο ηθοποιό, του οποίου τερματίστηκε η απασχόληση, ο Οργανισμός ενδέχεται να καταβάλει ανάλογα με τα έτη υπηρεσίας του κάθε υπαλλήλου και τα πιο κάτω ποσά, ως χαριστική αυξημένη αποζημίωση λόγω τερματισμού απασχόλησης.

Ηθοποιός	Χρόνια απασχόλησης	Ποσό αποζημίωσης €
1	26	153.545,07
2	22	122.638,94
3	17	66.148,86
4	10	36.303,39
5	8	19.924,58
6	7	16.769,86
7	3	4.704,49
8	2	3.136,32
9	3	5.384,91
10	3	4.704,49
11	3	2.163,83
12	2	3.136,32
13	2	2.217,95
14	2	2.365,21
15	2	2.043,88
16	2	2.217,95
17	2	2.043,88
Σύνολο		449.449,93

Ενδεικτικά αναφέρονται πιο κάτω τέσσερα παραδείγματα ηθοποιών αναφορικά με τα συνολικά ποσά που ενδέχεται να λάβουν από το Ταμείο Προνοίας και ως ποσό της χαριστικής αυξημένης αποζημίωσης:

Ηθοποιός	Χρόνια απασχόλησης	Ποσό αποζημίωσης €	Ποσό Ταμείο Προνοίας €	Σύνολο €
1	26	153.545,07	123.000	276.545,07
2	22	122.638,94	105.000	227.638,94
3	17	66.148,86	60.000	126.148,86
4	10	36.303,39	43.000	79.303,39

Για παράδειγμα, όπως αναφέρεται πιο πάνω, ηθοποιός ενδέχεται να λάβει συνολικό ποσό €276.545, το οποίο αντιπροσωπεύει χαριστική αυξημένη αποζημίωση ύψους €153.545 επιπρόσθετα από το ποσό των €123.000 (μη συμπεριλαμβανομένου του ποσού της κατοχύρωσης και των τόκων από 1.1.2014-30.9.2015) που θα λάβει από το Ταμείο Προνοίας. Επίσης άλλη ηθοποιός θα λάβει συνολικό ποσό €227.639, το οποίο αντιπροσωπεύει χαριστική αποζημίωση ύψους €122.639 επιπρόσθετα από το ποσό των €105.000 (μη συμπεριλαμβανομένου του ποσού της κατοχύρωσης και των τόκων από 1.1.2014 μέχρι 30.9.2015) από το

Ταμείο Προνοίας. Μάλιστα η 2^η αυτή ηθοποιός έχει ήδη επαναπροσληφθεί στον ΘΟΚ με μηνιαίο μισθό €2.571.

Με επιστολή μας προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, ημερ. 15.10.2015, ζητήσαμε όπως ζητηθεί γνωμάτευση ως προς το κατά πόσο ο Οργανισμός έχει νομική υποχρέωση να καταβάλει τις εν λόγω αποζημιώσεις και όπως μη προχωρήσει σε καμία σχετική πληρωμή για αποζημιώσεις τερματισμού απασχόλησης μέχρι τη λήψη της γνωμάτευσης της νομικού του συμβούλου. Επίσης, σε περίπτωση που η πιο πάνω γνωμάτευση είναι θετική, ζητήσαμε όπως ενημερωθεί η Υπηρεσία μας για τα μέτρα και ενέργειες του Οργανισμού ώστε να τερματιστεί η πρακτική αυτή.

Επιπρόσθετα, ζητήσαμε από τον Οργανισμό όπως μας ενημερώσει για τους λεπτομερείς όρους που διέπουν τη λειτουργία του Ταμείου Προνοίας του στο οποίο συμμετέχουν και οι ηθοποιοί, και κατά πόσο αυτοί συνάδουν με τις πρόνοιες του περί της Ίδρυσης, των Δραστηριοτήτων και της Εποπτείας των Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών Νόμου του 2012 (Ν.208(Ι)/2012), καθώς και αν θεωρεί ότι οι ηθοποιοί των οποίων τερματίζεται η απασχόληση είναι δικαιούχοι φιλοδωρήματος (χαριστικής αποζημίωσης) πέραν του Ταμείου Προνοίας και κατά πόσο τους αποκόπτεται το 3% επί των μηνιαίων απολαβών τους με βάση το Νόμο περί Καταβολής Φιλοδωρήματος σε Εργοδοτούμενους που απασχολούνται με Σύμβαση στην Κρατική Υπηρεσία και στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) Νόμος του 2014 (Ν.14(Ι)/2014, ο οποίος τέθηκε σε ισχύει από 14.2.2014.

Επίσης, από τον Υπουργό Οικονομικών, στον οποίο κοινοποιήθηκε η επιστολή μας, ζητήσαμε όπως εξετάσει προσωπικά το θέμα, αφού θεωρούμε ότι ο όλος χειρισμός προκαλεί το λαϊκό αίσθημα, πέραν των όποιων τυχόν προβλημάτων νομιμότητας και άλλων θεμάτων που ενδεχομένως προκύπτουν.

Ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος Διοίκησης και Προσωπικού του Οργανισμού με απαντητική επιστολή του στις 21.10.2015 υπέβαλε στην Υπηρεσία μας αντίγραφο της νομικής γνωμάτευσης που ετοιμάστηκε από τη νομικό σύμβουλο του Οργανισμού στις 19.10.2015 και στάλθηκε στον Πρόεδρο και τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού. Μας πληροφόρησε επίσης, ότι οι εν λόγω ηθοποιοί διορίζονται σε προσωρινές δημόσιες θέσεις κατόπιν προκήρυξης της θέσης και δεν τους καταβάλλεται φιλοδώρημα (αλλά Ταμείο Προνοίας) και, ως εκ τούτου, δεν τους αποκόπτεται το 3% των μηνιαίων απολαβών τους όπως προνοείται στον Νόμο αρ. 14(Ι)/2014.

Ωστόσο, όπως διαπιστώθηκε, στους ηθοποιούς οι οποίοι είναι μέλη του Ταμείου Προνοίας και των οποίων η απασχόληση τερματίζεται, παρέχεται, πέραν του ποσού του Ταμείου Προνοίας και επιπρόσθετη χαριστική αυξημένη αποζημίωση ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας, χωρίς να αποκόπτεται το 3% επί των μηνιαίων απολαβών τους. Ως εκ τούτου, το θέμα αυτό θα τύχει σχετικής διερεύνησης από την Υπηρεσία μας. Επίσης, όσον αφορά στα άλλα θέματα για τα οποία αναμένει ενημέρωση η Υπηρεσία μας, δεν λήφθηκε απάντηση μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας της παρούσης Έκθεσής μας.

Επισημαίνεται επίσης ότι η Υπηρεσία μας έχει σοβαρές επιφυλάξεις ως προς τη νομιμότητα των προνοιών των συμφωνιών που υπογράφηκαν μεταξύ του Διευθυντή του ΘΟΚ με τις συντεχνίες. Σύμφωνα με τις συμφωνίες αυτές, ο ΘΟΚ επανακτά το δικαίωμα προκήρυξης των 23 προσωρινών οργανικών θέσεων με την συγκατάθεση των συντεχνιών, οι οποίες αποσύρουν το αίτημά τους για εφαρμογή του (Ν.98(Ι)/2003) περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση δυσμενούς μεταχείρισης) Νόμο του 2003 και σε αντάλλαγμα, ο ΘΟΚ με τη συναίνεση του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών παραχώρησε Σχέδιο Εθελοντικής Αποχώρησης και Νέο Σχέδιο Αυξημένης Χαριστικής Αποζημίωσης για τους ηθοποιούς σε περίπτωση μη ανανέωσης σύμβασης ηθοποιού.

Ως εκ τούτου, η Υπηρεσία μας, προτού προχωρήσει στον έλεγχο και πιστοποίηση της ορθότητας των υπολογισμών, απευθύνθηκε στις 24 Νοεμβρίου 2015 τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για το όλο θέμα. Στην επιστολή μας εξηγήσαμε ότι η εν λόγω χαριστική αυξημένη αποζημίωση καταβάλλεται εξ

ολοκλήρου από Προϋπολογισμό του ΘΟΚ ο οποίος επιχορηγείται πλήρως από το Κράτος, μέσω του Προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ο οποίος, όπως και ο Προϋπολογισμός του ΘΟΚ, ψηφίζεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Επισημάναμε δε ότι, το Επεξηγηματικό Υπόμνημα για τον Προϋπολογισμό του ΘΟΚ για το έτος 2015, το οποίο επεξηγεί την πρόθεση του νομοθέτη, για το εν λόγω ποσό που προνοείται για το «Σχέδιο παροχής αυξημένης αποζημίωσης στους ηθοποιούς που τερματίζονται ή δεν ανανεώνονται οι συμβάσεις» δεν συνάδει με τις αποζημιώσεις που ο ΘΟΚ προτίθεται να καταβάλει, αφού αναφέρει ότι «Το Διοικητικό Συμβούλιο στη Συνεδρία του αρ. 19/2014 (827) αποφάσισε την υιοθέτηση των εισηγήσεων του Γενικού Ελεγκτή» και καταλήγει ότι «Ως εκ τούτου, οι αποζημιώσεις που θα δίδονται θα υπολογίζονται με βάση τον περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμο», οι οποίες είναι πολύ χαμηλότερες σε σχέση με αυτές που προτίθεται να παραχωρήσει ο ΘΟΚ.

Περαιτέρω, η Υπηρεσία μας εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις ως προς τη νομιμότητα των προνοιών των συμφωνιών που υπογράφηκαν μεταξύ του Διευθυντή του ΘΟΚ με τις συντεχνίες οι οποίες ενδεχομένως να μην συνάδουν με τη σχετική νομοθεσία, αφού σε αυτές το αντάλλαγμα για την παραχώρηση των χαριστικών αποζημιώσεων είναι η απόσυρση του αιτήματος των Συντεχνιών για εφαρμογή του περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση δυσμενούς μεταχείρισης) Νόμου του 2003 (Ν.98(Ι)/2003. Οι επιφυλάξεις μας αφορούν το κατά πόσο η εφαρμογή ή όχι ενός νόμου μπορεί να αποτελεί «αντάλλαγμα» σε συμφωνία.

Ενημερώσαμε επίσης τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ότι στην παράγραφο (ε) των υπό αναφορά συμφωνιών, ο Διευθυντής του ΘΟΚ είχε συμφωνήσει όπως «... ο Οργανισμός προβεί στις δέουσες αλλαγές στην Νομοθεσία, στις Κανονιστικές Διατάξεις και στα Σχέδια Υπηρεσίας των ηθοποιών, ούτως ώστε να διασφαλιστεί μελλοντικά και νομικά η εξαίρεση των ηθοποιών από το Νόμο 98(Ι) του 2003 [του περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου χρόνου (Απαγόρευση δυσμενούς μεταχείρισης) Νόμος του 2003]», διερωτηθήκαμε δε πως μπορεί κάποιος να αναλαμβάνει υποχρεώσεις που ουσιαστικά ανήκουν στην Βουλή των Αντιπροσώπων και όχι στον ίδιο.

Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι δεν ικανοποιήθηκε η προϋπόθεση που είχε τεθεί στις Συμφωνίες για τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Οικονομικών, ούτε και για την εξασφάλιση της σύμφωνης γνώμης της Νομικής Υπηρεσίας.

Σύσταση: Να αποφεύγονται ενέργειες και χειρισμοί οι οποίοι προκαλούν το λαϊκό αίσθημα, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής κρίσης στη χώρα μας όπως η παρούσα.

Πρακτικά Διοικητικού Συμβουλίου. Διαπιστώθηκε ότι 17 πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου για την περίοδο 2012 – 2013 δεν είχαν επικυρωθεί.

Σύσταση: Θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για καλυπτική επικύρωσή τους, καθώς και για διασφάλιση της έγκαιρης επικύρωσης των πρακτικών στο μέλλον.

Εκμετάλλευση του καφεστιατορίου και καντίνας προσωπικού του ΘΟΚ. Για την εκμετάλλευση του καφεστιατορίου και της καντίνας του ΘΟΚ υποβλήθηκαν δύο προσφορές, η πρώτη για μηνιαίο ενοίκιο ύψους €1.740 και η δεύτερη για μηνιαίο ενοίκιο ύψους €4.000. Ο δεύτερος προσφοροδότης υπέβαλε στις 31.1.2011 κατόπιν συνεννόησης με τον τότε Διευθυντή του Οργανισμού και εναλλακτική προσφορά, και το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, σε συνεδρία του ημερ. 9.2.2011, εξουσιοδότησε τον Διευθυντή να διαπραγματευθεί με τους δύο προσφοροδότες. Στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 5.5.2011, ο Διευθυντής του Οργανισμού παρουσίασε τις τελικές προσφορές των προσφοροδοτών, μετά τις διαπραγματεύσεις, σύμφωνα με τις οποίες ο πρώτος προσφοροδότης προσέφερε μηνιαίο ενοίκιο ύψους €2.500 (συμπερ. του ΦΠΑ), το οποίο θα αρχίσει να καταβάλλεται μετά το πέρας του δεύτερου χρόνου από

την ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας, ενώ ο δεύτερος προσφοροδότης προσέφερε μηνιαίο ενοίκιο ύψους €4.000 (συμπερ. του ΦΠΑ), το οποίο θα αρχίσει να καταβάλλεται μετά το πέρας του τέταρτου χρόνου από την ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας.

Μετά την εισήγηση του Διευθυντή το Διοικητικό Συμβούλιο κατακύρωσε την προσφορά στον δεύτερο προσφοροδότη, με το αιτιολογικό ότι είναι πιο επαγγελματίας στο είδος του και μακροπρόθεσμα ο Οργανισμός θα έχει μεγαλύτερα έσοδα.

Από τα πιο πάνω διαπιστώθηκε ότι:

(α) Έγιναν δεχτές εναλλακτικές προσφορές, παρόλο που, σύμφωνα με τους όρους των προσφορών, αυτό δεν επιτρεπόταν, ούτε για το σύνολο, ούτε για μέρος του αντικείμενου της σύμβασης.

(β) Το αιτιολογικό της κατακύρωσης προϋποθέτει την περεταίρω ανανέωση της σύμβασης στον ίδιο προσφοροδότη, αφού για την πρώτη πενταετία η οικονομικά συμφέρουσα προσφορά ήταν η πρώτη.

(γ) Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, μετά από διαβουλεύσεις αποδέχτηκε αίτημα του προσφοροδότη για υπογραφή της σύμβασης με εταιρεία. Επισημαίνεται ότι η σύνθεση της εταιρείας με την οποία υπογράφηκε η σύμβαση έχει διαφοροποιηθεί μέσα στο 2014, και το 51% των μετοχών της κατέχει πλέον άτομο το οποίο, μέχρι την 31.7.2012, ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού κατά την περίοδο κατά την οποία έγινε η προκήρυξη, αξιολόγηση, κατακύρωση και μετέπειτα παραχώρηση επιπρόσθετων δικαιωμάτων προς τον ενοικιαστή, και συμμετείχε στη λήψη αποφάσεων σε όλη τη διαδικασία.

(δ) Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποδέχτηκε ως εγγύηση πιστής εκτέλεσης της σύμβασης την προσωπική εγγύηση του προσφοροδότη, αντί της κατάθεσης τραπεζικής επιταγής ή τραπεζικής εγγύησης από πιστωτικό ίδρυμα και η οποία, σύμφωνα με τον όρο 10.5.(1)(3) των προσφορών, θα έπρεπε να ήταν για ποσό ίσο με το 50% της αξίας του συμβολαίου. Σημειώνεται ότι, μετά την αλλαγή της σύνθεσης της εταιρείας, με την οποία υπογράφηκε η σύμβαση που αναφέρουμε πιο πάνω, ο προσφοροδότης ζήτησε όπως η πιο πάνω προσωπική εγγύηση παύσει να ισχύει.

(ε) Δεν έχει καταγραφεί ακόμα ο εξοπλισμός, ο οποίος αγοράστηκε από τον προσφοροδότη και ο οποίος, μετά τη λήξη της πρώτης πενταετίας, θα περιέλθει στην ιδιοκτησία της αναθέτουσας αρχής, δηλαδή του ΘΟΚ, σύμφωνα με τους όρους των προσφορών και της σύμβασης.

(στ) Ο συμβασιούχος δεν καταβάλλει, μέχρι σήμερα, τα έξοδα ηλεκτρισμού, νερού και τηλεφώνου όπως προνοείται στους όρους της προσφοράς, καθώς και στη σύμβαση.

Σύσταση: Επιβάλλεται όπως ακολουθούνται όλες οι πρόνοιες των σχετικών Νόμων και Κανονισμών, καθώς και λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων για συμμόρφωση του συμβασιούχου με τις πρόνοιες της σχετικής σύμβασης.

Θεατρικές παραστάσεις. Με βάση τα στατιστικά στοιχεία που τηρεί ο Οργανισμός, σε σχέση με τις παραστάσεις που ανέβασε κατά το 2013, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Όλες οι παραστάσεις παρουσιάζουν ζημιά, η οποία κυμαίνεται μεταξύ 9% και 1.288% (2012: 9% και 937%) του συνόλου των εσόδων τους. Σημειώνεται ότι στον υπολογισμό της ζημιάς, η οποία το 2013 ανήλθε στο συνολικό ποσό των €606.940 (2012: €584.779), δεν λαμβάνονται υπόψη τα διοικητικά έξοδα του Οργανισμού.
- Από το σύνολο των 79.691 (2012: 82.036) θεατών που παρακολούθησαν τις θεατρικές παραστάσεις, στους 26.038 θεατές (2012: 32.723) ή ποσοστό 32,67% (39,89%), παραχωρήθηκαν δωρεάν προσκλήσεις.
- Παρουσιάζεται μεγάλη αυξομείωση στον αριθμό των παραστάσεων ανά θεατρικό έργο, οι οποίες

κυμαίνονται μεταξύ 12 και 135 (2012: 4 και 90). Ως αποτέλεσμα, τα θεατρικά έργα με χαμηλό αριθμό παραστάσεων παρουσιάζουν χαμηλή απόδοση.

- Τα έσοδα που καταχωρήθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις και που ανέρχονται στις €328.570 (2012: €290.538), παρουσιάζουν διαφορά ύψους €54.805 (2012: €53.005) σε σύγκριση με τις καταστάσεις – στατιστικά στοιχεία κάλπης που τηρούνται από το λογιστήριο.

Σύσταση: Επαναλαμβάνουμε την εισήγησή μας όπως καταβληθούν πραγματικές προσπάθειες για πιο αποτελεσματική αξιοποίηση, τόσο των ανθρώπινων όσων και των οικονομικών πόρων του Οργανισμού, με σκοπό την αύξηση των εσόδων του και περιορισμό της εξάρτησής του από την κρατική χορηγία. Επίσης, τα έσοδα θα πρέπει να συμφιλιώνονται έγκαιρα με τα στοιχεία κάλπης και τυχόν διαφορές να διερευνούνται.

Σχέδιο Συμπληρωματικής Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης. Στους πιστωτές του Οργανισμού περιλαμβάνεται για σειρά ετών το ποσό των €88.909, το οποίο, αφορά σε αναδρομικές κρατήσεις για το Σχέδιο Συμπληρωματικής Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης του Οργανισμού, που προέκυψαν από αυξήσεις που παραχωρήθηκαν αναδρομικά στους υπαλλήλους.

Σύσταση: Θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για να εξακριβωθεί από ποιους υπαλλήλους έχουν γίνει οι πιο πάνω αποκοπές για να καταστεί δυνατή η μεταφορά του ποσού στο Σχέδιο Συμπληρωματικής Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης του Οργανισμού, με ταυτόχρονη πίστωση των ατομικών μερίδων των δικαιούχων.

Σχετική αναφορά παρατίθεται στην Παράγραφο 2.8 της παρούσας Έκθεσης που αφορά το Υπουργείο Οικονομικών.

Σχέδια Υπηρεσίας – Θέσεις Διοικητικού Προσωπικού. Για ορισμένες θέσεις του Διοικητικού Προσωπικού, οι οποίες παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά στον Προϋπολογισμό του 2011, δεν έχουν καταρτιστεί σχέδια υπηρεσίας, παρόλο ότι οι θέσεις αυτές είναι συμπληρωμένες.

Σύσταση: Εισηγούμαστε όπως ετοιμαστούν σχέδια υπηρεσίας άμεσα και εγκριθούν, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία.

Αναλογιστική μελέτη. Σύμφωνα με αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων των υπαλλήλων του Οργανισμού, το έλλειμμα του Σχεδίου στις 31.12.2005, σε σχέση με προϋπηρεσία, ανερχόταν σε €4.288.590 και το ποσό ετήσιας συνεισφοράς καθορίστηκε στο 29% των μισθών.

Η εισφορά του Οργανισμού για το έτος 2013, με βάση το ποσοστό ετήσιας συνεισφοράς ύψους 29% των μισθών, ήταν €262.145. Κατά το 2013 ο Οργανισμός κατέβαλε στο Σχέδιο επιπλέον ποσό ύψους €469.855 για κάλυψη μέρους του αναλογιστικού ελλείμματος, το οποίο στις 31.12.2013 ανερχόταν σε €1.134.066. Όπως αναφέρεται και στην παράγραφο 3 της επιστολής μας, για τη καταβολή του επιπλέον ποσού ύψους €469.855 δεν εξασφαλίστηκε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών.

Σύσταση: Ενόψει του γεγονότος ότι παρήλθαν πέραν των επτά ετών από την ημερομηνία διενέργειας αναλογιστικής εκτίμησης, και στο μεταξύ επήλθαν πολύ σημαντικές αλλαγές στις παραδοχές στις οποίες βασίστηκε η προηγούμενη μελέτη (τρόπος υπολογισμού συντάξεων, όριο αφυπηρέτησης, αύξηση μισθού κ.λπ.), επαναλαμβάνουμε την εισήγησή μας όπως δρομολογηθούν οι απαραίτητες διαδικασίες για διενέργεια νέας αναλογιστικής εκτίμησης. Λόγω της σημαντικότητας του θέματος, η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων του Οργανισμού δίνεται με επιφύλαξη.

Θεατρικό Μουσείο Κύπρου. Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, ο Οργανισμός υπέγραψε, το 1995, συμφωνία με το Δήμο Λεμεσού για την ίδρυση Θεατρικού Μουσείου. Τα δύο μέρη διόρισαν Διαχειριστική Επιτροπή και καθόρισαν την οικονομική συμβολή τους στο 50%, η οποία ανήλθε, για τον Οργανισμό, στις €555.296 και καταβλήθηκε κατά τα έτη 2008 και 2009.

Κατόπιν αίτησης του Οργανισμού και του Δήμου Λεμεσού, το Θεατρικό Μουσείο ενεγράφη στις 21.2.2011, ως Ίδρυμα, με βάση τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο του 1972.

Παρόλο που οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31.12.2012 ελέγχθηκαν από ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο, δεν έχει διεξαχθεί έλεγχος για τη περίοδο μέχρι την εγγραφή του Μουσείου ως ιδρύματος (1995 – 21.2.2011), αλλά ούτε και η περίοδος από την εγγραφή του στις 21.2.2011 μέχρι την 31.12.2011. Επιπρόσθετα, επισημαίνεται, ότι στις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το 2012, δεν παρουσιάζεται η συνεισφορά του ΘΟΚ και του Δήμου Λεμεσού.

Σύσταση: Να ληφθούν όλες οι αναγκαίες ενέργειες για επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων και επιπρόσθετα εξεταστεί το θέμα κυριότητας του κτιρίου όπου στεγάζεται το Θεατρικό Μουσείο.

Αγορά υπηρεσιών. Σύμφωνα με σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, η αγορά υπηρεσιών με βάση τον Ν.12(Ι)/2006 δεν είναι δυνατή όταν, μεταξύ άλλων, η φύση και όροι της εργασίας έχουν σχέση με οποιαδήποτε συγκεκριμένη θέση στον Οργανισμό, ούτε όταν οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτή δεν αφορούν συγκεκριμένες υπηρεσίες/παραδοτέα. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε διαπιστώθηκε και πάλι ότι σε ορισμένες περιπτώσεις αγοράστηκαν υπηρεσίες, για τις οποίες υπήρχαν συγκεκριμένες συμπληρωμένες θέσεις στους ετήσιους Προϋπολογισμούς του Οργανισμού (φωτιστής, τεχνικός), ενώ στις σχετικές συμβάσεις δεν αναφέρονται συγκεκριμένα παραδοτέα (π.χ. υπηρεσίες για συγκεκριμένες θεατρικές παραστάσεις) οπότε, με βάση την πιο πάνω εγκύκλιο, η αγορά υπηρεσιών δεν ήταν δυνατή.

Παρατηρήθηκε επίσης, ότι στις συμβάσεις που ετοιμάζονται από τον Οργανισμό για αγορά υπηρεσιών αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι σε περίπτωση καθυστέρησης στην παράδοση της συμφωνημένης υπηρεσίας, ο Οργανισμός έχει το δικαίωμα να αποκόψει ποσό ίσο με 5% της τιμής του συμβολαίου για κάθε μήνα καθυστέρησης. Ωστόσο, δεν ετοιμάζονται επίσημα χρονοδιαγράμματα για την εκτέλεση των εργασιών που ανατίθενται στους συμβασιούχους, με αποτέλεσμα να μην μπορεί σε περίπτωση καθυστέρησης να εφαρμοστεί η πιο πάνω πρόνοια.

Αναφέρεται επίσης ότι σε καμιά από τις πιο πάνω αναφερόμενες περιπτώσεις, αλλά ούτε και στην περίπτωση της μίσθωσης υπηρεσιών συμβούλου επικοινωνίας και προώθησης, δεν προηγήθηκε προκήρυξη προσφοράς, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Ν.12(Ι)/2006.

Σύσταση: Να ληφθούν μέτρα για άμεση προώθηση διορθωτικών ενεργειών.

Προσφορές.

(α) Γενικά. Παρατηρήθηκε ότι δεν ακολουθούνται ορισμένες πρόνοιες των σχετικών Νόμων και Κανονισμών που διέπουν τις προμήθειες, έργα και υπηρεσίες, όπως η αξιολόγηση προσφοράς από επιτροπή (και όχι από ένα άτομο), η ενημέρωση του φάκελου των προσφορών με όλα τα αναγκαία στοιχεία, η ετοιμασία εκτίμησης κόστους, έκθεσης αξιολόγησης και πρακτικών ανοίγματος προσφορών και η τήρηση των προβλεπόμενων χρονοδιαγραμμάτων. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε η μη τήρηση Μητρώου Προσφορών και Συμβολαίων.

(β) Χαρτοσήμανση συμβολαίων. Παρατηρήθηκε ότι ο ΘΟΚ προβαίνει στην υπογραφή συμβάσεων χωρίς αυτές να έχουν χαρτοσημανθεί, όπως προνοείται από τον περί Χαρτοσήμων Νόμο.

(γ) Συνοπτικές διαδικασίες προσφορών. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις, στις οποίες δεν ακολουθήθηκε η ενδεδειγμένη διαδικασία προσφορών με συνοπτικές διαδικασίες προσφορών, όπως η αγορά υπηρεσιών εκτύπωσης (€36.025) και η προμήθεια αναλώσιμων ειδών καθαριότητας (€11.493) με απευθείας ανάθεση, χωρίς να ζητηθούν γραπτές ή προφορικές προσφορές από περιορισμένο αριθμό οικονομικών φορέων.

Επίσης, διαπιστώθηκε ότι δεν προκηρύχτηκε προσφορά για την παροχή υπηρεσιών ασφαλείας. Οι υπηρεσίες συνέχιζαν να παρέχονται με βάση προηγούμενη σύμβαση, που έληξε στις 31.7.2013.

Σύσταση: Επιβάλλεται όπως για όλες τις προμήθειες/αγορές ακολουθούνται οι πρόνοιες των σχετικών Νόμων και Κανονισμών.

Ελληνικό Φεστιβάλ Επιδαύρου. Ο Οργανισμός συμμετείχε στο Ελληνικό Φεστιβάλ Επιδαύρου με δυο παραστάσεις της παραγωγής «Σαμία», στις 19 και 20 Ιουλίου 2013. Για τον σκοπό αυτό υπογράφηκε στις 15.7.2013, συμφωνία με το «Ελληνικό Φεστιβάλ ΑΕ», στην οποία καθορίζεται ο επιμερισμός των εσόδων από την πώληση των εισιτηρίων της εκδήλωσης, αφού αφαιρεθεί ο ΦΠΑ, σε ποσοστό 50% σε καθένα από τα συμβαλλόμενα μέρη και η κάλυψη ορισμένων εξόδων από το Ελληνικό Φεστιβάλ. Σύμφωνα με τη σύμβαση, το «Ελληνικό Φεστιβάλ ΑΕ» θα αναλάμβανε, μεταξύ άλλων, την κάλυψη των δαπανών για παραχώρηση του χώρου για τις δοκιμές και τη δημόσια εκτέλεση του έργου, τα έξοδα προβολής και προώθησης, τα έξοδα εσωτερικών μετακινήσεων, διαμονής και διατροφής του πρωταγωνιστή, τα έξοδα εσωτερικών μετακινήσεων στην Ελλάδα και διαμονής των καλλιτεχνών και των καλλιτεχνικών συντελεστών στην Επίδαυρο για τις υπηρεσίες ταξίθεσias και διακίνησης πώλησης εισιτηρίων κ.λπ.

Με βάση τον προϋπολογισμό που ετοιμάστηκε, το μερίδιο του ΘΟΚ από τα έσοδα παραστάσεων στην Επίδαυρο θα ανερχόταν σε €44.398 και, αφού λαμβάνονταν υπόψη και άλλα έσοδα, θα προέκυπτε πλεόνασμα ύψους €49.162.

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα :

(α) Έσοδα από παραστάσεις. Βάσει στοιχείων που προσκομίστηκαν από τον ΘΟΚ, το σύνολο των εισπράξεων από τις παραστάσεις στην Επίδαυρο, ανήλθαν σε €38.075 (μείον €2.155,18 ΦΠΑ 6%), και το μερίδιο του ΘΟΚ ανήλθε σε μόλις €17.960, σε σύγκριση με τις €44.398 που προϋπολογίστηκαν, δηλαδή οι πραγματικές εισπράξεις παρουσίασαν μείωση κατά €26.438 ή 59,5% σε σύγκριση με τις προϋπολογισθέντες.

(β) Δαπάνες. Το σύνολο των δαπανών που καταχωρήθηκε ανήλθε σε €36.485. Επισημαίνεται ότι στα πιο πάνω έξοδα δεν συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες μετάβασης (αεροπορικά εισιτήρια) οι οποίες καλύφθηκαν από χορηγία, τα διοικητικά έξοδα για τη διοργάνωση του Φεστιβάλ, ο επιμερισμός των δαπανών για έξοδα παραγωγής όπως σκηνικά, κοστούμια και λοιπά, οι μισθοί των έκτακτων ηθοποιών καθώς και υπερωρίες του προσωπικού. Δεδομένων των πιο πάνω, η ζημιά που προέκυψε από την όλη διοργάνωση, υπολογίζεται μεγαλύτερη από τις €18.525, που προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ των συνολικών εισπράξεων και δαπανών.

Διαπιστώθηκε επίσης ότι, στο πιο πάνω ποσό των δαπανών περιλαμβάνονται και δαπάνες οι οποίες θα έπρεπε να καταβληθούν από το «Ελληνικό Φεστιβάλ ΑΕ», βάσει των όρων που συμφωνήθηκαν, που αφορούσαν σε έξοδα προώθησης (€4.092) και διαφημιστικά και άλλα έξοδα (€3.507).

(γ) Έξοδα μεταφοράς σκηνικών και ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού παράστασης. Δαπανήθηκε ποσό €12.862 για μεταφορά των σκηνικών και του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, ενώ για τον σκοπό αυτό προϋπολογίστηκε ποσό €6.850 μόνο. Σημειώνεται ότι, στις 25.6.2013, ζητήθηκαν προσφορές από

δύο εταιρείες, αλλά παρόλο που εντοπίστηκε επιστολή κατακύρωσης ημερ. 10.7.2013, η σχετική προσφορά δεν εντοπίστηκε και δεν προσκομίστηκε για έλεγχο. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι το δελτίο αποστολής ετοιμάστηκε στο όνομα άλλης εταιρείας, προφανώς του ιδίου συγκροτήματος.

(δ) Έξοδα από Διευθυντή ΘΟΚ. Καταβλήθηκε συνολικό ποσό €816 στον Διευθυντή για έξοδα τα οποία αφορούσαν τα ακόλουθα:

- 10 αποδείξεις για αγορά καυσίμων συνολικής αξίας €654,54 εκ των οποίων μόνο η μια απόδειξη (€78) αφορούσε σε προμήθεια καυσίμων για την περίοδο της Επιδαύρου, ενώ οι υπόλοιπες αφορούσαν σε μετ' έπειτα περιόδους για εφοδιασμό από πρατήρια της Λευκωσίας.
- Απόδειξη εστιατορίου ημερομηνίας 20.7.2013 ως έξοδο φιλοξενίας, για ποσό €161. Επισημαίνεται ότι, όλα τα άτομα που αναφέρονται ότι παρευρέθηκαν στο δείπνο, αφορούσαν μέλη της ομάδας του ΘΟΚ, στους οποίους καταβλήθηκε σχετικό επίδομα συντήρησης εξωτερικού.

Σύσταση: Παρόλο που η προώθηση του καλλιτεχνικού έργου του ΘΟΚ στο εξωτερικό, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των στόχων του, θα πρέπει να λαμβάνονται πάντα όλα τα αναγκαία μέτρα για την προώθηση του προγράμματος μέσα στα πλαίσια που καθορίζονται στους σχετικούς Νόμους/Κανονισμούς, με απώτερο σκοπό την αποτελεσματικότερη και πιο οικονομική διαχείριση. Ποσά που καταβλήθηκαν καταχρηστικά και παράνομα θα πρέπει να ανακτηθούν άμεσα.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Παρατηρήθηκαν αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, ορισμένες από τις οποίες είχαν επισημανθεί και σε προηγούμενες επιστολές μας, χωρίς να έχουν γίνει διορθωτικές ενέργειες.

(α) Μητρώο εντύπων είσπραξης. Το πιο πάνω μητρώο, καθώς και το απόθεμα των εντύπων είσπραξης τηρείται από την ταμία. Για σκοπούς ενδυνάμωσης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, επαναλαμβάνουμε την εισήγησή μας όπως γίνει διαχωρισμός καθηκόντων, έτσι ώστε το μητρώο, καθώς και το απόθεμα εντύπων είσπραξης, να τηρούνται από άτομο το οποίο δεν είναι λειτουργός είσπραξης εσόδων.

(β) Μητρώα εισιτηρίων. Για την παρακολούθηση των παραλαβών και εκδόσεων των εισιτηρίων, καθώς και του αδιάθετου αποθέματος εισιτηρίων, τηρούνται χειρόγραφα μητρώα κατά τιμή εισιτηρίου. Για καλύτερη παρακολούθηση των πιο πάνω, εισηγούμαστε και πάλι τη μηχανογράφηση των εν λόγω μητρώων.

(γ) Καταθέσεις εισπράξεων. Από δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώθηκε ότι οι εισπράξεις, από τους ταμίες, δεν κατατίθενται έγκαιρα όπως προνοείται στις Δημοσιονομικές και Λογιστικές Οδηγίες αρ. 30 και 31.

(δ) Παρακολούθηση δαπανών και καταχώρηση οφειλόμενων ποσών. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε στα εντάλματα πληρωμής διαπιστώθηκε ότι σε αρκετές περιπτώσεις έγιναν πληρωμές εντός του 2013 που αφορούσαν δαπάνες του 2012, για τις οποίες δεν έγιναν σχετικές πρόνοιες στις οικονομικές καταστάσεις. Σημειώνεται ότι αρκετές από τις δαπάνες αυτές εκκρεμούσαν για αρκετούς μήνες. Συγκεκριμένα, σε δείγμα 202 ενταλμάτων πληρωμής εντοπίστηκαν πέραν των 39 που αφορούσαν ποσά που ξεπερνούσαν στο σύνολό τους τις €24.300, ενώ μερικά από αυτά εκκρεμούσαν από τον Αύγουστο του 2012.

(ε) Παρακολούθηση ποσών εισπρακτέων. Δεν γίνεται παρακολούθηση των οφειλόμενων ποσών από τρίτους προς τον Οργανισμό και δεν λαμβάνονται τα ανάλογα μέτρα είσπραξης.

Σύσταση: Άμεση λήψη μέτρων για αντιμετώπιση των πιο πάνω αδυναμιών.

Δήλωση εργοδότη Ε.Πρ 7. Διαπιστώθηκε ότι ο Οργανισμός δεν έχει υποβάλει τις δηλώσεις εργοδότη από το 2003. Σύμφωνα με τον περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμο, η εν λόγω δήλωση πρέπει να υποβάλλεται ανά έτος πριν τις 30 Απριλίου του επόμενου έτους.

Σύσταση: Θεωρούμε απαράδεκτη τη μη συμμόρφωση ενός ημικρατικού Οργανισμού με βασικές πρόνοιες της νομοθεσίας και θα πρέπει να ετοιμαστούν και υποβληθούν οι εκκρεμείς δηλώσεις εργοδότη το συντομότερο.

Αποθήκες ΘΟΚ. Ο ΘΟΚ διαθέτει αριθμό αποθηκών, τόσο στα νέα κτίρια όσο και σε άλλους χώρους (Βιομηχανική περιοχή Στροβόλου και στη «Νέα Σκηνή») στις οποίες φυλάσσονται κοστούμια, σκηνικά και θεατρικά έπιπλα.

Παρατηρήθηκε ότι, για τις αποθήκες αυτές, δεν τηρούνται καθολικά, παρά μόνο καταστάσεις (λίστες) που παραδίδονται στην αποθήκη μαζί με τα είδη, μετά τη λήξη της παράστασης.

Επιπρόσθετα, δεν διενεργείται ετήσια καταγραφή των ειδών αυτών, ενώ η επιβεβαίωση των υπολοίπων δεν είναι εφικτή, αφού δεν τηρούνται ατομικοί λογαριασμοί.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως ετοιμαστούν και εγκριθούν διαδικασίες οι οποίες να καθορίζουν τον τρόπο τήρησης των καθολικών, τα σχετικά έντυπα που θα δημιουργηθούν, τους όρους δανεισμού των ειδών (χρόνος δανεισμού, ενοίκιο, εγγύηση κ.λπ.) οι οποίοι να τηρούνται σε όλες τις περιπτώσεις.

Εκκρεμή θέματα. Παρόλο που κάθε χρόνο μας δίδονται διαβεβαιώσεις ότι οι εισηγήσεις/επισημάνσεις μας για τα πιο κάτω θέματα θα υλοποιηθούν άμεσα και ότι θα ληφθούν όλες οι διορθωτικές ενέργειες συμμόρφωσης, παρατηρήθηκε για πολλοστή φορά ότι αυτό δεν εφαρμόζεται, με αποτέλεσμα να επανέρχονται για σειρά ετών:

(α) Διάρθρωση Υπηρεσιών του Οργανισμού. Εκκρεμεί η τροποποίηση του άρθρου 4 των περί Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1974, ώστε η Διάρθρωση των Υπηρεσιών του Οργανισμού, η οποία καθορίζεται στο πιο πάνω άρθρο, να συνάδει με την παρουσίαση των οργανικών θέσεων στον Προϋπολογισμό. Όπως πληροφορηθήκαμε στο παρελθόν, ο Οργανισμός θα προχωρήσει στις σχετικές τροποποιήσεις όταν συμφωνηθεί και εγκριθεί το τελικό οργανόγραμμα του Οργανισμού.

Σύσταση: Το θέμα να προωθηθεί άμεσα για επίλυση.

(β) Θέσεις Καλλιτεχνικού Προσωπικού. Οι θέσεις του προσωπικού αυτού, σύμφωνα με τους σχετικούς Κανονισμούς, είναι προσωρινές και οι διορισμοί γίνονται με σύμβαση και για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, με δικαίωμα ανανέωσης. Όπως διαπιστώθηκε, οι πιο πάνω θέσεις, με εξαίρεση τις θέσεις ηθοποιών, παρουσιάζονται στον εκάστοτε Προϋπολογισμό ως μόνιμες.

Μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 27.3.2008, δόθηκαν οδηγίες για εκπόνηση νέου Οργανογράμματος του Οργανισμού, η οποία, παρά την πάροδο πέραν των έξι ετών, εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Σύσταση: Άμεση λήψη μέτρων για ολοκλήρωση του νέου Οργανογράμματος.

(γ) Υπερβάσεις. Παρατηρήθηκαν υπερβάσεις ύψους €54.000 και €29.979 στο Κονδύλι Εξόδων «Παραγωγή και Προβολή Θεατρικών Έργων» των Προϋπολογισμών του 2000 και 2002, αντίστοιχα, καθώς και υπέρβαση ύψους €5.452 στο Κονδύλι «Αγορά Εξοπλισμού» του Προϋπολογισμού του 2003, για την κάλυψη των οποίων ο Οργανισμός κατέθεσε στο Υπουργείο Οικονομικών συμπληρωματικό Προϋπολογισμό. Το Υπουργείο Οικονομικών με επιστολή του ημερ. 1.8.2007 ενημέρωσε τον Οργανισμό ότι, επειδή ο συμπληρωματικός Προϋπολογισμός που ετοιμάστηκε αφορά σε έτη που έχουν λήξει απαιτείται η ψήφιση Τροποποιητικού Προϋπολογισμού. Έκτοτε το θέμα εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα.

Κτήριο Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου.

(α) Τελικός Λογαριασμός/Αρχιτεκτονικές Οδηγίες και Αμοιβή Αρχιτέκτονα Έργου – Διαιτησία. Το ιστορικό ανάθεσης της σύμβασης και οι κυριότερες παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας αναφέρονται στην Έκθεση μας του 2011. Σημειώνεται ότι, το ποσό του συμβολαίου ανήρχετο στα €20.532.000 και η συμβατική περίοδος εκτέλεσης του έργου, ήταν από 22.9.2008 μέχρι 16.3.2011. Ωστόσο, κατόπιν παρατάσεων που δόθηκαν, η ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου μετατέθηκε στις 14.3.2012, ημερομηνία κατά την οποία είχε γίνει η προσωρινή παραλαβή του.

Ο Οργανισμός ζήτησε επανειλημμένα από τον Εργολάβο του έργου όπως υποβάλει τον τελικό λογαριασμό εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, αλλά αυτός καθυστέρουσε, υποβάλλοντας τον τμηματικά. Η υποβολή του τελικού λογαριασμού ολοκληρώθηκε – με κάποιες εκκρεμότητες που αφορούσαν στους υπεργολάβους – στις 14.4.2014, δηλ. 2 χρόνια και 1 μήνα μετά την προσωρινή παραλαβή του έργου. Σημειώνεται ότι στον Εργολάβο είχε καταβληθεί προκαταβολικά – έναντι της εργασίας που προβλεπόταν να εκτελεστεί μέχρι την ολοκλήρωση του έργου – ποσό ύψους €2.092.000 με την προσκόμιση τραπεζικής εγγυητικής και, επειδή η Υπηρεσία μας εκτιμούσε ότι η εκτελεσθείσα – τελικά – εργασία ήταν χαμηλότερης αξίας από αυτήν που είχε ήδη καταβληθεί προκαταβολικά στον Εργολάβο, ζητήθηκε από τον Οργανισμό όπως δοθούν αυστηρές προειδοποιήσεις στον Εργολάβο για συμμόρφωση του με τις πρόνοιες της σύμβασης περί της προθεσμίας υποβολής του τελικού λογαριασμού.

Στις 28.8.2014, και αφού προηγήθηκαν αυστηρές προειδοποιήσεις του Οργανισμού προς τον Εργολάβο, ο Σύμβουλος Επιμετρητής Ποσοτήτων (ΣΕΠ) υπέβαλε τον τελικό λογαριασμό του κτηρίου στον ΘΟΚ, ο οποίος ανήρχετο στο ποσό των €22.243.284. Στις 27.4.2015, ο ΣΕΠ υπέβαλε αναθεωρημένο τελικό λογαριασμό για το μειωμένο ποσό των €21.699.980, αφού τελικά δεν ενέκρινε – και αφαίρεσε μεταξύ άλλων – ποσό ύψους €537.846, που αφορούσε απαίτηση του Εργολάβου ως αποζημίωση για παράταση της χρονικής διάρκειας της σύμβασης. Δηλαδή υπήρξε υπέρβαση στον προϋπολογισμό του έργου ποσού ύψους €1.167.980, πέραν του ποσού των απροβλέπτων ύψους €1.698.000, που περιλαμβανόταν στο ποσό του συμβολαίου και το οποίο δαπανήθηκε, εξ αιτίας – κυρίως – του μεγάλου αριθμού Αρχιτεκτονικών Οδηγιών – περίπου 510 – που είχαν δοθεί στον Εργολάβο.

Λόγω του πιο πάνω μεγάλου αριθμού Αρχιτεκτονικών Οδηγιών, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε – πριν την παραλαβή του έργου – όπως ο Οργανισμός ζητήσει από τον Αρχιτέκτονα να υποβάλει έκθεση, παραθέτοντας – αναλυτικά – για την κάθε Αρχιτεκτονική Οδηγία, τους λόγους που επέβαλαν την έκδοσή της. Ωστόσο, ο Αρχιτέκτονας δεν ανταποκρίθηκε στο σχετικό αίτημα του Οργανισμού, παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις που του έγιναν.

Επειδή, σύμφωνα με το ποσό του τελικού λογαριασμού, ο Εργολάβος όφειλε να επιστρέψει ένα ποσό της τάξης των €300.000 περίπου, ο ΘΟΚ ζήτησε από την Τράπεζα την εξαργύρωση του πιο πάνω ποσού από την εγγυητική που είχε προσκομίσει ο Εργολάβος, ύψους €2.092.000. Ο Εργολάβος ωστόσο, – προφανώς κατόπιν ενημέρωσης του που ήταν ανεπίτρεπτη – πέτυχε την έκδοση προσωρινού δικαστικού διατάγματος για μη καταβολή του πιο πάνω ποσού, μέχρις ότου το θέμα εξεταστεί από το Δικαστήριο.

Ο Αρχιτέκτονας του έργου, με βάση πρόνοια του συμβολαίου, σύμφωνα με την οποία δεν απαιτείτο η συναίνεση του Εργοδότη για την έκδοση του Τελικού Πιστοποιητικού Πληρωμής του έργου, προχώρησε με τον καθορισμό της 11.5.2015 ως της ημερομηνίας τελικής παραλαβής του έργου και, ως εκ τούτου ενέκρινε στις 19.5.2015, την πληρωμή στον Εργολάβο του ποσού των €537.846, ως αποζημίωση για την παράταση της χρονικής διάρκειας της σύμβασης, παρόλο ότι ο ΣΕΠ δεν το είχε εγκρίνει.

Επειδή στο έργο φαίνεται να έγιναν αλλαγές χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Εργοδότη (όπως προνοείται στη σύμβαση), καθώς και λάθη, παραλείψεις και κακοτεχνίες που δεν είχαν καταγραφεί και ληφθεί υπόψη στον τελικό λογαριασμό, η Κεντρική Επιτροπή Αλλαγών και Απαιτήσεων του δημοσίου – κατόπιν αιτήματος του ΘΟΚ – διόρισε τον Απρίλιο 2014 ad-hoc Επιτροπή ως συμβουλευτική προς τον Οργανισμό στη διαδικασία Διαιτησίας μεταξύ Αρχιτέκτονα και ΘΟΚ, που ήταν ήδη σε εξέλιξη, κατόπιν παραπομπής της διαφοράς που είχε προκύψει μεταξύ του Οργανισμού και του Αρχιτέκτονα ως προς το ύψος της αμοιβής του (η παραπομπή έγινε από τον Αρχιτέκτονα) και, στη συνέχεια, τον Οκτώβριο 2014, διέυρνε τους όρους εντολής της ώστε να περιλαμβάνει και τον έλεγχο του προκαταρκτικού τελικού λογαριασμού του έργου (με τον οποίο συνδέεται και η αξιολόγηση των πιο πάνω αλλαγών, λαθών, παραλείψεων και κακοτεχνιών καθώς και η κατανομή ευθυνών – στον Εργολάβο ή/και στον Αρχιτέκτονα), ώστε να είναι σε θέση ο ΘΟΚ να αποφασίσει κατά πόσο – και σε ποιούς – θα στραφεί για διεκδίκηση αποζημιώσεων, με βάση τις νενομισμένες διαδικασίες. Η ad-hoc Επιτροπή υπέβαλε τη σχετική έκθεσή της στην ΚΕΑΑ τον Οκτώβριο 2015, για ενημέρωση και περαιτέρω ενέργειες. Με βάση την έκθεση αυτή, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στον ΘΟΚ όπως – σε συνεννόηση και με την ΚΕΑΑ – ανατεθεί σε ομάδα Συμβούλων η εργασία της κοστολόγησης των ανταπαιτήσεων του Οργανισμού, με βάση και τα πορίσματα της έκθεσης της ad-hoc Επιτροπής.

Όσον αφορά το θέμα της Διαιτησίας μεταξύ Αρχιτέκτονα και ΘΟΚ, ο διαιτητής εξέδωσε την απόφασή του στις 9.10.2015, απορρίπτοντας όλες τις επί μέρους απαιτήσεις του Αρχιτέκτονα, συνολικού ποσού €1,8εκ., πλην της απαίτησης σε σχέση με επιπρόσθετες προσφερθείσες υπηρεσίες του κατά την περίοδο 15.3.2011 μέχρι 14.3.2012, λόγω της χρονικής επέκτασης του κυρίως συμβολαίου Εργολαβίας. Για το λόγο αυτό του επιδικάστηκε το ποσό των €153.069 – με βάση την παραδοχή του τότε Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) του Οργανισμού ότι το ποσό αυτό εγκρίθηκε από το ΔΣ του ΘΟΚ – συν ΦΠΑ 19% και νόμιμο τόκο (5,50%) από τις 16.5.2011 μέχρι εξόφλησης του ποσού.

(β) Οικοδομικές εργασίες στην οικία του Αρχιτέκτονα που ανέλαβε τη μελέτη/επίβλεψη της ανέγερσης του Κτηρίου του ΘΟΚ, που εκτελέστηκαν από τον Εργολάβο του Κτηρίου του ΘΟΚ. Με επιστολή μας προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας τον Ιούνιο 2015, αναφέραμε ότι κατόπιν έρευνας της Υπηρεσίας μας διαπιστώθηκε ότι ο Αρχιτέκτονας στον οποίο είχε ανατεθεί η μελέτη/επίβλεψη του κτηρίου του ΘΟΚ, είχε συνάψει συμφωνία με τον Εργολάβο του εν λόγω κτηρίου του ΘΟΚ, για την εκτέλεση εργασιών στη διατηρητέα του οικοδομή στον Άγιο Ανδρέα, ύψους περίπου €400.000. Η συμφωνία έγινε περί τον Μάιο 2011, δηλ. εντός του χρονικού διαστήματος εκτέλεσης του έργου του κτηρίου του ΘΟΚ.

Όπως πληροφορηθήκαμε, μέχρι σήμερα ο Αρχιτέκτονας δεν έχει καταβάλει οποιοδήποτε ποσό στον Εργολάβο και, αντί αυτού ο Εργολάβος συμφώνησε να αποπληρωθεί με τα ανάλογα τετραγωνικά μέτρα συντελεστή δόμησης, που ακόμα δεν έχει ούτε αξιοποιήσει ούτε μεταβιβάσει. Όπως μας πληροφόρησε η Διευθύντρια του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, η ζήτηση για συντελεστή δόμησης ήταν πολύ περιορισμένη (λόγω και της οικονομικής κρίσης), και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να γίνει πρόβλεψη ως προς τον χρόνο κατά τον οποίο θα γίνει η μεταφορά και αξιοποίηση του συντελεστή. Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας ανέφερε ότι θεωρεί ως ύποπτη τη συναλλαγή του Αρχιτέκτονα του έργου με τον Εργολάβο. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Αρχιτέκτονας συνήψε συμφωνία με τον ΘΟΚ για την εκπόνηση της μελέτης και την επίβλεψη του κτηρίου του Οργανισμού, την εκτέλεση των εργασιών του οποίου είχε αναλάβει ο ίδιος Εργολάβος που ανέλαβε την εκτέλεση εργασιών στη διατηρητέα του οικοδομή στον Άγιο

Ανδρέα, το χρονικό διάστημα που εκτελούνταν οι εργασίες στην οικία του Αρχιτέκτονα, καθώς και τις ενέργειες του γραφείου του εν λόγω Αρχιτέκτονα να πιστοποιήσει το ποσό των €537.846, που δεν είχε εγκρίνει ο Σύμβουλος Επιμετρητής Ποσοτήτων του έργου και παρά τη διαφωνία του Εργοδότη, παρατηρήσαμε ότι ενδεχομένως να τίθεται θέμα ιδιάζουσας σχέσης μεταξύ του εν λόγω Εργολάβου και του Αρχιτέκτονα και η εν λόγω πιστοποίηση τίθεται, ως εκ τούτου, υπό σοβαρή αμφισβήτηση.

Όπως πληροφορηθήκαμε, ο Γενικός Εισαγγελέας έδωσε οδηγίες στην Αστυνομία για διεξαγωγή ποινικής έρευνας.

4.39 ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Ίδρυση και λειτουργία του Ιδρύματος Πολιτισμού. Το Ίδρυμα εγγράφηκε αρχικά ως αγαθοεργό Ίδρυμα σύμφωνα με τον περί Αγαθοεργών Ιδρυμάτων Νόμο στις 9.11.2005. Στις 9.11.2006 η εν λόγω εγγραφή ακυρώθηκε και ο Οργανισμός του Ιδρύματος τροποποιήθηκε και εγγράφηκε σύμφωνα με τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο στις 13.5.2008.

Κύριος σκοπός του Ιδρύματος ήταν η δημιουργία και διαχείριση του Μεγάρου Πολιτισμού για το οποίο υπάρχει σχετική αναφορά στο Κεφάλαιο των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της παρούσας Έκθεσής μας.

Σύμφωνα με την Ιδρυτική Πράξη του Ιδρύματος, το Ίδρυμα διοικείται από δεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Στις 5.12.2013, το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να εγκρίνει την προσωρινή αναστολή της υλοποίησης του έργου της κατασκευής και λειτουργίας του Μεγάρου Πολιτισμού, ενώ το Ίδρυμα να συνεχίσει να υφίσταται ως νομικό πρόσωπο το οποίο θα διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο. Αποφάσισε επίσης αφενός όπως το προσωπικό του Ιδρύματος αποσπαστεί στο Υπουργείο Οικονομικών για να τοποθετηθεί σε διάφορα κυβερνητικά Τμήματα που είχαν ανάγκη και, αφετέρου το συμβόλαιο του Γενικού Διευθυντή του Ιδρύματος να τερματιστεί. Όσον αφορά το κτίριο που στεγάζεται το Ίδρυμα, αποφασίστηκε όπως αυτό χρησιμοποιηθεί για την στέγαση κυβερνητικών υπηρεσιών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος, σε συνεδρία του στις 26.1.2014, αφού ενημερώθηκε για την πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφάσισε ομόφωνα να υποβάλει προς τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, την παραίτηση των μελών του.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών στις 7.11.2014 μας πληροφόρησε ότι ο Υπουργός Οικονομικών έχει ήδη αναθέσει στο Βοηθό Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας τη διεξαγωγή διοικητικής έρευνας η οποία ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί.

Όπως αναφέρεται και στην παράγραφο των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για το Μέγαρο Πολιτισμού της παρούσης Έκθεσής μας, το Υπουργικό Συμβούλιο σε συνεδρία του στις 26.8.2015 αποφάσισε, μεταξύ άλλων, την επ' αόριστον αναστολή της κατασκευής του έργου ανέγερσης του Μεγάρου Πολιτισμού και τον διορισμό Υπηρεσιακής Επιτροπής, αποτελούμενη από εκπροσώπους των Υπουργείων Παιδείας και Πολιτισμού, Οικονομικών και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων (Τμήμα Ελέγχου), καθώς επίσης και του Γενικού Ελεγκτή, ως Παρατηρητή, με όρους εντολής τη διαχείριση των εκκρεμοτήτων του Ιδρύματος και την υλοποίηση της απόφασης για διάλυση του Ιδρύματος και ενημέρωση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Οικονομικές καταστάσεις. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε για τις περιόδους 9.11.2005-9.11.2006, 13.5.2008-31.12.2008 και τα έτη 2009, 2010 και 2011 παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το 2013. Οι πρόχειρες διορθωμένες οικονομικές καταστάσεις των πιο εν λόγω ετών υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο στις 8.7.2015 και ο σχετικός έλεγχος βρίσκεται σε εξέλιξη. Οι

πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις για το 2012 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας στις 20.3.2014, ενώ για τα έτη 2013 και 2014 δεν είχαν υποβληθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης.

Σύσταση: Πρέπει το συντομότερο δυνατό, το Ίδρυμα Πολιτισμού να υποβάλει τις οικονομικές καταστάσεις για τα έτη 2013 και 2014, στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο.

Μισθοδοσία προσωπικού που εργοδοτείται από το Ίδρυμα και απασχολείται στη Δημόσια Υπηρεσία. Η Υπηρεσία μας σε επιστολή της προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών, ημερ. 3.2.2015, τον πληροφόρησε ότι, όπως προέκυψε από το σχετικό έλεγχο της Υπηρεσίας μας στο Ίδρυμα, κάποιες από τις προσλήψεις, προαγωγές, αναβαθμίσεις θέσεων, ετήσιες αυξήσεις, μισθοδοτικές τοποθετήσεις και επιδόματα, έγιναν/δόθηκαν αδικαιολόγητα, ατεκμηρίωτα και χωρίς τις απαιτούμενες εγκρίσεις από τα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα και χωρίς σχετική πρόνοια στους οικείους προϋπολογισμούς. Ωστόσο, λόγω της αναστολής των εργασιών του, το προσωπικό του Ιδρύματος ουσιαστικά απασχολείται στη Δημόσια Υπηρεσία σύμφωνα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 5.12.2013, και συνεχίζει να αμείβεται με βάση τη μισθοδοτική τοποθέτηση που είχε στο Ίδρυμα. Επιπρόσθετα, λαμβάνει τα ίδια επιδόματα που λάμβανε στη συγκεκριμένη θέση που κατείχε (παράτυπα ή μη) προηγουμένως.

Ενόψει των πιο πάνω, ζητήσαμε την άμεση διεξαγωγή μελέτης για την ορθολογιστική μισθοδοσία όλου του προσωπικού του Ιδρύματος που απασχολείται στη Δημόσια Υπηρεσία, η οποία πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα νέα τους καθήκοντα και να αξιολογεί κατά πόσο τα επιδόματα που λαμβάνουν δικαιολογείται να συνεχίσουν να τα λαμβάνουν στο ίδιο ύψος όπως και προηγουμένως, σε σχέση με τα νέα τους καθήκοντα και τα σημερινά δεδομένα στο δημόσιο. Επιπρόσθετα, ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε με βάση ποια νομοθετική ρύθμιση το προσωπικό του Ιδρύματος απασχολείται στη Δημόσια Υπηρεσία και για τους σχετικούς όρους που εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση.

Στην απαντητική επιστολή του ημερ. 21.9.2015, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών μάς πληροφόρησε ότι τα πιο πάνω θέματα θα μελετηθούν στα πλαίσια της υλοποίησης της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 26.8.2015, με την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε, μεταξύ άλλων, όπως εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Οικονομικών να ετοιμάσει σχετική νομοθεσία για τη μεταφορά του προσωπικού του Ιδρύματος στην Δημόσια Υπηρεσία.

4.40 ΙΔΡΥΜΑ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Οικονομικές Καταστάσεις. Τα θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε για τα έτη 2007 μέχρι 2011 παρουσιάζονται στην Έκθεσή μας για το 2012. Οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για τα έτη 2012, 2013 και 2014 υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας με καθυστέρηση στις 2.6.2015 και ως εκ τούτου δεν έχει διενεργηθεί ο νενομισμένος έλεγχος. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων για τα έτη 2012, 2013 και 2014 αναμένετε να αρχίσει κατά τις αρχές του 2016.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τον περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο του 2014 αρ. 20(I)/2014, οι οικονομικές καταστάσεις για κάθε οικονομικό έτος υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο εντός τεσσάρων μηνών μετά το τέλος κάθε οικονομικού έτους. Ως εκ τούτου, το Ίδρυμα θα πρέπει να μεριμνήσει ώστε να μην υπάρχουν οποιεσδήποτε καθυστερήσεις στην οριστικοποίηση και υποβολή των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τη νομοθεσία.

Καταγγελία αναφορικά με τον διορισμό μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου, οι οποίοι έχουν συγγενικά πρόσωπα πρώτου βαθμού που υπηρετούν ή διεκδικούν θέσεις ως μουσικοί στη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου. Μετά από σχετική διερεύνηση της πιο πάνω

καταγγελίας, η Υπηρεσία μας απέστειλε επιστολή στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, ημερ. 15.10.2014, με κοινοποίηση στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με την οποία παρατήρησε ότι ενδεχομένως προκύπτει ζήτημα ασυμβίβαστου σχετικά με τη συμμετοχή μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου στη συνεδρία του ημερ. 2.4.2012 στην οποία αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, η αλλαγή της πολιτικής για τη συμμετοχή των έκτακτων μουσικών στη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου, δεδομένης της συγγένειάς της με μουσικούς που ήταν στον κατάλογο, και υπέδειξε ότι το μέλος αυτό όφειλε να αποκαλύψει τη συγγένειά του με τους εν λόγω μουσικούς και να αποχωρήσει από τη συνεδρία. Επίσης διαπιστώθηκε ότι ο κατάλογος των έκτακτων μουσικών ο οποίος ισχύει από τον Ιούνιο του 2012 δεν είχε εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος και ότι παρουσιάζει ελλείψεις, αφού σε κάποιες συναυλίες συμμετείχαν έκτακτοι μουσικοί οι οποίοι δεν συμπεριλαμβάνονται σε αυτόν.

Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι δεν τηρούνται πρακτικά των ακροάσεων και των κριτηρίων επιλογής των έκτακτων μουσικών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο καθώς και αυτών που απορρίφθηκαν, πρακτική η οποία δεν συνάδει με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και διαφάνειας.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού στην απαντητική επιστολή της ημερ. 22.1.2015, μας πληροφόρησε ότι στην συνεδρία ημερ. 2.4.2012, στην οποία αποφασίστηκε η αλλαγή πολιτικής για τη συμμετοχή έκτακτων μουσικών στην Ορχήστρα, το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου το οποίο είχε συγγένεια με τους μουσικούς της ορχήστρας δεν συμμετείχε στη συζήτηση για το θέμα αυτό και ότι ο κατάλογος των έκτακτων μουσικών έτυχε καλυπτικής έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος στις 20.1.2015.

Επίσης, μας πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στις διαδικασίες πρόσληψης κατά τις πρόσφατες ακροάσεις που έγιναν το καλοκαίρι, τηρήθηκαν πρακτικά και οι εισηγήσεις της επιτροπής επιλογής τέθηκαν ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σύσταση: Αναμένεται ότι, όταν συντρέχουν λόγοι ασυμβίβαστου, σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου, το μέλος οφείλει να προβαίνει σε αποκάλυψη του γεγονότος και να απέχει από αυτή. Επίσης θα πρέπει πάντοτε να εφαρμόζονται οι αρχές χρηστής διοίκησης και διαφάνειας κατά τις διαδικασίες επιλογής και πρόσληψης μουσικών.

4.41 ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Οικονομική κατάσταση. Σύμφωνα με τις μη εξελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου, οι εισπράξεις για το έτος 2014 ανήλθαν σε €772.369, σε σύγκριση με €633.877 για το 2013. Αυτές προήλθαν από τέλη εισόδου στα Μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους (€754.765), από πώληση αντιγράφων κυπριακών αρχαιοτήτων (€17.604). Το Ταμείο δεν πραγματοποίησε καμία δαπάνη για το 2014, όπως και το 2013. Στις 31.12.2014 το συσσωρευμένο υπόλοιπο του Ταμείου ήταν €42.085.610, σε σύγκριση με €41.313.241 στις 31.12.2013.

Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 22.6.1990, ο Υπουργός Οικονομικών είχε εγκρίνει όπως στα αποθεματικά του Ταμείου τα οποία τηρούνται σε Κυβερνητικό Λογαριασμό Καταθέσεων υπολογίζεται τόκος προς 6 ¾% ετησίως με τον οποίο επιβαρύνεται το δημόσιο προς όφελος του Ταμείου. Με τη ψήφιση του περί ελευθεροποίησης του Επιτοκίου και Συναφών Θεμάτων Νόμου (Ν160(1)/99), που τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2001, ο Υπουργός Οικονομικών αποφάσισε όπως στα αποθεματικά του Ταμείου υπολογίζεται τόκος με βάση το Lombard Rate, όπως καθορίζεται από την Κεντρική Τράπεζα μείον 0,5%. Από 1.1.2008, με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωζώνη, ο τόκος υπολογίζεται με βάση το Ελάχιστο Επιτόκιο Προσφοράς για Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης, όπως καθορίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μείον 0,5%.

Σημειώνεται ότι το Ελάχιστο Επιτόκιο Προσφοράς για Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης για την περίοδο 1.1.2014-10.6.2014 ήταν 0,25%, για την περίοδο 11.6.2014-9.9.2014 0,15% και για την περίοδο 10.9.2014-31.12.2014 0,05%, και ως εκ τούτου δεν προκύπτουν τόκοι για το 2014.

Κατάργηση Ταμείου. Μέσα στα πλαίσια της απλοποίησης των λογιστικών διαδικασιών και της πιο αντιπροσωπευτικής παρουσίασης των συναλλαγών του Δημοσίου, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας έχει προτείνει προς το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Οικονομικών έχει συμφωνήσει, όπως το Ταμείο, μεταξύ άλλων Ειδικών Ταμείων, καταργηθεί.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων σε απαντητική επιστολή του, ημερ. 10.3.2014, προς τη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας, εξέφρασε την αντίθεσή του με την εισήγησή της για κατάργηση του Ταμείου, επειδή, όπως ανέφερε, ο σκοπός για τον οποίο ιδρύθηκε το Ταμείο που ήταν η συσσώρευση του απαιτούμενου ποσού προκειμένου να καταστεί εφικτή η ανέγερσή του, εξακολουθεί να υφίσταται. Η άποψη του Γενικού Διευθυντή μας βρίσκει σύμφωνους.

4.42 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Αποτελέσματα έτους και οικονομική εξάρτηση του Οργανισμού.

Τα έσοδα και έξοδα του Οργανισμού για το 2014 ανήλθαν σε €4.936.747 και €5.373.692, αντίστοιχα, σε σύγκριση με €6.139.138 και €5.800.983 το 2013, με αποτέλεσμα ο Οργανισμός να παρουσιάσει έλλειμμα ύψους €436.945, σε σχέση με πλεόνασμα ύψους €338.155 το 2013. Στα έσοδα του Οργανισμού περιλαμβάνεται κρατική χορηγία €2.809.655 (€3.822.252 για το 2013), που συνιστά το 57% των εσόδων για το 2014. Επισημαίνεται και πάλι ότι η συνέχιση της λειτουργίας του Οργανισμού εξαρτάται αποκλειστικά από την κρατική χορηγία.

Θέματα προσωπικού.

(α) Προσωπικό. Κατά το 2014 ο Οργανισμός, απασχολούσε 27 άτομα σε μόνιμες θέσεις, δυο ωρομίσθιους και τέσσερεις έκτακτους γραφείς.

Οι δαπάνες για μισθούς, επιδόματα και εργοδοτικές εισφορές του προσωπικού ανήλθαν σε €1.055.256, σε σύγκριση με €1.199.438 το 2013.

(β) Ταμείο Φιλοδωρήματος. Το Συμβούλιο του Οργανισμού, στις συνεδρίες του ημερ. 29.9.1994 και 6.10.1994, ενέκρινε τους όρους υπηρεσίας του προσωπικού με σύμβαση, στους οποίους αναφερόταν ότι, με τη λήξη της εργασίας τους, θα τους παραχωρείτο φιλοδώρημα, χωρίς ωστόσο να θεσμοθετήσει την απόφαση αυτή με την έκδοση σχετικών Κανονισμών. Με την πλήρωση των μόνιμων θέσεων του Οργανισμού στις 21.12.2007, το προσωπικό με σύμβαση μονιμοποιήθηκε και τερματίστηκαν οι εισφορές στο πιο πάνω Ταμείο, το οποίο στις 31.12.2011 παρουσίαζε υπόλοιπο ύψους €98.252.

Βάσει σχετικής κατάστασης που ετοιμάστηκε από το λογιστήριο του Οργανισμού, μέχρι και τις 31.12.2013 το συνολικό ποσό, που αναλογεί στο Ταμείο Φιλοδωρήματος, για το προσωπικό που, σύμφωνα με τα συμβόλαια του, συμμετέχει στο πιο πάνω Ταμείο, ανέρχεται σε €273.157 και αφορά σε δώδεκα υπαλλήλους, των οποίων η πρόσληψη έγινε από το 1991 μέχρι και το 2005, παρουσιάζεται δηλαδή έλλειμμα €174.905.

Με την έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων των περί του Οργανισμού Νεολαίας (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμών του 2013 οι οποίοι θα έχουν αναδρομική ισχύ από το 1994, το πιο πάνω Ταμείο θα καταργηθεί.

Στις 6.5.2015 ο Οργανισμός αποτάθηκε στους νομικούς του σύμβουλους για νομική γνωμάτευση σχετικά με το θέμα.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως επισπευθούν οι διαδικασίες για επίλυση του θέματος.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι ο Οργανισμός έχει στις άμεσες προτεραιότητές του το εν λόγω θέμα και το εξετάζει σε συνάρτηση με το θέμα του σχεδίου σύνταξης, οι Κανονισμοί του οποίου εκκρεμούν για έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Για το χειρισμό του θέματος, ο Οργανισμός ζήτησε γνωματεύσεις από τους νομικούς του συμβούλους.

Ευρωπαϊκά προγράμματα.

Ο Οργανισμός συμμετέχει στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα «Νέα Γενιά σε Δράση» και «Erasmus+» που καλύπτουν τις περιόδους 2007-2013 και 2014-2020, αντίστοιχα. Στα πλαίσια των πιο πάνω προγραμμάτων, ο Οργανισμός επιχορηγεί διάφορες οργανώσεις/ομάδες νεολαίας για τη διενέργεια σχετικών δράσεων, σύμφωνα με τους Οδηγούς των Προγραμμάτων, οι οποίοι ετοιμάστηκαν στη βάση των σχετικών απαιτήσεων της ΕΕ. Με την υπογραφή της σύμβασης, καταβάλλεται, στις πλείστες περιπτώσεις, ως προπληρωμή το 80% της εγκριμένης χορηγίας, ενώ το υπόλοιπο καταβάλλεται με την έγκριση του τελικού απολογισμού, ο οποίος πρέπει να αποστέλλεται το αργότερο σε δυο μήνες από την ημερομηνία λήξης της περιόδου του σχεδίου δράσης.

Διαπιστώθηκε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, οι σχετικές υπενθυμίσεις από τον Οργανισμό Νεολαίας προς τις Οργανώσεις που καθυστερούν να υποβάλουν τελικό απολογισμό, δεν αποστέλλονται εντός των προθεσμιών που αναφέρονται στους Οδηγούς των προγραμμάτων αλλά με καθυστέρηση. Επιπρόσθετα, στις περιπτώσεις που οι τελικοί απολογισμοί υποβάλλονται με καθυστέρηση, συνήθως δεν επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στους Οδηγούς. Διαπιστώθηκαν, επίσης, αρκετές περιπτώσεις όπου οι Οργανώσεις υπέβαλαν τελικούς απολογισμούς εντός του 2014 ή του 2015, αλλά δεν έχουν ακόμη εξεταστεί από τον Οργανισμό.

Επισημάνουμε ότι, η μη επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων, συνεπάγεται τη μη συμμόρφωση του Οργανισμού με τους Κανονισμούς του Οδηγού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και επιφέρει αύξηση στο διοικητικό κόστος για την παρακολούθηση των πιο πάνω αιτήσεων.

Σύσταση: Ο Οργανισμός θα πρέπει να τηρεί αυστηρά τις προβλεπόμενες διαδικασίες και όρους/χρονοδιαγράμματα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις διαπιστώσεις μας και ότι θα ληφθεί κάθε δυνατό μέτρο ώστε να τηρούνται πιστά οι προβλεπόμενες διαδικασίες και οι όροι/χρονοδιαγράμματα του Οδηγού του Προγράμματος.

Πρωτοβουλίες Νέων.

Η σχετική δαπάνη για το 2014 ανήλθε στο €1.096.131 (2013: €1.191.271) και αφορά κυρίως στην επιχορήγηση συγκεκριμένων δράσεων που αναλαμβάνουν οι νέοι της Κύπρου. Από δειγματοληπτική εξέταση των επιχορηγήσεων που δόθηκαν κατά το 2014, διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

(α) Ύψος χορηγιών. Με την υποβολή των αιτήσεων από τις Οργανώσεις, οι αιτήσεις εξετάζονται από υπηρεσιακή Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία συστήνει το ύψος της χορηγίας, εντός του ανώτατου ορίου που καθορίζεται στον Οδηγό του προγράμματος για κάθε δραστηριότητα. Ακολούθως, το ύψος της προτεινόμενης χορηγίας εξετάζεται από την τριμελή Επιτροπή Πρωτοβουλιών του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία αναπροσαρμόζει το ύψος της χορηγίας, κατά την κρίση της. Διαπιστώθηκε ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, το ύψος των χορηγιών αναπροσαρμόζεται από την τριμελή Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς όμως οι αποφάσεις και οι λόγοι της αναπροσαρμογής να τεκμηριώνονται.

Σύσταση: Για σκοπούς διαφάνειας, θεωρούμε ότι πρέπει να τηρούνται πρακτικά των αποφάσεων της τριμερούς Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου και οι αποφάσεις της να τεκμηριώνονται δεόντως.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι, από το 2015, που εφαρμόστηκε ο νέος Οδηγός του Προγράμματος «Πρωτοβουλίες Νέων», δεν υφίσταται η τριμελής επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου. Όλες οι αιτήσεις εξετάζονται υπηρεσιακά στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων, τα οποία καθορίζονται στον Οδηγό του Προγράμματος και υποβάλλεται εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ουσιαστικά την επικυρώνει. Στις περιπτώσεις που το απαιτούμενο ποσό, με βάση τα αιτήματα και την εισήγηση, δεν είναι αρκετό, η ολομέλεια του Διοικητικού Συμβουλίου προβαίνει σε απομείωση των ποσών με βάση προκαθορισμένη και συγκεκριμένη φόρμουλα, ούτως ώστε να κατανέμεται στους δικαιούχους το διαθέσιμο ποσό.

(β) Δράση 2.1 «Προστασία του περιβάλλοντος» και Δράση 2.5 «Νεολαία και Αθλητισμός». Κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του 2012 και 2013, εντοπίστηκαν περιπτώσεις επιχορηγήσεων στα πλαίσια των πιο πάνω δράσεων, για τις οποίες εκφράσαμε τις επιφυλάξεις μας κατά πόσο τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στον Οργανισμό ήταν επαρκή για τεκμηρίωση υλοποίησης των δράσεων και ζητήσαμε, για τις περιπτώσεις αυτές, όπως απαιτηθούν, από τους διοργανωτές η υποβολή σχετικών παραστατικών. Ο Οργανισμός ζήτησε τα σχετικά παραστατικά από τους διοργανωτές, οι οποίοι όμως δήλωσαν ότι δεν είναι εφικτό να τα προσκομίσουν, λόγω του ότι δεν ζητήθηκαν κατά την περίοδο των διοργανώσεων.

Σύσταση: Οι αρμόδιοι λειτουργοί πρέπει να τηρούν αυστηρά τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις που καθορίζει ο Οργανισμός στον νέο Οδηγό του προγράμματος και να ζητούν έγκαιρα την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη διαπίστωσή μας, και ότι πλέον οι αρμόδιοι λειτουργοί ελέγχουν την τήρηση των κριτηρίων και των προϋποθέσεων που καθορίζονται στον νέο Οδηγό Προγράμματος και ζητούν έγκαιρα την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών, ως η σύστασή μας.

(γ) Δράση 4 «Εκπαιδευτικές εκδρομές». Στα πλαίσια της πιο πάνω Δράσης, κατά το 2014 εγκρίθηκε, από το Διοικητικό Συμβούλιο, η χορηγία συνολικού ποσού ύψους €113.337. Διαπιστώθηκε ότι οι αιτήσεις των Οργανώσεων, οι οποίες εξετάζονται από υπηρεσιακή επιτροπή και στη συνέχεια εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, δεν τυγχάνουν του ίδιου χειρισμού, αλλά το ποσό που εγκρίνεται κυμαίνεται, ανάλογα με την Οργάνωση. Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση Οργάνωσης η οποία υπέβαλε αιτήσεις για χορηγία τεσσάρων τριήμερων εκδρομών 45 ατόμων σε κατασκηνωτικό χώρο και το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως οι εκδρομές επιχορηγηθούν με ποσό €4.700/εκδρομή (εισήγηση υπηρεσιακής επιτροπής: €2.000), ενώ σε άλλη περίπτωση τριήμερης εκδρομής 250 ατόμων άλλης Οργάνωσης, με διαμονή σε διαμερίσματα, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την επιχορήγηση με ποσό ύψους €2.000. Αναφέρεται επίσης ότι, στην επιστολή που στάλθηκε στην πρώτη Οργάνωση, αναφέρεται ως προϋπολογισμός για την κάθε εκδρομή το ποσό των €2.750 και ως ποσό χορηγίας οι €4.700, γεγονός που συνεπάγεται την επιχορήγηση, από τον Οργανισμό, της εκδρομής, με μεγαλύτερο ποσό από ότι το υπολογιζόμενο συνολικό κόστος. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον τελικό απολογισμό και τα τιμολόγια που προσκομίστηκαν, όλες οι εκδρομές, ανεξάρτητα από την αφετηρία και τον αριθμό των συμμετεχόντων, στοίχισαν €4.700 η κάθε μία, γεγονός, που κατά την άποψή μας, δημιουργεί ερωτηματικά ως προς την εγκυρότητά τους.

Σύσταση: Θα πρέπει όλες οι αιτήσεις να εξετάζονται με τους ίδιους όρους και κριτήρια, ώστε να μην προκύπτει άνιση μεταχείριση και τα ποσά χορηγιών να υπολογίζονται στην ίδια βάση (π.χ. καθορισμός συγκεκριμένου ποσού επιχορήγησης ανά άτομο για τις εκδρομές που περιλαμβάνουν διανυκτέρευση, νοουμένου ότι αυτό δεν θα υπερβαίνει το πραγματικό κόστος, βάσει των δικαιολογητικών που θα υποβάλλονται για τεκμηρίωσή του).

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη διαπίστωσή μας για το εν λόγω θέμα και μας ανέφερε ότι, με την υιοθέτηση του νέου Οδηγού του Προγράμματος από το 2015, αποφεύγονται τέτοιοι χειρισμοί και όλες οι αιτήσεις εξετάζονται με τους ίδιους όρους και κριτήρια.

(δ) Δράση 7.1 «Οικονομική ενίσχυση Συντονιστικών Σωματείων Νεολαίας». Κατά το 2014, καταβλήθηκαν €368.000 (2013: €378.000), στα πλαίσια της πιο πάνω Δράσης, σε συνολικά δέκα δικαιούχους, χωρίς ωστόσο να αιτιολογείται ο τρόπος υπολογισμού της κάθε επιχορήγησης. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τον Οδηγό Έργου για το 2013-2014, όσον αφορά στην εν λόγω Δράση, η υποβολή οικονομικών καταστάσεων πιστοποιημένων από εγκεκριμένο ελεγκτικό γραφείο, απαιτείται μόνο για την επιχορήγηση του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου και του Κυπριακού Οργανισμού Κέντρων Νεότητας. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον νέο Οδηγό του προγράμματος, ο οποίος εφαρμόζεται από τον Δεκέμβριο 2014, όλοι οι δικαιούχοι της πιο πάνω Δράσης πρέπει να υποβάλλουν ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις του προηγούμενου έτους.

Σύσταση: Αναμένουμε ότι από το 2015 θα εφαρμοστούν πλήρως οι πρόνοιες του νέου Οδηγού σχετικά με την συγκεκριμένη Δράση. Πρόσθετα, εισηγούμαστε όπως ο τρόπος υπολογισμού της κάθε ετήσιας επιχορήγησης παρουσιάζεται αναλυτικά σε πρακτικό/κατάσταση, το οποίο να εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη διαπίστωσή μας για το εν λόγω θέμα και μας ανέφερε ότι, με την υιοθέτηση του νέου Οδηγού του Προγράμματος, εφαρμόστηκαν όλα όσα αναφέρουμε στη σύστασή μας.

(ε) Βεβαίωση των εσόδων και εξόδων επιχορηγούμενης εκδήλωσης/δραστηριότητας. Σύμφωνα με τον Οδηγό του προγράμματος, οι δικαιούχοι οφείλουν, μετά το τέλος της δραστηριότητας, να υποβάλλουν πρωτότυπα τιμολόγια και αποδείξεις είσπραξης ή, σε περίπτωση που ο δικαιούχος επιθυμεί να του επιστραφούν τα πρωτότυπα παραστατικά, τότε είναι υπόχρεος να τα προσκομίσει μαζί με αντίγραφο τους, το οποίο θα πιστοποιείται. Από δειγματοληπτικό έλεγχο στις χορηγίες που καταβλήθηκαν εντός του 2014, διαπιστώθηκε ότι τα πιο πάνω δεν εφαρμόζονται σε όλες τις περιπτώσεις.

Σύσταση: Εισηγούμαστε όπως, πριν την καταβολή της χορηγίας, διενεργείται ενδεδειγμένος έλεγχος όλων των παραστατικών. Στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος επιθυμεί να του επιστραφούν τα πρωτότυπα παραστατικά, θα ήταν ορθότερο αυτά να σφραγίζονται με σφραγίδα που να δηλώνει ότι αυτά υποβλήθηκαν στον Οργανισμό για επιχορήγηση, ώστε να αποτρέπεται το ενδεχόμενο επαναυποβολής της σε άλλο Κυβερνητικό Οργανισμό ή Υπηρεσία, για λήψη πρόσθετης χορηγίας.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη διαπίστωσή μας που αφορά στη βεβαίωση των εσόδων και εξόδων επιχορηγούμενης εκδήλωσης/δραστηριότητας και ότι εκ παραδρομής, σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν εφαρμόστηκε επακριβώς η πρόνοια του Οδηγού που αφορά στην υποβολή πρωτότυπων τιμολογίων και αποδείξεων είσπραξης. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι από τώρα και στο εξής θα τεθούν σε εφαρμογή οι συστάσεις μας.

Επίσης, παρά το γεγονός ότι στον Οδηγό του προγράμματος για το 2013-2014 αναφέρεται ότι, τα έσοδα της επιχορηγούμενης δραστηριότητας πρέπει να δηλώνονται και να υποβάλλονται μαζί με όλα τα σχετικά παραστατικά, διαπιστώθηκε ότι ο όρος δεν τηρείται. Σημειώνεται επίσης ότι, ο νέος Οδηγός που εφαρμόστηκε τον Δεκέμβριο 2014, αναφέρει ότι ο αιτητής πρέπει να αναφέρει τυχόν άλλες πηγές

χρηματοδότησης πέραν της επιχορήγησης του Οργανισμού, χωρίς να απαιτείται η προσκόμιση στοιχείων. Συνεπώς, ο Οργανισμός δεν μπορεί να είναι σε θέση να γνωρίζει με βεβαιότητα ότι δεν προκύπτει κέρδος για τον δικαιούχο.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως τροποποιηθεί ο Οδηγός προγράμματος, ώστε οι δικαιούχοι να είναι υπόχρεοι να υποβάλλουν πλήρη στοιχεία των εσόδων τους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με την παρατήρησή μας και ότι ο Οδηγός του Προγράμματος θα τροποποιηθεί σχετικά, ως η εισήγησή μας.

(στ) Προβολή του προγράμματος Πρωτοβουλίες Νέων. Σύμφωνα με τον Οδηγό του προγράμματος, οι δικαιούχοι υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το επίσημο λογότυπο του Οργανισμού, νοούμενου ότι ενημερώνονται για την έγκριση της αίτησης τους τουλάχιστον 30 ημέρες πριν την έναρξη της δραστηριότητας. Επίσης, οι δικαιούχοι θα πρέπει να αποστέλλουν, σε ηλεκτρονική μορφή, τα διαφημιστικά τους έντυπα στον Οργανισμό. Διαπιστώθηκε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις δεν τεκμηριώνεται η προβολή του Οργανισμού από τους δικαιούχους. Διαπιστώθηκε επίσης ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, παρά το γεγονός ότι οι αιτήσεις υποβάλλονται έγκαιρα, η αξιολόγηση και έγκρισή τους καθυστερεί, με αποτέλεσμα να μην ενημερώνονται έγκαιρα οι δικαιούχοι.

Σύσταση: Ο Οργανισμός θα πρέπει να βελτιώσει τις διαδικασίες του έτσι ώστε οι αιτήσεις να εξετάζονται το ταχύτερο δυνατόν και να παρέχεται ο χρόνος για προβολή του Οργανισμού σε όλες τις δραστηριότητες. Επίσης, θα πρέπει να υποβάλλονται αποδεικτικά της προβολής του Οργανισμού από όλες τις Οργανώσεις και για όλες τις δραστηριότητες.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τις διαπιστώσεις μας, αναφέροντας ότι το πρόβλημα οφείλεται στο ότι η λειτουργία του εν λόγω Προγράμματος είναι πολύ απαιτητική σε σχέση με τις διαδικασίες λειτουργίας του και απαιτείται η ενασχόληση περισσότερων μελών του προσωπικού από ότι ο Οργανισμός μπορεί να διαθέσει, λαμβάνοντας υπόψη και τις υπόλοιπες ανάγκες του. Ο Οργανισμός προβληματίστηκε ιδιαίτερα για το θέμα αυτό και στον Προϋπολογισμό του 2016 συμπεριλήφθηκε κονδύλι για τη μηχανογράφηση της λειτουργίας του Προγράμματος «Πρωτοβουλίες Νέων», ούτως ώστε να εξοικονομηθεί χρόνος στη διαχείρισή του και να επιτευχθεί η καλύτερη λειτουργία του.

(ζ) Επιβεβαίωση πληροφοριών που περιγράφονται στις αιτήσεις. Σύμφωνα με τους Οδηγούς του προγράμματος, λειτουργοί του Οργανισμού δύνανται ανά πάσα στιγμή να διενεργήσουν επιτόπιο έλεγχο προς επιβεβαίωση των πληροφοριών που περιγράφονται στις αιτήσεις. Παρόλο ότι, όπως μας πληροφορήσατε, διενεργήθηκε μικρός αριθμός επιτόπιων ελέγχων, δεν προσκόμισε οποιαδήποτε σχετική γραπτή έκθεση ή άλλο παραστατικό που να καταδεικνύει τη διενέργειά τους. Όπως αναφέρεται στην επιστολή σας προς της Υπηρεσία μας με ημερ. 5.6.2015, από τον Ιούλιο 2015 θα γίνονται επιτόπιοι έλεγχοι σε ποσοστό τουλάχιστον 10%, των εγκεκριμένων δραστηριοτήτων κάθε περιόδου και για τον σκοπό αυτό ετοιμάστηκαν σχετικά έντυπα, τα οποία θα συμπληρώνονται κατά τη διεξαγωγή επιτόπιων ελέγχων.

Σύσταση: Υλοποίηση των αναφερόμενων δεσμεύσεων του Οργανισμού.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι αποτελεί προτεραιότητα η επιβεβαίωση των πληροφοριών που περιγράφονται στις αιτήσεις των δικαιούχων, γι' αυτό ετοιμάστηκαν σχετικά έντυπα, τα

οποία θα συμπληρώνονται κατά τη διάρκεια των επιτόπιων ελέγχων. Ανέφερε επίσης ότι η διενέργεια επιτόπιων ελέγχων δεν εφαρμόστηκε, λόγω του ότι οι πλείστες δραστηριότητες διεκπεραιώθηκαν πριν από την ενημέρωση των δικαιούχων από τον Οργανισμό ότι εγκρίθηκαν για επιχορήγηση.

Μεταστέγαση γραφείων Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου.

Μετά από την καταρχήν έγκριση που δόθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στις 2.7.2013, την προκήρυξη υποβολής ενδιαφέροντος από τον Οργανισμό και την αξιολόγηση των διαφόρων προτάσεων που υποβλήθηκαν, ο Οργανισμός υπογράψε ενοικιαστήριο έγγραφο για ενοικίαση μέρους κτιρίου στην Λεωφόρο Αθαλάσσας, για περίοδο επτά ετών, από την 1.1.2015, με δικαίωμα ανανέωσης για περαιτέρω επτά χρόνια.

Από εξέταση του θέματος, προέκυψαν τα ακόλουθα:

(α) Στεγαστικές ανάγκες Οργανισμού. Με βάση πίνακα που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, οι ανάγκες σε εμβαδό του Οργανισμού, συμπεριλαμβανομένων των κοινόχρηστων χώρων, χώρων υγιεινής, αποθηκών, αιθουσών συνεδριάσεων κλπ, υπολογίστηκαν σε 885 τ.μ. Παρόλο που το προσφερόμενο εμβαδό (920 τ.μ) του κτιρίου που τελικά ενοικιάστηκε κάλυπτε τις ανάγκες του Οργανισμού, αποφασίστηκε, μετά την κατακύρωση, όπως ενοικιαστεί ακόμη ένας επιπρόσθετος όροφος, συνολικού εμβαδού 150.τ.μ, αυξάνοντας το συνολικό ενοικιαζόμενο εμβαδό κατά 185 τ.μ ή κατά 21% σε σχέση με το υπολογιζόμενο, από το Τμήμα Δημοσίων Έργων, εμβαδό. Επισημαίνεται επίσης ότι, στην προκήρυξη ενδιαφέροντος δεν αναφέρεται ότι γίνονταν αποδεκτές προτάσεις για μεγαλύτερους χώρους ενοικίασης, κάτι που πιθανόν να περιόρισε τις προτάσεις που υποβλήθηκαν.

Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε τους λόγους για τους οποίους ο Οργανισμός αποφάσισε την αύξηση των ενοικιαζόμενων χώρων μετά την απόφαση για ενοικίαση του συγκεκριμένου κτιρίου.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι, λόγω του χαμηλού ενοικίου σε σύγκριση με το υφιστάμενο, κρίθηκε χρήσιμο να ενοικιαστεί ο πρόσθετος χώρος που διαμορφώθηκε ως αίθουσα εκδηλώσεων.

(β) Αξιολόγηση των προτάσεων. Σύμφωνα με τον πίνακα αξιολόγησης, που ετοιμάστηκε από την Επιτροπή, από το σύνολο των 19 προτάσεων που υποβλήθηκαν, τα επτά κτίρια δεν πληρούσαν τις ελάχιστες απαιτούμενες προϋποθέσεις. Με βάση τα στοιχεία του πίνακα, θα έπρεπε να αποκλειστούν, για τους ίδιους λόγους, ακόμη τέσσερις προτάσεις, συμπεριλαμβανομένης εκείνης που αφορούσε στο κτίριο που ενοικιάστηκε, αφού δεν πληρούσε τις ελάχιστες απαιτήσεις, όσον αφορά στην υποβολή άδειας οικοδομής και τελικής έγκρισης του κτιρίου. Επίσης, η πολεοδομική έγκριση που υποβλήθηκε φέρει ημερομηνία έτους 2001 και πιθανόν να έχει λήξη, ενώ το κτίριο δεν έχει ενσωματωθεί στον τίτλο ιδιοκτησίας.

Σύσταση: Ζητήσαμε όπως ενημερωθούμε τους λόγους για τους οποίους έγινε αποδεκτή η πρόταση για ενοικίαση του υπό αναφορά κτιρίου, αφού, βάσει των πιο πάνω, θα έπρεπε να είχε απορριφθεί. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για ενσωμάτωση του κτιρίου στο τίτλο ιδιοκτησίας.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι η τετραμελής επιτροπή λανθασμένα θεώρησε ότι τα δικαιολογητικά που υπέβαλε ο ιδιοκτήτης των υφιστάμενων γραφείων πληρούσαν τις απαιτούμενες προδιαγραφές και, συνεπώς, το Διοικητικό Συμβούλιο δεν είχε την ορθή πληροφόρηση κατά τη λήψη της απόφασής του. Μετά από την παρατήρησή μας, ο Οργανισμός έχει ζητήσει από τον ιδιοκτήτη όπως προβεί στις απαραίτητες διαδικασίες για ενσωμάτωση του κτιρίου στον τίτλο ιδιοκτησίας, ως η υπόδειξή μας και το Διοικητικό Συμβούλιο θα λάβει τα αναγκαία μέτρα διερεύνησης της ευθύνης των μελών που αποτελούσαν την τετραμελή επιτροπή.

(γ) Επιθεώρηση κτιρίου από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Κράτους. Παρόλο που όλες οι αρμόδιες Κυβερνητικές Υπηρεσίες επιθεώρησαν και υπέβαλαν, τέσσερεις τουλάχιστον μήνες πριν από την έναρξη ενοικίασεως του κτιρίου, σχετικές εκθέσεις με διάφορες απαιτήσεις, παρατηρήθηκε ότι κατά τον Σεπτέμβριο 2015, δηλαδή δεκατρείς μήνες μετά την αρχική ειδοποίηση, εξακολουθεί να εκκρεμεί προς διευθέτηση αριθμός εργασιών.

Σύσταση: Να καταγραφούν όλες οι εκκρεμείς εργασίες και να απαιτηθεί από τον ιδιοκτήτη η άμεση διευθέτησή τους.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι, σε συνεργασία με όλες τις αρμόδιες κυβερνητικές Υπηρεσίες, και μετά από σχετική αλληλογραφία με τον ιδιοκτήτη του κτιρίου, στις 27.10.2015 διεκπεραιώθηκαν όλες οι εκκρεμούσες εργασίες, εκτός από μία, η οποία αναμένεται ότι θα διεκπεραιωθεί προσεχώς.

Ξενώνας Νέων.

Διαπιστώθηκε ότι τα λειτουργικά έξοδα του Ξενώνα Νέων, είναι δυσανάλογα με τα αντίστοιχα έσοδά του. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με την έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας που υποβλήθηκε στις 23.5.2014 σχετικά με το ρόλο και το έργο του Οργανισμού, ορισμένα προγράμματα, μεταξύ των οποίων και η λειτουργία του Ξενώνα, ίσως να μην εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Οργανισμού, και γίνεται εισήγηση για παραχώρηση του Ξενώνα σε ιδιώτη, στον οποίο να καταβάλλεται ανάλογο αντίτιμο όταν προκύπτει ανάγκη χρήσης του από τον Οργανισμό.

Σύμφωνα με τις θέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, σε σχέση με την πιο πάνω έκθεση, η λειτουργία του συγκεκριμένου κτιρίου δεν πρέπει να συνεχίσει, αφού το όφελος προς τους νέους είναι περιορισμένο, λόγω του μικρού μεγέθους του και του υψηλού κόστους λειτουργίας του.

Σύσταση: Αντιλαμβανόμαστε ότι, τόσο ο Ξενώνας Νέων, όσο και τα υπόλοιπα έργα υποδομής του Οργανισμού θεωρούνται ως παροχές προς τους νέους και συνεπώς έχουν μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα, ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τις επισημάνσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας και τις αντίστοιχες θέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, αναμένουμε ότι, με την ολοκλήρωση της μελέτης που εκπονείται αναφορικά με την αναδιάρθρωση του Οργανισμού, θα επισπευτούν οι διαδικασίες για τη λήψη των αναγκών αποφάσεων, ώστε να επέλθουν εξοικονομήσεις στον Προϋπολογισμό του Οργανισμού.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μάς πληροφόρησε ότι, τόσο το θέμα της συνέχισης ή όχι της λειτουργίας του Ξενώνα Νέων, όσο και άλλων προγραμμάτων του Οργανισμού Νεολαίας, θα αποφασιστούν μετά από την ολοκλήρωση της μελέτης που εκπονείται αναφορικά με την αναδιάρθρωση του Οργανισμού στο σύνολό του.

Συνταξιοδοτικά ωφελήματα προσωπικού.

Σύμφωνα με τον περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμο του 1994, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον Νόμο του 2007 (Ν.151(Ι)/2007), καθώς και σύμφωνα με τους περί Οργανισμού Νεολαίας (Διάρθρωση και Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμούς του 2007 (Κ.Δ.Π. 513/2007), τα ωφελήματα αφυπηρέτησης, καθορίζονται με Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 33 του Νόμου. Παρατηρήσαμε ότι, παρόλο που έχουν παρέλθει πέραν των πέντε χρόνων από την ημερομηνία τροποποίησης της νομοθεσίας, δεν έχουν θεσπιστεί ακόμα οι σχετικοί Κανονισμοί που να διέπουν τα ωφελήματα αφυπηρέτησης των υπαλλήλων του Οργανισμού.

Λόγω της πιο πάνω εκκρεμότητας, οι υποχρεώσεις του Οργανισμού σε σχέση με τα ωφελήματα αφυπηρέτησης του προσωπικού δεν έχουν αποτιμηθεί και δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις.

Σύσταση: Με τη θέσπιση των πιο πάνω Κανονισμών ο Οργανισμός να προβεί άμεσα σε αναλογιστική εκτίμηση του κόστους ωφελημάτων αφυπηρέτησης.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος του Οργανισμού, οι σχετικοί Κανονισμοί έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 6.5.2015 και στις 20.5.2015 έχουν κατατεθεί στην Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση. Μετά τη θέσπιση των Κανονισμών, ο Οργανισμός θα προβεί σε αναλογιστική εκτίμηση του κόστους των ωφελημάτων αφυπηρέτησης.

4.43 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ίδρυση. Ο Οργανισμός ιδρύθηκε με βάση το άρθρο 3 του περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμου αρ. 89(Ι) του 2001, το οποίο τέθηκε σε ισχύ με την Κ.Δ.Π. 565/2002 στις 22.11.2002. Σύμφωνα με τον Νόμο, ο Οργανισμός αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και σκοπός του είναι η εφαρμογή Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓεΣΥ).

Οικονομική κατάσταση. Τα έσοδα και τα έξοδα του Οργανισμού, καθώς επίσης το πλεόνασμα/έλλειμμα για τα έτη 2013 και 2012 σύμφωνα με τις μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ήταν όπως πιο κάτω:

	2013	2012
	€	€
Έσοδα	3.750.693	2.669.982
Έξοδα	3.154.923	3.575.630
(Έλλειμμα)	595.770	(905.648)

Αναφέρεται ότι ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του Οργανισμού για τα έτη 2013 και 2012 θα ανατεθεί σε ιδιώτες ελεγκτές, δυνάμει του άρθρου 8 των περί της Κατάθεσης Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων Νόμων του 2002 μέχρι 2014.

Προϋπολογισμός. Ο Προϋπολογισμός για το 2013 υποβλήθηκε στο Υπουργείο Υγείας στις 21.6.2012. Εν όψει της εγκυκλίου επιστολής του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 7.1.2013 για ενσωμάτωση στον Προϋπολογισμό των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ρυθμίσεων, οι οποίες εγκρίθηκαν με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2013 για μείωση/κατάργηση των επιδομάτων στη Δημόσια Υπηρεσία, ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε στο Υπουργείο Υγείας την 1.2.2013 αναθεωρημένος Προϋπολογισμός, ο οποίος ψηφίστηκε σε Νόμο και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 29.4.2013.

Η Βουλή ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο. Για τις πληρωμές που διενεργήθηκαν κατά την περίοδο 1.3.2012 - 29.3.2012 και 1.3.2013 - 28.4.2013, δεν υπήρχε νομοθετική κάλυψη.

Προσωπικό και ωφελήματα. Στις 31.12.2013, ο Οργανισμός εργοδοτούσε 54 άτομα. Οι σχετικές δαπάνες ανήλθαν σε €2,7 εκ. το 2013 (85,7% των συνολικών δαπανών), σε σύγκριση με €2,8 εκ. το 2012 (78,3% των συνολικών δαπανών), σημειώθηκε δηλαδή μείωση ύψους €0,1 εκ. ή 3,6%.

Όσον αφορά στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι θα πρέπει να συνεισφέρουν και οι υπάλληλοι του Οργανισμού όπως γίνεται στον δημόσιο τομέα. Επιπρόσθετα εισηγηθήκαμε όπως το Ταμείο Ευημερίας δεν θα πρέπει να χρηματοδοτείται από τον Οργανισμό.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι, παρόλο που με βάση τους όρους εργοδότησης του προσωπικού και τις συλλογικές συμβάσεις που έχουν συννομολογηθεί, ο Οργανισμός έχει υποχρέωση να παρέχει δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στο προσωπικό, εντούτοις ο Οργανισμός προχώρησε πρόσφατα σε συμφωνία με το προσωπικό ώστε να συμμετέχει στο κόστος του σχεδίου

ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, εισαγωγή ποσού συμπληρωμής, καθώς και μείωση του παρεχόμενου πακέτου υπηρεσιών, ως προσπάθεια συγκράτησης της σχετικής δαπάνης.

Αναφορικά με το Ταμείο Ευημερίας, όπως πλείστα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου τα οποία επίσης παρέχουν παρόμοιο ωφέλημα στο προσωπικό τους, δεσμεύεται από τις κατά καιρούς Συλλογικές Συμβάσεις.

Υλοποίηση ΓΕΣΥ.

(α) Σύμφωνα με το αρχικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του ΓΕΣΥ, το οποίο ετοιμάστηκε το 2005, η εφαρμογή του σχεδίου αναμενόταν να γίνει στο τέλος του 2008. Στην έκθεση επαναξιολόγησης της πορείας του σχεδίου, η οποία ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Υγείας και το Υπουργείο Οικονομικών και υποβλήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο τον Φεβρουάριο 2009, η εισαγωγή του ΓΕΣΥ μετατέθηκε στο 2012. Με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τον Ιούνιο 2012, η εφαρμογή του σχεδίου μετατέθηκε για τα μέσα του 2015. Σύμφωνα με το αναθεωρημένο Μνημόνιο Συναντίληψης του Σεπτεμβρίου 2014, το σχέδιο θα ετίθετο/θα τεθεί σε εφαρμογή σταδιακά σε τρεις φάσεις:

Φάση Α: Υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας - επισκέψεις σε οικογενειακό ιατρό και παιδιάτρους (ημερ. εφαρμογής 1.7.2015).

Φάση Β: Εισαγωγή επιπρόσθετων υπηρεσιών υγείας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών από ιατρούς ειδικοτήτων για εξωνοσοκομειακή περίθαλψη και των εξωνοσοκομειακών φαρμάκων (ημερ. εφαρμογής 1.1.2016).

Φάση Γ: Πλήρης εφαρμογή του ΓΕΣΥ, η οποία θα περιλαμβάνει επιπρόσθετα, όλες τις υπηρεσίες δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας, εργαστηριακές και κλινικές εξετάσεις, νοσηλεία εσωτερικών ασθενών κ.ά. (ημερ. εφαρμογής 1.7.2016).

Με το αναθεωρημένο Μνημόνιο Συναντίληψης του Ιουνίου 2015, η πλήρης εφαρμογή του ΓΕΣΥ μετατέθηκε στο 2017. Σύμφωνα με το Μνημόνιο, θα έπρεπε μέχρι τις 30.6.2015 να εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο το νομοσχέδιο για την αυτονόμηση των κρατικών νοσοκομείων και να κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων, να ετοιμαστεί οδικός χάρτης για την αυτονόμηση και μέχρι τις 30.9.2015, να ετοιμαστεί σχέδιο αναδιάρθρωσης των κρατικών κέντρων υγείας. Παράλληλα θα πρέπει να προχωρήσει η διαδικασία του διαγωνισμού για το μηχανογραφημένο σύστημα, η οποία επίσης παρουσιάζει μεγάλη καθυστέρηση.

Η τροποποίηση της νομοθεσίας, για να καταστεί δυνατή η αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων, εκκρεμεί από το 2007. Το αρχικό νομοσχέδιο το οποίο κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για τροποποίηση του περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμου αρ. 89 (Ι) του 2001, αποσύρθηκε λόγω σοβαρών διαφωνιών μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και ζητήθηκε όπως κατατεθεί νέο νομοσχέδιο. Το νέο νομοσχέδιο υποβλήθηκε στο Υπουργείο Υγείας τον Δεκέμβριο 2013.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι, όσον αφορά στις καθυστερήσεις που παρουσιάζονται στην αναδιοργάνωση/αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων και στην κοστολόγηση των υπηρεσιών υγείας που παρέχονται από τα δημόσια νοσηλευτήρια, αυτές αφορούν θέματα που δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Οργανισμού. Μας πληροφόρησε επίσης ότι, ο Οργανισμός έχει ολοκληρώσει τη 2^η φάση του Ανταγωνιστικού Διαλόγου (Απόφαση ΔΣ:3/9/2015) για το Σύστημα Πληροφορικής του ΓΕΣΥ και θα καλέσει τις συμμετέχουσες εταιρείες στην υποβολή των προσφορών τους μόλις εξασφαλίσει πιστοποιητικό συμμόρφωσης από το Γενικό Λογιστήριο.

(β) Όπως έχει αναφερθεί σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, από την αρχή της λειτουργίας του Οργανισμού έχουν δαπανηθεί μεγάλα ποσά (περίπου €10,5 εκ.) για την αγορά υπηρεσιών συμβούλων για διάφορα έργα διαδικαστικού χαρακτήρα, όπως παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη στρατηγική εφαρμογής του ΓΕΣΥ (€6,3 εκ.), μίσθωση υπηρεσιών για την αγορά συστήματος πληροφορικής (€1,2 εκ.),

μίσθωση υπηρεσιών για την ανάπτυξη αναλογιστικού μοντέλου και υπολογισμό των δαπανών υγείας (€2,0 εκ.), ενώ σημαντικά έργα απαραίτητα για την εφαρμογή του ΓεΣΥ, όπως η αναδιοργάνωση/αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων και η κοστολόγηση των υπηρεσιών υγείας παραμένουν σε εκκρεμότητα.

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού μας πληροφόρησε ότι, οι δαπάνες κρίθηκαν αναγκαίες ώστε ο Οργανισμός να αναπτύξει την κατάλληλη τεχνογνωσία και να είναι έτοιμος για να προχωρήσει με επιτυχία στην εφαρμογή του ΓεΣΥ.

(γ) Το Τμήμα Φορολογίας (πρώην ΤΕΠ) και το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξέφρασαν την άποψη ότι είναι αδύνατο να αντεπεξέλθουν στον επιπρόσθετο όγκο εργασίας που θα απαιτηθεί, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές στα μηχανογραφικά συστήματα και να λειτουργήσει το σύστημα αποκοπής και είσπραξης εισφορών, λόγω έλλειψης ανθρώπινου δυναμικού, αλλά και οικονομικών πόρων. Τον Οκτώβριο 2013, υπέβαλαν στο Υπουργείο Υγείας τις ανάγκες τους για προσωπικό, ώστε να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους σχετικά με το ΓεΣΥ, καθώς επίσης χρονοδιάγραμμα για την προετοιμασία τους για την είσπραξη και αποκοπή των εισφορών για το ΓεΣΥ. Σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης για την εφαρμογή του σχεδίου, τα εν λόγω Τμήματα θα αρχίσουν να ετοιμάζουν τα μηχανογραφικά τους συστήματα μετά την ψήφιση της σχετικής νομοθεσίας.

Σημειώνεται ότι ετοιμάστηκε τελικό προσχέδιο των περί Γενικού Συστήματος Υγείας (Διαδικασία είσπραξης, καταβολής και παρακράτησης των εισφορών) Εσωτερικών Κανονισμών του 2013 το οποίο αναμένεται να σταλεί στον Υπουργό Υγείας για έγκριση μετά τη ψήφιση του τροποποιητικού νομοσχεδίου.

4.44 ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΥΙΚΗ ΔΥΣΤΡΟΦΙΑ

Συμφωνία συνεργασίας με το Υπουργείο Υγείας. Στις 26.11.2010, τέθηκε σε ισχύ νέα συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Υγείας (εκ μέρους της Κυβέρνησης) και του Ιδρύματος, αντικαθιστώντας το μνημόνιο συνεργασίας το οποίο ίσχυε από τις 26.10.1999. Η συμφωνία προνοεί τη θεσμοθέτηση της χρηματοδότησης του Προϋπολογισμού του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου (ΙΝΓΚ) από την Κυπριακή Δημοκρατία, ενώ το ΙΝΓΚ παρέχει υπηρεσίες προς την Κυπριακή Δημοκρατία έναντι συμφωνημένης αμοιβής (τιμοκατάλογος). Η χρηματοδότηση συνίσταται σε ετήσια χορηγία μέσω του Κρατικού Προϋπολογισμού για κάλυψη τυχόν ελλείμματος του ΙΝΓΚ, αφού ληφθούν υπόψη πρόσδοι από την παροχή υπηρεσιών (έρευνας και εκπαίδευσης, φαρμακευτικών και ιατρικών υπηρεσιών, συνεργασία κρατικών λειτουργών/ιατρών/επιστημόνων). Πέραν της πιο πάνω χορηγίας, το Κράτος επωμίζεται το κόστος των φαρμάκων, εφόσον σύμφωνα με τη συμφωνία, παρέχεται φαρμακευτική αγωγή σε όλους τους δικαιούχους ασθενείς που παρακολουθούνται στο ΙΝΓΚ, κάτω από τον διοικητικό και οικονομικό έλεγχο του Διευθυντή Φαρμακευτικών Υπηρεσιών.

Όπως διαπιστώθηκε, η συμφωνία δεν έχει ημερομηνία λήξης και δεν περιλαμβάνει πρόνοια για τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί σε περίπτωση τροποποίησης των όρων της. Επίσης υπάρχουν ασάφειες οι οποίες επηρεάζουν τη συνεργασία μεταξύ Κυβέρνησης και Ιδρύματος.

Στην απάντησή του ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ανέφερε ότι το Συμβούλιο δεν πιστεύει ότι η συμφωνία συνεργασίας με το Υπουργείο Υγείας χρειάζεται επαναδιαπραγμάτευση και ότι υπάρχει ασφαλιστική δικλείδα στη συμφωνία, η οποία προνοεί την ύπαρξη ειδικής επιτροπής που θα απαρτίζουν ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών και ο Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος, η οποία θα συμφωνεί τον ετήσιο προϋπολογισμό (και συνεπώς τη χρηματοδότηση του Ιδρύματος από την κυβέρνηση) και μάλιστα σε τριετή βάση. Συνεπώς, από τη στιγμή που συμφωνούνται τα κονδύλια χρηματοδότησης μέσα από την πιο πάνω διαδικασία, είναι εξαιρετικά απίθανο να προκύψει θέμα ελλείμματος στον προϋπολογισμό του Ιδρύματος. Αναφορικά με το ότι η συμφωνία συνεργασίας δεν έχει ημερομηνία λήξης, αυτό ήταν ουσιώδης όρος της συμφωνίας κατ' ότι αποσκοπούσε τη διαχρονική και αδιάλειπτη σχέση με το κράτος θεσμοθετώντας το Ίδρυμα και την σχέση

του με το κράτος.

Το Ίδρυμα δημιουργήθηκε και αναπτύχθηκε στη μορφή που είναι σήμερα τόσο με τη σύμφωνο γνώμη του Κράτους όσο και με την ουσιαστική συμμετοχή του Κράτους στο Διοικητικό του Συμβούλιο, αφού την πλειοψηφία των διοικητικών συμβούλων διορίζει η κυβέρνηση.

Κυβερνητική επιχορήγηση. Το ύψος της χορηγίας και το κόστος των φαρμάκων που κατέβαλε το Υπουργείο Υγείας τα τελευταία πέντε χρόνια παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2014 € εκ.	2013 € εκ.	2012 € εκ.	2011 € εκ.	2010 € εκ.
Κυβερνητική επιχορήγηση	4,9*	8,3	8,4	7,8	6,7
Κόστος φαρμάκων	5,0	5,7	5,7	5,2	4,9
Σύνολο	9,9	14,0	14,1	13,0	11,6

* Στον Προϋπολογισμό του 2014, η πρόνοια για υποστήριξη της ερευνητικής υποδομής του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής ύψους €3,2 εκ., περιλήφθηκε κάτω από τη Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Συντονισμού και Ανάπτυξης.

Έσοδα. Τα συνολικά έσοδα του Ιδρύματος το 2014 ανήλθαν σε €13,2 εκ. εκ των οποίων τα έσοδα από προσφερόμενες υπηρεσίες (εκτός του Υπουργείου Υγείας) και φοιτητικά δίδακτρα, ανήλθαν μόλις σε €2,6 εκ. ή 20% των συνολικών εσόδων.

Έξοδα. Τα συνολικά έξοδα του Ιδρύματος στις 31.12.2014 (εκτός αποσβέσεων) ανήλθαν σε €11,9 εκ.

Κόστος Προσωπικού. Στις 31.12.2014, το Ίδρυμα εργοδοτούσε 182 άτομα. Το κόστος προσωπικού ανήλθε σε €8,3 εκ. και αποτελεί το 69% των συνολικών εξόδων του Ιδρύματος. Όπως φαίνεται πιο πάνω η κυβερνητική χορηγία αποτελεί τη μεγαλύτερη πηγή εισοδημάτων του Ιδρύματος, αφού τα έσοδα από άλλες πηγές αποτελούν το 20% των εσόδων.

Πλήρωση θέσης Διευθυντή. Στις 16.11.2015 υπογράφηκε το Συμβόλαιο με τον Διευθυντή του Ιδρύματος (Chief Executive/Medical Director) για περίοδο πέντε χρόνων, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα πέντε χρόνια, και με ετήσιο μισθό ύψους €104.532, πλέον επίδομα ύψους €12.851 και παρεμφερή ωφελήματα, όπως έξοδα καυσίμων (μέχρι €3.464), έξοδα τηλεφώνου (μέχρι €2.078) και δωρεάν ιατροφαρμακευτική κάλυψη. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο δεν διαβουλευτήκε με το αρμόδιο Υπουργείο Υγείας προτού οριστικοποιήσει το Συμβόλαιο του Διευθυντή.

Έκταση υπηρεσιών που παρέχονται από το Ίδρυμα. Ο μη καθορισμός συστήματος για την παραπομπή ασθενών/εργαστηριακών αναλύσεων από τα δημόσια νοσηλευτήρια στο Ίδρυμα καθώς επίσης, η μη διεξαγωγή ελέγχου στον αριθμό των περιστατικών που παραπέμπονται, έχουν ως αποτέλεσμα το Υπουργείο να μην μπορεί να ελέγξει την έκταση των υπηρεσιών που παρέχει το Ίδρυμα προς την Κυπριακή Δημοκρατία.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου ανέφερε ότι στα πλαίσια της συμφωνίας συνεργασίας, στο τέλος κάθε τριμήνου αποστέλλεται κατάσταση του όγκου των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν στο Υπουργείο Υγείας την προηγούμενη περίοδο από το Ίδρυμα, ώστε το Υπουργείο Υγείας να έχει γνώση της έκτασης των εν λόγω υπηρεσιών.

Έφορος Κρατικών Ενισχύσεων. Ο Έφορος Κρατικών Ενισχύσεων σε επιστολή του ημερ. 18.8.2008, ενημέρωσε το Ίδρυμα για τις υποχρεώσεις του με βάση το Κοινοτικό Πλαίσιο για τις Κρατικές Ενισχύσεις ερευνητικών οργανισμών. Σύμφωνα με τον Έφορο, το Ίδρυμα, ως ερευνητικός οργανισμός που χρηματοδοτείται από το κράτος, θα έπρεπε από 1.1.2009 να τηρεί χωριστούς λογαριασμούς για τις οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες. Σε διαφορετική περίπτωση η ετήσια χρηματοδότησή του από το κράτος συνιστά κρατική ενίσχυση μη συμβατή με το κοινοτικό δίκαιο ή υπόκειται σε περιορισμό

και προϋποθέσεις των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων. Όπως φαίνεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος για το 2014, έγινε διαχωρισμός του ελλείμματος του έτους σε οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, χωρίς όμως να γίνουν χωριστοί λογαριασμοί.

Μη επεμβατική προγεννητική διάγνωση για το σύνδρομο Down. Το Ίδρυμα, στις 26.1.2011, καταχώρησε αίτηση για εγγραφή ευρεσιτεχνίας αναφορικά με την εφεύρεση μη επεμβατικής διάγνωσης για το σύνδρομο Down από το προσωπικό του. Τον Νοέμβριο του 2012, (βάσει σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ημερ. 5.10.2010), το Ίδρυμα παραχώρησε μέσω γραπτής συμφωνίας, το 99% των εσόδων από μελλοντική εκμετάλλευση της ευρεσιτεχνίας στην ιδιωτική εταιρεία NIPD Genetics Ltd.

Η συμφωνία προνοούσε:

(α) Παραχώρηση όλων των δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας από το Ίδρυμα στην NIPD Genetics Ltd με αντάλλαγμα την εισπραξη ποσοστού 1% από τα καθαρά έσοδα εκμετάλλευσης της ευρεσιτεχνίας σε οποιαδήποτε χώρα, και

(β) Καταβολή από την NIPD Genetics Ltd στο Ίδρυμα, του κόστους που κατέβαλε το Ίδρυμα τόσο για την εγγραφή της NIPD Genetics Ltd όσο και για την ετοιμασία του επιχειρηματικού της πλάνου.

Αρχικοί μέτοχοι της NIPD Genetics Ltd ήταν η εταιρεία CING Innovations Ltd (το Ίδρυμα κατέχει το 100% των μετοχών), ο Ερευνητής 1 και ο Ερευνητής 2.. Στη συνέχεια μέσω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας προστέθηκαν νέοι μέτοχοι όπως φαίνεται πιο κάτω, με αποτέλεσμα την περαιτέρω συρρίκνωση των ποσοστών του Ιδρύματος.

Μέτοχοι	Αρχικό κεφάλαιο Αρ. μετοχών	Κεφάλαιο σήμερα Αρ. μετοχών
INGK (CING Innovations LTD)	6.233(44%)	6.233 (36%)
Ερευνητής 1	6.517(46%)	6.583 (38%)
Ερευνητής 2	1.417(10%)	1.417 (8%)
Άλλοι	---	3.214 (18%)

Σημειώνεται ότι με βάση το άρθρο 11 του περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νόμου (Ν.59/1976), το αναγνωριζόμενο δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας αρχικώς ανήκει εις τον δημιουργό, αν όμως η δημιουργία του έργου πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της απασχολήσεως του δημιουργού, ως μέρος των καθηκόντων αυτού δυνάμει της περί απασχολήσεως συμβάσεως αυτού, τότε το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας λογίζεται ως μεταβιβάσθέν στον εργοδότη του δημιουργού, επιφυλασσομένης οιασδήποτε μεταξύ των μερών συμφωνίας αποκλεισούσης ή περιοριζούσης τη μεταβίβαση αυτή. Η σύμβαση εργοδότησης των δύο ερευνητών δεν φαίνεται να περιλαμβάνει τέτοια πρόνοια που να αποκλείει ή να περιορίζει τη μεταβίβαση αυτή.

Σημειώνεται ότι, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος, σε συνεδρία του στις 5.10.2010 ενέκρινε την υπογραφή συμφωνίας του Ιδρύματος με την Genome Research Ltd (Sanger Institute) για παραχώρηση ποσοστού 10%, από το 1% των εσόδων που θα εισπράττει από την εκμετάλλευση της πατέντας (η σχετική συμφωνία υπογράφηκε στις 26.7.2010). Η εμπορική εκμετάλλευση της ευρεσιτεχνίας άρχισε, σύμφωνα με δημοσιεύματα στον εγχώριο τύπο, τον Μάιο του 2015, εφόσον η πιο πάνω προγεννητική διάγνωση προσφέρεται στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι, στις 30.10.2012, το Διοικητικό Συμβούλιο του INGK αποφάσισε το ύψος της αμοιβής του Ερευνητή 1 από την NIPD Genetics Ltd. Η αμοιβή αποτελείτο από πακέτο 100 μετοχών το χρόνο καθώς και ποσού ύψους €50.000 το χρόνο, για περίοδο τριών ετών, με εφαρμογή από τον

Οκτώβριο 2011 μέχρι τον Οκτώβριο 2014, και επανεξέτασή της κατά τη λήξη της συμφωνίας αυτής. Όπως πληροφορηθήκαμε πρόσφατα, η τρέχουσα αξία της μετοχής ανέρχεται στα €1.150 (η ονομαστική αξία της μετοχής είναι €0,10). Ταυτόχρονα ο Ερευνητής 1 κατείχε τη θέση του Διευθυντή του Ιδρύματος, με ωφελήματα ανάλογα αυτών που αναφέρονται πιο πάνω στην παράγραφο με τίτλο «Πλήρωση θέσης Διευθυντή».

Συστάσεις:

Εν όψει των πιο πάνω η Υπηρεσία μας συστήνει όπως το Υπουργείο:

- (α) Προχωρήσει άμεσα σε επαναδιαπραγμάτευση της συμφωνίας εφόσον αποφασίσει το ύψος και τον τρόπο της χορηγίας που θα παραχωρεί στο Ίδρυμα και αφού συμβουλευθεί σχετικά τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και τον Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων. Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι το Υπουργείο δεν θα πρέπει να καλύπτει το ετήσιο έλλειμμα του Προϋπολογισμού του Ιδρύματος και η νέα συμφωνία θα πρέπει να έχει ημερομηνία λήξης.
- (β) (i) Διαχωρίσει τις υπηρεσίες έρευνας από τις υπόλοιπες υπηρεσίες τις οποίες παρέχει το ΙΝΓΚ και αφού ζητήσει να του παραχωρείται το ετήσιο πρόγραμμα ερευνών του, να αξιολογεί και να αναπροσαρμόζει τη συνεισφορά του. Όσον αφορά στις άλλες υπηρεσίες, το Κράτος οφείλει να αναθέτει τις υπηρεσίες αυτές τηρώντας τη νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων με απώτερο στόχο την εξασφάλισή τους σε συμφέρουσες οικονομικά τιμές. Για τις υπηρεσίες οι οποίες παρέχονται μόνο από το ΙΝΓΚ θα μπορούσε να συναφθεί κάποια συμφωνία μέσω διαπραγμάτευσης στη βάση της ισχύουσας νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων.
- (ii) Μέχρι την υπογραφή νέας συμφωνίας, το Υπουργείο θα πρέπει σε συνεργασία με το Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, να προβαίνει στη διενέργεια όλων των απαραίτητων ελέγχων για διαπίστωση ότι οι πρόνοιες της εγκυκλίου που εξέδωσαν, τυχάνουν εφαρμογής με στόχο τον περιορισμό των υπηρεσιών που προσφέρονται από το Ίδρυμα και κατ' επέκταση της κρατικής χορηγίας που λαμβάνει.
- (γ) Διερευνήσει τους λόγους που έγινε παραχώρηση των δικαιωμάτων της ευρεσιτεχνίας στην ιδιωτική εταιρία NIPD Genetics Ltd, αφού η εμπορική εκμετάλλευση της ευρεσιτεχνίας πιθανόν να ενίσχυε σημαντικά τα έσοδα του Ιδρύματος και κατ' επέκταση να μείωνε την κυβερνητική χορηγία. Η ευρεσιτεχνία ήταν ιδιοκτησία του Ιδρύματος, στο οποίο οι δύο ερευνητές εργάζονταν με την ανάλογη αμοιβή (ετήσιος μισθός του Ερευνητή 1 από 20.6.2011 €103.103, πλέον τα σημαντικά ωφελήματα που αναφέρονται στην παράγραφο πιο πάνω ως αμοιβή από την NIPD Genetics Ltd).
- (δ) Διερευνήσει κατά πόσο υπήρξε σύγκρουση συμφερόντων στη διαδικασία που ακολουθήθηκε κατά την ίδρυση της ιδιωτικής εταιρείας NIPD Genetics Ltd, εφόσον ο Ερευνητής 1 ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, και Εκτελεστικός Διευθυντής και ο μεγαλύτερος μέτοχος της NIPD Genetics Ltd.
- (ε) Διερευνήσει τους λόγους για τους οποίους αποφασίστηκε όπως το Ίδρυμα συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της NIPD Genetics Ltd μέσω της ιδιωτικής εταιρείας CING Innovations Ltd, η οποία δημιουργήθηκε για τον σκοπό αυτό.
- (στ) Όπως πληροφορηθήκαμε, πρόσφατα, αποφασίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ινστιτούτου όπως, ο Ερευνητής 1 παραμείνει στο Ινστιτούτο ως επικεφαλής του Translational Genetics Department, χωρίς αμοιβή. Έχουμε σοβαρές επιφυλάξεις κατά πόσο τούτο είναι νομικά επιτρεπτό και εν πάση περιπτώσει θεωρούμε ότι τούτο θα δημιουργούσε μια απαράδεκτη κατάσταση από πλευράς διαχωρισμού ρόλου και αρμοδιοτήτων καθώς και λογοδοσίας (accountability).

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου στην απάντησή του ανέφερε ότι η νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας (ο περί Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας Νόμος, Ν. 16(I)/98) ορίζει ότι οι εφευρέτες έχουν δικαίωμα για δίκαια αμοιβή και όφελος από τον εργοδότη. Για τον καθορισμό του δικαιώματος αυτού των εφευρετών, αλλά και για τη διαδικασία διαχείρισης και εκμετάλλευσης πνευματικής ιδιοκτησίας τα ακαδημαϊκά ιδρύματα πρέπει να έχουν ειδικό κανονισμό για δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Αυτό εφαρμόζεται σε όλα τα ακαδημαϊκά ιδρύματα σ' όλον τον κόσμο, όπου με βάση τους ειδικούς κανονισμούς για δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, οι εφευρέτες λαμβάνουν μέρος από το όφελος της εμπορικής εκμετάλλευσης των εφευρέσεών τους. Ο ειδικός κανονισμός για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας του Ιδρύματος ακολουθεί τις εν λόγω πρακτικές και έτυχε εισηγήσεων και έγκρισης από το Γραφείο του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων το 2011, αφού αξιολογήθηκε και από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επιπρόσθετα, έτυχε θετικής εξωτερικής αξιολόγησης το 2014 μέσω της πρωτοβουλίας του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας με την ονομασία «Μέτρο στήριξης και ανάπτυξης εσωτερικών πολιτικών διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στα πανεπιστήμια και ερευνητικούς φορείς.

Οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν σε σχέση με τα δικαιώματα των εφευρετών και την εμπορική εκμετάλλευση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας για μη επεμβατική προγεννητική διάγνωση για το σύνδρομο Down ακολούθησαν τις πρόνοιες του κανονισμού του Ιδρύματος για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Μέσα από αυτό προέκυψαν και τα ποσοστά των εφευρετών και του Ιδρύματος στο μετοχικό κεφάλαιο της NIPD Genetics. Βάσει διεθνών βέλτιστων πρακτικών, όταν για την εμπορική εκμετάλλευση διπλώματος ευρεσιτεχνίας χρειάζονται σημαντικά κεφάλαια, δημιουργούνται εταιρείες «spin-off», με σκοπό την άντληση των αναγκαίων κεφαλαίων και την εμπορική εκμετάλλευση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Οι ανάγκες σε χρηματοδότηση της εταιρείας NIPD Genetics Ltd (και οι οποίες έχουν καλυφθεί με αυξήσεις του μετοχικού της κεφαλαίου προς τρίτους) έχουν ανέλθει μέχρι σήμερα πέραν των €6 εκατομμυρίων, ποσό που πρακτικά το ίδιο το Ίδρυμα δεν θα μπορούσε να συνεισφέρει.

Όσον αφορά στην παραμονή του Ερευνητή 1 ως επικεφαλούς του Translation Genetics Department, ανέφερε ότι, μετά από γνωμάτευση του νομικού συμβούλου, δεν έχει υιοθετηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Υπηρεσία μας δεν συμμερίζεται την πιο πάνω θέση του Ιδρύματος για τα δικαιώματα των εφευρετών αφού οι αναφερόμενοι Κανονισμοί για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας ουσιαστικά ετοιμάστηκαν από αυτούς που θα ωφελούνταν από την πολιτική που οι ίδιοι θα καθόριζαν. Το ίδρυμα επιχορηγείται από το Κράτος και δεν μπορεί σε αυτό να εφαρμόζονται πολιτικές που, με τον ένα ή άλλο τρόπο, έχουν ως αποτέλεσμα υπάλληλοι να απολαμβάνουν τόσο προκλητικών ωφελημάτων.

4.45 ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ίδρυση και λειτουργία του Κέντρου. Το Κέντρο ιδρύθηκε και άρχισε την προσφορά ιατρικών υπηρεσιών το 1998. Η λειτουργία του βασίζεται, σε πολύ μεγάλο βαθμό, στην οικονομική στήριξη της Κυβέρνησης, η οποία, με βάση τη Δήλωση Καταπιστεύματος και τη συμφωνία που υπέγραψε με το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, ανέλαβε να καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα του Κέντρου στο διηνεκές. Η ετήσια κρατική χορηγία, περιλαμβανομένου του κόστους των φαρμάκων που παρέχονται από τις Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, ανήλθε το 2014 σε €22,7 εκ. (2013: €25,6 εκ.)

Εισπρακτέα νοσήλια. Παρατηρήθηκε ότι δεν λαμβάνονται ικανοποιητικά μέτρα για είσπραξη των νοσηλίων στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει η αναμενόμενη ανταπόκριση εκ μέρους των ασφαλιστικών εταιρειών.

Ο Γενικός Διευθυντής του Κέντρου μας ανέφερε ότι, από το 2013 το Κέντρο ζητά την αποπληρωμή των υπηρεσιών του από μη δικαιούχους ασθενείς με αποτέλεσμα τη μείωση των οφειλών από ασθενείς σε σημαντικό βαθμό. Επίσης, μας πληροφόρησε ότι, κατά τη συνεδρία του Συμβουλίου Επιτρόπων που έγινε στις 5 Μαΐου 2015, αποφασίστηκε μεταξύ άλλων όπως αποφεύγεται η νομική διαδικασία και γίνουν συναντήσεις με τις ασφαλιστικές εταιρίες για συζήτηση του θέματος των οφειλών προς το Κέντρο.

Σύσταση: Το Κέντρο θα πρέπει να λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για την είσπραξη των νοσηλίων.

Μισθοδοσία ιατρικού προσωπικού. Οι απολαβές και τα ωφελήματα του ιατρικού προσωπικού καθορίζονται στα συμβόλαια εργοδότησής του, ενώ η συνεισφορά του Κράτους καθορίζεται με βάση σχετικές εγκρίσεις του Υπουργείου Οικονομικών και οποιαδήποτε διαφορά καλύπτεται από το Ιατρικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, μέχρι το 2013, το ποσοστό το οποίο επωμιζέτο το Κράτος για όλους τους ειδικούς ιατρούς, αναφορικά με τη συνεισφορά του Κέντρου στο Ταμείο Προνοίας, ανήρχετο σε 25% επί του μισθού που καλύπτει το Κράτος, ενώ το κόστος συνεισφοράς του Κέντρου ανέρχεται σε μόνο 10% επί των συνολικών απολαβών τους.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας μας ενημέρωσε ότι πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στις 28.5.2015 στην οποία τα αρμόδια Υπουργεία Υγείας και Οικονομικών συμφώνησαν όπως το θέμα επανεξεταστεί στα πλαίσια εφαρμογής της αναδιοργάνωσης και της αυτονομίας των δημοσίων νοσηλευτηρίων.

Σύσταση: Το Υπουργείο Υγείας, το οποίο επωμιζεται σημαντικές δαπάνες για τη μισθοδοσία του προσωπικού, να προβεί, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, σε επανεξέταση της συνεισφοράς του Κράτους στο πακέτο απολαβών και ωφελημάτων του προσωπικού του Κέντρου.

Υπηρεσίες κλινικού εργαστηρίου. Από το 2002, το Κέντρο προβαίνει σε αγορά υπηρεσιών από το ίδιο ιδιωτικό κλινικό εργαστήριο. Η δαπάνη το 2013 και 2012 ήταν €1,56 εκ. και €1,68 εκ. αντίστοιχα.

Επειδή η εν λόγω δαπάνη, βάσει της σχετικής συμφωνίας, βαρύνει την Κυβέρνηση, το Υπουργείο Υγείας μελέτησε το ενδεχόμενο παροχής των υπηρεσιών αυτών από το Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' (NAM III). Σύμφωνα με τα πρακτικά συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 14.2.2012 στο Υπουργείο, όλες οι απαιτούμενες διεργασίες θα ολοκληρώνονταν και το NAM III θα ήταν σε θέση να εξυπηρετήσει το Κέντρο από τον Φεβρουάριο 2013. Ωστόσο, λόγω της καθυστέρησης στην επέκταση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού συστήματος Υγείας (ΟΠΣΥ) στο NAM III, αυτό δεν ήταν σε θέση να παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες. Ως αποτέλεσμα, τον Ιανουάριο 2014 το Κέντρο προχώρησε σε προκήρυξη ανοικτής προσφοράς, η οποία κατακυρώθηκε τον Μάρτιο 2014 στον μοναδικό προσφοροδότη (ο ίδιος όπως και τα προηγούμενα έτη) για την περίοδο 1.1.2015 – 31.12.2016 με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα ένα έτος.

Σύσταση: Ενόψει της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου στις 16.7.2014 για εφαρμογή του ΟΠΣΥ σε όλα τα κρατικά νοσοκομεία και Κέντρα Υγείας, το Υπουργείο θα πρέπει να μελετήσει εκ νέου το ενδεχόμενο παροχής των εν λόγω υπηρεσιών από το NAM III.

4.46 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Αποτελέσματα έτους. Το 2014 το Ταμείο παρουσίασε πλεόνασμα, πριν τη φορολογία, ύψους €6.577.278 σε σύγκριση με €5.063.861 το 2013. Η αύξηση που παρουσιάζεται στο πλεόνασμα του 2014, σε σύγκριση με το 2013, ύψους €1.513.417 ή ποσοστό 30%, οφείλεται κυρίως στην απομείωση στην αξία των τραπεζικών καταθέσεων και χρεογράφων που πρόέκυψε το 2013, ύψους €1.633.340.

Τραπεζικοί λογαριασμοί. Στις 31.12.2014 το συνολικό ποσό, το οποίο ήταν κατατεθειμένο σε χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, ανερχόταν σε €38.230.966 σε σύγκριση με €32.358.110, στις 31.12.2013. Το ποσό αυτό είναι κατατεθειμένο σε έξι εμπορικές τράπεζες (€35.544.856), καθώς και στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης (€1.046.104), στο Συνεργατικό Ταμιευτήριο Λεμεσού Λτδ (€715.963), και στο Συνεργατικό Ταμιευτήριο Επαγγελματικών Κλάδων και Επιχειρηματιών Κύπρου Λτδ (€924.043).

Επενδύσεις. Κατά το έτος 2014 συνολικό ποσό ύψους €1.212.927 ήταν επενδυμένο σε 1.113.817 μετοχές κυπριακών τραπεζών εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ). Η μέση δίκαιη αξία των πιο πάνω μετοχών που ίσχυε στις 31.12.2014 ήταν €220.562, σε σύγκριση με €221.909 στις 31.12.2013, δηλαδή κατά το 2014 σημειώθηκε μείωση της αξίας των μετοχών κατά €1.347 ή 0,6%.

Την 1.1.2014, το Ταμείο είχε στη διάθεσή του εταιρικά χρεόγραφα και αξιόγραφα με δίκαιη αξία ύψους €7.720.382. Από την αποτίμηση των εταιρικών χρεογράφων και κυβερνητικών ομολόγων στη δίκαιη αξία τους κατά την 31.12.2014, προέκυψε κέρδος ύψους €36.870 και €1.170.088, αντίστοιχα, με αποτέλεσμα το συνολικό κέρδος από την αποτίμηση των επενδύσεων του Ταμείου σε δίκαιη αξία κατά την 31.12.2014 να ανέλθει σε €1.208.305 (31.12.2013: €2.285.048).

Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών επενδύσεων. Σύμφωνα με μελέτη «Ενεργητικού και Παθητικού» που ετοιμάστηκε από τον Σύμβουλο επενδύσεων του Ταμείου σχετικά με τον προσδιορισμό των στόχων αποδόσεων, τη διαμόρφωση και κατάρτιση αρχών επενδυτικής πολιτικής, προέκυψε ότι, η υφιστάμενη επενδυτική πολιτική έχει προσδοκώμενη μέση και καθαρή απόδοση ύψους 1,9%, ενώ ο στόχος του Ταμείου για την επόμενη τριετία είναι η αύξηση της ετήσιας απόδοσης στο 3% - 5%, πολιτική η οποία αναμένεται να εφαρμοστεί και να συνεχιστεί για τα επόμενα τρία χρόνια.

Ο Σύμβουλος εισηγήθηκε όπως το Ταμείο μεταφέρει ένα σημαντικό ποσοστό των μετρητών και καταθέσεων που διαθέτει, κυρίως σε κυβερνητικά και εταιρικά ομόλογα.

Ο Πρόεδρος του Ταμείου μάς πληροφόρησε ότι το Ταμείο προχώρησε σε λήψη προσφορών για την πρόσληψη διαχειριστή κεφαλαίων, σύμφωνα με τις υποδείξεις του συμβούλου επενδύσεων του Ταμείου. Σκοπός της συνεργασίας αυτής είναι η εκτέλεση της επενδυτικής πολιτικής του Ταμείου από άτομα έμπειρα και κατάλληλα καταρτισμένα στη διαχείριση κεφαλαίων.

Εισπράξεις δικηγορόσημων. Οι συνολικές εισπράξεις δικηγορόσημων, για το έτος 2014, ανήλθαν σε €4.863.477 σε σχέση με €4.936.333 το 2013, ενώ ποσό ύψους €85.257 καταβλήθηκε ως προμήθεια για την πώλησή τους, στους Δικηγορικούς Συλλόγους και σε εμπορική τράπεζα.

Τα δικηγορόσημα εκτυπώνονται σε ειδικό χάρτη ασφαλείας από το Κυβερνητικό Τυπογραφείο και παραδίδονται σε συγκεκριμένη εμπορική τράπεζα, η οποία τα πωλεί, είτε απευθείας σε δικηγόρους, είτε στους Δικηγορικούς Συλλόγους. Η τράπεζα αποστέλλει, στο Ταμείο, μηνιαίες καταστάσεις με τις ποσότητες των δικηγορόσημων που πωλήθηκαν και το αντίστοιχο ποσό που πιστώθηκε στον τραπεζικό λογαριασμό του Ταμείου.

Σημειώνεται ότι, μέχρι σήμερα δεν έχει υπογραφεί οποιαδήποτε σύμβαση μεταξύ της τράπεζας και του Ταμείου σε ότι αφορά τη φύλαξη και διαχείριση των δικηγοροσήμων, η αξία των οποίων, στις 31.12.2014, ανερχόταν στα €17.258.359.

Στις 31.12.2013, μετά από υπόδειξη της Υπηρεσίας μας, διενεργήθηκε απογραφή του αποθέματος των δικηγορόσημων, το οποίο τηρείται στην τράπεζα, και προέκυψε περίσσευμα δικηγοροσήμων, στην κατοχή

της Τράπεζας, συνολικού ποσού ύψους €389.735. Λόγω του ότι τα αρχεία του Ταμείου σχετικά με την πώληση και το απόθεμα των δικηγοροσήμων είναι ελλιπή, το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ.14.1.2014, αποφάσισε όπως, για την καταμέτρηση και τη συμφιλίωση του αποθέματος, ληφθεί υπόψη το αρχικό υπόλοιπο που καταγράφηκε από την τράπεζα ως απόθεμα στις 31.12.2013.

Στις 23.12.2014 διενεργήθηκε εκ νέου απογραφή του αποθέματος των δικηγοροσήμων και προέκυψε έλλειμμα 500 δικηγοροσήμων των €20 (€10.000) και πλεόνασμα 2.000 δικηγοροσήμων των €5 (€10.000).

Λόγω των πιο πάνω, δεν μπορέσαμε να εξακριβώσουμε την ορθότητα των πωλήσεων από δικηγορόσημα και ως επακόλουθο δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί η ορθότητά τους.

Σύσταση: Σε συνεργασία με την τράπεζα να υιοθετηθούν διαδικασίες για ενδυνάμωση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου σχετικά με τη φύλαξη/πώληση των δικηγοροσήμων. Επίσης, να δρομολογηθούν διαδικασίες για σύναψη σχετικής σύμβασης για τη φύλαξη/διαχείριση των δικηγοροσήμων, η οποία να προσδιορίζει με σαφήνεια τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κάθε μέρους.

Ο Πρόεδρος του Ταμείου μάς πληροφόρησε ότι αντιλαμβανόμενος τη σοβαρότητα του προβλήματος καθώς και την αναγκαιότητα άμεσης επίλυσής του και θα διευθετηθεί συνάντηση με την Τράπεζα, έτσι ώστε να εξευρεθούν ορθότεροι και αυστηρότεροι μηχανισμοί συνεχούς ελέγχου του αποθέματος.

Αναλογιστική εκτίμηση του Ταμείου.

Η τελευταία αναλογιστική μελέτη διενεργήθηκε, με ημερομηνία εκτίμησης την 31.12.2011, σύμφωνα με την οποία το Ταμείο παρουσιάζει έλλειμμα ύψους €89,8 εκ. (31.12.2011 : €86,2 εκ., 31.12.2007: €62,4 εκ. και 31.12.2004: €72,3 εκ. ή £42,3 εκ.). Στην αναλογιστική μελέτη αναφέρεται επίσης ότι οι σημερινές εισφορές και τα εισοδήματα από τα δικηγορόσημα, όπως αυξήθηκαν με την Κ.Δ.Π. 52/2007, μπορούν να καλύπτουν τις ανάγκες για πληρωμές ωφελημάτων του Ταμείου για τα επόμενα 40 χρόνια, δηλαδή μέχρι το 2052. Όπως προκύπτει, η βιωσιμότητα του Ταμείου δεν παρουσίασε βελτίωση, αλλά αντίθετα, επιδεινώθηκε, αφού σύμφωνα με την προηγούμενη αναλογιστική μελέτη και τα δεδομένα που ίσχυαν τότε, το Ταμείο θα μπορούσε να διενεργεί πληρωμές μέχρι το 2057.

Ο Πρόεδρος του Ταμείου μάς πληροφόρησε ότι η αναλογιστική μελέτη με αναφορά το 2014 παραδόθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου στις 14.10.2015 και, σύμφωνα με τα αποτελέσματά της, το Ταμείο παρουσιάζει αναλογιστικό έλλειμμα ύψους €107.800.000. Ως εκ τούτου, ο αναλογιστής του Ταμείου εισηγείται την άμεση αύξηση του ποσοστού χρηματοδότησης του Ταμείου.

4.47 ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Ανακεφαλαιοποίηση Συνεργατικού Πιστωτικού Τομέα (ΣΠΤ). Με βάση το Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής που υπογράφηκε τον Απρίλιο του 2013, το συνολικό έλλειμμα κεφαλαίου των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων (ΣΠΙ) υπολογίστηκε από την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου (ΚΤΚ) στο €1,5 δις, με βάση το δυσμενές σενάριο της PIMCO.

Μετά την έγκριση του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ΣΚΤ προχώρησε σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά €1,5 δις το οποίο καλύφθηκε εξ ολοκλήρου από την Κυπριακή Δημοκρατία (ΚΔ) με την παροχή στη ΣΚΤ χρεογράφου ισόποσης ονομαστικής αξίας του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (ΕΜΣ), διάρκειας 18 μηνών το οποίο κατά τη λήξη του ανανεώνεται ή ανταλλάσσεται στο σύνολο του με μετρητά. Το χρεόγραφο εκδόθηκε από τον ΕΜΣ στο όνομα της ΚΔ και μεταβιβάστηκε στις 10.3.2014 στη ΣΚΤ με την υπογραφή συμφωνίας εγγραφής («Subscription Agreement») μεταξύ της ΚΔ, της ΣΚΤ και του ΕΜΣ. Το χρεόγραφο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τη ΣΚΤ ως εξασφάλιση στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) για σκοπούς παροχής ρευστότητας.

Σύμφωνα με το περί της Ανακεφαλαιοποίησης της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου /Κεντρικός Φορέας (ΣΚΤ/ΚΦ), Τροποποιητικό Διάταγμα του 2014, με βάση έκθεση αποτίμησης της αξίας των μετοχών της ΣΚΤ που πραγματοποιήθηκε από ανεξάρτητο οίκο δυνάμει της παραγράφου 6 του βασικού διατάγματος, το ποσοστό συμμετοχής και δικαιωμάτων ψήφου της Δημοκρατίας στην ιδιοκτησιακή δομή της ΣΚΤ ανέρχεται στο ενενήντα εννέα τοις εκατόν (99%) και των υφιστάμενων μετόχων της ΣΚΤ στο ένα τοις εκατόν (1%).

Πρόσφατα, μετά από την άσκηση που διενήργησε ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός, η ΣΚΤ αύξησε το δείκτη κάλυψης των μη εξυπηρετούμενων δανείων στο 50% (συσσωρευμένες προβλέψεις €3,4 δισ) με αποτέλεσμα ο Δείκτης Κύριων Ιδίων Βασικών Κεφαλαίων (CET1) να υποχωρήσει από το 13,5%, που ήταν στο τέλος Ιουνίου 2015, στο 12,01% στο τέλος Σεπτεμβρίου. Το Υπουργείο Οικονομικών, με τη σύμφωνη γνώμη της Τρόικα αποφάσισε την ενίσχυση των κεφαλαίων της ΣΚΤ με ένα επιπλέον κεφαλαιακό απόθεμα. Στις 13 Νοεμβρίου 2015, ο Υπουργός Οικονομικών εξήγγειλε την πρόθεση του Κράτους να προχωρήσει σε νέα, προληπτική, κεφαλαιακή ένεση που δεν θα υπερβαίνει τα €150εκ. Όπως ανέφερε, αυτό θα πρέπει να γίνει πριν το τέλος του χρόνου, αφού την 1η Ιανουαρίου 2016 τίθεται σε ισχύ η οδηγία για την εξυγίανση και ανάκαμψη των τραπεζών, που προνοεί διαφορετική διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης, ενώ η ΣΚΤ, ως ένα από τα συστημικά πιστωτικά ιδρύματα, θα υπαχθεί υπό την εποπτεία του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού, και ως εκ τούτου δεν θα επιτρέπεται κρατική ενίσχυση. Για να δοθεί το ποσό των €150εκ. θα πρέπει προηγουμένως να δοθεί η έγκριση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με βάση τις αναφορές του Υπουργού, εάν η έγκριση αυτή δεν δοθεί, τότε το κενό θα πρέπει να καλυφθεί με τη δημιουργία κεφαλαίων μέσω της οργανικής κερδοφορίας της τράπεζας. Προϋπόθεση για την εξασφάλιση της έγκρισης αποτελεί η ετοιμασία και υποβολή σχεδίου αναδιάρθρωσης. Παράλληλα θα πρέπει να ετοιμαστεί και συμπληρωματικός προϋπολογισμός που θα πρέπει να εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Έλεγχος. Σύμφωνα με το άρθρο 109 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014 (Ν.20(Ι)/2014), «επιπρόσθετα από οποιαδήποτε άλλη απαίτηση υποβολής εκθέσεων, δυνάμει οποιουδήποτε άλλου σχετικού νόμου, κάθε οντότητα Γενικής Κυβέρνησης, Αρχή Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κρατικός οργανισμός και κρατική επιχείρηση υποβάλλει στον Υπουργό και στον αρμόδιο Υπουργό τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένα λογιστικά πρότυπα, εντός τεσσάρων (4) μηνών, μετά το τέλος κάθε οικονομικού έτους» οι οποίες επίσης, «υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή για έλεγχο εντός τεσσάρων (4) μηνών μετά το τέλος κάθε οικονομικού έτους».

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του πιο πάνω Νόμου, ο όμιλος της ΣΚΤ εμπίπτει στον ορισμό της «κρατικής επιχείρησης» και επομένως ελέγχεται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Σημειώνεται ότι ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων διεξάγεται από ιδιωτικό ελεγκτικό οίκο και η Υπηρεσία μας διεξάγει πρόσθετο σχετικό έλεγχο. Για το έτος 2014, ο εν λόγω πρόσθετος έλεγχος δεν ολοκληρώθηκε, ωστόσο μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης από τον έλεγχο της ΣΚΤ προέκυψαν τα θέματα που αναφέρονται πιο κάτω.

Διεύθυνση Διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων (ΔΔΜΕΧ). Τον Μάιο του 2014, άρχισε τις εργασίες της η ΔΔΜΕΧ για τη διαχείριση του υψηλού επιπέδου των Μη Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων (ΜΕΧ) του ΣΠΤ. Η ΔΔΜΕΧ αποτελείται από 5 περιφερειακά κέντρα τα οποία ακολουθούν μία κοινή πολιτική σε σχέση με την αναδιάρθρωση και τη ρύθμιση των δανείων. Μετά από αίτημα του Υπουργού Οικονομικών, κλιμάκιο του ΔΝΤ επισκέφτηκε τη ΣΚΤ και διάφορα ΣΠΙ και ετοίμασε Έκθεση Τεχνικής Βοήθειας, ως αποτέλεσμα του έργου αξιολόγησης της οργανωτικής δομής και λειτουργίας της ΔΔΜΕΧ, με στόχο την υποβολή πρακτικών εισηγήσεων για βελτίωση της αποδοτικότητας στον τομέα της διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και καθυστερήσεων. Η Έκθεση υποβλήθηκε από το ΔΝΤ στο Υπουργείο Οικονομικών τον Μάρτιο 2015. Η ΔΔΜΕΧ δρομολόγησε και υλοποίησε ενέργειες και μέτρα με στόχο τη

βελτίωση της απόδοσής της και αναγνώρισε δράσεις που απαιτούνται σε στρατηγικό επίπεδο και αναμένεται η υλοποίησή τους.

Στην Έκθεση Τεχνικής Βοήθειας που ετοιμάστηκε από το ΔΝΤ στα πλαίσια αξιολόγησης της οργανωτικής δομής και λειτουργίας της ΔΔΜΕΧ, τονίζεται η ανάγκη για αγορά υπηρεσιών από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες για την υλοποίηση συγκεκριμένων έργων που θα αναλάβει η ΔΔΜΕΧ αλλά και τη διαχείριση των αλλαγών στη ΔΔΜΕΧ. Συγκεκριμένα, η έκθεση του ΔΝΤ καταλήγει σε σημαντικές διαπιστώσεις και εισηγήσεις για αδυναμίες σε οργανωτικό και λειτουργικό επίπεδο, ελλιπή κατηγοριοποίηση/χαρτογράφηση/ιεράρχηση του χαρτοφυλακίου και μη επαρκή καθορισμό συγκεκριμένων στρατηγικών, ανομοιομορφία στον τρόπο χειρισμού των υποθέσεων, ελλιπή διοικητική αναφορά και παρακολούθηση αποδοτικότητας κ.ά.

Παρά το γεγονός ότι η ΔΔΜΕΧ έχει δρομολογήσει και υλοποιήσει αριθμό ενεργειών για βελτίωση της απόδοσης στη διαχείριση των ΜΕΧ, σύμφωνα με έκθεση της Μονάδας, για αποτελεσματική λύση του προβλήματος των ΜΕΧ χρειάζεται επιτακτικά η χάραξη συνολικής στρατηγικής σε επίπεδο ΣΠΤ η οποία να επικεντρώνεται σε τομείς στρατηγικής σημασίας όπως το σχεδιασμό συνολικών ενιαίων και καινοτόμων λύσεων, ανάλυση και χαρτογράφηση του χαρτοφυλακίου και καθορισμό στρατηγικών διαχείρισης τους, συνολική διαχείριση των αλλαγών, ανάπτυξη στρατηγικών συνεργασιών για ορθολογιστική διαχείριση του ισολογισμού του ΣΠΤ κ.ά.

Επιπλέον, όπως διαπιστώνεται στην Έκθεση του ΔΝΤ, υπάρχει ανάγκη για ολοκληρωμένες και ενοποιημένες λύσεις σε λειτουργικό επίπεδο σε ότι αφορά συστήματα και τεχνολογία, όπως ανάγκη για χρήση ενοποιημένης πλατφόρμας για όλο το ΣΠΤ, ανάγκη συνολικής εικόνας του ισολογισμού και των επιπτώσεων των προτεινόμενων στρατηγικών στον ισολογισμό του ΣΠΤ, ανάγκη υλοποίησης κεντρικού ενιαίου συστήματος collections, ανάπτυξη στρατηγικών οι οποίες θα είναι ενσωματωμένες στα μηχανογραφικά συστήματα, κ.ά. Επίσης το ΔΝΤ εισηγήθηκε αναθεώρηση εγκριτικών ορίων, αναθεώρηση πολιτικής αναδιαρθρώσεων, ετοιμασία πολιτικής διαχείρισης καθυστερήσεων (0-90 μέρες) κ.ά.

Οι μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2014 ήταν €7,32 δις και αντιστοιχούσαν στο 55,86% επί του συνόλου του χαρτοφυλακίου των χορηγήσεων σε πελάτες. Στις 31 Αυγούστου 2015 οι μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις ήταν €7,66 δις ή 59,35%, παρουσίασαν δηλαδή αύξηση κατά €341,4 εκ. ή 4,7%. Το ποσοστό των ΜΕΧ κρίνεται ως πολύ υψηλό σε σύγκριση και με πρόσφατα συγκριτικά στοιχεία άλλων τραπεζών που δημοσιεύθηκαν. Σύμφωνα με τα ενοποιημένα στοιχεία για όλες τις τράπεζες (συμπεριλαμβανομένου και του ΣΠΤ) που δημοσιοποίησε η ΚΤΚ, οι ΜΕΧ ανήλθαν τον Αύγουστο 2015 στο 47,8% επί των συνολικών χορηγήσεων, σε σύγκριση με 59,35% στο ΣΠΤ μόνο, είναι δηλαδή πέραν του 24% περισσότερα από το συνολικό ποσοστό για όλες τις τράπεζες στην Κύπρο.

Οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2014 ήταν €3 δις (2013: €2,6 δις) ή 22,67% (2013: 19,35%) επί του συνόλου του χαρτοφυλακίου των δανείων και άλλων χορηγήσεων σε πελάτες. Οι χορηγήσεις με όρους που ήταν αντικείμενο επαναδιαπραγμάτευσης στις 31 Δεκεμβρίου 2014 ήταν €2 δις (2013: €1,5 δις) ενώ στις 30 Ιουνίου 2015 ανέρχονταν σε €2,3 δις.

Σημειώνεται ότι μέχρι την ολοκλήρωση της Έκθεσής μας, ανακοινώθηκε από την ΣΚΤ, εντός Νοεμβρίου 2015, ότι ο Συνεργατισμός θα χρειαστεί πρόσθετα κεφάλαια της τάξης των €150 – 200 εκ. μετά από αύξηση των συσσωρευμένων προβλέψεων για τις ΜΕΧ (με βάση τις εκτιμήσεις της επιθεώρησης που διενήργησε ο Ευρωπαϊκός Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός) και ότι είναι το Κράτος που θα κληθεί εκ νέου να ενισχύσει τα κεφάλαια του Συνεργατισμού πριν εκπνεύσει το 2015, νοουμένου ότι εξασφαλιστεί η προηγούμενη συναίνεση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Κομισιόν.

Σύσταση: Η αύξηση των ΜΕΧ και το πολύ ψηλό ποσοστό επί των συνολικών χορηγήσεων που αυτά αντιπροσωπεύουν, καθιστούν το πρόβλημα των ΜΕΧ του ΣΠΤ ως τη μέγιστη προτεραιότητα του.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Επιτροπείας της ΣΚΤ, με βάση το στρατηγικό πλάνο που εκπονήθηκε από τη ΔΔΜΕΧ και εγκρίθηκε από την Επιτροπεία τον Μάιο του 2015, η ΣΚΤ προχώρησε στην αγορά υπηρεσιών από διεθνή οίκο παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για υλοποίηση των έργων και τη διαχείριση των αλλαγών που ανέλαβε η ΔΔΜΕΧ, σύμφωνα με τις εισηγήσεις του ΔΝΤ. Ταυτόχρονα οι πολιτικές αναδιαρθρώσεων και διαγραφών έχουν αναθεωρηθεί σε ότι αφορά τα εγκριτικά όρια και διαδικασίες με σκοπό την αποτελεσματικότερη και γρηγορότερη διαχείριση των ΜΕΧ. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι η ΔΔΜΕΧ εντός του Δεκεμβρίου 2015 θα εγκαταστήσει τεχνολογικό σύστημα για παρακολούθηση της αποδοτικότητας και προωθεί εγκατάσταση ενιαίας τεχνολογικής πλατφόρμας διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων.

Προσωπικό. Στις 31.12.2014 η ΣΚΤ κατέβαλλε απολαβές σε 351 πρόσωπα (311 μόνιμους υπαλλήλους, συμπεριλαμβανομένου του Γενικού Διευθυντή, 31 υπαλλήλους με σύμβαση και εννέα μέλη της Επιτροπείας), σε σύγκριση με 305 το 2013 και 307 το 2012, δηλαδή παρουσιάστηκε αύξηση 15,1% το 2014 και μείωση 0,7% το 2013. Το σύνολο των αποδοχών του προσωπικού και των μελών της Επιτροπείας για το 2014 ανήλθε σε €11 εκ., σε σύγκριση με €11,7 εκ. το 2013, και €12,1 εκ. το 2012. Παρά την αποχώρηση 11 ατόμων με το Σχέδιο Εθελοντικής Αποχώρησης του 2014, και την κλιμακωτή μείωση των απολαβών η οποία εφαρμόστηκε από 1.2.2014 (σύμφωνα με το Περί της Ανακεφαλαιοποίησης της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου/Κεντρικός Φορέας Τροποποιητικό Διάταγμα του 2014), εντούτοις, το κόστος του προσωπικού για το 2014 δεν σημείωσε την ανάλογη μείωση, λόγω των νέων προσλήψεων που έγιναν το 2014, όπως αναφέρεται σε σχετική παράγραφο πιο κάτω. Το 2015, το κόστος του προσωπικού αναμένεται να ανέλθει σε περίπου €12,1 εκ. Στο κόστος του προσωπικού του 2014, περιλαμβάνονται απολαβές από υπερωρίες που ανήλθαν σε €276.714 (€60.018 το 2013 και €135.417 το 2012).

Από τον έλεγχο παρατηρήθηκε ότι κατά τη διάρκεια του έτους 2014 οι απολαβές της πλειονότητας του προσωπικού κυμαίνονταν μεταξύ €20.000 και €40.000, ωστόσο σημαντικός αριθμός προσωπικού και συγκεκριμένα 93 πρόσωπα πλέον ο Πρόεδρος της Επιτροπείας είχαν αποδοχές που ξεπερνούσαν τις €40.000. Αναλυτικός πίνακας παρατίθεται πιο κάτω.

Ετήσιες απολαβές για το έτος (€)	Αριθμός υπαλλήλων 2014	%	Αριθμός υπαλλήλων 2013	%	Αριθμός υπαλλήλων 2012	%
>120.000	1	0,28	- *	-	1	0,33
100.000 - 120.000	-	-	1	0,33	2	0,65
80.000 - 100.000	4	1,14	12	3,93	11	3,58
60.000 - 80.000	20	5,70	23	7,55	26	8,47
40.000 - 60.000	62	17,6	74	24,26	73	23,78
20.000 - 40.000	210	59,8	148	48,52	141	45,93
10.000 - 20.000	51	14,5	44	14,43	51	16,61
0 - 10.000	3	0,85	3	0,98	2	0,65
ΣΥΝΟΛΟ	351	100	305	100	307	100

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η διαφοροποίηση των απολαβών, συμπεριλαμβανομένων και των υπερωριών.

Ετήσιες απολαβές για το έτος (€)	Αριθμός υπαλλήλων 2014	%	Αριθμός υπαλλήλων 2013	%	Αριθμός υπαλλήλων 2012	%
>120.000	1*	0,28	- **	-	1**	0,33
100.000 - 120.000	-	-	1	0,33	2	0,65
80.000 - 100.000	4	1,14	12	3,93	11	3,58
60.000 - 80.000	21	5,99	23	7,55	26	8,47

Ετήσιες απολαβές για το έτος (€)	Αριθμός υπαλλήλων 2014	%	Αριθμός υπαλλήλων 2013	%	Αριθμός υπαλλήλων 2012	%
40.000 - 60.000	68	19,3	74	24,26	78	25,41
20.000 - 40.000	206	58,6	148	48,52	136	44,30
10.000 - 20.000	49	13,9	44	14,43	51	16,61
0 - 10.000	2	0,57	3	0,98	2	0,65
ΣΥΝΟΛΟ	351	100	305	100	307	100

* Σημειώνεται ότι, οι ετήσιες απολαβές του τώως Γενικού Διευθυντή που παραιτήθηκε το 2015 ήταν €200.000.

** Σημειώνεται ότι, οι ετήσιες απολαβές (συμπεριλαμβανομένων επιδομάτων) του πρώην Γενικού Διευθυντή που παραιτήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2013, ήταν €269.713. Επίσης, του καταβλήθηκε το πόσο των €35.897 για συσσωρευμένη άδεια ανάπαυσης 56 ημερών.

Οι απολαβές των υπαλλήλων με σύμβαση, για το έτος 2014 ανήλθε σε €1,1 εκ., και το 2015 αναμένεται να ανέλθει σε €1,4 εκ. (αύξηση περίπου 27%). Αναλυτικός πίνακας παρατίθεται πιο κάτω.

Συνολικές απολαβές για το έτος (€)	Αριθμός υπαλλήλων 2015	%	Αριθμός υπαλλήλων 2014	%
>80.000	3	7,32	2	6,45
60.000 - 80.000	2	4,88	3	9,68
40.000 - 60.000	5	12,20	2	6,45
20.000 - 40.000	26	63,40	21	67,74
0 - 20.000	5	12,20	3	9,68
ΣΥΝΟΛΟ	41	100	31	100

Το σύνολο των αποδοχών των μη εκτελεστικών μελών της Επιτροπείας (Πρόεδρου, Αντιπρόεδρου και Μελών) ανήλθε σε €234.834 το 2014, σε σύγκριση με €72.850 το 2013 και €48.000 το 2012. Η αύξηση οφείλεται στην αύξηση του αριθμού των μη εκτελεστικών μελών της Επιτροπείας από τέσσερα σε εννέα μέλη, και από την ταυτόχρονη αύξηση των απολαβών τους. Επιπρόσθετα, και σύμφωνα με την επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών ημερ. 15.4.2014, οι ετήσιες απολαβές του Πρόεδρου της Επιτροπείας της Τράπεζας αυξήθηκαν από €45.000 σε €50.000, και του Αντιπρόεδρου της Επιτροπείας της Τράπεζας από €35.000 σε €38.000 ανεξαρτήτως του αριθμού των Επιτροπών στις οποίες λαμβάνουν μέρος.

Ωφελήματα και επιδόματα μόνιμου προσωπικού. Η Τράπεζα, εκτός από τις υποχρεωτικές συνεισφορές για Κοινωνικές Ασφαλίσεις και άλλα Κυβερνητικά Ταμεία, με βάση τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, συνεισφέρει και για τα ακόλουθα:

(α) Ταμείο Προνοίας. Από 1.1.2012 εισήχθη το σχέδιο Ταμείου Προνοίας με μηνιαίες εισφορές εργοδότη 14% επί του μισθού του υπαλλήλου (βασικός και τιμάρημος) και 3% μέχρι 10% εισφορά υπαλλήλου (με δική του επιλογή).

Σημειώνεται ότι από 1.2.2014 σύμφωνα το περί της Ανακεφαλαιοποίησης της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου /Κεντρικός Φορέας (ΣΚΤ/ΚΦ), Τροποποιητικό Διάταγμα του 2014, οι συνεισφορές του εργοδότη στο Ταμείο Προνοίας των υπαλλήλων της ΣΚΤ μειώθηκαν κατά 7%.

Το ποσό που πληρώθηκε ως εισφορές του εργοδότη κατά το 2014 ανήλθε σε €750.805, σε σύγκριση με €1.584.581 το 2013.

(β) Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Παρέχεται στους υπαλλήλους ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, μέσω του Ταμείου Υγείας - Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου, για την οποία η Τράπεζα συνεισφέρει καθορισμένη εισφορά 2,5% επί του συνόλου των απολαβών του έτους (επιπρόσθετα καλύπτεται για κάθε εξαρτώμενο παιδί €7 μηνιαίως) και ο εργοδοτούμενος 1,25% (για το σύζυγο εάν καλύπτεται αποκóπτεται

1,25% και επίσης για κάθε εξαρτώμενο παιδί €7 μηνιαίως). Το ποσό που πληρώθηκε ως συνεισφορά του εργοδότη το 2014 ανήλθε σε €283.977, σε σύγκριση με €317.095 το 2013.

(γ) Ασφάλεια ζωής. Παρέχεται στους υπαλλήλους σχέδιο ομαδικής ασφάλειας ζωής, μέσω καθορισμένου σχεδίου από ασφαλιστική εταιρεία το κόστος της οποίας καλύπτεται πλήρως από την Τράπεζα. Το ποσό που πληρώθηκε ως ετήσιο ασφάλιστρο για το 2014, ανήλθε στις €180.010.

(δ) Δάνεια προς το προσωπικό. Με βάση τις συλλογικές συμβάσεις παρέχονται στους υπαλλήλους δάνεια με ευνοϊκά επιτόκια (χαμηλότερα των επιτοκίων που προσφέρονται για καταθέσεις), πρακτική που ακολουθείται από τα τραπεζικά ιδρύματα περιλαμβανομένης και της ΣΚΤ. Τα δάνεια που παραχωρεί η ΣΚΤ αφορούν σε στεγαστικά, φοιτητικά, αυτοκινήτου, γάμου, καθαριστριών και άτοκα δάνεια για δίδακτρα για AIB/ ACIB (Chartered Institute of Bankers) και ανέρχονταν στις 31.12.2014 σε €4.842.594 με επιτόκια 0,56%, 0,97%, 0,83%, 0,83% και 0,83% για κάθε κατηγορία, αντίστοιχα. Το υπόλοιπο στις 31.12.2013 ανήλθε στα €4.729.225. Σημειώνεται ότι, με απόφαση του Γενικού Διευθυντή τα συμβατικά δάνεια σταμάτησαν να παραχωρούνται αρχές του 2014.

Στις δύσκολες εποχές που περνά η οικονομία της Κύπρου, και ειδικά με τα προβλήματα στο χρηματοοικονομικό της σύστημα, θεωρείται από την Υπηρεσία μας προκλητικό ένα τραπεζικό ίδρυμα, για το οποίο έχουν ληφθεί μέτρα στήριξης με μεγάλο κόστος στον φορολογούμενο πολίτη, περιλαμβανομένης της ενίσχυσης της κεφαλαιακής βάσης και αποκατάστασης της κεφαλαιακής επάρκειάς του (προς αντιμετώπιση προβλημάτων κεφαλαιακής ανεπάρκειας), να συνεχίζει να δανείζει στο προσωπικό του, όπως και προηγουμένως, με προνομιακά επιτόκια, και μάλιστα κάτω από το κόστος της τράπεζας (το επιτόκιο των καταθέσεων).

Σύσταση: Όπως γίνει άμεση επανεξέταση του θέματος για την αναθεώρηση των εν λόγω επιτοκίων, ώστε να συνάδουν με αυτά που χρεώνονται οι υπόλοιποι πολίτες/πελάτες των ΣΠΙ.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, κατόπιν οδηγιών του Γενικού Διευθυντή, τα δάνεια με συμβατικά επιτόκια σταμάτησαν να παραχωρούνται στο προσωπικό από τον Ιανουάριο 2014. Όσον αφορά στο προσωπικό που προσλαμβάνεται από άλλες εμπορικές τράπεζες, μεταφέρεται το συμβατικό στεγαστικό του δάνειο, αλλά με το επιτόκιο που ισχύει για τα συμβατικά δάνεια της ΣΚΤ. Μας ανέφερε επίσης ότι εξακολουθεί η παραχώρηση πιστωτικών διευκολύνσεων στο προσωπικό, ύψους μέχρι 4 ακαθάριστους μισθούς, με προνομιακό επιτόκιο. Επιπρόσθετα, μας πληροφόρησε ότι τα επιτόκια για τα δάνεια που παραχωρούνται στο προσωπικό θα τύχουν διαπραγμάτευσης στην ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης.

Ωστόσο, δεδομένης και της πρόσφατης εποπτικής επιθεώρησης του ΣΠΤ και της αύξησης των συσσωρευμένων προβλέψεων για τις ΜΕΧ από την οποία προέκυψε ανάγκη για πρόσθετη κεφαλαιακή ενίσχυση του Συνεργατισμού από το Κράτος/φορολογούμενο πολίτη, εισηγούμαστε όπως επανεξεταστεί το θέμα και τα προνομιακά επιτόκια/ωφέληματα περιοριστούν/τερματιστούν άμεσα.

(ε) Επιδόματα. Τα επιδόματα προσωπικού στις 31.12.2014 ανήλθαν σε €93.752, σε σύγκριση με €92.928 στις 31.12.2013.

Τα επιδόματα προσωπικού που δόθηκαν μηνιαία με βάση τις συλλογικές συμβάσεις, περιλαμβάνουν: επίδομα dealer, επίδομα εσωτερικού ελέγχου, επίδομα υπεύθυνου εσωτερικού ελέγχου, επίδομα προγραμματιστή, επίδομα υπεύθυνου προγραμματιστή.

Επιπλέον, παρέχεται σε όλο το έγγαμο προσωπικό οικογενειακό επίδομα (επίδομα γάμου), το οποίο ανήλθε στις 31.12.2014 σε €35.035, σε σχέση με €35.191 στις 31.12.2013. Ενώ τα υπόλοιπα επιδόματα δίνονται μηνιαία, δηλαδή υπολογίζονται για 12 μήνες, το επίδομα γάμου δίνεται και με τον 13^ο μισθό (€13 τον μήνα).

Σύσταση: Όπως, αναφορικά με τα ωφελήματα και επιδόματα του προσωπικού προωθηθεί άμεσα ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων, με επανεξέταση όλων των ωφελημάτων και επιδομάτων του προσωπικού και ληφθούν μέτρα για περιορισμό τους ή/και κατάργησή τους λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η κάλυψη τους ουσιαστικά προέρχεται από τον κρατικό προϋπολογισμό, απόδειξη δε τούτου η νέα κεφαλαιακή ένεση των €150εκ. Συναφώς αναφέρεται ότι στον ευρύτερο δημόσιο τομέα οι μειώσεις απολαβών/περιορισμός ωφελημάτων, προηγήθηκαν χρονικά κατά πολύ, και υπολογίζεται ότι μέχρι σήμερα ήταν πολλαπλάσιος από αυτόν στον τραπεζικό τομέα, παρόλο που ο τραπεζικός τομέας και δη ο συνεργατισμός διασώθηκε με τα λεφτά των φορολογούμενων πολιτών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, στα πλαίσια της ανανέωσης της Συλλογικής Σύμβασης της ΣΚΤ με την ΕΤΥΚ, η παραχώρηση και το ύψος των επιδομάτων θα τύχουν διαπραγμάτευσης.

Η Υπηρεσία μας επαναλαμβάνει ότι δεδομένης της ανάγκης που προέκυψε από την πρόσφατη αξιολόγηση του ΣΠΤ για πρόσθετη κεφαλαιουχική ενίσχυσή του, η αναθεώρηση ή/και κατάργηση των εν λόγω ωφελημάτων και επιδομάτων, επιβάλλεται να γίνει άμεσα.

Επίδομα Εκτελεστικής Επιτροπής. Με βάση απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΣΚΤ (02-2/2015) ημερομηνίας 30 Μαρτίου 2015, τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής λαμβάνουν επίδομα €750 το μήνα από 1.1.2015. Δεδομένου ότι συνολικά κανένας δεν πρέπει να λαμβάνει περισσότερα των €98.800 το χρόνο συμπεριλαμβανομένου του επιδόματος, ένα μέλος λαμβάνει μειωμένο μηνιαίο επίδομα συμμετοχής στην Εκτελεστική Επιτροπή της ΣΚΤ (€316) λόγω του ότι ο πάγιος ετήσιος ακαθάριστος μισθός του είναι στις €95.000 και δεύτερο μέλος δεν λαμβάνει επίδομα λόγω του ότι ο ετήσιος ακαθάριστος μισθός του είναι ήδη στις €98.800.

Προσλήψεις προσωπικού. Η ΣΚΤ προχώρησε σε σημαντικό αριθμό προσλήψεων προσωπικού κατά τα έτη 2014 και 2015. Συγκεκριμένα, το 2014 προσλήφθηκαν 60 άτομα (29 μόνιμοι και 31 με συμβόλαιο) και το 2015, μέχρι τον Σεπτέμβριο, προσλήφθηκαν ακόμα 21 άτομα (11 μόνιμοι, 10 με συμβόλαιο). Επίσης, 3 άτομα μεταφέρθηκαν από διάφορα ΣΠΙ. Όπως μας αναφέρθηκε, η Υπηρεσία Ανθρωπίνου Δυναμικού της ΣΚΤ έλαβε γνωμάτευση από τον νομικό της σύμβουλο, τον Απρίλιο του 2015, σύμφωνα με την οποία, με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 7 του περί Εργοδοτούμενων με Εργασία Ορισμένου Χρόνου (Απαγόρευση Δυσμενούς Μεταχείρισης) Νόμο του 2003 (Ν.98(Ι)/2003) η σύμβαση υπαλλήλου ο οποίος εργοδοτείται για συνολική περίοδο άνω των 30 μηνών ή περισσότερο θα θεωρείται σύμβαση αορίστου διάρκειας και οποιαδήποτε πρόνοια στη σύμβαση περιορίζει τη διάρκειά της δεν θα ισχύει εκτός εάν ο εργοδότης αποδείξει ότι η εργοδότηση του εργοδοτούμενου με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου μπορεί να δικαιολογηθεί από αντικειμενικούς λόγους. Ως εκ τούτου, η ΣΚΤ είναι της άποψης ότι όλες οι προσλήψεις που έγιναν, ακόμη και οι συμφωνίες εργοδότησης καθορισμένης διάρκειας, είναι μόνιμες και όπως μας αναφέρθηκε, πλέον η ΣΚΤ προχωρεί σε σύναψη συμφωνιών εργοδότησης διάρκειας μέχρι δύο έτη προς αποφυγή σύναψης συμφωνιών εργοδότησης που θα μπορούσαν να θεωρηθούν αορίστου διάρκειας. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας επικοινωνήσε με το Τμήμα Διοίκησης και Προσωπικού, το οποίο διευκρίνισε ότι ο Νόμος τον οποίο επικαλείται ο νομικός σύμβουλος της ΣΚΤ αναφέρεται σε διαδοχικές ανανεώσεις συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου η διάρκεια των οποίων στο σύνολο της ξεπερνά τους 30 μήνες.

Σε δείγμα δώδεκα νέων προσλήψεων προέκυψαν τα πιο κάτω όσον αφορά στη διαδικασία που ακολουθήθηκε:

- (i) Δεν γινόταν για όλες τις θέσεις που προκηρύχθηκαν το 2014 και μέχρι τον Ιούνιο του 2015, διερεύνηση σε πρωταρχικό στάδιο για πλήρωση των θέσεων από το υφιστάμενο προσωπικό, αφού

η προκήρυξη των θέσεων του δείγματός μας γινόταν ταυτόχρονα εσωτερικά και εξωτερικά και οι υποψήφιοι έπρεπε να υποβάλουν αίτηση στον οίκο στον οποίο ανατέθηκε η $\pi\eta$ διενέργεια των προκηρύξεων ή/και των συνεντεύξεων. Επιπλέον, δεν δινόταν πάντοτε προτεραιότητα στο υφιστάμενο προσωπικό του Ομίλου, αφού, όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο, για τρεις θέσεις για τις ήταν υποψήφιοι και υπάλληλοι του Ομίλου, οι οποίοι κρίθηκαν επίσης από τον εν λόγω οίκο ότι πληρούσαν τα προσόντα, δεν κλήθηκαν σε προσωπική συνέντευξη.

(ii) Για μία θέση δεν έγινε εσωτερική προκήρυξη και επιπλέον η εξωτερική προκήρυξη ήταν πολύ περιορισμένη, αφού δημοσιεύτηκε μόνο στην ιστοσελίδα του οίκου που ανέλαβε την αξιολόγηση των αιτήσεων, ο οποίος οίκος, για τη συγκεκριμένη περίπτωση και μόνο, ήταν διαφορετικός από τον οίκο που, βάσει σύμβασης με την ΣΚΤ, ανέλαβε τις προκηρύξεις όλων των άλλων θέσεων. Επιπλέον, όπως αναφέρεται και πιο κάτω, το άτομο που προσλήφθηκε δεν πληρούσε τα απαιτούμενα ακαδημαϊκά προσόντα.

(iii) Για δύο προσλήψεις τα άτομα δεν πληρούσαν τα κριτήρια της προκήρυξης για τη συγκεκριμένη θέση. Επιπλέον, στη μία περίπτωση, δεν είχε επιβεβαιωθεί η απόκτηση του σχετικού ακαδημαϊκού τίτλου πριν την εργοδότηση του ατόμου, αφού, όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο, παρόλο που ο συγκεκριμένος τίτλος αναφερόταν στο βιογραφικό, δεν είχε προσκομιστεί (και ζητήθηκε από το ήδη εργοδοτούμενο άτομο να τον προσκομίσει κατά τον έλεγχο της υπηρεσίας μας). Επιπλέον, στην απόφαση που λήφθηκε για εργοδότηση του συγκεκριμένου ατόμου, η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων εισηγήθηκε περαιτέρω τη διερεύνηση συνεργασίας με τον δεύτερο επιλαχόντα, ο οποίος πληρούσε τα απαραίτητα ακαδημαϊκά προσόντα βάσει της προκήρυξης της θέσης, και η Επιτροπεία εξουσιοδότησε τον Διευθυντή να διερευνήσει, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Ανθρωπίνου Δυναμικού, την πιθανότητα να συνεργαστεί η Τράπεζα με τον δεύτερο επιλαχόντα, είτε ως δεύτερο τη τάξη στην Υπηρεσία Ανθρωπίνου Δυναμικού είτε ως συνεργάτης για συγκεκριμένα μεγάλα έργα. Παρόλο που τελικά το άτομο αυτό δεν αποδέχθηκε τη θέση του συμβούλου, εντούτοις το γεγονός αυτό δημιουργεί εύλογα ερωτήματα αν όντως υπήρχαν αμφιβολίες κατά πόσον το άτομο που προσλήφθηκε ήταν κατάλληλο να εκτελέσει τα καθήκοντα της θέσης για την οποία προσλήφθηκε. Επιπρόσθετα, όπως φαίνεται από αλληλογραφία που μας δόθηκε, η αρχική έγκριση από την Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων ημερ. 2.6.2015, για τη σύναψη συμφωνίας εργοδότησης της επιλεγείσας ήταν για ένα έτος, με δικαίωμα ανανέωσης για άλλα τρία, ενώ τελικά, μετά από συνεννόηση της υποψήφιας και του Ανώτερου Διευθυντή Λειτουργικών και Διοικητικών Εργασιών υπογράφηκε συμφωνία πενταετούς διάρκειας, με υψηλότερο μισθό, αύξηση με τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου και άλλα ωφελήματα, γεγονός που αναφέρεται σε σχετική αλληλογραφία του Ανώτερου Διευθυντή Λειτουργικών & Διοικητικών Υπηρεσιών. Όπως μας αναφέρθηκε, η απόφαση είχε ληφθεί δια αλληλογραφίας και δεν είχαν ετοιμαστεί πρακτικά. Σημειώνεται ότι, μέχρι τον Οκτώβριο 2015 εκκρεμούσε η ετοιμασία του σχετικού πρακτικού της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων. Ερωτήματα δημιουργεί και το γεγονός ότι, εφόσον μετά τη γνωμάτευση του νομικού συμβούλου, η ΣΚΤ προχωρούσε στη σύναψη συμβάσεων διετούς διάρκειας, πώς στη συγκεκριμένη περίπτωση η συμφωνία εργοδότησης υπογράφηκε για πενταετή διάρκεια.

(iv) Για τέσσερις προσλήψεις που έγιναν, τα άτομα που επιλέγηκαν δεν είχαν υποβάλει αίτηση, βάσει της συγκεκριμένης προκήρυξης και επομένως δεν είχαν τύχει αξιολόγησης από τον οίκο που ανέλαβε τη διαδικασία προσλήψεων.

(v) Σε αρκετά συμβόλαια προνοούνταν αυξήσεις κατά τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου του ενός έτους και σε μία περίπτωση δόθηκαν 2 αυξήσεις κατά τη διάρκεια του έτους βάσει της συμφωνίας

εργοδότησης, συνολικού ποσού €2.200 ή ποσοστού 10% του ετήσιου μισθού της (στη λήξη των 6 μηνών και στον 1 χρόνο). Από κατάσταση που μας δόθηκε από την ΣΚΤ, διαφαίνεται ότι η ΣΚΤ συνεχίζει να παραχωρεί προσαυξήσεις σε τρεις περιπτώσεις: (α) λόγω μονιμοποίησης, (β) σε κατόχους πτυχίων ή επαγγελματικών τίτλων και (γ) για άλλους σκοπούς, οι οποίοι δεν διευκρινίζονται και επομένως μπορεί αυτό να τύχει εκμετάλλευσης. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι και σε ορισμένες συμφωνίες εργοδότησης που υπογράφηκαν για συγκεκριμένη χρονική περίοδο συμπεριλήφθηκε πρόνοια για αυξήσεις με τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου.

(vi) Για μία θέση που προκηρύχθηκε προσλήφθηκαν τελικά δύο άτομα, με δημιουργία δηλαδή επιπρόσθετης θέσης η οποία δεν προβλεπόταν στο οργανόγραμμα. Αργότερα, το ένα άτομο μετακινήθηκε με οδηγίες του τέως Γενικού Διευθυντή στο γραφείο του ιδίου προς κάλυψη θέσης η οποία δεν είχε προκηρυχθεί προς επίδειξη ενδιαφέροντος και από άλλους πιθανούς υποψηφίους. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν ακόμη άλλες δύο περιπτώσεις, κατά τις οποίες άτομα προσλήφθηκαν για συγκεκριμένη θέση και αργότερα πληρούσαν άλλη θέση η οποία δεν προκηρύχθηκε. Αυτή η πρακτική δεν διασφαλίζει, κατά την άποψη μας, την εφαρμογή των αρχών της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας,, αφού για τις θέσεις που πληρώθηκαν δεν δόθηκε ευκαιρία σε άλλους πιθανούς υποψηφίους, που μπορεί να ήταν και καταλληλότεροι, να υποβάλουν αίτηση.

(vii) Για μία θέση εντοπίστηκε ότι ο οίκος αξιολόγησης ετοίμασε κατάσταση, μετά από την πρώτη συνέντευξη που διενήργησε με τους υποψηφίους, στην οποία κατηγοριοποιούσε τα άτομα σε αυτά που πληρούσαν τα κριτήρια εξ ολοκλήρου (3 άτομα) και σε αυτά που πληρούσαν τα κριτήρια μερικώς (5 άτομα). Από την κατάσταση των δεύτερων συνεντεύξεων που διενήργησε η ΣΚΤ διαφάνηκε ότι από τα τρία άτομα που πληρούσαν πλήρως τα κριτήρια κλήθηκε μόνο το άτομο που επιλέγηκε και κλήθηκαν και δύο άτομα από αυτά που πληρούσαν μερικώς τα κριτήρια. Το γεγονός αυτό δημιουργεί υπόνοιες ότι μπορεί να έγινε επί σκοπού για να δικαιολογήσει την πρόσληψη του εν λόγω ατόμου.

(viii) Όπως διαπιστώθηκε από τον έλεγχο, στο Γραφείο του Προέδρου, πέραν της ιδιαιτέρας, ο Πρόεδρος διόρισε Βοηθό, για τον οποίο δεν υπήρχαν καταγεγραμμένα καθήκοντα, αφού δεν υπήρχε τέτοια θέση και ο Βοηθός προσλήφθηκε αρχικά για άλλη θέση. Σημειώνεται ότι ο Βοηθός του Προέδρου έχει και ο ίδιος δικό του Βοηθό. Ζητήσαμε όπως ενημερωθεί η Υπηρεσία μας για τους λόγους που θεωρήθηκε ότι είναι απαραίτητα τρία άτομα, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, για να εκτελούν τα καθήκοντα του Προέδρου, λαμβάνοντας υπόψη ότι όλες οι Διευθύνσεις έχουν Διευθυντές και Προϊστάμενους.

(ix) Το Υπουργείο Οικονομικών έθεσε ένα γενικό ανώτατο όριο μισθοδοσίας, ως 80% του μισθού ενός Διευθυντή Υπουργείου (€98.800), και όχι ανά κατηγορία, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ουσιαστικά έλεγχος στις μισθοδοσίες που δίδονται με τις νέες προσλήψεις και σε αρκετές περιπτώσεις ξεπερνούν κατά πολύ τους μισθούς του υφιστάμενου προσωπικού, αφού για οποιαδήποτε πρόσληψη μπορεί να δοθεί μισθός μέχρι και €98.800. Όπως μας αναφέρθηκε, δόθηκαν υψηλότεροι μισθοί σε άτομα που θεωρήθηκαν ότι κατείχαν περισσότερη πείρα από άλλα. Ωστόσο αναμένεται ότι, εφόσον όλοι οι υποψήφιοι κατέχουν τα προαπαιτούμενα της προκήρυξης, συμπεριλαμβανομένης και της προαπαιτούμενης πείρας, για σκοπούς ισότητας και χρηστής διοίκησης δεν πρέπει να υπάρχει διαφοροποίηση στη μισθοδοσία.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω η ΣΚΤ προέβη σε σημαντικό αριθμό προσλήψεων προσωπικού μεσοσύνης της οικονομικής κρίσης, με τρόπο που αφενός δεν συνάδει σε κάθε περίπτωση με τις αρχές της

χρηστής διαχείρισης του δημοσίου χρήματος και αφετέρου κατά παράβαση των αρχών της ισότητας, της διαφάνειας και της αξιοκρατίας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, όπου είναι εφικτό και υπάρχει απαραίτητος χρόνος, η προκήρυξη των νέων θέσεων γίνεται προηγουμένως εσωτερικά. Όπου δεν υπάρχει χρόνος η διαδικασία πρόσληψης γίνεται παράλληλα, δίδοντας προτεραιότητα στα άτομα εντός του ΣΠΤ.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, εκτός από τις αιτήσεις που λαμβάνονται μετά από μια προκήρυξη, αξιοποιείται και η εσωτερική βάση δεδομένων που διατηρούν τα Τμήματα Προσωπικού.

Όπως επίσης μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, η αξιολόγηση των υποψηφίων γίνεται για τα συνολικά προσόντα και εμπειρίες και όχι μόνο με βάση μεμονωμένα προσόντα. Ωστόσο, αυτή η τακτική αποτελεί άνιση μεταχείριση έναντι ατόμων που δεν έκαναν αίτηση επειδή δεν πληρούσαν όλα τα απαιτούμενα προσόντα της προκήρυξης. Επιπλέον, πληροφορηθήκαμε ότι, στην Πολιτική Προσλήψεων Προσωπικού η οποία έχει ετοιμαστεί από την ΥΑΔ και βρίσκεται στη διαδικασία έγκρισης, προνοείται ο εντοπισμός υποψηφίων μέσα από την εσωτερική βάση δεδομένων παράλληλα με τη λήψη βιογραφικών με την προκήρυξη θέσεων.

Συστάσεις:

- Οι συγχωνεύσεις των 93 παλαιών Συνεργατικών Πιστωτικών Εταιρειών σε 18 ΣΠΙ προφανώς επέφεραν εξοικονομήσεις προσωπικού και συνεπώς οι προκηρύξεις νέων θέσεων θα πρέπει να γίνονται σε πρωταρχικό στάδιο εσωτερικά, σε επίπεδο Ομίλου, προς επίδειξη ενδιαφέροντος από το υφιστάμενο προσωπικό. Οι προκηρύξεις εξωτερικά θα πρέπει να περιορίζονται στις περιπτώσεις μη επίδειξης ενδιαφέροντος από ικανούς υποψήφιους εσωτερικά και, επιπλέον, θα πρέπει να τυγχάνουν ευρείας, και όχι περιορισμένης, δημοσιότητας προς επίδειξη ενδιαφέροντος από όσο το δυνατό περισσότερους υποψηφίους.
- Για σκοπούς διαφάνειας και χρηστής διοίκησης, οι θέσεις που προκηρύσσονται θα πρέπει να συμπληρώνονται από υποψήφιους που υπέβαλαν αίτηση και που οπωσδήποτε πληρούν τα απαιτούμενα προσόντα της προκήρυξης. Δεν δύναται να προσλαμβάνονται άτομα τα οποία δεν φαίνεται πώς περιλήφθησαν στην όλη διαδικασία προσλήψεων, αφού δεν είχαν υποβάλει αίτηση για τη θέση.
- Καμία θέση δεν θα πρέπει να πληρείται χωρίς προηγούμενη προκήρυξη και επιπλέον στα πλαίσια της προσπάθειας μείωσης του προσωπικού, καμία θέση δεν μπορεί να πληρείται από δύο άτομα.
- Εφόσον το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, διευκρίνισε ότι ο Νόμος στον οποίο αναφέρεται η γνωμάτευση του Νομικού Σύμβουλου της ΣΚΤ, στο κατά πόσο θεωρούνται αορίστου διάρκειας τα πενταετή συμβόλαια που υπογράφηκαν δεν εφαρμόζεται διότι αφορά σε περιπτώσεις συμβάσεων εργοδότησης που ανανεώνονται διαδοχικά. Επισημαίνεται ότι ακόμα και αν τα συμβόλαια με τη λήξη τους ανανεωθούν, η σύμβαση δεν καθίσταται αορίστου χρόνου.
- Να ληφθούν μέτρα για περιορισμό του κόστους του προσωπικού, κατ' ανάλογο τρόπο όπως τον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, όπου είναι εφικτό και υπάρχει απαραίτητος χρόνος, η προκήρυξη των νέων θέσεων γίνεται προηγουμένως εσωτερικά. Όπου δεν υπάρχει χρόνος η διαδικασία πρόσληψης γίνεται παράλληλα, δίδοντας προτεραιότητα στα άτομα εντός του ΣΠΤ.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, εκτός από τις αιτήσεις που λαμβάνονται μετά από μια προκήρυξη, αξιοποιείται και η εσωτερική βάση δεδομένων που διατηρούν τα Τμήματα Προσωπικού.

Όπως επίσης μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, η αξιολόγηση των υποψηφίων γίνεται για τα συνολικά προσόντα και εμπειρίες και όχι μόνο με βάση μεμονωμένα προσόντα. Ωστόσο, αυτή η τακτική αποτελεί άνιση μεταχείριση έναντι ατόμων που δεν έκαναν αίτηση επειδή δεν πληρούσαν όλα τα απαιτούμενα προσόντα της προκήρυξης. Επιπλέον, πληροφορηθήκαμε ότι, στην Πολιτική Προσλήψεων Προσωπικού η οποία έχει ετοιμαστεί από την ΥΑΔ και βρίσκεται στη διαδικασία έγκρισης, προνοείται ο εντοπισμός υποψηφίων μέσα από την εσωτερική βάση δεδομένων παράλληλα με τη λήψη βιογραφικών με την προκήρυξη θέσεων.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της ΣΚΤ, η εν λόγω γνωμάτευση εφαρμόζεται στις περιπτώσεις λειτουργιών και όχι διευθυντικών στελεχών λόγω και της διαφορετικής προσέγγισης που πρέπει να τυγχάνουν θέσεις αυτού του επιπέδου. Τα Συμβόλαια που έχουν υπογραφεί με διάρκεια 5 ετών αφορούν σε διευθυντικά στελέχη για να εκτελέσουν συγκεκριμένα καθήκοντα, οπότε δεν υπάρχει θέμα μετατροπής τους σε αορίστου χρόνου εκτός και εάν η ανάγκη μετά από αξιολόγηση της Διεύθυνσης συνεχίζει να υφίσταται.

Για τα θέματα από το (i) – (ix) πιο πάνω, ο Πρόεδρος επιπρόσθετα μας πληροφόρησε τα ακόλουθα:

Για το θέμα (i), μας πληροφόρησε ότι, θεωρήθηκε ότι οι υφιστάμενοι υπάλληλοι με βάση τις γνώσεις και την εμπειρία τους δεν θα μπορούσαν να αντεπεξέλθουν στα καθήκοντα της θέσης.

Για το θέμα (iii) μας πληροφόρησε ότι έγινε λάθος κατά την ετοιμασία της συμφωνίας.

Για το θέμα (vi) μας πληροφόρησε ότι η αρχική απόφαση λήφθηκε με βάση τις αυξημένες ανάγκες της σχετικής Διεύθυνσης, και με το πέρας των έργων, κρίθηκε ότι οι εργασίες μπορούσαν να διεκπεραιωθούν σε επίπεδο λειτουργιών και ως εκ τούτου η Ανώτερη Λειτουργός μετακινήθηκε στο Γραφείο του Γενικού Διευθυντή λόγω αναγκών που προέκυψαν.

Για το θέμα (vii) μας πληροφόρησε ότι το ένα εκ των υπολοίπων 2 ατόμων που πληρούσαν τα κριτήρια εξ ολοκλήρου, προσλήφθηκε σε άλλη θέση και ο άλλος ήταν ήδη υπάλληλος της ΣΚΤ. Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι το γεγονός ότι ήταν υπάλληλος της ΣΚΤ δεν αποτελεί λόγο για να μην κληθεί σε συνέντευξη για τη θέση για την οποία πληρούσε όλα τα κριτήρια, εφόσον ο ίδιος επέδειξε ενδιαφέρον.

Για το θέμα (viii) μας πληροφόρησε ότι οι Διευθυντές και οι Προϊστάμενοι δεν αναφέρονται στον Πρόεδρο αλλά στον Γενικό Διευθυντή. Στην περίπτωση του ΣΠΤ, λόγω της πολυπλοκότητας και του όγκου των έργων που χειρίζεται το Γραφείο Προέδρου, των προκλήσεων που έχει να αντιμετωπίσει αλλά και της νέας δομής του Οργανισμού, κρίθηκε αναγκαία η στελέχωση του Γραφείου του Προέδρου με ακόμα ένα άτομο πέραν της Προσωπικής Βοηθού και του Διευθυντή του Γραφείου του Προέδρου, οι οποίοι έχουν εντελώς διαφορετικά καθήκοντα μεταξύ τους. πρόσθεσε επίσης ότι τα καθήκοντα του Διευθυντή του Γραφείου του Προέδρου ήταν από την αρχή καθορισμένα. Τα καθήκοντα δεν διαφοροποιήθηκαν, απλώς άλλαξε η ονομασία της θέσης χωρίς το άτομο να δεχτεί οποιαδήποτε μισθολογική αναβάθμιση. Όπως επιπρόσθετα μας πληροφόρησε, σε όλους τους μεγάλους οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων και τραπεζικών οργανισμών, είθισται να εργοδοτείται μια μικρή ομάδα στο Γραφείο του Προέδρου.

Για το θέμα (ix), μας πληροφόρησε ότι πριν καθοριστεί το εύρος μισθοδοσίας συγκεκριμένης θέσης, λαμβάνονται υπόψη οι μισθοί του προσωπικού σε παρόμοιες ή υφιστάμενες θέσεις, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ομοιομορφία στις μισθολογικές απολαβές του προσωπικού. Η Υπηρεσία Ανθρώπινου

Δυναμικού βρίσκεται στη διαδικασία καθορισμού πολιτικής που να διασφαλίζει τον τρόπο καθορισμού μισθοδοσίας και ωφελημάτων κάθε θέσης που προκηρύσσεται.

Ωφελήματα στις νέες προσλήψεις. Όπως αναφέρθηκε, πέραν των ωφελημάτων που αναφέρονται στις συλλογικές συμβάσεις, με την αναδιάρθρωση και τον καταρτισμό νέας δομής προσλήφθηκαν άτομα με σύμβαση ή/και μόνιμο προσωπικό, που πήραν ωφελήματα αναλόγως της θέσης που προσλήφθηκαν, τα οποία σε αρκετές περιπτώσεις είναι πιο ευνοϊκά από αυτά του υφιστάμενου προσωπικού. Σημειώνεται ότι στις προκηρύξεις των θέσεων αυτών, δεν προκαθορίζονταν οι απολαβές και τα ωφελήματα, παρά μόνο αναφέρεται ότι «προσφέρεται ελκυστικό πακέτο απολαβών και ωφελημάτων».

Τα επιπρόσθετα ωφελήματα που δόθηκαν περιλαμβάνουν: υπηρεσιακό αυτοκίνητο, κάλυψη εξόδων διακίνησης, υπηρεσιακό τηλέφωνο και κάλυψη κόστους κλήσεων (μέχρι €51 το μήνα), ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για τον ίδιο, το/τη σύζυγο και τα ανήλικα τέκνα τους, συνεισφορά στο Ταμείο Προνοίας και ετήσιο επίδομα ρίσκου της θέσης.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε στις προσλήψεις για τα έτη 2014-2015, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Σε μια περίπτωση Ανώτερου Διευθυντή (μόνιμη θέση), στον οποίο παραχωρήθηκε ο ανώτατος μισθός που καθορίστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών (€98.800) αγοράστηκε από την Τράπεζα και το αυτοκίνητο αξίας €29.000, που το άτομο χρησιμοποιούσε στην προηγούμενή του εργασία. Επιπρόσθετα, καλύπτονται όλα τα έξοδα διακίνησης και παραχωρήθηκε και τηλέφωνο.

(β) Για συγκεκριμένη συμβασιούχο υπάλληλο, υπάρχει πρόνοια στη σύμβασή της, για παραχώρηση αύξησης με την πάροδο 12 μηνών μετά τη λήξη της δοκιμαστικής περιόδου. Συγκεκριμένα, ο πάγιος ετήσιος ακαθάριστος μισθός της είναι €60.000 και αυξάνεται σε €65.000. Συναφώς, σημειώνεται ότι, βάσει του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης, αποφασίστηκε μείωση στο μισθολόγιο του Συγκροτήματος ύψους 15% κατά μέσο όρο. Η μείωση αυτή επιτεύχθηκε με κλιμακωτές μειώσεις στους μισθούς όλου του μόνιμου προσωπικού από 1.2.2014.

(γ) Όσον αφορά στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, τον Μάρτιο 2014, ετοιμάστηκε ξεχωριστή σύμβαση ομαδικής ασφάλισης τύπου «ζωής, ατυχημάτων και υγείας», για να καλυφθούν όλοι οι νέοι συμβασιούχοι. Σκοπός της σύμβασης ήταν η ασφάλιση ζωής, η κάλυψη ευρείας νοσοκομειακής και εξωνοσοκομειακής περίθαλψης και η ασφάλιση νοσοκομειακού επιδόματος από ατύχημα ή ασθένεια. Το ετήσιο ασφάλιστρο για κάθε ασφαλισμένο μέλος ανέρχεται στα €512 και το κόστος επωμίζεται αποκλειστικά η Τράπεζα, χωρίς οι ίδιοι να συνεισφέρουν, οτιδήποτε, σε αντίθεση του τι συμβαίνει στην περίπτωση των μόνιμων υπαλλήλων που οι ίδιοι συνεισφέρουν ποσοστό 1,25% πάνω στον ακαθάριστο μισθό τους (και η αντίστοιχη συνεισφορά του εργοδότη ανέρχεται σε 2,5%). Επιπλέον, αναφέρεται ότι για 7 μέλη της πιο πάνω ομαδικής ασφάλισης, καλύφθηκε και το κόστος ασφάλισης μελών της οικογένειάς τους.

(δ) Δύο συμβασιούχοι συμμετέχουν στο Ταμείο Προνοίας των υπαλλήλων συνεισφέροντας οι ίδιοι, αλλά και η Τράπεζα με ποσοστό 7%.

(ε) Πόσο €20.000 δόθηκε σε υπάλληλο που προσλήφθηκε με σύμβαση, για την αγορά του δικού της αυτοκινήτου, το οποίο αρχικά αγοράστηκε προσωπικά από την ίδια το 2009. Για την αγορά αξία του αυτοκινήτου ζητήθηκε εκτίμηση από εκτιμητή και όχι από την εταιρεία που προμηθεύει την αγορά με τη συγκεκριμένη μάρκα αυτοκινήτων. Σημειώνεται ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση η υπάλληλος χρησιμοποιεί το όχημα της για να πηγαиноέρχεται από την εργασία της στο σπίτι της στη Λεμεσό, καθώς και για όλες τις άλλες ιδιωτικές της μετακινήσεις, με πλήρη κάλυψη των εξόδων από τη ΣΚΤ.

Σημειώνεται πως ο Υπουργός Οικονομικών, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται από τα άρθρα 4(1)(α)(iii), 5, 6, 7(2), 8, 9, 14 και 15 των περί της Αναδιάρθρωσης Χρηματοοικονομικών Οργανισμών Νόμων του 2011 έως (Αρ. 3) του 2013, κατόπιν εισήγησης της ΚΤΚ και με τη σύμφωνη γνώμη αυτής, εξέδωσε στις 29.1.2014, τον περί της Ανακεφαλαιοποίησης της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας -

Κεντρικός Φορέας (ΣΚΤ-ΚΦ) Τροποποιητικό Διάταγμα του 2014, όπου, μεταξύ άλλων, προβλέπεται κλιμακωτή μείωση των αποδοχών και ωφελημάτων του προσωπικού της ΣΚΤ.

Η Επιτροπεία σε συνεδρία της ημερ. 31.1.2014, αποφάσισε τη μείωση των μεικτών αποδοχών και ωφελημάτων του προσωπικού από 1.2.2014.

Από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας, διαπιστώθηκε ότι η μείωση των αποδοχών εφαρμόστηκε μόνο στο προσωπικό που εργάζονταν στις 31.1.2014, ενώ στις κατοπινές προσλήψεις η μείωση δεν εφαρμόστηκε χωρίς να προνοείται τέτοιος διαχωρισμός στο διάταγμα και στην απόφαση της Επιτροπείας.

Σύσταση: Ενόψει των μέτρων στήριξης που ληφθήκαν για την ΣΚΤ, περιλαμβανομένης της ενίσχυσης της κεφαλαιακής βάσης και αποκατάστασης της κεφαλαιακής επάρκειας της με λεφτά των φορολογούμενων πολιτών, δεδομένων και των μειώσεων των απολαβών και ωφελημάτων του υφιστάμενου μόνιμου προσωπικού, που θα έπρεπε να είχαν επιβληθεί, αναμενόταν ότι η ΣΚΤ δεν θα παραχωρούσε σε προσωπικό με σύμβαση τέτοια παρεμφερή, και υψηλότερα σε πολλές περιπτώσεις σε σχέση με αυτά του μόνιμου προσωπικού, ωφελήματα. Εισήγηση μας είναι όπως για το θέμα αυτό, και γενικότερα για το θέμα της συγκράτησης και μείωσης των λειτουργικών δαπανών της ΣΚΤ, ληφθούν άμεσα μέτρα και από τον Υπουργό Οικονομικών που εκπροσωπεί το βασικό μέτοχο της τράπεζας.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, η Τράπεζα βρίσκεται στη διαδικασία καθορισμού πολιτικής παραχώρησης και χρήσης αυτοκινήτου έτσι ώστε να είναι ξεκάθαρες οι περιπτώσεις και ο τρόπος χειρισμού προς αποφυγήν οποιωνδήποτε λανθασμένων πρακτικών. Επιπρόσθετα, μελετάται και το ενδεχόμενο καθορισμού μέγιστης μηνιαίας κατανάλωσης καυσίμων.

Όσον αφορά στα άλλα ωφελήματα που αναφέρονται πιο πάνω, φαίνεται ότι δεν υπάρχει βούληση για αναθεώρηση ή/και κατάργησή τους.

Σχέδιο Εθελοντικής Αφυπηρέτησης. Τον Φεβρουάριο του 2014 ο Όμιλος του Συνεργατισμού ανακοίνωσε Σχέδιο Εθελοντικής Αφυπηρέτησης (Σχέδιο) στο ήδη υπάρχον προσωπικό το οποίο απευθυνόταν σε όλους τους υπαλλήλους, με προτεραιότητα σε όσους είχαν συμπληρώσει το 45^ο έτος της ηλικίας τους. Σημειώνεται ότι οι υπάλληλοι των ΣΠΙ αφυπηρετούν στο 65^ο έτος της ηλικίας τους, ενώ οι υπάλληλοι της ΣΚΤ στο 62^ο, και εάν έχουν συμπληρώσει 35 έτη υπηρεσίας, στο 60^ο. Οι αποζημιώσεις που προβλέπονται στο Σχέδιο, σύμφωνα με επιστολής του Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος.

Βάσει του πιο πάνω Σχεδίου αφυπηρέτησαν, κατά το 2014, 25 άτομα, εκ των οποίων τα 14 ήταν από τον εμπορικό τομέα και τα 11 από τη ΣΚΤ, με συνολική αποζημίωση €1,9 εκ. και 272 άτομα από τα ΣΠΙ με συνολική αποζημίωση €21,6 εκ., σε σύγκριση με 282 υπαλλήλους που αναμενόταν να αφυπηρετήσουν και κόστος €20,7 εκ.

Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι για 3 άτομα του εμπορικού τομέα της ΣΚΤ και για 1 άτομο του πιστωτικού τομέα της ΣΚΤ, με απόφαση του Γενικού Διευθυντή, έγινε αποδεκτή η αίτησή τους για αφυπηρέτηση βάσει του Σχεδίου και τους παραχωρήθηκαν ~~θα~~ αποζημιώσεις ωσάν να αποχωρούσαν στις 30.4.2014, ενώ συνέχισαν την εργασία τους μέχρι τις 30.10.2014. Αυτό είχε ως συνέπεια για έξι μήνες να λαμβάνουν και το μισθό τους και αποζημίωση. Η δικαιολογία για την απόφαση αυτή ήταν ότι οι υπηρεσίες τους ήταν απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών. Παρόλο που η ΣΚΤ διατηρούσε το δικαίωμα απόρριψης της αίτησης για πρόωγη αφυπηρέτηση, εντούτοις δεν το έπραξε. Επιπρόσθετα, διαπιστώσαμε ότι ένα άτομο από τα πιο πάνω θα αφυπηρετούσε κανονικά στις 31.12.2014 και επομένως,

εάν αφυπηρετούσε κανονικά, θα λάμβανε 2 μηνιαίους μισθούς επιπλέον, ενώ η Η αποζημίωση που θα λάμβανε, βάσει του Σχεδίου και της απόφασης του Γενικού Διευθυντή για παράταση εργασίας μέχρι 31.10.2014, ήταν μισθοί για 8 μήνες. Τελικά του παραχωρήθηκαν μισθοί για 9 μήνες ως αποζημίωση και επιπρόσθετα, με ξεχωριστή πληρωμή, αναλογία του 13^{ου} μισθού.

Επιπλέον, για ένα άτομο, δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθεί η ημερομηνία πρόσληψής του, βάσει της οποίας του παραχωρήθηκε η αποζημίωση.

Για δύο άτομα που αφυπηρέτησαν πρόωρα από ΣΠΙ η Επιτροπεία ενέκρινε πέραν της αποζημίωσης τους και ποσά ως βοήθημα λόγω προβλημάτων υγείας που αντιμετωπίζουν ύψους €15.000 και €23.920 έκαστος.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι από το Σχέδιο Εθελοντικής Αποχώρησης θα έπρεπε οπωσδήποτε να εξαιρούνται άτομα τα οποία εάν αφυπηρετούσαν κανονικά η καταβολή των μισθών τους και επομένως το κόστος της ΣΚΤ και των ΣΠΙ θα ήταν χαμηλότερο από το ποσό της αποζημίωσης που θα λάμβαναν για πρόωρη αφυπηρέτηση.

Επιπλέον, δεν νοείται υπάλληλος να λαμβάνει μισθό και η περίοδος αυτή να λογίζεται και ως περίοδος για την οποία θα του καταβάλλεται αποζημίωση. Σε περιπτώσεις που η ΣΚΤ κρίνει ότι η αποδέσμευση ενός υπαλλήλου πλήττει την ομαλή λειτουργία της ΣΚΤ τότε έχει το δικαίωμα να απορρίψει τέτοια αίτηση και θα έπρεπε να το πράξει.

Επισημαίνουμε ότι δεν μπορεί από τη μία να προωθούνται σχέδια εθελοντικής αφυπηρέτησης και από την άλλη να γίνονται νέες προσλήψεις προσωπικού. Σημειώνεται ιδιαίτερα ότι, όπως επιβεβαιώθηκε κατά τον έλεγχο, αντί για αξιοποίηση του υφιστάμενου προσοντούχου προσωπικού, προσλήφθηκαν νέα άτομα, με αποτέλεσμα επιπρόσθετο κόστος και προσωπικό.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, σαν γενική αρχή συμφωνεί με το γεγονός ότι δεν θα έπρεπε να γίνονται προσλήψεις ενώ εφαρμόζεται Σχέδιο Εθελοντικής Αποχώρησης. Από την άλλη όμως, όπως ισχυρίστηκε, οι προσλήψεις που έγιναν ήταν συγκεκριμένες και αφορούσαν άτομα με εξειδικευμένες γνώσεις, εμπειρία και προσόντα τα οποία δεν υπήρχαν εντός του ΣΠΤ και είναι απαραίτητα για την επίτευξη των στόχων του.

Παραίτηση Γενικού Διευθυντή (ΓΔ). Στις 22.6.2015 ο ΓΔ έδωσε επιστολή παραίτησης με τρίμηνη προειδοποίηση σύμφωνα με το συμβόλαιό του. Οι λόγοι παραίτησης όπως αναφέρονται στην επιστολή του ήταν προσωπικοί ενώ σε επιστολή που απέστειλε η ΚΤΚ ημερ. 11.8.2015 οι λόγοι αποχώρησης του εστιάζονται στην Εταιρική Διακυβέρνηση της ΣΚΤ. Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι δεν υπήρχε καθαρός διαχωρισμός ρόλου εκτελεστικής διεύθυνσης και Διοικητικού Οργάνου, και ότι ο Πρόεδρος του εν λόγω Οργάνου ενεργούσε ως Εκτελεστικός Πρόεδρος. Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι δεν ήταν ξεκάθαρος ο ρόλος του ΓΔ και της Εκτελεστικής Επιτροπής. Σημειώνεται ότι τα πιο πάνω θέματα αναφέρονται και στην έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου που εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2015. Σε απάντηση της, η ΣΚΤ ανέφερε ότι οι πιο πάνω λόγοι δεν υφίστανται και ότι υπάρχει αρμονική σχέση μεταξύ της εκτελεστικής και μη εκτελεστικής εξουσίας. Επίσης, ανέφερε ότι τα διάφορα προβλήματα εταιρικής διακυβέρνησης τα οποία υφίσταντο λόγω της ανακεφαλαιοποίησης του ΣΠΤ από το κράτος και της εφαρμογής του σχεδίου αναδιάρθρωσης έχουν αναγνωριστεί και έχουν δρομολογηθεί ενέργειες από την Επιτροπεία για επίλυσή τους. Αναφορικά με το διαχωρισμό των ρόλων, όπως αναφέρεται στην επιστολή, η Επιτροπεία κατέστησε διαφανή και ξεκάθαρη τη διάκριση των αρμοδιοτήτων της εκτελεστικής και μη εκτελεστικής εξουσίας με την έγκριση των Όρων Εντολής της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Επιτροπείας καθώς και τα καθήκοντα και το ρόλο του Γενικού Διευθυντή και του Προέδρου της Επιτροπείας.

Σύσταση: Η εφαρμογή υγιούς εταιρικής διακυβέρνησης στη βάση βέλτιστων διεθνών πρακτικών είναι εκ των ων ουκ άνευ για την διαφύλαξη των χρημάτων που ο φορολογούμενος πολίτης εμπιστεύτηκε στη ΣΚΤ. Τούτο, μεταξύ άλλων, επιβάλλει σαφή διάκριση μεταξύ της διεύθυνσης και της διοίκησης της ΣΚΤ.

Διορισμός νέου Γενικού Διευθυντή. Με την παραίτηση του ΓΔ στις 22.6.2015, ξεκίνησε διαδικασία πλήρωσης της θέσης με την ανάθεση της διαδικασίας σε εξειδικευμένο οίκο στις 30.6.2015, έναντι του ποσού των €35.000. Ο Πρόεδρος της Επιτροπείας συμπεριλαμβανόταν στους υποψήφιους για τη θέση του ΓΔ. Η Επιτροπεία, στη συνεδρίαση της ημερ. 9.7.2015 (δεν συμμετείχε ο Πρόεδρος) αποφάσισε να διορίσει στη θέση του ΓΔ τον Πρόεδρο της Επιτροπείας.

Ανεξάρτητα των όποιων θεμάτων αρχής που εγείρονται αναφορικά με τη δεοντολογική ορθότητα ή μη της άμεσης μεταπήδησης του Προέδρου της Επιτροπείας της Τράπεζας στη θέση του ΓΔ, με απόφαση μάλιστα της Επιτροπείας της οποίας ο ίδιος προήδρευε για μεγάλο χρονικό διάστημα, προκύπτουν σοβαροί προβληματισμοί σε σχέση με τα ακόλουθα σημεία τα οποία διαπιστώθηκαν κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας:

(α) Η προκήρυξη της θέσης έγινε μόνο στην ιστοσελίδα της ΣΚΤ την 1.7.2015, και δόθηκε περιθώριο υποβολής αιτήσεων μέχρι τις 8.7.2015. Στην προκήρυξη δεν αναφέρθηκαν τα απαραίτητα προσόντα και δεξιότητες που πρέπει να διαθέτει το αξιολογούμενο πρόσωπο, η απαιτούμενη εμπειρία και οι πληροφορίες και τα στοιχεία τα οποία έπρεπε να προσκομίζονταν για σκοπούς αξιολόγησης. Επιπλέον, δεν γινόταν αναφορά στο πακέτο απολαβών που προσφερόταν. Η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι για μια τόσο σημαντική θέση η δημοσίευση έπρεπε να γίνει τόσο στον ημερήσιο εγχώριο τύπο, όσο και στον εξωτερικό οικονομικό τύπο, καθώς και σε οικονομικά περιοδικά της Κύπρου και του εξωτερικού, ώστε να εξασφαλιστεί η μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή και να επιλεγεί ο πλέον κατάλληλος/ικανότερος υποψήφιος για τη θέση, δεδομένης και της κατάστασης/προβλημάτων στην Τράπεζα. Επιπλέον, το χρονικό περιθώριο που δόθηκε, ήταν πολύ σύντομο, γεγονός που επίσης αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην ευρεία συμμετοχή για εύρεση του καταλληλότερου υποψηφίου.

(β) Σε Συνεδρία της Επιτροπείας ημερ. 9.7.2015, ο εξειδικευμένος οίκος παρέθεσε κατάλογο τελικής επιλογής (short list) 8 «εν δυνάμει» υποψηφίων όπως τους χαρακτήρισε, μεταξύ των οποίων και ο Πρόεδρος της Επιτροπείας, ο οποίος είχε προταθεί από τον μέτοχο της ΣΚΤ, την Συνεργατική Κεντρική Εταιρεία Συμμετοχών, ως εσωτερικός υποψήφιος. Ο Πρόεδρος, δεν συμμετείχε στη συνεδρίαση της Επιτροπείας για τη διαδικασία πλήρωσης της θέσης. Σύμφωνα, με τα πρακτικά, ο οίκος για να διευκολυνθεί η διαδικασία, αντιλαμβανόμενος την ανάγκη γρήγορης πλήρωσης της θέσης, φρόντισε να αξιολογήσει τον Πρόεδρο, ως εσωτερικό υποψήφιο, για να δοθεί μια εμπεριστατωμένη εικόνα, μέσα από μια δίωρη συνέντευξη και συστάσεις.

Όσον αφορά στους υπόλοιπους υποψηφίους, αναφέρεται στα πρακτικά ότι για να ετοιμαστεί έκθεση αξιολόγησης απαιτείτο ακόμη ένα δεκαπενθήμερο. Η Επιτροπεία, επικαλούμενη την κάθοδο της Τρόικας στις 15.7.2015, αποφάσισε ότι η θέση έπρεπε να πληρωθεί άμεσα, και χωρίς να ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησης από τον οίκο, επέλεξε τον Πρόεδρο στη θέση του ΓΔ. Με βάση την περί της Αξιολόγησης της Ικανότητας και Καταλληλότητας Μελών Διοικητικού Οργάνου και Διευθυντών των Αδειοδοτημένων Πιστωτικών Ιδρυμάτων Οδηγία του 2014, η Τράπεζα θα έπρεπε να ζητήσει από τον κάθε υποψήφιο του καταλόγου τελικής επιλογής να συμπληρώσει το καθορισμένο ατομικό ερωτηματολόγιο, έτσι ώστε να διεξαχθεί αξιολόγηση, βάσει της διαδικασίας και των κριτηρίων που καθορίζονται στην Οδηγία. Επιπλέον, οι σχετικές πρόνοιες/διαδικασία έπρεπε να εφαρμοστεί για όλους τους υποψηφίους ομοιόμορφα, κατόπιν της οποίας να επιλεγεί ο καταλληλότερος υποψήφιος.

Η Υπηρεσία μας έχει επίσης την άποψη ότι, η διαδικασία έπρεπε να ολοκληρωθεί από τον ανεξάρτητο οίκο και η Επιτροπεία, της οποίας ο υποψήφιος προέδρευε να πάρει την τελική απόφαση με βάση τις εισηγήσεις του οίκου. Ο τρόπος που ενήργησε η Επιτροπεία καταστρατηγεί την αρχή της διαφάνειας και αναιρεί τη διαδικασία που η ίδια έχει καθορίσει.

(γ) Ο οίκος, ανάμενα σε άλλα, όπως αναφέρεται στο σχετικό πρακτικό της Επιτροπείας, τόνισε ότι ο Πρόεδρος «είναι κατεξοχήν Private Banker και θα πρέπει να πλαισιωθεί από μια ομάδα που να καλύψει το κομμάτι της λιανικής τραπεζικής και ότι ο ίδιος θα επικεντρωθεί στο συντονισμό των ανώτερων διευθυντών και στην επίτευξη των στόχων και της στρατηγικής».

(δ) Παρόλο ότι ο οίκος δεν ολοκλήρωσε την εργασία που του ανατέθηκε, πληρώθηκε το ποσό των €36.064 (€35.000 πλέον έξοδα ταξιδιού/διαμονής), ποσό αρκετά ψηλό σε σχέση με τις υπηρεσίες που τελικά παρασχέθηκαν.

(ε) Σημειώνεται ότι σχετικά με το συμβόλαιο εργοδότησης, αποφασίστηκε να προταθεί στον Πρόεδρο, συμβόλαιο το οποίο να λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2018, και πακέτο απολαβών ανάλογο του πακέτου του υφιστάμενου ΓΔ, δηλαδή μέχρι €200.000 ετησίως και επιπλέον άλλα ωφελήματα.

Στις 12.11.2015 ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (ΕΕΜ) ενέκρινε προκαταρκτικά το διορισμό του Προέδρου στη θέση του ΓΔ. Απομένει η επικύρωση του διορισμού του από το Συμβούλιο του ΕΕΜ.

Συστάσεις:

(α) Η επιλογή του ΓΔ ενός τέτοιου μεγέθους οργανισμού, και δη τραπεζικού, είναι υψίστης σημασίας για την επιτυχή πορεία του. Αναμένεται ότι στο μέλλον θα δίνεται στο θέμα αυτό η δέουσα βαρύτητα και ότι για την επιλογή του καταλληλότερου προσώπου που θα αναλάβει τη θέση θα ακολουθούνται διάφανες διαδικασίες στη βάση των βέλτιστων πρακτικών και της σχετικής Αξιολόγησης της Ικανότητας και Καταλληλότητας Μελών Διοικητικού Οργάνου και Διευθυντών των Αδειοδοτημένων Πιστωτικών Ιδρυμάτων Οδηγία του 2014

(β) Δεδομένης της πολιτικής λιτότητας που η ΣΚΤ χρειάζεται να εφαρμόζει λαμβανομένου επίσης υπόψη του γεγονότος ότι είναι το Κράτος και ο φορολογούμενος πολίτης που επιβαρύνεται για την πλήρη κεφαλαιοποίηση της, συστήνουμε όπως το πακέτο απολαβών για τον Γενικό Διευθυντή (€200.000 ετησίως και επιπλέον άλλα ωφελήματα) αναθεωρηθεί ανάλογα.

(γ) Όπως για τη θέση το ΓΔ γίνεται, ως θέμα αρχής, ανοικτή προκήρυξη σε Κύπρο και εξωτερικό, παρέχοντας ικανοποιητική προθεσμία για υποβολή αίτησης από ενδιαφερόμενους, και όπως στην προκήρυξη αναφέρονται τα απαιτούμενα προσόντα και δεξιότητες, καθώς και το πακέτο απολαβών και άλλων ωφελημάτων της θέσης. Επίσης, όπως εξετάζονται σε κάθε περίπτωση θέματα αρχών δεοντολογίας αναφορικά με τους υποψήφιους, συμπεριλαμβανομένου και του θέματος κατά πόσο η προηγούμενη θέση που κατέχουν/κατείχαν δεν συνάδει με τη θέση του ΓΔ που διεκδικούν (για παράδειγμα, στην προκείμενη περίπτωση, κατά πόσο από τη θέση του Προέδρου της Επιτροπείας μπορεί άτομο να μεταπηδήσει / διοριστεί αμέσως στη θέση του ΓΔ, χωρίς οποιαδήποτε χρονική απόσταση).

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, ο οίκος έχει προβεί σε ολοκληρωμένη αξιολόγηση του Προέδρου της Επιτροπείας. Ωστόσο, η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι η εργασία που του ανατέθηκε και το ποσό με το οποίο πληρώθηκε, αφορούσε στην αξιολόγηση όλων των υποψηφίων.

Σε ότι αφορά τους λόγους για την άμεση πλήρωση, ο Πρόεδρος μάς πληροφόρησε ότι υπάρχει συγκεκριμένη απόφαση της Επιτροπείας της ΣΚΤ όπου έχουν τεθεί συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα στη βάση επιχειρησιακών και στρατηγικών θεμάτων. Η Τράπεζα θεωρεί ότι δεν υπάρχει κάποια παραβίαση ή μη συμμόρφωση με οποιασδήποτε εποπτική οδηγία, εσωτερικό κανονισμό της ΣΚΤ και εγκεκριμένη πολιτική. Ωστόσο, κατά τον έλεγχο μας διαπιστώθηκε ότι κάτι τέτοιο δεν ισχύει, εφόσον οι υπόλοιποι υποψήφιοι δεν αξιολογήθηκαν με την αιτιολογία ότι η θέση, η οποία παρέμενε κενή μέχρι τότε, έπρεπε να πληρωθεί άμεσα. Επιπλέον, ο Πρόεδρος, μας πληροφόρησε ότι η Οδηγία της ΚΤΚ περί της Αξιολόγησης της Ικανότητας και Καταλληλότητας Μελών Διοικητικού Οργάνου και Διευθυντών Αδειοδοτημένων Πιστωτικών Ιδρυμάτων, αναφέρεται καθαρά στην αξιολόγηση από την Εποπτική Αρχή (fit and proper) και όχι στην αξιολόγηση της ικανότητας των υποψηφίων και της επιλογής τους, το οποίο αποτελεί αποκλειστική υποχρέωση και δικαίωμα της Επιτροπείας.

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι η εν λόγω Οδηγία καθορίζει την πολιτική, διαδικασίες και κριτήρια της αξιολόγησης της ικανότητας και της καταλληλότητας των αξιολογούμενων προσώπων και εφαρμόζεται από τα Αδειοδοτημένα Πιστωτικά Ιδρύματα.

Άδειες προσωπικού. Κατά τον έλεγχο των αδειών του προσωπικού για το έτος 2014, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Ο έλεγχος των αδειών του προσωπικού γίνεται από τον Διευθυντή του κάθε Τμήματος. Σε περίπτωση μετακίνησης/μετάθεσης υπαλλήλου, ο προσωπικός του φάκελος παραδίδεται στο νέο του Τμήμα. Η τακτική αυτή δεν ενδείκνυται γιατί μπορεί να οδηγήσει σε μη ομοιόμορφο τρόπο χειρισμού του προσωπικού αλλά και επειδή θα πρέπει οι Διευθυντές να εκτελούν απερίσπαστοι τα κύρια καθήκοντά τους.

Σύσταση: Όπως ο έλεγχος των αδειών του προσωπικού γίνεται κεντρικά από την Υπηρεσία Ανθρώπινου Δυναμικού, ούτως ώστε να υπάρχει ομοιόμορφος χειρισμός του προσωπικού και να μην αναλώνουν χρόνο οι Διευθυντές στον έλεγχο των αδειών.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, ήδη δρομολογούνται οι απαραίτητες ενέργειες έτσι ώστε η διαχείριση και ο έλεγχος των αδειών να γίνονται κεντρικά από την Υπηρεσία Ανθρώπινου Δυναμικού.

(β) Υπάρχουν αδυναμίες στο λογισμικό καταγραφής της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού, τόσο όσο αφορά στην υπερωριακή απασχόληση, όσο και στην καταγραφή της ώρας προσέλευσης αποχώρησης του προσωπικού που εργάζεται με το σύστημα βάρδιας. Επιπρόσθετα, σε περίπτωση δικαιολογημένης απουσίας υπαλλήλου, για παράδειγμα λόγω άδειας ανάπαυσης, το λογισμικό δεν καταγράφει τις ώρες απουσίας του υπαλλήλου ούτε ως εργάσιμο χρόνο, αλλά ούτε και ως ελλειμματικό χρόνο. Όσον αφορά στην υπερωριακή απασχόληση, αυτή παρακολουθείται και με την τήρηση χειρόγραφου συστήματος. Συνέπεια των πιο πάνω αδυναμιών του συστήματος είναι να μην εξάγονται ορθές καταστάσεις ελλειμματικού χρόνου και χρόνου απουσιών, γεγονός που δυσχεραίνει και καθιστά χρονοβόρο τον έλεγχο των απουσιών του προσωπικού από τους Διευθυντές των Τμημάτων.

Σύσταση: Η ΣΚΤ να προχωρήσει σε άμεσες ενέργειες για αντικατάσταση ή/και εκσυγχρονισμό του υφιστάμενου λογισμικού καταγραφής της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού, ώστε να ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες του οργανισμού, τη σχετική εποπτεία και την εξαγωγή κατάλληλων φιλικών προς τον χρήστη καταστάσεων με ορθά τα δεδομένα.

- Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, έχουν εντοπιστεί οι αδυναμίες στο υφιστάμενο λογισμικό και διερευνάται η αλλαγή του εντός του 2016.

(γ) Διαπιστώθηκε ότι δεν γίνεται διευθέτηση του συσσωρευμένου οφειλόμενου χρόνου μέσω της άδειας ανάπαυσής του προσωπικού ή με αποκοπή του από το μισθό του στο τέλος κάθε χρόνου.

Σύσταση: Επιβάλλεται όπως ο ελλειμματικός χρόνος και ο χρόνος αδικαιολόγητης απουσίας υπαλλήλου, αποκόπτεται είτε από την άδεια ανάπαυσής του είτε από τον μισθό του, με ανάλογη μετακίνηση της ημερομηνίας προσαύξησης του όπου ισχύει. Η πιο πάνω σύσταση θα πρέπει να εφαρμοστεί από το έτος που διανύουμε και το προσωπικό να ενημερωθεί σχετικά.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, το υφιστάμενο σύστημα καταγραφής ωρών προσέλευσης και αποχώρησης δεν τηρεί ορθά στοιχεία και η εφαρμογή της πρακτικής αποκοπής ελλειμματικού χρόνου προϋποθέτει ένα λογισμικό που να καταγράφει με απόλυτη ορθότητα τις ώρες του προσωπικού.

Η Υπηρεσία μας αναμένει όπως η πιο πάνω σύσταση, εφαρμοστεί με την αντικατάσταση του συστήματος.

Αδικαιολόγητες απουσίες υπαλλήλου της ΣΚΤ σε συστηματική βάση. Σύμφωνα με τον φάκελο αδειών συγκεκριμένου υπαλλήλου της ΣΚΤ, αυτός απουσίαζε πολύ συχνά από την εργασία του, είτε με άδεια ασθενείας είτε με άδεια ανάπαυσης, ή με άδεια άνευ απολαβών, αλλά και αδικαιολόγητα, δηλαδή χωρίς την έγκριση των προϊσταμένων του. Οι αδικαιολόγητες απουσίες του κυμαίνονταν από μερικές ώρες κατά τη διάρκεια της ημέρας μέχρι και μήνες, χωρίς να γνωρίζει η ΣΚΤ τον λόγο της απουσίας του. Για τις μακρόχρονες απουσίες του υπέβαλλε εκ των υστέρων ιατρικό πιστοποιητικό για να του παραχωρηθεί άδεια ασθενείας.

Το πιο πάνω φαινόμενο παρατηρήθηκε από την ημερομηνία πρόσληψής του, το 2004, και συνεχιζόταν μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης. Οι ενέργειες της ΣΚΤ από το 2004 μέχρι σήμερα ήταν να προβαίνει σε προφορικές και γραπτές παρατηρήσεις για συμμόρφωση, αλλά και προειδοποιήσεις για μέτρα και απόλυση στην περίπτωση που δεν συμμορφωνόταν, χωρίς ωστόσο να λαμβάνει τέτοια μέτρα, παρά τη μη συμμόρφωση. Επίσης, λόγω του ότι οι συνεχείς απουσίες του και η όλη του συμπεριφορά δημιουργούσε άσχημο κλίμα και προβλήματα στο εκάστοτε Τμήμα που εργαζόταν, η ΣΚΤ τον μετακινούσε συνεχώς από Τμήμα σε Τμήμα και από Διεύθυνση σε Διεύθυνση. Ωστόσο, όπως προκύπτει από σημειώματα και επιστολές που στον φάκελο αδειών του, λόγω του ότι εξακολουθούν οι συστηματικές και μακράς διάρκειας απουσίες του, καθίσταται πολύ δύσκολη η ανάθεση σ' αυτόν νέων καθηκόντων αλλά και η εκτέλεση οποιωνδήποτε καθηκόντων. Επιπρόσθετα των πιο πάνω, σε σημειώματα στον φάκελό του, αναφέρεται ότι «έχει αρκετές διασυνδέσεις με κομματικούς παράγοντες» και προσωπική φιλία με πολύ υψηλά ιστάμενα άτομα, τα οποία μάλιστα κατονομάζονται, ότι είναι δημοτικός σύμβουλος σε κατεχόμενο δήμο και λόγω των πολιτικών του ενασχολήσεων απουσίασε από την εργασία του χωρίς άδεια, για συνάντηση με βουλευτές. Τον Σεπτέμβριο του 2015 ζήτησε επίσης να τοποθετηθεί σε ξεχωριστό χώρο, αν είναι δυνατό, μόνος του, για να μπορεί να ασχολείται με τα πολιτικά ζητήματα στα οποία είναι αναμειγμένος.

Παρά τα πιο πάνω, απαράδεκτα κατά την άποψη μας, η ΣΚΤ δεν παρέπεμψε ως όφειλε τον εν λόγω υπάλληλο, στην Πειθαρχική Επιτροπή, για διερεύνηση της πιθανότητας διάπραξης πειθαρχικών αδικημάτων, σύμφωνα με τον Πειθαρχικό Κώδικα της ΣΚΤ ο οποίος πρέπει να τυγχάνει εφαρμογής σε όλες

τις περιπτώσεις. Αντίθετα, οι απουσίες του χωρίς απολαβές, ενώ δεν θα έπρεπε να λογίζονται ως υπηρεσία, του λογίστηκαν και μετά την απόκτηση μεταπτυχιακού διπλώματος και με την συμπλήρωση πέντε (5) χρόνων υπηρεσίας, κατά τη διάρκεια των οποίων απουσίαζε χωρίς απολαβές πέραν των 18 μηνών, τοποθετήθηκε στην Ειδική Κλίμακα και του παραχωρήθηκε μια προσαύξηση την 1.11.2009. Επιπρόσθετα, η ετήσια άδεια ανάπαυσης του εν λόγω υπαλλήλου, δεν μειωνόταν κάθε χρόνο ανάλογα με τις άδειες/απουσίες του χωρίς απολαβές.

Συστάσεις:

(α) Όπως ο φάκελος του συγκεκριμένου υπαλλήλου παραπεμφθεί το συντομότερο στην Πειθαρχική Επιτροπή για διερεύνηση πιθανής διάπραξης πειθαρχικών παραπτωμάτων και σε περίπτωση που κριθεί ένοχος να του επιβληθεί η κατάλληλη ποινή σύμφωνα με τον Πειθαρχικό Κώδικα.

(β) Πρέπει να γίνει υπολογισμός της πραγματικής του υπηρεσίας, αφού αφαιρεθούν όλες οι άδειες και απουσίες άνευ απολαβών οι οποίες λανθασμένα λογίστηκαν ως υπηρεσία και να γίνει εκ νέου μισθολογική τοποθέτησή του αν προκύπτει ότι είναι τοποθετημένος σε ψηλότερη βαθμίδα της κλίμακας από αυτήν που θα έπρεπε.

(γ) Για το 2015 να αναθεωρηθεί η άδειά ανάπαυσής του κατ' αναλογία των μηνών πραγματικής υπηρεσίας του, δηλαδή μετά την αφαίρεση των άδειών/απουσιών χωρίς απολαβές.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, στις 21.10.2015 με επιστολή της Επικεφαλής Ανθρώπινου Δυναμικού ΣΠΤ προς τη ΜΕΕ, έγινε σχετική αναφορά για διερεύνηση διάπραξης πειθαρχικών παραπτωμάτων και περαιτέρω παραπομπή στην πειθαρχική επιτροπή της ΣΚΤ. Η Τράπεζα ανέφερε, θα προχωρήσει άμεσα με τον υπολογισμό της πραγματικής του υπηρεσίας για τοποθέτηση στην ορθή μισθολογική κλίμακα και για το 2015 η άδεια ανάπαυσής του θα υπολογιστεί κατ' αναλογία των πραγματικών μηνών υπηρεσίας του. Οι λόγοι για τους οποίους η ΣΚΤ δεν ενέργησε σύμφωνα με τον Πειθαρχικό Κώδικα ισχυρίστηκε, είναι ότι παρόλο που υπήρχε το πλαίσιο και οι διαδικασίες, υπήρξε από τη διεύθυνση Υπηρεσίας Ανθρώπινου Δυναμικού ελλιπής παρακολούθηση αλλά και αδυναμία χειρισμού παρόμοιων υποθέσεων, με αποτέλεσμα τον μη έγκαιρο εντοπισμό και χειρισμό.

Οχήματα. Το 2014 δαπανήθηκε ποσό €89.800 για την αγορά τεσσάρων αυτοκινήτων. Η Τράπεζα κατέχει 16 οχήματα, από τα οποία τα 8 μεταφέρθηκαν από ΣΠΙ κατά τη διάρκεια του 2014. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Δεν υπάρχει καθορισμένη πολιτική ή κανονισμοί ως προς το τι αποτελεί υπηρεσιακό όχημα, σε ποιους παραχωρείται και πως χρησιμοποιείται. Όσον αφορά στην αποκλειστική χρήση υπηρεσιακού οχήματος, δηλαδή την επί εικοσιτετράωρου βάσεως χρήση παραχωρούμενου υπηρεσιακού οχήματος, η Υπηρεσία μας έχει την άποψη ότι αυτή θα πρέπει να τερματιστεί, κατά ανάλογο τρόπο όπως θα τερματιστεί στον ευρύτερο δημόσιο τομέα την 31^η Δεκεμβρίου 2015.-

Σύσταση: Όπως καθοριστεί πολιτική και προωθηθούν κανονισμοί που να διέπουν τη χρήση υπηρεσιακού οχήματος. Ουδείς θα πρέπει να χρησιμοποιεί το όχημα για αποκλειστική χρήση.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, η Υπηρεσία Ανθρώπινου Δυναμικού βρίσκεται στη διαδικασία καταγραφής πολιτικής.

(β) Δεν υπάρχουν όροι και περιορισμοί ως προς την αγορά υπηρεσιακών οχημάτων, όπως για παράδειγμα ο κυβισμός μηχανής και οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και δεν διενεργείται τεχνικός έλεγχος για μεταχειρισμένα οχήματα. Επιπλέον, η αγορά υπηρεσιακών οχημάτων δεν φαίνεται να

διενεργείται βάσει προκαθορισμένου προγράμματος και δεν φαίνεται να συσχετίζεται με τις ανάγκες των Τμημάτων, αλλά αντίθετα συσχετίζεται με βάση τις προσωπικές ανάγκες ή/και προτιμήσεις των δικαιούχων.

Σύσταση: Η πιο πάνω τακτική πρέπει να τερματιστεί άμεσα και η αγορά υπηρεσιακών οχημάτων να βασίζεται αποκλειστικά σε πολιτική/κανονισμούς της ΣΚΤ προς εξυπηρέτηση των αναγκών της στα πλαίσια επίσης της πολιτικής λιτότητας που οφείλει να εφαρμόζει η Τράπεζα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, η αγορά οχημάτων πρέπει να καθορίζεται με βάση την πολιτική που καταγράφεται.

(γ) Το όχημα του πρώην Γενικού Διευθυντή που αγοράστηκε το 2008 (τιμή αγοράς €109.000) πωλήθηκε κατά τη διάρκεια του 2014, μετά από απόφαση της Επιτροπείας ημερ. 8.5.2014, λόγω του ότι το όχημα είχε υπερβολικά ψηλό κόστος συντήρησης, καθώς και λόγω της κατηγορίας του (υπερπολυτελείας) η οποία δεν συνάδει με την πολιτική λιτότητας που οφείλει να εφαρμόζει η Τράπεζα. Το όχημα πωλήθηκε στην τιμή των €30.000, (η καθαρή λογιστική του αξία ήταν €43.570).

Ο Πρόεδρος της ΣΚΤ, μας πληροφόρησε ότι το αυτοκίνητο του πρώην ΓΔ εκτιμήθηκε από εγκεκριμένο εκτιμητή αυτοκινήτων τον Ιούλιο του 2014 σε €30.000 - €35.000.

(δ) Η ΣΚΤ καταβάλλει τα έξοδα οχημάτων (καύσιμα, συντήρηση, service, κ.λπ.) για τα οχήματα που κατέχει, καθώς και για όχημα συμβασιούχου Διευθυντή στον οποίο, αποφασίστηκε να καταβάλλονται από τη ΣΚΤ τα σχετικά έξοδα χρήσης του ιδιωτικού του οχήματος, συμπεριλαμβανομένου και των ασφαλίσεων.

Σύσταση: Όπως τερματιστεί η καταβολή ασφαλίσεων για ιδιωτικά οχήματα προσωπικού, για τα οποία θα πρέπει να καταβάλλονται μόνο οδοιπορικά έξοδα για τις διαδρομές που γίνονται για υπηρεσιακούς σκοπούς. Στους υπηρεσιακούς σκοπούς δεν συμπεριλαμβάνεται η μετάβαση του προσωπικού από την οικία του στον συνήθη τόπο εργασίας του και αντίστροφα.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, στην περίπτωση αυτή αντί να αγοραστεί καινούριο όχημα, που το κόστος θα ήταν ψηλότερο για την Τράπεζα, προτιμήθηκε να καλύπτονται τα έξοδα διακίνησης, τα ασφαλιστικά έξοδα κ.λπ. για χρήση του δικού του αυτοκινήτου.

(ε) Όπως διαπιστώθηκε για τα οχήματα που παραχωρούνται για υπηρεσιακή χρήση δεν ελέγχονται οι διαδρομές, ούτε και η κατανάλωση του κάθε οχήματος, αφού δεν τηρούνται συγκεκριμένα έντυπα καταγραφής των διαδρομών, των χιλιομέτρων που διανύονται ανά διαδρομή, των καυσίμων και δεν υπάρχει διαδικασία εξαγωγής και παρακολούθησης του μέσου όρου κατανάλωσης.

(στ) Όπως διαπιστώθηκε στις περιπτώσεις αγοράς μεταχειρισμένων αυτοκινήτων κατά τη διάρκεια του 2014, δεν έγινε εκτίμηση της αγοραίας αξίας του οχήματος (εκτός σε μία περίπτωση που έγινε από εκτιμητή). Όσον αφορά στις δύο περιπτώσεις που αγοράστηκαν οχήματα από άλλες τράπεζες (τα εν λόγω οχήματα τα χρησιμοποιούσε προσωπικό των τραπεζών, το οποίο στη συνέχεια προσλήφθηκε από την ΣΚΤ), διαπιστώθηκε ότι δεν ζητήθηκε εκτίμηση της αγοραίας αξίας τους, αλλά πληρώθηκε το ποσό που ζητήθηκε από τις τράπεζες. Επιπλέον στην περίπτωση αγοράς καινούριου οχήματος για τον Πρόεδρο, ζητήθηκαν προφορικές προσφορές μόνο από μία εταιρεία.

Σύσταση: Όπως η ΣΚΤ ζητά πάντοτε ανεξάρτητη εκτίμηση της αγοραίας αξίας των μεταχειρισμένων οχημάτων που σκοπεύει να αγοράσει, από την εταιρεία που προμηθεύει την αγορά με το συγκεκριμένο μοντέλο, νοουμένου ότι τέτοια αγορά συνάδει με τη σχετική πολιτική και κανονισμούς της ΣΚΤ.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, ο καθορισμός της αξίας στην περίπτωση αγοράς μεταχειρισμένων οχημάτων θα καθοριστεί με βάση την πολιτική που ετοιμάζεται.

Ενδεχόμενα πειθαρχικά ή/και ποινικά αδικήματα. Παρόμοια θέματα με αυτά που εγείρονται αναφορικά με την υπόθεση της ΣΠΕ Αγίας Φύλας, για την οποία καταχωρήθηκαν στο Κακουργιοδικείο σωρεία κατηγοριών εναντίον 6 προσώπων και διερευνώνται αδικήματα, μεταξύ των οποίων συνομωσία προς διάπραξη κακουργήματος, συνομωσία για καταδολίευση, πλαστογραφία και απόσπαση περιουσίας με ψευδείς παραστάσεις, που διαπράχθηκαν κατά τη χρονική περίοδο 2006-2009 για 22 συνολικά περιπτώσεις δανείων ύψους €9,5 εκ., ενδέχεται να προκύπτουν από παρατηρήσεις οι οποίες εγείρονται σε προηγούμενες εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών (ΕΥΣΕ), ωστόσο δεν φαίνεται να προωθήθηκαν έγκαιρα. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής παραδείγματα:

- Σε ΣΠΕ της Επαρχίας Λάρνακας υπήρξε καταγγελία εναντίον του Γραμματέα και άλλων υπαλλήλων της Εταιρείας, αναφορικά με θέματα παρατυπιών, διαπλοκής και κακοδιαχείρισης των υποθέσεων της Εταιρείας, και η Επιτροπή έθεσε το Γραμματέα σε διαθεσιμότητα, ενώ οι υπάλληλοι συνέχισαν να απασχολούνται στην εταιρεία.
- Το 2011 Συνεργατικό Ταμιευτήριο, που κατατάσσεται ως μικρομεσαία επιχείρηση, παραχώρησε δάνειο σε νομικό πρόσωπο ύψους €16.200.000 με ανεπαρκείς εξασφαλίσεις. Το ίδιο Συνεργατικό έχει αρκετές περιπτώσεις δανείων εισπρακτέων συνολικού ποσού €307 εκ. ή 19,06% του συνόλου των δανείων, που δεν παρουσίασαν καμιά κίνηση κατά τη διάρκεια του 2012.
- ΣΠΕ της Επαρχίας Λεμεσού, η οποία κατατάσσεται ως μικρομεσαία επιχείρηση, παρουσίασε στις 31.12.2012, μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα σε 27 περιπτώσεις πελατών και συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα, στους οποίους παραχωρήθηκαν πιστώσεις ύψους €10,3 εκ., που αντιστοιχούν από 10% μέχρι 35% των ίδιων κεφαλαίων της Εταιρείας. Σύμφωνα με τον περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμο της Κύπρου και την Κανονιστική Απόφαση της Εποπτικής Αρχής για τον υπολογισμό των Κεφαλαιακών απαιτήσεων και των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων (ΚΔΠ 2/2008, ημερ. 4.1.2008), η συνολική αξία των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων που μια τράπεζα παρέχει προς ένα πελάτη ή μια ομάδα συνδεδεμένων πελατών απαγορεύεται να υπερβεί οποτεδήποτε το 25% της κεφαλαιακής βάσης.
- ΣΠΕ της Επαρχίας Λευκωσίας, παρουσίασε στις 31.12.2012, μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα σε 2 περιπτώσεις πελατών και συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα, στους οποίους παραχωρήθηκαν δάνεια ύψους €18,2 εκ. και €14 εκ., που αντιστοιχούν στο 31,61% και 24,46%, αντίστοιχα, των ίδιων κεφαλαίων της Εταιρείας.
- Στην ίδια ΣΠΕ διαπιστώθηκαν υπερβάσεις των τρεχούμενων λογαριασμών των αξιωματούχων και υπαλλήλων στις 31.12.2012 ύψους €385.000, υπερβάσεις των δανείων τακτής προθεσμίας των αξιωματούχων και υπαλλήλων ύψους €1,4 εκ., ενώ οι καθυστερήσεις αποπληρωμής των δανείων τους στις 31.12.2012 ήταν €372.000.
- Στην ίδια ΣΠΕ σημειώθηκαν 723 περιπτώσεις δανείων με αρχικό ποσό έκδοσης €14,5 εκ. και υπόλοιπο στις 31.12.2012 €54,6 εκ., δηλαδή ξεπέρασαν κατά €25,6 εκ. το διπλάσιο του αρχικού ποσού του γραμματίου. Για τις περιπτώσεις αυτές η Εταιρεία πιθανόν να μην μπορεί να εισπράξει το διπλάσιο ποσό.
- Το 2008 ΣΠΕ της περιοχής Τροόδους παραχώρησε δάνειο ύψους €650.000 χωρίς εξασφαλίσεις.

Σημειώνεται ότι και στην περίπτωση της υπόθεσης της ΣΠΕ Αγίας Φύλας, για σειρά ετών (από το 2008) τα σχετικά θέματα εγείρονταν στις εκθέσεις της ΕΥΣΕ, χωρίς ωστόσο να εξετάζονται/προωθούνται, ως ενδείκνυται ανάλογα για τα διάφορα αδικήματα που ενδεχομένως προκύπτουν, μέχρι τον Μάρτιο 2015 όταν έγινε σχετική καταγγελία στην Αστυνομία.

Σύσταση: Χρειάζεται όπως άμεσα μελετηθούν και προωθηθούν κατάλληλα από την ΣΚΤ όλες οι περιπτώσεις που εγείρονται σε προηγούμενες εκθέσεις της ΕΥΣΕ, εφόσον ενδέχεται να προκύπτουν πειθαρχικά ή/και ποινικά αδικήματα. Όπως προκύπτει από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας, στις εκθέσεις αυτές γίνονται σημαντικές αναφορές για θέματα κανόνων χρηστής οικονομικής διαχείρισης, παραβιάσεις διαδικασιών, καθώς και πιο σοβαρά θέματα παρατυπιών, διαπλοκής και κακοδιαχείρισης.

Όπως μας ενημέρωσε ο Πρόεδρος της ΣΚΤ, την ευθύνη για την παρακολούθηση και τη λήψη των απαραίτητων μέτρων είχε ο Έφορος Συνεργατικών Εταιρειών και οι προηγούμενες διευθύνσεις των ΣΠΙ και όχι η ΣΚΤ στην οποία δεν κοινοποιούνταν οι εκθέσεις της ΕΥΣΕ. Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης της ΣΚΤ, η Διοίκηση της ΣΠΕ (με την οποία είχε συγχωνευθεί η ΣΠΕ Αγίας Φύλας) μαζί με τη Διοίκηση της ΣΚΤ, προχώρησαν σε σχετική καταγγελία στην Αστυνομία.

Επιπρόσθετα, ο Πρόεδρος της ΣΚΤ μας ενημέρωσε ότι λόγω των συγχωνεύσεων που έγιναν στο Συνεργατισμό, ορισμένες από τις πιο πάνω οντότητες έχουν συγχωνευθεί με μεγαλύτερες οντότητες και τα θέματα που θίγονται στις εκθέσεις της ΕΥΣΕ τυγχάνουν χειρισμού.

Ο Πρόεδρος της ΣΚΤ, μας πληροφόρησε επίσης ότι μέσα από τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργούνται στα ΣΠΙ, η ΣΚΤ αξιολογεί τα ευρήματα και προχωρεί, μετά την εξασφάλιση νομικής συμβουλής, σε εισηγήσεις προς τα ΣΠΙ για διενέργεια πειθαρχικής διαδικασίας για υφιστάμενα άτομα που εργοδοτούνται και για την αστική/ποινική δίωξη για άτομα που έχουν αποχωρήσει από τα ΣΠΙ.

Πέραν τούτου, μας πληροφόρησε ότι έχουν διενεργηθεί και βρίσκονται σε εξέλιξη από τη Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης αρκετές έρευνες για παλαιότερες υποθέσεις και έχουν ληφθεί τα απαραίτητα μέτρα (για ενδεχόμενα πειθαρχικά ή/και ποινικά αδικήματα) ή αναμένονται νομικές γνωματεύσεις για λήψη των απαραίτητων μέτρων.

Ανέγερση Νέων Κτηριακών Εγκαταστάσεων Γραφείων και Αποθηκών της Συνεργατικής Εταιρείας Μηχανογράφησης στα Λατσιά.

- (i) Πρόοδος Εργασιών. Η έναρξη των εργασιών έγινε την 1.3.2012 έναντι ποσού συμβολαίου €12.695.000. Ως χρόνος ολοκλήρωσης καθορίστηκε η 1.7.2014. Στο έργο παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στην πρόοδο των εργασιών. Σύμφωνα με έκθεση που υπέβαλε ο μελετητής του έργου τον Οκτώβριο 2015, προς τον Γενικό Διευθυντή της Συνεργατικής Εταιρείας Μηχανογράφησης (ΣΕΜ), με βάση το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε ο Ανάδοχος, το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί στις 30.11.2015. Ο μελετητής του έργου ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο των εργασιών, θεωρεί ότι σε περίπτωση που ο Ανάδοχος επιταχύνει τον ρυθμό εργασίας του, το έργο θα μπορούσε να ολοκληρωθεί περί το τέλος Φεβρουαρίου 2016. Μέχρι σήμερα παρατηρείται συνολική καθυστέρηση 16 μηνών η οποία δεν έχει ακόμα αξιολογηθεί από τον μελετητή του έργου και, ως εκ τούτου, δεν είναι γνωστή η ημερομηνία ολοκλήρωσης των εργασιών. Ως αποτέλεσμα, ο Εργοδότης (ΣΕΜ) παραμένει εκτεθειμένος στις τυχόν απαιτήσεις του Αναδόχου για καθυστερήσεις και οικονομικές αποζημιώσεις. Σημειώνεται ότι στο άρθρο 23 των όρων της σύμβασης καθορίζεται ως ποσό αποζημίωσης για καθυστερήσεις που οφείλονται στον Ανάδοχο, το ποσό των €1.300 ανά ημέρα.

- (ii) Διορισμός Επιθεωρητή Εργοταξίου (Clerk of Works). Στο Δελτίο αρ. 3 του Δελτίου Ποσοτήτων της σύμβασης του έργου, στο άρθρο 3(Γ) προβλέπεται προνοητικό ποσό €140.000 για διορισμό Επιθεωρητή Εργοταξίου (Clerk of Works), για σκοπούς επίβλεψης του έργου εκ μέρους του Εργοδότη, κάτω από τις οδηγίες του μελετητή.

Μετά την έναρξη των εργασιών, ορίστηκε από τον μελετητή του έργου στέλεχος του γραφείου του, για εκτέλεση καθηκόντων Επιθεωρητή Εργοταξίου (Clerk of Works), έναντι αμοιβής €5.000 τον μήνα, για ολόκληρη τη συμβατική διάρκεια του έργου που είναι 28 μήνες. Στη συνέχεια, λόγω μη ολοκλήρωσης του έργου, συμφωνήθηκε μεταξύ του Εργοδότη (ΣΕΜ) και του μελετητή όπως, για τους μήνες Αύγουστο, Σεπτέμβριο και Οκτώβριο 2014 πληρωθεί από τη ΣΕΜ στον μελετητή το συνολικό ποσό των €8.000 και, στη συνέχεια το ποσό της αμοιβής για τον Επιθεωρητή Εργοταξίου (Clerk of Works) να μειωθεί από τον Νοέμβριο 2014, μέχρι την ολοκλήρωση του έργου, σε €1.800 τον μήνα. Παρατηρήσαμε ότι η ΣΕΜ, αντί να επιλέξει με ανοικτές διαδικασίες και να ορίσει Επιθεωρητή Εργοταξίου, ή το λιγότερο να διαπραγματευτεί με τον μελετητή του έργου τον καθορισμό ενός λογικού ποσού αμοιβής για τον Επιθεωρητή Εργοταξίου (Clerk of Works), χρησιμοποίησε το πιο πάνω προνοητικό ποσό των €140.000 που είχε περιληφθεί στη σύμβαση του έργου για σκοπούς προϋπολογισμού, κατανέμοντας το στους 28 μήνες διάρκειας της σύμβασης ($€140.000 \div 28 \text{ μήνες} = €5.000 \text{ τον μήνα}$). Με αυτό τον τρόπο αύξησε με αδιαφανή διαδικασία τη συνολική αμοιβή του μελετητή.

Τον Νοέμβριο 2015, ο Πρόεδρος της Επιτροπείας Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας μας πληροφόρησε ότι, ο κύριος λόγος που το έργο δεν ολοκληρώθηκε σύμφωνα με τη συμβατική ημερομηνία λήξης, είναι η απρόβλεπτη οικονομική κατάσταση που επικρατεί στην Κύπρο. Περαιτέρω, μας πληροφόρησε ότι η εν λόγω καθυστέρηση οφείλεται στον Ανάδοχο και, η εκτίμηση τυχόν αποζημιώσεων που θα προκύψουν, θα εξεταστούν με την παράδοση του κτηρίου και τον διακανονισμό του τελικού λογαριασμού, λαμβάνοντας υπόψη σχετικά στοιχεία που συγκεντρώνουν οι μελετητές του έργου. Η θέση αυτή της ΣΚΤ μας βρίσκει πλήρως αντίθετους αφού συγκρούεται με τις βασικές αρχές διαχείρισης συμβάσεων που επιβάλλουν την έγκαιρη εξέταση θεμάτων καθυστερήσεων και, αν αυτές είναι αδικαιολόγητες, την επιβολή αποζημιώσεων.

Όσον αφορά το θέμα της αμοιβής του Επιθεωρητή Εργοταξίου, μας πληροφόρησε ότι η Επιτροπή της ΣΕΜ θεώρησε αρχικά, με βάση προηγούμενες εμπειρίες από ανάλογα έργα, ότι το πιο πάνω ποσό αμοιβής των €5.000 τον μήνα είναι λογικό, ενώ στη συνέχεια, κατόπιν διαπραγμάτευσης με τον μελετητή, το ποσό της αμοιβής μειώθηκε σε €1.800 τον μήνα.

- (iii) Προσφορά για την εγκατάσταση δομημένης καλωδίωσης στις νέες κτηριακές εγκαταστάσεις γραφείων και αποθηκών της Συνεργατικής Εταιρείας Μηχανογραφήσεως (ΣΕΜ) Λτδ στα Λατσία. Τον Μάρτιο 2015, η Συνεργατική Εταιρεία Μηχανογραφήσεως (ΣΕΜ), μέσω των ιδιωτών Συμβούλων Μελετητών της, ζήτησε από 4 εταιρείες να υποβάλουν προσφορά για την εγκατάσταση δομημένης καλωδίωσης στις νέες κτηριακές της εγκαταστάσεις στα Λατσία. Με βάση τα έγγραφα του διαγωνισμού, το κύριο κριτήριο αξιολόγησης/ανάθεσης του διαγωνισμού ήταν η χαμηλότερη τιμή, ενώ στη διαμόρφωση της τελικής απόφασης του εργοδότη θα λαμβάνονταν υπόψη η πείρα των προσφοροδοτών σε παρόμοια έργα τα τελευταία 5 χρόνια, ο εξοπλισμός που θα προσέφεραν, η στελέχωση σε επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό που θα χρησιμοποιείτο στο έργο και τα έργα που είχαν υπό εκτέλεση, κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Όσον αφορά τον χρόνο εκτέλεσης των εργασιών, αναφερόταν ότι αυτός θα συμφωνείτο αργότερα, ενώ απαιτείτο όπως οι προσφοροδότες υποβάλουν με την προσφορά τους τραπεζική εγγύηση συμμετοχής, ύψους €25.000.

Τον Μάιο 2015, οι ιδιώτες Σύμβουλοι Μηχανικοί υπέβαλαν στη ΣΕΜ έκθεση αξιολόγησης του διαγωνισμού, με βάση την οποία προσφορά είχαν υποβάλει τελικά οι 3 από τους 4 προσφοροδότες που

είχαν προσκληθεί (ένας εκ των οποίων υπέβαλε δύο εναλλακτικές προσφορές). Μια από τις προσφορές που υποβλήθηκαν απορρίφθηκε, επειδή συνοδευόταν από εγγύηση συμμετοχής ύψους €10.000, αντί €25.000 που απαιτείτο από τους όρους του διαγωνισμού. Με την έκθεση τους οι Σύμβουλοι Μηχανικοί εισηγήθηκαν την ανάθεση της σύμβασης στον χαμηλότερο προσφοροδότη για το ποσό των €69.654+ΦΠΑ, ο οποίος – όπως αναφέρουν στην εισήγηση τους – διαπιστώθηκε ότι, κατόπιν αξιολόγησης των προσφορών με βάση τα έγγραφα του διαγωνισμού, είχε υποβάλει την καλύτερη ανταγωνιστική τιμή σε ποιότητα και προσφερόμενες ποσότητες.

Εισηγήθηκαν επίσης, πριν την ανάθεση του διαγωνισμού στον πιο πάνω επικρατέστερο προσφοροδότη, εάν το επιθυμούσε η ΣΕΜ, θα μπορούσε να καλέσει τους τρεις προσφοροδότες σε συνάντηση για να παρουσιάσουν τις προσφορές τους και να τύχει διαπραγμάτευσης η τελική τους τιμή και, ο επιτυχών προσφοροδότης να υποβάλει πρόγραμμα εργασιών, το οποίο να συνάδει με αυτό του κυρίως εργολάβου, έτσι ώστε να αποφευχθούν καθυστερήσεις το έργο. Σημειώνεται ωστόσο ότι η πιο πάνω διαδικασία της διαπραγμάτευσης, δεν προνοείτο στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Τον Ιούλιο 2015, μετά από διαπραγμάτευση των δύο εκ των τριών προσφοροδοτών με αντιπροσώπους της ΣΕΜ, οι προσφοροδότες υπέβαλαν αναθεωρημένες προσφορές, μειώνοντας την τιμή της προσφοράς τους, ο μιν πρώτος (στον οποίο γινόταν αρχικά εισήγηση από τους Συμβούλους – όπως αναφέρεται πιο πάνω – για κατακύρωση του διαγωνισμού) από €69.654+ΦΠΑ σε €69.000+ΦΠΑ, ο δε δεύτερος από €89.554+ΦΠΑ σε €75.000+ΦΠΑ.

Με βάση τα πιο πάνω και, κατόπιν διευκρινήσεων που ζητήθηκαν και δόθηκαν από τους δύο προσφοροδότες κατά τη διαπραγμάτευση, η τιμή του χαμηλότερου προσφοροδότη αυξήθηκε από τους Συμβούλους Μηχανικούς σε €70.952+ΦΠΑ, αφού προστέθηκε σε αυτήν – στη βάση εκτίμησης της τιμής μονάδας – το κόστος εργασίας, η οποία δεν είχε – δικαιολογημένα κατά τους Συμβούλους – περιληφθεί στην προσφορά του, αφού αφορούσε εργασία που προέκυψε από οδηγία που είχε δοθεί – σύμφωνα με την έκθεση τους – από άλλο Σύμβουλο Μηχανικό.

Τελικά, η Επιτροπή αποφάσισε τον Ιούλιο 2015 να υιοθετήσει την εισήγηση των Συμβούλων Μηχανικών και να κατακυρώσει την προσφορά στον ψηλότερο προσφοροδότη για το ποσό των €75.000+ΦΠΑ, με το αιτιολογικό ότι ήταν ο διορισμένος υπερβολάβος των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων του έργου, τα υλικά που θα χρησιμοποιούσε προέρχονταν από μια εκ των καλύτερων εταιρειών στην Κύπρο και διεθνώς και, η διαφορά στο κόστος με τον χαμηλότερο προσφοροδότη ήταν μικρή.

Η πιο πάνω διαδικασία που ακολουθήθηκε και η τελική απόφαση της Επιτροπής, δεν προβλεπόταν ωστόσο στα έγγραφα του διαγωνισμού, με βάση τα οποία είχε γίνει η πρώτη αξιολόγηση των Συμβούλων και είχε κριθεί ότι η προσφορά του χαμηλότερου προσφοροδότη ήταν η καλύτερη ανταγωνιστικά σε τιμή, ποιότητα και προσφερόμενες ποσότητες. Ενόψει των πιο πάνω, θεωρούμε ότι η απόφαση της Επιτροπής παραβιάζει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

Πέραν των πιο πάνω, η απαίτηση για υποβολή εγγύησης συμμετοχής ύψους €25.000 σε ένα διαγωνισμό της τάξης των €75.000+ΦΠΑ, ήταν κατά την άποψη μας υπερβολική και περιοριστική. Σημειώνεται ότι ένας προσφοροδότης αποκλείστηκε λόγω του ότι είχε υποβάλει χαμηλότερη εγγύηση συμμετοχής, ενώ ένας δεν υπέβαλε καν προσφορά, με αποτέλεσμα να υποβληθούν μόνο 2 έγκυρες προσφορές, αριθμός που δεν θεωρείται ικανοποιητικός για ένα τέτοιο έργο.

Επίσης, στα έγγραφα του διαγωνισμού δεν περιλαμβάνονταν σαφή και αντικειμενικά κριτήρια κατακύρωσης του, με αποτέλεσμα η τελική απόφαση για ανάθεση της σύμβασης να είναι – κατά την άποψη μας – διαβλητή.

Τον Νοέμβριο 2015, ο Πρόεδρος της Επιτροπείας της ΣΚΤ μας πληροφόρησε ότι η διαδικασία διαπραγμάτευσης που ακολουθήθηκε, εκ παραδρομής δεν είχε περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού, ωστόσο θεωρεί ότι αυτό δεν συνιστά παραβίαση οποιωνδήποτε αρχών διαφάνειας ή ίσης

μεταχείρισης, αφού όλοι οι προσφοροδότες είχαν τη δυνατότητα να υποβάλουν αναθεωρημένες προσφορές, οι οποίες αξιολογήθηκαν εκ νέου αξιοκρατικά και με πλήρη διαφάνεια. Μας ανάφερε επίσης πως η τροποποίηση της αρχικής απόφασης/εισηγήσης των Συμβούλων Μηχανικών, οφειλόταν στο γεγονός ότι η διαφορά στην τιμή των αναθεωρημένων προσφορών, δεν ήταν αρκετή για να δικαιολογήσει επαρκώς τη χαμηλότερη ποιότητα των υλικών του φθηνότερου προσφοροδότη, αλλά ούτε και για να παραγνωριστεί το γεγονός ότι ο ακριβότερος προσφοροδότης ήταν ο διορισμένος υπεργολάβος των ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων του έργου.

Συμφώνησε με τη θέση μας ωστόσο, ότι η απαίτηση για εγγύηση συμμετοχής ύψους €25.000, ως προϋπόθεση συμμετοχής στον διαγωνισμό, ήταν υπερβολική και, σε μελλοντικές προσφορές τα αντίστοιχα ποσά θα καθορίζονται με μεγαλύτερη προσοχή.

Η θέση της Υπηρεσίας μας, ότι η όλη διαδικασία παραβιάζει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, δεν αναιρείται, εφόσον το ότι θα ακολουθείτο η διαδικασία διαπραγμάτευσης θα έπρεπε εξ αρχής να είχε περιληφθεί στα έγγραφα του διαγωνισμού, για να το γνωρίζουν οι προσφοροδότες που συμμετείχαν, κατά την υποβολή της αρχικής τους προσφοράς. Εκφράζουμε δε την ανησυχία μας από το γεγονός ότι, ακόμη και μετά την υποβολή των παρατηρήσεων μας, η ΣΚΤ εξακολουθεί να επιμένει στην ορθότητα μιας διαδικασίας που πρόδηλα παραβιάζει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας και συγκρούεται με τις βέλτιστες πρακτικές που διασφαλίζουν ευρύτητα συμμετοχής.

(iv) Διαδικασίες Προσφορών. Η ΣΕΜ εφαρμόζει Διαδικασία Σύναψης Συμφωνιών/Παραγγελιών Λογισμικών, η οποία περιλαμβάνεται σε Εσωτερικό Σημείωμα του Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου, το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 19.4.2007, και αφορά – όπως αναφέρεται στο Σημείωμα – την αγορά νέων ή επιπρόσθετων αδειών λογισμικού. Σύμφωνα με την πληροφόρηση που είχαμε κατά τον επιτόπου έλεγχο που έγινε στις 22.10.2015, για όλες τις υπόλοιπες διαδικασίες προμήθειας αγαθών, αγοράς υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων, δεν υπήρχε καταγεγραμμένη οποιαδήποτε εγκεκριμένη διαδικασία, μέχρι τον Μάιο 2015, οπότε με ηλεκτρονικό του μήνυμα ο Γενικός Διευθυντής της ΣΕΜ πληροφόρησε μέλη του προσωπικού, μεταξύ των οποίων τον Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου και τη Διευθύντρια Οικονομικών της ΣΕΜ, ότι με απόφαση της η Επιτροπή Ελέγχου εισηγήθηκε προς την Επιτροπεία της ΣΚΤ όπως μέχρι το τελικό στάδιο ενσωμάτωσης της ΣΕΜ με την ΣΚΤ, η ΣΕΜ χρησιμοποιεί το εγκεκριμένο Εγχειρίδιο Προσφορών της ΣΚΤ, ως γραμμή αναφοράς και, επιπλέον, οποιαδήποτε διαπραγμάτευση για αγορά λογισμικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού από τούδε και στο εξής θα πραγματοποιείται μέσω της διαδικασίας των προσφορών και στην παρουσία του εκπροσώπου της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης της Τράπεζας.

Τον Νοέμβριο 2015, ο Πρόεδρος της Επιτροπείας της ΣΚΤ μας πληροφόρησε ότι η ΣΕΜ ακολουθεί πλέον το εγχειρίδιο προσφορών της ΣΚΤ.

(v) Εγχειρίδιο Προσφορών Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας Λτδ. Τον Απρίλιο 2015, η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ (ΣΚΤ) εξέδωσε Εγχειρίδιο Προσφορών, με στόχο – όπως αναφέρεται και στην εισαγωγή του – την αύξηση του ανταγωνισμού μεταξύ των προμηθευτών, με τους ιδίους όρους, ώστε να προκύπτουν συμφωνίες που θα αποφέρουν καλύτερες τιμές και ποιότητα προϊόντων και υπηρεσιών. Επίσης, αναφέρεται ότι η διενέργεια διαγωνισμών, η λεπτομερής κωδικοποίηση των διαδικασιών που θα ακολουθούνται και η δημοσιοποίηση τους, αποτελεί στρατηγική απόφαση της ΣΚΤ, έτσι ώστε πέραν των οικονομικών οφελών που θα προκύψουν, να αναβαθμιστεί ο οργανισμός στα μάτια της κοινωνίας στην οποία δραστηριοποιείται, κερδίζοντας την εκτίμηση των συνεργατών του ως ένας οργανισμός που ενεργεί με διαφάνεια, χωρίς διακρίσεις και με επαγγελματισμό.

Από τη μελέτη του πιο πάνω Εγχειριδίου από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκαν ορισμένες ελλείψεις/ασάφειες, για τις οποίες υποβλήθηκαν στην ΣΚΤ εισηγήσεις για τροποποίηση/συμπλήρωση των σχετικών προνοιών, με σκοπό τη διασφάλιση των πιο πάνω επιδιώξεων/στρατηγικών στόχων της ΣΚΤ, μέσα από το εν λόγω Εγχειρίδιο και, κυρίως τη διασφάλιση της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών. Ο Πρόεδρος της Επιτροπείας μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί και θα υιοθετηθούν οι εισηγήσεις μας, εκτός για μία εισήγηση που αφορά την εκτίμηση του κόστους προσφορών, για την οποία η ΣΚΤ εξέφρασε διαφωνία ως προς το ενδεχόμενο κοινοποίησης της στους υποψήφιους προσφοροδότες.

Η Υπηρεσία μας διατηρεί τις απόψεις της σχετικά με το θέμα της εκτίμησης, αφού η δημοσιοποίηση της εμπίπτει στη διασφάλιση της διαφάνειας των ανοικτών διαγωνισμών, και παρέχει στη ΣΚΤ το δικαίωμα/ευχέρεια να ακυρώσει αιτιολογημένα ένα διαγωνισμό, στον οποίο οι υποβληθείσες τιμές θα υπερβαίνουν την εκτίμηση κόστους. Εξάλλου, η εκτίμηση κόστους πριν την προκήρυξη ενός διαγωνισμού, απαιτείται για σκοπούς λήψης απόφασης σχετικά με τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί καθώς και για την ετοιμασία του ετήσιου προϋπολογισμού. Ομοίως, η ΣΚΤ διαφώνησε με την εισήγηση μας για ενημέρωση των προσφοροδοτών που έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό, για το όνομα του επιτυχόντα προσφοροδότη, το ποσό κατακύρωσης καθώς και τους λόγους μη επιλογής της προσφοράς τους (άκυρη προσφορά, ψηλή τιμή κ.λπ.). Όπως μας αναφέρθηκε, η ΣΚΤ, ως μη κυβερνητικός οργανισμός, επέλεξε να μην εφαρμόζει την πολιτική γνωστοποίησης του επιτυχόντα προσφοροδότη, θεωρώντας ότι αυτή επιφέρει σημαντικό λειτουργικό κόστος στην Τράπεζα, ενώ υφίσταται και ο κίνδυνος διασάλευσης των σχέσεων της Τράπεζας με προμηθευτές οι οποίοι είναι και πελάτες της. Η Υπηρεσία μας διαφωνεί με τη θέση αυτή αφού και αυτή συνιστά στοιχείο αδιαφάνειας.

Σύστημα Αρχείου και Αυτοματοποίησης Γραφείου. Έχει διαπιστωθεί ότι η ΣΚΤ δεν διαθέτει σύστημα που να διασφαλίζει ότι όλα τα έγγραφα τυγχάνουν της δέουσας μεταχείρισης και προστατεύονται ως ενδείκνυται. Θα αναμέναμε η Τράπεζα να είχε κατάλληλο σύστημα αυτοματοποίησης γραφείου που να ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο απώλειας/παραποίησης των εγγράφων.

Σύσταση: Χρειάζεται να εφαρμοστεί αξιόπιστο σύστημα αρχείου το οποίο να διασφαλίζει πλήρως την ασφάλεια όλων των εγγράφων που λαμβάνονται και αποστέλλονται με οποιοδήποτε τρόπο προς και από την ΣΚΤ, ηλεκτρονικά ή μη. Το θέμα αυτό θεωρείται πολύ σοβαρό και επείγει, και συστήνουμε όπως εξεταστεί το συντομότερο η εφαρμογή ενός σύγχρονου και δοκιμασμένου συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου.

Όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος, κατά την άποψή του, η αλληλογραφία της ΣΚΤ λειτουργεί επιτυχώς σε αποκεντρωμένη βάση, με την ευθύνη της διασφάλισης των βασικών αρχών της ασφάλειας πληροφοριών (εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα, διαθεσιμότητα) να βρίσκεται στην κάθε μονάδα και στον οικείο Ανώτερο Διευθυντή ή Επικεφαλής. Εντούτοις αναφέρθηκε ότι ο οργανισμός θα αξιολογήσει την σύσταση μας και θα προβεί σε διορθωτικές ενέργειες όπου απαιτείται. Αναφέρεται τέλος ότι η Τράπεζα έχει αγορασμένο σύστημα ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων το οποίο θα αρχίσει να χρησιμοποιείται σταδιακά για θέματα βελτιστοποίησης της λειτουργίας της Τράπεζας. Στο πιο πάνω πλαίσιο θα αξιολογηθεί και η χρήση του συγκεκριμένου συστήματος για κεντροποίηση της αλληλογραφίας της Τράπεζας.

4.48 ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Οι οικονομικές καταστάσεις των πολιτικών κομμάτων ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας σύμφωνα με τις πρόνοιες των Περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμων, για το έτος 2012 σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου του 2011 (ο οποίος έχει καταργηθεί με τον περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμο του 2012) και για τα έτη 2013 και 2014 σύμφωνα με τις πρόνοιες των Περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμων του 2012 έως 2015.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 των περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμων του 2012 έως 2015, η οικονομική διαχείριση των πολιτικών κομμάτων ελέγχεται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Για το σκοπό αυτό τα πολιτικά κόμματα οφείλουν να τηρούν πλήρη στοιχεία και κατάλληλα λογιστικά βιβλία και να καταρτίζουν για κάθε ημερολογιακό έτος ξεχωριστές, καθώς και ενοποιημένες με τους συνδεδεμένους οργανισμούς, οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα εκάστοτε σε ισχύ Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ). Οι οικονομικές καταστάσεις, αφού τύχουν ανεξάρτητου εσωτερικού ελέγχου, υποβάλλονται στον Έφορο Τήρησης του Μητρώου Πολιτικών Κομμάτων (Έφορος), ο οποίος είναι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, το αργότερο τρεις μήνες μετά τη λήξη του έτους στο οποίο αφορούν. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, ο Έφορος υποβάλλει για έλεγχο τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας το αργότερο εντός τεσσάρων μηνών μετά τη λήξη του έτους στο οποίο αφορούν. Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας συντάσσει έκθεση αναφορικά με τα ευρήματα του ελέγχου που διενεργεί και τη δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Όταν διαπιστώσει παραβίαση των διατάξεων του Νόμου, διαβιβάζει την έκθεση στον Έφορο.

Όσον αφορά στο οικονομικό έτος που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2012, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 12(2) της νομοθεσίας, οι διατάξεις του άρθρου 6 δεν τυγχάνουν εφαρμογής. Για το εν λόγω έτος, ισχύουν οι αντίστοιχες πρόνοιες του άρθρου 6 του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου του 2011, σύμφωνα με τις οποίες, η οικονομική διαχείριση των πολιτικών κομμάτων, τα έσοδα και τα έξοδα, καθώς και οι εισφορές που καταβάλλονται στο Ειδικό Κοινό Ταμείο, όπως προβλέπεται από το εδάφιο (4) του άρθρου 5, ελέγχονται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, ετησίως. Τα πολιτικά κόμματα οφείλουν να δημοσιεύουν, στον ημερήσιο τύπο, περίληψη των οικονομικών τους απολογισμών. Συναφώς αναφέρεται ότι, το Ειδικό Ταμείο που προνοείται στη νομοθεσία δεν έχει συσταθεί.

Η Υπηρεσία μας επισήμανε στον Έφορο ότι οι πρόνοιες των πιο πάνω Νόμων εφαρμόζονται για όλα τα πολιτικά κόμματα, ανεξάρτητα από την εγγραφή τους ή μη στο Μητρώο Πολιτικών Κομμάτων και ότι σύμφωνα με γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, η υποχρέωση υποβολής οικονομικών καταστάσεων στο Γενικό Ελεγκτή υφίσταται και για το έτος 2012. Επισημάναμε επίσης ότι, πέραν των πολιτικών κομμάτων που είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο, συμμετείχαν στις Βουλευτικές Εκλογές του 2011 και άλλα κόμματα, και αναμενόταν ότι θα υπέβαλλαν για έλεγχο οικονομικές καταστάσεις, εφόσον εξακολουθούν να εμπίπτουν στον ορισμό του πολιτικού κόμματος. Για σκοπούς ελέγχου των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, αναφέραμε ότι θεωρείται απαραίτητο για κάθε κόμμα να τηρεί πλήρη κατάσταση των συνδεδεμένων με αυτό οργανισμών.

Σύμφωνα με το Μητρώο Πολιτικών Κομμάτων στις 20.10.2015 ήταν εγγεγραμμένα 12 πολιτικά κόμματα (δύο έχουν εγγραφεί το 2015) τα οποία παρουσιάζονται στην πιο κάτω κατάσταση στην οποία φαίνεται και κατά πόσο έχουν υποβληθεί οικονομικές καταστάσεις για έλεγχο στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Σημειώνεται ότι δεν έχει αξιολογηθεί κατά πόσο οι υποβληθείσες οικονομικές καταστάσεις συνάδουν με τη σχετική νομοθεσία.

Α/Α	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΚΟΜΜΑΤΟΣ	ΗΜΕΡ. ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ	2012	2013		2014	
			ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΣΟΔΩΝ / ΕΞΟΔΩΝ	ΞΕΧΩΡΙΣΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΟΜΜΑΤΟΣ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΞΕΧΩΡΙΣΤΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΟΜΜΑΤΟΣ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
1	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ	20.5.2013	X	✓	✓	✓	X
2	ΑΝΟΡΘΩΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΛΑΟΥ	4.6.2013	X	✓	✓	✓	✓
3	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ	28.5.2013	✓	✓	✓	X	X
4	ΚΙΝΗΜΑ ΣΟΣΙΑΛΔΗΜΟΚΡΑΤΩΝ ΕΔΕΚ	20.5.2013	✓	✓	✓	✓	✓
5	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΜΜΑ	23.5.2013	✓	✓	✓	✓	✓
6	ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ	19.12.2013	Δ/Ε	✓	*	✓	*
7	ΚΙΝΗΜΑ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΣΤΩΝ	20.5.2013	✓	✓	✓	✓	✓
8	ΚΙΝΗΜΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	28.6.2013	Δ/Ε	✓	*	✓	*
9	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΛΑ.ΣΟ.Κ.	10.4.2014	X	X	*	✓	*
10	ΕΘΝΙΚΟ ΛΑΪΚΟ ΜΕΤΩΠΟ	29.4.2014	X	X	*	✓	*
11	ΚΟΜΜΑ ΓΙΑ ΤΑ ΖΩΑ ΚΥΠΡΟΥ	15.4.2015	Δ/Ε	Δ/Ε	Δ/Ε	Δ/Ε	Δ/Ε
12	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	21.8.2015	Δ/Ε	Δ/Ε	Δ/Ε	Δ/Ε	Δ/Ε

X Δεν υποβλήθηκαν οικονομικές καταστάσεις.

✓ Έχουν υποβληθεί οικονομικές καταστάσεις.

Δ/Ε Δεν εφαρμόζεται.

* Δεν υπάρχουν στοιχεία κατά πόσο υπάρχουν συνδεδεμένοι οργανισμοί, ώστε να απαιτείται η ετοιμασία ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Η Υπηρεσία μας, μέχρι την ετοιμασία της παρούσας έκθεσης, ολοκλήρωσε τον επιτόπιο έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, ξεχωριστών και ενοποιημένων με τους συνδεδεμένους οργανισμούς, για δύο πολιτικά κόμματα. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων τρίτου πολιτικού κόμματος, ο οποίος άρχισε από τις αρχές Μαΐου 2015, διακόπηκε λόγω μη παρουσίας στοιχείων και πληροφοριών για την ολοκλήρωσή του και έκτοτε αναμένεται σχετική ενημέρωση για επαναπρογραμματισμό του ελέγχου. Όσον αφορά στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων τέταρτου πολιτικού κόμματος, ο οποίος είχε προγραμματιστεί από την Υπηρεσία μου να αρχίσει, η έναρξη μετατέθηκε μετά από παράκληση του κόμματος, ώστε να ολοκληρωθεί ο ανεξάρτητος εσωτερικός έλεγχος που προνοείται στη νομοθεσία.

Επισημαίνεται ότι δεν θα ήταν δυνατόν να προγραμματιστεί έλεγχος κομμάτων που δεν έχουν υποβάλει οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2012.

Στις 19.11.2015 ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ο περί Πολιτικών Κομμάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2015, και αναμένεται να δημοσιευτεί, ο οποίος θα διαβάζεται μαζί με τους περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμους του 2012 έως (Αρ. 2) του 2015, οι οποίοι στη συνέχεια θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου του 2012 έως (Αρ. 3) του 2015. Με την τροποποιητική νομοθεσία θεσπίζεται ένα πιο ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο το οποίο διασφαλίζει τη διαφάνεια και λογοδοσία στα οικονομικών των πολιτικών κομμάτων, αντιμετωπίζονται ορισμένα κενά και

αδυναμίες που διαπιστώθηκαν κατά την εφαρμογή των περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμων του 2012 έως (Αρ. 2) του 2015 και ανταποκρίνεται σε σειρά προτάσεων/παρατηρήσεων που διατύπωσε η Ομάδα Κρατών κατά της διαφθοράς (GRECO) του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Σημαντικές αλλαγές/τροποποιήσεις συνοψίζονται πιο κάτω:

- **Έλεγχος οικονομικών καταστάσεων.** Τα πολιτικά κόμματα οφείλουν να τηρούν πλήρη στοιχεία και κατάλληλα λογιστικά βιβλία και να καταρτίζουν για κάθε ημερολογιακό έτος οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα εκάστοτε σε ισχύ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, οι οποίες θα τυγχάνουν ανεξάρτητου ελέγχου, με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου και σύμφωνα με τους περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμους. Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας θα διεξάγει επιπρόσθετο έλεγχο και θα συντάσσει έκθεση αναφορικά με τα ευρήματα του ελέγχου που διενεργεί, την οποία θα δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, καθώς και στην ιστοσελίδα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας έχει εξουσία να ζητά στοιχεία από το πολιτικό κόμμα ή τους ανεξάρτητους ελεγκτές και το πολιτικό κόμμα να αποστέλλει σχόλια επί της έκθεσής του Γενικού Ελεγκτή εντός ενός μηνός. Το ίδιο θα ισχύει και για τις οργανώσεις νεολαίας, τις γυναικείες και τις αγροτικές οργανώσεις, για τις οποίες πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στη νομοθεσία.

Προκύπτει επομένως ότι, παρόλο που τα πολιτικά κόμματα δεν οφείλουν πλέον να ετοιμάζουν ενοποιημένες, με τους συνδεδεμένους οργανισμούς τους, οικονομικές καταστάσεις, εντούτοις, τόσο οι οικονομικές καταστάσεις των κομμάτων, όσο και αυτές των οργανώσεων νεολαίας, των γυναικείων και αγροτικών οργανώσεων, υπόκεινται σε ανεξάρτητο έλεγχο εξωτερικών ιδιωτών ελεγκτών, σε αντίθεση με ανεξάρτητο εσωτερικό έλεγχο, όπως προέβλεπε προηγουμένως η νομοθεσία, και ακολούθως σε επιπρόσθετο έλεγχο από την ίδια την Υπηρεσία, του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Οι νέες πιο πάνω πρόνοιες ισχύουν για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν την 1.1.2016.

- **Εισφορές.** Με τον νέο Νόμο απαγορεύονται οι ανώνυμες εισφορές και μπαίνει πλαφόν στις €50.000 όσον αφορά στις ιδιωτικές εισφορές, χρηματικές ή μη, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, των οποίων οι δραστηριότητες είναι νόμιμες, ενώ δεν θα μπορούν να λαμβάνουν χορηγίες από Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, εξαιρουμένου του Οργανισμού Νεολαίας. Κάθε ιδιωτική εισφορά θα γίνεται αποδεκτή έναντι απόδειξης και θα καταχωρείται στο μητρώο εισφορών με το όνομα και αριθμό ταυτότητας ή τον αριθμό εγγραφής όταν πρόκειται για εταιρεία. Επίσης, κάθε πολιτικό κόμμα μέχρι την 31 Μαρτίου κάθε έτους θα αναρτά στην ιστοσελίδα του στο διαδίκτυο και θα διαβιβάζει στον Έφορο κατάλογο των προσώπων που είχαν προβεί σε εισφορές άνω των €500, κατά το αμέσως προηγούμενο έτος. Σε περίπτωση που τα κόμματα παραβιάσουν τη νομοθεσία θα επιβάλλεται χρηματική ποινή.
- **Κρατική χορηγία.** Το 15% της τακτικής κρατικής χορηγίας θα κατανέμεται στα κοινοβουλευτικά κόμματα ισόποσα και το 85% αναλογικά, βάσει των ποσοστών που έλαβαν στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές, σε αντίθεση με 22% και 78% που ίσχυε προηγουμένως. Χορηγία που παραχωρείται για βουλευτικές εκλογές καθώς και οποιαδήποτε άλλη χορηγία αποφασιστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, θα κατανέμεται στα κοινοβουλευτικά κόμματα αναλογικά, βάσει των ποσοστών που έλαβαν στις τελευταίες εκλογές (προηγουμένως 22% ισόποσα και 78% αναλογικά). Τα μη κοινοβουλευτικά κόμματα για να δικαιούνται χορηγία θα πρέπει να έχουν εξασφαλίσει, μεταξύ άλλων, ποσοστό τουλάχιστον 3% στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές ή στις εκλογές που αφορά η χορηγία (προηγουμένως 1,5%).

- **Διακίνηση κεφαλαίων.** Θα διενεργείται τουλάχιστον κατά 90% αποκλειστικά μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων.

Σύσταση: Ο Έφορος πρέπει να επιβεβαιώνει ότι προτού υποβληθούν στην Υπηρεσία μας για έλεγχο, οι οικονομικές καταστάσεις των πολιτικών κομμάτων, συνοδεύονται από ενυπόγραφη δήλωση από ανεξάρτητο εσωτερικό ελεγκτή, ότι αυτές έτυχαν, σύμφωνα με τη νομοθεσία, ανεξάρτητου εσωτερικού ελέγχου και ότι καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και συνάδουν με τον περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμο. Επίσης, ο Έφορος πρέπει να καταρτίσει και να τηρεί πλήρως ενημερωμένη κατάσταση των συνδεδεμένων με το κάθε πολιτικό κόμμα οργανισμών. Επιπρόσθετα, όταν ο Έφορος διαπιστώσει παραβάσεις των διατάξεων του Νόμου, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 6 το οποίο αφορά στον έλεγχο, θα πρέπει να προβαίνει έγκαιρα στις δέουσες ενέργειες οι οποίες προνοούνται στο άρθρο 8 του Νόμου για την επιβολή χρηματικής διοικητικής ποινής, κάτι το οποίο δεν φαίνεται να έγινε μέχρι σήμερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΕ) ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Γενικά. Η Κύπρος ως πλήρες μέλος της ΕΕ, έχει πρόσβαση στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), και συγκεκριμένα στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), στο Ταμείο Συνοχής, στο Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ). Επιπρόσθετα, για την Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) 2014-2020, η Κύπρος έχει πρόσβαση και σε ένα νεοδημιουργούμενο Ταμείο από τα ΕΔΕΤ, την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων.

Η αξιοποίηση των ΕΔΕΤ από την Κύπρο για το έτος 2014, σχετίζεται τόσο με την ΠΠ 2007-2013 όσο και με την ΠΠ 2014-2020, αφού η υλοποίηση της ΠΠ 2007-2013 διαρκεί μέχρι και τις 31.12.2015, ενώ η υλοποίηση της ΠΠ 2014-2020 άρχισε την 1.1.2014.

A. Προγραμματική Περίοδος 2007-2013.

(α) Ευρωπαϊκοί πόροι και Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007 – 2013. Στο πλαίσιο της κατανομής του Προϋπολογισμού της ΕΕ για την ΠΠ 2007-2013, έχει δεσμευτεί για την Κύπρο ποσό ύψους €822,6 εκ., το οποίο διατίθεται μέσω προγραμμάτων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης. Οι Ευρωπαϊκοί πόροι αντιπροσωπεύουν, σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης, το 12% περίπου των προβλεπόμενων ετήσιων αναπτυξιακών δαπανών της Κύπρου για την περίοδο αυτή.

Η διάθεσή τους γίνεται μέσω των ακόλουθων Προγραμματικών Εγγράφων:

(i) Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) που αφορά στην Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το οποίο καταρτίστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κεφαλαίου II (άρθρα 27 – 28) του Κανονισμού 1083/2006 του Συμβουλίου της ΕΕ.

Στη βάση του ΕΣΠΑ εγκρίθηκαν και υλοποιούνται δύο Επιχειρησιακά Προγράμματα:

- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αειφόρου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.
- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Απασχόληση, Ανθρώπινο Κεφάλαιο και Κοινωνική Συνοχή.

Διαχειριστική Αρχή των δύο πιο πάνω Επιχειρησιακών Προγραμμάτων είναι η Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΓΔ ΕΠΣΑ – πρώην Γραφείο Προγραμματισμού).

(ii) Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) που συγχρηματοδοτείται από το Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης της ΕΕ και εφαρμόζεται μέσα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.

Εκτενέστερη αναφορά όσον αφορά στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 γίνεται στο μέρος της Ετήσια Έκθεσής μας που αφορά στο Τμήμα Γεωργίας, το οποίο είναι η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος.

(iii) Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Αλιεία (ΕΣΣΑ) που συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Αλιείας της ΕΕ και εφαρμόζεται μέσα από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Αλιεία. Διαχειριστική Αρχή του πιο πάνω Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η ΓΔ ΕΠΣΑ.

(β) Υλοποίηση. Συνοπτικός πίνακας απορρόφησης των Κοινοτικών Πόρων για την ΠΠ 2007-2013, στα πλαίσια των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για τα οποία Διαχειριστική Αρχή είναι η ΓΔ ΕΠΣΑ, μέχρι τις 31.12.2014, παρατίθεται πιο κάτω:

Ταμείο	Προϋπολογισμός Κοινοτικής Συνεισφοράς	Προκαταβολή Κοινοτικής Συνεισφοράς	Πιστοποιημ. Δαπάνες (Κοινοτική Συνεισφορά)	Ανακτήσεις έναντι Πιστοποιημ. Δαπανών*	% Ποσοστό Απορρόφησης Κοινοτικής Συνεισφοράς (από Πιστοποιημένες Δαπάνες)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4)/(1)
	€	€	€	€	
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης	279.461.354	25.151.522	216.824.337	221.340.622	79,20
Ταμείο Συνοχής	213.204.484	22.386.471	134.157.230	138.927.456	65,16
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	119.769.154	10.779.224	93.113.699	95.188.391	79,48
Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας	19.724.418	2.761.419	17.238.786	15.976.779	81,00
Σύνολο	632.159.410	61.078.636	461.334.052	471.433.248	74,57

*Σύμφωνα με τη Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης, στις ανακτήσεις περιλαμβάνονται και ποσά που ανακτήθηκαν από την εφαρμογή του μηχανισμού «αύξηση του ποσοστού επιστροφής της κοινοτικής συνεισφοράς κατά 10%» (top up 10% - δηλαδή για κάθε πιστοποίηση δαπανών στην ΕΕ ανακτάται ποσό αυξημένο κατά 10% μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πόρων) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που δόθηκε στα πλαίσια παροχής διευκολύνσεων – αύξησης ρευστότητας, στις χώρες που βρίσκονται κάτω από Μνημόνιο από το 2013 και μετέπειτα.

Συνοπτικός πίνακας πορείας υλοποίησης των Προγραμμάτων των Διαρθρωτικών Ταμείων στις 31.12.2014, για τα οποία Διαχειριστική Αρχή είναι η ΓΔ ΕΠΣΑ.

Πρόγραμμα	Προϋπολογ. Ενταγμένων για Συγχρηματοδ. Έργων	Προϋπολογ. Εθνικής και Κοινοτικής Συνεισφοράς	Προϋπολογ. Κοινοτικής Συνεισφοράς	Πιστοποιημ. Δαπάνες	% Ποσοστό Κάλυψης Πιστοποιημ. Δαπανών	Ανακτήσεις έναντι Πιστοποιη- μένων Δαπανών	% Ανάκτησης Δαπανών
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(4)/(1) %	(6)	(7)= (6)/(3)
	€	€	€	€		€	
Αειφόρος Ανάπτυξη και Ανταγων.	729.072.432	579.606.868	492.665.838	412.919.490	71,24	360.268.078	73,12
Απασχόληση, Ανθρ. Κεφάλαιο και Κοιν. Συνοχή	186.469.188	140.904.888	119.769.154	109.545.528	77,74	95.188.391	79,48
Αλιεία	36.344.366	36.148.836	19.724.418	28.424.127	78,63	15.976.779	81,00
Σύνολο	951.885.986	756.660.592	632.159.410	550.889.145	72,80	471.433.248	74,57

Η τελευταία ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών για τα πιο πάνω προγράμματα είναι η 31.12.2015.

Β. Προγραμματική Περίοδος 2014-2020.

Ευρωπαϊκοί πόροι 2014 – 2020. Σύμφωνα με το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο της ΕΕ, η Κύπρος αναμένεται να λάβει ποσό ύψους €956 εκ. περίπου από τα ΕΔΕΤ για την ΠΠ 2014-2020. Η διάθεσή τους ανά Ταμείο έχει ως εξής:

	€εκ.
(α) Πολιτική Συνοχής	784,1
• Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης	325 ¹
• Ταμείο Συνοχής	318 ²
• Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	129,5
• Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων	11,6
(β) Αγροτική Πολιτική	132,2
• Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης	132,2
(γ) Αλιευτική Πολιτική	39,7
• Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας	39,7
Σύνολο	956

¹ Περιλαμβάνει €32,7εκ. για την Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία

² Περιλαμβάνει €48,4εκ. για την Πρωτοβουλία Συνδέοντας την Ευρώπη

Για την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων των ΕΔΕΤ, έχουν καταρτιστεί και υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έγγραφα στρατηγικού προγραμματισμού υπό την ευθύνη της ΓΔ ΕΠΣΑ.

Το περιεχόμενο όλων των Προγραμματικών Εγγράφων διαμορφώθηκε μέσα από συνεχή συνεργασία και διαβούλευση της ΓΔ ΕΠΣΑ με τα αρμόδια Υπουργεία, τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τους κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους και με φορείς του ευρύτερου δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τα προγραμματικά έγγραφα που έχουν καταρτιστεί είναι:

- (i) Η Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ), στην οποία καταγράφονται οι γενικές αναπτυξιακές προτεραιότητες της χώρας, καθώς και οι επιδιωκόμενοι στρατηγικοί στόχοι για την αξιοποίηση των ΕΔΕΤ. Η ΣΕΣ εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 20.06.2014.
- (ii) Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής. Το Πρόγραμμα εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 16.12.2014.
- (iii) Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή», το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων. Το Πρόγραμμα εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 25.02.2015.
- (iv) Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θάλασσα», το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας. Το Πρόγραμμα εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 02.07.2015.
- (v) Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Το Πρόγραμμα δεν έχει ακόμα εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Γ. Διάθεση πόρων από και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά το 2014. Με βάση στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το σύνολο των πληρωμών προς την Κύπρο για το 2014, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται πληρωμές μέσω του Κράτους αλλά και απευθείας προς ιδιώτες ή άλλους

Οργανισμούς, ανέρχεται σε €264.108.164, ενώ το αντίστοιχο ποσό για το 2013 ήταν €242.671.333. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και ποσό ύψους €3.822.630 (2013: €18.560.762) που αφορά σε βοήθεια προς ενίσχυση της Τουρκοκυπριακής Κοινότητας, καθώς και ποσό ύψους €77.137.164 που αφορά σε πληρωμές της ΕΕ προς τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών (2013: €77.137.164).

Το 2014, όπως αναφέρεται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το ίδιο έτος, η Κυπριακή Δημοκρατία συνεισέφερε €165.693.285 προς τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2013: €189.496.753) και εισέπραξε από χορηγίες ΕΕ το ποσό των €125.158.393 (2013: €156.478.269). Σημειώνεται ότι στο λογιστικό σύστημα του Κράτους (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους - FIMAS) δεν έχουν δημιουργηθεί Κονδύλια εσόδων, για εισροές από την ΕΕ, που πηγάζουν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, αλλά παρουσιάζονται σε ένα λογαριασμό καταθέσεων, το υπόλοιπο του οποίου μεταφέρεται στο τέλος κάθε έτους σε Κονδύλι εσόδων της ΓΔ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε – ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Έγκριση Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2014. Ο Προϋπολογισμός του Κράτους για το έτος 2014 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 17.10.2013 και, μετά την ψήφισή του σε Νόμο, (Ν.52(ΙΙ)/2013) δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.12.2013.

Υποβολή Τελικού Απολογισμού του Κρατικού Απολογισμού. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 81 του Συντάγματος και του άρθρου 78 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου, ο Τελικός Απολογισμός, ο οποίος περιλαμβάνεται στη Δημοσιονομική Έκθεση, πρέπει να κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη του οικονομικού έτους. Η Δημοσιονομική Έκθεση για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31.12.2014 υποβλήθηκε από τη Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας στον Υπουργό Οικονομικών στις 20.3.2015 και, μετά από έγκρισή του Υπουργικού Συμβουλίου, κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 30.3.2015. Η Δημοσιονομική Έκθεση ελέγχεται από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) του άρθρου 116 του Συντάγματος.

Σημειώνεται ότι, από το 2014 το περιεχόμενο της Δημοσιονομικής Έκθεσης καθορίζεται στον Περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμο του 2014 (Ν.20(Ι)/2014), σύμφωνα με τον οποίο, η Δημοσιονομική Έκθεση περιλαμβάνει τον Τελικό Απολογισμό του Κρατικού Προϋπολογισμού και διαχωρίζεται από τις οικονομικές καταστάσεις του Κράτους. Οι οικονομικές καταστάσεις του Κράτους, από το 2014, θα ενοποιούν τα οικονομικά αποτελέσματα όλων των οργανισμών της Γενικής Κυβέρνησης και θα υποβάλλονται ξεχωριστά μετά τον έλεγχο τους από τον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας. Σύμφωνα με το Άρθρο 79(5) του πιο πάνω Νόμου, οι οικονομικές καταστάσεις και οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Γενικής Κυβέρνησης υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας για έλεγχο εντός έξι μηνών από το τέλος του οικονομικού έτους αναφοράς. Μέχρι την ετοιμασία της Έκθεσής μας δεν είχαν ετοιμαστεί για το 2014 οικονομικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Αναφορικά με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, δεν ετοιμάστηκαν, αφού από τους 800 οργανισμούς, απέστειλαν οικονομικές καταστάσεις στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας μόνο οι 319 κατά παράβαση του άρθρου 79(2) του πιο πάνω Νόμου που αναφέρει ότι όλες οι οντότητες Γενικής Κυβέρνησης και οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης υποβάλλουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις τους στον Υπουργό Οικονομικών και στον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας εντός τεσσάρων μηνών από το τέλος του οικονομικού έτους αναφοράς.

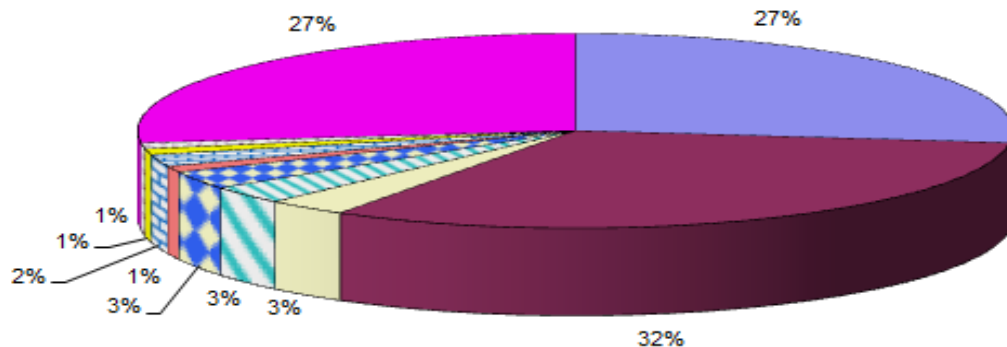
Πάγιο Ταμείο/Αποθεματικό Προσόδων. Το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, το οποίο μετονομάστηκε στη Δημοσιονομική Έκθεση του 2012 σε Αποθεματικό Προσόδων, παρουσίασε στις 31.12.2014 την πιο κάτω κίνηση:

	2014	2013
	€000	€000
Χρεωστικό υπόλοιπο 1.1	7.870.490	8.713.760
Πλέον:Πληρωμές	8.021.744	9.373.154
	15.892.234	18.086.914
Μείον: Εισπράξεις	8.261.252	10.216.424
Χρεωστικό Υπόλοιπο 31.12	7.630.982	7.870.490

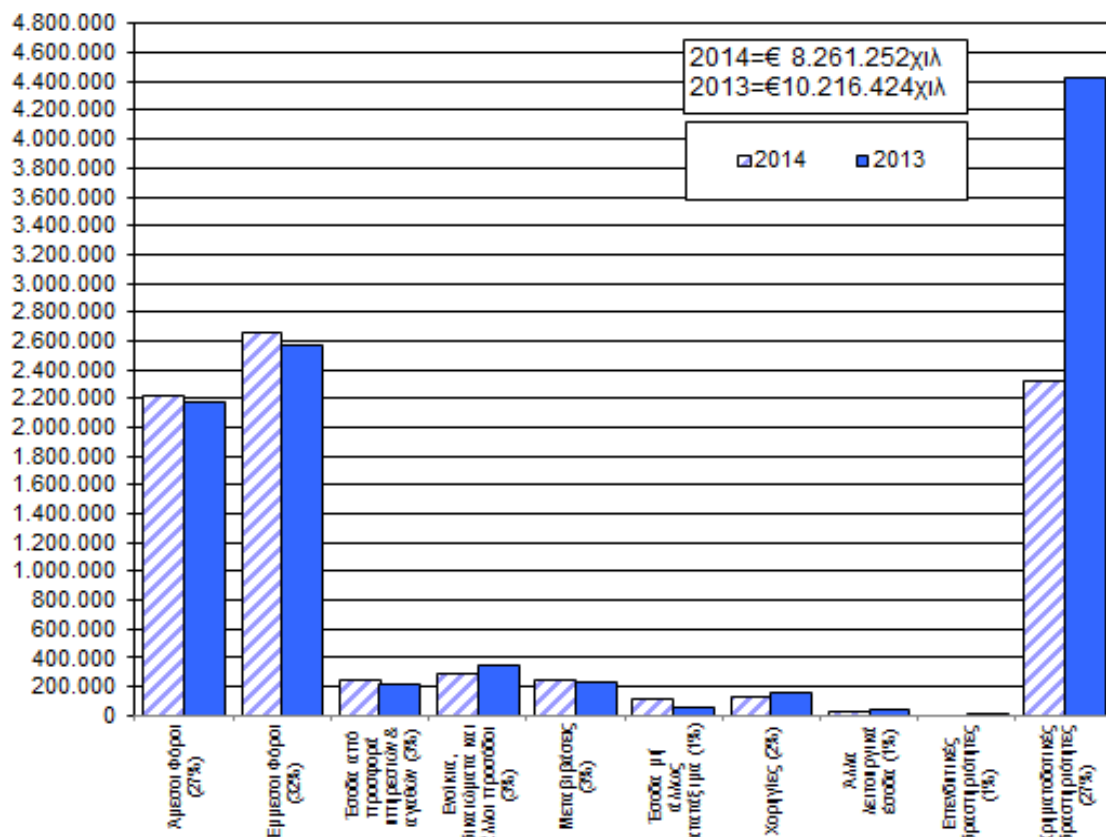
Αποτελέσματα έτους. Κατά το 2014 προέκυψε πλεόνασμα ύψους €239,5 εκ., σε σύγκριση με €843,3 εκ. το 2013 ενώ, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του 2014, το έλλειμμα θα ανερχόταν σε €1.006,6 εκ, σε σύγκριση με €2.755,2 εκ. το 2013. Η μείωση του πλεονάσματος σε σχέση με το 2013 προέκυψε κυρίως λόγω μείωσης των αναλήψεων των δανείων κατά €2.128 εκ., όπως αναφέρεται και πιο κάτω:

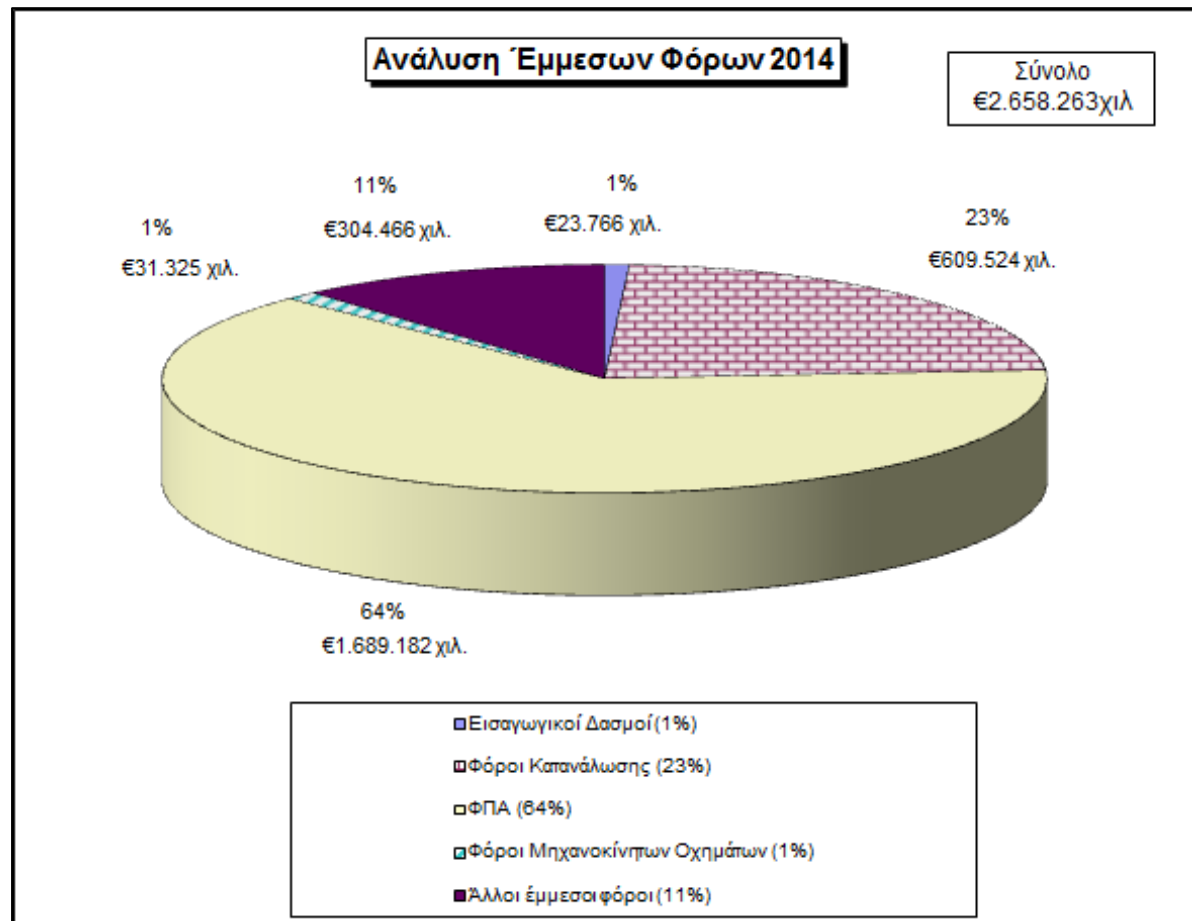
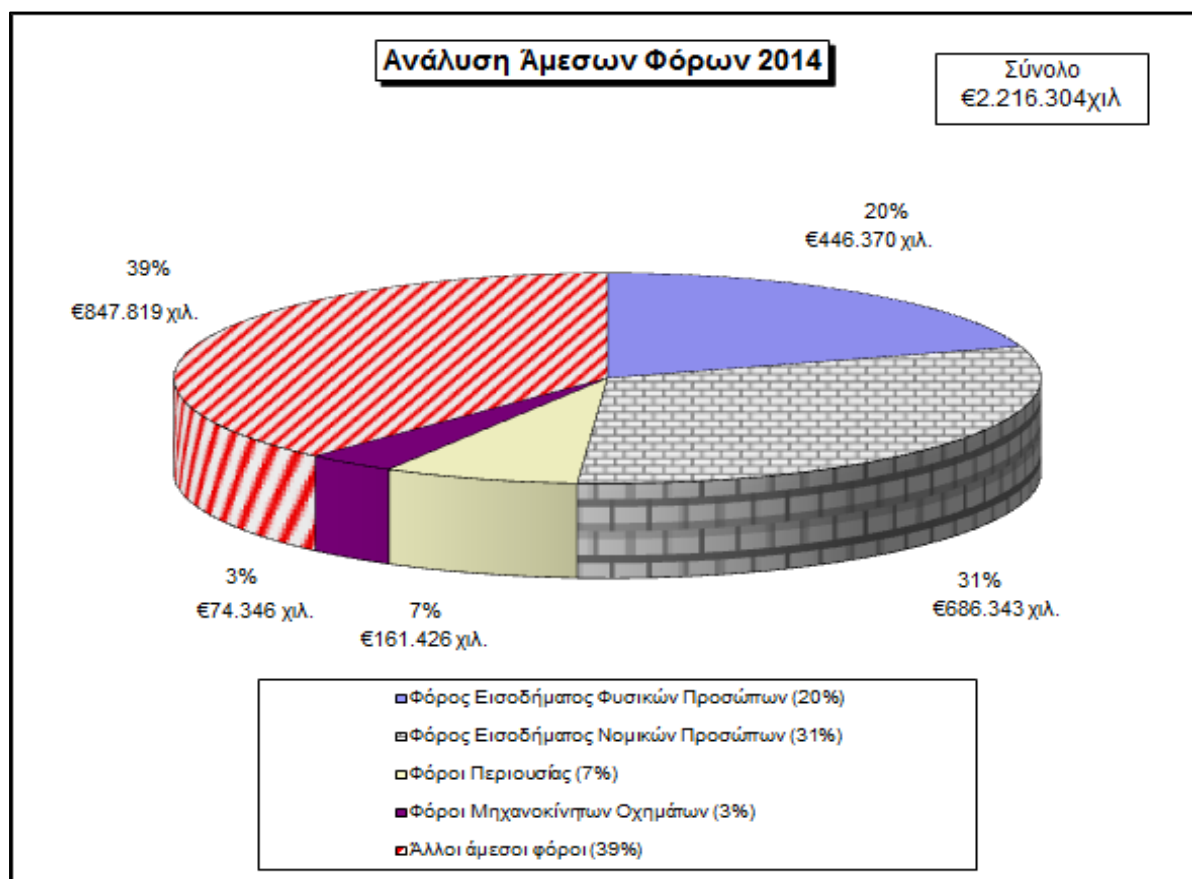
	2014			2013		
	Προϋπολογισθέντα	Πραγματικά	Απόκλιση	Προϋπολογισθέντα	Πραγματικά	Απόκλιση
	€ 000	€ 000	%	€ 000	€ 000	%
Εισπράξεις	7.945.882	8.261.252	3,97	7.624.282	10.216.424	34,00
Πληρωμές	8.952.453	8.021.744	(10,40)	10.379.536	9.373.154	(9,69)
(Ελλειμμα) /Πλεόνασμα	(1.006.571)	239.508		(2.755.254)	843.270	

Εισπράξεις. Οι συνολικές εισπράξεις σημείωσαν μείωση κατά €1.955,2 εκ. ή 19,13% σε σύγκριση με το 2013, που οφείλεται κυρίως στη μείωση των αναλήψεων δανείων κατά €2.128 εκ.

Ανάλυση Εισπράξεων Προϋπολογισμού 2014Σύνολο
€8.261.252χιλ

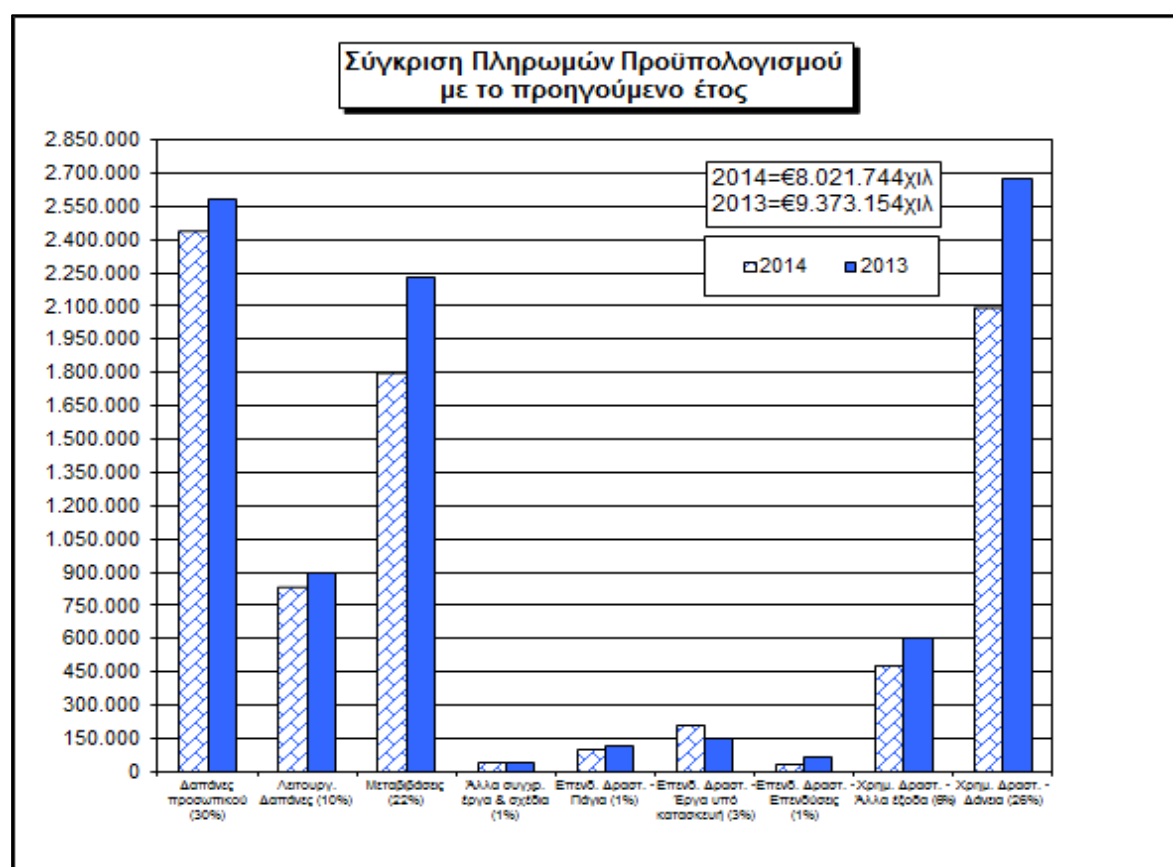
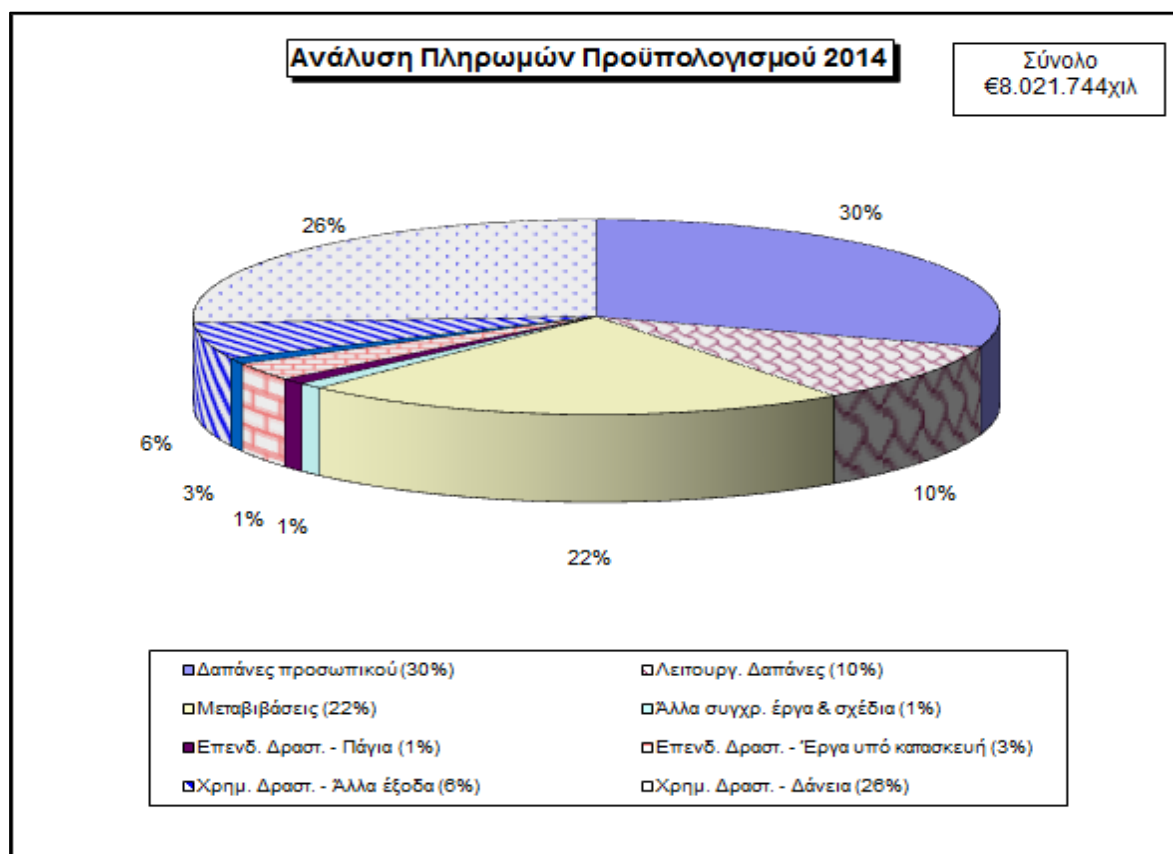
- | | |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| ■ Άμεσοι Φόροι (27%) | ■ Εμμεσοι Φόροι (32%) |
| □ Εσοδα από προσφορά υπηρεσιών & αγαθών (3%) | □ Ενοίκια, δικαιώματα και άλλοι προσόδοι (3%) |
| ■ Μεταβιβάσεις (3%) | ■ Εσοδα μη άλλως καταξιμια (1%) |
| ■ Χορηγίες (2%) | ■ Άλλα λειτουργικά έσοδα (1%) |
| □ Επενδυτικές δραστηριότητες (1%) | ■ Χρηματοδοτικές δραστηριότητες (27%) |

Σύγκριση Εισπράξεων Προϋπολογισμού με το προηγούμενο έτος



Πληρωμές. Οι πληρωμές κατά το 2014 παρουσίασαν μείωση κατά €1.351,4 εκ. ή 14,42%, σε σύγκριση με το 2013, κυρίως λόγω μείωσης των αποπληρωμών/εκδόσεων δανείων και των μεταβιβάσεων κατά €586,9 εκ. και €434,8 εκ. αντίστοιχα. Παράλληλα παρουσιάστηκε μείωση των δαπανών εξυπηρέτησης δημόσιου χρέους κατά €121,8 εκ.

Οι εισπράξεις και οι πληρωμές των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται στον πίνακα 2.1 της Δημοσιονομικής Έκθεσης για το έτος 2014.



ΓΕΝΙΚΑ

Υπερβάσεις επί του Προϋπολογισμού. Παρατηρήθηκε και πάλι ότι έγιναν πληρωμές πέρα από τα αρχικά εγκριθέντα ποσά, για τις οποίες ζητήθηκε και δόθηκε καλυπτική έγκριση από τον Υπουργό Οικονομικών.

Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής. Σύμφωνα με το άρθρο 168 του Συντάγματος ή με βάση τον περί Προϋπολογισμού Νόμο εκδόθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών συνολικά 102 Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής (Ε.Ε.Π.) για συνολικό ποσό € 1.429.202.434. Αυτά αναλύονται ως ακολούθως:

	Αρ. Ε.Ε.Π.	Ποσό
		€
Άμεση επιβάρυνση Πάγιου Ταμείου	20	1.081.183.740
Με Συμπληρωματικούς Προϋπολογισμούς Νόμους	3	182.079.737
Άλλα-σύμφωνα με τον περί Προϋπολογισμού Νόμο	79	165.938.957
Σύνολο	102	1.429.202.434

Η κατηγορία Άλλα Ειδικά Εντάλματα Πληρωμής αναλύεται όπως πιο κάτω:

Περιγραφή	Ποσό
	€
Μεταφορά από Αποθεματικό	58.706.077
Μεταφορά από Συγκεντρωτικά Κονδύλια	58.915.268
Μεταφορά από εξοικονομήσεις σε Άρθρα του ιδίου Κεφαλαίου	48.317.612
Σύνολο	165.938.957

Συνολικά, 1111 Άρθρα επηρεάστηκαν μια ή περισσότερες φορές. Μετά τις 31.12.2014, εκδόθηκαν για το έτος 2014, 6 ΕΕΠ συνολικού ύψους €35.842.940. Το τελευταίο ΕΕΠ που εκδόθηκε έφερε ημερομηνία 5 Φεβρουαρίου 2015.

Προστασία καταθέσεων σε Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς. Το Σχέδιο Προστασίας Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (ΣΠΚ & ΕΠΑΙ) συστάθηκε με τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας του περί Σύστασης και Λειτουργίας Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου (Ν.16(Ι)/2013). Επιπρόσθετα, δυνάμει του άρθρου 31 του εν λόγω Νόμου, δημοσιεύτηκαν οι περί της Λειτουργίας Σχεδίου Προστασίας Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Κανονισμοί (ΚΔΠ 92/2013).

Για την εξυπηρέτηση των σκοπών του ΣΠΚ & ΕΠΑΙ, το οποίο αποτελεί ξεχωριστή νομική οντότητα, περιλαμβανομένης της διαχείρισης των τριών Ταμείων που αποτελούν το Σχέδιο, ήτοι του Ταμείου Προστασίας Καταθέσεων Τραπεζών (ΤΠΚ Τραπεζών), του Ταμείου Προστασίας Καταθέσεων Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων (ΤΠΚ ΣΠΙ), και του Ταμείου Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων, συστάθηκε Επιτροπή η οποία αποτελείται από εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.

Σημειώνεται ότι η πιο πάνω Νομοθεσία θεσπίστηκε σύμφωνα με την Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 94/19/ΕΚ ημερ. 30.5.1994 περί των συστημάτων Εγγυήσεως των Καταθετών όπως αυτή τροποποιήθηκε στις 11.3.2009. Η εν λόγω Οδηγία καταργείται από τις 4.7.2019, με τη νέα Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 2014/49/ΕΚ ημερ. 16.4.2014, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά στις προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και τις ημερομηνίες εφαρμογής των οδηγιών.

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς των ΣΠΚ, καλύπτονται οι καταθέσεις σε όλα τα νομίσματα όλων των φυσικών και νομικών προσώπων εκτός κάποιων εξαιρέσεων που αναφέρονται στους κανονισμούς λειτουργίας των δύο Ταμείων ενώ το ανώτατο ποσό αποζημίωσης ανά καταθέτη, ανά τράπεζα, ανέρχεται σε €100.000, περιλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων.

Οι Κανονισμοί των ΣΠΚ διαλαμβάνουν ότι όταν τα κεφάλαια των Ταμείων δεν επαρκούν για κάλυψη των καταθέσεων, μπορούν να ζητήσουν συμπληρωματικές ή έκτακτες εισφορές από τα μέλη τους (Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς) ή να δανειστούν το απαιτούμενο ποσό για εξυπηρέτηση του σκοπού τους. Σε περίπτωση που τα πιο πάνω μέτρα δεν αποδώσουν τα αναμενόμενα και εξακολουθεί να υπάρχει θέμα ρευστότητας ή και φερεγγυότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να λάβει σχετική απόφαση για στήριξη του ΣΠΚ & ΕΠΑΙ και των καταθετών γενικότερα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 4 των περί της Αναδιάρθρωσης Χρηματοοικονομικών Οργανισμών Νόμων του 2011 έως 2013.

Σύμφωνα με στοιχεία της Υπηρεσίας Διαχείρισης ταμείων Προστασίας Καταθετών και Επενδυτών Πελατών Τραπεζών της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, το συνολικό ποσό των καταθέσεων σε σχέση με τις οποίες θα καταβάλλεται αποζημίωση σε περίπτωση ενεργοποίησης του ΣΠΚ ανερχόταν στις 31.12.2014 σε €29,9 δις (2013: €29,3 δις) και το συνολικό ποσό αποπληρωμής θα ανερχόταν σε €14,0 δις (2013: €13,9 δις). Επιπρόσθετα, για τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα τα αντίστοιχα ποσά στις 31.12.2014 ανέρχονταν στα €11,6 δις και €9,4 δις (2013: €12,1 δις και €9,7 δις), αντίστοιχα.

Βάση ετοιμασίας του Τελικού Απολογισμού του Κράτους. Ο Τελικός Απολογισμός έχει ετοιμαστεί στη βάση των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών. Σύμφωνα με τη βάση των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών, τα έσοδα και οι δαπάνες αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία είσπραξης ή πληρωμής.

Το Υπουργικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρία του ημερ. 5.2.2013 αποφάσισε (Αρ. Απόφασης 74.643) όπως εγκρίνει τη μετάβαση από τη βάση των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών στη βάση των δεδουλευμένων ως βάση ετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Εξουσιοδότησε επίσης τον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας να προβεί σε συνεργασία με όλα τα Υπουργεία, Τμήματα και Ανεξάρτητες Υπηρεσίες στις απαραίτητες ενέργειες, για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της εν λόγω βάσης.

Όπως αναφέρεται στη σχετική Πρόταση που κατατέθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο, η σταδιακή μετάβαση στη βάση δεδουλευμένων που προβλέπεται να γίνει σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (3-5 έτη) θεωρείται επιβεβλημένη για τη συμμόρφωση με την Κοινοτική Οδηγία 85/2011 που προνοεί την εφαρμογή λογιστικών συστημάτων που να παράγουν δεδομένα στη βάση των δεδουλευμένων για να μπορούν στη συνέχεια να εκπονούνται δεδομένα βάσει του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ολοκληρωμένων Οικονομικών Λογαριασμών 95 (ΕΣΟΛ 95).

Προς υποβοήθηση της υλοποίησης του έργου της μετάβασης του δημόσιου τομέα στη λογιστική βάση των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων, συστάθηκε Καθοδηγητική Επιτροπή (Steering Committee) υπό την προεδρία της Γενικής Λογίστριας της Δημοκρατίας. Όπως αναφέρθηκε και στην πρώτη συνεδρία της στις 11.9.2015, αρμοδιότητες της Επιτροπής είναι η παρακολούθηση της προόδου του Έργου, η ενημέρωσή της για προβλήματα που δυνατόν θα προκύψουν, καθώς επίσης και να αποφασίζει τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Έλεγχος. Η Δημοσιονομική Έκθεση, η οποία περιλαμβάνει τον Τελικό Απολογισμό του Κρατικού Προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014, έχει ελεγχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 116 του Συντάγματος.

Έμφαση Θέματος. Εφιστούμε την προσοχή στις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας για το Υπουργείο Οικονομικών στις οποίες γίνεται αναφορά στην υπογραφή Συμφωνίας μεταξύ της Κυπριακής

Δημοκρατίας, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (ΕΜΣ), για Διευκόλυνση Χρηματοδοτικής Στήριξης από τον ΕΜΣ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για την περίοδο Απριλίου 2013 – Μαρτίου 2016, ύψους €10 δις.

Επισημαίνεται ότι στα πλαίσια της συμφωνίας με τον ΕΜΣ, υπογράφηκε μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Κυπριακής Δημοκρατίας Μνημόνιο Συναντίληψης (MoU), το οποίο περιλαμβάνει το συμφωνημένο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής που θα εφαρμοστεί από την Κυπριακή Δημοκρατία κατά την περίοδο στήριξης. Το πρόγραμμα στοχεύει κυρίως στην αποκατάσταση της ευρωστίας του τραπεζικού τομέα με την αναδιάρθρωση τραπεζικών ιδρυμάτων και ενίσχυση της εποπτείας τους και στη διόρθωση του υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος της Γενικής Κυβέρνησης με τον περιορισμό των δημοσίων δαπανών και ταυτόχρονα την αύξηση των εσόδων της, μέσα από μια σειρά νομοθετικών και κανονιστικών μεταρρυθμίσεων. Το δάνειο θα χορηγείται σε δόσεις αναλόγως της προόδου εφαρμογής του προγράμματος.

Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, επιβάλλεται η εισαγωγή συστημάτων εσωτερικού ελέγχου διεύθυνσης, τα οποία, μεταξύ άλλων, να συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένους στόχους και μετρήσιμα κριτήρια με δείκτες απόδοσης, βάσει των οποίων να έχει την ευχέρεια, τόσο η διεύθυνση, όσο και ο πολίτης να αξιολογούν την απόδοση και επίτευξη των στόχων που οφείλει να θέτει κάθε Υπουργείο, Τμήμα ή Υπηρεσία, καθώς επίσης και η επέκταση της χρήσης μηχανογραφημένων συστημάτων σε όλους τους τομείς, με ταυτόχρονη εκπαίδευση του προσωπικού στην αξιοποίηση της τεχνολογίας, για παροχή έγκαιρης και αποτελεσματικής εξυπηρέτησης στους πολίτες με το μικρότερο δυνατό κόστος. Η θέσπιση και τροποποίηση νομοθετημάτων, που συμβάλλουν στον περιορισμό των αδυναμιών και ελλείψεων που παρατηρούνται σε ορισμένους τομείς, ιδιαίτερα στην επιβολή και είσπραξη των δημόσιων εσόδων, επιβάλλεται όπως προωθείται το ταχύτερο.

Γνώμη. Εκτός των παρατηρήσεων που αναφέρονται στην Έκθεση αυτή, η Δημοσιονομική Έκθεση δίνει, κατά τη γνώμη μου, αληθινή και δίκαιη εικόνα του Τελικού Απολογισμού του Κρατικού Προϋπολογισμού, των εισπράξεων και πληρωμών, των καθυστερημένων εσόδων, των εκκρεμών οφειλών, των επενδύσεων, των δανείων και των εγγυήσεων για το έτος που έληξε στις 31.12.2014.

Κατάσταση Ενεργητικού και Παθητικού. Η πιο κάτω μη ελεγμένη κατάσταση, η οποία δεν συμπεριλαμβάνεται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το έτος 2014, ετοιμάστηκε πάνω στην ίδια βάση από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας και παρουσιάζει το Ενεργητικό και Παθητικό της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 31.12.2014 και 31.12.2013.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ		
31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 2014 –		
STATEMENT OF ASSETS AND LIABILITIES AS AT 31 DECEMBER, 2014		
	2014	2013
	€	€
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ - ASSETS		
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία – Non-current assets		
Εξοφλητικά Αποθέματα - Sinking Funds	28.146.262	25.776.130
Δάνεια που παραχωρήθηκαν – Loans granted	820.844.153	764.294.153
Επενδύσεις – Investments	1.638.551.176	1.638.551.176
	2.487.541.591	2.428.621.459
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία – Current assets		

Τραπεζικά Υπόλοιπα – Bank Balances	1.232.501.770	993.848.707
Υπόλοιπα Ειδικών Ταμείων - Special Funds' Balances	9.400	72.695.744
Προκαταβολές και Χρεωστικά Υπόλοιπα - Advances and Debit Balances	33.710.524	83.910.601
Προκαταβολές Αποθεμάτων – Stocks Advances	3.684.609	4.548.685
Εξοφλητικά Αποθέματα - Sinking Funds	0	0
Δάνεια που παραχωρήθηκαν – Loans granted	37.518.210	43.474.361
	1.307.424.513	1.198.478.098
	3.794.966.104	3.627.099.557
ΠΑΘΗΤΙΚΟ – LIABILITIES		
Τρέχουσες Υποχρεώσεις – Current Liabilities		
Παρατράβηγμα τράπεζας - Bank Overdraft		
Υπόλοιπα Ειδικών Ταμείων - Special Funds' Balances	-258.807.347	-273.072.120
Καταθέσεις και Πιστωτικά Υπόλοιπα - Deposits and Credit Balances	-283.466.817	-232.386.828
Γραμμάτια Δημοσίου – Treasury Bills	-904.008.831	-934.351.008
Δανεισμός – Borrowings	-2.608.747.455	-3.024.983.156
Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια – Promissory Notes	-6.096.664	-15.800.043
Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα – Loans for Co-financed Projects	-14.519.628	-18.618.000
	-4.075.646.742	-4.499.211.155
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις – Non-current Liabilities		
Επενδύσεις Ειδικών Ταμείων – Special Fund Investments	-7.454.604.410	-7.585.682.779
Δανεισμός – Borrowings	-15.324.668.134	-14.446.506.259
Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια – Promissory Notes	-1.661.484	-7.758.148
Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα – Loans for Co-financed Projects	-134.152.874	-238.388.333
	-22.915.086.902	-22.278.335.519
	-26.990.733.644	-26.777.546.674
ΚΑΘΑΡΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟ – NET LIABILITIES	-23.195.767.540	-23.150.447.117
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ – RESERVES		
Αποθεματικό Προσόδων	-7.630.981.100	-7.870.488.997
Αποθεματικό από Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	-15.564.786.440	-15.279.958.120
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ – TOTAL RESERVES	-23.195.767.540	-23.150.447.117

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	Αποθεματικό Προσόδων	Αποθεματικό από Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	Σύνολο
	€	€	€
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2013	-8.713.758.865	-11.597.523.694	-20.311.282.559
Πλεόνασμα για το έτος	843.269.868		843.269.868
Καθαρή κίνηση σε Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες για το έτος		-1.735.940.271	-1.735.940.271
Διαγραφή λογιστικής αξίας Cyprus Popular Bank Public Co Ltd και Eurocypria Airlines Ltd		-1.853.997.869	-1.853.997.869
Αναπροσαρμογή στη βάση των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών για το έτος		-92.496.286	-92.496.286
Συνολικά εισοδήματα/δαπάνες για το έτος	843.269.868	-3.682.434.426	-2.839.164.558
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2013	-7.870.488.997	-15.279.958.120	-23.150.447.117
Πλεόνασμα για το έτος	239.507.897		239.507.897
Καθαρή κίνηση σε Επενδυτικές και Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες για το έτος		-200.317.366	-200.317.366
Αναπροσαρμογή στη βάση των πραγματικών εισπράξεων και πληρωμών για το έτος		-84.510.954	-84.510.954
Συνολικά εισοδήματα/δαπάνες για το έτος	239.507.897	-284.828.320	-45.320.423
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2014	-7.630.981.100	-15.564.786.440	-23.195.767.540

Μετοχές. Η Κυβέρνηση ήταν κάτοχος στις 31.12.2014 των πιο κάτω μετοχών:

Οργανισμός	Μερίδιο Κυβέρνησης		
	Ονομ. αξία	Τιμή Κτήσης	Ποσοστό
	€000	€000	%
Συνήθεις μετοχές			
Κυπριακή Εταιρεία Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών Λτδ	41.407	35.319	100,00
Δασικές Βιομηχανίες Κύπρου Λτδ	2.672	697	51,06
Κυπριακή Εταιρεία Αναπτ. Ακινήτων Λτδ	595	595	82,66
Κυπριακές Βιομηχανίες Σωλήνων Λτδ	4,3	4,3	0,10
Κυπριακές Αερογραμμές Λτδ ¹	18.386	100.906	93,67
Παγκύπρια Εταιρεία Αρτοποιιών Δημόσια Εταιρεία Λτδ ²	488,4	488	11,09
Τράπεζα Κύπρου Λτδ ⁵	0,2	3	0,00
Eurocypria Airlines Ltd ³	8,6	-	0,00
Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου Λτδ	300	300	100,00
Κυπριακό Σταθεροποιητικό Ταμείο Επενδύσεων Λτδ	1,7	-	100,00
Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης Λτδ	239,4	239,4	100,00
ΚΕΟ Plc (Κατοχή μετοχών ονομαστικής αξίας €45)	-	-	0,00
Εταιρεία Υδρογονανθράκων Κύπρου Λτδ	1.000	-	100,00
Cyprus Popular Bank Public Co Ltd ^{4&5}	1.796.060	-	81,54
Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα Λτδ ⁶	1.500.000	1.500.000	99,00
ΟΛΙΚΟ	3.361.162,4	1.638.551,7	

¹ Η εταιρεία βρίσκεται υπό εκκαθάριση με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου ημερ. 9.1.2015 και δεν αναμένεται να ανακτηθεί οποιοδήποτε ποσό από το Κράτος.

² Η εταιρεία βρίσκεται από τις 18.7.2014 υπό διαχείριση.

³ Η εταιρεία βρίσκεται υπό εκκαθάριση και δεν αναμένεται να ανακτηθεί οποιοδήποτε ποσό. Ως εκ τούτου η αξία της επένδυσης μηδενίζεται.

⁴ Τον Ιούλιο του 2012, η Κυβέρνηση απέκτησε το 84% του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου της τράπεζας με αντίτιμο κρατικά ονομαστικά χρεόγραφα αρχικής ονομαστικής αξίας €1.888.562.000. Μετά την έκδοση νέων μετοχών από την υποχρεωτική μετατροπή των Μετατρέψιμων Αξιογράφων Ενισχυμένου Κεφαλαίου στις 4.2.2013, το ποσοστό της Κυβέρνησης μειώθηκε στο 81,54%. Η Τράπεζα βρίσκεται υπό εκκαθάριση και δεν αναμένεται να ανακτηθεί οποιοδήποτε ποσό. Ως εκ τούτου η αξία της επένδυσης μηδενίζεται.

⁵ Στις 25 Μαρτίου 2013, η Κυπριακή Κυβέρνηση συμφώνησε με το Eurogroup όπως ληφθούν μέτρα εξυγίανσης των δύο μεγάλων κυπριακών τραπεζών (Τράπεζας Κύπρου και Λαϊκής Τράπεζας). Για σκοπούς υλοποίησης των πιο πάνω μέτρων, η Βουλή ψήφισε τον περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμο του 2013. Τα κυριότερα μέτρα που αφορούν τις δύο τράπεζες και που επηρεάζουν τη συμμετοχή της Κυβέρνησης είναι:

- (i) **Τράπεζα Κύπρου.** Το υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο της τράπεζας μετατρέπεται σε νέες μετοχές τάξης Δ.
- (ii) **Λαϊκή Τράπεζα.** Η διαδικασία εξυγίανσης της Λαϊκής συνεπάγεται το διαχωρισμό της σε «καλή» και σε «κακή» τράπεζα. Το υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο μεταφέρεται στην «κακή» τράπεζα η οποία είναι ουσιαστικά υπό εκκαθάριση.

⁶ Στις 10 Μαρτίου 2014 η Κυπριακή Κυβέρνηση παραχώρησε ομόλογο αξίας €1,5 δις του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας στην Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου με αντάλλαγμα την απόκτηση 1.171.875.000 μετοχές της, στα πλαίσια της παροχής χρηματοδότησης για σκοπούς ανακεφαλαιοποίησης. Επισημαίνεται ότι λόγω της βάσης παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων της Δημοκρατίας με τη λογιστική πολιτική του ιστορικού κόστους, η αξία των μετοχών παρουσιάζεται στην τιμή κτήσης η οποία ωστόσο είναι διαφορετική από την τρέχουσα τιμή κατά την ημερομηνία ετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, οι ακόλουθοι Οργανισμοί Ιδιωτικού Δικαίου ελέγχονται από την Κυβέρνηση, χωρίς την πραγματοποίηση επένδυσης στο μετοχικό τους κεφάλαιο.

Οργανισμός	Κυβερνητική Θέση
Κυπριακός Οργανισμός Προσέλκυσης Επενδύσεων	100% συμμετοχή της Κυβέρνησης στο κεφάλαιο
Διεθνές Κυπριακό Ινστιτούτο για το Περιβάλλον και τη Δημόσια Υγεία σε συνεργασία με το Harvard School of Public Health	Με εγγύηση από την Κυβέρνηση

Δανεισμός.

(α) Το σύνολο των δανείων εσωτερικού και εξωτερικού, σύμφωνα με τη Δημοσιονομική Έκθεση, μη συμπεριλαμβανομένων των Γραμματίων Δημοσίου, των Μεταβιβάσιμων Γραμματίων και των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων ύψους €904 εκ., €7,8 εκ., και €148,7 εκ. αντίστοιχα, στο τέλος του έτους ανέρχονταν σε €17.933,4 εκ. σε σύγκριση με €17.471,5 εκ. το 2013.

Το εξοφλητικό απόθεμα για την αποπληρωμή των δανείων κατά το τέλος των ετών 2014 και 2013 ήταν €28,1 εκ. και €25,8 εκ., αντίστοιχα.

(β) Μεταβιβάσιμα Γραμμάτια Δημοσίου.

	€000
Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου - Πανεπιστήμιο Κύπρου	3.533
Εταιρείες με συμμετοχή του κράτους στο μετοχικό τους κεφάλαιο:	
Κυπριακή Εταιρεία Αναπτύξεως Ακινήτων Λτδ	4.225
	7.758

Τα ποσά περιλαμβάνουν και τους τόκους των Μεταβιβάσιμων Γραμμάτων Δημοσίου μέχρι τη λήξη τους.

(γ) Άλλες υποχρεώσεις.

- **Μη μεταβιβάσιμα γραμμάτια.** Η Κυβέρνηση έχει καταθέσει στην Κεντρική Τράπεζα μη μεταβιβάσιμα άτοκα γραμμάτια, τα οποία θα πληρωθούν σε διεθνείς οργανισμούς. Στις 31.12.2014 η αξία των γραμματίων αυτών ανερχόταν σε €211,4 εκ., ως εξής:

	€000
Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	110.049,0
Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως	6.176,9
Σύνδεσμος Διεθνούς Αναπτύξεως	2.636,1
Διεθνής Ασφαλιστικός Οργανισμός Επενδύσεων	92.567,8
	211.429,8

- **Δάνεια για Συγχρηματοδοτούμενα Έργα.** Το υπόλοιπο της κυβερνητικής συνεισφοράς για τα δάνεια συγχρηματοδοτούμενων έργων στις 31 Δεκεμβρίου 2014 ήταν €148,7 εκ. (31.12.2013 €257 εκ.). Αυτά αφορούσαν κυρίως Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια και Συμβούλια Αποχετεύσεως. Το υπόλοιπο αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν στον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας, ως αποτέλεσμα της ανάληψης της παρακολούθησης των πιο πάνω δανείων από το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας από 1.1.2004, στα πλαίσια του ανασχεδιασμού της παρουσίασης του ετήσιου Προϋπολογισμού.
- Από το σύνολο των €148,7 εκ. των δανείων συγχρηματοδοτούμενων έργων, τα €148,4 εκ. ήταν εγγυημένα από το κράτος.
- **Πίνακας Εγγυήσεων.** Οι εγγυήσεις που δόθηκαν για δάνεια και πιστωτικές διευκολύνσεις στις 31.12.2014 ανέρχονταν σε €3.024,8 (€3.122,2 εκ. στις 31.12.2013).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός Προϋπολογισμός	Τελικός Προϋπολογισμός	Πραγματικές Δαπάνες	Αδαπάνητα Ποσά	
	€	€	€	€	%
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	5.546.823	5.748.490	5.172.992	575.498	10,01
Υπουργικό Συμβούλιο	1.735.169	1.740.169	1.369.930	370.239	21,28
Βουλή των Αντιπροσώπων	19.908.909	20.283.191	19.653.579	629.612	3,10
Δικαστική Υπηρεσία	26.287.483	27.027.694	24.843.524	2.184.170	8,08
Νομική Υπηρεσία	15.798.704	20.169.094	16.554.727	3.614.367	17,92
Ελεγκτική Υπηρεσία	5.641.347	5.686.147	5.030.118	656.029	11,54
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	913.914	953.914	904.015	49.899	5,23
Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας	655.218	655.218	645.513	9.705	1,48
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	1.957.892	2.090.879	1.830.582	260.297	12,45
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	1.537.698	1.632.391	1.472.734	159.657	9,78
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	244.629	245.629	206.310	39.319	16,01
Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων	179.758	180.758	97.415	83.343	46,11
Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου	1.789.587	1.896.587	1.792.084	104.503	5,51
Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών	524.539	528.539	434.470	94.069	17,80
Υπηρεσία Συνεργατικών Εταιρειών	3.143.578	3.143.578	2.350.341	793.237	25,23
Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων	428.275	429.370	353.210	76.160	17,74
Υπουργείο Άμυνας- Διοίκηση	6.084.834	6.137.747	5.614.892	522.855	8,52
Κυπριακός Στρατός	136.083.445	136.083.445	129.944.214	6.139.231	4,51
Εθνική Φρουρά	106.000.000	109.000.000	105.086.423	3.913.577	3,59
Αμυντική Θωράκιση	70.787.067	67.787.067	29.048.258	38.738.809	57,15
Υπουργείο Γεωργίας,Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος- Διοίκηση	7.319.619	9.792.731	9.556.796	235.935	2,41
Τμήμα Γεωργίας	21.125.840	21.925.840	18.774.077	3.151.763	14,37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός	Τελικός	Πραγματικές	Αδαπάνητα Ποσά	
	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Δαπάνες	€	%
	€	€	€		
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	15.405.096	15.420.096	12.898.861	2.521.235	16,35
Τμήμα Δασών	29.719.978	31.189.978	29.238.195	1.951.783	6,26
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	132.452.720	220.419.273	201.796.027	18.623.246	8,45
Τμήμα Γεωλογικής					
Επισκοπήσεως	4.210.601	4.121.451	3.527.534	593.917	14,41
Μετεωρολογική Υπηρεσία	4.104.993	4.087.493	3.555.557	531.936	13,01
Τμήμα Αναδασμού	3.051.908	2.990.461	2.950.340	40.121	1,34
Μεταλλεία	727.575	727.575	683.724	43.852	6,03
Ινστιτούτο Γεωργικών					
Ερευνών	6.754.319	7.087.254	6.353.084	734.170	10,36
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων					
Ερευνών	7.107.349	7.256.749	5.478.870	1.777.879	24,50
Τμήμα Περιβάλλοντος	3.311.266	3.282.145	2.922.531	359.614	10,96
Υπουργείο Δικαιοσύνης και					
Δημοσίας Τάξεως- Διοίκηση	3.289.627	3.289.627	2.671.394	618.233	18,79
Φυλακές	17.344.098	17.344.098	15.279.577	2.064.521	11,90
Αστυνομία	216.677.246	217.114.846	195.821.858	21.292.988	9,81
Πυροσβεστική Υπηρεσία	31.491.854	32.107.054	28.406.582	3.700.472	11,53
Υπουργείο Ενέργειας,					
Εμπορίου, Βιομηχανίας και					
Τουρισμού-Διοίκηση	35.622.341	38.691.488	26.763.431	11.928.057	30,83
Υπηρεσίες Εμπορίου και					
Βιομηχανίας	1.878.858	1.885.268	1.488.477	396.791	21,05
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και					
Επίσημου Παραλήπτη	5.129.885	5.676.885	4.718.327	958.558	16,89
Υπουργείο Εργασίας,					
Προνοίας και Κοινωνικών					
Ασφαλίσεων-Διοίκηση	458.900.609	495.861.695	469.201.176	26.660.519	5,38
Τμήμα Εργασίας	8.527.135	10.461.929	7.347.190	3.114.739	29,77
Υπηρεσίες Κοινωνικών					
Ασφαλίσεων	326.069.168	330.796.766	330.054.358	742.408	0,22
Υπηρεσίες Κοινωνικής					
Ευημερίας	41.929.754	42.967.900	35.095.581	7.872.319	18,32
Κέντρο Παραγωγικότητας	8.579.054	8.583.317	4.700.123	3.883.194	45,24
Τμήμα Κοινωνικής					
Ενσωμάτωσης	31.860.262	31.695.533	30.116.977	1.578.556	4,98
Ανώτερο Ξενοδοχειακό					
Ινστιτούτο Κύπρου	1.822.749	1.916.009	1.618.736	297.273	15,52
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	2.529.441	2.547.441	1.993.111	554.330	21,76
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	5.624.200	5.500.410	4.921.261	579.149	10,53
Υπουργείο Εσωτερικών-					
Διοίκηση	198.641.251	207.835.324	177.418.973	30.416.351	14,63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός	Τελικός	Πραγματικές	Αδαπάνητα Ποσά	
	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Δαπάνες	€	%
	€	€	€		
Επαρχιακή Διοίκηση					
Λευκωσίας	36.113.911	36.493.911	21.900.137	14.593.774	39,99
Επαρχιακή Διοίκηση					
Αμμοχώστου	6.163.658	7.690.318	7.415.426	274.892	3,57
Επαρχιακή Διοίκηση					
Λάρνακας	22.504.782	23.004.782	20.556.378	2.448.404	10,64
Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού	34.260.169	33.334.676	24.135.243	9.199.433	27,60
Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου	17.997.211	18.709.211	15.741.996	2.967.215	15,86
Επαρχιακή Διοίκηση					
Κερύνειας	55.288	55.288	51.660	3.628	6,56
Τμήμα Πολεοδομίας και					
Οικήσεως	59.479.645	59.479.645	39.073.588	20.406.057	34,31
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού					
και Μεταναστεύσεως	3.369.062	3.436.713	3.132.072	304.641	8,86
Τμήμα Κτηματολογίου και					
Χωρομετρίας	117.362.520	120.899.933	114.522.478	6.377.455	5,27
Γραφείο Τύπου και					
Πληροφοριών	7.423.506	7.444.926	5.642.910	1.802.016	24,20
Υπηρεσία Μέριμνας και					
Αποκαταστάσεως					
Εκτοπισθέντων	4.873.889	5.763.889	5.376.291	387.598	6,72
Πολιτική Άμυνα	3.913.411	4.454.511	4.110.506	344.005	7,72
Υπηρεσία Ασύλου	1.103.954	1.105.759	633.711	472.048	42,69
Υπουργείο Εξωτερικών-					
Διοίκηση	29.084.698	37.108.066	33.791.960	3.316.106	8,94
Εξωτερικές Υπηρεσίες	45.416.009	45.831.009	39.998.077	5.832.932	12,73
Υπουργείο Οικονομικών-					
Διοίκηση	515.391.544	534.778.812	468.875.750	65.903.062	12,32
Τελωνεία	200.666.036	240.829.796	236.367.820	4.461.976	1,85
Τμήμα Φορολογίας	51.652.272	51.652.272	49.860.918	1.791.354	3,47
Στατιστική Υπηρεσία	8.858.387	8.858.387	7.955.175	903.212	10,20
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης					
και Προσωπικού	121.041.997	121.421.275	105.487.078	15.934.197	13,12
Τυπογραφείο	4.542.856	4.542.856	3.683.793	859.063	18,91
Τμήμα Υπηρεσιών					
Πληροφορικής	26.141.322	26.443.472	16.390.716	10.052.756	38,02
Οφειλές Δημόσιου Χρέους	1.794.684.626	2.834.782.129	2.513.307.017	321.475.112	11,34
Συντάξεις και Φιλοδωρήματα	618.941.000	635.784.002	588.720.260	47.063.742	7,40
Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες					
και Αποθεματικό	74.000.020	27.472.851		27.472.851	100,00

ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Αρχικός	Τελικός	Πραγματικές	Αδαπάνητα Ποσά	
	Προϋπολογισμός	Προϋπολογισμός	Δαπάνες	€	%
	€	€	€		
Γενική Διεύθυνση					
Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης	99.252.121	45.863.424	28.270.178	17.593.246	38,36
Γενικό Λογιστήριο	42.391.743	69.814.418	67.161.703	2.652.715	3,80
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού - Διοίκηση	96.810.203	96.080.860	86.240.776	9.840.084	10,24
Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση	122.012.596	124.878.831	118.528.261	6.350.570	5,09
Μέση Εκπαίδευση	331.263.169	331.263.169	317.897.559	13.365.610	4,03
Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση	30.127.694	30.194.174	29.440.037	754.137	2,50
Δημοτική Εκπαίδευση	319.902.883	320.395.592	310.748.216	9.647.376	3,01
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	7.367.825	7.405.700	4.550.035	2.855.665	38,56
Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών	630.508	630.508	414.908	215.600	34,19
Πολιτιστικές Υπηρεσίες	14.819.788	14.822.369	11.340.381	3.481.988	23,49
Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων- Διοίκηση	3.624.793	3.638.343	2.056.282	1.582.061	43,48
Τμήμα Δημοσίων Έργων	101.720.370	101.089.870	76.652.920	24.436.950	24,17
Τμήμα Ελέγχου	2.909.348	2.909.348	1.305.813	1.603.535	55,12
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	1.399.575	1.416.115	1.331.338	84.777	5,99
Τμήμα Αρχαιοτήτων	11.780.047	12.791.459	11.609.237	1.182.222	9,24
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	33.058.105	35.118.105	29.522.014	5.596.091	15,94
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	7.514.796	8.398.860	7.320.406	1.078.454	12,84
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	24.657.101	25.741.456	24.135.228	1.606.228	6,24
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	67.609.180	67.509.180	56.945.787	10.563.393	15,65
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	21.430.925	21.745.925	20.246.792	1.499.133	6,89
Υπουργείο Υγείας-Διοίκηση	157.154.230	158.399.264	144.587.617	13.811.647	8,72
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	238.900.948	251.968.082	226.808.782	25.159.300	9,99
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας	10.075.347	10.082.847	9.230.801	852.046	8,45
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	4.848.274	4.848.274	4.304.713	543.561	11,21
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	111.667.963	112.172.963	109.379.118	2.793.845	2,49
Γενικό Χημείο του Κράτους	7.880.743	7.898.423	7.226.206	672.217	8,51
ΟΛΙΚΟ	7.712.309.713	8.952.452.591	8.021.744.132	930.708.459	10,40

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2014

	Προηγούμενα έτη	2014	31.12.2014	31.12.2013
	€	€	€	€
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ				
Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας	10.215.181	1.251.205	11.466.386	11.204.629
Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού	9.808.515	2.133.026	11.941.541	9.596.921
Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας	7.721.577	1.255.302	8.976.879	8.049.720
Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου	5.828.842	524.156	6.352.998	6.440.131
Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου	2.875.354	649.658	3.525.012	3.211.632
Στρατιωτικό Δικαστήριο ¹	283.479	8.000	291.479	283.479
ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ²	-	4.431	4.431	13.806
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	406.552	77.750	484.302	610.477
ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ	4.112.230	389.079	4.501.309	11.279.554
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού ³	2.949.210	-	2.949.210	3.108.936
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ⁴	28.007	9.960	37.967	32.717
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ				
Διοίκηση	33.261	1.169	34.430	33.261
Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης ⁵	219.600	919	220.519	879.506

¹ Η διαφορά ύψους €7.195 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν μετά από λάθη στις καταστάσεις. Αναπροσαρμογή από €276.284 σε €283.479.

² Αφορά μόνο σε επιδικασθέντα έξοδα εισπρακτέα από δημόσιους υπαλλήλους επειδή για τους ιδιώτες δεν ετοιμάζεται κατάσταση.

³ Η διαφορά ύψους €2.100.000 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2014 σε σχέση με το ποσό που παρουσιάζεται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2014 αφορά σε διορθώσεις που προέκυψαν μετά από έλεγχο της Υπηρεσίας μας.

⁴ Η διαφορά ύψους €1.000 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν μετά από έλεγχο της υπηρεσίας μας.

⁵ Η διαφορά ύψους €672.353 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2014 σε σχέση με το ποσό που παρουσιάζεται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2014 αφορά σε διορθώσεις που προέκυψαν μετά από έλεγχο της Υπηρεσίας μας.

	Προηγούμενα έτη	2014	31.12.2014	31.12.2013
	€	€	€	€
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ				
Διοίκηση ⁶	-	2.203	2.203	-
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	162.390.719	27.623.272	190.013.992	183.755.139
Τμήμα Δασών	4.913.987	1.056.307	5.970.294	4.168.714
Τμήμα Γεωργίας ^{7 8}	275.599	62.776	338.375	582.256
Υπηρεσία Μεταλλείων	105.084	2.991	108.075	107.610
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	2.772.572	932.322	3.704.894	3.530.348
Τμήμα Αναδασμού	862.367	266.193	1.128.560	1.128.088
Άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες				
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	-	15.040	15.040	16.911
Τμήμα Περιβάλλοντος	41.506	10.250	51.756	49.389
Τμήμα Αλιείας & Θαλάσσιων Ερευνών ⁹	21.516	37.953	59.469	129.698
Μετεωρολογική Υπηρεσία	2.210	758	2.968	2.786
Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης	3.395	1.689	5.084	3.395
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ				
Αρχηγείο Αστυνομίας	-	551.867	551.867	434.647
Αστ. Διεύθυνση Λευκωσίας	571	3.248	3.819	20.005
Αστ. Διεύθυνση Λεμεσού	6.636	77.246	83.882	53.974
Αστ. Διεύθυνση Λάρνακας	10.567	5.395	15.962	14.496

⁶ Το Υπουργείο δεν υπέβαλε καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2014. Το ποσό των €2.203 αφορά σε καθυστερημένα ενοίκια εισπρακτέα σε σχέση με την εκμετάλλευση του κυλικείου του Υπουργείου.

⁷ Η διαφορά ύψους €1.000 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν μετά από έλεγχο της υπηρεσίας μας.

⁸ Η διαφορά ύψους €210.033 αφορά τόκους (σύμφωνα με απόφαση του Δικαστηρίου) οι οποίοι δεν είχαν υπολογιστεί από το Τμήμα και διορθώθηκαν μετά από έλεγχο της Υπηρεσίας μας.

⁹ Η διαφορά ύψους €12.503 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση για το 2013 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν μετά από έλεγχο της υπηρεσίας μας.

	Προηγούμενα έτη	2014	31.12.2014	31.12.2013
	€	€	€	€
Αστ. Διεύθυνση Πάφου	-	2.233	2.233	7.129
Αστ. Διεύθυνση Μόρφου	-	-	-	154
Αστ. Διεύθυνση Αμμοχώστου	-	-	-	462
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ				
Διοίκηση ^{10 11}	3.717.417	3.391.437	7.108.854	5.434.232
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ				
Εξωτερικές Υπηρεσίες ¹²	472.042	98.184	570.226	472.042
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ , ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ				
Διοίκηση ^{13 14}	-	-	4.583.566	4.583.566
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	701	4.783	5.484	3.330
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ¹⁵	31.552.690	4.745.945	36.298.635	33.673.966
Κέντρο Παραγωγικότητας ¹⁶	25.213	55.092	80.305	120.967
Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες	35.142	45.144	80.286	47.581

¹⁰ Η διαφορά ύψους €1.684 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2014 σε σχέση με το ποσό που παρουσιάζεται στην Δημοσιονομική Έκθεση για το 2014 αφορά σε καθυστερημένο έσοδο το οποίο έχει καταχωρηθεί δύο φορές.

¹¹ Στα καθυστερημένα έσοδα για το 2014 δεν συμπεριλαμβάνονται τα ανείσπρακτα διοικητικά πρόστιμα που επιβλήθηκαν από τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών, δυνάμει των περί των Αθέμιτων Εμπορικών Πρακτικών των Επιχειρήσεων προς τους Καταναλωτές Νόμων του 2007 έως (Αρ. 2) του 2013, το ύψος των οποίων ανέρχεται σε €135.000 στις 31.12.2014.

¹² Το υπόλοιπο 31.12.2013 δεν περιλαμβάνεται στη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2014 ούτε και στην Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2013 για το λόγο ότι το Υπουργείο Εξωτερικών δεν είχε υποβάλει Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων κατά την 31.12 τόσο στην Υπηρεσία μας όσο και στο Γενικό Λογιστήριο.

¹³ Ποσό €177 αφορά σε υπερπληρωμή του 2011, η οποία εκ παραδρομής δεν παρουσιάστηκε στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων για τα προηγούμενα έτη. Στην Δημοσιονομική Έκθεση 2014 δεν περιλήφθηκε στα καθυστερημένα έσοδα κατά την 31.12.2013

¹⁴ Συνολικό ποσό €4.583.389 αφορά σε υπερπληρωμές χορηγιών σε χαμηλοσυνταξιούχους (€4.169.280), επιδόματος τέκνου (€316.628) και επιδόματος σε μονογονεϊκές οικογένειες (€97.481). Επισημαίνεται ότι στις εκθέσεις καθυστερημένων εσόδων, τα εν λόγω έσοδα δεν διαχωρίζονται σε καθυστερήσεις προηγούμενων ετών και της περιόδου (2014), λόγω προβλήματος στην παρουσίαση των εισπράξεων 2014. Επισημαίνεται επίσης ότι στη Δημοσιονομική Έκθεση 2014 περιλήφθηκε σημείωση σύμφωνα με την οποία το ποσό των €4.583.389 δεν είχε περιληφθεί στην Δημοσιονομική Έκθεση του 2013.

¹⁵ Η διαφορά ύψους €360 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν κατά τον έλεγχο που διενήργησε η Υπηρεσία μας και στην αποστολή από το Τμήμα αναθεωρημένης κατάστασης καθυστερημένων εσόδων μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης 2013.

¹⁶ Η διαφορά ύψους €2.964 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση για το 2013 οφείλεται σε διόρθωση που έγινε από το Κέντρο.

	Προηγούμενα έτη	2014	31.12.2014	31.12.2013
	€	€	€	€
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	18.589	12.325	30.914	28.356
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ				
Διοίκηση	168.838	32.342	201.180	1.240.811
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ¹⁷	4.585.323	1.338.223	5.923.546	8.015.450
Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας ^{18 19}	890.798	534.684	1.425.482	1.107.046
Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου ^{20 21}	230.321	146.118	376.439	263.213
Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας	1.459.010	571.750	2.030.760	1.680.060
Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού	379.402	153.259	532.661	412.366
Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου ^{22 23}	117.426	37.646	155.072	145.310
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ^{24 25 26}	8.724.302	3.162.233	11.886.535	10.841.960
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως ^{27 28}	4.770.485	552.914	5.323.399	6.062.802

¹⁷ Η διαφορά ύψους €139.653 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2014, οφείλεται σε διορθώσεις που προέκυψαν ύστερα από έλεγχο της Υπηρεσίας μας.

¹⁸ Τα καθυστερημένα έσοδα για το 2013 έχουν αναπροσαρμοστεί από €1.106.197 σε €1.107.046 από την Επαρχιακή Διοίκηση λόγω λαθών που εντοπίστηκαν στην κατάσταση του 2013.

¹⁹ Οι διαφορές ύψους €849 και €24.949 που παρουσιάζονται στα υπόλοιπα 31.12.2013 και 31.12.2014 αντίστοιχα σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2014, οφείλονται σε διορθώσεις από την Επαρχιακή Διοίκηση που προέκυψαν ύστερα από έλεγχο της Υπηρεσίας μας.

²⁰ Τα καθυστερημένα έσοδα για το 2013 έχουν αναπροσαρμοστεί από €263.775 σε €263.213 από την Επαρχιακή Διοίκηση λόγω λαθών που εντοπίστηκαν στην κατάσταση του 2013.

²¹ Η διαφορά ύψους €562 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2014, οφείλεται σε διορθώσεις που έγιναν από την Επαρχιακή Διοίκηση λόγω λαθών που έχουν εντοπιστεί.

²² Η διαφορά ύψους €3.837 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σύγκριση με το υπόλοιπο της Δημοσιονομικής Έκθεσης για το 2013, οφείλεται στην ακύρωση συμβολαίου που παρουσιαζόταν ως καθυστερημένο το 2013.

²³ Η διαφορά ύψους €2.204.512 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2014 σε σύγκριση με τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2014, οφείλεται σε λανθασμένη καταχώρηση του υπολοίπου στη Δημοσιονομική Έκθεση.

²⁴ Η διαφορά ύψους €69.270 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2014 σε σχέση με τη Δημοσιονομική Έκθεση 2014 οφείλεται σε διαφορές που εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας και έγιναν οι σχετικές διορθώσεις.

²⁵ Η διαφορά ύψους €463.812 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με τη Δημοσιονομική Έκθεση 2014 οφείλεται σε λανθασμένη καταχώρηση από το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λευκωσίας στις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων.

²⁶ Στο πιο πάνω συνολικό οφειλόμενο ποσό €11.886.535 περιλήφθηκαν τόκοι για οφειλόμενα ποσά σε μισθώματα κρατικής γης τόσο για τις προηγούμενες περιόδους (μέχρι 31.12.2013) όσο και την περίοδο που υποβάλλεται η Έκθεση καθυστερημένων εσόδων (2014) οι οποίοι δεν έχουν ελεγχθεί από την Υπηρεσία μας.

²⁷ Το ποσό που αναφέρεται στην κατάσταση μας είναι σύμφωνα με την Έκθεση Καθυστερημένων Εσόδων για το 2013, η οποία υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας μαζί με την Έκθεση για το 2014. Το συγκριτικό ποσό που αναφέρεται στη Δημοσιονομική Έκθεση του 2014 έχει υπολογιστεί από το Γενικό Λογιστήριο και τα στοιχεία υπολογισμού δεν μας είχαν υποβληθεί.

²⁸ Το ποσό στη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2014 δεν περιλαμβάνει τα καθυστερημένα έσοδα από διοικητικά πρόστιμα ύψους €6.046.437.

	Προηγούμενα έτη	2014	31.12.2014	31.12.2013
	€	€	€	€
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών ²⁹	-	5.100	5.100	-
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ				
Διοίκηση	1.513.133	2.633	1.515.766	11.808.928
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	17.620	15.674	33.294	37.039
Τμήμα Τελωνείων ³⁰	9.997.809	907.564	10.905.373	11.050.563
Υπηρεσία Φ.Π.Α.			424.726.214	421.181.682
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ³¹				
Φόρος Κληρονομιών			5.208.937	4.939.924
Φόρος Εισοδήματος			714.272.315	457.211.150
Φόρος Κεφαλαιουχικών Κερδών			62.496.866	33.192.577
Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Νόμος 24/80)			73.948.937	47.694.985
Έκτακτη Εισφορά			6.293.568	6.319.436
Φόρος Εισοδήματος Παρακρατηθείς (Ρ.Α.Υ.Ε.)			110.921.882	43.942.806
Έκτακτη Εισφορά για την Άμυνα			178.347.021	125.901.561
Έκτακτη Εισφορά Εργοδοτούμενων ³²			408.736	-
Φόρος Χαρτοσήμων			460.384	406.794
Άλλοι Φόροι			2.318.312	2.332.691
Τόκοι και Πρόστιμα ³³			-	398.990.450

²⁹ Η διαφορά €2.006 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σύγκριση με την Ετήσια Έκθεση της Υπηρεσίας μας για το 2013 και τη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2014 αφορά την εκ παραδρομής μη συμπερίληψη του ποσού από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών.

³⁰ Η διαφορά ύψους €1.981.588 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σχέση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλεται σε διαγραφή ποσού €926.136 χωρίς την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών, σε εκ παραδρομής διαγραφή του ποσού €1.054.896 και σε συμπερίληψη εισπραχής €555 η οποία πραγματοποιήθηκε το 2014.

³¹ Στη Δημοσιονομική Έκθεση για το 2014 περιλήφθηκε ποσό ύψους €1.153.793.689 που αφορά το συνολικό ποσό του Τμήματος σε σύγκριση με €1.154.676.978 που παρουσιάζεται στην Ετήσια Έκθεση για το 2014. Η διαφορά ύψους €883.269 οφείλεται στη μη συμπερίληψη ποσού ύψους €874.578 για φόρο Ακίνητης Αστικής Περιουσίας και ποσό ύψους €8.691 για φόρο Ακίνητης Ιδιοκτησίας Ν30/77 που εκκρεμούν στο Επαρχιακό Γραφείο Είσπραξης Φόρων Λευκωσίας.

³² Το ποσό των €222.348 που αφορά στις καθυστερήσεις Έκτακτης Εισφοράς Εργοδοτούμενων για το 2013 περιλαμβάνεται στις καθυστερήσεις Φόρου Εισοδήματος (ποσό ύψους €206.805) και Φόρου Εισοδήματος Παρακρατηθείς (PAYE) (ποσό ύψους €15.543).

³³ Κατά το 2014 οι τόκοι είναι ενσωματωμένοι στους επί μέρους φόρους.

	Προηγούμενα έτη	2014	31.12.2014	31.12.2013
	€	€	€	€
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	354.470	395.275	749.745	928.174
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ				
Διοίκηση	-	-	-	98
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	19.672.737	641.085	20.313.822	20.408.357
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	2.358.692	450.097	2.808.789	1.892.258
Τμήμα Δημοσίων Έργων	1.713.205	2.973.827	4.687.032	2.900.230
Τμήμα Αρχαιοτήτων	25.878	7.609	33.487	31.205
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	94.168	3.133.528	3.227.696	2.450.021
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	33.365.905	7.476.316	40.842.221	35.347.208
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	18.983	2.037	21.020	22.170
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ³⁴	-	4.636.805	4.636.805	2.200.000
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ				
Διοίκηση ³⁵	241.777	80.951	322.728	313.330
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας ³⁶				
Κεντρικά Γραφεία	69.192	812.888	882.080	3.519.081
Κρατικά Νοσηλευτήρια	20.769.950	4.269.506	25.039.456	21.785.496
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας ³⁷	1.233	3.244	4.477	1.233
	363.250.988	77.652.616	2.024.890.343	1.979.692.475

³⁴ Καθυστερημένα έσοδα ύψους €2.200.000 που αφορούν δεν είχαν περιληφθεί στη Δημοσιονομική Έκθεση 2013.

³⁵ Η διαφορά ύψους €82.432 που παρουσιάζεται στο υπόλοιπο 31.12.2013 σε σύγκριση τόσο με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 αφορά σε αναθεωρημένη κατάσταση που απέστειλε το Υπουργείο μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης.

³⁶ Οι διαφορές που παρουσιάζονται στα υπόλοιπα 31.12.2013 σε σύγκριση με την Δημοσιονομική Έκθεση 2013 οφείλονται σε αναθεωρημένες καταστάσεις που απέστειλαν ορισμένα νοσοκομεία μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης ή/και σε διορθώσεις που έγιναν από ορισμένα νοσοκομεία μετά την έκδοση της Δημοσιονομικής Έκθεσης για το 2013, οι οποίες ωστόσο δεν έχουν επιβεβαιωθεί από την Υπηρεσία μας καθώς δεν έχει διενεργηθεί σχετικός έλεγχος.

³⁷ Η διαφορά ύψους €3.244 αφορά τα καθυστερημένα έσοδα του Τμήματος για το 2014 που εκ παραδρομής δεν περιλήφθηκαν στη Δημοσιονομική Έκθεση 2014.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ¹

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2014	Συμπληρωμένες θέσεις στις 31.12.2014	Κενές Θέσεις
Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο	1	1	-
Υπουργικό Συμβούλιο	12	9	3
Βουλή των Αντιπροσώπων ²	102	87	15
Γενική Διεύθυνση ΕΠΣΑ	64	62	2
Ανώτατο Δικαστήριο	27	21	6
Επαρχιακά Δικαστήρια ³	244	212	37
Δικαστήρια Ελέγχου Ενοικιάσεων	3	2	1
Στρατιωτικό Δικαστήριο	2	1	1
Οικογενειακά Δικαστήρια	10	10	-
Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών	3	3	-
Νομική Υπηρεσία	126	103	23
Ελεγκτική Υπηρεσία	113	81	32
Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου ⁴	29	29	1
Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας	1	1	-
Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως	21	20	1
Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	1	1	-
Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού	15	12	3
Υπηρεσία Συνεργατικών Εταιρειών ⁵	54	37	17
Γενικό Λογιστήριο ⁶	241	179	62
Υπουργείο Άμυνας			
Διοίκηση	100	78	22
Κυπριακός Στρατός	2.933	2.854	79
Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος			
Διοίκηση ⁷	10	7	3
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	78	53	25
Τμήμα Γεωργίας	381	291	90

¹ Δεν περιλαμβάνονται οι θέσεις που στον προϋπολογισμό αναφέρονται ως Αξιωματούχοι της Δημοκρατίας

² 1 θέση Διευθυντή Διεθνών Σχέσεων είναι υπεράριθμη

³ Στις 31.3.14 προκηρύχθηκαν 5 θέσεις για επαρχιακούς δικαστές αρ.4259 Παράρτημα 1 Νομοθεσία μέρος 2

⁴ 1 θέση Λειτουργού Εσωτερικού Ελέγχου είναι υπεράριθμη

⁵ 1 Πρώτος Λειτουργός Συνεργατικών Εταιρειών έχει διοριστεί ως Αναπληρωτής Έφορος Συνεργατικών Εταιρειών

⁶ 2 θέσεις Λογιστικού Λειτουργού και 1 θέση Βοηθού Λογιστικού Λειτουργού καταργήθηκαν

⁷ Στις 28.2.14 δημοσιεύθηκε ο περί της Μεταβίβασης των Αρμοδιοτήτων και των Λειτουργιών του Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων στο Τμήμα Γεωργίας Νόμος (Ν25(Ι)2014 με βάση τον οποίο έγινε μεταφορά προσωπικού και θέσεων από το Συμβούλιο στο Τμήμα Γεωργίας.

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2014	Συμπληρωμένες θέσεις στις 31.12.2014	Κενές Θέσεις
Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	184	137	47
Τμήμα Δασών	309	241	68
Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ⁸	274	183	90
Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως ⁹	51	34	17
Μετεωρολογική Υπηρεσία	69	56	13
Τμήμα Αναδασμού	66	57	9
Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών ¹⁰	66	52	13
Υπηρεσία Μεταλλείων	11	9	2
Υπηρεσία Περιβάλλοντος	32	27	5
Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως			
Διοίκηση	19	17	2
Φυλακές	366	311	55
Αστυνομία	4.530	4.052	478
Πυροσβεστική Υπηρεσία	736	632	104
Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού			
Υπηρεσίες Εμπορίου και Βιομηχανίας ¹¹	162	121	42
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη	67	59	8
Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων			
Διοίκηση ¹²	4	3	1
Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων	34	30	4
Τμήμα Εργασίας	95	87	8
Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων ¹³	299	239	63
Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ¹⁴	340	272	66
Κέντρο Παραγωγικότητας	35	29	6
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας	79	69	10
Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου	18	14	4
Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες	26	10	16
Υπουργείο Εσωτερικών			
Διοίκηση ¹⁵	91	73	18

⁸ 1 θέση Βοηθού Αρχιεπιστάτη καταργήθηκε η οποία κενούμενη καταργείται

⁹ 1 θέση Γεωλογικού Λειτουργού (Α9-11-12) είναι υπεράριθμη

¹⁰ 1 θέση Λειτουργού Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (Α8-10-11) είναι υπεράριθμη

¹¹ 1 θέση Λειτουργού Βιομηχανικών Εφαρμογών είναι υπεράριθμη

¹² Στις 31.12.14 υπηρετούσαν 5 υπάλληλοι που μεταφέρθηκαν στις 21.7.14 σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν82(Ι)2014 χωρίς όμως να υπάρχουν αντίστοιχες οργανικές θέσεις στον Προυπολογισμό.

¹³ 3 θέσεις Λειτουργού Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Κλ.Α8-10-11) είναι υπεράριθμες

¹⁴ 2 θέσεις Καθαριστριών (Κλ. Α1 και Α3) καταργήθηκαν με την κένωση τους

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2014	Συμπληρωμένες θέσεις στις 31.12.2014	Κενές Θέσεις
Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	224	156	68
Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως	1	-	1
Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας	736	588	148
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών ¹⁶	87	66	19
Πολιτική Άμυνα	38	33	5
Υπουργείο Εξωτερικών			
Διοίκηση	206	186	20
Εξωτερικές Υπηρεσίες	25	20	5
Υπουργείο Οικονομικών			
Διοίκηση ^{17 18}	166	156	12
Τμήμα Τελωνείων	395	306	89
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας ¹⁹	257	245	12
Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων ²⁰	339	272	66
Στατιστική Υπηρεσία	116	97	19
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού	48	44	4
Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης	13	12	1
Κυβερνητικό Τυπογραφείο	66	51	15
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής ²¹	164	134	31
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού			
Διοίκηση	456	339	117
Εκπαίδευση	11.102	10.554	548
Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων			
Διοίκηση	1	1	-
Τμήμα Δημοσίων Έργων	293	214	79
Τμήμα Αρχαιοτήτων	68	45	23
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας	318	235	83
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας	79	61	18
Τμήμα Ελέγχου	8	6	2
Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών	321	284	37

¹⁵ Δημιουργήθηκαν 3 θέσεις με βάση το Νόμο 82(Ι)2014 ημερ. 20.6.14 «Νόμος που προβλέπει για τη μεταφορά του μόνιμου μηνιαίου προσωπικού του κεντρικού σφαγείου Κοφίνου στο Δημόσιο Τομέα»

¹⁶ 2 θέσεις καταργήθηκαν μετά που κενώθηκαν

¹⁷ 1 θέση Οικονομικού Λειτουργού Ελέγχου είναι υπεράριθμη

¹⁸ 1 θέση Ανώτερου Λειτουργού Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών είναι υπεράριθμη

¹⁹ 1 θέση Ανώτερου Λειτουργού ΦΠΑ είναι κενή αφού ο κάτοχος της είναι με άδεια άνευ απολαβών και κατέχει τη θέση του Βοηθού Εφόρου Φορολογίας

²⁰ 1 θέση Διευθυντή έχει καταργηθεί

²¹ 1 θέση Λειτουργού Πληροφορικής Α είναι υπεράριθμη

	Εγκεκριμένες θέσεις για το 2014	Συμπληρωμένες θέσεις στις 31.12.2014	Κενές Θέσεις
Τμήμα Οδικών Μεταφορών	110	86	24
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών	88	70	18
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	13	11	2
Υπουργείο Υγείας			
Διοίκηση	3.116	2.380	736
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας	1.079	723	356
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας ²²	92	63	28
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες	73	48	25
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες	151	100	51
Γενικό Χημείο	91	67	24
Άλλες Υπηρεσίες:			
Γενικό Διοικητικό Προσωπικό	355	319	36
Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό	2.218	1.723	495
Γενικό Βοηθητικό Προσωπικό	144	108	36
ΟΛΙΚΟ	35.591	30.771	4.825

²² Καταργήθηκε 1 θέση μετά που κενώθηκε στις 31.12.2013 μετά από αφυπηρέτηση

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΤΟΥΣ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Έτος ελέγχου	Έσοδα		Έξοδα		Πλεόνασμα/(έλλειμμα)		Υποχρεώσεις			
		Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Μακροπρόθεσμες		Βραχυπρόθεσμες	
								Τρέχον έτος	Προηγ. έτος	Τρέχον έτος	Προηγ. έτος
		€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Λευκωσίας	2012	29.971.480	34.294.208	31.049.896	32.831.130	(1.078.416)	1.463.078	100.598.174	100.068.404	16.364.802	12.581.190
Λευκωσίας	2013	28.780.456	29.971.480	28.779.072	31.049.896	1.384	(1.078.416)	95.595.885	100.598.174	18.545.391	16.364.802
Δερύνειας	2013	2.813.280	2.874.922	2.780.526	3.128.394	32.754	(253.472)	9.136.896	9.380.745	940.004	973.956
Αραδίππου	2011	8.191.389	8.118.669	8.824.321	8.252.085	(632.932)	(133.416)	8.381.059	8.431.069	7.071.932	4.334.048
Αραδίππου	2012	7.886.182	8.191.389	9.653.898	8.824.321	(1.767.716)	(632.932)	8.525.363	8.381.059	8.592.275	7.071.932
Πέγειας	2010	5.419.799	5.907.300	5.074.744	6.738.604	345.055	(831.304)	6.711.584	7.505.503	3.463.404	2.417.260
Πέγειας	2011	5.580.614	5.419.799	5.405.609	5.074.744	175.005	345.055	6.337.507	6.711.584	3.322.785	3.463.404
Πέγειας	2012	5.559.812	5.580.614	5.083.688	5.405.609	476.124	175.005	6.004.637	6.337.507	3.778.573	3.322.785
Γεροσκήπου	2008	5.467.290	5.478.362	5.699.448	5.275.582	(232.158)	202.780	17.065.914	16.520.158	2.666.790	1.229.062
Γεροσκήπου	2009	5.789.989	5.467.290	5.892.059	5.699.448	(102.070)	(232.158)	19.503.119	17.065.914	2.467.857	2.666.790
Γεροσκήπου	2010	5.644.439	5.789.989	5.941.855	5.892.059	(297.416)	(102.070)	21.311.234	19.503.119	3.071.759	2.467.857
Γεροσκήπου	2011	5.634.387	5.644.439	6.125.702	5.941.855	(491.315)	(297.416)	22.131.188	21.311.234	4.840.576	3.071.759
Γεροσκήπου	2012	5.454.557	5.634.387	5.451.064	6.125.702	3.493	(491.315)	20.948.044	22.131.188	5.160.515	4.840.576

Σημείωση: Οι οικονομικές καταστάσεις των Δήμων που δεν αναφέρονται πιο πάνω είτε δεν είχαν ελεγχθεί μέχρι την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, είτε ο έλεγχός τους βρισκόταν σε εξέλιξη και επομένως για τους εν λόγω Δήμους δεν παρουσιάζονται στοιχεία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Υπαλληλικό προσωπικό								Εργατικό προσωπικό								Δαπάνες μόνιμου προσωπικού και τακτικών εργατών προς έξοδα	
	Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Μέσος όρος δαπανών		Τακτικοί		Έκτακτοι/εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Μέσος όρος δαπανών			
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
					€	€	€	€					€	€	€	€	%	%
Λευκωσίας	162	164	10	9	6.485.547	7.105.792	40.034	43.328	257	259	12	11	7.407.163	7.562.060	28.822	29.197	53,4	50,7
Λεμεσού	326	339	18	18	16.808.585	17.865.549	51.560	52.701	44	44	20	38	1.150.282	1.162.040	26.143	26.410	56,8	55,9
Λάρνακας	86	89	11	11	4.552.168	4.762.975	52.932	53.517	215	218	14	16	6.018.670	6.198.817	27.994	28.465	53,3	51,8
Πάφου	70	75	10	12	3.169.247	3.737.253	45.275	49.830	142	147	4	-	4.076.669	4.261.603	28.709	28.990	45,0	46,5
Στροβόλου	88	90	12	13	3.580.035	3.901.847	40.682	43.354	182	188	5	5	4.598.965	5.036.934	25.269	26.792	54,3	51,8
Αγίου Δομετίου	18	18	6	7	899.786	953.848	49.988	52.992	44	54	4	4	1.070.645	1.401.716	24.333	25.958	47,7	54,4
Αθηνένου	9	9	3	3	376.309	376.472	41.812	41.830	9	10	-	-	225.408	252.060	25.045	25.206	29,4	28,9
Αραδίππου	25	25	-	-	1.257.310	1.234.911	50.292	49.396	56	48	-	19	1.371.291	1.312.385	24.487	27.341	32,3	31,8
Πόλης Χρυσοχούς	12	12	-	-	516.041	498.996	43.003	41.583	18	18	-	-	462.854	485.234	25.714	26.957	37,5	33,2
Παραλιμνίου	35	36	5	5	1.736.817	1.756.019	49.623	48.778	113	120	15	15	2.935.483	3.321.921	25.978	27.683	35,3	36,1
Αγίας Νάπας	29	29	9	11	1.420.274	1.360.976	48.975	46.930	65	66	74	52	1.744.503	1.820.794	26.839	27.588	28,1	29,9
Δερύνειας	9	9	-	-	437.336	442.434	48.593	49.159	12	12	3	3	225.691	211.860	18.808	17.655	24,3	23,5
Λευκάρων	6	6	1	1	208.551	203.011	34.759	33.835	6	6	-	-	187.450	185.943	31.242	30.991	39,9	36,8
Γεροσκήπου	17	17	1	1	728.771	734.072	42.869	43.181	41	41	-	3	1.165.751	1.212.574	28.433	29.575	39,5	38,5
Πέγειας	10	10	5	5	532.444	514.137	53.244	51.414	29	29	-	-	795.593	808.174	27.434	27.868	28,8	25,5
Μέσα Γειτονιάς	30	30	5	4	1.395.670	1.396.900	46.522	46.563	34	34	10	9	1.103.738	1.166.524	32.463	34.310	57,1	55,5
Γερμασόγειας	24	27	-	1	988.788	1.218.086	41.200	45.114	44	47	-	10	1.361.395	1.534.432	30.941	32.647	50,9	53,3
Κάτω Πολεμιδιών	28	30	-	1	1.119.138	1.451.451	39.969	48.382	17	17	20	8	500.217	551.563	29.425	32.445	37,9	44
Αγίου Αθανασίου	35	35	2	2	1.432.946	1.451.972	40.941	41.485	33	33	1	1	827.028	876.482	25.061	26.560	59,3	58,9

Δήμος	Υπαλληλικό προσωπικό								Εργατικό προσωπικό								Δαπάνες μόνιμου προσωπικού και τακτικών εργατών προς έξοδα	
	Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Μέσος όρος δαπανών		Τακτικοί		Έκτακτοι/εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Μέσος όρος δαπανών			
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
					€	€	€	€					€	€	€	€	%	%
Αγλαντζιάς	25	26	2	2	1.207.149	1.283.442	48.286	49.363	48	50	3	4	1.275.653	1.350.801	26.576	27.016	43,1	40,1
Έγκωμης	29	29	0	0	1.399.397	1.513.729	48.255	52.198	87	87	-	1	1.916.648	2.248.791	22.030	25.848	65,2	71,9
Λατσιών	27	27	0	-	1.305.187	1.440.052	48.340	53.335	50	55	4	-	1.282.530	1.386.125	25.651	25.202	53,3	62
Ιδαλίου	16	17	1	1	578.665	691.737	36.167	40.690	12	12	-	-	333.132	317.363	27.761	26.447	26,8	27,1
Λακατάμιας	47	50	2	-	2.427.682	2.314.200	51.653	46.284	78	79	-	-	1.962.075	1.971.832	25.155	24.960	45,3	41,7
Γερίου	5	5	-	-	185.653	196.167	37.131	39.233	15	16	6	-	257.350	292.538	17.157	18.284	33,3	36
Τσερίου	4	4	3	6	120.224	122.091	30.056	30.523	11	11	-	1	211.698	216.120	19.245	19.647	15,7	18,4
Υψωνα	5	5	0	-	186.335	191.255	37.267	38.251	20	21	-	-	431.232	452.296	21.562	21.538	18,3	14,3
Σωτήρας	4	4	2	2	191.753	177.261	47.938	44.315	6	7	6	7	159.357	167.128	26.560	23.875	17,1	14
Λιβαδιών	2	3	2	4	120.483	154.142	60.242	51.381	14	15	1	35	382.897	406.473	27.350	27.098	19,4	19
Δρομολαξιάς-Μενεού	3	5	1	-	167.480	261.444	55.827	52.289	12	13	2	-	340.859	336.356	28.405	25.874	24,7	31,3

* Στον όρο δαπάνες περιλαμβάνονται οι απολαβές, τα διάφορα επιδόματα και οι εργοδοτικές εισφορές.

Σημείωση: Τα πιο πάνω στοιχεία προέρχονται από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή από στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΩΝ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	Υπαλληλικό προσωπικό								Εργατικό προσωπικό								Ολικό δαπανών προσωπικού	
	Μόνιμοι		Έκτακτοι		Δαπάνες μόνιμου προσωπικού*		Δαπάνες έκτακτου προσωπικού*		Τακτικοί		Έκτακτοι/εποχιακοί		Δαπάνες τακτικών εργατών*		Δαπάνες έκτακτων εργατών*			
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2013	2013	2014	2013
					€	€	€	€					€	€	€	€	€	€
Αμμοχώστου	6	6	2	2	268.49 3	286.17 4	49.822	50.815	2	2	-	-	36.1 84	35.8 60	0	0	354.49 9	372.84 9
Λευκονοίκου	-	-	2	2	0	0	9.600	9.600	-	-	-	-	0	0	0	0	9.600	9.600
Ακανθούς	-	-	1	1	0	0	18.810	19.933	-	-	-	-	0	0	0	0	18.810	19.933
Λύσης	-	-	1	1	0	0	19.399	19.224	-	-	-	-	0	0	0	0	19.399	19.224
Καραβά	1	1	1	1	28.089	27.973	19.999	20.025	-	-	-	-	0	0	0	0	48.088	47.998
Λαπήθου	1	1	1	1	31.645	31.590	21.234	21.234	-	-	-	-	0	0	0	0	52.879	52.824
Κυθρέας	-	-	2	2	0	0	15.780	13.434	-	-	-	-	0	0	0	0	15.780	13.434
Μόρφου	2	2	1	1	68.143	68.143	18.731	18.730	-	-	-	-	0	0	0	0	86.874	86.873
Κερύνειας	1	1	1	1	41.044	45.612	19.856	21.439	-	-	-	-	0	0	0	0	60.900	67.051
Ολικό	11	11	12	12	437.414	459.492	193.231	194.434	2	2	0	0	36.184	35.860	0	0	666.829	689.786

* Στον όρο δαπάνες περιλαμβάνονται οι απολαβές, τα διάφορα επιδόματα και οι εργοδοτικές εισφορές.

Σημείωση: Τα πιο πάνω ποσά προέρχονται από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή από στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους.

ΔΑΝΕΙΑ ΔΗΜΩΝ

Δήμος	2014			2013		
	Ολικό	Οφειλή Δήμου	Οφειλή Κυπριακής Δημοκρατίας	Ολικό	Οφειλή Δήμου	Οφειλή Κυπριακής Δημοκρατίας
	€	€	€	€	€	€
Λευκωσίας	52.480.396	42.480.396	10.000.000	65.483.325	45.421.503	20.061.822
Λεμεσού	59.335.018	58.810.090	524.928	75.017.463	61.452.618	13.564.845
Λάρνακας	59.819.101	37.915.638	21.903.463	87.871.120	52.792.661	35.078.459
Πάφου	47.518.255	31.902.595	15.615.660	51.584.398	35.029.622	16.554.776
Στροβόλου	56.094.028	24.471.254	31.622.774	60.632.870	25.403.179	35.229.691
Αγίου Δομετίου	10.267.425	5.785.447	4.481.978	10.222.236	5.737.598	4.484.638
Αθηνών	4.951.865	4.951.865	0	4.616.046	4.616.046	0
Αραδίππου	6.063.942	1.069.965	4.993.977	6.396.274	1.132.923	5.263.351
Πόλης Χρυσοχούς	9.268.165	6.079.004	3.189.161	10.937.139	6.475.037	4.462.102
Παραλιμνίου	10.851.274	7.628.088	3.223.186	12.884.263	7.996.707	4.887.556
Αγίας Νάπας	10.808.111	5.866.734	4.941.377	14.414.484	6.278.627	8.135.857
Δερύνειας	7.224.658	2.604.265	4.620.393	7.334.521	1.499.005	5.835.516
Λευκάρων	1.626.735	1.323.024	303.711	1.584.326	1.263.717	320.609
Γεροσκήπου	14.131.392	7.269.354	6.862.038	18.978.564	10.972.842	8.005.722
Πέγειας	5.892.937	5.734.756	158.181	6.663.711	6.496.742	166.969
Μέσα Γειτονιάς	10.832.021	7.162.794	3.669.227	12.997.975	7.003.981	5.993.994
Γερμασόγειας	9.711.009	6.265.187	3.445.822	12.775.646	6.685.428	6.090.218
Κάτω Πολεμιδιών	8.603.658	5.713.104	2.890.554	9.976.687	5.991.666	3.985.021
Αγίου Αθανασίου	6.352.674	5.062.347	1.290.327	14.803.619	5.428.395	9.375.224
Αγλαντζιάς	24.468.608	11.034.065	13.434.543	26.651.456	12.372.825	14.278.631
Έγκωμης	2.020.515	1.970.736	49.779	2.539.586	2.439.915	99.671
Λατσιών	7.408.617	5.594.367	1.814.250	18.337.826	4.529.356	13.808.470
Ιδαλίου	2.464.569	647.648	1.816.921	5.869.869	685.745	5.184.124
Λακατάμιας	25.526.536	11.369.917	14.156.619	29.244.021	11.784.303	17.459.718
Γερίου	66.973	66.973	0	111.318	111.318	0
Τσερίου	16.782	16.782	0	36.952	36.952	0
Λιβαδιών	1.459.232	316.681	1.142.551	2.229.905	384.556	1.845.349
Ύψωνα	1.443.293	1.443.293	0	1.530.368	1.530.368	0
Σωτήρας	170.616	170.616	0	262.214	262.214	0
Δρομολαξιάς-Μενεού	150.175	150.175	0	188.113	188.113	0
Σύνολο	457.028.580	300.877.160	156.151.420	572.176.295	332.003.962	240.172.333

Σημείωση: Τα πιο πάνω ποσά προέρχονται από ελεγμένες ή από μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις ή από οικονομικές καταστάσεις, ο έλεγχος των οποίων, κατά την ετοιμασία της παρούσας Έκθεσης, βρισκόταν σε εξέλιξη ή από στοιχεία που μας δόθηκαν από τους Δήμους.